

623

ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΟΥ ΕΝ ΤΗΝΩ, ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΚΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ
ΤΗΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ
ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΟΣ
ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ
ΑΠΟ ΤΗΣ ΕΥΡΕΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ ΕΙΚΟΝΟΣ
ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΟΝ
ΥΠΟ
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΚΕΛΛΙΩΝΟΣ
ΙΣΤΟΡΙΟΔΙΦΟΥ
ΚΑΙ
ΣΤΑΥΡΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΥ
ΔΙΕΚΟΥΝΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΡΒΕΝΩΝ ΤΗΝΟΥ
ΔΑΠΑΝΑΙΣ
ΙΑΚΩΒΟΥ ΜΑΥΡΟΥ
ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΝΑΟΥ

ΕΝ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΙ ΣΥΡΟΥ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΣΚΟΡΔΙΛΗ

1929

ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΟΥ ΕΝ ΤΗΝΩ, ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΚΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ
ΤΗΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ
ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΟΣ
ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ
ΑΠΟ ΤΗΣ ΕΥΡΕΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ ΕΙΚΟΝΟΣ

ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΟΝ

ΥΠΟ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΚΕΜΙΩΝΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΟΔΙΦΟΥ

ΚΑΙ

ΣΤΑΥΡΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΡΡΕΝΩΝ ΤΗΝΟΥ

ΕΝ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΙ ΣΥΡΟΥ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΣΚΟΡΔΙΛΗ

1928

ΔΑΠΑΝΑΙΣ

ΙΑΚΩΒΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΥΡΟΥ

ΠΡΟΣ

ΟΦΕΛΟΣ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΝΑΟΥ

ΙΑΚΩΒΟΣ Ν. ΜΑΥΡΟΣ

Ὁ ἐπὶ πολλὰς περιόδους χρηματίας Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἰδρύματος καὶ δεξιὸς συνεργάτης εἰς τὸ περὶ τοῦ Ἰδρύματος μεταρρυθμιστικὸν καὶ προοδευτικὸν ἔργον τοῦ πληρεξουσίου Τήνου Κ. Ἀλαβάνου καὶ ἐκδότης ἰδίαις δαπάναις τῆς παρούσης Ἱστορίας.

ΤΟ ΕΝ ΤΗΝΩ. ΙΕΡΟΝ ΙΔΡΥΜΑ

ΤΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ

Ἐν Τήνῳ τῇ 4 Φεβρουαρίου 1928.

Ἀριθ. Πρωτ. 516 π. ἔ.

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν ὑπογραφήν τοῦ ἐκδότου ἢ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυμάτος θεωρεῖται ὡς ἐκ τυποκλοπίας προερχόμενον καὶ καταδιώκεται κατὰ τὸν νόμον.

ΑΞΙΟΤΙΜΟΝ ΚΟΝ

ΙΑΚΩΒΟΝ Ν. ΜΑΥΡΟΝ

ΕΝΤΑΥΘΑ

Ἰ. Ν. Μαύρου

Κύριε,

Λαμβάνομεν τὴν τιμὴν εὐχαρίστως νὰ φέρωμεν εἰς γνῶσιν Ὑμῶν ὅτι, ἡ ἀπὸ 5 Δεκεμβρίου π. ἔ. αἰτησίς σας, ὅπως ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἱεροῦ Ἰδρυμάτος παραχωρήσῃ Ὑμῖν καὶ ἐκδώσῃ δι' ἐξόδων σας ὑπὲρ τοῦ Ταμείου τοῦ «Μεγάλου Ναοῦ» τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυμάτος ἣν οἱ συγγραφεῖς Ν. Σακελίων καὶ Σταῦρος Φιλιππίδης ἐξέχωρησαν εἰς τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα, ὑπὸ τὸν ὅρον ἵνα ἐπὶ τῆς ἐκδόσεως ταύτης ἀναγραφῇ τὸ Ὑμέτερον Ὀνοματεπώνυμον ὡς Ἐκδότου, γενομένη δεκτὴ παρὰ τῆς ὁλομελείας τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 95 Πράξεώς της τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐνεκρίθη παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Θρησκευμάτων καὶ Παιδείας Ὑπουργείου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 58453 καὶ ἀπὸ 13 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. ἐγκριτικῆς διαταγῆς του. Φέροντες τοῦτο εἰς γνῶσιν Ὑμῶν τιθέμεθα εἰς τὴν διάθεσίν σας, ἵνα, ὅποτεν εὐαρεστούμενος, θελήσῃτε νὰ παραλάβῃτε καὶ ἐκδώσῃτε ταύτην, παρακαλοῦντες Ὑμᾶς ὅπως, συμφώνως τῷ ἐκχωρητικῷ Συμβολαίῳ, προσπαθήσῃτε νὰ ἐκτυπωθῇ αὕτη πανομοιότηπως τοῦ πρωτοτύπου. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὰς Εἰκόνας, αἵτινες θέλουσι τεθῇ ἐν τῇ ἐκδόσει ταύτῃ,

η'

πληροφοροῦμεν Ὑμᾶς ὅτι, δύνασθε νὰ θέσητε τοιαύτας, οἷας Ὑ-
μεῖς νομίζετε, πάντως ὅμως αἱ Εἰκόνες αὐταὶ δέον νὰ ἔχωσι σχέσιν
πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς Ἱστορίας ἢ καὶ πρὸς τὸν Ἀνεγερθησό-
μενον Μεγάλον Ναόν, ὑπὲρ οὗ θέλει χρησιμεύσῃ τὸ ἐκ τῆς πωλή-
σεως τῶν σωμάτων τούτων εἰσπραχθισόμενον ποσόν.

Δραττόμενοι τῆς εὐκαιρίας ταύτης παρακαλοῦμεν ὅπως θελήσητε
καὶ δεχθῆτε τὰς εὐχαριστίας μας καὶ τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξαι-
ρέτου πρὸς Ὑμᾶς ὑπολήψεως.

Διατελοῦμεν

Μεθ' Ὑπολήψεως

Ὁ Προεδρεύων τῆς Ἐπιτροπῆς

A. N. ΑΛΑΒΑΝΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

I. Π. ΑΡΜΑΚΟΛΛΑΣ

Η ΕΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΣ ΕΙΚΩΝ
ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πάντοτε εἶχομεν τὴν ιδέαν ὅτι τὸ Πανελλήνιον Ἰδρυμα τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἀντὶ τῶν φυλλαδίων τῶν κατὰ καιροὺς ὑπὸ διαφόρων συνταχθέντων καὶ ἀμυδρῶς ἐξιστορούντων τὰ κατ' αὐτό, ἔδει νὰ ἔχῃ μίαν ἱστορίαν διεξοδικήν, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ἀνεφέροντο τὰ τῆς καταγωγῆς του μεμαρτυρημένως, ἤτοι τὰ τοῦ πρώτου Ναοῦ, ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν Τήνῳ, τὰ τῆς ἐξελιξεως ἐκείνου καὶ τῆς καταστροφῆς του, τὰ τοῦ Ὁράματος καὶ τῆς Εὐρέσεως τῆς ἐν τῇ γῇ κεκρυμμένης θαυματουργοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας Εἰκόνας, τὰ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ σημερινοῦ Ναοῦ, μεθ' ὧν τῶν παραρτημάτων αὐτοῦ, καὶ τέλος τὰ τῆς δράσεως αὐτοῦ μέχρι σήμερον.

Ἀπὸ τῆς ιδέας ταύτης ὁρμώμενοι ἀμφότεροι ἐνεκύψαμεν εἰς τὴν μελέτην τῆς ἱστορίας τοῦ Ἰδρυματος, ἐπιδιώξαντες τὴν ἀνεύρεσιν πάσης πηγῆς, καὶ παντὸς μαρτυρίου ὁδηγούντος ἡμᾶς εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας, καὶ ἰδίᾳ ὁ πρῶτος ὅστις διατελέσας μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Πανελληνίου τούτου Ναοῦ καὶ τὸ ἀρχεῖον αὐτοῦ νυχθημερὸν ἀνασκαλεύσας ἠτύχησε ν' ἀνεύρῃ ὅλα τὰ ἐπίσημα μαρτύρια καὶ τὰς πηγὰς ἐξ ὧν ἀντλεῖται ἀληθὴς καὶ ἀλάνθαστος ἡ Ἱστορία τοῦ Ναοῦ τούτου. Ὅτε κατὰ τὸ 1922 ἐμελετᾶτο ὁ μεγαλοπρεπὴς ἑορτασμός τῆς Ἐκατονταετηρίδος τοῦ Ναοῦ, καὶ ἰδέαι ἐρρίπτοντο ὑπὸ τοῦ διανοουμένου κόσμου τῆς νήσου, ἐν τῷ ἐγγυρῶ τύπῳ, περὶ τοῦ τρόπου τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Ἐκατονταετηρίδος ταύτης, ἐρρίφθη καὶ ἡ ιδέα τῆς συντάξεως ἱστορικοῦ λευκώματος, ἐξιστορούντος καὶ πραγματευομένου τὰ τῆς ἱστορίας καὶ τῆς δράσεως τοῦ Ναοῦ, ἀπὸ τῆς ἀνευρέσεως τῆς Πανσέπτου Εἰκόνης; μέχρι τῆς συμπληρώσεως τῆς ἑκατονταετηρίας. Ἡ ιδέα αὕτη ἐπεκροτήθη, καὶ τότε ἅπας ὁ τόπος ἀπέβλεψεν εἰς ἡμᾶς, καὶ παροτρύνσεις μᾶς ἐγένοντο ὅπως ἐπιδιοθώμεν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο. Ἡμεῖς δέ, ὡς Τήνιοι, ἐπιθυμοῦντες νὰ προσφέρωμεν τὴν συνδρομὴν μας πρὸς τε τὴν πατρίδα καὶ τὸ ἱερὸν αὐτῆς ἐγκαλῶπισμα, μετ' ἀφοσιώσεως ἐπεδόθημεν εἰς τὸ ἔργον, καὶ

ὡς μέλισσαι συλλέξαντες πᾶσαν πολύτιμον καὶ ἀκριβή πληροφορίαν, κατηρτίσαμεν τὴν παροῦσαν ἱστορίαν, τὴν ὁποίαν καὶ μετὰ χαρᾶς ἀλλὰ καὶ πατριωτικῆς ὑπερηφανείας παραδίδομεν εἰς τὴν δημοσιότητα, φρονούντες ὅτι εὐσυνείδητον πρὸς τὴν πατρίδα ἔργον ἐπετελέσαμεν, ἐκθέτοντες τὰ τοῦ παγκάλου Ναοῦ καὶ τῆς δράσεως αὐτοῦ. Ἡ δρᾶσις αὕτη ἀποδεικνύεται τόσο φαινή, τόσο ὑπέρολαμπρος, καὶ ἀναδεικνύει αὐτόν, ὡς παμφαῖ καὶ μοναδικὸν Ἀστέρα λάμποντα ἐν τῷ χριστιανικῷ στερεώματι, καὶ δρᾶσαντα ὅσον οὐδεὶς ἄλλος Χριστιανικὸς Νὰς ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

Ἡ δρᾶσις αὕτη μεγάλη, ὑψηλή καὶ πολλαπλή, ἥτοι θρησκευτική, ἐθνική, ἐκπαιδευτική, φιλανθρωπική, καὶ ἐν γένει ἐκπροσωποῦσα πᾶσαν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Μεγάλου τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου διδασκάλου, καταγινωσκομένη παρὰ παντός χριστιανοῦ διὰ τοῦ βιβλίου τούτου, θέλει ἐξυψώσει ἔτι μᾶλλον τὴν Φήμην τοῦ Ναοῦ, καὶ θέλει ἐμπεδώσει πολὺ περισσότερον τὴν πρὸς αὐτὸν λατρείαν τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, καὶ ἐξυψώσει αὐτὴν εἰς τὴν ὑπόληψιν αὐτοῦ ὡς Πανελληνίου Ἰδρυματος.

Πεποιθότες ὅτι καλὸν τι πρὸς τὴν πατρίδα ἐπετελέσαμεν ὑποσημειούμεθα.

Οἱ συγγράψαντες

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΑΚΕΠΠΙΩΝ

ΣΤΑΥΡΟΣ Ν. ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ

Η ΝΗΣΟΣ ΤΗΝΟΣ

Ἡ Τήνος μία τῶν Κυκλάδων νήσων, κειμένη μεταξὺ Μυκόνου καὶ Ἀνδρου, ἀπὸ τῆς ὁποίας χωρίζεται διὰ πορθμοῦ πλάτους χιλίων κατὰ τὸν Πλήνιον βημάτων, εἶνε νήσος ὄρεινή καὶ πετρώδης, διασχιζομένη ἀπὸ τῆς μιᾶς ἄκρας αὐτῆς μέχρι τῆς ἄλλης, ὑπὸ μακρᾶς σειρᾶς ὄρεων ἀποκρήμων, διηκόντων μέχρι τῆς θαλάσσης καὶ σχηματιζόντων μικροὺς κολπίσκους καὶ αἰγιαλοὺς ἀμώδεις λίαν γραφικοὺς, ἰδίᾳ κατὰ τὸ μεσημβρινὸν αὐτῆς μέρος. Τῶν ὄρεων τούτων ὑψηλότερα κορυφὴ εἶνε ὁ Γύρος κοινῶς σήμερον «Τσικνιάς» καλούμενος, μνημονευόμενος παρὰ τοῦ Ἡσυχίου καὶ ἔχοντος 710 μέτρα ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης.

Κατὰ τὸν Ross εἰς τὸ ὄρος τοῦτο ἀνάγονται αἱ παρ' Ὁμήρου «Γυραί πέτραι» ἃς ὁ Ποσειδὼν κατέσχισε διὰ τῆς Τραινῆς, καὶ μέρος μὲν ἔμεινεν αὐτόθι, τὸ δὲ τρύφος ἔμπεσε πόντον.

«Αἶας μὲν μετὰ νηυσὶ δάμη δολιχηρέτρῃσι

Γυρῇσιν μὲν πρῶτα Ποσειδαῖον ἐπέλασσε

πέτρῃσιν μεγάλῃσι» κτλ. (Ὀδ. δ'. 499).

Ἄν ἡ γνώμη αὕτη τοῦ Ross εἶνε ὀρθή, τότε καὶ ἡ Τήνος δὲν ἔσται ἡ τῆς τιμῆς τοῦ νᾶ μνημονευθῆ ἐν τοῖς ποιήμασι τοῦ Ὁμήρου.

Σήμερον ἡ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους τούτου συμπίκνωσις νεφῶν, θεωρεῖται οὐ μόνον παρὰ τῶν κατοίκων τῆς νήσου, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς περὶ αὐτὴν νησιώτας ὡς ἐνδειξις χειμῶνος. Τοῦτο δὲ εἶνε μία ἀπόδειξις ὅτι τὸ παρὰ τοῦ Ἀρχιλόχου λεγόμενον «ἀμφὶ δ' ἄκρα Γυρίων ὄρθον ἴσταται νέφος, σῆμα χειμῶνος» ἀφορᾷ βεβαίως τὸ ὄρος τοῦτο, διότι καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὸ περιγραφόμενον φυσικὸν σχῆμα, εἰς τὸ ὄρος τοῦτο προσαρμόζονται.

Ἐτέρα ἐπίσης ὑψηλὴ κορυφὴ ἀπέχουσα τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης 640 μέτρα εἶνε τὸ «Ξώμποργο» βράχος κωνοειδής, γρανιτώδης, κείμενος ἐν τῷ μέσῳ τῆς νήσου, ἔφ' οὗ τὸ ἐπὶ Ἐνετῶν φρούριον, κάτωθεν τοῦ ὁποίου ἔκειτο ἡ ἐπὶ Ἐνετοκρατίας πόλις τῆς Τήνου, προσθέτον πολλὴν τὴν γραφικότητα εἰς τὴν θέαν τῆς νήσου, καὶ διὰ τοῦ συμμετρικοῦ σχήματος καὶ διὰ τοῦ χρωματισμοῦ του, καὶ διὰ τῶν ἐπὶ τῶν προπόδων αὐτοῦ ῥερίπων τῆς ἀρχαίας πόλεως, μὲ τοὺς βαρεῖς ὄγκους τῶν ἐκεῖ καθολικῶν ἐκκλησιῶν.

Ἡ ἀπὸ τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς θέα τῆς νήσου, εἰς τὸν παρα-

πλέοντα αὐτὴν εἶνε γραφικωτάτη, τὸ μὲν ἐκ τῆς πληθύος τῶν χωρίων τῶν ἐξαπλουμένων εἰς τὰς ὀφρὺς τῶν βουνῶν, ἐν μέσῳ δειδροφύτων ἐκτάσεων καὶ πλουσίῳν φυτειῶν, τὸ δὲ ἐκ τῶν φαράγγων τῶν ἀποτελουμένων ἐκ τῶν κλιτύων τῶν βουνῶν, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἄφθονος φύεται ἡ λιγὸς καὶ ἡ πικροδάφνη ἐν συμπλέγματι διδουσαι ὡραιότατον χρωματισμὸν εἰς τὰς φάραγγας ταύτας, ἐλισσομένας δίκην ταινιῶν πολυχρώμων, ἰδίᾳ κατὰ τὸ ἔαρ μέχρι τῶν αἰγιαλῶν, τῶν ἐκ τῶν ὁρέων σχηματιζομένων μικρῶν κυκλοτερῶν κολπίσκων, ἐφ' ὧν μικροὶ ῥυακες χύνονται εἰς τὴν θάλασσαν καὶ τὸ κύμα φλοισβίζον παίζει μετὰ τοὺς εἰς τὴν ἀκτὴν στρογγύλους θαλασσίους χάλυκας. Ὅχι μικρὰν γραφικότητα προσθέτει εἰς τὴν θέαν τῆς νήσου, ἡ πυκνὴ καλλιέργεια αὐτῆς, προερχομένη ἐκ τῆς φιλεργίας τῶν κατοίκων, μεταβαλούσης καὶ αὐτὰς τὰς κορυφὰς τῶν ἀποκρήμων βουνῶν εἰς ἀγρούς διὰ τῆς κατασκευῆς αἰμασιῶν, ἥτοι τεχνικῶν διὰ τοίχων κλιμάκων πρὸς συγκράτησιν τῶν χωμάτων, εἰς τρόπον ὥστε ὅλη ἡ βουνώδης νῆσος νὰ φαίνεται ὥστε ἀποτελουμένη ἀπὸ σειρὰς παραλλήλων καὶ κλιμακωτὰς ῥαβδώσεις ἀπὸ τοὺς πόδας τῶν βουνῶν, μέχρι τῶν κορυφῶν. Τὴν περὶ γραφικῆς θέας τῆς νήσου εἰκόνα συμπληροῦ καλλίστα διὰ τοῦ ἀριστοτεχνικοῦ του καλὰμου ὁ Ἄλεξ. Βαλλόν, ὅστις εἰς τὸ γαλλικὸν περιοδικὸν «Ἐπιθεώρησις τῶν δύο κόσμων» 1843 ὑπὸ τὸν τίτλον «Νῆσος Τήνος» γράφει περὶ τῶν Κυκλάδων νήσων ἐν γένει τὰ ἑξῆς :

«Στολίζονται θανμασίως δι' ὅλου τοῦ πλούτου τοῦ κλίματος, δι' ὅλης τῆς ὡραιότητος τῆς ἀτμοσφαίρας· ἐνδεδυμένοι οἱ βράχοι οὗτοι τὰ λαμπρὰ χρώματα τὰ ὅποια ὁ οὐρανὸς τοῖς ἀποστέλλει, εἶναι θανμασία πρίσματα θεμελιωθέντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης διὰ τὰ ἀντανάκλωσι τὸν ἥλιον, καὶ διὰ τὰ ἀπεικονίζουσιν ὡραιότερα τὰ ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν μεταβαλλόμενα χρώματα τοῦ ἀνατολικοῦ ὁρίζοντος. Τὴν πρωτὰν πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁμαλῆς ταύτης καὶ ὡς λιμένος ἐξ ὑδραργύρου λευκῆς θαλάσσης, αἱ νῆσοι χρωματίζονται, δι' ἐνὸς μαλακοῦ κυανοῦ χρώματος ἡδέως ἐπιτεθημένον· τοῦτο δὲν εἶνε μὲν τὸ ἰνδικόν, οὔτε τὸ καθαρὸν κυανοῦν, ἀλλ' ὅπερ μοι ἀνέμνησε πολλάκις τὸ στιγμιαῖον χρῶμα, τὸ ὁποῖον κατὰ τὰς ὥρας τῆς δρόσου προσκολλᾶται ὡς ἐλαφρὰ κόνις ἐπὶ τῶν ἀγριοκοκκομηλῶν τῶν ἡμετέρων αἰμασιῶν, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐξαφανίζεται ὑπὸ τῆς θερμότητος. Τοῦ ἡλίου ὑψωθέντος ἡ θάλασσα φλογίζεται, οἱ βράχοι χρυσοῦνται καὶ σπινθηροβολοῦν ὡς χρυσόλιθοι· αἱ νῆσοι αὐταὶ ὑψίστανται ἐν ὅλῃ τῇ λαμπρότητί των τὴν πυρκαϊάν τοῦ δύνοντος ἡλίου, καὶ ἀργότερον ἀποδίδουν δι' ὅλης τῆς διαφανοῦς ὠχρότητός των τὰ διαδεχόμενα αὐτὸν ῥοδινα χρώματα· τὴν νύκτα τελευταίον εἰς τὸ φέγγος τῶν ἀστέρων νομίζει τις

ὅτι βλέπει ἀπεράντους κυανοὺς θόλους κομμογραφουμένους ἀπὸ τὴν σελήνην, ἥτις ὑψοῦται μετὰ εὐρείαν ὑπόλευκον διαύγειαν, καὶ περικυκλουμένους μετὰ τὴν ἀργυρᾶν ζώνην τῆς παρὰ τὰς ἀκτὰς των συντριβομένης θαλάσσης».

Τὸ κλίμα τῆς Τήνου εἶνε ἐξαιρετικόν. Ἐν Τήνῳ τὸ ψῦχος τοῦ βαρυτέρου χειμῶνος δὲν χωρεῖ κάτω τῶν 3 ὑπὲρ τὸ 0 τοῦ ἑκατονταβάθμου θερμομέτρου· ἡ δὲ θερμότης ὑπὲρ τοὺς 26 ἄνω τοῦ 0 βαθμούς· τὸ θέρος τὸ κλίμα τῆς νήσου εἶνε δροσερὸν ἕνεκεν τῶν περιπνεόντων ἐτησίων ἀνέμων. Οἱ ἐτησίου οὗτοι (μετέμια) πνέοντες συνεχῶς καθαρίζουσι τὴν ἀτμόσφαιραν τῆς νήσου καὶ παρέχουσι ζωογόνον πνοὴν εἰς τοὺς πνεύμονας, δικαίως δὲ ὁ Κορονέλλης Ἰταλὸς συγγραφεὺς τῆς 16ης ἑκατονταετηρίδος, γράψας περὶ Τήνου, ἀποκαλεῖ τὸν πνέοντα ἐν αὐτῇ βορρᾶν «λατρὸν τῆς Τήνου» διότι ὑγιεινὸς ὢν, οὐχὶ μόνον εἰς τοὺς ἐγχωρίους, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ξένους τοὺς μεταβαίνοντας ἐκεῖ εἶνε ὠφελιμώτατος, οἱ δὲ ἀσθενεῖς ἀμέσως ἀναλαμβάνουσι. Τούτου ἕνεκα ἡ Τήνος εἶνε κέντρον παραθερισμοῦ πολυάνθρωπον, παραθερίζονταν ἐκάστοτε ἐν αὐτῇ ἄνω τῶν τεσσάρων ἕως πέντε χιλιάδων ξένων. Ἀλλ' ὅτι καθιστᾷ τὴν Τήνον περιβλεπτοὺ καὶ πολυσυνηχουμένην ὑπὸ τῶν ξένων, εἶνε ὁ περικαλλὴς τῆς Εὐαγγελιστρίας Ναὸς, κείμενος ἐν τῇ πόλει τῆς Τήνου, ἐν τῷ ὁποίῳ εὕρηται ἡ θαυματουργὸς εἰκὼν τῆς Παναγίας, ἥτις διὰ τῶν ὑπερλάμπρων αὐτῆς θαυμάτων, ἔλκει τὸν ἀπανταχοῦ γῆς Ὀρθόδοξον κόσμον καὶ συγκεντροῖ κατ' ἔτος περὶ τὰς ἑκατὸν χιλιάδας προσκυνητῶν εἰς τὴν νῆσον.

Η ΠΟΛΙΣ ΤΗΣ ΤΗΝΟΥ

Κατὰ τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς νήσου, καὶ πρὸς τὴν μεσημβρινὴν αὐτῆς πλευράν, ἐπὶ μικροῦ κολπίσκου, ἐγείρεται ἡ πόλις τῆς Τήνου, ἐναγκαλιζομένη διὰ τῶν δύο ἄκρων αὐτῆς τὸν γραφικὸν κολπίσκον, καὶ ἐξαπλουμένη ἐπὶ λόφον εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ οὐοῦ κεῖται ὁ ὠραίος καὶ καλλιμάρμαρος Ναὸς τῆς Εὐδγγελιστρίας, δεσπόζων τῆς πόλεως ὡς ἱερὰ Ἀκρόπολις, καὶ ἐξαπλώνων τὴν προστάσαν τῆς ἐν αὐτῷ Παρθένου ἐπὶ τῆς μικρᾶς πόλεως. Ἡ πόλις τῆς Τήνου ἔχουσα ἐκ Θείας Ἀντιλήψεως τὴν τιμὴν νὰ ἔχη εἰς τοὺς κόλπους τῆς τοιοῦτον θησαυρόν, εἶνε πόλις μικρὰ μὲν ἀλλὰ περιπεποιημένη ἔχουσα ὠραίας οἰκίας καὶ μαρμαροστρώτους πάσας τὰς ἐν αὐτῇ οδοὺς, ὠραίαν μαρμαρόστρωτον πλατεῖαν, ἐφ' ἧς γίνονται αἱ κατὰ τὰς δύο πανηγύρεις τοῦ Ναοῦ λιτανεῖαι, μαρμαροτεύκτους καὶ μακρὰς ἀνὰ τὴν ἀκτὴν προκυμαίας, καὶ τεχνικὸν μικρὸν λιμένα ἑσχάτως κατασκευασθέντα πρὸς ἀσφάλειαν τῶν κατὰ τὰς πανηγύ-

ρεις προσεγγιζόντων πολυαριθμῶν αἰμοπλοίων. Ἡ πόλις τῆς Τήνου, ἔνεκα τῶν δύο μεγάλων πανηγύρεων, γίνεται τὸ ἐντευκτικὸν πολλῶν κατ' ἔτος χιλιάδων Ἑλλήνων, συρρεόντων ἐν αὐτῇ ἀπὸ πάσης πόλεως τοῦ τε ἐλευθέρου καὶ ἀλυτρώτου Ἑλληνισμοῦ, δικαίως δ' ἐπεκλήθη Νέα Ἱερουσαλὴμ τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστιανικοῦ κόσμου, καὶ Νέα Ἀμφικτυονία ταῦ ἀπανταχοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Η ΑΡΧΑΙΑ ΠΟΛΙΣ

Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΚΑΙ Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ

Ἡ πόλις τῆς Τήνου εἶνε νέα ἀριθμοῦσα μόλις τριακοσίαν ἐτῶν βίον. Ἡ ἀρχαία πόλις τῆς Τήνου, ἔκειτο ὀπισθεν τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας, ὅπου καὶ νῦν βλέπει ὁ παρατηρητὴς ἔχνη πολλὰ τοῦ περιβάλλοντος τότε αὐτὴν τείχους. Τὰ ἐρεῖπια ταῦτα φέρουσι καὶ νῦν τὸ ὄνομα «Πόλες» λέξις ἐκδηλωτικὴ τῆς ὑπαρχούσης ἐκεῖ εἰς τὴν ἀρχαιότητα πόλεως. Οἱ ἀρχαῖοι γεωγράφοι Σκύλαξ καὶ Στράβων ἀναφέρουσιν ὅτι ἡ Τήνος εἶχε μίαν πόλιν μικρὰν καὶ λιμένα «Τήνος δὲ πόλιν μὲν οὐ μεγάλην ἔχει, τὸ δὲ ἱερὸν τοῦ Ποσειδῶνος μέγα ἐν ἄλλει, τῆς πόλεως ἔξω, θέας ἄξιον, ἐν ᾧ καὶ ἐστιάτορία πεποιήνται μεγάλα, σημεῖον τοῦ συνέρχεσθαι πλῆθος ἱκανὸν τῶν συνθεόντων αὐτοῖς ἀστυγεϊτῶνων τὰ Ποσειδῶνια» Στράβων 10487. Ὁ δὲ Σκύλαξ λέγει: «Τήνος ἔχει πόλιν καὶ λιμένα». Ἀλλὰ καὶ ὁ Δικαίρχος—Βίος Ἑλλήνων—Ἐν τεν ἐχομένη Μύκονος, μετὰ ταύτην Τήνος ἔστιν καὶ λιμὴν».

Τὰ τεῖχη περὶ ὧν ἀνωτέρω ὁμιλήσαμεν, φαίνονται ὡς ἐκ τῆς οἰκοδομικῆς καὶ τῶν πελωρίων καὶ πολυέδρων λίθων, τῆς ἐλλείψεως τοῦ δι' ἀμμοκονίας δεσμοῦ αὐτῶν, καὶ τῆς θέσεως τῶν ἐπ' αὐτῶν πύργων, ὅτι προσεγγίζουσι τὴν τῶν Πελασγικῶν. Καὶ αἱ τρεῖς δὲ πλευраὶ τοῦ τείχους ἦτοι βορεία, ἀνατολικὴ καὶ δυτικὴ ἔχουσιν ἀνὰ τρεῖς πύργους. Τὰ ἄκρα τῶν τειχῶν τούτων ἐξικνουῦνται μέχρι τῶν ἀγρῶν τῶν παραπλεύρως τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας κειμένων. Φαίνεται ὅτι ἡ πόλις αὕτη ἔφθανε μέχρι τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας ἀποτελοῦντος τὸ ἄκρον τῆς πόλεως. Ὁ δὲ Ναὸς οὗτος, ἦτο ναὸς τοῦ Διονύσου, ὡς μαρτυροῦσι τὰ κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς Θαυματουργοῦ Εἰκόνης, εὐρεθέντα ἀρχαιολογικὰ ἀντικείμενα, ἦτοι ψηφίσματα, ἀγάλματα καὶ ἄλλα περὶ ὧν θὰ ὁμιλήσωμεν ἄλλαχού. Ἐτέραν ἀπόδειξιν περὶ τῆς θέσεως τῆς ἀρχαίας πόλεως ἔχομεν τὸ ἀρχαῖον ὕδραγωγεῖον λαβεῦν ἐπὶ τῶν βράχων εἰς βάθος ἱκανόν, ἀνακαλυφθὲν ἐπίσης κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς Εἰκόνης, τὸ ὅποιον ἤρδευε τὴν πόλιν καὶ τὸν Ναόν, ἴσως δὲ καὶ τὸ περὶ αὐτὸν ἄλλος, κατὰ

τὴν παρ' ἀρχαίοις ἐπικρατοῦσαν συνήθειαν. Τὸ ὕδραγωγεῖον τοῦτο ὁ τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ποσειδῶνος ἐνεργήσας Βέλγος ἀρχαιολόγος κ. Γραϊνδὸρφ ἀνάγει εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν Τυράννων Παισιστρατιδῶν.

Κατὰ τὸ ἄκρον ἐπίσης τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ τείχους καὶ ἔξωθεν αὐτοῦ κατὰ τὴν θέσιν «Ἅγιος Χαράλαμπος» ἢ «Βαρὺ» ἔκειτο ἡ νεκρόπολις, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ἀνευρεθέντων ἐντὸς τῶν ἀγρῶν καὶ κήπων ἐκεῖ, ἀρχαίων τάφων μετ' ἐπιγραφῶν.

Ὁ δὲ λιμὴν περὶ οὗ ὁμιλοῦσιν οἱ ἀρχαῖοι γεωγράφοι, ἀπέχων ἐννεακόσια βήματα τῆς πόλεως ἐκείνης δὲν εἶχε τὴν αὐτὴν μὲ τὸν σημερινὸν κατεύθυνσιν. Ἐκτεινόμενος ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς, καὶ πλακόστρωτος κατὰ τὸν πυθμένα, λόφῳ τῶν ψαμμωδῶν καταθέσεων, τῶν προσχώσεων, καὶ τῆς ἐπ' αὐτῶν οἰκοδομῆς τῆς σημερινῆς πόλεως, ἐξηφανίσθη τελείως καὶ μόνον ἔχνη τινὰ αὐτοῦ ἐφαίνοντο μέχρι τῆς ἐποχῆς τῆς ἀνεγέρσεως τῶν κρηπιδωμάτων τῶν κατασκευασθέντων κατὰ τὴν παραλίαν τὴν ἐξικνουμένην μέχρι τοῦ καθολικοῦ Μοναστηρίου τῶν Φραγκισκανῶν.

Ἡ πόλις αὕτη περὶ ἧς ὁμιλοῦμεν ὦδε κατὰ τὴν Ρωμαϊκὴν ἐποχὴν ἐξηπλώθη εἰς τὴν ἔμπροσθεν τοῦ Ναοῦ ἔκτασιν καὶ ἔφθανε μέχρι τῆς οἰκίας Μ. Λούβαρη πρὸν Φραγκίσκου Δεσίρη, ὡς μαρτυροῦσι διάφορα ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα ἐνεπίγραφοι πλάκες ψηφίσματα ἀγάλματα, κτλ. ἀνευρεθέντα εἰς τὴν ἀνεγερσιν διαφόρων οἰκοδομῶν, κατ' ἀμφοτέρας τὰς πλευρὰς τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγοῦσης εἰς τὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἴσως καὶ δὲ νὰ ἐγκατελείφθη ἡ πρώτη πόλις, τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς, μετοικήσαντος εἰς τὴν πρὸ τοῦ Ναοῦ ἔκτασιν, καὶ ἀνεγείραντος νέαν πόλιν, μὴ ἐξικνουμένην ὁμῶς καὶ ταύτην μέχρι τοῦ αἰγιαλοῦ. Κατὰ τὸν Δρόσον Ν. Δρόσον γράψαντα ἱστορίαν τῆς Τήνου, τέσσαρας μετοικήσεις ἔκαμεν ὁ πληθυσμὸς τῆς πόλεως Τήνου. Μίαν τῆς ἀρχαίας πόλεως, ὀπισθεν τοῦ Ναοῦ, ἐτέραν εἰς τὴν ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἔκτασιν, ἐτέραν εἰς τὰς ὑπώρειας τοῦ ἐν τῷ κέντρῳ τῆς νήσου ὄρους «Ξώμποργο» ἐφ' οὗ καὶ φοιῦριον ἐκτίσθη, καὶ ἐτέραν εἰς τὴν θέσιν ἐν ἣ κεῖται αὕτη σήμερον καὶ ἦτις κατὰ τὸν Τουρνεφόρτ ἐν ἔτει 1700 συνίστατο ἐξ ἑκατὸν πεντήκοντα περίπου οἰκιῶν.

Εἴπομεν ἀνωτέρω ὅτι ἐν ἣ θέσει κεῖται σήμερον ὁ ἱερὸς τῆς Εὐαγγελιστρίας Ναός, ἠγείρετο τότε Ναὸς τοῦ Διονύσου. Κατὰ τὸν Μηλιαράκην γράψαντα εἰς τὰ Κυκλαδικὰ του καὶ περὶ Τήνου, ἐν Τήνῳ ἐλατρεύετο ὁ Ποσειδῶν, τοῦ ὁποίου μέγα ἱερὸν ἔκειτο ἔξω τῆς πόλεως ἐν ἄλλει. Ἐν τῷ ἱερῷ δὲ τούτῳ, ὅπερ κατὰ τὸν Στράβωνα ἦτο θέας ἄξιον, ἦσαν κατασκευασμένα ἐστιάτορία μεγάλα, σημείον ὅτι ἐκεῖ συνήρχετο πλῆθος ἱκανὸν ἐκ τῶν ἀστυγεϊτῶνων νησιωτῶν τῶν συνθυόντων τὰ Ποσειδῶνια «Ποσειδία». Ἐλατρεύετο

δὲ μετ' αὐτοῦ καὶ ἡ Ἀμφιτρίτη. Ἐπίσης δὲ ἐλατρεύετο ἐν Τήνῳ καὶ ὁ Διόνυσος καὶ ἐορταί ἤγοντο εἰς τιμὴν αὐτοῦ «τὰ Διονύσια» καὶ τραγῳδῶν ἀγῶν. Ὡστε δύο ὑπῆρχον Ναοὶ ἀρχαῖοι ὁ τοῦ «Ποσειδῶνος καὶ Ἀμφιτρίτης» καὶ ὁ τοῦ «Διονύσου». Καὶ ὁ μὲν Ποσειδῶνος καὶ Ἀμφιτρίτης ἔκειτο ἔξω τῆς πόλεως κατὰ τὸ Δυτικὸν μέρος αὐτῆς, καὶ εἰς ἀπόστασιν τριῶν τετάρτων τῆς ὥρας ἀπ' αὐτῆς εἰς θέσιν παραλιακὴν «Κιόνια» σήμερον καλουμένην, ἐνῶ ὑπῆρχον ὡς λέγει ὁ Φιλόχωρος ἐννεαπλήρη τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν τούτων τὰ ὅποια κατεσκεύασε Τηλεσίας ὁ Ἀθηναῖος, ὡς ἀπέδειξαν αἱ ὑπὸ τῶν Βέλγων ἀρχαιολόγων κ. κ. Γραινδὸρφ καὶ Δεμουλὲν γενόμεναι ἀνασκαφαὶ αἱ ὁποῖαι ἔφερον εἰς φῶς τὸ ἱερὸν κατεστραμμένον, τὰ προπύλαια αὐτοῦ, τὰ οἰκήματα τῶν ἱερέων, πολλὰς καὶ διαφόρους ἐπιγραφάς, μαρτυρούσας τὴν ἐκεῖ ὑπαρξίν τοῦ Ναοῦ, ἀγάλματά τινα ῥωμαϊκῆς ἐποχῆς, ἡλιακὸν ὥρολόγιον μεγάλης ἀρχαιολογικῆς ἀξίας, καὶ ἄλλα εὐρήματα φυλαττόμενα νῦν ἐν αἰθούσῃ πλησίον τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου Τήνου. Εἰς τὰ «Ποσειδία» ἐορτὴν τοῦ Ναοῦ τούτου, προσήρχοντο οἱ Ἕλληνες πανταχόθεν καὶ ἐξ αὐτῆς ἀκόμη τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος. Ὁ Villoisson ἐπισκεφθεὶς τὴν Τήνον λέγει ὅτι κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν του ἐν αὐτῇ, εἶδε διεξοδικὴν ἐπιγραφὴν περιέχουσαν ψήφισμα τοῦ λαοῦ τῆς Τήνου, τὸ ὁποῖον ἀπένειμεν ἐπαύσαν εἰς τὸν Συρακούσιον Τίμωνα υἱὸν τοῦ Νυμφοδώρου, παρεδέχετο αὐτὸν εἰς τὰς θυσίας του, καὶ ἔστεφεν αὐτὸν χρυσοῦ στεφάνῳ πρὸς ἀμοιβὴν τῆς ἀρετῆς του καὶ τῶν πρὸς τὴν ὁμοσπονδίαν τῶν νήσων ἀγαθοεργιῶν του. Ἡ τελευταία αὕτη ἀξιοπαρατήρητος φράσις ἐπιλέγει ὁ Villoisson χαρακτηρίζει σύνδεσμον τῶν Κυκλάδων ἀπαράλλακτον μὲ τὸν τῶν δεκατριῶν πόλεων τῆς Μικρασίας ὅστις ἐσχημάτιζε τὸ Πανιώνιον. Ὁ Ναὸς οὗτος εἶχε καὶ ἄστυλον, τὰ πρόνομια τοῦ ὁποίου κατὰ τὸν Τάκτικον ὁ Αὐτοκράτωρ ἐθέσπισεν ἀπαράλλακτα ὅπως καὶ τὰ τῶν περιφημοτέρων ἀσύλων τῆς Ἀνατολῆς. Ὁ αὐτὸς ἱστορικὸς λέγει ὅτι οἱ προσερχόμενοι εἰς τὸν ναὸν τοῦτον, πέντε μετὰ τὸν κατάπλουον ἡμέρας, ἀνέθετον εἰς τὸν ναὸν μίαν ἔριφον.

Ὁ δὲ Ναὸς τοῦ Διονύσου ὅστις ἦν καὶ ἀρχαιότερος τοῦ Ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, καθ' ἃ μαρτυρεῖ ψήφισμα καταχωρούμενον κατωτέρω, ἔκειτο ἐν τῇ θέσει ἀκριβῶς ἐγείρεται σήμερον ὁ Ναὸς τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ ἐπὶ τῶν θεμελιῶν ἐκείνων, μεταστραφέντος εἰς Ναὸν τῆς Παναγίας κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν Τήνῳ. Τοῦτο δὲ κατάδηλον γίνεται ἐκ τῆς εὐρέσεως πλείστων ἀρχαιολογικῶν ἀντικειμένων, ἥτοι ἀγαλμάτων, ἐπιγραφῶν καὶ ψηφισμάτων μαρτυρούντων τὴν ἐκεῖ ὑπαρξίν τοῦ Ναοῦ τοῦ Διονύσου. Ἐν τῶν ψηφισμάτων τῶν μαρτυρούντων τὴν ἐκεῖ ὑπαρξίν τοῦ Ναοῦ, εὐρεθὲν κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς πρὸς εὐρεσιν τῆς Εἰκόνας, εἶνε ἐντετυχισμένον

εἰς τὴν ἀριστερὰν στοὰν τῆς εἰσόδου εἰς τὸν περίβολον τοῦ Ναοῦ Εὐαγγελιστρίας καὶ ἔχει οὕτω.

«Ἡ βουλὴ καὶ ὁ Δῆμος
«Ἀὐρ Σάτυρον θεοφίλου τὸν
«φιλόπατριν καὶ δις στεφα-
«νηφόρον ἄρξαντα πᾶσαν
«ἀρχὴν φιλοτίμως καθῶς
«καὶ ἐπὶ τῇ τοῦ πρώτου ἀν-
«δριάντος ἀναστάσει νῦν
«δηλοῦται ἐτίμων ἐπιμελησά-
«μενον τῶν τοῦ Διονύσου αἰ-
«κων καὶ ἀναθέντα χρήματα τοῖς
«δρῶσιν ἐτίμησεν καὶ δευτέ-
«ρῳ ἀνδριάντι δόντα καὶ πάλιν
«πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν διὰ τι-
«μὴν καὶ ἔλεον θέντα ὥστε μαρ-
«τυρούμενον ἐπὶ τοῖς καλλίστοις
«καὶ εὐνοῦστατον πε-
«ρὶ τὴν πατρίδα ὑπάρχοντα
«μαντεύεσθαι ἀεὶ ἐν ταῖς ἐπι-
«φανεστάταις τῶν θεῶν ἡ-
μέραις».

Καταφανὴς ἐπίσης μαρτυρία τῆς ὑπάρξεως τοῦ Ναοῦ τοῦ Διονύσου ἐκεῖ ἐκτὸς τῆς τοῦ ἄνω ψηφίσματος, τυγχάνουσι τὰ λοιπὰ εὐρήματα, ἥτοι ἀγγεῖα παντὸς εἶδους ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς ὡς λέγει ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Ὁμοσπονδίου, τεμάχια ἀγαλμάτων, καὶ ὡσεὶ θεῶν ἐσκορπισμέ-
να μέλη. Μεταξὺ τούτων ἀνεκαλύφθη ὡς λέγει ὁ αὐτὸς ἱστορικὸς καὶ ἀκέραιον ἄγαλμα, ὅπερ παρίστα ἡρώα ἀνθρώπου ἡλικίας, κεκοσμημένον διὰ ποδήρους χιτῶνος, ἐκ δὲ τῶν παραλλήλως κυμαινόμενων ταινιῶν ἐδήλου ὅτι ἦτο Δωρικῆς τέχνης, ὁποῦν ἐξάγομεν ὅτι τὸ ἄγαλμα τοῦτο προῆλθεν ἐκ τῆς σχολῆς τοῦ Πραξιτέλους. Τοῦ ἀγάλματος τούτου ἀγνοεῖται ἡ τύχη. Ἔτερα ἀγάλματα φυλασσόμενα μέχρι τινὸς ἐν τινι δωματίῳ τοῦ ἱεροῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας Ἰδρύματος, εἶνε ἐσθημένα ἤδη ἐπὶ τῆς δεξαμενῆς τῆς εὐρισκομένης ἐντὸς τοῦ κήπου, τοῦ εὐρισκομένου ἐπὶ τοῦ προαυλίου τοῦ Ναοῦ. Ἐκ πάντων τούτων γίνεται δῆλον ὅτι ὁ Ναὸς τοῦ Διονύσου ἔκειτο ἐν τῷ χώρῳ ἔχει ἐγερθῇ ὁ σημερινὸς Ναὸς τῆς Εὐαγγελιστρίας, μεταστραφείς κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν Τήνῳ, εἰς Ναὸν τῆς Παναγίας ἐν ᾧ ἐναπετέθη τὸ πρῶτον τὸ ἱερὸν τῆς Ὁρθοδοξίας κειμήλιον, ἡ Πάνσεπτος εἰκὼν τῆς Θεοτόκου.

Παραπλεύρως τοῦ Ναοῦ καὶ ἐπὶ τῶν ἀγρῶν τῶν κειμένων ἐπὶ

τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ Ἰδρύματος, ἔκειτο τὸ θέατρον τοῦ Διονύσου, περὶ οὗ οὐκ οἶμαι καὶ ὁ Μηλιαράκης, ἐνῶ ἔκειντο πολλὰ τῶν εὐρεθέντων ψηφισμάτων τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ Δήμου Τηνίων, καὶ ἀκριβῶς ἐν τῇ περιοχῇ τῇ περιλαμβανομένῃ ἐκ τῶν κτημάτων Μάρκου Παλαιόκαπα, νῦν ιδιοκτησία τῶν Πατέρων Ἰησουνῶν, Ἀντωνίου Παξιμάδη, Φραγκίσκου Φιλιππούση καὶ Εἰρήνης Ἀλβέρτη. Τοῦτο δὲ κατὰ δὴλον γίνεται πρῶτον ἐκ τῆς θέας, τῆς περιοχῆς ταύτης ἐξούσης σχῆμα καθαρῶς ἡμικυκλικὸν καὶ ἐλαφρῶς ἀνυψωμένον κλιμακιδὸν ἔπειτα ἐκ τῆς θέας τῶν τοίχων τῶν ἐν λόγῳ κτημάτων ἐχόντων ἐντετοιχισμένα πλῆθος μαρμαρίνων τεμαχίων, ὧν πολλὰ φέρουσιν ἐπ' αὐτῶν λέξεις καὶ περιγραφὰς ψηφισμάτων, τὸ δὲ καὶ σπουδαιότερον ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου Παξιμάδη ἀνασκάπτοντος τὸν ἐκεῖ κῆπον τοῦ ἀνευρέθη κέραμος κυκλικὴ φέρουσα τὰ γράμματα Ε. Α. Κ. μετὰ γραμμῶν ὥσπερ ἀκτίνων ἐμπιπτονσῶν ἐπὶ τῶν γραμμάτων. Τὸ εὖρημα τοῦτο κατὰ τὸν Βέλγον ἀρχαιολόγον κ. Γραϊνδὸρφ εἶνε εἰσιτήριον τοῦ ἐκεῖ θεάτρου τοῦ Διονύσου. Καὶ τὸ μὲν Ε σημαίνει *πέμπτη* τὸ δὲ Α. *ἀριστερὰ* καὶ τὸ Κ *κερκίς*. Ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ἀντωνίου Παξιμάδη ἀνακαίνιζοντος τὴν οἰκίαν του, εὐρέθη ὑπόγειος μαρμαρόστρωτος στοά, δι' ἧς οἱ ἀγωνισταὶ εἰσέρχοντο καὶ ἐξέρχοντο εἰς τὸν στίβον τοῦ θεάτρου. Ἐπίσης ἐν τῷ κτήματι Παλαιόκαπα εὐρισκομένη ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ εὐρέθησαν κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἰδίου, ὡς λέγει ὁ Γεωργαντόπουλος ἐν τῇ ἱστορίᾳ του, ἀγάλματα τινὰ καὶ ἐπιγραφὰι φυγαδευθέντα εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἐν τῷ κτήματι τῆς Εἰρήνης Ἀλβέρτη καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς τοῦ ἐντὸς αὐτοῦ οἰκίας, ὑπάρχει ἐντετοιχισμένη πλάξ μαρμαρίνη ἐνεπίγραφος, ἐφ' ἧς ψήφισμα τῆς βουλῆς καὶ τοῦ Δήμου τῶν Τηνίων, ἀποφασίζούσης νὰ στεφανωθῇ ἐν τῷ θεάτρῳ τούτῳ τοῦ Διονύσου ὁ Μιλησίης υἱὸς τοῦ Μιλησίου ἐκ Μιτηλήνης.

Τὸ ψήφισμα τοῦτο ἔχει ὡς ἑξῆς.

«Ἐδοξε τῇ Βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ Ἀγαθο-
«κλῆς ἐπειστάται Ἀριστείδης εἶπεν ἐπει-
«δὴ Μιλησίης Μιλησίου Μιτηληναῖος
«ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐστὶ περὶ τὸν δῆμον τῶν Τη-
«νίων καὶ διατελεῖ χρείας περεχόμενος
«καὶ κοινῇ τῇ πόλει καὶ ἰδίᾳ Τηνίων
«τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἑαυτῷ δεδόχθαι τῷ δήμῳ
«ἐπαίνεσαι Μιλησίαν Μιλησίου Μιτηλι-
«ναῖον καὶ στεφανῶσαι αὐτὸν στεφάνῳ
«τῷ ἐκ τοῦ νόμου ἀρετῆς ἕνεκεν καὶ φιλοτι-
«μίας ἣν ἔχων διατελεῖ εἰς τὸν δῆμον
«τῶν Τηνίων καὶ ἀναγορεῦσαι αὐτῷ τὸν στέ

«φανὸν ἐν τῷ θεάτρῳ Διονυσίων τῷ ἀγωνι-
«στῶν τραγῳδῶν» εἶνε δὲ αὐτὸν καὶ ἐκχένους
«προξένους καὶ εὐεργέτας τῆς πόλεως
«τῆς Τηνίων καὶ εἶνε αὐτοῖς πρόσδοτον πρὸς
«τὴν βουλὴν καὶ τὸν δῆμον, ἐὰν τοῦ δέων-
«ται, πρῶτοις μετὰ τὰ ἱερὰ καὶ ἐμπολέμῳ
«εἰρήνῃ καὶ ἐν σύλλῳ ἀσουλῶν καὶ προσδρί-
«αν ἐν τοῖς ἀγῶσι οἷς, ἢ πόλιν τίθῃσιν» δε-
«δόσθαι δ' αὐτοῖς παρὰ τοῦ δήμου πολιτεῖ-
«αν καὶ γῆς καὶ οἰκίας ἐγκτησιν καὶ πρὸς
«φυλὴν καὶ φατρίαν προσγράψασθαι, ὅποιαν
«ἂν βούλωνται» εἶνε δὲ αὐτοῖς καὶ ἄλλο
«ἀγαθὸν εὐρέσθαι παρὰ τοῦ δήμου, ὅτι ἀν-
«δύνηται. κλπ.»

Ἐκ τοῦ ψηφίσματος τούτου εἰκάζεται ὅτι ὁ Ναὸς τοῦ Διονύσου, ὃν ἀρχαιότερος ἐκείνου τοῦ Ποσειδῶνος διότι εἶνε τὸ μόνον ψήφισμα τὸ ὁποῖον ἀναφέρει τὴν φράσιν «ἐν τῷ θεάτρῳ Διονυσίων» μόνον, ἐν ᾧ πάντα τὰ λοιπὰ ψηφίσματα τῶν Τηνίων ἀναφέρουσιν τὴν φράσιν «ἐν τῷ θεάτρῳ Ποσειδίων καὶ Διονυσίων». Ὁ δὲ ἀρχαιολόγος κ. Γραϊνδὸρφ εὐρίσκει καὶ δι' ἄλλους λόγους τὸ ψήφισμα αὐτὸ ἀρχαιότερον πάντων τῶν ἄλλων.

Ἐν τῷ αὐτῷ χώρῳ εὐρέθη ὄγκος λευκοῦ μαρμαρίου μήκους 82 % ἐπὶ 18 % ὕψους καὶ 22 % πάχους, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου εἶνε ἐνθεματισμένον τὸ ἥμισυ κιονοκράνου, ῥυθμοῦ δωρικοῦ μὲ ἑξ ὀρθώσεις. Τὸ κιονόκρανον τοῦτο ἔχει μήκος 30 % εἰς τὸν ἄβακα. Κατὰ τὸ σχῆμα του καὶ τὰς διαστάσεις, τὸ θραῦσμα τοῦτο τῆς ἀρχιτεκτονικῆς δὲν προέρχεται εἰ μὴ ἐκ τῆς κωρονίδος τείχους καὶ τῶν στηλῶν τοῦ προσηκνίου ἢ ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τείχους τῆς σκηνῆς ἐνὸς θεάτρου. Ἐπίσης ἐφ' ἐνὸς τῶν τοίχων τῶν κτημάτων τῆς περιοχῆς ταύτης, φέρεται ἐντετοιχισμένον τεμαχίον μαρμαρίου, τὸ ὁποῖον ὡς ἐκ τοῦ σχήματός του, φαίνεται θραῦσμα στήλης ἐφ' ἧς ἦτο γεγραμμένον ψήφισμα. Ἐπὶ τοῦ τεμαχίου τούτου φέρεται γεγραμμένη ἡ λέξις «ἐκατοντέριφον» ἑξ ἧς εἰκάζεται ὅτι πρόκειται περὶ ψηφίσματος ἀπονομῆς στεφάνου εἰς τινὰ προσεσπικνόντα εἰς τὸν Διόνυσον θυσίαν «ἐκατοντέριφον» κατὰ τὸ «ἐκατόμβην» εἶνε δὲ ἐξηκριβωμένον ὅτι οἱ νησιῶται προσέφερον θυσίας ἑξ ἑρίφων εἰς τοὺς θεοὺς, ἀλλ' ἡ θυσία «ἐκατοντέριφον» πρῶτην φορὰν ἐκ τοῦ ψηφίσματος τούτου γίνεται γνωστή.

Πλεῖστα ὅσα ψηφίσματα ἡδυνάμεθα νὰ καταχωρίσωμεν ἐνταῦθα ἑξ ὧν ἀποδεικνύεται ὅτι αἱ πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου καὶ τοῦ Ποσειδῶνος τελούμεναι πανηγύρεις ἐν Τήνῳ, ἐτελοῦντο μεγαλοπρεπῶς μετ'

ἀγώνων γυμνικῶν, μουσικῶν καὶ δραματικῶν χάριν τῶν ὁποίων καὶ τὸ θέατρον τοῦτο ὑπῆρχε πλησίον τοῦ Ναοῦ τοῦ Διονύσου. Εἶνε δὲ καὶ ἀποδεδειγμένον ἱστορικῶς, ὅτι καὶ ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ πλείστοι προσήρχοντο ἐν Τήνῳ ἕκ τε τῶν περὶ νήσων καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀλλ' ἡμεῖς ἐνταῦθα δὲν γράφομεν ἱστορίαν τῆς Τήνου, ἠθελήσαμεν μόνον νὰ καθορίσωμεν τὴν θέσιν τοῦ ἀρχαίου Ναοῦ τοῦ Διονύσου, καὶ τῶν συνεχόμενων αὐτῷ παραρτημάτων, διὰ νὰ δειχθῇ ὅτι εἰσαχθέντος τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν Τήνῳ, ὁ ναὸς οὗτος μετετράπη εἰς Ναὸν τῆς Θεοτόκου.

Καὶ τοῦτο μὲν ἀρκούντως διὰ τῶν ἐνταῦθα ἐκτεθέντων ἀπεδείξαμεν, τὸν χρόνον δ' ἤδη τῆς μετατροπῆς θ' ἀποδείξωμεν ἐν τοῖς κατωτέρω.

ΠΟΤΕ ΕΙΣΗΧΘΗ Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΕΝ ΤΗΝΩ,

ΠΡΩΤΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΕΝ ΑΥΤῃ.

Ἡ Ἁγία Εἰκὼν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου ἡ ἀνευρεθεῖσα ἐν Τήνῳ θεωρεῖται μία ἐκ τῶν πρώτων Εἰκόνων τῶν καθιερωθεισῶν εἰς προσκύνησιν τῶν χριστιανῶν ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν Τήνῳ καὶ ὡς μία μάλιστα ἐκ τῶν ἐβδομήκοντα τῶν ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Λουκᾶ ἱστορηθεισῶν. Πρὶν ὅμως τὰ περὶ τούτου ἐξετάσωμεν, ἀνάγκη νὰ εἰπωμεν ὀλίγα τινα καὶ περὶ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ὁ χριστιανισμὸς εἰσήχθη εἰς τὰς Κυκλάδας καὶ ἰδίᾳ ἐν Τήνῳ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν γένει εἰς τὰς Κυκλάδας, ἀκριβεῖς πηγαὶ δὲν ὑπάρχουσιν. Ὁ Μηλιαράκης πραγματευόμενος εἰς τὰ Κυκλαδικὰ του περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, καὶ πολλὰ τὰ σχετικὰ ἀναφέρων, καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ χριστιανισμὸς εἰσήχθη εἰς τὰς νήσους περὶ τὰ μέσα τοῦ 4ου αἰῶνος, πιθανώτατα ὡς λέγει διὰ τῆς βίας καὶ τοῦ φόβου, ὃν ἐνέπνευσαν πανταχοῦ, αἱ κατὰ καιρὸν διατάξεις τοῦ Κωνσταντίνου, τοῦ Θεοδοσίου καὶ τῶν μεταγενεστέρων αὐτοκρατορῶν, δι' ὧν ἀπηγορεύθη πᾶσα Ἑθνικὴ λατρεία, καθιερώθη δὲ ὁ χριστιανισμὸς ὡς θρησκεία τοῦ Κράτους. Ἀπόδειξις δὲ τούτων εἶνε ὅτι πρῶτον διότι κατὰ τὴν ἐν ἔτει 347 συγκροτηθεῖσαν Σύνοδον ἐν Σαρδικῇ παρενρέθησαν καὶ ἀπὸ Κυκλάδων Ἐπίσκοποι. Καὶ ταῦτα μὲν καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς Κυκλάδας ἐν γένει, ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν Τήνον γνωρίζομεν τὰ ἑξῆς!

Ὁ Λουδουβίκος Ρὸς περιηγηθεὶς τὴν Τήνον κατὰ τὸ 1841 καὶ

ἰδὼν τὴν κατὰ τὰς πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς Εἰκόνος ἀνασκαφὰς εὐρεθεῖσαν ἐπιγραφὴν τὴν ἔχουσαν οὕτω:

ΦΩC	ΖΩΗC
ΚΟΙΚΔΙΩΝ	ΔΙΑΦΕΡΟΝ
ΤΩ ΔΕCΠΩΤΩ ΜΟΥ	ΤΩ ΑΓΙΩ ΙCΙΔΩΡΩ
ΑΔ	

εἰκάζει ἐκ ταύτης ὅτι ἐν Τήνῳ ὑπῆρχε ναὸς τοῦ Ἁγίου Ἰσιδώρου καὶ ὅτι οὗτος μαρτυρεῖ τὴν ἐν Τήνῳ πρὸ τοῦ διωγμοῦ τῶν Χριστιανῶν (Γ'. αἰῶνα) διάδοσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Τὴν εἰκασίαν ταύτην τοῦ Ross ἀντικρούουν ὁ Γεωργαντόπουλος εἰς τὰ Τηνιακά του λέγει ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς:

Ἡ ἔννοια τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης καὶ τὰ συνδεδεῖν αὐτὴν γράμματα, δὲν ὑποστηρίζουσι τὴν γνώμην ταύτην τοῦ Ross, καθ' ὅσον ὁ Ἰσιδωρος οὗτος, δὲν ἦτο βεβαίως οὔτε ὁ Πηλοῦσιος, οὔτε ὁ Ἀλεξανδρεὺς, οὔτε ἄλλος τις ἐκ τῶν ἐπὶ τῶν διωγμῶν τῶν Ρωμαίων αὐτοκρατόρων ὑπαρχάντων Ἁγίων Ἰσιδώρων, καθ' ὅσον τὰ Μηνολόγια καὶ τὰ Μαρτυρολόγια δὲν ἀναφέρουσι τοιοῦτον τινά. Κατὰ συνέπειαν ὁ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ἀναφερόμενος Δεσπότης Ἰσιδωρος ὀνομαζόμενος εἶνε πολλὴ νεωτέρας ἐποχῆς τῆς ὑπὸ τοῦ Ross ἀναφερομένης, καθ' ὅσον μάλιστα τὸ ἐπίθετον Δεσπότης δὲν ἐδίδετο πρὸ τῶν διωγμῶν ἐκείνων εἰς τοὺς θρησκευτικούς προϊσταμένους τῶν Χριστιανῶν, καὶ καθ' ὅσον ὁ τίτλος Ἁγιος Δεσπότης ἐν Τήνῳ καὶ ἀλλαχοῦ ἐδίδετο πρὸ τινων ἐτῶν ἀκόμη εἰς ὅλους τοὺς κληρικούς. Ἴσως διάκονός τις τοῦ Μεσαιῶνος ἐλάξευσεν τὴν κακὴν ταύτην ἐπιγραφὴν πρὸς τιμὴν τοῦ δεσπότητος του.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης τοῦ Ross, τῆς ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς ἐξηγμένης, ὅτι δηλαδὴ αὕτη ἀνάγεται εἰς τὸν Γ'. αἰῶνα π. χ. ἀντιτάσσει ὁ Γεωργαντόπουλος. Ὅτι δὲ ἡ γνώμη τοῦ τελευταίου τούτου εἶνε ὀρθωτάτη μαρτυρεῖται καὶ ἐκ τῶν ἐπομένων. Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Πανάρετος Κωνσταντινίδης ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθέντι ἱστορικῷ καταλόγῳ τῶν πρώτων Ἐπισκόπων καὶ τῶν ἐφεξῆς Μητροπολιτῶν Ἀθηνῶν, προκειμένου περὶ τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Ἰσιδώρου, τοῦ ὁποίου ἀγνοεῖται φαίνεται τὸ μέρος εἰς ὃ κατέφυγε μετὰ τὴν ἐξ Ἀθηνῶν ὑπὸ τῶν Τούρκων ἔξωσίν του, ἔχων ὑπ' ὄψιν αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπὸ τοῦ Ross ἀναγραφείσαν ἐπιγραφὴν ἀναφέρει τὰ ἑξῆς:

«Ὅτι ἡ ἐπιτύμβιος αὕτη πλατὺ ἐκάλυπτε τὸν νεκρὸν Ἰεράρχου τινὸς ὀνόματι Ἰσιδώρου, ταφέντος ἐν τῷ τόπῳ ἔνθα σήμερον ἴδου-

ται ὁ Πάνσεπτος τῆς Εὐαγγελιζομένης Παρθένου ναός, περὶ τούτου οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία. Ἄλλ' ἂν ἡ πλάξ αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή ἀνήκουν εἰς τὸν Μητροπολίτην τοῦτον Ἀθηνῶν Ἰσίδωρον, ἀπελθόντα ἴσως μετὰ τὴν ἄλωσιν τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τῶν Τούρκων (1458) εἰς τὴν νῆσον Τήνον καὶ αὐτόθι τελευτήσαντα, περὶ τούτου δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποφανθῶμεν μετὰ βεβαιότητος.»

Συνεπεία τούτων ἡ ὑπόθεσις τοῦ Ross ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς εἰσῆχθη ἐν Τήνῳ κατὰ τὸν Γ'. αἰῶνα οὐδόλως εἶνε παραδεκτὴ. Καθ' ἡμᾶς φαίνεται ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς εἰσῆχθη ἐν Τήνῳ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ε'. αἰῶνος, τοῦτο δὲ ἐξάγομεν ἐκ τῶν ἐξῆς:

Ὁ κ. Hubat Demolen Βέλγος ἀρχαιολόγος, ὁ κατὰ τὸ 1902 καὶ 1903 ἐνεργήσας ἀνασκαφὰς κατὰ τὴν θέσιν «Κιόνια» καὶ ἀνακαλύψας ἐν αὐτῇ τὸ Ἱερὸν τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμφιτρίτης καὶ πολλὰς ἐπιγραφὰς ἐν τούτῳ ἀνευρών, τεκμαίρεται ἐκ τούτων ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὸ 1903 ἐκδοθείσῃ πραγματείᾳ περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τούτων ὅτι τὸ Ἱερὸν τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμφιτρίτης ἦτο ἐν ἐνεργείᾳ μέχρι τέλους τοῦ 4ου αἰῶνος. «Μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 4ου αἰῶνος, γράφει ὁ Βέλγος ἀρχαιολόγος, οἱ προσκυνηταὶ ἐξηκολούθουν προσερχόμενοι ὅπως ζητήσωσι παρὰ τοῦ Ποσειδῶνος τὴν ἀπαλλαγὴν ἐκ τῶν δεινῶν τῶν». Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ Ναὸς τοῦ Ποσειδῶνος ἦτο ἐν ἐνεργείᾳ μέχρι τοῦ τέλους τοῦ Δ'. αἰῶνος, βεβαίως ὁ Χριστιανισμὸς εἰσῆχθη ἐν Τήνῳ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ε'. Τότε καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Τήνου τὴν νέαν θρησκείαν ἀσπασθέντες, κατήργησαν τοὺς ναοὺς τῶν εἰδώλων, καὶ ἀνήγειραν νέους πρὸς τιμὴν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ὡς γνωστόν, πολλοὶ τῶν ἀσπασθέντων τὸν Χριστιανισμόν, μετέβαλον τοὺς ναοὺς τῶν Ἑθνικῶν εἰς ναοὺς Χριστιανικοὺς, καὶ ἐπειδὴ ἐν τῇ θέσει ἐν ἣ ἀνευρέθη ἡ Εἰκὼν, ὑπῆρχε τὸ πάλαι ὁ ναὸς τοῦ Διονύσου εἶνε πλέον ἢ βέβαιον ὅτι αὐτὸς οὗτος ὁ Ναὸς τοῦ Διονύσου ἅμα τῇ εἰσαγωγῇ τοῦ Χριστιανισμοῦ μετεποιήθη εἰς Χριστιανικόν, ἐν ᾧ ἐναπετέθη καὶ ἡ ἀνευρεθεῖσα ἱερὰ τῆς Εὐαγγελιστρίας Εἰκὼν καὶ οὗτος ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος ἐν Τήνῳ Χριστιανικὸς Ναός. Εἰς τὸν Ναὸν τοῦτον βεβαίως ἀνήκει καὶ τὸ κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς ἀνευρεθὲν κιονόκρανον, τὸ φέρον ἐπ' αὐτοῦ τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ.

Ἡ διάδοσις τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν Τήνῳ βεβαίως συνεπήγαγε καὶ τὸν διορισμὸν Ἐπισκόπου. Καὶ ἀναφέρεται μὲν, ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη ὅτι ἐν τῇ Σαρδικῇ κατὰ τὸ 347 συγκροτηθεῖσα Συνόδῳ παρήσαν καὶ ἀπὸ Κυκλάδων Ἐπίσκοποι, ἀλλὰ μεταξὺ τούτων βεβαίως δὲν ἦτο καὶ ἐκ Τήνου, καθ' ὅσον ἐν αὐτῇ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην δὲν ἦτο διαδεδομένος ὁ Χριστιανισμός.

Ποῖος ὁ πρῶτος τῆς Τήνου Ἐπίσκοπος δὲν εἶνε γνωστόν. Τοιοῦτος μόνον κατὰ τὸ 553 ἀναφέρεται ὁ Εὐδίκιος ὅστις ἐπὶ Ἰουστι-

«Ὁ Πρωτοδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Εὐαγγελιστρίας κ. Μαθίος προσφωνῶν τὸν δεινιστὸν Βασιλέα ΓΕΩΡΓΙΟΝ τὸν Α' κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν του εἰς τὸν Ναὸν τὴν 1ην Αὐγούστου 1910.

νιανού τοῦ Μεγάλου παρευρίσκειτο εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει συγκροτηθεῖσαν Σύνοδον κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο. (Legucon Ouens christiannus Τόμ. 1 Σελ. 944 ἐκδ. Παρισίων).

Πότε κατεστράφη ὁ πρῶτος οὗτος ναὸς καὶ τοῦτο δὲν εἶνε ἐξηκριβωμένον διάφοροι δὲ γινώμαι καὶ περὶ τούτου ὑπάρχουσιν. Ὁ Μαυρομαρᾶς ἐν τῇ «Περιοδείᾳ Τήνου» εἰκάζει ὅτι ἡ καταστροφή ἐγένετο κατὰ τὸ 726 ἐπὶ Λέοντος τοῦ Γ'. τοῦ Εἰκονομάχου. ὅτε ἡ Ἐκκλησία καὶ τὰ γράμματα ἐδεινοπάθησαν. Κατ' ἄλλους ὁ ναὸς ἐπυρπολήθη καὶ κατεστράφη ὑπὸ τῶν ἐπιδρομέων Σαρακηνῶν καὶ Ἀράβων κατὰ τὸ 917. Ἡμεῖς ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ εἰκὼν εἶνε πυρίκαυστος κατὰ τὸ ὀπισθεν μέρος καὶ ὅτι αὕτη ἀνευρέθη ὑπὸ στρώμα γῆς τριῶν μέτρων, δὲν διστάζομεν νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ καταστροφή τοῦ ναοῦ τούτου ἔλαβε χώραν κατὰ τὴν φοβερὰν ἐπιδρομὴν κατὰ τῆς Τήνου τὸ 653 τῶν Σαρακηνῶν καὶ τῶν Ἀράβων, ὑπὸ τὸν Μωχαμὲτ υἱὸν τοῦ Ἀβδουλάχ καθ' ἣν ἐκυριεύθησαν ὑπ' αὐτῶν, 36,000 πόλεις καὶ κατηδαφίσθησαν 4000 Χριστιανικοὶ ναοί. Κατὰ τὸν Rombolt δὲ ἐκυριεύσαν ἐκτὸς τῆς Σάμου, Σμύρνης καὶ Ἐφέσου, καὶ τὴν Νάξον, Δῆλον, Κέα, Ἄνδρον καὶ Τήνον, ὧν οἱ κάτοικοι περίφοβοι γενόμενοι ἐγκατέλειπον τὰς πατρίδας τῶν εἰς ἅς πλέον δὲν ἠδύναντο νὰ ζήσωσιν ἐν ἀσφαλείᾳ. Κατὰ τὸν Rombolt λοιπὸν ἡ Τήνος ἐκυριεύθη ἐδηλώθη καὶ κατεστράφη. Μετὰ τὴν καταστροφὴν ταύτην, οἱ κάτοικοι φόβῳ τῶν ἐπιδρομῶν ἐγκαταλείψαντες τὴν παλαιὰν καὶ σχεδὸν παραθαλασσίαν πόλιν ἀπεσύρθησαν εἰς τὰ ἐνδότερα καὶ ὑψηλότερα τῆς νήσου μέρη καὶ ἐκεῖ ἐγκατεστάθησαν.

Μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἐτῶν, ἐπελθούσης σχετικῆς τινὸς ἡσυχίας ἀπὸ τῶν ἐπιδρομῶν πολὺ πιθανὸν ἐπὶ τοῦ μέρους εἰς ὃ ὁ ἀρχαῖος ὑπῆρχε Χριστιανικὸς ναὸς νὰ ἀνηγέρθη ἕτερος μικρὸς πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀγίου Ἰσιδώρου, ὅστις πολὺ πιθανὸν νὰ εἶνε καὶ ὁ ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Κωνσταντινίδου ἀναφερόμενος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ναὸς οὗτος κατεστράφη κατὰ τὰς διαφόρους τοῦ Μεσαιῶνος ἐπιδρομὰς διαφόρων, αἵτινες μετέβαλον κατὰ τινα συγγραφέα τῆς ἐποχῆς τὰς περικαλλεστάτας νήσους τοῦ Αἰγαίου εἰς ἀγρίαν κενὴν ἀνθρώπων ἐρημίαν.

Εἰς τὸν ὑποτιθέμενον τοῦτον ναὸν τοῦ Ἀγίου Ἰσιδώρου, ἀνήκουσιν βεβαίως καὶ οἱ κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς πολὺ πρὶν τῆς εὐρέσεως τῆς Εἰκόνος, ἀνευρεθέντες δύο δίσκοι οἵτινες ὡς φέροντες ἐν κύκλῳ συγκεκομμένην γερμανικὴν ἐπιγραφὴν, εἶνε βεβαίως ἔργα τοῦ ἐν Νυρεμβέργῃ κατὰ τὸ 1300 ὑπάρχοντος ἐργοστασίου τοῦ κατασκευάζοντος διάφορα χυτὰ εἶδη πρὸς χρῆσιν τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἐξ ὧν τῶν ἀναφερομένων συμπεραίνομεν ὅτι ἡ ἀνευρεθεῖσα Εἰκὼν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ εἶνε ἀρχαιοτάτη ἀπ' αὐτῶν τῶν πρώτων

χρόνων τῆς διαδόσεως τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν Τήνῳ ἀφιερωθεῖσα πρὸς προσκύνησιν τῶν χριστιανῶν ἤτοι πρὸς χιλίων πεντακοσίων ἐτῶν, καὶ δικαίως θεωρεῖται ἐκ τῶν πρώτων εἰκόνων τῶν καθιερωθεισῶν εἰς προσκύνησιν τῶν χριστιανῶν ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν Τήνῳ καὶ ὡς μία μάλιστα ἐκ τῶν ἐβδομήκοντα τῶν ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Λουκᾶ ἱστορηθεισῶν.

Προτιθέμενοι ἤδη νὰ ἐξιστορήσωμεν τὴν κατὰ θεῖαν ἀποκάλυψιν ἀνεύρεσιν τῆς θαυματουργοῦ ταύτης Εἰκόνος, ἀπαραίτητον ἐθεωρήσαμεν νὰ προτάξωμεν ταύτης τὴν ἱστορίαν τῆς ἱερᾶς ἐν Κεχροβουνίῳ Γυναικείας Μονῆς, ἐξ ἧς προήλθεν ἡ Μοναχὴ ἡ δραματισθεῖσα τὴν Εὐρεσιν τῆς Πανσέπτου Εἰκόνος τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Η ΕΝ ΚΕΧΡΟΒΟΥΝΙΩ, ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΜΟΝΗ

«Ἐὰν τυχὸν προσκυνητὴς εἶσαι ἡ ὁδοιπόρος
«Γὰ βλέμματά σου ὕψωσε ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος
«Καὶ ἴδε δώματα λευκὰ μοναζουσῶν παρθένων
«ἐν ἐγκρατείᾳ, προσευχῇ, σφόδρ ἀφοσιωμένων
«Ἐκεῖθεν δὲ ὁ γλυκασμὸς ἀγγελικῶν ἀσμάτων
«ἀντιδοῶν ὑπὲρ ψυχῶν κι' ἀφέσεως πταισμάτων
«Σπεύσον καὶ σὺ μὴ βαρυνθῆς ἐκεῖ νὰ προσκυνήσῃς
«ἄφ' οὗ θὰ συνοδεύεσαι μὲ θείας ἀναμνήσεις».

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

25 Μαρτίου 1869.

Τοὺς στίχους τούτους ἐχάραξε προσκυνητὴς ἐφ' ἑνὸς τῶν κίωνων τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς τῶν δωμάτων τοῦ περικαλοῦς τῆς Εὐαγγελιστρίας Ἰδρύματος, ἀπὸ τῆς θέσεως τῆς ὁποίας ἀκριβῶς φαίνεται ὀπισθεν τοῦ καλλιμαρμάρου Ναοῦ, εἰς τὸ βάθος ἀπλούμενον ὑψητενὲς τὸ γραφικὸν ὄρος Κεχροβούνιον ἐπὶ τῆς ὀφρῦος τοῦ ὁποίου κεῖται πάλλευκος ἡ ἱερὰ Μονὴ τῶν καλογραιῶν, ἡ θεὰ τῆς ὁποίας τὸν ἐνέπνευσε, ἀπεικονίζουσι δὲ οὗτοι πιστῶς οὐχὶ μόνον τοῦ γράψαντος τοὺς στίχους τὴν ἀντίληψιν, ἀλλὰ καὶ παντὸς Τηνίου καὶ παντὸς προσκυνητοῦ ἐκ τῶν ἐπισκεπτομένων τὴν ἱερὰν ταύτην Μονήν. Τὸ γραφικὸν βουνὸν μὲ τὴν κατάφυτον εἰς τὸ μέσον χαράδραν, καὶ τὰ λευκάζοντα ἀνὰ τοὺς ἀγρούς του ναῖδρια, ἔχον ὕψος 580 μέτρων ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, καὶ φέρον τὸ ὄνομα Κεχροβούνιον ἀπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς ὀπισθίας αὐτοῦ πλευρᾶς κειμένου χωρίου «Κέχρος» ἀπλοῦται μὲ ὠραίας γραμμὰς πρὸς τὰ κάτω καταλήγον εἰς γραφικοὺς γηλόφους καὶ λαγκάδια κατάφυτα ἐξ ἵτεων, πικροδαφνῶν, καὶ λιγαριῶν, τῶν ὁποίων τὰ ὕδατα κυλαρῶντα φθάνουσι μέχρι τῆς πόλεως

καὶ χύνονται εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ δεσπόζει τῆς πόλεως ὡς ἀκρό-
πολις ἀφ' ἧς ἐξεπέμφθη ἡ χρυσὴ ἀκτὶς ἡ φωτίσασα διὰ τοῦ θείου
Ὁράματος τὸ σκότος τοῦ μυστηρίου τῆς ἐν τῇ γῇ κεκρυμμένης θείας
τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν Εἰκόνας. Ἡ ἀπὸ τῆς Μονῆς ταύτης θεὰ
τῆς τε πόλεως καὶ τῶν πέριξ εἶνε λαμπροτάτη, καὶ τὸ βλέμμα τοῦ
θεατοῦ τέρεπται ἀπλούμενον εἰς τὴν ἀπέραντον ἔκτασιν, θεωμένου
πέριξ γραφικὰ χωρία ἐν μέσῳ πυκνῶν συστάδων δένδρων, καὶ κάτω
τὸν ἀτέρμονα πόντον, ἐφ' οὗ ἐγκατεσπαρμέναι φαίνονται πλέουσαι
ὡς νῆσσοι λευκαὶ αἱ διάφοροι τῶν Κυκλάδων νῆσοι. Ἐκεῖθεν ἡ
Μύκονος καὶ ἡ Δῆλος, ἔμπροσθεν ἡ Πάρος καὶ ἡ Νάξος περιβαλλό-
μεναι ὑπὸ ἀραγνοῦφάντου πέλου ὡς θαλάσσαι νύμφαι, καὶ ὀλίγον
πέρα πέρα ἡ Σίφνος καὶ ἡ Σῦρος καὶ ἡ Γύαρος καὶ ἡ Κύθνος ἀλ-
λάζουσαι ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν χρώματα ἀπὸ τοῦ ἰώδους μέχρι τοῦ
χρυσοῦ καὶ τοῦ ἐρυθροῦ, ἐφ' ὅσον ὁ ἥλιος διατρέχει τὸν οὐράνιον
θόλον, σπεύδων νὰ λουσθῇ εἰς τὰ γαλανὰ νερά τοῦ Αἰγαίου. Ἡ
ὥραία ἐπὶ τῆς ὀφρύος τοῦ βουνοῦ καὶ καταφανῆς θέσις τῆς Μονῆς,
τὸ θελκτικὸν μυστήριον ὅπερ ἐγκλείει ἡ ἰδέα γυναικεῖου μοναστη-
ρίου, καὶ πρὸ παντὸς ἡ φήμη αὐστηροῦ μοναστικοῦ βίου, ἀφοσιώ-
σεως πρὸς τὴν λατρείαν τοῦ θείου, ἐκδηλουμένης διὰ μακρῶν καὶ
μεγαλοπρεπῶν ἱεροτελεστιῶν πολλάκις ὀλονυκτίων, ἐκτελουμένων
ὑπὸ χορὸν ἀγγελωφάνων νεαρῶν καλογραιῶν, σεμνότητος ἡθίους
καὶ ἐξασκουμένης ἀρετῆς, προσελκύει τὰ πλήθη τῶν προσκυνητῶν
τῶν ἐπισκεπτομένων τὴν νῆσον, τὰ ὁποῖα δὲν ἀποκνοοῦσι νὰ ἀνέλθωσι
τὴν ἀνωφερὴ καὶ δύσβατον ὁδὸν τὴν ἄγουσαν εἰς τὴν Μονήν, ὅπως
ἀκροασθῶσι μιᾶς τῶν ὀλονυκτίων ἐκείνων ἀκολουθιῶν, καθ' ἃς πολ-
λάκις αἱ φωναὶ τῶν ψαλτρῶν καὶ τὰ πρὸς τὸ θεῖον νῦν ἱερὰ ᾄσματα,
ἐνοῦνται μὲ τὰ ζωθινὰ κελαδήματα τῶν πέριξ τῆς Μονῆς ἐπὶ
τῶν δένδρων πτηνῶν.

Ἡ ἰδρυσις τῆς Μονῆς ταύτης τιμωμένης ἐπ' ὀνόματι τῆς «Κοι-
μήσεως τῆς Θεοτόκου» ἐκ τοῦ ἐν αὐτῇ ὁμωνύμου Ναοῦ, ἀνάγεται
εἰς ἀρχαιοτάτην ἐποχὴν. Ὑπὸ τῶν καλογραιῶν ἐκ παραδόσεως, φέ-
ρεται ὅτι ἡ Μονὴ ἰδρύθη κατὰ τὸν 10ον Μ. Χ. αἰῶνα, ἀλλ' οὐδε-
μίαν περὶ τῆς χρονολογίας ταύτης ἔχομεν ἔγγραφον μαρτυρίαν. Ἐκ
τῶν σωζομένων περὶ τῆς Μονῆς χρονολογιῶν, ἡ ἀρχαιοτέρα εἶνε
ἡ τοῦ κατὰ τὴν θέσιν «Δεσποτικά» Ναϊσκού τῆς Κοιμήσεως τῆς
Θεοτόκου, πλησίον τῆς Μονῆς κειμένου, φέροντος ἐπὶ τινος μαρμά-
ρου τὴν χρονολογίαν 1550. Μετὰ ταύτην ἑτέρα χρονολογία εἶνε ἡ
ἐν παλαιῷ τινὶ ἔγγραφῳ ἀναφέροντι ὅτι κατὰ τὸ 1614 ἱερεὺς τῆς
Μονῆς ἦτο ὁ Μάρκος Κουμαριανὸς ἱερομόναχος. Ἄλλη ἐπίσης хро-
νολογία εἶνε ἡ τοῦ Ἁγίου Νικολάου τῆς «Βάνης» κειμένου καὶ τοῦ-
του πλησίον τῆς Μονῆς καὶ φέροντος τούτου χρονολογίαν 1624.
Ἐχομεν ἐπίσης τὴν ἡμερομηνίαν τοῦ χρυσοβούλου τῆς Μονῆς φέ-

ροντος χρονολογίαν 1755, καὶ τελευταίαν τὴν τῆς ἀνακαινίσεως
τῆς Μονῆς ἐν ἔτει 1774. Πᾶσαι ὅμως αἱ χρονολογίαι αὗται εἶνε
πολὺ νεώτεραι. Ἐχόντες ὅμως ὑπ' ὄψιν τὴν παράδοσιν ὅτι ἡ Μονὴ
ἀριθμεῖ βίον χιλίων ἐτῶν, ἀγόμεθα εἰς τὴν σκέψιν ὅτι κατὰ πᾶσαν
πιθανότητα ἡ Μονὴ ἐκτίσθη μετὰ τὸ σχίσμα ἥτοι περὶ τὰ 1100.

ΠΩΣ ΣΥΝΕΣΤΗΘΗ Η ΜΟΝΗ

Κατὰ ἀρχαίαν παράδοσιν διασωθεῖσαν μέχρις ἡμῶν ἡ ἱδρυσις
τῆς Μονῆς ὀφείλεται εἰς τὸ ἐξῆς γεγονός.

Τρεῖς ἀδελφαὶ ἐντίμου καὶ θεοσεβοῦς οἰκογενείας ἐκ Τριποτάμου,
χωρίου τῆς Τήνου, ἐνδεδειγμένης ἀρετῆς καὶ εὐλαβείας περὶ τὰ θεῖα,
εἶδον νύκτα τινὰ καὶ αἱ τρεῖς ταυτοχρόνως ὄραμα ἐπιτάσσον αὐταῖς :
Νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους Κεχροβουνείου κειμένην θέσιν
«Τρεῖς Ἐκκλησίαι» ὀνομασθεῖσαν οὕτω ἐκ τῶν τριῶν ἐκκλησιδίων
τῶν εὕρισκομένων ἐκεῖ, ἥτοι τοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος, τοῦ Ἁγίου
Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ τοῦ τῶν Ταξιαρχῶν, σωζομένων
μέχρι τῆς σήμερον καὶ συμπεριλαμβανομένων πλέον ἐντὸς τοῦ τεί-
χους τῆς σημερινῆς Μονῆς, καὶ εἰς τὴν θέσιν ταύτην κτίσωσι τρία
κελλία καὶ μονάσωσι καὶ αἱ τρεῖς ἐν αὐτοῖς. Τὴν πρωίαν ἡ πρεσβυ-
τέρα τῶν ἀδελφῶν, διηγῆθη τὸ ὄνειρόν της εἰς τὰς δύο ἄλλας ἀδελ-
φάς, αἱ ὁποῖαι μετ' ἐκπλήξεως ἅμα καὶ τρόμου παρετήρησαν ὅτι
καὶ αὐταὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην εἶδον ὄνειρον. Τὸ
ὄνειρον τοῦτο ἐπανελήφθη πολλάκις καὶ μετ' ἐπιμονῆς, ὥστε αἱ
τρεῖς ἀδελφαὶ ἠναγκάσθησαν νὰ τὸ ἀναφέρωσιν εἰς τοὺς γονεῖς τῶν
καὶ τοὺς ἀδελφούς, ἐκφράσασαι ἅμα καὶ τὴν στερεὰν ἀπόφασιν τῶν
νὰ ἐκτελέσωσι τὴν θεῖαν προσταγὴν καὶ νὰ μονάσωσιν ἐκεῖ. Οἱ
γονεῖς, ἀνθρώποι εὐποροὶ καὶ ἄλλα τρέφοντες ἰδεώδη διὰ τὰς θυ-
γατέρας τῶν, ἀντέστησαν ἔρρωμένως εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτῶν ταύτην,
ἀλλὰ κατόπιν τῆς ἐπιμονῆς τῶν εὐσεβῶν κορῶν, καὶ τῆς μεσολα-
βήσεως τῶν ἱερέων πρὸς οὓς κατέφυγον αὐταὶ καὶ ἐξωμολογήθησαν
τὸ ὄνειρον καὶ τὴν ἀπόφασιν τῶν, οἱ γονεῖς, οὐ μόνον ἐνέδωσαν
ἀναγνωρίσαντες ὅτι ἦτο ἁμαρτία νὰ ἀνθίστανται εἰς τὴν ἀπόφασιν
τῶν θυγατέρων τῶν νὰ ἀφιερῶσωσιν ἑαυτὰς εἰς τὴν λατρείαν τοῦ
Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀπεφάσισαν τὴν ἰδίαις δαπάναις ἀνέγερσιν τῶν
τριῶν κελλίων καὶ τὴν ἐκεῖ ἐγκατάστασιν τῶν τέκνων τῶν. Μετέ-
βησαν λοιπὸν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Ὁράματος ὑποδειχθεῖσαν θέσιν, ἥτις
εἶνε ἀκριβῶς ἐν ᾗ θέσει κεῖται σήμερον ἡ Μονή, μέρος θαμνῶδες
καὶ πληθὺς φρυγάνων καὶ δι' ἐργατῶν ἤρξαντο ἐκρίζουντες θάμνους
καὶ φρύγανα, ἵνα ἀποφιλώσωσι τὸ ἔδαφος καὶ προβῶσιν εἰς τὴν
ἀνέγερσιν τῶν τριῶν δωμάτων. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐκρίζωσιν τῶν δια-

φόρων θάμνων, ἐκκληῖται παρετήρησαν ὅτι ἐξήρχοντο ἐξ αὐτῶν πληθὺς ὄψεων τόσον πολὺ, ὥστε ἐθεώρησαν τὸ μέρος ἀκατάλληλον καὶ ἐπικίνδυνον εἰς τὴν ζωὴν τῶν μελλουσῶν νὰ μονάσωσι θυγατέρων των, καὶ ἀπεφάσισαν ἐγκαταλείποντες τὸ μέρος ἐκεῖνο, νὰ κατέλθωσιν εἰς χαμηλοτέραν ἐκεῖ θέσιν καὶ ἐκεῖ νὰ ἀνεγείρῃσι τὰ δωμάτια. Τοῦτο δὲ καὶ ἐπραξάν. Κατήλθον εἰς χαμηλοτέραν τινα θέσιν καὶ ἐπελήφθησαν τοῦ ἔργου των. Ἐπελθούσης δὲ τῆς νυκτός, οἱ ἐργάται διέκοψαν τὸ ἔργον των, ἵνα ἐπανέλθωσιν εἰς τὸ χωρίον των, καὶ ἵνα μὴ φέρωσι τὰς σκαπάνας καὶ λοιπὰ ἐργαλεῖα των μεθ' ἑαυτῶν, ἐκρυψαν αὐτὰ ἐκεῖ εἰς τοὺς παρακειμένους θάμνους. Ἄλλ' ὅποια ὑπῆρξεν ἡ ἐκκληΐς των ὅταν τὴν πρωΐαν τῆς ἐπομένης, ἐπανελθόντες δὲν εὗρον τὰ ἐργαλεῖα εἰς τὸ μέρος τὰ ἐκρυψαν, ἀλλὰ μετὰ πολλὰς ἐρεῦνας, εὗρον αὐτὰ εἰς τὴν ἐγκατελειφθεῖσαν πρώτην θέσιν τὴν ὑπὸ τοῦ ὄνειρου ὑποδειχθεῖσαν. Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο τῆς μετατοπίσεως τῶν ἐργαλείων εἰς τὴν ὑποδειχθεῖσαν θέσιν ἐπανελήφθη συνεχῶς καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, οὕτως ὥστε πάντες ἀντελήφθησαν τὴν ἐπιμονὴν τῆς Θείας θελήσεως, καὶ ἐπανελθόντες ἀνήγειραν τὰ κελλία, εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ θείου ὄνειρου ὑποδειχθεῖσαν θέσιν, ἐν ᾗ καὶ ἐμόνασαν αἱ τρεῖς θεοσεβεῖς κόραι, ἀποτελέσασαι τὴν ἀφετηρίαν τῆς συστάσεως τῆς ἱερᾶς ταύτης Μονῆς, καθ' ὅσον ἐκ περιτροπῆς καὶ κατὰ χρονικὰ διαστήματα, προσερχόμεναι καὶ ἄλλαι εὐσεβεῖς κόραι, ἀνήγειραν ἐκεῖ κελλία καὶ ἐμόναζον, ἕως ὅτου ἐν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου ἀπετελέσθη ἡ Μονὴ περικλεισθεῖσα ἐντὸς τείχους ὑψηλοῦ καὶ ἀδιαβάτου. Καὶ ταῦτα μὲν ἀναφέρει ἡ μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν διασωθεῖσα παράδοσις.

Καθ' ὅσον ὁμοῦς ἀφορᾷ τὰ ἔγγραφα εἴτε τὰ ἐπιγραφικὰ μνημεῖα τὰ μαρτυροῦντα τὴν ἐποχὴν τῆς ἰδρύσεως τῆς Μονῆς δυστυχῶς τοιαῦτα δὲν διεσώθησαν. Γνωστὸν μόνον εἶνε ὅτι κατὰ τὸ 1200 ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ Τήνος περιῆλθε πλέον ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς Ἑνετικῆς Δημοκρατίας καὶ τὴν κυριότητα τοῦ Γκίζη, ἡ Μονὴ αὕτη ὑπῆρχε καθ' ὅσον κατὰ τὸ 1614 κατηγορηθέντος πρὸς τὸν Δόγη τῆς Ἑνετίας τοῦ Ἐπισκόπου Πιρπινιάνη ὑπὸ τῆς Κοινότητος Τήνου, ὡς καταπατοῦντος τὰ δικαιώματα αὐτῆς, οὗτος ἀπολογούμενος πρὸς τὸν Διοικητὴν τῆς Τήνου Μιχαήλ, τῶν κατηγοριῶν τῆς Κοινότητος Τήνου, ἀξιοῖ νὰ ἐξετασθῶσιν οἱ κάτοικοι καὶ ἐπὶ τοῦ ἐξῆς κεφαλαίου ᾗτοι «ἐὰν ὅλοι οἱ ἱερεῖς, οἱ καλόγηροι καὶ αἱ καλογραῖαι τοῦ Ἑλληνικοῦ δόγματος ἐδικάσθησαν πάντοτε καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῶν κυρίων τοῦ τόπου Γκίζη ὑπὸ τοῦ Λατίνου Ἐπισκόπου, δι' ὅλας τὰς πολιτικὰς καὶ ἐκκλησιαστικὰς πράξεις, καὶ ὅτι παρὰ τοῦ Ἐπισκόπου τούτου ἐξελέγετο ὁ Ἡγούμενος ὡς καὶ ἡ Ἡγουμένη τοῦ Ἑλληνικοῦ Μοναστηρίου τῶν μοναχῶν καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ἐνεκρίνετο καὶ ὁ τοποτηρητὴς των». Ἐκ τούτων δὲ πάντων συνά-

γεται ἀσφαλῶς ὅτι ὄχι μόνον ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Γκίζη ἡ Μονὴ ὑπῆρχεν, ἀλλὰ καὶ ὅτι εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Λατίνου Ἐπισκόπου τῆς Τήνου ὑπῆγετο αὕτη καὶ ὅτι οὗτος ἐδίκαζε τὰς ἐν αὐτῇ μοναχούσας διὰ πᾶσαν πολιτικὴν ἢ ἐκκλησιαστικὴν πρᾶξιν, διώριζεν ἐπίσης τὴν Ἡγουμένην καὶ τὴν Οἰκονόμον καὶ παρ' αὐτοῦ ἐνεκρίνετο ὁ τοποτηρητὴς τῆς Μονῆς (Ἱστορ. Δρόσου Κεφ. 15 § 26).

Κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν ἐποχὴν (1200) συνεβίβη τοῦ χωρισμοῦ τῶν Ἐκκλησιῶν, μετεφέρθη καὶ ἡ Ἐπισκοπὴ τῶν Ἀνατολικῶν, ἀπὸ τοῦ χωρίου «Συνάρα» καὶ ἐγκατεστάθη εἰς τὰ παρὰ τὴν θέσιν «Βάνη» λεγόμενα «Δεσποτικά» τῶν ὁποίων μόνον τὰ ἐρείπια σώζονται σήμερον. Ἰσως δὲ ἡ ἐγκατάστασις τοῦ Ὁρθοδόξου Ἐπισκόπου ἐγένετο ἐπὶ τῆς θέσεως ταύτης λόγῳ τῆς ἐκεῖ πλησίον κειμένης Μονῆς, καὶ τοῦτο εἶνε μία ἐπὶ πλέον ἀπόδειξις τῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὑπάρξεως τῆς Μονῆς, ἥτις καὶ μᾶς ἄγει νὰ παραδεχώμεθα καὶ ἡμεῖς ὅτι ἡ Μονὴ συνέστη κατὰ τὸν 10ον Μ. Χ. αἰῶνα.

Ἐκ τῆς ἱστορίας ἐπίσης τῆς Σύρου, εὐρίσκομεν περὶ ἐξαπλώσεως τοῦ καθολικισμοῦ τὴν ἐξῆς περικοπὴν :

«Μετά τὴν ὀριστικὴν διαίρεσιν τῶν Ἐκκλησιῶν (1038) ἐπικολούθησεν ἡ Φραγκοκρατία, ἥτις συνετέλεσεν εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ καθολικισμοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ ἰδίᾳ εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου. Λέγεται ὅτι ἐν τῇ κατὰ τὸν Δῆμον Σωσθενείου καὶ πλησίον τοῦ χωρίου «Μέση» κειμένη ἱερᾷ Μονῇ τῶν Φραγκισκανῶν, ὑπάρχουσιν ἔγγραφα μαρτυροῦντα περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἰδρύσεως τῆς Γυναικείας Μονῆς, καὶ περὶ τῶν δικαιωμάτων αὐτῆς. κτλ. Πολὺ δὲ πιθανὸν τὸ λεγόμενον νὰ ἔχετε ἀληθείας, ἀλλὰ καίτοι πολλάκις παρὰ τῆς Ἡγουμένης ἐζητήθησαν τὰ ἔγγραφα ταῦτα εἴτε ἀντίγραφα αὐτῶν, οἱ Προϊστάμενοι τῆς Μονῆς τῶν Φραγκισκανῶν, μὴ θέλοντες νὰ δώσωσι ταῦτα, ἀπήντησαν ὅτι τοιαῦτα ἔγγραφα παρ' αὐτοῖς δὲν ὑπάρχουσιν.

Τὸ μόνον ἐν τῇ Μονῇ ἔγγραφον εἶνε σιγγιλιῶδες ἐπὶ μεμβράνης γραμμα, τοποθετημένον ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ἡγουμενείου, ἐκδοθὲν κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ 175δ ὑπὸ τοῦ τότε Πατριάρχου Κυρίλλου καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ἀναγνωρίζεται ἡ Μονὴ αὕτη Σταυροπηγιακὴ. Αἰτία δὲ τοῦ γραμματος τούτου λέγεται ἡ ἐξῆς :

Κάτωθεν τῆς Μονῆς ταύτης καὶ εἰς ἀπόστασιν τετάρτου τῆς ὥρας αὐτῆς, κεῖται ὁ Ναὸς τοῦ Ἁγίου Νικολάου τῆς «Βάνης» ἐπονομαζόμενος, ἀνεγερθεὶς ὑπὸ τῶν μοναχῶν Νικοδήμου Μόρπε Μακαρίου καὶ Σανταμούραινας κατὰ τὸ 1624 καὶ ἀνακαινισθεὶς κατὰ τὸ 1661 ὑπὸ τοῦ Ἀρχιτέκτονος Ἰωάννου Ἀπέρρη Κοντοφραντζέσκου ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἐπομένης ἐπιγραφῆς τῆς ἐντε-

τειχισμένης ἐν τῇ προόψει τοῦ οἰκοδομήματος τοῦ χρησιμεύοντος
ὡς Ἑστιάτοριον.

ΑΝΗΓΕΡΘΗ ΕΚ ΒΟΘΡΟΥ ΔΙΑ ΚΟΠΟΥ ΚΑΙ ΕΞΟΔΟΥ
ΝΙΚΟΛΗΜΟΥ ΜΟΡΠΕ ΚΑΙ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΣΑΝΤΑΜΟΥΡΕΝΑΣ.

ΑΧΚΑ. 1624

ΑΝΕΚΑΙΝΙΣΘΗ ΑΧΣΑ. 1661

ΕΓΩ Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΠΕΡΓΗΣ ΚΑΤΦ^Ρ ΑΤΣΕΣΚΟΥ

ΑΓΙΟΣ.

ΠΡΟΤ

[ΝΙΣΟΛΑ]ΟΣ

Μετά την ἀνακαίνισιν τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Νικολάου, εὗρυνθεί-
σης τῆς περιοχῆς, οἱ ἀνακαίνισται αὐτοῦ εἴτε οἱ διάδοχοι τούτων
ἐδέχθησαν ἐν αὐτῷ καὶ τινὰς ἄλλους μοναχοὺς εἴτε πρὸς ὑπηρεσίαν
των εἴτε καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἰδρύσεως Μοναστηρίου. Ἀλλ' ἡ
Ἡγουμένη τῆς Μονῆς πληροφορηθεῖσα τοῦτο καὶ θεωρήσασα ἄτοπον
τὴν πλησίον τῆς Γυναικείας Μονῆς ἐγκαθίδρυσιν μοναστηρίου
ἀνδρῶν, προσέβη εἰς παραστάσεις πρὸς τὸν Ἀρχιερέα ζητήσασα τὴν
παρεμπόδισιν τῆς τοιαύτης ἐγκαθιδρύσεως, ἀλλὰ μὴ εἰσακουσθεῖσα
ἠναγκάσθη νὰ μεταβῇ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἵνα ζητήσῃ παρ'
αὐτοῦ τοῦ Πατριάρχου τὴν τε ἀπαγόρευσιν τῆς συστάσεως ἀνδρικοῦ
Μοναστηρίου, καὶ τὴν Πατριαρχικὴν προστασίαν, ὅπως ἡ Μογὴ
αὐτῶν ἀξιωθῇ σταυροπηγιακῆς αὐτονομίας καὶ ἀνεξαρτησίας, τὴν ὁ-
ποίαν καὶ ἐπέτυχε παρὰ τοῦ Πατριάρχου. Μετὰ παρέλευσιν ὅμως
χρόνου τινὸς κατέφυγον καὶ πάλιν πρὸς τὸν Πατριάρχην Κύριλλον
καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν ὅπως εὐδοκήσῃ καὶ διὰ νεωτέρου συγκι-
λίου γράμματος συνοδικοῦ ἀνανεώσῃ καὶ ἐπικυρώσῃ τὴν τε αὐτο-
νομίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν αὐτῆς μόνον ἐκ τοῦ Πατριαρχείου Κων-
σταντινουπόλεως. Τὴν αἴτησιν ταύτην εὐρὼν δικαίαν ὁ Πατρι-
άρχης Κύριλλος ἐξέδωκε κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1755 τὸ ἐπόμενον
συγκληιδῶδες γράμμα.

ΚΥΡΙΛΛΟΣ Ἐλ.έφ Θεοῦ

Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης
καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

«Ὁ ἡσυχαστικὸς βίος καὶ ἀπερίσπαστος θεοφιλὴς τῷ ὄντι καὶ
ἀξιάγαστος πέφυκε, ὅτε τῆς κοσμικῆς τύρβης καὶ τῶν ἐν βίῳ θορύ-
βων ἐξηρημένων καὶ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐκλεξαμένων τῶν μονα-
ζόντων καὶ προσενηχθέντων Θεῷ δι' ἐναρέτων ἔργων καὶ θεοφιλῶν
πράξεων, ἐξ ὧν ἡ ψυχικὴ σωτηρία καὶ οὐράνιος πολιτογραφία

προσγίνεται δεῖν ἐγνωκότων καὶ προειρημένων, οἷς καὶ διὰ τὸ
ἀνετον καὶ πρὸς ἀρετὴν ἀνεμπόδιστον καὶ ἀνεπικώλυτον, ἡ τῆς
Πατριαρχικῆς καὶ σταυροπηγιακῆς ἀξίας φιλοτιμία τοῦ ἐν ᾧ συν-
επληρώθησαν ἱεροῦ σκηνώματος, προνοητικῶς καὶ συμφερόντως
ἐπιχορηγοῦνται καὶ ἐπιδιφιλεύονται ὑπὸ τῶν κατὰ καιροὺς τὰς
πατριαρχικὰς ἡνίας τοῦ ἁγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Οἰκουμενικοῦ
θρόνου ἀνελιγφότων, οὕτω καὶ εὐχερέστερον ὁ τῆς ἐναρέτου διεξα-
γωγῆς ἐξανύεται δρόμος καὶ τὸ μοναδικὸν ἐξακριβοῦται πολίτευμα,
δι' οὗ ἔνεστε διάγειν καὶ συντηρεῖσθαι καὶ σώζεσθαι μετ' εὐσχημο-
σύνης τε καὶ διαρκοῦς διαμονῆς καὶ ἐπιμελοῦς διεξαγωγῆς τε καὶ
συντηρήσεως.

Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ κατὰ τὴν νῆσον Τήνον εὕρσκεται ἱερὸν
καὶ σεβάσιμον μοναστήριον τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεο-
τόκου κυρίας τῶν Ἀγγέλων ἐπικεκλημένον καὶ κείμενον μεταξὺ δύο
χωρίων τοῦ τε Ἀρνάδου καὶ Μουντάδου, ἐν ᾧ διατελοῦσι καλογραῖαι
τινὲς τὸν μονήρη προειλημέναι καὶ πολιτεύεσθαι βίον, αἵτινες διὰ
τὴν ἄκραν πτωχείαν καὶ ἔνδειαν τοῦ ἰδίου αὐτοῦ μοναστηρίου καὶ
δυσχερῆ κυβέρνησιν, ἔτι δὲ καὶ διὰ τὸν εἰς τὸ ἔξῃς μετ' εὐχερείας
καλλωπισμὸν καὶ καλλιέργειαν τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου προσδρα-
μοῦσαι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς ἐμῆς μετριότητος, τὴν προστασίαν
καὶ ἐπισκεψιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου διέπειν καὶ ἰθύνειν λαχού-
σης ἐδεήθησαν θερμῶς ἀξιωθῆναι πατριαρχικῆς καὶ σταυροπηγιακῆς
αὐτονομίας καὶ ἐλευθερίας τὸ ἴδιον αὐτὸ μοναστήριον, καὶ τῆς αἰ-
τήσεως ταύτης ὡς εὐλόγου τε καὶ δικαίας ἐπέτυχον, τὰ νῦν δὲ αὐθις
διὰ πλείονα ἀσφάλειαν καὶ ἐπικρατεστέραν διαμονὴν καὶ διάρκειαν
προσέδραμον αὐθις τῇ ἡμῶν μετριότητι καὶ ἐζήτησαν ἀνανεωθῆναι
καὶ ἐπικυρωθῆναι τὴν σταυροπηγιακὴν ταύτην ἀξίαν τε καὶ φιλο-
τιμίαν τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ μοναστηρίου καὶ διὰ τοῦ παρόντος νεωτέ-
ρου πατριαρχικοῦ ἐπιβεβαιωτηρίου σιγκιλίου γράμματος, ὧν τὴν
δέησιν καὶ εὐλογον καὶ δικαίαν οὔσαν, καὶ πρὸς θεοφιλῇ σκοπὸν
ἀφορῶσαν εὐμενῇ καὶ ἰλέως ἀποδεξάμενοι, ἄλλως τε καὶ διὰ φρον-
τίδος ὅτι πλείστας ποιούμενοι, φροντίζοντες καὶ προνοοῦντες τῆς
ἀρίστης διαγωγῆς καὶ ἐπωφελοῦς καταστάσεως τῶν ἑκασταχόθεν ἀ-
γίων ἐκκλησιῶν καὶ ἱερῶν καταγωγίων, γράφομεν καὶ ἀποφαινό-
μεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων Ἀρχιερέων καὶ ὑ-
περτίμων τῶν ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργ-
γῶν ἵνα τὸ διαληφθὲν μοναστήριον ἐν τῇ Ἀγίᾳ Ἀρχιεπισκοπῇ
Τήνου, τὸ ἐπ' ὀνόματι τιμώμενον τῆς Παναχράντου Θεοτόκου Κυ-
ρίας τῶν Ἀγγέλων, ὑπάρχει καὶ λέγεται καὶ ὀνομάζεται πάλιν καὶ
εἰς τὸν ἔξῃς ἅπαντα αἰῶνα καὶ παρὰ πάντων γινώσκειται πατριαρχι-
κόν, ἐλεύθερον, ἀδούλωτον, ἀσύδωτον καὶ ἀκαταπάτητον καὶ ὅλως
ἀνεπηρέαστον παρὰ παντὸς προσώπου ἱερωμένου ἢ λαϊκοῦ, μετὰ

πάντων τῶν κτημάτων ἢ ἀφιερωμάτων αὐτοῦ κινήτων τε καὶ ἀκινήτων, τῶν τε νῦν ὄντων καὶ τῶν εἰσέποτε Θεοῦ συναντιλήψει καὶ βοηθείᾳ προσκτηθησομένων αὐτῷ καὶ μηδὲ τινι ἄλλῳ ὑπακουόμενον, εἰ μὴ μόνον τῷ καθ' ἡμᾶς πατριαρχικῷ θρόνῳ καὶ ὑπ' αὐτοῦ μόνον προστατευόμενον καὶ δεσποζόμενον καὶ ἐξουσιαζόμενον, κρινόμενόν τε καὶ ἐξεταζόμενον καὶ διακυβερνώμενον ἐν πάσαις ταῖς χρείαις αὐτοῦ, μνημονευομένου ἐν αὐτῷ ἀενάως τοῦ πατριαρχικοῦ ὀνόματος ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς καὶ ἀκολουθίαις καὶ μηδέποτε τινι ὀφείλῃν παρέχειν ὀλοτελῶς πολὺ ἢ ὀλίγον τὸ δόσιμον μέχρι καὶ ὀβολοῦ, οὐδ' ἔχειν τὴν ἄδειαν, οὔτε ὁ κατὰ τόπον Ἀρχιερεὺς, οὔτε ἄλλος τις τὸ παράπαν ὁποιασοῦν τάξεώς τε καὶ καταστάσεως κατεπεμβαίνων αὐτῷ καὶ ἐνοχλῶν καὶ ἐπηρεάζων τὰς ἐν αὐτῷ μοναζούσας, ἢ δόσιν ἀπαιτεῖν πολλὴν ἢ ὀλίγην, ἢ τῶν πραγμάτων ὧν ἢ ἀφιερωμάτων καὶ προσόδων αὐτοῦ τελείως ἄπτεσθαι, ἢ προφάσει ἀξιωματικῇ ἢ οἰαδήποτε τινι ἄλλῃ αἰτίᾳ, ὡς μηδεμίαν μετοχὴν ἔχόντων ἐν αὐτῷ, τὸ σύνολον ὀφειλουσῶν καὶ τῶν ρηθεισῶν μοναζουσῶν διάγειν καὶ πολιτεύεσθαι σωφρόνως καὶ εὐτάκτως καὶ κατὰ τὸν τύπον τοῦ μοναστηριακοῦ βίου, μηδὴ πάλιν παρὰ τοῦ κατὰ τόπον Ἀρχιερέως, οὔτε ἄλλου τινὸς προσώπου ἐνοχλουμένων ἢ ἐπηρεαζόμενων ἐπ' ἀδείας τε ἔχειν ἐκβάλλειν Ἡγουμένην τὴν ἀπρόσφορον καὶ ἀδόκιμον ἀναφανείσαν καὶ ἀποκαθιστᾶν ὁμοίως ἐτέραν, τὴν κοινῇ πρόσφορον καὶ ἀξίαν κρινείσαν, ὁμοίως δὲ διορίζεσθαι πρεσβυτὴν ἱερέα ἐπὶ τῷ τὴν ἱερὰν ἐκτελῶν λειτουργίαν, ὁμοίως δὲ καὶ ἐπίτροπον τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου μετὰ θάνατον αὐτοῦ, ὃν ἂν βούλωνται, μηδεμίαν ἄδειαν ἔχοντος, οὔτε τοῦ νῦν ἀρχιερατεύοντος Τήνου, οὔτε ἄλλων τινῶν τῶν κατὰ καιροὺς ἐν τῇ αὐτῇ Ἐπισκοπῇ ἀρχιερατευόντων μετὰ θάνατον τινὸς ἐξ αὐτῶν τῶν μοναζουσῶν, ἢ ἄλλων μονάσαι προφοιτουσῶν ἐν αὐτῷ, ζητεῖν καὶ λαμβάνειν παρὰ τῶν συγγενῶν ἐκείνης πρόθεσιν ἢ παρησίαν ἢ ἄλλοτε πολὺ ἢ ὀλίγον δόσιμον, ἢ ἐμποδίζειν τὸν πνευματικόν, τὸν μέλλοντα κείρειν καλογραῖαν ἐν τῷ ρηθέντι μοναστηρίῳ, ἀλλ' ἐὰν ἐκτελεῖν τὰ τοιαῦτα χρειώδη αὐτονόμως τε καὶ ἀναποσπάστως. Ὅς δ' ἂν τολμήσῃ ποτὲ διασεῖσαι καὶ ἀνατρέψαι τὰ ἐν τῷ παρόντι γεγραμμένα καὶ τὴν σταυροπηγιακὴν ταύτην ἀξίαν καὶ ἐλευθερίαν τοῦ ἱεροῦ τούτου μοναστηρίου καὶ εἰς δουλείαν τινὰ ὑπαγαγεῖν αὐτὸ καὶ ἦν τινα οὖν ἐνόησιν καὶ ἐπήρειαν καὶ βλάβην καὶ ζημίαν προστρίψαι αὐτῷ, ἀπεναντίας φερόμενος τοῖς συνοδικῶς ἀποφανθεῖσι τούτοις καὶ διορισθεῖσι, ὅτι οὗτος ὁποίας ἂν εἴῃ τάξεως καὶ ὁποίου βαθμοῦ, ἀφορισμένος ὑπάρχει παρὰ τῆς Ἀγίας καὶ Ὁμοουσίου καὶ Ζωοποιοῦ καὶ Ἀδριαρέτου Τριάδος, τοῦ ἐνὸς τῇ φύσει μόνου Θεοῦ καὶ κατηραμένος καὶ ἀσυγχώρητος καὶ μετὰ θάνατον ἄλυστος αἰωνίως, καὶ τυμπανιαῖον καὶ πάσαις ταῖς πατριαρχικαῖς καὶ συνο-

δικαῖς ἀραις καὶ τῷ αἰωνίῳ ἀναθέματι ὑπόδικος καὶ ἐνοχος τοῦ πυρὸς τῆς γέννης. Ὅθεν εἰς ἐνδειξιν ἐγένετο τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν συνοδικὸν σιγκυλιῶδες καὶ ἐπιβεβαιωτήριον ἐν μεμβράναις γράμμα καὶ ἐδόθη τῷ ρηθέντι μοναστηρίῳ τῆς Ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου, Κυρίας τῶν Ἀγγέλων, ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Τήνου ἐν ἔτει α. ψ. ν. ε. τ. τὸν μῆνα Νοέμβριον Ἐπ' ἀνερήστως ΙΕ'.

† ΚΥΡΙΛΛΟΣ ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος
Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης Οἰκουμενικὸς
Πατριάρχης.

(Ἐπονταὶ ὑπογραφαὶ δυσανάγνωστοι)

Τὸ πατριαρχικὸν τοῦτο σιγκυλιῶδες γράμμα, ἐχρησίσμευσεν εἰς τὰς μοναχάς, οὐ μόνον διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἱερᾶς αὐτῶν Μονῆς ὡς σταυροπηγιακῆς, ἀσυνότου καὶ ἀνεξαρτήτου ἀπὸ πάσης ἄλλης, πλὴν τῶν πατριαρχεῶν Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συλλογὴν συνδρομῶν πρὸς ἀνακαινίσιν τοῦ μοναστηρίου τῶν, καθ' ὅσον ρητῶς ἐν τῇ σιγκυλίῳ γράμματι ἀνομολογεῖται ἡ ἄκρα τῆς Μονῆς πτωχεία καὶ ἐνδεια, καὶ ἡ ἀνάγκη τοῦ τε καλλωπισμοῦ καὶ τῆς πρὸς πρόδοον καλλιέργειας αὐτοῦ. Δυνάμει δὲ τούτου καὶ προσέβησαν αἱ μοναχαὶ εἰς τὴν συλλογὴν συνδρομῶν πρὸς ἀνακαινίσιν αὐτῆς, κατορθωθείσης πράγματι τῆς ἀνακαινίσεως τῆς Μονῆς κατὰ τὸ 1774, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς τῆς ἐγκεχαραγμένης ἐπὶ τοῦ ὑπερθύρου τῆς μεγάλης τῆς εἰσόδου θύρας.

Ἡ ΜΟΝΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Μετὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ κατὰ τὴν διαρρῦθμιν τῶν ἐν αὐτῇ Ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἡ Μονὴ τῆς Τήνου συμπεριελήφθη δυνάμει τοῦ ἀπὸ 16/28 Μαρτίου 1834 Β. Διατάγματος εἰς τὰς διαλυθησομένας Μονὰς, διατηρουμένων διὰ τοῦ διατάγματος τριῶν μόνων ἐν Ἑλλάδι Μονῶν, τῆς ἐν Πελοποννήσῳ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κυνουρίας Μονῆς τῆς Μεταμορφώσεως τῆς ἐπονομαζομένης τῆς Ἐλεούσης, τῆς ἐν τῇ Ἀττικῇ Μονῆς τῆς Καισαριανῆς, καὶ τῆς ἐν Θήρᾳ γυναικείας μονῆς τοῦ Ἀγίου Νικολάου. Τὸ ἄδικον ὅσον καὶ ἄστοχον τοῦτο κατὰ τῆς Μονῆς μέτρον, οὐ μόνον τὰς μοναχάς ἐθορύβησεν, ἀλλὰ καὶ γενικὴν ἐν τε τῇ πόλει καὶ τοῖς χωρίοις ἐξηγείρε δυσφορίαν, καθ' ὅσον ἡ Μονή, ἐνδιαίτημα σεμνόν, ἐν ᾧ ἐξησκεῖτο αὐστηρῶς ἡ ἀρετὴ καὶ παραδειγματικῇ ἀνεδεικνύετο ἡ πρὸς τὸ θεῖον εὐλάβεια, γενικῆς ἀπήλυσεν καθ' ἅπασαν τὴν νῆσον ἐκτιμήσεως καὶ σεβασμοῦ θεωρουμένης ὡς ἐν τῶν Ἐγκαλωπισμάτων τοῦ τόπου, καὶ διὰ τοῦτο ἡ δυσφορία τοῦ κόσμου ἐκορυφώθη τόσον

ὥστε οἱ προϋχόντες ἅπαντες τῆς πόλεως, καὶ πρὸ παντὸς ὁ Κάρολος Νάζος, πολιτευτὴς ἐν τῷ τόπῳ καὶ μέλος μιᾶς τῶν ἀρχαίων οἰκογενειῶν τῆς Τήνου, εὐεργετικῶς πάντοτε πολιτευθείσης, πρὸς ὃν ἐποιήσατο τὰς δεούσας παραστάσεις, καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Φιλοξενία Νάζου τυγχάνουσα ἐκ τῶν ἐγκριτοτέρων μοναχῶν τῆς Μονῆς, χρηματίσασα καὶ Ἡγουμένη, ἐνήργησε παρὰ τῇ Κυβερνήσει διὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀντωνίου Νάζου, κατοικοῦντος ἐν Ἀθήναις καὶ ἐξασκοῦντος ἐπιρροήν, παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ, ἀκόμη δὲ καὶ πλείσται ἄλλαι ἐνέργειαι τῶν δυναμένων, καὶ οὕτω κατωρθώθη ὡς κατὰ τὸ 1834 ἐκδοθῇ τὸ κάτωθεν Β. Διάταγμα περὶ τῆς διατηρήσεως τῆς Μονῆς.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ
ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΕΝ ΤΗΝῳ
ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ

ΟΘΩΝ

Ἐλέφ Θεοῦ Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος.

Ἀκούσαντες τὴν γνώμην τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1ον.

Κατὰ τὸ 2 ἄρθρον τοῦ 25 Φεβρουαρίου (9 Μαρτίου) Ἡμετέρου Διατάγματος, τὸ κατὰ τὴν Τήνον γυναικεῖον Μοναστήριον διατηρεῖται κατὰ πρότασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου προσωρινῶς ὡς τέταρτον γυναικεῖον Μοναστήριον.

Ἄρθρον 2ον.

Ἡ ἐκτέλεσις καὶ δημοσίευσις τοῦ παρόντος διατάγματος, καταχωρησθησάμενον εἰς τὴν Ἑφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἀνατίθεται εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματεῖαν.

Ἐν δυνάμει τοῦ Βασιλέως

Ἡ Ἀντιβασιλεῖα

Ὁ Κόμης Ἀρμανσπεργκ Πρόεδρος, Κόβελ, Ἐίδεκ

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματεὺς

I. ΡΙΖΟΣ

Δυνάμει τοῦ Διατάγματος τούτου κατωρθώθη ἡ διατήρησις τῆς Μονῆς· διότι ἀναφέρει μὲν τοῦτο ὅτι ἡ διατήρησις αὐτοῦ εἶνε προσωρινή, καθιερώθη ὅμως αὕτη ὀριστικὴ ἐκ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου,

καίτοι οὐδενὸς περὶ τῆς ὀριστικῆς αὐτοῦ διατηρήσεως Διατάγματος ἐκδοθέντος.

Κατὰ τὸ 1834 καταργηθέντων δυνάμει τοῦ ἀπὸ 2/14 Δεκεμβρίου Β. Διατάγματος τῶν μοναστηρίων Ἑλεούσης καὶ Καισαριανῆς, ὡς μὴ ἐχόντων τούτων, τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν τῶν μοναζουσῶν, διετάχθησαν αἱ ἐν αὐταῖς μοναχαὶ αἱ ἐπιθυμοῦσαι νὰ συνεχίσωσι τὸν μοναστικὸν βίον, νὰ μεταβῶσιν εἰς τὰ κατὰ τὰς Κυκλάδας διατηρούμενα—Γυναικεῖα Μοναστήρια Τήνου καὶ Θήρας. Συνεπεία τούτου, οὐκ ὀλίγαι μοναχαὶ προσήλθον καὶ εἰς τὴν ἐνταῦθα Μονὴν καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν μοναχῶν ᾗξησεν οὕτως ἐπαισθητῶς.

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ & ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΥΤΗΣ ΕΝ ΓΕΝΕΙ

Ἡ Μονὴ ὑπάγεται σήμερον ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σύρου καὶ Τήνου, διοικεῖται δὲ αὕτη ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, αποτελουμένου ἐκ τῆς Ἡγουμένης καὶ τριῶν Συμβούλων μοναζουσῶν, ἀπασῶν ἐκλεγομένων διὰ ψηφοφορίας τῶν καλογρατῶν, τῆς ἐκλογῆς γινομένης ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Μονῆς καὶ κατόπιν προηγουμένης προκηρύξεως τοῦ Ἐπισκόπου Σύρου καὶ Τήνου. Ἡ ἐγκατάστασις δὲ τῆς Ἡγουμένης γίνεται ἐν ὀρισμένη ἡμέρᾳ κατόπιν ἐδικῆς ἐν τῷ Ναῷ τελετῆς, μετὰ τὸ πέρασ τῆς ὁποίας ὁδηγεῖται αὕτη ἐπισήμως προηγουμένου τοῦ ἱερέως τῆς Μονῆς καὶ τοῦ χοροῦ τῶν ψαλτριῶν ἄδοντος ἐκκλησιαστικὰ ἄσματα συνοδευομένη ὑπὸ τῶν ἐκλεγισῶν συμβούλων αὐτῆς καὶ ὄλων τῶν μοναχῶν εἰς τὸ Ἡγούμενιον ἐνθα καὶ ἐγκαθίστανται. Αἱ περὶ τῆς Μονῆς ἀποφάσεις λαμβάνονται ἐν συνεδριάσει τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου οὕτως προεδρεύει ἡ Ἡγουμένη κατὰ πλειοψηφίαν.

Ἡ Μονὴ ἔχει καὶ ἰδίαν σφραγίδα φέρουσαν ἐν τῷ μέσῳ μὲν Σταυρὸν καὶ περίεξ τὰς λέξεις «Ἱερὰ Μονὴ τῆς Θεοτόκου ἐν Κιχροβουνεῖῳ τῆς Τήνου».

Κώδῃς τῆς Μονῆς δὲν σώζεται, ὑπάρχει ὅμως βιβλίον Μητροφύου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1858 ἀντίγραφον καὶ τοῦτο ἐξ ἄλλου παλαιότερου βιβλίου τοῦ 1844 ἐν ᾧ ὑπάρχει ἀτελής ὀνοματολογία τῶν μοναζουσῶν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν μοναζουσῶν σήμερον ἀνέρχεται εἰς ἑκατὸν εἴκοσι μετὰ τῶν ὁποίων καὶ πολλὰ μεγάλης ἡλικίας, ζῶσαι ἱστορίαι τῆς Μονῆς.

Ἡ Μονὴ αὕτη οὐδεμίαν ἔχει περιοσίαν οὔτε κινητὴν οὔτε ἀκίνητον, συνεπῶς αἱ ἐν αὐτῇ μονάζουσαι ζῶσιν ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῶν πόρων, ἐργαζόμεναι ἵνα πορισθῶσι τὰ πρὸς τὴν καὶ διὰ τοῦτο ἡ ζωὴ αὐτῶν εἶνε πάντοτε τραχεῖα καὶ ἐστενοχωρημένη. Τοῦτο δὲ καὶ

πιστοποιεῖ δι' ἐκθέσεώς του πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ὁ κατὰ τὸ 1845 ἐπισκεφθεὶς αὐτὴν Ἐπαρχος Τήνου Χαράλαμπος Δεληγιάννης γράφων τὰ ἑξῆς :

« Ἐν τῇ ἰδιορρυθμῇ ταύτῃ Μονῇ, αἱ μονάζουσαι καλογραῖαι, ζωοὶ βίον ἐνάρετον καὶ θεοσεβῆ. Δὲν εὗρον κανὲν τὸ ἐπιλήψιμον τοῦ μονήρους αὐτῶν βίου, ἀλλὰ μᾶλλον ζωοὶ ζῶν τραχεῖαν καὶ ἐστενοχωρημένην, μὴ ἔχουσαι καμμίαν τακτικὴν πρόσοδον, μηδὲ κανὲν οὐσιώδες κτήμα ἐξ ὧν νὰ πορίζωνται τὰ πρὸς τὸ ζῆν ».

Αἱ φράσεις αὗται καίτοι γραφεῖσαι πρὸ πολλοῦ ἀπεικονίζουσιν ἐν τούτοις πάντοτε πιστῶς τὴν κατάστασιν τῆς Μονῆς ἀπὸ περιουσιακῆς ἀπόψεως, καὶ τὴν ζωὴν τῶν ἐν αὐτῷ μοναζουσῶν. Ζῶσαι ἀνὰ δύο ὧν ἡ μὲν πρεσβυτέρα ἀποκαλουμένη κατὰ τὰ μοναστηριακά ἔθιμα « γερόντισσα » ἡ δὲ νεωτέρα « ὑποτακτικὴ » ἐντὸς κελίου πενιχροῦ, φέροντος ὡς μόνην ἐπίπλωσιν δύο κλίνας σκληράς, καὶ τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν ζωὴν τῶν ἐπιπλα, ἐν ὧς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κάθισμα μίαν τράπεζαν πολλὰς ἀγίας Εἰκόνας καὶ περισσότερα θρησκευτικὰ βιβλία, πρὸ πάντων τὰ τῶν ἀκολουθιῶν, ζῶσιν ἐκ τῆς ἐργασίας τῶν ἰδίων αὐτῶν χειρῶν, πολλάκις δὲ ἐκ τῶν χειρῶν τῆς μιᾶς τῆς νεωτέρας, τῆς πρεσβυτέρας τυγχανούσης ὑπεργήρου καὶ ἐχούσης ἀνάγκην καὶ τῶν περιθάλψεων τῆς νεωτέρας, τὴν ὁποίαν καὶ ὄντως ἐξηπηρετεῖ αὐτὴ μετὰ σεβασμοῦ καὶ φιλοστοργίας νύκτες, ὡς εἰ ἐπρόκειτο περὶ τῆς ἰδίας αὐτῆς μητρος. Ἡ δὲ ἐργασία ἐξ ἧς πορίζονται τὰ πρὸς τὸ ζῆν, συνίσταται ἐκ τῆς κατασκευῆς παντοίων ἐργοχειρῶν, κεντημάτων, χρυσοποικίλων εἰκόνων κεντητῶν, πλοκῆς καλτσῶν καὶ ἄλλων τοιούτων, ἐσχάτως δὲ προσετέθη καὶ ἡ ραφὴ ἐνδυμάτων τοῦ στρατοῦ. Αὐτοὶ εἶνε οἱ πόροι τῆς ζωῆς τῶν ἐκεῖ βιουσῶν μοναχῶν· ζωὴ πλήρης στερορῆσεων πόνων καὶ ἀγρυπνιῶν ἐκ τῶν μακρῶν ἀκολουθιῶν, καὶ ὅμως τὰ ἀγνὰ ταῦτα πλάσματα μένουσιν εὐχαριστήμενα ἐκεῖ ἐπάνω, ἐν τῇ ἰδέᾳ ὅτι ἀφοσιωθείσαι εἰς τὴν λατρίαν τοῦ Θεανθρώπου, πρέπει νὰ ὑφίστανται πάσας τὰς στερήσεις χάριν Ἐκείνου, ὅστις ἐδίδαξε τὴν ἐγκράτειαν τὴν νηστείαν, ἐδίδαξε τὴν ὑπομονὴν τῶν στερορῶν καὶ τῶν σωματικῶν κακουχιῶν καὶ ἀκολουθοῦσαι πιστῶς τὸ « ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν Σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθήτω μοι ». Καὶ τῷ ὄντι αἱ εὐσεβεῖς αὗται γυναῖκες ἀπαρνηθεῖσαι ἑαυτὰς καὶ τὸν κόσμον ὅλον, ζῶσιν ἐν ἄλλῃ σφαίρᾳ πνευματικῇ, ἐργαζόμεναι μόνον ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς ζωῆς, τρεφόμεναι λιτῶς δι' ὀσπρίων, χόρτων, ἑλαιῶν καὶ σύκων κατὰ τὰς νηστείας, καὶ δι' ὧν, γάλακτος καὶ ἰχθύων κατὰ τὰς πασχαλινὰς ἡμέρας, ἀπαγορευομένου αὐστηρῶς τοῦ κρέατος καὶ ἀποκεκλεισμένου τελείως τῆς Μονῆς. Προσεύχονται ἀδιαλείπτως ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ἐν χειμῶνι καὶ θέρει, ὁμολογοῦντες τὸν Νυμφίον αὐτῶν Χριστόν.

Καὶ δὲν εἶνε ἀσύνηθες ἐν τῇ Μονῇ ταύτῃ εἰς τὴν κορυφὴν ἐκείνην τοῦ βουνοῦ, ὅτε ὁ βορρᾶς μηκάται καὶ ἡ χιονοθύελλα μαίνεται νὰ ἀκούσῃ τις τὸν κώδωνα τοῦ Ναοῦ τῆς Μονῆς, καλοῦντα τὰς μοναχὰς τὴν πρώτην μεταμεσονύκτιον ὥραν εἰς δέησιν ἐν τῷ Ναῷ, νὰ ἴδῃ δὲ ἀμέσως τὰς μοναχὰς, ἐν μέσῳ τοῦ ψύχους ἐκείνου, διολισθαίνουσας ὡς μαύρας σκιὰς διὰ μέσου τῶν διαδρόμων τῆς Μονῆς μετὰ τὸ μοναχικὸν κομβολόγιον ἀνὰ χεῖρας, μετὰ ἑλαφρὸν τὸ βῆμα πσευδούσας εἰς τὸν Ναόν, ἵνα ἀκροασθῶσι τῆς ἀκολουθίας « τῆς πρώτης ὥρας » κατὰ τὰ μοναστηριακὰ θέσμια, καὶ τὸ συγκινητικὸν αὐτὸ θέαμα νὰ ἐπαναληφθῇ τετράκις μέχρι τῆς πρωΐας.

Καὶ ἐγένετο μὲν πολλάκις ἐνέργεια παρὰ ταῖς ἐκάστοτε Κυβερνήσεις πρὸς προικοδότησιν τῆς Μονῆς διὰ τῶν κτημάτων διαλυθεισῶν ἐν τῷ τόπῳ ἄλλων Μονῶν, καὶ ἰδίᾳ τῶν κτημάτων τῆς διαλυθείσης Μονῆς τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς, ἀλλὰ πᾶσαι αὗται αἱ ἐνέργειαι ἐνανάγησαν πρὸς τῆς ἀδιαφορίας τῶν ἐκάστοτε Κυβερνήσεων. Μόνον τὸ ἱερὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας Καθίδρυμα φόρον εὐγνωμοσύνης ἀποτίον πρὸς τὸ σέμνωμα τοῦτο τῆς Ὁρθοδόξιας, ἐξ ἧς προήλθε τὸ Θεῖον Φῶς τῆς Ἀποκαλύψεως τῆς εἰς τὰ σπλάχνα τῆς Γῆς κεκρυμμένης θαυματουργοῦ Εἰκόνας, ἔρχεται ἀρωγὸν εἰς τὴν ἐκεῖ κατοικοῦσαν Πενίαν, διὰ τῆς παροχῆς μικρῶν μηνιαίων ἐπιδομάτων, μὴ ἀνερχομένων πολλάκις τοῦ δεκαδράχμου, καὶ κυμαινομένων κατὰ τὰ ἐτήσια ἔσοδα τοῦ Ναοῦ. Ἡ ἀκίνητος περιουσία τῆς Μονῆς, συνίσταται ἐκ τινῶν λαχανοκήπων καὶ δύο ἢ τριῶν ἀγρῶν κειμένων περὶ τῆς Μονῆς, δωρεῶν εὐλαβῶν τινῶν Χριστιανῶν, μόλις ἀποφερόντων κοιλὰ τινα κριθῆς, καὶ ὀκάδας τινὰς σύκων, καὶ ἐκ δύο οἰκῶν κειμένων ἐν τῇ πόλει Τήνου, τῆς μὲν μεγάλης, τῆς δὲ μικρᾶς δωρηθείσης ἐσχάτως διὰ διαθήκης ὑπὸ τῆς Μαριγούς Νικολάου Μηνάρδου. Ἡ δὲ χρηματικὴ περιουσία αὐτοῦ συνίσταται ἐκ 4745 δραχμῶν κατατεθειμένων παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τόκῳ 5 ο/ο καὶ εἰς λαχειοφόρους τινὰς ὁμολογίας τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐν ὅλῳ δραχμῶν 9745 προσερχομένων καὶ τούτων ἐκ κληροδοτημάτων εὐλαβῶν Χριστιανῶν. Ἐτερον ἐπίσης ἔσοδον ταύτης τυγχάνει τὸ ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ Ναοῦ τῆς Μονῆς προσερχομένων ἐξ ἀναμμάτων κηροῦ καὶ ἐκ περιφορὰς δίσκου κατὰ τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας, ποσὸν μὴ ὑπερβαῖνον ἐτησίως καὶ δύο χιλιάδας δραχμᾶς. Πάντα τὰ ἔσοδα τῆς Μονῆς χρησιμοποιοῦνται δυνάμει τακτικοῦ προϋπολογισμοῦ συντασσομένου ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ ἐπικυρουμένου ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου Σύρου καὶ Τήνου. Ὁ αὐτὸς Ἐπίσκοπος διορίζει καὶ τὸν ἐφημέριον τῆς Μονῆς, ὅστις ἐκλέγεται πάντοτε μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καθ' ἡλικίαν καὶ μᾶλλον μεμορφωμένων κληρικῶν τῆς νήσου.

Ὁ Ναὸς τῆς Μονῆς τιμώμενος ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς

Θεοτόκου καὶ τριουπόστατος τὸ σχῆμα, οὐδὲν ἔχει τὸ ἰδιάζον πλὴν τῶν ἀπειρῶν τοιχογραφιῶν αἱ ὁποῖαι καλύπτουσι τὸ ἐσωτερικὸν αὐτοῦ ἀπὸ ἀνωθεν ἕως κάτω, καὶ παριστῶσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σκηνὰς ἐκ τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης, μαρτυρολογία ἁγίων, ἀλλὰ καὶ πολλὰ τῶν βασανιστηρίων εἰς ἃ ἐν τῷ Ἁδὴ ὑπόκεινται οἱ ἁμαρτωλοὶ. Ὁ στολισμὸς τοῦ Ναοῦ ἀπέρριτος καὶ ἀπλοῦς ὀφείλεται εἰς τὴν δαπάνην εὐπόρου μοναχῆς τῆς Θεοδοσίας Καρδίτου, γυναικὸς μεμορφωμένης καὶ λίαν φιλανθρώπου, πολλὰ δαπανησάσης ὑπὲρ τῆς Μονῆς, ἥ ὁποία ὑπῆρξεν ὁ παρήγορος ἄγγελος τῶν δυστυχῶν, οὐ μόνον τῶν μοναζουσῶν, ἀλλὰ καὶ πάσης ἀτυχίας καταφευγούσης εἰς αὐτήν. Εἰς τὴν μοναχὴν ταύτην ὀφείλεται καὶ τὸ ἐσχάτως ἔξωθεν τῆς Μονῆς ἀνεγερθὲν νεκροταφεῖον, τὸ ὁποῖον φέρεται ἐν τῷ μέσῳ μαρμαρίνου μικρὸν ναὸν τῶν «Ἀγίων Πάντων».

Ἡ αἰθούσα τοῦ Ἡγουμενείου εἶνε ἀπλουστάτη κατὰ τὴν διακόσμησιν. Ἐπὶ τῶν τοίχων αὐτῆς εἶνε ἀνηρτημέναι ἱεραὶ εἰκόνες ὡς ἐν Ἑκκλησίᾳ. Ἐν αὐτῇ ἐπίσης εἶνε ἀνηρτημένον τὸ Συγκυλιῶδες γράμμα τοῦ Πατριάρχου Κυρίλλου, ἐν τινὶ δὲ γωνίᾳ παλαιὸν ἐκκρεμές. Τὸ ὅλον αὐτῆς ἐν τῇ ἀπλότητι ἔχει τί τὸ σοβαρὸν καὶ ἐπιβλητικόν. Ἐν τῷ Ἡγουμενείῳ φυλάσσονται καὶ δύο κιβωτίδια ἀργυρᾶ, ὧν τὸ μὲν φέρον ἐπιγραφὴν «Διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδων Παρθενίου μοναχοῦ 1788 ἐμπεριέχει μικρὰ λείψανα τῶν Ἀγίων Μερχουρίου, Γεωργίου, Ἰλαρίωνος, Ἀγίας Παρασκευῆς, Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Κοκκουζέλη, Ἀγίου Πολυεύκτου, Ἀγίου Ἀδριανοῦ, καὶ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, τὸ δὲ ἕτερον ἄνευ ἐπιγραφῆς φέρει λείψανα τῶν Ἀγίων Κλήμεντος Πάππα Ρώμης καὶ Γρηγορίου Νεοκαισαρείας.

Αἱ ἐν τῷ Ναῷ ἱεροτελεστίαι τελούμεναι κατὰ τὰ μοναστηριακὰ θέσμια, ἐκτελοῦνται ὑπὸ δύο χορῶν ἱεροψαλτριῶν πέντε ἐν ἐκάστῳ χορῷ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον νεαρῶν καὶ ἀγγελοφώνων, ἐν καθαρῶς Βυζαντινῇ Μουσικῇ, ἧς αὐταὶ εἶνε κάτοχοι, ψαλλομένων ἐν ταῖς ἑορταῖς τῶν γλυκυτάτων ἀρχαίων ἐκείνων μελῶν τῶν «Πολυελαίων» τῶν «καλοφωνικῶν εἰρμῶν» καὶ τῶν «κρατημάτων» τὰ ὁποῖα ἀδόμενα διὰ τῶν ὡραίων ἐκείνων φωνῶν διὰ τόνων ὑψίστης περιπαθείας, μεταρσιῶσι τὸ πνεῦμα πρὸς τὰ αἰθέρια ὕψη οὐρανίων κόσμων, καὶ ὁ προσκυνητὴς λησιμονῶν πρὸς στιγμὴν τὴν γῆν, ἀνυψοῦται μέχρι τοῦ θείου, καὶ ἐν συντριβῇ ζητεῖ τὸν ἕλεον αὐτοῦ.

Αἱ μοναχαὶ διαιροῦνται εἰς τρεῖς κατὰ βαθμὸν τάξεις, εἰς τὰς δοκιμους, εἰς τὰς ρασοφόρους καὶ τὰς μεγαλοσχήμους. Ἐκάστη δὲ τάξις τούτων, ἔχει καὶ ὀρισμένας ὑποχρεώσεις, προσευχῶν καὶ καθηκόντων καθισταμένων βαρυτέρων εἰς ἐκάστην ἀνωτέραν τάξιν. Οὐδεὶς τῶν προσκυνητῶν ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς παραμονῆς ἐν νυκτὶ ἐντὸς τῆς Μονῆς, ἥτις κλείει τὴν ἐσπέραν καὶ ἀνοίγει τὴν πρωΐαν.

οἱ δὲ πρὸς ἐκτέλεσιν θρησκευτικῶν καθηκόντων μεταβαίνοντες ἐκεῖ, παραμένουσιν ἐν ξενῶνι ἰδρυμένῳ ἔξωθεν τῆς Μονῆς.

Αὕτη εἶνε ἡ ἱστορία τῆς ἐν Κεχροβουνείῳ Γυναικείας Μονῆς τὴν ὁποίαν καὶ ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ ἐξεθέσαμεν, ἵνα σχηματίσῃ ὁ ἀναγνώστης σαφὴν ἰδέαν τοῦ ἱεροῦ τούτου ἐνδαιτήματος, ἐν τῇ ἔζησε καὶ ἀνεγράφη ἐν εὐσεβεῖ ἀρετῇ καὶ ἐγκρατεῖα ποτισθεῖσα τὰ νάματα τῆς Ἀγίας ἡμῶν θρησκείας, ἡ Ὅσια ἐκείνη Μοναχὴ ἡ δραματισθεῖσα τὴν Εὐρεσιν τῆς Θαυματουργοῦ καὶ Πανσέπτου Εἰκόνης τῆς Θεομήτορος.

Πίναξ

σωζομένων ὀνομάτων τῶν Ἡγουμενιστῶν
τῆς Μονῆς.

Παραθέτομεν ἐνταῦθα κατάλογον τῶν ὀνομάτων τῶν Ἡγουμενιστῶν τῆς Μονῆς ἀπὸ τοῦ 1822 μέχρι σήμερον μὴ κατορθώσαντες νὰ ἀνεύρωμεν τὰ ὀνόματα τῶν πρὸ αὐτῶν ἐλλείψει τῶν οἰκείων βιβλίων.

Μελανθία Παρασκευᾶ	Τηνία	1822
Φίλοξενία Νάζου	»	1826
Καταγωγή Μαρχοπούλου	»	1833
Εὐφημία Φύκα	Ὑδραία	1860
Φιλοθέη Καψάλη	Τηνία	1858
Φιλοξενία Πλυτᾶ	Τηνία	1860
Εὐσεβία Σιγάλα	»	1867
Ζωσημία Γάφου	»	1873
Μακάρια Παδέλα	Σμυρναία	1878
Παῖσια Καβάλα	»	1883
Θεοφανὼ Καλουμένου	Τηνία	1888
Μαγδαληνὴ Χρυσούλη	Μεσσηνία	1893
Εὐφροσύνη Κορνάρου	Τηνία	1923

Ἐκ τοῦ καταλόγου τούτου παρατηρεῖται καὶ τοῦτο, ὅτι δηλαδὴ ἐν τῇ Μονῇ κατετάσσοντο ὡς μοναχαὶ οὐχὶ μόνον κόραι ἄποροι, ἀλλὰ καὶ εὐποροὶ καὶ τῶν τὰ πρῶτα φερουσῶν οἰκογενειῶν τοῦ τόπου, διακρινόμεναι ἐπὶ μορφώσει καὶ κοινωνικῇ θέσει, ὡς ἡ Φίλοξενία Νάζου, ἀδελφὴ τοῦ Καρόλου καὶ Ἀντωνίου Νάζου, ἀρχαίας καὶ ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερουσῶν οἰκογενειῶν τῆς Τήνου, πλουσίας καὶ πολιτευομένης ἐν τῇ νήσῳ, ἡ Εὐσεβία Σιγάλα ἀδελφὴ τοῦ Νικολάου Σιγάλα καὶ θεία τοῦ Ἰωάννου Σιγάλα, χρηματίσαντος βουλευτοῦ Τήνου, καὶ ἡ Ζωσημία Γάφου ἀδελφὴ τοῦ Λεωνίδα Γάφου χρηματίσαντος Δημάρχου Τήνου, καὶ θεία τοῦ Γεωργίου Γάφου ἐπίσης Δημάρχου Τήνου.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΕΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ ΕΙΚΟΝΟΣ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ

Εἰς τὴν ἐν Κεχροβουνεῖῳ Γυναικειᾷ Μονῇ ἐξη μοναχὴ τις ὁ-
γδοηκοντούνη τις ἡλικίαν, ἐνδεδειγμένης ἀρετῆς καὶ εὐλαβείας
ἡ Πελαγία, μεγάλης ἀπολαύουσα ἐκτιμήσεως καὶ σεβασμοῦ, οὐ μόνον
ἐν τῇ Μονῇ, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς χωρίοις καὶ τῇ πόλει, διὰ τὴν
πρὸς τὰ θεῖα ἀφοσιώσιν της, τὴν ἐγκράτειαν, τὴν σωφροσύνην,
καὶ τὸν ἐνάρετον αὐτῆς βίον. Ἐν Τριποτάμῳ γεννηθεῖσα ὑπὸ γο-
νέων εὐσεβῶν, προσήλθε κατὰ τὸ 1735 εἰς τὴν Μονήν, προσλη-
φθεῖσα ἐκεῖ παρὰ τινος μοναχῆς θείας της, γυναικὸς σοβαρᾶς καὶ
ἐναρέτου, ἣτις καὶ ἀνέλαβε τὴν ἀνατροφὴν της μικρᾶς κόρης μετὰ
ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως, ἐδίδασκεν αὐτὴν τὰ γράμματα καὶ ὠδήγησε,
τὰ πρῶτα βήματα αὐτῆς εἰς τὴν πρὸς τὸν Θεὸν λατρείαν, καὶ τὴν
ἀγάπην πρὸς τὸν μοναχικὸν βίον. Τοιαύτης τυχοῦσα ἀνατροφῆς ἡ
κόρη αὕτη, καὶ τοιοῦτον ἔχουσα ὁδηγόν, φύσει δὲ περικοιμισμένη
μὲ τὴν πρὸς τὴν θρησκείαν ἀγάπην, τὴν σωφροσύνην, τὴν προ-
ότητα, τὴν μετριοφροσύνην, καὶ τὴν ψυχὴν τέλος ἐμπλεων εὐγενῶν
αἰσθημάτων, δὲν ἐβράδυνε νὰ διακριθῇ ἐν τῇ Μονῇ, καὶ νὰ κατα-
λάβῃ τὴν θέσιν ἐν ἣ ὠδήγουν αὐτὴν αἱ ἀρεταὶ της. Προϊούσης
τῆς ἡλικίας της προέβαινεν εἰς ἀρετὴν καὶ εἰς τὴν πρὸς τὸν Θεὸν
ἀφοσιώσιν καὶ λατρείαν, διελθούσα δὲ μετὰ πολλὰ ἔτη τὸ στάδιον
τῆς δοκιμασίας, κατὰ τὰ μοναστηριακὰ θέσμια, καὶ θεωρηθεῖσα ὑπὸ
τῆς τότε ἡγουμένης ἀξίας νὰ συγκαταριθμηθῇ μετὰ τῶν μονα-
χῶν, ἔλαβε τὸ μοναχικὸν σῆμα μετωνομασθεῖσα Πελαγία. Ὁ μο-
ναχικὸς αὐτῆς βίον, πρότυπον ἀρετῆς καὶ ἐγκρατείας, καὶ πλήρης
ἀφοσιώσεως πρὸς τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ, ἐξετιμᾶτο παρ' ὅλων τῶν
μοναχουσῶν, αἱ ὁποῖαι ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Πελαγίας ἐβλεπον
μοναχὴν ὑπέροχον, ζῶσαν ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ, φυλάττουσαν
τὰ Εὐαγγελικὰ τοῦ Θεανθρώπου ρήματα, ἐκτελοῦσαν πιστῶς τὸ
«ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω
τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθήτω μοι» καὶ τὸ «ἐν τούτῳ γινώ-
σκονται πάντες, ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστέ ἐὰν ἀγάπην ἔχετε πρὸς ἀλ-
λήλους» διὰ τοῦτο καὶ ἡγάπα πάσας τὰς ἐν τῇ Μονῇ μοναχάς, περιέ-
θαλπε τὰς ἀσθενεῖς καὶ ἡλέει τὰς πενομένας. Τόσον δὲ φιλόανθρω-
πος ἐτύγχανε ὥστε διηγοῦνται περὶ αὐτῆς, ὅτι πολλάκις ἐν καιρῷ
χειμῶνος ἀψηφούσα καὶ ψυχὴ καὶ καταγίδας καὶ χιόνας, ἐξήρχετο
μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων της τῆς Μονῆς,
φέρουσα διδάκιον ἐπὶ τοῦ ὤμου καὶ περιερχομένη τὰ χωρία ἐξίτηι
τὸν ἔλεον τῶν χωρικῶν ὑπὲρ τῶν πενομένων καλογραιῶν τῆς Μο-
νῆς, οἱ δὲ χωρικοὶ γνωρίζοντες καλῶς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν φιλαν-

θρωπίαν τῆς Πελαγίας μετὰ προθυμίας καὶ εὐχαριστήσεως ἐδίδον
πρὸς αὐτήν, ὅτι ἕκαστος ἠδύνατο, οὕτως ὥστε ἡ Πελαγία μὲ τὸ
διδάκιον πλήρες ἐπέστρεφεν εἰς τὴν Μονήν, καὶ μετὰ χαρᾶς διένει-
μεν εἰς τὰς πενομένας μοναχάς, αἱ ὁποῖαι εἰς τὸ πρόσωπον τῆς
Πελαγίας, ἐβλεπον ἕνα παρήγορον ἄγγελον καὶ προστάτην εἰς τὴν
δυστυχίαν των. Γνωρίζουσα καλῶς τὸ τοῦ Θεανθρώπου «ἀσθενὴς
ἦμην καὶ ἡλθατε πρὸς με, ἔτρεχε πάντοτε παρὰ τὴν κλίνην τῶν
ἀσθενῶν ἀδελφῶν της, καὶ παρὰ τὸ προσκεφάλαιον αὐτῶν, τὴν εὐ-
ρισκε πολλάκις ἡ ἡμέρα ἄγρυπνον, περιποιουμένη αὐτάς.

Διὰ τοῦτο καὶ ἡ φήμη αὐτῆς ἐν τε τῇ μονῇ ὡς καὶ ἐν τῇ πόλει
ἦτο μεγάλη, ὡς γυνὴ ἐνάρετος καὶ ἁγία, καὶ πανταχοῦ τὸ ὄνομά
της προὑφέρετο μετὰ σεβασμοῦ καὶ εὐλαβείας. Τόση δὲ ἦτο ἡ πρὸς
αὐτὴν εὐλάβεια τοῦ κόσμου ὥστε ἀποβιώσασα ἐν βαθεῖ γήρατι τὴν
28 Ἀπριλίου 1834 ἡμέραν Κυριακὴν καὶ κηδευθεῖσαν δαπάναις τοῦ
ἱεροῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας Ἰδρυμάτος, δὲν ἐτάφη ἀμέσως κατ' ὁμόθυ-
μον ἐπιθυμίαν τοῦ κόσμου τῆς νήσου καὶ αἰτησιν, ἀλλ' ὁ νεκρὸς αὐ-
τῆς ἐναπετέθη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Μονῆς, ἀκάλυπτος,
ἀνευ δηλαδὴ τοῦ ρασίνου ἐκείνου μαύρου περικαλύμματος, ἐν ᾧ ρά-
πτονται αἱ μοναχαί, καὶ πρὸ τοῦ ἱεροῦ αὐτῆς σκῆνους, ἀντιπαρῆλθε
ὅλος ὁ ὀρθόδοξος κόσμος τῆς νήσου, ἐναποθέτων εὐλαβῇ ἐπὶ τῆς νε-
κρᾶς χειρὸς της ἀσπασμόν. Σήμερον ἀκόμη ἐν τῇ Μονῇ ἀποκαλεῖται
Ἁγία Μακαρία καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἱεροτελεστείαις αὐτῆς πρῶτον τὸ
ὄνομα αὐτῆς μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ ἱερέως. Διηγοῦνται πρὸς τοῦτο
ὅτι κατὰ τὰς παραμονάς τοῦ θανάτου της, προσήλθεν εἰς τὴν Μονήν
ξένος τις ζωγράφος, ὅστις καὶ προσεφέρθη νὰ ἐπισκευάσῃ δωρεὰν
τὰς ἐν τῷ Ναῷ εἰκόνας. Οὗτος ἐκ φήμης γνωρίζων τὰ κατὰ τὴν Πε-
λαγίαν, ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ γνωρίσῃ αὐτὴν καὶ προσωπικῶς,
ἐφ' ᾧ καὶ τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸ κελλίον της. Αὕτη κειμένη ἐπὶ τῆς κλί-
νης της καὶ τὸ πρόσωπον ἐστραμμένον ἔχουσα πρὸς τὰ ἔσω τῆς κλί-
νης, τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς κλειστούς, ἅμα τοῦ ζωγράφου εἰσελθόντος,
τὸν ἀπεκάλεσε διὰ τοῦ ὀνόματός του, καὶ τοι μεθόλως γνωρίζουσα
αὐτόν, εἰποῦσα μετὰ σιγῆς καὶ ἐπιτακτικῆς φωνῆς πρὸς αὐτὸν τὰ
ἑξῆς: «Γεώργιε νὰ ζωγραφίσῃς καλῶς τὰς εἰκόνας· ἀλλὰ πρὶν ἀρ-
χίσῃς τὴν ἐργασίαν σου, νὰ μεταβῇς πρῶτον εἰς τὸν Παπᾶ τοῦ μο-
ναστηρίου, νὰ ἐξομολογηθῇς καὶ κοινωνήσῃς τῶν Ἀχράντων Μυ-
στηρίων, διότι ἔχεις δεκαοκτὼ χρόνια νὰ μεταλάβῃς» Τόση δὲ ὑπῆρ-
ξεν ἡ κατάπληξις τοῦ ζωγράφου καὶ ὁ τρόμος ἅμα τῷ ἀκοῦσματι τῶν
λόγων τῆς Πελαγίας, οἵτινες ὄντως ἦσαν ἀληθεῖς, ὥστε οὗτος ἐλι-
ποθύμησε. Συνελθὼν δὲ εἰς ἑαυτὸν τῇ βοηθείᾳ τῶν παρισταμένων,
ἔσπευσεν ἀμέσως εἰς τὸν ἱερεῖα τῆς Μονῆς καὶ ἐξομολογηθεὶς μετέ-
λαβε τῶν ἀχράντων μυστηρίων.

Τοιοῦτος ὁ ἐνάρετος μοναχικὸς βίος τῆς Πελαγίας, μονασίας

θεαρέστως, καὶ ἐναρέτως βιωσάσης κατὰ τὸν ψαλμωδόν, διὸ καὶ χάριν ἀπῆλθεν αὐτῇ παρὰ Χριστῷ τῷ Θεῷ, γενομένη τὸ ὄργανον τῆς Θείας Ἀποκαλύψεως τῆς Εἰκόνος τῆς Μητρὸς αὐτοῦ.

ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΗΣ ΠΕΛΑΓΙΑΣ

Ἡ ἐνάρετος αὕτη μοναχή, κατὰ τὴν νύκτα τῆς 3 Ἰουνίου τοῦ 1922 ἡμέραν Κυριακὴν, προσευχομένη κατ' ἰδίαν εἰς τὸ κελλίον τῆς, καὶ περὶ τὸν ὄρθρον καταληφθεῖσα ὑπὸ τοῦ ὕπνου, ἡσθάνθη αἰφνης εὐωδίαν τινα ἄρρητον πληροῦσαν τὸ δωμάτιόν τῆς, καὶ συγχρόνως μετὰ πατάγου ἀνοιγομένην τὴν θύραν τοῦ κελλίου τῆς, καὶ εἰσερχομένην ἐν αὐτῷ μεγαλοπρεπῇ Κυρίαν, στολὴν κατάχρυσον φέρουσαν, ἀπαστράπτουσαν κάλλους καὶ δόξης, καὶ ὁμοιάζουσαν πρὸς Βασίλισσαν, ἣτις καὶ εἰσελθοῦσα ἔσπευσε πρὸς τὴν κλίνην τῆς Πελαγίας καὶ ἐστάθη ἐναντι αὐτῆς. Ἡ μοναχή, ὑπὸ φόβου καὶ τρόμου καταληφθεῖσα, «Κυρία μου, κατώρθωσε νὰ εἴπῃ σὺ τόσον μεγάλη Κυρία, πῶς κατεδέχθης νὰ ἔλθῃς εἰς τὸ πτωχικὸ μου κελλί; Ποία αἰτία σὲ ἔφερεν ἐδῶ; καὶ τί προστάξεις εἰς τὴν ταπεινὴν δούλην σου;» Πελαγία τῇ ἀπεκρίθη ἡ Κυρία «Σήκω γρήγορα καὶ πῆγαινε νὰ συναντήσῃς τὸν Σταματέλλον Καγκάδην, καὶ νὰ τοῦ εἴπῃς ἐκ μέρους μου, ὅτι δὲν ἠμπορῶ πλέον νὰ ὑποφέρω εἰς τὸ μέρος ὅπου ἐπὶ τόσα τώρα χρόνια εὐρίσκομαι, καὶ νὰ φροντίσῃ νὰ ξεσκεπάσῃ τὸ σπῆτι μου ποῦ εἶνε θαμμένο μέσα στὸ χωράφι τοῦ Ἀντωνίου Δοξαρά πλησίον τῆς πόλεως, καὶ νὰ ἐπιστατήσῃ ὁ ἴδιος διὰ νὰ γίνῃ καὶ πάλιν μέγαλο· ἐὰν δὲ παρακούσῃ, θεϊκὸ σπαθὶ θὰ ἔλθῃ νὰ σᾶς καταστρέψῃ ὅλους.»

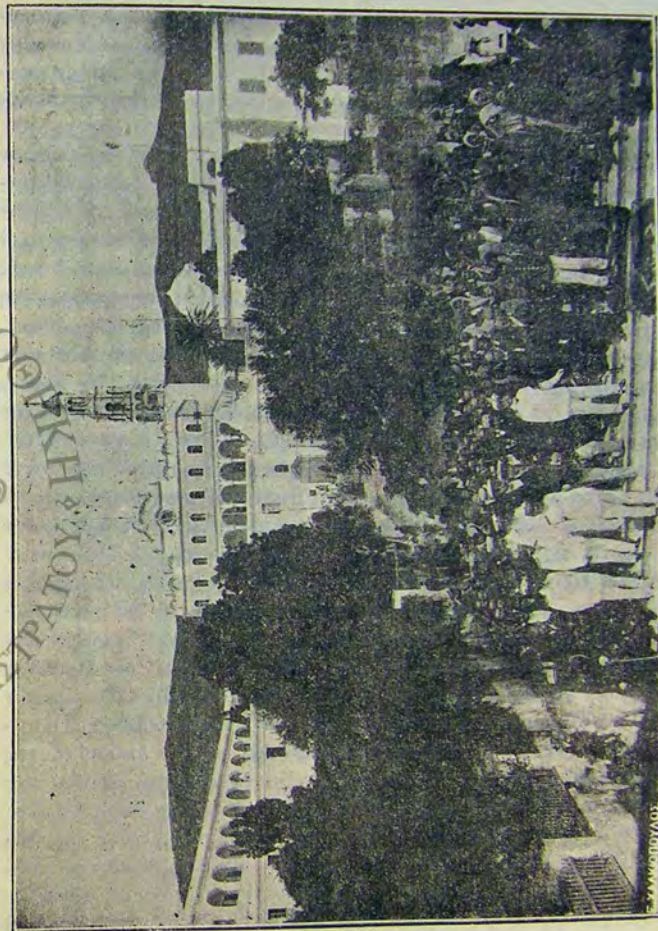
Ἡ Πελαγία ἐντρομος ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ἀπειλῇ καὶ ὑποπτυνθεῖσα ἐπιδρομὴν τῶν Τούρκων, ἔνεκεν τῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὑφισταμένης Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ἐτόλμησε νὰ ἐρωτήσῃ τὴν Κυρίαν.

Μήπως θὰ ἔλθουν Τούρκοι;

Ὅχι, τῇ ἀπεκρίθη αὕτη «Ὁργὴ Κυρίου θὰ ἐπιπέσῃ καθ' ὑμῶν, ἐὰν παρακούσῃτε τὴν ἐντολὴν μου.»

Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἐγένετο ἄφαντος.

Ἡ μοναχὴ ἀφνίσθη ἐντρομος. Τὸ σῶμα αὐτῆς περιέρρεε ψυχρὸς ἰδρῶς, τὰ μέλη τῆς ἔτρεμον. Ἠγέρθη καὶ ἀνεκάθησεν ἐπὶ τῆς κλίνης τῆς, καὶ λαβοῦσα διὰ τῶν δύο χειρῶν τὴν κεφαλὴν τῆς, προσεπάθησε νὰ συγκεντρώσῃ τὰς ἐντυπώσεις τῆς. Ἠσθάνετο ἀκόμη τὴν εὐωδίαν πληροῦσαν τὸ δωμάτιόν τῆς, καὶ ἀνεπόλει εἰς τὴν φαντασίαν τῆς τὴν εἰκόνα τῆς μεγαλοπρεποῦς καὶ ὠραίας ἐκείνης Βασίλισσης, καὶ εἰς τὰ ὄψα τῆς ἐβόμβουν ἀκόμη ἡχηρῶς, οἱ λόγοι τῆς

Ὁ ἀείμνητος Βασιλεὺς ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α' κατερχόμενος τοῦ Ναοῦ μετὰ τὴν ἐπίσκεψίν του.

εφόβιζον πολύ. Ἡμέραν τινὰ κατανικῶσα τὴν δειλίαν της, ἐσκέφθη νὰ κατέλθῃ πλέον πρὸς ἐκτελεσιν τῆς ἐντολῆς της, καὶ ἡτοιμάσθη μάλιστα, ἔλαβε τὸ ράσον της καὶ ἐξῆλθε τοῦ κελλίου της, ἀπὸ τῆς αὐλῆς τοῦ ὁποίου ἐφαίνετο ὅλη ἡ κλιτὺς τοῦ βουνοῦ, καὶ εἰς τοὺς πρόποδας αὐτοῦ, γραφικὴ ἡ πόλις ἐξαπλουμένη ἐπὶ τοῦ λόφου της. Ἐβύθισεν τότε τὸ βλέμμα της πρὸς αὐτὴν καὶ προσεπάθησε νὰ διακρίνῃ ταύτην καλῶς. Εἶδε τὸν λιμένα μὲ τὰ μικρὰ πλοῖα, εἶδε τὰς λέμβους κινουμένας τῆδε κακεῖσε, τὰ ὑψηλὰ κωδωνοστάσια τῶν Ναῶν ἀνυψούμενα πρὸς τὸν Οὐρανόν, ἐφαντάσθη τὰς ὁδοὺς πλήρους κόσμου περιέργου ἱσταμένου διὰ νὰ ἴδῃ αὐτὴν διερχομένην, ἔστρεψεν εἰς τὸ βλέμμα πρὸς τὴν ὁδὸν ἣτις ἐξελίσσεται ἀπὸ τῆς Μονῆς μέχρι τῆς πόλεως μακρὰ καὶ κατωφερῆς, καὶ ἡσθάνθη τὰς δυνάμεις της ἐκλιπούσας, τὴν κατέλαβεν ἀδιαθεοῖα καὶ ὄχι, εἶπε, δὲν ἔχω τὰς δυνάμεις σήμερον νὰ κατέλθω, αἰσθάνομαι ὅτι δὲν εἰμαι καλά. Ἐπέστρεψεν ὀπίσω εἰς τὸ δωμάτιόν της, ἐκλείσε τὴν θύραν, καὶ ἐρρίφθη ἐπὶ τινος καθίσματος ἀναλυνθεῖσα εἰς δάκρυα καὶ ψελλίζουσα «καὶ ὅμως πρέπει νὰ μεταβῶ».

Τοιοῦτοτρόπως παρήλθε καὶ ἄλιν ἡ ἐβδομὰς ὅλη, ὅτε τὴν Κυριακὴν τῆς 19ης Ἰουνίου, τρίτην ἤδη φορὰν καὶ τὴν αὐτὴν ὥραν τὴν τῶν προηγουμένων, ἡ Πελαγία εἶδε καὶ ἄλιν τὸ ὄραμα, ἀλλ' ὄχι ὅπως τὰς προηγουμένας. Ἡ θύρα της ἤνοιξε μετὰ πατάγου πολλοῦ καὶ ἡ Κυρία ἡ τόσον γλυκεῖα καὶ πρῶτος, ἐνεφανίσθη τώρα ἐξωρηγισμένη, καὶ προχωρήσασα, εἰσῆλθε καὶ ἐστάθη πρὸ τῆς μοναχῆς, ἀπευθυνθεῖσα δὲ πρὸς αὐτὴν διὰ τόνου αὐστηροῦ δεικνύοντος τὴν ὀργὴν ὑπὸ τῆς ὁποίας κατεῖχετο τῆς εἶπε: «Διατὶ Πελαγία δὲν ἐξέτελεσες τὴν ἐντολήν μου; Διατὶ φαίνεσαι διστακτικὴ; Διατὶ εἶσαι ὀλιγόπιστος; Ἐλεγε δὲ ταῦτα διὰ φωνῆς τόσον αὐστηρᾶς καὶ τόσον μεγάλης, ὥστε ἡ Πελαγία ἐξύπνησεν ἐντρομος, καὶ ὅμως καὶ ἐν τῇ ἐρηγορῶσει της ἐξηκολούθησε νὰ βλέπῃ πρὸ αὐτῆς τὴν γυναῖκα ἐκείνην, ἣτις ἤγειρεν ἀποτόμως τὴν χεῖρα καὶ προτείνουσα τὸν δάκτυλον εἶπεν ἀπειλητικῶς. «Ἄκουσον διὰ τελευταίαν φορὰν Πελαγία! ἂν δὲν κάμῃς ἐκεῖνο ποῦ σὲ διέταξα, θὰ σβύσω ἀμέσως τὸ ὄνομά σου ἀπὸ τοῦ βιβλίου τῆς ζωῆς». Ἡ Πελαγία ἔτρεμεν ὅλη, ἔφερε τὰς χεῖρας της εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της, ὥσει διὰ νὰ ἀποφυγῇ τὸ ἐπ' αὐτῆς αὐστηρὸν ἐκεῖνο βλέμμα, καὶ συγκεντρώνουσα τὰς δυνάμεις της ἐτόλμησε νὰ ἐρωτήσῃ. «Μὰ πῶς Ἀρχόντισσά μου, ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὸν ὁποῖον μὲ στέλλεις, θὰ δυνηθῇ νὰ σοῦ κτίσῃ σπῆτι λαμπρὸν ὅπως τὸ θέλεις». «Σὺ τῆς ἀπήντησεν αὐστηρῶς ἡ Κυρία, κάμε ὅτι σὲ προστάζω, καὶ μὴ ἐξέταζε τὰ ἄλλα». Καὶ ποῖα εἶσαι «οὐ Κυρία» ἐτόλμησε νὰ ἐρωτήσῃ καὶ ἄλιν ἡ μοναχὴ «ἡ ὁποία μοῦ παραγγέλλεις ταῦτα, καὶ τόσον ὀργίζεσαι διὰ τὴν παρακοήν μου». Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην, ἡ Κυρία ἐφάνη ἀνακτήσασα

ὅλην αὐτῆς τὴν προτέραν χάριν καὶ γλυκύτητα, ἤψωσε τὸν δάκτυλον τῆς χειρὸς, καὶ ὥσει δεικνύουσα τὸν κόσμον ὅλον εἶπεν ἐπιχαρίτως «Εὐαγγελίζου Γῆ χαρὰν μεγάλην» ἡ Πελαγία δὲν ἡδυνήθη νὰ κρατηθῇ· ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα ἀναφωνοῦσα «Αἰνεῖτε οὐρανοὶ Θεοῦ τὴν δόξαν» ἀποτελειώνουσα οὕτω, τοὺς ὠραίους τῆς Κυρίας λόγους ἣτις μετὰ τὰς φράσεις τῆς Πελαγίας, ἐγένετο ἀμέσως ἄφαντος. Ἡ Πελαγία ἔμεινε κατάπληκτος. «Ἡ Παναγία» ἀνεφώνησε, «ἡ Βασίλισσα τῶν Ἀγγέλων», καὶ ἠγέρθη ἀπὸ τοῦ ἐδάφους. Μία ὠχρότης ἐχύθη ἐπὶ τοῦ προσώπου της, τὰ μέλη της ἔτρεμον, οἱ ὀφθαλμοὶ της βλοσυροὶ ἠτένιζον πρὸς τὴν θύραν, ὀπισθεν τῆς ὁποίας ἐξηφανίσθη ἡ ὠραία Βασίλισσα, καὶ ἀσυνειδήτως ὅλους ἐγονάτισε, ἤγειρε τὰς χεῖρας της πρὸς τὸν Οὐρανόν, καὶ τὰ χεῖλη της ἤρχισαν νὰ ἀπαγγέλλουν προσευχὴν πρὸς τὴν Παντάνασσαν τοῦ κόσμου: «ὦ! εἶπε», περατώνουσα τὴν προσευχὴν της! ὦ ἔστεμμένη Βασίλισσα τῶν Οὐρανῶν, ὦ Σὺ ἥτις εὐηγγελίσω τοῖς ἀνθρώποις σωτηρίαν, ὦ Παντάνασσα τοῦ κόσμου! ὦ ἐὰν ἡδύοκῃς διὰ τῆς ἐκ τῶν σπλάγχων τῆς Γῆς ἐμφανίσεως τῆς θείας Εἰκόνης Σου, νὰ εὐαγγελισθῇς καὶ τῆς δεδουλευμένης Ἑλληνικῆς Γῆς τὴν ἐλευθερίαν τῆς γλυκείας μας πατρίδος, ποῦ σπαρταρᾷ ὑπὸ τὴν πέλμα ἀγρίου Τυράννου, καὶ ἀγωνιᾷ καὶ αἰμοσταῖται μὲ τόσον ἀθῶον αἷμα, εἶδε βασίλισσα τῶν οὐρανῶν, ἡ Εὐρεσις τῆς Εἰκόνης Σου νὰ τονώσῃ τὰ νεῦρα τῶν ἀγωνιζομένων, νὰ τοὺς δώσῃ θάρρος καὶ δύναμιν, εἰς τὸν ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, καὶ ὁ ἥλιος τῆς ἐλευθερίας μαζὶ μὲ τὴν θεῖαν ἀπὸ τῶν σπλάγχων τῆς γῆς ἐμφάνισίν σου, νὰ φωτίσῃ τὴν δουλωμένην γῆν, ποῦ τὴν σκεπάζει τόσα τώρα χρόνια, ἡ μαύρη σκοτεινία τῆς σκλαβιάς». Εἶπε καὶ ἀνελύθη εἰς δάκρυα.

Ὁ κῶδων τοῦ Ναοῦ ἐσήμαινε τὸν ὄρθρον, ἡ ἡὼς ἤρχιζε νὰ ἀπλώνῃ τὸν λευκὸν πέπλον της ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ πουλιὰ ἤρχισαν νὰ κελαδοῦν ψάλλοντα τὴν πρωϊνὴν πρὸς τὸν Πλάστην προσευχὴν τῶν ἡ Πελαγία ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν της· κάτω τὸ ὄρος ἡπλοῦτο γραφικόν, καὶ ὡς λευκὰ ἰχνογραφήματα ἐφαίνοντο οἱ ἀνὰ τοὺς ἀγροὺς ναῖσκι· κάτω εἰς τὸ βάθος ἤρχιζε νὰ λευκάσῃ ἡ πόλις μὲ τοὺς οἰκόσους της, ἐστήλωσεν ἐκεῖ τὸ βλέμμα, ὥσαν νὰ ἤθελε νὰ διακρίνῃ ποῦ ἔκειτο ὁ ἀγρὸς τοῦ Δοξαρά, ἔνθα ἐκρύπτετο τὸ θεῖον Κειμήλιον, ἔκαμε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, καὶ διηυθύνθη πρὸς τὴν ἐκκλησίαν. Ἐὰν αἱ μοναχαὶ ἀπορροφημέναι εἰς τὴν προσευχὴν τῶν ἔστρεφον τὸ βλέμμα τῶν πρὸς τὴν Πελαγίαν εἰσερχομένην, θὰ ἔβλεπον ὅτι μία ὠχρότης ἐκάλυπτε τὸ πρόσωπόν της καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ της ἦσαν ἐρυθροί.

Ἡ λειτουργία ἐξετελεῖτο μεγαλοπρεπῶς, οἱ χοροὶ τῶν ψαλτρῶν ἔψαλλον τοὺς ὠραίους ὕμνους μὲ τοὺς περιπαθεῖς καὶ ὠραίους τό-

νους τῆς φωνῆς των, ἀλλ' ἡ Πελαγία ἦτο προσηλωμένη εἰς τὰς σκέψεις της. Ἡ ἀπόφασίς της ἦτο πλέον ἀκλόνητος, θὰ μεταβῇ εἰς τὸν Σταματέλλον Καγκάδην, ἀλλὰ καὶ θὰ ἀνακοινώσῃ πρῶτα καὶ εἰς τὴν Ἑγουμένην τὸ ὄραμά της καὶ θὰ ἐλάμβανε τὰς ὁδηγίας της, θὰ κατέβαιναν ἐπειτα εἰς τὴν πόλιν. «Ὁ ὁ κόσμος ὁ περιεργος μὲ τὰ βλοσυρά του βλέμματα, ἀλλὰ τίποτε· θάρρος πρέπει νὰ ἔχω. Πρέπει νὰ τελειώσῃ αὐτὸ τὸ ἀγωνιώδες δι' ἐμὲ δράμα. Πρέπει νὰ ἐκτελέσω τὴν θεῖαν ἐντολὴν ἐσκέπτετο». Ἀπασχολημένη μὲ τὰς σκέψεις της, δὲν ἀντελήφθη πότε ἐτελείωσε ἡ θεία ἱεροεργασία. Συνειρωμένη εἰς τὸ στασιδίον της, εἶδε τὰς μοναχὰς ἐξερχομένας τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην, καὶ ὅταν εἶδεν ὅτι ἔμεινεν ἡ τελευταία, μετέβη καὶ προσεκύνησε τὴν εἰκόνα τῆς Θεομήτορος, καὶ ἐξελθοῦσα ἀνέβη ἀμέσως τὴν κλίμακα τοῦ Ἑγουμενείου, ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ εἰσῆλθε. Ἑγουμένη τότε ἦτο ἡ Μελανθία Παρασκευᾶ, γυνὴ ἐνάρετος καὶ μεμορφωμένη, ἀπολαύουσα τῆς ἐκτιμήσεως καὶ τοῦ σεβασμοῦ ὅλων τῶν μοναχῶν διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν καλὴν τῆς Μονῆς διοίκησιν. Αὕτη ἐγνώριζε καλῶς τὴν Πελαγίαν, ἀγαπῶσα καὶ σεβομένη αὐτὴν διὰ τὴν ἀρετὴν της. Ἐγνώριζεν ἐπίσης τὰς συνήθειας τῆς ἐνάρετου μοναχῆς, ὅτι ἀπέφευγεν ἐπιμελῶς νὰ ἐμφανίζεται εἰς συγκαζόμενα μέρη, καὶ ὅτι σπανίως ἀνευ ἀνάγκης ἐξήρχετο τοῦ κελλίου της, καὶ διὰ τοῦτο ἰδοῦσα τὴν Πελαγίαν εἰσερχομένην ἔσπευσε πρὸς αὐτήν. Ἐνῶ δὲ ἐκείνη τῆς ἠσπάζετο τὴν χεῖρα, ἡ Ἑγουμένη παρετήρησε τὴν ὠρότητα τοῦ προσώπου της καὶ τοὺς ἐρυθροὺς ὀφθαλμούς της καὶ ἐξεπλάγη, ἀντελήφθη ὅτι κατὰ τὸ σῶμα συνέβαιναν εἰς τὴν ἐνάρετον μοναχήν, καὶ ἔσπευσε ἐναγκαλιζομένη καὶ σύρουσα τὴν Πελαγίαν ἐπὶ τινος μικροῦ ἀνακλίντρον, ἐκάθισε μετ' αὐτῆς καὶ ἐκείνη καὶ πρώτη λύουσα τὴν σιωπὴν. Πρὸς Θεοῦ, εἶπεν αὕτη, Πελαγία σὺ πάσχεις, τί σοῦ συμβαίνει; φαίνεσαι στενοχωρημένη, τί θέλεις; εἰς τί δύναμαι νὰ σοῦ χρησιμεύσω;

Ἡ Πελαγία ἀνελύθη εἰς δάκρυα. Ναὶ εἶπεν ἁγία Ἑγουμένη, κατὰ πολὺ σοβαρόν, τὸ ὅποιον καὶ ἦλθα νὰ σοῦ ἀνακοινώσω, καὶ νὰ ζητήσω τὰς συμβουλὰς σου. Ἡ περιέργεια τῆς Ἑγουμένης ἡύξησε περισσότερον. Λέγε εἶπε σὲ παρακαλῶ Πελαγία, εἶμαι ἐτοιμὴ νὰ σὲ ἀκούσω καὶ νὰ σοῦ προσφέρω οὐ μόνον τὰς συμβουλὰς μου, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν τὴν συνδρομήν μου.

Ἡ Πελαγία ἤρχισε τὴν διήγησίν της. Ἡ Ἑγουμένη ἐφ' ὅσον ἐκείνη ἀφηγεῖτο τὸ ὄραμά της ἐγένετο κατάπληκτος. Ἐφαίνετο ὡσεὶ κρεμασμένη ἀπὸ τῶν χειλέων ἐκείνης, ἤγειρε συγνάξις τὴν χεῖρα καὶ ἐποίει τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ, καὶ ἄφηγε τὴν Πελαγίαν νὰ διηγῆται, χωρὶς νὰ ἀποτείνῃ πρὸς αὐτὴν οὐδεμίαν ἐρωτησίαν, φοβουμένη μὴ τῆς διακόψῃ τὴν σειρὰν τῆς διηγήσεώς της, καὶ τὸ νῆμα

τῶν ἰδεῶν της. Ἡ Πελαγία διηγῆθη τὰ πάντα, τὸ ὄραμά της, τὰς σκέψεις της, τοὺς φόβους της καὶ ὅλην τὴν ἀγωνίαν της κατὰ τὰς τρεῖς ἐκεῖνας ἐβδομάδας, καὶ ὅταν ἐκείνη ἐτελείωσεν, ἡ Ἑγουμένη ποιοῦσα τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ, «ἀλλ' αὐτὸ εἶπε, Πελαγία, εἶνε θεῖον, εἶνε ὄραμα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ πεμφθέν, καὶ σὲ μακαρίζω διότι ἡξιώθης τοιαύτης ἐντολῆς, καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀναβάλῃς τὴν ἐκκλήρωσίν της, διότι ἔχομεν ἱερὸν καθήκον νὰ ἐκτελώμεν τὰς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πεμπομένας ἐντολὰς καὶ τῆς Ἀγίας Αὐτοῦ Μητρὸς, ἧς ἡ προσταγὴ τόσοσιν σαφὴς σοὶ ἐδόθη· σὲ μακαρίζω διότι ἡξιώθης νὰ γίνῃς τὸ ὄργανον τῆς θείας ἀποκαλύψεως τῆς εἰκόνης τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν καὶ Κυρίας τῶν Ἀγγέλων,» ἐπανέλαβεν ἡ Ἑγουμένη ποιοῦσα καὶ πάλιν τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ· ἰδοὺ δὲ, προσέθεσεν, ὅπου καὶ ἡ Θεία χάρις της σὲ συντρέχει εἰς τὴν ἐκκλήρωσιν τῆς θείας προσταγῆς της. Ἀπὸ τῆς χθὲς ὁ Σταματέλλος Καγκάδης, ὁ ἐπίτροπος τοῦ μοναστηρίου μας, εὗρίσκειται μετὰ τῆς οἰκογενείας του εἰς τὸ ἐδῶ πλησίον τῆς Μονῆς μας χωρίον «Καρυά». Ἀναπαύητι σήμερον διότι φαίνεσαι πολὺ κουρασμένη καὶ τεταραγμένη, καὶ αὔριον τὴν πρωτὴν ἀνευ ἀναβολῆς, μεταβαίνει ἐκεῖ καὶ τοῦ διηγῆσαι τὰ πάντα ἐκτελοῦσα τὴν θεῖαν ἀποστολήν σου, καὶ ἡ Θεοτόκος θὰ σοῦ δώσῃ δύναμιν καὶ θάρρος». Μετὰ τὴν πρὸς τὴν Ἑγουμένην ἀνακοίνωσίν της, ἡ Πελαγία ἐφάνη ἀνακουφισθεῖσα, τὰ ἐνθαρρυντικὰ δὲ ἐκείνης λόγια τόσοσιν τὴν κατεπράυναν καὶ τοσαύτην ἐπ' αὐτῆς ἐξήσκησαν ἐπίδρασιν, ὥστε ἀμέσως συνῆλθε, ἡ ταραχὴ τῆς ἔπαυσε, ἡ ὠρότης τοῦ προσώπου της ἀντιπαρήλθε, καὶ διαβεβαίωσασα τὴν Ἑγουμένην ὅτι τὴν πρωτὴν θὰ μετέβαινεν εἰς τὸν Σταματέλλον Καγκάδην, ἠσπασθὲν τὴν χεῖρα αὐτῆς καὶ ἀπῆλθε συνοδευθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἑγουμένης μέχρι τῆς κλίμακος.

ΠΑΡΑ ΤΩ ΣΤΑΜΑΤΕΛΛΩ ΚΑΓΚΑΔῃ

Μεταξὺ τῶν ὁρέων Κεχροβουνίου καὶ Ἐξωμβούργου, ἐπὶ τῆς αὐτῆς σχεδὸν γραμμῆς κειμένων καὶ ἀπεχόντων ἀπ' ἀλλήλων περὶ τὴν μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν, ὑφύεται διπλὴ σειρὰ λόφων κωνοειδῶν καὶ εὐγραμμῶν, ὧν ἡ μὲν φέρουσα ἐπ' αὐτῆς τὸ χωρίον Τριπόταμον, κόπτεται ἀποτόμως πρὸ τοῦ Κεχροβουνίου, ὑπὸ δενδροφύτου φάραγος, ἀφήνουσα οὕτω νὰ φαίνεται εἰς τὸ βάθος, ἡ ὀπισθεν δευτέρα σειρὰ τῶν λόφων, ἐφ' ἑνὸς τῶν ὁποίων κεῖται τὸ χωρίον «Καρυά».

Ἡ θεὰ τῆς θέσεως ταύτης εἶνε γραφικωτάτη· δεξιὰ αὐτῆς ἀπλοῦται με' ὠραίας γραμμὰς τὸ Κεχροβούνιον, ἡ κλιτὺς τοῦ ὁποίου γραφικῶς ἀπλουμένη φέρει εἰς τοὺς πρόποδας τὸ χωρίον «Μουνιάδον» με' τοὺς λευκοὺς οἰκίσκους του, διάφορα λευκὰ στίγματα ναϊδριῶν,

περιστερεώνων, καὶ ἀνεμομύλων, καὶ καταλήγει εἰς τὴν φάραγγα τὴν πλήρη ἐλαίων καὶ διαφόρων ἄλλων δένδρων, καταπράσινον καθιστάντων τὴν θέαν, ἀριστερὰ δὲ τὸ Ἐξώμβουργον, βαρὺ, ἐπιβλητικόν, μὲ τὸν ὀγκώδη ἐρυθρὸν καὶ κωνοειδῆ βράχον του, ἐφ' οὗ ὡς γραμμαὶ φαίνονται τὰ διπλᾶ τεῖχη τοῦ ἀρχαίου φρουρίου, καὶ εἰς τοὺς πόδας του, τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας πόλεως τῆς Τήνου, ἐν ᾗ ὡς ὄγκοι βαρεῖς φαίνονται οἱ μεγάλοι καθολικοὶ Ναοί, μὲ τὰ ὑψηλὰ κωδωνοστάσια αὐτῶν. Καὶ εἰς τὸ βάθος μεταξὺ τῶν δύο βουνῶν, ὁ λόφος τῆς Καρυᾶς φέρων ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἀνεμομύλους τινάς, καὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου του τοὺς γραφικοὺς συνοικισμοὺς τῆς Καρυᾶς, τοῦ Κουμιάδου, τοῦ Λεβαντάδου, τὴν κυρίως Καρυὰν καὶ τὸν Φιλιππάδον.

Οἱ ἐσπαρμένοι ἐπὶ τοῦ λόφου συνοικισμοί, οἱ λευκάζοντες οἰκίσκοι των, ἢ εἰς τὸ μέσον αὐτῶν Ἑκκλησία μὲ τὸν ἀρχαῖόν της τροῦλλον, ἢ μέχρι τῶν ποδῶν τοῦ λόφου σύνδενδρος φάραγξ καὶ τὰ ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν ταύτης ὑπερύψηλα βουνά, παρέχουσιν εἰς τὸ χωρίον θέαν γραφικωτάτην, θεωμένην ἀπὸ τὴν πόλιν. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ χωρίου θέα εἶνε λίαν γραφικὴ. Τὸ βλέμμα τοῦ Θεοῦ τρέπεται, βλέποντος ἀριστερὰ τὸ Κεχροβούνιον, μὲ τὴν ἐπὶ τῆς ὀφρῦος αὐτοῦ Μονήν, μὲ τὰ ἄπειρα λευκὰ κελλία τῶν μοναχῶν, καὶ εἰς τὴν κλιτὸν αὐτοῦ τὸν Μουντάδον, μὲ τὴν πλουσίαν κάτωθεν αὐτοῦ δειδροφυεῖαν, τὴν σύνδενδρον ἔπειτα φάραγγα ἔμπρός, καὶ κάτω μακρὰν τὴν πόλιν, μὲ τὸν μικρὸν λιμένα της εἰς τὸν ὁποῖον δύναισαι νὰ διακρίνης πᾶσαν κίνησιν. Διὰ τὴν ὥραίαν αὐτῆς τοποθεσίαν ἡ Καρυὰ ἐξησιμειύετο πάντοτε ὡς θερινὸς τόπος διαμονῆς τῶν ἐνδορῶν οἰκογενειῶν, καὶ διὰ τοῦτο βλέπομεν καὶ τὸν Καγκάδην ἀνερχόμενον ἐκεῖ μετὰ τῆς οἰκογενείας του, τώρα ὅτε καὶ ψιθυρίζεται ὅτι κρούσματα πανώλους ἐσημειώθησαν εἰς τὴν πόλιν, καὶ σπεύδει διὰ νὰ προφυλάξῃ τὴν οἰκογενεῖάν του ἐκεῖ.

Ἡ Πελαγία τὴν ἐπομένην τῆς εἰς τὴν Ἑγουμένην ἐπισκέψεώς της, ἔχει ἐγερθῇ ἀπὸ τῆς χαρᾶν. Ἐχει πλέον τὴν ἀπόφασιν τὴν στερεάν νὰ μεταβῇ εἰς τὸν Καγκάδην, διὰ τοῦτο μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων της, καὶ τὴν προπαρασκευὴν διὰ τὴν ὁδοιπορίαν της, περιετλίχθη εἰς τὸ ράσον της, ἔλαβε τὴν χονδρὴν καλαμίνην βακτηρίαν της καὶ διελθοῦσα ἐκ τοῦ Ἑγουμενίου, ἔλαβε τὰς εὐχὰς τῆς Ἑγουμένης καὶ ἐξῆλθε τῆς Μεγάλης θύρας τῆς Μονῆς. Ἡ ὁδὸς ἡ ἄγουσα εἰς Καρυὰν, ἀπέχουσαν τῆς Μονῆς περὶ τὴν ὥραν, εἶνε κατωφερής, διερχομένη διὰ τοῦ χωρίου Μουντάδου. Ἡ ὁδοιποροῦσα Πελαγία στηριζομένη εἰς τὴν ράβδον της κατέρχεται μετὰ κόπου τὴν ὁδόν, ἀλλ' ἡ ἰδέα τῆς ἐκκληρώσεως τῆς θείας ἀποστολῆς της, τῆς δίδει δύναμιν εἰς τοὺς πόδας. Κατέρχεται οὕτω τὴν ὁδόν, διασχίζει κατὰ μῆκος τὸν Μουντάδον,

διέρχεται ἔπειτα γραφικόν τινα πλήρη ἰτεῶν ῥύακα, καὶ ἀρχίζει τὴν ἀνοδὸν τῆς ἀγοῦσης πρὸς τὴν Καρυὰν. Ἡ καρδιά της ἔπαλλε σφοδρῶς ἀναλογιζομένη ὅτι μετ' ὀλίγας στιγμὰς θὰ εὐρίσκετο πρὸ τοῦ ἀνθρώπου πρὸς ὃν ἀπεστέλλετο, καὶ ἐσκέπτετο ποῖαν ἄρα γε ἐντύπωσιν θὰ τοῦ ἔκαμνον οἱ λόγοι της. Μετ' ὀλίγον εὐρίσκετο ἐντὸς τοῦ χωρίου τὸν πρῶτον ἀνθρώπον ποῦ συνήντησε τὸν ἠρώτησε, ποῦ εὐρίσκεται ἡ οἰκία ἐν ᾗ μένει ὁ κ. Καγκάδης, καὶ πληροφορηθεῖσα, ἐβάδισε μὲ στερεὸν τὸ βῆμα πρὸς αὐτήν, ἔκρουσε τὴν θύραν καὶ ἐζήτησε τὸν Δημογέροντα κ. Καγκάδην. Ὁ Καγκάδης τυχάνων καὶ ἐπίτροπος τῆς Μονῆς, ἀκούσας ὅτι ζητεῖται παρὰ τῆς καλογραίας Πελαγίας, διέταξε νὰ τὴν εἰσάξωσι καὶ ὁδηγήσωσι πρὸς αὐτὴν ταύτην. Ἡ Πελαγία εἰσῆλθε καὶ ὁ Καγκάδης δεχθεὶς αὐτήν μετ' εὐμενείας τὴν ἠρώτησε τὴν αἰτίαν τῆς ἐπισκέψεώς της. Τότε ἡ Πελαγία ἐκ φύσεως δειλὴ, ὑπὸ μεγάλης τινὸς τόλμης καὶ παρησίας, ὡς ὑπὸ θείας τινὸς δυνάμεως ὀπισθεύσασα, ἤρχισε νὰ διηγῆται εἰς αὐτὸν τὸ ὄραμά της μὲ πᾶσας τὰς λεπτομερείας του, προσθέσασα ἐν τέλει καὶ τὴν ἀπειλὴν τὴν ἐξενεχθεῖσαν παρὰ τῆς Θεοτόκου ὅτι «ἂν δὲν ἐκτελέσωιν τὴν προσταγὴν μου ὀργὴ Κυρίου θὰ ἔλθῃ εἰς τὸν τόπον».

Ὁ Καγκάδης μετὰ πολλῆς τῆς προσοχῆς ἤκουε τὴν Πελαγίαν ἀφηγομένην τὸ ὄραμά της καὶ ὅταν αὕτη ἐτελείωσεν ἄκουσε εἶπε «Κυρὰ γερόντισσα» τὰ λόγια σου πολὺ μὲ συνεκίνησαν, καὶ τὸ ὄραμά σου εἶνε πολὺ παράδοξον καὶ πολὺ σοβαρόν· θὰ μελετήσω καλῶς τὰ πράγματα, καὶ θὰ ἀποφασίσω μαζί μὲ τὸν Δεσπότην, ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται καὶ αὐτὸς τώρα εἰς τὸ χωρίον· διὰ τοῦτο σὲ παρακαλῶ νὰ μεταβῇς καὶ εἰς Αὐτόν, καὶ νὰ τοῦ ἀφηγηθῇς τὸ ὄραμά σου, διότι αὐτὸς καὶ μόνος εἶνε εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ ἀποφασίσῃ περὶ αὐτοῦ.

Ἐκ τῶν λόγων τούτων τοῦ Καγκάδην ἀντελήφθη ἡ Πελαγία ὅτι οἱ λόγοι της ἠκούσθησαν μετὰ δυσπιστίας καὶ λύπη μεγάλη καὶ ἀπογοήτευσιν κατέλαβε τὴν ψυχὴν της. Ἐν τούτοις ἐγερθεῖσα καὶ ἀποχαιρετῶσα τὸν Καγκάδην!

«Θὰ μεταβῶ εἶπε καὶ πρὸς τὸν Δεσπότην, ἀφοῦ μοῦ διατάσῃς τοῦτο, καὶ ὁ Θεὸς ἂς κάμῃ τὸ θέλημά του».

Ἐξῆλθεν εἰς τὴν ὁδόν· οἱ πόδες της ἔτρεμον· ἡ καρδιά της ἐπιέζετο ἐκ τῆς θλίψεως καὶ τῆς στενοχωρίας, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ φόβου τῆς ἐνώπιον τοῦ Ἀρχιερέως ἐμφανίσεώς της διότι οὐδέποτε αἱ μοναχαὶ πλὴν τῆς Ἑγουμένης ἤρχοντο εἰς ἄμεσον μετὰ τοῦ Ἀρχιερέως συνάφειαν. Ἐν τούτοις εἶχε τὴν ἀπόφασιν της νὰ ἐκτελέσῃ τελείως τὴν ἐντολήν της· ἐζήτησεν ἀπὸ τοὺς διερχομένους χωρικοὺς πληροφορίας περὶ τῆς κατοικίας τοῦ Ἀρχιερέως καὶ πληροφορηθεῖσα, διηύθυνε τὸ καταπεπονημένον βῆμα της πρὸς τὰ ἐκεῖ. Ὁ Γαβριὴλ ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου κρατῶν βιβλίον, ἀκούσας δὲ

ὅτι καλογραῖα τις τὸν ἐξήτει, ἐθεώρησε τὸ πρᾶγμα παράδοξον καὶ σπεύσας μόνος εἰς τὴν θύραν.

Πῶς εἶπε, κυρὰ γερόντισσα οὐ ἔξω τῆς Μονῆς; ποία εἶσαι, καὶ ποία ἀνάγκη σὲ ὠδήγησε πρὸς ἐμέ;

Καὶ ταῦτα λέγων, ἐξήταξε τὴν Πελαγίαν διὰ τοῦ αὐστηροῦ του βλέμματος.

Ἡ Πελαγία ἔσπευσε νὰ τοῦ ἀσπασθῇ τὴν χεῖρα καὶ συγχρόνως: εἶμαι ἡ Πελαγία, εἶπε, Δέσποτά μου, ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν Μονὴν ἀδείξας τῆς Ἡγουμένης καὶ ἔρχομαι πρὸς Σὲ κατὰ διαταγὴν τοῦ Δημογέροντος Καγκάδῃ διὰ νὰ σοῦ ἀνακοινώσω κατὰ πολὺν σοβαρὸν καὶ πολὺν σπουδαῖον, τὸ ὁποῖον ἡ Ἀγιότης Σας θὰ κρίνῃ. Ὁ Ἀρχιερεὺς εἶχεν ἀκούσει περὶ τῆς μοναχῆς Πελαγίας καὶ τῆς ἀρετῆς αὐτῆς, καὶ ἀντιληφθεὶς ὅτι αὕτη ἦτο ἡ ἐνώπιόν του μοναχή, ἥλλαξεν ἀμέσως τὸν φωνῆς, καὶ διὰ τρόπου ἡπίου τῶρα, κάθισε εἶπε κυρὰ γερόντισσα, θὰ εἶσαι κουρασμένη ἀπὸ τὸν δρόμον, καὶ τῆς ὑπέδειξε κάθισμα. Ἡ Πελαγία ἀνεθάρρησε, ἡσπάσθη τὴν χεῖρα τοῦ Ἀρχιερέως καὶ ἐκάθησε. Ὁ Ἀρχιερεὺς τὴν ἔβλεπε περιέργως, ὥσπερ ζητῶν νὰ μαντεύσῃ, τί ἡ μοναχή ἤθελε νὰ τῷ εἴπῃ:

Δεσπότη μου εἶπεν ἡ Πελαγία, ἔχω νὰ σοῦ ἀνακοινώσω κατὰ πολὺν σοβαρὸν καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ ἀκούσῃς μετὰ προσοχίν.

Τοῦ Ἀρχιερέως ἡ περιέργεια ἐκορυφώθη.

Λέγε εἶπε μετὰ τόνον ἐνθαρρυντικὸν σὲ ἀκούω γερόντισσα.

Ἡ Πελαγία ἤρχισε τότε τὴν διήγησιν τοῦ δράματός της. Μετὰς πρώτας λέξεις της, ὁ Ἀρχιερεὺς, προσήλωσεν ἐταστικούς τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς τὴν μοναχήν, ἡ Πελαγία ἐξηκολούθησε τὴν ἀφήγησίν της, βλέπουσα δὲ τὴν προσοχὴν τοῦ εὐλαβοῦς ἐκείνου ἱεράρχου, ἦντλει περισσότερον θάρρος καὶ ἡ διήγησίς της ἐξηκολούθησε μετὰ ὅλας τὰς λεπτομερείας, μὴ παραλείπουσα οὔτε λέξιν, οὔτε χρονολογίαν οὔτε τίποτε ἐξ ὧν εἶδε καὶ ἤκουσε. Εἰς ἐκάστην ἀφήγησιν, καὶ ἐκάστην λέξιν της, τοῦ εὐλαβοῦς ἱεράρχου, ἡ ὄψις ἡλλοιοῦτο, ἡ συγκίνησις ἠύξανε. Ἡ Πελαγία ἀντελαμβάνετο τοῦτο καὶ ἀντιλοῦσα θάρρος καὶ δύναμιν, ἀφηγῆθη τὰ πάντα, τοῦ ἀνεκοίνωσεν ἔπειτα τοὺς φόβους της, τὴν φυσικὴν της δειλίαν, τοὺς διωταγμούς της, τὴν ἀγωνίαν της, τὰς ἀγρυπνίας της καὶ τὰ δάκρυά της. Τέλος ἡ Πελαγία ἐσιώπησε. Ἐπηκολούθησε σιγῇ. Ὁ Ἐπίσκοπος ἐφαίνετο πολὺ συγκινημένος, εἶχε κύψει τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν γῆν· ἐφαίνετο ὡς νὰ ἐσυλλογίζετο. Ἡ Πελαγία τὸν ἔβλεπε μετ' ἀγωνίας ἀναμένονσα τὴν ἀπάντησίν του. Τέλος ὁ Ἐπίσκοπος Γαβριὴλ ἤγειρε τὴν κεφαλὴν του, καὶ ἡ Πελαγία εἶδε δάκρυα νὰ κυλίσουν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του.

Πελαγία, εἶπε, ἡσυχία τὸ ὄραμά σου εἶνε ὄντως λίαν σοβαρὸν: Ἡ Παναγία εἶπεν, ἡ βασίλισσα τῶν Ἀγγέλων, ἡ Ὑπέρμαχος Στρα-

τηγός, ἡ ὁποία πάντοτε ὑπῆρξεν ἡ προστάτις τοῦ γένους μας, εἶδε καὶ τώρα τὰ δεινοπαθήματα τοῦ περιουσίου λαοῦ της, καὶ ἔρχεται νὰ εὐαγγελίσῃ αὐτῷ χαρὰν μεγάλην, τὴν ἀπελευθέρωσίν του ἀπὸ τοῦ βαρβάρου τῆς δουλείας ζυγοῦ καὶ νὰ τὸν ἐνδυναμώσῃ εἰς τὸν ἀγῶνα του διὰ τῆς ἀποκαλύψεως τῆς Ἀγίας Αὐτῆς Εἰκόνας. Καὶ προσέθεσεν. Ἡσυχία ἐνάρτετος μοναχή, τὴν θείαν σου ἀποστολὴν καλῶς ἐξετέλεσας. Θὰ καλέσω τὸν Σταματέλλον Καγκάδην, καὶ θὰ ἐκτελέσωμεν ὅτι ἡ Παντάνασσα τοῦ κόσμου προστάζει. Ἡ Πελαγία ἀνελύθη εἰς δάκρυα. Εὐχαριστῶ εἶπε Δεσπότη μου, ἡσπάσθη τὴν χεῖρα του, καὶ ἀνεχώρησε συνοδευθεῖσα μέχρι τῆς θύρας ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως.

Ἡ Πελαγία ἐξελθοῦσα ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ Ἐπισκόπου Γαβριὴλ, ἔλαβεν ἀμέσως τὴν πρὸς τὴν Μονὴν ἄγουσαν· ἐάν τις τὴν ἔβλεπε τώρα θὰ ἀντελαμβάνετο, ὅτι μεγάλη χαρὰ κατεῖχε τὴν ψυχὴν της· οἱ πόδες της οἱ γεροντικοὶ καὶ κεκηκότες ἐκ τῆς ὁδοπορίας, ἐφαίνοντο ὡς νὰ ἔλαβον περὰ, ὡς καὶ ἡ ἰδία ἔλεγε μετ' ὀλίγον εἰς τὴν Ἡγουμένην, πρὸς τὴν ὁποίαν ἔσπευσε μόλις ἐφθάσεν εἰς τὴν Μονὴν καὶ διηγῆθη τὰ πάντα.

Ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς μέινας μόνος ἤρχισε νὰ ἐξετάζῃ μετὰ προσοχῆς τὸ πρᾶγμα. Ἐγνώρισεν ὡς ἐκ τοῦ ἀξιωματός του τὴν μεγάλην τῆς Πελαγίας ἀρετὴν, καὶ τὴν πρὸς τὸν Θεὸν παραδειγματικὴν αὐτῆς εὐλάβειαν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ ἐπείθετο ὅτι τὸ ὄραμα εἶχε θείαν τὴν προέλευσιν. Ἐξήταξε καὶ εὗρισκεν ἐκ τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης, ὅτι πολλὰκις ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψε τὴν θείαν αὐτοῦ θέλησιν δι' ὀραμάτων, καὶ ἡ πεποιθήσίς του διὰ τὸ ὄραμα τῆς Πελαγίας, μετεβάλλετο πλέον εἰς Πίστιν στερεάν καὶ ἀκράνδαντον. Ἐπειτα ἤρχισε νὰ ἐξετάζῃ διάφορα γεγονότα καὶ νὰ συνδυάζῃ αὐτὰ μετὰ τὸ ὄραμα τῆς Πελαγίας ἀποδίδων εἰς αὐτὰ μεγάλην σκέψιν. Ἐνεθυμήθη ὅτι γεωργός τις ἐκ τοῦ χωρίου Μουντάδου καταγόμενος καὶ ἐν τῇ πόλει ἔχων υἱὸν ὑπηρετοῦντα παρὰ τῷ ἐμπόρῳ Δημητρίῳ Μπογιατζόγλου, ὀνόματι δὲ Ἰωάννης Γκιουζές, ἐξάδελφος τοῦ ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ἐν τῇ πόλει Τήνου ἱεροῦ Ναοῦ τῶν «Τριῶν Ἱεραρχῶν» ἔχων ἰδίους ἀγρούς εἰς τὴν ἔξωθεν τῆς πόλεως, καὶ ἀκριβῶς ἀνωθεν τοῦ σημερινοῦ Ναοῦ κειμένην θέσιν «Πόλες» συχνότατα κατέβαινε καὶ παρέμενεν εἰς τοὺς ἀγρούς του τούτους. Ὁ Γκιουζές οὗτος πολὺς γέρων, ἀπλοῦς καὶ ἀγράφματος χωρικός, διηγεῖτο ἐκάστοτε εἰς πολλοὺς τῶν ἐν τῇ πόλει ὅτι ἐκ παραδόσεως ἐγνώριζεν ἀπὸ πολλοὺς γέροντας ὅτι «Μιὰ φορὰ κ' ἔναν καιρὸ, εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἦτο ἕνα πριγκηπάτο, ὅπου κατοικοῦσε μιὰ μεγάλη Πριγκηπέσσα» καὶ ὅτι δὲν θὰ περάσῃ πολλὴ καιρὸς καὶ θὰ ξαναγίνῃ πάλιν τὸ πριγκηπάτο αὐτό. «Καὶ σὰν τί πριγκηπάτο θὰ γίνῃ μπάρμπα Γκιουζές» τὸν ἠρώτων. «Δὲν γνωρίζω» ἀπάντησεν· ἀλλὰ θὰ γίνῃ ἕνα πριγκηπάτο ποῦ θ' ἀρχωνται ἀπὸ τὰ πέρατα

τοῦ κόσμου νὰ τὸ βλέπουν». Τόσῃ δὲ πεποίθησιν ἐφαίνετο ἔχων ὁ γέρον εἰς τοῦτο, ὥστε ἀδιακόπως καὶ μετ' ἐπιμονῆς νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὴν ἱστορίαν αὐτήν, ἔν τε τῇ πόλει καὶ τοῖς χωρίοις καὶ τόσον συνεχῶς, ὥστε ἡ ἐπιμονὴ του νὰ θεωρηθῇ ὡς παραφροσύνη· τοῦτο δὲ καὶ ἐξηνάγκασε τὸν ἐξάδελφόν του Παπᾶ Ἀνδρέαν, νὰ παρακαλέσῃ τὸν Ἀρχιερεᾶ Γαβριὴλ πρὸς δὴν διηγήθη τὸ πρᾶγμα, ὅπως προσκαλέσῃ τὸν γέροντα καὶ τὸν συμβουλεύσῃ νὰ παύσῃ διηγούμενος πράγματα τὰ ὅποια ἐδίδον ἀφορμὴν νὰ τὸν θεωροῦν παράφρονα.

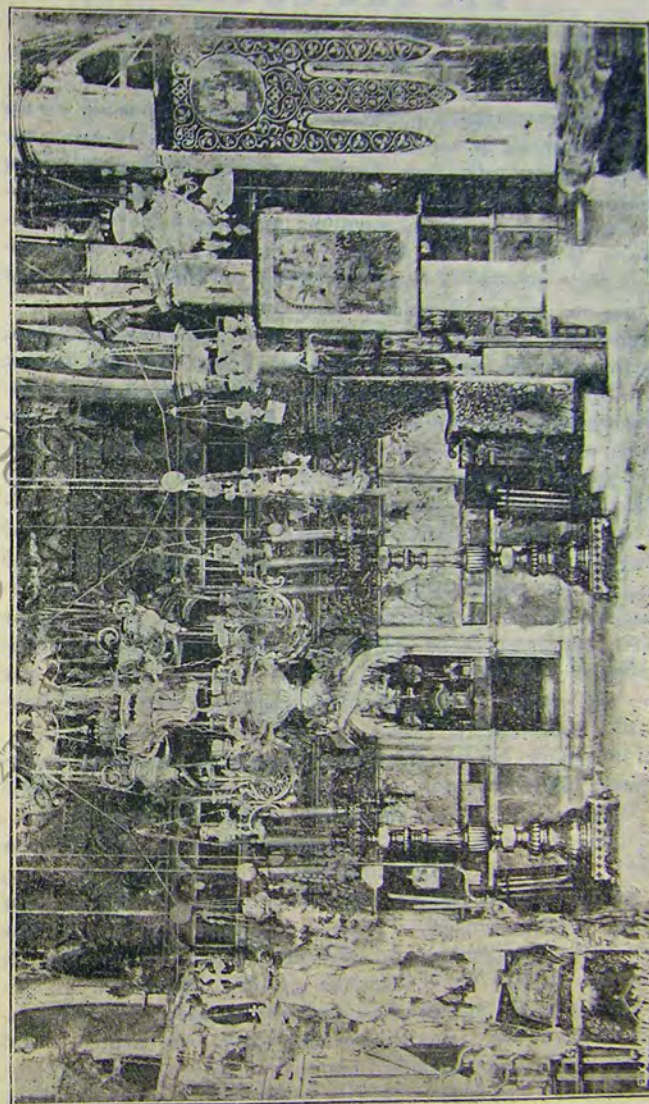
Ὁ γέρον ὅμως καὶ μετὰ τὰς συμβουλὰς τοῦ Ἀρχιερέως δὲν ἔπαυσε νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὴν ἱστορίαν του.

Καὶ ἀναπολῶν τώρα ὁ Γαβριὴλ τὸ γεγονός ἐκεῖνο καὶ σχετίζων αὐτὸ μὲ τὸ ὄραμα τῆς Πελαγίας, ἐσκέπτετο, πόσα γεγονότα ἐν τῇ ἱστορίᾳ μὲ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ χρόνου καὶ μὲ τὴν ἀπόδοσιν τῶν αἰώνων ἐν τῇ φαντασίᾳ τοῦ λαοῦ καὶ διὰ τῆς ἀπὸ στόματος εἰς στόμα μεταδόσεως δὲν διεπλάσθησαν ἄλλοιτα ἐξ οὗ προέκυψαν οἱ μυθικοὶ λεγόμενοι χρόνοι ἐν τῇ ἱστορίᾳ.

Ἐτερον γεγονός ἐλθὼν εἰς τὴν μνήμην του, ἐπίσης ἐνίσχυσε τὴν πεποίθησίν του περισσότερον. Ἐνεθυμήθη ὅτι κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τὸ 1821 εὗρίσκετο ἐν Τήνῳ γέρον τις ἐξ Ἀνδρου Μιχαὴλ Πολυζῶης καλούμενος. Ὁ γέρον οὗτος εἶδε κατ' ὄναρ γυναῖκα τινὰ λέγουσαν αὐτῷ νὰ μεταβῇ εἰς τὸ χωράφι τοῦ Δοξαρά τὸ ὅποιον εὗρίσκετο ἔξω τῆς πόλεως, νὰ σκάψῃ καὶ θὰ εὔρῃ μίαν εἰκόνα, τὸ ὄνειρον τοῦτο ὁ Μπάρμπα Μιχαὴλ, ὡς ἀπεκαλεῖτο, τὸ ἀνεκοίνωσεν εἰς κύκλον φίλων του, οἱ ὅποιοι καὶ προσεφέρθησαν νὰ τὸν βοηθήσωσι. Πράγματι δὲ καὶ μετέβησαν μετὰ τοῦ γέροντος εἰς τὸ ὑποδειχθὲν μέρος, καὶ ἤρχισαν σκάπτοντες, ἀλλ' εὗρόντες κεράμους μόνον τινὰς καὶ ἀπογοητευθέντες παρητήθησαν τῆς περαιτέρω ἐρεῦνης.

Ἄλλ' ὁ γέρον καὶ μετὰ τὴν ἀποτυχίαν δὲν ἔπαυε νὰ διηγῇται τὸ ὄνειρόν του καθ' ἑκάστην, μετέβη δὲ καὶ εἰς τὸν Ἀρχιερεᾶ καὶ ἀνεκοίνωσε τοῦτο, ἀλλ' οὗτος οὐδεμίαν ἔδωσε προσοχὴν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Πολυζῶ.

Ὅλα ταῦτα τὰ γεγονότα, θεωρήσας πολὺ σχετικὰ ὁ Γαβριὴλ μὲ τὸ ὄραμα τῆς Πελαγίας, ἐσχημάτισε πλέον στερεὰν τὴν πεποίθησιν, περὶ τῆς υπάρξεως εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἀρχαίου Ναοῦ, ὡς καὶ Εἰκόνης κεκρυμμένης ἐν τῇ γῇ, καὶ τὴν γνώμην ὅτι ἔχουν καθήκον νὰ μερμνήσωσι πρὸς ἀνεύρεσιν αὐτῆς, καὶ καλέσας εἰς τὴν οἰκίαν του τὸν Σταματέλλον Καγκάδην, συνεζήτησαν σοβαρῶς τὴν ὑπόθεσιν, καὶ εὐρεθέντες σύμφωνοι, ἀπεφάσισαν νὰ κατέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν καὶ ἀνακοινώσωσι τὸ ὄραμα εἰς τοὺς Δημογέροντας καὶ τὸν λαόν,

Ἐσωτερικὸν Ἱεροῦ Ναοῦ Εὐσεβίου.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ
Ο ΓΑΒΡΙΗΛ ΟΜΙΛΕΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΛΑΟΝ
ΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ

Τὴν ἐπομένην ἀμφότεροι λίαν πρῶτ' ἐγευθέντες ἔλαβον τὴν εἰς τὴν πόλιν ἄγουσαν, εἰς ἣν καὶ ἔφθασαν μετὰ δώρον πορείαν καίτοι κατήρχοντο ἐφιπποί, καθ' ὅσον ὁ νοῦς ἀμφοτέρων ἦτο ἀπασχολημένος μὲ τὸ ὄραμα καὶ οὐδὲ λέξιν καθ' ὅλην τὴν ὁδὸν ἀντήλλαξαν σκεπτόμενοι τὰ τῶν ἀνασκαφῶν καὶ παντοίους σχετικούς διαλογισμοὺς ποιούμενοι. Ὁ Γαβριήλ, ἅμα κατελθόντες, μεταβάς εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν διέταξε νὰ σημάνῃ ὁ κώδων τοῦ Ναοῦ, πρὸς γενικὴν τοῦ λαοῦ καὶ τῶν προυχόντων συνάθροισιν.

Μητρόπολις διέτλει καὶ τότε, ὁ σημερινὸς Ναὸς τῶν Ταξιαρχῶν, ὅστις ἀνακαινισθεὶς καὶ μεταρρυθμισθεὶς ἤλλαξε σήμερον τελείως ὄψιν. Πέριξ αὐτοῦ καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὸ μεσημβρινὸν μέρος, σειρὰ ἀνωγείων μεγαλοπρεπῶν κτιρίων ἠγείρετο, ἥτοι αἰθουσῶν καὶ δωματίων συγκοινωνούντων ἑξωθεν διὰ μαρμαρίνης μεγαλοπρεποῦς κλίμακος, ἀρχομένης ἀπὸ σκοτεινῆς σχεδὸν στενωποῦ κειμένης μεταξύ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἀνακαινισθείσης οἰκίας τοῦ κ. Ἰακ. Μαύρου, καὶ καλουμένων «Δεσποτικά» ἀπετέλουν τὴν κατοικίαν τοῦ Ἀρχιερέως. Εἰς τὰς αἰθούσας ἐκείνας συνήρχετο ἡ δημογεροντία τοῦ τόπου, καὶ ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ Ἐπισκόπου, συνεσκέπτετο, συνεζήτει καὶ ἐλάμβανεν ἀποφάσεις περὶ τῶν ἐκάστοτε ἀναφυομένων τοπικῶν ζητημάτων, ὡς καὶ περὶ τῶν κοινωφελῶν ἔργων. Αἱ αἰθούσαι αὗται συνεκινῶνουν διὰ θύρας καὶ κλίμακος ἑτέρας μὲ τὸν Ναόν, καὶ δι' ἐκείνης κατήρχετο ὁ Ἀρχιερεὺς εἰς αὐτόν, πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἱεροτελεστιῶν.

Ἡ ἀσυνήθης διὰ τὴν ὥραν καὶ ἐν ἡμέρᾳ μὴ ἑορτασίμῳ κωδωνοκρουσίᾳ προὔκάλεσε τὸν συναγεμὸν καὶ τὴν συνάθροισιν ὅλου τοῦ πληθυσμοῦ τῆς πόλεως, ἀνεξαρτήτως τάξεως ἡλικίας καὶ φύλου. Ἐκεῖ οἱ πλοῦσιοι συνεφύροντο μετὰ τῶν ἐργατῶν, οἱ νέοι μετὰ τῶν γερόντων, αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά μετὰ τοῦ πλήθους ἀδιακρίτως, μετ' ἀπορίας διερωτῶντες νὰ μάθωσι πάντες, πρὸς τί ἡ ἔκτακτος αὕτη πρόσκλησις. Κατῆλθε τότε καὶ ὁ Ἀρχιερεὺς Γαβριήλ ἐκ τῶν Δεσποτικῶν περιστελιχόμενος ὑφ' ὅλου τοῦ κλήρου, καὶ ἀνελθὼν εἰς τὸν Δεσποτικὸν τῆς Ἐκκλησίας θρόνον, λίαν συγκινημένος ἐξήγησε τὴν αἰτίαν τῆς προσκλήσεως, ἀφηγήθη ἐν πάσαις ταῖς λεπτομερείαις τὸ ὄραμα τῆς Πελαγίας, καὶ διὰ λόγον λίαν πειστικοῦ καὶ πλήρους συγκινητικῶν φράσεων, παρεκίνησε καὶ ἄρχοντας καὶ λαόν, νὰ ἐπιληφθῶσι τοῦ ἔργου τῶν ἀνασκαφῶν καὶ συντρέξωσιν ὅπως ἕκαστος ἡδύνατο πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ τε Ναοῦ καὶ τῆς Ἀγίας τῆς Θεοτόκου Εἰκόνης.

Ὁ λαὸς κατάπληκτος καὶ λίαν συγκινημένος ἤκουσε παρὰ τοῦ ἐναρέτου Ἱεράρχου, τὸ τε ὄραμα καὶ πάντα τὸν παραινετικὸν ἐκείνου λόγον, καὶ ἅπαντες οὐ μόνον μιᾷ φωνῇ ἐδήλωσαν ὅτι προθύμως θὰ συντρέξωσι πάσῃ δυνάμει, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἀνακοίνωσιν καὶ τὴν ἐκ τοῦ Ναοῦ ἔξοδον, καθ' ὁμίλους ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐν τοῖς καφενείοις, εἰς τὰς οἰκίας μετὰ συγκινήσεως συνεζήτουν τὸ πρᾶγμα καὶ πάντες συνεφώνουν ὅτε ἐπεβάλλετο τὸ ἱερὸν πρὸς τὴν Θεοτόκον καθήκον νὰ ἐργασθῶσι καὶ συντρέξωσιν εἰς τὰς ἀνασκαφὰς πάσῃ δυνάμει.

ΜΙΑ ΦΟΒΕΡΑ ΑΠΕΙΛΗ

Ὁ ἀγρὸς τοῦ Ἀντωνίου Δοξαρά, ὁ ὑποδειχθεὶς διὰ τοῦ ὁράματος τῆς Θεοτόκου πρὸς ἀνασκαφήν, ἔκειτο εἰς τὴν θέσιν «Πόλες» ἀκριβῶς ἐνθα κεῖται σήμερον ὁ περικλεις Ναὸς τῆς Εὐαγγελιστρίας. Ἐπεβάλλετο δὲ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἀνασκαφῶν νὰ ζητηθῇ ἡ ἄδεια τοῦ ἰδιοκτῆτου. Ἀλλ' οὗτος ἀπεδήμει τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐδέξεν ὅθεν νὰ ζητηθῇ τοιαύτη ἀπὸ τὴν σύζυγον του, ἀλλ' αὕτη ἠρνήθη διαροήδην, λέγουσα ὅτι δὲν εἶχε τοιαύτην πληρεξουσιότητα παρὰ τοῦ συζύγου της, καὶ ὅτι ἐκτὸς τούτου ὁ ἀγρὸς εἶνε καλλιεργημένος, καὶ θὰ καταστραφῇ, καὶ ἄλλας τοιαύτας δικαιολογίας προέβαλλε. Ἀλλὰ τὴν αὐτὴν νύκτα, τῆς ἡμέρας τῆς ἀρνήσεώς της, βλέπει καθ' ὕπνον φοβερόν καὶ ἄγριον φουστανελοφόρον, εἰσελθόντα εἰς τὸ δωματίόν της, καὶ ἀπειλήσαντα αὐτὴν ὅτι ἐὰν δὲν δώσῃ τὴν ἀπαιτούμενην ἄδειαν, θὰ τὴν ἐξαφανίσῃ ἐκ τῆς ζωῆς. Τόσον δὲ ἐναργὲς καὶ τόσον ζωηρὸν ἦτο τὸ ὄνειρόν της καὶ τόσην ἐντύπωσιν ἔκαμεν εἰς τὴν γυναικα ἡ ἀπευθυνθεῖσα αὐτῇ ἀπειλή, ὥστε αὕτη ἀφυπνίσθη σχεδὸν παράφρων, ζητοῦσα νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς οἰκίας της, ὅπως σωθῇ ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ἀπειλήσαντος φουστανελοφόρου. Ἐν τῇ παραζάλῃ της δὲ ταύτῃ, ἀντὶ νὰ ἀνοίξῃ τὴν θύραν τοῦ δωματίου της διὰ νὰ ἐξέλθῃ, ἤνοιξε τὴν θύραν τῆς ἱματιοθήκης καὶ εἰσῆλθε κλεισθεῖσα ἐν αὐτῇ. Τὴν πρῶταν ἀναζητηθεῖσα εὐρέθη ἐντὸς τῆς ἱματιοθήκης λιπόθυμος καὶ ἀλλόφρων, συνελθοῦσα δὲ διηγῆθη τὸ ὄραμά της καὶ συγχρόνως παρήγγειλε τῷ Ἀρχιερεὶ ὅτι οὐ μόνον τὴν αἰτηθεῖσαν πρὸς ἀνασκαφήν ἄδειαν δίδει, ἀλλὰ καὶ χρήματα προθύμως καταβάλλει καὶ ἀκόμη ὑπόσχεται ὅτι ἐὰν ἦθελεν εὐρεθῇ ἡ Εἰκὼν δωρεῖται ὅλον τὸ κτήμα πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ Ναοῦ. Τὸ ἐνύπνιον τοῦτο τῆς Δοξαρά γνωστὸν ἀνὰ τὴν πόλιν ἐξῆψεν ἔτι μᾶλλον τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ λαοῦ, ἐπιδοθέντος εἰς τὸ ἔργον τῶν ἀνασκαφῶν πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἱερᾶς Εἰκόνης περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1822.

Ἀτυχῶς ὅμως οὐδὲν ἔγχοις οἰκοδομήματος ἀνεκαλύπτετο. Μόνον

ἀφοῦ ἐπροχώρησαν αἱ ἀνασκαφαὶ εἰς ἱκανὸν βάθος ἀνεκαλύφθησαν ἐρείπια τινὰ παλαιοῦ οἰκοδομήματος, ὁμοιάζοντα πρὸς λείψανα ἐκκλησίας, ἥτοι βαθμίδες τινὲς καὶ τοίχωμα ἱεροῦ βήματος, ὡς καὶ φρέαρ ξηρόν. Αἱ ἀνασκαφαὶ διήρκεσαν ἐπὶ δύο μῆνας, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ Εἰκὼν δὲν ἀνευρίσκετο, ἐπλήθην ἀπογοήτευσιν, ὁ πολὺς ζῆλος ἐψυχράνθη, καὶ βαθμὴδὸν τὸ ἔργον τῶν ἀνασκαφῶν ἐγκατελείφθη.

ΑΣΘΕΝΟΥΣΙ ΒΑΡΕΩΣ

ΤΟ ΔΙΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΡΕΩΣ — ΕΠΑΝΑΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ

Μετὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τῶν ἀνασκαφῶν ὅμως ἀσθενοῦσι βαρέως ἢ τε σύζυγος τοῦ Σταματέλλου Καγκάδης, ὀνόματι Εἰρήνη καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Κατήγκω Σολωμοῦ, οὕτως ὥστε οὗτος ἀναγκάζεται νὰ μετακαλέσῃ ἰατροὺς ἐκ Σύρου διὰ τὴν θεραπείαν τῶν.

Συγχρόνως ὅμως ὁ Καγκάδης, ἀναμνησθεὶς καὶ τῶν λόγων τῆς μοναχῆς Πελαγίας, ὅτι «ἐὰν δὲν φροντίσῃ διὰ τὴν ἀνέυρεσιν τῆς Εἰκόνης καὶ δὲν ἀναλάβῃ τὴν πρὸς τοῦτο πρωτοβουλίαν, ὁργὴ Θεϊκὴ θὰ πέσῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του» καὶ φοβηθεὶς μὴ αἱ ἀσθενεῖαι τῆς συζύγου καὶ τῆς ἀδελφῆς του, προέρχονται ἐκ τῆς θεϊκῆς ταύτης ὁργῆς, σπεύδει ἀμέσως εἰς τὸν Ἀρχιερέα καὶ ἀνακοινώσας τοὺς φόβους του, δηλοῖ Αὐτῷ ὅτι οὐ μόνον εἶνε προθυμώτατος νὰ καταβάλῃ ποσὸν τι χρημάτων ἐξ ἰδίων, ἀλλὰ καὶ ζητῶν τὴν συνδρομὴν ᾧμα πάντων τῶν προϋχόντων καὶ τῶν κατοίκων τῆς νήσου νὰ ἐπαναληφθῶσιν αἱ ἀνασκαφαί. Παρεκάλεσεν ἐπίσης τὸν Ἀρχιερέα ὅπως δι' ἐγκυκλίου του τὸν ὑποβοηθήσῃ εἰς τὸ ἔργον τοῦτο προτρέπων τοὺς κατοίκους καὶ διακηρύττων ἐν αὐτῇ ἐπισήμως τὰ τοῦ ὁράματος τῆς Πελαγίας, πρὸς πίστιν τῶν ὀλιγοπίστων. Παρεκάλεσεν ἐπίσης αὐτὸν νὰ συστήσῃ Ἐπιτροπὴν, ἥς τὴν Προεδρείαν εὐχαρίστως ἀναλαμβάνει, ὅπως συνεργασθῶσι περὶ τε τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Εὐρέσεως τῆς Εἰκόνης, καὶ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Ναοῦ. Συνεπεία τῆς παρακλήσεως ταύτης τοῦ Καγκάδης, ἐκδίδει τὴν 25ην Νοεμβρίου τὸ ἐπόμενον διάγγελμα πρὸς τὸν Λαόν.

ΤΟ ΔΙΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΡΕΩΣ

Ἐντιμώτατοι Κληρικοί,

Εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς, Εὐγενέστατοι Ἀρχόντες, καὶ λοιποὶ πάντες εὐλογημένοι χριστιανοὶ τῆς χώρας τοῦ Ἁγίου Νικολάου, (*) ἐν ἁγίῳ Πνεύματι πατρικῶς εὐχόμενοι εὐλογοῦμεν.

(*) Ἡ πόλις Τήνου ἐπὶ Ἐνετοκρατίας ἀλέγετο «Ἁγιος Νικόλαος».

Γνωστὸν ποιούμεν Ὑμῖν ὅτι ἡ Πελαγία μοναχή, ἐν τῷ ἱερῷ Μοναστηρίῳ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου εὐρισκομένη, ἥτις ἐξ ἀπαλῶν δυνάμεων τὸν ἑαυτὸν τῆς εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ Θεοῦ ἀφιέρωσεν καὶ ἐνδυνάμεισε τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα, δὲν παύει ἀδιαλείπτως νὰ ἱκετεύῃ τὸν Θεὸν μὲ νηστείας καὶ προσευχάς, ἀγκαλὰ καὶ προβεβηκνία, ἐβδομηκοντοῦτις σχεδὸν τὴν ἡλικίαν, ἀνήγγειλεν ἡμῖν, ὅτι προσευχομένη κατ' ἰδίαν ἐν τῷ κελίῳ τῆς (ὡς ἔθος ἐστὶ ταῖς μοναχαῖς) καὶ ἐφυπνησάσης ὀλίγον, ἐφάνη εἰς τὸ ὄραμά της μία μεγαλοπρεπὴς γυνὴ ἡ ὁποία ἔλαμπεν ὑπὲρ τὸν ἥλιον, καὶ τὴν ἐπρόσταξε μὲ τόνον νὰ ὑπάγῃ νὰ ἀνταμώσῃ τὸν κύριον Σταματέλλον Καγκάδην καὶ νὰ τοῦ εἰπῇ ὅτι χωρὶς ἀναβολῆς καιροῦ νὰ φανερώσῃ ἡ τιμιότης του εἰς ὅλους τοὺς ἐδῶ εὐρισκομένους χριστιανούς, ὅτι νὰ ξεχώσῃ τὸν Ναόν της καὶ νὰ τὸν ἀνακαινίσῃ, καὶ ἂν παρακούσουν, θέλει ἔλθῃ ὁργὴ τοῦ Υἱοῦ της ἀπροσδόκητος. Ἡ δὲ μοναχὴ ὑποπευομένη μήπως εἶνε ἐκ τῆς συνεργείας τοῦ διαβόλου, δὲν ἐφάνησεν εἰς τίνα τὰ ρηθέντα (ἐπειδὴ πολλὰκις ὁ ἄγγελος τοῦ σκότους, μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον τοῦ φωτός διὰ νὰ ἀπατήσῃ εἰ δυνατόν καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐκλεκτούς). Ἐρχομένης δὲ τῆς δευτέρας Κυριακῆς, ἐφάνη πάλιν καὶ τὴν ἐπρόσταξε νὰ μὴ λείψῃ ἀπὸ τοῦ νὰ φανερώσῃ τὸ ζήτημα εἰς τὸν εἰρημένον Σταματέλλον Καγκάδην, καὶ περὶ τῶν ἐξόδων θέλει φροντίσῃ ἡ ἰδία (οὕτως ἀπεκρίθη ἡ φανείσα γυνὴ πρὸς τὴν μοναχήν). Αὕτη δὲ γρηαλὴ καὶ ἀδύνατος, δὲν ἐπῆγεν ἀμέσως νὰ τὸ φανερώσῃ ἕως ὅτου ἔφθασε καὶ ἡ τρίτη Κυριακή. Καὶ τότε ἐφάνη, οὐχὶ ὡς τὸ πρότερον, ἀλλὰ μετὰ μεγάλου θυμοῦ καὶ ἐφοβέρισεν αὐτὴν ὅτι θέλει κόψει τὴν ζωὴν της, καὶ θέλει σβύσει τὸ ὄνομά της ἐκ τοῦ βιβλίου τῆς ζωῆς, ἐὰν δὲν ὑπάγῃ ἀμέσως νὰ φανερώσῃ καθὼς ἐξ ἀρχῆς τὴν ἐδιώρισεν νὰ ξεχώσουν τὸν οἶκον της ὁ ὁποῖος εἶνε εἰς τοῦ Ἀντωνίου Δοξαρά το κτῆμα ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων. Ἡ δὲ μοναχὴ, λαβοῦσα ὀπωσοῦν θάρρος, ἠρώτησεν αὐτὴν ποία εἶνε, μετὰ παρακλήσεως, καὶ νὰ τῆς φανερώσῃ τὸ ὄνομά της, καὶ τῆς ἀπεκρίθη ὅτι τὸ ὄνομά μου λέγεται: «Εὐαγγελίζου γῇ χαρὰν μεγάλην, αἰνεῖτε οὐρανοὶ Θεοῦ τὴν δόξαν».

Ἐκ τούτου λοιπὸν τοῦ ὀνόματος πληροφορηθεῖσα ἡ Μοναχὴ ὅτι εἶνε θέλημα Θεοῦ νὰ ἀνακαινισθῇ ὁ Ναὸς τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἀπῆλθε μετὰ σπουδῆς εἰς τὸν εἰρημένον Σταματέλλον καὶ τοῦ διηγῆθῃ τὰ πάντα καταλεπτῶς. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἀμελείας κανὲν καλὸν δὲν γίνεται, ἤρχισαν μὲν νὰ σκάπτουν, καὶ οἱ μὲν ἐγύρουν Εἰκόνα, ἄλλοι δὲ ἐγύρουν ἀρχαιοῦτες, καὶ ἄλλοι ὁμιλοῦσαν λόγους ἀπρεπεῖς (οὗς αἰσχρὸν ἐστὶ καὶ λέγειν) καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἐμαράνθη ὁ ὀλίγος ζῆλος ὅπου κατ' ἀρχὰς ἔδειξαν, ἐπειδὴ ἐξ αἰτίας τῆς ἀνευλαβείας καὶ ὀλιγοπιστίας ἡμῶν, δὲν θαυματουροῦσιν οἱ

*Αγιοι την σήμερον. Ἐν τοσούτῳ ἄρχισεν ἡ ἀσθένεια καὶ ἡ πα-
νώλης καὶ τότε ἐνεθυμήθη τοὺς λόγους τῆς μοναχῆς οἱ εἰρημένος Στα-
ματέλλος Καγκάδης καὶ βιασθεὶς ἐμήνυσεν εἰς τὸ Μοναστήριον καὶ
ἐκαμαν δλονύκτιον ἀγρυπνίαν περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως καὶ πάλιν
τὰ ἴδια ἐφανέρωσεν ἡ Μοναχή. Λοιπὸν κατὰ τὴν ζήτησιν ἰδοὺ ὅπου
ἤρχισεν καὶ τὸ κτίριον νὰ γίνεταί, πλὴν διὰ τὰ νὰ γίνῃ τὸ κτίριον λαμ-
πρὸν καὶ ὄρατον χρειάζονται καὶ ἔξοδα ἱκανὰ διὰ τὰ τελειώσῃ ὁ
Ναὸς τῆς Μητρὸς τοῦ Θεοῦ. Ὅθεν πρῶτον μὲν ἐπευχόμεθα πάντας
τοὺς εὐσεβεῖς καὶ Ὁρθοδόξους Χριστιανούς, ἐντοπίους τε καὶ ξέ-
νους ἀπὸ ψυχῆς καὶ καρδίας διὰ τὰ δεῖξῃ ἕκαστος ὑμῶν τὸν ζῆλον
καὶ τὴν ἀγάπην ὅπου ἔχει εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, βοηθοῦν-
τες πλουσία χειρὶ κατὰ τὴν δυνάμιν των καὶ καθὼς ἤθελε φωτισθῇ
ἐξ αὐτῆς τῆς Κυρίας ἡμῶν, διὰ τὰ δνομασθῆτε καὶ κτήτορες καὶ νὰ
μνημονεύονται τὰ τίμια ὀνόματά σας, ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ παντοτεινά.
Καὶ ἡ χάρις τῆς θέλει ὅς τὸ ἀνταποδώσῃ μυριοπλασίως, ἐν τῷ νῦν
αἰῶνι, καὶ μετὰ τὴν ἀποβίωσιν ὑμῶν νὰ ἀξιωθῇτε τῆς βασιλείας τῶν
Οὐρανῶν καὶ τῆς αἰωνίου μακαριότητος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, τῷ Κυ-
ρίῳ ἡμῶν, οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ πάντων ἡμῶν».

1822 Νοεμβρίου 25.

† Ο ΤΗΝΟΥ ΓΑΒΡΙΗΛ

ΕΠΑΝΑΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀνωτέρω ἐγκυκλίου ὁ Γαβριὴλ κατόπιν
συνεννοήσεως μετὰ τοῦ Καγκάδῃ, προσεκάλεσε παρ' αὐτῷ τοὺς Γε-
ώργιον Περίδην, Ἀντώνιον Καλλέργην, καὶ Χατζῆ Γεώργιον Σιῶ-
τον, ἄνδρας ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων ἐν τῇ πόλει καὶ τοὺς παρε-
κάλεσε ὅπως συνεγασθῶσι μετὰ τοῦ Σταματέλλου Καγκάδῃ, οὐχὶ μό-
νον πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἀνασκαφῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀνοικοδό-
μησιν Ἐκκλησίας διὰ συλλογῆς συνδρομῶν, καὶ πρὸς ἐπιστάσιαν
ἐφ' ὧν τούτων τῶν ἐργασιῶν. Τούτων δὲ ἀποδεχθέντων τὴν
παράκλησιν τοῦ Ἀρχιερέως, ὁ Γαβριὴλ διὰ κοινοποιήσεώς του ὑπὸ
ἡμερομηνίαν 27 Νοεμβρίου 1822 ἀνήγγειλε πρὸς τοὺς κατοίκους
τὸν διορισμὸν τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ἥς τὴν Προεδρείαν ἀνέλαβεν
αὐτὸς ὁ ἴδιος, πρὸς ἣν ὁ βουλόμενος ἡδύνατο νὰ συνεισφέρῃ τὸ
κατὰ δύναμιν. Ταμίης δὲ τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς συλλογὴν τῶν ἐρά-
νων διωρίσθη ὁ Σταματέλλος Καγκάδης. Ἡ περὶ ἀνακοινώσεως
τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ἐγκύκλιος τοῦ Γαβριὴλ ἔχει οὕτω :

«Ἐπειδὴ καὶ ὁ Κύριος Σταματέλλος Καγκάδης δὲν ἠμπορεῖ νὰ
ἐπιστατήσῃ μόνος του εἰς αὐτὸ τὸ βάρος, παρεκαλέσαμεν ἄλλους

τρεῖς, τὸν κ. Γεώργιον Περίδην, Κύριον Ἀντώνιον Καλλέργην, καὶ
τὸν Κύριον Χατζῆ Γεώργιον Σιῶτον, ἄνδρας τῷ ὅτι θεοσεβεῖς καὶ
ζηλωτὰς εἰς τῶν ὁποίων τὰς χεῖρας θέλει δίδει ὁ καθεὶς ἐκεῖνο ὅπου
προαίρεται, διὰ τὰ συνάξεται εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Κασιέρῃ Κυρ. Στα-
ματέλου».

Μετὰ τὸν διορισμὸν τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, αἱ ἐργασίαι τῶν ἀνα-
σκαφῶν ἐπανελήφθησαν. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἡ
πανώλης ἔλαβεν ἱκανὴν ἐπίτασιν, ὁ λαὸς ἀποδίδων τοῦτο εἰς τὴν
παραμέλειαν τῶν ἀνασκαφῶν καὶ ὡς συνέπειαν τῆς ἀμελείας καὶ τῆς
ἐγκαταλείψεως τούτων, τὴν μὴ ἀνεύρεσιν τῆς Εἰκόνης, αἱ ἀνασκα-
φαὶ μετὰ πολλῆς τῆς δραστηριότητος ἐπανελήφθησαν καὶ μετὰ πολ-
λῆς τῆς προθυμίας πολλοὶ εἰργάζοντο διὰ προσωπικῆς τῶν ἐρ-
γασίας.

Οὗ μόνον δὲ οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ τῶν χω-
ρίων καὶ ἰδίᾳ οἱ τῶν ἐγγὺς κειμένων, ἐνθαρρυνόμενοι καὶ φιλοτι-
μούμενοι ὑπὸ τῶν προυχόντων τῶν ἔλαβον μέρος εἰς τὰς ἀνασκαφὰς
κατερχόμενοι ἐναλλὰξ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐξ ἐκάστου χωρίου. Αἱ
ἀνασκαφαὶ κυρίως περιστρέφοντο πρὸς καθαρισμόν τοῦ κατὰ τὰς
πρώτας ἀνασκαφὰς ἀνευρεθέντος τοῖχου, καὶ τοῦ περὶ αὐτὸν χώρου,
ἐξ ὧν ἀπεδείχθη ὅτι ὁ τοῖχος οὗτος ἀπετέλει τὴν περιοχὴν τοῦ ἱεροῦ
Βήματος καὶ τὸν Νάρθηκα παλαιοῦ ναοῦ, παρ' ᾧ ἔκειτο καὶ τὸ
κατὰ τὰς πρώτας ἀνασκαφὰς ἀνευρεθὲν φρέαρ τὸ ὅποιον καὶ ἐκα-
θαρίσθη εἰς βάθος 12 ὀργυιῶν χωρὶς ν' ἀναφανῇ ἐν τούτῳ ὕδαρ.

ΑΝΕΓΕΡΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΩ ΝΑΟΥ

Μετὰ τὰς προκαταρκτικὰς ταύτας οὕτως εἰπεῖν ἀνασκαφὰς ἡ
Ἐπιτροπὴ συνελθούσα ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ Ἐπισκόπου, ἀπε-
φάσισε νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Ναοῦ, ἐπὶ τῶν ἐρείπων
τοῦ παλαιοῦ, καὶ ἡ κατάθεσις τοῦ θεμελίου τοῦ νέου τούτου Ναοῦ,
ὄρισθη νὰ γίνῃ τὴν 1 Ἰανουαρίου τοῦ 1823. Καὶ πράγματι τὴν
ὁρισθεῖσαν ταύτην ἡμέραν προσῆλθεν ὁ Ἀρχιερεὺς μεθ' ὅλου τοῦ
κλήρου καὶ πλήθος λαοῦ ἐκ τε τῆς πόλεως καὶ τῶν χωρίων, διὰ τὰ
τελεσθῇ ὡς ἐδίξεται ἐν ταῖς περιστάσεσι ταύταις ἁγιασμὸς πρὸ
τῆς καταθέσεως τοῦ θεμελίου λίθου. Ζητηθέντος δὲ ὕδατος πρὸς
τέλεισιν τοῦ ἁγιασμοῦ καὶ τῶν παρισταμένων σπενσάντων διὰ τὰ
ἀνεύρωσι τοιοῦτον εἰς τὰ πέριξ, παιδίον τι ἱστάμενον παρὰ τὸ ἀ-
νευρεθὲν ξηρὸν φρέαρ ἀνεφώνησεν ὅτι εἰς μάτην δὰ τρέξωσι πρὸς
ἀνεύρεσιν ὕδατος, καθ' ὅσον τὸ φρέαρ τὸ ξηρὸν μέχρι τῆς στιγμῆς
ἐκείνης ἦτο πλήρες ὕδατος. Ὁ Ἀρχιερεὺς σπεύσας ἐκεῖ καὶ ἰδὼν
τὸ γεγονὸς ἐδοξολόγησε τὸν Θεὸν καθὼς καὶ ὁ παριστάμενος λαός,

λαβὼν δὲ ὕδωρ ἐκ τοῦ φρέατος, ἐτέλεσε τὸν ἁγιασμόν, καὶ ἰδίαις χερσὶ κατέθεσε τὸν θεμέλιον λίθον τοῦ νέου Ναοῦ, τὸν ὁποῖον καὶ ἐπ' ὀνόματι τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἐτίμησεν, ὡς ἐκ τοῦ, ἐν τῷ ἀνευρεθέντι φρέατι ἀναβλύσαντος ὕδατος, καθ' ὅσον ἀφοῦ τὸ φρέαρ ἔκειτο παρὰ τὸν ἀνακαλυφθέντα Νάρθηκα τοῦ παλαιοῦ Ναοῦ, δὲν εἶνε ζήτημα ὅτι τοῦτο ἐχρησίμευε πρὸς ἁγιασμόν τῶν πιστῶν.

Τὴν ἐπομένην τῆς τελετῆς τοῦ θεμελίου λίθου, οἱ Ἐπίτροποι ἐν συνεδρίᾳ παρόντος καὶ τοῦ Ἀρχιερέως Γαβριὴλ ἐξέδωκαν τὴν ἀκόθι δῆλωσιν.

«Ἐπειδὴ καὶ ἡμεῖς θεῖφ ζήλω κινούμενοι καὶ διὰ ψυχικὴν μᾶς σωτηρίαν ἐλάβομεν τὸ βάρος πρὶν νὰ ἀρχίσῃ ἡ οἰκοδομὴ τοῦ Οἴκου τῆς Κυρίας Θεοτόκου διὰ νὰ ἐπιστατήσωμεν, παρευρεθεῖς τότε καὶ ὁ Ἀρχιερεὺς Κύρ Γαβριὴλ ἐφιλήσαμεν τὴν χεῖρα του καὶ οὕτως ἡσχίσαμεν τὸ κτίριον».

Οὕτως ἐπιστατούντων τῶν ἐπιτρόπων ἐκ περιτροπῆς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἤρξατο ἡ ἀνέγερσις τοῦ Ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἐπὶ τῶν βάσεων τοῦ ἀρχαίου καὶ ἐντὸς μικροῦ ἀναλόγως χρονικοῦ διαστήματος, λόγῳ τῆς προθυμίας τοῦ λαοῦ, καὶ τῆς προαιρετικῆς ἐργασίας παντοίων ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν ἐπερατώθη οὗτος. Κατὰ τὸ ἄνοιγμα τῶν θεμελίων τοῦ Ναοῦ τούτου, καὶ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ ἐσωτερικοῦ του, ἀνευρεθῆσαν δύο σιδηρᾶ κηροπήγια, δύο δίσκοι παλαιοὶ ἐκ μίγματος, ὧν ὁ εἷς φέρει ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας ἀνάγλυφον εἰκόνα παριστάνουσαν δύο ἄνδρας κρατοῦντας ἐπὶ δοκοῦ μεγάλῃν σταφυλὴν, ἀπεικονίζουσαν τὴν ἱστορίαν τῆς ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως ἀποστολῆς Ἑβραίων τινῶν πρὸς ἐξέτασιν τῆς Γῆς Χαναὰν πρὸς ἣν τοὺς ὠδήγει. Εὐρέθη ἐπίσης καὶ κιονόκρανον ἀρχαῖον φέρον ἐπ' αὐτοῦ Σταυρόν, καὶ μαρμαρίνη πλάξ φέρουσα ἐπ' αὐτῆς τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν.

ΦΩΣ	ΖΩΗΣ
ΚΟΙΚΙΔΙΩΝ ΤΩ ΔΕΣΠΟΤΩ ΜΟΥ	ΔΙΑΦΕΡΟΝ ΤΩ ΑΓΙΩ ΙΣΙΔΩΡΩ

Ἀνευρέθη ἐπίσης καὶ μολύβδινος ἄγγελος δωρηθεὶς εἰς τὸν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην προσορμισθέντα μετὰ τοῦ πλοίου του εἰς Τήνον Νάυαρχον Κανάρη.

Ὅλα ταῦτα τὰ εὐρήματα βεβαίως ἦσαν τρανὰ τεκμήρια, τῆς προῦπαρξενος ἐκεῖ ναοῦ, καὶ ναοῦ μάλιστα μεγαλοπρεποῦς, ὡς ἐμφαίνε-

ται ἐκ τοῦ ἀνευρεθέντος κιονοκράνου. Δυστυχῶς ὅμως μέχρι τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος καμμία εἰκὼν δὲν ἀνευρέθη καὶ τοῦτο ἀπεγοίτησε φοβερὰ τοὺς τε ἐργαζομένους ὡς καὶ τοὺς κατοίκους ἐν γένει τῆς νήσου, ἐκ τῶν ὁποίων πολλοὶ ἡτιῶντο τὴν μοναχὴν Πελαγίαν τὴν ὁποίαν κατελθοῦσαν ἡμέραν τινὰ ἐν τῇ πόλει καὶ μεταβάσαν πρὸς παραλαβὴν ἁγιάσματος ἐκ τῆς νεοδημιουργίας Ἐκκλησίας εἰρωνεύθησαν οἱ ἐργάται. Αὕτη δὲ σφόδρα λυπηθεῖσα ἐκ τῶν αἰτιάσεων τούτων καὶ ἐπιστρέφουσα μετὰ δακρυβρέκτων ὀφθαλμῶν εἰς τὴν Μονήν, ἐπεκαλεῖτο καθ' ὁδὸν τὴν βοήθειαν τῆς Παναγίας, ἥ μᾶλλον παρεπονείτο διατὶ νὰ ἐμβάλῃ αὐτὴν εἰς τοιοῦτον πειρασμόν, ὥστε νὰ γίνῃ τῶν ἀνθρώπων τὸ ἐξουθένωμα. Τὴν αὐτὴν ὅμως νύκτα ἥτις ἦν ἡ 29 Ἰανουαρίου 1823 βλέπει πάλιν κατ' ὄναρ τὴν Θεοτόκον ἥτις καὶ λέγει εἰς αὐτὴν ὅτι νὰ παραγγείλῃ εἰς τοὺς ἐν τῷ Ναῷ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἐργαζομένους ὅτι «ἀπὸ τὸ μέρος ποῦ καθαρίζουν νὰ μετρήσουν ἓνα πῆχυν καὶ ἐκεῖ θὰ εὕρωσι τὴν εἰκόνα». Τὸ ὄνειρον τοῦτο ἡ Πελαγία ἀμέσως διεβίβασεν εἰς τὸν Ἀρχιερεῶν ὅστις καὶ τὸ ἀνεκοίνωσεν εἰς τοὺς ἐπιτρόπους.

Εἶπομεν ἀνωτέρω ὅτι οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων κατήρχοντο εἰς τὴν ἐργασίαν ἐκ περιτροπῆς. Τὴν 29ην λοιπὸν Ἰανουαρίου εἶχον σειρὰν νὰ κατέλθωσιν εἰς τὴν ἐργασίαν οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Μουντάδου. Οὗτοι λίαν πρωτὶ ἐξυπνήσαντες καὶ ἀμέσως πληροφορηθέντες τὸ ὄνειρον τῆς Πελαγίας ὡς ἐκ τῆς γειννιάσεως τοῦ χωρίου τῶν πρὸς τὴν Μονήν, καὶ πεποιθότες ὅτι εἰς αὐτοὺς πλέον ἐπεφυλάσσετο ἡ τιμὴ τῆς Εὐρέσεως τῆς Εἰκόνης, κατήλθον ἅπαντες ἐνθουσιῶντες προηγουμένων μάλιστα καὶ τῶν ἐγχωρίων ὁργάνων. Μ' ὅλην ὁμῶς τὴν πεποιθήσιν των ταύτην καὶ τὴν πρὸς τὴν ἐργασίαν προθυμίαν των καὶ τὰς καταβληθείσας προσπάθειάς των, ἡ ἡμέρα παρήλθε καὶ ἡ εἰκὼν δὲν ἀνευρέθη, οἱ δὲ χωρικοὶ ἐπέστρεψαν τὴν ἐσπέραν εἰς τὸ χωρίον των περίλυποι καὶ βαρυθυμούντες.

Η ΑΝΕΥΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΟΣ

Η ΚΑΡΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Η ΠΡΟ ΑΥΤΗΣ ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

Τὴν ἐπιούσαν 30 Ἰανουαρίου 1823 ἦτο ἡ σειρὰ τῆς ἐργασίας τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Φαλατάδου, οἱ ὁποῖοι καὶ λίαν πρωτὶ κατήλθον εἰς τὴν πόλιν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Δημητρίου Βλάση ἢ Πασσᾶ ἐπονομαζομένου. Καθ' ὁδὸν ἦλθεν ὁ λόγος περὶ τοῦ τελευταίου ὁνείρου τῆς Πελαγίας καὶ περὶ τῆς ἀποτυχίας τῶν Μουνταδια-

νων, την προηγουμένην ημέραν εις την ανεύρεσιν τῆς Εικόνης, ἐξέφραζε δὲ σταθερὰν τὴν πεποίθησιν ὁ Βλάσης καὶ ἐπὶ τοῦ τελευταίου δνειρου τῆς Πελαγίας, ἥτις καὶ ἐπὶ τοῦ πρώτου Ὁράματος τελείως ἐπληθύνετο, καὶ ἐξεδήλου ἀκράδαντον τὴν πίστιν του λέγων, ὅτι ἐκεῖ που πλησίον καὶ ἐντὸς τοῦ Ναοῦ κεῖται ἡ Εἰκὼν, ἥτις, ἔλεγε, καὶ δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ ἀνευρεθῇ, καὶ στρεφόμενος πρὸς τοὺς ἀκολουθοῦντας καὶ συμβαδίζοντας μετ' αὐτοῦ ἐργάτας προσέειπε : « Ὁ πόση μεγάλη τιμὴ, καὶ ποία εὐτυχία, παιδιὰ μου, γιὰ κείνους ποῦ θὰ τὴν εὑρουν, καὶ πόση δόξα στὸ χωριό τους, ποῦ θὰ μὲν ἁμάραντῃ στοὺς αἰῶνας, ὅτι οἱ κάτοικοί του, ἤσαν τὸν μεγάλον αὐτὸν θησαυρὸν τῆς Πίστεώς μας. Μὰ καὶ πόση χαρὰ σ' ἐκείνους ποῦ θὰ τὸν ἀξιώσῃ ἡ Χάρις τῆς νὰ τὴν εὑρῇ τὴν Εἰκόνα τῆς » καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἐναρέτου χωρικοῦ ἐπληρώθησαν δακρύων. « Γ' αὐτὸ παιδιὰ εἶπε τώρα ποῦ θὰ πάμε στὴ δουλειὰ νὰ ἐργασθούμε μετ' ἐμοῦ καὶ ζῆλον καὶ φόβον Θεοῦ, καὶ ἴσως ἡ Χάρις τῆς δώσῃ σὲ μᾶς τὴν τιμὴν αὐτήν, καὶ τὴν δόξαν στὸ χωριό μας ». Ἀμὴν εἶπαν ὅλοι καὶ εὐσταυροκοπήθησαν. Ὄταν δὲ ἔφθασαν εἰς τὸν Ναὸν διενεμήθησαν ὑπὸ τοῦ ἐπιστάτου τῆς ἐργασίας εἰς διάφορα μέρη. Εἰς τὸν Δημήτριον Βλάσην ἡ Πασσὰν ἀνετέθη τὸ σκάψιμον μικροῦ λόφου χωμάτων εὐρισκομένων εἰς ἀπόστασιν δύο περίπου μέτρων ἀπὸ τοῦ ἀνευρεθέντος φρέατος, καὶ ἡ μεταφορὰ τούτων ἔξω τοῦ Ναοῦ. Ἐν δὲ ἡ σκολεῖτο εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην, ἀνασκάπτων καὶ μεταφέρων τὸ χῶμα τοῦ λοφίσκου ἐκείνου ἐπὶ πολλὰς ὥρας, αἶφνης τὴν 2αν μ. μ. ὥραν, ἡ ἀξίνη του συμπάρεσυρε μετὰ τῶν χωμάτων καὶ τεμάχιον ξύλου, ὁ χωρικός λίαν προσεκτικός, ἔκλυσε καὶ ἀνέλαβε τὸ τεμάχιον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καὶ ἀμέσως ἀντελήφθη ἔκ τε τῆς ἀφῆς καὶ τοῦ σχήματος ὅτι δὲν ἦτο τυχαῖον. Μὲ τρεμούσας τὰς χεῖρας ἤρχισε νὰ τὸ καθαρῇ καὶ νὰ τὸ ἐξετάζῃ. Ὅποια δὲ ὑπῆρξε ἡ συγκίνησίς του καὶ ἡ χαρὰ του ὅταν μετὰ τὸν καθαρισμόν ἀπεκαλύφθη ἄγγελος κρατῶν κρῖνον, καὶ ἀντελήφθη ὅτι ἦτο τὸ ἥμισυ τῆς Εἰκόνης τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Ἐρρηξε κραυγὴν χαρᾶς, ἥτις ἔκαμε τοὺς ἄλλους ἐργάτας νὰ ἀνατιναχθῶσιν ἐπάνω, καὶ ἔξαλλος αὐτός, φρικτῶν ὄλος καὶ τρέμων ἐκ τῆς συγκινήσεως καὶ τῆς χαρᾶς ἐπεδείκνυν εἰς αὐτοὺς τὸ τεμάχιον. Πάραυτα ἔτρεξαν πρὸς αὐτὸν ὅλοι, καὶ ἰδόντες τὴν ἐπὶ τοῦ τεμαχίου ὡραίαν Εἰκόνα τοῦ Ἀγγέλου καὶ ἀντιληφθέντες ὅτι τοῦτο ἦτο τὸ ἥμισυ τῆς ζητουμένης Εἰκόνης, ἤρπασαν τὰς σκαπάνας των καὶ μετ' ἀλλαγαμῶν χαρᾶς ἐπεδόθησαν εἰς τὴν ἀνέυρεσιν καὶ τοῦ ἑτέρου ἡμίσεως, διὰ τοῦ ταχίστου ἐκκαθαρισμοῦ τοῦ λόφου ἐκείνου τῶν χωμάτων. Καὶ πράγματι δὲν ἐβράδυνε νὰ ἀνευρεθῇ καὶ τοῦτο, ὅπερ ἀμέσως καθαρισθὲν, ἐπαρουσίασε τὴν Θεοτόκον καθημένην ἐπὶ θρόνου. Συναρμολογηθέντων δὲ τῶν δύο τεμαχίων ἀπετελέσθη πλήρης ἡ Εἰκὼν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ἥτις διχοτομη-

θεῖσα φαίνεται ὑπὸ ἐργάτου διὰ τῆς ἀξίνης κατὰ τὰς πρώτας ἀνασκαφὰς καὶ ἐκχωθεῖσα ἐκ τῆς γῆς, ἐρρίφθη μετὰ τῶν χωμάτων ἐπὶ τοῦ σοροῦ ἐκείνου καὶ δὲν παρετῆθη.

Ἐκαστος δύναιται νὰ φαντασθῇ τὴν χαρὰν τῶν καλῶν ἐκείνων χωρικῶν, καὶ πάντων τῶν εὐρισκομένων ἐκεῖ τὴν ὥραν ἐκείνην. Ὁ χροὶ καὶ τρέμοντες ἐκ τῆς συγκινήσεως ἠσπάζοντο ἀλλήλους, ἐκραύγαζον ἐπικαλούμενοι τὴν Θεοτόκον, ἔσταυροκοποῦντο καὶ ἔκλαιον ἐκ τῆς μεγάλης χαρᾶς, ἀμέσως δὲ καὶ ἔστειλαν ἀπεσταλμένον εἰς Φαλατάδον νὰ ἀναγγεῖλῃ τὴν μεγάλην χαρὰν καὶ τὴν τιμὴν ἧς ἤξιώθη τὸ χωριόν. Ἡ Εἰκὼν κατὰ τὸ ὅπισθεν μέρος ἔφερε καταφανῆ τὰ ἴχνη ἐγκαυμάτων, ἀναμφισβήτητον τεκμήριον ὅτι ὁ Ναὸς εἰς τὸν προὔληξε ἐγένετο παρανάλωμα τοῦ πυρός.

Ἡ εἰδήσις τῆς ἀνευρέσεως τῆς Εἰκόνης, διαδοθεῖσα ἀνὰ τὴν πόλιν ἀστραπιαίως, μετέδωκεν εἰς ἅπαντας τοὺς κατοίκους ἀπερίγραπτον χαρὰν καὶ συγκίνησιν. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες, νέοι καὶ γέροντες καὶ παιδιὰ ὠρμησαν ἔξω ἀπὸ τὸν τόπον τῆς Εὐρέσεως. Πεζοὶ ταχεῖς ἐξεπέμποντο ἀνὰ τὰ χωρία. Φωναὶ χαρᾶς, καὶ δάκρυα ἐκ τῆς συγκινήσεως, καὶ ἐπικλήσεις καὶ εὐχαριστίαι πρὸς τὴν Θεοτόκον ἀπηυθύνοντο. Κωδωνοκρουσαὶ ὄλων τῶν Ναῶν τῆς πόλεως χαρμύουσιν, ἐξήγγελλον τὴν μεγάλην καὶ χαρμόσυνον εἰδήσιν τῆς εὐρέσεως, καὶ πυροβολισμοὶ ἀδιάκοποι καὶ παρατεταμένοι ἐδείκνυν τὴν χαρὰν τοῦ τόπου ὅλου. Τὰ ἐν τῇ ἀγορᾷ καταστήματα ἐκλείσαν ἅπαντα, καὶ πάντες οἱ κάτοικοι μετὰ τῶν κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν παρεπιδημούντων ξένων, ἐγκαταλείποντες τὰς οἰκίας των, ἔσπευσαν ἐπὶ τόπου. Εἰς τὰ χωρία ὀλίγον κατ' ὀλίγον μετεδόθη ἡ εἰδήσις καὶ γενικὸς συναγεμὸς ἐπετελεῖτο. Ὁ ἦχος τῶν κωδῶνων τῶν ἐκεῖ Ναῶν χαρμωσύνως κρουομένων, ἔφθανεν ἀσθενὲς μέχρι τῆς πόλεως, καὶ τὰ ἱστορικὰ τρομπόνια ἐκρότουν διαρκῶς, καὶ ὁ ἔκκωφαντικὸς τῶν πυροβολισμῶν των κρότος, ἀντιλαλῶν εἰς τὰ γύρω βουνά, ἔφθανε βαρὺς, ἐπιβλητικὸς, συνεχὴς, ἀδιάκοπος μέχρι τῆς πόλεως δεικνύων τὴν χαρὰν ὁλοκλήρου τῆς νήσου. Πολλοὶ τῶν κατοίκων τῶν χωρίων ἅμα τῇ εἰδήσει ἐξέκριναν πεζοί, σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, σπεύδοντες εἰς τὴν πόλιν, διὰ νὰ ἀσπασθῶσι τὴν εὐρεθείσαν Εἰκόνα, ἀπετελέσθη δ' οὕτω μία ἀνθρωποπλημῦρα ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Εὐρέσεως τόπῳ, ἥτις ὡρὰ, ἔξαλλος ἐκ τῆς συγκινήσεως, συνωθεῖτο ἐκεῖ, ζητοῦσα νὰ ἴδῃ τὸ Θεῖον Κεῖμηλιον καὶ ἀναλυομένη εἰς δάκρυα ἔπαλλεν « Εὐαγγελίζου Γῆ χαρὰν μεγάλην, Αἰνεῖτε Οὐρανοὶ Θεοῦ τὴν δόξαν ».

Ἐκ τῶν πρώτων εἰδοποιηθέντες περὶ τῆς Εὐρέσεως τῆς Εἰκόνης, ἔφθασαν ἄκρως συγκεινημένοι ὁ Ἀρχιερεὺς μετὰ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου, καὶ οἱ Δημογέροντες, οἵτινες ἐκ περιτροπῆς ἠσπάζθησαν τὴν Εἰκόνα, ἥτις συναρμολογηθεῖσα προσωρινῶς ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως ἐτέθη ἐπὶ

παλαιού τινος δισκελίου πρὸς ἀσπασμόν. Ἐπειδὴ δὲ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἦτο μέγα, τὸ δισκέλιον μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ Εἰκόνας, ἐτέθη ἐξωθεν τοῦ Ναοῦ, καὶ ἐκεῖ ἐν ὑπαίθρῳ ὁ Ἀρχιερεὺς περιστοιχούμενος ὑφ' ὄλου τοῦ κλήρου ἐν ἱερατικῇ ἀμφιέσει ἔψαλλε μεγαλοπρεπῆ ἐνώπιον τῆς Εἰκόνας παράκλησιν, ἐν μέσῳ δακρύων τοῦ παρισταμένου πλῆθους.

Ο ΙΕΡΕΥΣ ΠΟΥ ΚΛΑΙΕΙ

Μεταξὺ τῶν ἱερέων τῶν μετασχόντων εἰς τὴν παράκλησιν ταύτην εὐρίσκετο καὶ ὁ ἐφημέριος τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν Ἀνδρέας Σοφιανός, τοῦ ὁποίου ὁ ἐξάδελφος Ἰωάννης Γκιουζές προανήγγελλεν τὴν κατὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο ἐπανίδρυσιν τοῦ «Πριγκηπάτου» καὶ περὶ οὗ ὁμιλήσαμεν εἰς προηγουμένην σελίδα τοῦ παρόντος, ὁ ὁποῖος οὐ μόνον κατὰ τὴν παράκλησιν, ἀλλὰ καὶ μετ' αὐτὴν, συνοδεύων τὸν Ἀρχιερέα κατερχόμενον, ἐφαίνετο λίαν συγκεκινημένος, σύννους, καὶ διαρκῶς ἔκλαιε, ἀναμνησθεὶς τῶν λόγων τοῦ ἐξαδέλφου του, ὅστις ἐθεωρήθη ὡς τρελλὸς τότε, καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, διὰ τὰς περὶ τοῦ «πριγκηπάτου» ἰδέας του, καὶ τῆς ἐπιμονῆς του, καὶ ὅστις εἶχεν ἤδη ἀποβιώσῃ. Ὁ Ἀρχιερεὺς ὅστις ἐγνώριζε τὴν ἱστορίαν ταύτην καὶ ὡσεὶ μαντεύων τὸν πόνον καὶ τοὺς συλλογισμοὺς τοῦ ἱερέως, τὸν ἠρώτησε: «Γιατὶ Παππανδρέα κλαίεις;» Δεσπότη μου ἀπήντησεν ὁ ἀγαθὸς ἱερεὺς, γιὰ θυμῆσου τὸν ἐξάδελφόν μου Γιάννη Γκιουζέ; γιὰ θυμῆσου τὸ πριγκηπάτο ποῦ ἔλεγε τὰς συμβουλὰς ποῦ τοῦ ἔκαμες, καὶ τὴν ἐπιμονὴν του στὰς ἰδέας του; Νά το τώρα τὸ «πριγκηπάτο ποῦ θὰ ξαναγίνῃ. Αὐτὰ θυμήθηκα καὶ ἔκλαψα, ὡς εἶνε αἰωνία ἡ μνήμη του». Αἰωνία ἡ μνήμη του εἶπεν ὁ Δεσπότης συγκινηθεὶς.

Η ΠΡΩΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Η ΛΙΤΑΝΕΙΑ ΕΝ Τῇ ΠΟΛΕΙ

Τὴν ἐπομένην πολυάριθμοι οἱ χωρικοὶ ἐξεκίνησαν ἀπὸ τὰ χωρία των μετὰ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδιῶν των κατερχόμενοι ἵνα ἴδωσι καὶ προσκυνήσωσι τὴν Εἰκόνα. Ἀπὸ τὰ πλέον μεμακρυσμένα χωρία, ἀπὸ τὰς ἄκρας τῶν βουνῶν, γενικὸς συναγεμὸς τῶν κατοίκων σπευδόντων εἰς τὴν πόλιν. Καὶ ἔβλεπέ τις γέροντας καὶ γράϊας ἔχοντας πολλὰ ἔτη νὰ κατέλθουν εἰς τὴν πόλιν νὰ ἐκινήσουν ἀπὸ τὸ χωριὸν τοὺς πεζῇ καὶ στηρίζοντας τὸ κυρτωμένον ἀπὸ τὸ βάρος τῶν ἐτῶν σῶμα τους εἰς τὴν βακτηρίαν των, νὰ κατέρχωνται ἀπὸ μακρυνὰ χωρία γιὰ νὰ ἴδωσιν τὴν «Κυρὰ βασίλισσα» ποῦ ἔταν χω-

σμένη τόσα χρόνια στὴ γῆ. Λευκαὶ κεφαλαὶ ἀπὸ τὸν χειμῶνα τῆς ζωῆς, σύρουσαι τὸ κουρασμένον σῶμα, νέοι καὶ παιδιὰ καὶ κόραι καὶ μητέρες καὶ σύζυγοι καθ' ὁμίλους κατερχόμενοι. Ἐνεκεν τῆς ἀθρόας ταύτης συρροῆς τοῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου εἰς τὴν πόλιν, καὶ πρὸς τελείαν κατάπαυσιν τῆς μαστιζούσης τὴν νήσον πανώλους, ἥς εἰρησθῶ ἐνταῦθα ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς Εὐρέσεως τῆς Εἰκόνας οὐδὲν πλέον κρούσμα εἶχε σημειωθῇ, ἀπεφασίσθη νὰ τελεσθῇ λειτουργία ἐν τῷ νεοδημητῷ Ναῷ, καὶ μετ' αὐτὴν περιφορὰ τῆς Εἰκόνας ἀνὰ τὴν πόλιν.

Τὴν 2αν λοιπὸν Φεβρουαρίου ἑορτὴν τῆς Ὑπαπαντῆς, ἐτελέσθη ἡ πρώτη λειτουργία ἐν τῷ Ναῷ καὶ ἡ πρώτη ἀναίμακτος θυσία ἐπὶ τοῦ ἀνευρεθέντος Ἱεροῦ Βήματος, τοῦ καὶ ἤδη διασωζομένου τὸ ὁποῖον τόσους αἰῶνας ἦτο κεχωσμένον εἰς τὴν γῆν. Κατὰ τὴν πρώτην ταύτην λειτουργίαν, προσεφέρθη εἰς τὸν Ναὸν δῶρον ἱερὰ εἰκὼν τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Χριστοῦ, ὑπὸ τοῦ Ἀλβιζίου Καλαύρια, διασωζομένη μέχρι σήμερον ἐν τῷ Ναῷ τῆς Εὐρέσεως. Εἶνε ἀδύνατον νὰ περιγραφῇ ἡ μεγαλοπρέπεια καὶ χάρις καὶ ἡ συγκίνησις καὶ ἡ συρροὴ τοῦ πλῆθους κατὰ τὴν λειτουργίαν ταύτην. Ἀπὸ τῆς ἐσπέρας ἐντὸς τοῦ Ναοῦ παραμένουσιν ὅμιλοι χωρικῶν γυναικῶν, παιδιῶν καὶ γερόντων, ἀγρυπνούντων πρὸ τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνας, οἱ μὲν ὅπως παρευρεθῶσιν εἰς τὴν θείαν ἱερουργίαν, οἱ δὲ ἐκτελοῦντες «τάμα» πρὸς τὴν Παντάνασσαν, ἐν ᾗ ἄλλοι ἀπὸ τὰς μεταμεσονυκτίους ὥρας, ἐκκινήσαντες ἀπὸ τὰ χωρία των, ἀψηφούντες καὶ ψυχὴ καὶ ὁδοιπορίας καὶ σκότη, μὲ μικροὺς φανούς ἀνὰ χεῖρας, καταφθάνουν καθ' ὁμίλους ἔξωθεν τοῦ Ναοῦ καὶ παραμένωσιν εἰς τὸ ὑπαίθρον διὰ νὰ προφθάσωσι τὴν ἑναρξιν τῆς ἱερουργίας.

Ἡ ἡὺς ὑποφώσκει καὶ ἡ πρὸ τοῦ Ναοῦ ἑκτασις εἶνε πλήρης κόσμου. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ Φύσις φαίνεται νὰ συμμερίζεται τὴν χαρὰν τοῦ πανηγυρίζοντος ἐκεῖνου λαοῦ. Ἥλιος ἑαρινὸς προβάλλει χρυσίζων τὰς κορυφὰς τῶν καταπρασίνων βουνῶν, καὶ αἱ δλόλαμποι ἄκτινες αὐτοῦ, ῥίπτονται ἐπὶ τοῦ παλλεύκου Ναοῦ καὶ σκορπίζουν γύρω των, φῶς χαράν, καὶ συγκίνησιν, καὶ γλυκυτάτη εὐδία βασιλεύει. Κάτω ἡ θάλασσα λεῖα ὡς καθρέπτης, καὶ τ' ἀσημένια τῆς νερᾶς, φαίνονται ὡς νὰ φιλοῦν τὸ πτωχὸ μικρὸ νησάκι, ποῦ πανηγυρίζει μὴ μὲν μεγάλη εὐτυχία ποῦ τοῦ ἐπέμφθη οὐρανόθεν, γιὰ νὰ τὸ δοξάσῃ καὶ νὰ τὸ καταστήσῃ περίβλεπτον μέσα εἰς τὸν χριστιανικὸν κόσμον. Καὶ ὁ Τσιγκιάς του περὺψηλον βουνόν, ποῦ μῆνες τώρα προβάλλει σκεπασμένος μὲ τὰ μαῦρα του νέφη ἄγριος καὶ ἀπειλητικὸς, καὶ στέλλει κάτω τὸν βορρᾶν του καὶ συνταράσσει τὴν θάλασσαν, καὶ σκορπᾷ τὰ ψυχὰ του καὶ τὰς χιόνας του, καθαρὸς τώρα ἄνευ νεφῶν, κρατεῖ σφιγκτὰ τοὺς ἀνέμους του, καὶ ἡ κορυφὴ του χρυσίζει, καὶ αἱ κλιτύες του γυμναί, ἐνδύονται ἰώδες γλυκὺ χρῶμα,

για τὴν πανήγυρη τῆς Μητρὸς τοῦ Νησιοῦ, ποῦ ἐφάνη ἀπὸ τὴν γῆν διὰ τὴν λαμπρόνη καὶ τὴν κάμη πατρίδα τῆς κάτω σ' τῇ γῇ. Καὶ ὁ κόσμος ἀνέρχεται ἐκεῖ ἀπὸ παντοίας διευθύνσεις.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῆς πόλεως κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἔχει αὐξηθῇ καταπληκτικῶς. Ἡ Τήνος λόγῳ τοῦ προνομίου τὸ ὁποῖον εἶχε παρὰ τῆς Τουρκίας, διατελοῦσα σχεδὸν ἀσύδοτος καὶ ἐλευθέρη, οὐδέποτε εἶχεν ἐν αὐτῇ Τουρκικὸν στρατόν, ἀλλὰ μόνον ὑπάλληλόν τινα διὰ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς Τουρκικῆς κυριαρχίας. Κατὰ τὴν ἐναρξιν δὲ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ὁ ὑπάλληλος οὗτος ἐκ φόβου καταληφθεὶς, ἔσπευσε νὰ φύγῃ. Οὕτως ἡ Τήνος ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς Ἐπαναστάσεως ἔμεινε ἐλευθέρη καὶ ἤρεμος. Καὶ τώρα ὅτε ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, ἡ Ἐπανάστασις μαίνεται, καὶ Τουρκικὴ ὀργὴ λυσσᾷ, καὶ αἱ σφαγαὶ καὶ αἱ δηρώσεις καὶ αἱ πυρπολήσεις ἔχουν μεταβάλῃ τὴν Ἑλλάδα, εἰς ἀπέραντον θέατρον αἵματος καὶ φρίκης, κόσμος πολὺς προσφύγων ἔχει καταφύγει ἐνταῦθα, καὶ συμφύρονται ἤδη Σμυρναῖοι καὶ Κωνσταντινουποῖται, καὶ Θράκες, καὶ Πελοποννήσιοι ἐκ Βοιωτῶν, καὶ Ὑδραῖοι καὶ Ψαριανοὶ, καὶ Χῖοι καὶ Μυτιληναῖοι καὶ Κυδωνιᾶται ἀνερχόμενοι εἰς χιλιάδας. Καὶ οἱ πρόσφυγες οὗτοι συμμαρτυροῦν τὴν χαρὰν τῆς νήσου, καὶ λαμβάνουσι μέρος εἰς τὰς ἀνασκαφάς, καὶ ἐργάζονται καὶ αὐτοί, καὶ πανηγυρίζουσι τώρα καὶ αὐτοὶ διὰ τὴν εὐρεσίαν τῆς Εἰκόνης καὶ ὡς Χριστιανοί, ἀλλὰ καὶ ὡς Ἕλληνες θεωροῦντες τὴν θείαν αὐτῆς ἀποκάλυψιν ἐν μέσῳ τῆς μαινομένης Ἐπανάστασεως ὡς τὸν ἄριστον ὑπὲρ αὐτῆς Οἰωνόν, ὡς γλυκεῖαν ἱριδα ἀνατείλουσιν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν στερέωμα, διὰ τὴν εὐαγγελισθῆναι εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος, ἀπὸ τοῦ βαρβάρου ζυγοῦ. Καὶ ὁ κόσμος αὐτὸς ποῦ ἔφυγε ἀπὸ τὸ μαχαίρι τοῦ Τούρκου καὶ σώθηκε ὅτ' οὐ μικρὸ νησί, τοιαῦτα τώρα σκεπτόμενος, ἀνέρχεται ἐκεῖ καὶ περισφίγγει τὸν μικρὸν ναὸν καὶ τὸν περικυκλῶναι καὶ τοῦ φαίνεται ὡς ἀν' ὄψιν ζεσταίνει τὰ πουλιὰ χιονιᾶς ὅταν φυσηθῇ κατὰ τὸν ποιητὴν, καὶ συγκινεῖται καὶ κλαίει καὶ παρακαλεῖ γιὰ τὴν γλυκεῖαν πατρίδα, γιὰ τὸ σπῆτι τοῦ γιὰ τοὺς δικούς του :

Οἱ κώδωνες τώρα τῶν Ναῶν, ἀγγέλλουσι τὴν ἐναρξιν τῆς λειτουργίας. Ἐξώθεν τοῦ Ναοῦ καὶ εἰς ἱκανὴν ἀπὸ τοῦ πλήθους ἀπόστασιν, ἵστανται πολλοὶ χωρικοί, ἀλλὰ καὶ ναυτικοὶ ἐκ τῆς πόλεως μετὰ μεγάλα τρομπόνια τῶν. Εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν κωδῶνων τίθενται εἰς τὴν σειρὰν καὶ πυροβολοῦν ἐναλλάξ ἀποτελοῦντες ἓνα συνεχὲ καὶ ἀδιάκοπον πυροβολισμὸν βαρὺν καὶ ἐπιβλητικόν· καὶ τὰ περίεβουνα ἀντιλαλοῦν σάν νὰ κυλῶνται οἱ βράχοι. Ὁ Ἱεράρχης μετὰ τὴν ὥραίαν καὶ κατάχρυσον στολὴν τοῦ ἵσταται εἰς τὸν Δεσποτικὸν θρόνον, συμμετέχει δὲ εἰς τὴν μεγαλοπρεπῆ λειτουργίαν ὁ κληρὸς

ὄχι μόνον τῆς πόλεως, ἀλλὰ καὶ πολλῶν χωρίων ἐπὶ τούτῳ καταλθόν, καὶ ἐφ' ὅσον ἡ λειτουργία προχωρεῖ, ἡ συγκίνησις τοῦ ἀπείρου πλήθους αὐξάνει καὶ ὅταν ὁ χορὸς τῶν ψαλτῶν ἀποτελούμενος ἐξ ὅλων τῶν ψαλτῶν τῆς πόλεως, ψάλλει ἐν τῷ περιπαθεῖ τὰ ἐπὶ τούτῳ συνταχθέντα τροπάρια ἐπὶ τῇ Εὐρέσει.

«Ὅτε ἐκινήθη καθ' ἡμῶν, τῶν πιστῶν σου δούλων Παρθένε, ὁ τυραννεύων δεινῶς, λέων ὡς βρυχώμενος, φόβον πολλὸν ἐμποίων, καὶ ὡς τίγρις ὠμότατος, ζητῶν ἀπωλέσαι, γένος ἐλευθέριον, λαὸν ὀρθόδοξον· τότε Σὺ ἀγνή Θεοτόκε, ἔδειξας ἡμῖν σὴν Εἰκόνα, ῥώμην καὶ χαρὰν πᾶσι παρέχουσα».

Ὅταν λέγομεν οἱ χοροὶ ψάλλουσι τὰ τροπάρια ταῦτα, ἡ συγκίνησις κορυφούται, ὁ κόσμος ἀναλύεται εἰς δάκρυα, καὶ ἐκπαῖ εἰς ἐν ἀτελεύτητον μυρίοστομον. Ζήτω ἡ ἐλευθερία. Ζήτω ἡ ἀναστηθεῖσα Ἑλλάς.

Μετὰ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον ὁ Ἀρχιερεὺς ἀπὸ τῆς Ὁραίας Πύλης, ὁμιλεῖ πρὸς τὸν ἐκκλησιαζόμενον λαόν, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ἀπλοῦς στρέφεται πρὸς τὴν Πίστιν, πρὸς τὴν Θρησκείαν, πρὸς τὴν λατρείαν τοῦ Χριστοῦ, ὅστις πρὸς τὴν Φυλὴν μας ἔδειξεν ἑξαιρετικὴν στοργὴν καὶ προτίμησιν· καὶ ὑπέμνησε τὰ χρυσὰ ἐκεῖνα λόγια ὅταν ἐπεσκέφθησαν Αὐτὸν Ἕλληνες τινές, δὲν ἡδυνήθη εἰπε νὰ κρατήσῃ τὴν χαρὰν τοῦ καὶ ἀνεφώνησε : «Νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου». Ἡμεῖς λοιπὸν εἰπε, εἵμεθα ὁ περιστάσις λαὸς τοῦ Κυρίου, ὅστις εἰς πᾶσαν δυσμενῆ περίστασιν ἔδειξε τὴν πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην του, καὶ ἐπέβλεψεν ἐφ' ἡμῶν καὶ εἶδε πάντοτε καὶ ἀπεμάκρυνεν ἀφ' ἡμῶν πάντα ὀλεθρον. Ἡ δὲ Ἁγία αὐτοῦ Μητὴρ ἡ Βασίλισσα τῶν Οὐρανῶν καὶ Κυρία τῶν Ἀγγέλων, ὑπῆρξεν ὡς διδασκόμεθα ἐκ τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἔθνους ἡμῶν, ἡ Προστάτρια τοῦ γένους μας. Ὅταν εἶπε τὸ Βυζάντιον, ἡ προσφιλὴς τοῦ Ἑλληνισμοῦ πρωτεύουσα, ἐπροκάλει διὰ τῆς λάμπσεως του, τοὺς πόθους τῶν βαρβάρων, ἀπὸ τὰ πέρατα τοῦ κόσμου ἐκκινήσαντων κατ' αὐτοῦ, καὶ ἐξηγνιγμένον ἀπὸ τὴν ἀένναον ἀλήνην, ἡσθάνετο τὰς δυνάμεις του νὰ τὸ ἐγκαταλείπουν, κατέφυγεν εἰς τὴν ἀντιλήνην καὶ τὴν προστασίαν Ἐκείνης, ἡ ὁποία ποτὲ δὲν κουράζεται καὶ ποτὲ δὲν ἐξαντλεῖται καὶ ἡ ὁποία πρεσβεύει πλησίον τοῦ Παντοδυνάμου Υἱοῦ τῆς ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων. Ὅταν ὁ αὐτοκράτωρ Μιχαὴλ ὁ Γ' βλέπων τοὺς Ρώσους πλησιάζοντας μετὰ διακόσια «τροχαντήρια» εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, μαζὺ μετὰ τὸν Πατριάρχην Φώτιον μετέβησαν εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις Ναὸν τῆς Μητρὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ μετὰ ὁμιλίας τὸ ἅγιον τῆς Θεοτόκου ἐξαγαγόντες ὁμοφύροισιν, περιήγαγον αὐτὸ ἀνὰ τὴν πόλιν καὶ ὁ ἐχθρὸς ἀπεκρούσθη. Καὶ ὅταν ἄλλος αὐτοκράτωρ ὁ Ἡράκλειος ἔκαμνε τὴν ἐκστρατείαν τῶν Περσῶν, οἱ Ἀβάραι ἐπωφελοῦμενοι τῆς ἀπουσίας αὐτοῦ, ἐπολιόρκησαν

στάται κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Εὐρέσεως τῆς Πανσέπτου Εἰκόνης, εἰς τὰς ἐν τῷ Ναῷ ἀνασκαφάς, καὶ πεσὼν εἰς τὰ γόνατα, παρεκάλει τὴν Θεομήτορα κατασπαζόμενος αὐτήν, ὑπὲρ τοῦ τέκνου του, τὸ ὅποιον καὶ ὄντως ἴαθη.

ΝΥΝ ΑΠΟΛΥΕΙΣ ΤΗΝ ΔΟΥΛΗΝ ΣΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ

Μετὰ παρέλευσιν ἡμερῶν τινῶν ἀπὸ τῆς Εὐρέσεως τῆς Εἰκόνης, κατῆλθε περὶ τῇ συνοδείᾳ καὶ ἄλλων καλογραφῶν καὶ ἡ πρεσβύτες Πελαγία ὅπως προσκυνήσῃ ταύτην. Ἡ ἐνάρετος μοναχὴ ὑπὸ τοιαύτης κατελήφθη συγκινήσεως, ὅταν ἦλθεν ἐμπροσθεν Αὐτῆς, ὥστε ἀναλυθεῖσα εἰς δάκρυα, καὶ γονυπετήσασα ὕψωσε τὰς χεῖρας πρὸς Αὐτήν, καὶ ἀνεφώνησεν ὡς ὁ Πρεσβύτες Συμεὼν «Νῦν ἀπολύεις τὴν δούλην σου Δέσποινα» δὲν ἠδυνήθη νὰ τελειώσῃ τὴν φράσιν τῆς καὶ ἐλιποθύμησε. Τοιαύτη δὲ ἦτο ἡ κατέχουσα τὴν ἐνάρετον μοναχὴν συγκίνησις, ὥστε καὶ συνελθοῦσα ἐκ τῆς λιποθυμίας, δὲν ἠδύνατο νὰ βαδίσῃ, ἀλλὰ τὴν μετέφερον ἐπὶ ζώου εἰς τὴν Μονήν.

Η ΒΙΑΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΕΣΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΓΚΑΔΗΝ

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Εὐρέσεως τῆς Εἰκόνης, ὁ Σταματέλλος Καγκάδης ἀπεδήμει παραμένων εἰς Μύκονον μετὰ τῆς οἰκογενείας του, λόγῳ τῆς ἐν Τήνῳ ἐξαπλώσεως τῆς πανώλους. Κατὰ τὴν ἀποδημίαν του ταύτην εἶχεν ἀφήσῃ ἀντιπρόσωπόν του εἰς τὰς ἐν τῷ Ναῷ ἐργασίας του, τὸν ἀδελφόν του Ἰωάννην Καγκάδην. Οὗτος ἅμα τῇ εὐρέσει τῆς Εἰκόνης ναυλώσας ἱστιοφόρον διεμήνυσεν εἰς τὸν ἀδελφόν του τὴν χαρμόσυνον εἴδησιν, ἐπιπροσθέσας ὅτι ἐὰν θέλῃ δύναται νὰ προσλάβῃ ἐπανερχόμενος καὶ τὴν οἰκογενειάν του, καθ' ὅσον ἀπὸ τῆς Εὐρέσεως τῆς ἱερᾶς Εἰκόνης, οὐδὲν πανωλικὸν κροῦσμα ἐγένετο, καὶ ὅτι πολλοὶ τῶν προσβληθέντων ἴαθησαν· σχεδὸν δὲ ἡ νόσος ἐξέλιπε. Οὗτος δὲ πλήρης χαρᾶς ἐπανῆλθεν ἀμέσως μετὰ τῆς οἰκογενείας του, μεθ' ἧς καὶ ἀπὸ τῆς παραλίας μετὰ δακρύων ἀνῆλθεν εἰς τὸν Ναὸν καὶ κατησπάσατο τὴν ἱερὰν Εἰκόνα, καλέσας δὲ ζωγράφον τινὰ παρήγγειλεν εἰς αὐτὸν νὰ λάβῃ πιστὸν ἀντίγραφον τῆς Εἰκόνης, καὶ τὴν ὁποίαν γενομένην ἀνήρτησεν εἰς τὸ εἰκονοστάσιον τῆς οἰκίας του.

Τὴν αὐτὴν δὲ ἐσπέραν τῆς ἀναρτήσεως τῆς Εἰκόνης, ἡ θυγάτηρ του Φλωρεζώ, καθ' ἣ ἡ ἰδία διηγεῖτο πολλάκις, βλέπει κατ' ὄναρ γυναῖκα τινὰ ἐξελθοῦσαν τῆς Εἰκόνης καὶ λέγουσαν πρὸς αὐτήν: «Νὰ ὑπάγῃς νὰ εἰπῇς τοῦ μπαμπᾶ σου νὰ μοῦ κάμῃ τὸ σπῆι μου

μεγάλο καὶ εὐμορφον». Τὴν πρῶταν ἡ θυγάτηρ τοῦ Καγκάδης ἀνεκοίνωσε τὸ ὁραμὰ τῆς τοῦτο εἰς τὸν πατέρα τῆς, ὅστις ἀμέσως μεταβὰς εἰς τὴν Μητρόπολιν παρὰ τῷ Γαβριὴλ συνεκάλεσε μετ' αὐτοῦ καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς συνεδρίασιν, καθ' ἣν συνεζήτησαν περὶ ἀνοικοδομήσεως καὶ ἐτέρου Ναοῦ. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν συνεφώνησαν ἅπαντες, ὅπως ἐπὶ τοῦ ἀνεγερθέντος ἤδη μικροῦ Ναοῦ, τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἄνωθεν ἀνεγερθῇ καὶ ἕτερος Ναὸς ἐπ' ὀνόματι τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἀλλ' ἐν ταῖς λεπτομερείαις καὶ ἰδίᾳ διὰ τὸ μέγεθος τοῦ ἀνεγερθησομένου Ναοῦ διεφώνησαν. Ὁ μὲν Σταματέλλος Καγκάδης καὶ Ἀντώνιος Καλλέργης, ἐφρόνουν ὅτι ὁ ἄνω Ναὸς δεόν νὰ ἀνεγερθῇ κατὰ τὰς διαστάσεις τοῦ κάτω Ναοῦ, ἰσχυρίζόμενοι καὶ προβάλλοντες τὰς δεινὰς περιστάσεις εἰς ἃς εὐρίσκετο λόγῳ τῆς Ἐπαναστάσεως τὸ ἔθνος καὶ ὁ τόπος ἐν γένει, οἱ δὲ Περίδης καὶ Σιώτος ἐπέμενον ὅπως ὁ Ναὸς ἀνεγερθῇ ὅσον ἐνεστί μεγαλοπρεπὲς καὶ ἐπιβάλλων, μεγεθυνομένου καὶ τοῦ κάτω Ναοῦ. Κατόπιν δὲ πολλῆς συζητήσεως, ἡ λύσις τῆς διαφορᾶς ἀνετέθη ἀνεκκλήτως εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἐπισκόπου Γαβριὴλ. Οὗτος δὲ καὶ ἀπεφάνθη ὅτι κατόπιν τῶν γνωστῶν τῆς Εὐρέσεως τῆς Εἰκόνης γεγονότων, ἡ χάρις καὶ ἡ βοήθεια τῆς Παναγίας θὰ ἐξομαλύνῃ πάσας τὰς παρουσιασθησομένας δυσχερείας, καὶ ὅτι ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συμμερίζεται τὴν γνώμην τῶν κ. κ. Περίδου καὶ Σιώτου.

Οὕτω δὲ ὀριστικῶς ἀπεφασίσθη ἡ κατὰ πρῶτον εὐρυνσις τοῦ κάτω Ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς διὰ τῆς προσθήκης δύο παραπλευρῶν αὐτῇ στοῶν πρὸς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν αὐτοῦ καὶ κατόπιν ἡ ἐπὶ τῶν βάσεων τούτων ἀνέγερσις τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἀνατεθείσης τῆς ἀνεγέρσεως εἰς τὸν ἐκ Σμύρνης ἀρχιτέκτονα καὶ πρόσφυγα ἐν Τήνῳ Εὐστράτιον.

ΤΙΣ Ο ΑΛΥΒΙΖΟΣ ΚΑΛΑΥΡΙΑΣ

Ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν ὅτι ὁ Ἀλυβίζος Καλαύριος ἐδωρήσατο εἰς τὸν πρῶτον Ναὸν κατὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐγένετο ἐν αὐτῷ, ἡ πρώτη λειτουργία, εἰκόνα τῆς Ὑπαπαντῆς εὐρισκομένην ἐν τῷ Ναῷ τούτῳ μέχρι σήμερον. Εἶνε ἀνάγκη νὰ καταστήσωμεν γνωστὸν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας καὶ παραδῶσωμεν εἰς τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ κόσμου τὸν αἰδίδιμον τοῦτον ἄνδρα ὅστις οὐκ ὀλίγον συνέβαλε καὶ οὗτος εἰς τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Ναοῦ. Ὁ Ἀλυβίζος Καλαύριος γόνος μιᾶς τῶν τὰ πρῶτα φερονσῶν οἰκογενειῶν τοῦ τόπου, ἄνθρωπος ἐνάρετος καὶ θεοσεβὴς εὐπορος δὲ πολὺ, λαβὼν μέρος εἰς τὰς ἀνασκαφὰς ἐπὶ τῇ εὐρέσει τῆς Εἰκόνης,

ἐξοδεύων καὶ ἐξ ἰδίων οὐκ ὀλίγα χρήματα καὶ ἐργαζόμενος καὶ αὐτὸς προσωπικῶς διὰ τὰ ὑποκαύση τὸν ζῆλον τῶν ἐργαζομένων οὐ μόνον εἰς τὰς ἀνασκαφάς, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Ναοῦ, προσεβλήθη ἐξ ἐγκεφαλικῆς νόσου, ἐξ ἧς καὶ μετὰ τρεῖς ἀπὸ τῆς ἀσθενείας του ἡμέρας παρεφρόνησε ἐπιτηρούμενος λόγῳ τῆς παραφροσύνης ὑπὸ τῶν οἰκείων του.

Διαλαθὼν ὅμως ἡμέραν τινὰ τὴν προσοχὴν τῶν φυλασσόντων αὐτὸν σπεύδει εἰς τὴν ὀπισθεν τοῦ Πασσακρωτηρίου παραλίαν καὶ ἐκεῖθεν ῥίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν ἀνοιχθεὶς εἰς τὸ πέλαγος. Ἄλλ' ἐκεῖ εἶτε διότι ἐν τῇ θαλάσῃ ψυχόμενος τῷ κατέπεσεν ὁ πυρετός, εἶτε ἐξ ἄλλης αἰτίας συνέρχεται εἰς ἑαυτὸν καὶ ἀντιληφθεὶς τὸν σοβαρὸν τοῦ πνιγμοῦ κίνδυνον ὃν διέτρεχε καθ' ὅσον ἀπέχει πολὺ τῆς παραλίας καὶ αἱ δυνάμεις του εἶχον ἐξαντληθῇ, στρέφει τὸ βλέμμα πρὸς τὸν λόφον ἐφ' οὗ ἀνηγείρετο τὸ ἱερὸν τῆς Παρθένου καὶ ἐπικαλεῖται τὴν βοήθειάν της λέγων: «Παναγία μου σῶσε με καὶ ὅ,τι ἔχω νὰ σοῦ τὸ φέρω». Καὶ ὡ τοῦ θαύματος! ἀναφαίνεται ἐκ τοῦ ἀνὰ μέσον Τήνου καὶ Μυκόνου στενοῦ, πλοῖον διερχόμενον, τὸ ὁποῖον ἀντιληφθὲν τὸν παλαίοντα ἐπὶ τῶν κυμάτων ἀνθρωπον, ῥίπτει τὴν λέμβον του καὶ ἀνασύρει αὐτὸν ἐκ τῆς θαλάσσης ἡμιθανὴ πλέον, καὶ τὸν μεταφέρει εἰς τὴν πόλιν. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὁ Ἀλυβίζος ἀφοσιούται ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς τὸν Ναόν, ἀναλαμβάνει ἐξ ἰδίων τὴν διατροφὴν τῶν πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ Ναοῦ ἐργαζομένων ἐργατῶν, καὶ ὁ ἴδιος αὐτοχειροτόνητος οὕτως εἰπεῖν ἐπιστάτης τῶν ἐργασιῶν γίνεται. Δαπανήσας πᾶν ὅτι εἴχε, ἐνδύεται μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ Ναοῦ τὸ ῥάσον καὶ διέρχεται τὴν ζωὴν του νεωκωρῶν ἐν τῷ κάτω Ναῷ, καὶ ὑπηρετῶν εἰς πάντα, ἀποθνήσκει εἰς βαθὺ γῆρας, ζῶσα ἱστορία τῆς ἐξελίξεως τοῦ Ναοῦ καὶ τῆς δράσεως αὐτοῦ τῆς θρησκευτικῆς καὶ κηδεύεται δαπάναις τοῦ Ἱδρύματος, μνημονευόμενος μεταξὺ τῶν κτητόρων τοῦ Ναοῦ μέχρι σήμερον.

Η ΑΝΕΓΕΡΣΙΣ ΤΟΥ ΑΝΘ ΝΑΟΥ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ

Ὁ ἐνθουσιασμός ἐπὶ τῇ Εὐρέσει τῆς Εἰκόνας, ἡ κατάπληξις ἐπὶ τῇ σειρᾷ τῶν τόσων Ὁραμάτων τῶν προηγηθέντων αὐτῆς, πάντων μέχρι κεραίας ἐπαληθευσάντων, ἡ σειρά τῶν θαυμάτων τῶν ἐπακολουθησάντων τὴν Εὐρεσιν Αὐτῆς, ἡ ἐν χειμαζομέναις Ἐθνικαῖς ὥραις ἀνεύρεσις αὐτῆς παρεχούσης τὴν χρυσὴν ἐλπίδα ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως καὶ ἐλευθερίας, ἐγέννησαν παρὰ τῷ λαῷ τὴν λατρείαν, τὴν ἀφοσίωσιν, τὴν ἀγάπην, τὴν εὐσέβειαν πρὸς τὴν θαυματουργὸν Εἰκόνα, τὴν πίστιν καὶ εὐλάβειαν, ὥστε δοθέντος τοῦ

συνθήματος τῆς ἐνάρξεως, ἅπας ὁ λαὸς ἐπεδόθη ἐνθους εἰς τὴν ἐργασίαν. Πλοῦσιοι καὶ πένητες, πρόκριτοι καὶ λαός, κάτοικοι τῆς πόλεως καὶ κάτοικοι τῶν χωρίων, ἐντόπιοι καὶ ξένοι, παρπελιδῆμοι καὶ διαβατικοὶ ἐκ τῆς νήσου, τεχνῖται καὶ ἄτεχνοι, νέοι καὶ γέροντες, γυναῖκες καὶ παιδιά παρῆχον μετὰ ζήλου καὶ φλέγοντος ἐνθουσιασμοῦ τὰς ὑπηρεσίας των. Ὁ πλοῦσιος, τὴν χρηματικὴν συνδρομὴν του ἀφειδῇ καὶ γενναίαν, ὁ πένης τὴν προσωπικὴν ἐργασίαν, ὁ πρόκριτος τὴν ἐπιστάσιν του, καὶ τὴν παραδειγματικὴν ἀφοσίωσίν του, ὁ λαὸς τὸν ἐνθουσιασμόν του καὶ τὴν προθυμίαν του, ὁ τεχνῖτης τὴν τέχνην του, ὁ ἄτεχνος τὴν ὑπηρεσίαν του εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν τεχνιτῶν, μεταφέρων τὰ ὑλικά, ὑποτασσόμενος καὶ λαμβάνων διαταγὰς διὰ τὸ ἔργον των, κομίζων πηλόν, ἄσβεστον, πέτρας, καὶ μάρμαρα, ἀνερχόμενος καὶ κατερχόμενος τὰ ἐπὶ τῆς οἰκοδομῆς ἱκνιώματα. Οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων ἐκ περιτροπῆς μετὰ τῶν ἱερέων καὶ τῶν προκρίτων των ἐπὶ κεφαλῆς, οἱ ἐντόπιοι καὶ οἱ ξένοι καὶ οἱ πρόσφυγες ἐν ἴσῳ φλέγοντι ἐνθουσιασμῷ, καὶ ἐν ἴσῳ γενναίότητι προσφορῶν, οἱ γέροντες πλησίον τῶν νέων μετὰ τῆς αὐτῆς προθυμίας ἐργαζόμενοι, αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά τρέχοντες εἰς τὸν ἱερὸν ἐπάνω λόφον, ἐνθα περικαλλὲς ἀνηγείρετο τὸ ἀνάκτορον τῆς Παρθένου, τὰ ἐλθόντα ὑλικά, τὰ προσκομισθέντα ἐκ Πανόρμου, εἴτε μάρμαρα ἐκ τῆς Δήλου, τὰ ὁποῖα ὁ μὲν ἐδώρησεν, ὁ δὲ διερχόμενος ἐκ Δήλου, καὶ ἰδὼν τὸν ἱερὸν βράχον, ἐθεώρησε καθήκον ἐπιβαλλόμενον νὰ φορτώσῃ ἐκεῖθεν ὅσα ἡδύνατο μάρμαρα καὶ προσεγγίζων ἐνταῦθα νὰ τὰ προσφέρῃ εἰς τὸν ἀνεγειρόμενον Ναὸν καὶ νὰ προσκυνήσῃ τὴν ἱερὰν αὐτῆς Εἰκόνα, ἥτις ἐκ γῆς ἀναδειχθεῖσα, εὐαγγελίζεται τὴν τῆς Ἑλλάδος σωτηρίαν, ἐν ᾧ ἄλλος πλοίαρχος διερχόμενος καὶ ἔχων ξυλείαν εἴτε ἄσβεστον, διακόπτει τὸν πλοῦν του καὶ εἰσερχόμενος εἰς τὸν μικρὸν τῆς νήσου ὄρμον, ἐκτελεῖ φόρον εὐλαβείας προσφέρων ἐκ τοῦ φορτίου του ὅσον ἡδύνατο. Καὶ πάντες συντρέχουσιν εἰς τὴν ἀνέγερσιν τοῦ περικαλλοῦς Ναοῦ, ἀδελφούμενοι ἐν τῇ ἱερᾷ ἰδέᾳ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος, τὴν ἐκπροσωποῦμένην εἰς τὴν ἐκ Γῆς ἀποκάλυψιν τῆς Θείας Εἰκόνας, εἰς τὴν ἰδέαν ἣν τόσον πιστῶς διηρημήνευσε Διονύσιος ὁ Πύρρος εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ συγγραφείσαν καὶ ἐν Βενετίᾳ τὸ πρῶτον ἐκδοθεῖσαν σύντομον ἱστορίαν τῆς Εὐρέσεως τῆς Θαυματουργοῦ Εἰκόνας, γράφων ἐν αὐτῇ τὰ ἑξῆς:

«Ὅτε ὁ προαιώνιος Θεὸς ἠδύοκῃσε νὰ φανερώσῃ εἰς τὸν κόσμον τὸ ἀπ' αἰῶνος μυστήριον τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἀπὸ τὴν δουλείαν τοῦ κοσμοκράτορος, εὐηγγελίσαστο εἰς τὴν Ἀειπάρθενον τὴν ἐξ αὐτῆς ἄρρητον τοῦ Ἀυρατοῦ σάρακωσιν καὶ τὴν δι' αὐτῆς σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Ὅτε δὲ ἐπ' ἐσχάτων τῶν

ἡμερῶν ἐμελλε ν' ἀποστείλῃ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος τὴν λύτρωσιν εἰς τὸν λαόν του ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ Ἀλlochούλου, προσμήνυσεν εἰς αὐτὸν τὴν θεῖαν του βούλησιν, διὰ τῆς παραδόξου εὐρέσεως τῆς Παναέπτου Εἰκόνης τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου ἐν Τήνῳ. Καὶ ἐκεῖ καὶ ἐδῶ ἀνακαλύπτεται ἡ θεία του βουλή διὰ τῆς Παναγίας Παρθένου, καὶ προκαταγγέλλεται δι' αὐτῆς ἡ κοινὴ σωτηρία».

Ἡ ἰδέα αὕτη ἦτις ἐκπροσωπεῖ Πίστιν καὶ Πατρίδα περὶ ταχύπτερος καθ' ὅλην τὴν χεῖμαζομένην Ἑλλάδα καὶ ἐνθουσιάζει τοὺς πάντας. Ἡ ἰδέα αὕτη ἀνακόπτει τὸν δρόμον τοῦ ἐκ τῆς νήσου διερχομένου αὐτοῦ, διὰ νὰ προσκυνήσῃ τὴν Πάνσεπτον Εἰκόνα. Ἡ ἰδέα αὕτη ἔλκει τὸν Κανάρην καὶ τὸν Μιαούλην καὶ τοὺς ἄλλους τῆς Ἑλλάδος θαλασσινοὺς Ἡρώας νὰ σπεύσουν εἰς προσκύνῃσιν τῆς Εἰκόνης, καὶ νὰ κάμουν ἁγιασμὸν εἰς τὰ ἐνδοξα πλοῖα των, τὰ ὁποῖα καταβαίνουσα ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ λόφου τῆς ἐπισκέπτεται ἡ θαυματουργὸς Εἰκὼν. Ἡ ἰδέα αὕτη ἐνισχύει τὸν εὐσεβῆ ἔμπορον νὰ στείλῃ τὴν χρηματικὴν προσφορὰν του εἰς τὸν ἀνεγειρόμενον Ναόν, οὕτινος ἡ ἐξέλιξις τῆς ἀνεγέρσεως συνοδεύεται ὑπὸ σειρᾶς θαυμάτων, ὡς ἂν ἀνάγκη τις ἐπρόβαλεν ἐπιτακτικῇ, σειρὰ θαυμάτων πιστοποιούντων τοὺς λόγους τοὺς ὁποῖους ἡ Θεοτόκος εἶπεν εἰς τὴν εὐσεβῇ μοναχῇ, ὅταν ἐκείνη τὴν ἠρώτησε. «Καὶ πῶς Κυρία μου ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὸν ὁποῖον με στέλλεις, διὰ νὰ τοῦ εἶπω νὰ σοῦ κτίσῃ τὸ σπήτι σου μεγάλο καὶ ὠραῖο θὰ ἡμπορέσῃ νὰ τὸ κάμῃ ὅπως θέλεις; » Κάμε σὺ ἐκεῖνο ποῦ σὲ προστάζω, εἶπε, καὶ περὶ τῶν ἄλλων θὰ φροντίσω ἐγώ». Καὶ ὁντως ἐφρόντισε. Ποσάκις λέγει ὁ αὐτὸς Διονύσιος ὁ Πύρρος δὲν εὐρέθησαν ἐν στενοχωρίᾳ διὰ τὴν ἔλλειψιν ὑλικῶν καὶ ποσάκις δὲν εὐρέθησαν ὅτε Ἀρχιερεὺς καὶ οἱ Ἐπίτροποι ἐν ἀγωνίᾳ βλέποντες ὅτι τὸ ἔργον αὐτῶν ἐκινδύνευε νὰ διακοπῇ δι' ἔλλειψιν χρημάτων, καὶ ὅμως οὔτε ὑλικῶν ἔστερέθησαν ποτέ, οὔτε χρημάτων, οὔτε τὸ ἔργον διεκόπη ποτέ, διότι εἰς πᾶσαν στενοχωρίαν, εἰς πᾶσαν ἔλλειψιν, ἤρχετο ἀπρόοπτος ἡ προσφορά, τὸ ὑλικόν, τὸ χρῆμα, προσερχόμενον ἐξ ἑνὸς ὁράματος, ἐξ ἐνὸς θαύματος, τῶν ὁποίων βρίθκει ἡ ἱστορία τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ θείου τούτου Ναοῦ, καὶ ἐκ τῶν ὁποίων θὰ ἀφηγηθῶμεν ἐν καὶ μόνον τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται καὶ ὑπὸ τοῦ Πύρρου.

Εἶχε προχωρήσει ἱκανῶς τὸ οἰκοδόμημα τοῦ Ναοῦ καὶ τὰ ἐν τῷ Ταμεῖῳ αὐτοῦ χρήματα ἐπλησίαζον νὰ ἐξαντληθῶσι. Περίλυποι πάντες ἔβλεπον ὅτι μικρὸν καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν θὰ διεκόπτετο, οἱ πρόκριτοι καὶ ὁ Ἀρχιερεὺς ἔβλεπον τοῦτο καὶ ἐν ἀπογνώσει συνεσκέποντο περὶ τοῦ πρακτέου, ὅτε μίαν πρωΐαν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, προσήγγισεν εἰς τὴν νήσον πλοῖον τι ἐξ Ἀγγλίας προσερχόμενον καὶ φέρον ἐκεῖ τὸν ὑποπρόξενον Ἑρρίκον Φλίκ. Ὁ, τε πλοῖ-

αρχος Φ. Τὰς καὶ ὁ ὑποπρόξενος Φλίκ ἦσαν καθολικοὶ τὸ θρησκευμα. Ὅτε τὸ πλοῖον ἡγκυροβόλησεν εἰς τὴν ἀλίμενον τότε Τήνον, ἠγέρθη αἰφνης φοβερὰ ἐν τῇ θαλάσῃ τρικυμία. Κύματα πλώρια μετὰ φοβερᾶς μανίας ἐξορμῶντα ἐξέσπων ἐπὶ τῶν ἀπορρώγων βράχων τῆς παραλίας ἀπειλοῦντα νὰ παρασύρουν πᾶν τὸ προστυχόν. Μικρὰ τινα πλοῖα προσωρμισμένα ἐν τῷ μικρῷ ὁρμίσκῳ τῆς νήσου, ἐξώκειλαν εἰς τὴν παραλίαν μὴ δυνάμενα νὰ σταθῶσιν εἰς τὰς ἀγκύρας των, ἐκ τῆς μανίας τοῦ ἀνέμου καὶ τῶν κυμάτων. Τὸ πλοῖον τοῦ πλοίαρχου Τὰς ἡγκυροβολημένον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁρμίσκου ἐκλυδωνίζετο δεινῶς καὶ ἐκινδύνευεν, αἱ ἀγκυραὶ αὐτοῦ ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐκόπτοντο ἢ μία κατόπιν τῆς ἄλλης, μικρὸν καὶ τὸ μέγα πλοῖον θὰ συνετρίβετο ἐπὶ τῶν βράχων. Ὁ Ἀγγλος πλοίαρχος εἶδε τὸν μέγαν κίνδυνον, εἶδε τὸ πλοῖον του ἐξαπτόμενον ἐξ ἑνὸς μόνου σχοινίου καὶ περιδινόμενον ἐν τῷ μέσῳ τῆς μανίας τῶν στοιχείων, καὶ περιφοβὸς στρέψας τὸ βλέμμα ἀπὸ τοῦ πλοίου εἰς τὴν ξηράν, εἶδεν ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ λόφου τὸ ἀνεγειρόμενον παλάτιον τῆς Παρθένου καὶ ἐνδακρὺς ἐπεκαλέσθη τὴν θεῖαν ἐπέμβασιν τῆς Εἰκόνης τῆς Θεομήτορος, ὑποσχενεῖς ἑκατὸν δίστηλα ἂν τὸ πλοῖον αὐτοῦ ἐσώζετο. Τότε οἱ ἀπὸ τῆς προθυμίας τὴν φοβεράν τῆς τρικυμίας μανίαν ὀρῶντες παρέστησαν πρὸ ἐκκληκτικοῦ θεάματος. Ἡ θάλασσα ἐξηκολούθει μαινομένη καὶ μόνον περὶ τὸ πλοῖον τοῦ Ἀγγλου Τὰς ἐσηματίζετο γαλήνη τις ὥσει ἀόρατός τις χεῖρ ἄνωθεν αὐτοῦ ἠπλωμένη ἡμποδίζε τὸ ἄγριον κύμα νὰ ἐκσπάσῃ ἐπ' αὐτοῦ. Τὸ πλοῖον ἐσώθη. Ὁ Ἀγγλος πλοίαρχος, καίπερ ἀλλόδοξος, ἐπίστευσεν εἰς τὴν ὑπερφυᾶ δύναμιν τὴν σώσασαν αὐτὸν ἐκ τοῦ θανάτου, καὶ δὲν ἐλησμόνησε τὴν πρὸς τὴν Θεοτόκον ὑπόσχενό του. Τὴν ἐπομένην ἀποβίβασθεις εἰς τὴν πόλιν διηγῆθη τὸ θαῦμα εἰς τοὺς τῆς νήσου Προξένους, μετ' ὧν καὶ ἔσπευσεν εἰς τὸν ἀνεγειρόμενον Ναόν, καὶ προσκυνήσας εὐλαβῶς τὴν θεῖαν Εἰκόνα, προσέφερεν εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Ναοῦ τὰ ἑκατὸν δίστηλα, δι' ὧν ἡ ἐργασία τῆς οἰκοδομῆς ἐσυνεχίσθη.

Καὶ ταῦτα μὲν ἀπὸ γενικῆς ἀπόψεως περὶ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Ναοῦ, ἐν δὲ ταῖς λεπτομερείαις αὕτη ἐγένετο ὡς ἑξῆς: Ἐπειδὴ ὁ κάτω Ναὸς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἀνηγέρθη μικρὸς κατὰ τὰς διαστάσεις καὶ συνεπῶς δὲν ἦτο δυνατόν νὰ οἰκοδομηθῇ ἐπ' αὐτοῦ ὁ ἄνω Ναός, ἀπεφασίσθη καὶ ἐγένετο κατ' ἀρχὰς ἡ εὐρυσις τοῦ κάτω Ναοῦ, διὰ τῆς προσθήκης δύο παραπλεύρως αὐτῷ στοῶν πρὸς τὴν ἀνατολικὴν πλευράν, καὶ οὕτω αἱ διαστάσεις τοῦ κάτω Ναοῦ, ἐπέτρεψαν τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἀνέγερσιν τοῦ ἄνω μεγάλου Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας. Ἀρξαμένης δὲ τῆς ἀνεγέρσεως, τὰ ἀναγκαῖα ὑλικά καὶ ἰδίως τὰ μάρμαρα μεταφέροντο ἐκ Δήλου ἐκ τῆς ἀρχαίας ἐκεῖ πόλεως καὶ τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἐκ τῶν Κιονίων θέσεως πρὸς τὰ δυτικὰ

τῆς πόλεως Τήνου κειμένης καὶ οὐχὶ μακρὰν αὐτῆς, ἐκ τοῦ ἐκεῖ ἀρχαίου Ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ ἐκ τῶν ἐν Πανόρμῳ λατομείων, ὑπὸ τε τῶν Τηνίων πλοίων, ὡς καὶ τῶν ξένων δωρεάν. Ἡ μεταφορὰ δὲ τούτων ὡς καὶ ὀλων τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν οἰκοδομὴν ὑλικῶν ἀπὸ τῆς παραλίας εἰς τὸν Ναόν, ἐγένετο καὶ αὕτη δωρεάν ὑπὸ τε τῶν κατοίκων ὡς καὶ τῶν παρεπιδημούντων ξένων. Ἡ μεταφορὰ ἐγένετο δι' ἐπὶ τοῖς κατασκευασθείσης χειραμάξης (ἀραμπᾶ) ὑπὸ τὴν ἐπιστάσιαν τοῦ Διαμαντῆ Λάλιου, ὅστις κρατῶν μεγάλῃ συρίκτραν, ἅμα ἢ χειράμαξα ἐπληροῦτο ὑλικοῦ, ἐσύριττε καὶ τότε πάντες ἔσπενδον προθυμώτατα, καὶ σύροντες μετέφερον ταύτην ἐπάνω εἰς τὸν τόπον τῆς οἰκοδομῆς. Διάφορα δὲ ἄλλα ὑλικά εὐμετακόμιστα, ἅμα ἀπεβιβάζοντο εἰς τὴν παραλίαν ἀνθρωπάζοντο ὑπὸ γυναικῶν καὶ παίδων καὶ μετέφεροντο εἰς τὸν Ναόν. Καὶ ἀφ' ἐνὸς μὲν εἰργάζοντο οἱ κτίσται καὶ οἱ λιθοξόοι, ἀφ' ἑτέρου δὲ οἱ τεχνῖται ξυλουργοὶ, χρωματογράφοι καὶ ζωγράφοι ἕκαστος εἰς τὸ εἶδος του, ἐντόπιόι τε καὶ ξένοι παρεπιδημοῦντες, τὸ πλεῖστον μὴ λαμβάνοντες μισθόν, παρὰ τὰ ἀπολύτως πρὸς ζωάρκειαν αὐτῶν ἀναγκαῖα.

Οὕτως ἤρξατο καὶ ἐπερατώθη ὑπὸ τὰς συνθήκας ἃς ἀνεγράψαμεν ἢ οἰκοδομὴ τοῦ μεγαλοπρεποῦς Ναοῦ ρυθμοῦ παρηκμακτός Βυζαντινοῦ, ὡς καὶ τοῦ οὐρανομήκους καὶ μεγαλοπρεποῦς ἐκ λευκοῦ μαρμάρου κωδωνοστασίον, ὄραϊον καὶ ἐπιβλητικὸν τὴν θέαν. Ἀνευρεθέντων δὲ καὶ τῶν ἀρχαίων ὑδραγωγείων κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς ἐπεσκεύασαν καὶ ταῦτα καὶ οὕτω διωχευέθη ἄφθονον ὕδωρ περὶ τοῦ Ναοῦ, δι' οὗ κατωρθώθη ἡ δενδροφύτευσις τοῦ περὶ τοῦ Ναοῦ χώρου, καὶ οὕτω μετ' οὐ πολὺ, μικρὸν ἄλσος περὶ τοῦ θεοῦ Ἰεροῦ ἐσχηματίζετο θεὰς ἄξιον ἐν ὅλῳ αὐτοῦ τῷ συμπλέγματι καὶ ἐπιβαλλόμενον τοῖς καὶ μακρόθεν θεωμένοις, δυναμένους ἐπὶ τῇ ὄραϊότητι νὰ ἀναφωνήσωσι, ὅτι πρὸ 1900 ἐτῶν ἀνεφώνησεν ὁ Στράβων θεώμενος ἔξωθεν τὸν ἐν τῇ νήσῳ Ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος «Τήνος πόλιν μὲν οὐ μεγάλην ἔχει. Τὸ δὲ ἱερὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας μέγα» ἐν ἄλσει ἔξωθεν τῆς πόλεως, θεὰς ἄξιον, ἐν ᾧ καὶ ἐστιατόρια πεποίηται μεγάλα, σημεῖον τοῦ συνέχεσθαι πληθὸς ἱκανόν, τῶν συνθυόντων αὐτῇ ἀστυγερόντων τὰ Εὐαγγελιστήρια».

Ἀντάξιον πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ χάριν, ἐγένετο καὶ ὁ ἐσωτερικὸς τοῦ Ναοῦ διάκοσμος καὶ ἐν γένει ἐξωραϊσμός, ἐπιβλητικὸς καὶ μεγαλοπρεπής. Οἱ ἄριστοι καὶ σπάνιοι τεχνῖται κατὰ τὴν ἀξίαν καθιστάμενοι, παρεπιδημοῦντες δὲ κατὰ θεῖαν συγκυρίαν ἐν τῇ νήσῳ, προσελήφθησαν πρὸς κατασκευὴν τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου, καὶ πλήρους εἰκονικῶν παραστάσεων τέμπλου. Οἱ καλλίτεροι λεπτοὶ πρὸς κατασκευὴν τοῦ Δεσποτικοῦ θρόνου, τῶν παραθρόνων, τοῦ προσκυνηταρίου, τοῦ Ἐπιταφίου καὶ ἄλλων τῆς Ἐκκλησίας σκευῶν, πεποικιλμένων διὰ πλείστων καλλιτεχνικῶν γλυφῶν

καὶ διὰ τέχνης μὴ ἀπαντωμένης σήμερον. Οἱ καλλίτεροι τῶν χρυσοχόων εἰργάσθησαν εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ἱερῶν λαβάρων, ἀπάντων ἐξ ἀργύρου σφουρηλάτου, ἥτοι φανῶν, ἐξαπερὺγων καὶ Στανῶν. Εἰς διαπρεπεῖς ἀγιογράφους ἀνετέθη ἡ ἀγιογραφία τοῦ Ναοῦ ἐν γένει, ἥτοι τῶν εἰκόνων τοῦ τέμπλου, καὶ πασῶν τῶν ἐν τῷ Ναῷ. Ὁ δὲ διάκοσμος αὐτοῦ ἐκ πολυελαίων, πολυκανθύλων, κανδυλίων χρυσῶν τε καὶ ἀργυρῶν, συνεπληρώθη οὐχὶ εἰς μακρὸν χρόνον κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ δωρεῶν τῶν εὐσεβῶν Χριστιανῶν. Οὕτω ἐν τῇ ἐπιστάσει καὶ τῇ διοικήσει τῶν φιλοπατρίδων ἐκείνων ἀνδρῶν, καὶ τῇ συναγωγῇ τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου, ἐπεραιώθη ἐν διαστήματι ὀκταετίας, 1831, ὑπὸ πᾶσαν ἐποψιν καὶ διακόσμησιν ὁ Ναὸς τῆς Εὐαγγελιστρίας περιβλεπτός ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα καὶ Ἀνατολὴν ἐν γένει.

Παραπλήσιον πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν καὶ ἐσωτερικὴν διακόσμησιν μεγαλοπρέπειαν καὶ χάριν ἀπέβη καὶ τὸ τελετουργικὸν τῶν ἐν τῷ Ναῷ ἱεροτελεστιῶν, μετακληθέντων ἐκ Κωνσταντινουπόλεως τῶν ἐκλεκτότερων μουσικῶν καὶ καλλιφώνων ἱεροψαλτῶν, οἱ ὁποῖοι κατήρτισαν τοὺς χοροὺς τῆς Ἐκκλησίας, οὕτως ὥστε νὰ μεταραιοῦνται τὸ πνεῦμα τοῦ προσκυνητοῦ εἰς οὐρανίους σφαίρας ἐκ τῶν ἀδομένων ἱερῶν ὕμνων κατὰ τὰς ἐκτελουμένας ἱερουργίας, διὰ τὴν πλήρη καὶ τελείαν ἐκτέλεσιν τῶν ὁποίων ἐξελέγησαν οἱ καλλιφωνότεροι καὶ μάλιστα εὐπαίδευτοι τῶν ἱερέων, ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ διακεκριμένου Ἀρχιμανδρίτου Φιλοθέου, τοῦ κατόπιν γενομένου Ἐπισκόπου Γορτύνης καὶ Μεγαλοπόλεως, ὅστις ἐξετέλει καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ ἱεροκήρυκος ἐν τῷ Ναῷ. Αἱ δὲ ἱεροτελεσταί τῆς Ἐκκλησίας, μεγαλοπρεπεῖς καὶ ἐπιβάλλουσαι, ὠρίσθησαν ὅπως αὐστηρῶς τελῶνται συμφώνως τῷ τυπικῷ τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἥτοι κατὰ τὴν τάξιν καὶ τὰ ἔθιμα τῶν Πατριαρχείων, λειτουργούσης τῆς Ἐκκλησίας καθ' ἐκάστην, τοῦθ' ὅπερ καὶ μέχρι τῆς σήμερον διατηρεῖται.

Σὺν τῇ οἰκοδομῇ δὲ τῆς Ἐκκλησίας οἱ φιλοπάτριδες ὅσον καὶ εὐσεβεῖς καὶ ἐνάρετοι Ἰδρυταὶ τοῦ θεοῦ τούτου ἐγκαλωπίσματος, δὲν ἡμέλησαν καὶ τῆς παιδείας, ἥς τὴν κατάστασιν λόγῳ τῶν Ἐθνικῶν περιστάσεων, πάντες γνωρίζομεν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Διὰ τοῦτο πρῶτον αὐτῶν μέλημα μετὰ τὸν Ναὸν ἦτο ἡ ἀνάγεσις ἐν τῷ περιβάλλῳ τοῦ Ναοῦ καὶ σχολείου, ἐν ᾧ νὰ διδάσκωνται τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ παιδεῖαν τὰ ἐκκλησιαστικὰ μαθήματα καὶ πᾶσαν τὴν ἐγκυκλοπαιδικὴν παιδείαν ἐντόπιόι τε καὶ ξένοι.

Καθ' ὅλην αὐτὴν τὴν ἐξέλιξιν τοῦ περικαλλοῦς Ἰδρύματος, ἐξελίξιν πλήρη δαπανῶν μεγάλων, μετὰ τὴν Ἑθνικὴν κατάστασιν τῶν ἐξ αὐτῆς ἀνωμαλιῶν καὶ τῆς οἰκονομικῆς δυσπραγίας, τὸ Ταμεῖον τοῦ Ναοῦ δὲν ἐστερηθῇ χρημάτων, ἢ καὶ ἀν συνέβη τοιοῦ-

τον πρὸς στιγμήν, ἀμέσως ἐκ θαύματος τὸ ταμεῖον ἀπροσδοκῆτως ἐπληροῦτο. Μὲ ὅλην τὴν κατάστασιν λέγομεν, καὶ τῶν μαστιχοῦσων τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος ἐπιδημιῶν, ἐπαναστάσεων, στόλων ἐχθρικῶν ἐπαπειλούντων τὴν νῆσον καθημερινῶς, καὶ ἄλλων συμπαρομαρτούντων κακῶν, αἱ ἀδιάκοποι δωρεαὶ τῶν εὐσεβῶν εἰς κτήματα, ἀγρούς, οἴκους, κήπους, τιμαλφῇ παντὸς εἶδους, καὶ χρηματικὰς προσφορὰς δὲν ἔλειψαν, εἰς τρόπον ὥστε οὐ μόνον εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἐπαρκοῦν, ἀλλὰ καὶ ἀποθεματικὸν κεφάλαιον παρακαταθήκης νὰ σχηματισθῇ. Εἰς δὲ τὴν οἰκονομικὴν αὐτὴν ἐνδάρεστον κατάστασιν κατὰ πολὺ συνετέλεσεν ὁ κατὰ σοφὴν πρόνοιαν τῶν ἀοιδίμων ἰδρυτῶν διορισμὸς ἐν τῇ ἐσωτερικῇ καὶ ἐξωτερικῇ καταλλήλῳ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος ἀντιπροσώπων. Ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις αὕτη καὶ ἡ ἐπιβαλλομένη διαχείρισις καὶ λογιστικὴ ὑπηρεσία, χρήζουσα ἐιδικότητος ἐπέβαλε τὴν ἀνάγκην τοῦ διορισμοῦ ἐιδικοῦ γραμματέως καὶ ὡς τοιοῦτος προσελήφθη τὸ πρῶτον ὁ Ἀθανάσιος Καρδαμίτσης.

Ἡ μεγαλοπρεπὴς ἐσωτερικὴ καὶ ἐξωτερικὴ παράστασις τοῦ καλλιμαρμάρου ναοῦ, ἡ ἀρχαιοπρεπὴς καὶ κατὰ τὰς παραδόσεις τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἐπιτέλεις τῶν ἐν αὐτῇ ἱερῶν τελετῶν, προκαλοῦσιν τὴν συγκίνησιν καὶ τὰ δάκρυα, ἡ ἀπειρία τῶν θαυμάτων δι' ὧν ἡ Πάνσεπτος Εἰκὼν δωρεῖται εἰς τοὺς ἀτυχεῖς τὴν ἴσιν καὶ τὴν παρηγορίαν, διασαλπιδεύει διὰ τὴν προσκυνητῶν καὶ τῶν ἀπείρων προσφύγων τῶν κατὰ τὴν ἐπαναστάσιν καταφυγόντων εἰς τὴν νῆσον, καὶ ἐπανακαμψάντων μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων εἰς τὰς πατρίδας των, καὶ διακηρυξάντων τὰ τελεσθέντα κατὰ τὴν εὐρεσιν τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνος ὑπερθानμαστὰ γεγονότα, κατέστησε πασίγνωστον τὴν φήμην τοῦ ἱεροῦ τούτου τῆς Ὁρδοδοξίας Σεμνώματος εἰς πᾶσαν γωνίαν τοῦ τε ἐλευθέρου καὶ ἀλυτρώτου Ἑλληνισμοῦ, καὶ κατέστησαν Πανελληνίον τὴν φήμην αὐτοῦ, γενομένου τὸ κέντρον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἡ Νέα Ἱερουσαλὴμ καὶ Ἑθνικὴ κολυμβήθρα εἰς ἣν συνέρρεον οἱ ἀπανταχοῦ Ἑλληνικοὶ πληθυσμοί, ἀναζωογονούμενοι εἰς τὰ ὑγιὰνάματα τῆς Ἑθνικῆς διδασκαλίας καὶ ζωῆς, διὰ τῶν καθιερωθεισῶν ἐν αὐτῇ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ 25ην Μαρτίου καὶ 15ην Αὐγούστου πανηγύρεων.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΕΚΘΕΣΙΣ

Περὶ τῆς θέσεως καὶ τῆς ἐν γένει δράσεως τοῦ ἱεροῦ τούτου τῆς Εὐαγγελιστρίας Ἰδρύματος καὶ τῆς κοινωφελοῦς σοβαρᾶς καὶ εὐεργετικῆς αὐτοῦ δράσεως, ὁ τότε διοικητὴς τῆς νήσου Ἰωάννης Θεο-

τόκης, ἀνὴρ ἐκ τῶν λίαν μεμορφωμένων ἐν Ἑλλάδι, ὑπέβαλε πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμματειῶν τὴν κάτωθι ἐκθεσιν·

«Ἀφ' ἧς ἀνευρέθη ἡ Ἀγία τῆς Εὐαγγελιστρίας Εἰκὼν, ἡ Τήνος ἐλαμπρύνθη καὶ ἐπλούτισε, καθ' ὅσον διαδοθείσης ἐφ' ὅλον τὸν κόσμον τῆς θαυματουργοῦ καὶ θείας δυνάμεως, ἥτις ἐπενεργεῖ εἰς νοσοῦντας καὶ ἄλλους πάσχοντας ἀνθρώπους, συνέρρεον ἀπὸ περάτων, εἰς τὴν νῆσον ταύτην ἀμύπολλοι προσκυνηταί, φέροντες ἄφθονα δῶρα εἰς τὸν ἱερὸν Ναόν, καὶ δαπανῶντες ἱκανὰς ποσότητας χρημάτων, εἰς τὴν ἀγοράν, τὰ καφενεῖα, καὶ τὰ ἐργαστήρια, διὰ τῶν ὁποίων ἀπελάμβανε καὶ ἀπολαμβάνει ὁ ἱερὸς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ Ναὸς εἰσοδημάτων εἰς μετρητὰ καὶ ἄλλα πολύτιμα καὶ μὴ ἀναθήματα, δι' ὧν συνετρεῖ καὶ συντηρεῖ Σχολεῖα, ἔχει συνταξιούχους καὶ ὑποτρόφους, χήρας καὶ ὀρφανὰ, συντρέχει τὴν Φιλεκαπιδευτικὴν Ἑταιρίαν, διατηρεῖ νόθα ἱκανά, περιθάλπει πένητας, τυφλοὺς, χωλοὺς, πεπυρωμένους, καὶ ἐν γένει ἀνικάνους πρὸς τὸ ἐργάζεσθαι, συνέδραμε καὶ συντρέχει εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ λιμένος τῆς Τήνου, παραμυθεῖ ναυαγούντας, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ χρησιμεύει ὥς τὸ ἄσυλον παντὸς τεθλιμμένου καὶ ἀηλιπισμένου, χωρὶς διάκρισιν, θρησκείας, γένους καὶ φύλου».

Οὕτως ἐργάσθησαν οἱ ἀείμνηστοι ἐκεῖνοι Ἰδρυταὶ τοῦ Ἰδρύματος, πολλὰ κατορθώσαντες ἐν βραχείᾳ σχετικῶς διαστήματι, θέσαντες τὰς βάσεις οὕτω στερεὰς καὶ διαγράφαντες τὸν δρόμον τὸσον εὐεργετικὸν ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν, παρέδωκαν τὴν ἱερὰν ταύτην παρακαταθήκην εἰς τοὺς διαδόχους των ἵνα συνεχίσωσι καὶ συμπληρώσωσι τὸ θεάρεστον ἔργον των.

ΜΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΟΜΗΤΑ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΝ

Μὲ ὅλην τὴν εὐεργετικὴν καὶ τὸσον θεάρεστον δράσιν τῶν Ἰδρυτῶν τούτων, τῶν καταστησάντων ἄληστον τὴν μνήμην αὐτῶν ἐν τῷ τόπῳ, διὰ τοῦ ἐξόχου καὶ τεραστίου ἔργου των, δὲν ἔλειψαν κατὰ τὴν πατροπαράδοτον ἑλληνικὴν συνήθειαν καὶ αἱ μεμψιμοιρίαι καὶ αἱ πολιτικαὶ ἀντιζηλῖαι καὶ κατὰ τὸ 1830 τοιαῦται πολιτικαὶ ἀντιζηλῖαι ἔδωκαν ἀφορμὴν νὰ πιστευθῇ ὅτι πρόκειται περὶ ἀλλαγῆς τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, τῆς τοσοῦτον ζήλον καὶ δραστηριότητα καὶ τιμιότητα ἐπιδειξάσης κατὰ τὸ πολύμοχθον ἔργον τῆς διὸ καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἠναγκάσθη νὰ ἀναφερθῇ πρὸς τὸν τότε Κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος Κόμητα Καποδίστριαν διὰ τοῦ ἐπομένου ἐγγράφου·

Ἐξοχότατε,

Εὐδόκησεν ἡ Θεία Πρόνοια νὰ γίνῃ εἰς τὴν πατρίδα μας ἕνα καλόν, ἡ δὲ τύχη ἡ κακὴ καὶ βάσανος θέλει νὰ μᾶς τὸ ἀφαιρέσῃ, καὶ ἐκτὸς τῆς Ἐξοχότητός σας, ἄλλος δὲν δύναται νὰ καταπολεμήσῃ τὴν τύχην ταύτην. Πρὸ πολλοῦ γίνεται λόγος περὶ ἀλλαγῆς ἡμῶν τῶν ἐπιτρόπων τῆς ἐν Τήνῳ νέας Ἐκκλησίας, ὀνομαζομένης ὁ «Εὐαγγελισμός». Τὸ πρᾶγμα φαίνεται νὰ ἔχῃ κάλυμμα δικαιοσύνης, ζήλου καὶ ὁρθότητος, ἀλλὰ φοβούμεθα, μήπως ὑποκάτω τοῦ καλύμματος κρύπτεται ἄλλο τι παρὰ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὸν ζῆλον καὶ τὴν ὁρθότητα. Ἄν οἱ δλίγοι εὐκατάστατοι τῆς πατρίδος μας ᾔθελον νὰ δεχθῶσι τὸ τοιοῦτον βάρος τῆς Ἐπιτροπῆς, εὐχῆς ἔργον ἤθελον εἶσθαι καὶ ἡμεῖς νὰ ἀπαλαχθῶμεν ἀπὸ τοῦ κόπου· ἀπὸ ἐκείνους δὲ οἵτινες ζητῶσι νὰ ἐμβῶσι, ἔχομεν πολὺν φόβον, μήπως φέρωσι τὸ πρᾶγμα εἰς πτῶσιν, ἀνεπίδεκτον ἐπανορθώσεως, καὶ τὸ νὰ ἰδῶμεν ἡμεῖς νὰ καταντήσῃ εἰς πτῶσιν ἐκεῖνο τὸ κατάστημα, διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ὁποίου, ὑπεφέραμεν τόσα καὶ τόσα βάσανα, κατεφρονήσαμεν πανώλην, στόλους ἐχθρικοὺς, ἐπαπειλοῦντας ἡμᾶς, καθ' ἡμέραν σκώμματα καὶ ὀνειδισμοὺς εἰς τὴν ἀρχὴν συμπατριωτῶν μας καὶ ξένων, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον φροντίζομεν τὴν μᾶλλον δυνατὴν καλλιοτέραν κατάστασιν, ὥστε νὰ ἔχῃ αὐτὸ μισθοὺς βεβαίους διδασκάλων, γυναικῶν τροφῶν τῶν ἐρριμένων βρεφῶν, καὶ ἔξοδα πρὸς ἄλλας ἀγαθοεργίας, τὸ νὰ ἰδῶμεν λέγομεν τὴν πτῶσιν τούτου, δὲν ἠμποροῦμεν νὰ φέρωμεν ἀδακρυτὴ τὸ τοιοῦτον δυστύχημα. Διὰ τοῦτο παρακαλοῦμεν τὴν Ἐξοχότητά σας, νὰ μὴ συγχωρήσῃ νὰ γίνῃ τοῦτο. Ἄν ἠμπορῇ νὰ συλλάβῃ τις καθ' ἡμῶν ὑπόνοιαν σφετερισμοῦ, ἢ ἄλλης τινος ἰδιοτελείας, ἢ Αὐτοῦ Ἐξοχότης δύναται ἂν θελήσῃ νὰ μᾶς διορίσῃ νὰ δίδωμεν λογαριασμόν, ὅχι κατὰ μῆνα, ἀλλὰ κάθε ἐβδομάδα. Ἐχομεν σήμερον Γραμματικόν, ὅστις σημειώνει κατ' ὄνομα ὅσα εἰσέρχονται εἰς τὸ Ταμεῖον, καὶ ὅσα ἐκείθεν ἐξέρχονται, τὸ νὰ ζητήσωμεν δὲ γραμματικὸν κατ' ἐπάγγελμα, οἱ τοιοῦτοι ζητοῦν ἀδροὺς μισθοὺς, καὶ διὰ οἰκονομίαν δὲν τὸ ἐκάμαμεν, ἂν ὅμως εἶνε θέλησις εἰς τοῦτο τῆς Ἐξοχότητός σας, εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ τὸ κάμωμεν, ἢ ἂν αὐτὴ θελήσῃ νὰ μᾶς στείλῃ ἕνα γραμματικόν τοῦτο μᾶς εἶνε καὶ ἀρεστότερον. Εἴπομεν ἀνωτέρω ὅτι φροντίζομεν πολὺ διὰ τὴν καλυτέραν κατάστασιν τοῦ καταστήματος τούτου, διὰ τοῦτο ἂν ἡ Ἐξοχότης σας τὸ κρίνῃ εὐλογον, ἀπὸ χρήματα εὐρισκόμενα σήμερον εἰς τὸ Ταμεῖον τῆς Ἐκκλησίας, νὰ ἀγορασθῇ εἰς ὄνομά σας τὴν Τουρκικὴν γῆν, ἀπὸ τὴν πωλουμένην σήμερον ἢ εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἢ εἰς τὴν Εὐβοίαν, ἢ ὅπου περισσότερον κριθῇ εὐλογον, διὰ νὰ ἔχῃ ἡ Ἐκκλησία μίαν βεβαίαν πρόσοδον.

Γνωρίζομεν ὅτι ἡ ταπεινὴ μας ἀναφορά, ἔπρεπε νὰ σταλῇ διὰ μέσου τοῦ Διοικητοῦ, ἀλλ' ἐπειδὴ αὐτὸς ἐλλείπει πρὸ ἡμερῶν εἰς Θεο-

μιά, λαμβάνομεν τὴν τόλμην καὶ τὴν στέλλομεν μὲ τὸν ἐφημέριόν μας Παπᾶ Πολυχρόνιον πρὸς τὸν ὁποῖον παρακαλοῦμεν τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα νὰ καταδεχθῇ νὰ δώσῃ τὴν πρὸς ἡμᾶς προσταγὴν σας, καὶ μὲ τὸ βαύτατον σέβας προσκυνοῦντες εἴμεθα.

Τήνος 2 Σ/βρίου 1830.

Τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος
ἐμπειθέστατοι καὶ ὀποκλινέστατοι δοῦλοι
ΣΤΑΜ. ΚΑΓΚΑΔΗΣ
ΓΕΩΡΓ. ΠΕΡΙΔΗΣ
ΑΝΤ. ΚΑΛΕΡΓΗΣ
Χ' ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΩΤΟΣ

Ἡ εἰς τὴν ἀναφορὰν ταύτην τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπάντησις τοῦ Καποδιστριαίου δὲν ὑπάρχει, δὲν εἶνε ὅμως ζήτημα ὅτι, αὕτη ἐλήφθη ὑπὸ σπουδαίαν παρ' αὐτοῦ ἐποψίν, καὶ κατὰ συνέπειαν τὰ σχέδια τῶν θελησάντων διὰ ραδιοεργιῶν καὶ συκοφαντιῶν νὰ ἀντικαταστήσωσι τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην ἐνανάγησαν. Τοῦτο δὲ ἐμφαίνεται καὶ ἐκ τῆς παραμονῆς τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 1832 ὅτε αὐτοβούλως παρητήθη αὕτη. Ἐξελέγησαν δὲ εἰς ἀντικατάστασιν αὐτῆς οἱ Ἀντώνιος Νάξος, Ἰωάν. Καγκάδης, Ἰωάν. Σαργέδος, Γεώργιος Μαυρογένης, Ἀντών. Πόμερ καὶ Ἰωάν. Κούζοβιχ, διατηρηθέντες ὡς γραμματέως τοῦ Ἀθ. Καρδαμίτης.

ΑΝΕΓΕΡΣΙΣ ΔΩΜΑΤΙΩΝ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΠΛΕΥΡΑΣ

Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν ἀμφοτέρων τῶν Ναῶν ἄνω καὶ κάτω καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν δωματίων τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς, χρησιμευόντων διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς Σχολῆς, ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἢ διαδεχθεῖσα τὴν τῶν ἰδρυτῶν, ἀπεφάσισε κατὰ τὸ 1834 τὴν ἀνέγερσιν καὶ ἐτέρων δωματίων κατὰ τὴν ἀριστερὰν πλευράν, λαβοῦσα ἀφορμὴν ἐκ τῆς γενομένης δωρεᾶς τοῦ γηπέδου ὑπὸ τοῦ προσκυνητοῦ Νικολάου Ἡλιοῦ, ἀγοράσαντος τοῦτο παρὰ τοῦ Ἰωάννου Καγκάδης, ἀντὶ δραχμῶν 4,312 καὶ προσενεγκόντος πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀνεγέρσεως εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Ναοῦ, δραχμὰς 500. Ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ προσεφέρθησαν καὶ ὑπὸ τοῦ Παναγιώτου Ἐγγελητῆ δραχμαὶ 600 καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀγγέλου Χριστοδούλου δραχ. 300. Ἐκ τῶν προσφορῶν τούτων ἐνθαρρυνθεῖσα ἡ Ἐπιτροπὴ ἤτήσατο ἀρμοδίως τὴν ἀνέγερσιν καὶ τῶν δωματίων τούτων. Ἐπιτραπέσις δὲ τῆς ἀνεγέρσεως ἡ μὲν ἐπεξεργασία τοῦ σχεδίου ἀνετέθη εἰς τὸν μηχανικὸν Ἐρλάχερ, ἡ δὲ ἐφαρμογὴ τούτου κατ' ἀρχὰς εἰς τὸν ἀρχιτέκτονα Ἰωσήφ Γετμήν, ἔπειτα εἰς τὸν Χατζὴ Σίμον Νικολάου, καὶ τέλος εἰς τὸν Ἰωάννην Ψάλτην. Ἡ ἐργασία αὕτη ἐπερατώθη κατὰ τὸ 1838. Κατὰ δὲ τὸ 1840 ἀπεπερατώθη καὶ ἡ μαρμαρόστρωσις τῶν αὐλῶν καὶ ἡ κατασκευὴ τῶν ὥραιων μαρμαρίνων κλιμάκων ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Χ' Ἀντωνίου Λύτρα.

ΚΛΟΠΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΕΙΚΟΝΟΣ

Σοβαρώτατον γεγονός ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τοῦ Ἰδρύματος, συνταραῖαν ἅπασαν τὴν νῆσον, κινδυνεύσασαν νὰ ἀπώλῃ τὸν Ἱερὸν Θεσαυρὸν τῆς καὶ νὰ βυθισθῇ εἰς τὸν ὄλεθρον, εἶνε καὶ ἡ κλοπὴ τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνος, ἐπισυμβάσα τὴν 15 Δεκεμβρίου τοῦ 1842 καὶ ἐκτελεσθεῖσα ὑπὸ ἱεροσύλου τινὸς Χριστοδοῦλου Δημητριάδου ἐκ Δρεπάνου τῆς Ἀργολιδοκορινθίας. Πρὶν ἢ καταχωρήσωμεν ἐν τῷ παρόντι τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα τὰ μαρτυροῦντα τὸ σοβαρὸν τοῦτο γεγονός, ἐθεωρήσαμεν καλὸν νὰ ἀφηγηθῶμεν ἐνταῦθα τὴν ἱστορίαν του.

— — —

Ἦτο ἡ ἑσπέρα τῆς 15 Δεκεμβρίου τοῦ 1842. Μέσα εἰς τὸν περικαλλὲς Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας ἐτελεῖτο ὁ Ἑσπερινός. Οἱ ψάλλται καὶ οἱ ἱερεῖς ἔψαλλον τὰς ἑσπερινὰς πρὸς τὸν Ὑψιστον εὐχάς. Τὸ εὐσεβὲς ἄλλ' ἀραιὸν διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκκλησίασμα, ἡκροᾷτο ἐν κατανύξει συνεχῶς σταυροκοπούμενον. Σιγὴ μεγάλη ἐβασίλευεν ἐν τῷ Ναοῦ διακοπτομένη μόνον ὑπὸ τοῦ ἁσματος τῶν ψαλτῶν καὶ τῶν ἐπιφωνήσεων τοῦ ἱερέως. Καὶ εἶχε τι τὸ συγκινητικὸν καὶ ἀπείρως μεγαλοπρεπὲς κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ θέα τοῦ Ναοῦ. Εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἑσπέρας, τὰ πολύχρωμα κανδύλια τὰ ἐγκατεσπαρμένα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καὶ φωτίζοντα τὰς ὁχρὰς μορφὰς τῶν μαρτύρων τῆς Πίστews, αἱ πολλαὶ καὶ μεγάλαι λαμπάδες ἐπὶ τῶν διαφόρων κηροπηγίων, αἱ φωτίζουσαι τὸν Ναὸν καὶ ῥίπτουσαι τὸ γλυκὺ αὐτῶν φῶς ἐπὶ τῶν ἀργυρῶν καὶ μεγάλων τοῦ καλλιτεχνικοῦ Εἰκονοστασίου εἰκόνων, ἡ σειρὰ εἰτα τῶν ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ Ναοῦ στασιδίων, ἐφ' ὧν ὡς σκιαὶ μαῦραι διακρίνονται ἀραιοὶ οἱ εὐσεβεῖς προσκυνῆται ἡρέμα προσευχόμενοι, ἡ βασιλεύουσα ἐπίσης σιγῇ, ἡ δσμὴ τῶν ἐκ τῶν ἀδύτων τοῦ Ναοῦ ἀναπεμπομένων θυμιαμάτων, οἱ γλυκεῖς τόνοι τῶν ἀδομένων προσευχῶν, οἱ ἀντηχοῦντες ἐπὶ τῶν θόλων τοῦ μεγαλοπρεποῦς Ναοῦ, τὰ πάντα τέλος κατανύγουσι τὴν ψυχὴν, καὶ μεταφέρουσιν εἰς ἄλλους ὄνειρώδεις κόσμους. Ὁ ἑσπερινὸς ἐξακολουθεῖ. Ὁ ἱερεὺς ποιεῖται τώρα τὴν λεγομένην εἴσοδον. Οἱ προσκυνῆται κύπτουσι καὶ τὰ χεῖλη τῶν ψελλίζουσι προσευχάς.

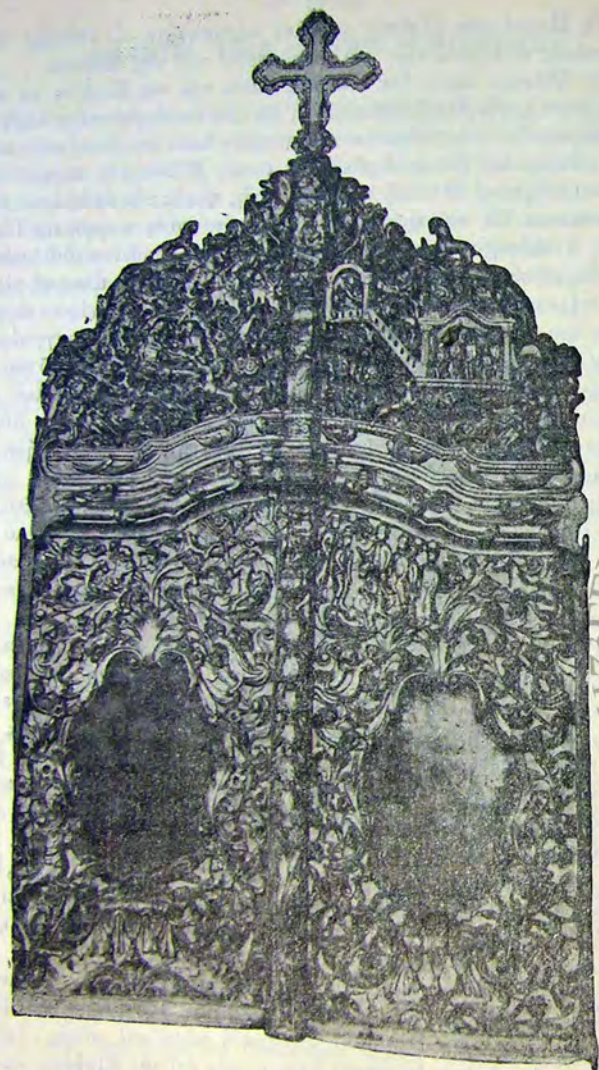
Αἰφνης ἡ ὑαλόφρακτος θύρα τοῦ Ναοῦ ἀνοίγεται καὶ ἀνθρωπος ὥσπερ τριακοντούτης εἰσέρχεται. Ὁ ἐπὶ τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνος φύλαξ στρέφει καὶ παρατηρεῖ τὸν ἄγνωστον. Ἐχεῖ τὸ βλέμμα ταπεινὸν οὗτος καὶ τὸ βῆμα δειλὸν καὶ ἀτολμον. Τὸ σκιδόφως τῆς ἑσπέρας σκοτεινότερον καθιστάμενον ἐντὸς τοῦ Ναοῦ καθιστᾷ δυσδιάκριτον τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ ξένου. Προχωρεῖ ἐλαφρῶς, ἵνα μὴ ταράξῃ τὴν ἡσυχίαν τῶν προσευχομένων, ῥίπτει κέρματά τινα ἐπὶ τοῦ κυτίου τῶν χρηματικῶν προσφορῶν, λαμβάνει καὶ ἀνάπτει κηρίον ἐπὶ τοῦ

πρὸ τῆς Πανσέπτου Εἰκόνος μεγάλου κηροπηγίου, εἰς ἔνδειξιν τῆς Φαρισαϊκῆς εὐλαβείας του, καὶ διευθύνεται πρὸ τῆς Εἰκόνος.

Ἐὰν ἡδύνατο τώρα ὅτε εὐλαβῶς κλίνει πρὸ τῆς Εἰκόνος νὰ παρατηρήσῃ τις τὸν ἀνθρώπον τοῦτον, θὰ ἔβλεπεν ἀγρίαν τινα λάμψιν, πῦρ σατανικὸν ἐκπεμπόμενον τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἀπὸ τοῦς τέως ἡμικλείστους καὶ θολοὺς ὀφθαλμούς του. Ἡ θέα τῆς περικαλλοῦς Εἰκόνος ἐξήγειρεν ἐν αὐτῷ τὰ ποταπὰ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου τοῦτου ἔνστικτα. Εἰς τὴν ψυχὴν αὐτὴν, ἡ γλυκύτατη μορφή τῆς Παρθένου, ἡ πλήρης κάλλους καὶ ζωηρότητος διατηρηθεῖσα διὰ μέσου τοῦ διαρρευσαντος πανδαμάτορος χρόνου, ἡ μετ' ἐλπίδα ἀπείρως γλυκὴ καὶ ἀνεξίκακον προσατενίζουσα τώρα αὐτόν, δὲν διεγείρει εἰς τὴν ψυχὴν του τὸ εὐγενὲς αἶσθημα τῆς μετανοίας καὶ τῆς συγγνώμης. Μήτοι τὰ θηρία δύνανται νὰ ποιήσωσι διάκρισιν τοῦ καλοῦ καὶ εὐγενοῦς; Ἐπὶ τοῦ πλοῦτον καὶ ἡ θέα τῶν ἀδαμάντων καὶ ἄλλων πολυτίμων ἐπὶ τῆς Εἰκόνος λίθων, διεγείρουσιν εἰς αὐτόν τὴν δίψαν τῆς ἀποκτήσεως καὶ ἐν ᾧ ὑποκριτικῶς κύπτει νὰ προσκυνήσῃ, τὰ βλέμματά του πλανῶνται περὶ τῆς Εἰκόνος τὸν στολισμόν, καὶ ἡ καρδία του πάλλει σφοδρῶς, καὶ τὰ χεῖλη του ψιθυρίζουσι λέξεις αἰτίνας εἰς τὸν παρατηρητὴν θὰ ἐφαίνοντο ὡς προσευχαί. Ἀλλὰ δὲν εἶχεν οὕτως τὰ θηρία γυμνάζουσι μόνον, αἱ σκοτειναὶ ψυχαὶ παραλθροῦσι βυσσοδομοῦσαι, οἱ κακοῦργοι ἀλλόφρονες ὁμιλοῦν καταστρώνοντες τὸ σχέδιον τῆς μοχθηρᾶς πράξεώς των.

Ἦτο καιρὸς νὰ συγκρατήσῃ τὸν αὐτόν του ἡ ἐλαχίστη ἀκόμη πρὸ τῆς Εἰκόνος παραμονή του, ἡδύνατο νὰ διεγείρῃ τὴν περιέργειαν τοῦ φύλακος. Ἐστράφη δεξιὰ καὶ μετὰ τὸ αὐτὸ ἀτολμον καὶ δειλὸν βῆμα, διηυθύνθη πρὸς τὴν δεξιὰν πλευρὰν τοῦ Ναοῦ. Ἐκεῖ εἰς γωνίαν τινα, προστατευόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ ἑσπερινοῦ σκιδόφωτος, ἡδύνατο ἤδη ἀθέατος νὰ ἐπισκοπήσῃ τὰ πάντα καὶ νὰ καταστρώσῃ τὸ σχέδιόν του. Στρέφει δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἐταστικὸν τὸ βλέμμα, ἀλλὰ δὲν εὐρίσκει οὐδαμῶς τὸ ἐπιζητούμενον ἀσφαλὲς χρυσφύγετον. Καὶ ἐν ᾧ περιφρονεῖ πλανᾷ τὸ βλέμμα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἄνω καὶ κάτω, διακρίνει τὸν γυναικωνίτην. Καὶ ἡ καρδία του, ἔαν εἶχε τοιαύτην σκιρτᾷ ἐκεῖ ἐπάνω ἐλπίζει νὰ εὕρῃ ἀσφαλὲς ὁρμητήριον· ἐκεῖθεν θὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸν ἀνίερον σκοπὸν του ὁ ἱεροσύλος.

Ὁ ἱερεὺς ποιεῖται τώρα ἀπὸ τῆς Ὁραίας Πύλης τὴν ἀπόλυσιν, οἱ ἐκκλησιαζόμενοι ἐξέρχονται ὁ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου καὶ διευθύνονται πρὸς τὰ κελλία των. Ἐξέρχεται τώρα καὶ αὐτός, ἀφ' οὗ κατέθεσεν ἕνα ἀκόμη ἀσπασμὸν ὑποκριτικὸν ἐπὶ τῆς Εἰκόνος, καὶ ἐν ᾧ οἱ ἄλλοι κατέρχονται τὰς μεγαλοπρεπεῖς τοῦ Ναοῦ κλίμακας, αὐτὸς ὁ καὶ οἱ ἄλλοι φεύγουσιν, αὐτὸς ἀνέρχεται τὴν κλίμακα τοῦ γυναικωνίτου καὶ ἀποφθεγνύει ἐπὶ τῶν δακτύλων τῶν ποδῶν βαδίζων,

Τὰ καλλιτεχνικῶς ἐπεξεργασμένα καὶ διὰ γλυφῶν πεποικιλμένα «Βημόθυρα» ἐν τῇ Ὁραίᾳ Πύλῃ, ἐφ' ὧν διάφοραι γλυφαὶ παριστῶσι ἱστορικά γεγονότα ἐκ τε τῶν Ἱερῶν Γραφῶν καὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Ναοῦ.

Μία γλυφὴ ἐκ τῶν «Βημόθυρων» παριστᾷ τοὺς κτίτορας τοῦ Ναοῦ, Στ. Καγκάδην, Γεώρ. Σιάτον, Ἀντ. Καλέγγην, Γεώρ. Παρίδην καὶ τὸν Ἐπίσκοπον Γίνου Γαβριήλ, κτίτοντας ἀνορθῶν τὸν ἐργατῶν τῶν ἀσχολουμένων εἰς τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου.

εἰσδύει ἐκεῖ εἰς τὸ βάθος πρὸς τὰ ἀριστερά, καὶ συσπειροῦται εἰς τὴν γωνίαν.

Κάτω ἐντὸς τοῦ Ναοῦ οἱ νεωκόροι σβύνουσιν ἀκόμη τὰ ἅπειρα διὰ τὴν τελεσθεῖσαν ἀκολουθίαν φῶτα, ἀφῆνοντες ἀνημένας μόνον τὰς πρὸ τῶν Εἰκόνων κρεμασμένας ἀργυρᾶς κανδύλας. Ὁ φύλαξ τῆς Πανσέπτου Εἰκόνας, ἀφου ἔσβυσε τὰ πρὸ αὐτῆς ὑπὸ τῶν πιστῶν ἀναφθέντα κηρία, ἤναψεν ἐπὶ μικροῦ ἔξ ὀρειχάλκου κηροπηγίου τὴν «ἀκοίμητον» λαμπάδα, ἐτοποθέτησε ταύτην πρὸ τῆς Εἰκόνας, καὶ ἡτοιμάσθη πρὸς ἀναχώρησιν, ἐκεῖνος ἐκεῖ ἀθέατος καὶ συσπειρωμένος εἰς τὴν γωνίαν μὲ τὰς χεῖρας σφιγχτάς, μὲ τὸ πρόσωπον πελιδνόν, μὲ τὴν καρδίαν πάλλουσαν σφοδρῶς ἐκ τοῦ φόβου μήπως ἀνακαλυφθῇ, παρηκολούθει ἀκροώμενος καὶ ἐμάντευε τὰς κινήσεις τῶν, εὐκρινῶς ἀκουόμενας μέσα εἰς τὴν ἀπόλυτον ἡρεμίαν τοῦ Ναοῦ. Ἦκουσεν ἔπειτα τὸ ἀλλεπάλληλον κλεισίμον τῶν παραθύρων καὶ τῶν θυρῶν τοῦ Ναοῦ, καὶ ὅταν ἡ βαρεῖα καὶ κεντρικὴ θύρα ἐδούπησε κλεισμένη, ὅταν καὶ ἡ θύρα τῆς ἀνόδου εἰς τὸν γυναικωνίτην ἔκλεισε, καὶ ἤκουσε τὰ βήματα τῶν ὑπαλλήλων ἀπομακρυνόμενα καὶ χανόμενα ἐκεῖ πέραν εἰς τὰς πρὸς τὸ προαύλιον κλίμακας, ἀνέπνευσεν. Ἐτάνυσεν εἰτα τὰ συσπειρωμένα μέλη του, ὑψηλῆς ἐλαφρῶς ἐπὶ τοῦ ἀγκῶνος τῆς δεξιᾶς χειρός, ὑπεστήριξε διὰ τῆς παλάμης τὴν κεφαλὴν του, καὶ εἰρωνικὸν καὶ σατανικὸν μειδίαμα ἐπήνθησεν ἐπὶ τῶν χειλέων του. Ἐμεινεν ἐκεῖ ἐπὶ πολὺ ρεμβὸς καὶ σύνους, καταστρώνων ἴσως τὸ σκεδιδόν του.

Ἐὰν ἦτο δυνατόν νὰ ἔβλεπέ τις αὐτὸν κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ὑπὸ τὸ ὥχρον φῶς παρακειμένης κανδύλας, θὰ ἀνεγνώριζεν ὑπὸ τὴν μορφήν ἐκείνην ἓνα κτηνώδη κακοῦργον, μελετώντα τὸ κακὸν διότι ἡρέσκετο εἰς τὸ κακόν. Εἶχεν οὗτος κεφαλὴν μεγάλην καὶ εἰς ὅξυ ἀπολήγουσαν ἄνωθεν, μέτωπον στενόν, ὀφρεῖς ἀραιάς, ρίνα μικράν καὶ πλατεῖαν, ὀφθαλμοὺς μικροὺς καὶ θολοὺς ἐντὸς μεγάλων κογχῶν, χεῖλη ἐξογκωμένα ὡς ρύγχος, ὀδόντας ἀραιοὺς καὶ κατεστραμμένους, σιαγόνα προέχουσαν καὶ καταλήγουσαν εἰς γνάθους, ἐν μιᾷ λέξει ἦτο θηρίον ὑπὸ μορφήν ἀνθρωπίνην, ἦτο κακοῦργος ἐκ φύσεως. Τί ἐξήτει; τί ἤθελε; εἶχε τί τὸ ὀρισμένον καὶ σαφὲς ἐντὸς τοῦ ἐγκεφάλου του;

Εἶχεν ἀκούσει τὴν φήμην τοῦ Ἱεροῦ ἐκείνου κειμηλίου φερομένην ἐπὶ τῶν πτερυγῶν τῆς δόξης, εἶχεν ἀκούσῃ τὸν ἐπ' αὐτῆς πλοῦτον καὶ ἡ διάνοιά του εἶχε σκοτισθῇ. Εἶχεν ἀποφασίσῃ νὰ ἀρπάσῃ τὸν ἐπ' αὐτῆς πλοῦτον καὶ νὰ κρύψῃ τὴν Εἰκόνα.

Ἀλλὰ πῶς θὰ ἐξεποίει τοῦτον, οὔτε αὐτὸς δὲν ἐγνώριζε.

Ἐμεινεν εἰς ἐκείνην τὴν θέσιν ἐπὶ μακρόν.

Ἐξῶ δ' ἡλῖος ἀπὸ πολλοῦ εἶχε κρυβῆ ὀπισθεν τῶν βουνῶν τῆς Σύρου. Ἐπῆλθεν ἔπειτα τὸ λυκόφως, καὶ μετὰ τοῦτο ἡ νύξ ἤπλωσε τὰς

μαύρας αὐτῆς πτέρυγας ἐπὶ τῆς γῆς. Σιγὴ βαθεῖα ἐβασίλευε καθ' ὅλην τὴν ἑκτασιν τοῦ Ἰδρύματος, καὶ μόνον ὁ συριγμός τοῦ βορρᾶ ἐτάραττε τὴν ἡρεμίαν τοῦ τόπου.

Ἦγέρθη τότε τῆς θέσεώς του καὶ ἀποφθετὶ βαδίζων ἐφθασεν ἐπὶ τῶν παραθύρων τοῦ Νάρθηκος καὶ ἐξ ἐνὸς ἔξ αὐτῶν ἐκνυσεν ἀπὸ τοῦ ὕψους ἐκεῖ καὶ ἐπεσκόπησε κάτω τὰς μαρμαροστρώτους αὐλὰς καὶ τὴν ὅλην τοῦ Ἰδρύματος ἑκτασιν. Ἦσυχία παντελὴς ἐβασίλευεν ἀραιὰ τινὰ φῶτα ἔδω καὶ ἐκεῖ ἐπὶ τῶν κελλίων, ἐμαρτύρουν ὅτι ἐκεῖ ἡγρύνουν ἀνθρώποι. Κάκου κάπου καμμιά σκιὰ ἐφαίνετο διασχίζουσα τὴν μεγάλην αὐλήν ἤσαν προσκυνηταὶ μεταβαίνοντες εἰς τὰ κελλία τῶν. Κάποτε ὁ θόρυβος πλησιαζόντων βημάτων, τὸν ἔκαμνον νὰ φρικιᾷ καὶ νὰ τρέμῃ. Ἦσαν ἄλλοι οἷτινες ἐρχόμενοι ἐξῶθεν τῆς μεγαλοπρεποῦς θύρας τοῦ Ναοῦ, ἴσταντο ἐκεῖ ἐπὶ στιγμὰς τινὰς προσερχόμενοι, ἐσταυροκοποῦντο καὶ ἀπήρχοντο νὰ κοιμηθῶσιν.

Ἐμεινεν ἐκεῖ ἐπὶ πολὺ, καὶ ὅταν τὸ τελευταῖον φῶς ἐν τοῖς κελίοις ἐσβέσθη, ἐστράφη περιχαρὴς τότε πρὸς τὰ ἔνδον τοῦ Ναοῦ. Ἀπὸ τῆς θέσεως ἐκείνης ἡδύνατο τώρα ἀνέτως καὶ μόνος νὰ παρατηρήσῃ τὰ πάντα. Τοὺς μεγάλους ἔξ ἀργύρου πολυελαίους, τὴν ἀπειρίαν τῶν ἀργυρῶν καὶ ἐπιχρῶσαν κανδυλῶν, τὴν ἀναρίθμητον σειρὰν τῶν ἐπὶ τῶν τοίχων ἐξηρητημένων ἀφιερωμάτων, ὅλα τέλος ὅσα ἢ πρὸς τὴν Πάνσεπτον Εἰκόνα, εὐσέβεια καὶ λατρεία εἶχε σωρεύσῃ ἐκεῖ. Ἡ θέα ὅλων αὐτῶν τὸν κατέστησε ζοφερώτερον. Ἐπῶθει ἐὰν ἦτο δυνατόν νὰ ἀπολαύσῃ ὅλον αὐτὸν τὸν πλοῦτον, ἡσθάνετο τὴν ἀδυναμίαν του καὶ ἐξοφούτο ἡ καρδία του περισσότερον. Ἐκάθισεν ἐπὶ παρακειμένου στασιδίου, καὶ ἐξηκολούθει περιφέρων τὸ βλέμμα πανταχοῦ.

Εἰς πάντα ἄλλον τὸ σκότος τῆς νυκτός, ἡ ἐπικρατοῦσα νεκρικὴ σιγὴ, τὸ θρηνώδες σύριγμα τοῦ βορρᾶ ἐπὶ τῶν θόλων τοῦ Ναοῦ, τὸ ὥχρον καὶ ὑποτρέμον φῶς τῶν κανδυλῶν, αἱ γλυκαίαι ἀλλὰ σοβαραὶ μορφαὶ τῶν Εἰκόνων, αἵτινες ἔρριπτον θαρρεῖς τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἀθλίου ἐκείνου, πάντα ταῦτα, εἰς πάντα ἄλλον θὰ ἐνεποιούν τρόμον καὶ φρίκην, εἰς τὴν λιθίνην ἐκείνην καρδίαν οὐδεμίαν ἐνεποιούν αἰσθησιν.

Ὁ βαρὺς κώδων τοῦ Ὠρολογίου τοῦ Ναοῦ ἐσήμανεν ἀλληλοδιαδόχως τὴν ἀπαροδὸν τῶν ὥρων, καὶ αὐτὸς ἀκίνητος ἐκεῖ ἔφερε τὸ βλέμμα πλάνον τῆς δὲ κἀκεῖσε.

Ἀλλ' ὅταν καὶ πάλιν ὁ βαρὺς κώδων ἀντήχησεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς σιγῆς ἐκείνης καὶ ἐσήμανε τὴν ἐνδεκάτην, ἡγέρθη ὡς ἔξ αὐτομάτου. Εἶνε ὥρα ἐψιθύρισε πλέον τὸ πᾶν καθέσθαι, καὶ οὐδεὶς ὀφθαλμὸς δύναται νὰ παρακολουθήσῃ τὰς πράξεις μου.

Ἐλησμόνει ὁ ἱερόσυλος ὅτι ἡγρύνει ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ Θεοῦ.

Ἐξετύλιξε τότε ἀπὸ τῆς οὐρῆς τοῦ σχοινίου, ἐπλησίασεν ἐπὶ τοῦ ξυλίνου δικτυωτοῦ τοῦ Γυναικωνίτου, καὶ ἀφοῦ ἐβεβαιώθη περὶ τῆς στερεότητος, ἔδωσε στερεῶς τὴν ἄκραν τοῦ σχοινίου ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἔρριψε τὴν ἑτέραν ἄκραν κάτω εἰς τὸ βάθος τοῦ Ναοῦ. Διεσκέλισεν εἰτα τὸ δικτυωτὸν καὶ κρατῶν σφιγκτὰ τὸ σχοινίον, ἤρξατο κατερχόμενος ἀπὸ τοῦ ὕψους ἐκείνου, περιστρεφόμενος ὡς αἴλουρος καὶ περιδινούμενος εἰς τὸ κενόν. Μικρὸν καὶ ὁ θρασὺς εὐρέθη ὄρθιος κάτω ἐντὸς τοῦ Ναοῦ, ἀσθμαίνων καὶ ἀκιδῶς ἐκ τῆς δυσκόλου καταβάσεως. Ἐστάθη, ἀνέπνευσεν, ἐσπόγγισε διὰ τῆς περιχειρίδος του τὸν ἰδρώτα, καὶ ἐλαφρῶς βαδίζων εἰτα, κατηνύθη πρῶτον εἰς τὸ ἱερὸν Βῆμα. Ἐκεῖ ὁ βέβηλος, ἤπλωσε τὰς χεῖρας ἐπὶ τῆς ἱερᾶς Τραπεζῆς, ἀνεσκάλευσε τὰς ἐπ' αὐτῆς ἱερὰς ὀθόνας, ἀνέτρεψε τὰ πάντα καὶ μὴ εὐρὼν τί τὸ κατ' αὐτὸν πολῦτιμον ἐστράφη ἀριστερά. Τὸ βλέμμα του ἔπεσε τότε, ἐπὶ τοῦ περιχρύσου Ἀγίου Ποτηρίου τοῦ κειμένου ἐπὶ τῆς ἱερᾶς Προθέσεως, ὥρμησεν ἐκεῖ καὶ ἐξήτησε νὰ τὸ ἀρπάσῃ. Ἀλλὰ παράδοξον! τῷ ἐφάνη ὅτι διέφευγεν ἐκ τῶν χειρῶν του, ἐπειράθη καὶ ἐκ δευτέρου νὰ τὸ συλλάβῃ ἄλλ' ἢ χεὶρ του δὲν ἔκλειε· τὸν κατέλαβε τότε φρίκη, αἱ τρίχες του ὠρθώθησαν, καὶ ἡ ὄψις του κατέστη πελιδνή· ἀπεμακρύνθη ὀλίγα βήματα καὶ ἐστάθη· τῷ ἐφάνη ὡς νὰ ἤκουσεν ὁμιλίας εἰς τὸν κάτω Ναόν· τὸ αἷμα του ἐπάγωσε τότε, καὶ ὄλος τρέμων, ἐξηλθεν ἀποφητὶ βαδίζων εἰς τὴν Ὠραίαν Πύλιν καὶ ἔτεινε προσεκτικὸν τὸ οὖς. Ἄκρα σιγῇ, ἐβασίλευε καθ' ὅλον τὸν Ναόν. Μπᾶ! εἶπεν εἶνε τῆς φαντασίας μου! καὶ ὥσει ἐκπλησσομένης καὶ αὐτὸς διὰ τὸν φόβον του, ἀσυνήθη εἰς τὴν κτηνώδη ἀναισθησίαν του, ἀνέκτισε τὸ θάρρος καὶ τὰς δυνάμεις του, καὶ πετῶν σχεδόν, εὐρέθη μετ' αἰματὰ τινα πρὸ τοῦ προσκυνηταρίου, ἀπέσπασεν ἀπ' αὐτοῦ χρυσὰ τινα καὶ ἀργυρὰ ἀφιερῶματα, ἔλαβεν εἰτα τὴν εἰκόνα εἰς τὰς ἀνιέρους χεῖρας του, ἔσπευσεν πρὸς τὴν δυτικὴν θύραν τοῦ Ναοῦ, ἔσυρε τὸν μοχλόν, ἤνοιξεν αὐτὴν καὶ εὐρέθη ἔξω.

Κατῆλθεν ἔπειτα τὴν ἀριστερὰν κλίμακα τοῦ Ναοῦ, εἰσῆλθεν εἰς τὸν παρακείμενον αὐτῇ κήπον καὶ διασκελίσας τὸν πρὸς τὴν ὁδὸν πλέον τοῖχον, ἐπήδησεν ἐλαφρῶς κάτω, καὶ ταχὺς ὡς ἀστραπὴ ἐχάθη μέσα εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτός, λαβὼν τὴν πρὸς δυσμὰς ἄγουσαν.

Η ΠΡΟΑΙΣΘΗΣΙΣ

Κάτω παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ἱεροῦ λόφου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ οἰοῦντος ὡς ἄλλη Ἀκρόπολις, ἵδρυται τὸ ἱερὸν τῆς Παρθένου, κεῖται ἡ μικρὰ πόλις Τήνου, ἣτις κεκαλυμμένη τῶρα μετὰ τὸν μέλανα πέπλον τῆς νυκτός, ἐξαπλοῦται ἡδέως καὶ ἀμερίμνως κοιμωμένη ὡς τὴν

πεφλημένην κόρην, ἣτις ἄφροντις ὅλως παρὰ τοὺς πόδας φιλοστόργου μητρὸς παραδίδεται γλυκῶς εἰς τοῦ ὕπνου τὴν ἀγκάλην.

Σιγὴ νεκρικὴ βασιλεύει καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν ἔκτασιν, διασκοπτομένη κάποτε ἀπὸ τὰς ὑλακὰς τῶν ἀνὰ τὰς συνοικίας περιφερομένων μέσα εἰς τὰς ὁδοὺς κυνῶν. Ὀλίγοι φανοί, ἐγκατεσπαρμένοι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, μετὰ τὰς ἐξ ἐλαίου λυχνίας των, ρίπτουσι τὸ ἀμυδρὸν καὶ τρεμοσβύνον, ὑπὸ τὴν ἐλαφρὰν καὶ ριγηλὴν πνοὴν τοῦ βορρᾶ τὸ φῶς των εἰς τὰς στενάς καὶ ἐρήμους αὐτῆς ὁδοὺς. Οὐδεὶς ἀνθρώπος φαίνεται, οὐδὲ σκιά κἄν προβάλλει οὐδαμοῦ. Αἱ μικραὶ αὐτῆς οἰκίαι, κατὰκλειστοὶ εἶνε βεβυθισμένοι εἰς τὸ σκότος. Ἀραιὰ τινα φῶτα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ εἰς τινὰς ἐξ αὐτῶν, μαρτυροῦσι μετὰ τὸ ὥχρον αὐτῶν φῶς, τὴν ὑπαρξίν κανδυλῶν ἀνημμένων ὑπὸ εὐσεβῶν πρὸ των Ἀγίων.

Τὸ πᾶν ἡρεμεῖ, τὸ πᾶν καθεύδει.

Ἐν τούτοις μέσα εἰς τὴν ἀπόλυτον ἐκείνην ἡρεμίαν, ἀνθρωπὸς τις μένει ἄγρυπνος. Τὰ βλέφαρά του βεβαρυμένα ὑπὸ τοῦ καμάτου τῆς ἡμέρας εἶνε κεκλεισμένα, ἀλλ' ὁ ὕπνος οὐ τὸσον ἐπικαλεῖται τὸν ἀποφεύγει θαρρεῖς. Κεῖται ἐπὶ τῆς στρωμνῆς του ἀπὸ μακρῶν ὥρων, καὶ στρέφεται ἀδιακόπως ἀπὸ τῆς μιᾶς πλευρᾶς εἰς τὴν ἄλλην, πλὴν οὐδαμοῦ, τῶν καταπεπονημένων μελῶν του εὐρίσκει τὴν ἀνάπαυσιν. Ἡ ψυχὴ του βεβαρυμένη, δύσθυμος, προαισθητικὴ ἴσως, ἡ φαντασία τοῦ πλάνος τὸν περιφέρει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν, τῷ ἐκφεύγουσι στεναγμοὶ βαρεῖς ὡς νὰ τῷ συμβαίη μεγάλη συμφορὰ. Ἐρωτᾷ ἑαυτὸν, ἀλλὰ δὲν εὐρίσκει τὸν λόγον τῆς τοιαύτης βαρυθυμίας. Κάποτε ὁ εὐεργετικὸς ὕπνος, τὸν ψαύει μετὰ τὰς ἀπαλὰς τοῦ πτέρυγας, πλὴν ἐφιάται δεινοί, ὄνειροι φοβεροὶ καὶ ἀπαίσιτοι τὸν ἐξυπνοῦν περιδεῇ καὶ ἀσθμαίνοντα. Ταλαιπωρεῖται, ἐγείρεται, καὶ πάλιν ἀνακλίνεται, ἀλλ' οὐδεμίαν εὐρίσκει ἡσυχίαν.

Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ὁ τὸσον δύσθυμος, εἶνε ὁ φύλαξ τῆς Εἰκόνο. Πρᾶγμα παράδοξον· ἀφ' ἧς οὗτος περιστρέψας τὸ κλειθρον τῆς μεγάλης θύρας τοῦ Ναοῦ, ἔθεσεν αὐτὸ εἰς τὰ θυλάκιά του καὶ ἀπῆρχετο, μιὰ παγερὰ φοικίαισι διήλθεν ὅλου τοῦ σώματος του, αἱ τρίχες αἱ πολιαι τῆς κόμης του ἀνέσπασθησαν, ὥσει χεὶρ ἀόρατος νὰ τὸν προσεῖλκεν πρὸς τὰ ὀπίσω, ἡ ψυχὴ του κατέστη βαρεῖα δύσθυμος, καὶ ἐν τοιαύτῃ ψυχικῇ καταστάσει, μετέβη εἰς τὸν οἶκον του.

Ἐμεινεν ἐκεῖ ἐν τῇ περιγραφείσῃ καταστάσει μέχρι τῆς 4ης ἐωθινῆς ὥρας. Ἦτο καιρὸς νὰ ἐγερθῇ. Ἡ φωνὴ τοῦ καθήκοντος τὸν ἐκάλει ἐκεῖ ἐπάνω. Μετ' ὀλίγον ὁ κώδων τοῦ Ναοῦ, θὰ ἐκάλει τοὺς πιστοὺς εἰς τὴν ἐωθινὴν πρὸς τὸν ὕψιστον προσευχὴν.

Ἠγέρθη, ἐνεδύθη, ἔρριψεν ἐπὶ τῶν ὤμων του μακρὸν ποδήρεος ἐπανωφόριον, ἤναψεν εἰτα μικρὸν φανὸν καὶ κρατῶν αὐτὸν εἰς χεῖρας ὡς ὁδηγὸν κατὰ τοῦ ἐπικρατοῦντος ψηλαφητοῦ σκότους, καὶ

ἀνοίξας τὴν θύραν τοῦ εὐρέθη εἰς τὴν ὁδόν. Διήλθεν εἰτα τὴν πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ μεγάλῃν ὁδόν, ἔκαμψε στενωπὸν τινα, ἑστάθη πρὸ τῆς θύρας οἰκίας τοῦ τινος καὶ ἔκρουσεν ἰσχυρῶς. Ἀμέσως μία φωνὴ ἠκούσθη ἐνδοθεν· εἰμαι ἕτοιμος, καὶ συγχρόνως ἡ θύρα ἠνοιχθῆ καὶ ἄνθρωπος νέος τὴν ἡλικίαν, ἐξῆλθεν. Ἦτο ὁ νεωκόρος. Οἱ δύο ἄνδρες ἔλαβον τὴν πρὸς τὸν Ναὸν ἄγουσαν. Οἱ ἀλέκτορες ἤδη ἤρξαντο νὰ ψάλλωσι τὸ ἑωθινόν. Ἡ πόλις ἤρχισε νὰ δεικνύῃ σημεῖα ζωῆς. Ἀνθρώποι τινες μὲ μικροὺς φανούς ἀνὰ χεῖρας ἔσπευδον εἰς τὴν ἀγοράν. Ἦσαν ἀλιεῖς, οἵτινες πρῶτοι πάντων ἐγειρόμενοι σπεύδουσιν εἰς τὸ ἔργον των. Κάτω εἰς τὴν ἀγορὰν μικρά τινα καφετεῖα εἶχον ἀνοίξῃ τὰς πύλας των, πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ἀνθρώπων τούτων, οἱ ὅποιοι ἐκεῖ συναντῶμενοι ἐκκινοῦν εἰτα μετὰ τῶν λέμβων των εἰς τὴν ἐργασίαν. Οἱ δύο ὑπάλληλοι τοῦ Ναοῦ, ἀνέρχονται τὸν ἀνωφερὴ δρόμον τὸν ἄγοντα εἰς τὸν Ναόν. Τὸ πρωῒνόν ψυχος τοὺς κάμνει νὰ εἶνε κεκαλυμμένοι μέχρι τῶν ὠτων. Βαδίζουσι βραδέως καὶ ἡ ὁμιλία των περιστρέφεται περὶ τὸν ὕπνον τῆς νυκτός. Ὁ νεωκόρος ἀκούει σιωπηλὸς τὸν πρεσβύτερον ἀφηγούμενον τὴν ἀπνίαν ἐξ ἧς ὑπέφερεν ὅλην τὴν νύκτα, τὴν δυσθυμίαν ἣτις τὸν κατεῖχε, τοὺς ὁνείρους τοῦ εἶτα τοὺς τρομακτικοὺς οἱ ὅποιοι τὸν ἐβασάνισαν κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην. Οὕτω συνομιλοῦντες ἐφθασαν ἔξω τῆς θύρας τοῦ Ναοῦ, περιέστρεψαν καὶ πάλιν τὸ κλειθρον, ὥθησαν τὴν θύραν καὶ εἰσῆλθον.

Μιά εὐδῖα ἄρρητος, ἐξ ἐκείνων αἵτινες πλανῶνται ἐντὸς τῶν Ναῶν, ἐκ τῶν πυκνῶν θυμιαμάτων τοὺς περιέλουσε.

Τὰ πρὸ τῶν Εἰκόνων φῶτα τῶν κανδυλῶν, ἦσαν ἄλλα ἐσβεσμένα, καὶ ἄλλα περὶ τὸ τέρμα των τρεμοσβύνοντα. Μόνον ἡ πρὸ τοῦ εἰκονοστασίου «ἀκοίμητος» λαμπάς ἦναπται ζωηρῶς. Οἱ ὑπάλληλοι ἔκαμον τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ ἐπροχώρησαν πρὸς τὸ εἰκονοστάσιον.

ΨΥΧΩΝ ΣΠΑΡΑΓΜΟΣ

Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι φθάσαντες πρὸ τοῦ Προσκυνηταρίου ἐνθα ἐτίθετο ἡ Εἰκὼν, ἕστησαν αἴφνης κατάπληκτοι. Ἀπὸ τῆς ἱερᾶς θέσεως ἔλειπεν ἡ πολύτιμος Εἰκὼν. Ἀπὸ τοῦ προσκυνηταρίου ἐπίσης ἔλειπον πολύτιμα ἀφιερώματα. Ἔτερα τούτων ἐκείντο χαμαὶ πρὸ τῶν ποδῶν των. Ἐμειναν ἐκεῖ ὡσεὶ ἀπολιθωθέντες, ἄλλοι, μὲ τὸ στόμα κεχρῆνός, μὲ τὰς χεῖρας συμπελεγμένας, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς προσατενίζοντας πρὸς τὴν ἱερὰν θέσιν, ἀφ' ἧς ἔλειπεν ἡ Εἰκὼν, μὲ τὴν ὄψιν πελιδνήν, μὲ τὰς τρίχας ἠνωρθωμένας, καὶ ὅταν συνῆλθον ἐκ τῆς καταπλήξεως, ὅταν ἠγνόησαν τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς, ὅταν ἐβεβαιώθησαν ὅτι τὸ πᾶν ἀπώλετο, ὅτι βέβηλος χεὶρ εἶχε τεθῆ ἐπὶ

τῆς Εἰκόνος, ἔρρηξαν μίαν κραυγὴν φρίκης καὶ ἀπογνώσεως καὶ ἐπειτάθησαν ἔξω.

Ἡ φωνὴ των εἶχε παγώσῃ θαρρεῖς ἐντὸς τοῦ λάρυγγος παρ' οὗ ἐξήρχοντο μόνον ἀναρῆροι φωναί, οἰμωγαὶ μᾶλλον, ἐν ᾧ τὰ μέλη των ἔτρεμον ὅλα, αἱ χεῖρες των ἐκινεῖντο σπασμωδικῶς καὶ οἱ ὀδόντες των συνεκρούοντο ἐκ τοῦ φόβου καὶ τῆς ἀπογνώσεως. Εἰς τὰς ἀπεγνωσμένας φωνὰς τῶν ἀνθρώπων τούτων, αἵτινες ἄγρια ἔκαμαν τοὺς θόλους καὶ τὰς στοὰς ν' ἀντηχῆσαι βαρεῖται, ὡσεὶ ἐπαναλαμβάνονσαι τὰς λέξεις τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, ἔσπευσαν ἀμέσως οἱ ἐν τοῖς πέριξ κελλίοις οἰκοῦντες προσκυνηταί, ἄλλοι ἡμίγυμνοι, ἀνυπόδητοι ἄλλοι, περιδεεῖς δὲ πάντες καὶ διερωτῶντες τὴν αἰτίαν τῶν γοερῶν κραυγῶν, εἰσῆλθον ἐντὸς τοῦ Ναοῦ, καὶ ἠρεύνθησαν ἐπιμελῶς, μή τι ὁ ἄθλιος κλέπτῃς εὐρίσκετο ἐκεῖ που κεκρυμμένος.

Τότε παρατηρήθη τὸ σχοινίον κρεμᾶμενον ἀπὸ τοῦ γυναικωνίτου, παρατηρήθη ἐπίσης ἡ ἀριστερὰ θύρα ἀνοικτὴ, ἐξ ἧς ἐβεβαίοντο ὅτι ὁ ἱερόσουλός παραλαβὼν τὴν Εἰκόνα εἶχε πρὸ πολλοῦ δραπετεύσῃ, ἄγνωστον ποῦ κατευθυνθεῖς.

Ἐὰν κεραυνὸς ἐπιπτε, ἐὰν ἐνέσκηπτε τοιοῦτος ἐκεῖ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀτυχῶν αὐτῶν ἀνθρώπων, δὲν θὰ ἐπέφερε τόσῃν παραξάλῃν, τόσῃν ταραχῇν, δὲν θὰ ἐνέσπειρε τόσῃν φρίκῃν, ὅσῃν ἡ γενικὴ κραυγὴ ἣτις ἐξῆλθεν ἀπὸ τῶν χειλέων ὅλων, ὡσεὶ αὐτομάτως. Κραυγάζουσιν ὅλοι. Κλέπται! Κλέπται! Τρέχουσιν ἄνω καὶ κάτω καὶ ἀνερευνῶσι πανταχοῦ. Τρέχουσιν ἄλλοι εἰς τὸν γυναικωνίτην, ἄλλοι εἰς τὸ ἱερὸν βῆμα, οὔτινος ἐρευνῶσιν ἐπιμελῶς πᾶσαν γωνίαν. Ἐκεῖ ἐπὶ τῆς ἱερᾶς Τραπεζῆς εὐρίσκουσι τὰ πάντα ἀνεστραμμένα, ἐξ οὗ πείθονται ὅτι ὁ ἱερόσουλός εἰσῆλθε καὶ ἐκεῖ ἐρευνῶν διὰ πολὺ τιμὰ ἀντικείμενα. Ἐπὶ τῆς ἱερᾶς Προθέσεως βλέπουν τὸ Ἅγιον Ποτήριον ἀνεστραμμένον, καὶ τὰ ἐπ' αὐτοῦ ἱερὰ καλύμματα κείμενα χαμαί. Ἄλλοι τρέχουσιν εἰς τὰς ἐξωτερικὰς θύρας, καὶ ἄλλοι εἰς πᾶσαν γωνίαν τοῦ ἀπεράντου ἐκείνου κτιρίου. Ἐρευνοῦν πανταχοῦ καὶ ἀποτυγχάνοντες ἐπανέρχονται πρὸ τοῦ ἱεροῦ προσκυνηταρίου, ἐνθα πάντοτε ἐτίθετο ἡ Εἰκὼν, καὶ εἰς τὴν θῆαν τῆς κενῆς θέσεως, ἐκρηγνύνται οἱ ἀτυχεῖς εἰς θρήνους καὶ ὀλολυγμούς, καὶ τὰ δάκρυά των πίπτουσιν ὡς χεῖμαρροι ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ συμπλέκοντες τὰς χεῖρας ἐν ἀπογνώσει μένουσιν ἐκεῖ ἄναυδοι καὶ συντετριμμένοι. Ἄλλοι σπεύδουσι τότε ἐπὶ τοῦ κωδωνοστασίου καὶ κρούουσι πενθίμως τοὺς κώδωνας τοῦ περικαλλοῦς Ναοῦ, ἐν ᾧ ἄλλοι τρέχουσιν ἔξω ἀπὸ τῆς πόλεως, ἵνα ἀναγγείλωσι τὴν μεγάλην συμφορὰν καὶ ἵνα εἰδοποιήσωσι τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ τὰς Ἀρχάς.

Ὅσοι ἤκουσαν τὸν ἦχον τῶν κωδῶνων τοῦ Ναοῦ τούτου, ὅσοι ἐξήτταν ἐπισταμένως, ἀνευρίσκουσιν ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ Ναῷ τούτῳ

υπάρχον εἶνε ἐκλεγεμένον, ἀρμόζον, σύμφωνον, ἀνάλογον, ὥσει ὑπὸ ἀοράτου χειρὸς ἐκλεγέν, ἵνα συντελέσῃ εἰς τὸ ἀρμονικὸν σύνολον τὸ ἀποτελοῦν ἓνα μεγαλοπρεπὴ Ναόν, μίαν ἐξαιρετικῶς συγκινητικὴν θεάν, ἐν ἱδρυμα ὥρατον ἱκανοποιῶν ἐν παντὶ καὶ καθηδύνον εὐφραίνον τὸν θεατὴν, θὰ ὁμολογήσῃ μεθ' ἡμῶν ὅτι καὶ ὁ ἦχος τῶν κωδῶνων τοῦ Ναοῦ τούτου, εἶνε συμμετρικός, ὁ ἀνάλογος τὴν φωνὴν καὶ κατὰ ποιόν, ἐνέχων τί τὸ σοβαρόν, τὸ συγκινητικόν, τὸ μεγαλοπρεπές, τὸ ἔκπαγλον.

Καὶ ὅταν τώρα ἐν ὄρθρῳ, ἐν ᾧ ἀκόμη μόλις ὑποφώσκει ἡ ἡδὺς καὶ ἀραιὰ τινὰ ἄστρα τρεμοσβύνουσιν εἰς τὸν οὐρανόν, ἀκούεται αἶφνης ὁ θρηνώδης οὗτος ἦχος τῶν κωδῶνων, μέσα εἰς τὴν ἀπώλυτον ἀκόμη ἡρεμίαν τῆς νυκτός, τὸ πρᾶγμα παράγει τόσῃν κατάπληξιν, τόσῃν αἰσθησίν, γεννᾷ τόσῃν φρίκῃν, ὥστε ἐπὶ τῷ ἀκούσματι οἱ πάντες ῥίπτονται ἐκτὸς τῶν οἰκῶν, καὶ ἐρωτῶσι περιδεεῖς καὶ σταυροκοποῦνται, καὶ τρέχουσιν ἑξαλλοὶ καὶ . . . ὅταν ἡ θλιβερά διὰ τὸν τόπον εἰδησις, ἔφθασε μέχρις αὐτῶν, ὅταν ἔμαθον ὅτι ἡ πολῦτιμος Εἰκὼν ἐκλάπη, οὐδεὶς κάλαμος δύναται νὰ περιγράψῃ τὴν εἰκόνα τῆς φρίκης καὶ τῆς ἀπογνώσεως τὴν γεννηθεῖσαν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ λαοῦ τούτου.

ΗΜΕΡΑ ΑΓΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΨΕΩΣ

Ὁ ἥλιος προβάλλει τώρα ὀπισθεν τῶν νεφῶν, μελαγχολικός καὶ αὐτὸς ὡς νὰ συμμερίζεται τὴν θλίψιν τῆς ἱερᾶς νήσου. Αἱ ἀκτῖνες αὐτοῦ ὠχραί, ἀσθενεῖς, χρυσίζουσιν ἐλαφρῶς τὰς κορυφὰς τῶν βουνῶν, ἐν ᾧ μέλαινα νέφη διατρέχουσιν τὰς ἀγανεῖς τοῦ οὐρανοῦ ἐκτάσεις, κρύπτοντα ἐκ διαλειμμάτων τὸ λαμπρὸν τοῦ οὐρανοῦ ἄστρον. Κάτω ἡ πόλις παριστᾷ ἔκτακτον καὶ θλιβερόν θέαμα. Οἱ κώδωνες ὄλων τῶν ναῶν ἐν πενθίμῳ συναυλίᾳ ἐξαγγέλλουσιν ἀνὰ τὰ πέρατα τῆς νήσου τὴν θλιβεράν εἰδησιν. Γυναῖκες λυσίκομοι, ἄνδρες ὠχροί, παιδία κλαίοντα διατρέχουσιν τὰς ὁδοὺς. Ἡ ὁδὸς ἡ ἄγουσα εἰς τὸν Ναόν, γέμει ἀνθρώπων ἀνερχομένων καὶ κατερχομένων. Ὁ Ναὸς ἐπίσης εἶνε κατάμεστος κόσμου ἀπεγνωσμένου. Τὸ σχοινίον κρέμαται ἐκεῖ, μαρτύριον τῆς στυγερᾶς τοῦ ἱεροσύλου πράξεως. Καὶ ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ τὰ πλήθη ἐξαγριοῦνται, καὶ αἱ ἀραιὰ κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀθλίου κλέπτου, πληροῦσι τὸν ἀέρα, καὶ αἱ πυγμαὶ προτείνονται ἀπειλητικώταται. Ἐκεῖ εἰς τὴν ἀγοράν, ἄλλοι ὅμιλοι συζητοῦν θορυβωδῶς, ὑπόνοιοι τρομεροὶ ἐκδηλοῦνται, καὶ σκέψεις παράτολμοι ἐκφέρονται παρ' αὐτῶν, ἀπειλοῦντες, χειρονομοῦντες, ἀφρίζοντες. Εἰς τὸ διοικητήριον, ὁ Διοικητὴς τῆς νήσου, ἀνὴρ εὐρείας ἀναπτύξεως καὶ μορφώσεως, ὁ Κόντε Θεοτόκης, ὡς ἀπεκά-

λει αὐτὸν ὁ λαός, ἔχει καλέσει ὅλας τὰς Ἀρχάς τοῦ τόπου, καὶ τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Ναοῦ καὶ συσκέπτονται περὶ τῶν ληπτέων μέτρων ὅπως μὴ προλάβῃ ὁ κλέπτης καὶ ἀπέλθῃ τῆς νήσου.

Ἀποφασίζεται ταχέως νὰ ἀποσταλῶσι πεζοὶ μετ' ἐγγράφων πρὸς τοὺς Δημάρχους τῆς νήσου, ἐξαγγέλλοντες πρὸς αὐτοὺς τὴν ἀπαισίαν εἰδῆσιν καὶ διατάσσοντες τὴν συγκρότησιν ἰσχυρῶν περιπολιῶν ἐκ πολιτῶν καὶ ἐθνοφυλάκων, ὅπως περιπολήσωσι τὰ παράλια πάντα τῆς νήσου. Ἔτεροι περιπολῖαι νὰ περιτρέχωσι τὸ ἐσωτερικὸν τῆς νήσου, ἀνερευνῶντες τὰ διάφορα μέρη. Τὰ πλοῖα πάντα τὰ Τήνια, τὰ ἐν τῷ λιμένι, νὰ ἐκπλεύσωσι καὶ περιπλέωσι τὴν νήσον πρὸς πρόληψιν πάσης ἀποδράσεως. Καὶ ἐν γένει ἐλήφθησαν ὅλα τὰ ὑπὸ τῆς περιστάσεως ἐνδεικνύμενα μέτρα, ταχέως, ἀποφασιστικῶς, ἀστραπιαίως οὕτως εἰπεῖν, διὰ νὰ προληφθῇ ἡ κατάστασις. Ὁ ἀείμνηστος ἀνὴρ ὁ διοικῶν τότε τὴν νήσον ὑπῆρξεν ἀντάξιος τῶν περιστάσεων, ὁ Ἰωάννης Θεοτόκης, ἔσωσε τότε τὴν κατάστασιν, μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν ἀνδρῶν τῶν ἐκπροσωποῦντων τὰς ἄλλας ἀρχάς. Ταχύς, ἀποφασιστικός, δραστήριος, ἀεικίνητος, προληπτικός, ἐμβριθής, μελετηρός, προὔλαβε τότε διὰ τῆς συνέσεώς του καὶ ἐπιτοπίους σπαραγμούς, ἐξεγέρσεως θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ, ὑπονοιῶν παραλόγων καὶ ἀδίκων κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ καθολικοῦ πληθυσμοῦ.

Ἐκτακτος τώρα κίνησις ἐπικρατεῖ καθ' ὅλην τὴν πόλιν, ὅμιλοι πολιτῶν μετὰ τὰς ὄψεις ἀγρίας ἐξέρχονται δρομαῖοι τῆς πόλεως, λαμβάνοντες διαφόρους διευθύνσεις. Εἶναι αἱ σχηματισθεῖσαι περιπολῖαι. Μέσα εἰς τὸν λιμένα τὰ πλοῖα μετὰ τὰ πληρώματα εἰς τὰς θέσεις τῶν, ἄνδρες εὐσταλεῖς, μετὰ στυνὰς τὰς ὄψεις, μετὰ τὸ βλέμμα ἄγριον, ἀνασπῶσι τὰς ἀγκύρας, ἀναπετῶσι τὰ ἱστία καὶ ἐξέρχονται τοῦ λιμένος, ρεσπόμενα ἄλλα πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἄλλα πρὸς δυσμάς. Ἐν τῷ μεταξὺ μία φοβερά κίνησις γίνεται· λέμβος ἀλιευτικὴ καταφθάσασα ἐκ τῶν ἀνατολικῶν παραλίων τῆς νήσου, διηγείται ὅτι ἐν ᾧ ἤλθει κατὰ τὸ ἀκρωτήριον «Παπάργυρος», εἶδε κατὰ τὴν χαραυγὴν λέμβον ἐξάκωπον διελθοῦσαν ταχέως πρὸ αὐτῶν καὶ ἐκάθη ἐκεῖ πρὸς τὸ πέλαγος διευθυνομένη πρὸς τὴν Δῆλον. Ἡ εἰδησις ἐξαγριώνει τὰ πλήθη. Μή τοι αὐτὴ ἔφερε τὸν θρασὺν κλέπτην; Μή τοι ἐκεῖ μέσα ὑπῆρχε πᾶν ὅτι πολῦτιμον εἶχεν ὁ τόπος, καὶ ἀπῆρχετο τώρα τόσον δρομαίως, συναποφέρουσα καὶ τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν δόξαν τῆς νήσου; Αὐτοστιγμὴ δύο λέμβοι ἐξοπλίζονται καὶ ἄνδρες ἀποφασιστικοὶ ὀπλισμένοι μέχρις ὀδόντων ἐξορμῶσι πρὸς τὴν Δῆλον, ἐν ᾧ ἀπὸ τῆς προκυμίας ἄλλοι τοὺς παροτρύνουσι καὶ τοὺς ἀκολουθοῦν διὰ τοῦ βλέματος, μετὰ ταχύτητος ἀστραπῆς χανομένους εἰς τὸ πέλαγος πρὸς τὸ μέρος τῆς Δῆλου.

Ἡ ἡμέρα κλίνει πρὸς τὴν μεσημβρίαν, ἀπὸ τὰ χωρία ἔρχονται εἰδήσεις ὅτι καὶ ἐκεῖθεν οἱ κάτοικοι σχηματίσαντες περιπολίας

ισχυράς περιτρέχουσι τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰς ἐσχατίας ἀνερευνῶντες τὰ πάντα.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν μία εἰδησις θέτει ἐπὶ ποδὸς ὅλην τὴν πόλιν. Γνωρίζεται ὅτι ὑποπτός τις συλληφθεὶς ὁδηγεῖται ἐνταῦθα δέσμιος, ὑπὸ ἰσχυρὰν συνοδεῖαν. Ὅλη ἡ πόλις σπεύδει πρὸς τὰ ἐκεῖ ὅθεν φέρεται ὁ συλληφθεὶς. Ἐπ' αὐτοῦ λέγεται ὅτι εὐρέθησαν ἱερά τινα ἀντικείμενα. Καὶ ὄντως εὐρέθησαν ἐπ' αὐτοῦ τοιαῦτα, ἀλλ' ἀποδεικνύεται ὅτι ἀνήκουσιν εἰς ἐξοχικόν τινα ναῖσκον, ἐξ ὧν βρέθεται ἡ νῆσος. Ὁ ἔλεεινὸς αὐτὸς ἀπολύεται ἀφοῦ διέτρεξε τὸν κίνδυνον νὰ κατασπαραχθῇ ὑπὸ τοῦ πλήθους.

Φαίνονται τώρα αἱ λέμβοι ἐπιστρέφουσαι ἐκ Δήλου, ἄλλη φοβερὰ ἀγωνία τοῦ πλήθους· αἱ ἀκταὶ καὶ αἱ προκυμαῖαι πληροῦνται κόσμου. Οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι τῆς ἐξακόπου λέμβου δὲν εὐρέθησαν, πλὴν αἱ συλλεγεῖσαι ἐκεῖ πληροφορίαι, πείθουσιν ὅτι οὗτοι ἦσαν ἄλιεῖς καὶ καλοὶ ἄνθρωποι. Καὶ ἐφ' ὅσον προχωρεῖ ἡ ἡμέρα καὶ ὁ ἥλιος κλίνει πρὸς τὴν δύσιν, οὐδεμία δὲ εὐχάριστος εἰδησις ἔρχεται ἐκ τῆς ἀνὰ τὰ ἄκρα τῆς νήσου ἐρεῦνης, ἐπὶ τοσοῦτον ἡ θλίψις αὐξάνει, ἡ ἀπελπισία κορυφούται, τὸ πάθος κατὰ τοῦ ἀθλίου ἱεροσύλου δξύνεται, καὶ ὅμοιοι πυκνοὶ σχολιάζουσι τὴν σιγὴν. Ἡ μαύρη νύξ τέλος καλύπτει καὶ πάλιν μὲ τὰς πτέρυγας τῆς τὴν γῆν, τὸ σκότος βασιλεύει πανταχοῦ, καὶ μὲ τὴν ἀσποδὸν τοῦ σκοτεινοῦ τέρα καθίσταται ἡ ψυχὴ τῶν ἀνθρώπων. Σιωπηλοὶ, νήστες ἀπὸ πρωίας, ἀπέλπιδες ἐκ τῶν ἐρευνῶν, κατάκοποι ἐκ τῶν μακρῶν ὁδοποριῶν, ἐπιστρέφουν ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην αἱ περίπολοι καὶ ἐρωτῶμενοι οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὰς ἄνδρες κινοῦν μόνον δυσθύμως τὴν κεφαλὴν.

ΑΚΤΙΝΕΣ ΦΩΤΟΣ

Οἱ κώδωνες καὶ κατὰ τὴν νύκτα ἐξακολουθοῦν τὸν θρηνώδη ἦχον των. Ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὸν Ναόν, ἄλλα πλήθη συγκεντρύνονται ἔχει ἀποφασισθῇ νὰ ψαλῇ ὁλονύκτιος δέσις, καὶ ὁ Ναὸς εἶνε ἀσφυκτικῶς πεπληρωμένος. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες μὲ τὰ γόνата ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, μὲ τὴν κεφαλὴν κεκλιμένην πρὸς τὸ στήθος δέονται σιγηλῶς πρὸς τὸν Ὑψιστον. Ὅλίγα φῶτα ἐγκατεσπαρμένα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ φωτίζουν τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ Ναοῦ. Ἀρρητὸς τις μελαγχολία φαίνεται νὰ πλανᾶται ἐκεῖ μέσα. Καὶ αὐταὶ αἱ μορφαὶ τῶν Ἀγίων, αἱ ἐπὶ τῶν τοίχων φαίνονται τώρα ὑπόχρωι καὶ τεθλιμμένοι. Ἐπὶ τῆς ἱερᾶς θέσεως τῆς Πανσέπτου Εἰκόνης, μέλας πέπλος ἔχει ἐξαρηθῇ καὶ οἱ ἐκκλησιαζόμενοι στρέφοντες ἐκεῖ τὸ βλέμμα ἐκπῶσιν εἰς λυγμούς. Σιγὴ τόσο ἐκ τῆς ἱερότητος τοῦ τόπου, ὅσον καὶ ἐκ

τῆς θλίψεως ἐπικρατεῖ ἐκεῖ μέσα. Οἱ ἐπίτροποι ἴστανται ἐπὶ τῶν παγκαρίων ἀκίνητοι καὶ αὐτοὶ μὲ τὰς κεφαλὰς κεκλιμένας ἐπὶ τοῦ στήθους φέροντες τρικυμῖαν ἐν τῷ κρανίῳ. Μόνον ἡ φωνὴ τοῦ πολιοῦ ἱερέως, ἀκούεται σιγῇ, τρομώδης, συγκινητικὴ, ἀδουσα τὸ τοῦ παρακλητικοῦ κανόνος.

«Τὴν δέησίν μου δέξαι τὴν πενιχρὰν καὶ κλαυθμὸν μὴ παρίδης καὶ δάκρυα καὶ στεναγμὸν»

Ἐξαφνα τὸ ἄσμα διεκόπη· ἔξω ἐπὶ τοῦ μαρμαρίνου προαυλίου ἀκούονται δρομαῖα τὰ βήματα πολλῶν ἀνθρώπων ἐρχομένων καὶ φωναὶ ἰσχυραί. Συνελήφθη! Συνελήφθη! διετάρaxαν τὴν νεκρικὴν ἐκεῖ μέσα σιγὴν, καὶ τὰ βλέμματα πάντων ἐστράφησαν πρὸς τὴν θύραν. Εἶνε ἀκριβῶς ἡ 11η τῆς νυκτός καὶ ἄνθρωπος κάθιδρος καὶ ἀσθμαίνων συνοδευόμενος ὑπὸ πολλῶν ὄλλων εἰσέρχεται εἰς τὸν Ναόν. Εἶνε Πανορμίτης καὶ κομίζει ἔγγραφο τοῦ Δημάρχου Πανόρμου Γ. Κουκουλά πρὸς τὸν διοικητὴν τῆς νήσου, δι' οὗ γνωρίζεται αὐτῷ ὅτι ὁ ἱερόσυλος συνελήφθη καὶ ὡμολόγησε τὴν πράξιν του, καὶ ὅτι ἡ εἰκὼν εἶνε κεκρυμμένη εἰς μέρος ἀσφαλές.

Τὸ ἔγγραφο ἀναγινώσκεται εἰς ἐπήκοον πάντων:

Ἀποβαίνει ἀδύνατος ἡ περιγραφή τῆς χαρᾶς τοῦ κόσμου ἐκεῖνου, ὥς καὶ ὁ Διοικητὴς ἐν τῇ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον ἐκθέσει του ἀναφέρει. Ὁλος ἐκεῖνος ὁ κόσμος ὁ τόσο τεθλιμμένος καὶ ἐπὶ τῶν γονάτων κείμενος ἔχει ἐγερθῇ ἐπάνω ὥς δι' ἡλεκτρικοῦ ρεύματος τινάχθεις καὶ δάκρυα χαρᾶς θέουσιν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του. Οἱ ἄνδρες ἐναγκαλίζονται ἀλλήλους ἐν συγκινήσει ἀρρήτῃ, αἱ φωναὶ καὶ αἱ ἐπιφωνήσεις πρὸς τὸν Ὑψιστον ἔχουσι διακόψῃ τελείως τὴν ἐκτελουμένην ἀκολουθίαν. Ὅλοι ὑψοῦσι τὴν φωνὴν εὐχαριστήριον πρὸς τὸν Ὑψιστον.

Οἱ κώδωνες διακόπαντες τώρα τὸν θρηνώδη ἦχον των, σκορπίζουν τὴν χαρμύσινον κωδωνοκρουσίαν των εἰς ὅλην τὴν πόλιν. Ὁ Ναὸς ὁ τέως ἀμυδρῶς φωτιζόμενος, στολίζεται ἤδη ὑπὸ ἀπείρων φῶτων, οἱ πολυέλαιοι ἀνάπτονται εἰς ἐνδειξιν τῆς μεγάλης χαρᾶς, καὶ οἱ ψάλται ψάλλουσιν μεγαλοπρεπῇ δοξολογίαν πρὸς τὸν Ὑψιστον διὰ τὴν Θεῖαν αὐτοῦ εὐδοκίαν.

Ο ΔΑΙΜΩΝ ΤΗΣ ΚΟΛΑΣΕΩΣ

Εἶνε καιρὸς τώρα νὰ ἀφηγηθῶμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας τὰ κατὰ τὸν ἱερόσυλον. Οὗτος ὡς εἶπομεν ἐξεληθὼν τοῦ Ναοῦ καὶ διελθὼν τὸν πρὸς τὰ ἀριστερὰ τούτου, εὐρισκόμενον τὴν ἐποχὴν ἐκείνην κῆπον, διασκελίσας δὲ τὸν μετ' αὐτὸν τοῖχον, ἐπῆλθες κάτω καὶ εὐρέθη εἰς τὴν ὁδόν.

Εὐθύς ἀπὸ τῶν πρώτων βημάτων τοῦ ἀθλίου τούτου, δύναται τις νὰ μαντεύσῃ, ὅτι καλῶς τὰ τῆς φυγῆς του εἶχε μελετήσῃ. Διότι ἀντὶ νὰ στραφῇ πρὸς τὰ κάτω, καὶ διέλθῃ τῶν συνήθων καὶ γνωστῶν ὁδῶν δι' ὧν ὑπῆρχε φόβος συναντήσεως μετ' ἀνθρώπων, στρέψας οὗτος πρὸς τὰ ἄνω, ἐβάδισε στερεῶς τῷ ποδὶ πρὸς τὰ ἔμπροσθεν ὡς ἄνθρωπος καλῶς γνωρίζων τὰ μέρη. Ἐλαβε τὴν ὁδὸν τὴν διερχομένην ὀπισθεν τοῦ κτήματος Παλαιόκαπα διήλθε διὰ τοῦ φρεάτος τῆς «Βαρῆς» καὶ ταχὺς ἀνῆλθε τὴν στενὴν καὶ δύσβατον ὁδὸν τῶν ἄνωθεν τῆς θέσεως ταύτης λόφων, καὶ εὐρέθη ἀμέσως εἰς τὴν βραχώδη ἀκτὴν τοῦ «Ἀγίου Μάρκου» τὴν ὁποίαν καὶ διελθὼν κατέρχεται τρέχων πάντοτε εἰς τὴν γραφικὴν καὶ ἀμμώδη παραλίαν, τῶν «Κιονίων» ὅπου τὰ ἑρείπια τοῦ ἀρχαίου Ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος. Ἡ διὰ τῶν ὁδῶν τούτων διάβασίς του τὸν σώζει ἀπὸ τυχαίας συναντήσεως, λόγῳ τῆς ἐρημίας αὐτῶν, καὶ τὸν ἀπαλλάσσει παντὸς κινδύνου ἀνακαλύψεως.

Εἶνε ἐλεύθερος πλέον εἰς τὴν ἐρημον ἐκείνην ἀκτὴν, καὶ ἐν βαθυτάτῃ νυκτὶ ἡ συνάντησις ἀνθρώπου εἶνε ἀδύνατος. Τὸ βαθὺ σκότος τὸν προστατεύει, ἡ ἐρημία τὸν περιθάλλει. Ἰσताται, ἐξαργῆ διὰ τῆς ζώης του τὸ πολῦτιμον φορτίον του ὅπως δύναται ἐπὶ τοῦ στήθους του, καὶ ἐλεύθερος πλέον ῥίπτεται εἰς τὴν φυγὴν. Εἶνε ἐκπληκτικὴ ἡ ὥκυποδία του, δὲν τρέχει, ἀλλὰ πετᾷ θαρρεῖς. Ἐμπροσθεν αὐτοῦ ἐκτείνεται ἡ ἀπέραντος παραλία μετὰ τὴν ἄμμον τῆς, καὶ τοὺς ἀπειρους χάλυκας, οὓς ἐσώρευεν ἐκεῖ ὁ χρόνος καὶ ἡ μανία τῶν κυμάτων. Τίποτε δὲν τὸν κωλύει εἰς τὴν φυγαλέαν ὁρμὴν του, οἱ χάλυκες τρίβουσιν ὑπὸ τοὺς πόδας του, καὶ αἱ συγκρούσεις τῶν ἐκ τῆς ὠθήσεως τῶν ποδῶν του παράγουσι σπινθῆρας συνεχεῖς, ὥσει διήρχετο ἄνωθεν αὐτῶν ὁ δαίμων τῆς κολάσεως. Ἀριστερὰ αὐτοῦ, τὸ κύμα τοῦ ἀτέρμονος πόντου τρέχει ὁρμητικὸν νὰ ἐκπνεύσῃ ἐπὶ τῆς ψαμμώδους ἀκτῆς, ὡς νὰ τὸν διώκῃ, καὶ ἐν ᾧ ψαυὴ σχεδὸν τοὺς πόδας του, ἀφήνει ἕνα στεναγμὸν βαθύν, ὡς τόνον διαμαρτυρίας διὰ τὴν κακοῦργον πράξιν τοῦ ἀθλίου. Δεξιὰ του εἰς τὸ βάθος ἐκτείνεται ἡ φάραγξ ἡ ἀποτελουμένη ἐκ τῶν βουνῶν τῶν «Καυκάων» τοῦ «Ἐξωμβούργου» καὶ τῶν «Φουρναριῶν» ὧν οἱ μαῦροι καὶ ἐπιβλητικοὶ ὄγκοι, μολὶς διακρίνονται ὑπὸ τὸ φέγγος τῶν ἀπειραριθμῶν ἀστέρων. Ἐπὶ τῶν κλιτύων αὐτῶν ὡς μελαναὶ τολύπαι διακρίνονται τὰ ἄπειρα δένδρα, τὰς κορυφὰς τῶν ὁποίων κινεῖ ἑλαφρὸς ὁ ἀπὸ τῶν βουνῶν κατερχόμενος ἄνεμος, καὶ ἀπὸ μακρὰν φαίνονται ὡς ἄπειρα φάσματα ἅτινα κινοῦν ἀπειλητικῶς τὰς κεφαλὰς των, ὡς νὰ οἰκτείρωσι τὸν βέβηλον. Ὁ ἄνεμος ψυχρὸς, ἑλαφρῶς ψαυεῖ τὰς παρειὰς τοῦ ἀθλίου, καὶ εἰς τὰς ἀκοὰς του φθάνει εὐδιακρίτως τὸ θρηνηῶδες σύριγμά του, ὡς νὰ οἰκτείρῃ καὶ αὐτὸς τὴν τύχην τοῦ ἀσεβοῦς ἱεροσύλου. Μέσα εἰς τὰς λόγμιας ἀκούεται ὁ ὠρυγμὸς τοῦ θωός, καὶ

τὸν ἄερα δονοῦσιν αἱ ὀξεῖαι φωναὶ τῶν νυκτοκοράκων. Καὶ αὐτὸς ἀτρόμητος, ἀναισθητος, πρὸς τὴν περιβάλλουσαν αὐτὸν ἀγριότητα, τρέχει, τρέχει ἀδιακόπως. Διέρχεται ἀνωφερείας μακρὰς, διατρέχει κορυφὰς βουνῶν, κατέρχεται κλιτύας ὄρεων, ἀλλὰ πάντοτε τρέχει. Εἶνε δαίμων πετῶν. Τίποτε δὲν τὸν ἐπηρεάζει. Ἡ νεκρικὴ σιγὴ, ὁ ἑναστρὸς θόλος τοῦ Οὐρανοῦ, οἱ μαῦροι ὄγκοι τῶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ βουνῶν, οἱ ὄρυγμοί, αἱ ὀξεῖαι κραυγαὶ τῶν νυκτοβίων πτηνῶν, λέγεις νὰ δίδουν δύναμιν καὶ θάρρος εἰς τὴν μαύρην ψυχὴν του. Αἱ ἀνωμαλίας τοῦ ἐδάφους, αἱ ἀνοδοὶ καὶ κάθοδοι ἐπὶ τῶν ἀποθρόνων βράχων, ἀντὶ νὰ τὸν κουράζωσιν δίδουν θαρρεῖς πτερὰ εἰς τοὺς πόδας του, καὶ φεύγει—φεύγει ἀδιακόπως.

Εἶνε ἡ 3η μεσημεσονύκτιος ὥρα καὶ ὁ ἄθλιος εὐρίσκεται ἄνωθεν τοῦ χωρίου Ὑστερνίων. Τὸ μαντεύει ἀπὸ τὰς ὑλακὰς τῶν κυνῶν καὶ τὰ ἀραιὰ καὶ ἀμυδρὰ τῶν ἐν ταῖς οἰκίαις κανδυλῶν φῶτα. Ἐκεῖ σταματᾷ τὸ βῆμα του. Ἐχει τὸ χρῶμα πελιδνόν, ἐκ τῆς ταχύτητος καὶ τοῦ κόπου, εἶνε κάθιδρως, ἀσθμαίνει ἰσχυρῶς, μέχρι διαρρήξεως τοῦ στήθους του. Φαίνεται ὡς νὰ σκέπτεται, καὶ ἀντικείμενον τῶν σκέψεων του εἶνε ἡ ἱερὰ Εἰκὼν, ὡς ἐμφαίνει ἡ ἐπ' αὐτῆς ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐπισκόπησις τοῦ βλέμματός του. Μετὰ πάροδον τετάρτου τῆς ὥρας ἐκκινεῖ καὶ πάλιν, ἀλλὰ βραδέως τώρα καὶ στρέφων δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὸ βλέμμα ἐρευνητικὸν τῶν μερῶν καὶ τῶν τόπων ἐκείνων. Προχωρεῖ οὕτω ἐπ' ὀλίγον καὶ διασκελίσας τοῖχον τινα ἐσχάτη μέσα εἰς τοὺς ἀγρούς.

Ἐκεῖ ὁ κακοῦργος ἐρευνᾷ μετὰ προσοχῆς τὸ ἔδαφος, κύπτων τὴν κεφαλὴν κάτω χαμηλὰ πρὸς τὸ γῶμα. Μετὰ μικρὰν ἔρευναν, ἀποθέτει χαμαὶ τὸ πολῦτιμον φορτίον, καὶ λαβὼν λίθον αἰχμηρὸν ἐκεῖ που παρατυχόντα ἄρχεται τῆς ἀνορύξεως λάκκου. Ἀναμφιβόλως πρόκειται περὶ ταφῆς τοῦ πολυτίμου κειμηλίου ἐκεῖ. Μικρὸν καὶ τὸ ἔργον τοῦ ἀθλίου ἔχει περατωθῇ. Λίθοι καὶ ὄνυχες καὶ χεῖρες εἰργάσθησαν ταχέως καὶ ὁ λάκκος ἑτοιμος ἀναμένει τὸν πολῦτιμον θησαυρόν του. Κάθηται τώρα ὁ βέβηλος, λαμβάνει εἰς χεῖρας του τὴν Πάνσεπτον Εἰκόνα καὶ ἄρχεται τῆς ἀνιέρου πράξεώς του. Ἀποσπᾷ τὴν ὕαλον πρῶτον καὶ εἶτα τοὺς πολιτίμους λίθους τοὺς ἐπὶ τῆς θήκης καὶ ἄνωθεν τῆς Εἰκόνης. Μὲ ποῖαν ἀγρίαν λάμπιν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν παρατηρεῖ τοὺς μέσα εἰς τὸ σκότος λάμποντας ἀδάμαντας, καὶ πόσον ἡδέως βυθίζει τοὺς ὄνυχας, ὡς ἡ τίγρις βυθίζει τοὺς ἐπὶ τῶν θυμάτων της, ἀποσπᾷ τέλος ὅλον τὸν ἐπ' αὐτῆς πλοῦτον, ἐν ᾧ ἡ καρδιά του πάλλει σφοδρῶς ἐκ τῆς ἀγρίας χαρᾶς καὶ οἱ ὄνυχες βυθιζόμενοι ἀποσπῶσιν ἀδιακόπως καὶ ἐνθυλακώνουσι τοὺς θησαυρούς. Ὀλίγαι στιγμαὶ καὶ τὸ ἀνιερὸν ἔργον του, ἡ σύλληψις ἔχει ἐκτελεσθῇ. Ἀνοίγει ἔπειτα τὴν ἐπίχρυσον θήκην, γυμνὴν πλέον τοῦ πολυτίμου στολισμοῦ, λαμβάνει τὴν

ἱερὰν Εἰκόνα καὶ θέτει αὐτὴν ἐντὸς τοῦ ἑκακαφέντος λάκκου, θέσας ἄνωθεν αὐτῆς μικρὸν λίθον, ὃν καλύπτει μὲ τὸ χῶμα.

Ἐτελείωσεν ἥδη ὁ ἀνίερος τὸ ἀποτροπαῖον ἔργον του. Ἡ ζωὴ ἐνὸς ὁλοκλήρου τόπου, ἡ εὐτυχία του καὶ ἡ δόξα του ἐτάφη καὶ πάλιν εἰς τὴν γῆν. Ἀλλὰ τί δι' αὐτόν; τί ἂν ἐβύθισεν εἰς πένθος μέγα, ἕνα λαόν; τί πρὸς αὐτὸν ἔαν ἐκεῖ πέραν εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τῆς νήσου, ἕνας κόσμος ὁλοκλήρος σπαράσσει τὴν στιγμὴν ταύτην ἀκούων τὸν πένθιμον ἦχον τῶν κωδῶνων νὰ ξεσχίξῃ τὴν καρδίαν του; Αὐτὸς πλοῦτον ἤθελε καὶ τὸν ἔχει ἥδη εἰς τὰ θυλάκια του. Ἐγείρεται τώρα εὐχαριστημένος, ἡ ἐπίχρυσος θήκη εὐρίσκεται εἰς τὰς χεῖρας του, εἶνε δγκώδης ἔχει ἀνάγκην μεγάλης κρύπτης καὶ βαδίζει ἐπισκοπῶν πρὸς εὐρεσιν ταύτης. Πλὴν μόλις ποιεῖται ὀλίγα βήματα, καὶ αἰσθάνεται κόπῳσιν ἀσυνήθη τῶς δι' αὐτόν. Τὴν ἀποδίδει εἰς τὴν μακρὰν καὶ ταχεῖαν ὁδοιπορίαν, καὶ προχωρεῖ πάντοτε ἀνερευνῶν, ἀλλὰ βραδέως τώρα. Ἐπὶ τέλους εὐρίσκεται καὶ ἡ διὰ τὴν θήκην κρύπτη, μία σπηλαιώδης κοιλότης ἐπὶ βράχου· ἐκεῖ τίθεται αὕτη καὶ ἐντοιχίζεται.

ΒΗΜΑΤΑ ΚΛΟΝΙΖΟΜΕΝΑ

Ἀνέπνευσε τώρα· εἶνε καιρὸς σκέπτεται νὰ τρέξῃ πλέον, διὰ νὰ κατορθώσῃ καὶ τὴν φυγὴν του ἐκ τῆς νήσου. Πρέπει νὰ φθάσῃ εἰς τὸν πορθμὸν τὸν χωρίζοντα τὴν Τήνον ἐκ τῆς Ἀνδρου καὶ νὰ διαπεραιωθῇ ἐκεῖ. Πλὴν ἡ κόπῳσις καθίσταται ἐντονωτέρα, τοῦτο ἀρχίζει νὰ τὸν ἀνησυχῇ, πῶς αὐτὸς ὁ τόσον ὠκύπους κατεβλήθη ἐκ μιᾶς καὶ μόνης ὁδοιπορίας. Τανύει τὰ μέλη του, τρίβει πρὸς στιγμὴν τὰς κνήμας του καὶ ἀρχίζει καὶ πάλιν τὸν δρόμον του. Ἀλλ' οἱ πόδες του καθίστανται πάντοτε τόσον βαρεῖς, ὥς νὰ σύρωσι σφαίρας ἐκ μολύβδου. Ἡ ἀνησυχία του μεταβάλλεται εἰς φόβον, καθιστάμενον ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἰσχυρότερον. Μή τοι ἡ θεία Νέμεσις τιμωρὸς ἐπήρχετο ἥδη κατ' αὐτοῦ διὰ τὴν ἀνίερον πράξιν του;

Ἐφάνη πρὸς στιγμὴν καταλαμβανόμενος ὑπὸ τῶν ἀπαισίων τούτων σκέψων. Ἀλλ' εἰς τοιαύτας φύσεις, εἰς συνειδήσεις πεπωρωμένας, εἰς καρδίας λιθίνους, τοιαῦται σκέψεις, τοιοῦτοι φόβοι, εἶνε παροδικοί. Καὶ γελᾶσας τώρα καὶ αὐτὸς διὰ τοὺς φόβους του, ἤγειρε τὴν τῶς ἐσκεμμένην κεφαλὴν του, ἔκαμεν ἐν τίναγμα ὅμοιον πρὸς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα κάμνουν τὰ θηρία, καὶ ὥρμησε ταχὺς πρὸς τὰ ἔμπροσ. Ἡ νύξ ἐπροχώρει ταχεῖα· μικρὸν καὶ ἡ ἡὸς; θὰ ἀνέτελλε, καὶ αὐτὸς ἔδει νὰ εὐρεθῇ εἰς τὸν πορθμὸν τὸν χωρίζοντα τὴν Τήνον ἀπὸ τὴν Ἀνδρον. Καὶ τρέχει καὶ πάλιν, ἀλλὰ ματαίως κατα-

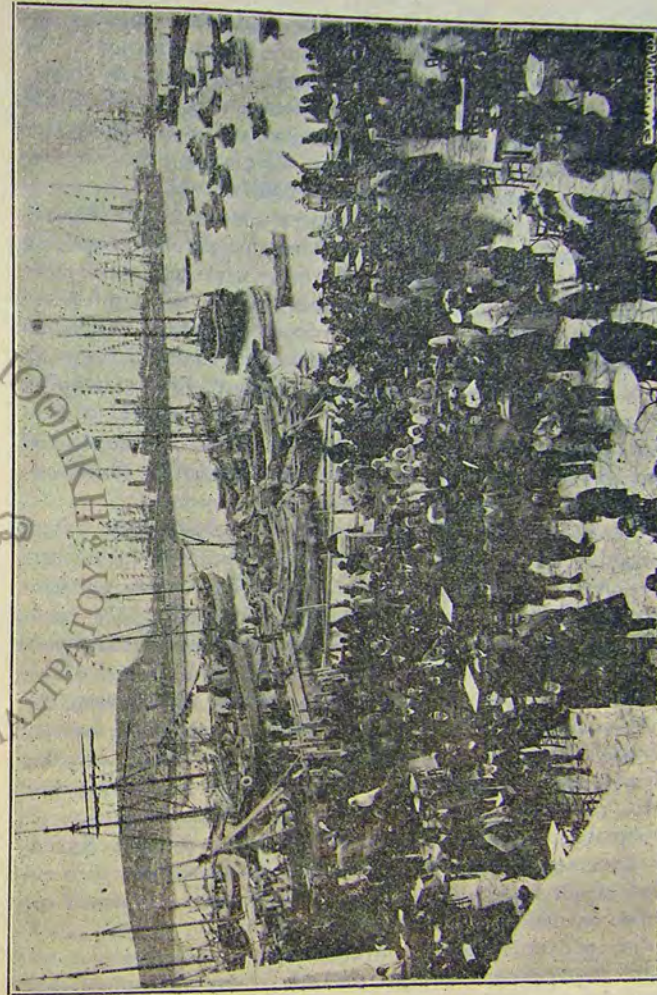
ναλίσκει τὰς δυνάμεις του. Κάποια ἀόρατος δύναμις, μία ἑλξὶς ἀκαταμάχητος φαίνεται νὰ τὸν σύρῃ πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ εἰς μάτην ἀγωνιᾷ, ἀσθμαίνει, ἀγωνίζεται. Τὸ βῆμα του ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν μεταβάλλεται, καθίσταται ἀσταθὲς καὶ παραπαῖον. Οἱ πόδες του καθίστανται ὁλονὲν βαρύτεροι, καὶ αὐταὶ αἱ χεῖρες του ἀκόμη γίνονται ἄδραναις. Ἡ κεφαλὴ του αὐτὴ αἰσθάνεται ὅτι εἶνε βαρυτέρα, οἱ κρόταφοὶ του κτυπῶσι δυνατά, καὶ τὸ αἷμα του ὥς νὰ ἀπειλῇ νὰ τὸν πνίξῃ. Βαδίζει ἐπὶ πολλὴν ὥραν, καὶ ὅμως μόλις τὸ τρίτον τοῦ δρόμου ἔχει διανύσει. Αἱ δυνάμεις βαθμηδὸν τὸν ἐγκαταλείπουσι, οἱ πόδες του ἀδυνατοῦν νὰ τὸν ἀκολουθήσουν, καὶ ἀντιλαμβάνεται πλέον τὴν θεῖαν ὁργὴν ἐπιπίπτουσιν ἐπ' αὐτοῦ, καὶ τρέμει, τρέμει ὁ ἄθλιος καὶ ἀσπάζει προσπάθων νὰ ἀποφύγῃ τὴν θεῖαν Νέμεσιν. Ὁ ἰδρὼς τὸν περιλούει ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν καὶ οἱ ὀνυχές του βυθίζονται εἰς τὰς σάρκας του, ἀπὸ τὴν καταλαμβάνουσιν αὐτὸν λύσαν τῆς φυγῆς.

Τὰ ἄστρα σβύνουσιν τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου εἰς τὸν οὐράνιον θόλον, καὶ ἡ ἡὸς ἡρέμα ἀναδυομένη, ρίπτει τὸ λευκὸν αὐτῆς φῶς ἐπὶ τῆς γῆς. Ὁ μέλας πέπλος τῆς νυκτὸς ἀποσύρεται καὶ τὰ ἀντικείμενα διαγράφονται τώρα εὐκρινῶς ἐπὶ τῶν κλιτύων τῶν ὀρέων. Καὶ ἐφ' ὅσον τὸ φῶς τῆς ἡμέρας διαλύει τὰ σκότη ἐπὶ τοσοῦτον ἡ ἀγωνία του αὐξάνει, καὶ ὁ φόβος τὸν παραλύει ἀναλογιζόμενος ὅτι δὲν δύναται τόσον εὐκόλως νὰ διαφύγῃ τὴν θεῖαν ὁργὴν. Τὰ ὄτα του βομβοῦν, καὶ τὸ σῶμα του πυρέσσει ὅλον καὶ προχωρεῖ μὲ βῆμα ἀσταθές. Βλέπει ἥδη τὰ ἀντικείμενα καθαρῶς· μακρὰν ἐκεῖ ἔξαπλοῦται ὁ πόντος, καὶ πέραν αὐτοῦ εἰς τὸ βάθος διαγράφονται τὰ βουνὰ τῆς Ἀνδρου καὶ τῆς Ἰκαρίας ἐλαφρῶς ροδίζοντα ὑπὸ τὴν ἀνταύγειαν τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου. Μικρὸν καὶ τὸ λαμπρὸν ἄστρον ἀναδύει τῆς θαλάσσης, καὶ μία πληθώρα χρυσοῦ διαχύνεται πανταχοῦ. Βλέπει τὸ κύμα χρυσεῖον καὶ τὰς κορυφὰς τῶν βουνῶν πλεούσας εἰς κύματα φωτός, καὶ ὁ φόβος του αὐξάνει τόσον τώρα, ὥστε νὰ φοβῇται καὶ τὴν σκιάν του. Στρέφει τὸ βλέμμα περιδεῆς ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, καὶ συλλογίζεται ὅτι ἐκεῖ κάτω εἰς τὴν πόλιν ἕνας λαὸς ὁλοκληρὸς γνωρίζει τώρα τὴν ἀνίερον πράξιν του, τὴν μεγάλην συμφορὰν εἰς ἣν τὸν ἐβύθισε, καὶ εἰς τὴν ἐπτοημένην του φαντασίαν ἀναπαρίστανται πρόσωπα πελιδνὰ καὶ ἄγρια, καὶ χεῖλη φρίσσοντα ἐκ θυμοῦ, καὶ ὀδόντες τρίζοντες, καὶ πυγμαῖα ἐσφυγμένα προτεινόμενα κατ' αὐτοῦ. Καὶ αἰσθάνεται τώρα ὅτι ὅλος ἐκεῖνος ὁ ἐξηγρωμένος κόσμος τρέχει ὀπισθεν αὐτοῦ ἑξάλλος, μανιώδης, ὀρμητικὸς, ἔτοιμος νὰ τὸν συλλάβῃ καὶ νὰ τὸν κατασπαράξῃ. Καὶ φέρει ληθηθῶς τὴν χεῖρα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ζητεῖ νὰ ἀποδιώξῃ τὴν τρομερὰν δι' αὐτὸν εἰκόνα. Καὶ καθίσταται ἥδη δειλότερος καὶ τοῦ λαγοῦ. Τὸ βέλασμα τοῦ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἀμνοῦ, τὸ πέταγμα τοῦ πτη-

νοῦ, ὁ κρωγμὸς τοῦ κόρακος, καὶ ὁ ῥόχθος τῶν κυμάτων ἀκόμη τὸν πιτοῦν τόσον, ὥστε νὰ στρέφῃ ἀδιακόπως τὴν κεφαλὴν καὶ νὰ νομίζῃ ὅτι αἱ Ἐρινύες τοῦ Ἄδου ἐξώρμησαν κατ' αὐτοῦ, καὶ τὸν καταδιώκουν.

Καὶ τρέχει ὅσον δύναται· πίπτει καὶ ἀνεγείρεται, ὀρμᾷ καὶ ἴσταται, καὶ ἀκροᾶται καὶ κάθηται καὶ κρύπτεται, καὶ οὐδ' αὐτὸς γνωρίζει τί πράττει.

Ἄλλ' ἴδου τὸ τέρμα τῆς μακρᾶς ταύτης ὁδοιπορίας ἐγγίζει· Ἐκεῖ κάτω πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ βουνοῦ, ἀπλοῦται τὸ κύμα τοῦ πορθμοῦ τρέχον πρὸς τὰ κάτω ὡς ὀρμητικὸς χεῖμαρρος· δι' αὐτοῦ θὰ διαπεραιωθῇ εἰς τὴν ἀπέναντι ἀκτὴν τῆς Ἄνδρου. Τὸ βλέπει καὶ ἡ καρδιά του, ἡ τέως λυομένη συγκρατεῖται ὀλίγον. Μικρὸν καὶ ὁ πιέζων αὐτὸν ἐφιάλτης τοῦ φόβου θὰ τὸν ἐγκαταλείψῃ. Συγκεντροῖ τὰς δυνάμεις του, καὶ κατέρχεται τὴν κλιτὺν τοῦ βουνοῦ, εἰς τοὺς πόδας τοῦ ὁποίου ἀπλοῦται ἡ ἀμνώδης ἀκτὴ, καὶ ἐφ' ὅσον κατέρχεται στρέφει τὸ βλέμμα ἐρευνητικὸν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ· Κάτωθεν βράχου τινὸς διακρίνει λέμβον, καὶ ἐντὸς αὐτῆς δύο ἄνδρας καθημένους. Σπεύδει πρὸς τὰ ἐκεῖ τὸ βῆμα καὶ ἐφ' ὅσον πλησιάζει ἀνακτᾷ τὴν ψυχραμίαν του. Κατορθώνει τέλος νὰ φθάσῃ ἐκεῖ καὶ τοὺς ἀποτείνει τὸν λόγον. Οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι εἶνε ἄλκιεῖς· ἔχουν· ῥίψει τὰ δίκτυά των εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κάθηνται ἐκεῖ ἀναμένοντες τὴν ὥραν διὰ νὰ τὰ σηκώσουν. Τοὺς λέγει ὅτι εἶνε ξένος, ὅτε ἔλθων χάριν ἐργασίας εἰς Τήνον, βιάζεται τώρα νὰ μεταβῇ εἰς Ἄνδρον, καὶ τοὺς ἐρωτᾷ ἂν τὸν ἀποβιβάζουν εἰς τὴν ἀπέναντι ἀκτὴν. Ἄλλ' οἱ ἐπὶ τῆς λέμβου ἄνθρωποι τὸν παρατηροῦν ἑταστικῶς καὶ δυσπίστως, καὶ τοῦ ἀπευθύνουν διαφόρους ἐρωτήσεις, αἱ ὁποῖαι τὸν φέρον εἰς ἀμηχανίαν καὶ τοῦ διεγείρουν καὶ πάλιν τοὺς φόβους του. Τοῦ ζητοῦν ἔπειτα πορθμεῖα πολλά· διότι τὸ ρεῦμα τοῦ πορθμοῦ εἶνε ὀρμητικὸν καὶ θὰ ὑποφέρουν πολὺ διὰ νὰ τὸν περάσουν ἀπέναντι. Καὶ αὐτὸς ὁ ἄθλιος δὲν ἔχει ἢ τρεῖς καὶ μόνον δραχμάς. Τοὺς παρακαλεῖ, ζητεῖ νὰ τοὺς συγκινήσῃ ἀφηγούμενος τὴν πενίαν του, ἐπικαλεῖται τὴν φιλάνθρωπίαν των, ἀλλ' ἀντιλαμβάνεται ὅτι οἱ μῦθοι τοὺς ὁποίους πλάττει ἀντὶ νὰ κινήσῃ τὸν οἶκτον τῶν ἀνθρώπων, διεγείρει ἔτι μᾶλλον τὴν περιέργειαν αὐτῶν καὶ τὸν ἐξετάζωσιν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, ὁ εἰς μάλιστα καὶ τὸν διακόπτει καὶ τὸν ἀποπέμπει ἀποτόμως. Τοῦτο τὸν τρομάζει καὶ ὑποπτυνθεὶς μὴ ἡ ἐπιμονή του καὶ αἱ παρακλήσεις του διεγείρωσι τὰς ὑπονοίας του, φεύγει ἐκείθεν ἀπελπισ, δύσθυμος, ἀπογῆς, ἐπτοημένος, καὶ σύρει καὶ πάλιν τώρα τοὺς καταπεπονημένους πόδας του καὶ ἀνέρχεται καὶ πάλιν τοῦ κλιτὺν τοῦ βουνοῦ. Ποῦ μετέβαινε; τί ἐσκέπτετο; οὐδ' αὐτὸς δὲν ἐγνώριζε πλέον· βαδίζει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀσκόπως.

Ἀπομὴς τοῦ λιμένος Τήνου κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πανηγύρεως.

ΕΣΤΙ ΔΙΚΗΣ ΟΦΘΑΛΜΟΣ

Εἶνε ἡ δὴ ὥρα τῆς ἐσπέρας καὶ αὐτὸς εὐρίσκεται κάτωθεν τοῦ χωρίου Μαργᾶ, ἀπωτάτου τῶν χωρίων τοῦ Δήμου Πανόρμου. Τὸ σκότος τῆς νυκτὸς ἤρξατο νὰ τὸν παρηγορῇ, αἱ μέλανες τῆς νυκτὸς πτέρυγες τοῦ φαίνεται ὅτι ἀπλοῦνται προστατευτικαὶ ἐπ' αὐτοῦ. Ἡ ἐλπίς τῆς διασώσεως ἤρχισε νὰ ἀναγεννᾶται καὶ πάλιν εἰς τὴν ψυχὴν του, καὶ τὸ θάρρος του ἐπανέρχεται. Εἶνε νήστης ἀπὸ τῆς ἐπομένης, ὁ λάρυγξ του εἶνε ξηρός, διψᾷ ὑπερβολικᾶ, καὶ ἐν ᾧ προχωρεῖ εὐρίσκεται πρὸ φρέατος, ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἡ φιλανθρωπία ἐγείρει πολλάκις εἰς τὰς ἐξοχὰς πρὸς ἀναψυχὴν τῶν ὁδοιπόρων. Τὸ φρέαρ τοῦτο καλεῖται «Πηγᾶδι τοῦ Μανώλη» φέρεται πρὸ αὐτοῦ ὑπόστεγον ὅπως προφυλάσσει τὸν ὁδοιπόρον ἀπὸ τὸ καῦμα τοῦ ἡλίου ἢ τὴν βροχὴν. Ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ ὑποστέγου, λίθινα καθίσματα χρησιμεύουσι πρὸς ἀνάπαυσιν τῶν διαβατῶν. Καλλιτέραν θέσιν ἐν νυκτὶ δὲν ἦδύνατο νὰ εὕρῃ ὁ ἱεροσύλος. Ὁρμᾷ ἀμέσως κάτωθεν αὐτοῦ, καὶ σπεύδων πρὸς τὴν πηγὴν, πίνει ἀπλήστως καὶ ἀδιακόπως ἵνα κορέσῃ τὴν δίψαν του, καὶ κατόπιν πίπτει κατάκοπος ἐκεῖ εἰς τινὰ γωνίαν, ἐπὶ λιθίνου καθίσματος ἵνα ἀναπαύσῃ τὰ κουρασμένα μέλη του. Εἶνε εὐχαριστημένος.

Ἄλλ' ἐν ᾧ φαντάζεται ὅτι εἶνε ἐν ἀσφαλείᾳ, αἴφνης δύο ἄνδρες ὑψηλοὶ καὶ ρωμαλέοι, μὲ ὅπλα ἐπὶ τῶν ὤμων ἐμφανίζονται πρὸ τοῦ φρέατος, καὶ ἐν ᾧ βαίνουνσι πρὸς τὴν πηγὴν, οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν διακρίνουσι τὸν ἄγνωστον συσπειρωμένον εἰς τὴν γωνίαν. Δὲν ἐπρόφθασε νὰ ἀνεγερθῇ καὶ δύο χεῖρες βαρεῖται καὶ χαλύβδιναι ἐτέθησαν ἐπ' αὐτοῦ. Οἱ ἄνδρες οὗτοι ὀνομάζονται Χρῆστος Γλύνης καὶ Πέτρος Φλούμης, εἶνε ἐκ τοῦ χωρίου Πύργου τῆς πρωτεύουσας τοῦ Δήμου Πανόρμου, καὶ ἀποτελοῦν μίαν τῶν περιπολιῶν ἐξ ἐκείνων τὰς ὁποίας ὁ Δήμαρχος Πανόρμου εἶχεν ἐξαπολύσει κατὰ παντοίας διευθύνσεις πρὸς περιφρούρησιν τῶν ἀκτῶν τῆς περιφερείας του. Ὑψηλοὶ, ρωμαλέοι, εὐρύτερον οἱ δύο οὗτοι εἶχον ἀποσταλῇ μὲ ἐδικὴν ἀποστολὴν τοῦ τε Δημάρχου καὶ τοῦ Ὑγειονόμου Θ. Χρυσομάλλῃ ὅπως περιφρουρήσωσι τὸν πορθμὸν, εἰδοποιήσωσι τοὺς τυχόν ἐκεῖ εὐρεθισμένους λεμβοῦχος, καὶ ἐν ἀνάγκῃ διατρυῶσαι τὰς τυχὸν ἐκεῖ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ἀνεῖλκνύμενας λέμβους.

Καὶ τώρα μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς των, ἐπέστρεφον ἐκ τοῦ πορθμοῦ κεκοπιακότες, κάθιδροι, ἀπέλπιδες, διότι οὐδὲν εἶχον ἀνακαλύψει. Φέρουσι τὰ ὅπλα των ἐπὶ τοῦ ὤμου, διότι ἦσαν ἐθνοφύλακες, καὶ βαδίζουσι συνομιλοῦντες περὶ τῆς Ἁγίας Εἰκόνης μὲ τόνον θυμῶδῃ καὶ χειρονομίας ἐκδηλωτικὰς τῆς κατεχούσης τὴν ψυχὴν των ἀγανακτήσεως κατὰ τοῦ ἱεροσύλου. Εἶχον φθάσῃ οὕτω μέχρι τοῦ

φρέατος καὶ διψῶντες εἰσῆλθον διὰ νὰ πῶσιν ὕδωρ, καὶ ἐν ᾧ ἐπρόχωρον πρὸς τὴν πηγὴν, παρετήρησαν τὸν ἄγνωστον συσπειρωμένον εἰς τὴν γωνίαν καὶ ταχεῖς εὐρέθησαν πρὸ αὐτοῦ. Ὁ ἄθλιος ἠγέρθη τότε πελιδνὸς καὶ τρέμων ἐκ τοῦ φόβου, δν ἐπηύξανε ἡ ἰδέα ὅτι τῷ ἦτο ἀδύνατον νὰ διαφύγῃ τὴν θείαν ὀργήν.

Ἐν τούτοις εἰς τὴν ἐρώτησιν τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, τίς ἦτο καὶ τί ἤθελε κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος, προσπαθεῖ νὰ ψελλίσῃ δικαιολογητικὰς τινὰς λέξεις βεβιασμένας, λέγων ὅτι εἶνε ξένος, ὅτι εἶνε πτωχὸς καὶ καλὸς ἄνθρωπος, καὶ παρακαλεῖ νὰ μὴ τὸν κακοποιήσωσι. Ἀλλὰ τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου του, ὁ τρόμος τῶν μελῶν του, τὸ περίφοβόν του βλέμματός του, διεγείρουσι περισσότερον τὰς ὑποψίας τῶν περιπόλων, καὶ ἐνῷ αὐτὸς ψελλίζει τρέμων τὰς δικαιολογίας του, ὁ εἰς τούτων βυθίζει ταχέως τὰς χεῖρας του ἐντὸς τῶν ἐνδυμάτων τοῦ κακούργου ἐρευνητικὰς, καὶ πρὶν ἐκεῖνος ἀντιληφθῇ τὴν κίνησιν, ἡ χεὶρ τοῦ ἐθνοφύλακος ἐξάγεται κρατοῦσα ἀργυροῦν ἀντικείμενον. Ἦτο τοῦτο ἐκ τῶν ἀφιερωμάτων τῶν ἀποσπασθέντων ἐκ τοῦ προσκυνηταρίου μετὰ τῆς Εἰκόνης.

Ἡ κατάπληξις ἀμφοτέρων τῶν περιπόλων ὑπῆρξε φοβερὰ, ἀντελήφθησαν ὅτι εὐρίσκονται πρὸ τοῦ ζητουμένου ἱεροσύλου. Ἡ συγκίνησις των εἶνε βαθεῖα. Καὶ ἐν ᾧ τῷ ἀπευθύνουσι διαφόρους ἐρωτήσεις, ἀμφοτέροι βυθίζουσι τὰς χεῖρας των εἰς τὰ ἐνδύματα αὐτοῦ, καὶ ἐξάγουσι τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου τὰ ἱερὰ ἀντικείμενα τὰ ἀπὸ τῆς Εἰκόνης ἀποσπασθέντα ὑπὸ τοῦ κακούργου. Καὶ ἐκεῖνος συντετριμμένος ἔλεινός, πτώμα μᾶλλον ἢ ἄνθρωπος, ἀφήνεται ἑρμαιον εἰς τὰς χεῖρας των, καὶ δειλότερος λαγωῦ πίπτει τώρα εἰς τὰ γόνατά των καὶ ὁμολογῶν τὴν ἀθλίαν πράξιν του τοὺς παρακαλεῖ νὰ μὴ τὸν βλάψωσι καὶ ἐκλιπαρεῖ τὸν οἶκτον των.

Κρατοῦσιν ἤδη οἱ ἀγαθοὶ περίπολοι πάντα τὰ ἱερὰ ἀντικείμενα ἐπὶ τῶν χειρῶν των, καὶ ἡ θέα των κινεῖ τὴν ἱερὰν ἀγανάκτησιν των τόσον, ὥστε ὁ νεώτερος ὁρμητικὸς καὶ ἄγριος καὶ σφίγγων τοὺς δδόντας ἐκ τῆς ὀργῆς, ἤγειρε τὸ ὄπλον του, ἵνα τὸ καταφέρῃ κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀθλίου.

Ἄτιμε, κακούργε, ἐφώνασε· ἐβύθισες μίαν νῆσον ὁλόκληρον εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ὕψωσε τὸ ὄπλον. Ἄλλ' ὁ πρεσβύτερος σωφρονέστερος, τὸν ἐκράτησε διὰ τῆς χειρός. Τί κάμνεις εἶπε; λημονεῖς τὴν Εἰκόνα; λημονεῖς ὅτι ἐὰν τὸν φονεύσωμεν ἀπωλέσθῃ τὸ πᾶν; Αἱ παρατηρήσεις αὗται, συνεκράτησαν τὸν καλὸν ἐκεῖνον ἐθνοφρουρόν. Ἐγείρουν κατόπιν αὐτόν, τοῦ δεσμεύουν σφιγκτὰ τὰς χεῖρας καὶ κρατοῦντες αὐτὸν ἐκ τῶν ἀγκῶνων, σηκώνοντες μᾶλλον αὐτόν, ἔλεινόν καὶ περίτρομον λαμβάνουσι τὴν εἰς Πύργον ἄγουσαν. Φαίνονται τώρα εὐχαριστημένοι οἱ καλοὶ ἐκεῖνοι ἄνθρωποι, σκεπτόμενοι ὅτι εἰς αὐτοὺς ὀφείλεται ἡ τιμὴ τῆς συλλήψεως τοῦ κακούργου, καὶ ὅτι

αὐτοὶ συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐπαναφορὰν τῆς χαρᾶς εἰς τὴν νῆσον, καὶ ἐν τῇ χαρᾷ των, λημονοῦντες τοὺς κόπους καὶ ἰδρώτας, καὶ ὁδοιπορίαν μακράν, φωνάζουσιν ἐν ᾧ πλησιάζουσιν εἰς τὴν κωμόπολιν ἀγγέλλοντες τὴν σύλληψιν τοῦ κλέπτου.

Εἰς τὰς φωνὰς των σπεύδουσι πολλοὶ καὶ ἡ εἰσόδος τοῦ ἀθλίου εἰς αὐτήν, εὗρίσκει τὸν πληθυσμὸν ὄλον ἀνάστατον. Ὁ Δήμαρχος τρέχει ἐκ τῶν πρώτων καὶ συνιστᾷ εἰς τὸ πλῆθος φρόνησιν, τάσσων φρουρὰν διόκληρον περὶ τὸν κακοῦργον, διὰ νὰ τὸν προφυλάξῃ ἀπὸ τὴν μανίαν τοῦ ἐξηγριωμένου πλήθους ὅπερ παρακολουθεῖ ἄγριον καὶ ἀπειλητικόν, μὲ ὕβρεις καὶ ἀρὰς τὸν ἱερόσυλον μέχρι τοῦ Δημάρχου. Ἐκεῖ ἐν προχείρῳ ἀνακρίσει λέγει ὅτι εἶνε Χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὅτι ὀνομάζεται Χριστόδουλος Δημητριάδης, καὶ ἐγεννήθη εἰς τὸ χωρίον Δρέπανον τοῦ Δήμου Ἀργυρᾶς τῆς ἐπαρχίας Ἀργολίδος. Φαίνεται ἡ μάλλον ὑποκρίνεται ὅτι διατελεῖ ἐν συντριβῇ διὰ τὴν ἀνίερὸν πράξιν του, καὶ πολλάκις ἐπαναλαμβάνει ὅτι ἡ πενία τὸν ὥθησε πρὸς τοῦτο, καὶ ὅμως προσπαθεῖ ἀκόμη νὰ παραπλανήσῃ τὰς Ἀρχάς, διότι ἐν ᾧ τὴν ἐπομένην ὁδηγεῖται ὑπὸ τοῦ Δημάρχου, ἵνα ὑποδείξῃ τὸ μέρος ἐν ᾧ ἐκρυψε τὴν Εἰκόνα, ὑποδεικνύει ψευδῶς ἄλλα μέρη εἰς τὰ ὁποῖα οὐδὲν ἀνακαλύπτουσι. Καὶ ἐν ᾧ ἀπειλεῖται, ὑπεκφεύγει καὶ πάλιν λέγων ὅτι ἔχει κρύψει αὐτὴν πλησίον τῆς πόλεως ἐνθα κρύπτονται καὶ δύο ἄλλοι συνένοχοί του, οὓς καὶ θὰ τοῖς ὑποδείξῃ. Τοῦτο ἐξαναγκάζει τὸν Δήμαρχον νὰ ὁδηγήσῃ αὐτὸν δι' ἰσχυρὰς δυνάμεις εἰς τὴν πόλιν.

Εἶνε ἀδύνατος ἡ περιγραφή τῆς ὁργῆς τοῦ λαοῦ κατὰ τὴν εἰς τὴν πόλιν εἰσόδον τοῦ κακοῦργου. Ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παῖδια, παρακολουθοῦν αὐτόν, ὥχρον ἐκ τῆς κοπώσεως καὶ τοῦ τρόμου, δεδεμένον ἐκ τῶν ἀγκῶνων καὶ πέδας φέροντα εἰς τὰς χεῖρας. Διπλῇ σειρᾷ ἐθνοφυλάκων μὲ λόγχας προτεταμένας ὑπερασπίζουσι τὸν ἄθλιον ἐκ τῆς μανίας ὄλου ἐκείνου τοῦ πλήθους, τὸ ὁποῖον ἄγριον, λυσσαλέον, ὀρμητικόν, ἀφρίζον ἐκ τῆς μανίας ἐπὶ τῇ θεᾷ του, ἀπειλεῖ μετὰ κραυγῶν, μετὰ βλασφημιῶν, νὰ διασπάσῃ τὴν περιστοιχοῦσαν αὐτὸν ζώνην τῶν στρατιωτῶν καὶ λαμβάνων αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας του νὰ τὸν καταξέσχισι εἰς μυρία τεμάχια.

Ἐν τούτοις ἡ φρόνησις τῶν Ἀρχῶν, αἱ ὁποῖαι εἶχον λάβῃ πάντα τὰ προφυλακτικὰ μέτρα, σώζει τὸν ἄθλιον καὶ φέρει αὐτὸν εἰς τὸ Διοικητήριον. Ἀμέσως γίνεται τακτικῇ κατ' αὐτοῦ ἀνάκρισις, ἐν ᾗ ἐπαναλαμβάνει ὅτι κατάγεται ἀπὸ τὸ Δρέπανον τοῦ Δήμου Ἀργυρᾶς, ὅτι ἔχει ἐκεῖ μητέρα, ἀδελφοὺς καὶ ἄλλους συγγενεῖς, ὅτι ἦλθεν ἐκ Σμύρνης εἰς Τήνον, πρὸ ἡμερῶν ἀφ' ἧς ἀπεπέμφθη συνεπεία κλοπῆς τινος τὴν ὁποίαν διέπραξε καὶ ἐστάλη εἰς Σύρον, ὅτι ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Πειραιᾶ, ὅπου ἔλαβε διαβατήριον δι' Ἀνδρον, ἐκεῖθεν δὲ διεπεραιώθη διὰ Πανόρμου εἰς Τήνον, μὲ μεμελετημένον τὸ σχέδιον

τῆς κλοπῆς τῆς Εἰκόνης, κατορθώσας νὰ λάβῃ καὶ ἕτερον διαβατήριον παρὰ τοῦ Δημάρχου Πανόρμου διὰ νὰ εἶνε ἔτοιμος κατόπιν καὶ ἐλεύθερος μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του νὰ διαπεραιωθῇ εἰς Ἀνδρον. Ὁ Διοικητὴς ἵνα κατορθώσῃ καὶ ἀποσπάσῃ ἐξ αὐτοῦ τὸ μυστικὸν τῆς «κρύπτης» τῆς Εἰκόνης, περιποιεῖται αὐτὸν πολὺ, ἐνδύων αὐτὸν καινουργῇ ἐνδύματα, ἀντὶ τῶν ρακῶν ἅτινα ἐφόρει. Διατάσσει νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὸν καλὴν καὶ ἁφθονον τροφήν, δωρεῖται αὐτῷ ἐξ ἰδίων εἰκοσιπέντε δραχμὰς καὶ παρέχει αὐτῷ τὴν ἐλπίδα τῆς ἀπελευθερώσεώς του. Διὰ τῶν μέσων τούτων πείθεται ὁ ἄθλιος καὶ ὁμολογεῖ τὸ μέρος ἐνθα εἶχε κρύψει τὴν Εἰκόνα. Πάραντα δὲ ἀναχωροῦσι πρὸς τὸ ὑποδειχθὲν μέρος τὸ ὁποῖον καλεῖται «Θεοτόκος» ἐκ τοῦ ἐκεῖ πλησίον κειμένου ναύσκου τῆς Θεοτόκου, ὁ γραμματεὺς τῆς Διοικήσεως Γεώργιος Σακελλίων, ὁ ἀστυνόμος Τήνου Μιχαὴλ Ζώρας, ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ στρατιωτικοῦ ἀποσπάσματος Δεμισλῆς, ὁ Εἰρηνοδίκης Λογοθέτης καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐκ τῶν προκρίτων καὶ τῶν πολιτῶν τῆς πόλεως καὶ μετὰ τρίωρον πορείαν μετὰ τῶν κακοῦργου ὁδηγίας καὶ μὲ ὕλας τὰς γενομένας ἐρεῦνας, ἡ Εἰκὼν δὲν ἀνευρίσκεται, καὶ ἡ εἰδησις διαβιβασθεῖσα εἰς τὴν πόλιν, γεννᾷ νέας πάλιν ἀγωνίας καὶ ἀγανάκτησιν κατὰ τοῦ κακοῦργου, ὅστις ὅμως διαμαρτύρεται λέγων ὅτι ἡ Εἰκὼν ἐκρύβη ὑπ' αὐτοῦ ἐκεῖ. Παρίσταται ὁδὴν ἀνάγκη αὐτοπροσώπου παρουσίας αὐτοῦ εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο διὰ νὰ ὑποδείξῃ τὴν θέσιν. Στέλλεται λοιπὸν οὗτος καὶ πάλιν ὑπὸ ἰσχυρὰν συνοδείαν τὴν ἐπιούσαν ἐκεῖ καὶ μόλις φθάνει εἰς τὸν τόπον, βαδίζει στερεῶ τῷ ποδὶ εἰς τὸ μέρος ἐν ᾧ εἶχε κρυβῇ ἡ Εἰκὼν καὶ δεικνύει αὐτοῖς τὸν λάκκον ἐν ᾧ ἦτο τεθαμμένη. Ἐκσκάπτουσι πάραντα τὸ χῶμα, ἀνεγείρουσι τὴν πλάκα, καὶ ἀνευρίσκουσι τὸν ἱερὸν θησαυρόν.

ΔΑΚΡΥΑ ΧΑΡΑΣ

Ἐκαστος δύναται νὰ φαντασθῇ τὴν χαρὰν καὶ τὴν συγκίνησιν τῶν παρισταμένων, ὅταν ἀντίκρυσαν καὶ πάλιν τὴν μορφὴν τῆς Παρθένου καὶ ἡ χαρὰ πάντων εἶνε ἀπερίγραπτος. Οἱ κώδωνες τῶν τῶν ἐκεῖ πλησίον χωρίων κρούονται χαρμωσύνως, καὶ οἱ κάτοικοι σὺν γυναίξιν καὶ τέκνοις τρέχουσι νὰ ἀσπασθῶσιν αὐτήν. Ἐκεῖ ἐπὶ τόπου ἐψάλη δέησις, ἡ συνοδεία εἶτα φέρουσα τὴν Εἰκόνα κρατουμένην ὑπὸ τῶν ἱερέων τῶν ἐκεῖ χωρίων, προπορευομένων τῶν ἐξαπεργύων καὶ τῶν ἱερῶν φανῶν, καὶ ἀκολουθοῦντων τῶν κατοίκων Πύργου, Ὑστερινῶν καὶ Καρδιανῆς ἐξεκίνησε διὰ τὴν πόλιν. Ἡ εἰδησις τῆς εὐρέσεως ὡς ἀστραπὴ διεδόθη εἰς τε τὴν πόλιν καὶ τὰ

χωρία, καὶ οἱ κάτοικοι περιχαρεῖς σπεύδουσι νὰ προὑπαντήσωσιν Αὐτὴν ἐπανερχομένην εἰς τὸν Οἶκον τῆς. Οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως μετὰ τοῦ Διοικητοῦ, τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ναοῦ, μετὰ τῶν ἱερῶν λαβάρων καὶ τριακοντάδος ἱερέων ἐξέρχονται εἰς ἀπόστασιν ὥρας πρὸς προὑπάντησιν Αὐτῆς. Οἱ καθολικοὶ ἐπίσης πληθυσμοὶ μετὰ τοῦ Δημάρχου τῶν κατέχονται ἐκ τῶν χωρίων τῶν καὶ προὑπαντήσαντες εἰς θέσιν «Βουρλίδια» συνοδεύουσιν Αὐτήν. Εἶνε ἀπερίγραπτος ἡ χαρὰ καὶ ἡ συγκίνησις τοῦ πλήθους ἐκείνου τοῦ κατερχομένου μετὰ τῆς ἱερᾶς Εἰκόνος, καὶ τοῦ πλήθους τοῦ σπεύσαντος πρὸς συνάντησιν. Δάκρυα χαρᾶς, ἐπιφωνήσεις, ἐναγκαλισμοί, ἀσπασμοὶ πρὸς ἀλλήλους, σταυροκοπήματα, ἐπικλήσεις πρὸς τὴν ἱερὰν Εἰκόνα, ἀποτελοῦσιν ἐν θέαμα συγκινητικὸν καὶ προκαλοῦν τὰ δάκρυα. Ἡ πολυπληθὴς ἐκείνη συνοδεία ἀποτελουμένη κατὰ τοὺς μετριωτέρους ὑπολογισμοὺς ἐκ πενταχιλίων ἀνθρώπων, διελθοῦσα τὴν ἀκτὴν τῶν «Κιονίων» καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ ὄρμου «Σταυροῦ» εἰσέρχεται θριαμβευτικῶς εἰς τὴν πόλιν σημαιοστόλιστον ἁπασαν διατελοῦσαν. Σημαιοστόλιστα ἐπίσης διετέλουν τὰ Προξενεῖα τῶν ξένων Δυνάμεων, καὶ τὰ ἐν τῷ λιμένι πλοῖα. Ἡ συγκινητικὴ πομπή, διελθοῦσα ὅλην τὴν πόλιν ὑπὸ τοὺς ἤχους τῶν κωδῶνων καὶ τοὺς κρότους τῶν τρομπονίων, καὶ ἐν μέσῳ τῶν συγκινητικῶν ψαλμῶν τῶν ἱερέων καὶ ἱεροψαλτῶν, ἀνέβη εἰς τὸν πάγκαλον Ναόν, ἔνθα ἡ Εἰκὼν κατετέθη εἰς τὴν ἐν τῷ προσκυνηταρίῳ θέσιν τῆς. Τὴν ἐσπέραν ἐψάλη μακρὰ ἀγρυπνία διὰ τὴν χαρὰν τῆς Εὐρέσεως τῆς πανσέπτου Εἰκόνος, καὶ πρὸς δοξολογίαν τοῦ Ὑψίστου διὰ τὴν εὐρεσιν αὐτῆς.

Σήμερον εἰς τὸν μεταβαίνοντα εἰς Πάνορμον διαβάτην, λευκὸς Σταυρὸς καὶ μικρὰ ἀκοίμητος κανδύλα δεικνύουσι τὴν θέσιν, ἐν ἣ ὁ ἀσεβὴς ἔθαψε τὴν ἱερὰν Εἰκόνα.

Καὶ ὁ ἄθλιος ἱερόσυλος; Ἀπεβίωσεν εἰς τὰς φυλακὰς Σύρου, ἐν ἀγρίᾳ παραφροσύνῃ.

ΤΑ ΕΠΙΣΗΜΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΛΟΠΗΝ ΕΓΓΡΑΦΑ

Πρὸς πίστωσιν τῶν ὄσων ἀνωτέρω διὰ τὸ σοβαρὸν τοῦτο γεγονὸς τῆς κλοπῆς τῆς ἱερᾶς Εἰκόνος ἀφηγήθημεν, δημοσιεύομεν καὶ τὰ ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Ἰδρύματος σωζόμενα ἔγγραφα, ὡς καὶ τὰ τῆς Διοικήσεως Τήνου, ἥτοι τὸ πρακτικὸν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ναοῦ, τὴν πρὸς τὴν Γραμματεῖαν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἔκθεσιν τοῦ Διοικητοῦ τῆς νήσου, καὶ τέλος τὸ πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν ἔγγραφον τοῦ αὐτοῦ Διοικητοῦ ἐπὶ τῇ ἀνευρέσει τῆς κλαπείσης Εἰκόνος.

ΠΡΑΞΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ἀριθ. 210

Τῆνος τῇ 20 Δεκεμβρίου 1842.

«*Ἐκθεσις ἀφορῶσα τὴν περὶ τὸ μεσονύκτιον τῆς 15 τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου, συμβᾶσαν ἱεροσυλίαν δλοκλήρου τῆς Ἁγίας Εἰκόνος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ἀπὸ τὸν ἱερόσυλον Χριστόδουλον Δημητριάδην ἐκ τοῦ χωρίου Δρεπάνου τῆς Ἐπαρχίας Ναυπλίας.*»

Τὴν 15ην τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου τοῦ 1842, ἡμέραν Τρίτην τῆς ἐβδομάδος περὶ τὸ μεσονύκτιον, νεωκοροῦντος ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Γενადίου (δυσανάγνωστον) μετὰ τοῦ ὑπονεωκόρου Γεωργίου Δημητρίου, ὁ ἱερόσυλος Χριστόδουλος Δημητριάδης, ἀνέβη περὶ τὴν ὥραν τοῦ ἑσπερινοῦ εἰς τὸ γυναικεῖον μέρος καὶ ἔμεινε κλεισθεὶς ὑπὸ τῶν νεωκόρων χωρὶς νὰ παρατηρηθῇ.

Περὶ τὸ μεσονύκτιον σχεδόν, ἐκρέμασε σχοινίον, ὅπερ τυλίξας ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ, ἀπὸ τὰ κάγκελα καὶ τυλίξας αὐτὸ ἐπομένως ἐπὶ τῆς σιδηρᾶς λάμας τῆς συνδεούσης τοὺς κίονας, κατέβη εἰς τὸν Ναὸν καὶ ἐσύλησεν ὁ ἱερόσυλος δλοκλήρου τὴν Εἰκόνα, ὡς ὑπῆρχε μὲ ὅλα τὰ ἐπ' αὐτῆς πολύτιμα κοσμήματα.

Ἡ Ἐπιτροπὴ μετὰ τοῦ Διοικητοῦ καὶ Δημοτικῆς Ἀρχῆς, ἅμα ἔμαθε τὸ δυστύχημα τοῦτο, ἐνήργησεν ὅλα τὰ συντελεστικά μετὰ μετὰ τῆς μεγαλειτέρας δραστηριότητος καὶ εἰδοποίησε περὶ τούτου, καὶ ὅλας τὰς ἀρχὰς τῆς νήσου, πρὸς εὐρεσιν τῆς Ἁγίας Εἰκόνος καὶ ἀνακάλυψιν τοῦ κακούργου.

Τὴν δευτέραν ὁμως μετὰ μεσημβρίαν τῆς 16ης ἔφθασεν εἰς τὴν Β. Διοίκησιν ἐπίτηδες ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν Δήμαρχον Πάνορμου Κύριον Γεώργιον Κουκουλᾶν φέρον ἔγγραφον σημειωμένον τὴν 16 πρὸς τὸν Διοικητὴν Κύριον Ἰωάννην Θεοτόκην, ἀναγγέλλον τὴν σύλληψιν τοῦ μνησθέντος κακούργου Χριστοδούλου Δημητριάδου, φέροντος ἀνὰ χεῖρας τὸ πλεῖστον μέρος τῶν πολυτίμων εἰδῶν ὑπῆρχον ἐπὶ τῆς Ἁγίας Εἰκόνος.

Τὴν ἐπιούσαν ἦτοι τὴν 17ην ἡμέραν Τετάρτην τῆς ἐβδομάδος μετὰ μεσημβρίαν ἔφεραν τὸν κακούργον εἰς τὴν πόλιν, κομίσαντες μεθ' ἑαυτῶν καὶ τὰ εἰρημένα πολύτιμα εἶδη εὐρον ἐπὶ τοῦ κακούργου, χωρὶς νὰ τοῖς ὁμολογήσῃ μέχρις ἐκείνης τῆς ὥρας περὶ τῆς Ἁγίας Εἰκόνος καὶ τῆς ἀργυρᾶς κάσας αὐτῆς, τί ἔγειναν ἢ ποῦ τὰ ἔχει.

Μετὰ δὲ τὴν εἰς τὴν πόλιν ἔλευσίν του, ὡμολόγησε μετ' ἀπειρῶν ἔξομολογήσεις καὶ προτροπὰς τὰς θέσεις εἰς τὰς ὁποίας ἔκρυψε τὴν Ἁγίαν Εἰκόνα καὶ τὴν κάσαν αὐτῆς, ὅπου παρευρεθέντες ὁ εἰρηνοδίκης Τήνου Κύριος Σταῦρος Λογοθέτης μετὰ τοῦ Γραμματέως του

Κυρίου Γεωργίου Κρανιωτάκη, ὁ ἀστυνόμος Κύριος Μιχαὴλ Ζώρας, ὁ Δήμαρχος Πανόρμου κ. Γεώργιος Κουκουλάς, ὁ υγιονόμος Κυρ. Θεόδωρος Χρυσομάλλης, ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ ἀποσπάσματος Κυρίου Ἰωάννης Καρὰ Δενισλῆς καὶ ὁ ὑπογραμματεὺς τῆς Διοικήσεως Κύριος Γεώργιος Σακελλίων καὶ πολλοὶ ἄλλοι παρέλαβον τὴν Ἁγίαν Εἰκόνα μετὰ τῆς κάσας αὐτῆς.

Τὴν 18ην ἡμέραν Παρασκευὴν περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἐφέρθη τέλος πάντων ἡ Ἁγία καὶ Θαυματουργὸς Εἰκὼν μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης ἐκκλησιαστικῆς παρατάξεως εἰς τὸ ἱερόν καὶ ἐτέθη εἰς τὴν θέσιν τῆς.

Μόνον ἡ κάσσα ἐβλάφθη κατὰ πολὺ μέρος, καθότι κατέθλασεν ὁ κακούργος διάφορα μέρη τοῦ ἀργύρου.

Αἱ ἀρμόδιαι ἀνακριτικαὶ ἀρχαὶ συνέταξαν ἐγκαίρως τὴν ὕλην τοῦ κακουργήματος, καὶ συντάξασαι ἐν τάξει πᾶσαν ἀνακριτικὴν ἐκθεσιν, παρέπεμψαν τὸν κακούργον εἰς τὴν Εἰσαγγελίαν σήμερον τὴν 20ὴν τοῦ ἰδίου μηνὸς Δ/βρίου ἡμέραν Κυριακὴν.

Δὲν ἐκρίναμεν δίκαιον νὰ ἀποσιωπήσωμεν τὴν γενικὴν λύπην καὶ ἀπονέκρωσιν, τὸν ζῆλον ἐν ταῦτῳ καὶ τοὺς κόπους κατέβαλλον ὅλοι ἐν γένει οἱ ὁμόθησκοι, καὶ κατ' ἐξαιρέσιν ὁ Διοικητὴς μας Ἰωάννης Θεοτόκης εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ κακούργου, καθὼς ἀκόμη καὶ ὁ Εἰρηνοδίκης Τήνου, κ. Σ. Λογοθέτης, τὸ ἀπόσπασμα τῶν φάλαγγιτών, ὁ Δήμαρχος Τήνου κ. Ἰωάννης Σαγρέδος, ὁ Δήμαρχος Πανόρμου κ. Γ. Κουκουλάς, καὶ ὁ υγιονόμος Πανόρμου κ. Θεόδωρος Χρυσομάλλης, Ὑδραῖος.

Ἡ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Φρ. Μ. Παξιμάδης, Μιχ. Τζώρας, Ἰωάννης Δρόσος,
Ἰωάν. Καγκάδης, Μ. Γεωργαντόπουλος.

Ὁ Γραμματεὺς
Μ. Τζιτζικλής

ἀθῆμερὸν Μ. Μ.

19 Δ/βρίου 1842

Τήνος.

*Αριθ. 3872

Διεκπ. 2826

Πρὸς

τὴν Γραμματεῖαν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ.

Περὶ κλοπῆς καὶ ἀνευρέσεως

τῆς Ἁγίας τοῦ Εὐαγγελισμοῦ Εἰκόνης.

Χεῖρες βέβηλοι καὶ ἀσεβεῖς ἐσύλησαν κατὰ τὴν νύκτα τῆς 15ης ὑπερμεσουῆτος τὸν ἐνταῦθα ἱερόν τῆς Εὐαγγελιστρίας Ναόν, ἀρπάσσαι ἀπὸ τοῦ Εἰκονοστασίου, αὐτὴν ταύτην τὴν Ἱεράν καὶ Ἁγίαν

Εἰκόνα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ὅπως εὗρίσκετο, ἤτοι τὴν ἀργυρεῖον θήκην τῆς, με δύο χρυσὰ περιχεῖρια, με χρυσὴν καὶ ἀδαμαντοκόλλητον κωρονίδα, καὶ με δύο ἐπίσης ἀδαμαντοκόλλητους ἀστέρας.

Τὸ δυστυχὲς τοῦτο καὶ ἀποτροπαιὸν συμβάν ἐπεσκόπησε τὴν ἐπιούσαν 16 τοῦ μηνὸς ὁλόκληρον τὸν ὀρίζοντα τῆς νήσου Τήνου, ἀφ' ἧς στιγμῆς διεδόθη καὶ ἐξήπλωσε ζοφερόν πέπλον καθ' ὅλην τὴν ἐκτάσιν τῆς. Πένθος γενικὸν κατέλαβεν ἐκ τούτου τοὺς ἀνθρώπους καὶ εὐχαὶ ἐγκάρδιοι ἀνεπέμποντο εἰς τοὺς οὐρανοὺς ὑπὲρ τῆς Εὐρέσεως τῆς Ἁγίας καὶ σεπτῆς Εἰκόνης.

Ἡ καταλαβοῦσα καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς ἀπὸ τῆς συγερᾶς στιγμῆς, καθ' ἣν ἐφθασε τὸ δυστυχὲς ἀκουσμα εἰς τὰς ἀκοάς μας λύπη εἶνε ἀπερίγραπτος.

Ἄλλ' ἐν τούτοις σπεύσαντες καὶ νυκτὸς ἔτι οὔσης, διηυθύναμεν δὲ ἐπίτηδες πεζῶν ἐγκυκλίους διαταγὰς πρὸς ἅπαντας τοὺς Δημάρχους καὶ τὰ Ὑγειονομεῖα τῆς Τήνου, διατάξαντες τούτους μὲν νὰ δοθῶσιν εἰς τὰς ἀσθητοτέρας ἐρεῦνας, ταύτας δὲ νὰ ἀφαιρέσωσιν ἀπὸ τὰ πλοῖα τὰ πηδάλια τῶν, καὶ νὰ μὴ συγχωρήσωσι τὸν ἐκπλουν οὐδ' ἀκατίου, καὶ ἐκπέμψαντες κατὰ ξηρὰν μὲν ἐθνοφύλακας, ἐνόπλους, κατὰ θάλασσαν δὲ ταχύπλοα ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς νήσου, διὰ νὰ ἀπαγορεύσωσι τὸν ἐκπλουν παντὸς πλοίου, πλοιαρίου, καὶ ἀκατίου, καὶ ἐν ἑτερον πρὸς τὰς παρακειμένας ἐρημονήσους, τὴν Δῆλον καὶ πρὸς τὴν Μύκονον διὰ νὰ ἐρευνήσῃ περὶ μιᾶς λέμβου, τὴν ὁποῖαν ἄλιευτικὸν πλοιάριον εἶδε περὶ τὸν ὄρθρον τῆς 15ης τοῦ μηνός, διευθυνομένην ἐκ παραλίας τινὸς τῆς Τήνου, πρὸς τὴν Δῆλον, καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἐθέσαμεν ἀμοιβὴν πεντακοσίων (500) δραχμῶν δι' ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελε συλλάβει τὸν ἱερόσυλον καὶ ἀνακαλύψῃ τὴν Ἁγίαν Εἰκόνα.

Αἱ Δημοτικαὶ καὶ Ὑγειονομικαὶ ἀρχαὶ ἐτέθησαν εἰς τὴν μεγαλυτέραν κίνησιν· οἱ πολῖται αὐθόρμητοι περιεπλόουν εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία, τὰ ὄρη, τὰ χάσματα καὶ τὰ παράλια. Ἐνὶ δὲ λόγῳ τὰ δραστικά μέτρα μας παρήγαγον τὸ εὐτυχέστερον διὰ τὴν νήσον ἅπασαν ἀποτέλεσμα.

Ὁ ἀσεβὴς ἱερόσυλος, ἔχων ἐγκαίρως ἐπιθεωρημένον τὸ διαβατήριόν του, ἀπὸ τὸν Δήμαρχον Πανόρμου δι' Ἄνδρον, ἐβίασε τοὺς πόδας του ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε, πρὶν ἢ φθάσῃ ὁ πεζὸς μετὰ τοῦ ἐγγράφου πρὸς τὸν Δήμαρχον καὶ τὸν Ὑγειονόμον Πανόρμου, διήλθε τὴν Κωμόπολιν Πύργον ἔδραν τοῦ Δημάρχου καὶ Ὑγειονόμου καὶ ἀπνευστὶ ἐφθασε τὴν 2ην Μ. Μ. τῆς 16ης εἰς τὸ ἀπέναντι τῆς Τήνου καὶ Ἄνδρου Στενὸν καὶ ἐσυμφώνησε τὸν ναῦλον μετὰ τὸν τυχόντα ἐκεῖ λεμβοῖδιοκτήτην διὰ νὰ μεταβῇ εἰς Ἄνδρον, ἀλλὰ μὴ ἔχων μετρητὰ πλείους τῶν τεσσάρων δραχμῶν, ἐν ᾧ οἱ κωπηλάται ἐξήτουν δραχμὰς 3 ναῦλον καὶ συλλογισόμενος ἴσως ὅτι μετὰ μίαν μόνον

δραχμὴν δὲν ἡδύνατο νὰ ζήσει ἐπὶ τῆς Ἀνδρου καὶ νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκεῖθεν δι' ἀλλαχοῦ, ἀπεφάσισε νὰ ἐπανέλθῃ διὰ νὰ μείνῃ εἰς μέρος ἄγνωστον μέχρι τῆς ἐπιούσης 17 ἐπ' ἐλπίδι τοῦ νὰ εὕρῃ ἄλλην λέμβον μὲ εὐθυνότερον ναῦλον καὶ νὰ διαβῇ τότε εἰς Ἀνδρον.

Ἐπανήρχετο ὁ τολμητίας οὗτος ἱερόσυλος, ἀλλὰ μόλις φθάσας εἰς τὴν θέσιν τοῦ *Μανώλῃ τοῦ Πηγάδι* ὅπου ἀπεφάσισε νὰ πῇ ὕδωρ καὶ νὰ ἀναπαυθῇ ὀλίγον, νυκτὸς πλέον οὔσης, καταλαμβάνεται ἀπὸ δύο ἐνόπλους Ἐθνοφύλακας, ἀπεσταλμένους ἐπιτηδεῖς ὑπὸ τοῦ Δημόχου καὶ τοῦ Ὑγειονόμου πρὸς τὸ Στενὸν διὰ νὰ τρυπήσωσι τὰς ἐκεῖ εὐρισκομένας λέμβους καὶ τὰς καταστήσωσιν ἀνικάνους πρὸς πλοῦν, ἐξετάζεται τίς εἶνε καὶ τελευταῖον ἐρευνᾶται παντοῦ καὶ εἰς τὰ ἐνδύματα τὰ ὁποῖα ἔφερεν ἀνὰ χεῖρας.

Φόβος πανικὸς κυριεύει τὸν ἀσεβῆ καὶ τρέμων ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδὸς ἀποκρίνεται πρὸς τοὺς ἐνόπλους Ἐθνοφύλακας ὅτι εἶνε καλὸς ἄνθρωπος, ὅτι φέρει ἀνὰ χεῖρας ἀστυνομικὸν διαβατήριον, τὸ ὁποῖον καὶ τοὺς ἐδείξεν, ὅτι ἐπῆγεν εἰς τὸ Στενὸν διὰ νὰ εὕρῃ λέμβον καὶ διαβῇ εἰς Ἀνδρον, καὶ μὴ εὐρὼν τοιαύτην ἐπανέρχεται διὰ νὰ μείνῃ εἰς Πύργον μέχρι τῆς ἐπιούσης.

Ἀλλ' ὦ τοῦ θαύματος οἱ ἐνοπλοὶ Ἐθνοφύλακες ἀπιστοῦντες εἰς τοὺς λόγους του, ἐρευνῶσι μετ' ἐπιμονῆς καὶ ἀδιακόπως καὶ τέλος ἀνακαλύπτωσι μετὰ τῶν ἀνὰ χεῖρας ἐνδυμάτων του, τὰ δύο χρυσὰ περιχειρία, δύο ἀργυροῦς ἀγγέλους, τὴν χρυσὴν καὶ ἀδαμαντοκόλλητον κωρωνίδα, δύο ἀργυρὰς στήλας, τεθειμένας ἐπὶ τῆς ἀργυρᾶς θήκης, καὶ δέκα ἄλλα ἀργυρὰ τάματα, πλὴν τῆς Ἀγίας Εἰκόνης καὶ τῆς θήκης τῆς.

Εἰς τὴν αἰφνῆδιον, ἐκπληκτικὴν, καὶ ἀνέλπιστον ταύτην θέαν, οἱ Ἐθνοφύλακες κυριεύονται ἀπὸ ὀργῆς ἅμα καὶ χαρᾶς, δεσμεύουσι τὰς βεβήλους τοῦ ἀσεβοῦς ἱεροσύλου χεῖρας, καὶ τὸν ἀπάγουσιν εἰς τὸν Δήμαρχον Πανόρμου περὶ τὴν 7 1/2 ὥραν Μ. Μ. τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἥτοι τῆς 16ης.

Ὁ Δήμαρχος τὸν θέτει ὑπὸ ἀνάκρισιν, τὸν ἐξετάζει πρὸ πάντων περὶ τῆς Ἀγίας Εἰκόνης, καὶ συγχρόνως ἐκπέμπει πρὸς ἡμᾶς πεζόν, ὅστις ἔφθασε περὶ τὸ μεσονύκτιον, ἀναγγέλλων ὅτι ὁ πωλήσας τὴν Εἰκόνα συνελήφθη, φέρων τὰ εἰρημένα ἀργυρὰ, χρυσὰ καὶ ἀδαμαντοκόλλητα τῆς Εἰκόνης περικοσμήματα καὶ εἶνε ὑπὸ ἀνάκρισιν.

Εὐρέθημεν ταύτην τὴν ὥραν ἔξυπνοί, καθότι μόλις ἐπανήλθομεν ἀπὸ τὸν ἱερὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας Ναόν, ὅπου εἰχομεν διατάξῃ καὶ ἐρίγγετο ἀγρυπνία· ὅταν δὲ ἐνεφανίσθη ἐνώπιόν μας ὁ πεζὸς φέρων τὰ εὐαγγέλια, ἀφήνομεν εἰς πάντα νὰ ἐννοήσῃ πόσον ἡ βαθεῖα λύπη καὶ σιγὴ ἦτις μᾶς εἶχε καταλάβῃ μετεβλήθη εἰς ἀπερίγραπτον χαρὰν.

Διεδώκαμεν ὥς δι' ἀστραπῆς τὴν χαροποιὰν ταύτην ἀγγελίαν καθ' ὅλην τὴν πόλιν καὶ ἐν ἀκαρεῖ ἐπληρώθη ὁ οἶκος ἡμῶν ἀπὸ ἀνθρώ-

πους τοὺς πρωτεύοντας εἰς τὴν πόλιν, οἵτινες μὲ δάκρυα χαρᾶς εἰς τὰ ὄμματα των συνέχαιρον μὲ ἡμᾶς τὴν νῆσον Τήνον ὁλόκληρον ἐπαναλαμβάνοντες μετ' ἐνθουσιασμοῦ ὁποῖον θησαυρὸν ἔλαβον παρὰ Θεοῦ, ἀπώλεσαν καὶ εἶχον χρηστάς ἐλπίδας νὰ ἀνακτήσωσι.

Ἐνταῦθα ἂς μᾶς συγχωρηθῇ νὰ ἐκτραπῶμεν ὀλίγον τοῦ προκειμένου.

Ἀφ' ἧς ἀνευρέθη ἡ σεπτὴ καὶ Ἀγία τοῦ Εὐαγγελισμοῦ Εἰκὼν, παρέρχονται μέχρι σήμερον εἴκοσιν ἔτη, παρὰ τεσσαράκοντα καὶ δύο ἡμέραι. Καθ' ὅλον τοῦτο τὸ διάστημα ἡ Τήνος ἅπασα ἐλαμπρύνθη καὶ ἐπλούτησε, καθ' ὅτι διαδοθείσης ἐφ' ὅλον τὸν κόσμον τῆς θαυματουργοῦ καὶ θείας δυνάμεως, ἥτις διὰ τῆς Εἰκόνης ταύτης ἐπενήργησε καὶ ἐπενεργεῖ εἰς νοσοῦντας καὶ ἄλλους πάσχοντας καὶ κινδυνεύοντας ἀνθρώπους, συνέρρεον ἀπὸ περάτων εἰς τὴν νῆσον ταύτην κατ' ἔτος πάμπολοι προσκυνηταί, φέροντες ἄφθονα δῶρα εἰς τὸν ἱερὸν Ναόν, καὶ δαπανῶντες ἱκανὰς ποσότητας χρημάτων, εἰς τὰς ἀγοράς, τὰ καφφενεῖα καὶ τὰ ἐργαστήριά της. Διὰ τῶν ὁποίων ἀπελάμβανε καὶ ἀπολαμβάνει ὁ ἱερός τοῦ Εὐαγγελισμοῦ Ναὸς εἰσοδημάτων εἰς μετρητὰ καὶ ἄλλα πολύμυα καὶ μὴ ἀναθήματα, συνετίζει καὶ συντηρεῖ καθὼς δὲν λανθάνει τὴν Β. Γραμματεῖαν, Σχολεῖον Ἑλληνικόν, ἔχων ἓνα Σχολάρχην καὶ δύο ἄλλους Ἑλληνοδιδασκάλους, ἕξ Δημοτικὰ σχολεῖα ἀρρένων καὶ ἓν κορασίων διευθυνόμενον ἀπὸ διδάσκαλον καὶ ὑποδιδάσκαλον νεωστὶ διορισθεῖσαν, ἔχει συνταξιούχους καὶ ὑποτρόφους, διδάσκαλον, μαθητάς, χήρας καὶ ὀρφανὰ, συντρέχει τὴν Φιλεκαπιδευτικὴν Ἑταιρίαν, διατηρεῖ νόθα ἱκανὰ, περιθάλπει πένητας, τυφλοὺς, χωλοὺς, πεπειρωμένους, καὶ ἐν γένει ἀνικάνους πρὸς τὸ ἐργάζεσθαι, συνέδραμε καὶ συντρέχει εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ λιμένος τῆς Τήνου, παραμυθεῖ ναυγοῦντας καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ χρησιμεύει ὥς τὸ ἄσυλον παντὸς τεθλιμμένου καὶ ἀηλιτισμένου, χωρὶς διάκρισιν θρησκείας, γένους καὶ φύλου.

Ἐντεῦθεν ἦτο δυνατόν νὰ μὴ προξενήσῃ τὴν ἀλγεινότεραν πληγὴν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς νήσου ταύτης, ἡ κλοπὴ τοῦ θησαυροῦ τούτου καὶ τὴν ζωηροτέραν χαρὰν ἡ ἀνάκτησις αὐτοῦ; Ἐπανερχόμεθα.—Ὁ Δήμαρχος Πανόρμου, ἐξακολουθῶν τὰς ἀνακρίσεις του, ἔμαθεν ἐκ στόματος τοῦ ἀσεβοῦς ἱεροσύλου, ὅτι ἡ Εἰκὼν ἐσώζετο, κεκρυμμένη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, καὶ ὅτι στήρησις ἀναγκαῖον ᾧθησαν αὐτὸν εἰς τὴν παράτολμον ταύτην πράξιν του. Τὸν παρέλαβεν ὁθεν ἀφ' ἐνὸς διὰ νὰ τοῦ δείξῃ τὸ μέρος ὅπου εἶχε κεκρυμμένην τὴν Εἰκόνα καὶ ἀφ' ἐτέρου διὰ νὰ τὸν προσαγάγῃ ἐνώπιον ἡμῶν. Καθ' ὁδὸν ὠδήγησεν ὁ ἱερόσυλος τὸν τε Δήμαρχον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ εἰς διάφορα μέρη, ἀλλ' ἐπειδὴ ἀνασκαφῶν γενομένων, οὐδὲν εὐρέθη, ἐρωτηθεὶς μετὰ τόνου εἰς ποῖον μέρος ἔχει τὴν Εἰκόνα, ἀπε-

κατεβιβάζετο διὰ τὴν βλέπουν οἱ ἄνθρωποι καὶ θορυβώδεις φωναὶ χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως ἤκούοντο. Ἡ πομπὴ ἦτο λαμπρὰ καὶ λαμπρότερα παρὰ πολλὰς ἄλλας. Δύο ἱερεῖς λαμπρῶς ἐστολισμένοι ἔφερον ἀνὰ χεῖρας τὴν Ἀγίαν Εἰκόνα, ἄλλοι ὥσει τριάκοντα ἐπίσης καὶ αὐτοὶ λαμπρῶς ἐστολισμένοι συνώδευον αὐτοὺς βραδυποροῦντας· μουσικοὶ γλυκύτατα ψάλλοντες, προηγούμενοι τῶν ἱερέων καὶ ὥσει πεντακισχίλιοι ἄνθρωποι, παρηκολούθουν καὶ ὑπεδέχοντο τὴν Ἀγίαν Εἰκόνα, τὴν ὁποῖαν καὶ δικαίως θεωροῦν ὡς τὴν Πολιοῦχον τῆς Τήνου, χύνοντες κρουνοὺς δακρύων καὶ χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως. Τὰ εἰς τὸν λιμένα τῆς πόλεως καὶ τοῦ Σταυροῦ προσωρμισμένα πλοῖα εἶχον δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἀναπεπταμένας τὰς σημαίας καὶ ἐκανονοβόλουν, ἐπὶ τῶν κωδωνοστασίων καὶ τῶν ἱστών τῶν καταστημάτων τῶν πρακτόρων τῶν Ξένων Δυνάμεων, ἐκνέματιζον ποικιλόχρωμοι σημαῖαι καὶ οἱ κώδωνες τῶν Ἐκκλησιῶν, Ἀνατολικῶν τε καὶ Δυτικῶν, ἐξέπεμπον εἰς τὸν ἀέρα ἤχους πανηγυρικοὺς καὶ πρὶν ἢ φθάσωμεν εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐν ᾧ περιηχόμεθα αὐτὴν ἄχρις οὗ εἰσέλθομεν εἰς τὸν ἱερὸν οἶκον τῆς Ἀγίας Εἰκόνης καὶ ἐκθέσαμεν αὐτὴν ἐπὶ τῆς συνήθους θέσεως τοῦ εἰκονοστασίου, ὅθεν ἐκλάπη.

Δοξολογία μεγάλη διεδέχθη τὴν πομπὴν καὶ ἐνθέρμος ἀσπασμός τῆς Εἰκόνης κατεπράυνε τὸν ἐξημμένον ζῆλον τῶν ἀνθρώπων. Τὴν νύκτα ἐγένετο ἀγρυπνία εἰς τὸν ἱερὸν Ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ πρὸς ἀπόδοσιν εὐχαριστίας εἰς τὸν Ὑψιστον καὶ πρὸς ἐξύμνησιν τῶν Θανμασίων τῆς Θεοτόκου καὶ φωτοχυσία λαμπρὰ κατεκόσμησε τὸν τε Ναὸν ἐσωτερικῶς καὶ ἑξωτερικῶς καὶ τὰς πλειοτέρας οἰκίας τῆς πόλεως.

Ἐν τέλει ἡ 18ῃ τοῦ μηνὸς Δ/βρίου ἀποκλειθεῖσα «Ἡμέρα τῆς δευτέρας Εὐρέσεως τῆς Ἀγίας τοῦ Εὐαγγελισμοῦ Εἰκόνης ἐπανηγυρίσθη καὶ θέλει πανηγυρίζεσθαι εἰς τὸ Διηνεκὲς κατ' ἔτος λαμπρῶς, ὡς μεγάλη ἑορτὴ τῆς νήσου Τήνου.

Ὁ ἱεροσὺλος εἶνε ἡλικίας ὥσει εἰκοσιτριῶν ἐτῶν, ὀνομάζεται Χριστόδουλος Δημητριάδης, εἶνε χωρικός ἀνατολικὸς ὁρθόδοξος ὡς λέγει, καὶ κατάγεται ἀπὸ τὸ χωρίον Δρέπανον τοῦ Δήμου Ἀργονος τῆς Διοικήσεως Ἀργολίδος, ἔχων καὶ ἀδελφοὺς καὶ συγγενεῖς, πλην πατρὸς ἀποθανόντος ὡς λέγει. Παραπέμπεται δὲ πρὸς τὴν Εἰσαγγελίαν τῶν ἐν Σύμφ Πλημμελειοδικῶν διὰ τὴν δώση δίκην τοῦ ὁλεθρίου δι' ἅπασαν τὴν Τήνον ἀνοσιουργήματός του, ἐνώπιον τοῦ Νόμου καὶ τῆς Δικαιοσύνης.

Καταπαύοντες τὸν λόγον δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἐκφράσωμεν καὶ ἐνώπιον τῆς Β. ταύτης Γραμματείας τοὺς ἐπαίνους καὶ τὰς εὐχαριστίας μας διὰ τὸν ὁποῖον ἔδειξαν καὶ παρέσχον ζῆλον καὶ συνδρομὴν ὅλοι οἱ ἐπὶ τῆς Τήνου Δημόσιοι Ὑπάλληλοι συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἀποσπάσματος τῶν φαλαγγιτῶν καὶ τοῦ ἀξιο-

τίμου Εἰρηνοδίκου Τήνου καὶ Δημοτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὀνομαστὶ ὁ Δήμαρχος Πανόρμου Κύριος Γ. Κουκούλῃς καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ ὑγειονομικοῦ τοῦ συνωνύμου λιμένος Κύριος Θ. Χρισσομάλης.

Εὐπειθέστατος
Ὁ Διοικητὴς Τήνου
ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΕΟΤΟΚΗΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Κ. ΚΑΛΑΜΙΔΑΣ

Ἀριθ. 3872
Διεκπ. 2327

ἀθῆμερὸν Μ. Μ.
τὴν 19 Δ/βρίου 1842.
Τήνος.

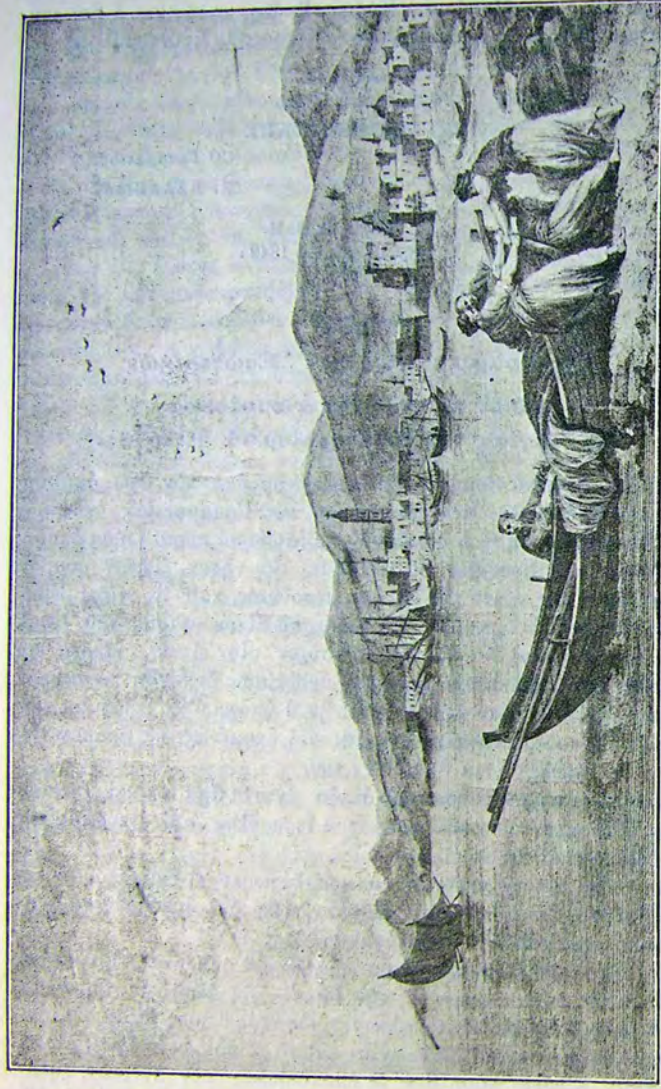
**Πρὸς
τὴν Γραμματεῖαν τῶν Ἑσωτερικῶν
Περὶ κλοπῆς καὶ ἀνευρέσεως
τῆς Ἀγίας τοῦ Εὐαγγελισμοῦ Εἰκόνης.**

Ἐκ τῆς ἐπισυναπτομένης ἐν ἀντιγράφῳ ὑπὸ τὸν ἄνω ἀριθμὸν πρὸς τὴν Β. ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ. Γραμματεῖαν ἐκθέσεώς μας, θέλει εὐαρεστηθῇ ἡ Β. αὕτη Γραμματεία νὰ παρατηρήσῃ ὁποῖον φορικαλέον καὶ δυστυχῆς δι' ἅπασαν τὴν νῆσον Τήνον συμβάν ἔλαβε χώραν τὴν νύκτα τῆς 15 ὑπερμεσοῦντος, καθ' ἣν χεῖρες βέβηλοι καὶ ἀσεβεῖς ἀφήρπασαν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ Εἰκονοστασίου τοῦ Ἱεροῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας Ναοῦ, τὴν πολιοῦχον οἶον εἰπεῖν, εἰκόνα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, καὶ ὁποῖα χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις διεδέχθη τὸ γενικὸν πένθος τῆς 18ης Ἰδίου μηνός, καθ' ἣν ὁ ὑποχείριος ἱεροσὺλος παρέδωκεν εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους μας καὶ ἐπομένως εἰς ἅπασαν τὴν νῆσον τὸν ἀπωλεσθέντα θησαυρόν του.

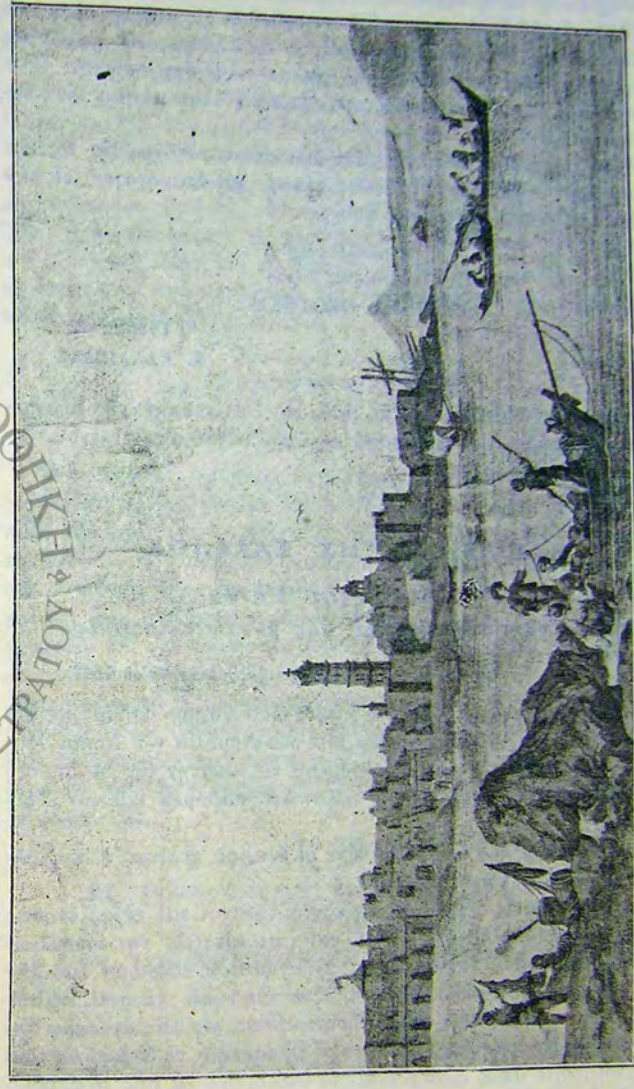
Θέλει παρατηρήσῃ ὡσαύτως ὁποῖα ἔντονα ἄμα δὲ καὶ ἔγκαιρα μέτρα ἐλάβομεν πρὸς σύλληψιν τοῦ ἱεροσύλου καὶ ἀνευρέσιν τῆς συληθείσης εἰκόνης.

Ἵσως ἦτο πάντῃ περιττὸν νὰ προσθέσωμεν τι ἐπὶ τοσοῦτον λεπτομεροῦς ἐκθέσεως τῶν διατρεξάντων, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ σιωπήσωμεν τὴν ἐπομένην παρατήρησιν.

Εἰς τὰ ὁποῖα ἐλάβομεν μέτρα ὁρμήθημεν οὐ μόνον διὰ τὴν δυνάμειν νὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὴν Τήνον τὸν ἀληθινὸν θησαυρόν της, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν κατασιγᾶσωμεν τὰς ἐξαφθείσας ἰδέας τῶν ἀνθρώπων ἀρξαμένων νὰ σκέπτωνται καὶ νὰ διαδίδωσιν ὅτι ἡ κλοπὴ τῆς Ἀγίας Εἰκόνης προῆλθεν ἐξ ὑποκινήσεως τῶν Δυτικῶν, ζηλοτυπούντων δῆθεν κατὰ τῶν Ἀνατολικῶν διὰ τὴν ὁποῖαν ἀπολαύει παγκόσμιον ὑπόληψιν τὸ ἱερὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας κατάστημα.

Ἀποψὶς τῆς πόλεως Τήνου κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα.

Ἀποψὶς τῆς πόλεως Τήνου κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα.

Καὶ τῷ ὄντι, ἂν ἡ δεξιὰ τοῦ Ὑψίστου δὲν παρέδιδε εἰς χεῖρας ἡμῶν τὸν ἀσεβῆ ἱερόσυλον, αἱ ἀναπτύχθῃσι εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν Τηνίων ἰδέαι, ἤθελον ὑποστηρίξασθαι ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν εἰς ἐδραιωτέρας βάσεις καὶ ἐπὶ τέλους ἤθελον παραγάγῃ γενικὸν ἀναβρασμὸν τοῦ ὁποίου αἱ συνέπειαι βεβαίως ἤθελον εἶσθαι λίαν δυσάρεστοι.

Ἡ σύλληψις δὲν τοῦ ἱεροσύλου διεσκέδασε τὸ ἀναφθὲν εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν τῆς Τήνου, ζοφῶδες νέφος καὶ ἐπανήγαγεν εἰς τὴν πρώτην ἐστίαν τῆς τήν κοινῆς ἡσυχίας.

Ἐδπειθέστατος
Ὁ Διοικητὴς Τήνου
ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΕΟΤΟΚΗΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Κ. ΚΑΛΑΜΙΔΑΣ

Δημοσιεύομεν ἐπίσης καὶ τὸ πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Εὐαγγελιστρίας ἔγγραφον τοῦ Διοικητοῦ περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου.

Ἀριθ. 3872
Διεπ. 2834

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Διοικητὴς Τήνου

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Ἐν Τήνῳ τῇ 19 Δεκεμβρίου 1842.

Εἶνε ἀπερίγραπτος ἡ χαρὰ τὴν ὁποίαν ἠσθάνθημεν ἐνδομύχως ὅτε ἐλάβομεν τὴν χαροποιὰν ἀγγελίαν, ὅτι δύο Δημόται τοῦ Δήμου Πανόρμου, συνέλαβον τὸν ἀσεβῆ ἱερόσυλον καὶ κλέπτην τῆς Ἀγίας τοῦ Εὐαγγελισμοῦ Εἰκόνας, πολὺ δὲ πλέον ὅτε ἐμάθομεν καὶ τὴν εὐρεσιν αὐτῆς.

Οἱ συλλαβόντες τὸν ἱερόσυλον εἶνε οἱ ἔντιμοι πολῖται κ. κ. Χρηστος Γλύνης καὶ Πέτρος Φλούμης.

Ἀπεδόθησαν εἰς αὐτοὺς οἱ ἀνήκοντες ἔπαινοι καὶ εὐχαριστήσεις μας διὰ τὸν ὁποῖον ἐδείξαν ζῆλον καὶ τιμιότητα εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν, ἀλλ' ἐπειδὴ ὡς σὰς εἶνε γνωστὸν, ἐθέσαμεν ἀμοιβὴν 500 δραμῶν δι' ἐκεῖνον ὅστις ἤθελεν εὐτυχῆσαι νὰ συλλάβῃ τὸν ἱερόσυλον, προσκαλεῖσθε νὰ μετρήσητε ἀμέσως εἰς τοὺς ἀνωτέρω πολίτας τὰς δραμὰς ταύτας, ἂν εὐπορῇ τὸ ταμεῖον, εἰ δὲ μὴ, νὰ τοὺς ἐξοικονομήσητε ὅπως δύνασθε καὶ τὸ ὑπόλοιπον νὰ τοῖς τὸ ἀποδώσῃτε, ἐντὸς βραχέως διαστήματος.

Συγχρόνως θέλετε διατάξῃ νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τὸν πίνακα τῆς προ-

σκομιδῆς τὰ δνόματα Γεώργιος (Δήμαρχος Πανόρμου) Θεόδωρος (ἐπὶ τῶν ὑγειονομικῶν) Χρήστος καὶ Πέτρος (Ἐθνοφύλακες) μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των, διὰ νὰ μνημονεύονται εἰς τὸ διηγεῖς, ὡς ἄλλοι εὐεργεταὶ τοῦ Καταστήματος, ὁρεῖτε νὰ προσφέρητε ἀνάλογον τινα χρηματικὴν συνδρομὴν εἰς τὸ ἄπορον Ταμεῖον τοῦ Δήμου Πανόρμου διὰ τὸν ὁποῖον ἐδείξαν ἀπαξάπαντες οἱ Δημόται τοῦ ζήλον καὶ προσπάθειαν εἰς τὴν σύλληψιν τοῦ ἱεροσύλου. Ἀκούσθως θέλομεν σὰς πέμψῃ καὶ σημείωσιν τῶν γενομένων ἐξόδων διὰ τὴν σύστασιν ἐκτάκτου ἐθνοφυλακῆς, εἰς ἀποστολὴν διαφόρων πεζῶν καὶ ἀγγελιοφόρων, εἰς τροφὴν τῶν συλλαβόντων τὸν ἱερόσυλον καὶ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, καὶ εἰς ἀγῶγια μεταβάσεως εἰς τὸν τόπον τῆς εὐρέσεως τῆς Ἀγίας Εἰκόνας, διὰ νὰ πληρωθῶσι καὶ ταῦτα παρὰ τοῦ Ταμεῖου τοῦ Καταστήματος.

Ὁ Διοικητὴς
ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΕΟΤΟΚΗΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Κ. ΚΑΛΑΜΙΔΑΣ

Ὁ συλληφθεὶς ἱερόσυλος ὡς εἶπομεν ἀλλαχοῦ ὠδηγήθη ἐνώπιον τοῦ Εἰσαγγελέως τῶν ἐν Σύρῳ Πλημμελειοδικῶν, καὶ ἐδικάσθη παρὰ τοῦ ἐκεῖ Κακουργιοδικείου εἰς πολυετὴ φυλάκισιν, κατὰ δὲ τὴν ἔκτισιν τῆς ποινῆς του παραφρονήσας ἀπεβίωσεν εἰς τὰς φυλάκας. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἐκ τῆς διεξαγωγῆς ἐν γένει τῶν ἀνακρίσεων καὶ τῆς ὅλης διαδικασίας προήχθησαν εἰς φῶς τοιαῦτα παράδοξα γεγονότα ἐπὶ τοῦ συμβάντος τούτου, περιστροφόμενα περὶ τὴν θανατουργικὴν δύναμιν τῆς ἱερᾶς ταύτης Εἰκόνας, καὶ προελθόντα ἐξ ἀφηγήσεων καὶ ἐξομολογήσεων αὐτοῦ τούτου τοῦ ἱεροσύλου, ὥστε ἡ Ἐπιτροπὴ, λαβοῦσα γνῶσιν τούτων, ἤτήσατο παρὰ τῆς Εἰσαγγελίας τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν, ἀντίγραφον τῶν μαρτυριῶν καὶ τῆς ὅλης ἐν γένει διαδικασίας τῆς ὑποθέσεως ταύτης διὰ τοῦ ἐπομένου ἐγγράφου τῆς.

Τήνος τῇ 11 Ἰανουαρίου 1843.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ναοῦ
τῆς Εὐαγγελιστρίας

Πρὸς τὴν Εἰσαγγελίαν τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν.

Τὴν νύκτα τῆς 15 πρὸς τὴν 16 τοῦ παρελθόντος μηνὸς 1842 ἐσπλήθη ἡ Ἱερὰ Εἰκὼν τοῦ ἐνταῦθα Εὐαγγελισμοῦ, μετὰ ὅλους τοὺς ἐπ' αὐτῆς λίθους τιμαλφεῖς κτλ. ἥτις ἀνευρέθη συνάμα μετὰ τὸν ἱερόσυλον.

Ἐπειδὴ, Κύριε Εἰσαγγελεῦ, αἱ περιστάσεις αἱ συνοδεύσασαι τὰ περὶ τῆς ἱεροσυλίας ταύτης, τὰ κατ' αὐτὴν καὶ μετὰ, ἐμφαίνουσι

θαναστόν τι, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὴν δμολογίαν τοῦ ἱεροσύλου καὶ ἀπὸ τὰς συνταχθείσας ἐκθέσεις αὐτοψίας παρὰ τοῦ ἐνταῦθα Εἰρηνοδίκου, παρακαλοῦμεν θερμῶς νὰ χορηγήσῃτε τὴν ἄδειαν διὰ νὰ λάβωμεν ἀντίγραφα τῶν εἰρημένων πράξεων παρὰ τῆς Εἰσαγγελίας τῶν ἐν Σύρῳ Πλημμελιοδικῶν, ὡς *συντείνοντα πολὺ τῇ θαυματουργῇ φήμῃ* τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνης.

Εἰς ἀπάντησιν τῆς αἰτήσεως ταύτης τῆς Ἐπιτροπῆς, ὁ Διοικητὴς Τήνου διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 437 ἀπὸ 13 Φεβρουαρίου 1843 ἐγγράφου του, κοινοποιεῖ τῇ Ἐπιτροπῇ ταῦτα.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Σὰς γνωστοποιούμεν κατὰ συνέπειαν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 16294 καὶ ἀπὸ 30 Ἰανουαρίου τρ. ἔτους ἐγγράφου τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις Ἐφεταῖς Κυρίου Εἰσαγγελέως, ὅτι μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς κατὰ τοῦ αὐτουργοῦ, τῆς εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν συμβάσεως ἱεροσυλίας, δίκης, θέλει λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν ἀπὸ 11 τρ. μηνὸς ἀναφορὰν ὑμῶν, δι' ἧς ζητεῖτε ἀντίγραφα ἀνακριτικῶν τινῶν πράξεων ἀναγομένων εἰς τὴν δίκην ταύτην.

Ἀπόντος τοῦ Διοικητοῦ

Ὁ Γραμματεὺς

K. ΚΑΛΑΜΙΔΑΣ

Ἀτυχῶς ἐν τῷ ἀρχεῖῳ δὲν φαίνονται τὰ ἐν λόγῳ ἀντίγραφα ταῦτα, μὲ ὅλας τὰς ἐπισταμένας ἐρεῦνας μας, καὶ τὰς καταβληθείσας προσπάθειάς μας. Καὶ λέγομεν ἀτυχῶς διότι ταῦτα ὑπὸ πολλὰς καὶ διαφόρους ἀπόψεις θὰ ἦσαν συντελεστικά καὶ χρήσιμα εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀγίας Εἰκόνης. Φαίνεται ὅθεν ὅτι εἴτε σταλέντα ἀπωλέσθησαν, εἴτε παραταθείσης τῆς δίκης τοῦ ἱεροσύλου, ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἐπανάλαβε τὴν αἴτησίν της καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν ἀπεστάλησαν ταῦτα, τὸ ὁποῖον καὶ τὸ πιθανώτερον.

ΕΡΓΑ ΕΝ Τῇ ΡΟῇ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Περιεγράψαμεν ἀνωτέρω τὸ σοβαρὸν ἐν τῇ σταδιοδρομίᾳ τοῦ Ἱδρύματος συμβάν τῆς κλοπῆς τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνης, ἀκολουθοῦντες τὴν χρονολογικὴν σειρὰν τῶν γεγονότων καὶ συμβάντων ἐν τῇ ἐκτυλίξει τοῦ βίου καὶ τῆς προαγωγῆς τοῦ Ἱδρύματος εἰς τὴν σημερινὴν θέσιν του, τῶν μεμαρτυρημένων καὶ εἰλημμένων ἐκ τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων τῶν σωζομένων ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Ἱδρύματος, τὰ ὁποῖα εἶχον ἐγὼ καὶ ὁδηγὸν πάντοτε εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ παρόντος.

Τὴν αὐτὴν χρονολογικὴν σειρὰν ἀκολουθοῦντες ἐξιστοροῦμεν ἐν

τῷ παρόντι κεφαλαίῳ τὴν κατασκευὴν ἔργων τινῶν ἐν τε τῷ Ἱδρύματι καὶ τῇ πόλει. Ἐκ τῶν ὧσων μέχρι σήμερον εἴπομεν, οὐδεὶς βεβαίως ἐσχημάτισε τὴν ἰδέαν ὅτι τὸ ἱερὸν τοῦτο Ἱδρυμα εἶχε περατωθῇ ἤδη τελείως ὡς σήμερον φαίνεται ἐν τῷ μεγαλοπρεπεῖ καὶ συμμετρικῷ ὄγκῳ, διότι οὔτε ὁ χρόνος οὔτε τὰ μέσα ἦσαν τοιαῦτα, ὥστε νὰ φθάσῃ ἀμέσως εἰς τὸ τέλειον. Ἀλλ' οὔτε καὶ ὠρισμένον ἐν νῷ σχέδιον ὑπῆρχε εἰς τὸ ὁποῖον νὰ ἀποβλέπωσιν οἱ ἐκάστοτε ἰθύνοντες. Ἡ ἀποκατάστασις τοῦ Ἱδρύματος εἰς τὴν σημερινὴν του θέσιν καὶ τὸ ὅλον ἔργον εἶνε ἀπόρροια σκέψεων καὶ ἀναγκῶν ἐμφανιζομένων ἐν τῇ ἐκτυλίξει τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἐνδεικνυμένων ὑπὸ τῶν περιστάσεων, συνέπειαι τῶν ὁποίων ὑπῆρχε τὸ ἁρμονικὸν σύνολον τῶν οἰκοδομημάτων τῶν περὶ τοῦ Ναοῦ τὰ ὁποῖα δίδουσιν εἰς αὐτὸ μεγαλοπρεπὴ καὶ ἐπιβάλλουσαν θεάν, ἀπὸ μακρὰν φαινομένου ὡς ἀκρόπολις δεσπόζουσα τῆς πόλεως ἀφ' ἧς ἐκτείνει προστατευτικάς τὰς χεῖρας της ἡ ἐν αὐτῷ κατοικοῦσα Παρθένος. Ἀλλὰ καὶ ἡ πόλις συνυφανθείσα οὕτως εἰπεῖν μετὰ τοῦ Ἱδρύματος, ἠκολούθησε τὸν αὐτὸν μετ' ἐκείνου δρόμον ἐν τῇ ἐκτυλίξει τοῦ χρόνου, προαγομένη ἐν τῇ ῥοῇ αὐτοῦ καὶ ἀναπτυσσομένη καὶ διαμορφουμένη, ἐφ' ὅσον ἐκεῖνο προήγετο, ἀνεπτύσσετο καὶ διεμορφῶτο καὶ ἀνῆρχετο εἰς τὴν σημερινὴν περιωπὴν του. Εἴπομεν καὶ ἀλλοθὺ ὅτι ἡ πόλις ἦτο πτωχὴ καὶ μικρά, συνεπῶς καὶ ὁδῶν ἔσπερειτο καὶ μέσων ἐξυπηρετικῶν τῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἱδρύματος, τοῦτο δὲ εὐρίσκειτο εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ μεριμνᾷ καὶ περὶ τῆς πόλεως προβαίνον εἰς τὴν κατασκευὴν ἐν αὐτῇ ἔργων ἐξωραϊστικῶν μὲν διὰ τὴν πόλιν, ἐξυπηρετικῶν δὲ τῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἱδρύματος. Περὶ τῶν ἔργων τούτων ἐν τε τῷ Ἱδρύματι καὶ τῇ πόλει θὰ ὁμιλήσωμεν ἐν τῷ παρόντι.

Οὕτως γνώμονα ἔχοντες πάντοτε τὸ ἀρχεῖον τοῦ Ἱδρύματος, εὐρίσκομεν ὅτι τμήμα τῆς μεγάλης μαρμαροστρώτου ὁδοῦ τῆς ἀγοῦσης ἀπὸ τῆς πόλεως εἰς τὸν Ναὸν καὶ ἐπωνομαζομένης ὁδὸς Εὐαγγελιστρίας, ἦτο ἀπὸ τοῦ Ναοῦ μέχρι τῆς ὁδοῦ Καναλακίου ἠδυνῆθη καὶ ἐμαρμαροστρώθη κατὰ τὸ 1843. Ἐπίσης κατὰ τὸ 1846 καὶ 1847 ἐγένετο ἡ μαρμαρόστρωσις τῆς μεγάλης αὐλῆς τοῦ Ἱδρύματος.

Κατὰ δὲ τὸ 1851 ἐπειδὴ ἡ προσέλευσις τῶν προσκυνητῶν κατὰ τὴν Πανήγυριν τῆς 25ης Μαρτίου ὑπῆρξε τοιαύτη οἷα δὲν ὑπῆρξε ἀπὸ τῆς συστάσεως τῶν πανηγύρεων, καὶ λόγῳ τοῦ συρρεῦσαντος πλήθους, καταδειχθέντων ἀνεπαρκῶν τῶν ὑπαρχόντων δωματίων διὰ τὴν στέγασιν τοῦ κόσμου, ἡ Ἐπιτροπὴ διὰ τὴν ἀνεωτέραν διαμονὴν ἐν τῷ μέλλοντι τῶν προσκυνητῶν, προήχθη εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ἀνεγέρσεως νέων δωματίων. Διὰ τοῦτο καὶ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 81 τῆς 4 Ἀπριλίου 1851 ἐγγράφου της, ὑποδεικνύει τὴν

ἀνάγκην τῆς ἀνεγέρσεως τοιούτων δωμάτων, πρὸς τὸ Ἐπαρχεῖον Τήνου, ἀναφέρουσα συνάμα διὰ τὴν κατασκευὴν τούτων δέον νὰ γίνη κατὰ τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν τοῦ Ἰδρύματος, αἰρουμένου ἐκεῖθεν τοῦ ὑπάρχοντος τὸ τε νεκροταφείου, κατὰ τὴν τότε ἐπικρατοῦσαν συνήθειαν, ὅπως τὰ νεκροταφεῖα εὐρίσκονται πλησίον τῶν Ναῶν, καὶ μεταφερομένου ἐπομένως τούτου, εἰς ἀγρόν τινα τοῦ Ἰδρύματος μακρὰν αὐτοῦ. Ἡ αἴτησις αὕτη τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπεβλήθη ὑπὸ τοῦ Ἐπάρχου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, ἀλλὰ μὴ δοθείσης οὐδεμιᾶς ἀπαντήσεως ἐπ' αὐτῆς, ἡ Ἐπιτροπὴ ἠναγκάσθη νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν αἴτησιν τῆς διὰ τῆς Νομαρχίας Κυκλάδων τῇ 24 Ἀπριλίου τοῦ 1852 καὶ μόλις τὸν Νοέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους τὸ Ὑπουργεῖον ἐθεώρησε καλὸν νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὴν αἴτησιν ταύτην τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ καὶ τότε διὰ νὰ ἀπορρίψῃ αὐτὴν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὅλως ἄσκοπον ἦτο νὰ δαπανηθῶσι πολλαὶ χιλιάδες δραχμῶν, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχουσι διαθέσιμα κεφάλαια πρὸς τοῦτο. Εἰς ἡμᾶς ὡς ἐπιτραπὴ νὰ διαφωνήσωμεν ἐπὶ τούτῳ, τὸ μὲν, διότι τὸ ἔργον τοῦτο ἀρκετὰ μέγα δὲν θὰ ἀπεπερατοῦτο ἀμέσως, ἐν ἐλαχίστῳ δηλαδὴ χρόνῳ, καὶ συνεπῶς ἐν τῇ διαδρομῇ αὐτοῦ τὸ Ταμεῖον θὰ ἠδύνατο εἰσπράττον κατὰ τὰς πανηγύρεις χρήματα νὰ ἐπαρκέσῃ οὕτως εἰς τὰς ἀπαιτηθῆσομένης δαπάνας, τὸ δὲ διότι τὸ Ὑπουργεῖον ἀπορρίπτει τὴν αἴτησιν τῆς Ἐπιτροπῆς, δὲν ἦγετο εἰς τὴν σκέψιν ταύτην ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν χρημάτων, ἀλλ' ἔδιδεν ἀκρόασιν εἰς κακοβούλους εἰσηγήσεις τρίτων, ἀγομένων ἀναμφισπότως εἰς τοῦτο ἐξ ἀντιζηλιῶν καὶ ἄλλων μικροφιλοδοξίων καὶ παθῶν. Ἰδοὺ δὲ διὰ τὴν γὰρ γαίνα τῆς παρακολύσεως ἔργων κοινωφελῶν, μανθάνομεν ὅτι ἔχει τὴν ἀφετηρίαν τῆς ἀπὸ τῶν χρόνων ἐκείνων. Τοῦτο δὲ λέγομεν ἀπὸ ἀγανακτήσεως ἐκ τῆς κακῆς ταύτης συνηθείας τῶν ἐκάστοτε Ὑπουργείων, νὰ ἀντιτίθενται εἰς τοιαῦτα κοινωφελῆ ἔργα ἐν τῷ Ἰδρύματι, εἴτε καὶ νὰ περικόπτωσι τὴν διὰ ταῦτα δαπάνην, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ γίνη τὸ ἐπιδικώμενον ἀγαθὸν καὶ νὰ ἐνσπεύρεται οὕτω ἡ ἀπογοήτευσίς καὶ νὰ ματαιῶνται οἱ ζῆλος τῶν ἐπιτρόπων τῶν φιλοδοξούντων νὰ ἀφίσωσιν ἔργα ἀγαθὰ τῆς ἐκεῖ δρασέως τῶν, καὶ μνήμην ἀγαθὴν, θεραπεύοντες τὰς ἐκεῖ ἐμφανιζομένας ἀνάγκας. Καὶ οὐ μόνον τὰς ἐκάστοτε ἐπιτροπὰς διὰ τῆς συνηθείας τῆς ἀρνήσεως, τῆς περικοπῆς καὶ τῆς παρελκύνσεως ἀπογοητεύουσι, ἀλλὰ καὶ πλείστοι ἀνάγκαι τοῦ Ναοῦ, δέοντα ταχεῖας θεραπείας μένουσιν ἀθεράπευτοι, προκαλοῦσαι τὰ σχόλια τῶν προσκυνητῶν, μὴ γνωρίζοντων πόθεν προέρχεται ἡ ἀβελτηρία αὕτη. Ποσάκις αἱ ἐπιτροπαὶ δὲν ἐζήτησαν τὴν θεραπείαν ἀπαραίτητων μέχρι σήμερον ἀναγκῶν, καὶ δὲν εὐρέθησαν πρὸ ἀπολύτου ἀρνήσεως εἴτε πρὸ παρελκύνσεως καταμαραινούσης τὸν ζῆλον αὐτῶν. Μετὰ τὴν παρέκβασιν ταύτην, ἀναγκαιοτάτην ὅμως διὰ τὴν καρ-

κινοβάτησιν πολλῶν ἀναγκῶν ἐκεῖ ἐπάνω ἐπαγερόμεθα εἰς τὸ θέμα μας. Καὶ ἀπέρριψε μὲν τὸ Ὑπουργεῖον τὴν αἴτησιν τῆς ἀνεγέρσεως τῶν δωμάτων, ἐπέτρεψεν ὅμως κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1854 καὶ ἐγένετο ἡ μεταφορὰ τοῦ νεκροταφείου τοῦ ἐντὸς τοῦ Ἰδρύματος, καὶ ἡ ἀνέγερσις νέου καὶ εὐρυχωροτέρου τοιούτου εἰς τὸν κατὰ τὴν θέσιν «Ἁγίος Στυλιανὸς» ἰδιόκτητον ἀγρόν τοῦ Ἰδρύματος. Ἐπειδὴ πρὸς τετραγωνισμόν αὐτοῦ ἀπητεῖτο καὶ μέρος τοῦ παρακειμένου αὐτῷ ἀγροῦ τοῦ Ἰωάννου Σαγρέδου, οὗτινος ἐζητήθη ἡ παραχώρησις ἐπὶ ἀποζημιώσει οὗτος παρεχώρησε τὸ μέρος τοῦ ἀγροῦ δωρεάν, μὴ δεχθεὶς οὐδεμίαν ἀποζημίωσιν.

Κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους 1854 ἀπεφασίσθη καὶ ἡ καταδάφισις τοῦ κωδωνοστασίου τοῦ Ναοῦ. Δέον νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα διὰ τὸ κωδωνοστάσιον τὸ σημερινὸν δὲν εἶνε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀνηγέρθη συγχρόνως μὲ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Ναοῦ. Τὸ κωδωνοστάσιον ἐκεῖνο ἐκ μαρμάρου πάντοτε ἀνεγερμένον ὡς τὸ σημερινόν, ἦτο κατὰ πολὺ ὑψηλότερον καὶ ὠραιότερον, ἔχον τρία ἐπὶ πλέον φανάρια, ὡς ἀποκαλοῦσιν οἱ τεχνῖται τὰ διάφορα εἰς τὸ ὕψος διαμερίσματα τὰ κωδωνοστασίου. Ἐκαστον δὲ διαμέρισμα (φανάριον) εἶχε καὶ ἰδιαίτερον ἐκ μαρμάρου ἐξώστην καλλιτεχνικώτατον, διήκοντα εἰς ὅλον γύρω τὸν κύκλον τοῦ κωδωνοστασίου. Ἐκαστος δύναται νὰ φαντασθῇ πόσον ὠραῖον εἰς τέχνην καὶ θέαν ἦτο τὸ κωδωνοστάσιον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὡς λέγουσιν ἦτο ὁρατὸν εἰς μεγάλην ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀπόστασιν. Τὸ κωδωνοστάσιον τοῦτο ἐθεωρήθη κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὑπὸ εἰδημόνων ἐτοιμόροπον καὶ ἐπικίνδυνον κατὰ μίαν τοιαύτην πτώσιν του διὰ τὸν Ναόν, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Ἐπιτροπὴ ἐζήτησε παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τὴν ἔγκρισιν τῆς καταδάφισεως αὐτοῦ καὶ τὴν ἀνέγερσιν νέου τοιούτου εἰς ἄλλην θέσιν. Τὸ Ὑπουργεῖον δὲ διὰ τῆς ἀπὸ 5 Ἀπριλίου 1854 ἀποφάσεώς του ἀποκροῖον τὴν ἰδέαν τῆς ἀνεγέρσεως εἰς ἄλλην θέσιν, ἐνέκρινε τὴν καταδάφισιν μόνον τοῦ ἄνω μέρους τοῦ κωδωνοστασίου μέχρι τοῦ πύργου, δηλαδὴ τῆς κοίτης βάσεως αὐτοῦ δι' ἧς ἀνέρχεται τις ἐσωτερικῶς εἰς αὐτό, καὶ τὴν ἐπ' αὐτῆς ἀνέγερσιν τοῦ σημερινοῦ κωδωνοστασίου. Τὴν ἀνέγερσιν δὲ τούτου ἀνέλαβεν ὁ ἐργολάβος Δ. Μεσολογγίτης, ὅστις καὶ παρέδωκεν αὐτὸ ἐτοιμον τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1857.

Ἡ ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς μέχρι τοῦ Ναοῦ μεγάλη μαρμαρόστρωτος ὁδός, δι' ἧς ἀνέρχονται καὶ κατέρχονται οἱ προσκυνηταί, καὶ διὰ τῆς ὁποίας γίνονται, αἱ ἐπὶ τῇ πανηγύρει λιτανεῖαι, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη ἐκκλησιαστικὴ τελετὴ καὶ περιφορὰ, δὲν ἐπῆρχε μέχρι τοῦ 1861 ἢ δὲ κυκλοφορία τοῦ πλήθους ὡς καὶ ἡ ἐπικοινωνία τῆς ἀγορᾶς μετὰ τοῦ Ναοῦ καὶ ἰδίᾳ τῶν προσκυνητῶν ἐν ἡμέραις τῶν πανηγύρεων ἐγένετο μετὰ προφανοῦς δυσκολίας διὰ μέσου μικρῶν ὁδῶν

καὶ στενωπῶν πλαγίων. Ἰδίᾳ τὴν δυσκολίαν τὴν πολλὴν τῆς κυκλοφορίας προὔξεναι ἡ μεγάλη οἰκία Δρόσου κειμένη ἔμπροσθεν τῆς κρήνης ἐν ᾗ ἡ προτομὴ τοῦ αἰμνήστου Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α'. καὶ κατέχουσα τὴν ἑκτασὶν ἀπὸ τῆς οἰκίας Μ. Ἀρχαλίδου μέχρι τῆς οἰκίας Ἀλ. Λαγουροῦ πρώην Σαγρίδου, φράττουσα οὕτως εἰπεῖν τὸν δρόμον τῷ ἀνερχομένῳ διὰ τὰ λάβρην τὴν εἰς τὸν ναὸν ἄγουσαν, καὶ ἀναγκάζουσα τὰ πλήθη νὰ τρέπωνται ἀριστερὰ καὶ διὰ πολλῶν στενωπῶν πλαγίων νὰ λαμβάνωσι τὴν εἰς τὸν Ναὸν ἄγουσαν. Καὶ πολλάκις μὲν ἐγένετο λόγος καὶ κατεβλήθησαν προσπάθειαι πρὸς καταδάφισιν τῆς ἐν λόγῳ οἰκίας, ἥτις καὶ θὰ ἦνοιγε κατ' εὐθεΐαν τὴν ὁδὸν πρὸς τὸ Ἰδρυμα, ἀποζημιουμένου τοῦ ἰδιοκτήτου, ἀλλ' ἀπετύγχανον πᾶσαι αἱ ἐνέργειαι διὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους λόγους. Τέλος τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1861 ἐνεκρίθη ἡ τε καταδάφισις αὕτη ὥς καὶ ἡ πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην ἀποζημίωσις τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ τότε βουλευτοῦ Τήνου καὶ Προέδρου τῆς Βουλῆς Εὐστρατίου Παρίση ἥτις καὶ ἐκτελεσθεῖσα ἀπεκατέστησε πλήρη καὶ εὐχερῇ τὴν ἐποικισιωνίαν τοῦ Ἰδρυματος μετὰ τῆς Ἀγορᾶς διὰ μακρᾶς καὶ εὐθείας ὁδοῦ, ὀνομαζομένης ὁδοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Ἡ ἀπὸ τοῦ 1851 ἀρξαμένη ἐνέργεια πρὸς κατασκευὴν δωματίων καὶ κατὰ τὴν πρὸς βορρᾶν καὶ ἀριστερὰ τοῦ Ναοῦ πτέρυγα μόλις μετὰ δεκαεσσάρων ἐτῶν ἐνεργείας καὶ προσπάθειας ἐπετεύχθη ἐγκριθείσης τῆς ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου. Τὸ σχέδιον καὶ ὁ προϋπολογισμὸς δαπάνης ἐγένετο ὑπὸ τοῦ τότε Νομομηχανικοῦ Κυκλάδων Κανελλοπούλου. Ἐνεργηθείσης δὲ μειοδοτικῆς δημοπρασίας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου κατεκυρώθη αὕτη ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐργολάβου Φραγκίσκου Βασιλέα Πανορμίτου, ὅστις κατὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πρώτου κωδωνοστασίου τοῦ ναοῦ, παῖς ἔτι ὢν καὶ ἀνερχόμενος εἰς αὐτὸ ἐκ παιδικῆς περιεργείας, κατέπεσεν ἐξ ἱκανοῦ ὕψους κάτω εἰς τὸ λιθόστρωτον χωρὶς νὰ πάθῃ κατὰ Θεῖαν τῆς Θεοτόκου εὐδοκίαν, οὐδεμίαν βλάβην. Τὸ γεγονός τοῦτο εἶνε πασίγνωστον ἐν Τήνῳ, τὸ ἠκούσαμεν δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ ἰδίου υπεργῆρου ἀποβιώσαντος, καὶ ἀπὸ τοῦς υἱοῦς του.

Ἡ ἐργασία τῆς ἀνεγέρσεως ἤρξατο ἀμέσως τεθέντος τοῦ θεμελίου λίθου τὴν 20 Σεπτεμβρίου τοῦ 1864 ἡμέραν Κυριακὴν μ. μ. ὑπὸ τοῦ Ἐπαρχοῦ Τήνου Ἀγίδος Κλεομένους καὶ ἐπερατώθη μετὰ διετίαν ἥτοι τὸ 1866. Διὰ τὸ ἔργον τοῦτο ἐδαπανήθησαν δραχμαὶ 97,926/38 λεπτά.

Ἐνταῦθα ἐκ καθήκοντος ἀναφέρομεν ὅτι ὅτε ἀπὸ τοῦ 1851 διεδόθη ἡ σκέψις τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ἀνέγερσιν τῶν δωματίων τούτων, ἀπαραιτήτων διὰ τὴν στέγασιν τοῦ ὁσημέραι αὐξάνοντος πλήθους τῶν προσκυνητῶν κατὰ τὰς πανηγύρεις, πολλοὶ εὐσεβεῖς προσέφερον τὸν ὁβολὸν των ἑκτοτε διὰ τὸν ἱερὸν τοῦτον σκοπόν.

Ἐκ τῶν προσφορῶν τούτων αἱ σπουδαιότεραι καὶ ἀναγραφόμεναι ἐν τοῖς βιβλίοις τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυματος εἶνε αὗται :

1856	Ὁ ἐν Σμύρῃ Πέτρος Ρώμας	Λίρας Ὁθωμανικὰς	166
1857	Ὁ ἐν Τεργέστῃ Χατζῆ Κώστας Κρεμέζης	»	50
1858	Ὁ Νικόλαος Νεγρεπόντης	»	200
1858	Ὁ Γαβριὴλ Ἀρχιμανδρίτης	»	80
1858	Ὁ Θ. Βώκος	»	30
Ἦτοι ἐν ὅλῳ		Λίρας Ὁθωμανικὰς	526

Κατὰ τὸ 1887 θεωρηθείσης ἀναγκαίας τῆς διαρρυθμίσεως καὶ ἀνακαινίσεως τῶν δωματίων τῆς δεξιᾶς πτέρυγος τοῦ Ἰδρυματος, τῶν κειμένων ἐν τῇ δεξιᾷ πλατείᾳ ἰσογειῶς ταύτῃ καὶ τοῦ ἔργου τεθέντος εἰς μειοδοσίαν κατεκυρώθη αὕτη ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐργολάβου Νικολάου Ἀρμακόλλα ἢ Καρτζέα, ὅστις καὶ ἔφερεν εἰς πέρας τὸ ἔργον.

Ἐπίσης κατὰ τὸ 1890 θεωρηθείσης ἐτοιμορρόπου τῆς προσόψεως τοῦ ἄνω Ναοῦ, κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τοῦ Γάλλου Μηχανικοῦ Τρουμπ, ἐνεκρίθη τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ τότε βουλευτοῦ Τήνου Γ. Δρόσου καὶ τοῦ μετὰ τούτον Ἰωάννου Γκιών, ἡ κατεδάφισις αὐτῆς καὶ ἡ κατασκευὴ νέας κατὰ σχέδιον τοῦ ἰδίου Γάλλου Μηχανικοῦ. Ἡ ἐργασία αὕτη μετὰ δραστηριότητος γενομένη ἐπερατώθη τὸν Μάρτιον τοῦ 1992 ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου Χατζησίμου. Διὰ τῆς ἀνακαινίσεως ταύτης, ἡ πρόσοψις τοῦ Ναοῦ ἥλλαξε κατὰ σχέδιον πολὺ τῆς παλαιᾶς προσόψεως.

Ἐκτοτε οὐδὲν μέχρι τοῦδε ἔργον ἐπετελέσθη καίτοι λόγῳ τῶν ὁσημέραι αὐξανουσῶν κατὰ πληθυσμὸν πανηγύρεων, παρουσιάζοντάς ἀνάγκαι εὐρύνης, διαρρυθμίσεως, καὶ ἐν γένει πολλῶν ἄλλων πραγμάτων. Ἐν τούτοις τὸ Ἰδρυμα μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης φαίνεται ἀποκατασταθὲν εἰς ἐν σύνολον ἀρμονικὸν καὶ τέλειον ἄξιον θαυμασμοῦ καὶ θεᾶς, ὥς ἔργον προελθὸν ἐκ τοῦ ζήλου τῶν τε Τηνίων καὶ τῶν ἀπανταχοῦ χριστιανῶν.

Ἀπὸ τοῦ ἐπομένου κεφαλαίου ἀρχόμεθα τῆς περιγραφῆς ἐνὸς ἐκάστου τῶν ἀποτελούντων τὸ ἀρμονικὸν σύνολον διαμερισμάτων τοῦ Ἰδρυματος, τοῦ ὁποῖου ἡ θέα τὴν ἐντύπωσιν ποιεῖται εἰς τὸν ἐπισκεπτόμενον αὐτὸ ξένον.

ΙΕΡΟΝ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ ΙΔΡΥΜΑ

Τὸ ἱερὸν Ἰδρυμα τῆς Εὐαγγελιστρίας ἱδρυμένον ἐπὶ λόφῳ ὑπερκειμένου τῆς πόλεως καὶ πρὸς βορρᾶν αὐτῆς, ἀπέχει ταύτης περὶ τὰ 800 μέτρα. Εὐθεῖα καὶ μαρμαρόστρωτος ἀλλ' ἀνωφέρεις ὁδὸς

ἀγει ἀπὸ τῆς παραλίας κατ' εὐθείαν πρὸς αὐτό. Ὁ ἀνερχόμενος πρὸς τὸ Ἰδρυμα ἀπαντᾷ οὐ μακρὰν αὐτοῦ τὸ Ξενοδοχεῖον τῆς «Ὠραίας Ἑλλάδος» τοῦ Ἀβραάμ Φωσκόλου, καὶ τὸ τῶν «Ἀθηνῶν» τῶν κληρονόμων Ἰωάν. Κριμιζάκη πρὸς κατάλυσιν τῶν εὐπρόρων προσκυνητῶν χρησιμεύοντων, πλὴν τῶν ἐν τῇ πόλει τοιούτων ξενοδοχείων, συσταθέντων βραδύτερον. Ἐναντι τούτων καὶ ἀριστερὰ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγοῦσης εἰς τὸ Ἰδρυμα, ἐκτείνεται ὁ κήπος τοῦ Ἰδρύματος, καὶ δεξιὰ καὶ ἀνωθεν τῶν ξενοδοχείων, πλατεῖα στενὴ μήκους 84 καὶ πλάτους 10 μέτρων, ἐν ᾗ κατὰ τὰς πανηγύρεις ἀνεγείρονται προσωρινὰ περίπτερα ὑπὸ ἰδιωτῶν, ἐν οἷς ἐγκαθίστανται διάφοροι μικροπωληταί, πρὸς εὐκολίαν τοῦ πλῆθους τῶν προσκυνητῶν. Κατὰ τὸ τέλος τῆς πλατείας ταύτης, ἄρχεται ἡ πρό τινων ἐτῶν ρυθμισθεῖσα καὶ κατὰ τὸ 1926 εὐρυθυεῖσα ὁδὸς «Ἀναπαύσεως» ἡ ἄγουσα εἰς τὸ νεκροταφεῖον, καὶ μετ' αὐτήν, τὸ ἡμικυκλικὸν τοῦ Ἰδρύματος προαύλιον εἰς ὃ ἀνέρχεται τις δι' 6 μαρμαρίνων βαθμίδων. Τὸ προαύλιον τοῦτο εἶνε ἐστρωμένον διὰ ψηφιδωτῶν λίθων λευκῶν καὶ κυανῶν, ἀπεικονιζόντων διάφορα δένδρα, λέοντας κτλ. Διὰ μεγάλων δὲ κεφαλαίων γραμμάτων ἐκ ψηφιδωτῶν λίθων εἶνε γεγραμμένη ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή.

ΤΟΥΤΟ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΙΟΝ ΕΣΤΡΩΘΗ ΔΙ
ΕΞΟΔΩΝ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΟΥ ΚΑΙ
ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΛΕΞΙΟΥ ΚΑΙ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ (α ω λ γ') ἦτοι

Τοῦτο τὸ περιβάλλον (διατηροῦμεν τὴν ὀρθογραφίαν του) ἐστρωθῆ δι' ἐξόδων Ἀντωνίου Προσκυνητοῦ καὶ Ἀντωνίου Ἀλεξίου καὶ μέρος τῆς Ἐκκλησίας (αωλγ') (1833).

Τὸ μήκος τοῦ ὅλου Ἰδρύματος κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν πρόσοψιν εἶνε 58 μέτρων, κατὰ δὲ τὸ ὀπισθεν μέρος μέτρων 71. Ἡ Βόρειος αὐτοῦ πλευρὰ μέτρων 85 καὶ ἡ ἀνατολικὴ μέτρων 82.

Ἐξωθεν τοῦ Ἰδρύματος κατὰ τὴν πρόσοψιν εἰς ἣν ἀπολήγει τὸ ψηφιδωτὸν προαύλιον καὶ κατ' ἀμφοτέρας πλευρὰς ὑπάρχουσι δωμάτια εὐρυχωρότατα πρὸς κατάλυσιν τῶν προσκυνητῶν.

Εἰς τὸ Ἰδρυμα εἰσέρχεται τις διὰ δύο κατὰ μέτωπον μεγάλων θυρῶν, τῆς μὲν κυρίας μεγαλειτέρας, τῆς δὲ δευτέρας μικροτέρας, καὶ διὰ δύο ἐτέρων πλαγίων θυρῶν, τῆς μὲν πρὸς ἀνατολὰς, τῆς δὲ πρὸς βορρᾶν. Μεταξὺ τῶν δύο τῆς προσόψεως κυρίων θυρῶν, ὑπάρχει μαρμαρίνη κρήνη ἐν τῇ προμετωπίδι τῆς ὁποίας ἐκ λευκοτάτου μαρμάρου παρίσταται ἐν ἀναγλύφῳ ὁ εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου, καὶ ἀνωθεν τούτου ἐντὸς τριγώνου κορωνίδος ἐκ φαιού μαρμάρου εἶνε κεχαραγμένη χρυσοῖς γραμμασιν ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή.

ΥΔΩΡ ΠΑΛΑΙΟΝ Τῇ Γῇ ΕΓΚΕΚΡΥΜΜΕΝΟΝ
ΗΛΗ ΕΚΦΕΡΩ ΤΟΥΣ ΔΙΨΩΝΤΑΣ ΔΡΟΣΙΖΕΙΝ
ΘΕΙΟΝ ΤΕ ΔΩΡΟΝ ΤΟ ΝΕΜΟΜΕΝΟΝ ΠΑΣΙ
ΕΛΕΟΙΣ ΣΥΝΔΡΑΜΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΚΟΠῶ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

ἦτοι ὕδωρ παλαιόν, τῇ γῇ ἐγκεκρυμμένον, ἥδη ἐκρέει, τοὺς διψῶντας δροσίζειν, θεῖον τε δῶρον τὸ νεμόμενον πᾶσιν ἐλέοις συνδραμόντων καὶ κόπῳ ἐπιτρόπων.

Εἰς τὴν κρήνην ταύτην διοχετεύονται τὰ ὕδατα τοῦ ἀνευρεθέντος κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς πρὸς εὐρεσιν τῆς Ἀγίας Εἰκόνης ἀρχαίου Ὑδραγωγείου τῆς «Ληγοπῆς».

Δεξιὰ τοῦ προαυλίου εἶνε ἡ θύρα δι' ἧς εἰσέρχεται τις εἰς τὸν κήπον τοῦ Ἰδρύματος, ἐκτάσεως 175 μέτρων, μήκους καὶ πλάτους 20 ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπάρχουσι διάφορα δένδρα πρὸ παντὸς ἐσπεριδοσιδῆ καὶ ἄνθη, καὶ χρησιμεύει οὗτος πρὸς ἀναψυχὴν τῶν προσκυνητῶν. Εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ κήπου τούτου, ὑπάρχει καθ' ὅλον τὸ πλάτος αὐτοῦ, στοὰ πλάτους δύο μέτρων, κεκαλυμμένη δι' ὠραίων ἀναδενδράδων, κάτωθεν δὲ αὐτῆς μεγάλοι μαρμαρίνοι τράπεζαι μετὰ καθισμάτων πρὸς χρῆσιν τῶν προσκυνητῶν. Εἰς τὸ βάθος τῆς στοᾶς ταύτης ὑπῆρχεν εἰς παλαιούς χρόνους, μέγας κλωβός, ἐν ᾧ διητῶντο ὠραιότατοι Ταῶ (παγώνια) μετὰ τὰς μακρὰς καὶ ὠραίας οὐράς των, δῶρα προσκυνητῶν πολλαπλασιασθέντα σὺν τῷ χρόνῳ. Ἀτυχῶς ταῦτα ἐξέλιπον ἤδη. Ἀριστερὰ τοῦ προαυλίου ἐγείρεται ἡ δεξαμενὴ, δι' ἧς διοχετεύονται τὰ ὕδατα εἰς τὴν πόλιν, φέρουσα χρυσοῖς γραμμασιν τὴν ἐπιγραφὴν ΔΑΠΑΝΑΙΣ ΣΥΜΠΟΛΙΤΟΥ Ν. ΦΙΛΙΠΠΟΥ δι' ἐξόδων τοῦ ὁποίου οὐ μόνον ἡ δεξαμενὴ αὕτη ἀνηγέρθη, ἀλλὰ καὶ ἡ διὰ σιδηρῶν σωλήνων διοχέτευσις τοῦ ὕδατος εἰς τὴν πόλιν, ἀντικαθισταθέντων τῶν τέως πηλίνων.

Εἰς τὴν κυρίαν Πύλιν τῆς εἰσόδου τοῦ Ἰδρύματος, ἀνέρχεται τις διὰ τριῶν ἡμικυκλικῶν βαθμίδων, ἐκατέρωθεν τῶν ὁποίων εἶνε τοποθετημένοι δύο μεγάλοι φανοὶ ἐκ σιδηρῶν κιδόνων. Ἀνωθεν τῆς πύλης ὑπάρχει ἡλιακὸν ὥρολόγιον, καὶ ἀνωθεν τούτου ἀέτωμα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου ἴσταται εἰς τὸ ὕψος Σταυρὸς ἐξ ὀρειχάλκου τετραμερῆς, καὶ ἐκατέρωθεν τούτου δύο μεγάλοι ὀρειχάλκινοι φανοί.

Αἱ θύραι τῆς Πύλης ταύτης εἶνε σιδηραὶ καὶ φέρουσιν ἐν ἀναγλύφῳ ἐπὶ τῶν φύλλων αὐτῶν εἰς τὸ δεξιὸν τὴν Θεοτόκον, καὶ εἰς τὸ ἀριστερὸν τὸν Ἀγγελοὺν εὐαγγελιζόμενον εἰς τὴν Παρθένον τὴν ἐνσάρκωσιν τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου. Ἐπὶ τῆς θύρας ταύτης εἶνε ἐγκεχαραγμένη ἡ ἐξῆς ἀφιέρωσις.

ΔΩΡΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΗΜΑ

*Ενδοθεν τῆς Πύλης ταύτης καὶ κατακορύφως αὐτῆς εἶνε ἔξωγρα-
φισμένη ἐπὶ κηρωτοῦ Εἰκῶν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἐντὸς κύκλου, πρὸ
τῆς ὁποίας καθ' ἑσπέραν ἀνάπτεται φανὸς φωτίζων καὶ τὴν εἰς τὸ
Ἰδρύμα εἰσόδον. Ὁ φανὸς οὗτος ἀντικατεστάθη ἥδη διὰ μεγάλου
ἡλεκτρικοῦ λαμπτήρος. Ἀμφοτέρωθεν τῆς εἰσόδου ἐπὶ τῶν τοίχων
ἀνθηρηται δύο ἐπὶ κηρωτοῦ Εἰκόνες εἰς φυσικὸν μέγεθος, τῶν Ἀρ-
χαγγέλων Γαβριὴλ καὶ Μιχαὴλ φέρουσαι τὴν ἑξῆς ἐπιγραφὴν.

Σπύρος Θεολογίας ἀνέθηκεν 1849.

Φραγκίσκος Δεσίπης, Ζωγράφος

Δεξιὰ τῆς εἰσόδου ὑπάρχει τὸ Φυλάκειον τὸ ὁποῖον διὰ μαρμα-
ρίνης σκολιᾶς (Βαρδιόλα) ἐξεχούσης τοῦ τοίχου τοῦ κτιρίου καὶ
βλεπούσης ἐπὶ τοῦ προαυλίου, ἐπισκοποῦντο τὰ ἔξωθεν τοῦ Ἰδρύ-
ματος ἐν καιρῷ νυκτός.

Ἀριστερὰ τῆς εἰσόδου ὑπάρχει ἑτέρα κρήνη μαρμάρινος ἐπὶ τῆς
ὁποίας εἶνε τοποθετημένη ἡ παρὰ πόδας ἐπιγραφὴ ἀφορῶσα τὴν
διὰ συνδρομῶν τῶν εὐσεβῶν Χριστιανῶν λιθόστρωσιν τοῦ περιβό-
λου τῆς δεξιᾶς τοῦ Ἰδρύματος πλευρᾶς καὶ ἔχουσα οὕτω.

«Ἐπιστοασιὰ τῶν φιλοτίμων Ἐπιτρόπων Α. Καλερίου, Μ. Πα-
ρίσης καὶ Μ. Τζώρα, καὶ τῶν ἐν τῇδε τῇ στήλῃ ἀναγραφέντων εἰς
μνημόσυνον αἰώνιον φιλαγαῶν Χριστιανῶν ὁ περιβόλος οὗτος
ἐλιθοστρώθη τῇ 19 Αὐγούστου 1847. — Α. Νεγρεπόντης. — Α. Φω-
στέρης. — Α. Καλαύριος. — Α. Ἀνδρουτσός. — Α. Στύπας. — Α. Πε-
ρῆς. — Α. Καμπούρης. — Α. Α. Κωσταντίνου. — Α. Χ. Παναγιώτου.
— Ἀννίνος Πλοίαρχος. — Α. Ἀλεξανδρέλλης. — Α. Πλυσιδάκης. —
Α. Ἀθηναῖος. — Α. Ἀλουτῆς. — Β. Ν. Κισανλῆς. — Γ. Ἀργυρο-
πούλος. — Γ. Μηχαλίτης. — Γ. Γλύκας. — Γ. Γ. Προύσαλης. — Γ.
Πλυτᾶς. — Γ. Σακαλῆς. — Γ. Χ. Θεοφίλου. — Γ. Γιοβάνοβιτς. — Γ.
Σακελλίων. — Δ. Πλάκας. — Δ. Π. Καρυδιάς. — Δ. Μιχαλόπουλος. —
Δ. Στανρόπουλος. — Δ. Χ. Στυλιανοῦ. — Δ. Ἰωάννου. — Δ. Δεϊμέξης.
— Δ. Λιαράκης. — Δ. Εὐαγγελينوῦ. — Δ. Γεωργίου. — Ε. Στρατου-
δάκης. — Ε. Π. Κωνσταντίνου. — Ε. Ζ. Μενεξές. — Ζ. Σ. Κακουμά-
νης. — Θ. Καλογιανόπουλος. — Θ. Μηλίας. — Θ. Ἀθανασίου. — Ι.
Χαραλαμπόπουλος. — Ἰωάν. Βιδάλης. — Ἰωάν. Βλάχος. — Ἰωάν. Χ'.
Σπύρου. — Ἰωάν. Καγκάδης. — Ι. Δημόπουλος. — Ἰωάν. Ζαμέρης.
— Ἰωάν. Τριανταφυλλόπουλος. — Ἰωάν. Ν. Κοκονίτης. — Ἰωάν. Ντούν-
τας. — Ἰωάν. Καισαρεύς. — Ἰωάν. Συρμαλάκης. — Κ. Σπουργίτης. —
Κ. Παναγιώτου. — Κ. Ντισίνης. — Κ. Ἀργυράκης. — Λ. Παλαμά-
ρης. — Λ. Εὐμορφόπουλος. — Μ. Κανταλένης. — Μ. Π. Νικολῆς. —
Μ. Δ. Χαλιντζῆς. — Μ. Χ. Ἀβράμης. — Μ. Α. Τζιτζελῆς. — Μ. Σ.
Κοντοῦ. — Μ. Οἰκονόμου. — Μ. Θεοδώρου. — Μ. Δεληγιάννης. — Μ.
Γεωργίου. — Μ. Μενεξές. — Νεκτάριος Ἱερομόναχος. — Ν. Καλικο-

μης. — Ν. Δενδρινοῦ. — Ν. Κ. Βουρλιώτης. — Ν. Κατιμεριτζῆς. — Ν.
Ε. Ἀξαρής. — Ν. Τζερεμές. — Π. Ξένος. — Π. Ἐμμανουήλ. — Π. Κα-
τριβᾶς. — Π. Βάκας. — Π. Μπόμπολας. — Π. Μοσουλούκης. — Π.
Νικολαΐδης. — Π. Καπότας. — Π. Μοῦμος. — Π. Ε. Ραφαήλ. — Ε. Δ.
Κουντουριώτης. — Σ. Εὐθυμίου. — Σ. Μπαλάσης. — Δ. Ροσόλυμος. —
Φ. Μπλοῦκος. — Φ. Ραντίνου. — Ἰ. Γιαννίτης. — Γ. Κολοκουβάρας. —
Κ. Γαλόπουλος. — Κ. Σεσμάνης. — Ε. Ἀγγελίδης. — Π. Δρακόπου-
λος. — Α. Ραφαήλ.

Παρὰ τῇ κρήνῃ ταύτῃ ὑπάρχει μικρὰ στοὰ συγκοινωνοῦσα πρὸς
τὴν αὐλὴν τῆς μικρᾶς θύρας. Ἐπὶ τῆς στοᾶς διέρχεται καὶ τὸ ὕδρα-
γωγεῖον τὸ διοχετεύον τὸ ὕδωρ εἰς τὴν κρήνην ταύτην, ὥς καὶ
τὴν ἐπὶ τοῦ προαυλίου.

Ἀπὸ τῆς κυρίας τοῦ Ἰδρύματος Πύλης ἄρχεται ἡ πρὸς τὰ ἔνδον
τούτου ἀρόδος, προάγουσα δι' ἐπιπέδου ἐστρωμένον ἐκ λευκῶν μαρ-
μάρων, μήκους πηχέων 19 καὶ πλάτους πηχέων 16. Ταύτην διαδέ-
χεται κλίμαξ ἰσοπλατῆς ἐκ 19 βαθμίδων, ἣν ἀνερχόμενος ὁ ἐπισκέ-
πτης, εὐρίσκεται ἔχων ἀριστερὰ μὲν τὸν Κάτω Ναόν, τῆς Εὐρέσεως
δηλονότι καὶ δεξιὰ διάφορα δωμάτια κατὰ σειρὰν. Ἐτέρα δὲ κλί-
μαξ ἀνισταμένη, ἀπὸ τῆς προλεχθείσης κλίμακος, βαθμίδας ἔχουσα
25 καὶ περιεχομένη ἐκ δύο παραλλήλων ἐκ μαρμάρου κιγκλιωτῶν,
καθ' ὅλον τὸ μήκος αὐτῆς ἄγει ἄνω πρὸς τὸν Πρόναον. Εἰς τὴν βά-
σιν τῆς κλίμακος ταύτης ἑκατέρωθεν εἶνε τοποθετημένοι δύο λεον-
τιδεῖς ἐκ μαρμάρου φαιοῦ (σομακί) ὥς καὶ δύο μεγάλοι φανοὶ ἐπὶ
σιδηρῶν στηλῶν.

Πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς κλίμακος ταύτης, ἐκτείνεται πλατεῖα μαρμα-
ρόστρωτος μήκους μέτρων 60 καὶ πλάτους 27 ἥτις εἶνε πλήρης δέν-
δρων, κυπαρίσσεων, φοινίκων, πασχαλῶν καὶ διαφόρων ἄλλων καὶ
πέριξ τῆς ὁποίας εὐρίσκονται δωμάτια εὐρυχωρότατα διὰ τοὺς προ-
σκυνητάς. Ἐν τῷ κέντρῳ δὲ αὐτῆς ὑψοῦται μαρμάρινον καλλιτεχνι-
κῆς κατασκευῆς ἀναβρυτήριον κείμενον ἐπὶ ἰδιαίτερον μαρμαρίνου
τετραγώνου ἐπιπέδου ὑψηλοτέρου τῆς αὐλῆς κατὰ δύο βαθμίδας
ἔχον εἰς ἐκάστην γωνίαν ἀνὰ μίαν αἰωνόβιον κυπάρισσον, καὶ χρη-
σιμεῖον πρὸς τέλεσιν τοῦ Ἀγιασμοῦ κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Θεοφα-
νείων.

Τὸ ἀναβρυτήριον τοῦτο εἶνε ἀφιέρωμα Τοῦρκου τινος ἀξιωματι-
κοῦ κατόπιν θαύματος γενομένου εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῆς Θεοτόκου. Τὸ
θαῦμα τοῦτο ἀναγραφόμενον ἐν τῇ ὀλιγοσελίδῳ ἱστορίᾳ τοῦ Ναοῦ
τῆς Εὐαγγελιστρίας τῇ συνταχθείσῃ ὑπὸ Διονυσίου τοῦ Πύρρου,
παραλαμβάνομεν αὐτολεξεῖ καὶ δημοσιεύομεν ἐνταῦθα.

«Τοῦρκος τις χιλιάρχος τοῦ σατράπου Κρήτης Μουσταφᾶ Ἀγᾶς,
καταγόμενος ἀπὸ τὴν Κιτάϊαν τῆς Ἀνατολῆς, πρὸ ἑξ ἑτῶν ἐκυριεύθη
ἀπὸ δεινὴν νόσον καὶ γενόμενος διόλου παραλυτικός, ἀπληπίσθη

ἀπὸ τοὺς ἱατρούς. Βασιλείος τις ἱατρὸς αὐτοῦ, τὸν παρεκίνησε νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Εὐαγγελίστριαν τῆς Τήνου καὶ ἐκεῖ θέλει γίνεαι καλὰ λαβὼν οὖν οὗτος τοὺς δούλους καὶ δούλας του, καὶ τὸν ἱατρὸν Βασιλάκην ἦλθεν εἰς τὴν Εὐαγγελίστριαν, ἀράμενος ἐπὶ τεσσάρων, ἀπὸ τὸν αἰγιαλόν, εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ δύο μῆνας.

• Μετὰ τινὰς ἡμέρας Τοῦρκος τις ἄλλος ἐπέμφθη ἀπὸ τὸν Σατραπὴν τῆς Κρήτης νὰ περιλάβῃ αὐτὸν βιαίως μὲ γράμμα τοῦ σατραπὸς αὐτῶν· ὁ δὲ γραμματεὺς τοῦ Ναοῦ ὁ Κύριος Τσιτσεκλῆς, Χίος, ὅστις ἤξευρε Τούρκικα, τῷ λέγει ὅτι ἐδῶ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ἄνθρωπος μὲ βίαν δὲν παίρνεται, μόνον φῦγε ἀπὸ τὴν νῆσον ταύτην, καὶ φυγὼν, ἀπῆλθεν εἰς τὴν Σύραν. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν λέγει ὁ Μουσταφᾶ Ἀγᾶς εἰς τὸν κ. Τσιτσεκλῆν, γραμματεῖα τὸν Χίον. Εἰς τὴν ἐκκλησίαν σας ἀκούω νὰ ψάλλωσιν ὡς ἀηδόνια, καὶ ἂν εἶνε συγχωρημένον νὰ ἔμβω ἐγὼ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν σας· καὶ ἀφοῦ τῷ εἶπε ὅτι εἶνε συγχωρημένον νὰ ἔμβῃ, ἀμέσως ἐμβῆκε βασταζόμενος καὶ ἐστάθη ὁρθιος μὲ προσοχὴν ἐμπροσθεν τῆς Εἰκόνης τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ ὁ κ. Τσιτσεκλῆς τὸν ἐβεβαίωσε Τουρκιστὶ ὅτι αὕτη θέλει τοῦ δώσῃ τὴν υἱεὶάν του, καὶ οἱ ἱερεῖς ἔψαλλον τὴν παράκλησιν· εἶπον αὐτῷ οἱ Ἐπίτροποι νὰ καθίσῃ ἐκεῖ πλησίον εἰς τὸ παγκάριον διότι εἶνε ἀσθενής· ὁ δὲ μὴ θελήσας ἐστάθη ὁρθιος, βλέπων τὴν ἐστολισμένην Εἰκόνα τῆς Θεοτόκου, ἕως οὗ ἔψαλλον τὴν παράκλησιν· ἔπειτα βαδίσας μόνος καὶ υἱγιῆς, ἀπῆλθεν εἰς τὸ ἐπιτροπικὸν δῶμα ἧτο ἡ κατοικία του εὐφραινόμενος, υἱγιῆς γενόμενος, ἀμέσως ἔδωκε 2600 δραχμὰς πρὸς κατασκευὴν τῆς πολυερούου φιάλης (συντριβανίου) καὶ λιθόστρωσιν τῆς αὐλῆς τοῦ Ναοῦ· ἔταξε δὲ νὰ στέλλῃ κατ' ἔτος πεντακόσια γρόσια· μετὰ δύο μῆνας βαδίσας πρὸς μόνος του ἕως εἰς τὸν αἰγιαλόν, ἔδειχνε εἰς ὅλους τὴν υἱεὶάν του, καὶ αὐτόθεν ἐμβὰς εἰς πλοῖον ἐπῆγεν εἰς Κρήτην· ἠκούσθη ὅτι τὸν ἐφαρμάκωσαν οἱ ἐχθροὶ του. Τοῦτο τὸ θαῦμα γέγονεν ἐν ἔτει 1845. Αὕτη εἶνε ἡ ἱστορία τοῦ ἀναβρυτηρίου. Μετὰ τὴν ἀναγκαίαν ταύτην παρέκβασιν ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ θέμα μας.

Εἰς τὸ βάθος τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος πλατείας πρὸς ἀνατολὰς ὑπάρχει ἡ πλαγία τοῦ Ἰδρύματος θύρα, συγκοινωνοῦσα μετὰ τῆς ἀρχαίας πρὸς τὸ νεκροταφεῖον ὁδοῦ, ἥδη ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀχρηστοῦ συνεπέα τῆς κατασκευῆς τῆς νέας ὁδοῦ «Ἀναπαύσεως» περὶ ἧς ὁμιλήσαμεν ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος κεφαλαίου. Παρὰ τῇ θύρᾳ ταύτῃ, ἐσωτερικῶς, ὑπάρχει ἑτέρα πηγὴ ὕδατος, ρέουσα ἀπὸ μαρμαρίνης χοάνης «Συνάρι» ἐπιλεγόμενης καὶ χρησιμεύουσα πρὸς ὕδρευσιν τῶν προσκυνητῶν. Πρὸ τῆς πηγῆς εὐρίσκεται μικρὰ μαρμαρίνη δεξαμενὴ βάθους 1 1/2 μέτρου καὶ πλάτους ὁμοίου πληρουμένη ὕδατος καὶ χρησιμεύοντος πρὸς λεύκανσιν τοῦ κηροῦ τοῦ κατασκευαζομένου διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ Ναοῦ, ὑπὸ τοῦ κηροποιείου τοῦ Ἰδρύ-

ματος κειμένου ἐναντι τῆς πηγῆς ταύτης. Παραπλεύρως τῆς πηγῆς ὑπὸ θολωτὴν στοᾶν ὑπάρχει μεγάλη ἀποθήκη χρησιμεύουσα πρὸς ἐναποθέσιν ἀσβέστου διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἰδρύματος. Πρὸς τὸ βορειανατολικὸν μέρος τῆς ἐν λόγῳ πλατείας ὑπάρχει σειρὰ δωματίων, ὑπὸ θολωτῶν λιθοκτιστῶν στοᾶν, χρησιμεύοντων ὡς ἀποθήκαι τοῦ ἐλαίου, καὶ τῶν διαφόρων ἐπίπλων καὶ σκευῶν καὶ ἄλλων διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἰδρύματος ἐναποθηκευμάτων. Ἀριστερὰ τῆς πλατείας ταύτης ὑπάρχει θύρα μετὰ θολωτῆς εἰσόδου πρὸς τὸν Ναὸν τῆς Εὐρέσεως καὶ Ἀγίασμα καλουμένης. Αὕτη ἡ ἄρχαία εἰσόδος τοῦ κάτω Ναοῦ, πρὶν ἀνοιγῇ ἡ νεωτέρα πρὸς μεσημβρίαν κειμένη ἤδη εἰσόδος.

Προχωρῶν πρὸς τὴν ἀνατολικὴν γωνίαν τῆς πλατείας ταύτης καὶ πλησίον τῆς περιγραφείσης ἀνωτέρω πηγῆς, ἀπαντᾷ ὁ ἐπισκέπτης μαρμαρίνην κλίμακα εἰς τὴν βάσιν τῆς ὁποίας παραπλεύρως ἐπὶ βάθρου ἵσταται λέων ἡρωτηριασμένος κατὰ τοὺς πόδας, ῥωμαϊκῆς τέχνης εὐρεθεὶς κατὰ τὰς ἀνασκαφάς. Ἡ κλίμαξ αὕτη ἐκ βαθμίδων μαρμαρίνων 18 φέρει ἄνω πρὸς στοᾶν ὑποβασταζομένην ὑπὸ 5 μαρμαρίνων κινδῶν, δεξιὰ τῆς ὁποίας κεῖται τὸ λεγόμενον Ἐπιτροπικόν, συγκείμενον ἀπὸ εὐρύχωρον αἴθουσαν μετ' ἐπίπλων καὶ εἰκόνων διαφόρων Πλὴν τῆς αἰθούσης ταύτης τὸ Ἐπιτροπικὸν ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ γραφεῖα τῆς Ὑπηρεσίας Γραμματέως καὶ Ταμίου καὶ τῆς αἰθούσης τῶν συνεδριάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐκτὸς τῆς στοᾶς ταύτης, βαθμίδα κατερχόμενος εἰσέρχεται εἰς δευτέραν θολωτὴν στοᾶν ὑποβασταζομένην ὑπὸ 11 κινδῶν μαρμαρίνων, ἐν ἧ κατὰ σειρὰν ὑπάρχουσιν ἡ Βιβλιοθήκη, ἡ ἀποθήκη τοῦ κηροῦ, τὸ Σκευοφυλάκιον, διὰ μεγαλοπρεποῦς θόλου ἐπιστεγαζομένου καὶ παραπλεύρως τούτου δωμάτια χρησιμεύοντα κυρίως πρὸς κατοικίαν τῶν ἱερέων τοῦ Ναοῦ.

Καὶ ταῦτα μὲν ὁ ἐπισκέπτης διὰ τῆς μεγάλης θύρας τοῦ Ἰδρύματος θεᾶται εἰσερχόμενος, ὁ δὲ διὰ τῆς μικρᾶς λεγομένης παραπλεύρως τῇ πρώτῃ κειμένης, καὶ εἰς μικρὰν ἀπ' ἐκείνης ἀπόστασιν ξυλίνης δὲ καὶ οὐχὶ σιδηρᾶς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κεκλεισμένης διατελούσης θύρας, εἰσερχόμενος εἰς μικρὰν μαρμαρόστρωτον πλατεῖαν ὁμοίαν κατὰ τὰς διαστάσεις πρὸς τὴν πλατεῖαν τῆς μεγάλης εἰσόδου, συναντᾷ δεξιᾷ μὲν μικρὸν δωμάτιον χρησιμεῦον τὸ πάλαι ὡς φυλάκιον τῆς εἰσόδου ἐκείνης, καὶ σήμερον ὡς ἀποθήκη τῶν μικρῶν διὰ τὰς τελετὰς κανονιδίων τοῦ Ναοῦ, ἀριστερὰ δὲ μεγάλην ἐστεγασμένην στοᾶν, χρησιμεύουσαν ὡς πλυντήριον τῶν προσκυνητῶν, ἔχουσαν τὰς ἀναγκαίας δεξαμενάς καὶ λοιπὰ διὰ τὴν πλῆσιν χρεώδη, καὶ ὕδωρ διοχετευόμενον δι' ἰδιατέρων ὑδραγωγῶν. Σήμερον τὸ πλυντήριον τοῦτο εἶνε εἰς ἀχρησίαν.

Ἀπὸ τῆς μικρᾶς ταύτης πλατείας καὶ διὰ 17 μαρμαρίνων βαθ-

μίδων, ἀνέρχεται ὁ ἐπισκέπτης εἰς τὴν ἀριστερὰν πλατεῖαν τοῦ Ἱδρύματος ἔχουσιν μῆκος μέτρων 60 καὶ πλάτος 27 μαρμαρόστρωτον καὶ πεφυτευμένην ὑπὸ διαφόρων κατ' ἀποστάσεις δένδρων ἐν τῷ βάθει τῆς ὁποίας ὑπάρχει στοὰ στηριζομένη ὑπὸ 6 μαρμαρίνων κιόνων, ἄνωθεν τῆς ὁποίας κεῖται τὸ προαύλιον τοῦ ἄνω Ναοῦ, πρὸς τὴν γωνίαν δὲ τῆς στοᾶς ταύτης, ὑπάρχει ἡ μεσημβρινὴ τοῦ Ἀγιάσματος θύρα, καὶ κατὰ σειρὰν καὶ κατὰ μῆκος δωμάτια χρησιμεύοντα διὰ τοὺς ἱερεῖς τοῦ Ναοῦ, τοὺς νεωκόρους, καὶ ἀποθήκην συγκοινωνοῦσαν δι' ὁπλῆς μετὰ τοῦ ἄνω Ναοῦ καὶ χρησιμεύουσιν ὡς προσωρινὴν ἀποθήκην τῶν κατὰ τὰς πανηγύρεις προσφερομένων δώρων εἰς τὸν Ναόν, ριπτομένων δι' ὁπλῆς εἰς τὴν ἀποθήκην ταύτην, καλῶς κεκλεισμένην καὶ ἐσφραγισμένην, καὶ τοιαῦτα εἶνε κηρὸς εἰς τυπάρια, λαμπάδας, ὑφάσματα, ἐνδύματα, καὶ τὰ λοιπά. Μετὰ τὴν πανήγυριν τὰ ριπτόμενα ἔκει εἶδη, ζυγίζόμενα καὶ καταγραφόμενα μεταφέρονται εἰς τὰς τακτικὰς ἀποθήκας τοῦ Ναοῦ. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς πλατείας ταύτης, ὑπάρχει ὡραία μαρμαρίνη κλίμαξ περιβαλλομένη καὶ αὕτη ὑπὸ μαρμαρίνων κιγκλίδων καὶ ἔχουσιν εἰς τὴν βάσιν τῆς δύο μεγάλους φανούς ἐπὶ σιδηρῶν στύλων. Ἡ κλίμαξ αὕτη ἔχουσα 26 βαθμίδας ἄγει καὶ αὕτη εἰς τὸν Πρόναον τοῦ ἄνω Ναοῦ. Γύρω τῆς πλατείας ταύτης, ὑπάρχουσι διόροφα δωμάτια εὐρυχωρότατα καὶ αἰθουσαι διὰ τοὺς προσκυνητάς, εἰς δὲ τὸ βάθος πρὸς βορρᾶν κρήνη, εἰς ἣν διοχετεύεται τὸ ὕδωρ τῆς «Βαρῆς» ἐπιλεγόμενον, τὸ ὁποῖον ἔκειθεν διευθύνεται καὶ πρὸς τὸν κήπον τοῦ Ἱδρύματος· πρὸς ἄρδενσιν αὐτοῦ. Ἀπαντα τὰ δωμάτια ταῦτα περιβάλλονται ὑπὸ εὐρυχῶρων στοῶν στηριζομένων ὑπὸ μαρμαρίνων καὶ λιθοκτίστων στηλῶν, χρησιμευσῶν πολλάκις ἐν καιρῷ μεγάλης συρροῆς προσκυνητῶν κατὰ τὰς πανηγύρεις καὶ εἰς καταυλισμὸν αὐτῶν ὑπ' αὐτάς. Πρὸς βορρᾶν κλίμαξ μαρμαρίνος ἐξ 27 βαθμίδων φέρει τὸν ἐπισκέπτην εἰς τὰ πρὸς βορρᾶν δωμάτια εἰς τὸ βάθος τῶν ὁποίων ὑπάρχει ἡ δευτέρα τοῦ Ἱδρύματος πλαγία θύρα πρὸς εὐκολίαν τῶν προσκυνητῶν. Ἐτέρα ἐπίσης κλίμαξ πρὸς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς πλατείας, φέρει πρὸς τὰ ὀπισθεν τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ δωμάτια καὶ ταῦτα ὑπὸ στοᾶν ἐξ 7 στηλῶν ὑποβασταζομένην.

Ἀπασαί αἱ στοαὶ τῶν δωματίων, πλὴν τῶν ὀπισθεν τοῦ Ναοῦ, κατὰ τὸ ἔμπροσθεν μέρος, περιβάλλονται ὑπὸ τοιχώματος ἔχοντος πρὸς τὰ ἔνδον ἐδώλια μαρμάρινα πρὸς ἀνάπausιν τῶν προσκυνητῶν, ἐπὶ τῶν μαρμάρων τῶν ὁποίων εἶνε ἐγκεχαραγμένα χιλιάδες ὀνομάτων ὑπὸ τῶν προσκυνητῶν τῶν κατὰ τὰς ἐκάστοτε πανηγύρεις προσερχομένων ἐγκεχαρθέντων ἔκει εἰς ἀνάμνησιν τῆς εἰς τὸν Ναόν τῆς Παναγίας ἐλεύσεώς των.

Εἵπομεν ὅτι διὰ τῶν δύο ἐν ταῖς πλατείαις κειμένων ἰσομήκων κλιμάκων, ἀνέρχεται τις εἰς τὸν Πρόναον τοῦ ἄνω Ναοῦ, ἥτοι τὸν

Ἀπομικρὸς τῆς σημερινῆς πόλεως Τήνου.

Νάρθηκα. Οὗτος περιβάλλεται ὑπὸ στοᾶς ὑποβασταζομένης κατὰ μέτωπον ὑπὸ (6) μαρμαρίνων κίωνων ὑπὸ (10) δὲ κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος. Μετὰ τοὺς (6) τοῦ μετώπου κίονας, ἔπεται μαρμαρίνον ἐπίπεδον ἀπολήγον εἰς καλλιτεχνικὸν ἐκ μαρμάρου πάντοτε κιγκλίδωμα, ἀποκαλούμενον κοινῶς αὐλὴ τοῦ Ναοῦ. Ἡ αὐλὴ αὕτη πρὸ τῆς ἀνακαινίσεως τῆς προσόψεως τοῦ Προναοῦ δὲν εἶχεν οὕτως : Ὑπερεῖχε τοῦ ἐδάφους τοῦ Προναοῦ ἀκριβῶς ἀπὸ τῶν κίωνων εἰς ὕψος κατὰ δύο μαρμαρίνους βαθμίδας καὶ κατέληγεν εἰς τοίχωμα μαρμαρίνον, οὕτως ὥστε οἱ ἔξωθεν τοῦ Ναοῦ καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἰστάμενοι, ἠδύναντο λόγῳ τοῦ ὕψους νὰ βλέπωσιν ἐντὸς τοῦ ναοῦ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ τελούμενα.

Ἐξωθεν τῆς ἀριστερᾶς τοῦ Ναοῦ πλευρᾶς ὑπάρχει κλίμαξ δι' ἧς ἀνέρχονται εἰς τὸν Γυναικωνίτην. Παρὰ ταύτην δὲ κεῖται τὸ παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ὅπερ ὑπῆρχεν ἐκεῖ ἐν τῷ ἀγρῷ πρὸ τῶν ἀνασκαφῶν καὶ πρὸ τῆς Εὐρέσεως τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνης, καὶ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἀφ' ἧς δὲ ἐκεῖ καὶ ἐκ σεβασμοῦ καὶ διὰ τὴν ἱστορίαν, καὶ ἐχρησιμοποιεῖτο διὰ τὴν προσωρινὴν ἐν αὐτῷ τοποθέτησιν τῶν νεκρῶν, καθ' ἣν ἐποχὴν ὑπῆρχεν ἐντὸς τοῦ Ἰδρύματος τὸ νεκροταφεῖον ὅπερ ἔκειτο πλησίον τοῦ ναϊδρίου. Πλαγίως δὲ τοῦ παρεκκλησίου τούτου καὶ ἔξωθεν ὑπάρχει μικρὰ κλίμαξ δι' ἧς κατέρχεται τις εἰς τὸν Ναὸν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἢ Εὐρέσεως ἄνωθεν τῆς ὁποίας ὑπάρχει ἡ ἑξῆς ἐπιγραφή :

ΦΩC	ΖΩΗC
ΚΟΙΚΙΔΙΩΝ	ΔΙΑΦΕΡΟΝ
ΤΩ ΔΕΣΠΟΤΩ ΜΟΥ	ΤΩ ΑΓΙΩ ΙCΙΔΩΡΩ

ἀνευρεθεῖσα ὡς εἵπομεν ἐν προηγουμένῳ μέρει τοῦ παρόντος κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς Ἁγίας Εἰκόνης. Πλαγίως ἐπίσης τῆς θύρας ταύτης ἐτέρα μικρὰ ἐπιγραφή ἔχουσα τάδε :

ΡΩΜΑΝΩ ΤΩ ΑΔΕΛΦΩ ΣΤΗΛΗΝ ΑΝΕΘΗΚΑ
γεγραμμένη δὲ οὕτω :

MA ΡΩΜΑ
ΝΩ ΤΟ ΑΔΕΛ
ΦΩ ΣΤΗΛΗΝ
ΑΝΕΘΗΚΑ.

Παρὰ τὴν εἴσοδον ταύτην ἀνάπτει ἀκοίμητος κανδύλα.

Καὶ πρὸς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ Προναοῦ, πλησίον τῆς ἀνατολικῆς θύρας τοῦ Ναοῦ, ὑπάρχει καὶ ἐτέρα μαρμαρίνη κλίμαξ δι' ἧς κατέρχεται τις εἰς τὸν κάτω Ναόν. Ὅπισθεν τοῦ Ναοῦ κεῖται τὸ κωδωνοστάσιον αὐτοῦ, ἔχον τὴν μὲν βίαν αὐτοῦ λιθόκτιστον, τὸ δὲ λοιπὸν ὀλόκληρον ἐκ μαρμάρου κατεσκευασμένον. Εἰς τὸ κωδωνοστάσιον τοῦτο ἀνέρεται τις ἐκ θύρας ἐπὶ τῆς βάσεως κειμένης καὶ δι' ἐσωτερικῆς ἐλικοειδοῦς λιθίνης κλίμακος ἐκ 57 βαθμίδων ἐντὸς τοῦ πύργου κατασκευασμένης μέχρι τοῦ πρώτου διαμερίσματος (φανάρι) ἢ ὀρόφου περιβαλλομένου διὰ μαρμαρίνων κιγκλίδων, καὶ διὰ κίωνων μαρμαρίνων ὑποβασταζόντων τὸ δεύτερον ἄνωθεν διαμερίσμα. Ἐπὶ τοῦ πρώτου τούτου ὀρόφου ὑπάρχουσι δύο κώδωνες μικροὶ σχετικῶς, ὧν ὁ μὲν πρὸς τὰ ἔμπροσθεν, ὁ δὲ πρὸς τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ κωδωνοστασίου. Ἐπὶ τοῦ διαμερίσματος τούτου, ἐγείρεται τὸ μέγα Ὁρολόγιον τοῦ Ναοῦ, φέρον πρὸς τὰ ἔμπροσθεν μικρὸν σιδηροῦν ἐξώστην, ἔμπροσθεν ἀκριβῶς τῆς μεγάλης κρυσταλλίνης πλακὸς τῆς δεικνύουσας τὰς ὥρας. Τὸ δὲ μηχανήμα τοῦ Ὁρολογίου κεῖται ἐντὸς μικροῦ ἐκ ψευδαργύρου οἰκίσκου. Ἐτέρα ἐπίσης λιθίνη ἐλικοειδὴς κλίμαξ ἐσωτερικῶς πάντοτε φέρει εἰς τὸ δεύτερον διαμερίσμα, περιβαλλόμενον καὶ τοῦτο ὑπὸ μαρμαρίνου κιγκλιδώματος, καὶ δι' ὁμοίων κίωνων, ὑποβασταζόντων τὸ τρίτον ἄνω καὶ τελευταῖον διαμερίσμα. Ἐπὶ τοῦ δευτέρου τούτου διαμερίσματος, ὑπάρχουσι τρεῖς κώδωνες ὧν ὁ μὲν μέγας εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος παραγγελθεὶς ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς Βενετίαν καὶ κομισθεὶς ἐτοποθετήθη τὸ 1846 εἶνε ὁ μεγαλείτερος πάντων, κρούων καὶ τὰς ἐπὶ τοῦ Ὁρολογίου σημειομενάς ὥρας διὰ μεγάλης σφύρας παρ' αὐτῷ κειμένης καὶ διὰ συρμάτων ἐκ τῶν μηχανημάτων τοῦ Ὁρολογίου ἐξαρτωμένων, ἀναβιβαζομένης καὶ καταβιβαζομένης τῆς σφύρας ἐπὶ τοῦ κώδωνος κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς κρούσεως τῶν ὥρων, αἱ ὁποῖαι ἀκούονται καθ' ὅλην τὴν πόλιν καὶ εἰς ἀπόστασιν ἡμισείας ὥρας ἔξωθεν αὐτῆς, ἰδίᾳ κατὰ τὴν σιγὴν τῆς ἡρεμύσεως νυκτός. Ὁ δὲ δεύτερος μέγας ἐπίσης ἀλλ' ὀλίγον μικρότερος τοῦ πρώτου κεῖται πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος, καὶ ὁ τρίτος μικρότερος ἐπίσης τοῦ δευτέρου κεῖται πρὸς βορρᾶν. Τὸ διαμερίσμα τοῦτο φέρει εἰς ἐκάστην τῶν τεσσάρων πλευρῶν μικρὰ ἐξέχοντα κωδωνοστάσια μαρμαρίνα, πανομοιότυπα τοῦ μεγάλου, φέροντα ἐπὶ τῆς κορυφῆς σταυρὸν καὶ παριστῶντα τὸ δλον τοῦ οἰκοδομήματος ὥραϊον καὶ καλλιτεχνικόν. Εἰς τὸ τρίτον ἐπίσης διαμερίσμα ἀνέρεται τις διὰ ξυλίνης ἐσωτερικῆς κλίμακος, καὶ ὑποβαστάζει τοῦτο διὰ μαρμαρίνων κίωνων, τὸ ἀέτωμα τοῦ κωδωνοστασίου, φέροντος κουβούκλιον, ἐφ' οὗ μέγας σταυρὸς σιδηροῦς, καὶ περίεξ ἐξώστης καλλιτεχνικός, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑψηλὸς ξύλινος ἱστός πρὸς ἀναπέτασιν σημαίας. Ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἄνωθεν ὑψοῦται ἀλεξικέραυνον, οὗτινος ὁ ἀγωγὸς ἐκ σύρματος διή-

και εκ του ὕψους, ὅπισθεν τοῦ κωδωνοστασίου εἰς τὴν γῆν ἐντὸς λιθίνου περιτειχίσματος. Οἱ πέντε οὗτοι κώδωνες τοῦ Ναοῦ συμμετρικοὶ καὶ ἀνάλογοι κατὰ τὸν ἤχον, ἀπὸ τοῦ ὁξέως εἰς τὸ βαρὺ καταλήγοντες καὶ δι' ἰδιάζοντος τινὸς ρυθμικοῦ χρόνου κρουόμενοι, παράγουσιν ἤχον ἀρμονικὸν λίαν μεγαλοπρεπῆ καὶ συγκινητικόν, καὶ ἀκούονται εἰς ἀκτῖνα μᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας ἀπὸ τῆς πόλεως. Περὶ τῶν κωδόνων τούτων ὁ ποιητὴς Γεώργιος Σκόκος Τήνιος γράψας ἐμμέτρους πρὸς τὴν Εὐαγγελίστριαν τῆς Τήνου κατὰ τὸ 1853 στίχους λέγει :

«Οἱ κώδωνες ἀρμονικῶς ὡς ὄργανα κτυποῦσι.

«Σ' ἀπέραντον ὀρίζοντα τῆς νήσου ἀντηχοῦσι».

Τὸ κωδωνοστάσιον τοῦτο ἔχει ὕψος μέτρων 35.

Καὶ αὕτη μὲν ἐν λεπτομερείᾳ ἡ περιγραφή τοῦ ἱεροῦ Ἰδρύματος ἐν γένει. Ἐν συνόψει δὲ τὸ ὅλον οἰκοδόμημα ἀποτελεῖται ἐξ 102 διαμερισμάτων εὐρυχώρων, ἅνευ μὲν ἐπίπλων ἀλλ' ἐφοδιασμένων διὰ τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων διὰ τὴν ἐν αὐτοῖς διαμονὴν τῶν προσκυνητῶν. Ταῦτα δὲ διαιροῦνται ὡς ἑξῆς :

Διὰ τοὺς προσκυνητὰς δωμάτια	80
Διὰ τοὺς ἱερεῖς καὶ διακόνους δωμ.	6
» τὸν Νεωκόρον »	1
» » Ἐπιστάτην »	1
» Ἀποθήκας »	5
» Φυλάκια »	2
» Πλυντήριον »	1
» Κηροποιεῖον »	1
» Ἐπιτροπικὸν »	1
» Βιβλιοθήκην »	1
» Σκευοφυλάκειον »	1
Ἐν ὅλῳ »	100

Ἐννοεῖται ὅτι ἐκτὸς τῶν διὰ τοὺς προσκυνητὰς ὀρισμένων 80 δωματίων καὶ τὰ ὑπόλοιπα 20 ἐν ἀνάγκῃ χρησιμοποιοῦνται πρὸς διαμονὴν τῶν προσκυνητῶν.

Οἱ Τάφοι τῶν Κτητορῶν τοῦ Ἰδρυματος

Ἐπὶ τοῦ δαπέδου τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ Νάρθηκος καὶ ὑπὸ τὰς στοὰς αὐτοῦ κεῖνται μαρμαρίνοι πλάκες μετὰ πλαισίων καλύπτουσαι τοὺς τάφους τῶν πρώτων Ἰδρυτῶν καὶ κτητόρων τοῦ Ναοῦ

Σταματέλλου Καγκάδη, Γεωργίου Περιδίου, Ἀντωνίου Καλλέργη, Χατζῆ Γεωργίου Σιώτου, καὶ τοῦ βοηθοῦ αὐτῶν Ἀλυβίζου Καλαύρια. Ἐπὶ τῶν τάφων τούτων κατὰ τὴν ἐπέτειον ἑορτὴν τῆς εὐρέσεως τῆς Θαυματουργοῦ εἰκόνης, καὶ τὴν ἐν τῇ πόλει περιφορὰν αὐτῆς, ἡ ἱερὰ πομπὴ ἐπιστρέφουσα μετὰ τῆς Ἀγίας Εἰκόνης ἵσταται πρὸ αὐτῶν, ἐνθα ψάλλεται ἐπιμνημόσυνος δέησις, οἱ Τάφοι στεφανοῦνται κατόπιν συγκινητικῆς προσφωνήσεως καὶ ὁ χορὸς τῶν ψαλτῶν ψάλλει τὸ «Αἰωνία ἡ μνήμη»

Οἱ τάφοι φέρουσι τὰς ἑξῆς ἐπιγραφάς.

1ος

«Ὁ Τάφος Σταματέλου Καγκάδη κτήτορος καὶ συγγενῶν».

2ος

Ἐξαλειφθέντων ὑπὸ τοῦ χρόνου τῶν πρώτων γραμμάτων, μεταγενεστέρως ἐχαράχθησαν ἐπὶ τοῦ τάφου τὰ ἑξῆς.

Γ. Π. Περιδίου.

«Εἰς τῶν πρώτων ἐπιτρόπων τῶν ὑπὲρ
«τῆς ἰδρύσεως τοῦ ναοῦ τούτου
συντελεσάντων».

3ος

«Οὐκ ἀτιμελῶς θεατὰ τάφον ὄρα
«πέλλει γὰρ τοῦ Ἀντωνίου Καλλερίου
«ὅς νοῦν τῷ ναῷ προσέσχε καὶ σχολεῖφ
«λέξουν οὖν αὐτῷ τὸ αἰωνία ἡ μνήμη».

23 Ἀπριλίου 1858.

ὁ 4ος

«Πυνθάνεις τίνος ὁ τάφος οὗτος ἐστὶ
«Ἀναπολεῖ ὅτι Γεωργίου Σιώτου
«τοῦ προσκυνητοῦ τοῦ Ζωοδόχου Τάφου
«ὕψ' οὐ προσέτι καὶ σχολὴ ἀνηγέρθη
«Πρέπει οὖν αὐτῷ τὸ αἰωνία ἡ μνήμη».

Τὴν 11 Φεβρουαρίου 1851.

ὁ 5ος

«Ὡς κατοικήσω ὅτι ἡρετισάμην
«ἀπόκειται γὰρ τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν».

Ἀλεβίζος Καλαύριας.

20 Δεκεμβρίου 1873.

Εἰς τοὺς ἀνωτέρω τάφους προσετέθη τιμῆς ἕνεκεν πρὸς τὴν τοσούτον δρᾶσαν οἰκογένειαν Καγκάδη καὶ ὁ τάφος τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Σταματέλλου Καγκάδη Ἰωάννου ὅστις ἔχει τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν.

«Ὁ Τάφος οὗτος Ἰω. Καγκάδη εἰν δῶμα
«τοῦ Ἰωάννου καλύπτει σῶμα
«ὃ δὲ ἐμβλέψας ἐπ' αὐτὸν τοῦτον
«ἄς μακαρίσῃ ἄνδρα τοιοῦτον».

Κατὰ τὸ 1836 ἀποθανόντος τοῦ Ἑμμανουὴλ Ξένου καὶ κληροδοτήσαντος διὰ διαθήκης του δραχμὰς χιλίας 1000 ὑπὲρ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος ἐπὶ τῷ ὄρφ ὅπως παρὰ τοῖς τάφοις τῶν ἐπιτρόπων προστεθῇ καὶ ὁ ἰδικὸς του, ἡ Ἐπιτροπὴ διὰ τῆς ἀπὸ 27 Ἀπριλίου 1836 πράξεώς της ἐνέκρινε τὸ τοιοῦτον. Ἐτέθη δὲ ἐπὶ τοῦ τάφου ἡ ἐξῆς ἐπιγραφὴ.

«Ἐνθάδε ἐτάφη
Ἑμμανουὴλ Ξένος
ἀποδημήσας πρὸς Κύριον.
13 Ἀπριλίου 1836».

Κατὰ τὸ 1899 προσετέθη καὶ ἕτερος τάφος ὁ τοῦ Ἰωάννου Δοξαρά, κατ' ἀπαίτησιν τῆς οἰκογενείας του, καθ' ὅσον ἡ μήτηρ του ἐδωρήσατο τῷ Δήμῳ Τήνου τὸ κτήμα ἐν ᾧ εὗρέθη ἡ Ἁγία Εἰκὼν καὶ ἀνηγέρθη ἐπ' αὐτοῦ ὁ Ναός.

Ὁ Τάφος οὗτος φέρει τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν.

«Τῆς Τήνου ἡ γῆ ἡ ποθητὴ
«καλύπτει ἐδῶ προσφυλὲς αὐτῆς τέκνον»
τὸν

«Ἰωάννην Α. Δοξαράν
«τῷ 1811 γεννηθέντα
«ἀποθανόντα τῇ 17 Ἰανουαρίου 1854
«τυχόντα ταφῆς
«ἐν χώρῳ δωρηθέντι τῷ τῶν Τηνίων Δήμῳ
«ὑπὸ τῆς εὐλαβοῦς αὐτοῦ Μητρὸς
«Καλούδας Α. Δοξαρά».

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΥΤΟΥ

Ὁ Ἱερός Ναός τῆς Εὐαγγελιστρίας, μήκους μέτρων Γαλλικῶν 27 καὶ πλάτους 17 καὶ ὕψους ἐπίσης ἀναλόγου καὶ συμμετρικοῦ,

ρυθμοῦ παρηκμακός Βυζαντινοῦ καὶ τρισυπόστατος, κεῖται ἐν τῷ μέσῳ ἀκριβῶς τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος, περιβαλλόμενος ὀπισθεν καὶ κατὰ τὰ πλάγια ὑπὸ δωματίων. Εἰς τὸν Ναὸν τοῦτον εἰσέρχεται ὁ ἐπισκέπτης διὰ τριῶν θυρῶν πρὸς μεσημβρίαν καὶ διὰ δύο παραπλεύρων, τῆς μὲν πρὸς ἀνατολάς, τῆς δὲ πρὸς δυσμᾶς.

Ἐξωθεν καὶ ἄνωθεν τῆς κυρίας θύρας, ἐπὶ μαρμαρίνης δέλτου, ὑποβασταζομένης ὑπὸ δύο Ἀγγέλων εἶνε ἐγκεχαράγμενη ἡ ἐξῆς ἐπιγραφὴ :

«Ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1823 Ἰανουαρίου 30 εὗρέθη ἡ πρὸ πολλῶν χρόνων ἐγκεκρυμμένη τῇ γῇ εἰκὼν αὐτῆς τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, σεμνυνομένη εἰς τὸν τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ Εὐαγγελισμόν, διὰ θαύματος παραδόξου καὶ ἐκσιατικοῦ οὐτινος ἡ ἱστορία, ἐν ἑτέρῳ διεξοδικῷ καταγραφῆσται. Ὅθεν φιλόθεργοι καὶ εὐσεβεῖς Χριστιανοί, τῷ θαύματι τούτῳ ἐκπληττόμενοι, καὶ θείῳ ζήλῳ κινηθέντες, δι' ἰδίας αὐτῶν συνδρομῆς καὶ δαπάνης ἐκ θεμελίων τὸν περικαλλῆ καὶ θεωρίας ἄξιον τοῦτον ναὸν ἀνέγειραν εἰς τιμὴν καὶ μνήμην αὐτῆς, τῇ προτροπῇ καὶ ἐπιμελείᾳ τῶν τιμιωτάτων ἐπιτρόπων, Σταματίου Καγκάδη, Γεωργίου Περίδου, Ἀντωνίου Καλλέργη καὶ πρόσκυντου Γεωργίου Σιώτου, ἐπιστάσις δὲ πρὸς καλωπισμόν, τοῦ Ἀρχιτέκτονος Εὐσταταίου Σμυρναίου, ἀρχιερατεύοντος τοῦ Πατριωτάτου Κυρίου Γαβριὴλ τοῦ Κρητός. Ὁ δὲ Θεὸς ἐπιβεβεῦση πάντας τοὺς συνδραμόντας εἰς τὴν τούτου ἀνέγερσιν.»

Ὁ Ναὸς ὢν τρισυπόστατος διαιρεῖται εἰς τρία μέρη. Τὸ Κέντρον καὶ τὰ παρεκκλήσια δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοῦ κέντρου, μήκους καὶ πλάτους ἴσου πάντων.

ΤΟ ΚΕΝΤΡΟΝ

Τὸ κέντρον χωρίζεται τῶν παρεκκλησίων, διὰ τεσσάρων μαρμαρίνων κίωνων, ἥτοι ἐν ὅλῳ ὀκτὼ κίωνων ὑποβασταζόντων δι' ἡμικυκλικῶν τόξων, τὸν ἡμικυκλικὸν θόλον τοῦ Ναοῦ. Ἀνωθεν ἐκαστοῦ τῶν τόξων τούτων καὶ ἐν τῷ μέσῳ ἐντὸς συμπλέγματος ὠσειδοῦς ἐξ ἀνθέων εἶνε ἐξωγραφισμέναι αἱ εἰκόνες τῶν δώδεκα Ἀποστόλων. Ἐτεροὶ τέσσαρες κίονες μαρμαρίνοι (σουμακί) καθ' ὅλον τὸ πλάτος τοῦ Ναοῦ τεθημένοι εἰς ἴσας ἀποστάσεις ἀπ' ἀλλήλων, χωρίζουσι τὸν Ναὸν ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ Βήματος καὶ ἐπ' αὐτῶν στηρίζεται τὸ τέμπλον τοῦ Ναοῦ. Τὸ δάπεδον τοῦ Ναοῦ εἶνε μαρμαρόστρωτον. Πέντε δὲ παράθυρα δεξιὰ καὶ πέντε ἀριστερὰ ἐπὶ τοῦ ἡμικυκλικοῦ θόλου τοῦ Ναοῦ, μὲ ὕαλους χρωματιστὰς παρέχουσιν εἰς αὐτὸν ἄνωθεν τὸ φῶς. Εἰς τὸ ἄνω κοίλωμα τῶν παραθύρων τούτων

εἶνε ἀνὰ ἓν ἐξαπτέρυγον χρωματιστόν. Ἀνὰ τέσσαρα δὲ παράθυρα ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ Ναοῦ, φωτίζουν αὐτὸν ἐκ τῶν πλαγίων. Τὸ τέμπλον τοῦ Ναοῦ κατασκευασθὲν ὑπὸ τοῦ λεπτοῦργου (ταλιαδόρου) Φραγκίσκου Καναχίη τὸ 1825 εἶνε ἔργον ἀρίστης τέχνης, κατὰ μὲν τὸ κάτω μέρος ἐκ ξύλου σκαλιστοῦ καὶ κεχρυσωμένου, κατὰ δὲ τὸ ἄνω ἐκ γύψου, παριστᾷ ἐπιβλητικῶς διὰ φαιού χρώματος τὸν Γολγοθᾶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὁποίου εἶνε ἑστημένος ὁ ξύλινος Σταυρὸς ὃ φέρων τὸν Ἑσταυρωμένον. Ἐκατέρωθεν τοῦ ὄρους Γολγοθᾶ ὑπάρχουσι δύο λόφοι εἰς τὴν κορυφὴν τῶν ὁποίων ὑπάρχουσι δύο χρυσαὶ σφαῖραι ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶνε τοποθετημέναι αἱ εἰκόνες τῆς Θεομήτορος καὶ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Ἐπιστηθίου φίλου. Εἰς τὸ μεταξὺ κενὸν ἴστανται ἀνὰ δύο ἄγγελοι γονυπετεῖς.

Εἰς ἀπόστασιν μέτρου καθέτως τοῦ στρογγύλου ὄγκου τοῦ περιστάνοντος τὸν Γολγοθᾶ καθ' ὅλον τὸ μήκος τοῦ τέμπλου, ὑπάρχει μικρὸν κατάχρυσον κιγκλίδωμα, καὶ κάτωθεν τούτου κενόν, χρώματος μολυβδοχρόου δύο μέτρων καὶ κάθετον, πλήρες ποικιλομόρφων ἀνθέων καὶ κλάδων καὶ συμβολικῶν παραστάσεων, ἐν διαφόροις συμπλέγμασι ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου καὶ ἀκριβῶς ἄνωθεν τῆς Ὠραίας Πύλης εἶνε ἐξωγραφισμένη ἡ Ἁγία Τριάς. Δεξιὰ δὲ καὶ ἀριστερὰ ταύτης καὶ ἄνωθεν ἀκριβῶς ἐκάστης Δεσποτικῆς Εἰκόνος τοῦ τέμπλου, προέχουσι δέκα ἀετοὶ δλόχρυσοι φέροντες εἰς τὰ ῥάμφη αὐτῶν ἀνὰ μίαν χρυσοῦν σφαῖραν, ἐκ τοῦ στέγνου δὲ αὐτῶν, διέρχεται ἡ τὰς ἀργυρὰς τῶν Εἰκόνων κανδύλας κρατοῦσα ἄλλους. Κάτωθεν τοῦ κενοῦ τούτου ὑπάρχουσι κατὰ σειρὰν τοποθετημένα ἐν χρυσοῖς πλαισίοις τὰ ἐξῆς ἐξαποστειλάρια, ἥτοι εἰκόνες κατὰ σειρὰν αἱ ἐξῆς :

- 1) Ἡ Ὁπτασία τοῦ Ζαχαρίου.
- 2) Τὰ Γενέθλια τοῦ Προδρόμου.
- 3) Ἡ Γέννησις τῆς Θεοτόκου.
- 4) Τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου.
- 5) Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.
- 6) Ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ.
- 7) Ἡ Περιτομή τοῦ Χριστοῦ.
- 8) Ἡ Βάπτισις τοῦ Χριστοῦ.
- 9) Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Χριστοῦ.
- 10) Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.
- 11) Ἡ Κυριακὴ τῶν Βαθῶν.
- 12) Τὸ Μυστικὸν Δεῖπνον.
- 13) Ἡ εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν προσευχὴ τοῦ Χριστοῦ.
- 14) Ἡ ἐν τῷ κήπῳ τῆς Γεθσημανῆς Σύλληψις τοῦ Χριστοῦ.
- 15) Ὁ Χριστὸς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου.
- 16) Ἡ Σταύρωσις.

- 17) Ἡ Ἀνάστασις.
- 18) Μαρία Μὴ μοῦ ἄππου.
- 19) Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Χριστοῦ Λουκᾶ τε καὶ Κλεώπᾳ.
- 20) Ἡ ψηλάφησις τοῦ Θωμᾶ.
- 21) Τῶν Μυροφόρων Κυριακὴ.
- 22) Ὁ Παράλυτος.
- 23) Μεσοπεντηκοστή.
- 24) Ἡ Σαμαρεῖτις.
- 25) Ἡ ἴασις τοῦ Τυφλοῦ.
- 26) Ἡ Ἀνάληψις.
- 27) Ἡ Πεντηκοστή.
- 28) Οἱ Ἅγιοι Πάντες.
- 29) Ἡ Ἀποκάλυψις τοῦ Ἰωάννου.
- 30) Τὸ ἐν Δαμασκῷ Ὅραμα τοῦ Παύλου.
- 31) Οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι.
- 32) Ἡ Μεταμόρφωσις.
- 33) Ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου.

Ἀπασαὶ αἱ ἀναφερόμεναι τριάκοντα τρεῖς μικραὶ τοῦ τέμπλου Εἰκόνες εἶνε ἀφιέρωμα τοῦ Φραγκίσκου Σιώτου ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἐπ' αὐτῶν τούτων τῶν εἰκόνων σημειουμένης ἀφιερώσεως ἐχούσης οὕτω :

« Δέξις τῶν Δούλων σου Φραγκίσκου Σιώτου καὶ τῆς Συμβίας αὐτοῦ καὶ τέκνων 1826.

« Διὰ χειρὸς Ἰωάννου Σιώτου ζωγράφου τυγχάνοντος καὶ ἀδελφοῦ τοῦ Φραγκίσκου, Τηγίου ἐμπόρου, δωρήσαντος δλα ταῦτα τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Κάτωθεν τῶν Εἰκόνων τούτων, ἀκολουθεῖ κενὸς χώρος ἐκ κεχρυσωμένων γλυφῶν ἐντὸς μαρμαρίνων πλαισίων ἐκ παντὸς χρώματος καὶ εἶδους, ἐγχωρίων μαρμάρων, εὐρίσκονται τοποθετημέναι αἱ μεγάλαι τοῦ τέμπλου Εἰκόνες. Ἀνωθεν δὲ ἐκάστης εἰκόνος ὑπάρχουσι κατὰ σειρὰν ἐν μικρῷ αἱ εἰκόνες τῶν Ἀποστόλων—Θαδαίου—Ἀνδρέα—Σίμωνος—Θωμᾶ—Λουκᾶ—Ματθαίου—Παύλου—Πέτρου—Μάρκου—Ἰωάννου—Ἰακώβου—Βαρθολομαίου—Τιμοθέου—Ματθία—καὶ Φιλίππου.

Αἱ μεγάλαι δὲ Εἰκόνες τοῦ τέμπλου ἐν τῷ κέντρῳ εἶνε αἱ ἐξῆς :

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Ἡ Εἰκὼν εἶνε ἐπαργυρωμένη. Στέφεται δὲ ἡ κεφαλὴ τοῦ Χριστοῦ ὑπὸ δύο στεφάνων ἐκ φλούδων ἀδαμαντίνων καὶ μικρῶν μαργαριτῶν. Ἐπὶ τοῦ ἀργυροῦ περικαλύμματος ὑπάρχει ἐγκεχαράγμένη ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή. « Ἐπαργυρώθη δι' ἀργύρου τοῦ Ἰεροῦ Ἰδρύμα-

τος, κατεργασθέντος δαπάναις τοῦ ἐκ Κορυτζᾶς Λεωνίδα, Δ. Τζήκα ἐν ἔτει 1895 Ἰουνίου 5.

Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος.

Εἰκὼν ἐπαργυρωμένη. Εἰς τὰς κάτω τῆς Εἰκόνος ταύτης γωνίας ἐντὸς μικρῶν διαχωρισμάτων εἶνε ἐξωγραφισμένοι ἡ γέννησις τοῦ Προδρόμου καὶ ἡ ἀποτομή τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ.

Ὁ Ἅγιος Ἀντώνιος.

Ἡ εἰκὼν αὕτη φέρει μόνον στέφανον ἀργυροῦν. Ἐντὸς δὲ τεσσάρων μικρῶν διαμερισμάτων εἶνε ἐξωγραφισμένα διάφορα αὐτοῦ μαρτύρια.

Ὁ Ἅγιος Γεώργιος.

Ὁ Ἅγιος ἐν μικρῷ σχήματι εἶνε ἐξωγραφισμένος ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὅλης εἰκόνος, φέρων στέμμα χρυσοῦν. Πέριξ δὲ τοῦ Ἁγίου ἐντὸς δεκατεσσάρων τετραγώνων, παρίστανται διάφοροι αὐτοῦ ἄθλοι καὶ μαρτύρια. Ἡ Εἰκὼν αὕτη ἐπαργυρώθη ὑπὸ τῆς Ἁγνῆς Μαρούδης τὸ 1917.

Ὁ Εὐαγγελισμός.

Εἰκὼν μεγάλη καὶ ὠραία φέρει ἐν τῷ μέσῳ τὸν Εὐαγγελισμὸν ἐν σχήματι καὶ διαστάσει ὁμοίᾳ τῆς ἀνευρεθείσης εἰκόνος. Εἶνε δὲ ἐπαργυρωμένη, ἅπασα, ἀλλ' ἡ Παρθένος φέρει καὶ ἰδιαίτερον στέμμα ἐξ ἀδαμάντων. Περιβάλλεται δὲ ὑπὸ 24 τετραγώνων ἐν οἷς παρίστανται οἱ 24 Οἱκοὶ τῆς Θεοτόκου (Χαιρετισμοί.) Φέρει δὲ χρονολογίαν 1827 Μαΐου 30.

Ἡ Παναγία.

Εἰκὼν ἐπαργυρωμένη παριστῶσα τὴν Θεοτόκον φέρουσαν τὸν Χριστὸν ἐν ἀγκάλαις. Φέρει δὲ στέμμα ἀργυρεπίχρυσον ἐφ' οὗ ὑπάρχουσι μαργαρίται καὶ φλοῦδες ἀδαμάντινοι. Ἐπὶ τοῦ ἀργυροῦ περικαλύμματος ὑπάρχει σημεῖωμα ὅτι αὕτη ἐγένετο τῇ συνδρομῇ τῶν προσκυνητῶν.

Ἀπασαὶ αἱ ἐν λόγῳ Εἰκόνες ἐν τῷ Κέντρῳ φέρουσι τὴν ἐπομένην ἀφιέρωσιν.

«Δέησις τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ, Σταματέλλου, Γεωργίου, Ἀντωνίου, Χ' Γεωργίου (ἦτοι Καγκάδης, Περίδου, Καλέργης, καὶ Σιώτου) δαπάναις τῶν ὁποίων κατασκευασθεῖσαι ἐδωρήθησαν εἰς τὸν Ναόν.»

«Χεῖρ Χ' Λαμπρινοῦ Σμυρναίου

1824 Μαΐου 17

Ὁ ἀναφερόμενος Λαμπρινὸς εἶνε ὁ ἐκ Σμύρνης ζωγράφος ὅστις

κατεσκεύασε τὰς ἐν λόγῳ Εἰκόνας, τοῦ ὁποίου καὶ ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς ἀναφερομένους δωρητὰς, πραγματοποιήσασθαι περὶ τῶν Εἰκόνων τούτων, δημοσιεύμεν ἐνταῦθα.

«Τιμιώτατοι καὶ κύριοι ἄρχοντες τῆς πολιτείας ταύτης, Σταμάτης, Γεώργιος, Ἀντώνιος Χ' Γεώργης.

«Καὶ διὰ τὸ παρὸν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Θεοτόκου πῶς χτίζεται ὁ ναὸς τῆς καὶ τὸ ἐχάρηκα κατὰ πολλά, τὸ λοιπὸν παρακαλῶ διὰ τὴν ὑγείαν σας ὡς ἄξιοι δοῦλοι τῆς Θεοτόκου ὅπου εἰσαστε νὰ τὴν ἐξετελέψετε μὲ τὸ καλόν· τὸ λοιπὸν μᾶς ἐστεῖλατε γράμμα διὰ τέσσαρας εἰκόνες τῆς Ἐκκλησίας ταύτης νὰ γείνουν καὶ μοῦ ἐγράψατε νὰ σᾶς στείλω γράμμα διὰ τὴν τιμὴν τους, ἀμὰ ἐγὼ δὲν θέλω ἀπὸ αὐταῖς ταῖς εἰκόνες νὰ κάμω κέρδος· ἐγὼ τὸν ἐβραγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου ὅπου θὰ κάμω μὲ τῆς εἰκοσιτέσσερες τίχι τῆς Παναγίας διὰ νὰ κάμῃ θέλει δύο χιλιάδες γρόσσα· καὶ χόρια ἡ ἄλλαις, ἀμὰ. Ἐγὼ διὰ τὸ χατήρι σας καὶ διὰ κέρδος τῆς Ἐκκλησίας τετρακόσια γρόσια στείλατέ μου τὸν εὐαγγελισμὸν καὶ τριακόσια τὸν Ἅγιον Γεώργιον μὲ τὰ θαύματα καὶ ἑκατὸ τὸν Χριστὸν, καὶ ἑκατὸν τὸν Ἅγιον Ἰωάννην. Ἐγὼ τὰ δεσποτικά πέρνω ἑκατὸν πενήντα γρόσσα τὸ ἓνα, ἀμὰ ἐγὼ διὰ τὸ χατήρι σας νὰ κάμω διὰ τόση τιμὴ καὶ τὰ σανίδια νὰ εἶνε ἀπὸ λόγου σας διατὶ ἔχουν ἀπὸ 25 γρόσια τὸ ἓνα, ἂν δὲν πιστεύετε ρωτᾶτε τὸν Γιακουμάκη ὅπου εἶνε αὐτοῦ, ἐκεῖνος μοῦ τὰ κάμῃ ὅταν ἤτανε ἐδῶ εἰς τὴν Σμύρνην.

Καὶ ἐγὼ ἕκαμα τέσσερις εἰκόνες τοῦ Ἁγίου Τάφου καὶ ἐπῆρα πέντε πονγκιὰ ἄσπρα καὶ ἂν ἀγαπᾶτε νὰ κάμετε ἐπίτροπο τὸν Γιοργάκη τὸν Φραζολὰ ποῦ εἶνε ἐδῶ εἰς τὴν Σμύρνην διὰ νὰ λαβένω παράδες ἀπὸ κείνους διὰ ζωτροφὴν μου, ὡς ποῦ νὰ δουλέψω ταῖς εἰκόνες ταύταις. Νὰ δώσῃ ὁ ἅγιος Θεὸς νὰ ἔρθω αὐτοῦ νὰ δουλέψω καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας.

γράφω ἐγὼ Χ' Λαμπρινὸς Ζουγράφος.

1823 Ὀκτωβρίου 29

Ἡ Ὁραία Πύλη.

Ἡ Ὁραία Πύλη μὲ παραστάδας μαρμαρίνους ἡμικυκλικὴ πρὸς τὸ ἄνω μέρος ποικίλεται ὑπὸ διαφόρων ἐπιχρῶσων κοσμημάτων, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁποίων εἶνε τοποθετημένοι σαλπικοφόροι Ἅγγελοι.

Τὰ Βημόθυρα εἶνε κατεργασμένα ἐκ ξύλου διὰ γλυφῶν παριστανουσῶν διάφορα συμπλέγματα καὶ εἰκονικὰς ἱερὰς παραστάσεις. Οὕτως ἐπὶ μὲν τοῦ ἐνὸς φύλλου διὰ γλυφῶν παρίσταται ἡ θυσία τοῦ Ἀβραάμ, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐτέρου παρίστανται οἱ πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς Ἁγίας Εἰκόνος ἐργαζόμενοι ἐργάται. Καὶ ἐπὶ τῶν δύο φύλλων εἶνε ἐξωγραφισμένος ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.

Δεξιὸν Παρεκκλήσιον.

Ἐπὶ τοῦ τέμπλου τοῦ παρεκκλησίου τούτου ἔχοντος τὸν αὐτὸν μετὰ τοῦ κέντρου καλλωπισμόν, εἰσὶν ἀνηρτημέναι αἱ ἑξῆς εἰκόνες :

1) Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου. Εἰκὼν ἀργυρεπίχρυσος Ρωσικῆς κατασκευῆς, φέρουσα τὴν ἑξῆς ἐπιγραφὴν.

Δῶρον Νικολάου Ἰωάν. Καράλη.

Ἐν Περουπόλει 1873.

2) Ἡ Ἀνάληψις τοῦ Χριστοῦ, φέρουσα τὴν χρονολογίαν 1824. Τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ εἶνε ἐπαργυρωμένον.

Τὰ βημόθυρα ἐν τῷ παρεκκλησίῳ τούτῳ εἶνε τῆς αὐτῆς κατασκευῆς τῶν τοῦ κέντρου. Ἐν ἀναγλύφῳ δὲ φέρουσι τὴν παράστασιν τοῦ τυφλοῦ καὶ τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, καὶ εἰκόνας, τὸν Ἅγιον Ἀθανάσιον ἐπὶ τοῦ ἑνὸς φύλλου καὶ ἐπὶ τοῦ ἄλλου τὸν Ἅγιον Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον.

Τὸ παρεκκλήσιον τοῦτο τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος.

Ἀριστερὸν Παρεκκλήσιον.

Ἐπὶ τοῦ τέμπλου τοῦ παρεκκλησίου τούτου, τὸ ὁποῖον εἶνε καθ' ὅλα ὁμοιον μὲ τὸ τοῦ Κέντρου καὶ τὸ τοῦ δεξιοῦ παρεκκλησίου εἰσὶ τοποθετημέναι αἱ ἑξῆς εἰκόνες.

1) Ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου φέρουσα στεφάνους ἀργυρεπίχρυσους καὶ τὴν ἐπιγραφὴν.

Ἔργον τοῦ Τηνίου Ζωγράφου Φραγκίσκου Δεσίπρη.

Ἡ Εἰκὼν αὕτη ἐπαργυρώθη ὑπὸ τῆς Οἰκογενείας Κυριακίδου 1917.

2) Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος, τοῦ ὁποῖου τὸ σῶμα εἶνε ἐπαργυρωμένον φέρουσα τὴν ἑξῆς ἀφιέρωσιν.

« Δέσις τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ Ἰωάννου Σιώτου καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ ».

Ἐπὶ τῶν βημοθύρων τούτων παρίστανται ἐν ἀναγλύφῳις ὁ Παράλυτος καὶ ἡ Σαμαρεῖτις. Ἐπὶ τῶν φύλλων δὲ εἰσὶν ἐξωγραφισμέναι αἱ Εἰκόνες ἐπὶ τοῦ ἑνὸς ὁ Ἅγιος Γρηγόριος καὶ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου ὁ Ἅγιος Βασίλειος. Τὸ παρεκκλήσιον τοῦτο τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος.

Ἐν ἀμφοτέροις δὲ τοῖς παρεκκλησίοις τελοῦνται καθ' ὥρισμένας ἡμέρας ἱερουργία.

Γενικά τινα περὶ Τέμπλου.

Αἱ πλάγαι θυραὶ δι' ὧν εἰσέρχεται τις εἰς τὸ ἱερὸν βῆμα, καὶ κείμεναι δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ εἰς τὰ ἄκρα τοῦ τέμπλου, ἡ μὲν πρὸς

τὰ δεξιὰ παριστᾷ ἐπὶ κηρωτοῦ εἰς φυσικὸν μέγεθος τὸν Ἀρχιστράτηγον Γαβριὴλ καὶ φέρει κάτωθεν τὴν ἑξῆς σημείωσιν.

« Ν. Γ. Ἀλβέρτης Τήνιος ἐποίησεν 20 Μαρτίου 1858 ».

Ἡ δὲ ἀριστερὰ φέρει ἐπίσης ἐπὶ κηρωτοῦ καὶ εἰς τὸ αὐτὸ μέγεθος τὸν Ἀρχιστράτηγον Μιχαήλ, φέρουσα κάτωθεν τὴν αὐτὴν ὡς ἂν σημείωσιν.

Πρὸ τῶν Εἰκόνων ὅλου τοῦ τέμπλου καὶ κάτωθεν αὐτῶν ὑπάρχει δικτυωτὸν ἐκ σύρματος, ἐφ' οὗ ἐπικρέμανται εἰκόνες μικραὶ ἐπαργυρωμέναι πανομοιότυποι ἐκάστης τῶν μεγάλων, πρὸς ἀσπασμόν ὑπὸ τῶν εὐλαβῶν.

Ὁ Δεσποτικὸς Θρόνος.

Ὁ Δεσποτικὸς Θρόνος σπανίας ἐπιβλητικότητος καὶ πρὸς τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ Ναοῦ ἀμιλλώμενος, σκαλιστὸς ὁλος καὶ ἐπίχρυσος δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι εἶνε ἐκ τῶν σπανίων τῆς γλυπτικῆς ἔργων, πλήρης εἰκονικῶν ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς παραστάσεων.

Στέφεται ἐκ κουβουκλίου τῆς αὐτῆς τέχνης, εἰς τὰς τέσσαρας παρὰ τὴν βάσιν γωνίας τοῦ ὁποῖου ὑπάρχουσι τέσσαρες Ἀγγελοι κρατοῦντες σάλπιγγας καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὁ Εὐαγγελισμὸς. Ἄνωθεν τοῦ καθίσματος εἶνε ἡ Εἰκὼν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ φέροντος Ἀρχιερατικὴν στολήν. Καὶ ὀπισθεν ἀκριβῶς εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν τοῦ θρόνου εἶνε εἰς φυσικὸν μέγεθος ἐξωγραφισμένη ἡ Εἰκὼν τοῦ Ἁγίου Ὀνουφρίου φέρουσα τὴν ἀφιέρωσιν. « Δι' αἰτήσεως καὶ ἐξόδων Γεωργίου Σιώτου προσκυνητοῦ 1826 ». Σημειωτέον ἐνταῦθα ὅτι ὁ Γεώργιος Σιώτος ἦν ὁ ἐκ τῶν Ἰδρυτῶν καὶ ἐπιτρόπων τοῦ Ναοῦ. Ὁ θρόνος ἅπας ἐσωτερικῶς εἶνε ὑπενδεδυμένος διὰ βαθέως ἐρυθροῦ βελούδου. Εἰς τὸν θρόνον ἀνέρχεται τις διὰ τριῶν ἡμικυκλικῶν βαθμίδων. Δεξιὰ τούτου εἶνε τοποθετημένον παραθρόνιον καὶ διὰ τῆς αὐτῆς μὲ τὸν θρόνον τέχνης ἐπεξεργασμένον περιχρυσωμένον καὶ φέρον ἔσωθεν καὶ ἄνωθεν τοῦ καθίσματος τὴν Εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου μὲ τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ Ζωγράφου Γεωργίου Κυδωνιάτου 1826 ».

Ἐναντι τοῦ Δεσποτικοῦ Θρόνου εἰς τὰ ἀριστερὰ εἶνε τοποθετημένος καὶ ἕτερος μικρὸς θρόνος μὲ τὴν αὐτὴν τέχνην ἐπεξεργασμένος περιχρυσωμένος εἰς δὲ ἀνέρχεται τις διὰ δύο βαθμίδων, χρησιμεύων διὰ τυχόντα ἀνώτερον κληρικὸν ἢ ἐπίσημον λαϊκὸν ἐπισκέπτην. Εἶνε δὲ ὑπενδεδυμένος ἐσωτερικῶς διὰ τοῦ ἰδίου ὡς ὁ θρόνος ὑφάσματος.

Πρὸ τοῦ Δεσποτικοῦ θρόνου καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μαρμαρίνου δαπέδου τοῦ Ναοῦ, εἶνε ἐγκεκαγαγμένος ὁ δικέφαλος Ἀετός.

Ὁ Ἀρμόν.

Ἀπαστράπτων ἐκ κάλλους καὶ πλήρης χάριτος προβάλλει εἰς τὰ ἀριστερὰ καὶ εἰς ἀπόστασιν τριῶν μέτρων ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ χοροῦ τῶν ἱεροφαιτῶν ὁ ἄμβων τοῦ Ναοῦ, μαρμαρίνος ἅπας καὶ πλήρης ποικίλων γλυφῶν καὶ χρυσῶν καὶ χρωματιστῶν πλαισίων, φέρων ἐν τῷ μέσῳ τοῦ τοξοειδοῦς σχήματός του τὴν εἰκόνα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐντὸς ἐπιχρύσου πλαισίου καὶ ἐκατέρωθεν ταύτης, τὰς εἰκόνας τοῦ Πρωτομάρτυρος Στεφάνου καὶ τῶν τεσσάρων Εὐαγγελιστῶν Λουκᾶ, Ἰωάννου, Ματθαίου καὶ Μάρκου. Ἄνωθεν δὲ τούτων ἐπικρέμονται ἀνὰ ἓν μαρμαρίνον ἑξαπτέρυγον ἐπίχρυσον. Δεκάς βαθμίδων περιελυσσομένων γύρω ἡμικυκλικῶς φέρουσιν εἰς τὸν ἄμβωνα, εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἐπιχρύσου γείσου τοῦ οὐοίου εἶνε τοποθετημένος ἀετὸς εἰς φυσικὸν μέγεθος ἐπίχρυσος καὶ καλλιτεχνικῶς ἐπεξεργασμένος, ἔχων ἀναπεπταμένους τὰς πτέρυγας καὶ ἐπ' αὐτῶν τοποθετεῖται ὑπὸ τοῦ Διακόνου τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτοῦ. Ἀπὸ τοῦ ῥάμφους δὲ τοῦ ὠραίου τούτου αἰετοῦ κρέμονται χρυσοῦν κανδύλιον.

Προσκυνητάριον.

Τὸ προσκυνητάριον ἐφ' οὗ πρὸς προσκύνῃσιν τοποθετεῖται ἡ Ἁγία Εἰκὼν ἔχει τὸ σχῆμα τοῦ Δεσποτικοῦ θρόνου, τὴν ἐπεξεργασίαν ἐκείνου καὶ τὴν ἐπιχρύσωσιν. Ἡ βάσις αὐτοῦ εἶνε τετράγωνος καὶ εἰς τὰς τέσσαρας αὐτῆς πλευρὰς εἶνε ἐξωγραφισμένοι Εἰκόνες παριστῶσαι τὴν Γέννησιν, τὴν Βάπτισιν, τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου καὶ τὴν Ὑπαπαντήν, ἅπασαι ἔργα τοῦ ζωγράφου Δημ. Ἀρμενοπούλου. Τέσσαρες ἐλικοειδεῖς στήλαι ὑποβασιάζουσι τὸν θόλον αὐτοῦ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ οὐοίου ὑπάρχει Σταυρός. Τέσσαρες ἄγγελοι εἰς τὰς τέσσαρας αὐτοῦ γωνίας φέρουσι κηροπήγια, ἐν οἷς ἀνάπτονται κατὰ τὰς ἀκολουθίας λαμπάδες. Εἶνε δὲ κατακεκοσμημένον ὑπὸ πλήθους χρυσῶν, ἀργυρεπιχρύσων καὶ ἀργυρῶν ἀφιερωμάτων. Ἐντὸς τοῦ ὑπὸ τῶν τεσσάρων στηλῶν κρατουμένου θόλου καὶ ἀπὸ τοῦ αἰτώματος αὐτοῦ κρέμονται τρεῖς μικραὶ χρυσαὶ κανδύλαι. Σήμερον τὸ προσκυνητάριον τοῦτο ἐτέθη εἰς τὸ δεξιὸν παρεκκλήσιον, ἀντ' αὐτοῦ δὲ μαρμαρίνον καλλιτεχνικὸν προσκυνητάριον ἠγέρθη εἰς τὴν θέσιν του.

Τὸ προσκυνητάριον τοῦτο φέρει κουβούκλιον ἄνωθεν μετ' ἀργυροῦ Σταυροῦ, ὅπερ κρατοῦσι τέσσαρες στήλαι, καὶ σχηματίζουν κατωθεν κενὸν ἐφ' οὗ εἶνε τοποθετημένη ἡ Ἁγία Εἰκὼν. Τὸ αἶτωμα καὶ αἱ στήλαι εἶνε ὑπερπλήρεις χρυσῶν ἀφιερωμάτων. Καὶ ἐκ τούτου ἐκ τοῦ κουβουκλίου κρέμονται μικραὶ χρυσαὶ κανδύλαι. Ἡ δὲ μαρμαρίνος ἐπίσης βάσις αὐτοῦ εἶνε τετράγωνος, καὶ ἐπ' αὐτῆς φέρεται

διὰ σκαλιστῶν χρυσῶν γραμμάτων ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή. «Δῶρον Οὐρανίας Παππαντωνάκου 1910. Τὸ προσκυνητάριον τοῦτο κατεσκευάσθη ὑπὸ τοῦ ἐν Πύργῳ Πανόρμου καλλιτέχνη Ἰωάννου Λυρίτου.

Παραπλεύρως τοῦ προσκυνηταρίου πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἀκολουθεῖ ἡμικυκλικὸν ξύλινον κιγκλίδωμα ἐντὸς τοῦ οὐοίου εἶνε τοποθετημένον ξύλινον κιβώτιον εἰς τὸ οὐοίον ὀρίπτουσιν οἱ προσκυνηταὶ τὰ πρὸς τὴν ἱερὰν Εἰκόνα ἀφιερώματά των ἐκ πολυτίμων ἀντικειμένων, κοσμημάτων χρυσῶν κτλ. Εἰς τὸ βάθος καὶ τέμα τοῦ κιγκλιδώματος, ὑπάρχει μέγα σιδηροῦν κιβώτιον, δῶρον τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀποβιώσαντος Τηνίου ἐμπόρου Φωκίωτος Πλυτᾶ, εἰς τὸ οὐοίον μετὰ τὴν τέλεσιν τῶν ἐν τῷ Ναῷ ἀκολουθιῶν ἀράματα ἡ Εἰκὼν τοποθετεῖται καὶ κλείεται.

Ἀριστερὰ πάντοτε τοῦ προσκυνηταρίου καὶ εἰς μικρὰν ἀπ' αὐτοῦ ἀπόστασιν, ὑπάρχουσι δύο μεγάλα ὀρειχάλκινα κηροπήγια πρὸς τοποθέτησιν τῶν πρὸ τῆς Εἰκόνος ἀναπτόμενων λαμπάδων ὑπὸ τῶν προσκυνητῶν καὶ ἐν γένει τῶν ἀναμμάτων τοῦ κηροῦ, ἐφ' ὧν εἶνε κεχαραγμένη ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή.

«Δαπάνη Γεωργίου Π. Τραμουντάνα. Ὑδρα 28 Φεβρουαρίου 1848».

Ἐσχάτως δεξιὰ τοῦ προσκυνηταρίου ἐπὶ ὠραίας βάσεως ἐτοποθετήθη πολυκάνδυλον εἰς σχῆμα δένδρου πορτοκαλλέας μεγάλου σχετικῶς μεγέθους στηριζομένου ἐπὶ δοχείου (γλάστρας) ἀργυρᾶς, ἀφίερωμα τοῦ ἐξ Ἀλεποχωρίου Σπάρτης Γεωργίου Π. Ι. Λαμπράκη τυφλοῦ. Κατασκευάσται Ἀδελφοὶ Ζαννέτου χρυσοῦχοι ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ ἐν Ἀθῆναις.

Διάφορα.

Δύο μεγάλα καὶ ὑπερύψηλα ἀρίστης τέχνης ὀρειχάλκινα κηροπήγια, ἐφ' ὧν ἀνάπτουσιν ἀνὰ τρεῖς μεγάλαι καὶ ὀγκώδεις λαμπάδες, καὶ τρεῖς μικρότεροι ἀναπτόμενοι κατὰ τὰς ἱεροτελεστίας τῶν καθημερινῶν, στολίζουν τὸ κέντρον τοῦ Ναοῦ, ἱστάμενα ἐμπροσθεν τῶν χορῶν τῶν ἱεροφαιτῶν. Τὰ κηροπήγια ταῦτα εἶνε δῶρον τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Τηνίων τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ ἀειμνήστου Τηνίου Φωκίωτος Πλυτᾶ. Ἐτερα δύο μικρότερον διαστάσεων κοσμοῦσι τὰ δύο παρεκκλήσια καὶ φέρουσιν ἐπ' αὐτῶν τὴν ἐξῆς ἀφιέρωσιν :

«Ἀφίερωμα Ἀθανασίου Ἀργυροῦ, Γεωργίου Καμπουροπούλου, Βασιλείου Χ' Κυριαζῆ, Ἐμμανουὴλ Παχυνάκη, Μιχαὴλ Παχυνάκη καὶ Δημητρίου Ἀργυροῦ.

Σμύρνη 1872

Οἱ χοροὶ τῶν ἱεροφαιτῶν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ, ἀναλόγια καλούμενοι, ἐξ ἡμικυκλικοῦ κιγκλιδώματος ἀποτελούμενοι καὶ εἰς τρία

στασίδια ἀπολήγοντες, διὰ τὸν ψάλτην καὶ τοὺς βοηθοὺς αὐτοῦ, ὑψοῦται τοῦ δαπέδου ναοῦ εἰς ὕψος μιᾶς βαθμίδος καὶ κεῖνται πλησίον τοῦ ἱεροῦ βήματος καὶ εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς καὶ ἡμίσεως μέτρου ἀπ' αὐτοῦ, ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ ναοῦ, εἶνε κατασκευασμένοι ἐκ ξύλου Καρυᾶς καὶ φέρουσι τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν.

«Δῶρον Τηνίου Ἀθανασίου Μπαλῆ 1847 Αὐγούστου 25.

Ἐσχάτως οἱ χοροὶ οὗτοι ἀνεκαινίσθησαν ἀντικατασταθέντες δαπάναις Μενελάου Κορνηλάκη ἐξ Ἑρμοπόλεως. Τὰ ἐν τῷ Ναῷ στασίδια εἶνε δῶρον τοῦ ἰδίου ἀειμνήστου Μενελάου Κορνηλάκη, πολὺς γενναίας προσφοράς προσενεγκόντος εἰς τὸ Ἱδρυμα καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ ἱδρύματος διὰ τοῦ ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1894 ἐγγράφου τῆς ἐξέφρασεν αὐτῷ τὰς εὐχαριστίας τῆς διὰ τὰς ὑπὲρ τοῦ Ναοῦ θεαρέστους πράξεις του.

Ἀμα τῇ εἰσόδῳ ἐν τῷ Ναῷ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τῆς κυρίας θύρας ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ Ναοῦ εἶνε αἱ θέσεις τῶν Ἐπιτρόπων (Παγκάρια) περιβαλλόμενα ἐκ καρύνων κιγκλιδωμάτων ἐντὸς τῶν ὁποίων εἶνε τὰ στασίδια τῶν Ἐπιτρόπων, πρὸ αὐτῶν δὲ κάρυνα κιβώτια, ἐφ' ὧν εἶνε τοποθετημένος δίσκος ἀργυροῦς, ἔχων ἐν τῷ μέσῳ ὁπλὴν, δι' ἧς οἱ προσκυνηταὶ ρίπτουσιν εἰς τὰ κιβώτια ταῦτα τὰς ὑπὲρ τοῦ Ναοῦ προσφοράς των». Ἐμπροσθεν τοῦ ἀριστεροῦ παγκαρίου εἶνε σιδηροῦν κιβώτιον ἔχον ἐν τῷ μέσῳ ὁπλὴν καὶ ἐπ' αὐτοῦ κυρία τὰ ὁποῖα λαμβάνουσιν οἱ προσκυνηταὶ πρὸς ἄναμμα πρὸ τῆς Εἰκόνης, τὸ ἀντίτιμον τῶν ὁποίων προαιρετικὸν ρίπτουσιν οὗτοι διὰ τῆς ὁπλῆς εἰς τὸ κιβώτιον τοῦτο, τὸ ὁποῖον καὶ ὀνομάζεται κιβώτιον ἀναμμάτων κηροῦ, ἐποπτευόμενον ὑπὸ τοῦ φύλακος τῆς Ἀγίας Εἰκόνης.

Τὸ Ἱερόν.

Ἀπὸ τοῦ δαπέδου τοῦ κέντρον τοῦ Ναοῦ, τρεῖς μαρμάρينوι ἡμικυκλικαὶ βαθμίδες φέρουσι διὰ τῆς Ὠραίας Πύλης, εἰς τὸ Θυσιαστήριον τὸ καὶ Ἱερόν ἀπλῶς καλούμενον. Τὸ κέντρον τοῦ Ἱεροῦ σκεπάζεται ὑπὸ θόλου (τρούλου) ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶνε ἐξωγραφισμέναι αἱ ἐξῆς εἰκόνες.

Ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ θόλου ὁ Σαβαώθ παρ' ᾧ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἵστανται Ἄγγελοι. Κάτωθεν τούτου ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ θόλου παρίσταται ἡ θεία λειτουργία, ἥτοι ὁ Χριστὸς λειτουργῶν μετ' Ἀγγέλων καὶ Ἀρχαγγέλων. Ἡ θυσία τοῦ Ἀβραάμ. — Ἡ φιλοξενία τοῦ Ἀβραάμ. — Ὁ Προφῆτης Ἀαρὼν καὶ ὁ Προφῆτης Μωϋσῆς. Εἰς τὸ βάθος τοῦ ἡμικυκλικοῦ κοιλώματος τοῦ ἱεροῦ ὀπισθεν τῆς Ἀγίας τραπέζης, ἵσταται μαρμάρινος Δεσποτικὸς θρόνος Σύνθρονον καλούμενος εἰς ὃν κάθεται ὁ Ἀρχιερεὺς κατὰ τὸν Τρισάγιον Ὕμνον καὶ περὶ αὐτοῦ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ παρατάσσονται οἱ ἱερεῖς. Εἰς

(Ἔργον Νικηφόρου Λύτρα).

Ἡ Τετὰ Εἰκὼν μεταφερομένη ἐπὶ ἱστοφόρου.

τὸν θρόνον τοῦτον ἀνέρχεται τις διὰ τριῶν βαθμίδων. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοῦτου ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ ἡμικυκλικοῦ κοιλώματος εἰσὶν ἐξωγραφισμένοι δι' ἐλαιοχρωματισμοῦ τέσσαρες Ἱεράρχαι, Γρηγόριος, Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, Βασίλειος καὶ Χρυσόστομος. Ὅλοι αὐταὶ αἱ τοιχογραφίαι εἰσὶν ἔργα τοῦ Ζωγράφου Γεωργίου Κυδωνιάτου, ζωγραφίσαντος ταύτας τὸ 1826. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Ἱεροῦ ἐπὶ στήλης μαρμαρίνης κεῖται ἡ Ἁγία τράπεζα ἐκ λευκοῦ μαρμάρου. Εἰς τὴν βᾶσιν δὲ τῆς ὑποβασταζούσης ταύτην στήλης εἶνε κεχαραγμένη μεγάλῳι γράμμασι ἡ ἐξῆς ἐπιγραφὴ.

«Μνήσθητι Κύριε, τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ, τῶν Ἐπιτρόπων τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας ταύτης, Σταματίου, Γεωργίου, Ἀντωνίου, Γεωργίου Προσκυνητοῦ.»

Ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης κεῖται μαρμαρίνιον ἀρτοφόριον τετράγωνον ἐπὶ χρυσοῦ, σχήματος μικροῦ Ναῦσκου, μετὰ διαφόρων κοσμημάτων. Ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ ἀρτοφορείου, παρίσταται ἐξωγραφισμένος ὁ Χριστὸς ἐν ποτηρίῳ καὶ εἰς τὰς τρεῖς ἄλλας πλευράς αὐτοῦ αἱ εἰκόνες τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τοῦ Ἁγίου Βασιλείου καὶ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου. Τὸ ἀρτοφόριον τὸ ἐπιστεγάζει μήτρα φέρουσα τοὺς τέσσαρας Εὐαγγελιστὰς εἰς τὰ τέσσαρα αὐτῆς μέρη, καὶ κεκοσμημένη διὰ διαφόρων χρυσῶν ποικιλιμάτων καὶ λίθων. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς δὲ ὑπάρχει χρυσοῦς Σταυρὸς. Τὸ ἀρτοφόριον τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ ἐπιπέδου φέρει τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν.

«Σταμάτη προσκυνητοῦ, Ἀνδρέου, Μιμίνας, Παναγιώτου 1866.»

Ἐντὸς τοῦ μεγάλου τοῦτου ἀρτοφορείου, ὑπάρχει καὶ ἕτερον μικρὸν τοιοῦτον ἀργυροῦν μὲ τρεῖς θολίσκους ἐν σχήματι Ἐπιταφίου φέρον τῆς ἐξῆς ἀφιέρωσιν :

«Μνήσθητι τῶν δούλων σου πρεσβείαις τῆς τεκούσης σε Ἀνθίμου Ἱερομονάχου, Παναγιώτου, Ἀναστασίου καὶ τέκνων καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν εἰς τοὺς αἰῶνας Κύριε.»

1829 Μαρτίου 30.

Τὰς ἐπὶ τοῦ ἀρτοφορείου εἰκόνας καταστραφεύσας, ἰδίαις δαπάναις ἀνεκαίνισεν ὁ ἐκ Κρήτης Ζωγράφος Βιβιλάκης κατὰ τὸ 1897. Ἡ ἐν τῷ Καθολικῷ Ἱερῷ προσκομιδὴ ἐντὸς τῆς κόγχης φέρει ἐξωγραφισμένην τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ.

Ἐν τοῖς παρεκκλησίαις δὲν ὑπάρχει ἰδιαιτέρα Ἁγία Τράπεζα, ἀλλ' αὕτη ἀποτελεῖ μέρος τῆς κόγχης, ἐντὸς τῆς ὁποίας εἰς μὲν τὸ ἀριστερὸν παρεκκλήσιον εἶνε ἐξωγραφισμένη. «Ἡ Πλατυτέρα» ἔχουσα ἀφ' ἑνὸς τὸν Ἅγιον Νικόλαον, καὶ ἐξ ἄλλου τὸν Ἅγιον Σπυρίδωνα, καὶ εἰς τὸ δεξιὸν ἐν τῷ μέσῳ μὲν τὸν Ἰησοῦν ἔχοντα ἀφ' ἑνὸς τὸν Ἅγιον Ἀθανάσιον, καὶ ἐξ ἄλλου τὸν Ἅγιον Κύριλλον.

Ἐν ταῖς δύο προσκομιδαῖς τῶν παρεκκλησιῶν ἀπεικονίζεται εἰς μὲν τὴν ἀριστεράν ὁ Χριστὸς ἐν Τάφῳ, εἰς δὲ τὴν δεξιάν ὁ Χριστὸς ἐν Ποτηρίῳ.

Ἐν τῷ δεξιῷ παρεκκλησίῳ ὑπάρχουσι δύο νιπτῆρες. Εἰς τὸν ἕνα τούτων εἶνε ἐξωγραφισμένος τὸ Φρέαρ τοῦ Ἰακώβ, ἐντὸς δὲ τοῦ ἑτέρου Σταυρὸς μὲ στοιχεῖα συμβολικά.

Τὰ παρὰ τῷ Σταυρῷ τούτῳ συμβολικά ταῦτα γράμματα ἐρμηνεύονται οὕτω :

α') Φῶς Χριστοῦ, Φαῖνοι Πᾶσι.

β') Χριστὸς Χριστὸς Χριστὸς Χριστὸς. Ἡ κατ' ἄλλους Χριστὸς Χριστιανοῖς Χάριν Χαρίζεται, ὅπερ καὶ τὸ πιθανώτερον.

γ') Θεοῦ, Θεά, θεῖον, Θαῦμα.

δ') Τόπος Κρανίου, Παράδεισος, Γέγονε.

ε') Ἐγεννήθη, Ἐσταυρώθη, Ἐτάφη, Ἐγήγερται. Καὶ κατ' ἄλλους Ἐλένη εὗρεν Ἑβραίων, ἔλεγχον.

ς') Ἀρχὴ Πίστεως Μωσέως Σταυρὸς.

Ὁ θόλος τοῦ Ἱεροῦ ἐν γένει παριστᾷ τὸν ἑναστρον οὐρανόν, εἰς τὸ βάθος τοῦ ὁποίου φαίνεται ὁ ἀκοίμητος τοῦ Θεοῦ ὀφθαλμὸς διὰ τοῦτο καὶ ὁ θόλος οὗτος εἶνε ἐξωγραφισμένος δι' ἀπείρων ἀστέρων ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁποίων εἶνε ἐξωγραφισμένος ὁρατὸς ὀφθαλμός. Ἀνωθεν τοῦ θόλου τούτου τρεῖς μεγάλοι φεγγῖται σχῆμα Σταυροῦ ἔχοντες φωτίζουνσιν ἐν γένει τὸν Ναόν.

Ἐντὸς τοῦ Ἱεροῦ ὑπάρχει ἐν πλασιῶι ὠραία Εἰκὼν, εἰκονίζουσα τὸν Νυμφίον Χριστόν, περιβεβλημένον τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ φέροντα τὴν ψευδῇ πορφύραν, κρατοῦντα δὲ τὸν κάλαμον εἰς τὰς χεῖρας. Κατὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν Νυμφίων, ἦτοι τὰς τρεῖς πρώτας ἑσπέρας τῆς Μ. Ἑβδομάδος, ἡ Εἰκὼν αὕτη βασταζομένη ὑπὸ τοῦ ἱερέως φέροντος πένθιμον περιβολὴν ἀμφίων καὶ συνοδευομένου ὑπὸ παιδῶν ἐνδεδυμένων ἐπίσης πένθιμον περιβολὴν ἀμφίων κρατούντων λαμπάδας καὶ τοῦ διακόνου κρατοῦντος λαμπάδα καὶ θυμιατήριον, φέρεται βραδέως ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ διὰ τῆς Ὁραίας Πύλης καὶ ἐναποτίθεται ἐν τῷ δισκελίῳ, καθ' ἣν στιγμὴν ψάλλεται τὸ «Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος ἔρχεται».

Ἡ Εἰκὼν αὕτη φέρει τὴν ἐπομένην ἀφιέρωσιν.

«Χάριν ψυχικῆς σωτηρίας τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ Γεωργίου Β. Σπάρταλη καὶ Σταύρου Σμαράγδας Κομποῦ 1848.»

«Ἐγράφη ἡ παρούσα ὑπὸ Δημητρίου Ζωγράφου Ἀρμενοπούλου, παρακινήθησα παρὰ τοῦ ἰδίου Ἰανουαρίου 5». Ἐν τῷ ἱερῷ φυλάσσεται καὶ τὸ κυτίον τῶν ἁγιασμῶν λεγόμενον. Εἶνε κατεσκευασμένον ἐκ δρυός, περικεκαλυμμένον δὲ ἐκ βελούδου, καὶ ἐπ' αὐτοῦ

φέρει την Εικόνα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἀργυρᾶν. Τὸ κυτίον ἔσωθεν εἶνε διηρημένον εἰς πολλὰ διαμερίσματα ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁποίων κεῖται Σταυρὸς τοῦ Ἀγιασμοῦ. Εἰς δὲ τὰ περὶ τὸν Σταυρὸν διαμερίσματα τὰ ἐξῆς Ἀγία λείψανα κατὰ τὴν ἐπὶ τῶν θηκῶν ὑπάρχουσαν ἐπιγραφὴν.

- 1) Τῆς Ἀγίας Κυριακῆς.
- 2) Τοῦ Ἀγίου Εὐσταθίου.
- 3) Τῶν Ἀγίων Ἀναργύρων.
- 4) Τοῦ Ἀγίου Προκοπίου.
- 5) Τῆς Ἀγίας Βαρβάρας.
- 6) Τοῦ Ἀγίου Χαραλάμπους.
- 7) Τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.
- 8) Τοῦ Ἀγίου Τριφῶνος.
- 9) Τῆς Ἀγίας Μυρίνης.
- 10) Τοῦ Ἀγίου Ἰγνατίου τοῦ Θεοφύρου.
- 11) Τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς.

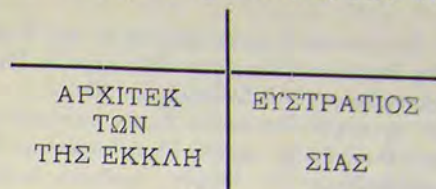
Τὸ ἀναφερόμενον κυτίον χρησιμεῖον εἰς τοὺς ἁγιασμοὺς τοὺς τελουμένους ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ διαφόρους ἑορτάς, φέρεται μετὰ τῆς Ἀγίας Εἰκόνος, κρατούμενον ὑπὸ τοῦ διακόνου καὶ εἰς τοὺς ἁγιασμοὺς τοὺς τελουμένους εἰς πλοῖα. Φέρει δὲ τοῦτο τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν κεφαλαίοις γράμμασιν. «Εν ἔτει 1826 διὰ συνδρομῆς τῶν Κυρίων Ἐπιτρόπων τῆς Εὐαγγελιστρίας, Σταματέλου, Γεωργίου, Ἀντωνίου, Γεωργίου προσκυνητοῦ, Ἀλεβίζου. Διὰ χειρὸς Δημητρίου Ναοῦμ Μαῖου 30 1826».

Ὑπάρχει πρὸς τοῦτοις καὶ ἕτερον μικρότερον ἀργυροῦν κυτίον φέρον μικρὰ λείψανα τῶν Ἀγίων Χαραλάμπους, Τρύφωνος, Γεωργίου, Στεφάνου τοῦ Νεοφύτου, Ἰωάννου τοῦ Φοινικοέργου, Ἰωάννου τοῦ Λαμπαδιστοῦ καὶ τῆς Ἀγίας Βαρβάρας. Φέρει δὲ ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἐξῆς ἀφιέρωσιν.

«Κτῆμα Φιλοθέου Ἱερομονάχου 1798». Τὸ κυτίον τοῦτο ἀφιερῶθη εἰς τὸν Ναὸν παρὰ τοῦ Φιλοθέου Ἐπισκόπου Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως, τοῦ πρῶτον ἐν τῷ Ἰδρύματι Πρωθυερώς καὶ Οἰκονόμου, Τηνίου».

Πρὸς τοῦτοις ὑπάρχει καὶ ἕτερον κιβωτίδιον ξύλινον ἔχον τὸ σχῆμα βιβλίου, περιέχον τὴν Εἰκόνα τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς ἀργυρᾶν καὶ δύο μικρὰ κυτία, περιέχοντα λείψανα ἁγίων, ἄνευ ὅμως σημειώσεως τινὸς εἰς τίνα ἅγιον ἢ ἁγίαν ἀνήκουσιν, Σταυρὸν ἁγιασμοῦ φέροντα ἐν αὐτῷ τεμάχιον τιμίου ξύλου. Τὸ κυτίον τοῦτο μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς δόλῃς ἐξῶθεν τῆς πόλεως Μονῆς τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς, εἰς ἣν ἀνῆκεν, ἀφιερῶθη εἰς τὸν ἱερὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Ὅπισθεν τοῦ Ἱεροῦ καὶ ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ στρογγύλου τῆς κόγχης, ὑπάρχει μαρμαρίνη πλάξ με σταυρὸν ἐν ἀναγλύφῳ καὶ περὶ τὰς λέξεις, Ἀρχιτέκτων Εὐστράτιος τῆς Ἐκκλησίας 1823 οὕτω ;

Εἰκόνες ἐν τῷ Ναῳ.

Ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῳ τῆς Εὐαγγελιστρίας Εἰκόνες κινηταὶ εἶνε αἱ ἐξῆς :

Εἰκὼν τῆς Παναγίας ἀργυρεπίχρυσος. Δῶρον Ἀλεξάνδρου καὶ Κλειοῦς Ράλλη 1859.

Εἰκὼν ἀργυρᾶ ὁ Εὐαγγελισμὸς πρὸς χοῆσιν τοῦ προσκυνηταρίου, ὅτε ἡ Θαυματουργὸς Εἰκὼν εἶνε κεκλεισμένη ἐν τῷ σιδηρῷ κιβωτίῳ τῆς.

Τρεῖς μεγάλαι καὶ καλῆς τέχνης Εἰκόνες τῶν Ἀγίων Σπυρίδωνος, Διονυσίου, καὶ Γερασίμου, δῶρα τῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Ναοῦ, παρεπιδημούντων ξένων ἐν Τήνῳ. Αἱ ἐν λόγῳ εἰκόνες ἐντὸς ὥραιων σκαλιστῶν καὶ ἐπιχρῶσων πλαισίων εἶνε ἀνηρτημέναι ἐν τοῖς παρεκκλησίοις. Φέρουσι δὲ τὴν ἐξῆς σημείωσιν. «Χεῖρ τοῦ εὐτελοῦς Κυδωνιάτου 1826.»

Ἀνωθεν τῆς κυρίας τοῦ Ναοῦ Πύλης εἶνε τοποθετημένη ἡ Εἰκὼν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, περιβεβλημένου Ἀρχιερατικῆν στολὴν καὶ κρατοῦντος εἰς τὴν δεξιὰν χεῖρα ποτήριον. Ἡ Εἰκὼν αὕτη φέρει τὴν ἐξῆς ἀφιέρωσιν. «Ταύτην τὴν σεβασμίαν εἰκόνα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Μεγάλου Ἀρχιερέως, ἀνατίθημι δῶρον ἐν τῷδε τῷ Ναῳ τῆς Πανσέπτου αὐτοῦ Μητρὸς καὶ Κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου, φόρον εὐγνωμοσύνης. Ἐμμανουὴλ Παππαδάκης Κρῆς 1892.

Εἰκὼν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ κατασκευασθεῖσα δι' ἐξόδων τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος κατὰ τὸ 1899 ὑπὸ τοῦ ζωγράφου Βιβιλάκη τοῦ Κρητός.

Ὁ Ἅγιος Γεώργιος χρυσοκέντητος ἐπὶ ἐπιγονατίου, τεθειμένη ἐντὸς ἐπιχρῶσου πλαισίου. Τέχνης ἀρίστης. Φέρει τὴν ἐξῆς ἀφιέρωσιν. «Κάϊρον 1874 Ἱ. Κόντες».

Ἡ Παναγία εἰκὼν παλαιὰ φέρουσα χρονολογίαν 1791.

Ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ ἔργον καλῆς τέχνης φέρουσα τὴν ἐξῆς ἀφιέρωσιν. «Χῆρα Ἀδριανοῦ Καρβολᾶ ἐξ Ὑδρας 1854».

Εἰκὼν παριστώσα τὸν Εὐαγγελισμὸν καὶ τὴν Ἀνάστασιν ἐπαρ-

γυρωμένη φέρουσα τὴν ἐξῆς ἀφιέρωσιν. « Ἡ παροῦσα ἀφιεροῦται εἰς τὸν ἐν Τήνῳ ἱερὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἐπιμελεία τῆς Ἀναστασίας Κρυκονάκεας ἐξ Ἀργους, τὸ ἔτος 1873 6 Μαρτίου Ἀθῆναι. »

Εἰκὼν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἐπαργυρωμένη μετὰ τὴν ἐπομένην ἀφιέρωσιν « Δαπάνη Θεμιστοκλῆ Γεωργίου Βαλασάρη ἐν Πειραιεῖ. Ἐργον Δ. Ι. Καμπουράκη 1886 Σεπτεμβρίου 30. »

Ἀνωθεν τοῦ ἀριστεροῦ Παγκαρίου Εἰκὼν φυσικοῦ μεγέθους τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐντὸς θήκης καρύου ξύλου φερούσης ὕαλον μεγάλην ἐμπρός, χρυσοκέντητος ἐπὶ ἐδάφους ἐρυθροῦ, παριστᾷ δὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τεθημένον ὑπὸ τοῦ Ἰωσήφ ἐπὶ σινδόνης πρὸς ταφήν. Γύρωθεν τῆς εἰκόνος εἶνε τεθημένον διὰ κεντητῶν γραμμῶν τὸ τροπάριον. « Ὁ Εὐσχήμων Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ξύλου καθελὼν τὸ ἄκραντόν σου σῶμα, σινδόνη καθαρά ἐλίσσας καὶ ἀρώμασι, ἐν μνήματι κενῷ κηδεύσας ἀπέθετο. » Φέρει δὲ τὴν ἀφιέρωσιν « Δῶρον τοῦ ἐν Ὁδησσῷ Κυρίου Ἀλεξάνδρου Μαύρου 1834 Ὀκτωβρίου 14. »

Ἀνωθεν τοῦ δεξιοῦ Παγκαρίου ἀνήρτηται ἐντὸς θήκης ἐκ ξύλου καρύου φερούσης ἐμπροσθεν ὕαλον. « Ὁ Ἐπιτάφιος θρήνος. » Ὁ ἐπιτάφιος οὗτος μεταξοχρυσοκέντητος εἶνε ἐξόχου καὶ σπανιωτάτης τέχνης, καθ' ὅσον τὰ τε πρόσωπα τῶν Μυροφόρων, τῶν Ἀγγέλων καὶ τοῦ Χριστοῦ, παρίστανται ἐκφραστικώτατα διὰ τριχός, τὰ δὲ σώματα αὐτῶν εἶνε ἐκ χρυσοῦ καὶ μεταξῆς.

Ἡ εἰκὼν αὕτη ἐν Κωνσταντινουπόλει κατασκευασθεῖσα φέρει τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν. « Ἐγένετο ἀναλώμασι τῆς ἐν Τήνῳ περιφήμου Ἐκκλησίας τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, χάριν τῶν ἀπανταχόθεν συρρεόντων, καὶ τὴν εὐπρέπειαν τοῦ Ναοῦ ὑπερηγαπήσαντων Χριστιανῶν, οὓς καταξίωσον Κύριε τῶν ἐπουρανίων σου ἀγαθῶν. Ἀμήν. Πόνημα Κοκῶνας Ρωλογᾶ, Γρηγορίας Κώστα Παπᾶ 1833 Φεβρουαρίου 4. »

Ἡ κατασκευὴ τοῦ ἔργου τούτου, διήρκεσε περὶ τοὺς δεκαπέντε μῆνας, καθ' ὃ ἐξάγεται ἐκ μιᾶς ἐπιστολῆς τοῦ Ἐπιτρόπου Χατζῆ Γεωργίου Σιώτου, εἰς δὲ, μεταβάντα δι' ὑποθέσεις του εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἀνετέθη ὑπὸ τῶν συναδέλφων του καὶ ἡ κατασκευὴ τοιοῦτου ἐπιταφίου, ἀπαραίτητον θεωρηθέντος διὰ τὰς ἱεροτελεστίας τῶν Ἁγίων Παθῶν, καὶ διὰ τὸν καλλωπισμὸν τῆς Ἐκκλησίας. Χάριν περιεργείας παραθέμενον καὶ τὸ κείμενον αὐτῆς.

« Κύριοι Ἐπίτροποι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, τὴν εὐγένειάν σας ἀδελφικῶς ἀσπάζομαι.

Τὴν 2 Δ/βρίου 1831 ἐν Βασιλευούσῃ.

Ἀμέσως μετὰ τὸ ἀρίβον μου εἰς Βασιλεύουσαν, τὸ ὅποιον ἐστάθη διὰ ὀκτὼ ἡμέρας, δὲν ἔλειψα παρευθὺς ἀπὸ τοῦ νὰ φροντίσω τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Ἐπιταφίου, καθὼς εἰς τὸ μεταξύ μας ἔχομεν ὁμιλήσῃ.

Ἐρευνήσας λοιπὸν εὗρον τὴν γυναῖκα ἐκείνην, ἡ ὁποία ἔμπορεῖ νὰ μᾶς δουλεύσῃ, πλὴν μὲ ἐξήτουν ἐπὶ χιλιάδες γρόσια. Ἐγὼ ἐπειδὴ καὶ ἡ ποσότης μοὶ ἐφάνη πολλή, χωρὶς νὰ συγκαταβαίῃ ὀβολὸν ἔφυγα ἄπρακτος. Πάλιν ἐπῆγα καὶ δευτέραν φορὰν, ὅμως εὗρον τὴν γυναῖκα πολὺ διαφορετικὴν ἀπὸ τὸ πρῶτον.

Φαίνεται ὅτι ἡ Κυρία Θεοτόκος νὰ ἦτο μέσα εἰς τὴν ψυχὴν τῆς χωρὶς τὴν παραμικρὰν συγκατάβασιν τὸ ἐσυμφωνήσαμεν διὰ τέσσαρες χιλιάδες γρόσια καὶ νὰ μᾶς τὸ προσφθάσῃ εἰς τὸν καιρὸν, μὲ ὄρκους φρικτοὺς ὅτι αὐτὰ τὰ γρόσια ὅπου θέλει λάβει, εἰς τὰ ἐξοδά του δὲν φθάνουν, καὶ ἡ ζημία ὅπου θέλει δοκιμάσει νὰ λογίζεται ἀπὸ μέρους τῆς ὥς ἐν ἀφιέρωμα εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, καὶ μὲ ὑπόσχεσιν τὸ σχέδιον νὰ εἶνε ὅλον ἐκεῖνο τὸ ἴδιον ὅπως καὶ εἰς τὴν Ρωσσίαν ἔστειλεν. Εἶνε αὐταῖς δύο γυναῖκες μήτηρ καὶ θυγάτηρ, ἐκεῖναι τὰς ὁποίας ὁ κύριος Πέτρος, ὁ ψάλτης τῆς Ἐκκλησίας μᾶς ἔλεγεν, αἱ ὁποιοὶ κἀθῆνται εἰς τὸ Μπασίγιασι. »

Αὕτη εἶνε ἡ ἐπιστολὴ ἡ ἀναφερομένη εἰς τὸν Ἐπιτάφιον τοῦτον, λέγεται ὅτι μετὰ τὴν πρώτην ἐπίσκεψιν τοῦ Ἐπιτρόπου Χ' Γεωργίου πρὸς τὴν γυναῖκα ταύτην, καὶ τὴν ἀποτυχίαν τῆς συμφωνίας, ὁ Ἐπίτροπος ἀνεχώρησε λυπημένος ἐκεῖθεν. Ἀλλὰ τὴν νύκτα ἐφάνη εἰς τὴν τεχνήτριαν καθ' ὅπου ὕπνου γυνὴ νησιωτικὴν φέρουσα περιβολὴν καὶ εἶπεν εἰς αὐτήν : « διατὶ δὲν θέλεις νὰ κάμῃς ἐκεῖνο ποῦ σοὺ παρηγγείλαν διὰ τὸ σπῆτι μου ; Κάμετο καὶ ἐγὼ θὰ σοῦ τὸ πληρώσω διαφορετικὰ. Εἰς τὴν ἐρώτησιν τῆς τεχνήτριας. « Καὶ ποῖα εἶσαι σὺ Κυρά μου, » ἀπεκρίθη « εἶμαι ἀπὸ τὴν Τήνον καὶ ὀνομάζομαι Μαρία. » Ἡ τεχνήτρια ἐξύπνησεν ἐντρομος καὶ ἀνεμνήσθη τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Ἐπιταφίου, ἀμέσως δὲ τὴν ἐπομένην ἀνεξήτησε τὸν Σιώτον, ἀλλὰ δὲν ἐγνώριζε ποῦ ἔμενε καὶ δὲν τὸν εὗρεν. Διὰ τοῦτο καὶ ὅταν οὗτος τὴν ἐπεσκέφθη διὰ δευτέραν φορὰν, τὴν εὗρεν ὅπως διαφορετικὴν ὥς εἶδεν ὁ ἀναγνώστης εἰς τὴν ἐπιστολήν.

Ὁ Ἐπιτάφιος Θρήνος ἐτέρα Χρυσοκέντητος Εἰκὼν, τέχνης Ρωσικῆς εἶνε ἀνηρτημένη ἐν τῷ δεξιῷ παρεκκλησίῳ ἄνωθεν τῆς ἀνατολικῆς θύρας τοῦ Ναοῦ, φέρουσα τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν :

« Δῶρον τοῦ ἐν Βραΐλα Λεωνίδα Κροντηρᾶ 1881.

Ἐκτὸς τῶν ἀναφερομένων Εἰκόνων ὑπάρχουσι πρὸς τοῦτοις ἀνηρτημένοι εἰς τὰ δύο παρεκκλήσια τρεῖς Εἰκόνες τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τρεῖς ὅμοιαι τῆς Θεοτόκου, καὶ μία ρωσικῆς κατασκευῆς ἀργυρεπὶ χρυσοί. Δῶρα καὶ αὗται ἀνωνύμων. Ὑπάρχουσι πρὸς τοῦτοις ἀνηρτημένοι καὶ δέκα πίνακες ἀνὰ πέντε εἰς ἕκαστον παρεκκλήσιον, ἀναθημάτων διαφόρων ὧν ἕκαστον ἐκπροσωπεῖ καὶ ἐν γεγονός, μίαν ἱστορίαν καὶ μίαν ἐκδήλωσιν εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν θαυματουργ-

γὼν Εἰκόνα. Τὰ ἐπὶ τῶν πινάκων ἀργυρᾷ ἀναθήματα εἶνε ὀκτάδες 8,300 δράμια.

Γυναικεῖον.

* Ἀνωθεν τοῦ Νάρθηκος τοῦ Ναοῦ ἐκτείνεται ὁ Γυναικωνίτης ἢ τὸ γυναικεῖον, εὐρυχωρότατον, εἰς τε τὸ πρόσωπον καὶ τὰ πλάγια ἐκτεινόμενον, εἰς δ' ἀνέρεται τις διὰ κλίμακος ἔξωθεν τοῦ Ναοῦ κειμένης καὶ ἀκριβῶς πρὸ τῆς δυτικῆς θύρας αὐτοῦ. Τὸ Γυναικεῖον φωτίζεται ὑπὸ δεκατεσσάρων παραθύρων, τὸ ἅπλετον φῶς τῶν ὀπείων διαχύνεται καὶ ἐντὸς τοῦ Ναοῦ.

Σκεύη καὶ ἐπιπλα τοῦ Ναοῦ.

Τὸ κέντρον τοῦ Ναοῦ φωτίζουνσιν :

Εἰς μέγας πολυέλαιος ἀργυροῦς φέρων 14 δρακόντια κηροῦ εἰς δύο σειρὰς ἄνω καὶ κάτω, κατασκευασθεὶς δαπάναις τοῦ Ἰδρύματος κατὰ τὸ 1887. Πρὸ αὐτοῦ εἰς τὴν θέσιν ταύτην ὑπῆρχε μέγας ὑάλινος πολυέλαιος ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ πάλιν ἀγορασθεὶς ἐκ Τεργέστης κατὰ τὸ 1847. Τὸν σημερινὸν πολυέλαιον κατασκεύασεν ὁ ἐν Ἀθήναις χρυσοχόος Κουσουρέλης, πρὸς δὲ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐχορήγησε καὶ τὸν ἀργυρον καὶ τὴν ἀξίαν τῆς κατασκευῆς	Φῶτα 42
Δύο μικρότεροι ἀργυροὶ πολυέλαιοι φέροντες ἕκαστος ἀνὰ 6 δρακόντια κηροῦ	» 12
Δύο ἐπίσης μικροὶ πολυέλαιοι φέροντες ἕκαστος ἀνὰ 7 κανδύλας	» 14
Σταυρὸς ἀργυροῦς κρεμαστὸς φωτίζων τὸν ἐπὶ τοῦ τέμπλου Ἐσταυρωμένον, εἰς τὰ ἄκρα τὰ δύο τοῦ Σταυροῦ, φέρονται 2 κηρία, καὶ κάτωθεν τρία κανδύλια ἀργυρεπίχρυσα	» 5
Δέκα μεγάλοι ἀργυροὶ κανδύλοι τῶν Δεσποτικῶν Εἰκόνων	» 10
Δώδεκα κανδύλια ἀργυρᾷ μονόφωτα	» 12
Δεκαπέντε ἀργυρᾷ κανδύλια ἀπαρτίζοντα τὸν χορὸν τοῦ κέντρου	» 15
Ἐν κανδύλιον μονόφωτον ἀργυρεπίχρυσον πρὸ τοῦ προσκυνηταρίου	» 1
Εἰκοσιτέσσαρα ἀργυρᾷ κανδύλια κάτωθεν τῶν τόξων τῶν μεταξὺ τῶν κίωνων	» 24
Δύο κηροπήγια μεγάλα φέροντα ἕκαστον 7 λαμπάδας	» 14
Τέσσαρα δρακόντια κηροῦ ἐπὶ τοῦ προσκυνηταρίου	» 4

Εἰς Μεταφορὰν Φῶτα 153

Ἐκ Μεταφορᾶς Φῶτα 153

Πολυκάνδυλον εἰς σχῆμα δένδρου ἀργυροῦν φέρον 5 κανδύλια ἐπὶ τῶν κλάδων παραπλευρῶς τοῦ προσκυνηταρίου	» 5
Δύο κηροπήγια κηροῦ μεγάλα φέροντα ἀνὰ μίαν μεγάλην λαμπάδα ἐν τῷ μέσῳ καὶ περίξ θέσεις δι' ἀνάμματα κηροῦ. Ταῦτα κεῖνται ἔμπροσθεν τοῦ προσκυνηταρίου	» 2
Δύο κηροπήγια ἐπὶ τοῦ ἁμβωνος καὶ μικρὸν χρυσοῦν κανδύλιον	» 3
Δύο ἀργυρᾷ πολύφωτα ἐπὶ τῶν παγκαρίων ἀπὸ τρεῖς λαμπάδας ἕκαστον δῶρον τῆς Μαριγούς Γ. Σκαρμαγκαῆ, γένους Ροδοκανάκη ἐκ Κωνσταντινουπόλεως	» 6

Ἐν ὄλφ Φῶτα 169

Παρεκκλήσια.

* Ἀμφότερα τὰ παρεκκλήσια φωτίζονται ὑπὸ 11 μονοφώτων κανδυλίων ἀργυρῶν κατὰ πλάτος ἀποτελούντων τὸν χορὸν τῶν παρεκκλησιῶν καὶ 8 ἐπίσης κατὰ μήκος μονοφώτων. Φωτίζονται ἐπίσης ἀμφότερα ὑπὸ δύο μεγάλων δρειχαλκίων κηροπηγίων, φερόντων ἀνὰ 6 λαμπάδας μεγάλας. Ἦτοι ἕκαστον τῶν παρεκκλησιῶν φωτίζεται ἐξ 25 φώτων ἐν ὄλφ 50.

Θυσιαστήριον.

Ἐν τούτῳ ὑπάρχουσι τὰ ἐξῆς ἱερὰ σκεύη.
Τρία ἀργυρεπίχρυσα ἱερὰ Ποτήρια μετὰ τῶν διακαρίων, λογχῶν, ἀστέρων κτλ.
Τέσσαρα Εὐαγγέλια ἀργυρεπίχρυσα.
Τρία θυμιατήρια ἀργυρᾷ.
Δύο κηροπήγια τρίφωτα ἀργυρᾷ φῶτα 6.
Δύο ὅμοια δίφωτα 4.
Τέσσαρα ὅμοια μονόφωτα 4.
Ἐν κανδύλιον πολυτελὲς ἀργυρεπίχρυσον ἀνάπτον πρὸ τοῦ Ἐσταυρωμένου 1.
Δέκα ἀργυροὶ θῆκαι πρὸς χρῆσιν τῶν λαμπάδων.
Ἐπτάφωτος ἀργυρᾷ λυχνία διὰ τὰς ἀρτοκλασίας.
Θήκη πολυτελὲς ἀργυρᾷ οἴνου καὶ ἐλαίου ἐπίσης διὰ τὰς ἀρτοκλασίας.
Σταυρὸς ἀργυρεπίχρυσος διὰ τὰς ἀπολύσεις τῶν ἀκολουθιῶν.
Ὁ Ἐσταυρωμένος ἀργυροῦς διὰ τὴν ἐβδομάδα τῶν Παθῶν.
Ἐκτὸς δὲ τοῦ ἐπὶ τῆς Ἀγίας Τραπέζης ἀρτοφορίου ὑπάρχουσι πρὸς τούτοις καὶ τὰ ἐξῆς :

Ἐν ἑξ ἀλαβάστρου, ἑν ἐκ χρυστάλλου, ἑν ἑξ ἀργύρου, καὶ ἑν ἐκ ξύλου γλυπτῷ καὶ ἐπιχρυσῷ δῶρα διαφόρων προσκυνητῶν.

Τέσσαρα δοχεῖα ἀργυρᾷ διὰ τὴν θυσίαν καὶ τὸν ἁγιασμόν καὶ τέσσαρα κανδύλια ἀργυρᾷ περὶ τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν καὶ δύο ἀργυρᾷ δισκάρια ἀντιδώρου.

Δύο ἀργυρᾷ ἐξαπτέρυγα καὶ εἰς Σταυρὸς ἀργυροῦς ὀπισθεν τῆς Ἁγίας Τραπέζης, καὶ εἰς μικρὸς φανὸς ἀργυροῦς συνοδεύων τὴν Εἰκόνα κατὰ τὴν μεταφορὰν πρὸς τέλεσιν ἁγιασμῶν.

Εἰς ἀμφότερα τὰ παρεκκλήσια ὑπάρχουσιν ἐπὶ κοντῶν.

2 Ἀργυρᾷ ἐξαπτέρυγα.

1 Σταυρὸς ἀργυροῦς.

4 Μεγάλοι ἀργυροὶ φανοί.

4 Μικροὶ ὁμοιοί.

Ἐπὶ τοῦ δεξιῷ δὲ κατὰ τὴν γωνίαν ἅμα τῇ εἰσόδῳ ὥρολόγιον μετὰ βαρομέτρου δῶρον τοῦ ἐκ Ψαρθῶν ἐφοπλιστοῦ ἀειμνήστου Κωνσταντίνου Καλογερογιάννη. Ἐτερον ὥρολόγιον ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ἅμα τῇ εἰσόδῳ καὶ ἀκριβῶς ἄνωθεν τῶν παγκαρίων, ἐσχάτως δωρηθὲν ὑπὸ τῆς ἐξ Ἀθηνῶν κυρίας Μαρούδη.

Μεταξὺ τῶν παρεκκλησιῶν καὶ τοῦ κέντρου καὶ ἀκριβῶς ἐπὶ τῶν κιόνων τῶν διαχωρίζοντων τὸ κέντρον ἐξ αὐτῶν, ἀνήρτηται ἐπὶ κοντῶν διάφοροι εἰκονοσημαῖαι, μετὰ χρυσῶν θυσάνων καὶ κροσίων, φέρουσαι ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἐξωγραφισμένας διαφόρους Εἰκόνας ἔμπροσθεν καὶ ὀπισθεν, ἥτοι τὴν Ἀνάστασιν, τὴν Ἀνάληψιν, τὴν Μεταμόρφωσιν, τὸν Εὐαγγελισμόν, τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου κ.τ.λ. Δῶρα τῆς ἐκ Σύρου κυρίας Περμαζόγλου.

Σημειωτέον ὅτι εἰς τὰ διάμεσα μεταξὺ τῶν κιόνων τόξα, ἀνήρτηται πολλὰ ἀργυρᾷ μικρὰ κανδύλια ἐν εἵδει χορῶν τελειοποιούντα τὸν ἐξ ἀργύρου στολισμὸν τοῦ Ναοῦ.

Ἀνακεφαλαιοῦντες τὰ ἀνωτέρω ὅσον ἀφορᾷ τὸν φωτισμὸν τοῦ Ναοῦ ἐν γένει, σημειοῦμεν ὅτι οὗτος φωτίζεται ὑπὸ 160 πολυελαίων, πολυκανδύλων, κανδυλῶν κτλ. ἀπάντων ἀργυρῶν καὶ 12 ὀρειχαλκίων κηροπηγείων, ἐχόντων ἐν ὅλῳ φῶτα 237. Ἐὰν δὲ λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐν μεγάλας Δεσποτικαῖς καὶ Θεομητορικαῖς ἑορταῖς, ἅπαντα ταῦτα ἀνάπτονται, φέροντα δι' ὑάλινων χρωματιστῶν ἔσωθεν κανδυλίων διάφορα χρώματα, καὶ ἀκόμη τὸν πλοῦτον τοῦ ἀργύρου καὶ τοῦ χρυσοῦ ἐπὶ τε τῶν εἰκόνων καὶ τῶν ἐπὶ τῶν τοίχων ἀφιερωμάτων, ἐφ' ὧν ἀντανάκτῃ ὅλον αὐτὸ τὸ ἅπλετον καὶ πολυχρῶμον φῶς, δύναται τις νὰ ἀναπαραστήσῃ εἰς τὴν φαντασίαν του, ὅποια μαγικὴ ἰδίᾳ ἐν ὥρᾳ νυκτὸς εἰκὼν αὐτόχρημα φασμαγορικῇ ἐκτυλίσσεται πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ θεατοῦ τοῦ προβάλλοντος εἰς τὴν θύραν διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν Ναόν. Εἰκὼν καταπλήσσουσα ἅμα διὰ τοῦ μεγαλείου τῆς, καὶ συγκινοῦσα τὸν ἐπισκέπτην ἀντίλαμ-

βανόμενον ὅτι τὸ Ἱερὸν ἐν ᾧ εἰσέρχεται εἶνε ἔκτακτόν τι καὶ μοναδικὸν συντελεσθὲν διὰ τῆς λατρείας καὶ τῆς ἀφοσιώσεως τῆς ἀπορροούσης ἐκ τῆς πίστεως πρὸς τὴν θαυματουργὸν δύναμιν τῆς ἐν αὐτῷ οἰκούσης Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν.

ΝΑΟΣ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ

Εὗρεσις καὶ Ἀγίασμα.

Ἐξώθεν ἀκριβῶς τῆς ἀνατολικῆς θύρας τοῦ ἁνω Ναοῦ, εὗρίσκειται μικρὰ ἐκ 15 βαθμίδων κλίμαξ δι' ἧς κατερχόμεθα εἰς τὸν κάτω Ναὸν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἢ Εὐρέσεως ἢ Ἀγιάσματος ἀπλῶς λεγομένου. Ἡ εἴσοδος τοῦ Ναοῦ τοῦτου κεῖται πρὸς τὴν ἀνατολικὴν πλατεῖαν, ἀποτελουμένη ἀπὸ θολωτῆν στοάν, τὸ δάπεδον τῆς ὁποίας ὑπερέχει τῆς πλατείας κατὰ μίαν βαθμίδα. Κάτωθεν τῆς στοᾶς ταύτης ἐχούσης μήκος δέκα ποδῶν εἰς τὴν δεξιὰν τῷ εἰσερχομένῳ πλευρᾷ, ὑπάρχει μικρὸν δωμάτιον χρησιμεῖον ὡς διαμονὴ πνευματικοῦ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς Πανηγύρεως, διὰ τοὺς βουλομένους ἐκ τῶν προσκυνητῶν νὰ ἐξομολογηθῶσι διὰ τὴν Μετάληψιν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Εἰς τὸ βάθος τῆς στοᾶς εὗρίσκεται ἡ θύρα τοῦ Ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς. Ἀνωθεν τῆς θύρας ταύτης εἶνε ἐντετειχισμένη ἡ Εἰκὼν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ μαρμάρινος πρὸ τῆς ὁποίας ἀνήρτηται «ἀκοίμητος κανδύλα».

Ὁ ἐπισκέπτης εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας ταύτης εὗρίσκεται πρὸ ἐπιμήκους στοᾶς θολωτῆς ὕψους 2 μέτρων, μήκους 5 καὶ πλάτους 1 1/2 εἰς τὰ ἀριστερὰ τῆς ὁποίας ὑπάρχει κολυμβήθρα μεγάλη κινητὴ ὀρειχαλκίνος, πρὸς χρῆσιν τῶν βαπτιζομένων νηπίων, δεξιὰ δὲ ἰδιαίτερον δωμάτιον ἐν ᾧ ὑπάρχει κτιστὴ κολυμβήθρα, πρὸς χρῆσιν τῶν εἰς μεγάλην ἡλικίαν βαπτιζομένων, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀλλοθρήσκων ἀσπαζομένων τὸν χριστιανισμόν. Ἀνωθεν τῆς κολυμβήθρας ταύτης ἐπὶ τοῦ τοίχου ἀναπαρίσταται διὰ καλλιτεχνικῆς Εἰκόνας ἡ Βάπτισις τοῦ Σωτῆρος, ἐσχάτως γενομένης δαπάναις τοῦ Ἱδρύματος. Τρεῖς μικροὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς στοᾶς φεγγίται ῥίπτουσιν ἐκ τοῦ ἁνω Ναοῦ ἀμυδρὸν φῶς εἰς τὴν σκοτεινὴν ταύτην στοάν.

Δύο θολωτοὶ εἴσοδοι εἰς τὸν δυτικὸν τοῖχον τῆς στοᾶς ταύτης ἄγουσιν εἰς δευτέρον θολωτὸν διαμέρισμα σκοτεινὸν καὶ τοῦτο ὕψους 2 μέτρων, πλάτους 3 καὶ μήκους 7 μέτρων, φωτιζόμενον ἀμυδρῶς καὶ τοῦτο μεσημβρινῶς μὲν διὰ παραθύρου ἐκ τοῦ δωματίου τῶν ἱερέων καὶ ὑπὸ τεσσάρων φεγγιτῶν ἄνωθεν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θόλου εὗρισκομένων καὶ ἐλάχιστον φῶς ἐκ τοῦ ἁνω Ναοῦ ῥιπτόντων εἰς αὐτό. Δεξιὰ καὶ πρὸς τὸ βάθος τοῦ διαμερίσματος τοῦτου, ὑπάρχει

μικρά κλίμαξ φέρουσα πρὸς θύραν συγκοινωνοῦσαν μετὰ τῶν δω-
ματίων τῆς βορείου πλευρᾶς, καὶ μαρμαρίνος κρήνη χρησιμεύουσα
πρὸς ἐναπόθεσιν ὕδατος ἐκ τοῦ ἀγιάσματος πρὸς χρῆσιν τῶν προ-
σκυνητῶν. Ἐκατέρωθεν τῆς στοᾶς ταύτης ὑπάρχουσι στασίδια πρὸς
ἀνάπαυσιν τῶν ἐκκλησιαζομένων. Εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς
στοᾶς ταύτης παράκειται τὸ κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς ἀνευρεθὲν τεῖχος
τοῦ ἀρχαίου Ναοῦ.

Ἐκ τῆς στοᾶς ταύτης διὰ τριῶν θολωτῶν εἰσόδων εἰσέρχεται τις
εἰς τὸν κυρίως Ναὸν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ἐν ᾧ ὁ τόπος τῆς Εὐ-
ρέσεως τῆς Ἀγίας Εἰκόνης καὶ τὸ ξηρὸν φρέαρ ἐξ οὗ ἀνέβλυσε τὸ
ὔδωρ κατὰ τὴν ἐν καιρῷ τῶν ἀνασκαφῶν γενομένην ἀναζήτησιν
ὑδατος πρὸς τέλει ἀγιασμοῦ, ἐγένετο δὲ ἐκ τούτου ἀφορμὴ ὅπως
ὁ Ναὸς ἀνεγερθῇ ἐπ' ὀνόματι τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, καὶ τὸ ὁποῖον
ἔκτοτε εἶνε πλήρες ὕδατος.

Ἐκτὸς τῆς εἰσόδου ταύτης τοῦ κάτω Ναοῦ ὑπάρχει καὶ ἑτέρα πρὸς
μεσημβρίαν εἰσόδος, ἀνοίγεισα κατὰ τὴν διαρρύθμισιν τοῦ Νάρθη-
κος τοῦ ἄνω Ναοῦ πρὸς εὐκολίαν τῶν προσκυνητῶν. Ἐπὶ τοῦ ἀετώ-
ματος τῆς θύρας ταύτης ἐπὶ μαρμαρίνου πλαισίου εἶνε ἐγκεχαραγ-
μένη ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή:

«Κλίνατε γόνυ εὐλαβῶς, πρὸ τοῦ ἀγίου τόπου, ἐνθ' ἀνευρεθ' ἡ
πάνσεπτος Εἰκὼν τῆς Θεοτόκου». Καὶ κάτωθι ταύτης τὸ ἐξῆς ἐπί-
γραμμα. «Νοσῶ Σὺ δὲ ἡ ἴαμα Ἰησοῦ Σῶσον». Κατὰ δὲ τὰς πᾶν-
γύρεις ἡ θύρα αὕτη χρησιμεύει ὡς κυρία εἰσόδος τοῦ Ναοῦ, ἡ δὲ
δευτέρα ὡς ἔξοδος τῶν προσκυνητῶν. Διὰ τῆς θύρας ταύτης εἰσερ-
χόμενος ὁ ἐπισκέπτης εὐρίσκεται πρὸ ἐστεγασμένου προναλίου εἶδος
Προναῶν οὕτως εἰπεῖν, εἰς τοὺς τοίχους τοῦ ὁποῖου δεξιὰ καὶ ἀρι-
στερὰ ἀνήρτηνται διάφοροι εἰκόνες, ἐν οἷς μεγάλη καὶ ἀρχαία εἰκὼν
τῆς Παναγίας. «Ἡ Ἑλεούσα». Ἀπὸ τούτου τρεῖς βαθμίδες μαρ-
μαρίνοι φέρουσι τὸν ἐπισκέπτην εἰς τὸν Ναὸν ἀμέσως.

Ἐπὶ τῆς παλαιᾶς προμετωπίδος τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐρέσεως ὑπάρχει
ἐγκεχαραγμένη ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή.

«Ἐκ γῆς προφαίνει Θεοτόκου σεπτήν Εἰκόνα.»

«Εὐαγγελίσασα Ἑλλάδα Ἑλευθερίαν.

«Τριακοστή· εἰκὼν θεία ἀνεφάνη αὐτῇ.

«Διδοῦσα πᾶσι τοῖς Ὁρθοδόξοις χαρὰν καὶ σωτηρίαν.»

Ἀμα τῇ ἐν τῷ ναῷ εἰσόδῳ ὁκτὼ βήματα προχωρῶν, ἀπαντᾷ
μεγαλοπρεπέστατον μαρμαρίνον πλαίσιον, ἐπιστεγαζόμενον ὑπὸ θο-
λίσκον (Κουβουκλίον) μαρμαρίνου καὶ ἐπιχρῦσου ἐντετειχισμένου,
ἥμισυ μέτρον ἀπὸ τοῦ ἐδάφους. Ἐντὸς τοῦ πλαισίου τούτου ὑπάρ-
χει Εἰκὼν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, παρὰ πόδας δὲ τούτου ἐπὶ τοῦ μαρμα-

ρίνου δαπέδου κυκλοτερὲς δπὴ, ἐξ ἧς οἱ προσκυνῆται χάριν εὐλα-
βείας λαμβάνουσι χῶμα, καθ' ὅσον ἐκεῖ εἶνε τὸ μέρος εἰς ὃ εὐρέθη
ἡ Ἀγία Εἰκὼν. Δέκα βήματα μακρὰν τῆς θέσεως ταύτης ὑπάρχει τὸ
φρέαρ τοῦ ἀγιάσματος, καὶ παρὰ τὸ χεῖλος τούτου κρήνη ἐπὶ τῆς
προσώψεως τῆς ὁποίας ἐν ἀναγλύφῳ παρίσταται ἡ Εἰκὼν τῆς Ζωο-
δόχου Πηγῆς, φέρουσα κάτωθεν τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν: «1823 Ἀπρι-
λίου α'. Τὸ ἀγίασμα τῆς Θεοτόκου ἔγινε δι' ἐξόδων τοῦ Γεωργίου
Περὶδου ἐπιτρόπου καὶ ζηλωτοῦ τῆς Ἀγίας Μονῆς ταύτης.»

Ἐν τῇ κρήνῃ ταύτῃ τοποθετεῖται πρὸς εὐκολίαν τῶν προσκυνῆ-
τῶν τὸ ἐκ τοῦ φρέατος ἀντλούμενον ὕδωρ ἡγιασμένον. Ὁ Ναὸς
ὅλος μαρμαρόστρωτος δι' ἐξόδων τοῦ Ἱδρύματος καὶ τῆς προσκυνη-
τρίας Κ. Δελασοῦδα, χωρίζεται ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ διὰ τέμπλου μαρ-
μαρίνου.

Ἀνωθεν τῆς Ὠραίας Πύλης ὑπάρχει ἡ ἐξῆς ἀφιέρωσις.

«1840 Διὰ δαπάνης τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ, Ἀνδρέου Κοῦ.»

Ἐν τῷ Ἱερῷ δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ μέσῳ Ἀγία Τράπεζα, ἀλλ' αὕτη
εἶνε ἐντετειχισμένη ἐν τῇ κόγχῃ ἐν τῇ ὁποίᾳ παρίσταται ἐν τοιχο-
γραφίᾳ ἡ Πλατυτέρα τῶν Οὐρανῶν.

Ἡ κόγχη αὕτη ἐγείρεται ἐπὶ τῶν θεμελίων τῆς κόγχης τοῦ ἀρ-
χαίου Ναοῦ. Ἐπὶ ταύτης δὲ ὑπάρχει ἀρτοφόριον ἐκ ξύλου ἐπίχρυσον
καὶ κανδύλιον ἀργυροῦν, θυμιατήριον ἀργυροῦν, μικρὸν ἀρτοφό-
ριον ἀργυρεπίχρυσον καὶ ὅλα τὰ διὰ τὴν θείαν ἱερουργίαν ἱερὰ
σκεύη ἀργυρᾶ. Ἀριστερὰ τῆς εἰσόδου εἶνε τεθημένον σιδηροῦν κι-
βώτιον δεχόμενον τὰς προσφορὰς τῶν πιστῶν. Ὁ Ναὸς τῆς Εὐρέ-
σεως ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ θέσει ἐν ἣ εὐρέθη ἡ Εἰκὼν καὶ τῶν πρὸ τοῦ
τέμπλου κηροπηγίων, φωτίζεται καὶ δι' εἰκοσιπέντε (25) ἀργυρῶν
κανδυλῶν ἀνηρτημένων ἀπὸ τοῦ θόλου τοῦ Ναοῦ εἰς τρεῖς κατὰ μῆ-
κος σειράς.

Εἰκόνες.

Κινηταὶ εἰκόνες ἐν τῷ Ναῷ τούτῳ δῶρα διαφόρων Χριστιανῶν
εἶνε αἱ ἐξῆς.

Ὁ Ἅγιος Παντελεήμων καὶ περὶ τούτον ἐν τετραγώνοις τὰ μαρ-
τύρια αὐτοῦ. Φέρει χρονολογίαν 1748.

Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι. Εἰκὼν τέχνης καλῆς ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπάρχει
ἡ ἐξῆς ἀφιέρωσις. «Οἱ ἐν Σμύρνῃ κροσπῶλαι καὶ συνδρομηταί.
Ἐγράφη ὑπὸ Ἡρακλῆ Δ. Ἀρμενοπούλου Σμυρναίου. Σῦρος 21
Μαρτίου 1834.»

Πρὸς τούτοις ὑπάρχουσι τρεῖς εἰκόνες τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἐπαργυ-
ρωμέναι. Μία τῆς Ὑπαπαντῆς ἐπίσης ἐπαργυρωμένη. Μία Κων-
σταντινίου καὶ Ἑλένης Ρωσικῆς κατασκευῆς, καὶ διάφοροι ἄλλαι
παλαιαὶ εἰκόνες ἀνευ χρονολογίας ἢ ἀφιερώσεως.

Η ΙΕΡΑ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΣ ΕΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ

Περιγραφή αὐτῆς.

Ἡ ἱερὰ εἰκὼν τῆς Εὐαγγελιστρίας ἔχει μῆκος 30 ἑκατοστῶν τοῦ Γαλλικοῦ μέτρου καὶ πλάτος 22 1/2 ἑκατ. τοῦ μέτρου. Εἶνε δὲ κατὰ τὸ ἄνω μέρος ἡμικυκλική. Ἀποτελεῖ ἐν σῶμα μετὰ τοῦ πλαισίου αὐτῆς ὅπερ ὑψοῦται τῆς Εἰκόνος 5 ἑκατ. Εἰς τὸ βάθος δὲ τούτου εἶνε ἐξωγραφισμένος ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου. Τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀγγέλου διακρίνεται καλῶς, ἐν ᾧ τὸ πρόσωπον τῆς Θεοτόκου εἶνε κατὰ τι ἐφθαρμένον ὑπὸ τοῦ μακροῦ χρόνου.

Ἡ Ἀγία Εἰκὼν εἶνε εἰς δύο κεχωρισμένη διχοτομηθεῖσα ὡς εἵπομεν ἐξ ἀπροσεξίας τῶν ἐργατῶν ἐν καιρῷ τῶν ἀνασκαφῶν καὶ πυρίκαυστος κατὰ τὸ ὀπισθεν μέρος. Πρὸς τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ πλαισίου αὐτῆς, ὑπάρχει πλαγίως κεκαραγμένον διὰ μικρῶν γραμμῶν τὸ σημεῖον Μ. Ἐκ τῶν ἐπ' αὐτῆς δὲ σωζομένων ἐπιχρυσῶν λειψάνων, φαίνεται ὅτι ἦτο ἐξωγραφισμένη δι' ἐπιχρυσου μίγματος. Οὕτε χρονολογία, οὕτε ἄλλο τι σημειονογράματος ἐπ' αὐτῆς σώζεται. Ἐνεκεν τῆς διχοτομήσεως τῆς Εἰκόνος, καὶ ἕνεκεν τῆς ἀρχαιότητος αὐτῆς, ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἅμα σχεδὸν τῇ ἀνευρέσει, ὅπως τοποθετηθῇ ἐντὸς θήκης ἀργυρεπιχρυσῶν, ἀφηνωμένων ὁρατῶν μόνον τῶν προσώπων τῆς Παρθένου καὶ τοῦ Ἀγγέλου. Τῆς θήκης ταύτης ὡς εἵπομεν καταστραφείσης ὑπὸ τοῦ ἱεροσύλου Χριστοδούλου Δημητριάδου κατὰ τὸ 1842 κατεσκευάσθη ἕκτοτε ἑτέρα θήκη καλλιτεχνικὴ καὶ ἀργυρεπίχρυσος ἐπίσης, ὑπὸ τοῦ ἐν Σύρῳ Χρυσοχοῦ Φραγκίσκου Περιέ, δι' ἧς περιεβλήθη ἡ Εἰκὼν. Ἐτέρα δὲ θήκη καὶ αὕτη ἀργυρεπίχρυσος φέρουσα ὕalon ἐκ χρυστάλλου καθ' ὅλην τὴν πρόσοψιν περιβάλλει τὴν πρώτην θήκην, καὶ ἐπὶ ταύτης γίνεται ὁ ἀσπασμὸς τῆς Εἰκόνος. Ἐσχάτως περὶ τῆς θήκης ταύτης, κατασκευασθὲν ἐτέθη χρυσοῦν πλαίσιον καλλιτεχνικόν, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὁποίου δύο Ἀγγελοὶ κρατοῦσι Σταυρὸν κάτωθεν τοῦ ὁποίου ταινία χρυσῇ ἐκπλουμένη δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοῦ Σταυροῦ, φέρει τὰ γράμματα «Εὐαγγελίζου Γῇ χαρὰν μεγάλην». Τὸ πλαίσιον τοῦτο κατεσκευάσθη κατὰ σχέδιον τοῦ καθηγητοῦ Ν. Λύτρα. Ὁ χρυσὸς πρὸς κατασκευὴν τοῦ πλαισίου, ἐχορηγήθη ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος, καὶ ἡ δαπάνη τῆς κατασκευῆς, ἐχορηγήθη ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐμπόρου Δ. Μάρκου.

Ἡ θέα τῆς Ἀγίας Εἰκόνος ἐκπλήσσει τὸν ἐπισκέπτην ἐκ τῆς ἀκτινοβολίας τῆς ἐξ αὐτῆς ἐκπεμπομένης λόγφ τῶν πολυτίμων λίθων, τῶν ἐπ' αὐτῆς ἐπικεκολλημένων, ἀπαστραπούσης ἀπάσης ὑπὸ τῶν ἀδαμάντων, σαπφείρων, ρουμπινίων, μπριλαντίων, καὶ πολυτίμων ἐν γένει κοσμημάτων, τὰ ὅποια ἡ εὐλάβεια τῶν προσκυνητῶν ἀνήρ-

τησε καὶ ἐτοποθέτησεν ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἐξακολουθεῖ καὶ μέχρι σήμερον τοποθετοῦσα.

Τῶν δώρων τούτων παραθέτομεν ἐνταῦθα λεπτομερῇ σημειώσιν, κατὰ τὴν σειρὰν τῆς τοποθετήσεως αὐτῶν, πιστὸν ἀνείγραφον ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ εἰκονοφύλακος, προσθέσαντες μόνον εἰς τινὰ ἐξ αὐτῶν τὸ ὄνομα τοῦ δωρητοῦ καὶ τὸ ἔτος τῆς δωρεᾶς, καθ' ὅσον ἡδυνήθημεν ἐξ ἄλλων σημειώσεων τοῦ ἀρχείου τοῦ Ἰδρύματος νὰ ἀνεύρωμεν ταῦτα.

Ἀφιέρωματα ἐντὸς τῆς Ἀγίας Εἰκόνος.

- 1) Δικέφαλος ἀετὸς ἀδαμάντινος. Δῶρον Θεοφανῶς Γ. Παυλίδου 1879.
- 2) Τρεῖς μικροὶ Σταυροὶ ἀδαμάντινοι.
- 3) Διάδημα ἐξ ἀδαμάντων. Δῶρον τοῦ ἐν Ὀδυσσῶ Ἐμμανουὴλ Χριστοφόρου.
- 4) Ἐγκόλπιον μὲ ἀδάμαντας ἄνευ κρίκων φέρον πέτραν πρασίνην. Δῶρον Μ. Εὐσταθιάδου 1867.
- 5) Ζεῦγος ἀδαμαντίνων ἐνωτίων. Δῶρον Αἰκατερίνης Ἀργυροῦ 1870.
- 6) Ζεῦγος ψελλίων ἀδαμαντίνων.
- 7) Ἀστὴρ χρυσοῦς, ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει μέγας ἀδάμας καὶ εἰς τὰς ἀκτῖνας αὐτοῦ μαργαρίται.
- 8) Τρεῖς ἀδάμαντες ἐπὶ τοῦ στεφάνου τῆς Θεοτόκου. Δῶρον Θεοφανῶς Κωνσταντίνου 1855.
- 9) Τρεῖς ἀδάμαντες ἐπὶ τοῦ στεφάνου τοῦ Ἀγγέλου.
- 10) Τρεῖς ἀδάμαντες κάτωθεν τοῦ Ἀστέρος.
- 11) Εἰς ἀδάμας μὲ δύο ἐκατέρωθεν πετράδια ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς Θεοτόκου. Δῶρον τοῦ ἐκ Σμύρνης Τζώρτζη 1894 Αὐγούστου 10.
- 12) Ἀδαμαντοκόλλητος δακτύλιος, ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ Ἀγγέλου. Δῶρον Ἑλένης Χ' Ἰωάννου. 1894 Μαρτίου 5.
- 13) Ἀδάμας μικρὸς ἐπὶ τοῦ ὤμου τῆς Θεοτόκου. Δῶρον Ἀγλαίας Χριστοφῆ 1884.
- 14) Καρδία ἀδαμάντινος μετὰ στέμματος ἀδαμαντίνου. Δῶρον Ἑλένης Ἀζάπης 1892 Ἀπριλίου 16.
- 15) Καρφίς μεγάλῃ ἀδαμαντοκόλλητος συγκειμένη ἐκ 33 μικρῶν καὶ μεγάλων ἀδαμάντων. Δῶρον Νικολάου Μανούσου 1884.
- 16) Ζεῦγος ἐνωτίων χρυσῶν μὲ δύο ἀδάμαντας. Δῶρον Νικολάου Μανούσου 1894.
- 17) Δύο ἀδάμαντας. Δῶρον Νικολάου Μανούσου 1894.
- 18) Ψέλλιον χρυσοῦν, ἀδαμαντοκόλλητον ἐξ 23 μεγάλων καὶ μικρῶν ἀδαμάντων. Δῶρον Ἀγγελικῆς Νικολάου 1894 Μαρτίου 28.
- 19) Καρφίς ἀδαμάντινος.

20) Καρφίς αδαμάντινος, Δῶρον Ειρήνης Κανελλοπούλου 1894. Αὐγούστου 10.

21) Ψέλλιον χρυσούν αδαμαντοκόλλητον.

22) Ζεῦγος ἐνωτίων χρυσῶν με ἀδάμαντας. Δῶρον Παναγῇ Καράλη 1887.

23) Καρφίς μεγάλη αδαμαντοκόλλητος. Δῶρον Σμαράγδας Λαδοπούλου 1894.

24) Μικρά καρφίς αδαμαντοκόλλητος.

25) Ἐπίσης ἐτέρα καρφίς αδαμαντοκόλλητος ὁμοία τῆς ἄνωθεν.

26) Γυμνή πολύτιμος πέτρα. Δῶρον Καρολίνας Σ. Τζιτζινία 1849.

27) Ζεῦγος ὀφθαλμῶν ἐπιχρῦσων φερόντων ἀντὶ κόρης μπριλάντιον.

28) Καρδία χρυσή με ἀδάμαντας καὶ ἐν τῷ μέσῳ ρουμπίνιον μετὰ χρυσῆς ἀλύσου.

29) Σταυρὸς αδαμάντινος με ἀστέρα ἐν τῷ μέσῳ.

30) Σάπφειρος.

31) Καρφίς φέρουσα αδαμάντινον τὸ ὄνομα ΜΑΡΙΑ.

Εἶχε καταρτισθῇ ὁ ἀνωτέρω κατάλογος τῶν ἐπὶ τῆς Ἱερᾶς Εἰκό-
νος τεθημένων ἀφιερωμάτων, ὅτε ἐπληροφορήθημεν ὅτι κατὰ τὸ
1920 τῇ προτάσει καὶ τῇ προσωπικῇ ἐργασίᾳ τοῦ ἐκ μελῶν τῆς
τότε Ἐπιτροπῆς Ἰωάννου Καίσαρ ἐγένετο νέα τοποθέτησις καὶ
τακτοποιήσις ἐπὶ τὸ καλλιτεχνικώτερον τῶν ἐπὶ τῆς Εἰκόνης ἀφιε-
ρωμάτων, ἀνατρέπουσα τὴν τάξιν αὐτῶν τὴν καταγεγραμμένην ἐν τῷ
ἄνω καταλόγῳ. Τοῦτου ἕνεκα καταχωροῦμεν ἐνταῦθα νέαν περιγρα-
φὴν παραλαβόντες αὐτὴν ἐκ τοῦ βιβλίου τῆς ἀπογραφῆς τοῦ Ναοῦ.

Τὸ πρακτικὸν τῆς περιγραφῆς ταύτης τῆς Εἰκόνης ἔχει ὡς ἑξῆς.
α) Ἡ ἱερὰ Εἰκὼν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, φυλασσομένη
ἐντὸς τριῶν ἀργυρεπιχρῦσων θηκῶν, ἐσφραγισμένη δι' ἰσπανικοῦ
κηροῦ, διὰ τῆς σφραγίδος τοῦ ἱεροῦ Καταστήματος τῆς Εὐαγγελι-
στρίας Τήνου, φέρει ἐπ' αὐτῆς τὰ ἑξῆς πολύτιμα κοσμήματα :

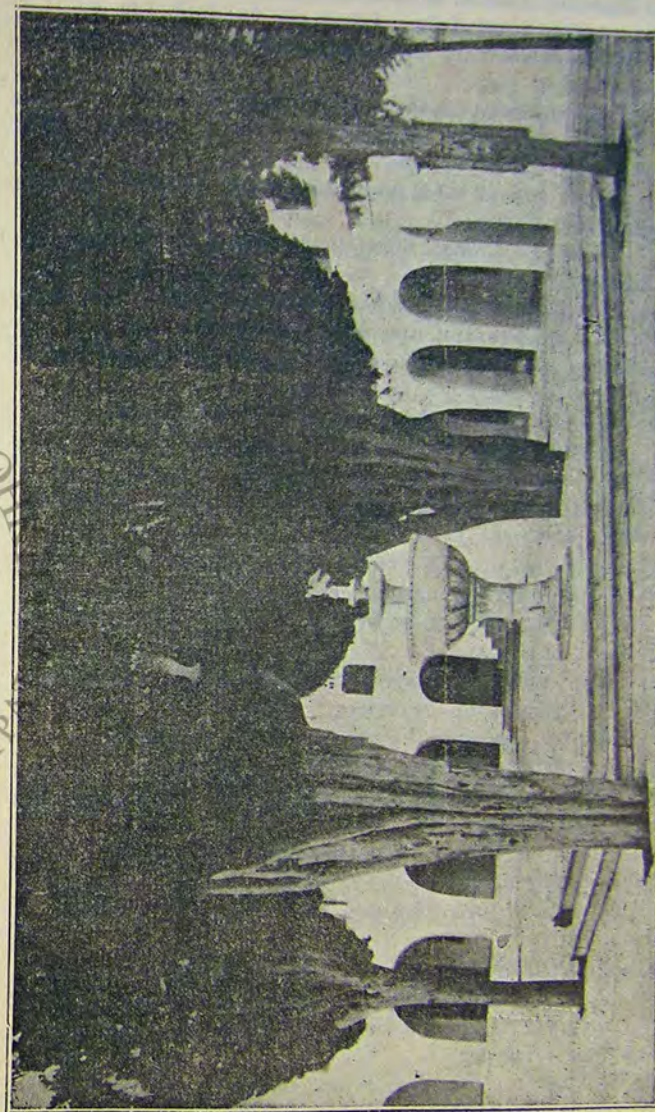
1ον) Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ πλαισίου τῆς Εἰκόνης Σταυρὸν ἀστε-
ροειδῆ, φέροντα εἰς τὸ μέσον ἀδάμαντα, καὶ ἄνωθεν καὶ κάτωθεν ἑξ
(6) δεξιὰ δὲ καὶ ἀριστερὰ ἀνὰ δύο (2) ἐν ὅλῃ δέκα (10) μικροτέ-
ρους τοῦ μεσαίου, ἄνωθεν κρῖνον μετὰ ἀδάμαντος, καὶ εἰς τὰς γω-
νίας καὶ ἄκρα ἀνὰ ἓνα μικροτέρου μεγέθους.

2ον) Κάτωθεν τοῦ ἄνω Σταυροῦ, ζεῦγος ἐνωτίων με ἀδάμαντας
μεγέθους ρεβινθίου.

3ον) Δεξιὰ Σταυρὸν χρυσοῦν με ἑξ (6) ἀδάμαντας.

4ον) Ἐν δακτυλίδιον Ροζέτα στρογγύλον με ἀδάμαντα εἰς τὸ
μέσον, ὀκτὼ (8) μικροτέρους γύρωθεν, καὶ πλαίσιον με ἀδαμαντί-
νους φλοῦδας.

5ον) Σταυρὸν ἐκ πλατίνης, με δεκαεπτὰ (17) μπριλάντια.

Τὸ ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Ἱδρύματος Ἀναβουτήριον. (Ἀφιέρωμα Ὁσίου Παλαμά, Θεσσαλονίκη).

6ον) Ἐνώτιον παλαιᾶς κατασκευῆς, με δέκα (10) ἀδαμαντίνους φλούδας, παριστανούσας ἄνθος—ζεῦγος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 14.

7ον) Ἐν δακτυλίδιον με ἀδάμαντα, μεγέθους ρεβινθίου δεμένον ἐπ' ἀργύρου.

8ον) Ἐν δακτυλίδιον με ἀδάμαντα μεγέθους ρεβινθίου.

9ον) Ἐν δακτυλίδιον με μπρελαντίνην πέτραν μεγέθους ρεβινθίου.

10ον) Δακτυλίδιον με ἀδάμαντα μεγαλειτέρου μεγέθους ἐπὶ τοῦ κιονοκράνου τῆς Εἰκόνης.

11ον) Ἀριστερά—Σταυρὸς ἀργυροῦς με ἑπτὰ (7) ἀδάμαντας καὶ κρῖκον ἄνωθεν.

12ον) Δακτυλίδιον—ροζέτα—με ἀδάμαντα εἰς τὸ μέσον, μεγέθους ρεβινθίου καὶ (8) ὀκτὼ μικρότερους γύρωθεν.

13ον) Σταυρὸς ἐκ πλατίνης με μπριλάντιον εἰς τὸ μέσον, ἀνὰ τρεῖς (3) εἰς τὰ ἄκρα καὶ ἀνὰ ἓνα (1) εἰς τὰς γωνίας.

14ον) Ἐνώτιον παλαιᾶς κατασκευῆς με δέκα (10) ἀδαμαντίνους φλούδας, παριστανούσας ἄνθος, ζεῦγος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 6.

15ον) Δακτυλίδιον με ἀδάμαντα μικρότερον ρεβινθίου.

16ον) Δακτυλίδιον με μεγαλειτέραν πέτραν τοῦ ἄνω, στερεωμένην ἐπ' ἀργύρου.

17ον) Δακτυλίδιον με μπριλάντι μεγέθους ρεβινθίου.

18ον) Ἀστὴρ ἐξ ἀργύρου, πεντάγωνος, ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ μπριλάντιον μεγέθους μεγαλυτέρου ρεβινθίου, ἐπὶ τοῦ κιονοκράνου τῆς Εἰκόνης.

19ον) Εἰς τὸ βάθος τῆς Εἰκόνης ἐπὶ τῆς κεφαλίδος, δακτυλίδιον ἐκ πλατίνης, με μαργαριτάρια μεγέθους ρεβινθίου.

20ον) Δικέφαλος ἀετὸς με ἀδαμαντίνους πέτρας—φλούδας.

21ον) Ἐνώτιον με ἀδάμαντα, ὑπὸ καὶ ἐπὶ τοῦ αἵτου.

22ον) Ἀδάμαντας διαφόρων μεγεθῶν, καὶ δύο (2) μικρῶν ἐρυθρῶν πετρῶν εἰς τὰ ἄκρα.

23ον) Ὅπισθεν τοῦ ἄνω βραχιολίου—ψέλλιον—δακτυλίδιον—ροζέτα—με μικρὸν ἀδάμαντα εἰς τὸ μέσον, δύο (2) μικρότερους δεξιὰ, καὶ ἀριστερὰ καὶ γύρωθεν περὶ τὰς δώδεκα (12) φλούδας ἀδαμαντίνους.

24ον) Ἀριστερὰ τοῦ δικεφάλου—βραχιόλιον—ψέλλιον χρυσοῦν, ἐν τῷ κέντρῳ αὐτοῦ εἰς (1) ἀδάμας αὐγοειδοῦς σχήματος, μετρίου μεγέθους, ἀνὰ τρεῖς (3) μικρότερους εἰς ἑκάστην γωνίαν, καὶ γύρωθεν μικρότερους τοιοῦτους.

25ον) Ὅπισθεν τοῦ ἄνω βραχιολίου Σταυρὸς χρυσοῦς. Καρφίτσα φέρουσα στέμμα ἄνωθεν, ἀποτελούμενον ἀπὸ μικροῦς ἀδάμαντας καὶ φλούδας.

26ον) Ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ τῶν δύο ἀναφερομένων βραχιολίων,

ζεῦγος ἐνωτίων παλαιῶν, φερόντων εἰς τὸ μέσον ἀδάμαντα, γύρωθεν πλαίσιον ἐκ φλουδῶν, κάτωθεν ἕτερον πλαίσιον μαῦρον καὶ κρῖκους με ἀνὰ ἓνα (1) μικρὸν ἀδάμαντα.

27ον) Εἰς τοὺς πόδας τοῦ δικεφάλου, Στέμμα ἀργυροῦν, ἐξ ἀδαμαντίνων φλουδῶν, φέρον ἐν τῷ μέσῳ ἀδάμαντα μεγέθους χονδροῦ ρεβινθίου.

28ον) Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοῦ ἄνω Στέμματος, ζεῦγος χρυσῶν ἐνωτίων με ἀδάμαντα ἕκαστον μετρίου μεγέθους.

29ον) Δεξιὰ τοῦ Στέμματος καρφίς χρυσῇ με δεκατέσσαρας (14) ἀδάμαντας καὶ μικρὰς φλούδας εἰς τὸ μέσον.

30ον) Ἀριστερὰ τοῦ Στέμματος, καρφίς χρυσῇ με ἀδάμαντα εἰς τὸ μέσον, μεγαλύτερον τοῦ ὑπ' ἀρ. 24 περιγραφομένου, φέροντα γύρωθεν δέκα (10) μικροῦς ἀδάμαντας, καὶ ἄλλους μικρότερους περίξ.

31ον) Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τῶν ἀναφερομένων δύο καρφίδων, ζεῦγος ἐνωτίων χρυσῶν με μικροῦς ἀδάμαντας.

32ον) Κάτωθεν τοῦ Στέμματος ἐγκολπίον με ἀδάμαντας, φέρον εἰς τὸ μέσον πρασίνην πέτραν, καὶ κάτωθεν τρεῖς χρυσοῦς.

33ον) Κάτωθεν τοῦ ἐγκολπίου, τρία (3) ἐνώτια με ἀδαμαντίνους μικρὰς πέτρας.

34ον) Ἐπὶ τῶν κεφαλῶν Ἀγγέλου καὶ Θεοτόκου, ζεῦγος βραχιολίων με πολλοὺς μικροῦς ἀδάμαντας, εἰς τὸ μέσον ἀνὰ ἓνα μετρίου μεγέθους, καὶ εἰς τὰ ἄκρα δύο (2) μικρότερους τῶν μεσαίων—ἐλλείπουσι δὲ ἀνὰ εἷς (1) μικρὸς ἐξ ἑκάστου.

35ον) Δεξιόθεν τοῦ ἄνω βραχιολίου τῆς Θεοτόκου, κόσμημα στρογγύλον χρυσοῦν, γύρωθεν με μικρὰ μπριλαντάκια, εἰς τὸ μέσον δὲ πρόσωπον εἰκονίζον τὸν Ἅγιον Ἰωάννην παιδίον.

36ον) Εἰς τὸ μέσον καὶ κάτωθεν τοῦ ἐγκολπίου, καρφίς παριστάνουσα ἀστέρα με δώδεκα ἀκτῖνας ἐκ χρυσοῦ, με ἀδαμαντίνους φλούδας καὶ εἰς τὸ μέσον ἀδάμαντα μέτριον.

37ον) Κάτωθεν τοῦ ἄνω Ἀστέρος, εἰς τὰς δύο ἀκτῖνας ζεῦγος χρυσῶν ἐνωτίων, με ἀδάμαντας μικροῦς.

38ον) Κάτωθεν αὐτῶν ἐν τῷ μέσῳ, Καρφίς με μπριλάντιον εἰς τὸ μέσον, μεγέθους ρεβινθίου, ὀκτὼ (8) μικρότερων γύρωθεν, καὶ ἄλλων πολλῶν λεπτοτέρων.

39ον) Ἀνωθεν τῆς ἄνω καρφίδος, ἀριστερὰ τῆς κεφαλῆς τῆς Θεοτόκου, δακτυλίδιον χρυσοῦν, ρομβοειδές, με δεκαεννέα (19) ἀδάμαντας, ὃ ἐν τῷ μέσῳ μεγαλύτερος.

40ον) Ἀνωθεν τῆς ἄνω καρφίδος, δεξιὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἀγγέλου, δακτυλίδιον ρομβοειδές, με δεκαεννέα (19) ἀδάμαντας μικροῦς καὶ ὃ ἐν τῷ μέσῳ μεγαλύτερος.

41ον) Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς Θεοτόκου, βραχιόλιον—ψέλλιον—με ἐννέα (9) μπριλάντια ἐπὶ πλατίνης σχηματίζοντα στέφανον.

42ον) Δεξιά τοῦ ἄνω στεφάνου, ἐνώτιον χρυσοῦν μετ' ἀντιόχου πέτραν μεγέθους ρεβινθίου.

43ον) Ἀριστερά καὶ κάτωθεν τῆς ἄκρας τοῦ στεφάνου τῆς Θεοτόκου, δακτυλίδιον μετ' ἑσάρου (4) ἀντιόχου, τρία ἀριστερά καὶ ἐν δεξιά καὶ ψύχας ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ δακτυλιδίου.

44ον) Ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ τῆς Θεοτόκου ἐν ἐνώτιον μετ' ἀντιόχου (τὸ ἕτερον τοῦ ζεύγους εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ Ἀγγέλου).

45ον) Ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ τῆς Θεοτόκου καὶ κάτωθεν τοῦ ἄνω ἐνώτιον, ἐνώτιον κρεμαστὸν μετ' ἀντιόχου μεγαλύτερον τοῦ ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ καὶ τρία (3) μικρὰ συνεχόμενα ἄνωθεν (τὸ ἕτερον τοῦ ζεύγους εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ Ἀγγέλου).

46ον) Δεξιά καρφίς, μετ' ἑσάρου ἀδάμαντας, καὶ δύο πέτρας ἄνωθεν μετ' ἑσάρου.

47ον) Κάτωθεν τῆς καρφίδος δακτυλίδιον χρυσοῦν φέρον μετ' ἀντιόχου μεγέθους ρεβινθίου.

48ον) Κάτωθεν τοῦ ἄνω δακτυλιδίου, δακτυλίδιον χρυσοῦν μετ' ἀδάμαντας μέγαλον.

49ον) Δεξιά τῆς Θεοτόκου, καρφίς χρυσοῦς εἰκονίζουσα ἄνθος ἐκ πολλῶν μικρῶν ἀδαμάντων, φέρουσα εἰς τὸ μέσον ἄνθος στρογγύλον, μετ' ἀντιόχου μετρίου μεγέθους.

50ον) Ἀριστερά τοῦ προσώπου τῆς Θεοτόκου, μετ' ἑσάρου ἀριθ. 43, δακτυλίδιον μετ' ἀδάμαντας μετρίου μεγέθους, καὶ γύρωθεν στέφανον ἐκ λεπτοτάτων ἀδαμάντων.

51ον) Κάτωθεν τοῦ ἄνω, καρφίς χρυσοῦς, μετ' ἀδάμαντας εἰς τὸ μέσον μεγέθους ρεβινθίου, παριστάνοντα Ἀστέρα καὶ γύρωθεν δεκατέσσαρας (14) ἀδάμαντας μικροὶ καὶ ὀκτὼ (8) ψιλοὶ ἐπὶ τῶν ἀκτίνων τοῦ Ἀστέρος.

52ον) Εἰς τὸ μέσον τῆς Θεοτόκου, πρὸς τοὺς πόδας, καρφίς χρυσοῦς παλαιὰ μετ' ἑσάρου ἀδάμαντας εἰς τὸ μέσον καὶ ἑννέα (9) μικρότερους γύρωθεν, καὶ ἄλλους μικροὺς, καὶ πλαίσιον μετ' ἑσάρου μέλαινα.

53ον) Κάτωθεν τῆς ἄνω καρφίδος, καρφίς μετ' ἑσάρου χρυσοῦς καὶ μέλαν σμάλτον, φέρον εἰς τὴν κορυφὴν μικρὸν ἀντιόχον, γύρωθεν δέκα (10) ὅμοια ψιλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἀκτίνων ὅμοια ἕτερα δώδεκα (12).

54ον) Δεξιά τῶν ἄνω, ἐνώτιον παλαιόν, ὅμοιον τῶν καρφιστῶν, μετ' ἑσάρου ἀδάμαντας εἰς τὸ μέσον, καὶ ὀκτὼ (8) ψιλοὺς γύρωθεν.

55ον) Ὅμοιος δεξιά, καὶ κάτωθεν τοῦ ἄνω, δακτυλίδιον χρυσοῦν μετ' ἑσάρου πέτραν.

56ον) Εἰς τὸ μέσον τῆς Εἰκόνης, κάτωθεν τοῦ ἑσάρου ἀριθ. 38 καρφίς χρυσοῦς, μέγαλον μεγέθους, μετ' ἑσάρου ἀδάμαντας περὶ τοὺς πενήκοντα (50) γύρωθεν, εἰς τὸ μέσον ἀδάμαντας μετρίου μεγέθους,

ὀκτὼ (8) μικρότερους γύρωθεν αὐτοῦ, καὶ δύο κάτωθεν καὶ ἑνα ἄνωθεν.

57ον) Κάτωθεν τῆς ἄνωθεν καρφίδος, δεξιά καὶ ἀριστερά, ζεύγος ἐνώτιων παλαιῶν, μετ' ἑσάρου ἀδάμαντας εἰς τὸ μέσον καὶ δεκατέσσαρας μικροὺς γύρωθεν.

58ον) Δεξιά καὶ ἄνωθεν τοῦ ἐνώτιου, καρφίς χρυσοῦς μετ' ἀδάμαντας εἰς τὸ μέσον μετρίου μεγέθους καὶ ἑξ (6) μικρότερους γύρωθεν.

59ον) Ἀριστερά καὶ κάτωθεν τοῦ ἐνώτιου, καρφίς χρυσοῦς ὀλίγον μεγαλύτερα τῆς ἄνω, μετ' ἀδάμαντας εἰς τὸ μέσον, μετρίου μεγέθους καὶ ἑξ (6) μικρότερους γύρωθεν.

60ον) Ἄνωθεν τῆς ἑσάρου ἀριθ. 55 καρφίδος ἐν τῷ μέσῳ τῆς Εἰκόνης ζεύγος ἐνώτιων, μετ' ἀδάμαντας μετρίου μεγέθους.

61ον) Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἀγγέλου, δακτυλίδιον χρυσοῦν, εἰς τὸ μέσον μετ' ἑσάρου μέτριον, γύρωθεν δὲ στέφανον μετ' ἑσάρου (10) ἀντιόχου.

62ον) Ὅμοιος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ζεύγος ἐνώτιων χρυσῶν, μετ' ἑσάρου ἀδάμαντας.

63ον) Ὅμοιος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ζεύγος ἐνώτιων χρυσῶν μετ' ἑσάρου ἀδάμαντας τῶν ἄνω.

64ον) Ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ τοῦ Ἀγγέλου, ἐνώτιον μετ' ἀντιόχου τὸ ἕτερον τοῦ ζεύγους τοῦ ἑσάρου ἀριθ. 44.

65ον) Ὅμοιος κάτωθεν τοῦ ἄνω ἐνώτιον, τὸ ἕτερον ἐνώτιον τοῦ ζεύγους ἑσάρου ἀριθ. 45 περιγραφόμενον.

66ον) Δεξιά καὶ ἀριστερά τοῦ ἄνω ἐνώτιον, ζεύγος ἐνώτιων, μετ' ἀδάμαντας μετρίου μεγέθους.

67ον) Δεξιά καὶ κάτωθεν τοῦ ἄνω ἐνώτιον, καρφίς εὐρωπαϊκῆς κατασκευῆς, ἐν τῷ μέσῳ ἀντιόχον μετρίου μεγέθους, ἑξ (6) μικρότερα γύρωθεν, δεκατέσσαρα (14) ὀλίγον μικρότερα, χρυσοῦν μετ' ἑσάρου ὅμοια, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σχῆμα μικροῦ ἄνθους μετ' ἀντιόχου.

68ον) Ἄνωθεν τῆς ἄνω καρφίδος, καρφίς μικρὰ στρογγύλη, εἰς τὸ μέσον ἀδάμαντας μετρίου μεγέθους, καὶ γύρωθεν ἑξ (6) μικροὺς.

69ον) Ἀριστερά καὶ ἄνωθεν τοῦ ἑσάρου ἀριθ. 66 ἐνώτιον, δακτυλίδιον χρυσοῦν, μετ' ἀντιόχου, μέγεθος μικροῦ ρεβινθίου.

70ον) Ἄνωθεν τοῦ ἄνω, καρφίς χρυσοῦς, παριστάνουσα ἄνθος, ἀπὸ ἀδαμαντίνους φλούδας, εἰς τὸ μέσον δὲ ἀδάμαντας μέτριος, δύο ὅμοιους ἀριστερά, καὶ δύο πολὺ μικρότερα.

71ον) Ἄνωθεν τῆς καρφίδος, δύο ἐνώτια ἁνόμοια, τὸ ἑν μετ' ἀδάμαντας, τὸ ἕτερον μετ' ἑσάρου ἀδαμαντίνον.

72ον) Κάτωθεν τῆς ἑσάρου ἀριθ. 70 καρφίδος, καρφίς παριστῶσα καρδιαν μετ' ἑσάρου, μετ' ἀδάμαντας εἰς τὸ μέσον, γύρωθεν δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ στέμματος μικροὶ ἀδάμαντες — ἀργυρόδετος.

73ον) Δεξιὰ τῆς καρδίας δακτυλίδιον—ροζέτα—μὲ μικρὸν μπρι-
λάντιον, καὶ περὶ τοὺς ἑννέα (9) ψιλοὺς ἀδάμαντας.

74ον) Κάτωθεν, ἐπὶ τῶν ποδῶν τοῦ Ἀγγέλου, καρφίς, ὁμοία τῆς
ὑπ' ἀριθ. 52 περιγραφομένης.

75ον) Ἀριστερά τῆς ἄνω καρφίδος—ἐνώτιον παλαιὸν—ὅμοιον
τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 54.

76ον) Κάτωθεν τῶν δύο ἄνω, βραχιόλιον, εὐρωπαϊκῆς κατασκευῆς
μὲ ἀδάμαντα σχήματος αὐγοειδοῦς, τέσσαρας (4) μικροτέρους δεξιὰ
καὶ ἀριστερά, ἕξ (6) μικροτέρους ἄνωθεν καὶ κάτωθεν, καὶ περὶ
τοὺς εἴκοσι (20) λεπτὺς εἰς τὰς πλευράς.

77ον) Εἰς τὰς δύο γωνίας τῆς Ἀγίας Εἰκόνης κάτωθεν δεξιὰ καὶ
ἀριστερά, ζευγὸς ὀφθαλμῶν χρυσῶν, μὲ ἀνὰ ἓν μπριλάντιον ἑκα-
στος, μετρίου μεγέθους.

78ον) Ἐν τῷ μέσῳ κάτωθεν τῆς καρφίδος, τῆς ὑπ' ἀριθ. 56
καρδία χρυσῇ, εἰς τὸ μέσον φέρουσα ἐρυθρὰν πέτραν καὶ γύρω-
θεν ψιλὰ μπριλάντια.

79ον) Κάτωθεν τῆς καρδίας, καρφίς χρυσῇ ἐκ σμάλτου, εἰκονί-
ζουσα πεταλοῦδαν, μὲ εἴκοσι (20) ἀδάμαντας μικροὺς ἐπὶ τοῦ στό-
ματος καὶ τῶν πτερῶν.

80ον) Δεξιὰ τῆς πεταλούδας, πέτρα μπριλάντινος γυμνή, τοποθε-
τημένη διὰ κηρίου, ἐντὸς πλαισίου χρυσοῦ ἀπὸ ἐνώτιον.

81ον) Δεξιὰ καρφίς χρυσῇ μὲ πέτραν πρασίνην μεγάλην—σμά-
ραγδον.

82ον) Ἄνωθεν τοῦ σμαράγδου τούτου, καὶ ἐπὶ τοῦ πλαισίου
τῆς Εἰκόνης, καρφίς χρυσῇ μὲ μικροὺς ἀδάμαντας, φέρουσα τὸ
ὄνομα «Μαρία».

83ον) Ἀριστερά τῆς πεταλούδας, δακτυλίδιον—ροζέτα μὲ πέτραν
χρώματος μελιτζανι—σάπφειρος.

84ον) Ἄνωθεν τοῦ σαπφείρου, ἐπὶ τοῦ πλαισίου τῆς Εἰκόνης,
βραχιόλιον—ψέλλιον παλαιὸν ἐπίμηκες, ἓν τῷ μέσῳ μὲ ἀδάμαντα
μετρίου μεγέθους, δύο (2) μικροτέρους εἰς τὰ ἄκρα καὶ περὶ τοὺς
ἑκατὸν διαφόρων μεγεθῶν, τοποθετημένων ἐπὶ χρυσοῦ σχήματος.

Κατὰ τὸ 1922 ἐτοποθετήθησαν ἐπὶ τῆς Ἀγίας Εἰκόνης καὶ τὰ
κάτωθι πολύτιμα ἀφιερῶματα τὰ ὁποῖα καταχωροῦμεν ἐνταῦθα
κατὰ τὸν αὐξοῦντα ἀριθμὸν τοῦ προηγουμένου πίνακος.

85ον) Ἐν δακτυλίδιον χρυσοῦν μὲ ἀδάμαντα μεγέθους ρεβιν-
θίου, ἀφιέρωμα ἀνωνύμου τεθὲν ἐπὶ τοῦ πλαισίου τῆς Ἀγίας
Εἰκόνης.

86ον) Ἐν δακτυλίδιον χρυσοῦν μὲ μπριλάντιον ἀφιέρωμα τῆς
κ. Μαρίας Στρατούλη, τεθὲν ἐπὶ τοῦ πλαισίου τῆς Ἀγίας Εἰκόνης,
καὶ ἀκριβῶς μετὰ τοῦ ἄνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 85 ἐτοποθετήθησαν ἔνθεν
καὶ ἔνθεν τοῦ μεγάλου ἀστέρος.

87ον) Ἐν δακτυλίδιον χρυσοῦν μὲ τρία μπριλάντια μικρὰ καὶ
τρία μεγάλα, ἀφιέρωμα τῆς κ. Ἀθηνᾶς Παπαζαχαρίου, τοποθε-
τηθὲν εἰς τὸ μέσον τῆς Ἀγίας Εἰκόνης, μετὰ τῆς Παρθένου καὶ
τοῦ Ἀγγέλου, καὶ ἀκριβῶς ἓν τῷ μέσῳ τῶν δύο μεγάλων καρ-
φίδων.

88ον) Ἐν δακτυλίδιον χρυσοῦν μετὰ μεγάλου μπριλάντιον, ἀφι-
έρωμα τῆς κ. Νίκας καὶ Τάκης Παναγιωτοπούλου, υἱοῦ τοῦ Δημάρ-
χου Πειραιῶς, τοποθετηθὲν ἄνωθεν τοῦ δεξιοῦ ὤμου τοῦ Ἀγ-
γέλου.

89ον) Ἐν ζευγὸς ἐνωτίων χρυσῶν μὲ τέσσαρα (4) μπριλάντια,
ἀφιέρωμα ἀνωνύμου, τεθὲν ἔνθεν καὶ ἔνθεν εἰς ὀριζοντίαν γραμμὴν
τῶν πεταλοῦδων καὶ παραπλευρῶς τῶν κινῶν τοῦ πλαισίου.

90ον) Εἰς ἀστερίσκος χρυσοῦς μὲ μικροὺς ἀδάμαντας καὶ ἓν τῷ
μέσῳ αὐτῶν εἰς μεγαλύτερος, ἀφιέρωμα ἀνωνύμου, τοποθετηθεὶς
ἄνωθεν τοῦ μεγάλου στέμματος τοῦ ὑπερθεῖν τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἀγ-
γέλου.

91ον) Ἐν δακτυλίδιον χρυσοῦν μὲ εἴκοσι καὶ ἓν μπριλάντια,
ἀφιέρωμα τῆς δεσποινίδος Ἀλεξ. Βλαχάκη, τοποθετηθὲν μετὰ τοῦ Θεο-
τόκου καὶ Ἀγγέλου, ἀντὶ τοῦ μέχρι τοῦδε δακτυλίδιου, τὸ ὁποῖον
μετατοπισθὲν ἐτοποθετήθη μετὰ τῶν δύο μεγάλων κοσμημάτων,
καὶ εἰς τὴν δεξιὰν πτέρυγα τοῦ Ἀγγέλου.

92ον) Ἐν δακτυλίδιον χρυσοῦν μὲ πέτραν πρασίνην ἓν τῷ μέσῳ
δὲ δέκα (10) μπριλάντια καὶ δύο μικρὰς φλοῦδας, ἀφιέρωμα τῆς κ.
Μόσχας Καίτη, τοποθετηθὲν πλησίον τῆς πτέρυγος τοῦ Ἀγγέλου.

93ον) Ἐν δακτυλίδιον χρυσοῦν μὲ δύο (μπριλάντια) ἀφι-
έρωμα ἀνωνύμου τοποθετηθὲν ἐπὶ τοῦ ὤμου τῆς Θεοτόκου.

Ἀφιερῶματα ἢ Τάματα.

Ἡ ἐπὶ τῆς Ἀγίας ταύτης Εἰκόνης ἐκδηλωθεῖσα Θεία τοῦ Ὑψί-
στου δύναμις, πιστωθεῖσα διὰ τε τῶν δραμάτων καὶ τῶν μετὰ τὴν
ἐκ γῆς ἀποκάλυψιν αὐτῆς ἀπείρων θαυμάτων, ἐτάνυσε τὰς πτέρυ-
γας τῆς ταχυπτέρου φήμης, ἥτις ἐπέταξε περιλαμπρὸς ἀνὰ τὰ πέρατα
τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, καὶ διεσάλπισε τὸ μέγα τῆς θαυματουργ-
ικῆς δυνάμεως ὄνομα τῆς «Εὐαγγελιστρίας τῆς Τήνου» καὶ οὕτως
ἤρξαντο νὰ συρρέωσι πρὸς Αὐτὴν τῶν χριστιανῶν τὰ πλήθη καὶ νὰ
καταφεύγωσιν ὑπὸ τὴν Σκέπην της, πάντες οἱ τῆς βοηθείας Αὐτῆς
ἔχοντες ἀνάγκην, ἐκεῖ δὲ προσερχόμενοι ἐβεβαίουντο ὅτι «οὐδεὶς
προστρέχων ἐπ' Αὐτὴν κατησχισμένος παρ' Αὐτῆς ἐκπορεύεται, ἀλλ'
αἰτεῖται τὴν χάριν καὶ λαμβάνει τὸ δῶρον πρὸς τὸ συμφέρον τῆς
αἰτήσεως» καὶ ὅτι τοῖς μετὰ πίστεως εἶτε ἐκ τοῦ πλησίον εἶτε ἐκ
τοῦ μακρόθεν Αὐτὴν ἐπικαλουμένοις, τείνει τὴν χεῖρα σώτειραν,
παρέχουσα τὴν ὑγίαν τοῖς ἀσθενοῦσι, τὴν ἐλευθερίαν τοῖς αἰχμα-

λώτοις, τὴν βοήθειαν τοῖς πένησι, τὴν σωτηρίαν τοῖς χειμαζομένοις, τὴν ἀπόκτησιν τέκνων τῆς στείρας, τὴν παροχὴν κερδῶν τοῖς ἐντίμως συνάλασσομένοις, τοῖς γεωργοῖς τὴν καρποφορίαν τῶν ἀγρῶν των, τοῖς κτηνοτρόφοις τὴν ἀπὸ νόσους ἀπαλλαγὴν τῶν ζώων. Οὗτοι δὲ πάντες, οἱ τὴν αἴτησιν ὑποβαλόντες καὶ τὰ δῶρα λαβόντες εὐγνώμονες πρὸς τὴν Παρθένον δεικνύμενοι, ἐκδηλοῦσι τὴν εὐγνωμοσύνην των καταθέτοντες τὰ δῶρα των πρὸς Αὐτῆς, καὶ ἐντεῦθεν ὁ πλοῦτος τοῦ ἀργύρου καὶ τοῦ χρυσοῦ ὁ ἐν τῷ Ναῷ αὐτῆς ὁρῶμενος, εἴτε ὑπὸ μορφὴν Εἰκόνων, εἴτε πολυελαίων, εἴτε κανδυλῶν, ἢ ἱερῶν σκευῶν καὶ ἄλλων ἀναθημάτων, δι' ἃ οὐδεὶς ἐκπλήσσεται, διότι πάντα ταῦτα εἶνε ἀψευδῆ μαρτύρια τῶν ὑπὲρ φύσιν γεγονότων τῶν ἀπορρεόντων ἐκ τῆς θείας δυνάμεως τῆς ἱερᾶς ταύτης εἰκόνης.

Πλὴν τῶν εἰς χρήματα προσφορῶν, καὶ τῶν εἰς ἔλαιον, κηρόν, λίβανον, ὑφάσματα καὶ ζῶα ἀκόμη προσφερομένων, δύναται τις ἐκ τῆς παρατιθεμένης ἐνταῦθα ἐλαχίστης ὡς πρὸς τὸ σύνολον σημειώσεως νὰ παρατηρήσῃ ὅτι σχεδὸν ἅπαντα τὰ τοῦ Ναοῦ ἱερὰ σκεύη καὶ ἄμφια εἰσὶ δῶρα ἀναμνηστικὰ βεβαίως τῶν χαρίτων ἃς ἐπιδαψίλευσεν ἡ Θεοτόκος εἰς τοὺς προσεγγεγκόντας ταῦτα. Κατωτέρω δημοσιεύομεν σημειώσιν κατὰ εἶδος τῶν ἀφιερωμάτων, ὡς καὶ τὸν δωρητὴν, σὺν τῷ χρόνῳ τῆς δωρεᾶς, τῶν ὧν ἡδυνήθημεν νὰ ἀνεύρωμεν ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος. Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν δώρων τῶν προσαγομένων ὑπὸ διαφόρων Χριστιανῶν, εἴτε ἀπ' εὐθείας στελλομένων εἰς τὸν Ναόν, οἱ πρῶτοι ἐπίτροποι καὶ δωρηταὶ πάσης ἐδράττοντο εὐκαιρίας ὅπως ζητήσωσι τὴν συνδρομὴν τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου διὰ τὴν τελειοποίησιν καὶ τὸν πλουτισμὸν τῶν χρειδῶν τοῦ ἀνεγερθέντος Ναοῦ.

Κατὰ τὸ 1830 προκειμένου ὁ Ἐπίτροπος Χατζῆ Γεώργιος Σιῶτος νὰ μεταβῇ εἰς Κωνσταντινούπολιν χάριν ὑποθέσεών του, ἡ Ἐπιτροπὴ τὸν ἐφωδίασε διὰ τοῦ ἐπομένου ἐγγράφου της.

(Τ. Σ.)

«Ὁ ἡμέτερος συνάδελφος Χατζῆ Γεώργιος Σιῶτος, ἀπέρχεται ἐντεῦθεν διὰ Κωνσταντινούπολιν, δι' ἀναγκαίας του ὑποθέσεως, καὶ πάλιν Θεοῦ θέλοντος ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἐπανέλθῃ ἐντὸς ὀλίγου.

«Ἐφοδιάζεται λοιπὸν μὲ τὸ παρὸν μας ἀποδεικτικόν, πρὸς πιστοποίησιν τῶν εὐσεβῶν Χριστιανῶν καὶ συνδρομητῶν ἐκεῖνων οἱ ὅποιοι θέλουν νὰ συνεισφέρουν χάριν εὐλαβείας ἢ ταξίματα εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦτον ἐπ' ὀνόματι «ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου» καὶ ἃς εἶνε βέβαιοι, ὅτι ὁ ρηθεὶς Χατζῆ Γεώργιος εἶνε συνάδελφος καὶ εἰς τῶν Ἐπιτρόπων μαζὺ μὲ ἡμᾶς, τῆς ἐνταῦθα ἄνω εἰρημένης Ἐκκλησίας. Καὶ διὰ βεβαίωσιν, ἐπισφραγίζεται μὲ τὴν σφραγίδα τῆς

Ἐκκλησίας ἡ παρούσα ἐγγράφος ἀπόδειξις καὶ ὑπογράφεται καὶ παρ' ἡμῶν τῶν Ἐπιτρόπων.

Τήνος τῇ 4 Νοεμβρίου 1830.

Οἱ Ἐπίτροποι τοῦ Ναοῦ.
ΣΤΑΜΑΤΕΛΛΟΣ ΚΑΓΚΑΔΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΟΣΟΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΑΔΔΕΡΓΗΣ

Ὁ Σιῶτος ἐπανελθὼν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὸ 1831 ἐκτὸς διαφόρων ἄλλων δώρων, ἔφερε καὶ τὰ μέχρι σήμερον ὑπάρχοντα τέσσαρα ἀρξαντινα Μανουάλια προσφερθέντα ὑπὸ τοῦ Χ. Γεωργίου Ράπτου ἀπὸ Μπεσήκτασι τὸν Νοέμβριον τοῦ 1831.

Παραθέτομεν ἤδη τὴν σημείωσιν τῶν ἀφιερωμάτων περὶ ὧν ὑπεσχέθημεν ἀνωτέρω.

Πρὸς χρῆσιν τοῦ Ναοῦ.

1823) Τὸ πρῶτον ἀφιέρωμα τὸ κατὰ τὸ 1823 γεγόμενον πρὸς χρῆσιν τοῦ Ναοῦ, ἦτο μονοκάνδυλον ἀργυροῦν. Δῶρον τοῦ Ἰωάννου Λεβαντῆ (Κεμπέλα) Τηνίου.

1851) Πολυέλειος ἀργυροῦς ἐπτάφωτος. Δῶρον Γεωργίου Κ. Ρήγα.

1851) Κανδύλιον μονόφωτον φέρον τῆς ἑξῆς σημειώσιν:

«Τῷ ἐν Τήνῳ Πανσέπτῳ Ναῷ τῆς Παναχαράντου Θεομήτορος, ἀνατεθέντες, θερμῶς ἱκετεύομεν Θεόδωρος καὶ Παυλίνα Μπεναρδέλλη, Εὐάγγελος Κολομπός, εὐπρόσδεκτον γενέσθαι 1851.»

1851) Πολυέλειος ἀργυροῦς φέρων τὴν ἀφιέρωσιν «Μπήλιω Δ. Ρασσογιάννη—Υδραία.

1856) Κανδύλιον ἀργυροῦν. Δῶρον Ἀντωνίου Ἀμπελικοπούλου.

1857) Κανδύλιον ἀργυροῦν ἐπίχρυσον, φέρον τρεῖς εἰκόνας ἐκ σμάλτου «Δῶρον Γιαννάκου Δεδούση.»

1857) Κανδύλιον τετράφωτον ἀργυροῦν. Δῶρον Αἰκατερίνης Καλάνδα.

1857) Κανδύλιον ἀργυροῦν τετράφωτον. «Δῶρον Σαράντου Καλαμίτζα.

1857) Ζεῦγος διφώτων κηροπηγείων «Δῶρον Ἰωακείμ Καλαμάρη Ἀρχιμανδρίτου.

1857) Κανδύλιον ἀργυροῦν. «Δῶρον Γεωργίου Χατζηκώστα ἐκ Τεργέστης.»

1858) Κανδύλιον ἀργυροῦν τετράφωτον. «Δῶρον Χρυσούλας Ἀλμυράντης.»

1859) Κανδύλιον ἀργυροῦν «Δῶρον Λαζάρου Ἰωάννου.»

1860) Δίσκος ἀργυροῦς ἐπιμήκης «Δῶρον Ἐπαμεινώνδα Κρεστανίτου.»

1860) Κανδύλιον ἀργυροῦν τετράφωτον. «Δῶρον Γεωργίου Π. Ξενάκη».

1860. Κανδύλιον ἀργυροῦν. «Δῶρον Χ. Ἰωάννου Δημητρίου.»

1861. Κανδύλιον ἀργυροῦν. «Δῶρον τῆς ἐν Παρισίοις Πριγκιπίσσης Σοφίας Σκαναβῆ διὰ Π. Σούτσου».

1864. Κανδύλιον ἀργυροῦν. «Δῶρον Γεωργίου Τζερελντή».

1866. Κανδύλιον ἀργυροῦν τετράφωτον εἰκονίζον ἄμπελον με σταφυλὰς. «Δῶρον τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Μαροκοπούλου.»

1867. Ἀτμόπλοιο ἀργυροῦν «Τὸ Πανελλήνιον» «δῶρον Νικολάου Σαχτούρη».

1867. Ἀτμόπλοιο ἀργυροῦν «τὸ Ἀρχάδιον» «δῶρον ναυτῶν Ἀρχαδίου».

1867. Ἀτμόπλοιο ἀργυροῦν «ἡ Ἐνωσις» δῶρον ναυτῶν Ἐνωσεως».

Σημειωτέον ὅτι τὰ τρία ταῦτα ἀτμόπλοια πρωτηγωνίστησαν ἐκ περιτροπῆς εἰς πάντας τοὺς Ἑθνικοὺς ἀγῶνας τῆς Κρήτης ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος, διατρέξαντα πολλάκις τὸν ἔσχατον κίνδυνον ἐκ τῆς καταδιώξεως τοῦ Τουρκικοῦ στόλου διασπασαντα ἡρωϊκῶς πάντα ἀποπλεισμόν τῆς μαχομένης ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς ἡρωϊκῆς Μεγαλονήσου, καὶ διασωθέντα πάντοτε τῇ βοήθειᾳ τῆς Θεοτόκου, ἐντεῦθεν ἀπέρρευσαν αἱ ἀφιερώσεις τῶν ἐν λόγῳ ἀργυρῶν ἀτμοπλοίων.»

1868) Κανδύλιον ἀργυροῦν ἐπτάφωτον. «Δῶρον Ἀποστόλου Διαμαντοπούλου».

1869. Κανδύλιον ἀργυρεπίχρυσον. «Δῶρον Σ. Δ. Κανέλλου».

1871. Κανδύλιον ἀργυροῦν. «Δῶρον Δημητρίου Γ. Ρηγανέσκου».

1871. Κανδύλιον ἀργυροῦν, φέρον ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν «Εἰς τὸν ἐν νήσῳ Τήνῳ θεῖον ναὸν τῆς Κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου τῆς Εὐαγγελιστρίας, παρὰ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ ταπεινοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Δημητρίου Γεωργίου Ρηγανέσκου ἐκ Σερρών 1871».

1871. Κανδύλιον ἀργυροῦν τετράφωτον. «Δῶρον Γ. Ν. Ξενάκη καὶ Κ. Γ. Ξενάκη».

1872. Κανδύλιον ἀργυροῦν μονόφωτον. «Δῶρον τῆς Κοινότητος τοῦ χωρίου Διόπσης».

1872 Κανδύλιον ἀργυροῦν μονόφωτον με τρία δρακόντια κηροῦ. «Δῶρον Ν. Πανταζίδη».

1872. Κανδύλιον ἀργυροῦν τετράφωτον. «Δῶρον Νικολ. Πανταζῆ ἐκ Κουτάλεως 1872».

1874. Κανδύλιον ἀργυρεπίχρυσον. «Δῶρον Νικολάου καὶ Ἰωάννου Καλάρη ἐμπόρων».

1874. Κανδύλιον ἀργυροῦν. «Δῶρον Ἀνδρέα Καμπᾶ».

1878. Κανδύλιον ἐπτάφωτον, ἀργυρεπίχρυσον. «Δῶρον Ἀριστείδου Καρέντζου».

1881. Κανδύλιον ἀργυροῦν. «Δῶρον Λεωνίδα Κροντηρᾶ ἐν Βρατλα».

1882. Κανδύλιον χρυσοῦν. «Δῶρον Κ. Μηκοπάνου ἐξ Ἀθηνῶν».

1884. Δύο κανδύλια ἀργυρεπίχρυσα. «Δῶρον Ἰωάννου Γενοβέζου».

1886. Κανδύλιον ἀργυρεπίχρυσον πρὸ τοῦ προσκυνηταρίου. «Δῶρον Γερασίμου καὶ Βιολέτας Κούπα μηνὶ Ἰουλίῳ 1886».

1895. Κανδύλιον ἀργυρεπίχρυσον. «Δῶρον Μαρίας Πανταζῆ Δημητριάδου ἐξ Ἀθηνῶν πασχούσης πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐκ νευρικῆς ταραχῆς καὶ ἰαθείσης».

1897. Κανδύλιον ἀργυρεπίχρυσον. «Δῶρον ἀνωνύμου ἐκ Πειραιῶς».

1897. Κανδύλιον ἀργυροῦν τετράφωτον. «Δῶρον Εὐσταθίου Παῖζη».

Δὲν θὰ ἐπὶ ῥεκεῖ ὁ ἡὼρος ἐὰν ἐσυνεχίζομεν τὴν καταγραφὴν τῶν ἐκαστοτε προσφερομένων καὶ τοποθετουμένων τῇ αἰτήσει τῶν προσφερόντων ἐν τῷ Ναφ κανδυλίων, ὧν ἄλλα μὲν ἀντικαθιστῶσι πεπαλαιωμένα, ἄλλα δὲ καὶ προστιθέμενα αὐξάνουσι τὸν πλοῦτον τοῦ ἐν τῷ Ναφ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ, δι' ὃ καὶ ἀρκοῦμενοι εἰς τὰ καταγραφέντα κλείομεν τὸν ἄνω κατάλογον.

Ἱερά Σκεύη.

1824. Ἅγιον Ποτήριον ἀργυρεπίχρυσον φέρον τὴν ἐξῆς ἀφιέρωσιν. «Δέησις τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Βασιλείου, Συμβίας καὶ τῶν τέκνων καὶ Παναγῆ, Δημητρίου, Γεωργίου, Ἰωάννου καὶ Θεοδώρου 1824».

1833. Δύο δίσκοι ἱεροὶ ἀργυροί. «Δῶρον Ἀντωνίου Σαβέρη καὶ Γιαννάκου Σανσάρη ἐκ Σμύρνης».

1839. Ζεῦχος τρικήρων κηροπηγείων. «Δῶρον τῆς Μαρτιῶς Ι. Σεκιάλη ἐν Κωνσταντινουπόλει».

1848. Σταυρὸς ἀργυροῦς πρὸ τοῦ τέμπλου, κατεσκευάσθη δι' ἐξόδων Χ' Πιπίνας Νικολαΐδου, χορηγῆσαντος τοῦ Ἰδρύματος τὸν ἀργυρον.

1850. Θυμιατήριον ἀργυροῦν. «Δῶρον Ἀντωνίου Ὁργιάνου Τηνίου».

1857. Ἅγιον Ποτήριον ἀργυρεπίχρυσον μετὰ δισκαρίου, φέρον τὴν ἀφιέρωσιν. «Διὰ δαπάνης τοῦ Δημητρίου Δεκανέως καὶ τῶν τέκνων, Γεωργάκη, Ἀθανασίου, Ταξιάρχου, Κυριακούλας, Μαρίας Προσκυνητριάς, Θεοδώρου Γεωργίου. Ἐν Ἀταλάντῃ τὴν 20 Ἀπριλίου 1857. Ἐκ τοῦ Δήμου Λαρυμνῆς διὰ χειρὸς Δ. Ναοῦμ».

1865. Ἀρτοφόριον καὶ ἅγιον ποτήριον ἀργυρεπίχρυσον Ρωσικῆς κατασκευῆς. «Δῶρον τοῦ ἐν Ὀδυσσῶ Θεοδώρου Μ. Μαυροκορδαίου».

1865. Ἀρτοφόριον ἀργυρεπίχρυσον. «Δῶρον Λαζαρή Κοκίνου».

1867. Σταυρὸς ἀργυρεπίχρυσος τῆς ἀπολύσεως. «Δῶρον Νικολάου Ἰωάν. Καράλη».

1897. Ἀργυροῦν δοχεῖον ὕδατος. «Δῶρον Μαριγῶς Ν. Μινάρδου».

Ἱερὰ Εὐαγγέλια.

1824. Εὐαγγέλιον ἀργυρόδετον. Ἐκδοσις Ἑνετίας 1754. Ἀφιέρωμα τοῦ δούλου τοῦ θεοῦ, Θεοδώρου Καιβωτοῦ Χ' Πολυδώρου.

1828. Εὐαγγέλιον κοκκίνῳ βελούδῳ περικεκαλυμμένον, ἀργυρεπίχρυσον. «Δῶρον Ἰωάννου Κυριακοπούλου Πελοποννησίου».

1838. Εὐαγγέλιον ἀργυρόδετον. — Ἐκδοσις Ἑνετίας 1811. «Δῶρον τοῦ ποτὲ Ἰωάννου Ἀσημίνας, καὶ τῶν τέκνων».

1852. Εὐαγγέλιον ἀργυρεπίχρυσον, φέρον ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ ἐκ σμάλτου, καὶ εἰς τὰς τέσσαρας αὐτοῦ γωνίας τοὺς τέσσαρας Εὐαγγελιστὰς καὶ τούτους ἐκ σμάλτου καὶ γύρωθεν ὄλων λίθους λευκοῦς. Ὅπισθεν δὲ τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ ἐν ἀναγλύφῳ. Ἐκδοσις Ἑνετίας 1842. «Δῶρον Ἰωάννου καὶ Γερασίου ἀδελφῶν Φιλιππάκη 1852».

1863. Εὐαγγέλιον ἀργυρόδετον. Ἐκδοσις Ἑνετίας 1811. Ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ τούτῳ ὑπάρχει ἡ ἐξῆς σημείωσις. «Εἰς τὰ 1863 Ἀυγούστου 11 ἔκαμα δύο μῆνας ἐρχόμενος εἰς τὸν Ναὸν τῆς Θεοτόκου καὶ ἔγεινα καλά. Ἦμουν ἀσθενής».

ΑΝΘΙΜΟΣ Ἱερομόναχος.

1876. Εὐαγγέλιον ἀργυρεπίχρυσον, φέρον ἐφ' ἑνὸς τὴν Ἀνάστασιν καὶ ἐξ ἄλλου τὴν Σταύρωσιν καὶ κύκλῳ τούτων ἐξ ἀργύρου τοὺς Προφῆτας καὶ τοὺς Εὐαγγελιστὰς.

Ἐκδοσις Ἑνετίας 1785. «Δῶρον Ἰωσήφ Προσκυνητοῦ Καπετανάκη».

1884. Εὐαγγέλιον βελούδιον χρώματος βυσίνου. Ἐκδοσις Ἑνετίας 1883. «Δῶρον Γεωργίτσας Χ' Ἀντωνίου ἐξ Ἀϊδινίου».

1892. Εὐαγγέλιον μικρὸν ἀργυρεπίχρυσον φέρον ἐφ' ἑνὸς τὴν Ἀνάστασιν καὶ γύρω ταύτης τοὺς τέσσαρας Εὐαγγελιστὰς καὶ γύρωθεν πέτρας. Ὅπισθεν δὲ τὴν σταύρωσιν ἐν ἀναγλύφῳ, καὶ τὴν ἐξῆς ἀφιέρωσιν. «Ἱερῷ Ναῷ Εὐαγγελισμοῦ Τήνου. Χαρίκλεια Ἰωάννου Ἀντωνιάδη ἀφιερῶ. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ 24 Μαΐου 1892».

1895. Εὐαγγέλιον Ρωσικὸν ἀργυρεπίχρυσον ἐν τῷ μέσῳ ἔχον τὴν Ἀνάστασιν καὶ γύρωθεν τοὺς τέσσαρας Εὐαγγελιστὰς, φέρον τὴν ἐξῆς ἀφιέρωσιν.

«Τοῦτο τὸ θεῖον καὶ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ἀφιερῶν ἡγὼ Παρθένιος Μοναχὸς ἀπὸ Ἁγίου Ὄρους, κελλίον δὲ Εὐαγγελισμὸς τῆς Κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου, ἐπειδὴ μᾶς ἡξίωσε καὶ ἤλθομεν εἰς προσκύνησιν τῇ 28 τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους 1875 καὶ εἰς ἐνθύμησιν ἀποστέλλομεν αὐτό, μετὰ τῆς συνοδείας μου Ἀνατολίου Ἱεροδιακόνου καὶ Ἀνθίμου Μοναχοῦ».

Ἐκτὸς τῶν ἀναφερομένων Ἱερῶν Εὐαγγελίων ὑπάρχουσι καὶ ἕτερα Εὐαγγέλια δῶρα ἀνωνύμων τὰ ἐξῆς.

1) Εὐαγγέλιον ἀργυρόδετον. Ἐκδοσις Ἑνετίας 1796.

2) Εὐαγγέλιον ὅμοιον τῷ πρώτῳ. Ἐκδοσις Ἑνετίας 1780.

3) Ὅμοιον τῷ πρώτῳ. Ἐκδοσις Ἑνετίας 1891.

4) Ὅμοιον » » » 1898.

5) Ἀπόστολος Ἀργυρόδετος » » 1860.

Ἱερὰ ἄμφια.

1850. Πολυτελέστατα χρυσοκέντητα ἱερὰ ἄμφια ἦτοι καλύμματα Εὐαγγελίου, Ἁγίου Ποτηρίου, ἀέρων κτλ. «Δῶρον Μαργιωρῆς Σχαρλάτου».

1851. Κάλυμμα προσκυνηταρίου ἐκ Βελούδου κοκκίνου χρυσοκέντητου. «Δῶρον Ἑλένης Ἀντωνίου Γιαλούση ἐν Τεργέστη».

1854. Δι' ἐνδυμασίας ἱερέων τέσσαρα τόπια χρυσοκέντητου ὑφάσματος μετὰ τῶν πρὸς στολισμὸν αὐτῶν ἀναγκασιούτων κοσμημάτων, καὶ τρία τεμάχια βελούδου κοκκίνου. «Δῶρον Νικολάου Παρίση Τηνίου».

1861 Ἀῆρ χρυσοκέντητος φέρων ἐν τῷ μέσῳ χρυσοκέντητον τὸν Χριστὸν ἐν Ποτηρίῳ.

Διὰ χειρὸς Πιπίνας Μησαῆλ ἐν Σμύρῃ 1861.

1876. Ἀῆρ Χρυσοκέντητος. «Δῶρον Ἑμμανουὴλ καὶ Βασιλικῆς Παππαδοπούλου. Καλάμαι 1876».

1895. Κάλυμμα Προσκυνηταρίου χρυσοκέντητον μετάξινον χρώματος κυανοῦ ἀνοικτοῦ. Ἐν τῷ μέσῳ τούτου εἶνε κεντημένη διὰ χρυσοῦ ἡ Εἰκὼν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. «Δῶρον Εὐαγγελινῆς Καταπόδη, 25 Μαρτίου 1895 ἐν Κωνσταντινουπόλει».

1896. Κάλυμμα Προσκυνηταρίου φέρον ἐν τῷ μέσῳ τὴν Εἰκόνα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ χρυσοκέντητον καὶ τὴν ἐξῆς ἀφιέρωσιν. Ἀπὸ Οἶαν Θήρας Εἰρηνοῦλα Ἑμμ. Λεάνδρου 1896.

Διάφορα Ἀναθήματα

ἐπιχειρημένα εἰς τοὺς Πολυελαίους καὶ κανδύλας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

1) Οἶκος ἀργυροῦς. «Δῶρον Ἰωάννου καὶ Παναγιώτου Ἑμμανουὴλ 1866».

- 2) Οίκος ἀργυροῦς. «Δῶρον Μαριγῶς Σ. Πασσαράκη».
 - 3) Βρίκιον ἀργυροῦν — Ἀδελφοὶ Δεδούση ἐκ Γαλαξειδίου.
 - 4) Οἰκία ἀργυρᾶ φέρουσα μόνον τὰ γράμματα Χ. Μ.
 - 5) Σκοῦνα δνομαζομένη Ὀλγα καὶ ἀνήκουσα εἰς Δημ. Βαφειαδάκην, ἥτις σφηνωθεῖσα εἰς βράχον καὶ διασωθεῖσα ἀφιερῶθη ὑπὸ τοῦ πλοίαρχου αὐτῆς.
 - 6) Σῶμα παιδὸς ἀργυροῦν ἀφιερῶθ' ἐν κατὰ τὸ 1896 ὑπὸ Γεωργίου Κορηλάκη, καθ' ὅσον διεσώθη ὁ υἱὸς του ἐξ ἐπικινδύνου ἀσθενείας.
 - 7) Τρεχαντήριον ἀργυροῦν. «Δῶρον Λινάρδου, Ἰωάννου Δανιόλου».
 - 8) Βρίκιον ἀργυροῦν. Τὸ πλοῖον τοῦτο ταξιδεύει εἰς τὰ παράλια τῆς Ἰσπανίας ἐκρύπτησεν. Ἰχθὺς δὲ σφηνωθεὶς εἰς τὴν ὁπλὴν, ἐκράτησε τὰ ὕδατα καὶ τὸ πλοῖον διεσώθη. Κατὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ πλοίου ὁ πλοίαρχος ἀνεκάλυψε τὸν σφηνωθέντα ἰχθὺν καὶ τὴν αἰτίαν τῆς διασώσεως τοῦ πλοίου του. Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ κινδύνου εἶχεν ἐπικαλεσθῆ τὴν βοήθειαν τῆς Θεοτόκου, ἀντελήφθη τὸ θαῦμα, καὶ τὸ μὲν βρίκιον ἀπέστειλεν ἀργυροῦν, τὸν δὲ σφηνωθέντα ἰχθὺν παρὰ τὴν πλευρὰν τοῦ πλοίου χρυσοῦν.
 - 9) Λύχνος φαρμακείου ἀργυροῦς. Φέρων τὴν ἐξῆς ἀφιέρωσιν «Ἀφιέρωμα Εὐαγγέλου Κωνσταντίνου, τοῦ ἀπωλεσθέντος παρ' ἐνὸς ἔτους εἰς τὰς ὑπογείους στοὰς τῶν μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου. Ἐπὶ τέσσαρα ἡμερονύκτια ἐλογιζόμενον νεκρὸς, χάριτι δὲ τῆς Εὐαγγελιστρίας εὐρέσθη σωὸς καὶ ὑγίης».
- «Ἐν Λαυρίῳ 1893 Μαρτίου 20».
- 10) Σκοῦνα ἀργυρᾶ. Ἀφιέρωμα Α. Σαλαπάτη Πόρος.
 - 11) Οἰκία ἀργυρᾶ φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν Ἀνέστης Κρεοῦζης.
 - 12) Μικρὸς λέβης ἀργυροῦς, ἐν ᾧ ἴσταιται μικρὸς παῖς, φέρων τὴν ἐξῆς ἀφιέρωσιν «Γεώργιος Νικολάου Ξενάκης» Λουκουμιτζίης εἰς Σμύρνην. Παναγιώτης, Ἀναστασία». Ὁ παῖς τοῦ Ζαχαροπλάστου Ξενάκης πεσὼν ἐξ ἀπροσεξίας ἐντὸς τῆς εἰς τὸν λέβητα βραζούσης ζαχαρέως διεσώθη τῇ ἐπικλήσει τῆς Παναγίας ὑπὸ τοῦ πατρός, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἀφιέρωμα.
 - 13) Ἰχθὺς ἀργυρεπίχρυσος, φέρων τὰ ἐξῆς στοιχεῖα
18 — Δ. Π. Σ. Ι. Χ. Χ' Ν. 52.
- Ἀφιέρωμα πλοίαρχου Ψαριανοῦ ὅστις κατὰ τὸ 1852 ταξιδεύων ἐν τῷ Ὠκεανῷ ἠπειλήθη νὰ καταποντισθῇ ὑπὸ πελωρίου κήτους, ἐπικαλεσθεὶς δὲ τὴν βοήθειαν τῆς Παναγίας διεσώθη.
- 14) Δοχεῖον ἀργυροῦν (κάδος) πέριξ τοῦ ὁποίου κρέμονται βδέλλαι. Ἀφιέρωμα κουρέως διασωθέντος ἐξ ἐπικινδύνου ἀσθενείας διὰ βδελλῶν τὰς ὁποίας ὠνευρεῦθ' ἡ νὰ ἐπιθέσῃ ἐπὶ τοῦ πάσχοντος μέρους.

- 15) Ἐντόσθια ζῶον καὶ ἐργαλεῖα Κρεοπώλου ἀργυρᾶ. Ἀφιέρωμα τοῦ Σμυρναίου Κρεοπώλου Χατζῆ Δ. Τζακαλῆ.
- 16) Πνεύμονες καὶ καρδία ἀνθρώπου, ἐν τῷ μέσῳ δὲ τούτων ἐπικαθῆται φυστίκιον. Ὁ ἀφιερῶσας ταῦτα, τρώγων φυστίκια, ὀλίγον δεῖν νὰ τῷ ἐπιφέρῃ τὸν θάνατον, διότι ἐν τούτων εἰσχωρήσαν διὰ τοῦ φάρυγγος εἰς τοὺς πνεύμονας τῷ ἐπέφερε φοβερὸν κίνδυνον πνιγμονῆς. Ἐπικαλεσθεὶς δὲ τὴν βοήθειαν τῆς Παναγίας ἐσώθη καὶ εἰς ἀνάμνησιν τοῦ γεγονότος ἐπέμψ' ἐν ἀναφερόμενα ἀνάθηματα.
- 17) Κλειδίον οἰκίας ἀργυροῦν. Εἰς τὴν οἰκίαν Σμυρναίου τινὸς κατοικοῦντος εἰς τὴν ἐσχόλῃν, ἐπῆλθον κατὰ τινα νύκτα καθ' ἣν οὗτος ἀπουσίαζεν εἰς κυνήγιον λησταὶ προσηπάθησαντες νὰ ἀνοίξωσι τὴν θύραν, δι' ἀντικλεῖδος. Ἀλλὰ κατὰ τὴν παραβίασιν θραύεται τὸ ἀντικλεῖδον, ἐκ τοῦ γενομένου δὲ θορύβου ἐξυπνήσασα ἡ ἐν τῇ οἰκίᾳ κοιμωμένη οἰκοδέσποινα καὶ ἀντιληφθεῖσα τὸν κίνδυνον, ἐπικαλεῖται διὰ φωνῶν βοήθειαν, προσδραμοῦσα δὲ περίπολος ἐκεῖ που εὕρισκομένη συλλαμβάνει τοὺς ληστές.
- 18) Ἀροτρον ἀργυροῦν συρόμενον ὑπὸ ἵππων. Δῶρον χωρικοῦ οὐτιγὸς οἱ ἵπποι ἀφηνιάσαντες, ὀλίγον ἔλειψε νὰ τὸν κατακερματίσωσι συμπαρασύραντες αὐτὸν μετὰ τοῦ ἀρότρου. Σωθεὶς ὡς ἐκ θαύματος ἀπέστειλε τὸ ἀναφερόμενον δῶρον.
- 19) Κάρρον ὑπὸ βοδὸς συρόμενον ἀργυροῦν. Δῶρον πατρός, οὐτιγὸς τὸ παιδίον καταπλακωθὲν ὑπὸ τοῦ κάρρου, διεσώθη τῇ ἐπικλήσει τῆς Παναγίας ὅπως ἀβλαβές.
- 20) Δύο μεγάλαι καρδίαι ἀργυρᾶ. Δῶρον τῆς ἐν Τεργέστη οἰχογενείας Ράλλη πάσχοντος τοῦ υἱοῦ αὐτῆς ἐκ καρδιακοῦ νοσήματος καὶ ἰαθέντος.
- 21) Ἀργυροῦν ἀπεικόνισμα εἰς σμικρὸν τῆς Ἀγορᾶς τῶν Ἀθηνῶν. Ἀφιέρωμα τοῦ ἀναλαβόντος τὴν κατασκευὴν ἐργολάβου Ἡλίας Οἰκονόμου, ὅστις καταπεσὼν ἐκ τῆς ἀνωτάτης αὐτῆς ὀροφῆς, οὐδόλως ἔπαθέ τι ἐπικαλεσθεὶς καθ' ἣν στιγμὴν ἔπιπτε, τὴν Παναγίαν.
- 22) Παῖς ἀργυρεπίχρυσος. — Δῶρον συζύγου Θεραίου πλοίαρχου, ἥτις μετὰ πολὺν χρόνον συζυγίας, μὴ τεκνοποιοῦσα ἔτεκε τέλος, ἐπικαλεσθεῖσα τὴν Παναγίαν Υἱόν, τὸν ὁποῖον εἶχε τάμα νὰ φέρῃ ἐν εὐθέτῳ καιρῷ πρὸς προσκύνησιν ἐν τῷ Ναῷ μετὰ τοῦ ὁμοιωμάτος του ἀργυροῦν. Καὶ πράγματι γενομένου δεκατετραετοῦς, ἔφερεν αὐτὸν ἡ μήτηρ πρὸς τῆς Εἰκόνης καὶ ὁ ἴδιος ἀνήρτης τὸ ὁμοίωμα τοῦ ἐπ' αὐτῆς ἀφοῦ προσεκύνησεν εὐλαβῶς.
- 23) Βραχίον μετὰ χεῖρὸς ἀργυρεπίχρυσος, φέρων ἐπ' αὐτοῦ ἐγκαταγεγραμμένον τὸν Εὐαγγελισμόν καὶ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν:

«Χεῖρ ἐξηραμένη καὶ δεξιὰ»
 «Κηρύττει θαύματα τῆς Θεοτόκου ὑπερφυᾶ»
 «ἐξαισίως λαθεῖσα αὐτὴ καὶ ἀμυδρῶς»
 «Χάριτι τῆς Θεοτόκου καὶ εὐλαβῶς»
 «Ταύτην ἀνέθετο τῇ Ἀγίᾳ Εἰκόνι»
 «εἰς μνήμην τοῦ λαθόντος ἐν ἅπαντι τῷ αἰῶνι.
 «Αὐγούστου 16 1864 Θ. Χ' Θεσσαλονικεύς».

24) Πλάξ ἀργυρεπίχρυσος μετὰ πλαισίον ἀργυρεπιχρύσου, ἐφ' ἧς παρίσταται ἀνάγλυφον γυναικὸς γονυπετοῦς δεομένης καὶ παρ' αὐτὴν τὰ ἀρχικὰ σημεῖα Α. Ρ. Κάτωθεν δὲ εἶνε γεγραμμένη ἡ ἐξῆς ὁδὸς·

«Τὴν δέησίν μου δέξαι τὴν πενιχρὰν καὶ κλαυθμὸν μὴ παρίδης
 »καὶ δάκρυα καὶ στεναγμούς, ἀλλ' ἐπίβλεψον ἐν εὐμενείᾳ Θεοτόκε,
 »ἐπὶ τὴν ἐμὴν τοῦ σώματος κάκωσιν καὶ ἴασαι τῆς ψυχῆς μου τὸ
 ἄλγος».

25) Πλάξ ἀργυρᾶ, παριστῶσα ἐν ἀναγλύφῳ τὴν Ἀγίαν Εἰκόνα καὶ φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν Θ. Δ. Καράλη, μετὰ τῆς χρονολογίας α' Μαρτίου 1894.

26) Ἀγελᾶς Ἀργυρεπίχρυσος ἐν ἀναγλύφῳ φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν Κύρικα—γιά Παλῆς καὶ Σα».

27) Στήθος ἀργυροῦν. Δῶρον Πατέστα Πατόστε 1894.

28) Πλάξ χρυσεῖ. ἔχουσα ἐπ' αὐτῆς ἐν ἀναγλύφῳ χρυσεῖ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρεθύμνης. Δῶρον τῶν Ρεθυμνιωτῶν.

29) Πλάξ ἀργυρᾶ, παριστῶσα κλίνην καὶ ἐπ' αὐτῆς νεάνίδα λυσίκομον κοιμωμένην. Κάτωθεν φέρει τὸ ὄνομα «Χριστίνα» ἥτις ἐν καιρῷ πυρκαϊᾶς ἐν Σμύρνῃ, ἐγκαταλειφθεῖσα ὑπὸ τῶν οἰκείων τῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ περικυκλωθεῖσα ὑπὸ τῶν φλογῶν ἐσώθη ἐκ θαύματος τῆς Θεοτόκου, τῇ ἐπικλήσει τῶν γονέων, σταματήσαντος τοῦ πυρὸς πρὸ τῆς κλίνης, καὶ διασωθείσης τῆς κόρης ἀβλαβοῦς.

30) Στέφανος ἀργυρεπίχρυσος, φέρων γύρω τὰς λέξεις.

«Ρόδον τὸ ἀμάραντον, χαῖρε ἡ μόνῃ βλαστήσασα».

31) Πλάξ ἀργυρᾶ παριστῶσα νεάνίδα προσευχομένην καὶ κάτωθεν φέρουσα τὰ ἐξῆς:

«Μεγαλόχαρη σῶσε με» Ν. Ζ.

32) Ὁμοίωμα γυναικὸς, ἀργυρεπίχρυσον κρατούσης ἐν ἀγκάλαις βρέφος.

Τροφὸς τις ἴστατο ἐν ἐξώστῃ τινὶ τῶν Ἀθηνῶν μετὰ τοῦ βρέφους πλησιάσασα δὲ τὸ κιγκλίδωμα τοῦ ἐξώστου ὅπως παρατηρήσῃ πρὸς τὰ κάτω, τὸ βρέφος ἐξέφυγε τῶν χειρῶν τῆς καὶ ἔπεσεν ἐν τῇ ὁδῷ, χωρὶς ὥς ἐκ θαύματος νὰ πάθῃ τίποτε.

Ἡ τροφὸς ἐπὶ τῷ γεγονότι ἀφιέρωσε τὴν πλάκα.

33) Πλάξ φέρουσα ἀνάγλυφον ὁμοίωμα τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐμπόρου Δημητρίου Τζούκα ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ μαστοῦ τοῦ ὁποίου φαίνεται ἐνσφηνωμένη σφαῖρα. Ὁ Δημ. Τζούκας κατὰ τὸ 1895 πυροβοληθεὶς ὑπὸ δολοφόνων ἐν καιρῷ νυκτὸς διεσώθη, τῆς σφαίρας μεινάσης ἐντὸς τοῦ στήθους του ἀκινδύνως. Ἐπὶ τῷ γεγονότι τούτῳ, οὐ μόνον τὸ ἐν λόγῳ ἀφιέρωμα ἔφερεν εἰς τὸν Ναόν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν τῷ τέμπλῳ Εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ δι' ἐξόδων του (πλὴν τοῦ ἀργύρου) ἐπαργύρωσε.

34) Οἰκία διόροφος μετὰ κήπου ἀργυρᾶ. Ἀφιέρωμα Θεοδώρου Κουβέλου 1893.

35) Μικρὰ Εἰκὼν ἀργυρᾶ. Ἀφιέρωμα Ὁθωμανίδος ἐκ Κρήτης ἐπικαλεσθείσης τὴν βοήθειαν τῆς Θεοτόκου ὑπὲρ τοῦ ἐξ ἐπικινδύνου ἀσθενείας πάσχοντος υἱοῦ τῆς Μεχμέτ—Ἀλῆ—Σημαριδάκη.

36) Ὁμοίωμα γυναικὸς ἀργυρεπίχρυσον περιβαλλομένης ὑπὸ ὄφρεως. Ἡ Γυνὴ αὕτη δηγθεῖσα θανατηφόρως διεσώθη τῇ ἐπικλήσει τῆς Θεοτόκου.

37) Μικρὰ δεξαμενὴ ἀργυρᾶ μετὰ μικροῦ παιδὸς ἐν αὐτῇ. Ὁ παῖς οὗτος πεσὼν ἐν τῇ δεξαμενῇ καὶ κινδυνεύων νὰ πνιγῇ διεσώθη ἐπικαλεσθεὶς τὴν Παναγίαν.

38) Δύο ἀργυρᾶ ἀπεικονίσματα παιδῶν. Ταῦτα κατὰ τὸ 1839 προσεφέρθησαν ὑπὸ δύο Ὁθωμανῶν ἐκ Σμύρνης διὰ τοῦ Ν. Πρασκάκη,

39) Ὁμοίωμα κόρης ἀργυροῦν εἰς φυσικὸν μέγεθος. Ἡ κόρη ἐκ Μιτυλήνης δωδεκαετῆς ἔπασχεν ἐξ ἐπιληψίας. Οἱ δὲ γονεῖς τῆς ἐπεκαλέσθησαν ἐπ' αὐτῆς τὴν θείαν ἀντίληψιν καὶ ὄντως ἡ κόρη ἰάθη. Προσελθοῦσα δὲ μετὰ τῶν γονέων τῆς εἰς τὸν Ναόν, ἀφίερωσε τὸ ὁμοίωμα εἰς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν ἴασιν.

40) Πίναξ ἀργυροῦς ἐπὶ πλαισίον ἐκ βελούδου ξυρθητοῦ, ἐφ' οὗ κατεργασμένα μεγάλα καταστήματα, ἀπεικονίζοντα, τὸ κατὰστημα οἰνοπνευματοποιίας τῶν ἀδελφῶν Φινοπούλων σωθὲν ἐκ πυρκαϊᾶς.

Πλὴν τῶν ἀναθημάτων τούτων τῶν ὀνομαστὶ ἀναφερομένων ὑπάρχουσιν ἐκτεθειμένα ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ ἐπὶ πινάκων, ἐπὶ τῶν τοίχων ἀνηρτημένων περὶ τὰ δισχίλια περίπου τοιαῦτα ἀνωνύμων, ἀναγόμενα εἰς πάσας τὰς χρεῖας καὶ τὰς περιπετείας τοῦ ἀνθρωπίνου βίου. Κατ' ἐλάχιστον ὅρον ἐν ἀμφοτέραις ταῖς πανηγύρεσι Μαρτίου καὶ Αὐγούστου προσφέρονται ὑπὸ τῶν εὐλαβῶν προσκυνητῶν, περὶ τὰς τρεῖς χιλιάδας τοιαῦτα. Ἄν δὲ ἀπὸ τῆς Εὐρέσεως τῆς Ἀγίας Εἰκόνης, αἱ ἐκάστοτε ἐπιτροπαὶ κατέγραφον ἐν βιβλίῳ τὰ σπουδαιότερα τούτων μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀφιερωτοῦ καὶ τῆς αἰτίας τῆς ἀφιερώσεως, θὰ κατηρτίζοντο τόμοι δόλοκληροι τῆς συλλογῆς ταύτης τῆς ἐνδεικτικῆς τῆς Πίστεως καὶ τῆς Εὐλαβείας τῶν

χριστιανῶν πρὸς τὴν Πάνσепτον Εἰκόνα, οὐ μόνον κατὰ τὰς ἀτομικὰς αὐτῶν περιπετείας, ἀλλὰ κατὰ τὰς γενικὰς ἤτοι Ἐθνικὰς τοιαύτας. Παρατηρήθη δὲ ἐν ἔτεσιν ἐπιστρατειῶν καὶ πολέμων πλεονάζουσι τὰ ἀφιερῶματα στρατιωτῶν καὶ ἀξιωματικῶν. Κατὰ τὰ ἔτη ἀφορίας, τὰ ἀφιερῶματα γεωργικῶν προϊόντων καὶ κατὰ ἔτη ἐπιζωοτιῶν, τὰ ὁμοιώματα βοῶν, προβάτων, κτλ.

Ἡ εὐλάβεια ἐπίσης τῶν προσκυνητῶν ἐξεδηλώθη καὶ εἰς προσφοράς κτημάτων κατὰ τὸν ἐπισυναπτόμενον κάτωθι πίνακα.

Δωρεὰ εἰς κτήματα.

Ἔτος	Ὄνοματεπώνυμον	Εἶδος	Τόπος	Ἀξία
1822	Εἰρήνη Κρασσοῦ	Οἰκίσκος	Τήνος	120
»	Κάρολος Βιδάλης	Ἄγρος	Θυρίδια Τήνου	200
1823	Εἰρήνη Ν. Πολάγκου	»	Νερόμυλος »	80
»	Ἰωάννης Λεβαντῆς	»	Καλαμάκι »	100
»	Μάρκος Λουβαρης	»	Πριάστρο »	100
»	Μάρκος Μηνάρδης	»	Θαλασσάδο »	100
»	Σίμος Βενιέρης	Οἶκος	Πόλις »	80
1824	Μαρία τοῦ ποτὲ Μαρ. Σακακιοῦ	Κάμπος	Τζαβαρινίκη »	40
»	Παπαῖ Κωνσταντῆς Μαρῶκης	Ἄγρος	Αὔραις »	200
1825	Δουρέντζος Σαντοριναῖος	»	Χαλιαντάρι »	65
»	Μαρία Μαρκουτζίου	»	Χαλαστά »	60
1826	Ἰωάννης Δροσος	»	Πόλις »	160
»	Φραντζέσκα Μπλούκου	»	Μαρλᾶ »	30
»	Ἰωάννης Γιανουλᾶκης	»	Πάρος »	150
»	Γρηγόριος Καρδαμίτσης	»	Γούβα »	100
»	Βιολάντη Δεσίπρη	»	Σμόβολο »	200
1827	Ἐλιζέτα Κλάντινα	Οἰκία	Πόλις »	600
1829	Νικηφόρος Δεληγιάννης	Ἄγρος	Δαιμονικὸν »	200
1830	Ραφαήλ Μοναχός	»	Ἄγ. Ἀνάργ. »	40
»	Αἰκατερίνη Λεβεντοπούλου	»	Λιοντάρι »	120
»	Βιδιάνος Μαρκουτζίος	»	Λαγκάδες »	400
1831	Ἰωάννης Λαγόπουλος	Ἐλαιὼν	Εὐβοία »	200
1832	Μαρία Τζιώτισσα	Ἄγρος	Πετριοῦ »	150
1833	Ἀνεξάκη Ραυτοπούλου	»	Σκεπανός »	120
1834	Μαρία Ν. Κιουγιαβλῆ	Οἰκία	Πόλις »	1000
1835	Μαρία Γιάνκοβιτς	Ἄγρος	Πόλις »	200
1837	Μαρία Παύλου Γεωρ. Κυπραίου	Οἰκία	Σῆρος »	600
1838	Διονύσιος Λαγάνης. Φούρναρης	Ἐλαιὼν	Ἀθήναι »	50
1839	Γιαννάκος Μπουάννης	Ἄγρος	Ἀθήναι »	50
1840	Φωτεινὴ ποτὲ Ἰωάν. Λεβαντῆ	»	Πριάστρο »	50
»	Παπαῖ Θεολόγος Φωκιανός παιγνιδιότορας	Οἰκία	Σμύρνη	3000
1841	Σπύρος Μαντουδάκης	Ἐλαιόδ.	Ἀθήναι	400
»	Χ' Παναγιώτης Καφετοπούλος	Οἰκία	Σμύρνη	100
»	Φραντζέσκα Χήρα Μαρκουτζίου	Ἄγρος	Φοῦρνος	100
1842	Ἀλεβίτσος Καλαύριος	Κτήματα	Διάφορα Τήνος	3000
»	Φανώ Μιχαὴλ Δελλύρα	Ἐλαιόδ.	Ἀθήναι	50
»	Κωνσταντῖνος Πεπεμουντας	Ἄγρος	Ἄργος	60
1844	Χρυσούλα Ἀντ. Δ. Καραμάνου	Δεμονοδ.	Πόρος	20

Ἔτος	Ὄνοματεπώνυμον	Εἶδος	Τόπος	Ἀξία
1847	Ἰσιδώρα Σπύρου Χρυσοῦ	Οἰκόπεδον	Ἀθήναι	200
»	Λεωνίδας Ἰ. Μαρσούσας	Ἐλαιόδ.	Πόρος	100
1860	Καλλίνικος Κογιαβλῆς	Οἰκία	Τήνος	1000
1868	Γεώργιος Δ. Καλαφάτης	Διάφορα	Πόρος	40000
1878	Χατζὴ Χρήστος Ἰωαννίδης	Οἰκόπεδον	Τήνος	1500
»	Παναγιώτης Σαδογιάννης	Ἀμπελὼν	Νεμέα	200

Σημ. Τὰ πλεῖστα τῶν ἀνωτέρω κτημάτων ἐξεποιήθησαν πρὸς ὄφελος τοῦ λιμενικοῦ Ταμεῖου κατὰ τὴν ἐνέργειαν πρὸς κατασκευὴν τοῦ λιμένος Τήνου, τὴν σήμερον δὲ ἡ κτηματικὴ περιουσία τοῦ Ναοῦ ἐκτιμωμένη μὲ προπολεμικὰς τιμὰς εἶνε ἡ ἑξῆς :

Τὰ ἐν Τήνῳ κτήματα	Δραχ.	75,000
Τὸ ἐν Νεμέᾳ Κορινθίας κτῆμα	»	10,000
Ἡ ἐν Σύρῳ οἰκία	»	70,000
Αἱ ἐν Ἀθήναις οἰκίαι	»	200,000
Ἡ ἐν Πειραιεὶ οἰκία	»	150,000
Ὁ ἐν Κρήτῃ ἀγρὸς	»	5,000

Ἐν ὅλῳ Δραχ. 510,000

Σκευοφυλάκιον.

Ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ κεῖται ὠραία αἰθουσα εὐρεία, ἐπιστεγασομένη ὑπὸ μεγαλοπρεποῦς θόλου (τρούλου) φωτιζομένη δι' ὀκτὼ παραθύρων ἄνω καὶ κάτω. Ἡ αἰθουσα αὕτη ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυμάτος, ἐχρησίμευεν ὡς βιβλιοθήκη αὐτοῦ, καὶ ὡς αἰθουσα ἐν ἣ ὁ κατὰ καιροὺς ἱεροψάλται ἐδίδασκον τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ μουσικὰ μαθήματα, εἰς τε τοὺς παῖδας τοὺς ἀπαρτίζοντας τοὺς χοροὺς των, ὡς καὶ εἰς ἄλλους ἐπιθυμοῦντας νὰ διδαχθῶσι τὴν Ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν. Μετὰ παρέλευσιν ὅμως χρόνου τινός, ἐπειδὴ ὁ χώρος ἐν ᾧ ἐφυλάσσοντο τὰ ἱερὰ τοῦ Ναοῦ ἄμφια ἐθεωρήθη ἀνεπαρκές, ἀπεφασίσθη ὅπως ἡ βιβλιοθήκη μεταφερθῇ ἀλλοθι, ἡ αἰθουσα δὲ αὕτη ἀποκλειστικῶς χρησιμοποιοῦνται πρὸς τοποθέτησιν τῶν ἱερῶν ἀμφίων καὶ σκευῶν καὶ ἄλλων ἱερῶν ἀντικειμένων.

Εὐλιναι θῆκαι μεθ' ὑελοπινάκων γύρω τῆς αἰθούσης τοποθετημένοι, φέρουσιν ἐν αὐταῖς ἀνηρημένους τὰς τῶν ἱερῶν καὶ ἱεροδικόνων πολυτελεῖς ἱερὰς ἀμφιέσεις, καθὼς καὶ ἄλλα τοῦ Ναοῦ σκευὴ καὶ ἱερὰ ἀντικείμενα, μεταφερόμενα εἰς τὸν Ναόν, καθ' ὥρισμένας ἡμέρας καὶ ἑορτάς.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης ταύτης φυλάσσεται καὶ ὁ Ἐπιτάφιος

τοῦ Ναοῦ, ἐπίχρυσος ὅλος, ὠραῖον λεπτοεργικὸν ἔργον, πλήρες γλυπτῶν εἰς τὰς γωνίας τοῦ ὁποῦ εἰσῶτερικὰς καὶ ἐξωτερικὰς, τέσσαρες ἐπίχρυστοι ἄγγελοι κρατοῦσι κηροθέτας. Ἐπιστεγάζεται δὲ ὑπὸ τριῶν κατὰ μήκος μικρῶν γλυπτῶν κουβουκλίων, ὧν τὸ μέσον μεγαλύτερον καὶ ὑψηλότερον.

Ὁ Ἐπιτάφιος οὗτος κεῖται ἐπὶ ὠραίας ἐπιχρύσου τραπέζης, καὶ εἶνε τῆς αὐτῆς τοῦ Δεσποτικοῦ θρόνου καὶ Προσκυνηταρίου κατασκευῆς καὶ συγχρόνου.

Ἐν ἰδιαίτερᾳ ὑαλίνῳ θήκῃ φυλάσσεται καὶ ἡ Ἀνάστασις τοῦ Σωτῆρος, ἔργον καὶ τοῦτο λεπτοεργικὸν ἄριστον, ἐπίχρυσον, περιβαλλόμενον ὑπὸ πολυτελεστάτου ἐκ τεχνικῶν ἀνθέων στεφάνου, δώρου τοῦ ἐκ Σύρου μεγαλεμπόρου καὶ πρῶην Δημάρχου Ἑρμοπολέως Κωνσταντίνου Τσιροπινᾶ.

Ἐν τῷ Σκευοφυλακείῳ ἐπίσης φυλάσσονται τὰ ἐν ἄλλῳ κεφαλαίῳ περιγραφόμενα Εὐαγγέλια τοῦ Ναοῦ, ἐντὸς ἰδιαίτερων ἐκ ξύλου καρύας θηκῶν «Κιβωτιδίων». Ἐπίσης ἱερὰ ποτήρια τῶν λειτουργικῶν, χρυσοὶ σταυροί, κτλ. ἐντὸς ἰδιαίτερας ὑαλίνης θήκης, ὡς καὶ ἐπάργυρα μεγάλα κηροπήγια διὰ τοὺς Χαιρετισμοὺς τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς.

Ἐπιτροπικόν.

Τὸ Ἐπιτροπικὸν κείμενον εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς ἀνατολικῆς τοῦ Ἱδρύματος πλευρᾶς, σύγκειται ἐκ μιᾶς εὐρυχώρου αἰθούσης καταλήλως διασκευασμένης πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ξένων καὶ παντὸς ἐπισκέπτου ἐν γένει, ἐξ ἐνὸς δωματίου χρησιμεύοντος ὡς γραφεῖον καὶ ὡς Ταμείον συνάμα, καὶ ἐνὸς ἑτέρου ἐπίσης δωματίου χρησιμεύοντος πρὸς φύλαξιν διαφόρων ἀντικειμένων. Καὶ τὰ τρία ταῦτα διαμερίσματα συγκοινωνοῦσιν ἐσωτερικῶς πρὸς ἄλληλα.

Αἱ συνεδριάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς λαμβάνουσι χώραν ἐν τῇ πρώτῃ αἰθούσῃ ἐπὶ τῶν τοίχων τῆς ὁποίας εἶνε ἀνηρημέναι αἱ ἐξῆς Εἰκόνες:

- 1) Γύψινος προτομὴ τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α'.
- 2) Αἱ εἰκόνες τῶν Α. Α. Μ. Μ. τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου ΙΒ' καὶ τῆς Βασιλίσσης Σοφίας ἐπὶ χρυσῶν πλαισίων.
- 3) Πρόπλασμα μικρὸν τῆς ἀειμνήστου Μ. Δουκίσσης Ἀλεξάνδρας ἀδελφῆς τοῦ Βασιλέως φέρον κύκλῳ τὴν χρονολογίαν 1870—1891 ποιηθὲν ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου καλλιτέχνου Λαζάρου Σώχου ὑποτρόφου τοῦ Ἱδρύματος, καὶ δωρήσαντος συνεπῶς τοῦτο ἐξ εὐγνωμοσύνης. Τὸ πρωτότυπον ἐδωρήθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Βασίλῃ Κωνσταντίνον, ὅστις ἐξέφρασεν αὐτῷ τὴν εὐαρέσκειάν του διὰ τὴν ἐπιτυχίαν.

Σημ. Ἡ περιγραφὴ αὕτη ἐγένετο κατὰ τὸ 1920.

4) Μεγάλῃ ἐλαιογραφικῇ Εἰκὼν μετὰ πολυτελεστάτου ἐπιχρύσου πλαισίου, παριστώσα τὸν Ἰωσήφ ἐν τῇ φυλακῇ ἐξηγουῦντα τὰ ὄνειρα αὐτῶν εἰς τὸν Ἀρχινοχόν καὶ τὸν Ἀρχιστοιποιόν. Ἡ ὠραία αὕτη εἰκὼν εἶνε ἔργον τοῦ διασήμου καλλιτέχνου ἀειμνήστου Νικολάου Γκίτση Τηνίου καθηγητοῦ τῆς ἐν Μονάχῳ Ἀκαδημίας τῶν Καλῶν Τεχνῶν, βραβευθεῖσα ἐν Μονάχῳ καὶ δωρηθεῖσα κατὰ τὸ 1870 ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα ἐξ εὐγνωμοσύνης ὡς διατελέσαντος ὑποτρόφου τοῦ Ἱδρύματος, κατὰ τὰς ἐν Γερμανίᾳ σπουδὰς του.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῷ δώρῳ τούτῳ ἀπευθύνουσα τῷ ἀειμνήστῳ Γκίτση τὰς εὐχαριστίας του γράφει τὰ ἐξῆς:

«Ἐκφράζουσα ἡμῖν ἡ Ἐπιτροπὴ τὰς εὐχαριστήσεις της διὰ τὴν ἀξίαν ταύτην λόγου προσφορὰς σας, ἣν μόνον ὑμεῖς ἐκ τῶν λοιπῶν ὑποτρόφων ἐκρίνατε πρέπον νὰ κάμητε, δεικνύουσιν καὶ τὰς πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἐξαιρέτους προόδους σας, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ στολίσητε τὴν αἰθούσαν τοῦ Καταστήματος δι' ἔργον καλλιτεχνικοῦ περιποιούντος ὑμῖν τιμὴν».

5) Χάρτης τῆς νήσου Τήνου. Συνταχθεὶς κατὰ τὸν ἀγγλικὸν ὑδρογραφικὸν χάρτην, ἐν κλίμακι ἡδὲ μέρει, ὑπὸ τῶν πτυχιούχων ἀρχιτεκτόνων Τηνίων, ὑποτρόφων τοῦ Ἱδρύματος ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ Ἀθηνῶν διατελεσάντων, Γ. Ι. Εὐγενίου, Ἰωάν. Ν. Μοσχωνᾶ, Ν. Δ. Κλάση, Μ. Ι. Εὐγενίου καὶ Π. Μαροῦζου 1892. Ν. Στανλᾶς ἐξάραξεν Λιθογραφία Α. Κατιγόνα. Ἀθῆναι. Ὁ χάρτης οὗτος περιέχει ἐν μεγίστῃ λεπτομερείᾳ ὅλα τὰ χωρία, τοποθεσίας κτλ. τῆς Τήνου.

6) Εἰκὼν. Ἡ πόλις τῆς Τήνου. (Laville le chatreux de Ténos), ἀντιγραφείσα ἐκ Γαλλικοῦ περιοδικοῦ ὑπὸ Λαζάρου Ν. Σώχου καὶ Δημ. Φαλιέρου ἐν Παρισίοις τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1894 καὶ παρὰ τούτων δῶρον προσενεχθεῖσα τῷ Ἱερῷ Ἱδρύματι. Ἡ Εἰκὼν αὕτη παριστᾷ κυρίως τὴν κατάστασιν τοῦ Φρουρίου τῆς Τήνου «Ἐξωμβούργου» καὶ τῶν προμαχώνων αὐτοῦ κατὰ τὸν Μεσαίωνα.

7) Μαρμάρινος ὠειδὴς εἰκὼν παριστώσα ἐν ἀναγλύφῳ τὴν προτομὴν τῆς Παναγίας. Ὄρατον ἔργον τοῦ Λαζάρου Σώχου δωρηθὲν τῷ Ἱερῷ Ἱδρύματι ἐξ εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν χορηγηθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος ὑποτροφίαν πρὸς σπουδὴν ἐν τῷ σχολείῳ τῶν Καλῶν Τεχνῶν.

8) Εἰκὼν ἐξωγραφισμένη διὰ χρωμάτων ἐπὶ ὑάλου ἐν πλαισίῳ παριστώσα πλοῖον κινδυνεύον ἐν τρικυμίᾳ κάτωθεν τῆς ὁποίας ὑπάρχει ἡ ἐξῆς σημειώσις:

Pericolo nel guale si trovo II Rus Breg. Conte Norantrof Commandando dal cap Demitrio Giouranovich nella lat.

48—45—j—e Cong 615 Pon de grene virle li 6 genaro 1839.

Ὁ ἀναφερόμενος πλοίαρχος Δημήτριος Γιουράνοβιτς διασωθεὶς ἐκ τῆς τρικυμίας κατόπιν ἐπικλήσεως πρὸς τὴν Παναγίαν, ἐδωρήσατο εἰς ἀνάμνησιν τὴν εἰκόνα εἰς τὸ Ἱερὸν Ἱδρυμα.

9) Βρίκιον ἀργυροῦν ἐντὸς ἐπιχρύσου πλαισίου, τὰ ἱστία ὅλα ἀναπεπταμένα φέρον καὶ κάτωθεν τὴν ἐξῆς σημείωσιν· «Ἀσπασία» Δ. Εὐαγγελόπουλος.
19 7/βρίου 1851.

10) Διθγογραφικὴ εἰκὼν παριστῶσα τὸ Ἱερὸν Ἱδρυμα ὅλον, ἐντὸς χρυσοῦ πλαισίου φέρουσα τὴν ὑποσημείωσιν·

Διθγογραφία Ν. Σ. Φαράκλα Ἀθῆναι.

11) Ἀπομίμησις παλαιοῦ δίσκου ἀντιδώρου ἀρχαιοτάτου, τὸ πρῶτον τοῦ ὁποίου εὗρεται εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Βατικανοῦ. Ὁ δίσκος οὗτος φέρει ἐν τῷ μέσῳ τὸν Ἐσταυρωμένον καὶ ἐκατέρωθεν τούτου τὸν Ἰωάννην τὸν Ἐπιστήθιον καὶ τὴν Θεοτόκον καὶ πέραν γραμμασιν Ἑλληνικοῖς τὴν ἐπιγραφὴν «Λάβετε, φάγετε, τοῦτο ἐστὶ τὸ σῶμα μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλόμενον εἰς ἅφῃς ἀμαρτιῶν».

12) Δύο δίσκοι παλαιοί. Οὗτοι ἀνευρέθησαν κατὰ τὰς γενομένας ἀνασκαφὰς πρὸς εὗρεσιν τῆς Εἰκόνης, καὶ δὲν εἶνε ζήτημα διὰ οὗτοι ἀνήκον εἰς τὸν ὑπάρχοντα ἐκεῖ ναόν. Οἱ δίσκοι οὗτοι ἐκ χυτοῦ μέγματος κατασκευασμένοι, εἰς τὸ βάθος αὐτῶν φέρουν ἀποτυπωμένην τὴν συμβολικὴν παράστασιν τῆς Ἀγίας Γραφῆς, ἥτοι τὴν μεταφορὰν τῆς σταφυλῆς ἐκ τῆς Γῆς Χαναάν, κρατουμένην ἐπὶ δοκοῦ, ἐκ τῶν ὧμων δύο ἀνδρῶν, τὴν ἀναφερομένην ἐν τοῖς Ἀριθμοῖς (Κεφ. ιγ'. δ'. 24).

«Καὶ ἤλθοσαν ἐπὶ φάραγγος καὶ κατεσκέψαντο αὐτόν, καὶ ἔκοψαν ἐκεῖθεν κλῆμα καὶ βότρυν σταφυλῆς ἓνα ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἤραν αὐτὸν ἐπαναφορεῦσι καὶ ἐπὶ τῶν ροῶν καὶ ἀπὸ τῶν συκῶν».

Περίξ δὲ τοῦ κοιλώματος τοῦ δίσκου ὑπάρχει τετράκις ἡ ἐξῆς φράσις WART. DER: I. NFRID 6. E. hω.

Τῆς φράσεως ταύτης τὴν μετάφρασιν ἢ τὴν ἔννοιαν μεθ' ὅλας τὰς καταβληθείσας προσπάθειάς δὲν ἠδυνήθημεν νὰ διευκρινίσωμεν.

Κατὰ ληφθείσας πληροφορίας οἱ ἀναφερόμενοι δίσκοι ἴσως εἶνε ἔργα τοῦ ἐν Νυρεμβέργῃ κατὰ τὸ 1300 ὑπάρχοντος ἐργοστασίου, ἐν τῷ ὁποίῳ κατεσκευάζοντο διάφορα χυτὰ ἐκκλησιαστικὰ εἶδη, ἥτοι κηροπήγια, δίσκοι, εἰκόνες κτλ. Καὶ οὐχὶ μόνον τοιαῦτα ἐκ μετάλλων ἔργα κατεσκεύαζεν, ἀλλὰ καὶ παλαιὰς καὶ νέας Διαθήκας λιθογραφημένας δι' εἰκόνων παραστατικῶν ἐξέδιδε, φερούσας κάτωθεν ἐκάστης εἰκόνης τὴν οἰκίαν αὐτῇ ὑπόθεσιν, Λατινιστὶ—Γερμανιστὶ Ἑλληνιστὶ. Ἐκδότης δὲ τῶν ἁγίων τούτων Γραφῶν—ὡς ἀναφέρει μία τοιαύτη εὐρεθεῖσα εἰς χεῖρας τοῦ κατὰ τὸ 1897 πρόσφυγος ἐνταῦθα Κρητὸς ζωγράφου Βιβλῆκη ἀναφέρεται ὁ Christophoros Wagelio Noreberge.

13) Φωτογραφικὸν πρόπλασμα τοῦ Λαζάρου Σώχου παριστάνον κόρην θνήσκουσαν περιστοιχουμένην ὑπὸ τῶν ὑπὲρ αὐτῆς ἱκετευόντων τὸν θεὸν συγγενῶν της. Ἔργον βραβευθὲν ἐν Παρισίοις τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1887 ἐν τῷ διαγωνισμῷ τῆς Ἑθνικῆς Σχολῆς τῶν Ὁραίων Τεχνῶν.

14) Κοσμητικὸν σύμπλεγμα διὰ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας. Μέγας ἐτήσιος διαγωνισμὸς τῆς Σχολῆς τῶν Κοσμητικῶν τεχνῶν ἐν Παρισίοις. Ἔργον Λαζάρου Σώχου βραβευθὲν τὸν Ἰούλιον τοῦ 1887 ἐν Παρισίοις.

15) Φωτογραφικὴ εἰκὼν τοῦ ὑπὸ τοῦ Λαζάρου Σώχου κατασκευασθέντος ἐκ χαλκοῦ ἀγάλματος τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη.

Paris 1895, φέρον τὴν ἐξῆς ἀφιέρωσιν:

Τοῖς προστάταις μου Εὐγνωμοσύνης ἔνεκεν
«ἀνατίθιμι—Λάζαρος Σώχος»

16) Πρόπλασμα ἐκ γύψου τοῦ ἀγάλματος «Περσέως» ἔργον βραβευθὲν ἐν τῷ διαγωνισμῷ τῆς Σχολῆς τῶν Ὁραίων Τεχνῶν. Ἀθήνησι 1884. Δῶρον Λ. Σώχου.

17) Ἀντίγραφον τῆς Παναγίας τοῦ Ραφαήλ. Εἰκὼν παριστῶσα τὴν Παναγίαν ἱσταμένην ἄνωθεν τοῦ κοιμωμένου Υἱοῦ της, ἀνασφύρουσαν δὲ διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὸ κάλυμμα τῆς βρεφικῆς κλίνης, καὶ θανυμάζουσαν τὸ κάλλος τοῦ θεοῦ βρέφους.

18) Ἀρχαία ἐλαιογραφικὴ εἰκὼν ἐπὶ ξύλου, ἐν ἐπιχρυσῷ ἀρχαίῳ πλαισίῳ καὶ κεχωρισμένη ἐν τῷ μέσῳ δι' ἑτέρου πλαισίου εἰς δύο μέρη. Καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνὸς μὲν μέρους εἰς μέγα σχῆμα εἶνε ζωγραφισμένος Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ Βαρνάβας κρατῶν μάχαιραν εἰς τὴν χεῖρα δι' ἧς τὸν ἐξέδειραν. Ἡ εἰκὼν οὐδεμίαν φέρει χρονολογίαν. Κατ' ἄλλους ἡ Εἰκὼν αὕτη παριστᾷ ἀφ' ἐνὸς τὸν Ἰωάννην κηρύσσοντα τὸ βάπτισμα, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸν Συμεὼν κρατοῦντα τὴν μάχαιραν τῆς περιτομῆς, ἔχει δὲ ἀλληγορικὴν σημασίαν συμβολίζουσαν τὸν Ἰουδαϊσμόν καὶ τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν.

Κατὰ τὸν ἀείμνηστον Νικηφόρον Λύτραν καθηγητὴν τῆς ζωγραφικῆς ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ Ἀθηνῶν, Τήνιον, ἡ Εἰκὼν αὕτη ἐγένετο πρὸ τοῦ χωρισμοῦ τῶν Ἐκκλησιῶν, εἶνε δὲ κειμήλιον ἀρίστης τέχνης. Αὕτη ὡς λέγεται ἐδωρήθη εἰς τὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας ὑπὸ ἀριστοκρατικῆς τινος οἰκογενείας.

Ἐπειδὴ δὲ ὡς εἶνε εἰς πάντας τοὺς Τηνίους γνωστὸν, ἡ οἰκογένεια Σκαναβῆ κάτοχος πολλῶν ἁγίων Εἰκόνων, μεγάλης τέχνης ἐδωρήσατο ταύτας εἰς τὸν Ναὸν τῆς Μητροπόλεως Τήνου, οὐδὲως ἀπίθανον νὰ ἐδώρησε καὶ τὴν εἰκόνα ταύτην εἰς τὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας.

19) Εἰκὼν χρωματολιθογραφημένη ἴσως ἡ πρώτη γενομένη ἐν Ἑλλάδι φέρουσα ἄνωθεν τὸν Εὐαγγελισμὸν καὶ δεξιὰ τούτου τὰ

ἐξῆς· «Τίς αὕτη ἡ Εἰκὼν καὶ πόθεν ζητεῖς ὦ θεατά; τίς δ' ὁ περι-
καλλὴς ναὸς οὗτος; Ἡ μὲν Εἰκὼν, ὡς δοξᾷ, ὁ τῆς Θεοτόκου Εὐαγ-
γελισμὸς, εὗρηται δὲ ἐν ταύτῃ τῇ νήσῳ Τήνῳ ἐξ ἀποκαλύψεως τὸ
1823 τῇ Δ'. Ἰανουαρίου, πολλοῖς χρόνοις τῇ γῇ ἐγκεκκριμένης,
ὁ δὲ ναὸς εἰς τιμὴν αὐτῆς ὀκοδόμηται»

Καὶ ἀριστερὰ τὰ ἐξῆς:

«Σπουδῇ μὲν τῶν τούτῳ ἐπιτρόπων Σταμ. Καγκάδη, Γ. Περίδη,
Ἀντ. Καλλέργη καὶ Γ. Σιώτου. Ἐπιστάσις δὲ Εὐστρατίου Ἀρχι-
τέκτονος καὶ συνδρομῇ τῶν πανταχόθεν χριστιανῶν. Καὶ διανέμε-
ται τοῖς ἐνταῦθα προσερχομένοις προσκυνῆσαι, ὡς χάριν εὐλαβεῖσι
χριστιανοῖς»

Κάτωθεν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ παρίσταται τὸ Ἱδρυμα ὁλόκληρον
μετὰ τοῦ κωδωνοστασίου αὐτοῦ ὡς τὸ πρῶτον ἐκτίσθη.

Ἡ χαλκογραφία αὕτη φέρει καὶ τὴν ἐπομένην σημείωσιν κάτω-
θεν «Αὕτη ἡ χαλκογραφία ἐχαλκογραφήθη ἐν τῇ ἰδίᾳ νήσῳ ἐν ἔτει
1827. Διάκων Ἀγαθάγγελος Σιριγώτης ἐχάραξεν».

20) Ὁμοίωμα ἐν σμικρῷ (Modele) τῆς φρεγάτας «Λουδοβίκος»
ἀφιερωθὲν ὑπὸ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ.

21) Ὁμοίον τοῦ ἀτμοπλοίου Ἀστιγγος «Καρτερία» ἀφιερω-
θέντος καὶ τούτου ὑπὸ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ.

22) Ἀνάγλυφον γύψινον, παριστάνον τὴν Φιλοστοργίαν ἔργον
τοῦ Γιαννοῦλη Χαλεπᾶ τοῦ γνωστοῦ καλλιτέχνη Τηνίου ὑποτρόφου
τοῦ Ἱδρύματος χρηματίσαντος.

23) Διάφορα ἀνάγλυφα μαρμάρινα, παριστάνοντα τὸν Πατρι-
άρχην Γρηγόριον τὸν Ε'. τὸν Ἐθνομάρτυρα Ρήγαν, τὸν Κοραῆ,
κτλ. ἐν προτομαῖς, ἐντετοιχισμένα ἐν τῇ αἰθούσῃ. Ἔργα τοῦ καλλι-
τέχνη Φυτάλη, ὑποτρόφου τοῦ Ἱδρύματος χρηματίσαντος.

24) Εἰκὼν παριστώσα λέμβον μεταφέρουσαν τὴν Ἀγίαν Εἰκόνα
ἐπὶ ἱστιοφόρου μετὰ τῶν ἱερέων, πρὸς ἐπιτέλειαν Ἀγιασμοῦ. Δῶ-
ρον Νικηφόρου Λύτρα, ὑποτρόφου τοῦ Ἱδρύματος χρηματίσαντος.

25) Εἰκὼν τοῦ καλλιτέχνη Γιαννοῦλη Χαλεπᾶ, ἔργον καὶ δῶρον
Νικολάου Ν. Λύτρα ὑποτρόφου τοῦ Ἱδρύματος.

26) Εἰκὼν τοῦ Νικολάου Γκίζη, ἔργον καὶ δῶρον Θωμοπόλου.

27) Εἰκὼν Νικηφόρου Λύτρα, ἔργον τοῦ υἱοῦ του Νικολ. Λύτρα.
Ἐκτὸς τῶν ἀναφερομένων ὑπάρχουσι καὶ πολλὰ ἄλλα ἀφιερῶ-
ματα ἀνωνύμων διαφόρου εἶδους κοσμοῦντα τὴν τε αἶθουσαν καὶ
τὰ γραφεῖα τοῦ Ἐπιτροπικοῦ.

ΣΥΛΛΟΓΗ ΑΡΧΑΙΩΝ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΙΕΡΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ

Εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Ἱδρύματος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1897 ἐγένετο
ἐναρξὺς περισυλλογὴς ἐντὸς ὑαλοθήκης ἀρχαίων νομισμάτων καὶ

διαφόρων ἄλλων παλαιῶν ἀντικειμένων ἐκ τῶν προσφερομένων, ὅ-
πως προϊόντος τοῦ χρόνου καταρτισθῇ μικρὸν τι Μουσεῖον χάριν
τῶν ἐπισκεπτομένων τὸ Ἱερὸν Ἱδρυμα ξένων.

Ἐν τῇ συλλογῇ ταύτῃ ὑπάρχουσι τὰ ἐξῆς:

1) Ἀρχιερατικὸν περιζώνιον τοῦ Ἀρχιερέως Ἱερουσαλήμ Ἰγνα-
τίου, χρυσοκέντητον, φέρον ἐπίσης χρυσοκέντητον τὴν ἐξῆς ἐπι-
γραφὴν:

«Ἡ Ἀγία Πόλις Ἰγνατίου Ἀρχιερέως 1821.— Ἱερουσαλήμ».

2) Χρυσὸν νόμισμα Αἰκατερίνης τῆς Β'. Αὐτοκρατορίας τῆς
Ρωσσίας.

3) Ὁμοίωμα ἐν σμικρῷ μεγάλου πλοίου, ἐξ ἀργύρου, χαλκοῦ
καὶ σμάλτου κατεσκευασμένον, ἔργον τοῦ 16ου αἰῶνος. Τέχνης ἐ-
ξαισίας.

4) Μικρὸς ἀρχαῖος δακτύλιος χρυσοῦς μὲ πέτραν κυανὴν. Δῶρον
Ἰωάννου Καμπούρογλου.

5) Μικρὸς Σταυρὸς Ἀγιασμοῦ, ἀργυρεπίχρυσος.

Περὶ τὰς ἀρχὰς Μαρτίου τοῦ 1898 λεμβοῦχος τις τοῦ Πειραιῶς
ἀνεῦρε τὸν ἐν λόγῳ Σταυρὸν ἐν καιρῷ νυκτὸς ἐπὶ τοῦ καταστρώμα-
τος ἀτμοπλοίου τινὸς ἐπὶ τοῦ ὁποίου μετέβη πρὸς παραλαβὴν ἐπι-
βατῶν. Ὁ λεμβοῦχος μετέφερε τὸν Σταυρὸν εἰς τὴν οἰκίαν του ἐπὶ
τῷ σκοπῷ νὰ τὸν ἀποδώσῃ εἰς τὸν ἀπωλέσαντα ἐὰν ἀνευρίσκετο.
Τὴν νύκτα τῆς τρίτης ἡμέρας, βλέπει κατ' ὄναρ Κυρίαν τινὰ ἐπιτάτ-
τουσαν αὐτῷ, ὅπως «τὸν Σταυρὸν τὸν ὁποῖον εὗρε τὸν φέρει ἀμέ-
σως εἰς τὸ σπλῆν της ὅστιν Τήνον».

Τὴν ἐπιούσαν ὁ λεμβοῦχος παραλαμβάνει τὸν Σταυρὸν καὶ ἐπι-
βάς ἀτμοπλοίου ἔρχεται εἰς Τήνον καὶ παραδίδει εἰς τοὺς Ἐπιτρό-
πους τοῦ Ἱδρύματος τὸν Σταυρὸν ἀφηγηθεὶς εἰς αὐτοὺς τὸ γε-
γονός.

Διοικήσεις.

Πρῶτος Κανονισμὸς τῆς Διοικήσεως τοῦ Ἱεροῦ

τῆς Εὐαγγελιστρίας Ἱδρύματος.

Πρῶτη Διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἱεροῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας
Ἱδρύματος ὑπῆρξε ἡ ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου Τήνου Γαβριὴλ τοῦ Κρη-
τὸς ἅμα τῇ ἐνάρξει τῶν ἀνασκαφῶν πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς Εἰκόνης
διορισθεῖσα καὶ ἀποτελεσθεῖσα ὑπὸ τῶν αἰδίδμων Σταματέλλου Καγ-
κάδη, Γεωργίου Περίδου, Ἀντωνίου Καλλέργη καὶ Χατζῆ Γεωργίου
Σιώτου, ἀνατεθέντων καὶ τῶν χρεῶν τοῦ Ταμείου εἰς τὸν Σταμα-
τέλλον Καγκάδη. Τὸν διορισμὸν τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, ὡς εἶδομεν
καὶ ἀλλαχοῦ ὁ Ἐπίσκοπος ἀνήγγειλε εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Τήνου
διὰ τῆς ἀπὸ 29 Ν/βρίου 1822 προκηρυσσεύσεως του ἐχούσης οὕτω:

«Επειδή και ὁ Κύριος Σταματέλλος Καγκάδης δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἐπιστατήσῃ μόνος τοῦ εἰς αὐτὸ τὸ βάρος, παρεκαλέσαμεν ἄλλους τρεῖς τὸν Κύριον Γεώργιον Περίδην, Κύριον Ἀντώνιον Καλλέργην, καὶ τὸν Κύριον Χατζὴ Γεώργιον Σιδῶτον, ἄνδρας τῷ ὄντι θεοσεβεῖς καὶ ζηλωτὰς, εἰς τῶν ὁποίων τὰς χεῖρας θέλει δίδει ὁ καθένας ἐκεῖνο ὅπου προαίρεται, διὰ νὰ συνάζωνται εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Κασιέρη Κυρ Σταματέλλου».

Πῶς εἰργάσθησαν οἱ ἀείμνηστοι ἐκεῖνοι ἄνδρες οἱ ὄντως θεοσεβεῖς καὶ ζηλωταὶ τῶν καλῶν, οἱ οὐδενὸς ἀμελήσαντες, ἀλλ' ἀφοσιωθέντες ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς τὸ ἔργον ὅπερ ἀνέλαβον, μαρτυρεῖ αὐτοὺς ὁ περικαλλὴς Ναὸς ὁ ἀποπερατωθεὶς τόσον ταχέως αὐτός τε καὶ τὰ ἀναγκαιοῦντα αὐτῷ παραρτήματα, προκαλῶν τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν κατάπληξιν πῶς ἐν τόσῳ βραχεῖ χρονικῷ διαστήματι νὰ ἀποπερατωθῇ ἔργον θαυμάσιον, καὶ ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν τὸ Κράτος διετέλει ἐν τῇ τρικυμίᾳ τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ἅπαν ἐχειμάζετο δεινῶς. Ἀλλ' ἐν ᾧ ἂν ἑνὸς ἀπεπεράτου ἐν τόσῳ κολοσσιαίῳ ἔργῳ, ἂν ἑτέρου ἐλάμβανον καὶ τὴν πρόνοιαν πῶς νὰ διοικηθῇ τὸ συσταθὲν Ἰδρυμα συνετῶς καὶ σωφρονῶς, καὶ πῶς νὰ ἀφῆσιν εἰς τοὺς διαδόχους τῶν ἐν διοικητικῶν σύστημα, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποῦν βαδίζοντες ἐκεῖνοι νὰ προάξωσι τὸ συντελεσθὲν ἔργον καὶ νὰ ὀδηγήσωσιν αὐτὸ πρὸς τὰ ἔμπροσθεν καὶ πρὸς τὴν φήμην ἣν αὐτοὶ ὤνειρον πόλυσαν καὶ ἠνύχθησαν καὶ ἀποτελεσθῇ ὡς ἀπετελέσθη κέντρον Ὁρησκείας μοναδικὸν ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ, καὶ κέντρον Ἑθνικὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Πανελληνίου, διαλάμπον ὡς τηλαυγὴς Φάρος καὶ διαθερμαίνον τὴν Πίστιν πρὸς τὸ Θεῖον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Πατρίδα.

Διὰ τοῦτο καὶ συνέταξαν περὶ τὰ τέλη τοῦ 1824 ἰδιαίτερον κανονισμὸν τοῦ τρόπου τῆς Διοικήσεως τοῦ Ἰδρύματος καὶ ἔθεσαν εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τοῦ 1825. Ὁ κανονισμὸς οὗτος ὅστις εἶνε καὶ ὁ πρῶτος κανονισμὸς τοῦ Ἰδρύματος, ληφθεὶς ἐκ τῶν ἐπισήμων πρακτικῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκεῖνης, εὐρισκομένων ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Ἰδρύματος ἔχει οὕτω

Εἰς Δόξαν

τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἀγίου Πνεύματος.

Ἐνὸς καὶ Μόνου Θεοῦ.

Ἀμήν.

«Ἡμεῖς οἱ Ἐπίτροποι ὅπου εἰς τρεῖς παρελθόντας χρόνους 1822, 1823 καὶ 1824 παραστάθημεν καὶ παραστεκόμεθα εἰς τοῦτο τὸ κτίριον τῆς νεοκτισθείσης Ἐκκλησίας «ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου» μὲ τὴν βοήθειαν τῶν Χριστιανῶν, ὅπου ἡ Χάρις τῆς Κυρίας Θεο-

τόκου, διὰ τῶν ἀπειρῶν θαυμάτων τῆς ἐφώτιζε καὶ φωτίζει καὶ ἐγεινεν ὁ οἶκος τῆς, καὶ ὅλα τὰ μεγαλοπρεπῆ κτίρια, ὑποσκόμεθα ὀρκίζοντες καὶ τοὺς καίρους ἐπιστατήσαντας εἰς τὴν αὐτὴν ἔκκλησίαν νὰ φυλάττωμεν καὶ νὰ φυλάττωνται εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα ἄθικτα τὰ παρόντα κεφάλαια.

α'.) Ἡ κτίριον, ἡ κατασκευὴ, ἡ καλλωπισμὸς τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ἀγορὰ ὁσηπτιῶν ἢ χωραφίων, ἐν γένει πᾶν ὅτι ἤθελεν ἀκολουθήσῃ διὰ νὰ γίνῃ ἢ νὰ ἀγορασθῇ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, νὰ μὴν ἔμπορῃ νὰ γίνεταί, ἂν δὲν εἶνε καὶ οἱ τέσσαρες ἐπίτροποι σύμφωνοι, διὰ νὰ γίνεταί ἀκριβὴς σκέψις, καὶ ὅταν εἶνε σύμφωνοι οἱ τρεῖς ἢ οἱ τέσσαρες, τότε νὰ γίνεταί πλην νὰ εἶνε εἰδοποιημένος καὶ ὁ τέταρτος.

β'.) Κάθε Κυριακὴν μετὰ τὴν λειτουργίαν, χρὸς ἀπαραίτητον νὰ εἶνε ἡμεῖς νὰ πηγαίνωμεν εἰς τὸ Ἐπιτροπικὸν καὶ ἐκεῖ νὰ σκεπτώμεθα τί πρέπει νὰ γίνεταί, ἢ κτήμα δηλαδὴ ἢ ἄλλο τι εἰς ἐκείνην τὴν ἑβδομάδα, καὶ ἐκεῖνο ποῦ ἤθελε κριθῇ εὐλόγον σύμφωνοι καὶ οἱ τέσσαρες ἢ τρεῖς, ἀπόντος τοῦ ἑνός, νὰ παραγγέλλωμεν ὅπου νὰ γίνεταί καὶ νὰ τελειώσῃ διὰ νὰ μὴν ἀκολουθοῦν ἐν τῷ μεταξύ ἑριδὲς καὶ ζημίας τῆς Ἐκκλησίας.

γ'.) Ἐπειδὴ ἡ Ἐκκλησία ἐδέχθη τὸ βάρος τοῦ διδασκάλου καὶ ὑποδιδασκάλου τῆς Ἑλληνικῆς Σχολῆς, μὲ ἔξοδα τῆς ὁποίας ἐκτίσθησαν καὶ αἱ παραδόσεις τῆς αὐτῆς Σχολῆς, ἀπεφασίσθη ὁ μισθὸς τοῦ διδασκάλου νὰ πληρώνεται ἀπὸ τὸ παγκάρι τῆς Ἐκκλησίας, νὰ εἶνε ὅμως χρὸς τῶν ἐπιτρόπων νὰ ζητοῦν ἓνα μέτριον μηνιαῖον μισθὸν ἀναλόγως καὶ ἀπὸ τοὺς εὐκαταστάτους γονεῖς τῶν παιδῶν, διὰ νὰ βοηθῇται ἡ ἔκκλησία εἰς τοὺς μισθοὺς τῶν κατὰ καιροὺς διδασκάλων, διὰ νὰ μὴν ἐπιφορτίζηται μόνον ἡ Ἐκκλησία. Ἐὰν δὲ οἱ γονεῖς τῶν παιδῶν ἤθελε δυστροπήσουν νὰ ἀποβάλλεται ὁ εἰς τῶν διδασκάλων καὶ νὰ κρατοῦν οἱ Ἐπίτροποι τὸν ἕτερον διὰ νὰ διαβάξῃ μόνον τὰ πτωχὰ καὶ ὀρφανὰ παιδιὰ καὶ ἐκεῖνα ὅπου δὲν ἔχουν τὸν τρόπον νὰ πληρώσουν οἱ γονεῖς τῶν, ἐπειδὴ καὶ οὕτω ἔγεινεν ἡ ὁμιλία κατὰ ἔμπροσθεν τοῦ ἡμετέρου Ἀρχιερέως καὶ Ἐφόρου τῆς Παιδείας Κυρίου Γ. Κωνσταντᾶ ἐπίτηδες διορισμένου παρὰ τῆς Σ. Διοικήσεως πρὸς σύστασιν καὶ ἀποκατάστασιν τῶν σχολείων τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, καὶ μὲ τοιαύτην συμφωνίαν τὸ ἐδέχθημεν καὶ ἡμεῖς.

δ'.) Οἱ κατὰ καιροὺς διδάσκαλοι νὰ μὴν ἀνακατεῦνται εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ νὰ φυλάττουν τὸ διδασκαλικὸν χρὸς εἰς τὸ νὰ παραδίδουν τὰ μαθήματα ἐπιμελῶς καὶ μὲ θεοσεβείαν καὶ χρηστοθήθειαν εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ εἰς κάθε τέσσαρας μῆνας οἱ ἐπίτροποι, φέροντες ἄνδρας προκομμένους νὰ κάμνουν ἑξέτασιν ἀκριβῆ τῆς προκοπῆς τῶν μαθητῶν καὶ ἂν οἱ διδάσκαλοι ἀμελοῦν

τὰ χρέη των, τότε οἱ ἐπίτροποι ἐκ συμφώνου νὰ τοὺς ἀποβάλλουν καὶ νὰ φέρουν ἄλλους ἀντ' αὐτῶν.

ε'). Οἱ Ἐφημέριοι, οἱ διδάσκαλοι, οἱ ψάλται, οἱ κανδυλανάπται νὰ ἐκτελοῦν τὰ χρέη των, καὶ νὰ μὴν ἀνακατεῦνται διόλου εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ νὰ ὑποτάσσονται εἰς ἐκεῖνα ὅπου τοὺς διορίζουν οἱ Ἐπίτροποι καὶ ἐκ συμφώνου νὰ εἶνε εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ νὰ ἀλλάζονται πάλιν ἐκ συμφώνου, καὶ νὰ εὐρίσκουν ἄλλους διὰ νὰ μὴ διαμένουν πολὺν καιρὸν.

στ'). Ὅσοι προσκυνηταὶ ἔρχονται χάριν εὐλαβείας καὶ ἂν εἶνε εὐκαίροι ὄντάδες νὰ τοὺς δίδονται διὰ νὰ κάθονται, πλὴν μὲ τοιαύτην συμφωνίαν νὰ μὴν καθίζουν ὑπὲρ τὰς 10 ἡμέρας διότι τυχὸν νὰ ἔλθουν καὶ ἄλλοι καὶ ἐπομένως νὰ ἀκολουθήσωσι ἑλλείψει ὄντάδων. Ἐὰν δὲ ἔχωσι τάξιμον διὰ νὰ καθίσουν περισσότερον τότε νὰ προμηθεύονται κατοικίαν τῆς χώρας. Ἐὰν δὲ ἀσθενεῖς καὶ κληνῆρεις νὰ κάθονται ἕνα ὁλοκληρον μῆνα ἢ καὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τοῦτο διὰ νὰ ἔρχονται καὶ ἄλλοι.

ζ'). Ἐὰν διδάσκαλός τις ἢ ἐφημέριος, ἢ ψάλτης, ἢ διάκων, ἢ κανδυλανάπτης, δὲν φυλάττει τὸ χρέος του, ἢ γίνεται κανεὶς κρύφιος σφετερισμὸς, ἢ ἄλλο τι ἀποβλέπον πρὸς ζημίαν ἢ κατηγορίαν τῆς Ἐκκλησίας, ταῦτα πάντα γεγόμενα γνωστὰ τοῖς Ἐπιτρόποις νὰ συνέρχονται εἰς ἓν καὶ νὰ τοὺς ἀλλάζουν ἀποκαθιστῶντες ἀντ' αὐτῶν ἄλλους ἀξιοτέρους διὰ τὴν καλὴν εὐταξίαν καὶ ἡσυχίαν τῆς Ἐκκλησίας καί.

η'). Ἐπειδὴ ἡμεῖς θεῖω ζήλω κινούμενοι καὶ διὰ ψυχικὴν μας σωτηρίαν ἐλάβομεν τὸ βάρος πρὶν νὰ ἀρχίσῃ οἰκοδομὴ τοῦ Οἴκου τῆς Κυρίας Θεοτόκου διὰ νὰ ἐπιστατήσωμεν, παρεννεθῆς τότε ὁ Ἀρχιερεὺς Κυρ. Γαβριὴλ, ἐφιλήσαμεν τὴν χεῖρα του καὶ οὕτω ἡρχίσσαμεν τὸ κτίριον, θέλομεν ἐπιστατήσῃ δὲ ἓν ὄσφ εἶνε τὸ θέλημα τῆς Κυρίας Θεοτόκου. Ἐὰν δὲ μετὰ καιρὸν, ἤθελεν ἀποβιώσῃ τις ἐξ ἡμῶν, οἱ ἐπίλοιποι νὰ ἐκλέγωμεν δύο ἢ τρεῖς θεοσεβεῖς καὶ εὐσυνειδήτους ἄνδρας, νὰ βάλλωμεν κλήρους καὶ εἰς ὅποιον πέσῃ νὰ καθιστῶμεν εἰς τὸν τόπον τοῦ ἑλλείποντος καθὼς ἔχομεν τὴν ἰδίαν τάξιν καὶ εἰς τοὺς ἱερεῖς καὶ οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν, οὔτε ἀπὸ τοὺς διαδόχους μας, νὰ μὴν εἰμπορῇ νὰ ζητῇ οὔτε νὰ ἔχῃ κανένα δικαίωμα ἰδιοκτησίας εἰς τὰ κτήματα καὶ τὰ κειμήλια τῆς Ἐκκλησίας.

Ταῦτα πάντα συσχεφθέντες ἀκριβῶς καὶ εὐσυνειδήτως, ἀποφασίζομεν καὶ θέλομεν νὰ διαμένουν τόσον εἰς ἡμᾶς, καθὼς καὶ εἰς τοὺς διαδόχους μας, στερεὰ καὶ ἀπαρασάλευτα εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα καὶ ἂν τις ἀπὸ ἡμᾶς ἢ τοὺς κατὰ καιρὸν διαδόχους μας, ἢ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως χωρὶς τὴν γνώμην τῶν ὑπολοίπων καὶ χωρὶς ἀνάγκην τῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας, ἤθελε σφετερίσῃ τὸ κτῆμα αὐτῆς νὰ ἔχῃ νὰ

ἀποδώσῃ λόγον εἰς τὴν Κυρίαν Θεοτόκον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως.

Τῆνος τὴν 2 Ἰανουαρίου 1825.

ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΚΑΓΚΑΛΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΕΡΙΔΗΣ
Χ' ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΩΤΟΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΑΛΕΡΙΟΣ

Οὗτος ἦν ὁ πρῶτος κανονισμὸς τοῦ Ἰδρυματος ὁ συνταχθεὶς ὑπὸ τῶν Ἰδρυτῶν τοῦ Ἰδρυματος ὁ ρυθμίσας οὐ μόνον τὰ τοῦ Ναοῦ ἐν γένει, ἀλλὰ καὶ τὰ τοῦ σχολείου, τὴν προόδον τοῦ ὁποίου ἐθεώρουν ἀλληλένδετον. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κανονισμοῦ τούτου διακινήθη τὸ Ἰδρυμα μέχρι τοῦ τέλους 1828.

Ἐπειδὴ ὁμως ὁσημέραι προήγοντο τὰ εἰσοδήματα τοῦ Ναοῦ, ἐθεωρήθη ἐπιβεβλημένη ἡ ἀνάγκη ἰδιαίτερου Ταμίου ἐξ αὐτῶν τούτων τῶν ἐπιτρόπων λαμβανομένου, καὶ ἐκτελοῦντος τὰ καθήκοντα ταῦτα, δηλαδὴ νὰ παραλαμβάνῃ τὰς προσφορὰς τῶν χριστιανῶν, νὰ ἐνεργῇ πληρωμὰς ἐπὶ τῶν ἐν γένει τοῦ Ναοῦ πληρωμῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Ἐπιτροπὴ ὁμοφώνως ἀπεφάσισε καὶ τὴν σύνταξιν τοιοῦτου κανονισμοῦ, τὸν ὁποῖον καὶ ὁμοῦ μὲ τὸν πρῶτον κατεχώρισαν εἰς τὸν Κώδικα τοῦ Ναοῦ.

Ὁ κανονισμὸς οὗτος τεθεὶς εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1829 ἔχει οὕτως.

α'. Ἐδὼ σημειώνομεν τὰ ὅσα χρέη ἔχομεν νὰ πράξωμεν καὶ νὰ ἐξακολουθῶμεν οἱ ἐπιτροποι ὅπως εὐρέθημεν εἰς τὴν νεοκτισθεῖσαν Ἐκκλησίαν τῆς Κυρίας Θεοτόκου Εὐαγγελιστρίας ἐν ὁμονοίᾳ καὶ ἀγάπῃ καθὼς καὶ εἶνε ἔργον θεάρεστον νὰ τρέχῃ ἀναμεταξύ μας:

α'). Εἶνε ἀνάγκη νὰ εἶνε ἕνας κασιέρης τοῦ ὁποίου τὰ χρέη θέλει εἶνε τὰ κάτωθι δηλαδή:

β'). Ὁ αὐτὸς πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν φροντίδα ὅπου ὅσα συνάξονται ἀπὸ τὸ κουτὶ τῶν κηρίων καὶ ὅσα ἄλλα ἐμβαίνουνσι τυχερὰ τῆς Ἐκκλησίας, νὰ τὰ καταγράψῃ καὶ ὅποιαν δόσιν θέλει κάμει νὰ εἶναι χρέος του νὰ εἰδοποιῇ τοὺς ἄλλους ἐπιτρόπους, ἐκτὸς τὰ χρέη νόμιμα, δηλ. νόθων, Διδασκάλων, Ψαλτάδων, καὶ χρέη νόμιμα καὶ γνωστὰ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν. Πρὸς τούτοις εἶνε χρέος του αὐτὰς τὰς δόσεις νὰ τὰς περνᾷ εἰς χρέος τῆς Ἐκκλησίας.

γ'). Δὲν ἡμπορεῖ νὰ γίνεταί οὔτε οἰκοδομὴ, οὔτε ἀλλαγὴ ἱερῶν, ψαλτάδων, διδασκάλων, καὶ ἄλλων ὑπουργῶν χωρὶς τὴν συναίνεσιν τῶν ἄλλων ἐπιτρόπων.

δ'). Ὁ κάθε Ἐπίτροπος ποῦ ἤθελε λάβῃ εἰς χεῖρας του γρόσια ἢ ἀφιερῶματα τῆς Ἐκκλησίας, νὰ ἔχῃ χρέος νὰ τὰ δίδῃ τοῦ Κασιέρη καὶ νὰ τὰ καταγράψῃ.

ε'). Ἐπειδὴ καὶ ἕνας τῶν ἐπιτρόπων θέλει εἶνε Κασιέρης, ἀπὸ

τοὺς ἄλλους τρεῖς νὰ εἶνε εἰς χρέος ὁ καθεὶς κάθε ἑβδομάδα νὰ λαμβάνῃ τὸ βάρος νὰ παρευρίσκειται εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ νὰ ἐπιστατῇ καὶ εἴ τι συνάξῃ ὁ ἀνωτέρω νὰ τὰ δίδῃ τοῦ Κασιέρη.

Ταῦτα ἐγράφησαν παρ' ἡμῶν εἰς τὸν Κώδικα τῆς Ἐκκλησίας, τὰ ὁποῖα ὑποσχόμεθα νὰ τὰ διαφυλάξωμεν στερεὰ καὶ ἀπαρασάλευτα μὲ τὴν βοήθειαν τῆς Ἀγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας».

Ἐν Τήνῳ 3 Ἰανουαρίου 1829.

ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΚΑΓΚΑΛΗΣ Ἐπίτροπος
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΑΔΕΡΓΗΣ »
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΕΡΙΔΗΣ »
Χ' ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΩΤΟΣ »

Σὺν τῷ ἀνωτέρω κανονισμῷ ἐνόμισαν καλὸν, χάριν τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ Ναοῦ, καὶ πρὸς πρόληψιν παντὸς αὐτοῦ καὶ πάσης καταχρήσεως, ὅπως κανονίσωσι καὶ τὰ καθήκοντα τῶν ἱερέων, ἥτοι τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῶν διὰ τοῦ ἐπομένου κανονισμοῦ καταχωρήσαντες καὶ τοῦτον εἰς τὸν Κώδικα τῆς Ἐκκλησίας.

α'.) Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἱερεῖς νὰ ἀναμιγνύνται εἰς τὴν σύναξιν τῶν προσφερομένων εἰς τὸν Ναὸν ἐπιφυλαττομένων εἰς μόνον τοὺς Ἐπιτρόπους. Δι' ὅσα δὲ αἱ ἀντιμισθίαι τῶν κόπων τῶν ἐπιτρέπεται νὰ λαμβάνωσιν, ὀφείλουν νὰ δεικνύουν μετριότητα, ἀφρῆνοντες τὸν Χριστιανὸν νὰ δίδῃ ὅτι προαιρεῖται, ὁσάκις δὲν ἦτο προσδιωρισμένον τὸ δικαίωμά των.

β'.) Ἐπιτρέπονται εἰς αὐτοὺς αἱ ἐξῆς ἀντιμισθίαι :

- 1) Διὰ λειτουργίας.
- 2) Δι' ἁγιασμὸν, ἐντὸς τοῦ Ναοῦ γενομένων.
- 3) Διὰ βαπτίσματα.
- 4) Διὰ τετραυγάγγελα εἰς τὸν Ναὸν ἀναγινωσκόμενα.
- 5) Διὰ τεσσαρανταλείτουργα.
- 6) Δι' εὐχέλαια.
- 7) Διὰ μνημόσυνα.
- 8) Διὰ στεφανώματα.
- 9) Διὰ παρακλήσεις.

γ'.) Ὅσα ἐκ τῶν ἀνωτέρω λαμβάνει ἕκαστος ἱερεὺς χρεωστεῖ νὰ τὰ ἐγκαταθέτῃ εἰς Κιβώτιον ἐπὶ τούτῳ. Πᾶσαν δὲ Κυριακὴν ἀνοιγομένου τοῦ Κιβωτίου νὰ μερίζονται τὰ 2/3 ἐκ τῶν εἰσπραχθέντων μεταξὺ των, τὸ δὲ ἕτερον τρίτον νὰ λαμβάνηται ἀπὸ τὸ Ταμεῖον τοῦ Ναοῦ διὰ νὰ χρησιμεύῃ εἰς μισθὸν τοῦ ἱεροδιακόνου.

δ'.) Διὰ τοὺς ἁγιασμούς τοὺς ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας γινομένους, ὁ ἱερεὺς δὲν δικαιούται νὰ λαμβάνῃ δι' αὐτοὺς ἀντιμισθίαν. Ἄν δὲ τυχὸν δίδονται εἰς χεῖρας του χρήματα, ὀφείλει νὰ τὰ παραδίδῃ

εἰς τὸν παρευρισκόμενον ἐπίτροπον, ὅστις θέλει τῷ ἀποδίδει ἐξ αὐτῶν ὅτι κρίνει ἀνάλογον διὰ νὰ τὸ ἐναποθέσῃ εἰς τὸ κοινὸν τῶν ἱερέων κιβώτιον.

ε'.) Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἱερεῖς ἀπὸ τὸ νὰ σχετίζονται μὲ προσκυνητὰς ἢ νὰ εἰσέρχονται εἰς τὰ δωμάτια των, πρὸς ἀποφυγὴν πάσης ὑποψίας, καὶ διὰ νὰ μὴ συλλαμβάνωνται ἰδέαι φιλοχρηματικαὶ καὶ αἰσχροκερδεῖς, ἐκ διαμέτρου ἀντικείμεναι εἰς τὸν ὑψηλὸν χαρακτῆρα των

στ'.) Ἀπαγορεύεται εἰς αὐτοὺς νὰ γράφωσιν ὀνόματα διὰ μνημονεύσεις, ἐκτὸς μόνον ὅταν ἤθελεν εἶσθαι παρὼν εἰς τῶν Ἐπιτρόπων, καὶ τοῦτο μὲ τὴν ἄδειάν του.

ζ'.) Ἄν τυχὸν τις τῶν ἱερέων ἤθελε φανῇ ἀντιβαίνων εἰς τὰ καθήκοντα ταῦτα θέλει ἀποβάλλεσθαι ὑπὸ τῶν Ἐπιτρόπων.

Ταῦτα ἐγράφησαν σήμερον καὶ εἰς τὸν κώδικα τῆς Ἐκκλησίας.

Τῆνος τὴν 3 Ἰανουαρίου 1829.

Οἱ Ἐπίτροποι

ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΚΑΓΚΑΛΗΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΑΔΕΡΓΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΕΡΙΔΗΣ
Χ' ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΩΤΟΣ

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κανονισμῶν τούτων, ἡ Ἐπιτροπὴ ἐξηκολούθει νὰ διοικῇ τὰ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος μετὰ παραδειγματικῆς τάξεως, δραστηριότητος καὶ τιμιότητος ἐμπνευσμένης ὑπὸ τοῦ θείου ζήλου τῶν ἀνδρῶν τούτων καὶ ἄκρας φειδοῦς. Καὶ ἐν τούτοις πολιτικαὶ τοῦ τόπου ἀντιζηλῖαι ἔδωκαν ἀφορμὴν νὰ πιστευθῇ ὅτι πρόκειται περὶ ἀντικαταστάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης. Διὰ τοῦτο ἡ Ἐπιτροπὴ ἀνησυχήσασα μήπως τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον διὰ τόσων μόχθων καὶ κόπων ἐδημιούργησε καὶ διὰ τὸ ὁποῖον νυχθημερόν εἰργάσθη καταστραφῇ ὑπὸ τῶν ἐπιδιωκόντων τὴν ἀπομάκρυνσιν αὐτῆς ἐκείθεν, ὅλως ἀκαταλλήλων προσώπων, ἠναγκάσθη ν' ἀπευθυνθῇ πρὸς τὸν τότε Κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος ἀείμνηστον Ἰωάννην Καποδίστριαν, καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀντίληψιν αὐτοῦ πρὸς σωτηρίαν τοῦ ὑπερλάμπρου αὐτῶν ἔργου. Τὴν ἀναφορὰν ταύτην τῆς Ἐπιτροπῆς ἐδημοσιεύσαμεν ἐν τοῖς ἐμπροσθεν.

Καὶ τί μὲν ὁ Καποδίστριας ἐνήργησε περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης δὲν γνωρίζομεν, διότι οὐδὲν περὶ τούτου ἔγγραφον ὑπάρχει ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Ἱδρύματος. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ αἴτησις αὕτη τῆς Ἐπιτροπῆς ἔτυχεν ἱκανοποιήσεως παρ' ἐκείνου θεωρηθεῖσα εὐλόγος, καὶ τοῦτο δηλοῦται ἐκ τῆς παραμονῆς τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 1831.

Ἀντικατάστασις τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ἱδρυτῶν.

Διορισμὸς νέας Ἐπιτροπῆς.

Κατὰ τὸ 1832 θεωρηθείσης ἀναγκαίας τῆς διαρρυθμίσεως ἐπὶ τὸ βέλτιον τοῦ κανονισμοῦ τοῦ ὑπὸ τῶν Ἱδρυτῶν συνταχθέντος καὶ ὑπὸ τοῦ ὁποίου μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διωκεῖτο τὸ Ἱδρυμα, ἐγένετο διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον τοπικῇ τῶν κατοίκων Συνέλευσις τὴν 2 Μαΐου τοῦ 1832 καθ' ἣν ἐξελέγη ἑπιτροπὴ ἐξ ὀκτῶ προσώπων πρὸς σύνταξιν τελειότερου κανονισμοῦ, καθὼς καὶ νέα πενταμελὴς μόνιμος Ἐπιτροπὴ πρὸς διοίκησιν τοῦ Ἱδρύματος, ἀποτελεσθεῖσα ἐκ τῶν Σταματέλλου Καγκάδη ἐκλεγέντος καὶ πάλιν, Ἰωάννου Παξιμάδη, Ἰωάννου Δρόσου, Ἰωάν. Σαργέδου καὶ Γεωργίου Περιδίου.

Ἡ πρὸς σύνταξιν τοῦ κανονισμοῦ ὀκταμελὴς Ἐπιτροπὴ ἐπικληθεῖσα «Κανονιστικὴ Ἐπιτροπὴ» καὶ ἀποτελεσθεῖσα ἐκ τῶν Ἀντωνίου Π. Πόμερ, Νικολάου Ζάρπα, Νικολάου Μαρκακίου, Ἀντωνίου Γραμμαντάνη, Γ. Α. Τιβερίου, Ν. Βασιλικοῦ, Γ. Κοντονικολάου, καὶ Εὐστρ. Μ. Παρίση, προέβη ἀμέσως εἰς τὸ ἔργον συντάξασα τὸν νέον κανονισμόν, καθ' ὃν κυρίως ὠρίζετο ὅτι ἡ διάρκεια τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱδρύματος θὰ ᾔητο ἐνιαύσιος, ἡ δὲ ἐκλογή αὐτῆς θὰ ἐγίνετο διὰ τοπικῆς τῶν Ὀρθοδόξων κατοίκων τῆς νήσου Συνελεύσεως.

Τὸν κανονισμόν τοῦτον καταχωροῦμεν ἐνταῦθα.

«Ὁδηγίαι καὶ χρέη τῶν Ἐπιτροπῶν ἀναφερόμεναι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Εὐαγγελιστρίας».

«Οἱ ὑποφαινόμενοι διὰ τοπικῆς τῶν Ἀνατολικῶν ἐγκατοίκων ταύτης τῆς νήσου Συνελεύσεως ἐκλεχθέντες ἀντιπρόσωποι των, ἵνα κανονίσωμεν τὰ περὶ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Κυρίας Εὐαγγελιστρίας, ὕστερον ἀπὸ μίαν προσεκτικὴν σκέψιν καὶ παρατήρησιν, εἶδομεν, ὅτι τὰ τῆς Ἐκκλησίας ταύτης ὑπάρχοντα ὄντα ἐπίγεια δὲν ἀνήκουν εἰμὴ πρὸς μόνον τὸ κοινὸν συμφέρον τῆς πολιτικῆς κοινωνίας. Βάσιν λαβόντες τοιαύτην ἐκθέτομεν κεφαλαιωδῶς τοὺς κάτωθι κανόνας, καθ' οὓς τὰ περὶ τοῦ Ἱεροῦ τούτου Ναοῦ θέλουσι διοικεῖσθαι.

Α'). Οἱ διὰ κοινῆς ψήφου ἐκλεχθέντες πέντε Ἐπίτροποι τοῦ Ἱεροῦ τούτου Ναοῦ, χρεωστοῦν νὰ λάβουν ἀπὸ τοὺς προκατόχους των τακτικὸν λογαριασμόν τοῦ Καταστήματος τούτου μετὰ τῶν διορισθέντων ἀπὸ τὴν Κοινότητα.

Β'). Θέλουν κρατεῖσθαι δύο βιβλία, εἰς ἃ θέλουσι τακτικῶς καταγράφουν τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα τῆς κοινῆς ταύτης Ἐκκλησίας.

Γ'). Θέλουσι συστήσει καὶ ἔτερα δύο ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα εἰς τὸ χωρίον Μέση καὶ εἰς τὸν Τριπόταμον, καθὼς θέλουσιν ἐπαγρυπνεῖ καὶ συντηρεῖ καὶ τὰ παλαιὰ εἰς Ἀρνάδον, Πύργον, Ὑστέρνια καὶ Πόλιν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΟΣ

ΕΚ ΤΗΝΟΥ

Βουλευτὴς Κυκλάδων κατὰ τὸ 1887 καὶ Πρόεδρος τοῦ Ἱδρύματος, ὁ καταρτίσας τὸν ὀργανισμόν τοῦ 1888 τοῦ Ἱδρύματος συστήσας Διμερικὸν Ταμεῖον καὶ ἐπιτυχῶν τὴν ἐναρξιν τῆς κατασκευῆς τοῦ Διμένους.

Δ'). Αἱ πωλήσεις τῶν ἀφιερωμάτων πρὸς τὸν ρηθέντα ναόν, θέλουσι γίνεσθαι ἐπὶ δημοπρασίας κοινῆς.

Ε'). Οἱ Ἐπίτροποι θέλουν ἐκλέξει τρεῖς Ἐφόρους ἐγκρατεῖς ὁποῦν τῆς Παιδείας, οἵτινες θέλουν ἐπαγρυπνεῖ καὶ διατάττει καθ' ὅσον ἀφορῶσι τὴν τῆς νεολαίας ἐκπαίδευσιν καὶ τὰς προόδους τῶν ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ σχολείων εἴτε ἀλληλοδιδασκτικῶν καὶ Ἑλληνικῶν, καὶ καθ' ὅσον ἀναφέρονται καὶ πρὸς τὰ τῆς ἐκπαίδευσως χρῆς τῶν διδασκάλων καὶ μαθητῶν, συσχεπτόμενοι μετὰ τῶν κ. κ. Ἐπιτρόπων.

Σ'). Ἡ διάρκεια τῆς Ἐπιτροπῆς θέλει εἶναι ἐνιαύσιος. Μετὰ τὴν παρέλευσιν ἐνὸς ἔτους θέλει συγκροτεῖται Γενικὴ Συνέλευσις τῶν Ἀνατολικῶν τῆς νήσου ταύτης, ἣτις θέλει ἐκλέγει νέους Ἐπιτρόπους ἐκ τῶν ἐναρετωτέρων καὶ εὐκαταστατοτέρων προκρίτων τῆς νήσου.

Ζ'). Οἱ ρηθέντες Ἐπίτροποι, παύοντες τῶν χρεῶν τῶν θέλουν δίδει καθαρὸν λ/σμὸν ἐσόδων καὶ ἐξόδων καθὼς καὶ περὶ τῶν πρακτέων τους, τόσον εἰς τοὺς διαδόχους των, καθὼς καὶ εἰς ἐκείνους ὅπου τὸ κοινὸν ἤθελε διορίσει.

Η'). Δὲν εἶνε συγχωρημένον εἰς τοὺς ρηθέντας Ἐπιτρόπους ἐν τῇ ἀπουσίᾳ των νὰ ἀντικαθιστοῦν ἄλλους, ἀλλ' ὅταν τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῶν ἐκλείψει, εἶνε ἀνάγκη τότε νὰ συγκαληται ἑκτακτος συνέλευσις καὶ νὰ ἀντικατασταίνωνται ἄλλοι.

Θ'). Θέλουν ἐνασχοληθῇ οἱ κύριοι Ἐπίτροποι, ἵνα παρασκευάσωσι σταθερὸν πόρον, πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν ἐν τῇ ρηθείσῃ Ἐκκλησίᾳ ἀναγκαίων καὶ ὀριστικῶν ἐνιαυσίων ἐξόδων τῶν τε Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Παιδείας.

Ι'). Δὲν εἶνε συγχωρημένον εἰς αὐτὴν τὴν ἐκκλησίαν νὰ λάβῃ καμμίαν ἱερὰν ἐπιστάσιαν μοναχός, ἐκτὸς τῶν ἱερουργῶν καὶ λοιπῶν ὑπηρετῶν διορισθέντων ἐκ τῶν κ. κ. Ἐπιτρόπων, ἀλλ' ἡ ἐπιστάσις καὶ ἡ Διοίκησις τοῦ ἱεροῦ τούτου Ναοῦ, θέλει ἐνεργεῖται ἐκ τῶν Ἐπιτρόπων.

ΙΑ'). Οἱ ρηθέντες κύριοι Ἐπίτροποι χρεωστοῦν νὰ συμμορφωθοῦν μὲ τὰς ἀνωθεν ὁδηγίας, αἵτινες θέλουν καταχωρηθῇ ἐν τῷ Ἀρχεῖῳ τοῦ Ἱεροῦ τούτου Ναοῦ, ἵνα χρησιμεύουν ὡς κανόνες καὶ εἰς τοὺς διαδόχους.

Ἐν Τήνῳ τῇ 2 Μαΐου 1832.

Ἡ Κανονιστικὴ Ἐπιτροπὴ

ΑΝΤ. Π. ΠΟΜΕΡ
ΝΙΚΟΛ. ΖΑΡΠΑΣ
Ν. ΜΑΡΚΑΚΙΟΥ
ΑΝΤ. ΓΡΑΜΜΑΝΤΑΝΗΣ
Γ. Α. ΤΙΒΕΡΙΟΣ
Ν. ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ
Γ. ΚΟΝΤΟΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

**Ἀνάμειξις τοῦ Ῥπουργείου
εἰς τὰ τῆς Διοικήσεως τοῦ Ἱδρύματος.**

Συμφώνως πρὸς τὸ καταστικὸν τοῦτο ἢ ὑπὸ τῆς Κοινότητος διορισθεῖσα πενταμελὴς Ἐπιτροπὴ ἢ ἀποτελεσθεῖσα ὡς εἶδομεν ἐκ τῶν Σταματ. Καγκάδῃ, Ἰωαν. Παξιμάδῃ, Ἰωαν. Σαγγρέδῃ, Ἰωαν. Δρόσου καὶ Γεωρ. Περίδῃ διόκησε τὸ Ἰδρυμα μέχρι τοῦ 1834.

Κατὰ τὸν Μάρτιον ὅμως τοῦ 1834 ἡ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαίδευσως Γραμματεία, δυνάμει τοῦ ἀρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 3/15 Β. Διατάγματος τῆς Ἀντιβασιλείας, καθ' ὃ εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματείαν εἶνε ὑποτεταγμένη ἐντὸς τῆς ἀρμοδιότητος ὅλαι αἱ Ἐκκλησιαστικαὶ Ἀρχαὶ καὶ οἱ ἐπιφορτισμένοι ὑπηρεσίαν τινα εἰς τὰ διὰ τὴν διδασκαλίαν, διὰ τὰς τέχνας καὶ διὰ τὰς ἐπιστήμας προσδιορισμένα Δημοσία Καταστήματα, καίτοι ἀναγνωρίζουσα ὅτι ὁ ἱερὸς Ναὸς τῆς Εὐαγγελιστρίας εἶνε ἐνοριακός, χάριν ὅμως τῶν ἐξ αὐτοῦ προσγενομένων τῇ τε νήσῳ Τήνῳ (ὡς γράφει) καὶ τῷ Ἐθνει ἐν γένει ὠφελειῶν καὶ πρὸς πρόληψιν ἐνδεχομένων καταχρήσεων, διὰ τῶν ἀπὸ 15 Μαρτίου καὶ 13 Ἀπριλίου 1834 διαταγῶν δηλοποιεῖ δι' ἀναλαμβάνει τοῦτο ὑπὸ τὴν ἄμεσον αὐτοῦ ἐπιτήρησιν διορίζουσα συνάμα διὰ τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου τοῦ ἰδίου ἔτους ἐγγράφου τῆς καὶ ἐπιτρόπους, ἀντὶ τῶν ὑπὸ τῆς κοινότητος διορισθέντων, τοὺς Σταματέλλον Καγκάδῃ, Ἀντωνίου Νάξον, Ἀντωνίου Καλλέργην, Γεώργιον Σιώτον, καὶ Γεώργιον Πόμερ, ἀνακοινώσασα συνάμα τῇ νέᾳ Ἐπιτροπῇ διὰ τοῦ τότε Ἐπαρχοῦ Τήνου Γ. Λεβέντη τὴν 4ην Μαΐου 1834 καὶ νέον ὄργανισμὸν τὸν ὁποῖον νὰ θέσωσιν εἰς ἐνέργειαν, καὶ συμφώνως πρὸς τὸν ὁποῖον νὰ διοικῶσι τοῦ λοιποῦ τὸ Ἰδρυμα ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν τοῦ Ἐπαρχοῦ Τήνου.

Ἀμφότερα τὰ ἐγγράφα ταῦτα καταχωροῦμεν ἐνταῦθα.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Νομάρχης Κυκλάδων

Ἀριθ. 5398.

Ἐρμούπολις τῇ 30 Ἀπριλίου 1834.

Πρὸς τοὺς Κυρίους

**Σταματέλλον Καγκάδῃ, Ἀντωνίου Νάξον,
Ἀντωνίου Καλλέργην, Γεώργιον Σιώτον καὶ Γεώργιον Πόμερ.**

Ἐπειδὴ τοῦ ἐν Τήνῳ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας, θεωρουμένου μὲν ὡς ἐνοριακοῦ, τελούντος ὅμως ὑπὸ τὴν ἄμεσον τῆς Κυβερνήσεως ἐπιτήρησιν, πρόκειται φυλαττομένων εἰς τὸ ἐξῆς τῶν μερικῶν εἰς τὴν νήσον καὶ εἰς τὸ ἔθνος ὅλον, τῶν προσγινομένων

ἀπ' αὐτοῦ ὠφελειῶν, νὰ ἀποτοιχισθῇ συγχρόνως ἀφ' ἑτέρου ὅποια-
δήποτε ἐνδεχομένη σφετερισμοῦ καὶ ἰδιοτελῶν καταχρήσεων εἰσόδου,
σὰς συνιστῶμεν Κύριοι, Ἐπιτροπὴν κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἀπὸ 13
Ἀπριλίου διαταγῆς τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας
Ἐκπαιδεύσεως Β. Γραμματείας καὶ σὰς παρακαλοῦμεν σύμφωνα
μὲ τὰς ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν ὁδηγίας μας πρὸς τὸν κύριον
Ἐπαρχον, νὰ πράξῃτε ὅσα ἐμπεριέχονται εἰς αὐτὰς πρὸς ἐντελὴ διευ-
θέτησιν τῶν συμφερόντων τοῦ περὶ οὗ εἴρηται Ἱεροῦ Ναοῦ. Ἡ
Νομαρχία ἐξειδομένη εἰς τὸν ἐγνωσμένον ζῆλον σας καὶ τὸ Θεοσε-
βές σας τρέφει χρηστὰς ἐλπίδας ὅτι διὰ τῆς τιμιότητός σας καὶ τῆς
ἀνεπιλήπτου διαγωγῆς σας, θέλετε δικαιώσαι τὴν ἐκλογὴν τῆς Κυ-
βερνήσεως μὲ τὴν ὁποίαν ἤδη ἠδύοκσε νὰ σὰς τιμήσῃ.

Ὁ Νομάρχης
ΣΤ. ΡΙΖΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Γ. Α. ΜΕΣΣΗΝΕΖΗΣ

Ἀριθ. 5398.
ΟΔΗΓΙΑΙ

Ἐν Ἐρμουπόλει τῇ 29 Ἀπριλίου 1884.

Ὁ Νομάρχης Κυκλάδων

Ἐπειδὴ οἱ κύριοι Σταματέλλος Καγκάδης, Ἀντώνιος Νάζος, Ἀν-
τώνιος Καλλέργης, Γεώργιος Σιώτος, καὶ Γεώργιος Πόμερ, διωρί-
σθησαν παρὰ τῆς Νομαρχίας κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἀπὸ 15 Μαρτίου
1884 διαταγῆς τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκ-
παιδεύσεως Β. Γραμματείας Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ τῆς Εὐαγγελ-
λιστρίας κατὰ τὴν νῆσον Τήνον Ναοῦ, ἐφοδιάζονται μὲ τὰς ἀκολου-
θοῦς ὁδηγίας, αἱ ὁποῖαι θέλουσι χρησιμεύσῃ ὡς βάσις τῶν ἐργα-
σιῶν τῶν :

Α'). Ἡ διορισθεῖσα αὕτη Ἐπιτροπὴ, ἐνεργοῦσα ὑπὸ τὴν ἄμεσον
ἐπιτήρησιν καὶ ἐφορίαν τοῦ Ἐπαρχου, θέλει παραλάβει τακτικῶς
ὅλους τοὺς λ/σμοὺς καὶ τὰ ἔγγραφα τῆς προλαβούσης δοσοληψίας
τοῦ Ἱεροῦ καταστήματος ἀπὸ τοὺς προκατόχους τῆς, καὶ καταστρώ-
σει εἰς ἰδιαίτερον βιβλίον, ἡριθμημένον καὶ ἐσφραγισμένον κατὰ
τὴν τάξιν παρὰ τοῦ Ἐπαρχίου, ὅλα τὰ ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ
καταστήματος τούτου, ἀποδεδειγμένως γενόμενα ἔξοδα καὶ τὰς προ-
σόδους τοῦ Ναοῦ μὲ τὰς περὶ ἑκάστου παρατηρήσεις καὶ εἰς τὸ ἐξῆς
ἐξακολουθεῖ τὸ αὐτὸ μὲ τὸν ἴδιον τρόπον.

Β'). Ἐν μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ καὶ ὅλα ἐκ περιτροπῆς ἔχουν
ἰδίως τὴν ἐπιστάσιν τοῦ Ταμείου, εἰς ἰδιαίτερον δὲ κιβώτιον κλει-
δωμένον μὲ διάφορα κλειδιά, τῶν ὁποίων ἔν πάντοτε θέλει κρατεῖ
τὸ Ἐπαρχεῖον, τὰ δὲ λοιπὰ διάφοροι τῶν Ἐπιτρόπων, νὰ κατατε-
θῶσι μὲ κατάλογον ἀκριβῆ, παρόντος τοῦ Ἐπαρχου ὅλα τὰ εἰς με-

τρητὰ καὶ ἀκατέργαστον ὕλην εὐρισκόμενα χρήματα, κειμήλια, καὶ
αἱ ὁμολογίαι τοῦ Καταστήματος καὶ τούτο νὰ φυλάττεται ὁπως
κοινῶς κριθῇ ἀσφαλέστερον.

Γ'). Ἡ Νομαρχία κατὰ πρότασιν τοῦ Ἐπαρχου θέλει ἐκλέξει καὶ
διορίσει ἐπισήμως, ἀφοῦ λάβῃ τὴν ἐγκρίσιν τῆς Γραμματείας, ἕνα
Γραμματέα τῆς Ἐπιτροπῆς ἱκανὸν καὶ τίμιον ἔχοντα εὐθύνην
πραγματικὴν καὶ μισθοδοτούμενον ἀναλόγως τοῦ Καταστήματος.

Δ'). Τὰ ἀφιερῶματα ὅσα δὲν χρησιμεύουν πρὸς στολισμὸν καὶ
ὑπηρεσίαν τοῦ Ναοῦ καὶ ἰδίως τὰ ὑποκείμενα εἰς ἀπώλειαν καὶ φθο-
ράν, νὰ ἐκποιηθῶσι ἐπὶ τακτικῆς Δημοπρασίας παρουσίας καὶ τῆς
Διοικητικῆς Ἀρχῆς.

Ε'). Τὸ ἀπ' αὐτῶν προϊόν καθὼς καὶ τὰ ὑπάρχοντα χρήματα νὰ
διατεθῶσιν εἰς τρόπον ὥστε κατατιθέμενα ἀναφαιρέτως εἰς ἀσφαλῆ
τινὰ χρηματικὴν Τράπεζαν νὰ ἀποφέρωσιν αἰωνίως τακτικὴν τινα
πρόσδοκον εἰς τὸ Κατάστημα.

Πρὸς τοῦτο κατὰ τὸ παρόν, ἐπειδὴ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δὲν συν-
εστήθη, καὶ ὁ κατὰ μέρος τοκισμὸς δὲν μᾶς φαίνεται ἀσφαλῆς, νὰ
γινωμοδοτήσῃ τὸ Ἐπαρχεῖον, ἂν δὲν εἴνε συμφερότερον νὰ κτισθῶ-
σιν ἐν Ἀθήναις ἢ ἄλλην πόλιν ἐμπορικὴν διὰ τῆς ποσότητος ταύ-
της κτίρια λιθόκτιστα διὰ νὰ ἐνοικιάζωνται εἰς λ/σμὸν τοῦ κατα-
στήματος, ἢ μᾶλλον νὰ ἀγορασθῶσι πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐργα-
στήρια, ἐλαιῶνες, μύλοι καὶ ἄλλα κτήματα Μοναστηριακά, τῶν εἰς
διάφορα μέρη τοῦ Βασιλείου ἐντὸς τοῦ ἔτους ἐκποιηθησομένων καὶ
ἰδίως τῶν ἀνηκόντων εἰς τὰ κατὰ τὴν αὐτὴν νῆσον γυναικεῖα Μο-
ναστήρια, τὰ ὁποῖα θέλουσιν ἐκποιηθῇ ὡσαύτως, κατὰ τὸ περὶ τού-
του διάταγμα διαλυομένων ἤδη, ὡς προειδοποιήθη τὸ Ἐπαρχεῖον
τῶν γυναικεῶν Μοναστηρίων ἐκτὸς τριῶν.

Σ'). Δαπανηρὰ ἐπισκευή, νέα οἰκοδομή, οἱ ἀδήποτε ἀγορὰ κτήμα-
τος, κινητοῦ ἢ ἀκινήτου, καὶ καμμία ἄλλη δαπάνη ἔκτακτος νὰ μὴ
γίνεται, χωρὶς προηγουμένην εἴδωσιν καὶ ἄδειαν τῆς Νομαρχίας, προ-
σαπαιτουμένης καὶ τῆς ἐγκρίσεως τῆς Γραμματείας, ὁσάκις ἡ πο-
σότης ὑπερβαίνει τὰς 300 δραχμάς.

Ζ'). Ἐπίσης ἀπαγορεύεται καὶ ἡ παραλαβὴ δανείων ἐπὶ ὁποια-
δήποτε προφάσει παρεκτὸς ἀνάγκης κατεπειγούσης καὶ τότε ὅμως
μετὰ ρητὴν ἄδειαν τῆς Κυβερνήσεως.

Η'). Ἐπειδὴ κατὰ τὸν περὶ Δημοτικῆς διδασκαλίας Νόμον, ἑκα-
στός τῶν Δήμων ὀφείλει νὰ συστήσῃ καὶ διατηρῇ ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ
περιουσίας Δημοδιδασκῆριον, ἢ μὲν ἀπὸ τοῦ Καταστήματος χορη-
γία τῶν ἐφεστώτων ἤδη κατὰ τὴν νῆσον Διδασκηρίων νὰ ἐξακο-
λουθῇ προσωρινῶς. Ἀμα δὲ συστηθῶν οἱ Δήμοι νὰ ἐνεργηθῶν
ὅσα περὶ τούτου διαγορεύει ὁ προειρημένος Νόμος, τὸ δὲ Ταμεῖον
τοῦ Ἰδρύματος νὰ ἐκπληρῇ μόνον τὰ ἐλλείποντα τῆς δαπάνης,

δσάκεις οί μερικοί τών δήμων πόροι δέν εξαρκέσωσιν ἀποδεδειγμέ-
ως, καί τοῦτο ὁμῶς μέ προηγουμένην ἄδειαν τῆς Κυβερνήσεως.

Θ'). Ἀπαξ ἐκάστου ἔτους καί εἰ δυνατόν τὴν πρώτην Κυρια-
κὴν μετὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, παρόντος τοῦ Ἀρχιερέως
ἢ ἐπίτης ἀπεσταλμένου τούτου, τοῦ Ἐπαρχοῦ ἢ καὶ αὐτοῦ τοῦ
Νομάρχου, καὶ τῶν προκριτοδημεγερόντων τῆς Νήσου, νὰ θεωροῦν-
ται οἱ λ/μοὶ τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ ἀφοῦ εξακριβωθέντες,
χρείας καλούσης, καὶ παρ' ἐπιτροπῆς ἐπὶ τούτῳ παρὰ τῆς Νομαρ-
χίας διωρισμένης, ἀποδειχθῶν καλῶς ἔχοντες καὶ ἐπικυρωθέντες,
καταχωρισθῶν εἰς τὸ γενικὸν τοῦ καταστήματος βιβλίον, θέλει γί-
νεται παρὰ τῆς Νομαρχίας εἰς τὴν Κυβέρνησιν πρότασις περὶ ἐκ-
λογῆς ἄλλων ἐπιτρόπων ἢ ἐπικυρώσεως τῶν ἰδίων καθυποβαλομένου
συγχρόνως καὶ τοῦ Ἰσολογισμοῦ τοῦ Καταστήματος.

Γ'). Νὰ τυπωθῶσι διπλότυπα ἔγγραφα εἰς ἐπὶ τούτῳ βιβλίον ἐκ
τῶν ὁποίων ἐν νὰ κόπτεται καὶ δίδεται εἰς τὸν προσφέροντα εἰς τὸ
κατάστημα ἀπὸ μέρους τοῦ Ταμίου συνυπογραφομένου καὶ τοῦ
Γραμματέως, ὁποιανδήποτε προσφορὰν, τὸ δὲ νὰ μένη διὰ νὰ ση-
μειώνεται συγχρόνως ἐπ' αὐτοῦ τὸ ποσὸν καὶ τὸ εἶδος διακεκριμέ-
ως τῆς προσφορᾶς, ὑπογεγραμμένον ἀπὸ τὸν προσφέροντα ἢ τὸν
Ἐπίτροπον αὐτοῦ.

ΙΑ'). Χωρὶς τὴν τοιαύτην ἀπόδειξιν ἀπαγορεύεται τοῦ λοιποῦ εἰς
πάντα τῶν Ἐπιτρόπων νὰ δέχεται κανὲν ἀφιέρωμα. Τὰς προσφο-
ρὰς ταύτας θέλει δέχεται μόνον ὁ κατὰ καιρὸν Ταμίας, ὅστις θέλει
δίδει καὶ τὰ ἀνωτέρω ἐνδεικτικὰ ὑπογεγραμμένα.

ΙΒ'). Ὅσα παρεκτὸς τούτων ἤθελον κριθῇ συντελεστικὰ πρὸς
πλουτισμὸν καὶ βελτίωσιν τοῦ καταστήματος, ἐξασφάλισιν καὶ αὐ-
ξησιν τῶν προσόδων αὐτοῦ καὶ κοινωφελεστέραν αὐτῶν χρῆσιν, θέ-
λουν φροντίσῃ τόσον οἱ κύριοι Ἐπίτροποι, ὅσον καὶ τὸ Ἐπαρχεῖον
καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Ἐπίσκοπος νὰ τὰ καθυποβάλωσιν ἀκολούθως
διὰ τῆς Νομαρχίας εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν
Γραμματείας.

Ὁ Νομάρχης
ΣΤ. ΡΙΖΟΣ

Διὰ τὸ ἀκριβὲς τῆς ἀντιγραφῆς.

Ἐν Τήνῳ τῇ 4 Μαΐου 1834.

Ὁ Ἐπαρχος
Γ. ΔΕΒΕΝΤΗΣ

Διὰ τῶν ὁδηγιῶν τούτων τῆς Νομαρχίας, ἐπεχουσῶν τόπον νέου
κανονισμοῦ τῆς διοικήσεως τοῦ Ἰδρύματος, καθιερώθησαν κυρίως
τὰ ἑξῆς :

α'). Ὁ διορισμὸς ἐιδικοῦ Ταμίου εἰσπράττοντος καὶ ἐνεργοῦν-

τος πληρωμᾶς. Χρὴν τοιούτου θὰ ἐξετέλει εἴτε εἰς τῶν ἐπιτρόπων
εἴτε ἐκ περιτροπῆς ὅλοι.

β'). Αἱ πλεονάζουσαι εἰσπράξεις καὶ τὰ τιμαλφῇ ἀναθήματα νὰ
ἐναποτίθενται ἐντὸς χρηματοκιβωτίου μέ πολλὰ κλεῖθρα, ὧν ἐν νὰ
κρατῇ ὁ Ἐπαρχος Τήνου.

γ'). Ὁ διορισμὸς ἐιδικοῦ Γραμματέως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῇ
προτάσει τοῦ Ἐπαρχοῦ.

δ'). Ἡ ἐκποίησης ἐν δημοπρασίᾳ τῶν μὴ χρησίμων τῷ Ναῷ καὶ
τῷ Ἰδρύματι ἀφιερωμάτων καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν προῖον νὰ διατεθῇ πρὸς
ἀγορὰν προσοδοφόρων κτημάτων.

ε'). Οὐδεμία δαπάνη ἀνω τῶν 300 δραχμῶν νὰ ἐπιτρέπεται τοῖς
Ἐπιτρόποις ἀνευ ἀδείας τῆς Διοικητικῆς Ἀρχῆς.

στ'). Ἐπειδὴ μέχρι τοῦδε τὸ Ἰδρυμα λαμβάνον ἀνάγκην χρημά-
των πρὸς ἐκτέλεσιν διαφόρων ἔργων ἐδανείζετο τοιαῦτα ἐπὶ τόκῳ
ἀπαγορεύεται τοῦ λοιποῦ πᾶσα διὰ δανείων προμήθεια χρημάτων.

ζ'). Ἡ Ἐπιτροπὴ γὰ λογοδοτῇ κατ' ἔτος τὴν πρώτην Κυριακὴν
μετὰ τὴν πανήγυριν τῆς 25ης Μαρτίου, ἐνώπιον τοῦ Ἐπαρχοῦ ἢ
καὶ τοῦ Νομάρχου, τοῦ Ἐπισκόπου ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτοῦ καὶ
τῶν προκριτοδημεγερόντων τοῦ τόπου, καὶ μετὰ τὴν λογοδοσίαν νὰ
γίνεται ἡ ἀλλαγὴ τῶν Ἐπιτρόπων, ἢ ἡ παραμονὴ τῆς ἰδίας ἐπὶ ἐν
ἀκόμῃ ἔτος.

η'). Ἡ καθιέρωσις τῶν διπλοτύπων ἀποδείξεων διὰ τὴν παρα-
λαβὴν τῶν ἀφιερωμάτων ἐν γένει.

Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν αὕτη, ἡ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τὸ πρῶτον
διορισθεῖσα, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νέου τούτου ὁργανισμοῦ εἰργάσθη καὶ
συνφώνως πρὸς τοῦτον ὑπέβαλε τὴν πρώτην γενικὴν λογοδοσίαν
τῆς τὴν 21 Ἰουνίου τοῦ 1835 διὰ τὴν διαχείρισιν αὐτῆς ἀπὸ 4
Μαΐου 1834 μέχρι 30 Ἀπριλίου 1835. Κατὰ τὴν λογοδοσίαν ταύ-
την, ἐπειδὴ τὸ ἀποθεματικὸν ἀνήρχετο εἰς δραχ. 84,850/45 καὶ
συνέκειτο ἐκ μετρητῶν, ὁμολογιῶν, τιμαλφῶν, χωραφίων, κήπων,
οἰκίων καὶ οἰκοπέδων, ἡ Ἐπιτροπὴ ἵνα μὴ τὸ χρήμα τοῦτο μένει
νεκρὸν, διὰ τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουνίου 1835 ἐγγράφου τῆς πρὸς τὸ Ἐπαρ-
χεῖον, ζητεῖ ὅπως ἐπιτραπῇ εἰς αὐτὴν ἡ χορηγία δανείων ἐνυποθή-
κων ἐνταῦθα τε καὶ ἐν Σύρῳ εἰς ἰδιώτας ἐπὶ τόκῳ 8 ο/ο ἀναφέ-
ρουσα ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς :

«Ἐξακολουθοῦντος ἐπὶ μακρὸν χρόνου διάστημα καὶ τοῦ τυχη-
ροῦ εἰσοδήματος καὶ μεταβαλλομένων ἀλληλοδιαδόχως εἰς στερεὸν
πόρον τῶν ἐναποταμιεύσεων, νὰ καταντήσῃ ὥστε τὸ Κατάστημα τοῦτο
ποτὲ νὰ εἴνε εἰς θέσιν νὰ ἐπαρκῇ εἰς πολὺ πλειοτέρας δημοφιλεῖς
ἀνάγκας, οὐχὶ πλέον ἀπὸ ἀβέβαιον, ἀλλ' ἀπὸ βεβαίωτατον πόρον.»

Ἡ Νομαρχία ἐνέκρινε τὴν περὶ παροχῆς δανείων εἰς ἰδιώτας
ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2348 καὶ ἀπὸ 11

Μαΐου 1836 ἐγγράφου της. Τῆς ἀποφάσεως δὲ ταύτης τεθείσης εἰς ἐνέργειαν ἀπὸ τῆς 5 Ἰουλίου 1836, τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα ἐχρησίμευσε κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, εἰς εἰδός τι Τραπεζίης, μὴ ὑπαρχούσης ἀκόμη τοιαύτης ἐν Ἑλλάδι, καὶ μεγάλως διὰ τῆς παροχῆς δανείων μεγάλων καὶ μικρῶν ἐπ' ἀσφαλεῖ ὑποθήκῃ καὶ μὲ τὸν μέτριον τόκον 8 ο/ο διηκολύνηε τότε τὸ ἐμπόριον, τὴν ναυτιλίαν καὶ τὴν γεωργίαν.

Τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα κηρυσσόμενον Δημόσιον Κατάστημα.

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἐκτεθέντων ἀποδεικνύεται ἐναργῶς ὅτι μόλις τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα ἀπεκατεστάθη εἰς ἄξιον λόγου τι καὶ ἀπεπερατώθη πᾶσα πρὸς τελείαν αὐτοῦ ἀποκατάστασιν ἐργασία καὶ εἰσηλθεν εἰς ὁδὸν περιωπῆς πάντες καὶ πρῶτοι οἱ Ἱδρυταὶ αὐτοῦ διὰ τῶν ἐν τῷ Κώδικι καταχωρηθέντων κανονιστικῶν τῆς διοικήσεως αὐτοῦ ἐγγράφων, τῶν ἐπεχόντων τρόπον τινα θέσιν Διαθηκῶν πρὸς τοὺς διαδόχους καὶ πάντας τοὺς κατόπιν Ἐπιτρόπους, ἐμερίμνησε περὶ τῆς καλῆς αὐτοῦ καὶ σώφρονος διοικήσεως καὶ περὶ τῆς λελογισμένης διαχειρίσεως αὐτοῦ. Παρατηρήσαμεν ἐπίσης ὅτι καὶ μετὰ τοὺς Ἱδρυτὰς ἡ τοπικὴ συνέλευσις δι' ὀκταμελοῦς ἐπιτροπῆς προέβη εἰς τὴν σύνταξιν Νέου Ὁργανισμοῦ στηριζομένου μὲν ἐπὶ τῶν Διαθηκῶν τῶν Ἱδρυτῶν, ἀλλὰ τελειότερου ἐκείνων, καὶ ἀκόμη παρατηρήσαμεν ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἐκτεθέντων ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις μόλις τὰ ἐν Ἑλλάδι πράγματα ἀπεκατεστάθησαν εἰς ὁμαλήν τινα ὁδὸν καὶ αἱ διαφοροὶ ὑπηρεσίαι κατεμερίσθησαν εἰς τὰς Ἀνωτάτας Ἀρχάς, ἀμέσως ἀπέβλεψε διὰ τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμματείας, καὶ εἰς τὸ μόλις ἀναδειχθὲν Ἰδρυμα καὶ ἡ ἐπέμβασις τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰ τῆς Διοικήσεως αὐτοῦ διὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ Ἐποπτείας προσήγαγε κατὰ πολὺν τὸ ζήτημα τῆς διοικήσεως εἰς τελειότεραν ἐκτύλιξιν διὰ τῆς συντάξεως τελειότερου Ὁργανισμοῦ. Ἐπιθυμοῦντες νὰ δώσωμεν σαφεστάτην ἀντίληψιν τοῦ διοικητικοῦ συστήματος τούτου, συστήματος διοικητικοῦ καὶ διαχειριστικοῦ ὄντως τελείου, ὡς ἐκεῖνα τῶν Τραπεζιτικῶν καταστημάτων τῶν διεπομένων διὰ λογιστικοῦ συστήματος τελείου, ἐπιμένομεν ἀφηγοῦμενοι τὴν ἐκτύλιξιν τοῦ περὶ διοικήσεως τοῦ Ἰδρυματος ζητήματος, γνῶμονα καὶ ὁδηγὸν ἔχοντες πάντοτε εἰς τὴν ἀφήγησιν τῆς ιστορίας μας τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Ἰδρυματος, ἐκ τῶν ἐγγράφων τῶν ἀλαθῶν τούτων μαρτύρων, τῶν ὁποίων ἐξιστοροῦμεν τὰ παρόντα καὶ ἐκ τῶν ὁποίων ἀποδεικνύεται πόσον λελογισμένη καὶ σώφρων ὑπῆρξε πάντοτε ἡ τε Διοίκησις τοῦ Ἱεροῦ τούτου Καθιδρύματος, καὶ ἡ Διαχείρισις τοῦ Ἱεροῦ χρήματος πόσον περιφρουρημένη ἀπὸ πάσης ὑπονοίας διασπαθήσεως τοῦ Ἱεροῦ θησαυροῦ, καὶ πόσον ἐπιτυχῆς, κοι-

νωφελῆς καὶ ἀγαθοεργὸς καὶ εἰς τὸν τόπον καὶ εἰς τὸ Ἔθνος ἐν γένει ἡ δράσις αὐτοῦ ὡς ἐν μετέπειτα θὰ δειχθῇ. Μετὰ τὴν ἀναγκαίαν ταύτην παρέκβασιν ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ θέμα μας.

Κατὰ τὸ 1836 ἐγένετο νέον διοικητικὸν σύστημα ἐν Ἑλλάδι ἐφαρμοσθέντος τοῦ θεσμοῦ τῶν «Διοικήσεων» καταργηθεισῶν τῶν Νομαρχιῶν ὡς καὶ τῶν Ἐπαρχείων. Ὁ τελευταῖος τῶν Ἐπαρχῶν Τήνου εἶχεν ὑποβάλει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον νέας προτάσεις περὶ διοικήσεως τοῦ Ἰδρυματος τὰς ὁποίας καὶ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ἡ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμματεία ὑπέβαλε πρὸς τὸν τότε Βασιλέα Ὁθῶνα τὸ κάτωθι Βασιλικὸν Διάταγμα τὸν Ἰούνιον τοῦ 1836, δι' οὗ τὸ Ἱερὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας Ἰδρυμα ἀνεγνωρίζετο ὡς **Δημόσιον Κατάστημα** καὶ οὐχὶ Δημοτικὸν ὡς μέχρι τοῦδε, διατελοῦν ὑπὸ τὴν ἄμεσον τῆς Κυβερνήσεως ἐπιτήρησιν. Τὸ Διάταγμα τοῦτο ὑπογραφὲν ἐδημοσιεύθη τῇ 29 Ἰουνίου (11 Ἰουλίου) καὶ ἐκοινοποιήθη τῇ Ἐπιτροπῇ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1126, δι' ἧς σὺν τῇ ἀνακοινώσει τοῦ Διατάγματος ἐγνωρίζετο ὅτι τὸ Ἰδρυμα Δημόσιον καθιστάμενον θὰ διοικεῖται τοῦ λοιποῦ ὑπὸ τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς ἐκλεγομένης ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ἐπαρχοῦ. Τὸ Διάταγμα τοῦτο καταχωροῦμεν ἐνταῦθα.

Ἀριθ. 12788

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩΘΕΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐπὶ τῇ ὑπ' ἀριθ. 6405 προτάσει τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμματείας περὶ τῆς κάτω σημειουμένης ὑποθέσεως, τροπολογούμεν τὰ ἄρθρα 11 καὶ 12 τοῦ ἀπὸ 17/29 Ἀπριλίου ε.ε. Β. Διατάγματος περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, αποφασίζοντες ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς Εὐαγγελιστρίας Ἐπιτροπὴ θέλει ἐκλέγεσθαι ὡς μέχρι τοῦδε ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, τὸ δὲ Κατάστημα θέλει θεωρεῖσθαι ὡς Δημόσιος καὶ οὐχὶ Δημοτικὴ περιουσία.

Ἀθῆναι 29 Ἰουνίου (11 Ἰουλίου) 1836.

Καθ' ὑψηλὴν ἐπιταγὴν
ΑΡΜΑΝΣΠΕΡΓ.

Δημόσιον ἢ Δημοτικόν.

Τὸ Διάταγμα τοῦτο δυνάμει τοῦ ὁποίου, ὁ Διοικητὴς τῆς νήσου κοινοποιῶν τοῦτο εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν κατέργει διὰ τῆς διαταγῆς του τὰ ἄρθρα α'. καὶ θ'. τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ἰδρυματος, καὶ προέβαινεν εἰς πρότασιν πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμματείαν πρὸς ἐκλογὴν νέας Ἐπιτροπῆς, ἀπήρσεν ὄντως εἰς πᾶσαν τὴν νήσον καὶ ἰδίᾳ εἰς τὸν Δῆμον Τήνου οὕτινος τὰ δικαιώματα, ἀνε-

γνωρισμένα ἐπ' αὐτοῦ κατεπατοῦντο αὐθαίρετως, καὶ προῦκάλεσεν ὡς εἰκὸς διαμαρτυρίας καὶ ἐκ μέρους τοῦ Δήμου καὶ ἀπὸ μέρους τῆς τέως Ἐπιτροπῆς καὶ ἀλληλογραφία μακρὰ διεξαχθεῖσα κατέληξε κατόπιν πολλῆς ἐπιμονῆς τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τέλους τῶν δικαιωμάτων τοῦ Δήμου Τήνου ἐπὶ τοῦ Ἰδρύματος. Τῶν διαμαρτυριῶν τούτων τοῦ Δήμου Τήνου, ἀπειδὴ μαρτύρια εἶνε τὰ πρακτικά τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τὰ ὁποῖα καὶ καταχωροῦμεν εἰς τὸ τέλος τοῦ κεφαλαίου τούτου.

Ἄς μᾶς ἐπιτραπῇ ἐνταῦθα νὰ τονίσωμεν ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ δυσφορία τοῦ τόπου δὲν ἦτο ἀδικαιολόγητος. Βεβαίως ἡ ἐπέμβασις καὶ ἡ ἐποπτεία τῆς Κυβερνήσεως ἐπ' αὐτοῦ καὶ λυσιτελῆς ἦτο καὶ ἀρεστή, καθ' ὅσον ἀπεκλείετο πᾶσα ὑπόνοια διασπαθίσεως τοῦ ἱεροῦ πλοῦτου, καὶ ἀκόμη διὰ τῆς ἀναμίξεως τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰ πράγματα, ἐδίδετο εἰς αὐτὸ τρόπον τινὰ ἐπίσημός τις χροιά ἐκδηλουμένη ἰδίᾳ κατὰ τὰς πανηγύρεις, αἱ ὁποῖαι ἐλάμβανον λαμπρότητα διὰ τῆς ἀποστολῆς κατ' αὐτὰς πολεμικῶν πλοίων καὶ στρατοῦ διὰ τὴν μεγαλοπρεπῆ περιφορὰν τῆς Πανσέπτου Εἰκόνης καὶ τὴν τάξιν, ἀλλ' ὁ χαρακτηρισμὸς αὐτοῦ ὡς Δημοσίου καταστήματος, ἐπήγετο συνεπειὰς ἧς ἀπέκρουε ὁ τόπος. Διότι ἡ ἐκλογή τῆς Ἐπιτροπῆς κατὰ πρότασιν τοῦ Διοικητοῦ δὲν ἐθεωρεῖτο ἐπιτυχὴς λόγῳ τοῦ δυνατοῦ τῆς μεσολαβήσεως, τρίτων προσώπων, καὶ τοῦ ἐπηρρεασμοῦ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου τῆς νήσου, διὰ τὸν διορισμὸν τούτου εἴτε ἐκείνου, καὶ ἀκόμη διότι ἡ Κυβέρνησις ξένῃ πρὸς τὸν τόπον, δὲν θὰ ἐγνώριζε οὔτε τὰ πρόσωπα τὰ κατάλληλα διὰ τὸ τιμητικὸν τοῦτο ἀξίωμα, οὔτε τὰ πράγματα, καὶ θὰ ἦτο εὐάλωτος εἰς εἰσηγήσεις. Διὰ τοῦτο ἡ ἀναγνώρισις τῶν δικαιωμάτων τοῦ Δήμου, καὶ ἡ ἐκλογή ὑπ' αὐτοῦ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ λυσιτελῆς ἦτο καὶ πρακτικωτέρα, διότι μόνον ὁ ἄνθρωπος ἦτο εἰς θέσιν νὰ γνωρίξῃ τὴν ἀξίαν τῶν προσώπων καὶ τὰ ἡθικά ἐχέγγυα ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν. Δικαίως ἄρα ἐπεδιώχθη παρὰ τοῦ τόπου ἡ ἀναγνώρισις τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἰδρύματος, ἀλλὰ καὶ ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῆς ἐποπτείας τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς διοικήσεως καὶ τῆς ἐν γένει ὑπηρεσίας καὶ διαχειρίσεως ἐν αὐτῷ. Εἰς τὰς λογικὰς δὲ ταύτας διαμαρτυρίας τῆς νήσου ὁλοκλήρου καὶ ἰδίᾳ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ἐπιμένοντος ὅτι εἰς αὐτὸ καὶ μόνον ἀνήκει ἡ ἐκλογή τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ Κυβέρνησις ὑποχωρήσασα εἰδοποιεῖ τὴν ἐπιτροπὴν διὰ τοῦ Διοικητοῦ Τήνου καὶ διὰ τοῦ ἀπὸ 17 Ἀπριλίου 1837 ἐγγράφου ὅτι ἀποδεχομένη τὴν γνώμην τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, ἐγκρίνει ὅπως τοῦ λοιποῦ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐκλέγεται ὑπ' αὐτοῦ.

Καὶ τοῦτο μετὰ ἐνὸς ἔτους διαμειβὴν ἐγγράφων καὶ διαμαρτυριῶν, καθ' ὃ διητύθυε ἡ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐκλεγείσα Ἐπιτροπὴ.

Ἐπὶ τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ἅμα τῇ ὁρκωμοσίᾳ τῆς ἀπεφασίσθησαν τὰ ἑξῆς :

α'.) Ἡ διαχείρησις τῆς λειψοδοσίας νὰ ἀνατίθεται ἐκ ἐπιτροπῆς κατὰ μῆνα εἰς ἕκαστον ἐπίτροπον.

β'.) Νὰ γίνουιν ἀνὰ τρία κλειδιά εἰς ὅλα τὰ κυτία καὶ εἰς τὰ ἀποθεματικά κιβώτια τῶν χρημάτων καὶ ἀφιερωμάτων.

γ'.) Τῆς συνάξεως τὰ κυτία νὰ ἀνοίγωνται κατὰ Σάββατον παρούσης τῆς Ἐπιτροπῆς :

Ὁ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ Νόμος.

Ἀλλὰ καὶ πάλιν κατὰ τὸ 1838 τὸ Ὑπουργεῖον ὑπακοῦν εἰς εἰσηγήσεις τρίτων χαρακτηρίζει τὸ Ἰδρυμα Δημοσίον. Ὁ δὲ διοικητὴς τῆς νήσου κατὰ τὴν 20 Δεκεμβρίου 1838 διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2225 ἐγγράφου τοῦ ἀνακοινῶν τῇ ἐπιτροπῇ ὅτι τοῦ ἱεροῦ Ἰδρύματος τῆς Εὐαγγελιστρίας θεωρουμένου ὡς Δημοσίου ὀφείλει αὕτη νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὸν περὶ Λογιστικοῦ Νόμον τῶν Δημοσίων καταστημάτων, καὶ δίδει τῇ ἐπιτροπῇ τὰς ἐπομένας περὶ τούτου ὁδηγίας :

Ἀριθ. 2225

Διεκτ. 1616

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Διοικητὴς Τήνου.

Πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας Ἐπιτροπὴν.

Ἐπειδὴ τὸ ἱερὸν Κατάστημα τῆς Εὐαγγελιστρίας, θεωρεῖται ὡς Δημοσίον, ἀνάγκη νὰ συμμορφωθῇ καὶ αὐτὸ εἰς τὰς τάξεις καὶ τοὺς τύπους τῆς Λογιστικότητος τῶν λοιπῶν Δημοσίων καταστημάτων, διὸ κρίνομεν ἐπ' ἀνάγκης νὰ σῶς προσκαλέσωμεν Κύριοι Ἐπίτροποι.

Α'.) Τὴν 31 τρέχοντος μηνὸς τὸ ἐσπέρας, καθ' ἣν λήγει τὸ ἔτος 1838 θέλει κλεισθῶν ὅλα τὰ βιβλία τῶν τε ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Καταστήματος καὶ συναφθῇ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῶν, δηλαδὴ τὸ ποσὸν τῶν συναχθέντων χρημάτων ἀπὸ 1ης Μαΐου 1838 ἡμέραν καθ' ἣν ἤρχισε, μετὰ τὴν ἐξέλεξιν τῆς 30 Ἀπριλίου 1838 τοῦ λ/μοῦ τοῦ παρελθόντος, ἡ εἰσπραξις τοῦ λήγοντος ἔτους καὶ τὸ ποσὸν τῶν ἐξοδευθέντων. Ἐπὶ τούτου δὲ θέλει γίνῃ ἰσολογισμὸς εἰς ὃν θέλει φαίνονται καθαρῶς τὰ μένοντα εἰς τὸ ταμεῖον χρήματα.

Τὸ αὐτὸ θέλει ἐνεργηθῇ καὶ περὶ τοῦ Ὑλικοῦ καὶ τῶν ἀναθημάτων ἐκάστου εἵδους διακεκριμένως, ὥστε τὰ βιβλία ταῦτα νὰ εὐρεθῶν ἐνήμερα καὶ τακτικά καθ' ὅλην τὴν ἑκτασιν. Ὁ κ. Γραμματεὺς τοῦ Καταστήματος ἐπιφορτίζεται ἰδίως καὶ ὑπ' εὐθύνην του εἰς τὴν ἀκριβῆ κατάστροφσίν των, ὥστε νὰ εἶνε ἑτοιμα διὰ νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὸν ἑλεγχον.

Β'). Ἀπὸ τῆς πρώτης Ἰανουαρίου 1839 ὡς λογιστικά βιβλία τῶν τε ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Καταστήματος, θέλει θεωροῦνται ὡς ἀνεγνωρισμένα δύο, καθημερινὸν εἰς τὸ ὁποῖον ἐγγράφονται κατὰ πράξεις ὑπὸ αὐξοῦντα ἀριθμὸν, τὰ τε ἔσοδα καὶ ἔξοδα ἐκάστης ἡμέρας, καὶ ἐν καθολικὸν εἰς τὸ ὁποῖον θέλει ἐγγράφονται κατὰ τε κεφάλαιον καὶ ἄρθρον αἱ εἰσπράξεις καὶ δαπάναι τοῦ Καταστήματος (δρα «Ἐφημερίς τῆς Κυβερνήσεως» ἀριθ. 14 τοῦ 1834 καὶ γενικὰς περὶ Ταμείων δδηγίας).

Τὰ βιβλία ταῦτα εἶνε ἐπάναγκες νὰ ἐτοιμασθοῦν ἀνευ ἀναβολῆς καὶ ἀφοῦ ἀριθμηθῶν καὶ μονογραφοῦν παρ' ἡμῶν νὰ ἔμβουν εἰς ἐνέργειαν ἀμέσως μετὰ τὴν ἐναρξιν τοῦ ἔτους.

Ὁ ἐπιφορτισμένος τὴν μηνιαίαν διαχείρησιν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου δύναται νὰ κρατῇ καὶ ἰδιαίτερον πρόχειρον βιβλίον τῶν τε ἐσόδων καὶ δαπανῶν τοῦ μηνὸς ἐκείνου, ἀλλ' εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνὸς ὅτε παραδίδονται τὰ τοῦ Ταμείου εἰς ἕτερον μέλος θέλει ἀπερνᾶται ὅλη ἡ ληψοδοσία τοῦ μηνὸς, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα θέλει υπογράφεσθαι ὑπὸ τε τὸν παραδίδοντα καὶ παραλαμβάνοντα τὸ Ταμεῖον Ἐπιτροπὸν. Σὺν τούτοις τὸ Κατάστημα θέλει ἔχει καὶ τρίτον βιβλίον εἰς ὃ θέλει ἐγγράφονται καθαρῶς ὅλα τὰ ἀκίνητα καὶ κινητὰ πράγματα καὶ κτήματα τοῦ Καταστήματος.

Ἐν τοιοῦτον βιβλίον θέλει χρησιμεύσει τὸ ἐνυπάρχον εἰς τὸ κατὰστημα μονογεγραμμένον ἀπὸ τὸν πρόφην Ἐπαρχον κ. Γεώργιον Δεβέντην τῇ 4 Μαΐου 1834 καὶ περιέχον σελίδας 220.

Ὁ κ. Γραμματεὺς τοῦ καταστήματος, χρεωστεῖ ὑπ' εὐθύνην του νὰ φυλάττῃ τὴν ἀπαιτουμένην λογιστικὴν τάξιν καὶ ἀκριβείαν εἰς τὰ βιβλία, πρὸς δδηγίαν του δὲ διευθύνομεν πρὸς αὐτὸν ἐντύπους δδηγίας τῆς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Β. Γραμματείας ἀπὸ 6 Ἰουλίου 1834.

Γ'). Ἡ ἐπιτροπὴ θέλει ἐνασχοληθῇ ἐντὸς τούτου τοῦ μηνὸς εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ προσεγγίζοντος ἔτους 1839.

Ἡ πολυχρόνιος πείρα τῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τε τὰ ἔσοδα καὶ τὰ ἔξοδα τοῦ Καταστήματος θέλει φανῇ ὁδηγὸς εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τούτου. Ὡς ὑποθετικὸν δὲ ἔσοδον καὶ ἔξοδον θέλει ληφθῶν ὑπ' ὄψιν τὰ τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ τούτου τὸ ποσὸν θέλει ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ διὰ τὸ ἐρχόμενον ἔτος. Ὁ προϋπολογισμὸς οὗτος θέλει διαιρεῖται εἰς Κεφάλαια καὶ Ἄρθρα ἀρκούντως σαφηνισμένα καὶ κατὰ τὰ δύο μέρη του.

Καὶ ἐπὶ μὲν τῶν Ἐσόδων θέλουν ληφθῇ ὡς βάσεις.

α'). Περιουσία τοῦ Καταστήματος ἀκίνητος, πρόσδοδος χωραφίων ἀμπελώνων, περιβολίων, οἰκιῶν, ἐργαστηρίων, Μύλων, κτλ.

β'). Περιουσία τοῦ καταστήματος κινητῇ, οἷον τὰ ἐκ τῶν ὁμολογιῶν διάφορα.

γ'). Τὰ ἐξ ἀναθημάτων εἰς εἶδη, ὑποθετικῶς κατὰ προσέγγισιν εἰς χρήματα, οἷον χρυσᾶ, ἀργυρᾶ, ἔλαιον, κηρίον κτλ.

δ'). Τὰ ἐκ προσφορῶν εἰς χρήματα, οἷον δίσκοι, τὰ ἐκ τοῦ κυτίου, πώλησις κηρίου, προσφοραὶ χρηματικά, ἀγίασμα κτλ.

ε'). Ἀπρόβλεπτα ἔσοδα.

Ἐπὶ δὲ τῶν Ἐξόδων.

α'). Ἐξοδα διὰ τὴν ἀκίνητον περιουσίαν τοῦ Καταστήματος, οἷον καλλιεργείας, ἔξοδα ἐπισκευῶν, ἐπιδιορθώσεων κλπ.

β'). Ἐσωτερικὰ τοῦ Ναοῦ ἔξοδα, οἷον κηρίου ἔλαιον.

γ'). Μισθὸς Γραμματέως, Διακόνων καὶ ὑπηρετῶν.

δ'). Ἐξοδα κατ' οἰκονομίαν τοῦ Ἐπιτροπικοῦ.

ε'). Ἐξοδα διὰ τὰ φιλανθρωπικά καταστήματα, οἷον μισθοὶ δημοδιδασκάλων, ἐγκεκριμένοι παρὰ τῆς Κυβερνήσεως.

στ'). Ἐλεημοσύναι, οἷον συντάξεις χηρῶν καὶ ὁρφανῶν, καὶ τοῦτο καθ' ὅσον ἐσυγκωρήθη ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, τροφοδοσία ἀνικάνων, πτωχῶν κτλ.

ζ'). Ἐξοδα δι' ἀπροσδοκίτους περιστάσεις.

Ἰστέον ὅτι τὸ κατὰ τὴν 31 τοῦ τρέχοντος χρηματικὸν ὑπόλοιπον τοῦ Ταμείου εἰς τὸ ἀκίνητον ὑλικὸν τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ δημοπρατηθῇ, προσεχῶς θέλει τεθῇ ἐπὶ χωριστοῦ κεφαλαίου ὡς κεφάλαιον τοῦ Ταμείου, τὸ ὁποῖον θέλει διατεθῇ ἐπομένως πρὸς ἐνεργητικὴν ὠφέλειαν τοῦ Καταστήματος.

δ'). Ἡ Ἐπιτροπὴ θέλει ἀπασχοληθῇ νὰ κανονίσῃ ἀκριβέστερον τρόπον καθ' ὃν δύναται νὰ εἰσπράττουν τὰ ἀναθήματα καὶ λοιπὰ ἀφιέρωματα, ὥστε νὰ μὴν εἰσχωρῇ κατάχρησις εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ ἀφιερωτὴς δὲν θέλει νὰ γνωσθῇ τὸ ὄνομά του, καὶ ὅτε δὲν λαμβάνει χώραν τὸ ἐν χρήσει διπλότυπον, πρέπει νὰ ἐγγράφονται τὰ ἀναθήματα ἀμέσως εἰς τὸ ἀνήκον βιβλίον καὶ εὐκρινῶς.

ε'). Ὡς πρὸς τὸ εἰσαγόμενον καὶ δαπανώμενον κηρίον πρέπει νὰ ληφθῇ ἀκριβέστερον μέτρον, ὥστε νὰ μὴ γίνεται καθὼς μέχρι τοῦδε, ἀλλὰ τὸ κηρίον ζυγίζομενον ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν ἐνώπιον τοῦ κηροποιοῦ νὰ δίδεται εἰς αὐτόν, αὐτὸς δὲ νὰ τὸ ἐπιστρέφῃ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ὅχι εἰς τὸν Κανδηλανάπτην, ἥτις ἀφοῦ τὸ ζυγίζει καὶ ὑπολογίζει τὸ δοθὲν μὲ τὸ ἐπιγραφὲν νὰ δίδῃ ἐκάστοτε τὸ ἀναγκαῖον πρὸς χρῆσιν ἢ πώλησιν τῆς Ἐκκλησίας, τὸ ὁποῖον νὰ σημειοῦται εἰς βιβλίον τι διὰ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς ἐξελέγξεως. Τὸ αὐτὸ θέλει γίνεσθαι καὶ διὰ τὸ ἔλαιον, τὸ ὁποῖον θέλει δίδεται ἀναλόγως μὲ τὰς ἀνάγκας ζυγίζομενον ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν αὐτήν.

Ἐπιστέλλοντες τὰς παραγγελίας ταύτας πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν, σκοπὸν ἔχούσας τὴν τακτοποίησιν καὶ τὴν πρόσδοτον τοῦ ἱεροῦ Καταστήματος, πηγὴν ἀκένωτων ἀγαθοεργῶν πράξεων ὡς πρὸς τὴν νήσον

ταύτην, πεπείσμεθα εἰς τὴν χριστιανικὴν εὐλάβειαν τῶν ἐντίμων μελῶν της, καὶ τὸν ἀποδεδειγμένον ἐκ διαφορῶν περιστάσεων διακατὰ ζῆλον των περὶ τὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν πρόοδον τοῦ καταστήματος μετὰ τὴν πλέον φρόνιμον καὶ δυνατὴν οἰκονομίαν εἰς τοὺς μισθοὺς καὶ δαπάνας τοῦ Καταστήματος, ὅτι καὶ ἤδη θέλει φιλοτιμηθοῦν εἰς τὴν ἀκριβῆ καὶ ἔγκαιρον ἐκτέλεσιν της παρούσης.

Ἐν Τήνῳ τῇ 20 Δεκεμβρίου 1838.

Ὁ Διοικητὴς
ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΕΟΤΟΚΗΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

Διάφορα Κανονιστικά τῆς ὑπηρεσίας καὶ τῆς διαχειρίσεως.

Κατὰ τὸ 1840 ἡ Γραμματεία τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἐπὶ Ν. Γ. Θεοχάρη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1481 τῆς 9 Μαΐου διαταγῆς της πρὸς τὸν Διοικητὴν Τήνου, ἐγκρίνει καὶ πάλιν ὅπως τὰ εἰσπρατιζόμενα χρήματα ἀπὸ ἐκποιήσεως ἀχρήστων τοκίζονται, ὅτι τὸ κηρίον καὶ ἔλαιον ἐὰν πλεονάζουσι, καὶ ἐν γένει πάντοτε τὰ μὴ ἀναγκαζοῦντα εἰς τὸν Ναὸν εἶδη νὰ ἐκποιῶνται διὰ δημοπρασίας, προηγουμένης ἐκτιμήσεως καὶ ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργείου.

Κατὰ τὸ 1842 ἡ Διοίκησις Τήνου, λαμβάνουσα ἀφορμὴν, ἐκ τοῦ ἀκανονίστου τῆς ὑπογραφῆς τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐν τοῖς μετὰ τῆς Διοικήσεως διαμειβομένοις ἐγγράφοις αὐτοῖς, καὶ περὶ τῆς κατοχῆς τῶν κλειδίων τοῦ σιδηροῦ κιβωτίου, ἐν τῷ ὁποίῳ ὑπάρχουσιν ἐναποτεθειμένα τὰ χρηματικὰ καὶ ἄλλα πολύτιμα ἀπηύθυνε πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τὸ ἐπόμενον ἐγγράφον δι' οὗ ἐκανονίζετο ἡ σειρά τῆς ὑπογραφῆς τῶν μελῶν, ὡς καὶ ἡ κατοχὴ τῶν κλειδίων.

Ἀριθ. 281.

Ἐν Τήνῳ 3 Ἰανουαρίου 1842.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Διοικητὴς Τήνου.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ἱεροῦ Καταστήματος
τῆς Ἐδαγγελιστρίας.

Ὡς μετὰ τῆς Διοικήσεως ἀλληλογραφίας Ὑμῶν παρετηρήσαμεν, τὸ ἀκανόνιστον τῶν ὑπογραφῶν σας, προϋπογραφομένου ἐνὸς σήμερον καὶ ἄλλου αὐρίου, ἐν ᾧ τὸ Β. Διάταγμα τοῦ διορισμοῦ σας ἐκανόνισε τὴν βαθμολογίαν ἐκάστου, ὡς φαίνεται εἰς τὴν κοινο-

ποίησιν τοῦ διορισμοῦ σας. Πρὸς τοὺτους δεῖ καὶ αἱ κλεῖς τοῦ σιδηροῦ κιβωτίου ὅπου ἐναποταμιεύονται τὰ χρηματικὰ καὶ ἄλλα πολύτιμα πράγματα, αἵτινες ἀπαιτεῖται νὰ βαστῶνται ἀπὸ διάφορα πρόσωπα τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, καθὼς καὶ εἰς τὴν προκάτοχόν σας Ἐπιτροπὴν, δὲν ἀπεφασίσθη ὁριστικῶς, καὶ ἡ περίστασις αὕτη ἔφερεν, ἡ θέλει φέρεῖ ἔριδας μετὰ τῶν μελῶν, τὸ ὁποῖον δὲν ἐπιθυμοῦμεν.

Θέλοντες οὖν νὰ προλάβωμεν πᾶσαν ἐνδεχομένην ἀταξίαν καὶ νὰ κανονίσωμεν κατὰ τὴν θέλησιν τῆς Β. Κυβερνήσεως καὶ τὸ δίκαιον ἀμφοτέρω ταῦτα.

Διατάττομεν

α'). Ἡ τάξις τῆς ὑπογραφῆς τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς θέλει ἐνεργεῖται συμφώνως μετὰ τὸ Β. Διάταγμα τοῦ διορισμοῦ της ὡς ἐφεξῆς.

Φραγκῖσκος Παξιμάδης, Ἰωάννης Καγκάδης, Μάρκος Γεωργαντόπουλος, Μιχαὴλ Ζώρας καὶ Ἰωάννης Δρόσος.

β') Ὅλα τὰ παρόντα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, ὀφείλουσι νὰ ὑπογράφωσι εἰς τὰ διάφορα ἐγγράφα διὰ νὰ ἀποδεικνύεται ἡ γενικὴ θέλησις καὶ σύμπνοια τῶν μελῶν καὶ τὸ συνυπεύθυνον αὐτῶν.

γ'). Δύο κλεῖς τοῦ σιδηροῦ κιβωτίου, θέλει κρατοῦνται ἀπὸ τὰ δύο πρῶτα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀλλ' εἰς καιρὸν ἀπουσίας αὐτῶν, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ παραιτοῦν τὸ παρ' αὐτοῖς ἐμπιστευθὲν κλειδίον εἰμὴ εἰς ἓνα τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς ἐμπιστοσύνης των.

γ'). Τὰ τρία ἔστερα κλειδιά τοῦ ξυλίνου κιβωτίου, εἰς τὸ ὁποῖον ἐμπεριέχονται καὶ διάφορα κλειδιά τοῦ καταστήματος, θέλουσι κρατοῦνται ἀπὸ τὰ λοιπὰ μέλη, ἅτινα ἐν καιρῷ ἀπουσίας ὀφείλουσι ἐπίσης νὰ ἀφήνουν τὸ κλειδίον εἰς ἓν τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς. Οὐδέποτε δὲ μήτε τὰ πρῶτα μέλη, μήτε τὰ δεύτερα δύνανται νὰ ἐμπιστευθοῦν τὸ παρ' αὐτοῖς κλειδίον εἰς συγγενῇ ἢ ἄλλον σχετικόν των ἐκτὸς τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ παρούσα θέλει ἔμβῃ εἰς ἐνέργειαν, ἅμα μετὰ τὴν παραλαβὴν της.

Ὁ Διοικητὴς
ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΕΟΤΟΚΗΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

Μία διένεξις.

Δημόσιον καὶ οὐχὶ Δημοτικόν.

Τὸ κατωτέρω ἐκτιθέμενον ἐπεισόδιον μετὰ τοῦ Γραμματέως τῆς Διοικήσεως ἀναπληροῦντος τὸν ἀπόντα Διοικητὴν, ἀποδεικνύει πόσον εἶχε δίκαιον ὁ Δήμος Τήνου καὶ μετ' αὐτοῦ ὁ τόπος ὅλος δυσφορήσας εἰς τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ Ἰδρύματος ὡς Δημοσίου Κατα-

στήματος, τὸν ἐξαρτήσαντα τὸν διορισμὸν τῶν Ἐπιτροπῶν ἀπὸ τῶν ἐκάστοτε Κυβερνήσεων καὶ καταστήσαντα τὰς ἐπιτροπὰς ὑποχειρίους εἰς τὰς ἰδιοτροπίας τοῦ ἐκάστοτε Διοικητικοῦ ὑπαλλήλου, ἡναγκα- σμένως νὰ κύπτωσι πολλὰκις πρὸ ἀνθρώπου ὑπολειπομένου καὶ κοι- νωνικῶς καὶ ὕλικῶς, καὶ λόγῳ μορφώσεως καὶ ἀναπτύξεως, καὶ πρὸ πάντων εἰς τοὺς χρόνους ἐκείνους καθ' οὓς ὅτι ἀριστοκρατικὸν οὗ- τως εἶπεν μέλος εἶχεν ἡ κοινωνία, ἐξελέγετο ἵνα ἐπιτροπεύῃ τὸ Ἴδρυμα.

Κατὰ τὸ 1844 ἐπῆλθε διένεξις, οὐχὶ ἄσχετος μὲ τὸ ζήτημα τοῦ χαρκτηρισμοῦ τοῦ Ἰδρύματος ὡς Δημοσίου μεταξὺ τοῦ ἀναπλη- ρούντος τὸν ἀπὸ τῆς Διοικητῆς Γραμματέως Καλαμίδα, καὶ τῆς Ἐπι- τροπῆς. Ὁ Καλαμίδας οὗτος ἐπὶ τῇ διενέξει ταύτῃ προέβη αὐτοβού- λως ἄνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ἀπόλυσιν τῆς Ἐπιτροπῆς, τὴν ὁποίαν καὶ διεβίβασεν αὐτῇ δι' ἐγγράφου πλήρους ὕβρεων καὶ λοιδωριῶν. Τὸ Ὑπουργεῖον διευθυνόμενον τότε ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Σπυρίδωνος Τρικούπη διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 25374 καὶ 25378 τῆς 3ης Μαΐου 1844 ἐγγράφου του, ἐπιπλήττει τὸν Γραμματέα Καλαμίδα, δι' ὅσα ἐνήργησε κατὰ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀποδοκιμάζον συνάμα τὸν τρόπον δι' οὗ οὗτος ἐγραψεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν. Οὐχ ἦτον ὅμως παρατηρεῖ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ὀφείλει νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὰς διατάγας τῆς Κυβερνήσεως. Ἐπιτρέπει τῇ Ἐπιτροπῇ νὰ τοκίζωνται τὰ χρή- ματα κατὰ τὴν ἀπὸ 13 Ἀπριλίου 1834 ὑπ' ἀριθ. 2037 διαταγὴν εἰς τὴν Β. Νομαρχίαν πρὸς 8 ο/ο μὲ ὑποθήκην ὑπερβαίνουσαν κατὰ τὸ 1/3 τὴν δανειζομένην ποσότητα εἰς διορίαν ἑνὸς ἔτους, καὶ μὲ δυνατότας ἐξασφαλίσεις· ὅτι ὁ τοκισμὸς τῶν χρημάτων δὲν πρέ- πει νὰ παραμεληθῇ, ἐφορευούσης διὰ τοῦτο τῆς ἀρχῆς. Ὅτι τὸ κα- τάστημα εἶνε Δημοσίον· ὅτι ἄνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως νὰ μὴ δίδεται δάνειον, οὔτε νὰ ἐκποιεῖται κτήματι. Ὅτι πᾶσα πρᾶξις τῆς Ἐπιτροπῆς μὴ ἐγκριθεῖσα ὑπὸ τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς εἶνε ἄκυρος. Ὅτι πᾶσα δαπάνη καὶ πᾶσα ἐπισκευὴ ἢ οἰκοδομή, ἢ ἀγορὰ κτήμα- τος, ἢ οἷονδήποτε ἄλλο ἔκτακτον ἔξοδον, ὅσα κατὰ ποσὸν ἠθέλεν εἰ- σθαὶ ἀνώτερα τῶν 300 δραμῶν ἀπαγορεύεται νὰ γίνεταί, ἄνευ τῆς ἀδείας τῆς Διοικήσεως καὶ τὴν ἐγκρίσιν τοῦ Ὑπουργείου. Ὅτι ἐλεη- μοσύνας νὰ δίδῃ κατὰ μῆνα ἡ Ἐπιτροπὴ συναινέσει τῆς Διοικη- τικῆς Ἀρχῆς μέχρις 150 δραμῶν. Ὅτι τὰ ἔκθετα τέκνα νὰ τρέφων- ται ἀπὸ τοὺς Δήμους καὶ τέλος ὅτι τὸ Κατάστημα δὲν εἶνε οὔτε Ὀρφανοτροφεῖον, οὔτε Φρενοκομεῖον, ἀλλ' εἶνε Κατάστημα Ἐθνι- κὸν τοῦ ὁποίου ἡ ὑπαρξὶς καὶ ἀνάπτυξις φέρει τιμὴν μὲν εἰς τὸ εὖ- σεβὲς Ἑλληνικὸν ἔθνος μεγάλας δὲ ὕλικας εἰς τὸν τόπον ὠφελείας.

Πρὸς τούτοις τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἐπὶ Ἰωάννου Κωλέτη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 28584 τῆς 13 Δεκεμβρίου 1844 ἐγγρά- φου του παραγγέλει τῇ Ἐπιτροπῇ ὅτι αὕτη ὀφείλει νὰ δαπανᾷ

κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τῆς, ἐπαναλαμβάνον καὶ πάλιν ὅτι δυνά- μει τοῦ ἀπὸ 29 Ἰουνίου (11 Ἰουλίου 1836) ὑπ' ἀριθ. 12788 Β. Διατάγματος, τὸ Κατάστημα εἶνε Δημοσίον καὶ οὐχὶ Δημοτικόν.

Προσθέτει ἐπίσης ὅτι Εἰκόνες, Στιανοὶ κλπ. ἱερὰ σκευὴ νὰ μὴ πωλῶνται, ἀλλὰ νὰ μένουν εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον τοῦ Ναοῦ, ἢ νὰ δίδωνται εἰς ἄλλους Ναοὺς ἐπὶ ἀπλῇ ἐκτιμῇσιν χωρὶς νὰ δημοπρα- τῶνται.

Κατὰ τὸ 1845 ἡ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλουσα εἰς τὴν διοίκησιν Τή- νου ἀναφορὰν περὶ ἐκποιήσεως τῶν ἀναθημάτων, παρατηρεῖ ἐν αὐτῇ ὅτι ὁ Ἱερὸς Ναὸς τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἀνέκαθεν ἐθεωρήθη ὡς ἰδιοκτησία Δημοτικὴ καὶ οὐχὶ ὡς Δημοσίον Κατάστημα (εἰμὴ μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὸ προσκύνημα). Ἡ δὲ Διοίκησις ἀπαντᾷ πρὸς τὴν ἀναφορὰν ταύτην τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τοῦ ἐπομένου ἐγγράφου.

Ἀριθ. 2515.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Διοικητὴς Τήνων.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἐνταῦθα Ἱεροῦ Καταστήματος τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Ἀνευγκόντες τὰ δέοντα πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουρ- γεῖον, περὶ τῆς δημοπρασίας τῶν ἐκποιητέων ἀναθημάτων κατὰ συνέπειαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 103 καὶ ἀπὸ 18 λήγοντος ἀναφορᾶς σας τὴν ὁποίαν μᾶς ἐπέμψατε, ἀναγκαζόμεθα Κύριοι, ὡς ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ παρατηρήσεών σας, ὅτι ὁ Ἱερὸς οὗτος τῆς Εὐαγγελιστρίας ναὸς ἀνέκαθεν ἐθεωρήθη ὡς ἰδιοκτησία Δημοτικὴ καὶ οὐχὶ ὡς Δημοσίον Κατάστημα εἰμὴ μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὸ προσκύνημα κτλ. νὰ σᾶς εἴ- πωμεν καὶ διὰ τῆς παρούσης, ὅτι τὸ Κατάστημα τοῦτο, ἀφ' οὗ ἡ Κυ- βέρνησις ὥρισε τὰ περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Καταστημάτων, ἐθεώρησε καὶ θεωρεῖ κατὰ συνέπειαν τοῦ ἀπὸ 29 Ἰουνίου 1836 Β. Διατάγ- ματος (κοινοποιηθέντος ἔκτοτε καὶ εἰς τοὺς τότε ἐπιτρόπους τοῦ Κα- ταστήματος) ὡς Ἐθνικὸν καὶ οὐχὶ ὡς Δημοτικόν, διότι ἂν καὶ ἐπε- χειρίσθη τοῦτο κατ' ἀρχὰς ἐπιμελείᾳ καὶ συνδρομῇ τῶν Τηνίων, ἐτε- λειοποιήθη ὅμως μετὰ ταῦτα, κατεκοσμήθη καὶ συντηρεῖται μέχρι τοῦδε ἐκ χρηματικῶν συνδρομῶν καὶ παντοίων ἀναθημάτων δλου τοῦ Ὀρθοδόξου Ἑλληνικοῦ γένους. Ἐπομένως ὡς τοιοῦτον θεω- ρούμενον τοῦ Καταστήματος ὑπάγεται αὐτό τε καὶ τὰ ἐαυτοῦ, εἰς τὰς περὶ Δημοσίων καταστημάτων καὶ τῶν κτημάτων αὐτοῦ ὑπαρχού- σας γενικὰς διατάξεις.

Ὁ Διοικητὴς

Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΔΗΣ

Γ. ΣΑΚΕΛΛΑΙΩΝ

ἀναφορὰς περὶ τοῦ Ἱεροῦ Καταστήματος.

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δὲ ἀντικειμένου καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργοῦντος τοῦ Ἰωάννου Κωλλέτη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 32348 τῆς 18 Νοεμβρίου 1845 ἐγγράφου του ἀποφαίνεται ὅτι ὁ Νὰδς εἶναι Δημόσιος καὶ οὐχὶ Δημοτικός, καὶ ὅτι ἂν τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον Τήνου κατὰ τὸ 1836 ἐπρότεινε τοῦτο, αἱ πράξεις του ὅμως ἠκυρώθησαν ὅτι τὸ μέγιστον ἔργον τοῦ κτιρίου, συνεπληρώθη ἐκ τῶν προαιρετικῶν συνδρομῶν τῶν ὑπὲρ τὰς 20 χιλιάδας παροίκων προσφυγόντων ἐν Τήνῳ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀγῶνος καὶ ἐκ τῶν ἀναθημάτων τῶν ἐκτὸς τοῦ Κράτους Χριστιανῶν. Ἐνεκεν τῶν λόγων τούτων καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ διορίζεται ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν.

Τὰ πρακτικὰ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου.

Μετὰ τὴν παράθεσιν τῶν ἀνωτέρω ἐγγράφων ἐξ ὧν καταφαίνεται ἢ τε δυσφορία τοῦ τόπου, ὡς καὶ ὁ γενόμενος ἀγὼν διὰ τὸν χαρκτηρισμὸν τοῦ Ἱδρυματος ὡς Δημοσίου καταχωροῦμεν ἐνταῦθα καὶ τὰ πρακτικὰ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, ἵνα καταδειχθῇ καὶ ὁ ἐκ μέρους τοῦ Δήμου Τήνου διεξαχθεὶς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀγῶν.

Ἀριθ. 13

Ἐν Τήνῳ τῇ 2 Μαρτίου 1836.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον τοῦ Δήμου Τήνου.

Συγκείμενον ὑπὸ τῶν Συμβούλων κ. κ. Γ. Μαυρογένη Προέδρου, Ν. Σκαρामαγκᾶ Πρωτοκολλητοῦ, Α. Νάξου, Μ. Παρίση, Γ. Περίδη, Ἰωάννου Δρόσου Ἰωάννου Παξιμάδη καὶ Μ. Ζώρα, ἀπόντων τῶν κ. κ. Ἰωάννου Καγκάδη, Ἰωάννου Κουντουμά καὶ Μ. Φωσκόλου.

Συνελθὼν εἰς σύσκεψιν διὰ τὴν δοθεῖσαν πρὸς τὸν Κον. Δήμαρχον παρὰ τοῦ Β. Ἐπαρχείου διαταγὴν ὑπ' ἀριθ. 251 διὰ τῆς ὁποίας ἀναφέρει ὅτι «Παρατήρησε μετὰ λύπης του, τὸσον τὴν ὑπ' ἀριθ. 11 ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τούτου, ἀντικείμενον τῆς ὁποίας εἶναι «τὸ Δημοτικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Κατάστημα τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς» περὶ τοῦ ὁποίου θέλει κάμει τὸ Συμβούλιον ἀκολουθῶς ὅλας τὰς παρατηρήσεις καὶ ἀναλογίας τῶν Δικαίων τοῦ Δήμου «ἀφοῦ δυννηθῇ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅλα τὰ συντελοῦντα πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ τοῦ ἐγγράφου» ὅσον καὶ περὶ τοῦ ἄλλου Δημοτικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ

τῆς Εὐαγγελιστρίας ὅτι «τὸ παρένειρεν ὡς τοιοῦτον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τῆς ὑπ' ἀριθ. 5 ἀποφάσεώς του τὸ ὁποῖον δὲν δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν ὡς τοιοῦτον γνωρίζοντες ὅτι διευθύνεται ἀπὸ εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν ὀνομασθεῖσαν διὰ Β. Διατάγματος» καί.

Θεωρήσαν ὅτι τὸ Συμβούλιον τοῦτο δὲν παρένειρεν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τῆς ὑπ' ἀριθ. 5 ἀποφάσεώς του τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Δημοτικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Κατάστημα τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἀλλὰ τὸ ἀναφέρει δις, ῥητῶς, καὶ ὁμολογούμενως, καὶ καθ' ὅλους τοὺς νομίμους λόγους, διότι ἂν ὑποτεθῇ διὰ μίαν στιγμὴν, ὅτι τὸ Κατάστημα τοῦτο δὲν εἶνε Δημοτικόν, ἐν ᾧ ἐκτίσθη ἀπὸ τὸν ἴδιον τοῦτον Δήμον, διὰ τῶν συνδρομῶν καὶ τῶν ἰδρώτων τῶν ἰδίων Δημοτῶν, καὶ διαφόρων ἄλλων Ἑλλήνων ἐξ ἰδίας ἀπλῆς αὐτῶν προαιρέσεως καὶ εὐλαβείας, ὁποία θέλει εἶσθαι τὰ Δημοτικά;

Θεωρήσαν ὅτι, ἂν ὡς ἐκ τῶν πολιτικῶν παραφορῶν κτλ. διώρισεν πρὸς καιρὸν ἡ Β. Κυβέρνησις εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν ἐπ' αὐτῷ, ὥς ὅτου νὰ σχηματίσῃ τὴν διοικητικὴν μηχανὴν τοῦ ἀρτιπαγοῦς θρόνου, δὲν ἐνόησε μὲν τοῦτο πώποτε οὐδὲ ἐννοεῖ ἡ Β. Κυβέρνησις ν' ἀφαιρέσῃ τὴν ἰδιοκτησίαν ὁλοκληροῦ Δήμου, συγκεντρωθέντος ἤδη τὴν ὁποίαν ἡ Α. Μ. ἔδωσε πάνδημον βεβαίωσιν νὰ σέβεται, καὶ εἰς ἕνα ἕκαστον μερικῶς.

Θεωρήσαν ὅτι, ὁ περὶ Δήμων νόμος ἐξηγεῖται ἀποχρώντως περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, καὶ ὅτι ἡ Β. Νομαρχία διέταξε συγχρόνως μὲ τὴν αὐτὴν διαταγὴν τὴν ἐκλογὴν τῶν ἐπιθεωρητικῶν ἐπιτροπῶν τῶν Δημοτικῶν σχολείων, καὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν συμβουλίων, ἐπὶ τῶν τοπικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Καταστημάτων σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρον 114 παραγρ. 2 καὶ ταῦτα κατὰ συνέπειαν διαταγῆς τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Β. Γραμματείας, καὶ ἀρκοῦσε τοῦτο νὰ πληροφορήσῃ τὸν Β. Ἐπαρχον ὅτι ἡ Β. Κυβέρνησις βαδίζει καὶ φέρεται σύμφωνα μὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου καὶ τὸν νόμον, ὅστις δὲν κάμνει κανένα μερικισμὸν ἢ ἐξαιρέσιν.

Θεωρήσαν ὅτι καὶ τὸ ἀπὸ 25 Μαρτίου 6 Ἀπριλίου Β. Διάταγμα, εἰς τὸν 12 ἀριθμὸν τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, «περὶ συστάσεως δέκα ἑλληνικῶν σχολείων» τὸ 4 ἄρθρον τοῦ ὁποίου δρίζει «τὰ ἔξοδα τοῦ ἐν Τήνῳ σχολείου, θέλουν γίνεσθαι ἀπὸ τὰ εἰσοδήματα τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας» ἐν ᾧ τὰ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ μὲν ἀναθίεται εἰς βάρος τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου προσωρινῶς, ἀλλὰ δὲ διὰ παντός, καὶ τὸ 5ον ἄρθρον τοῦ ἰδίου Β. Διατάγματος ἀναφερόμενον περὶ τῶν Καταστημάτων, ἐκφράζεται: «ἐξαίρεσει τῆς Τήνου, ὅπου θέλει γίνῃ φροντίς περὶ Καταστήματος ἀπὸ τὰ προορηθέντα ἐπιτόπια εἰσοδήματα».

Θεωρήσαν ὅτι ἐκτὸς τούτων ἀπάντων ὁ Β. Ἐπαρχος ἀναφέρεται κατὰ τοῦτο ἐκπροθέσμως, διότι ἡ προεστῶσα Β. Νομαρχία ἐγκρίνει

νομίμως και δικαίως δια τῆς ὑπὲρ παρελεύσεως τῆς νομοθετημένης εἰς τὸ ἄρθρον 118 δεκαπενθήμερου προθεσμίας τὸν ἐτήσιον Προϋπολογισμὸν τοῦ Δήμου τούτου, εἰς τὸν ὁποῖον συμπεριλαμβάνεται δημολογουμένως και ἀναφέρεται ρητῶς δις τὸ Δημοτικὸν τοῦτο Ἐκκλησιαστικὸν Κατάστημα τῆς Εὐαγγελιστρίας, δὲν ἀπόκειται πλέον εἰς τὸν Β. Ἐπαρχον νὰ παρατηρῇ περὶ τούτου.

Θεωρήσαν ὅτι τὸ Συμβούλιον τοῦτο ἔχει ὑπ' ὄψιν πάντοτε εἰς ὅλας του τὰς Ἀποφάσεις, τὸν παράγραφον Α' τοῦ ἄρθρου 17 τὸ ἄρθρον 57 και τὸν παράγραφον Α' τοῦ ἄρθρου 117 τοῦ περὶ Δήμων Νόμου, και λαβὼν ἀκόμη ὑπ' ὄψιν και τὸ εἰς τὴν περιπτώσιν ταύτην ἐφαρμοζόμενον 121 ἄρθρον τοῦ αὐτοῦ Νόμου, και

Θεωροῦν τὴν ἀνάγκην ἔχουν τὰ συμφέροντα τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Δημοτικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Καταστήματος τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Ἀποφαίνεται.

Α'). Τὸ Συμβούλιον χρεωστεῖ νὰ βαδίξῃ συμφώνως μὲ τὸν Νόμον, καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ ὁποίου θέλει προοδεύσει εἰς τὰς ἐργασίας τῶν συμφερόντων τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Δημοτικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Καταστήματος τῆς Εὐαγγελιστρίας, και πᾶσα περαιτέρω ἐπέμβασις κατὰ τοῦτο, λογίζεται ἀπὸ τὰς εἰς τὸ ἄρθρον 117 παράγραφος Β' ἀναφερομένας περιπτώσεις.

Β') Ἡ παροῦσα Ἀπόφασις νὰ κοινοποιηθῇ πρὸς τὸν Κον. Δήμαρχον διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ κατὰ Νόμον.

ΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Ὁ Πρόεδρος
Γεώργιος Μαυρογένης

Ὁ Πρωτοκολλιστὴς
Νικόλ. Σκαρμαγκᾶς

Ἰωάννης Δρόσος
Γεώργιος Περίδης
Ἰωάννης Παξιμάδης
Ἀντώνιος Νάζος
Μ. Παρίσης
Μ. Ι. Παξιμάδης
Μιχ. Ζώρας

Ἀριθ. 16

Ἐν Τήνῳ τῇ 24 Μαρτίου 1836.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον τοῦ Δήμου Τήνου.

Συγκείμενον ὑπὸ τῶν Συμβούλων κ. κ. Γ. Μαυρογένους Προέδρου, Ν. Σκαρμαγκᾶ Πρωτοκολλιστοῦ, Α. Νάζου, Μ. Παρίση, Γ. Περίδη, Ἰωάννου Δρόσου, Ἰωάννου Παξιμάδη, Μ. Φωσκόλου και Μ. Τζώρα, ἀπόντων τῶν κ. κ. Ἰωάννου Καγκάδη, και Ἰωάννου Κουντουμά.

Συνελθὼν εἰς σύσκεψιν διὰ τὴν δοθεῖσαν πρὸς τὸν κ. κ. Δήμαρ-

χον ἀπὸ τὸ Β. Ἐπαρχεῖον διαταγὴν ὑπ' ἀριθ. 401 ὡς ἀπαντῶσα οὕτως ἡ Β. Νομαρχία εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 13 Ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τούτου (χωρὶς ν' ἀναφέρῃ οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν τῆς διαταγῆς τῆς Β. Νομαρχίας) και τῆς ὁποίας ὑπ' ἀριθ. 401 Διαταγῆς ἔπεται αὐτολεξεῖ τὸ ἀντίγραφον.

Ἀριθ. 401

Ἐν Τήνῳ τῇ 18 Μαρτίου 1836.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Ἐπαρχος Τήνου.

Πρὸς τὸν Δήμαρχον Τήνου.

Ἀπαντῶσα εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 314 ἀναφορὰν τοῦ Ἐπαρχείου, δι' ἧς καθυπέβαλεν ἐπισυνημμένην τὴν ὑπ' ἀριθ. 13 Ἀπόφασιν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Τήνου, ἡ Β. Νομαρχία κοινοποιεῖ ὅτι δὲν δύναται (ἂν ὑποτεθῇ ὅτι πρέπει νὰ θεωρήσῃ τὸ Κατάστημα τῆς Εὐαγγελιστρίας ὡς Δημοτικὸν) εἰ μὴ νὰ θεωρῇ αὐτὸ ὡς ἀνήκον εἰς ὅλους τοὺς Δήμους τῆς Τήνου.

Προσθέτει δὲ ὅτι τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον Τήνου, εἰς τὸν β' παράγραφον τῆς ὑπ' ἀριθ. 13 πράξεώς του ὁμολογεῖ ὅτι τοῦτο ἐκτίσθη διὰ συνδρομῆς διαφόρων Ἑλλήνων και συνάδει μὲ τὴν γνώμην τῆς Νομαρχίας, ὅτι τοῦτο δὲν ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν Δήμον Τήνου, ὅπως ὅμως και ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, ἡ ἀπόφασις τῆς Β. Κυβερνήσεως θέλει διαλύσει πᾶσαν περὶ τούτου ζήτησιν καθ' ὃ πρὸ καιροῦ ἀνέφερε τὰ περὶ τούτου ἡ Νομαρχία εἰς αὐτήν.....

(ἔπεται τὸ τέλος τοῦ ἐγγράφου τούτου, ὡς και ἕτερον ἐγγράφον ὑπ' ἀριθ. 428 τῆς 23 Μαρτίου τοῦ 1836 τοῦ Ἐπαρχου Τήνου, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος.).....

Τὸ Συμβούλιον παρατηρήσαν ὅτι ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς διαταγῆς ταύτης παραμορφώνονται και παρεξηγοῦνται τὰ Δίκαια τοῦ Δήμου τούτου προφανέστατα, καθὼς και τὸν ὁποῖον ἀναφέρει δεύτερον παράγραφον τῆς ὑπ' ἀριθ. 13 Ἀποφάσεώς του ἐν ᾧ δὲν εἶνε ὁ Β'. ἀλλ' ὁ Α'. ὅστις ἐκφραζόμενος «θεωρήσαν ὅτι τὸ Συμβούλιον τοῦτο δὲν παρένειρεν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τῆς ὑπ' ἀριθ. 5 ἀποφάσεώς του τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Δημοτικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Κατάστημα τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἀλλὰ τὸ ἀναφέρει δις ρητῶς και δημολογουμένως, και καθ' ὅλους τοὺς νομίμους λόγους, διότι ἂν ὑποτεθῇ διὰ μίαν στιγμὴν ὅτι τὸ Κατάστημα τοῦτο δὲν εἶνε Δημοτικὸν, ἐν ᾧ ἐκτίσθη ἀπὸ τὸν ἴδιον τοῦτον Δήμον, διὰ τῶν συνδρο-

μῶν καὶ τῶν ἰδρώτων τῶν ἰδίων Δημοτῶν, καὶ διαφόρων ἄλλων Ἑλλήνων, ἐξ ἰδίας ἀπλῆς προαιρέσεως καὶ εὐλαβείας, ὅποια θέλει εἶσθαι τὰ Δημοτικά;»

Δὲν ἐξάγεται, οὐδ' ἐκλαμβάνεται ὅτι ἀνήκει εἰς ὅλους τοὺς Δήμους τῆς Νήσου, καὶ ὅτι συνάδει μὲ τὰ λεγόμενα τῆς Β. Νομαρχίας, διότι ὡς εἶνε πασίγνωστον τὸ Κατάστημα τοῦτο ἀνηγέρθη ἀπὸ τὸν Δήμον τοῦτον ἐπὶ τῶν ἰδιοκτησιῶν του, καίται εἰς τὸ στήθος τῆς πόλεως του, τῶν ὁρίων τῆς περιοχῆς καὶ περιφερείας του, ἐδιοικῆθη καὶ διοικεῖται πάντοτε ἀπὸ τοὺς δημότας του, ἐν ᾧ μάλιστα ἀπὸ τὰς ἐκ τοῦ Καταστήματος τούτου, πραττομένας κοινωφελείας δὲν μένουσι ἀμέτοχοι ὁμόθητοικοι τῶν ἄλλων Δήμων δημόται, καὶ ἐνῷ εἰς τοὺς ἄλλους Δήμους ὑπάρχουσι σύμμικτοι εἰς ἱκανὸν ἀριθμὸν διαφορῶν θρησκείας, τὸ ὅποιον προνοήσας ὁ Νόμος δὲν παραδέχεται, ἀλλ' οὔτε τὸ Συμβούλιον ἤμπορεῖ νὰ δώσῃ πρὸς αὐτοὺς κανὲν δικαίωμα ἐπὶ τοῦ Καταστήματος τούτου, διότι γνωρίζει κάλλιστα τὰς ἐκ τούτου περιμενομένας διεθροῦς συνεπείας, καίτοι ἐναντίον τοῦ Νόμου.....

Σκέπτεται·

Ὅτι ἡ παρέμβασις αὕτη τῶν προϊσταμένων Β. Πολιτικῶν Ἀρχῶν εἰς τὸ νὰ παρεμποδίσωσι τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον τοῦτο ἀπὸ τὸ νὰ ἐνεργήσῃ κατὰ τὸ καθήκον του, τὰ συμφέροντα τοῦ Δημοτικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Καταστήματος τῆς Εὐαγγελιστρίας εἶνε ἐκ τῶν εἰς τὸ ἄρθρον 117 παραγράφῳ Β'. ἀναφερομένων περιπτώσεων ὅστις ὀρίζει αὐτολεξεῖ «εἶνε ὅμως ἀπηγορευμένον εἰς αὐτοὺς ἐπὶ βαρυτάτῃ εὐθύνῃ νὰ παρεμβαίνουν εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν Δημοτικῶν δικαιοματίων, ἢ νὰ παρεμποδίζουν ἀθεμίτως τὴν νόμιμον καὶ ἐλευθέραν κίνησιν τῶν Δημοτικῶν Διοικητικῶν Ἀρχῶν».

Ὅτι ἡ παρεμποδιστικὴ παρέμβασις αὕτη εἶνε ἀθέμιτος, καὶ γίνεται αἷτιος μεγάλης φθορᾶς καὶ πολλοῦ λόγου πραγματικῆς ζημίας εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ Δημοτικοῦ τούτου Καταστήματος τῆς Εὐαγγελιστρίας, δίδουν πρὸς τούτους καὶ διαφορὰς ὑπονοίας, τὰ ὅποια ὅλα αὐτὰ τὸ Συμβούλιον κατεγίνετο νὰ προφυλάξῃ καὶ τακτοποιήσῃ.

Ὅτι τὸ Συμβούλιον ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς ὁλομελείας τοῦ Δήμου, καὶ ἐπαγρυπνοῦν κατὰ τὸν Νόμον εἰς τὸ νὰ δίδεται εἰς αὐτὸ πᾶσα δυνατὴ ὠφέλεια, καὶ ἀπομακρύνεται ἀπ' αὐτὸν πᾶσα ζημία καὶ θῆλων νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 113 ἐπιβαλλομένας εὐθύναις.

Ἀποφάνεται·

Α'.) Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον τοῦ Δήμου Τήνου, ἐννοεῖ τὴν παρεμποδιστικὴν ταύτην παρέκβασιν ἐπὶ τοῦ Δημοτικοῦ Καταστή-

ματος τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἀπὸ τὰς εἰς τὸ ἄρθρον 117 παραγράφῳ δευτέρῳ ἀναφερομένας περιπτώσεις, καὶ διαφυλάττει πάντα τοῦ λόγον δίκαιον κτλ. ὅπου ὅπως κτλ.

Β'.) Ἡ παρούσα προφυλακτικὴ ἀπόφασις νὰ κοινοποιηθῇ πρὸς τὸν Κύριον Δήμαρχον διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ περαιτέρω κατὰ τὸν νόμον.

ΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Ὁ Πρόεδρος
Γ. Μαυρογένης

Ὁ Πρωτοκολλιστὴς
Νικόλαος Σκαρμαγκᾶς

Μιχ. Τζώρας
Μιχ. Ι. Παξιμάδης
Ἀντώνιος Νάζος
Ἰωάννης Παξιμάδης
Μ. Παρίσης
Γεώργ. Περίδης
Μάρκος Φώσκολος

Ἀριθ. 18

Ἐν Τήνῳ τῇ 14 Ἀπριλίου 1886.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον τοῦ Δήμου Τήνου.

Εὐαγγελιστρίας ὑπὸ τῶν Συμβούλων κ. κ. Γ. Μαυρογένῃ Προέδρου, Ν. Σκαρμαγκᾷ Πρωτοκολλιστοῦ Α. Νάζου, Μ. Παρίση, Ἰωάν. Καγκάδῃ Γ. Περίδῃ, Ἰωάννου Δρόσου, Ἰωάννου Παξιμάδῃ, Μ. Παξιμάδῃ, Μ. Φωσκόλου καὶ Μ. Τζώρα ἀπόντος τοῦ κ. Ἰω. Κουντουμά.

Συνελθὼν εἰς σύσκεψιν διὰ τὴν δοθεῖσαν πρὸς τὸν κ. Δήμαρχον διαταγὴν ἀπὸ τὸ Β. Ἐπαρχεῖον ὑπ' ἀριθ. 515 ἀναφορικῶς εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 16 ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τούτου, ἥτις καὶ ἔπεται αὐτολεξεῖ προηγουμένων ὅμως πρότερον καὶ τῶν προλαβουσῶν ὑπ' ἀριθ. 401 καὶ 428 διαταγῶν, κατὰ συνέπειαν τῶν ὁποίων ἐξέδωκε τὸ Συμβούλιον τὴν ὑπ' ἀριθ. 16 ἀπόφασίν του.

(ἔπονται κατακεχωρημέναί αἱ ἐν λόγῳ διαταγαί).

Τὸ Συμβούλιον παρατηρεῖ ὅτι αἱ διαφοροτρόποι ἐκφράσεις αὐτῶν προϊσταμένων Β. Ἀρχῶν, ἐνδέχεται νὰ παρέστησαν εἰς τὴν Β. Κυβέρνησιν καὶ διαφοροτρόπως τὰ περὶ τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ Δήμου τούτου, δηλαδὴ τὸ Δημοτικὸν Ἐκκλησιαστικὸν του Κατάστημα τῆς Εὐαγγελιστρίας, διότι ἄλλοτε μὲν ἐξήτησαν νὰ τοῦ ἀφαιρέσωσι τὴν ἀναφαίρετον ταύτην ἰδιοκτησίαν του, ἄλλοτε δὲ νὰ τοῦ γεννήσωσι συμμετόχους, ἄλλοτε καὶ ἑτεροθρήσκους Δημότας, φέρουσι πρόσωπον ἐνάγοντος, καὶ μὴ ὑπάρχοντος τοιοῦτου καὶ ἐπὶ τέλους

νά τὸ μεταβάλλωσιν καὶ μεταποιήσωσιν ἀπὸ Ἐκκλησίαν ἐνορίας, εἰς Νοσοκομεῖον καὶ τὰ τούτου ὅμοια, διὰ τὰ δύνηθῶσι μὲ τοῦτο νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὸ τὴν ἰδιότητα, τῶν εἰς τὸ ἄρθρον 114 παραγράφῳ Α'. ὑπαγομένων κατηγοριῶν, ἐν ᾧ φυσικῶς καὶ καθαρῶς ὑπάγεται εἰς τὸν παράγραφον β'. τοῦ αὐτοῦ ἁρθρου.

Σκέπτεται·

Ὅτι τὸ τοιοῦτον εἶνε ἀπαράλλακτον ὥσάν νὰ ᾤθελε διορισθῇ διὰ Β. Διατάγματος Διευθυντικῆ Ἐπιτροπῇ εἰς τὰ κατ' οἶκον ἐνὸς ἐκάστου τῶν Δημοτῶν, καὶ νὰ παραβῇ τὸ ἄσυνλόν του, ὅτι τὸ Συμβούλιον χρεωστῇ νὰ προφυλαχθῇ ἐτι μᾶλλον κατ' ἐπανάληψιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 16 ἀποφάσεώς του, ὥστε εἰς πᾶσαν ἐναντίον τῆς ἀληθείας περίστασιν ἢ ὅπως ἄλλως κτλ. τὸ Συμβούλιον νὰ ἐνεργήσῃ πᾶν ὅτι τῷ ὑπαγορεύει ἡ δικαιοσύνη, ὁ ὁρθὸς λόγος, ὁ Νόμος, καὶ τὸ ἴδιόν του καθήκον. Διὰ τοῦτο.

Ἀποφαίνεται·

Α.) Τὸ Συμβούλιον δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἀνεχθῇ καμμίαν τροπολογίαν ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας του, δηλαδὴ ἐπὶ τοῦ Δημοτικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ του Καταστήματος τῆς Εὐαγγελιστρίας οὔτε ὡς ὑποκείμενον εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ Α'. παραγράφου τοῦ ἁρθρου 114 τοῦ περὶ Δήμων Νόμου, ἀλλ' ὡς ὑπαγόμενον κατὰ τὴν φύσιν του ἀμέσως εἰς τὸν ἐπόμενον αὐτολεξεῖ Β'. Παράγραφον τοῦ αὐτοῦ ἁρθρου «Διὰ τὴν διοίκησιν τῶν τοπικῶν ἐκκλησιαστικῶν Καταστημάτων διορίζονται Ἐκκλησιαστικά Συμβούλια, συνιστάμενα ἀπὸ τὸν Δήμαρχον, τὸν ἀνήκοντα Ἐφημέριον, καὶ δύο ἕως τέσσαρας δημότας, διοριζομένους παρὰ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου» καὶ προφυλάττεται τοιοῦτοτρόπως νὰ ἐξαποστείλῃ πρὸς τὴν Β. Κυβέρνησιν καὶ εἰδικὴν ἐπιτροπὴν περὶ τούτου, ἂν ἡ ἀνάγκη τὸ ἐπιζητήσῃ μὲ ἱκανὴν πληρεξουσιότητα, ὥστε ἐπὶ τέλους νὰ ζητήσῃ τὰ δίκαιά του ἀπὸ τὴν Α. Μ. ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν ἡδικήθη κανεὶς μέχρι τοῦδε.

Β.) Ἡ παρούσα ἀπόφασις νὰ κοινοποιηθῇ πρὸς τὸν Κον Δήμαρχον διὰ, καὶ τὰ λοιπά.

ΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Ὁ Πρόεδρος
Γ. Μαυρογέννης
Ὁ Πρωτοκollιστὴς
Νικόλαος Σκαρμαγκᾶς

Ἀντ. Νάζος
Μ. Παρίσης
Γεώργ. Περίδης
Ἰωάν. Δρόσος
Μιχ. Τζώρας
Ἰωάν. Παξιμάδης
Μαργ. Φώσκολος
Μιχ. Ἰω. Παξιμάδης

Ἐν Τήνῳ τὴν 15 Ἰουνίου 1836.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον τοῦ Δήμου Τήνου.

Συγκείμενον ἀπὸ τοὺς Συμβούλους κ. κ. Γ. Μαυρογένους Πρόεδρου, Α. Νάζου, Μ. Παρίση, Ι. Καγκάδη, Ι. Κουντουμά, Ι. Δρόσου, Ι. Παξιμάδη, Γ. Περίδη καὶ Μ. Τζώρα ἀπόντων τῶν κ. κ. Ν. Σκαρμαγκᾶ καὶ Μ. Φωσκόλου.

Συνελθὼν εἰς σύσκεψιν κατὰ συνέπειαν τῶν ὑπ. ἀριθ. 13, 16, καὶ 18 Πράξεων τοῦ Συμβουλίου τούτου, ἀντικείμενον τοῦ ὁποίου εἶνε τὸ Δημοτικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Κατάστημα τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ θεωρήσαν ἀφ' ἐνὸς τὴν παραμέλησιν τῶν συμφερόντων τοῦ Καταστήματος τούτου, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν μεσολαβήσαν καὶ μεσολαβοῦσαν ἀργοπορίαν εἰς τὸ νὰ ἀπαντήσῃ περὶ τούτου ἡ Β. Κυβέρνησις.

Θεωρήσαν ὅτι εἶνε ἐπ' ἀνάγκῃ νὰ ἐνεργηθῇ τὸ πρῶτον ἄρθρον τῆς ὑπ' ἀριθ. 18 ἀποφάσεώς του, τὸ νὰ ἐκλέξῃ δηλαδὴ Εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν περὶ τούτου ἵνα ἀπέλθῃ πρὸς τὴν Β. Κυβέρνησιν καὶ ἀναφέρῃ τὰ δίκαια τοῦ Δήμου τούτου, καθὼς καὶ πᾶν ἄλλο ἀφορᾷ τὸ Κατάστημά τοῦτο.

Θεωρήσαν ὅτι ὁ Β. Ἐπαρχος ἐξέθεσεν εἰς ἐνοικίαν εἰκοσιπενταετῇ καὶ τὸ Κατάστημα τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, ἐν ᾧ ἔχομεν ἀποδείξεις ὅτι αὐτὸ εἶνε ὅλως διόλου Δημοτικὸν καὶ εἶνε ἐπ' ἀνάγκῃ καὶ περὶ τούτου νὰ ἀναφερθῇ πρὸς τὴν Β. Κυβέρνησιν, διότι ἄλλως δὲν ἐκπεραιοῦνται τὰ τοιαῦτα.

Διὰ ταῦτα.

Ἀποφασίζει.

Α.) Τὸ Συμβούλιον ἐκλέγει καὶ ἀποκαθιστᾷ Πληρεξούσιον ἀντιπρόσωπόν του τὸν Πρόεδρον τοῦ Συμβουλίου Κον Γεώργιον Μαυρογένην, ἵνα ἀφοῦ ἀπέλθῃ εἰς τὴν Β. Κυβέρνησιν ἀναφέρῃ τὰ δίκαια τοῦ Δήμου τούτου ἐπὶ τῶν ἰδιοκτησιῶν του καὶ ἐνεργήσῃ πᾶν ὅτι συντείνει πρὸς ἀσφάλειαν τῶν νομίμων δικαίων του.

Β.) Διαφυλάττεται τὸ Συμβούλιον εἰς πᾶσαν ἀπροσδόκητον ἀποτυχίαν νὰ ἀναφερθῇ καὶ πρὸς τὴν Α. Μ. μετὰ τὴν ἀφίξιν Της διὰ πληρεξουσίων.

Γ.) Ἀντίγραφον τῆς παρούσης ἀποφάσεως νὰ παραδοθῇ πρὸς τὸν κ. Γ. Μαυρογένην διὰ νὰ ἐνεργήσῃ ὅτι ἐκ τοῦ καθήκοντός του καὶ ὅμοιον πρὸς τὸν κ. Δήμαρχον διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὰ περαιτέρω.

ΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

*Ο Πρόεδρος
Γεώργιος Μαυρογένης

A. Νάζος
M. Παρίσης
I. Καγκάδης
Γω. Κουντουμάς
Γωάν. Δρόσος
Γωάννης Παξιμάδης
Γ. Περίδης
M. Τζώρας

Μία ἑκκλησις πρὸς τὴν Κυβέρνησιν
τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Συμβουλίου Τήνου.

Πρέπει νὰ ἀφηγηθῶμεν ἐνταῦθα ὅτι τὸ Ἱερὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας Καθίδρυμα ἀπὸ τῆς συστάσεώς του μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης καὶ πολὺ μετ' αὐτήν, λόγῳ τῶν μεγάλων ὑποχρεώσεων τὰς ὁποίας εἶχεν ἀναλάβῃ, ἀπέναντι διαφόρων ἀγαθοεργῶν σκοπῶν καὶ ἄλλων Ἑθνικῶν καὶ πρὸ πάντων τῶν πρὸς τὴν Ἐκπαίδευσιν ὑποχρεώσεων τὰς ὁποίας εἶχεν ἀναλάβῃ πρὸ τῆς Ἑθνικῆς ἀποκαταστάσεως, καὶ μετὰ τὰς ὁποίας ἐπεφορτίσθη καὶ μετὰ τὴν Ἑθνικὴν ἀποκατάστασιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, συντηροῦν σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου τὰ σχολεῖα πάντα τῆς Ἐπαρχίας, δὲν εἶχε κατορθώσῃ νὰ σχηματίσῃ ἰδίαν περιουσίαν ἐκ τῶν παγίων πόρων τῆς ὁποίας νὰ δύναται νὰ ἀνταποκρίνηται, πρὸς τὰς πολλαπλὰς ὑποχρεώσεις του, καὶ ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ νὰ συντηρῇται ἐξ αὐτῶν. Οἱ δὲ πόροι ἐξ ὧν μέχρι τοῦδε ἐσταδιοδρομεῖ ἦσαν ὅλως νεφελώδεις, ὡς συνιστάμενοι ἐκ τῶν κατὰ τὰς πανηγύρεις χρηματικῶν εἰσπράξεων ἐξ ἀναμμάτων κηροῦ, ἐξ ἀναθημάτων, ἐκ προσφορῶν κηροῦ καὶ ἐλαίου καὶ ἄλλων τοιούτων. Πολλάκις δ' ἐν τῷ τόπῳ ἐγεννᾶτο τὸ ζήτημα, ἐάν ποτε ἐκ θεομηνίας εἴτε ἄλλων λόγων αἱ πανηγύρεις ἐμειοῦντο, εἴτε αἱ προσφοραὶ τῶν πιστῶν ἡλαττοῦντο, ὁποία θὰ ἦτο ἡ θέσις τοῦ ἱεροῦ τούτου τῆς Ὁρθοδοξίας Σεμνώματος; καὶ πάντοτε ἀνφωμολογεῖτο ὅτι τὸ μέλλον ἀπέβαινε προβληματικὸν καὶ ὅτι ἐπεβάλλετο ἡ δημιουργία παγίων πόρων. Ἐλεيتούργει τότε ἐν τῷ κράτει ὁ θεσμὸς τῶν Ἐπαρχιακῶν Συμβουλίων, ἦτοι Συμβούλων αἵρετῶν ἐκ τῆς Ἐπαρχίας κατὰ Δήμους ἐκλεγομένων, ἐκ πολιτῶν τὰ πρῶτα φερόντων, οἵτινες καθ' ὀρισμένας ἐποχὰς συνερχόμενοι ἐν τῷ Ἐπαρχίῳ, συνεδρίαζον παρουσία τοῦ Ἐπάρχου καὶ ὑπεδείκνυν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὰς ἀνάγκας ἐκάστης Ἐπαρχίας. Τὸ Ἐπαρχιακὸν λοιπὸν Συμβούλιον Τήνου κατὰ τὸ 1847 λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀπὸ περιουσιακῆς ἀπόψεως κατάστασιν ταύτης τοῦ Ἰδρύματος καὶ διερμηνεῦον τὴν κοινὴν ἀπάσῃ τῆς νήσου γνῶμην προέβη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1 πράξεώς του εἰς ἑκκλησίαν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν παρακαλοῦσαν αὐτὴν ὅπως εὐαρεστηθῇ καὶ προικοδοτήσῃ τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα, διὰ καταλλήλων προ-

σοδοφόρων γαιῶν Ἑθνικῶν ἢ Μοναστηριακῶν κτημάτων ὅπως τοῦτο ἀποκτήσῃ σταθεροὺς πόρους πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἀγαθοεργῶν αὐτοῦ ἔργων καὶ ἰδίᾳ τῶν ἐκπαιδευτικῶν καθ' ὅσον αἱ τυχαῖαι αὐτοῦ πρόσοδοι, καθημερινῶς ἐλαττοῦνται καὶ σμικρύνονται καὶ κατὰ συνέπειαν προβληματικὴ καθίσταται ἡ διατήρησις του.

Τὸ ἐν λόγῳ πρακτικὸν ἔχει ἐπὶ λέξει οὕτω :

Ἀριθ. 1.

Σήμερον τὴν 8ην Αὐγούστου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτασιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἐβδόμου ἔτους, συνελθόντα τὰ μέλη τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Συμβουλίου συγκειμένου ἐκ τῶν Κυρίων Μιχαὴλ Παρίση Προέδρου καὶ τῶν μελῶν Ἀντωνίου Α. Βιδάλη Ἀντιπροέδρου, Ἰωάννου Καλέργη, Ἰωάννου Καγκάδη, Γεωργίου Φιλιππούση, Ὀνουφρίου Βιδάλη, Ἰωάννου Ζαλλώνη, Λουρέντζου Τιβερίου, Μάρκου Τιβερίου, Γεωργίου Πρελουρέντζου καὶ Λεονάρδου Καρδαμίτση Γραμματέως, τῶν κ. κ. Καρόλου Νάζου, Εὐστρ. Μ. Παρίση, Ἀντων. Ἀρμάου, Βουλευτῶν, Α. Μ. Καραμελᾶ καὶ Γεωρ. Στιλιαρᾶ ἀπόντων καὶ μὴ ἐμφανισθέντων. Συνελθόντα εἰς τὸ παρὰ τοῦ Β. Ἐπαρχείου ὀρισθὲν Κατάστημα κατὰ τὴν 10ην ὥραν π. μ. παρόντος καὶ τοῦ Ἐπάρχου. Ὁ κ. Πρόεδρος ἐξέθηκεν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τὴν ἐνεστώσαν κατάστασιν τοῦ ἐν τῇ πόλει Τήνου ἀγαθοεργοῦ Ἰδρύματος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ ὅτι ἀμοιροῦντος τούτου παντὸς σταθεροῦ πόρου, καθίσταται προβληματικὴ ἡ διατήρησις του, διατηρουμένου μέχρι σήμερον ἐκ τῶν τυχερῶν τῶν Χριστιανῶν προσφορῶν.

Ἐπειδὴ καὶ ὡς ἐκ τῆς ἀνεγέρσεώς του, καὶ ἐκ τῆς ἐπωνυμίας του καὶ ἐκ τῶν συνεχῶν αὐτοῦ ἀγαθοεργῶν, τὸ Ἱερὸν τοῦτο Ἰδρυμα θεωρεῖται ἀξιοσέβαστον, διότι ἀνεγερθὲν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους καταστρεπτικῆς πάλης, συνέτεινε οὐ μόνον νὰ προεικονίσῃ, ἐπιβεβαιοῦν τὴν παγίωσιν τῆς Ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας, νὰ ἐπιλαμπρύνῃ δὲ διὰ τῆς ἐπωνυμίας του, τὴν ὁρρωτὴν τῶν Ἑλλήνων ἡμέραν, καθ' ἣν ἀνετίναξαν τὸν τυραννικὸν ζυγόν, καὶ τελευταῖον νὰ παρηγορήσῃ τοὺς ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ τότε προσερχομένους καὶ καταδιωκομένους ὁμογενεῖς μας καὶ νὰ διασώσῃ πολλοὺς ἐκ τῆς τότε ἐπισυμβίσεως πανώλους. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην μέχρι σήμερον δὲν παύει τὸ ἱερὸν τοῦτο Ἰδρυμα καὶ νὰ ἐπιδαψιλεύσῃ πρὸς τοὺς προσερχομένους ἀσθενεῖς, ἑνδεεῖς καὶ λοιποὺς τὰς ἀγαθοεργίας του καὶ νὰ συνεισφέρῃ τὰ μέγιστα ὡς πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν τῆς νεολαίας, διὰ τῆς ὁποίας παρήγαγε τὴν πρόδοον καὶ βελτίωσιν τῆς Ἐπαρχίας ταύτης. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὡς ἐξετέθη τὸ ἀγαθὸν τοῦτο Ἰδρυμα μέχρι σήμερον διὰ τυχαίων προσφορῶν τῶν περιοδικῶς συρρεόντων ὁμογενῶν μας ἀντιπαλαίει καὶ θεραπεύει

τοιαύτας, ὡς εἴρηται, σωτηριώδεις ἀνάγκας καὶ παρέχει τηλικαύτας ὡς πρὸς τὴν Ἐπαρχίαν ταύτην, βοηθείας καὶ βελτιώσεις καὶ ὡς ἐκ τῶν ἀγαθοεργιῶν τούτων δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποκτήσῃ σταθεροὺς πόρους, δυναμένους σταθερῶς νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν τοιαύτην ἐπιφελὴ τῆς Ἐπαρχίας ταύτης σύστασιν τοῦ Ἰδρύματος τούτου, ἐν ᾧ ἐξ ἄλλου καὶ αἱ τυχαῖαι αὐτοῦ πρόσοδοι καθ' ἡμέραν ἐλαττοῦνται καὶ σμικρύνονται πλέον.

Ἐπειδὴ τὸ Ἐπαρχιακὸν τοῦτο Συμβούλιον, μὲ ἐγκάρδιον λύπην, θεωρεῖ τὴν τοιαύτην πρότασιν, ἐνῶ ἐξ ἄλλου θεωρεῖ καθήκον του, κατὰ τὸ ἄρθρον 31 τοῦ περὶ Ἐπαρχιακῶν Συμβουλίων Β. Διατάγματος, νὰ συσκέπτεται περὶ τῶν κοινῶν καταστημάτων τῆς Ἐπαρχίας.

Παρηγορεῖται νὰ ἐλπίσῃ ὅτι ἡ πατρικὴ τῆς Α. Μ. καὶ τῆς Κυβερνήσεως πρόνοια ὑπὲρ τῆς εὐημερίας καὶ προόδου τῶν ὑπηκόων της, θέλει εὐδοκήσῃ καὶ ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως καὶ στερεώσεως τοῦ ἱεροῦ τούτου Ἰδρύματος, καὶ ἐφορεύουσα καὶ ἐπιβλέπουσα τοῦτο καὶ δι' ἱκανῆς προικοδοτήσεως καταλλήλων προσοδοφόρων γαιῶν καὶ ἄλλων τοιούτων Ἐθνικῶν ἢ Μοναστηριακῶν κτημάτων δυναμένων διὰ τῶν σταθερῶν προσόδων των, νὰ ἐπαρκέσουν εἰς τὰς οὐσιώδεις τούτων ἀνάγκας, διότι ὡς ἐξετέθη καὶ ὡς ἐκ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀνεγέρσεώς του, καὶ ὡς ἐκ τῆς ἐπωνυμίας του καὶ ὡς ἐκ τῶν ἀγαθοεργιῶν του, χαίρει ἰσχυρὰ παρὰ τῇ Β. Κυβερνήσει πλεονεκτήματα τοῦ νὰ προσδοκᾷ μίαν τοιαύτην προικοδοτήσιν.

Τὸ Ἐπαρχιακὸν λοιπὸν Συμβούλιον τῆς Ἐπαρχίας Τήνου, παρακαλεῖ εὐσεβάστως τὴν Α. Μ. τὸν Σεπτὸν Βασιλέα, τὰς Νομοθετικὰς Βουλὰς καὶ τὴν Σεβ. Κυβέρνησιν ἵνα παραδεχόμενοι τὴν περὶ προικοδοτήσεως τοῦ ἱεροῦ τούτου Ἰδρύματος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἱκεσίαν του, ἀποφασίσωσιν αὐτήν.

Τὸ Βον Ἐπαρχεῖον Τήνου, παρακαλεῖται νὰ εὐαρεστηθῇ καὶ συμπράξῃ εἰς τὴν παραδοχὴν καὶ ἐκτέλεσιν τῆς προκειμένης αἰτήσεως.

Ὁ Πρόεδρος

Μ. Παρίσης

Ὁ Ἀντιπρόεδρος

Ἀντ. Βιδάλης

Ἀντ. Καλέργης, Ἰωάν. Καγκάδης,
Γ. Φιλιπποῦσος, Ὀνούφριος Βιδάλης,
Ἰωάν. Ζαλλῶνης, Δορέντζος Τιβέριος,
Μάρκος Τιβέριος, Γ. Πρελουρέντσος,
Λεονάρδος Καρδαμίτσης Γραμματεὺς.

Ὁ Ἐπαρχος

Χ. Δεληγιάννης

Ἐπὶ τῆς ἐκκλήσεως ταύτης τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Συμβουλίου Τήνου, οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἔδωκεν ἡ Κυβέρνησις.

Σκέψεις περὶ συντάξεως Ὁριστικοῦ Ὁργανισμοῦ.

Ὡς εἶδεν ὁ ἀναγνώστης ὁ ὁργανισμὸς τῆς διοικήσεως τοῦ Ἰδρύματος προέβαινε προϊόντος τοῦ χρόνου τελειοποιούμενος συνεπεία τῶν κατὰ καιροὺς διδομένων οδηγιῶν, ὅτε μὲν παρὰ τῆς Νομαρχίας, ὅτε δὲ παρὰ τοῦ Ἐπαρχείου, ἄλλ' ὁριστικὸς κανονισμὸς ἐπέχων θέσιν μονίμου Ὁργανισμοῦ μέχρι τοῦδε δὲν ὑπῆρχε.

Περὶ τὰς ἀρχὰς λοιπὸν τοῦ 1848 συνεπεία συνεννοήσεως τοῦ Ἐπάρχου μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἰδρύματος, ἀπεφασίσθη ὅπως πᾶσαι αἱ κατὰ καιροὺς δοθεῖσαι ὁδηγαὶ παρὰ τε τοῦ Ὑπουργείου, τῆς Νομαρχίας καὶ τοῦ Ἐπαρχείου, περὶ Διοικήσεως αὐτοῦ, ἀναθεωρούμεναι καὶ συμπληρούμεναι ὑπὸ νέων διατάξεων ὑπὸ τῆς πείρας ὑποδειχθέντων, ἀποτελέσωσιν ὁριστικὸν τοῦ Ἰδρύματος κανονισμόν. Διὰ τοῦτο καὶ συνετάχθη τοιοῦτος καὶ ὑπεβλήθη πρὸς ἔγκρισιν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἐπικύρωσις αὐτοῦ μέχρι τοῦ Μαρτίου τοῦ 1848 δὲν εἶχε κατορθωθῇ τὸ Ἐπαρχεῖον διεβίβασε πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τὰς ἐπομένους περὶ Διοικήσεως τοῦ Ἰδρύματος ὁδηγίας μέχρι τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Ὁργανισμοῦ.

Ἀριθ. 434.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Ἐπαρχος Τήνου.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Ἐπειδὴ μέχρι τοῦδε δὲν μᾶς ἐπεστράφη ὁ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν σταλὲς Ὁργανισμὸς τοῦ ἱεροῦ Καταστήματος, καὶ ἐπειδὴ θεωροῦμεν ὡς λίαν ἀναγκαῖον νὰ δοθῶσιν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὁδηγαὶ τινὲς πρὸς ἐκκλήρωσιν τῶν καθηκόντων της, διὰ τὸ συμφέρον αὐτοῦ τοῦ ἰδίου καταστήματος, δίδομεν διὰ τῆς παρουσίας εἰς αὐτὴν τὰς ἐξῆς προσωρινὰς ὁδηγίας, μέχρι τῆς ἐγκρίσεως τοῦ ὡς εἴρηται Ὁργανισμοῦ, αἵτινες ἂν καὶ ἐννοῶνται προσωριναί, ὀφείλει ὅμως ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ φυλάττῃ αὐτὰς ἀκριβῶς καὶ ἀπαρασαλεύτως ὑπὸ βαρεῖαν εὐθύνην της.

Ἄρθρον 1.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ὀφείλει νὰ συνέχεται συνεχῶς, νὰ συσκέπτεται περὶ τῶν συμφερόντων τοῦ Καταστήματος, νὰ φροντίζῃ περὶ τῆς

ἐκκλησιαστικῆς αὐτοῦ λαμπρότητος, νὰ προσπαθῇ νὰ ἀποκτήσῃ προσδοφόρα κτήματα εἰς Ἀττικὴν, Σῦρον, καὶ ἄλλα καὶ νὰ ὑποβάλῃ τὰς περὶ τούτου προτάσεις τῆς εἰς τὸ Ἐπαρχεῖον διὰ νὰ ἐνεργῇ τὴν ἐγκρίσιν αὐτοῦ ἀρμοδίως.

Ἄρθρον 2.

Ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν δύναται νὰ ἐνεργῇ ἄλλας πληρωμὰς εἰμὴ τὰς ἐγκεκριμένας παρὰ τοῦ ἐτησίου προϋπολογισμοῦ τοῦ Καταστήματος, ἐννοουμένης ὑπ' εὐθύνην νὰ ἐπιστρέφῃ εἰς τὸ Ταμεῖον αὐτοῦ κάθε ὑπερβάσιν δαπάνης ἐπὶ τοῦ προϋπολογισθέντος ποσοῦ ἐξαιρουμένης τῆς περιστάσεως ἐκεῖνης, καθ' ἣν ὑπάρχει ρητὴ διαταγὴ περὶ τοιαύτης ὑπερβάσεως παρὰ τοῦ Ἐπαρχείου, τὸ ὁποῖον ἐφορεύει καθ' ὅλα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὡς Δημόσιον Κατάστημα.

Ἄρθρον 3.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ὀφείλει νὰ φροντίζῃ ὥστε νὰ εἰσπράττωνται τακτικῶς οἱ τόκοι τῶν ὀφειλετῶν, καθὼς ἐπίσης νὰ ζητῇ τὴν εἰσπραξίν καὶ ἐκείνων τῶν δανεισθέντων ποσοτήτων εἰς διαφόρους ἀπὸ τοὺς ὁποίους τυχὸν δὲν πληρώνεται ὁ τόκος τακτικῶς, ἐννοουμένη ὑπ' εὐθύνην, ἐὰν παραμελῇ τὸ τοιοῦτον, φροντίζουσα ἐπίσης νὰ ἀναγνώσῃ καὶ τὰ ὁμολόγια ἐκείνων τῶν ὁποίων ἐξέπνευσεν ἡ προθεσμία καὶ δὲν δύναται νὰ εἰσπράξῃ τὰ ποσά, ἀσφαλίζουσα τὸ κατάστημα μὲ ὑποθήκας ἐλευθέρως τριπλασίας ἀξίας τοῦ δανεισθέντος ποσοῦ.

Ἄρθρον 4.

Ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν δύναται νὰ ἐνοικιάζῃ κτήματα τοῦ Καταστήματος, διὰ πλείοτερον καιρὸν τῆς περιόδου αὐτῆς, ἄνευ διαταγῆς τοῦ Ἐπαρχείου, φροντίζουσα ὅμως πάντοτε νὰ ἐνοικιάζωνται ταῦτα ἐπὶ πλειοδοσίᾳ καθότι ἀπεδείχθη ὅτι ὁ τρόπος οὗτος εἶνε ὠφέλιμος.

Ἄρθρον 5.

Ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν δύναται νὰ δανείζῃ ἄνευ διαταγῆς τοῦ Ἐπαρχείου καὶ ἐννοεῖται ὑπ' εὐθύνην νὰ ἐπιστρέφῃ εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Καταστήματος ἐξ ἰδίων τῆς ὁποιοῦνδήποτε ποσὸν ἤθελε δανείσῃ ἄνευ διαταγῆς ὅπως προκληθῶσι τὰ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, προδιατεταγμένα τοῦ Ὑπουργείου.

Ἄρθρον 6.

Ἡ Ἐπιτροπὴ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν δύο ἐτησίων ἐορτῶν ἥτοι ἀπὸ τῆς 25ης Μαρτίου καὶ 15ης Αὐγούστου, ὀφείλει νὰ ἐκτιμᾷ τὰ προσφερθέντα ἄχρηστα διὰ τὸν Ναὸν ἀναθήματα δι' εἰδημόνων

ἐνόρκων ἐκτιμητῶν, καὶ συντάσσουναι ἀκριβῆς τούτων σημείωσιν, δηλ. τοῦ εἴδους αὐτῶν καὶ τῆς ἀξίας των νὰ πέμπῃ αὐτὸν μὲ ἀναφορὰν τῆς εἰς τὸ Ἐπαρχεῖον διὰ νὰ ζητεῖται ἡ περὶ ἐκποιήσεως αὐτῶν ἄδεια παρὰ τοῦ Ὑπουργείου σύμφωνα μὲ τὰ περὶ τούτων προδιατεταγμένα.

Ἄρθρον 7.

Ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν πρέπει νὰ συγχωρῇ τὴν ἀπουσίαν τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ναοῦ καὶ μάλιστα Ἱερῶν, Ἱεροδιακόνων καὶ Μουσικῶν καθότι θεωρεῖται διὰ πολλοὺς λόγους ἄτακτον, ἐν ᾧ ὁ Ναὸς μισθοδοτεῖ αὐτούς, οὗτοι εἰς πολλὰς ἐπισήμους ἐορτὰς τοῦ ἔτους νὰ εἶνε ἀπόντες, δυναμένη ἡ Ἐπιτροπὴ μόνον εἰς τὴν ἐορτὴν τῶν Ταξιαρχῶν, ὅταν γίνεται μονοκλησία εἰς τὴν πόλιν, ὡς ἐορτὴ τῆς Μητροπόλεως, νὰ συγχωρῇ τὴν ἀπουσίαν τινῶν ἀνζητηθῆ.

Ἄρθρον 8.

Ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν δύναται νὰ ἀποβάλῃ τοὺς ὑπηρετάς τοῦ Ναοῦ ἄνευ ἰσχυροῦ λόγου ἢ οἰκονομικῆς αἰτίας, πλὴν πάντοτε μὲ τὴν συναίνεσιν τοῦ Ἐπαρχου. Ὄφειλε ὅμως α') νὰ ἐπιτηρῇ τὴν διαγωγὴν αὐτῶν, ὥστε νὰ φέρονται μὲ ὀλην τὴν ἀπαιτουμένην εὐπροσγορίαν καὶ εὐγένειαν εἰς τοὺς εἰσερχομένους προσκυνητάς. β'). Νὰ μὴ ἐπιβαρύνουσιν αὐτοὺς μὲ ἀπαιτήσεις ἐλεημοσυνῶν, βοθητῶν, (μπαχοῖσια) καὶ λοιπὰ τοιαῦτα, καὶ γ'). νὰ τοὺς ἐπιτηρῇ ὥστε νὰ μὴ ἐπεμβαίη ὁ εἰς εἰς τὰ τοῦ ἄλλου χρῆσι, ἀλλὰ περιστρεφόμενος ἕκαστος αὐτῶν εἰς τὴν σφαῖραν τῶν καθηκόντων του, καὶ ἀκολουθῶν τὴν σειρὰν τοῦ βαθμοῦ του, ὑπακούει πάντοτε τὴν Ἐπιτροπῇ.

Ἄρθρον 9.

Ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν πρέπει νὰ συγχωρῇ τὴν εἰς τὸ Κατάστημα διαμονὴν τῶν προσκυνητῶν, πλείονας τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἄνευ ἰσχυρῶν λόγων καὶ αἰτιῶν, ὀφείλουσα νὰ εἰδοποιῇ περὶ τοῦ μέτρου τούτου ἐκείνους ἐξ αὐτῶν, οἵτινες ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς εὐλαβείας καὶ προσκυνήσεως κατοικοῦσιν ἐτησίως εἰς τὸ κατάστημα.

Ἄρθρον 10.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ὀφείλει νὰ φέρεται εἰς τοὺς εἰσερχομένους προσκυνητάς μὲ ὀλην τὴν δυνατὴν γλυκύτητα καὶ εὐγένειαν, φροντίζουσα νὰ περιποιῶνται οὗτοι καθ' ὅλα κατὰ τὸ σύνθηρες, ὥστε νὰ ἀναχωρῶσιν εὐχαριστημένοι, διὰ νὰ ἐπισύρῃται οὕτως ἡ ἀγάπη καὶ τὸ σέβας αὐτῶν εἰς τὸ ἱερὸν τοῦτο Κατάστημα, καθ' ὅσον ἡ παραμικροτέρα κακὴ περιποίησις αὐτῶν βλάπτει τὰ μέγιστα, τὸ τοιοῦτον ὀφέλιμον διὰ τὸν τόπον τοῦτον Κατάστημα.

Ἄρθρον 11.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ὀφείλει δόσας πρόκειται νὰ ἐνεργήσῃ ἐπισκευὴν τινὰ γενικὴν τοῦ Καταστήματος, ἢ οἰκοδομὴν νέαν περὶ τῆς ὁποίας ἐνεκρίθη δαπάνη ἢ παρὰ τοῦ Γενικοῦ ἐτησίου προϋπολογισμοῦ τοῦ Καταστήματος, ἢ παρ' εἰδικοῦ τοιούτου, κατὰ τὰ προδιατεταγμένα, ὀφείλει λέγομεν νὰ ἐνεργῇ αὐτὴν εἰ δυνατόν ἐπὶ μειοδοσίας καὶ ἐν γνώσει τοῦ Ἐπαρχείου, πρὸς πλειότεραν ὠφέλειαν τοῦ Καταστήματος.

Ἄρθρον 12.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ὀφείλει νὰ κρατῇ πάντοτε ἐνήμερα τὰ βιβλία αὐτῆς, ἐννοούμενος ὑπεύθυνος διὰ τὸ ἐναντίον ὁ Γραμματεὺς, φροντίζων ὁ τελευταῖος διὰ τὴν καλὴν τακτοποίησιν αὐτῶν, σύμφωνα με τοὺς ὁποίους κρατεῖ λογιστικούς τύπους.

Ἄρθρον 13.

Ἡ Ἐπιτροπὴ θέλει κρατεῖ τὸ Ταμεῖον κατὰ σειράν, ἐν περιπτώσει ἀσθενείας ἢ ἀπουσίας τινὸς ἐκ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ μελῶν αὐτῆς, ὁ Γραμματεὺς ὀφείλει νὰ προσκαλῇ ἐν τῶν συμπληρωματικῶν μελῶν διὰ νὰ ἐργάζεται ὅσον καιρὸν ἀποδημῇ ἢ ἀσθενεῖ τὸ ἐν ἐνεργείᾳ μέλος.

Ἄρθρον 14.

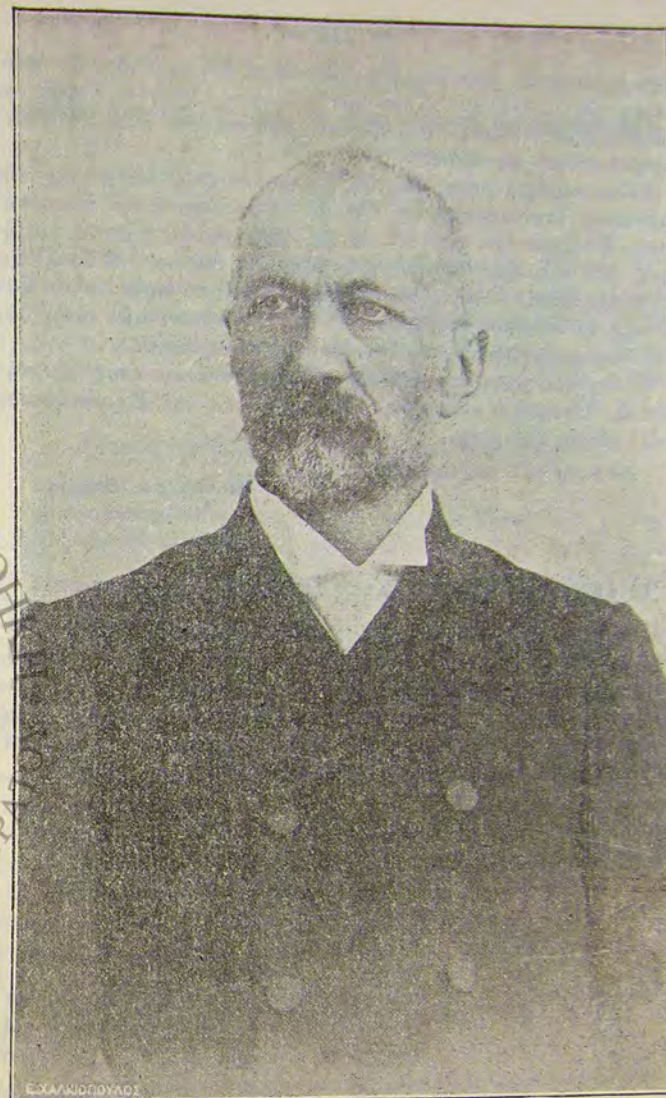
Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐνεργεῖ τὰς ἀποφάσεις της κατὰ πλειονοψηφίαν, ἐν περιπτώσει ὅμως καθ' ἣν τὰ μέλη φαίνονται διαφωνοῦντα εἰς τινὰ ὑπόθεσιν, τότε αὕτη ὑποβάλλεται εἰς τὸ Ἐπαρχεῖον μετὰ τὰς γνωμοδοτήσεις ἐκάστου μέλους αὐτῆς διὰ νὰ ἀποφασίσῃ ὅτι ἀπαιτεῖται.

Ἄρθρον 15.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ὀφείλει μετὰ παρέλευσιν ἐκάστου ἔτους, ἤτοι τὸν Ἰανουάριον ἐκάστου ἔτους, βοηθουμένη ἀπὸ τὸν Γραμματέα αὐτῆς, νὰ πέμπῃ εἰς τὸ Ἐπαρχεῖον περιληπτικὸν ἀπολογισμὸν τοῦ λήξαντος ἔτους, εἰς ὃν νὰ φαίνωνται αἱ κατὰ κεφάλαιον τοῦ προϋπολογισμοῦ εἰσπράξεις καὶ δαπάναι αὐτοῦ τὸ πλεόνισμα ἢ ἔλλειμμα, ὅπως φροντίζει τὸ Ἐπαρχεῖον τὰ περὶ τῆς ἐπεξεργασίας αὐτοῦ διὰ λογιστικῆς Ἐπιτροπῆς διοριζομένης παρ' αὐτοῦ, κατὰ τὸ μέχρι τοῦδε ἐπικρατήσαν σύστημα, φροντίζουσα ἐπίσης ἡ Ἐπιτροπὴ κατὰ τὸν Νοέμβριον ἐκάστου ἔτους νὰ πέμπῃ καὶ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Καταστήματος, συνταττόμενος οὗτος συνάμα μετὰ τοῦ Ἐπάρχου καὶ

Ἄρθρον 16.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ὀφείλει ἐπίσης καὶ ὁ Γραμματεὺς νὰ προσέχωσιν ὥστε ὅλαι αἱ ἀποδείξεις τῶν πληρωμῶν νὰ γίνωνται ἐπὶ τοῦ ὄρμου.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΩΝ

Βουλευτὴς καὶ Πρόεδρος τοῦ ἱεροῦ Ἰδρύματος τὸ 1900.
Ὁ ἀποπερατώνων τὸ ἔργον τοῦ Λιμένος καὶ τὴν ἀνακαίνισιν τοῦ Νάρθηκος τοῦ Ναοῦ.
Ἐπιμελητὴς τοῦ Ἰδρύματος ἐν Ἀθήναις ἐπὶ μακρὸν ὑπερασπίσας
τὰ συμφέροντα αὐτοῦ μετὰ ἰδιαζούσης στοργῆς
καὶ ἐπιτυχῶν τὴν ἀνάγκην 12 Δημοτ. Σχολείων ἐν Τήνῳ.

δίου χαρτοσήμου φέρουσαι ὅλαι ὥς καὶ αἱ ἐπὶ μισθοδοσιῶν ἀποδείξεις τῶν ὑπαλλήλων ἐπὶ τοῦ ἀνωθεν μέρους αὐτῶν τὸ Κεφάλαιον τοῦ Προϋπολογισμοῦ εἰς ὃ ἀνήκουσιν, κρατουμένου κατὰ μῆνα ἰδιαιτέρου τούτων φακέλλου.

Ταῦτα παραγγέλλοντες εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ φυλάττῃ μέχρι τῆς ἀποστολῆς ἐπαναλέγομεν τοῦ Γενικοῦ Ὁργανισμοῦ τοῦ Καταστήματος, ἐλπίζομεν ὅτι αὕτη ἔχουσα ὑπ' ὅψιν τῆς ὅτι μόνον ἡ διατήρησις τῶν ἀνωτέρω προσωρινῶν ὁδηγιῶν, δύναται νὰ ἀπαλλάξῃ αὐτὴν ἀπὸ πάσαν εὐθύνην, νὰ ὠφελήσῃ δὲ καὶ τὸ ἱερὸν τοῦτο Κατάστημα τὸ τοσοῦτον ἐπωφελὲς εἰς τὴν ἰδιαιτέραν ὑμῶν πατρίδα, θέλει διατηρήσῃ τὰ παραγγελλόμενα καθ' ὅλα ἀκριβῶς.

Ἡ παροῦσα ἐπιμελεία τοῦ Γραμματέως νὰ ἀναγνωσθῇ εἰς ἐπήκοον τῆς Ἐπιτροπῆς καθὼς καὶ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Καταστήματος τὰ δι' αὐτοὺς ἀφορῶντα.

Ἐν Τήνῳ τῇ 5 Μαρτίου 1848.

Ἐν ἑλλείπει Ἐπάρχου.

Ὁ Γραμματεὺς
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΚΕΛΛΙΩΝ

Ὁ Πρῶτος διὰ Β. Διατάγματος Ὁργανισμός.

Διὰ τοῦ ἀνωτέρω καταχωρηθέντος προσωρινοῦ Ὁργανισμοῦ, διωκεῖτο τὸ Ἰδρυμα μέχρι τοῦ 1851 ὅτε διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 16774 Β. Διατάγματος τῆς 7ης Ἀπριλίου 1851 ἐνεκρίθη παρὰ τοῦ τότε αὐτοκράτορος Βασιλέως Ὁθωνος ὁ πρῶτος Γενικὸς Ὁργανισμός, ὅστις κοινοποιήθηκε εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τοῦ κάτωθεν ἐγγράφου τοῦ Ἐπάρχου ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τῆς 4 Μαΐου τοῦ 1851.

Ἀριθ. 933.

Διεκπ. 562.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Ἐπάρχος Τήνου.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Σᾶς διευθύνομεν ἀντίγραφον τοῦ ἐκδοθέντος Β. Διατάγματος ὑπ' ἀριθ. 16274 ἀπὸ 7 Ἀπριλίου τρ. ἔτους περὶ τοῦ διοργανισμοῦ τοῦ ὁποῖου ἐπιτροπεύεται Ἱεροῦ Καταστήματος, καὶ σᾶς παραγγέλλομεν νὰ προσέλθῃτε εἰς τὴν ἐφαρμογὴν καὶ ἐκτέλεσιν τῶν ἐν αὐτῷ διατάξεων καὶ μᾶς γνωστοποιήσῃτε τὴν ἡμέραν τῆς παραλαβῆς του, δι' ἐιδικῆς ἀναφορᾶς σας κατὰ τὴν ἔννοίαν τοῦ 5. ἄρθρου αὐτοῦ.

Ἐν Τήνῳ τῇ 2 Μαΐου 1851.

Ὁ Ἐπάρχος
Ι. ΤΑΜΠΑΚΑΚΗΣ

Γ. ΦΡΑΓΚΟΥΛΗΣ

Διατάγμα.

Περὶ Ὁργανισμοῦ τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Καταστήματος τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Ο Θ Ω Ν

κ.λ.π. κ.λ.π. κ.λ.π.

Λαβόντες ὑπ' ὅψιν τὰ ἡμέτερα Διατάγματα 29 Ἰουνίου 1836 καὶ 16 Νοεμβρίου 1843 καὶ προτιθέμενοι νὰ διοργανώσωμεν ἐπὶ τὸ βέλτιον τὰ πράγματα τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Καταστήματος τῆς Εὐαγγελιστρίας κατὰ πρότασιν τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν τὰ ἑξῆς :

Διοργανισμὸς τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Καταστήματος τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Ἄρθρον 1.—Ὁ ἐν Τήνῳ Ἱερὸς Ναὸς τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ ἡ διαχείρισις τῆς περιουσίας αὐτοῦ, καθ' ὃ Δημοσίῳ Καταστήματι, κεῖται ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπιτήρησιν τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις διατάττει ἀρμοδίως τὰ περὶ τῆς διοικήσεώς του.

Ἄρθρον 2.—Ἡ διοίκησις αὐτοῦ ἀνατίθεται εἰς Ἐπιτροπὴν, συγκειμένην ἐκ τριῶν μὲν τακτικῶν, δύο δὲ ἀναπληρωτικῶν μελῶν, τὰ ὁποῖα, ἐκ διπλοῦ ἀριθμοῦ ὑποψηφίων προτεινομένων ὑπὸ τοῦ Ἐπάρχου ἐκλέγει καὶ διορίζει ἡ Κυβέρνησις.

Πρὶν ἢ ταῦτα ἀναλάβωσι τὰ καθήκοντά των, ὁμνύουσιν ἐνώπιον τοῦ Ἐπάρχου, καὶ ἐντὸς τοῦ ἰδίου Ἱεροῦ Ναοῦ, τὸν νενομισμένον ὅρκον τῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 3.—Τὰ τακτικὰ μέλη ἐνεργοῦσιν ὅλας τὰς ὑποθέσεις τοῦ Καταστήματος, τὰ δὲ ἀναπληρωτικὰ λαμβάνουσιν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν, μόνον ἐν περιπτώσει ἀπουσίας, ἀσθενείας, ἢ ἀποβιώσεως τινὸς ἐν ἐνεργείᾳ μέλους· πρὸς δὲ καὶ ὁσάκις ἤθελον προσκληθῇ παρὰ τῶν τακτικῶν μελῶν, ἵνα συμπράξωσι μετ' αὐτῶν ἐν σπουδαίαις περιπτώσεσι.

Ἄρθρον 4.—Ἡ ὑπηρεσία τῆς Ἐπιτροπῆς εἶνε ἄμισθος· ἡ δὲ διάρκειά αὐτῆς εἶνε διετής.

Ἄρθρον 5.—Τὰ κατὰ τὴν διετίαν διοριζόμενα νέα μέλη, ἀρχοῦνται τῶν ἔργων αὐτῶν κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ νέου ἔτους. Τὰ μέλη τῆς ληξάσης περιόδου, εἰς ἐξέτελεσιν πιστῶς καὶ μετὰ ζήλου τὰ καθήκοντα τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν, δύναται νὰ ἐκλεχθῶσιν ἐκ νέου.

Ἄρθρον 6.—Τὸ κατάστημα ἔχει Γραμματέα, μεμαρτυρημένον ἐπὶ ἱκανότητι καὶ χρηστοτητίᾳ, καὶ διοριζόμενον ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Οὗτος λαμβάνει τὸν εἰς τὴν θέσιν ταύτην προοδωρισμένον μισθὸν κατὰ μῆνα, ἐκ τοῦ Ταμείου τοῦ καταστήματος.

Πρὶν ἢ ἀρχίσῃ τὰ ἔργα τῆς ὑπηρεσίας του, ὁμνύει ἐντὸς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, καὶ ἐνώπιον τοῦ Ἐπαρχοῦ καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς, τὸν τῆς ὑπηρεσίας ὅρκον· καὶ εἶνε ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του, τὸ σύνολον τῶν ὁποίων εἶνε ἀκρίβεια περὶ τὰ λογιστικά, ἔγκαιρος καὶ τακτικὴ ἐκτέλεσις ὅλων τῶν γραφικῶν ἐργασιῶν, καὶ ἰδίως τῶν εἰς τὰ κατὰστιχα ἐγγραφῶν, καὶ εὐτακτος τοποθέτησις καὶ διατήρησις τοῦ ἀρχείου.

Ἄρθρον 7.—Τὸ κατὰστημα ἔχει ἰδίαν σφραγίδα ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας εἶνε ἐγκεκαυγμένος ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου, κύκλῳ δὲ περιγεγραμμένα τὰ γράμματα: Ὁ ἐν Τήνῳ Ἱερὸς Ναὸς τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Ἄρθρον 8.—Τὴν Ἐπιτροπὴν προεδρεύει κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου, ὁ προτεταγμένος τῶν ἄλλων εἰς τὸ περὶ τοῦ διορισμοῦ Διάταγμα.

Αἱ ἀποφάσεις γίνονται κατὰ πλειοψηφίαν· εἰς δὲ τὰ πρακτικά καταχωρίζονται οἱ λόγοι τοῦ ἑτερογενωμονοῦντος, ἐὰν οὗτος ἀπαίτησιν τοῦτο.

Αἱ ὑπογραφαὶ τῶν μελῶν τίθενται εἰς τε τὰ πρακτικά, τὰς ἀποφάσεις καὶ ὅλα τὰ ἔγγραφα τῆς Ἐπιτροπῆς, κατὰ τὴν εἰς τὸ περὶ διορισμοῦ διάταγμα τάξιν τῶν ὀνομάτων αὐτῶν· ἅπαντα δὲ τὰ εἰρημένα ἔγγραφα συνυπογράφονται καὶ ἀπὸ τὸν Γραμματέα καὶ σφραγίζονται μετὰ τὴν σφραγίδα τοῦ Καταστήματος. Ὁ Γραμματεὺς ὁμοῦ, ὁσάκις πρᾶξις τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπᾶδει πρὸς τὸν Νόμον καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ Καταστήματος, συνυπογράφει μὲν, ἀλλ' ἀναφέρει ἀμέσως τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν Ἐπαρχον.

Ἄρθρον 9.—Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐνεργεῖ τὰ καθήκοντά της ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐφορείαν τοῦ Ἐπαρχοῦ. Πᾶσα δὲ πρᾶξις τῆς Ἐπιτροπῆς χρήσασθαι τῆς ἐγκρίσεως τῆς Διοικητικῆς Ἀρχῆς, θεωρεῖται καὶ εἶνε ἄκυρος, ἂν αὐτῆς τῆς ἐγκρίσεως.

Ἄρθρον 10.—Ἐκποιήσεις κινητῶν ἢ ἀκινήτων καθὼς καὶ πολυτελεῖς (ἀπὸ δύο ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα) ἐνοικιάσεις ἀκινήτων φθαρτῶν ἢ ἀφθάρτων κτημάτων τοῦ καταστήματος, ἐνεργοῦνται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τὰς περὶ τῶν Ἐθνικῶν ὑπαρχούσας ἐν γένει.

Ἄρθρον 11.—Καθήκοντα τῆς Ἐπιτροπῆς κυρίως εἰσὶ τὰ ἑξῆς: α.) Φροντίζει πρὸ πάντων διὰ τὴν βελτίωσιν καὶ τὴν προαγωγὴν τοῦ Καταστήματος.

β.) Καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν εἰς τὴν δι' ἔμφρονος καὶ καταλλήλου διαχειρίσεως αὐξήσειν τῆς περιουσίας του, καὶ εἰς τὴν πρόσκτησιν κτημάτων προσοδοφόρων, ἀπὸ τῶν ὁποίων τὰ ἐτήσια εἰσοδήματα νὰ ἔχουν πόρον διαρκῆ καὶ ἀνάλογον πρὸς τε τὰς ἀνάγκας

καὶ τῆς ἀξιοπρεποῦς διατηρήσεώς του, καὶ πρὸς τὴν συντήρησιν τῶν ἐκ τοῦ Ταμείου αὐτοῦ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ βοηθουμένων εὐαγῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν ἐν Τήνῳ καταστημάτων.

γ.) Ἀσχολεῖται ἐπιμελῶς περὶ τὴν εἰσπραξίν ὅλων τῶν εἰς τὸ κατὰστημα ὀφειλομένων χρηματικῶν κεφαλαίων ἐντόκων τε καὶ μὴ, καὶ περὶ τὴν ἐπωφελῆ καὶ ὅσον τὸ δυνατόν ἀσφαλεστέραν διάθεσιν αὐτῶν.

δ.) Διαχειρίζει εὐσυνειδήτως καὶ μετὰ τὴν ἀπαιτουμένην φειδῶ καὶ αὐστηρὰν οἰκονομίαν τὰ εἰσοδήματα τοῦ Καταστήματος, προσέχουσα ἵνα ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει υπερβαίνει ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα τὰ ὄρια τοῦ ἐτησίου προϋπολογισμοῦ, ἂν κατεπειγούσης ἀνάγκης καὶ ἂν ἀδελφείας ἀνωτέρας.

ε.) Κρατεῖ νὰ ἀναγκαῖα βιβλία πρὸς ἐγγραφὴν τῶν τε προσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ καταστήματος καὶ πρὸς ἐξέλεξιν τῆς διαχειρίσεως. Ἐκδίδει διπλότυπα ἀποδεικτικά ἐξ ἐντύπου βιβλίου, διὰ πᾶσαν χρηματικὴν προσφορὰν, ἢ δι' οἰονδήποτε ἀνάθημα, τὰ ὅποια ὑπογράφει μετὰ τοῦ Γραμματέως, τὸ κατὰ καιρὸν ἐπιφορτισμένον τὰ ταμιακὰ χρέη μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς. Καὶ ἐξοδεύει, κατὰ τὸν ἐγκεκαυγμένον ἐτήσιον προϋπολογισμόν ἐπὶ τῇ βάσει χρηματικῶν ἐνταλμάτων ὑπὸ τοῦ Ἐπαρχοῦ κατὰ μῆνα ἐκδιδόμενων, καὶ κατὰ τὰς δροησομένας εἰς αὐτὴν ὁδηγίας καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐλῆ, τὰ πρόχειρα βοηθήματα καὶ τ' ἄλλα μικρὰ ἀναλώματα.

Τὰ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς κρατούμενα κατὰστιχα καὶ βιβλία, πρὶν ἢ γίνῃ εἰς αὐτὰ ἐγγραφή, μονογραφοῦνται ὑπὸ τοῦ Ἐπαρχοῦ. Ταῦτα δὲ εἰσὶ τὰ ἑξῆς:

- 1) Τὸ Καθημερινόν.
- 2) Τὸ Καθολικόν.
- 3) Τὸ τῶν Διπλοτύπων.
- 4) Τὸ τῶν Ἀναθημάτων.
- 5) Τὸ τῶν Δανείων.
- 6) Τὸ τῆς ληψοδοσίας τοῦ νεωκόρου καὶ τοῦ κανδυλάπτου διὰ τὸ πρὸς τὴν φωταγώγησιν τοῦ Ναοῦ ἔλαιον.
- 7) Τὸ τῆς ληψοδοσίας τοῦ κηροποιοῦ διὰ τὸν κηρόν.
- 8) Τὸ τῆς ἀποσκευῆς τοῦ Καταστήματος τῆς τε Ἱερᾶς καὶ τῆς κοινῆς.
- 10) Τὸ πρωτόκολλον τῶν εἰσερχομένων καὶ τῶν ἐξερχομένων ἐγγράφων.

ς.) Ἐπαγρυπνεῖ πάντοτε, μάλιστα δὲ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν Πανηγύρεων τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἵνα μὴ γίνηται παρά τινος τῶν ἐν τῷ Ναῷ ὑπηρετούντων χρηματικῶν προσφορῶν ἢ ἀναθημάτων.

ζ.) Φροντίζει περὶ τῆς καλλιεργείας καὶ φυτουργίας τῶν ἀγρῶν

τῶν ἀμπελώνων καὶ τῶν περιβολίων, ὁπόταν δὲν τύχωσιν ὄντα ἐνοικιασμένα πολυτελῶς· καθὼς ἐπίσης φροντίζει καὶ περὶ τῆς περιποιήσεως καὶ συντηρήσεως τῶν οἰκῶν καὶ τῶν ἀποθηκῶν, ἐὰν ἡ πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένη δαπάνη δὲν συμφωνηθῇ διὰ τοῦ ἐνοικιαστηρίου εἰς βάρος τῶν ἐνοικιαστῶν.

η.) Ἐκθέτει εἰς μειοδοσίαν δημοσίᾳ, πᾶσαν ἐργασίαν ἐπισκευῆς ἀπαιτούσης δαπάνην ἂνωτέραν τῶν ἑκατὸν (100) δραχμῶν ὁπόταν εὐρίσκωνται πολλοὶ νὰ ἐπιχειρήσωσι τὸ ἔργον, καὶ ὁπόταν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ δὲν ἀπαιτεῖται εἰδικὴ ἱκανότης.

θ.) Συντάσσει κατὰ τὸ φθινόπωρον ἐκάστου ἔτους τὸν κατάλογον τῶν εἰς τὰς πανηγύρεις τοῦ ἰδίου ἐνιαυτοῦ γενομένων ἀπὸ εὐσεβεῖς ἀναθημάτων, διαστέλλουσα τὰ τε χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ἀπὸ τὰ ἑξ ἑρίου, ἡ ἑκ μεταξὺς ἢ ἐκ βάμβακος ὑφάσματα καὶ ὑποβάλλει αὐτὸν εἰς τὸν Ἐπαρχὸν διὰ νὰ ἐνεργηθῶσι τὰ τῆς ἐκτιμῆσεως, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ ἐκτελεσθῶσι τὰ τῆς δημοπρασίας.

Ἐὰν δὲ μετὰ αὐτῶν τῶν ἀναθημάτων ὑπάρχωσι τινὰ, τὰ ὁποῖα οἱ δωρεταὶ ῥητῶς προσδιώρισαν διὰ τὸν καλλωπισμὸν τοῦ Ναοῦ, ἢ ἄλλα τῶν ὁποίων, ὡς ἐκ τοῦ εἵδους καὶ τοῦ σχήματος τῆς κατασκευῆς τῶν, δὲν ἐπιτρέπεται ἢ ἐν δημοπρασίᾳ ἐκθεσεῖς τούτων, τὰ μὲν πρῶτα θέλουσι τηρεῖσθαι εἰς τὸ σκευοφυλάκιον τοῦ Ναοῦ, ἵνα χρησιμεύσωσι πρὸς τὸν ἀφιερῶθησαν σκοπὸν, τὰ δὲ δεύτερα ὡς μὴ δυνάμενα νὰ προσδιορισθῶσι δι' ἄλλην, εἰ μὴ δι' ἱερὰν χρῆσιν, θέλουσι παραχωρεῖσθαι ἐγκρίσει τῆς Διοικητικῆς Ἀρχῆς εἰς ἐκκλησίας, ἐπὶ τῇ ἐκτιμῇ μόνῃς τῆς ὕλης, παρ' ἐνόρκων ἐκτιμητῶν γενησομένην τακτικῶς.

ι.) Συμπαρευρίσκεται εἰς πᾶσαν δημοπρασίαν κινήτων ἢ ἀκινήτων, ἐνεργουμένων παρὰ τῆς Διοικητικῆς καὶ τῆς Οἰκονομικῆς Ἀρχῆς, διὰ λογαριασμὸν τοῦ καταστήματος, καὶ συνυπογράφει μετὰ τοῦ Νομάρχου ἢ τοῦ Ἐπαρχοῦ καὶ τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου τὰ πρακτικὰ τῆς Δημοπρασίας.

Ἐὰν δὲ ποτε κριθῇ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ Καταστήματος, τὸ νὰ ἐνεργηθῇ δημοπρασία ἀλλαχοῦ ἐκτὸς τῆς Τήνου, ἢ Ἐπιτροπῇ παρίσταται ἐν τῇ δημοπρασίᾳ δι' ἑνὸς τῶν μελῶν, ἢ δι' ἀτιπροσώπων αὐτῆς.

ια.) Προσέχει νὰ μὴ μείνωσιν ἀργὰ εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Καταστήματος χρηματικὰ κεφάλαια, πλεον τῶν ὅσα ἀπαιτοῦνται διὰ τὰς ἐγνωσμένας καὶ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ὁρισμένας ἀνάγκας αὐτοῦ. Ἀλλὰ νὰ κατατίθενται τὰ περιττεύοντα διὰ τοῦ Ὑπουργείου εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, εἴτε μεταποιούμενα εἰς μετοχάς, εἴτε κατατιθέμενα εἰς αὐτὴν τὴν Τράπεζαν ὡς δάνεια ἐπὶ τόκῳ.

ιβ.) Διορίζει ἐγκρίσει τῆς Διοικητικῆς Ἀρχῆς, ἐπιμελητὰς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Κράτους, οὔτινες ἐνεργοῦσιν ἀμισθὶ ὑπὲρ τῶν συμ-

φερόντων τοῦ Καταστήματος τῇ συνδρομῇ καὶ προστασίᾳ τῶν κατὰ τόπους μὲν Κυβερνητικῶν Ἀρχῶν ἐντὸς τοῦ Κράτους, τῶν Προξενείων δὲ ἐκτὸς τῆς Ἑπικρατείας.

ιγ.) Δὲν εἶνε ἐπιτετραμμένον εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ ἐπιχειρῇ οἰκοδομὴν ἢ ἐπισκεύασιν τῆς ὁποίας ἡ δαπάνη ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν ἑκατὸν (100) δραχμῶν, πρὶν ἢ ὑποβάλλῃ εἰς τὴν Διοικητικὴν Ἀρχὴν τὸ τεχνικὸν διάγραμμα καὶ τὸν τακτικὸν προϋπολογισμὸν τῆς δαπάνης καὶ λάβῃ τὴν πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένην ἐγκρίσιν.

Ἐπίσης δὲν ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὴν νὰ ἐνεργῇ οἰκοθὲν ἀγοράσεις ἀκινήτων, μὴ προσηγηθείσης α.) τῆς τεχνικῆς καταμετρήσεως τῆς διαγραφῆς καὶ τῆς ἐκτιμῆσεως παρ' ἐνόρκων ἐκτιμητῶν καὶ β.) τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

ιδ.) Εἶνε ἀπηγορευμένον εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν οὐ μόνον νὰ λαμβάνῃ δάνεια εἰς βάρος τοῦ Καταστήματος, ἀλλὰ καὶ τὸ νὰ δανείξῃ τὰ χρήματα αὐτοῦ, ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις.

ιε.) Ὅφειλε νὰ κάμνῃ εὐσυνείδητον χρῆσιν τῆς διὰ τὰ ἐλὲν προσδιωρισμένης ἐν τῷ ἐτήσιῳ προϋπολογισμῷ πιστώσεως διὰ τὴν περιθάλψιν μόνον τῶν ὁμολογουμένως ἐνδεῶν καὶ ἀξίων ἐλέους. Καὶ τοῦτο πάντοτε ἐν γνώσει τοῦ Ἐπαρχοῦ καὶ ὑπὸ τὸν τούτου ἑλεγχον, καὶ τῇ συμπράξει τοῦ ἀρμοδίου Δημάρχου.

ις.) Δύο μῆνας πρὸ τῆς λήξεως ἐκάστου ἔτους, συντάττει ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ ὑποβάλλει εἰς τὸν Ἐπαρχον, τὸν διὰ τὸ ἀμέσως ἐπὶ ἔτος, προϋπολογισμὸν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Καταστήματος. Ὁ Ἐπαρχος ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν παραπέμπει αὐτὸν μὲ τὰς ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεις (ἐὰν ἔχῃ καὶ ὅπως ἔχῃ) εἰς τὴν Νομαρχίαν, καὶ ἡ Νομαρχία τὸν διαβιβάζει μετὰ τῆς ἀνηκούσης ἐκθέσεως εἰς τὸ Ὑπουργεῖον πρὸς ἐγκρίσιν.

ιζ.) Δύο μῆνας τὸ βραδύτερον μετὰ τὴν ἑναρξιν τοῦ νέου ἔτους, ἡ Ἐπιτροπὴ καταστρώνει τὸν ἐτήσιον ἀπολογισμὸν τοῦ παρελθόντος, καὶ συνωδευμένον μὲ ὅλα τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, παραδίδει αὐτὸν μὲ τὴν αἰτιολογημένην ἐκθεσὶν τῆς εἰς τὸν Ἐπαρχον πρὸς ἐξέλεξιν. Ὁ Ἐπαρχος μετὰ ἀκριβῆ ἑλεγχον ἐκφέρει γνώμην, ἐὰν ὁ ἀπολογισμὸς ἔχῃ καλῶς ἢ οὐ καὶ παραπέμπει τὰ ἔγγραφα πρὸς τὸν Νομάρχην, ὁ ὁποῖος μετὰ τὴν ἀναθεώρησιν καὶ τὸν δεύτερον ἑλεγχον ἀποφασίζει καὶ συγχρόνως διαβιβάζει ἅπαντα τὰ ἔγγραφα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Ἐν περιπτώσει διαφωνίας μετὰ τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ Ἐπαρχοῦ καὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Νομάρχου τὸ Ὑπουργεῖον ἀποφασίζει ὁριστικῶς.

Κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Νομάρχου ἔχει τὸ δικαίωμα ἡ ὑπόλογος Ἐπιτροπὴ νὰ κάμῃ (ἂν θέλῃ) προσφυγὴν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

ιη') Φροντίζει τῆς διακοσμῆσεως, τῆς εὐπρεπείας καὶ τῆς φωταγωγίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ. Ἐπιτηρεῖ τὴν διαγωγὴν ὄλων τῶν ἐν αὐτῇ ὑπηρετούντων καὶ προσέχει νὰ τηρῆται ἐντὸς αὐτοῦ ἡ προσήκουσα εὐταξία καθ' ὅλα, καὶ νὰ μὴ εἰσχωρῇ ἡ παραμικρὰ ἀταξία ἢ κατὰχρησις.

ιβ') Προσφέρεται φιλοφρόνως πρὸς ὅλους τοὺς προσκυνητάς. Δὲν συγχωρεῖ ὅμως τὴν ἐν τῷ καταστήματι ὑπὲρ τὸν μῆνα διαμονήν, πλὴν, ὅταν ὑπάρχει εὐλογος αἰτία, μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Ἐπαρχοῦ.

κ') Ἀλληλογραφεῖ περὶ πασῶν τῶν ὑποθέσεων τοῦ καταστήματος, ἀπ' εὐθείας μὲ τὸν Ἐπαρχον.

κα') Παρίσταται ἐν δικαστηρίῳ ἐνάγουσα ἢ ἐναγομένη συμφῶνως πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ περὶ τῆς ἐν Δικαστηρίῳ παραστάσεως Ἡμετέρου Διατάγματος 12 Μαΐου 1835.

12) Τὴν ἐπιστάσιαν τοῦ Ταμείου τοῦ καταστήματος ἀναλαμβάνουσι τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ἐναλλάξ κατὰ μῆνα.

13) Τὸ Ταμεῖον, ἐν ᾧ ἀσφαλίζονται οὐ μόνον τὰ χρήματα, ἀλλὰ καὶ τὰ πολυτίμητα σκεύη τοῦ Καταστήματος, φυλάττεται ἐντὸς τοῦ Ἐπιτροπικοῦ ὑπὸ διπλοῦν κλειῖθρον. Αἱ δύο τοῦτου κλειῖδες, ὁμοῦ μὲ τὰς τῶν κουτίων τοῦ τε Ἐπάνω καὶ Κάτω Ναοῦ, ἀσφαλίζονται ἐντὸς μικροῦ κιβωτίου (χειμένου καὶ τούτου εἰς τὸ Ἐπιτροπικὸν) κλειόμενον μὲ τρία κλειδιά, ἐν τῶν ὁποίων κρατεῖ ἕκαστος τῶν Ἐπιτρόπων, διὰ νὰ ἀνοίγεται τὸ Ταμεῖον καὶ κλείεται παρ' ὄλων ὁμοῦ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ παρουσία τοῦ Γραμματέως τοῦ Καταστήματος. Τὰ κουτία τοῦ Ἐπάνω καὶ τοῦ Κάτω Ναοῦ ἀνοίγονται κατὰ μῆνα καὶ καταμετρούμενων τῶν ἐν αὐτοῖς χρημάτων συντάσσεται ἡ περὶ τούτων πράξις, καὶ μεταβιβάζονται εἰς τὸ Ταμεῖον τὰ χρήματα. Τοῦτο δὲ γίνεται παρόντων τοῦ Ἐπαρχοῦ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Γραμματέως τοῦ Καταστήματος, καὶ ἐκδίδονται τακτικῶς τὸ περὶ τῆς εἰς τὸ Ταμεῖον εἰσαγωγῆς τῶν χρημάτων διπλότυπον.

14) Διὰ τὴν καθημερινὴν χρῆσιν τοῦ ἐπιφορτισμένου τὴν μηνιαίαν διαχείρησιν τοῦ Ταμείου, ὑπάρχει πρόχειρον κιβώτιον, φυλαττόμενον ἐν τῷ ἰδίῳ δωματίῳ τοῦ Ἐπιτροπικοῦ, καὶ ἐν αὐτῷ εἰσάγονται μὲν προσωρινῶς αἱ ἡμερησίαι εἰσπράξεις, ἐξάγονται δὲ τὰ διὰ τὰς ἡμερησίας δαπάνας ἀναγκαίουντα χρήματα.

15) Τὴν πρώτην ἐκάστου μηνός, ὅτε τὸ ἀρμόδιον μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς ἀναλαμβάνει τὰ ἔργα τοῦ Ταμίου, γίνεται ὑφ' ὄλων τῶν ἐν ἐνεργείᾳ μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ὁ τῆς διαχείρισεως τοῦ παρελθόντος μηνός ἐλεγχος, καὶ καταστρώνεται ἡ περὶ τούτου πράξις εἰς τὸ ἀνήκον βιβλίον.

16) Ὁ Ἐπαρχος ἐπιθεωρεῖ τὸ Ταμεῖον αὐτοπροσώπως, ἢ διὰ

τοῦ νομίμως ἀναπληροῦντος αὐτόν, δασάκις κρίνεται ἀναγκαῖον τὸ νὰ πληροφορῆται περὶ τῆς καταστάσεώς του.

17) Διὰ τὴν ἐσωτερικὴν τε καὶ ἐξωτερικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ καταστήματος, ἔχει ὑφ' ἑαυτὴν ἡ Ἐπιτροπὴ τὸ ἀναγκαῖον προσωπικόν, διοριζόμενον παρ' αὐτῆς.

18) Ὁ ἀριθμὸς καὶ ὁ μισθὸς ἐκάστου τῶν ὑπαλλήλων προσδιορίζεται παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Ἐπαρχοῦ, ἀναλόγως τῶν χρῶν καὶ τῶν πόρων τοῦ καταστήματος. Παρὰ τῶν ἰδίων κανονίζονται καὶ τὰ καθήκοντα ἐκάστου.

19) Ὁ νεωκόρος καὶ οἱ ὑπονεωκόροι, οἵτινες ἀπαιτεῖται νὰ εἶνε δεδοκιμασμένης εὐσυνειδησίας καὶ πίστεως ἄνθρωποι, ὁμνύουσιν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς τὸν ὅρκον τῆς Ὑπηρεσίας.

20) Διὰ πᾶσαν ζημίαν προελευσομένην εἰς τὸ κατάστημα ἐξ ὀλιγορίας ἢ ἐκ παραβάσεως τῶν καθηκόντων τῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς πρὸς τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας του, ὡς καὶ διὰ πᾶσαν πρᾶξιν ἀντιβαίνουσαν εἰς τὰ ἐν τῷ παρόντι κανονισμῷ διαγεγραμμένα, εἰσὶ προσωπικῶς ὑπεύθυνοι καὶ ὑπόλογοι ἐνώπιον τῆς Κυβερνήσεως τὰ μέλη αὐτῆς τῆς Ἐπιτροπῆς.

21) Ἡ ἐνέργεια τοῦ παρόντος ὁργανισμοῦ, ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς κοινοποιήσεώς του εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Καταστήματος.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον Ὑπουργὸν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἀνατιθέμεθα τὴν ἐκτέλεσιν καὶ δημοσίευσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 7 Ἀπριλίου 1851.

Ἐν Ὄνόματι τοῦ Βασιλέως

Ἡ Βασίλισσα

ΑΜΑΛΙΑ

Α. ΠΑΤΚΟΣ

Ἡ Μεταπολίτευσις τοῦ 1862.

Ἐπελθούσης τῆς Μεταπολιτεύσεως τὰ πράγματα τοῦ Ἰδρύματος δὲν ἠδύναντο νὰ μὴ ὑποστῶσι καὶ ταῦτα τὴν ἐπίδρασιν τῆς πολιτικῆς ἐκείνης περιόδου τῆς χώρας καὶ συμφῶνως μὲ τὴν περίστασιν ἐκείνην καὶ τὰς γενομένας πολιτικὰς ἀλλοιώσεις καὶ τὸ Ἰδρυμα ὑπέστη τὰς ἀλλοιώσεις του καὶ μεταβολὰς ἐν τῇ Διοικήσει του. Εὐρίσκομεν δὲ ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην Θέσπισμα τῆς προσωρινῆς Κυβερνήσεως ἐκδοθὲν κατὰ τὴν 8 Νοεμβρίου 1862 ἐτροποποιεῖ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ἰδρύματος Διατάγματος τοῦ 1851 περὶ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀναβιβάζον τὸν ἀριθμὸν τῶν μελῶν αὐτῆς εἰς ἑπτὰ. Ἀτυχῶς τὸ Θέσπισμα τοῦτο

τῆς προσωρινῆς Κυβερνήσεως, μεθ' ὅλας τὰς ἐρεῦνας μας δὲν ἀνευρέθη οὔτε ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Ἰδρύματος, οὔτε ἀλλαχοῦ, ἵνα τὸ καταχωρίσωμεν ἐνταῦθα.

Ἡ Παλινόρθωσις.

ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ Α'.

Κατὰ τὸ 1866 ἀποδείξεισιν τῆς μεταβολῆς τῆς Διοικήσεως πλημμελοῦς καὶ ἀπαδούσης εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος, τὸ ἐπὶ τούτῳ Θέσπισμα τῆς προσωρινῆς Κυβερνήσεως κατηργήθη καὶ τὰ πράγματα ἐπανήλθον εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν κατάστασιν διὰ τοῦ ἐπομένου Β. Διατάγματος. Ἐπίσης διὰ τοῦ Διατάγματος τούτου ἐτροποποιεῖτο καὶ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ 1851 καὶ ὁ ἔλεγχος τῆς διαχειρίσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἀνετίθετο εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνεδρίον.

Διάταγμα.

Περὶ τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὸν ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1851 Διοργανισμὸν τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ τὸ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου Θέσπισμα τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως, θεωρήσαντες ὅτι κατὰ μὲν τὰ ἄρθρα 2 καὶ 3 τοῦ μνησθέντος διοργανισμοῦ, ἡ Διοίκησις αὐτοῦ τοῦ Εὐαγοῦς Ἰδρύματος ἀνετίθετο εἰς Ἐπιτροπὴν συγκειμένην ἐκ τριῶν μὲν τακτικῶν μελῶν, ἐνεργούντων ὅλας τὰς ὑποθέσεις, δύο δὲ ἀναπληρωτικῶν λαμβανόντων μέρος μόνον ἐν περιπτώσει ἀπουσίας, ἀσθενείας ἢ ἀποβιώσεως τινὸς ἐν ἐνεργείᾳ μέλους, κατὰ δὲ τὸ μνησθὲν Θέσπισμα ἡ Ἐπιτροπὴ ἀντὶ τριμελοῦς κατέστη ἐπταμελής, αὕτη δὲ ἡ εἰς τὸν Ὄργανισμὸν ἐπενεχθεῖσα μεταγενέστερον τροπολογία, ἀπεδείχθη ἐκ τῆς πείρας πλημμελής καὶ εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Ἱεροῦ Καταστήματος ἀπάρδουσα.

Θεωρήσαντες προσέτι ὅτι ὁ διὰ τῆς § 1 τοῦ 11 ἄρθρου τοῦ Διοργανισμοῦ κανονισθεὶς τρόπος τοῦ ἐλέγχου τῆς ἐνιαυσίας διαχειρίσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, ἀπεδείχθη ἐκ τῆς πείρας ἐλαττωματικὸς καὶ ὅτι οὐ μόνον βέλτιον διὰ τὰ συμφέροντα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, ἀλλὰ καὶ σύμφωνον πρὸς τὰ ἐν γένει περὶ τῶν δημοσίων διαχειρίσεων κεκανονισμένα ὑπάρχει τοῦ νὰ γίνεταί ἔλεγχος ὑπὸ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, καθ' ὅσον τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος εὐαγὲς Ἰδρυμα εἶνε ἀγεγωρισμένον Δημόσιον.

Κατὰ πρότασιν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ἡμετέρου Ὑπουργοῦ, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν τὰ ἑξῆς :

1) Ἡ ἰσχὺς τοῦ κατὰ τὴν 8ην Νοεμβρίου 1862 ἐκδοθέντος θεσπίσματος τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως παύει, καὶ τοῦ λοιποῦ τίθενται ἐν πλήρει ἰσχύϊ αἱ διατάξεις τῶν ἁρθρῶν 2 καὶ 3 τοῦ ἀπὸ 9 Ἀπριλίου 1851 Διοργανισμοῦ. Τῆς δὲ δυνάμει τοῦ παρόντος κατὰ τὰς μνησθείσας διατάξεις συσταθησομένης Ἐπιτροπῆς ἡ διάρκεια ἔσεται ἴση τῇ τῆς ἐνεστώσης περιόδου, ἥτις ἀρξαμένη ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. λήξει τὴν 31 Δεκεμβρίου τοῦ 1867.

2) Ὁ ἔλεγχος τῶν τῆς διαχειρίσεως τοῦ Ἱεροῦ Καταστήματος, τίθεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, καὶ παύει εἰς τὸ μέλλον πᾶσα πρὸς ἔλεγχον ἐνέργεια τῶν Διοικητικῶν Ἀρχῶν εἰς ὃ διὰ τοῦ § 15 τοῦ 11 ἄρθρου τοῦ αὐτοῦ Διοργανισμοῦ ἦτο ἀνατεθειμένη ἢ ἐξέλεγχις αὕτη.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Κερκύρᾳ τῇ 31 Ἰουλίου 1866.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Δ. ΔΡΟΣΟΣ

Ὁ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς
δεδόμενος ὄρκος κατὰ τὴν ἀνάληψιν
τῶν καθηκόντων τῆς.

Ὡς ἐν τοῖς προμνησθεῖσι διοργανισμοῖς εἶδομεν, καὶ ἰδίᾳ εἰς τὸν διὰ τοῦ Β. Διατάγματος τοῦ 1851 καταρτισθέντα τοιοῦτον, ἄρθρον 2 τὰ μέλη τῶν ἐκάστοτε Ἐπιτροπῶν, ἀναλαμβάνοντα τὰ καθήκοντά των, ὁμνύουσιν ἐνώπιον τῆς Διοικητικῆς Ἀρχῆς ἐκπροσωπομένης σήμερον ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου καὶ ἐντὸς τοῦ ἰδίου Ἱεροῦ Ναοῦ τὸν ὄρκον τῆς ὑπηρεσίας. Ὁ ὄρκος οὗτος κατὰ τὴν μεταπολίτευσιν καὶ ὑπὸ τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως διορισθείσης Ἐπιτροπῆς ἐδόθη οὕτω :

Ὁρκος ἐπὶ Προσωρινῆς Κυβερνήσεως.

« Ὁρκιζόμεθα νὰ φυλάττωμεν πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα, ὑπακοὴν εἰς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ εἰς τὴν Προσωρινὴν Κυβέρνησιν καὶ νὰ διαχειριζόμεθα τὴν ἐμπιστευθεῖσαν ἡμῖν περιουσίαν τιμῶς καὶ εὐσυνειδήτως ».

Μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων ἐπὶ τῆς Βασιλείας Γεωργίου τοῦ Α' καὶ ἔκτοτε αἱ Ἐπιτροπαὶ ὁμνύουσι τὸν ἐπόμενον ὄρκον.

«Ὁρχίζομαι νὰ φυλάττω πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα καὶ εἰς τὸν Συνταγματικὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα, τοὺς Νόμους καὶ τὰ ψηφίσματα τοῦ Κράτους καὶ νὰ διαχειρίζομαι τιμίως καὶ εὐσυνειδήτως τὴν ἐμπιστευθεῖσάν μοι δημοσίαν ὑπηρεσίαν».

Τὸν αὐτὸν ἐπίσης ὅρκον, ἀλλ' οὐχὶ ἐν τῷ Ναῷ ἀλλ' ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Ἐπιτροπῆς ὁμνῦει ὁ Γραμματεὺς τοῦ Ἱδρύματος. Πάντες ἐπίσης οἱ ὑπάλληλοι ὁμνῦουσιν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀναλαμβάνοντες ὑπηρεσίαν, τὸν ὅρκον τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου.

Ἐπιτροπικὸς Κανονισμὸς τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος.

Ὁ ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως Γεωργίου κυρωθεὶς καὶ τροποποιηθεὶς ἐν τισιν ἄρθροις Ὁργανισμὸς τοῦ 1851 ἴσχυσε μέχρι τοῦ 1888 καὶ δυνάμει αὐτοῦ διωκθήτη τὸ Ἱδρυμα μέχρι τοῦ ἐν λόγῳ ἔτους ἄνευ τινὸς ἄλλης τροποποιήσεως ἢ μεταβολῆς, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ἐγγράφων τῶν ἀρχείων, πλὴν διαταγῶν τινῶν τοῦ Ἐπάρχου Τήνου πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν ἀφορῶσάν τὴν ἐπεξηγήσιν ἢ τὴν συμπληρώσιν ἄρθρων τινῶν τοῦ ἐν λόγῳ ὁργανισμοῦ.

Κατὰ τὸ 1882 ὁ Ἐπαρχος Τήνου, ἀποβλέπων πρὸς τὰ συμφέροντα τὴν τάξιν καὶ τὴν εὐπρέπειαν τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος, οὕτως ἐπόπτης ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐτέθη, ὑποδεικνύει τῇ Ἐπιτροπῇ μέτρα τινὰ τὰ ὅποια ἔδει νὰ ληφθῶσι, πρὸς ἀναπλήρωσιν ἐλλείψεων τινῶν διὰ τοῦ κάτωθι ἐγγράφου του. Τὰ ὑπαγορευόμενα ταῦτα μέτρα δύνανται τις νὰ θεωρήσῃ ὡς ἐσωτερικὸν κανονισμὸν τοῦ Ἱδρύματος. Ἴδου ὁ κανονισμὸς οὗτος.

Ἀριθ. 848

Ἐν Τήνῳ τῇ 8 Ἰουνίου 1882.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Ἐπαρχος Τήνου.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Εὐαγοῦς Ἱδρύματος
τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸν ἐν ἰσχύϊ ὁργανισμὸν τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος, δι' οὗ ἐπιβάλλεται τῷ Ἐπάρχῳ τὸ καθήκον ὅπως ἐπιβλέπῃ ἐφ' ὅλων τῶν ἀντικειμένων τῶν ἀφορῶντων εἰς τὰ συμφέροντα τὴν τάξιν καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Ἱεροῦ Καταστήματος, κρίνομεν καθήκον νὰ ποιήσωμεν παρατηρήσεις τινάς, ἵνα ὑποδείξωμεν τῇ Ἐπιτροπῇ τὰ μέτρα, ἅτινα δεόν νὰ ληφθῶσιν πρὸς ἀναπλήρωσιν ἐλλείψεων τινῶν, ἀναγομένων εἰς τὸ συμφέρον καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἱδρύματος. Ταῦτα δὲ εἰσὶ τὰ ἑξῆς.

1.

Ἐντὸς τοῦ Γραφείου πρέπει νὰ τεθῇ μεγάλη μαύρη σάνις, ἐφ' ἧς νὰ σημειοῦνται οἱ ἀριθμοὶ τῶν δωματίων καὶ ἐφ' ἑκάστου ἀριθμοῦ νὰ εἴναι ἀνηρτημένη ἡ κλεῖς τοῦ δωματίου. Ὅσάκις δὲ προσέρχονται προσκυνηταὶ ζητοῦντες δωμάτιον, νὰ προσέρχεται ὁ ἀρμόδιος Ἐπιστάτης καὶ γνωστοποιῇ τοῦτο τῇ Ἐπιτροπῇ, ἐν μέλος δὲ αὐτῆς νὰ παρακολουθῇ τὸν Ἐπιστάτην καὶ νὰ ἐγκαθιστᾷ τοὺς μέλλοντας νὰ οἰκῶσιν ἐν τῷ δωματίῳ, ὅπως διὰ τοῦ τρόπου τούτου μὴ λαμβάνωσι χώραν ἀτοπήματα δυνάμενα νὰ ἐγείρωσι τὰ παράπονα τῶν προσκυνητῶν καὶ ἵνα τὸ δωμάτιον παραχωρηθῇ ἐν καλῇ καταστάσει καὶ εἰς τοιαύτην νὰ παραλαμβάνηται. Πρὸς τούτοις ἡ Ἐπιτροπὴ δεόν νὰ κρατῇ τακτικὸν βιβλίον, ἐν ᾧ νὰ ἐγγράφονται τὰ ὀνόματα τῶν ἐν τοῖς δωματίοις οἰκούντων, ὁ ἀριθμὸς τοῦ δωματίου, ἡ ἡμέρα τῆς ἐλεύσεως αὐτῶν ὡς καὶ ἡ ἡμέρα τῆς ἀναχωρήσεως.

2.

Ὅσάκις γίνεται λειτουργία εἰς τὸν κάτω Ναὸν νὰ λαμβάνωσι μέρος οἱ βοηθοὶ τῶν ψαλτῶν καὶ οὐχὶ οἱ τυχόντες, ἵνα μὴ ἐκ τούτου συμβαίη χάσμιφδια ἐν ὧρα κατανύξεως καὶ προσευχῆς.

3.

Ἢδη ὅτε ὡς ἐκ τῆς ἐποχῆς μεταβαίνουνσιν ἐνταῦθα πλεῖστοι ξένοι, δεόν καθ' ἑκάστην νὰ λαμβάνωσι μέρος μέχρι τέλους Αὐγούστου οἱ τακτικοὶ ψάλται καὶ οὐχὶ οἱ βοηθοί.

4.

Οἱ ὑπηρεταὶ καὶ οἱ ἐπιστάται τοῦ Ἱδρύματος νὰ φέρωνται πρὸς πάντας τοὺς προσερχομένους ξένους μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης ἀρμοφροσύνης καὶ νὰ παρέχωσιν αὐτοῖς πᾶσαν περιποίησιν προθύμως καὶ γενικῶς καὶ οὐχὶ ἐξ ἰδιοτελείας καὶ συμφέροντος.

5.

Ἡ ἔξοδος τῆς Ἀγίας Εἰκόνης δι' ἀγιασμὸν εἴτε ἐν τοῖς πλοίοις εἴτε ἐν ταῖς οἰκίαις, δεόν νὰ γίνεται μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης ἀξιοπρεπείας ἥτοι νὰ συνοδεύεται ὑπὸ τῶν ἱερέων ἐνδεδυμένων τὰ ἱερατικά των ἄμφια, καὶ ὑφ' ἐνὸς τοῦλάχιστον βοηθοῦ τῶν ψαλτῶν, καὶ δύο παίδων ἐπίσης ἐνδεδυμένων, βαδίζόντων ἀργὰ καὶ μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης κατανύξεως. Οὐδέποτε δὲ ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ἐπιτρέπῃ ὅπως ἡ Εἰκὼν μεταφέρεται εἰς πλοῖον πλησιέσιον μακρὰν τοῦ λιμένος εὐρισκόμενον, ἐὰν μὴ πρῶτον πλησιάζῃ καὶ ἀγκυροβολήσῃ.

6.

Ἐγγιζούσης ἤδη τῆς Ἑορτῆς τῆς 15 Αὐγούστου, νὰ καθαρισθῶσιν ἅπαντα τὰ δωμάτια καὶ ἐπισκευασθῶσι τὰ ἔχοντα ἀνάγκην ἐπι-

σκευής· οἱ δὲ ἐπιτετραμμένοι τὴν καθαριότητα, νὰ ἐπιμελῶνται αὐτῆς καθ' ἑκάστην καὶ μεθ' ὅλης τῆς ἀκριβείας.

7.

Ἐπειδὴ ἤδη συρρέουσιν ἐνταῦθα πολλὰ οἰκογένεια καὶ δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἐπαρκέσωσι τὰ δωμάτια, καθίσταται ἀνάγκη ἵνα οἱ ἐντὸς τοῦ καταστήματος διαμένοντες ἱερεῖς νὰ οἰκονομηθῶσιν εἰς δύο ἢ τὸ πολὺν τρία δωμάτια, τὰ δὲ ἄλλα νὰ διστεθῶσι πρὸς χρῆσιν τῶν ξένων προσκυνητῶν.

8.

Νὰ μεταφερθῶσι τὰ βιβλία μετὰ τοῦ σκελετοῦ τῆς βιβλιοθήκης εἰς τὸ πλησίον τοῦ Ἐπιτροπικοῦ δωματίου, νὰ τεθῶσι ταῦτα κατὰ τάξιν ἐπιμελεῖα τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Γραφείου, καὶ νὰ συνταχθῇ ἀκριβὴς κατάλογος, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παλαιοῦ καταλόγου, τῶν ὑπαρχόντων βιβλίων, εἰς δὴ νὰ ὑπογραφῇ ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ ὁ Γραμματεὺς τοῦ Καταστήματος, ἵνα οὕτω παραδίδονται τὰ βιβλία ταῦτα τακτικῶς ἀπὸ προκατόχου εἰς διάδοχον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ σκελετὸς τῆς βιβλιοθήκης χρήζει ἐπισκευῆς, ἡ Ἐπιτροπὴ θέλει αἰτήσῃ ἀρμοδίως τὴν ἐγκρισιν τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

9.

Νὰ παρουσιασθῶσι παρὰ τῶν νοθοτρόφων ἐνώπιον ἡμῶν καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐν ὁρισμένῃ ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ ἅπαντα τὰ νόθα πρὸς ἐπιθεώρησιν.

10.

Διὰ τοῦ ὑπάρχοντος ἀργύρου νὰ κατασκευασθῇ εἰς μέγας πολυέλαιος διὰ τὸ κέντρον τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ.

11.

Ὁ Ἐργοδότης νὰ ἐργάζεται τακτικῶς εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ Καταστήματος καὶ οὐχὶ τὰ εἰς αὐτὸν ἀνατιθέμενα ἔργα νὰ γίνωνται δι' ἔργατῶν καὶ ἡμερομισθίων.

12.

Νὰ ὑποβληθῇ ἡμῖν κατάλογος ἐμφαίνων ὀνομαστικῶς τοὺς ὑπηρετοῦντας ἐν γένει εἰς τὸ κατὰστημα, τὴν μισθοδοσίαν ἣν ἕκαστος λαμβάνει καὶ ἐὰν τυχὸν τινὰς ἐξ αὐτῶν ἡ Ἐπιτροπὴ θεωρῇ περιττοὺς.

13.

Εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς ὁ Γραμματεὺς τοῦ Καταστήματος νὰ ὑποβάλλῃ ἡμῖν πίνακα τοῦ παραδίδοντος Ταμίου.

14.

Νὰ ἐπιτηρεῖται αὐστηρῶς ἡ διαγωγή τῶν ἐν τῷ Καταστήματι οἰ-

κούντων ξένων καὶ νὰ μὴ ἐπιτρέπωνται καὶ τὰ ἐλάχιστα γεγονότα, ὅσα ἀντίκεινται εἰς τὴν τάξιν, τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὸν ὀφειλόμενον σεβασμὸν τοῦ ἱεροῦ τούτου Ἰδρύματος. Διὸ καὶ καθίσταται ἐπ' ἀνάγκης νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν τῶν ἀρμοδίων, ὅπως ἐν ἡ περιπτώσει παρατηρήσωσι καὶ τὸ ἐλάχιστον ἀτόπημα, νὰ ἀναφέρωσι πάραυτα τοῦτο εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν, ἥτις συνεννοουμένη μεθ' ἡμῶν, ἐνεργεῖ συντόμως τὰ καθ' ἑαυτήν.

15.

Νὰ προσδιορισθῇ ἐν δωματίον, πρόσφορον καὶ καθαρὸν, ὅπως εἰσάγονται οἱ κατὰ πρῶτον ἐρχόμενοι ξένοι προσκυνηταί, μέχρις οὗ παραχωρηθῇ αὐτοῖς δωμάτιον πρὸς κατοικίαν ἵνα μὴ οὗτοι μένωσιν ἐπ' ἀρκετὰς ὥρας ἐν ὑπαίθρῳ· καὶ

16.

Ἡ ἐξωτερικὴ τοῦ Καταστήματος θύρα νὰ κλείεται ὁρισμένως τὴν 9ην ὥραν τῆς ἐσπέρας.

Τὰ ἀνωτέρω ἐκρίναμεν καλὸν ἐκ καθήκοντος νὰ ὑποδείξωμεν τῇ Ἐπιτροπῇ καὶ νὰ αἰτήσωμεν τὴν ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν αὐτῶν, βέβαιοι ὄντες ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἐνδιαφερομένη ὑπὲρ τοῦ συμφέροντος καὶ τῆς τακτικῆς τοῦ Καταστήματος Διοικήσεως θέλει ἐπιδοκιμάσει τὰς παρατηρήσεις μας ταύτας, καὶ θέλει σπεύσει εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐκφραζομένης ἐπιθυμίας μας, διὸ καὶ ἀναμένομεν ταχεῖαν τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀπάντησιν.

Ὁ Ἐπαρχος
Ν. ΤΟΛΙΑΣ

Ἀύξεις τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς.

Κατὰ τὸ 1865 ἐπειδὴ αἱ ἐργασίαι τοῦ ἱεροῦ Ἰδρύματος ηὔξησαν ἐπαισθητῶς, καὶ ἐπομένως καὶ τὰ καθήκοντα τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ αἱ ὑποχρεώσεις ἀπέναντι τῶν εὐθυνῶν τῆς ἐπολλαπλασιάσθησαν τόσον ὥστε νὰ μὴ ἐπαρκῶσι τὰ τρία μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐθεωρήθη ἐπιβαλλομένη ἡ αὔξεις τῶν μελῶν, καὶ διὰ νέου Β. Διατάγματος, ἐκανονίσθη ὅπως τοῦ λοιποῦ ἡ Ἐπιτροπὴ συνίσταται ἐκ πέντε μελῶν κυρίων καὶ δύο ἀναπληρωματικῶν. Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Διατάγμα ἀνακοινωθὲν τῇ Ἐπιτροπῇ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1700 ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1885 ἐγγράφου τοῦ Ἐπαρχοῦ Τήνου Α. Λυμπεράκη ἔχει οὕτω.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν α') Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1851 Β. Διατάγματος περὶ Ὁργανισμοῦ τοῦ ἐν Τήνῳ ἱεροῦ Καταστήματος τῆς Εὐαγγελιστρίας δι' οὗ ὁ ἱερὸς οὗτος Ναὸς καὶ ἡ διαχείρι-

σις τῆς περιουσίας αὐτοῦ, καθ' ὃ Δημοσίον Καταστήματος κεῖται ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπιτήρησιν τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις διατάττει ἀρμοδίως τὰ περὶ διοικήσεώς του καὶ β'.) τὸ ἄρθρον 2 τοῦ αὐτοῦ Ὁργανισμοῦ, καθ' ὃ ἡ διοίκησις αὐτοῦ ἀνατίθεται εἰς Ἐπιτροπὴν συγκειμένην ἐκ τριῶν μὲν τακτικῶν, δύο δὲ ἀναπληρωτικῶν μελῶν, τὰ ὅποια ἐκ διπλοῦ ἀριθμοῦ ὑποψηφίων, προτεινομένων ὑπὸ τοῦ Ἐπαρχου, ἐκλέγει καὶ διορίζει ἡ Κυβέρνησις.

Θεωρήσαντες ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν συγκροτούντων τὴν κατὰ τὸ εἰρημένον 2 ἄρθρον τοῦ διοργανισμοῦ τούτου ἐπιτροπὴν μετὰ τὴν ἐπαύξισιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ἐδαγούς τούτου Ἰδρύματος δὲν εἶνε ἐπαρκής, ἀπάρδει δὲ καὶ εἰς τὰ συμφέροντα αὐτοῦ.

Κατὰ πρότασιν τοῦ ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν τάδε :

Ἡ § τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ εἰρημένου Διοργανισμοῦ τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ἐυαγγελιστρίας, ἀντικαθίσταται διὰ τῶν ἐξῆς :

Ἄρθρον 2. Ἡ Διοίκησις αὐτοῦ ἀνατίθεται εἰς Ἐπιτροπὴν συγκειμένην ἐκ πέντε μὲν τακτικῶν καὶ δύο ἀναπληρωτικῶν μελῶν, τὰ ὅποια ἐκ διπλοῦ ἀριθμοῦ ὑποψηφίων προτασσομένων παρὰ τοῦ Ἐπαρχου ἐκλέγει καὶ διορίζει ἡ Κυβέρνησις.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ἡμέτερον Ὑπουργόν, ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Νοεμβρίου 1885.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Μεγάλη Ἐπιτροπεία

πρὸς σύνταξιν νέου Ὁργανισμοῦ.

Αἱ τοιαῦται συχναὶ τροποποιήσεις καὶ μεταβολαὶ τοῦ διοργανισμοῦ τοῦ Ἰδρύματος αἱ ὁποῖαι χωρὶς ν' ἀποβλέπωσιν εἰς τὴν ἐπὶ τὰ κρείττω διαρρυθμίσιν τοῦ καταστατικοῦ χάρτου τοῦ Ἰδρύματος, ἐστρέφοντο κυρίως ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης μόνον περὶ δύο σημεία, τὴν αὔξησιν ἢ τὴν ἐλάττωσιν τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὴν ἐλάττωσιν εἴτε αὔξησιν τῆς θητείας τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπὸ μονοετοῦς εἰς διετὴ καὶ τάνάπαλιν, ἐδημιούργησε δυσφορίαν παρὰ τῷ λαῷ τῆς Τήνου, ὅστις μὴ λησμονῶν ποτὲ ὅτι διὰ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τοῦ Ἰδρύματος ὡς Δημοσίου, καὶ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ Δήμου ἐπὶ τοῦ Ἰδρύματος καὶ διαβλέπων εἰς τὰς τροποποιήσεις ταύτας, εἰσηγήσεις κακοβούλους τρίτων ἐπὶ βλάβῃ καὶ τοῦ Ἰδρύματος καὶ τοῦ τόπου, δυναμένου νὰ καταλήξωσιν εἰς αὐθαιρέσις καὶ ἐκτελέσεις βλέψεων πολλάκις ἐκδηλωθεισῶν καὶ ἀποτυχουσῶν, ἐδυσφόρει καὶ ἡγανάκτει κατὰ τῶν τοιούτων ἀλλοιώσεων.

Διὰ τὴν δυσφορίαν ταύτην τοῦ λαοῦ καὶ τὴν καθυσχύασιν τῆς κοινῆς γνώμης, τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κατὰ τὸ 1887 τῇ εἰσηγήσει τῶν τότε βουλευτῶν Τήνου Γρηγορίου Μαυρομαρᾶ καὶ Ν. Δρόσου, συνέστησε μεγάλην ἐπιτροπεῖαν ἀποτελουμένην ἐκ διαφόρων νομομαθῶν καὶ εἰδικῶν περὶ τὰ τοιαῦτα προσώπων ἦτοι τῶν κ. κ. Π. Χαλκιοπούλου, Θ. Φλογαίτου, Γρηγ. Μαυρομαρᾶ Ν. Δρόσου, Διομήδους Κυριακοῦ, Π. Παυλίδου, Ζήση Ρώση, Ε. Σπανοπούλου, Π. Ἀργυροπούλου καὶ Νικ. Φρειδερίκου Τμηματάρχου ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τούτῳ, ἥτις ὑπὸ τὴν Προεδρείου Τμηματάρχου ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν θὰ προέβαινε εἰς τὴν ἀναθεώρησιν καὶ διαρρυθμίσιν τοῦ μέχρι τοῦδε ἰσχύοντος Ὁργανισμοῦ τοῦ 1851. Ἡ Ἐπιτροπεία αὕτη ἐξελέξατο εἰσηγητὴν τῆς τὸν ἀείμνηστον Γρηγόριον Μαυρομαρᾶν. Πρὸς τὴν Ἐπιτροπεῖαν ταύτην ὁ τότε ἐν ἐνεργείᾳ ἐνταῦθα Σύλλογος τῶν Φιλοπροόδων Τήνου, ἀπληρῶν τὴν κοινὴν τοῦ τόπου γνώμην καὶ τὴν γενικὴν ἐπιθυμίαν, δι' ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τῶν κ. κ. Ν. Ἀρμακόλλα ἱατροῦ, Ἀντ. Σιγνῆ, Ἀχιλ. Ρήγου, Στεφ. Σεργίου καὶ Ἐρρίκου Ποτὲν συνέταξε καὶ ὑπέβαλε σχέδιον Ὁργανισμοῦ, ἐκφράζων τὴν εὐχὴν, ὅπως καταστή τοῦτο ὁ ἰσχύων Ὁργανισμὸς τοῦ Ἰδρύματος.

Τὸ σχέδιον τοῦτο περιεῖχε τὰς ἐξῆς νεωτεριστικὰς ἰδέας :

α') Ἀνεγνώριζε τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα ὡς κοινοτικὴν περιουσίαν ἀνήκουσαν εἰς τὸν Δήμον Τήνου, διατελοῦν ὅμως ὑπὸ τὴν ἀνωτέραν ἐποπτεῖαν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

β') Ἡ Διοίκησις τοῦ Ἰδρύματος ἀνέτιθετο εἰς πενταμελὲς Συμβούλιον, ἐκλεγόμενον διὰ κληρώσεως ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν ἐν Σύνῳ Πρωτοδικῶν ἐκ καταλόγου συντασσομένου ὑπὸ τοῦ Δημάρχου καὶ τῆς Διοικητικῆς Ἀρχῆς Τήνου, τῶν ἐχόντων τὰ πρὸς ἐκλογὴν προσόντα, ἐπὶ τῇ βάσει ἱκανῶν καὶ σαφῶς ὀρισμένων προσόντων ἐγκαταστάσεως, περιουσίας, μορφώσεως, καὶ κοινωνικῆς θέσεως.

γ') Ἡ διάρκεια τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκανονίζετο διετῆς, ἀρχομένη τὴν 1ην Ἀπριλίου καὶ λήγουσα τὴν 31 Μαρτίου, ὅτε ἀρχεῖται καὶ λήγει τὸ Οἰκονομικὸν ἔτος τοῦ Ἰδρύματος.

δ') Ὄριζε τὰς ἀντιμισθίας τοῦ προσωπικοῦ τοῦ τε Ἱεροῦ Ἰδρύματος, καὶ τὰ εἰς βοηθήματα καὶ ἀγαθοεργίας διδόμενα ποσά, ὡς καὶ τὰ διδόμενα διὰ φωτισμόν, ἐπισκευάς, διὰ Σχολεῖα κλπ. καὶ ἐν γένει ὥριζε πάσας τὰς δαπάνας τοῦ Ναοῦ.

Αὗται ἦσαν αἱ οὐσιώδεις διατάξεις τοῦ ἐν λόγῳ σχεδίου, αἱ δὲ λοιπαὶ ἦσαν σχεδὸν ὅμοιαι μετὰ τοῦ ἰσχύοντος κανονισμοῦ μετὰ τινὰς ἐπουσιώδεις προσθαφαιρέσεις. Ἀτυχῶς ἐν τῇ ἀναφερομένῃ Ἐπιτροπείᾳ τοῦ Ὑπουργείου, ἐπῆλθε διαφωνία μεταξὺ τῶν ἐν αὐτῇ καταγεγομένων βουλευτῶν Τήνου, περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκλο-

γῆς τῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ ἀναπτυχθείσης ἀμοιβαίας ἀντιδράσεως ἀνεβλήθη ναυαγήσασα τότε ἡ διαρύθμισις τοῦ Ὁργανισμοῦ. Καὶ ὁ μὲν εἰς τούτων ἡξίου ἵνα ἡ πενταμελής ἐπιτροπὴ ἐκλέγεται ὑπὸ τῶν δημοτικῶν συμβουλίων τῶν τριῶν Ὁρθοδόξων Δήμων, τῶν μὲν δύο δὴμων Τήνου καὶ Πανόρμου ἐχόντων τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν ἀνὰ δύο μέλη, τοῦ δὲ δήμου Σωσθενείου ἕν. Ὁ δὲ ἕτερος ἡξίου ἵνα ἡ Ἐπιτροπὴ ἐκλέγεται μόνον ὑπὸ τοῦ δημοτ. συμβουλίου τοῦ δήμου Τηνίων, εἰς δὲ ἀνήκει ἱστορικῶς ὁ Ναὸς καὶ οἱ ἱδρυταὶ αὐτοῦ, οἱ δὲ ἐκλεγόμενοι ἐπίτροποι νὰ ᾧσι μὲν Δημόται ἐνὸς τῶν Ὁρθοδόξων δὴμων τῆς Ἐπαρχίας, ἀλλὰ μόνιμοι κάτοικοι τοῦ Δήμου Τηνίων, χάριν τῆς διηγεοῦς ἐπιβλέψεως, ἧς ἔχει ἀνάγκη τὸ Ἱδρυμα. Οὕτως ἐματαιώθη ἡ εὐγενὴς αὕτη μέριμνα τῆς συντάξεως τελειότερου Ὁργανισμοῦ, καὶ πρὸ παντὸς ἡ προσπάθεια ἡ θεραπεύουσα τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ τόπου τοῦ νὰ ἐκλέγεται ἡ Ἐπιτροπὴ ὑπὸ τοῦ Δήμου Τήνου.

**Τὸ Ἱδρυμα ὑπαγόμενον εἰς τὸν Νόμον
περὶ Δημοσίου Λογιστικοῦ.**

Κατὰ τὸ 1887 διὰ νόμου τῆς Βουλῆς ὑπὸ στοιχεῖα ΑΧΘ'. ὑπῆχθη ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἱδρύματος εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν Δημοσίων ὑπολόγων, ὁ περὶ τούτου νόμος εἶνε ὁ ἑξῆς :

Νόμος ΑΧΘ'.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ψηφισάμενοι δημοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Οἱ Ἠγούμενοι καὶ Σύμβουλοι διατηρουμένων μοναστηρίων, τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας, οἱ ἀποτελοῦντες τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, καὶ τὰ μέλη τῆς διοικήσεως τὰ τοῦ ἐν Ζακύνθῳ Παρθενῶνος Ἐπιτροπῆς, ὑπάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν δημοσίων ὑπολόγων καὶ ἐφαρμόζονται κατ' αὐτῶν αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 153 καὶ 156 τοῦ νόμου περὶ δημοσίου Λογιστικοῦ.

Ἄρθρον 2ον.

Αἱ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἐκδιδόμεναι ἐπὶ τῶν ἀπολογισμῶν τῆς διαχειρίσεως τῶν ἀποφάσεις, ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν ἐνώπιον τοῦ

Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς εἰς αὐτοὺς κοινοποιήσεως τῶν ἀποφάσεων τούτων ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Ταμιῶν τοῦ Κράτους, ἐκτελοῦνται δὲ κατὰ τοὺς περὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων εἰσοδημάτων νόμους διὰ λογαριασμὸν τῶν οἰκείων ἱδρυμάτων.

Ἄρθρον 3ον.

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα Νόμον καταργεῖται. Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Δεκεμβρίου 1887.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν
καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως
Π. ΜΑΝΕΤΑΣ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Δεκεμβρίου 1887.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς
Δ. Σ. ΒΟΥΛΠΩΤΗΣ

Ὁ Τελειότερος Ὁργανισμός.

Τὸ 1888 τῇ εἰσηγήσει καὶ πάλιν τοῦ Συλλόγου τῶν Φιλοπροόδων Τηνίων, ὁ τότε ἀείμνηστος Βουλευτὴς Τήνου Γεώργιος Δρόσος ἐπέτυχε τὸν καταρτισμὸν τελειότερου Ὁργανισμοῦ, κανονίζοντας ἐπὶ τὸ λυσιτελέστερον καὶ στερεώτερον τὰ περὶ τῆς Διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως κτλ. τοῦ Ἱδρύματος διὰ τοῦ ἀπὸ 19 Ὀκτωβρίου 1888 Β. Διατάγματος ἰσχύσαντος μέχρι τοῦ 1925. Ὁ Ὁργανισμὸς οὗτος εἶνε ὁ ἑξῆς :

Διάταγμα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ Διάταγμα τῆς 7 Ἀπριλίου 1851 καὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ κανονίσωμεν ἐπὶ τὸ βέλτιον τὰ πράγματα τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ κατὰ πρότασιν τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ διατάσσομεν τάδε :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

*Περὶ διοικήσεως τοῦ Καταστήματος καὶ
συγκροτήσεως τῆς Ἐπιτροπῆς.*

Ἄρθρον 1.— Ἡ διοίκησις τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ ἡ διαχείρισις τῆς περιουσίας αὐτοῦ, καθὼς Δημοσίῳ καταστήματι ἀνατίθεται, ὑπὸ τὴν ἀμεσον ἐπιτήρησιν τῆς Κυβερνήσεως εἰς Ἐπιτροπὴν συγκειμένην ἐκ πέντε μὲν τακτικῶν, δύο δὲ ἀναπληρωτικῶν μελῶν, ἅτινα ἐκ διπλοῦ ἀριθμοῦ ὑποψηφίων ὑπὸ τοῦ Νομάρχου προτεινομένων, ἐκλέγει καὶ διορίζει ἡ Κυβέρνησις. Τὰ ἀναπληρωτικά μὲλη λαμβάνουσιν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν αὐτοῦ μόνον ἐν περιπτώσει ἀπουσίας, ἀσθενείας ἢ ἀποβιώσεως μέλους τινὸς ἐν ἐνεργείᾳ, πρὸς δὲ καὶ ὁσάκις ἤθελον προσκληθῇ παρὰ τῶν τακτικῶν μελῶν, ἵνα συμπράξωσι μετ' αὐτῶν ἐν σπουδαίαις περιπτώσεσι.

Ἄρθρον 2.— Ἡ ὑπηρεσία τῆς Ἐπιτροπῆς εἶνε ἄμισθος, ἡ δὲ διάρκειά αὐτῆς διετής. Τὰ κατὰ τὴν διετίαν διοριζόμενα μὲλη ἄρχονται τῶν ἔργων αὐτῶν κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ νέου ἔτους.

Τὰ μὲλη τῆς ληξάσης περιόδου, ἐὰν ἐξετέλεσαν πιστῶς, ἀνελλιπῶς καὶ μετὰ ζήλου τὰ καθήκοντα τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν δύνανται νὰ ἐκλεχθῶσιν ἐκ νέου.

Ὅπως δὲ προταθῇ τις ἐπίτροπος ἀπαιτεῖται νὰ εἶνε ἐγγεγραμμένος ἐν τῷ δημοτικῷ καταλόγῳ τινὸς τῶν δήμων τῆς Ἐπαρχίας Τήνου, νὰ συνεπλήρωσε τὸ 30 ἔτος τῆς ἡλικίας του, νὰ ἔχη κτηματικὴν περιουσίαν καὶ ἐλευθέραν ἄνω τῶν 5,000 καὶ νὰ μὴ εἶνε ὀφειλέτης πρὸς τὸ Εὐαγὲς Ἰδρυμα, νὰ μὴ τυγχάνῃ ἐν ταύτῳ μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ λιμένος Τήνου, ἢ ἔμμισθος ὑπάλληλος τοῦ Ναοῦ ἢ Δήμαρχος.

Ἄρθρον 3.— Τῆς Ἐπιτροπῆς προεδρεύει κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου, τὸ προτεταγμένον τῶν ἄλλων μελῶν εἰς τὸ περὶ τοῦ διορισμοῦ διάταγμα.

Τούτου δὲ κωλυομένου ἢ ἀπουσιάζοντος, προεδρεύει τῆς Ἐπιτροπῆς τὸ κατόπιν τεταγμένον ἐν τῷ Διατάγματι τοῦ διορισμοῦ μέλος καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς :

Ἄρθρον 4.— Τὰ μὲλη τῆς Ἐπιτροπῆς, πρὶν ἢ ἀναλάβωσι τὰ καθήκοντά των, ὁμνύουσιν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου, καὶ ἐντὸς τοῦ ἰδίου Ἱεροῦ Ναοῦ, τὸν νενομισμένον ὅρκον τῆς ὑπηρεσίας, συντασσομένης ἐκθέσεως περὶ τούτου.

Ἄρθρον 5.— Τὸ κατὰστημα ἔχει ἰδίαν σφραγίδα, ἥς ἐν τῷ μέσῳ εἶνε ἐγκεχαράγμενος ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου, κύκλῳ δὲ «ὁ ἐν Τήνῳ Ἱερὸς Ναὸς τῆς Εὐαγγελιστρίας».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

*Περὶ τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς
καὶ τῶν καθηκόντων αὐτῆς.*

Ἄρθρον 6.— Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς καταρτίζονται κατὰ πλειοψηφίαν, εἰς δὲ τὰ πρακτικὰ καταχωρίζονται οἱ λόγοι τῶν διαφωνούντων· ἐὰν τὸ ἀπαιτήσωσιν οὗτοι. Τὰ πρακτικὰ ὑπογράφονται ὑφ' ἀπάντων τῶν παρόντων εἰς τὴν συνεδρίαν μελῶν καὶ τοῦ γραμματέως.

Ἄρθρον 7.— Καθήκοντα τῆς Ἐπιτροπῆς εἶνε τὰ ἑξῆς :

α'.) Φροντίζει πρὸ πάντων διὰ τὴν βελτίωσιν καὶ τὴν προαγωγὴν τοῦ Καταστήματος.

β'.) Καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν εἰς τὴν δι' ἔμφρονος καὶ καταλλήλου διαχειρίσεως αὐξήσιν τῆς περιουσίας αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν πρόσκτησιν κτημάτων προσδοφόντων, ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῶν ὀποιῶν νὰ ἔχη διαρκὴ καὶ ἀνάλογον πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς ἀξιοπρεποῦς διοικήσεώς του καὶ πρὸς τὴν συντήρησιν τῶν ἐκ τοῦ Ταμείου αὐτοῦ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ βοηθουμένων εὐαγῶν τε καὶ ἐκπαιδευτικῶν ἐν Τήνῳ καταστημάτων.

γ'.) Ἀσχολεῖται ἐπιμελῶς περὶ τὴν εἰσπραξίν ὧν τῶν εἰς τὸ κατὰστημα ὀφειλομένων χρηματικῶν κεφαλαίων, ἐντόκων τε καὶ μῆ, καὶ περὶ τὴν ἐπωφελεῖ καὶ ὅσον τὸ δυνατόν ἀσφαλεστέραν διάθεσιν αὐτῶν.

δ'.) Διαχειρίζεται εὐσυνειδήτως καὶ μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης φειδοῦς καὶ αὐστηρᾶς οἰκονομίας τὰ εἰσοδήματα τοῦ καταστήματος, προσέχουσα ἵνα ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ὑπερβαίνει ὥς πρὸς τὰ ἔξοδα τὰ ὄρια τοῦ ἐτησίου προϋπολογισμοῦ. Ἐν περιπτώσει δὲ καθ' ἣν αἱ εἰσπράξεις τοῦ μηνὸς Μαρτίου ἐν γένει εὐρεθῶσιν ἥσσονες τοῦ μέσου ὅρου τῶν εἰσπράξεων τῶν τριῶν προηγούμενων ἐτῶν, ὀφείλει ἡ ἐπιτροπὴ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἔτους τούτου πρὸς τὸν σκοπὸν ἀναλόγου μειώσεως τῶν δαπανῶν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ κατὰ τὸ δεύτερον ἑξάμηνον, τοῦ ἔτους.

ε'.) Ἐπαγρυπνεῖ πάντοτε, μάλιστα δὲ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν πανηγύρεων τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἵνα μὴ γίνηται παρὰ τινος τῶν ἐν τῷ Ναῷ ὑπηρετούντων νοσηρισμὸς χρηματικῶν προσφορῶν ἢ ἀναθημάτων, καὶ νὰ δρίπτωνται τὰ προσφερόμενα χρήματα ὑπὸ τῶν προσκυνητῶν εἰς τὰ ἐν τῷ Ναῷ ὑπάρχοντα ἐπὶ τούτῳ κιβώτια.

Κατ' ἀμφοτέρως τὰς πανηγύρεις ταύτας ὀφείλουσι νὰ συμπαραίστανται καὶ τὰ ἀναπληρωτικά μὲλη.

ς'.) Φροντίζει περὶ καλλιεργίας καὶ φυτουργίας τῶν ἀγρῶν τῶν

ἀμπελώνων καὶ τῶν περιβολίων, ὅταν δὲν τύχωσιν ὄντα ἐνφωτισμένα πολυετῶς· καθὼς ἐπίσης φροντίζει καὶ περὶ τῆς περιποιήσεως καὶ τῆς συντηρήσεως τῶν οἰκιῶν καὶ τῶν ἀποθηκῶν, ἐὰν ἡ πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένη δαπάνη δὲν συμφωνηθῇ διὰ τοῦ ἐνοικιαστηρίου εἰς βάρος τῶν ἐνοικιαστῶν.

ζ.) Συμπαρίσταται εἰς πᾶσαν δημοπρασίαν κινητῶν ἢ ἀκινήτων ἐνεργουμένην παρὰ τῆς διοικητικῆς ἢ οἰκονομικῆς Ἀρχῆς διὰ λογαριασμὸν τοῦ Καταστήματος, καὶ συνυπογράφει τὰ πρακτικὰ τῆς δημοπρασίας.

Ἐὰν δέ ποτε κριθῇ συμφέρον τῷ καταστήματι νὰ ἐνεργηθῇ δημοπρασία ἀλλαγῇ ἐκτὸς τῆς Τήνου, ἡ ἐπιτροπὴ παρίσταται ἐν τῇ δημοπρασίᾳ δι' ἐνὸς τῶν μελῶν, ἢ δι' ἀντιπροσώπου αὐτῆς.

η.) Προσέχει νὰ μὴ μένωσιν ἀργὰ εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Καταστήματος, χρηματικὰ κεφάλαια πλέον τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὰς ἐγνωσμένας καὶ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ὥρισμένας ἀνάγκας αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ κατατίθενται τὰ περισσότερα εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, εἴτε μεταποιούμενα εἰς μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, εἴτε κατατιθέμενα εἰς τὴν αὐτὴν Τράπεζαν εἰς ἔντοκον κατάθεσιν, εἴτε διατιθέμενα εἰς ἀγορὰν ὁμολογιῶν δανείων τῆς Κυβερνήσεως, ἀπὸ τοῦ 1862 καὶ ἐντεῦθεν συνομολογηθέντων.

θ.) Ὀφείλει νὰ ποιῇται εὐσυνείδητον χρῆσιν τῆς διὰ τὰ ἐλέη προσδωρισμένης ἐν τῷ ἑτησίῳ προϋπολογισμῷ πιστώσεως πρὸς περιθάλψιν μόνον τῶν ὁμολογουμένως ἐνδεῶν καὶ ἀξίων ἐλέους. Καὶ τοῦτο πάντοτε ἐν γνώσει τοῦ Νομάρχου, καὶ ὑπὸ τὸν ἑλεγχὸν τούτου, καὶ τῇ συμπράξει τοῦ ἀρμοδίου Δημάρχου.

ι.) Φροντίζει περὶ τῆς διακοσμήσεως τῆς εὐπρεπείας καὶ τῆς φωταγωγίας τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ, ἐπιτηρεῖ τὴν διαγωγὴν ὄλων τῶν ἐν αὐτῷ ὑπηρετούντων καὶ προσέχει νὰ τηρῇται ἐντὸς αὐτοῦ, ἢ πρέπουσα εὐταξία καθ' ὅλα καὶ νὰ μὴ εἰσχωρῇ ἡ παραμικρὰ ἀταξία ἢ κατὰχρησις.

ια.) Προσφέρεται φιλοφρόνως πρὸς ὅλους τοὺς προσκυνητάς. Δὲν συγχωρεῖ ὅμως τὴν ἐν τῷ καταστήματι ὑπὲρ τὸν μῆνα διαμονήν, πλην ὅταν ὑπάρχῃ εὐλογος αἰτία μὲ τὴν συγκατάθεσιν τῆς διοικητικῆς Ἀρχῆς.

ιβ.) Διορίζει ἐγκρίσει τῆς Διοικητικῆς Ἀρχῆς ἐπιμελητὰς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Κράτους, οἵτινες ἐνεργοῦν ἀμισθὶ ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ Καταστήματος, τῇ συνδρομῇ καὶ προστασίᾳ τῶν κατὰ τόπους μὲν Κυβερνητικῶν ἀρχῶν ἐντὸς τοῦ Κράτους, τῶν Προξενικῶν δὲ ἐκτὸς τῆς Ἐπικρατείας.

ιγ.) Διορίζει καὶ παύει τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρετάς πλην τοῦ γραμματέως καὶ τοῦ Ταμίου, οἵτινες διορίζονται κατὰ τὰ εἰδικῶς ἐν τῷ παρόντι ὀριζόμενα, δέχεται τὴν ὀρκωμοσίαν των, προσδιορίζει

τὸν μισθὸν ἢ τὴν ἀποζημίωσιν των ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ κανονίζει τὰ καθήκοντα ἐκάστου.

ιδ.) Κρατεῖ διὰ τοῦ γραμματέως καὶ τοῦ Ταμίου τὰ ἀναγκαῖα λογιστικὰ βιβλία διαχειρίσεως, συντάσσει τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐσόδων καὶ τῶν ἐξόδων τοῦ καταστήματος καὶ δίδει κατ' ἔτος λόγον τῆς διαχειρίσεώς της.

Ἄρθρον 8. — Ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν δύναται.

α.) Νὰ ἐπιχειρῇ οἰκοδομήν, ἀνακαίνισιν ἢ ἐπισκευήν, τῆς ἢ δαπάνῃ υπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 1000 πρὶν ἢ ὑποβάλλῃ εἰς τὴν διοικητικὴν ἀρχήν, τὸ τεχνικὸν διάγραμμα μετὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς δαπάνης καὶ λάβῃ τὴν πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένην ἐγκρίσιν.

β.) Νὰ ἐνεργῇ οἰκοθῆν ἀγορὰς ἀκινήτων ἄνευ προηγουμένης τεχνικῆς καταμετρήσεως, διαγραφῆς καὶ ἐκτιμήσεως τῶν ἀκινήτων παρ' ἐνόρκων ἐκτιμητῶν, καὶ ἄνευ ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

γ.) Νὰ δανείζεται εἰς βάρος τοῦ καταστήματος ἢ νὰ ἀναλάβῃ ὑποχρεώσεις εἰς βάρος αὐτοῦ, ἄνευ προηγουμένης ἀδείας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Ἄρθρον 9. — Πᾶσα διὰ λογαριασμὸν τοῦ Καταστήματος συμφωνία γίνεται διὰ δημοσίου συναγωνισμοῦ. Ἐπιτρέπεται δὲ κατ' ἐξαιρέσιν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς συμφωνία ἄνευ συναγωνισμοῦ ἐν ταῖς περιπτώσεσι ὡς προβλέπουσι τὰ ἄρθρα 34 καὶ 35 τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου, περιοριζομένου τοῦ ἐν τῇ πρώτῃ ἐξαιρέσει τοῦ ἁρθροῦ 34 ποσοῦ τῶν Δρ. 1000 εἰς δραχμάς 500.

Ἄρθρον 10. — Ἐκποιήσις κινητῶν ἢ ἀκινήτων καθὼς καὶ πολυετῶν (ἀπὸ 2 ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα) ἐνοικιάσεις ἀκινήτων, φθαρτῶν ἢ μὴ, κτημάτων τοῦ Καταστήματος, ἐνεργοῦνται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις, περὶ τῶν Ἐθνικῶν ὑπαρχούσας ἐν γένει.

Ἄρθρον 11. — Οὐδὲν ἐξοδὸν δύναται νὰ πληρώσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ οὐδεμίαν δύναται νὰ ἀναλάβῃ ὑποχρεώσεις ἢ νὰ ἐπιχειρήσῃ ἐργασίαν ἀπαιτοῦσαν δαπάνην πέραν τῶν ὁρίων τῶν διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ κεχορηγημένων αὐτῇ πιστώσεων. Διὰ τὰς ἀπροβλέπτους δὲ ἀνάγκας, ὀφείλει νὰ ζητήσῃ ἀναπληρωτικὴν πίστωσιν, καὶ μόνον ἐν περιπτώσει κατεπειγούσης καὶ ἀνεπιδέκτου ἀναβολῆς, δύναται νὰ δαπανήσῃ ὑπ' εὐθύνην της καὶ νὰ ζητήσῃ ἀμέσως τὴν χορηγίαν τῆς ἀπαιτουμένης πιστώσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρον 12. — Ὁ Πρόεδρος εἶνε ὁ νόμιμος ἀντιπρόσωπος τοῦ καταστήματος καὶ τῆς ἐπιτροπῆς αὐτοῦ καὶ ἔχει τὴν γενικὴν ἐποπτεῖαν τῆς διοικήσεως κατ' ἀκολουθίαν.

α'.) Συγκαλεῖ τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ προεδρεύει αὐτῆς.
β'.) Κοινοποιεῖ πᾶν ἔγγραφο, ὡς καὶ πᾶν ὅτι ἀφορᾷ εἰς τὸ συμφέρον τοῦ Ναοῦ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν, ἐκδίδεται τὰ προκείμενα εἰς σκέψιν καὶ διευθύνει τὰ τῶν συνεδριάσεων.

γ'.) Ἐκτελεῖ τὰς ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ υπογράφει τὰ ἀναγκαῖα πρὸς τοῦτο ἔγγραφα.

δ'.) Παρίσταται ἐν δικαστηρίῳ ἐν ὀνόματι τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ δέχεται τὰς ἀγωγὰς ἢ ἄλλας κοινοποιήσεις συμφώνως πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 12 Μαΐου 1835 περὶ παραστάσεως τοῦ δημοσίου, τῶν δήμων κ.τ.λ. ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων.

ε'.) Διεξάγει ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς τὴν ἐν γένει ἀνταπόκρισιν καὶ ζητεῖ τὴν κύρωσιν τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς εἰς τὰ χρήζοντα αὐτῆς κατὰ τὸν παρόντα κανονισμόν ἢ τοὺς κειμένους νόμους.

στ'.) Ἀποστέλλει πρὸς τὸν Ταμίαν τὰ δικαιολογητικά τῶν εἰσπρακτέων ἐσόδων τοῦ καταστήματος.

ζ'.) Ἐντέλλεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ δυνάμει τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς τὴν πληρωμὴν τῶν ἐσόδων ἐν γένει υπογράφων οὗτος τὰ χρηματικά ἐντάλματα, ἅτινα προσυπογράφει καὶ ὁ γραμματεὺς.

η'.) Ἐκδίδει ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς τὰς ἐντολὰς πρὸς πίστωσιν τῶν οἰκείων ὑπολόγων διὰ τὴν ἐξαγωγήν, μεταποίησιν, κατανάλωσιν ἢ μείωσιν τοῦ ὑλικοῦ, δι' οὗ οὗτοι εἰσὶν χρεωμένοι δι' ἐκδόσεως ἀποδεικτικοῦ εἰσαγωγῆς.

θ'.) Ἐξελέγχει μόνος ἢ τῇ συμπράξει καὶ ἐτέρων μελῶν κατ' ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως τὴν διαχείρισιν παντὸς ὑπολόγου καὶ βεβαίῳ ἐν πρωτοκόλλῳ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐξελέγξεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τοῦ Γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς.

* Ἀρθρον 13.—Παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ διορίζεται ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, γραμματεὺς μεμαρτυρημένης ἱκανότητος καὶ χρηστοηθείας. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν καθηκόντων του ὁμνύει ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ καὶ ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς τὸν ὅρκον τῆς ὑπηρεσίας τῶν δημοσίων λειτουργῶν. Τὸν εἰς τὴν θέσιν ταύτης ὀρισμένον μισθὸν λαμβάνει κατὰ μῆνα ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ καταστήματος.

* Ἀρθρον 14.—Καθήκοντα τοῦ γραμματέως εἶνε:

α'.) Ἡ γραφικὴ ἐργασία συντάξεως τοῦ ἐτησίου προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ καταστήματος.

β'.) Ἡ σύνταξις τῶν πρακτικῶν τῶν συνεδριάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν ἀποφάσεων αὐτῆς.

γ'.) Ἡ σύνταξις τῶν ἐνταλμάτων τῆς πληρωμῆς τῶν ἐσόδων καὶ τῶν ἐντολῶν πρὸς πίστωσιν τῆς διαχειρίσεως τοῦ ὑλικοῦ καὶ ἡ τήρησις τῶν βιβλίων ἐγγραφῆς αὐτῶν.

δ'.) Ἡ ἀλληλογραφία ἐν γένει καὶ ἡ τήρησις τοῦ πρωτοκόλλου τῶν εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐγγράφων.

ε'.) Ἡ τήρησις βιβλίων ἀπογραφῆς τῆς ἀποσκευῆς τοῦ καταστήματος, τῆς τε ἱερᾶς καὶ τῆς κοινῆς.

ς'.) Ἡ τήρησις τοῦ κτηματολογίου.

ζ'.) Ἡ ἐκτέλεσις πάσης ἄλλης γραφικῆς ἐργασίας, ἀνатиθεμένης αὐτῷ παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς.

η'.) Ἡ φύλαξις τοῦ ἀρχείου τῆς ἀλληλογραφίας, τῶν πρακτικῶν καὶ τῶν καταστίχων, ὧσιν ἡ τήρησις εἶνε ἀνατεθειμένη αὐτῷ.

θ'.) Ἡ φύλαξις καὶ διατήρησις τῆς βιβλιοθήκης τοῦ καταστήματος καὶ ἡ ταξινόμησις τῶν βιβλίων, ὧν θέλει τηρεῖσθαι διπλοῦς κατάλογος.

* Ἀρθρον 15.—Ὁ Γραμματεὺς εὐθύνεται ἀτομικῶς διὰ πᾶσαν ἀπώλειαν τῶν ἀνωτέρω βιβλίων, καταστίχων καὶ λοιπῶν, καὶ διὰ τὴν μὴ ἀκριβῆ τήρησιν αὐτῶν.

* Ἀρθρον 16.—Ὅσάκις ἀπόφασίς τις τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπάδει πρὸς τὸν νόμον καὶ τὸ συμφέρον τοῦ καταστήματος, συνυπογράφει μὲν αὐτὴν ὁ γραμματεὺς, ἀλλ' ὀφείλει ν' ἀναφέρῃ ἀμέσως εἰς τὸν Νομάρχην, συνευθυνόμενος μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ πᾶσαν ζημίαν τοῦ καταστήματος, ἐὰν παραλείψῃ τὴν ἔγκαιρον ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος τούτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Περὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ.

* Ἀρθρον 17.—Δύο μῆνας πρὸ τῆς λήξεως ἐκάστου ἔτους συντάσσει ἡ Ἐπιτροπὴ τὴν συνδρομὴν τοῦ γραμματέως καὶ υποβάλλει εἰς τὸν Νομάρχην, τὸν διὰ τὸ ἀμέσως ἐπὶ τὸν ἔτος προϋπολογισμόν τῶν ἐσόδων καὶ τῶν ἐξόδων τοῦ καταστήματος. Ὁ Νομάρχης ἐντὸς 15 ἡμερῶν υποβάλλει αὐτὸν μετὰ τῶν παρατηρήσεών του εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν πρὸς ἔγκρισιν.

* Ἀρθρον 18.—Τὰ ἔσοδα τοῦ καταστήματος διακρίνονται ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, τῷ ἀπολογισμῷ καὶ τοῖς λογαριασμοῖς ἐν γένει.

Α') Εἰς ἔσοδα τακτικά.

Β') Εἰς ἔσοδα ἑκτακτα.

Καὶ ἔσοδα μὲν τακτικά εἶνε:

α'.) Τὰ ἐνοίκια τῶν οἰκοδομῶν καὶ τῶν κτημάτων.

β'.) Οἱ τόκοι τῶν δημοσίων χρεωγράφων

γ'.) Τὰ μερίσματα μετοχῶν εἰς ἀνωνύμους ἐταιρείας.

δ'.) Τὸ ἀντίτιμον τῆς πωλήσεως προϊόντων καὶ κτημάτων τοῦ καταστήματος.

ε'.) Τὸ ἀντίτιμον τῆς πωλήσεως κινητῶν πραγμάτων.

στ'.) Τὸ ἀντίτιμον πωλήσεως ἀργύρου.

ζ'.) Τὸ ἀντίτιμον πωλήσεως κηροῦ.

η'.) Τὸ ἀντίτιμον πωλήσεως ἐλαίου.

θ'.) Τὸ ἀντίτιμον πωλήσεως μετᾶξης.

ι'.) Τὸ ἀντίτιμον πωλήσεως τιμαλφῶν καὶ ἄλλων ἀναθημάτων.

ια'.) Αἱ χρηματικαὶ προσφοραί.

ιβ'.) Αἱ ἐξ ἀγιασμῶν προσφοραί.

ιγ'.) Αἱ ἐξ ἀναμμάτων κηρίων προσφοραί.

*Ἐκτακτα δὲ ἔσοδα εἶνε.

α'.) Τὰ κληροδοτήματα καὶ αἱ ἔνεκα θανάτου δωρεαί.

β'.) Αἱ εἰσπράξεις κεφαλαίων.

γ'.) Αἱ εἰσπράξεις ἐκ παλαιῶν δανείων.

δ'.) Αἱ εἰσπράξεις ἐξ ἐκποιήσεως ἀκινήτων κτημάτων.

*Ἀρθρον 19.—Τὰ ἔσοδα τοῦ Καταστήματος διακρίνονται :

α'.) Εἰς ἔσοδα τακτικά.

β'.) Εἰς ἔσοδα ἔκτακτα.

Τακτικά ἔσοδα εἶνε.

α'.) Τὰ ἔσοδα συντηρήσεως τοῦ καταστήματος ἐν γένει.

β'.) Τὰ ἔσοδα τῶν συνήθων ἐπισκευῶν.

γ'.) Οἱ μισθοὶ τῶν ὑπαλλήλων.

δ'.) Ἡ διὰ τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν συνδρομή.

ε'.) Αἱ χορηγίαι εἰς ὑποτρόφους. (1)

στ'.) Τὰ ἐλέη κ.λ.π.

ζ'.) Ἡ ἐτησία πρὸς κατασκευὴν τοῦ λιμένος χορηγία (2) καί.

η'.) Διάφορα ἄλλα τακτικά ἔσοδα.

*Ἐκτακτα δὲ ἔσοδα εἶνε.

α'.) Ἡ ἀγορὰ οἰκοδομῶν καὶ κτημάτων.

β'.) Ἡ ἀγορὰ δημοσίων χρεωγράφων.

γ'.) Ἡ ἀγορὰ μετοχῶν ἀνωνύμων ἐταιριῶν.

δ'.) Αἱ ἀνακαινίσεις κλπ.

*Ἀρθρον 20.—Ἡ εἰς κεφάλαια καὶ ἄρθρα κατάταξις τῶν τακτικῶν καὶ ἔκτακτων ἐσόδων καὶ ἐξόδων, κατὰ τὰς ἀνωτέρω γενικὰς διακρίσεις, ἐνεργεῖται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς.

(1) Ἰδε θέσπισμα περὶ ὑποτρόφων.

(2) Ὁ ὑπὸ στοιχ. ΑΦΖ' σχετικὸς νόμος δυνάμει τοῦ ὁποῦ χορηγοῦνται κατ' ἔτος 80 χιλ. δραχμῶν εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Λιμένος τῆς πόλεως ψηφισθεὶς τῇ 3 Ἰουνίου 1887 τῇ εἰσηγήσει τοῦ τότε Βουλευτοῦ Τήνου Γεωργίου Ἰω. Δρόσου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Περὶ τοῦ Ταμείου τοῦ Καταστήματος καὶ τῶν καθηκόντων αὐτοῦ.

*Ἀρθρον 21.—Ἡ εἰσπραξις τῶν ἐσόδων ἐν γένει καὶ ἡ πληρωμὴ τῶν ἐξόδων τοῦ Καταστήματος, ἀνατίθεται ὑπὸ τὴν ἀμεσον ἐπιτηρήσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς ἴδιον ὑπόλογον φέροντα τὸν τίτλον «Ταμείου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας ἐν Τήνῳ».

*Ἀρθρον 22.—Ὁ Ταμίας τοῦ Ναοῦ προτείνεται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς εὐθυνομένης προσωπικῶς διὰ πᾶσαν ἔλλειψιν τῆς διαχειρίσεώς του, καὶ διορίζεται διὰ Β. Διατάγματος, προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργοῦ.

*Ἀρθρον 23.—Διὰ τὰ διορισθῇ τις ταμίας τοῦ Ναοῦ, πρέπει νὰ διατελέσῃ ὡς προϊστάμενος οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας, ἢ ὑπάλληλος ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ Τραπεζικοῦ καταστήματος, προτιμωμένων τῶν διατελεσάντων ἐπαρχιακῶν ταμιῶν καὶ νὰ παράσχῃ, πρὶν ἢ ἀναλάβῃ τὰ καθήκοντά του, ἐγγύησιν κατὰ τὰ περὶ ἐγγυοδοσίας τῶν ἐπαρχιακῶν ταμιῶν γ'. τάξεως κεκανονισμένα. Τὸν ὄρκον τῆς ὑπηρεσίας δμνύει ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις ἐν τῇ προτάσει τῆς προσδιορίζει καὶ τὸν μηνιαῖον μισθὸν αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐσόδων ἀναγεγραμμένης πιστώσεως, μὴ δυναμένης νὰ υπερβαίῃ τὰς δραχμὰς δύο χιλιάδας τετρακοσίας ἐτησίας.

*Ἀρθρον 24.—Ὁ Ταμίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ :

α'.) Παραλαμβάνει τοὺς τίτλους ἢ καταλόγους τῶν εἰσπρακτέων ἐσόδων τοῦ καταστήματος, ἐγγράφει τὰ εἰσπρακτέα ἔσοδα εἰς ἴδιον βιβλίον εἰσπρακτέων κατὰ χοῇσιν, κατ' ἄρθρον τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ κατ' ὀφειλέτην καὶ ἐπιδιώκει τῇ συνδρομῇ τῆς Ἐπιτροπῆς τὴν εἰσπραξίν, πιστώνων τοὺς ὀφειλέτας διὰ τῶν ἐκδιδομένων γραμματίων εἰσπράξεως.

Αἱ ἄμεσοι εἰσπράξεις ἐξ ἐκποιήσεως κινητῶν ἢ ἀκινήτων, ἐκ πωλήσεως κηρίων καὶ ἐλαίου, ἐκ χρηματικῶν συνεισφορῶν καὶ λοιπῶν, ἐγγράφονται ἐπίσης ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν εἰσπρακτέων.

Ἡ ἀκριβὴς ἐγγραφή τῶν εἰσπρακτέων εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ τηρούμενον βιβλίον ἐπιτηρῆται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς· ὁ δὲ ταμίας εὐθύνεται διὰ τε τὴν φύλαξιν τῶν τίτλων καὶ τὴν ἔγκαιρον καταδίωξιν τῶν ὀφειλετῶν ἐν περιπτώσει καθυστερήσεως, κατὰ τὰς ἰσχυοῦσας ἐκαστοτε περὶ ἐπαρχιακῶν ταμιῶν διατάξεις.

β'.) Εἰσπράττει τὰ κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν ἔσοδα, ἐκδίδων γραμματίων εἰσπράξεων ἔντυπον, ἀποκοπτόμενον ἐκ διπλοτύπου βιβλίου, καὶ προσυπογραφόμενον ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ γραμματέως. Τὸ βιβλίον τῶν γραμματέων εἰσπράξεως πρὸ πάσης χρήσεως ἀριθμεῖται καὶ μονογραφεῖται ἐπὶ τοῦ στελέχους ὑπὸ

τῆς ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τοῦ Νομάρχου Κυκλάδων προσδιορισθησομένης ἐπιτοπίου δημοσίας Ἀρχῆς, εἰς ἕκαστον δὲ γραμματίον τοῦ ταμίου σημειοῦνται ἐν λεπτομερείᾳ τὰ εἶδη τῶν νομισμάτων καὶ ἀπαγορεύεται ἡ ἐκδοσις ἐνὸς γραμματίου δι' ἑσὸδα ἀναγόμενα εἰς διάφορα ἄρθρα τοῦ προϋπολογισμοῦ. Γραμματίον τοῦ ταμίου μὴ φέρον τὰς ὑπογραφὰς τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γραμματέως δὲν ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν κατὰ τοῦ καταστήματος.

γ.) Πληρῶναι τὰ ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς δυνάμει προηγουμένης ἀποφάσεως αὐτῆς περὶ ἐκκαθαρίσεως τῆς δαπάνης καὶ ἀναγνωρίσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ πιστωτοῦ, ἐντὸς δὲ τῶν ὁρίων τῶν πιστώσεων τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐκδιδόμενα χρηματικὰ ἐντάλματα ἐξόδων, εἰς ἃ ἐπισυνάπτονται ἅπαντα τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου καὶ μνημονεύεται ρητῶς ἡ χρονολογία τῆς ἀναγνωρίζουσας τὴν δαπάνην καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ πιστωτοῦ ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ ταμίας εἶνε προσωπικῶς ὑπεύθυνος, διὰ πᾶσαν ἄνευ ἐντάλματος, φέροντος ἅπαντα τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα πληρωμῇ. Ἄν ὅμως τὰ ἐπισυνημμένα εἰς τὸ ἐντάλμα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα ἀρκοῦσι μὲν νὰ καταστήσωσιν αὐτὸ παραδεκτὸν εἰς τὸν ταμίαν, ἐξ ἄλλων δὲ περιστάσεων, μὴ ὑπαγομένων εἰς τὴν ἐξέλεγχιν αὐτοῦ, ἤθελεν ἀποδειχθῇ ἀπαράδεκτον, τότε εἶνε ὑπεύθυνος ἡ Ἐπιτροπὴ, καὶ ὁ ἐκδὼς αὐτὸ Πρόεδρος, καθ' ὅσον ἐκ πράξεως ἢ παραλείψεως ἐκείνης ἢ τούτου προέκυψε ζημία εἰς τὸ κατὰστημα.

δ.) Διεξάγει ἅπασαν τὴν λογιστικὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ κρατεῖ πλὴν τῶν βοηθητικῶν τῆς ἰδίας του διαχειρίσεως, τὸ καθημερινόν, καθολικόν, καὶ ἅπαντα τὰ λοιπὰ βοηθητικὰ βιβλία. Συντάσσει τὸν Γενικὸν λογαριασμὸν τῆς διαχειρίσεως καὶ τὸν ἀπολογισμὸν τῆς χρήσεως καὶ προεξελέγχει μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς τοὺς λογαριασμοὺς παντὸς ἐτέρου διαχειριστοῦ τῆς περιουσίας τοῦ καταστήματος.

Ἄρθρον 25.—Τὸ ἀποθεματικὸν Ταμεῖον, ἐν ᾧ ἀσφαλίζονται οὐ μόνον τὰ χρήματα, ἀλλὰ καὶ τὰ πολύτιμα σκευὴ τοῦ καταστήματος φυλάσσεται ἐντὸς τοῦ ἐπιτροπικοῦ ὑπὸ διπλοῦν κλεῖθρον. Αἱ δύο τούτου κλεῖς μετ' ἐκείνων τῶν κουτίων τοῦ τε ἐπάνω καὶ τοῦ κάτω ναοῦ, ἀσφαλίζονται ἐντὸς μικροῦ κιβωτίου, (κειμένου καὶ τούτου εἰς τὸ ἐπιτροπικόν) κεκλεισμένου διὰ τριῶν κλεῖθρων, ὧν τὸ μὲν κρατεῖ ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς, τὸ δεύτερον ὁ Ἐπαρχιακὸς Ταμίας Τήνου καὶ τὸ τρίτον ὁ Ταμίας τοῦ Ναοῦ.

Ἄρθρον 26.—Διὰ τὴν καθημερινὴν χρηματικὴν ληψοδοσίαν, ὑπάρχει πρόχειρον κιβώτιον, φυλασσόμενον ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐν αὐτῷ εἰσάγονται αἱ ἡμερήσιαι εἰσπράξεις μεταφερό-

μεναι εἰς τὸ ἀποθεματικὸν καθόσον ἤθελον ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς δύο χιλιάδας. Τὰς κλεῖς τοῦ Ταμεῖου τούτου κρατεῖ ὁ Ταμίας τοῦ Ναοῦ.

Ἄρθρον 27.—Τὸ ἀποθεματικὸν καὶ τὸ πρόχειρον ταμεῖον φυλάσσονται ὑπ' εὐθύνην τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Ταμίου τοῦ Ναοῦ ὑποχρέων εἰς τὴν λήψιν παντὸς ἐξασφαλιστικοῦ μέτρου.

Ἄρθρον 28.—Εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς ὁ Ταμίας κλείει τὸ βιβλίον τοῦ Ταμεῖου καὶ ὑποβάλλει εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν, προσωρινὸν ἰσολογισμὸν τῆς χρήσεως καὶ ἰσολογισμὸν τῆς μηνιαίας ληψοδοσίας τοῦ Ταμεῖου.

Ἄρθρον 29.—Εἰς τὸν Ταμίαν τοῦ Ναοῦ δύνανται νὰ ἀνατεθῇ καὶ ἡ διαχείρισις τῆς ἀποθήκης τῶν ἀναθημάτων καὶ τοῦ ὕλικου ἄνευ προσθέτου ἀποζημιώσεως. Ἄλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κατὰ πᾶσαν ἐπιθεώρησιν ἐνεργεῖται καταμέτρησις τοῦ υπολοίπου ὧν τῶν διαχειρίσεων πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς συμφωνίας αὐτοῦ πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἐλέγχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περὶ διαχειρίσεως τοῦ ὕλικου.

Ἄρθρον 30.—Ἡ διαχείρισις τοῦ ὕλικου διακρίνεται.

α.) Εἰς διαχείρισιν τῶν πολυτίμων σκευῶν καὶ ἄλλων ἀντικειμένων ἀνηκόντων εἰς τὴν ἀποσκευὴν καὶ διακόσμησιν τοῦ Ναοῦ.

β.) Εἰς διαχείρισιν ὕλικου καταναλισκομένου, μεταποιημένου ἢ ἐκποιητέου.

Ἄρθρον 31.—Δι' ἐκάστην τῶν ἀνωτέρω δύο κατηγοριῶν, τηρεῖται ἰδίος λογαριασμὸς κατὰ τὰ κατωτέρω εἰδικώτερον ὁριζόμενα.

Ἄρθρον 32.—Ὁ ὑπόλογος τοῦ ὕλικου τοῦ ἀποτελοῦντος μέρος τῆς ἀποσκευῆς, ἢ διακοσμῆσεως τοῦ Ναοῦ, ἐκδίδει διὰ πᾶσαν παραλαβὴν ἀπόδειξιν, εἰς ἣν σημειοῦται ἡ κατὰ τὴν ἐκτίμησιν ἀξία, πᾶσαν δὲ παράδοσιν λόγῳ ἐκποιήσεως, ἢ ἐτέρας τινὸς αἰτίας, ἐνεργεῖ δυνάμει ἐντολῆς τοῦ Προέδρου, κατὰ τὰ περὶ ἐκδόσεως τῶν ἐνταλμάτων τῆς πληρωμῆς τῶν ἐξόδων, στηριζομένης εἰς ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐπὶ ἀποδείξει παραλαβῆς ἐκ μέρους τοῦ παραλήπτου.

Ἄρθρον 33.—Ἐν περιπτώσει ἀπωλείας ἢ φθορᾶς ἀντικειμένου τινὸς ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ διαχειριστοῦ, χρεοῦται οὗτος διὰ τῆς ἀξίας του κατὰ τὴν ἐκτίμησιν καὶ ὑποχρεοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν.

Διὰ πᾶσαν δὲ φθορὰν ἢ ἔλλειψιν ἀναγνωρισθησομένην προσηκόντως εἰς βάρος τοῦ καταστήματος, πιστοῦται ὁ ὑπόλογος δι' ἐντολῆς τοῦ Προέδρου κατὰ τ' ἀνωτέρω.

Ἄρθρον 34.—Ὁ ὑπόλογος τοῦ καταναλωσίου, μεταποιησίου ἢ ἐκποιητέου ὕλικου, ἐκδίδει ἐπίσης κατὰ τ' ἀνωτέρω, ἀπόδειξιν διὰ

πᾶσαν παραλαβὴν, ἣν ἐγγράφει ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς διαχειρίσεως του ὡς εἰσαγωγὴν, πᾶσαν δὲ παράβασιν λόγῳ καταναλώσεως, μεταποιήσεως ἢ πωλήσεως, ἐνεργεῖ δυνάμει ἐντολῆς τοῦ προέδρου, ἐξοφλουμένης ὑπὸ τῶν παραλαμβανόντων τὸ ὕλικόν πρὸς μεταποίησιν ἢ κατανάλωσιν.

* Ἀρθρον 35.— Διὰ πᾶσαν τυχόν προσαύξησιν ἐκδίδεται ἀπόδειξις παραλαβῆς καὶ φέρεται αὕτη εἰς χρέωσιν ὡς εἰσαγωγὴ διὰ πᾶσαν δὲ ἔλλειψιν ἢ φθορὰν ἀπαιτεῖται ἐντολὴ ὅπως σημειωθῇ ὡς ἐξαγωγὴ εἰς πίστωσιν τοῦ ὑπολόγου.

* Ἀρθρον 36.— Διὰ τὸ χορηγούμενον δωρεὰν κατὰ τὰ κεκανονισμένα εἰς ἀπόρους νέους, φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα, ἢ πένητας ὕλικόν ἐκ τῆς ἀποθήκης, ἐκδίδεται ἐντολὴ πρὸς πίστωσιν τοῦ διαχειριστοῦ τῆς ἀποθήκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Περὶ τῶν ἀναθημάτων.

* Ἀρθρον 37.— Τὰ ἀναθήματα παραδίδονται εἰς τὸν οἰκεῖον ὑπόλογον ἐπὶ ἀποδείξει παραλαβῆς, κατὰ τὰ εἰς τὰ περὶ διαχειρίσεως ὕλικου ὀρισμένα, ἐκδιδόμενη καὶ προσηγορευομένη ὑπὸ τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γραμματέως, καὶ τὰ μὲν συνιστάμενα εἰς πολύτιμα σκεύη καὶ ἄλλα τιμαλφῇ πράγματα, ἀκριβῶς περιγραφόμενα ἐν ταῖς ἀποδείξεσι τῆς παραλαβῆς, κατατίθενται εἰς τὸ ἀποθεματικὸν ταμεῖον, τὰ δὲ εἰς ἔλαιον κηρὸν ἢ ἄλλα πράγματα ἐν τῇ ἀποθήκῃ καταλλήλως τοποθετούμενα καὶ ἀσφαλιζόμενα.

* Ἀρθρον 38.— Τὸ φθινόπωρον ἐκάστου ἔτους, ἡ Ἐπιτροπὴ συντάσσει τὸν κατάλογον τῶν εἰς πανηγύρεις τοῦ ἰδίου ἐνιαυτοῦ γενομένων ἀπὸ εὐσεβεῖς ἀναθημάτων, διαστέλλουσα τὰ τε χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀπὸ τὰ ἐξ ἐρίου ἢ ἐκ μετάξης ἢ ἐκ βάμβακος ὑφάσματα, καὶ ὑποβάλλει αὐτὸν εἰς τὸν Νομάρχην διὰ νὰ ἐνεργηθῶσι τὰ τῆς ἐκτιμήσεως καὶ μετὰ ταῦτα ἐκτελεσθῶσι τὰ τῆς δημοπρασίας. Ἐὰν δὲ μετὰ αὐτῶν ὑπάρχουσι τινὰ προσδιορισθέντα ρητῶς ὑπὸ τῶν δωρητῶν εἰς καλλωπισμὸν τοῦ ναοῦ, καὶ ἄλλα ὧν ἡ ἐπὶ δημοπρασίας ἐκθεσις δὲν ἐπιτρέπεται, θέλουσι τηρεῖσθαι εἰς τὸ σκευοφυλάκειον τοῦ Ναοῦ. Ὅσα ἐκ τῶν ἀναθημάτων εἰσὶ προωρισμένα δι' ἱερὰν χρῆσιν, δύνανται νὰ παραχωρῶνται, ἐγκρίσει τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς εἰς ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ ἐκτιμῇ μόνῃς τῆς ὕλης παρ' ἐνόρκων ἐκτιμητῶν γενησομένης τακτικῶς.

* Ἀρθρον 39.— Τὰ εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν προσφερόμενα ζῶα ἢ ἄλλα ὑποκείμενα εἰς φθορὰν πράγματα ἐκποιῶνται μετὰ προηγουμένην ἐκτίμησιν τῆς ἀξίας αὐτῶν διὰ δημοπρασίας, ἥς τὸ ἀποτέλεσμα ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ Νομάρχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Περὶ τῶν κυτίων τῶν καθημερινῶν συνδρομῶν καὶ τῶν ἐκ πωλήσεως κηρίων εἰσπράξεων.

* Ἀρθρον 40.— Τὰ κυτία τοῦ ἐπάνω καὶ κάτω Ναοῦ, ἀνοίγονται κατὰ μῆνα, καταμετρούμενων δὲ τῶν ἐν αὐτοῖς χρημάτων καὶ καταγεγραμμένων κατ' εἶδος, συντάσσεται ἡ οἰκεία περὶ τοῦ ποσοῦ πράξις καὶ εἰσάγονται εἰς τὸ ταμεῖον.

Τὸ ἄνοιγμα καὶ ἡ καταμέτρησις ἐνεργεῖται, παρόντων τοῦ τε ἐπαρχιακοῦ Ταμεῖου, τῶν ἐν ἐνεργείᾳ μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ γραμματέως τοῦ καταστήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Περὶ τοῦ κηροποιῦ.

* Ἀρθρον 41.— Ὁ κηροποιὸς λαμβάνει κατ' ἐντολὴν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ τῆς ἀποθήκης τὸν κηρὸν, χρεούμενος δὲ ὑπὸ ἰδίαν μερίδα, πιστοῦται διὰ τῆς ἀποδείξεως τοῦ νεωκόρου καὶ τῶν ἐπιστατῶν τῶν ἀναμμάτων τοῦ ἄνω καὶ κάτω ναοῦ περὶ τῆς πρὸς αὐτοὺς παραδόσεως τῶν κατεσκευασμένων κηρίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Περὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ.

* Ἀρθρον 42.— Ἐντὸς δύο μηνῶν μετὰ τὴν ἑναρξιν ἐκάστου ἔτους ἡ Ἐπιτροπὴ συντάσσει τὸν ἐτήσιον ἀπολογισμὸν τοῦ λήξαντος ἔτους καὶ συνωδευμένον μεθ' ὅλων τῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων ὑποβάλλει αὐτὸν δι' ἡτιολογημένης ἐκθέσεώς της πρὸς τὸν Νομάρχην, ὅστις ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀποφασίζει ἐπ' αὐτοῦ, καὶ τῆς ἀποφάσεώς του ἀντίγραφον διαβιβάζει πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Νομάρχου ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν ἐνώπιον τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεώς της εἰς τοὺς ὑπολόγους.

* Ἀρθρον 43.— Ὁ ἀπολογισμὸς διακρίνεται εἰς τρία μέρη.

1) Εἰς τὴν γενικὴν ληψοδοσίαν μετὰ τοῦ ἰσολογισμοῦ τῆς 31 Δεκεμβρίου, περιλαμβάνοντος τὸ ἐνεργητικὸν καὶ παθητικὸν τοῦ καταστήματος.

2) Εἰς τὸν λογαριασμὸν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἐτησίου προϋπολογισμοῦ, παριστάνοντα, ὡς πρὸς μὲν τὰ ἔσοδα, τὰ προϋπολογισθέντα, τὰ βεβαιωθέντα, τὰ εἰσπραχθέντα καὶ τὰ καθυστεροῦντα, ὡς πρὸς δὲ τὰ ἔξοδα τὰ προϋπολογισθέντα, τὰ δι' ἀναπληρωτικῶν πιστώσεων εἰς ταῦτα προστεθέντα, τὰ ἀναγνωρισθέντα, τὰ πληρωθέντα, καὶ τὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα.

3) Εἰς τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ ὑλικοῦ, παριστάνοντας τὰ ὑπόλοιπα τοῦ προηγουμένου ἔτους, τὴν κατὰ τὸ ἔτος, οὕτως δίδεται ὁ ἀπολογισμὸς, εἰσαγωγὴν καὶ ἐξαγωγὴν, καὶ τὰ κατὰ τὴν λήξιν αὐτοῦ ὑπόλοιπα.

Ἄρθρον 44.—Ὁ ἀπολογισμὸς πιστοῦται διὰ τῶν εἰσπρακτέων ὑπολοίπων τῆς χρήσεως καὶ χρεοῦται διὰ τῶν πληρωτέων ἐξόδων αὐτῆς, εἰς τρόπον ὥστε νὰ προκύπτῃ τὸ μετὰ τὴν εἰσπραξίν ὅλων τῶν ἐσόδων τοῦ ἔτους καὶ τὴν πληρωμὴν ὅλων τῶν ἐξόδων αὐτοῦ περίσσευμα ἢ ἔλλειμμα. Καὶ τὰ μὲν καθυστεροῦντα ἔσοδα φέρονται ὡς εἰσπρακτέα εἰς ἴδιον ἄρθρον τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων τῆς ἐπομένης χρήσεως, τὰ δὲ πληρωτέα ὑπόλοιπα ὡς ἔσοδα ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἂν εἶνε ἐγκεκριμένος κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς προηγουμένης χρήσεως ὁ νέος προϋπολογισμὸς.

Ἄρθρον 45.—Οἱ ἰδιαιτέροι λογαριασμοὶ τῶν διαφόρων ὑπολόγων συγχωνεύονται εἰς τὸν ἀπολογισμὸν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ προσελέγχονται ὑπ' αὐτῆς. Εἰς τὸν ἀπολογισμὸν ἐπισυνάπτεται καὶ ἡ ἀπογραφή τῆς ἀποσκευῆς τοῦ Ναοῦ, καὶ τῶν παραρτημάτων αὐτοῦ.

Ἄρθρον 46.—Ὁ ἀπολογισμὸς ἐκάστου ἔτους ἀμέσως μετὰ τὸν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς καταρτισμὸν του δημοσιεύεται διὰ δύο ἐφημερίδων, ὧν ἡ μία ἐκ τῶν ἐν τῇ πρωτευούσῃ ἐκδιδομένων.

Ἄρθρον 47.—Κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου ἐκάστου ἔτους ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ ἐπαρχιακοῦ ταμίου, παρουσίᾳ τῆς ἐπιτροπῆς ἐπιθεώρησις πρὸς βεβαίωσιν τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ὑπολοίπων ὅλων τῶν ὑπολόγων, συντασσομένου πρωτοκόλλου εἰς διπλοῦν, ὧν τὸ μὲν ὑποβάλλεται ὑπὸ τοῦ ταμίου πρὸς τὸν Νομάρχην, τὸ δὲ ἕτερον παραλαμβάνει ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ ἐπισυνάπτει εἰς τὸν ἰδικὸν ἐκάστου ὑπολόγου λογαριασμὸν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Περὶ τοῦ Ναοῦ, τῶν παραρτημάτων καὶ τῆς ἐν γένει ἀποσκευῆς αὐτοῦ.

Ἄρθρον 48.—Τὸ κτίριον τοῦ Ναοῦ, τὰ παραρτήματα καὶ ἡ ἀποσκευὴ αὐτῶν ἐν γένει δὲν σημειοῦνται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν καὶ ἀπολογισμὸν, ἀλλὰ τηρεῖται βιβλίον ἀπογραφῆς ὅλων τούτων, εὐθυνομένης τῆς Ἐπιτροπῆς μετὰ τῶν εἰδικῶς ἐπιφορτισμένων τὴν φύλαξιν τῶν διαφόρων ἀντικειμένων διὰ πᾶσαν ἔλλειψιν ἢ φθορὰν ἐξ ὑπαιτιότητος ἢ ἀμελείας αὐτῶν.

Ἄρθρον 49.—Κατ' ἔτος μεταφέρεται εἰς νέον λογαριασμὸν τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἀπογραφῆς τοῦ προηγουμένου ἔτους, ἀντίγραφον δὲ τῆς ἐγγραφῆς τοῦ βιβλίου, παριστᾶνον τὰ κατὰ τὴν 31 Δ/βρίου τοῦ προηγουμένου ἔτους ὑπόλοιπα, τὰς ἐντὸς τοῦ ἔτους προσθήκας ἢ ἐλαττώσεις καὶ τὰ κατὰ τὴν 31 Δ/βρίου τοῦ ἔτους, οὗ δίδεται ὁ ἀπο-

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ν. ΑΛΑΒΑΝΟΣ

λογισμὸς ὑπόλοιπα, βεβαιούμενα διὰ πρωτοκόλλου ἐπιθεωρήσεως, ἐπισυνάπτεται ὡς παράρτημα τοῦ ἀπολογισμοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 50.—Τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς συνευθύνονται ἀλληλεγγύως μετὰ τῶν διαφόρων ὑπολόγων, διὰ πᾶσαν ἐξ ὑπαίτιότητος ἢ ἀμελείας αὐτῶν ἑλλειψιν ἢ ζημίαν, δύναται δὲ νὰ λάβῃ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐγγυήσεις παρ' ὅλων τῶν ὑπολόγων, καὶ ἐὰν εἰδικῶς δὲν ὀρίζονται διὰ τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 51.—Εἰς ὅσας περιπτώσεις κατὰ τὸν παρόντα κανονισμόν ἐνεργεῖ ἐν Τήνῳ ἡ Διοικητικὴ Ἀρχὴ ἢ συμπράττει μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς δύναται νὰ ἀντιπροσωπευθῇ καὶ ὑπὸ τινος προϋσταμένου ἢ νομίμου ἀναπληρωτοῦ προϋσταμένου ἐτέρας ἐν Τήνῳ Ἀρχῆς. Τὸν διαρκῆ ἀντιπρόσωπον ἢ καθ' ὠρισμένας περιπτώσεις διορίζει ὁ Νομάρχης δι' ἐγγράφου τοῦ πρὸς αὐτόν, ἀνακινουμένου καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν.

Ἄρθρον 52.—Καταργεῖται τὸ Β. Διάταγμα τῆς 7 Ἀπριλίου 1851 περὶ διοργανισμοῦ τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Καταστήματος τῆς Εὐαγγελιστρίας, καθὼς καὶ πᾶσα ἐπίσης διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸ παρὸν διάταγμα.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ἡμέτερον Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 19 Δεκεμβρίου 1888.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

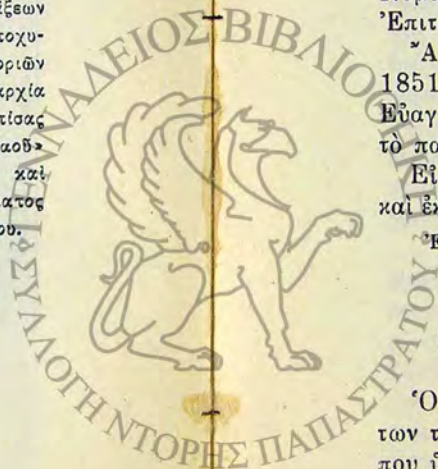
Π. ΜΑΝΕΤΑΣ

ΑΓΑΘΗ ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ ΑΠΛ' ΟΥΧΙ ΚΑΙ ΤΟ ΕΠΙΔΙΩΚΟΜΕΝΟΝ

Ὁ ὀργανισμὸς οὗτος ὑπῆρξεν ὁ λυσιτελέστερος καὶ ἀριστος πάντων τῶν μέχρι τοῦδε, καὶ διὰ τοῦτο αἱ ἐξ αὐτοῦ ἐντυπώσεις τοῦ τόπου ὑπῆρξαν ἀγαθαί. Ἀνωμολογεῖτο δι' αὐτοῦ ἐκονομίζοντο πολλὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα συνεζητοῦντο ἐν τῷ τόπῳ καὶ ἐπεδιώκετο ἡ θεραπεία αὐτῶν, ἀλλ' ἔλειπον εἰσέτι πολλά. Ἐκονομίζετο ὁ τρόπος τῆς διαχειρίσεως καὶ ἡ λογιστικὴ ἐν αὐτῷ ὑπηρεσία ἐφθάνεν εἰς βαθμὸν τελειότητος τοιοῦτον, ὥστε νὰ ἀποκλείεται πᾶσα κακὴ ὑπόνοια, ἐρρυθμίζετο ὁ τρόπος πάντων τῶν ὑπολόγων, ὁ τρόπος τῆς συντάξεως τῶν προϋπολογισμῶν, ἐθεσμοθετεῖτο θέσις Ταμίου ὑπευθύνου καὶ ὑπολόγου καὶ ἀπέναντι τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἀπέναντι τοῦ Νόμου, καὶ ἐν γένει διερρυθμίζε τα πάντα ἐπὶ τὰ βελτίῳ, ἀλλ' ἔχα-
ρακτηρίζετο καὶ πάλιν ὡς Δημοσίον Κατάστημα τὸ Ἱδρυμα. Ὁ χαρακτηρισμὸς οὗτος πάντοτε ἀπήρσεν εἰς τὴν Τήνον. Πρέπει νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα ὅτι δὲν ἀπεκρούετο ἡ ἐποπτεία τῆς Κυβερνή-

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ν. ΑΛΑΒΑΝΟΣ

Πληρεξούσιος Κυκλάδων ἐκ Τήνου, Ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς, Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱδρυματος τὸ 1903—1906—7—8 ὁ ἀποδώσας διὰ Νόμου τὸ Ἱδρυμα εἰς τὸν τόπον, ὁ καταρτίσας τὸ τελευταῖον Καταστατικὸν αὐτοῦ, ὁ προκήσας τὴν Κοινότητα Τήνου δι' ὠρισμένων ποσοστῶν ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ Ἱδρυματος ὡς καὶ τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον Τήνου καὶ Πονόρμου, ὁ κατοχυρώσας τὰ δικαιώματα τοῦ Ἱδρυματος διὰ τοῦ ἄρθρου 94 τοῦ «Περὶ Ἑνοριῶν Νόμου» καὶ ἐξασφαλίσας τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτοῦ ἣν ἀνεγνώρισεν ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἑλλάδος ἀποτελουμένη ὑπὸ τριάκοντα τριῶν Μητροπολιτῶν. Καταρτίσας καὶ ἐπιτυχῶν τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Νόμου «περὶ ἀνεγέρσεως τοῦ Μεγάλου Ναοῦ» ὁ ἐπιτυχῶν τὴν σύστασιν Γυμνασίου ἐν Τήνῳ δαπάναις τοῦ Ἱδρυματος καὶ πραγματοποιήσας τὸν ἡλεκτροφωτισμὸν τῆς πόλεως Τήνου καὶ τοῦ Ἱδρυματος καὶ τὴν ἀμαξητὴν ὁδὸν ἐκ τῆς πόλεως Τήνου μέχρι Πόρτο Ἀγίου Ἰωάννου.

σεως ἐπὶ τοῦ Ἰδρύματος, καὶ ἡ ἄμεσος αὐτῆς ἐπιτήρησις ἐπ' αὐτοῦ, ἀπεναντίας αὕτη ἐπεξετίετο ὡς τὸ ἀσφαλέςτερον ἐχέγγυον ἀποκλεισμοῦ πάσης ὑπονοίας περὶ σφετερισμοῦ καὶ διασπαθίσεως τοῦ ἱεροῦ χρημάτων, ἀπεκρούετο ὁμοῦς ὁ χαρακτηρισμὸς «Δημόσιον Κατάστημα» πρῶτον διότι ἀφήρει τὰ δικαιώματα τοῦ Δήμου Τήνου, καὶ δεύτερον διότι ἐγεννῶντο φόβοι, δημιουργίας αὐθαιρεσιῶν καὶ οἰκειοποιήσεως δικαιωμάτων κτλ. Καὶ οἱ φόβοι οὗτοι δὲν ἦσαν ἀβάσιμοι ὡς θὰ δειχθῇ ἐν τοῖς κατόπιν. Ὁ ὁργανισμὸς ἦτο ὄντως θαυμάσιος, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ ψηφισθῇ διὰ νόμου τῆς Βουλῆς, διὰ νὰ μὴ εἶνε εὐκόλοι ἐπ' αὐτοῦ τροποποιήσεις· καὶ ὄντως καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐγένοντο κατὰ καιροὺς τροποποιήσεις διὰ Β. Διαταγμάτων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν διοίκησιν, ὁριζομένης τῆς Ἐπιτροπῆς ὅτε τριμελοῦς, ὅτε πενταμελοῦς καὶ ποτε ἑπταμελοῦς, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς θητείας αὐτῆς τροποποιηθείσης ἐπανειλημμένως, ὅτε μὲν μονοετοῦς, ὅτε δὲ διετοῦς καὶ τὰνάπαλιν. Αἱ τροποποιήσεις αὗται θεωροῦνται ὡς αὐθαιρεσίαι καὶ ἀσέβειαι, ὀφειλόμεναι δὲ εἰς εἰσηγήσεις πολιτικὰς ἐγγένων πολλὴν τὴν δυσφορίαν παρὰ τῷ Τηνίῳ λαῷ, ὅστις τρέφει ἄπειρον σεβασμὸν καὶ υἱικὴν στοργὴν πρὸς τὸ ἱερὸν Παλλάδιόν του, καὶ διὰ τοῦτο πολλὸς ἐγένετο λόγος εἰς τὰς ἐν τῇ νήσῳ ἐκδιδομένας ἐφημερίδας παρὰ τε τῶν συντακτῶν αὐτῶν, ὡς καὶ τῶν διανοουμένων τοῦ τόπου, οἱ ὅποιοι ἐπιδιώκοντες τὴν ἐπὶ τὸ τελειότερον διοίκησιν τοῦ Ἰδρύματος, συνεζήτουν ἐν τῷ τύπῳ διαφόρους γνώμας καὶ συνίσταν διάφορα μέτρα ἐκ τῆς πείρας καὶ τῆς μελέτης τῶν πραγμάτων ἀπορρέοντα.

Τὸν εὐγενῆ τοῦτον ἀγῶνα διεξήγον πολλοὶ ἐν οἷς ὁ κ. Νικόλαος Ἀρμακόλλας ἱατρός, ἐν Κρήτῃ ἤδη ἐγκατεστημένος, χρηματίσας Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἰδρύματος, ὁ αἰμῆνητος Γεώργιος Κρικελλῆς διευθυντῆς καὶ συντάκτης τῆς ἐφημερίδος «Πρόοδος» χρηματίσας γραμματεὺς τοῦ Ἰδρύματος, ὁ αἰμῆνητος Ζωρζάκης Νικολάου, χρηματίσας ἐπανειλημμένως γραμματεὺς καὶ τελευταῖον Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς, ὁ κ. Νικόλαος Σακελλίων, ἀνὴρ μεγάλης πείρας καὶ χρηματίσας μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς, ὁ κ. Σ. Φιλίππιδης διευθυντῆς τῆς Δημοτ. Σχολῆς Ἀρρέων Τήνου δημοσιεύσας εἰς τὴν «Πρόοδον» μακρὰν περὶ Ὁργανισμοῦ τοῦ Ἰδρύματος μελέτην καὶ ἄλλοι. Καὶ ὁ εὐγενὴς αὐτὸς ἀγὼν δὲν ἔμεινε ἀτελεσφόρητος. Πρὸ παντὸς ἐπιδιώκετο ἡ κύρωσις τοῦ Ὁργανισμοῦ διὰ Νόμου τῆς Βουλῆς, καὶ ἡ ἐκλογή τῶν Μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τοῦ τόπου, διὰ κληρώσεως.

Ὁ περὶ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου Νόμος.

Τὴν ἀγωνίαν καὶ τὴν δυσφορίαν ταύτην τοῦ τόπου, αἰφνιδίως ἦλθε νὰ ἐπανέξησιν κατὰ τὸ 1909 ὁ περὶ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου

Νόμος, ὁ ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς ἀναθεωρητικῆς βουλῆς, ἐπιρρώσας οὕτως εἰπεῖν τοὺς ἐπικρατοῦντας φόβους περὶ αὐθαιρεσιῶν. Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἐν σχεδίῳ ἔτι ὄντα, πάντα τὰ περισεύματα τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας, ὡς Μονῆς πλέον θεωρουμένου, ὑπήγοντο εἰς τοὺς πόρους τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου, τὸ πρῶτον ἤδη συστατινόμενον.

Ἡ εἰδήσις τῆς ὑποβολῆς τοῦ νομοσχεδίου τούτου, διαδοθεῖσα ἐν Τήνῳ ἐξήγειρε τοὺς πάντας κατ' αὐτοῦ διότι διεπράττετο ἀδίκημα φοβερὸν κατὰ τοῦ τόπου, καὶ κατὰ τοῦ Ἰδρύματος, τὸ ὅποιον πλὴν τῶν πολλῶν αὐτοῦ ἀνείλημμένων ὑποχρεώσεων, εἶχε καὶ ἰδίας πολλὰς ἀνάγκας πρὸς θεραπείαν, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Σύλλογος τῶν Φιλοπροόδων Τηνίων, ἐν ἐκτάκτῳ Συνεδριάσει συνελθὼν, ἐξελέξατο μεγάλην Ἐπιτροπὴν ἐκ Τηνίων, ἐνταῦθα τε καὶ ἐν Ἀθήναις διαμενόντων, ὅπως ἐνεργήσῃ πρὸς ἀποσόβησιν τοῦ κακοῦ τούτου. Καὶ ἐνταῦθα μὲν ἐξελέγησαν μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, οἱ κ. κ. Ἀλέξανδρος Γάφος ἔμπορος καὶ πρῶν Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἰδρύματος, Ἀλέξ. Λαγουρὸς δικηγόρος καὶ Νικόλαος Σιγάλας ἀπόστρατος ταγματάρχης, ἐν Ἀθήναις δὲ οἱ κ. κ. Ἰάκωβος Καγκάδης Ἐφέτης, Δημ. Γεωργαντόπουλος Γεν. Γραμματεὺς ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν, Ν. Νῶς δικηγόρος, Ἰωάννης Σιγάλας δικηγόρος καὶ πρῶν βουλευτῆς Τήνου, Λάζαρος Σῶχος καθηγητῆς τοῦ Πολυτεχνείου, Ξενοφῶν Σῶχος δικηγόρος καὶ Κωνστ. Βιδάλης δικηγόρος, οἱ ὅποιοι μετὰ τὴν εἰς Ἀθήνας ἀφίξιν καὶ τῶν ἐκ Τήνου μελῶν τῆς μεγάλης ταύτης Ἐπιτροπῆς, προέβησαν εἰς τὴν σύνταξιν μακροῦ ὑπομνήματος, ὅπερ ἐκτυπωθὲν διανεμήθη εἰς πάντας τοὺς βουλευτὰς καὶ τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως, ἐξιστοροῦντος πάντα τὰ κατὰ τοῦ νόμου δίκαια τοῦ Ἰδρύματος. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἐπεσκέφθη πολλοὺς βουλευτὰς καὶ ἐζήτησε τὴν ὑποστήριξιν αὐτῶν εἰς τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν τῆς, ἐπίσης ἐζήτησε τὴν ὑποστήριξιν τῶν Κυκλαδιτῶν βουλευτῶν, ἐπεσκέφθη καὶ τὸν τότε Πρωθυπουργὸν αἰμῆνηστον Μαυρομιχάλην καὶ ἐξέθηκεν ἐνώπιον αὐτοῦ τὸ προσγινόμενον εἰς τὸ Ἰδρυμα ἀδίκημα διὰ τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου, καὶ ἐζήτησε τὴν ὑποστήριξιν αὐτοῦ πρὸς ἀποσόβησιν τοῦ κακοῦ. Οὕτω δὲ κατωρθώθη κατὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου ἐκείνου, νὰ τροποποιηθῇ τὸ ἀφορῶν τὸ Ἰδρυμα σχετικὸν ἄρθρον, ὑποχρεωθέντος τοῦ Ἰδρύματος νὰ δίδῃ ἐτησίως ὡς εἰσφορὰν εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον πεντακισχιλίας δραχμὰς.

Ὁ περὶ Ἐνοριῶν Νόμος.

Καὶ ἀπεσοβήθη μὲν τὸ κακὸν τὸ μέγιστον, διὰ τῶν ἐνεργειῶν τῆς συσταθείσης Ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ δὲν κατωρθώθη ἡ ἀπαλλαγὴ αὐτοῦ τελείως, τοῦτο δὲ ἐνίσχυσε τὰς ἐπικρατούσας ἐν τῷ τόπῳ ἰδέας

περὶ αὐθαιρεσιῶν τῶν ἐκαστοτε Κυβερνήσεων, καὶ ἐνεδυνάμωσε τὸν ἀγῶνα περὶ ἀποσπάσεως τοῦ Ἰδρυματος ἐκ τοῦ χαρακτηρισμοῦ ὡς «*Δημοσίου Καταστήματος*» καὶ ἐτόνισε τὰς προσπάθειάς τῶν ἀγωνιζομένων πρὸς ἐπαναφορὰν τοῦ θεσμοῦ τῆς ἐκλογῆς τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπὸ τὴν νήσον. Τὸν ἀγῶνα ἐνίσχυσε ἐτι μᾶλλον ὁ περὶ Ἑνοριῶν Νόμος. Ἐν τῇ αὐτῇ ἀναθεωρητικῇ βουλῇ, ὑπεβλήθη πρὸς ἐπιψήφισιν νομοσχέδιον, φέρον καὶ ἄρθρον, ἐν ᾧ ὠρίζετο ὅτι τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἐν Τήνῳ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἐκλέγουσι τὰ ἐνοριακά συμβούλια τῶν Ὁρθόδοξων ἐνοριῶν τῆς νήσου. Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἐψηφίσθη τότε καὶ ἐγένετο νόμος τοῦ Κράτους. Κατ' ἀρχὴν ὁ νόμος οὗτος δὲν ἦτο δυσμενὴς διὰ τὸν τόπον, διότι ἐπέφερε τὸ ἀγαθὸν ἀποτέλεσμα νὰ ἀποσπάσῃ τὸ Ἰδρυμα ἀπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν διοίκησιν αὐτοῦ εἰς τὸν τόπον, ἐνεῖχεν ὅμως ἄλλα πολλὰ μειονεκτήματα ἐν τῇ ἐκλογῇ καὶ ἐγέννα νέα ζητήματα τὰ ὅποια ἦσαν ἐξ ἴσου ἀποκρουστέα καὶ διὰ τοῦτο τὸ σχετικὸν ἄρθρον τοῦ νόμου τούτου δὲν ἐπρόφθασε νὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν διότι κατὰ τὸ 1914 τῇ εἰσηγήσει τοῦ τότε βουλευτοῦ Τήνου κ. Κ. Ἀλαβάνου ἐψηφίσθη ὁ νόμος 519 περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου ΔΔΔ' «*περὶ τοῦ ἐν Τήνῳ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας*» δι' οὗ ἡ ἐκλογὴ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἀντιτίθεται εἰς τὰ Ὁρθόδοξα Κοινοτικά Συμβούλια τῆς νήσου, καθοριζομένου ἐν αὐτῷ καὶ τοῦ θεσμοῦ τῆς κληρώσεως ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου Σύρου τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐκ τῶν ἐκλεγομένων ὑπὸ τῶν Κοινοτήτων προσώπων. Καὶ οὕτως ἐπετεύχθη ὁ ὕψ' ὅλου τοῦ τόπου ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς μετὰ τὸς αὐτῶν ἀγῶνας. Ἐπίσης ὁ νόμος οὗτος ἔλυσε ἕτερον ἀκανθῶδες ζήτημα πολλάκις ἐνοχλήσαν τὸ Ἰδρυμα, τὸ τοῦ διορισμοῦ τῶν ἱεροψαλτῶν καὶ νεωκόρων, καθ' ὅσον τὸ δικαίωμα τοῦτο ἡμφισβητήθη πολλάκις τῇ Ἐπιτροπῇ ὑπὸ τῶν κατὰ καιροῦς Ἐπισκόπων, καὶ πολλάκις συνέβησαν ἀγῶνες καὶ ἔριδες μεταξὺ Ἱεραρχῶν καὶ τῶν ἐκαστοτε Ἐπιτροπῶν.

Καταχωροῦμεν ἐνταῦθα τὸν νόμον τοῦτον.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου ΔΔΔ'

«*περὶ τοῦ ἐν Τήνῳ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας*».

Νόμος 519.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον Μόνον.

Τὸ ἄρθρον 1 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

«*Τὰ ὀρθόδοξα μέλη ἐκάστου κοινοτικοῦ Συμβουλίου τῆς νήσου Τήνου, συνερχόμενα ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰουλίου ἐκάστου δευτέρου ἔτους ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς πρώτης κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἐπιτροπῆς ἐκλέγουσι διὰ μυστικῆς διὰ ψηφοδελτίων ψηφοφορίας δύο ἐκ τῶν μελῶν τῆς Κοινότητος, τῶν μονίμως οἰκούντων ἐν αὐτῇ, πλὴν τῶν τοῦ Κοινοτικοῦ συμβουλίου τῆς πόλεως Τήνου ἐκλέγοντος δέκα μέλη, ὧν τὰ τρία δύνανται νὰ εἴνε ἐκ τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου, ὅπως ἀποτελεσθῇ ἐκ τούτων κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἁρθροῦ 2 ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας. Β. Διάταγμα ἐκδοθησόμενον ἐφάπαξ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως θέλει κανονίσει τὰ τῆς λειτουργίας τῆς ἐκλογῆς ἐν γένει.*

Τὸ ἄρθρον 2 τροποποιεῖται οὕτως :

Τὰ πρακτικά τῆς ἐκλογῆς ὑποβαλλόμενα ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ὑπὸ τῶν κοινοτικῶν συμβουλίων εἰς τὸν Εἰρηνοδίκην Τήνου, διαβιβάζονται ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν, ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, τὸ δὲ Πρωτοδικεῖον, κατὰ τὴν πρώτην δημοσίαν συνεδρίαν ἐκλέγει διὰ κλήρου πέντε ἐκ τῶν ἐκλεγέντων ὑπὸ τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου τῆς πόλεως Τήνου, δι' ἐτέρας δὲ κληρώσεως ἐπὶ ἐκ τῶν ἐκλεγέντων ὑπὸ τῶν λοιπῶν Ὁρθόδοξων Κοινοτικῶν Συμβουλίων τῆς νήσου. Τὰ οὕτω κληρωθέντα πέντε μέλη ἐκ τῆς πόλεως Τήνου, καὶ τὰ πρῶτα κατὰ σειρὰν κληρωθέντα ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου δύο μέλη ἐκ τῶν λοιπῶν Κοινοτήτων τῆς νήσου, ἀποτελοῦν τὴν διοικοῦσαν τὸ ἱερὸν Ἰδρυμα ἐπιτροπὴν. Τὰ δὲ κληρωθέντα πέντε μέλη ἀποτελοῦν τὰ ἀναπληρωτικά μέλη.

Ἐν περιπτώσει μὴ ἀποδοχῆς τῆς θέσεως ἐντὸς διμήνου, θανάτου, παραιτήσεως, ἀπουσίας ἐπὶ διμήνον ἐκ τῶν συνεδριάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς κυρίου τινὸς μέλους αὐτῆς, ἀντικαθίσταται τοῦτο διὰ τὸν ὑπολειπόμενον χρόνον τῆς ὑπηρεσίας του, διὰ τῶν ἀναπληρωτικῶν μελῶν κατὰ σειρὰν τῆς κληρώσεως τῶν.

Τὸ ἄρθρον 3 τροποποιεῖται οὕτω :

«*Ἡ διάρκεια τῆς Ἐπιτροπῆς εἶνε διετής.*

Τὸ ἄρθρον 4 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

«*Ἡ ἐκλεγείσα ἐπιτροπὴ ἀναλαμβάνει τὰ καθήκοντα αὐτῆς τὴν πρώτην τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου, κατὰ τὴν πρώτην δὲ συνεδρίαν, ἐκλέγει διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας τὸν Πρόεδρον αὐτῆς. Τὸν Πρόεδρον κωλυόμενον ἀναπληροῦ τὸ πρῶτον κατὰ τάξιν κληρώσεως μέλος τῆς ἐπιτροπῆς. Πάντας δὲ τοὺς ἐν τῷ Ναῷ καὶ τῷ Ἰδρυματι*

ὑπηρετοῦντας καὶ μισθοδοτούμενους ἢ μὴ ἐκ τοῦ ταμείου, διορίζει καὶ παύει ἡ Ἐπιτροπὴ, πλὴν τῶν ἱερέων καὶ ἱεροδιακόνων, διοριζομένων ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου.

Ὁ Γραμματεὺς καὶ ὁ Ταμίας τοῦ Ἱδρύματος διορίζονται παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, κατὰ τὰ ἐν τῷ Ὁργανισμῷ τοῦ Ἱδρύματος ἀναγραφόμενα.

Τὸ ἄρθρον 5 ἀντικαθίσταται διὰ τῶν ἑξῆς :

« Ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς κατὰ τὸν παρόντα νόμον Ἐπιτροπῆς, αὕτη θέλει συντάξει νέον Ὁργανισμὸν τοῦ Ἱδρύματος καὶ ὑποβάλλει αὐτὸν πρὸς ἔγκρισιν πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, δυνάμενον καὶ νὰ τροποποιήσῃ αὐτόν. Διὰ τοῦ ὁργανισμοῦ τούτου θέλουσι κανονισθῇ καὶ ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ μισθοδοσία τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τοῦ Ναοῦ.

Προστίθεται ἄρθρον 6ον.

Μέχρι τῆς κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἐκλογῆς καὶ ἐγκαταστάσεως τῆς διοικήσεως Ἐπιτροπῆς, τὸ Ἱερόν Ἰδρυμα θέλει διοικεῖσθαι ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1915 ὑπὸ τῶν ὀρκισθησμένων μελῶν τῆς ἐκλεγείσης Ἐπιτροπῆς, μετὰ τῶν ὑφισταμένων τοιούτων τῆς παλαιᾶς Ἐπιτροπῆς.

Προστίθεται ἄρθρον 7ον.

« Καταργεῖται ἡ τελευταία παράγραφος τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου ΓΦΨΤ' (1910) περὶ ἐνοριῶν, ὡς καὶ πᾶσα ἐτέρα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον. »

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Δεκεμβρίου 1914.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β.

Ὁ Ὑπουργὸς
Ι. Α. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Δεκεμβρίου 1914.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς
Κ. Α. ΡΑΚΤΙΒΑΝ

Ὁ Νόμος ἐν τῇ ἐφαρμογῇ του.

Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἀνωτέρω νόμου, ἡ εὐχαρίστησις ἐν τῇ νήσῳ ὑπῆρξε μεγάλη, διότι πάντες ἐπανεῖδον τὴν διοίκησιν τοῦ Ἱδρύματος ἐπανερχομένην εἰς τὸν τόπον διὰ τῆς ἐκλογῆς τῶν Ἐπιτρόπων ὑπὸ τῶν Κοινοτικῶν Συμβουλίων, καὶ πρὸ παντὸς διότι

ἀπηλήφθη ὁ χαρακτηρισμὸς « Δημόσιον Κατάστημα ». Ἐπεὶ θὰ ἐφηρμοζέτο ἐν τῇ ἐκλογῇ τῆς Ἐπιτροπῆς τὸ σύστημα τῆς κληρώσεως, ὅπερ ἐθεωρεῖτο ἐν τῷ τόπῳ ὡς τὸ μόνον μέσον τῆς ἀμερολήπτου διοικήσεως τοῦ Ἱδρύματος καὶ τῆς ὅλως ἀνεπηρέαστου ἀπὸ πάσης ἐπιδράσεως τρίτων.

Συμφώνως λοιπὸν πρὸς τὸν ἀνωτέρω νόμον ἐγένετο καὶ ἡ ἐκλογὴ διὰ πρώτην φορὰν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ 1915 καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐκείνη ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά της, ἀλλ' ἂν ἐν τῇ θεωρίᾳ ἢ ὡς πανάκεια θεωρουμένη κλήρωσις τῶν μελῶν ἐφαίνετο ἐπιτυχής, ἐν τῇ ἐφαρμογῇ ἀπεδείχθη λίαν ἄστοχος, διότι ἡ κλήρωσις ἔφερεν εἰς συνεργασίαν πρόσωπα ἀνόμοια καὶ λόγῳ μορφώσεως καὶ λόγῳ θέσεως καὶ περιουσίας, ἀκόμη δὲ καὶ πρόσωπα κατοικοῦντα ἐν τοῖς χωρίοις καὶ μὴ δυνάμενα νὰ κατέρχωνται καθ' ἡμέραν εἰς τὴν πόλιν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων των, καὶ συνεπῶς ἡ διοίκησις αὐτοῦ ἐχώλαινεν συνεπείᾳ τῆς ἐν τοῖς χωρίοις παραμονῆς πολλῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς. Τὸ σύστημα λοιπὸν τοῦτο κατεδικάσθη ἐν τῷ τόπῳ καὶ ἐπεξητεῖτο ἡ βελτίωσις αὐτοῦ. Τούτου ἕνεκα τῇ εἰσηγήσει πάλιν τοῦ αὐτοῦ βουλευτοῦ κ. Ἀλαβάνου ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὁ νόμος 2241 ὅστις ἔφερε τὴν ἐκλογὴν εἰς χεῖρας τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου Τήνου, τοῦ μόνου νομίμου δικαιοῦχου, ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ οἰκίου εἶχεν ἀφαιρεθῇ ὅλως ἀδίκως τὸ κεκτημένον ὑπὸ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων δικαίωμα του τοῦτο. Ἐκτοτε δι' αὐτοῦ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκλογὴν τῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ διὰ τοῦ καταστατικοῦ τοῦ 1888 ὅσον ἀφορᾷ τὸ διαχειριστικὸν καὶ λογιστικόν, καὶ τὸν τρόπον τῆς διοικήσεως, διοικεῖται τοῦτο μέχρι σήμερον. Τὸν νόμον τοῦτον καταχωροῦμεν ἐνταῦθα.

Νόμος 2241.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 519.

« Περὶ τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας. »

(Ἀριθ. Ἐφημ. Κυβερνήσεως 148 τεύχος Α'.
24 Ἰουνίου (3 Ἰουλίου) 1920.

Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου 519 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

« Τὰ ὀρθόδοξα μέλη τοῦ κοινοτικοῦ Συμβουλίου τῆς πόλεως Τήνου, συνερχόμενα ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰουνίου ἐκάστου τρίτου ἔτους ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς πρώτης κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἐπιτροπῆς ἐκλέγουσι διὰ μυστικῆς διὰ ψηφοδελτίων ψηφοφορίας 14 Τηνίους πολίτας μονίμως κατοικοῦντας ἐν τῇ νήσῳ Τήνῳ, ὅπως ἀποτελεσθῇ ἐκ τούτων κατὰ τοὺς δρους τοῦ ἄρθρου 2 ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας. »

Τὸ ἄρθρον 2 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

« Τὰ πρακτικὰ τῆς ἐκλογῆς ὑποβάλλονται ἐντὸς δύο ἡμερῶν ὑπὸ

τοῦ Προέδρου τῆς κοινότητος τῆς πόλεως Τήνου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ὅπερ ἐκ τῶν οὕτως ἐκλεγέντων διορίζει διὰ Β. Διατάγματος 5 μὲν τακτικά μὲλη, 2 δὲ ἀναπληρωτικά ἄτινα ἀποτελοῦσι τὴν διοικοῦσαν τὸ ἱερὸν Ἰδρυμα ἐπιτροπὴν. Ἐν περιπτώσει μὴ ἀποδοχῆς τῆς θέσεως ἐντὸς τριμήνου, θανάτου, παραιτήσεως ἢ νομικῆς ἀνικανότητος τακτικοῦ τινος μέλους αὐτῆς, ἀντικαθίσταται τοῦτο διὰ τῶν ἀναπληρωτικῶν μελῶν κατὰ σειρὰν τοῦ διορισμοῦ του.

Τὸ ἄρθρον 3 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς: Ἡ διορισθεῖσα Ἐπιτροπὴ ἀναλαμβάνει τὰ καθήκοντά της τὴν 1ην Αὐγούστου. Τῆς ἐπιτροπῆς προεδρεύει κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου τὸ προτεταγμένον τῶν ἄλλων μελῶν εἰς τὸ περὶ διορισμοῦ διάταγμα, τοῦτο δὲ κωλυομένου, τὸ ἐν τῷ Διατάγματι τοῦ διορισμοῦ ἐπόμενον μέλος καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς:

Πάντας τοὺς ἐν τῷ ναῷ καὶ ἱδρύματι ὑπηρετοῦντας μισθοδοτούμενους ἢ μὴ διορίζει καὶ παύει ἡ Ἐπιτροπὴ, πλὴν τῶν ἱερέων καὶ ἱεροδιακόνων, διοριζομένων ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου, καὶ τοῦ γραμματέως καὶ ταμίου, διοριζομένων παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, κατὰ τὰ ἐν τῷ Ὁργανισμῷ τοῦ Ἰδρύματος ἀναγραφόμενα. Τὰ ἄρθρα 5 καὶ 6 καταργοῦνται. — Καταργεῖται ἡ τελευταία παράγραφος τοῦ ἁρθρου 6 τοῦ νόμου ΙΦΨ' (1910) περὶ ἐνοριῶν ὡς καὶ πᾶσα ἑτέρα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον, διατηροῦνται δὲ ἐν ἰσχύϊ αἱ λοιπαὶ διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος ὁργανισμοῦ τῆς 19 Δεκεμβρίου 1888.

Προνόμια

τοῦ Ἱεροῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας Ἰδρύματος.

Τὸ Ἱερὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας Ἰδρυμα, διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, πρὸς ὃ ὑποβάλλεται πᾶσα πράξις τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτοῦ πρὸς ἐγκρίσιν, καὶ παρὰ τοῦ ὁποίου ὑποβαλλόμενος ἐγκρίνεται ὁ ἐτήσιος τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων προϋπολογισμὸς αὐτοῦ, ὡς καὶ πᾶσα ἑκτακτος πίστωσις, εἴτε πράξις πρὸς κατασκευὴν ἔργου τινος ἐν αὐτῷ, ἀλλ' οὐδὲν δικαίωμα ἔχει τὸ Ὑπουργεῖον νὰ αὐξήσῃ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ κονδυλία, εἴτε νὰ ἀναγράψῃ ἐν αὐτῷ τοιαῦτα μὴ ἐψηφισμένα ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἰδίας κατακεχωρημένα ἐν αὐτῷ. Τὸ δικαίωμα τοῦτο χορηγεῖται εἰς τὸ Ἰδρυμα ὑπ' αὐτοῦ τοῦ καταστατικοῦ του, κυρωθέντος ὑπὸ τῆς Βουλῆς διὰ τοῦ προσηγουμένου νόμου 2241, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν νόμων τῶν διεπόντων αὐτό. Καὶ ἐγένοντο μὲν ἐν τῇ ροῇ τοῦ ἑκατονταετοῦς βίου τοῦ Ἰδρύματος, ὑπὸ τινων κατὰ καιροῦς Ὑπουργῶν, προσπάθειαι πρὸς ἐγγραφὴν ἐν τοῖς προϋπολογισμοῖς κονδυλίων μὴ ἐψηφισμένων ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ

Ἰδρύματος, ἀλλ' αἱ ἐκάστοτε ἐπιτροπαὶ εἰς τὰς τοιαύτας ἀποπείρας, καταπατήσεως τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν καὶ τοῦ Ἰδρύματος, ἀντέταξαν ἐπίμονον ἄρνησιν, προβαλοῦσαι τοὺς νόμους τοὺς διέποντας τὸ Ἰδρυμα. Κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1922 ὁ τότε Ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ἐνέγραψε εἰς τὸν ὑπὸ τὴν ἐγκρίσιν αὐτοῦ προϋπολογισμὸν τοῦ ἔτους τούτου, διάφορα ποσὰ 60 χιλιάδων δραμῶν διὰ καταστήματα ἔξω τοῦ τόπου κείμενα, ἢ Ἐπιτροπὴ ὅμως ἀντέταξεν ἐπίμονον ἄρνησιν, ἀμφισβητήσασα τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τὸν Ὑπουργόν, τῆς ἀνευ δηλαδὴ ἐπιψηφίσεως αὐτῶν ἐγγραφὴν κονδυλίων ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, ἀρνηθεῖσα συγχρόνως τὴν πληρωμὴν τῶν ἐν λόγῳ κονδυλίων. Ἐπειδὴ δὲ τὸ Ὑπουργεῖον ἀπήτησε τὴν πληρωμὴν δι' ἐγγράφου αὐστηροῦ, ἢ Ἐπιτροπὴ συνελθοῦσα ἐν συνεδριάσει συνέταξε καὶ ὑπέβαλεν εἰς ἀπάντησιν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον, τὴν ὑπ' ἀριθ. 41 πράξιν αὐτῆς. Ἐν τῇ πράξει ταύτῃ εὐρίσκομεν κατακεχωρημένην τὴν τότε διαταγὴν τοῦ Ὑπουργείου, ἐπιτάσσουσαν τὴν πληρωμὴν τῶν κονδυλίων ἐκείνων, καὶ ἀκολουθεῖ ὑπόμνημα τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον, ἐν ᾧ σαφηνίζεται ἡ θέσις τοῦ Ἰδρύματος, διεπομένου ὑπὸ ἰδιαίτερων νόμων καὶ Διαταγμάτων, καὶ ἐκτίθενται οἱ λόγοι δι' οὓς ἡ Ἐπιτροπὴ ἀρνεῖται τὴν πληρωμὴν τῶν ἐν λόγῳ ποσῶν, οὐχὶ ἐκκατῆς προθέσεως, ἀλλὰ διότι δὲν ἐπιτρέπουσιν αὐτῇ τοῦτο οἱ νόμοι οἱ διέποντες καὶ δυνάμει τῶν ὁποίων διοικεῖται τὸ Ἰδρυμα.

Κατόπιν τῆς πράξεως ταύτης ὑποβληθείσης εἰς τὸ Ὑπουργεῖον εἰς ἀπάντησιν τῆς διαταγῆς αὐτοῦ, τὸ Ὑπουργεῖον ἀνεγνώρισε τὸ βάσιμον καὶ τὸ νόμιμον τῆς ἀρνήσεως τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἔπαινε ἀπαιτοῦν τὴν πληρωμὴν τῶν ἐν λόγῳ ποσῶν, ἀναγνωρίσαν ὅτι μόνον ἡ ὑπόλογος Ἐπιτροπὴ ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐγγραφῆς κονδυλίων ἐν τῷ προϋπολογισμῷ καὶ οὐδεὶς ἕτερος. Ἐλαβε δὲ πέρας ἡ ἀμφισβήτησις δικαιωμάτων ἀπαραγράπτων τοῦ Ἰδρύματος, πολλάκις εἰς τὴν ροὴν τοῦ χρόνου λαβοῦσα χώραν. Ἡ δὲ ἐπιτροπὴ τοῦ Ἰδρύματος λαβοῦσα γνῶσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Ὑπουργείου καὶ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν δικαίων αὐτῆς, ἔσπευσε νὰ συντάξῃ πρακτικόν, τὸ ὁποῖον τυπωθὲν ἀνηρτήθη εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν γραφείων αὐτῆς, ἵνα ἔχωσι τοῦτο ὑπ' ὄψιν τὰ ἐκάστοτε μὲλη τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ ὁποίου δέον νὰ δρῶσιν αἱ ἐπιτροπαὶ περιφρουροῦσαι τὰ δικαιώματα τοῦ Ἰδρύματος. Τὸ ἐν λόγῳ πρακτικὸν καταχωροῦμεν ἐνταῦθα ἔχον οὕτω:

Ἱερὰ παρακαταθήκη τῶν Τηνίων.

«*Νόμοι καὶ Ὁργανισμοὶ διέποντες τὸ Ἱερὸν τῆς Τήνου Προσκύνημα*».

1ον) Ὁ ἐν Τήνῳ Ἱερὸς Ναὸς τῆς Εὐαγγελιστρίας δὲν εἶνε οὔτε

Ἑνοριακός, οὔτε Μονή, ἀλλὰ Προσκύνημα τῶν ἀπανταχοῦ Ὁρθοδόξων.

2ον) Τὸ ἰδιόρρυθμον τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας περιφρουρεῖται :

α') Διὰ τῆς Διαθήκης τῶν κτητόρων συνταχθείσης τὴν 2αν Ἰανουαρίου 1825 καὶ ἐπιτασσούσης, ὅτι τὰ πάντα ἀπορρέουσιν ἐκ τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπευθύνου διὰ τὴν διοίκησιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καὶ Ἰδρύματος τοποθετημένης ἐντὸς τοῦ ἀποθεματικοῦ Ταμείου, ὅτι οἱ ὑπάλληλοι, ψάλται, νεωκόροι κ.τ.λ. διορίζονται καὶ παύονται παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς ἣν καὶ ὀφείλουσι νὰ ὑπακούωσιν οὗτοι.

β') Διὰ Β. Διατάγματος τοῦ 1835 ὁργανισμοῦ τῆς 7ης Ἀπριλίου 1851 διαρρυθμισθέντος διὰ τοῦ ὁργανισμοῦ τῆς 19ης Δεκεμβρίου 1888 περιβληθέντος διὰ τοῦ κύρους τοῦ Νόμου περὶ ἐνοριῶν τοῦ 1910 ὅστις σαφῶς χαρακτηρίζει τὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας ὡς μὴ ἐνοριακόν διὰ τῶν νόμων ΑΔΔ' ἀριθ. 4034 τοῦ 1912, 513 τοῦ 1914, 2241 τοῦ 1920, δι' ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀριθ. 58 τμήμα Β', τοῦ 1913 καὶ ἀριθ. 62 τμήμα Β' τοῦ 1914.

3ον) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Εὐαγγελιστρίας, ὑπάγεται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν δημοσίων ὑπολόγων καὶ ἐφαρμόζονται κατ' αὐτῆς αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 153 καὶ 156 περὶ δημοσίου λογιστικοῦ.

4ον) Ἀπαγορεύονται αἱ πληρωμαὶ μισθῶν κατ' ὑπέρβασιν τῶν Ὁργανικῶν νόμων, ἐπιμισθίων, προσωπικῶν ἀμοιβῶν καὶ ἀποζημιώσεων μὴ στηριζομένων ἐπὶ νόμου καὶ ἂν ἀνεγράφη ἐν τῷ προϋπολογισμῷ πίστωσις. Ἐπίσης ἀπαγορεύεται ἡ χορηγία βοηθημάτων εἰς Δήμους, Κοινότητας καὶ Σωματεῖα ἄνευ ἐιδικοῦ νόμου. (Νόμος ΓΤΟΔ' 3374).

5ον) Αἱ ἐκάστοτε ἐπιτροπαὶ δέον νὰ λαμβάνωσι γνῶσιν τῶν πρακτικῶν (ἀριθ. 41 καὶ 63) τοῦ 1923 περιλαμβανόντων ὑπόμνημα τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Τὸ ἀρθρον 94 τοῦ ἀπὸ 17 Δεκεμβρίου 1923 Νομοθ. Διατάγματος τὸ τροποποιῶν τὸν νόμον περὶ ἐνοριῶν ἀναφέρει : «Ὁ ἐν Τήνῳ Ναὸς τῆς Εὐαγγελιστρίας διέπεται δι' ἐιδικοῦ νόμου καὶ κανονισμοῦ.

*Ἐν Τήνῳ Δεκέμβριος 1923.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς
ΙΑΚΩΒΟΣ ΜΑΥΡΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΚΟΥΛΛΑΣ

Τὰ Μέλη

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΓΑΦΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΙΣΑΡ
ΜΗΝΑΣ ΑΡΜΑΚΟΛΛΑΣ
ΜΑΤΘΑΙΟΣ ΑΡΚΑΔΙΔΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΛΑΒΑΝΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΕΙΑΝΟΣ

Κατὰ τὸ 1923 ἡ Ἱεραρχία τοῦ Κράτους, συντάσσουσα νέον περὶ ἐνοριῶν νόμον, ἐζήτησε νὰ συμπεριλάβῃ ἐν αὐτῷ καὶ τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτοῦ πληροφορηθεῖσα τὴν πρόθεσιν ταύτην τῆς Ἱεραρχίας, καὶ τὴν γενομένην ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου συζήτησιν, προέβη ἀμέσως εἰς τὴν σύνταξιν ὑπομνήματος ὅπερ ὑπέβαλε πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς τότε Κυβερνήσεως, ἐν ᾧ ἐξιστοροῦσα τὰ δικαιώματα τοῦ Ἰδρύματος, ἐζήτηι τὴν ὑποστήριξιν αὐτοῦ καὶ τῶν δικαιωμάτων του, ἀπέναντι τῆς μελετωμένης ταύτης ὑπαγωγῆς.

Τὸ ὑπόμνημα τοῦτο καταχωροῦμεν ὅδε.

Ὑπόμνημα τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ
Ἰδρύματος τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Κύριε Πρόεδρε,

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ἰδρύματος τῆς Εὐαγγελιστρίας, λαμβάνει τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλλῃ Ὑμῖν ὑπόμνημα σχετιζόμενον μὲ τὴν διοίκησιν ἐν γένει τοῦ Πανελληνίου Ναοῦ.

Τὸ ἐν Τήνῳ Ἱερὸν Ἰδρυμα δὲν εἶνε οὔτε Μονὴ οὔτε καὶ ἐνοριακὸς Ναός. Τὸ ἐν Τήνῳ Ἱερὸν τοῦτο Προσκύνημα διοικούμενον παρ' Ἐπιτροπῆς ἐκ Τηνίων πολιτῶν, ἐκλεγομένων παρὰ τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Τήνου καὶ διοριζομένων παρὰ τοῦ Σεβ. ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργείου, ἀποτελεῖ Ἰδρυμα ἰδιόρρυθμον διεπόμενον δι' ἰδίου Ὁργανισμοῦ καὶ δι' ἰδίων νόμων, ἀσχέτων ὅλως πρὸς τοὺς νόμους οἱ ὅποιοι διέπουν τοὺς ἐνοριακοὺς ναοὺς καὶ τὰς Μονὰς τοῦ Κράτους. Κατὰ τοὺς νόμους τούτους τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα τῆς Τήνου χαρακτηρίζεται «ὡς προσκύνημα τῶν ἀπανταχοῦ Ὁρθοδόξων» (Βασιλ. Διάταγμα τοῦ 1835) καὶ ὡς «Δημόσιον Κατάστημα» (ἀρθρον 1ον τοῦ ἀπὸ 19 Δεκεμβρίου 1888 ὁργανισμοῦ αὐτοῦ) οἱ δὲ διοικοῦντες αὐτὸ Ἐπίτροποι ὑπάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν δημοσίων ὑπολόγων, ἐφαρμοζομένων κατ' αὐτῶν ἐν περιπτώσει κακῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας τῶν ἀρθρῶν 153 καὶ 156 τοῦ Νόμου περὶ Δημοσίου Λογιστικοῦ, ἀρθρον 1ον Νόμος ΑΧΘ' τοῦ 1887).

Ἡ προσωνυμία τοῦ Προσκυνηματος τούτου τῆς Τήνου ὡς «Ἰδρύματος» ἐμφαίνει ὅτι διέπεται τοῦτο ἀπὸ τοὺς γενικοὺς κανόνας τῶν Ἰδρυμάτων καὶ τῶν ἀφορουσῶν αὐτὸ διατάξεων. Κατὰ τοὺς κανόνας τούτους περὶ ἰδρυμάτων, ὑπὲρ πᾶν ἄλλο εἶνε σεβαστὴ ἡ θέλησις τοῦ συνιστῶντος τὸ Ἰδρυμα καὶ τῶν ἰδιοκτητῶν αὐτοῦ.

Καὶ ἰδιόκτητον εἶνε τὸ ἐν Τήνῳ Ἱερὸν Προσκύνημα καὶ ἡ Διὰ τὴν τῶν ἰδρυτῶν καὶ κτητόρων τῆς 2ας Ἰανουαρίου 1825 σαφῶς

διατυπώνει την αρχήν της αποχής από της αναμίξεως εις τὰ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυμάτος, παντὸς τρίτου, εἴτε κληρικοῦ, εἴτε λαϊκοῦ, ἐκτὸς τῶν ἐκαστοτε ἐπιτρόπων αὐτοῦ. Τὴν διάκρισιν ταύτην ἐσεβάσθη καὶ τὸ νεοσυνληχθὲν τότε Κράτος, διὰν ἐπελήφθη τοῦτο τῆς διαρρυθμίσεως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων.

Τῷ ὄντι διὰ τοῦ Βασ. Διατάγματος τοῦ 1835 (ἐπέχοντος ἰσχὺν Νόμου) τοὺς μὲν ἐν γένει Ναοὺς καθώρισε εἰς Δημοτικοὺς ναοὺς, ἱερὰς μονὰς, καὶ ἰδιωτικοὺς ναοὺς, περὶ δὲ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυμάτος τῆς Εὐαγγελιστρίας Τήνου, ἰδιαιτέραν ποιεῖται μνείαν χαρακτηρίζον τοῦτο ὡς «Προσκύνημα τῶν ἀπανταχοῦ Ὁρθοδόξων» καὶ διακρίνον αὐτὸ τῶν λοιπῶν Ναῶν καὶ Μονῶν. Ἡ διάκρισις δὲ αὕτη σαφῶς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ τρόπου τοῦ τε διορισμοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς δροκομωσίας αὐτῆς, λαμβανούσης χώραν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου καὶ ἐντὸς τοῦ Ναοῦ, καὶ τῆς ἐν γένει διοικήσεως αὐτοῦ, ὡς λ. χ. τοῦ διορισμοῦ ἀπ' εὐθείας παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Ταμίου καὶ τοῦ Γραμματέως, ὅστις ἐπέχει καὶ θέσιν Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ, τῆς συντάξεως τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἀπολογισμοῦ, ἥτις διαφέρει τοῦ τρόπου καθ' ὃν συντάσσονται καὶ ἐγκρίνονται οἱ προϋπολογισμοὶ καὶ ἀπολογισμοὶ τῶν λοιπῶν ἐν γένει Ναῶν.

Τὸ ἰδιόρρυθμον τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Προσκυνημάτων τὸ διακρίνουσι καὶ αὐτὰ αἱ διατάξεις νόμων, οἵτινες ἀφορῶσι τοὺς Ναοὺς καὶ τὰς Μονὰς. Αὐτὸς λ. χ. ὁ περὶ ἐνοριακῶν νόμος ποιεῖται εἰδικὴν καὶ ρητὴν μνείαν περὶ τοῦ ἐν Τήνῳ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας ἀναγνωρίζων καθ' ὅλα τὸν διέποντα τὸ Ἱερ. Ἰδρυμα Ὁργανισμὸν τοῦ 1888 καὶ μόνον δι' εἰδικῆς διατάξεως μὴ θιγούσης ποσῶς τὰ δικαιώματα τῆς νήσου ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυμάτος, μεταρρυθμίζει τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς τῆς Ἐπιτροπῆς. Νεώτεροι νόμοι ρυθμίζοντες καὶ οὗτοι μόνον τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς τῆς ἐπιτροπῆς ὡς λ. χ. ὁ ΔΔΔ' (ἀριθ. 4034—1912, 513, 2241 τοῦ 1920 ἐσεβάσθησαν τὸν διέποντα τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα ὁργανισμὸν, ἀναγνωρισθέντος οὕτω τοῦ ἀναμφισβητήτου δικαιώματος, ὅτι τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα τῆς Τήνου δὲν εἶνε οὔτε Μονὴ οὔτε ἐνοριακὸς Ναός.

Ποῖα τὰ νόμιμα ὅρια
τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυμάτος ἔναντι τῶν Φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων, Κοινοτήτων καὶ Γεν. Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου.

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα, διοικούμενον δι' ἰδίων διατάξεων, δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐξέλθῃ τῶν ὁρίων τῶν διατάξεων τούτων, ὡς πρὸς τὴν διοίκησιν αὐτοῦ, καὶ ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν τῶν χρηματικῶν του πόρων, ἐκτὸς ἂν εἰδικὸς νόμος

ἐπεκτείνει τὰς γενικὰς περὶ ναῶν καὶ μονῶν διατάξεις τοῦ νόμου 1245 καὶ ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυμάτος. Ἀλλὰ τότε θὰ ἀντίκρουε ὅχι μόνον σωρεῖαν ὅλην νόμων σεβασθέντων τὰ δικαιώματα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, τὰ ἀπορρέοντα ἐκ τῶν πολλαπλῶν αὐτοῦ υποχρεώσεων καὶ πρὸς τὴν νήσον, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς προσκυνητάς, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν θέλησιν τῶν κητόρων τοῦ Ναοῦ, οἵτινες ἐκκληροδότησαν τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα εἰς τὴν νήσον καὶ διέγραψαν διὰ διαθήκης τὴν θέλησιν αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἐν γένει διοικήσεως αὐτοῦ. Ἐπὶ τῶν δεδομένων τούτων στηριζόμεναι αἱ ἐκαστοτε Ἐπιτροπαὶ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυμάτος, ἡρνήθησαν τὴν καταβολὴν κονδολίων ἀναγραφέντων ὑπὸ τῶν προϋσταμένων Ἀρχῶν, παρ' ὅλων τὸν σεβασμὸν, ὃν πάντοτε ἐπέδειξαν πρὸς ταύτας. Ἠρνήθησαν δὲ διότι δὲν εἶχον δικαίωμα νὰ πράξουν ἄλλως, διότι ἐκωλύοντο νὰ τὸ πράξουν καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Νόμου ΓΤΟΔ' (3374) ἀρθρον 10 ρητῶς ἀναφέροντος: «Ἀπαγορεύεται ἡ πληρωμὴ μισθῶν καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὁργανικῶν νόμων, ἐπιμισθίων, προσωπικῶν ἀμοιβῶν καὶ ἀποζημιώσεων μὴ στηριζόμενων ἐπὶ Νόμου καὶ ἂν ἀνεγράφη ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἢ πρὸς τοῦτο πίστωσις.

Ἐπίσης ἀπαγορεύεται ἡ χορηγία βοηθημάτων εἰς Δήμους καὶ Κοινότητας καὶ Σωματεῖα ἄνευ εἰδικοῦ νόμου.

Εἰς τοῦτο δὲ ὀφείλεται ἡ μὴ καταβολὴ τοῦ παρὰ τοῦ κ. Νομάρχου Κυκλάδων ἐγγραφέντος ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυμάτος ὑπὲρ τοῦ Φιλανθρωπικοῦ Σωματείου Ἑρμοπολέως καὶ ἐγκριθέντος ὑπὸ τοῦ Σεβ. ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργείου. Ὅτι δὲ δὲν ὑπάρχει ἐκ μέρους τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς τις ἀλλὰ παρὰ μόνον ἡ νόμιμος ἀποδεικνύεται σαφέστερον καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἡρνήθη διὰ τὸ ἴδιον νομικὸν κώλυμα νὰ καταβάλῃ τὸ ἀναγραφέν ὑπὸ τοῦ κ. Νομάρχου κονδύλιον ὑπὲρ αὐτῆς τῆς ἀπόρου Κοινότητος Τήνου, ἥτις οὐσιαστικῶς ἀποτελεῖ δύναται νὰ εἴπῃ τις ἐν καὶ τὸ αὐτὸ Ἰδρυμα, διότι ὡς γνωστὸν τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα τροφοδοτεῖ τὴν Κοινότητα (Ὑδραγωγεῖα, φωτισμὸν, νεκροταφεῖον, καθαριότητα πόλεως κτλ.) πάντως ἐντὸς τῶν ἀναγεγραμμένων ὑπὸ τοῦ ὁργανισμοῦ νομίμων ὁρίων.

Ἀλλ' οὔτε θὰ ἐδικαιοῦτο τις νὰ ἀμφισβητήσῃ τὰς ἀγαθοεργούς βλέψεις τοῦ Πανελληνίου τούτου Ναοῦ, ὅστις ὡς κωρωνίδα ἐνέγραψεν ἐπὶ τοῦ ἀετώματος αὐτοῦ τὴν φιλανθρωπίαν. Εἰς τὴν πρώτην σειρὰν τῶν φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων, δύναται νὰ καταλεχθῇ τοῦτο, ὡς ἀναγράφον ἐν τῷ ἐτησίῳ προϋπολογισμῷ αὐτοῦ ἀπόρων, ἐλεῶν (ἀρθρον 19 § στ'. ὁργανισμοῦ) κονδύλιον ἱατροῦ ἀπόρων, ἐντοπίων καὶ ξένων, φαρμάκων δι' ἐνδεεῖς, χρηματικὴν ἀρωγὴν καλογραιῶν Μονῆς Κεχροβουνίου, ἐνίσχυσιν ὑποτρόφων πρὸς σπουδὴν ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλοδαπῇ νέων (εἰς τοῦτο ἡ ἐμφάνισις τοῦ

Γκίξη, τοῦ Ἀντρέα, τοῦ Χαλεπᾶ, τοῦ Σώχου, τοῦ Φίλιππού, τοῦ Λαμπάκη καὶ ἄλλων), κονδυλίον διὰ ναύλους ἀπόρων, δι' ἀγορὰν βιβλίων ἀπόρων μαθητῶν κτλ.

Διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους ἡ Ἐπιτροπὴ ἠρνήθη νὰ καταβάλλῃ ὑπὲρ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Γραφείου Ἑρμουπόλεως ποσὸν ἀναγραφῆν ὑπὸ τοῦ Σ. ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργείου, αἰτήσῃ τοῦ Γεν. Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου, ὡς ἀποτελοῦν εἰσφορὰν εἰς τὴν ὑποχρεοῦται τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα ἐκ τοῦ νόμου 1245.

Ἐπιτραπήτω ἡμῖν κ. Πρόεδρε νὰ φρονῶμεν ὅτι εὐρίσκεται ἐν τῷ ἀδίκῳ τῷ Γεν. Ἐκκλησιαστικῷ Ταμείῳ. Ὁ νόμος 1245 τῷ ὄντι διὰ τοῦ ἄρθρου 3 ἐπιτάσσει «Πρὸς κάλυψιν τῶν ἐξόδων τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Γραφείου ἐν ἐκάστη Μητροπόλει καταβάλλεται ὑπὸ τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ μονῶν ἐτήσιον ποσὸν ἀνάλογον. Ἀλλὰ νομίζομεν, ὅτι σαφῶς ἀπεδείξαμεν ἀνωτέρω ὅτι τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα, δὲν ἀποτελεῖ οὔτε Μονήν, οὔτε ἐνοριακὸν Ναόν, ἀλλ' ἐπαναλαμβάνομεν αὐτοτελὲς Ἰδρυμα, διοικούμενον, ὑπὸ τοῦ Ὁργανισμοῦ τῆς 1ης Ἀπριλίου τοῦ 1851 καὶ εἶτα τοῦ 1888 ἀναγνωρισθέντων διὰ νόμου καὶ ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου (ἀριθ. 58 τοῦ 1913 Β'. Τμήμα) καὶ διὰ τῶν ὁποίων ὁργανισμῶν χαρακτηρίζεται ὁ Πανελλήνιος Ναός, ὅχι ὡς ἐνοριακός, οὔτε ὡς Μονή, ἀλλ' ὡς Δημόσιον Κατάστημα καὶ ὡς Προσκύνημα τῶν ἀπανταχοῦ Ὁρθόδοξων. Δι' αὐτὸ καὶ μόνον ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν κατέβαλε τὸ ὄντως εὐτελὲς ποσὸν ὑπὲρ τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Γραφείου. Ἀλλὰ δὲν τὸ ἐπράξε διότι ἐκωλύετο ὑπὸ τοῦ Νόμου.

Ἄλλως τε τὸ Ἰδρυμα τῆς Εὐαγγελιστρίας, συνεισφέρει ἀνελλιπῶς καὶ ἐτησίως δραχμὰς 5000 δυνάμει τοῦ νόμου ΓΥΧΔ' (ἀριθ. 3414) ἀναγράφοντος εἰδικὴν διάταξιν διὰ τὸν Ναὸν Εὐαγγελιστρίας ὑπὲρ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου, ὅπερ σκοπὸν ἔχει τὴν ὑπὲρ τοῦ Κλήρου μέριμναν καὶ συνεπῶς καὶ τῶν Ἐπισκοπικῶν Γραφείων.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ὅθεν ὑποχωροῦσα εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ἀνωτέρω κονδυλίων διὰ τὰ Φιλανθρωπικὰ Ἰδρύματα Σύρου, διὰ τὴν Κοινότητα Τήνου, καὶ διὰ τὸ Ἐπισκοπικὸν Γραφεῖον, θὰ ἀντίκρυζε ὅχι μόνον τὰ ἄρθρα 153 καὶ 155 τοῦ Λογιστικοῦ Νόμου, ἀλλὰ θὰ παρεβίαζε καὶ θὰ ἠσέβει καὶ εἰς αὐτὴν τὴν θέλησιν τῶν Κτητόρων τοῦ Ναοῦ, ἣν οἱ Τήνιοι ἐσεβάσθησαν πάντοτε ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην καὶ ἣτις διατυπῶν τὴν ἀρχὴν τῆς ἀποχῆς ἀπὸ πάσης ἀναμίξεως εἰς τὰ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος, παντὸς τρίτου, εἴτε κληρικοῦ, εἴτε καὶ λαϊκοῦ καὶ ἀναγνωρίζει ὅτι τὰ πάντα πρέπει νὰ ἀπορρέωσιν ἐκ τῆς ἐκ Τηνίων Ἐπιτροπῆς ἣτις εἶνε καὶ ὑπεύθυνος.

Πρέπει νὰ γνωσθῇ Κύριε Πρόεδρε, ὅτι τὸ πνεῦμα τῆς θελήσεως τῶν κτητόρων δὲν εἶνε ἐγωϊστικόν, ἀλλ' ἀπορρέει τοῦτο ἐκ τοῦ δικαίωματος τῆς ἰδιοκτησίας. Δὲν ἀρνοῦνται οἱ κτήτορες τὴν ἐπίβλε-

ψιν τῆς προϊσταμένης Ἀρχῆς, ἀλλὰ καὶ ἐκφράζουν τὴν τελευταίαν τῶν θέλησιν, ὅτι εἰσηγηταὶ τῆς διαχειρίσεως πρέπει νὰ εἶνε οἱ ἐκαστοτε Ἐπίτροποι. Σκοπῶς δὲ ἀπέβλεψαν εἰς τοῦτο οἱ κτήτορες τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας, διότι διείδον ὅτι, ἐὰν τὸ Ἱερὸν τῆς Τήνου Σύμβολον, λόγῳ τῆς φήμης καὶ τῆς Ἑθνικῆς Ἐνότητος, ἐλάμβανε τὸν τύπον τῆς Μονῆς καὶ τὴν ἀνάμειξιν ἐν αὐτῷ τοῦ Κλήρου, δὲν θὰ ἐξεπλήρου ἴσως τελείως, οὔτε τὸν πολιτικὸν σκοπὸν του, ὅστις ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἀναζωπύρωσιν τοῦ φρονήματος τῶν ὑποδοῦλων ἀδελφῶν, τῶν συρρεόντων ἐνταῦθα, ἵνα ἐναποθέσῃ τὸν φόρον τῆς λατρείας τῶν πρὸς τὴν Πάνσεπτον, ἀλλ' οὔτε καὶ τὸν τυπικὸν προορισμὸν του, ὅστις ἀπέβλεπε καὶ ἀποβλέπει καὶ εἰς τὴν πολλαπλὴν καὶ ἀξιοπρεπῆ ἐξυπηρέτησιν αὐτοῦ τούτου τοῦ Ἰδρύματος, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀπόρου Κοινότητος Τήνου, ἣτις ὑποδέχεται καὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους, ἀλλ' ἰδίᾳ κατὰ τὰς δύο ἐνιαυσίους πανηγύρεις χιλιάδας πιστῶν, τῶν ὁποίων τὴν διαμονὴν προέβλεψε τὸ Ἰδρυμα, πῶς νὰ τὴν καταστήσῃ ἀνεωτέραν.

Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον ἐδαπάνησε μέχρι τοῦδε πλέον τῶν δύο ἑκατομμυρίων δραχμῶν διὰ λιμενικὰ ἔργα, ὅπως ἐξασφαλισθῇ ἡ ἀποβίβασις ἐκ τῶν ἀτμοπλοίων τῶν προσκυνητῶν, ἰδίᾳ κατὰ τὴν πανηγύριν τοῦ μηνὸς Μαρτίου, καθ' ὃν ἐπικρατοῦσι σφοδροὶ ἀνεμοὶ νότιοι, ἀλλὰ καὶ ἐψηφίσατο τὴν κατασκευὴν νέων ξενόνων, πρὸς στέγασιν τῶν προσκυνητῶν, καὶ ἣτις δαπάνη ὑπελογίσθη ἐκ τῆς ὑποβληθείσης πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐγκριθείσης ὑπ' αὐτοῦ μελέτης, τῶν μὲν ξενόνων εἰς 500 χιλιάδας δραχμῶν, τῆς δὲ ἐπισκευῆς τῶν ὑπαρχόντων δωματίων καὶ τοῦ ἐτοιμορρόπου κωδωνοστασίου τοῦ Ναοῦ εἰς 300 χιλιάδας δραχμῶν.

Τὰ ὑπὸ μελέτην ἔργα.

Ἄλλ' ἐκτὸς τούτων ἡ Ἐπιτροπὴ κρίνει ὡς ἐπείγοντα ζητήματα καὶ ἐπιβαλλόμενα.

1). Τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ λιμένος διὰ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ κυματοθραύστου, καὶ τὴν ἐκβάθυνσιν τούτου πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἀποβίβασεως τῶν προσκυνητῶν.

2). Τὸν ἡλεκτροφωτισμὸν τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος καὶ τῆς πόλεως Τήνου, ἣτις λόγῳ τῆς ἐλλείψεως καταλλήλου φωτισμοῦ, γεννᾷ τὰ δίκαια παράπονα τῶν προσκυνητῶν καὶ παρουσιάζει τί τὸ ἀνακόλουθον πρὸς τὴν μεγάλην συγκέντρωσιν ἣτις λαμβάνει χώραν καὶ κατὰ τὰς πανηγύρεις καὶ κατὰ τὸν παραθερισμὸν, ὅστις τόσον καταπληκτικῶς ἠῤῥησε λόγῳ τοῦ ὑγείου καὶ δροσεροῦ τῆς νήσου κλίματος.

3). Τὴν ἐπαύξησιν τοῦ ποσίου ὕδατος ὅπερ δὲν ἐπαρκεῖ κατὰ τὸ θέρος, καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὴν συγκέντρωσιν τῆς πανηγύρεως τοῦ μη-

νός Αὐγουστου. Ἡ ἔλλειψις αὐτῆ οὐσιώδης, προκαλεῖ δυσμενῆ τὰ σχόλια τῶν προσκυνητῶν καὶ καταλογίζει εἰς τὸν τόπον τὴν ἀβελτηρίαν.

4). Τὸ καὶ σπουδαιότερον εἶνε ἡ κατάστασις αὐτοῦ τούτου τοῦ Ναοῦ. Ὁ ὑπάρχων Ναός πρὸ ἑκατονταετίας ἀνεγερθεὶς ἄνευ οὐδενὸς σχεδίου, καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς οἰκοδομικῆς τέχνης, ὡς πρὸς τὴν στερεότητα αὐτοῦ, δὲν δύναται νὰ ἀνθῇ ἐπὶ πολὺ εἰσέτι. Εἰδικοί ἐπιστήμονες μελετήσαντες τὴν κατάστασιν τοῦ κτιρίου τοῦ Ναοῦ, ἐβεβαίωσαν ὅτι ὁ Βίος τοῦ Ναοῦ, εἶνε πολὺ βραχύς. Αὐτὸ ἀπασχολεῖ πολὺ τὴν ἐπιτροπὴν, ἣτις ἐπιθυμεῖ, καὶ ἐκ λόγων ἀσφαλείας, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ἀνταποκριθῇ αὐτὴ εἰς τὴν Πανελλήνιον θέλησιν καὶ ἐπιθυμίαν, τὸ ζήτημα τῆς ἀνεγέρσεως νέου Ναοῦ, ἀναλόγου πρὸς τὸ μέγα τῆς Ὁρθοδοξίας Προσκύνημα καὶ τὴν παγκόσμιον αἴγλην τοῦ Ἱδρύματος.

Ἀλλὰ διὰ νὰ ἐκτελεσθοῦν τὰ ἔργα ταῦτα κ. Πρόεδρε, χρειάζεται δαπάνη πολλῶν ἑκατομμυρίων. Καὶ τὰ ἑκατομμύρια ταῦτα δι' οἰκονομῶν καὶ καλῆς διοικήσεως θὰ εἰσπράξῃ τὸ Ἱδρυμα.

Εἶνε δίκαιον κ. Πρόεδρε, νὰ παύσουν αἱ διαφοροὶ βλέψεις πρὸς τὸ Ταμεῖον τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος, τὸ ὁποῖον ἔχει ἐπείγουσας ἀνάγκας νὰ ἐκπληρώσῃ, ὧν ἀτελὴ μείαν πρὸς στιγμὴν ἐποησάμεθα. Ἐπὶ τῶν ζητημάτων τούτων τοῦ τε Ἱδρύματος καὶ τῆς νήσου, ἐπικαλούμεθα, Κύριε Πρόεδρε, τὴν ἡθικὴν ἀρωγὴν Ὑμῶν, καὶ τὴν τοῦ ἀξιοτίμου ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργοῦ.

Ἡ ἐπιτροπὴ τίθεισιν ὑπὸ τὴν εὐμενῆ κρίσιν τὰ ἀνωτέρω ἔκτεθέντα. Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι τὸ Σεβ. ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστ. Ὑπουργείων, θὰ ἀναγνωρίσῃ τὸ δίκαιον, καὶ δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ τὸν καταμερισμὸν τῶν τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος εἰσπράξεων καὶ εἰς ἄλλα ἱδρύματα, ἄνευ ἐγκρίσεως τῶν ἐκαστοτε ἐπιτροπῶν, αἵτινες εἶναι αἱ μόναι καλῶς γνωρίζουσαι τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος. Ἡ κατοχύρωσις καὶ περιφρουρήσις τῶν χρηματικῶν πόρων τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος, καὶ ἡ διάθεσις αὐτῶν ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ, ὡς καὶ τῆς πτωχῆς πόλεως Τήνου, τὸ ἐλπίζομεν θὰ τύχῃ τῆς ἐπιδοκίμασις καὶ ἐγκρίσεως τοῦ Σεβ. ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργείου. Τοῦτο θὰ εἶνε σύμφωνον πρὸς τὴν τοῦ τόπου γνώμην καὶ πρὸς αὐτὴν ταύτην τὴν θέλησιν τῶν ἀειμνήστων κητόρων τοῦ Ναοῦ.

Διατελοῦμεν μετὰ σεβασμοῦ

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος

Ὁ Πρόεδρος
Ἰάκωβος Μαυρός

Τὰ Μέλη
Ἀλέξ. Γάφος
Μ. Μ. Ἀρχαλίδης
Μηνᾶς Ἀρχακόλλας
Ἰωάν. Καΐσαρ

Ἡ μελέτη τοῦ ὄντως σοβαροῦ τούτου ὑπομνήματος τῆς Ἐπιτροπῆς, παρὰ τε τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἔπεισεν αὐτοὺς περὶ τῶν δικαίων τοῦ Ἱδρύματος καὶ τὸ Ὑπουργεῖον κατωχύρωσε καὶ περιεφρούρησε τὰ δικαιώματα καὶ προνόμια τούτου, ἀπὸ πάσης βλέψεως τρίτων, ἀξιώσαν τὴν σύνταξιν ἰδιαίτερου ἄρθρου εἰς τὸν νεαρὸν περὶ ἐνορικῶν ναῶν νόμον, ἀναγνωρίζοντα πλήρη τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ Ἱδρύματος καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ. Τὸ ἄρθρον τοῦτο καταχωροῦμεν ὧδε.

Ἄρθρον 94.

«Οἱ Ναοὶ τῆς Εὐαγγελιστρίας Τήνου, Τιμίου Προδρόμου, Λασηθίου Κρήτης, Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ὑδρας, καὶ Ἀγίου Νικολάου Σπάτας Ἡλείας διέπονται ὑπὸ τῶν εἰδικῶν δι' αὐτοὺς νόμων καὶ κανονισμῶν».

Τὰ δικαιώματα ταῦτα καὶ προνόμια τοῦ Ἱδρύματος, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ Ἱεραρχία τοῦ Κράτους, ὅτε συνελθοῦσα ὑπέβαλε πρὸς τὴν Δ'. Τακτικὴν Ἐθνοσυνέλευσιν (1924) ὑπόμνημα περὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῆς Ἐκκλησίας, ἐξαιρεῖ τελείως τὸ Ἱδρυμα ἐν τῷ ὑπομνήματι τούτῳ, τῷ καὶ ἀποσταλέντι τῇ Ἐπιτροπῇ τῆς Εὐαγγελιστρίας, διὰ τοῦ ἐξῆς ἐγγράφου τοῦ Προεδρείου τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, ὡς ἀποτελοῦν νέον τίτλον ἀναγνωρίσεως τῆς ἀνεξαρτησίας, τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν προνομίων τοῦ Ἱδρύματος.

Δ'. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1924.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν

τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας Τήνου.

Κύριε Πρόεδρε.

Κατόπιν τῆς αἰτήσεως Ὑμῶν, ἀποστέλλομεν ἐπίσημον ἀντίγραφον τοῦ Ὑπομνήματος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὰς παρὰ τῆς Ἱεραρχίας ἐπιζητούμενας οἰκονομικὰς ὑπὲρ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμεῖου μεταρρυθμίσεις. Ὡς σαφῶς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ὑπομνήματος τούτου, ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἑλλάδος, ἀναγνωρίζουσα τὰ δικαιώματα τοῦ Πανελληνίου Ναοῦ, τὰ περιφρουρούμενα διὰ δημοψηφισμάτων, δικαστικῶν ἀποφάσεων, παλαιότερων καὶ νεαρῶν νόμων τῆς Πολιτείας, ἐξαιρεῖ τὸν Πανελλήνιον τῆς Τήνου Ναὸν ἀπὸ τὰς ζητούμενας μεταρρυθμίσεις. Τὸ ὑπόμνημα τοῦτο ἀποτελοῦν νέον τίτλον τῆς αὐτοδιοικήσεως τοῦ Ἱδρύματος, πολὺ δικαίως ἐπιζητεῖται παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς ὅπως ἀποτελέσῃ ἐγγράφον τοῦ ἀρχείου τοῦ Ι. Ναοῦ καὶ Ἱδρύματος.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως
(Τ. Σ.) **Κ. ΑΛΑΒΑΝΟΣ**

Καταχωροῦμεν ἥδε καὶ τὸ σχετικὸν ἀπόσπασμα τοῦ ὑπομνήματος.

Ἀριθ. Πρωτ. 69

Διεκπ. 898

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ὀκτωβρίου 1924.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εὐρίσκεται καὶ πάλιν εἰς τὴν θλιβεράν ἀνάγκην νὰ ὑποδείξῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ προσκινόμενον εἰς αὐτὴν ἀδίκημα

ζητεῖ

1ον) Τὴν ἄρσιν τοῦ τελευταίου Νομοθ. Διατάγματος τοῦ τροποποιούντος τὸν ἀγροτικὸν νόμον

2ον) Τὴν ἀκύρωσιν τῶν γενομένων ἀπαλλοτριώσεων Μοναστηριακῶν οἰκοπέδων

3ον) Τὴν ἀπόδοσιν τῶν Μοναστηριακῶν ἀγροτικῶν ἐν γένει κτημάτων

4ον) Τὴν κατάργησιν τῶν ἐιδικῶν νόμων 3223, 3225 ὡς καὶ παντὸς ἑτέρου ἐιδικοῦ νόμου, πλὴν τῶν ἀφορῶντων τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας

† Ὁ Ἀθηνῶν Χρυσόστομος
Ὁ Ζακύνθου Διονύσιος
Ὁ Φωκίδος Ἀμβρόσιος
Ὁ Κεφαλληνίας Δαμασκηνὸς
Ὁ Λαρίσης Ἀρσένιος
Ὁ Μεσσηνίας Μελέτιος
Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Γερμανὸς
Ὁ Πατρῶν Ἀντώνιος
Ὁ Σύρον, Τήνου καὶ Ἀνδρον Ἀθανάσιος
Ὁ Μονεμβασίας καὶ Λακεδαιμόνος Γερμανὸς
Ὁ Θήρας Ἀγαθάγγελος
Ὁ Ὑδρας καὶ Σπετσῶν Προκόπιος
Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Συνέσιος
Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Τιμόθεος
Ὁ Ἀρετῆς Σπυρίδων
Ὁ Παροναξίας Ἱερόθεος
Ὁ Τρίκης καὶ Σταγῶν Πολύκαρπος
Ὁ Γυθείου καὶ Οἰτύλου Διονύσιος
Ὁ Κυθήρων Δωρόθεος
Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας Κωνσταντῖνος
Ὁ Χαλκίδος Γρηγόριος
Ὁ Κερκύρας καὶ Παξῶν Ἀθηναγόρας
Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας Ἀνδρέας
Ὁ Καρυστίας Παντελεήμων
Ὁ Ἠλείας Ἀντώνιος
Ὁ Γορτυνίας καὶ Μεγαλοπόλεως Πολύκαρπος

Ὁ Γραμματεὺς
Θεόκλητος Παναγιωτόπουλος
Ἀρχιμανδρίτης

Σύστασις Ταμείου

πρὸς ἀνέγερσιν Μεγάλου Ναοῦ.

Ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, συνεπεία τῆς αὐξήσεως τοῦ πλήθους τῶν προσκυνητῶν, εἶχε γεννηθῇ ἐν Τήνῳ τὸ ζήτημα τῆς ἀνεγέρσεως Μεγάλου Ναοῦ, τὸ μὲν διότι ὁ ὑπάρχων δὲν ἐπαρκεῖ εἰς τὰ συρρέοντα κατὰ τὰς πανηγύρεις πλήθη, τὸ δὲ διότι ὁ Ναὸς οὗτος δὲν εἶνε πλέον ἀντάξιος τῆς Φήμης τοῦ Πανελληνίου Προσκυνήματος, ἐκτὸς δὲ τούτου, διότι ὁ Ναὸς ἐκ τοῦ χρόνου ἔχει ὑποστῇ φθοράν καὶ ἐπιβάλλεται ἡ ἀνέγερσις νέου μεγάλου καὶ καλλιτεχνικοῦ. Ἀτυχῶς κατὰ τὴν συζήτησιν ἐν τῷ ἐγγωρίῳ τύπῳ, αἱ γῶμαι διηρθήσαν, ἄλλων ἐπιμενόντων ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀνεγερθῇ Μέγας Ναός, καὶ ἄλλων προβαλόντων διαφόρους λόγους, δι' οὓς ἔδει νὰ ἀρκεσθῶμεν εἰς τὸν ὑπάρχοντα Ναόν. Εὐρίσκομεν μάλιστα καὶ πρακτικὸν τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 49 τῆς 26ης Μαΐου τοῦ 1905 καθ' ὃ ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἔτους ἐκείνου, συνελθοῦσα ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ μέλους κ. Ἰω. Καΐσαρ, ἀσθενοῦντος τοῦ Προέδρου κ. Ἰακ. Μάουρου, συνέταξε ψήφισμα περὶ ἀνεγέρσεως Μεγάλου Ναοῦ, ἀποσταλὲν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον, τὸ ὁποῖον ὅμως μὲ ὅλας τὰς προσπάθειάς τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκείνης, κατόπιν τῆς δημιουργηθείσης ἀντιδράσεως, δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν.

Εὐτυχῶς κατὰ τὸ 1924 ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη καὶ πάλιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὰ ἴδια πρόσωπα, ἅτινα ἀπετέλουν τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ 1905 εὗρεν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ πληρεξουσίου Τήνου κ. Κωνστ. Ἀλαβάνου, τὸν ἄνθρωπον ὅστις θὰ ἐπραγματοποιεῖ τὴν ἰδέαν τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Μεγάλου καὶ καλλιτεχνικοῦ Ναοῦ, ἀνταξίου τῆς Πανελληνίου αὐτοῦ φήμης. Ὁ πληρεξούσιος Τήνου κ. Κωνστ. Ἀλαβάνος ἐν τῇ Δ'. Συντακτικῇ τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσει, συνέταξε ψήφισμα ὑποβληθὲν εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ ἐψηφίσθη ὑπ' αὐτῆς, δι' οὗς συνιστᾶται Ταμεῖον ἰδιαίτερον μὲ καθωρισμένους πόρους, δι' ὧν ὁ Ναὸς οὗτος θὰ ἀνεγερθῇ. Ἡ πρὸς τὴν Συνέλευσιν πρότασις ψηφίσματος τοῦ κ. Ἀλαβάνου, συνωδευέτο ὑπὸ τῆς ἐξῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως.

Πρὸς τὴν Δ'. ἐν Ἀθήναις Συντακτικῇ
τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσειν.

«Ἡ νῆσος Τήνος ἀντικαταστήσασα διὰ τοῦ Προσκυνήματος αὐτῆς τὴν ἀρχαίαν ποτὲ Δῆλον, ἀποτελεῖ ἀναμφισβητήτως σήμερον τὴν Ἱερὰν Γῆν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Τοῖς πᾶσι γνωστὸν τυγχάνει ὅτι ἡ μικρὰ νῆσος, ἐμπερικλείουσα εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς, τὸ Ἐγκαλῶπισμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὴν Θαυματοργὸν τῆς Πανσέπτου Εἰκόνα, ἔγινε τὸ κέντρον τῆς συρροῆς ἀπὸ τῶν περὶ τὴν

Ὁρθοδοξίας τῶν εὐλαβῶν προσκυνητῶν, οἵτινες σπεύδουσιν ἐκεῖ κατὰ χιλιάδας εἰς τὰς τελουμένας δις τοῦ ἔτους μεγάλας Ἐθνικο-θρησκευτικὰς πανηγύρεις, ἵνα καταθέσωσι τὸν φόρον τῆς λατρείας αὐτῶν πρὸς τὴν Θεομήτορα. Ἐξ ἄλλου εἶνε γνωστὸν πόση κατὰ τὸν διαρρευσαντα χρόνον Ἐθνικὴ ἐργασία ἀπὸ πολλῶν ἔτων συντελεῖται ἐκεῖ εἰς τὴν ἱερὰν ἐκείνην Κιβωτόν, εἰς ἣν τὸ Σύμβολον τῆς Ἐθνικῆς Πίστεως δὲν ἔπαυσε νὰ πτερυγίζῃ καὶ ὅπου ἡ Ὁρθοδοξία θερμὴν ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὸν Ἑλληνισμόν. Ποσάκις ἡ Ἐθνικὴ Ἀναγέννησις δὲν εἶδεν ἐκεῖ τὸν δρόμον αὐτῆς φωτιζόμενον διὰ τοῦ Φάρου, ὅστις σελαγίζει ἄπλετον τὸ φῶς εἰς τὴν ψυχὴν τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ποσάκις ἐκ τοῦ Πανελληνίου ἐκείνου Ναοῦ, δὲν ἀνέλαμψεν ὁ σπινθὴρ τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν ἐλευθέραν γῆν, καὶ δὲν ἀνέτειλεν ὁ Ἐθνικὸς ἥλιος, ὅστις ἐθέρμανε τὰ στήθη τῶν Πανελλήνων καὶ ἐκράτησε ζωντανὸν τὸ Ἐθνικὸν φρόνημα. Ποσάκις ὁ ὑπόδουλος Ἑλληνισμὸς δὲν ἔσπευσεν ἐκεῖ διὰ νὰ ἀνανεώσῃ τὰς δυνάμεις του καὶ ἀναβαπτισθῇ εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Ἐθνισμοῦ καὶ σπογγίσῃ τὰ δάκρυα τῆς σκλαβιάς του μὲ τὰς πτυχὰς τῆς Κυανολεύκου. Τούτου ἕνεκα ἀπὸ πολλῶν ἔτων Πανελλήνιος ὑπάρχει εὐχὴ περὶ ἀνεγέρσεως μεγίστου ναοῦ, ἀνταποκρινομένου πλήρως πρὸς τὴν συντελουμένην κίνησιν καὶ τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα, τῶν προσερχομένων ἐκ πάσης Ἑλληνικῆς γῆς προσκυνητῶν. Τὴν πλήρωσιν τῆς Πανελληνίου ταύτης ἐπιθυμίας σκοπεῖ ἡ προκειμένη πρότασις ψηφίσματος διὰ τοῦ ὁποίου τίθενται αἱ βᾶσεις τῆς ἀνεγέρσεως μεγάλου Ναοῦ, καλλιτεχνικοῦ προσκυνήματος τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολῆς.

Νόμος 3079.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Δ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικῆς τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

Ἀδεῖα τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργοῦ, ἐπιτρέπεται ἡ ἀνέγερσις μεγάλου Ναοῦ, Βυζαντινοῦ ῥυθμοῦ, τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου ἐν Τήνῳ εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ τε ὑπάρχοντος Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ τῶν παρεκκλησίων αὐτοῦ, ἅτινα τότε μόνον θέλουσι κατεδαφισθῇ ὅταν συμπληρωθῇ ὁ νέος Ναός.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἐπίβλεψις τῆς ἀνοικοδομήσεως τοῦ νέου Ναοῦ ἀνατίθεται εἰς τὴν ἐκάστοτε ἐκ κυρίων καὶ παραπληρωματικῶν μελῶν, συγκειμένην

Ἐπιτροπὴν τῆς Εὐαγγελιστρίας, εἰς ἣν συμμετέχει ὡς μέλος καὶ ὁ ἐκάστοτε Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Τήνου.

Διὰ τὰς δαπάνας τῆς ἀνεγέρσεως θέλουσι διατίθεσθαι, τὰ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, κατατεθησόμενα παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ κατὰ τὸ ἐπόμενον ἄρθρον 4 ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπιβαρύνσεως τοῦ Δημοσίου Ταμείου.

Ἄρθρον 3.

Ἐντὸς διετίας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, ἡ διοικοῦσα τὸ Ἱερὸν Ἱδρυμα Ἐπιτροπῇ, θέλει προκηρύξει διὰ τὴν σύνταξιν σχεδίου ναοῦ, καὶ ἐν γένει τῶν τεχνικῶν καὶ οἰκονομικῶν λεπτομερειῶν τῆς ἀνεγέρσεως.

Ἄρθρον 4.

Πόροι πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ Ναοῦ ὁρίζονται α'). Μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐν τῷ ἔτησίῳ προϋπολογισμῷ ἀναγραφομένων δαπανῶν πρὸς συντήρησιν τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος, ἐξωραϊστικῶν καὶ ἐν γένει κοινωφελῶν ἔργων ἐν τῇ νήῳ Τήνῳ, τὰ ἡμίσεια περισσεύματα τῶν ἐτησίων εἰσπράξεων, βεβαιούμενα τὴν 31 Δεκεμβρίου, κατατίθενται ὑπὸ ἰδίαν εὐθύνην τῶν μελῶν τῆς ἐκάστοτε Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἐντόκως. β'). Αἱ ὀνομασταὶ πρὸς τὸν σκοπὸν ἀνεγέρσεως τοῦ Νοῦ προσφοραὶ τῶν εὐλαβῶν προσκυνητῶν, αἵτινες μετὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ σχετικοῦ γραμματίου παραλαβῆς, προσυπογεγραμμένου παρὰ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς, τοῦ Γραμματέως καὶ τοῦ Ταμείου τοῦ Ἱδρύματος, καταγραφόμεναι εἰς κεφάλαιον ὠρισμένον τῶν ἐσόδων τοῦ ἐτησίου προϋπολογισμοῦ κατατίθενται καὶ αὗται εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἐτησίως.

Ἄρθρον 5.

Ἀδεῖα καὶ ἐγκρίσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργείου δύνανται νὰ συσταθῶσι ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος ὑποεπιτροπαὶ πρὸς συλλογὴν ἐράνων πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Μεγάλου Ναοῦ.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Δ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικῆς Συνελεύσεως, καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἰουνίου 1924.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ.
Ὑπουργὸς

Ι. ΔΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἰουνίου 1924.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός
Κ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ

Ἡ σφραγίς τοῦ Ἰδρύματος.

Ἡ τὸ πρῶτον κατὰ τὸ 1826 κατασκευασθεῖσα σφραγίς τοῦ ἰδρύματος κατὰ τὸν τύπον τῶν Μοναστηριακῶν καὶ Κοινοτικῶν σφραγίδων, ἦτο μεγάλη καὶ συνέκειτο ἐκ τριῶν τεμαχίων, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἐφυλάσσετο ὑφ' ἑνὸς τῶν Ἐπιτρόπων, καὶ προκειμένου περὶ σφραγίσεως ἐγγράφων ἐν κοινῇ συνεδριάσει πάντων τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, συνημολογεῖτο αὕτη καὶ ἐσφραγίζοντο τὰ ἔγγραφα.

Ἡ σφραγίς αὕτη ἔφερεν εἰς τὸ μέσον τὸν Εὐαγγελισμόν τῆς Θεοτόκου καὶ περίεξ τὰς λέξεις.

ΣΦΡΑΓΙΣ ΤΗΣ ΕΝ ΤΗΝΟΥ ΝΕΟΔΜΗΤΟΥ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ 1826

Ἀλλὰ κατόπιν, προϊόντος τοῦ χρόνου, ἡ σφραγίς αὕτη ἐθεωρήθη δύσχρηστος, ἐξέλειπε δὲ καὶ ὁ λόγος τοῦ νὰ κρατῇ ἕκαστον τεμάχιον αὐτῆς ὁ καθεὶς τῶν ἐπιτρόπων, διὸ καὶ ἀντεκατεστάθη ἐκείνη δι' ἑτέρας μικροτέρας, φερούσης καὶ ταύτης ἐν τῷ μέσῳ τὴν Εἰκόνα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ἀλλὰ περίεξ τὰς λέξεις :

ΤΟ ΕΝ ΤΗΝΩ ΙΕΡΟΝ ΚΑΤΑΤΗΜΑ ΤΗΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ

Νέος Ὁργανισμός τοῦ Ἰδρύματος.

*Τὸ Ἰδρυμα ὑποχρεούμενον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν
κοινοφελῶν ἔργων ἐν Τήνῳ.*

Κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1925 ὁ τότε πληρεξούσιος ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει καὶ Ἀντιπρόεδρος αὐτῆς κ. Κ. Ἀλαβάνος, πολιτευτὴς πολλὰς παρασχὼν ὑπηρεσίας εἰς τε τὸ Ἰδρυμα καὶ τὸν τόπον, ἐπιθυμῶν νὰ ἐπιφέρῃ εἰς τὸν Ὁργανισμόν τοῦ Ἰδρύματος ὅσας ὁ χρόνος καὶ ἡ πείρα ἀπέδειξε ὡς ἀναγκαίας τροποποιήσεις, ἀκόμη δὲ καὶ νὰ καταστήσῃ πραγματοποιήσιμα ὅσα ἔργα ἐπεβάλλοντο ὡς ἀπαραίτητα ἐν τε τὸ Ἰδρύματι καὶ τῷ τόπῳ, ὧν τὸ μέλλον ἀπεδείχθη συνυφασμένον, συνέταξε καὶ ὑπέβαλε πρὸς τὴν Δ'. τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσιν ψήφισμα «περὶ διοικήσεως τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας» ἀποτελοῦν τὸ κορύφωμα τῶν νομοθετημάτων ὑφ' ὧν διοικεῖται τὸ Ἰδρυμα. Διὰ τοῦ νέου τούτου ὁργα-

νισμού δ ἴδεται εἰς τὸ Ἰδρυμα θέσις νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, καθ' ὅσον χορηγεῖται αὐτῷ τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαλλοτριώσεως γαιῶν, τόσον διὰ τὰς ἰδίας ἀνάγκας τοῦ Ναοῦ, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν κοινοφελῶν ἔργων ἐν τῷ τόπῳ συνιστῶνται ἐδικὰ ταμεῖα «στεγασέως προσκυνητῶν» καὶ «ὕδρευσεως τῆς πόλεως Τήνου» καὶ καθορίζονται οἱ πόροι αὐτῶν, ὡς καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐκτελέσεως τῶν δι' αὐτῶν προοριζομένων ἔργων, ὁρίζοντα τὰ ποσὰ τὰ ἀναγκαῖα πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῶν, καὶ τὸ σπουδαιότερον ἐπιτρέπεται εἰς τὸ Ἰδρυμα νὰ συνάψῃ δάνειον εἰς ἐκτέλεσιν ἔργων ἐγγυήσει τῆς Κυβερνήσεως.

Τὸ νομοθέτημα τοῦτο προωρισμένον νὰ συντελέσῃ κατὰ πολὺ εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὸ μέλλον τοῦ τε Ἰδρύματος καὶ τοῦ τόπου, ἐπεδοκιμάσθη παρ' ὅλου τοῦ Τηνίου κόσμου καὶ ἐπεκροτήθη ὡς τὸ κορύφωμα τῶν νομοθετημάτων τῶν διεπόντων τὸ Ἰδρυμα. Ὁ ὁργανισμὸς οὗτος δημοσιευθεὶς εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 252 (τεύχος Α') τῆς 15 Σεπτεμβρίου 1925 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καταχωρεῖται ἐνταῦθα.

«*Περὶ διοικήσεως τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας, περὶ ἐκτελέσεως κοινοφελῶν ἔργων ἐν τῷ ἱερῷ Ἰδρύματι καὶ ἐν τῇ πόλει τῆς νήσου Τήνου.*»

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 1 Ἰουλίου ἐ. ἔ. ψήφισμα τῆς Δ'. τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρον 1.

Τὰ Ὁρθόδοξα μέλη τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου τῆς πόλεως Τήνου, συνερχόμενα ὑποχρεωτικῶς ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου ἐκάστου δευτέρου ἔτους ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς πρώτης κατὰ τὸν παρόντα νόμον Ἐπιτροπῆς, ἐκλέγουσι διὰ μυστικῆς διὰ ψηφοδελτίων ψηφοφορίας 14 Τηνίους πολίτας μονίμως κατοικοῦντας ἐν τῇ νήσῳ Τήνῳ, ὅπως ἀποτελεσθῇ ἐκ τούτων κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἁρθροῦ 2 ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἱ. Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Ἄρθρον 2.

Τὰ πρακτικὰ τῆς ἐκλογῆς ὑποβάλλονται ἐντὸς 10 ἡμερῶν ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος τῆς πόλεως Τήνου, εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ὅπερ ἐκ τῶν οὕτως ἐκλεγέντων διορίζει διὰ Π. Δ. πέντε μὲν τακτικὰ μέλη, τρία δὲ συμπληρωματικὰ ἄτινα ἀποτελοῦσιν τὴν διοικοῦσαν τὸ Ἱ. Ἰδρυμα Ἐπιτροπὴν, ἣτις καὶ ὁρίζεται ἐν τῷ Ναῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου Τήνου.

Ἄρθρον 3.

Ἡ διάρκεια τῆς Ἐπιτροπῆς εἶνε διετής, ἀναλαμβάνει δὲ τὰ καθήκοντα αὐτῆς τὴν 1ην τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου.

Τῆς Ἐπιτροπῆς προεδρεύει κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου τὸ προτεταγμένον τῶν ἄλλων μελῶν εἰς τὸ περὶ διορισμοῦ Διάταγμα, τούτου δὲ κωλυμένου τὸ ἐν τῷ Διατάγματι τοῦ διορισμοῦ ἐπόμενον μέλος καὶ οὕτω καθέξῃς. Ἐν περιπτώσει μὴ ἀποδοχῆς τῆς θέσεως τοῦ Ἐπιτρόπου ἐντὸς διμήνου, παραιτήσεως, ἀδικαιολογήτου ἀπουσίας ἐπὶ τρίμηνον ἐκ τῶν συνεδριάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς, νομικῆς ἀνικανότητος ἢ θανάτου τακτικοῦ τινος μέλους, ἀντικαθίσταται τοῦτο διὰ τὸν ὑπολειπόμενον χρόνον τῆς ὑπηρεσίας διὰ τῶν ἀναπληρωματικῶν μελῶν κατὰ σειρὰν τοῦ διορισμοῦ τῶν, συμπληρωμένου καὶ πάλιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀναπληρωματικῶν μελῶν διὰ Π. Δ. προκαλουμένου παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν ὑπὸ τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Τήνου προταθέντων 14 μελῶν· ἐὰν ὁ κατάλογος τῶν προταθέντων μελῶν τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου ἐξαντληθῇ τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον συνερχόμενον ἐκ νέου ὑποχρεωτικῶς κατόπιν ἀνακοινώσεως τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Εὐαγγελιστρίας περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κενῶν θέσεων, ὑποδεικνύει διπλοῦν ἀριθμὸν τῶν κενῶν θέσεων καὶ ἐκ τούτων ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς προτάσεως συμπληροῖ τὰ κενὰ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Ἄρθρον 4.

Πάντας τοὺς ἐν τῷ Ναῷ καὶ τῷ Ἱδρύματι ὑπηρετοῦντας μισθοδοτούμενους ἢ μὴ, διορίζει καὶ παύει ἡ Ἐπιτροπὴ, πλὴν τῶν ἱερέων καὶ ἱεροδιακόνων διοριζομένων ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου, τῇ προτάσει τῆς Ἐπιτροπῆς, οὗσης ταύτης ὑποχρεωτικῆς διὰ τὸν Ἐπίσκοπον.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῷ Ἱδρύματι ὑπηρετούντων τακτικῶν ἐφημερίων ὀρίζεται εἰς τρεῖς, δύναται ὅμως τῇ προτάσει τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὸν οἰκείον Μητροπολίτην, νὰ διορισθῇ καὶ ἑκτακτος τοιοῦτος. Ἡ θητεία τῶν τακτικῶν ἐφημερίων τοῦ ναοῦ Εὐαγγελιστρίας εἶνε μονοετῆς καὶ ἄρχεται ἀπὸ τὰς 2 Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν δὲ ταύτης, ἀντικαθίστανται οὗτοι ὑποχρεωτικῶς ἐναλλάξ ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν ἱερέων ὁλοκλήρου τῆς νήσου. Συμπληρώσαντες ἐκ τῶν ἡδὴ ὑπηρετούντων ἱερέων τὴν μονοετῆ θητείαν ἀντικαθίστανται συμφώνως τῇ ἀνωτέρῳ διατάξει.

Κατὰ τὰς πανηγύρεις μετ' ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος δύνανται νὰ μετέχωσι καὶ πλείονες ἱερεῖς τῆς νήσου.

Ἄρθρον 5.

Ἡ ὀρκωμοσία τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τοῦ Ἱδρύματος καὶ

τοῦ Ναοῦ γίνεται ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς ἥτις προσδιορίζει καὶ τὸν μισθὸν τούτων διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ κανονίζει καὶ τὰ καθήκοντα ἐκάστου. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχει δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους ποινὴν ἐπιπλήξεως καὶ ἐν ὑποτροπῇ καὶ προστίμου ἀπὸ 25—200 δραχ.

Ἄρθρον 6.

Παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ διορίζεται παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργοῦ γραμματεὺς ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ Ὑπουργικοῦ γραμματέως α'. τάξεως.

Διὰ νὰ διορισθῇ τις γραμματεὺς δέον νὰ κέκτηται ἀπολυτήριον γυμνασίου ἢ νὰ ἔχη ὑπηρετήσῃ ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ἐπὶ τετραετίαν.

Ἐπίσης διορίζεται τῇ προτάσει τῆς Ἐπιτροπῆς παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὁ ταμίας τοῦ Ἱδρύματος ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ ὑπουργικοῦ γραμματέως α'. τάξεως.

Διὰ νὰ διορισθῇ τις ταμίας τοῦ Ἱδρύματος δέον νὰ κέκτηται ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ Ἐμπορικῆς Σχολῆς ἢ νὰ διετέλεσεν ὡς γραμματεὺς ἢ ταμίας τοῦ Ἱδρύματος ἐπὶ τετραετίαν ἢ νὰ ὑπηρετήσῃ ἐπὶ διετίαν ὡς λογιστὴς ἀνεγνωρισμένου Τραπεζικοῦ κατεστήματος ἢ νὰ ὑπηρετήσῃ ὡς ἐπαρχιακὸς Ταμίας. Ὁ γραμματεὺς καὶ ὁ ταμίας ὀρκίζεται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐν τῷ Ναῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Ἄρθρον 7.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ὑποχρεοῦται ἐντὸς τοῦ μηνὸς νὰ συντάξῃ τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμὸν τοῦ Ἱδρύματος τοῦ Ναοῦ, καὶ ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ μηνὸς νὰ ὑποβάλλῃ τούτον πρὸς ἔγκρισιν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν. Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑποχρεοῦται ἐντὸς τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τούτου δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ.

Παρελθούσης τῆς ἄνω προθεσμίας τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν, ὁ προϋπολογισμὸς θεωρεῖται ἐγκεκριμένος καθ' ὅλα τὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα αὐτοῦ καὶ δύναται νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτοῦ, ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἱδρύματος. Ἡ Ἐπιτροπὴ μετὰ τὴν ἔγκρισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀποστέλλει ἀντίγραφον τούτου εἰς τὴν Νομαρχίαν Κυκλάδων.

Ἄρθρον 8.

Ἡ Ἐπιτροπὴ δικαιούται νὰ ἀναγράφῃ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ κονδύλια ἢ καὶ νὰ ζητῇ ἐκτάκτους πιστώσεις διὰ τὰς διαφόρους ἐμφανιζομένας ἀνάγκας τῆς νήσου ὡς καὶ διὰ τὰ κοινωφελῆ ἔργα τὰ ἀφορώντα τὸ Ἱ. Ἱδρυμα, τὰ λιμενικὰ ἔργα τῆς νήσου καὶ τὰς κοινότητας τῆς νήσου.

Προκειμένου όμως περί αναγραφῆς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ἰδρύματος κονδυλίων, ἀφορώντων ἰδρύματα ἐκτὸς τῆς νήσου Τήνου χρειάζεται πρὸ τοῦτο ἡ ψήφισις εἰδικοῦ νόμου.

Ἄρθρον 9.

Ἡ διὰ τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τοῦ 3 ἄρθρου τοῦ νόμου ΓΥΙΔ'. «περὶ Γενικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου κλπ.» καταβαλλομένη εἰς αὐτὸ ἐτησίᾳ εἰσφορὰ ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας Τήνου ἐκ Δραχμῶν 5,000 θέλει καταβάλλεται τοῦ λοιποῦ ἡξημένη κατὰ 5,000 παρὰ τῇ Ἐφορείᾳ τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς Πεντέλης, πρὸς συντήρησιν ἐν τῇ εἰρημένῃ Σχολῇ δύο ὑποτρόφων ἐκ τῆς νήσου Τήνου.

Ἄρθρον 10.

Ὡς κοινωφελῇ ἔργα θεωροῦνται ἡ κατασκευὴ μεγάλου Ναοῦ, τὰ ἔργα τῆς ὑδρεύσεως, τὰ λιμενικὰ ἔργα, τὰ ἐν γένει ἐξυγιαντικὰ τῆς νήσου, τὰ τῆς στεγασεως τῶν προσκυνητῶν, τὰ τῆς οδοποιΐας καὶ ρυμοτομίας τῆς πόλεως Τήνου καὶ τὰ τοῦτοις συμπαρομαρτοῦντα.

Ἄρθρον 11.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ναοῦ δι' ἔργα κοινωφελῇ καὶ μικρὰς ἐπισκευὰς τοῦ Ναοῦ καὶ Ἰδρύματος τῶν ὁποίων ὁ προϋπολογισμὸς δὲν ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν εἴκοσι χιλιάδων δραχμῶν δικαιούται κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, νὰ ἐκτελῇ ταῦτα δι' ἡμερομισθίων καὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ συνυποβαλλομένου ἀναλυτικῶς μετὰ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ Ι. Ἰδρύματος.

Ἄρθρον 12.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος, τὰ δημόσια χρεώγραφα πρὸς φύλαξιν, ὡς καὶ τὰ χρηματικὰ κεφάλαια τοῦ Ναοῦ, καταθέτει εἰς τὴν Ἐθνικὴν ἢ εἰς ἄλλας Τραπεζὰς ἀναγνωρισμένας παρὰ τοῦ Κράτους.

Αἱ ἐκάστοτε δὲ ἀναλήψεις τῶν μερισμάτων, τόκων, τοκομεριδίων, τῶν ἐν ταῖς Τραπεzaῖς καταθέσεων γίνονται ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς κατόπιν πράξεως αὐτῆς. Ἐν περιπτώσει ὅμως ἀναλήψεως κεφαλαίων χρηματικῶν δέον νὰ προηγήται ἔγκρισις τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Ἄρθρον 13.

Τὰ εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν προσφερόμενα παρὰ τῶν προσκυνητῶν ἀφιερῶματα ἐκποιοῦνται κατ' ἔτος ἢ κατὰ διετίαν ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸν μῆνα Δεκέμβριον, ἐνώπιον Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ὑπὸ ἐνὸς μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος, τοῦ Τμηματάρχου τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Τμήματος ἢ τοῦ νομίμου ἀντιπροσώπου αὐτοῦ,

καὶ ἐνὸς εἰδικοῦ ἐκτιμητοῦ ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προεδρείου τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη τῆς ἐκτιμήσεως τῶν τιμαλφῶν ἀμείβεται παρὰ τοῦ Ταμείου τοῦ Ἰδρύματος διὰ τὰς ἡμεραργίας αὐτῆς.

Ἄρθρον 14.

Τὰ προσφερόμενα ὑπὸ τῶν προσκυνητῶν ζῶα ἐκποιοῦνται ἐν Τήνῳ διὰ δημοπρασίας ἐνώπιον Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐξ ἐνὸς μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ γραμματέως τοῦ Ἰδρύματος, καὶ τοῦ Εἰρηνοδίκου Τήνου, ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ. Τὰ πρακτικὰ τῆς δημοπρασίας ἐγκρίνονται παρὰ τῆς ἄνω Ἐπιτροπῆς, τὸ δὲ εἰσπρατιτόμενον ποσὸν εἰσάγεται εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Ἰδρύματος ἐκδιδομένου τοῦ σχετικοῦ γραμματίου παραλαβῆς.

Ἄρθρον 15.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ναοῦ πρὸς πρόληψιν τῆς νοθείας τῶν ἀργυρῶν ἀφιερωμάτων ὡς καὶ τοῦ κηροῦ καὶ τὴν ἐκ τούτων ἐκμετάλλουσιν τῶν προσκυνητῶν παρὰ τῶν ἀρμοδίων πωλητῶν τῶν εἰδῶν τούτων, ὀφείλει ν' ἀπαγορεύσῃ τὴν πώλησιν τῶν εἰδῶν τούτων εἰς τὰ προπύλαια τοῦ Ναοῦ καὶ τὴν ὁδὸν Εὐαγγελιστρίας, μέχρι τῆς θέσεως Καναλάκι.

Ἐπίσης ὑποχρεοῦται ἡ Ἐπιτροπὴ ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου νὰ συστήσῃ ἕνα ἢ πλεονα περιπέτρα εἰς τοὺς πέριξ τοῦ Ἰδρύματος χώρους, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ πωλοῦνται εἰς τοὺς προσκυνητὰς τὰ παρὰ τοῦ Ἰδρύματος προμηθευόμενα ἀργυρὰ ἀφιερῶματα ὡς καὶ ὁ κηρός. Εἰς τὰ πρατήρια ταῦτα τοῦ Ἰδρύματος θὰ πωλοῦνται ἡ ἱστορία τοῦ Ἰδρύματος, ἀναμνηστικὰ λευκώματα τῆς νήσου, ἀναμνηστικὰ μετὰλλια (κονκάρδαι) φέροντα τὸ Ἰδρυμα, δελτάρια ἀναμνηστικὰ ὡς καὶ πᾶν ἄλλο εἶδος ἐκ τῶν χρησιμοποιουμένων παρὰ τῶν προσκυνητῶν, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ χειροτεχνήματα τὰ ἐπεξεργασμένα ὑπὸ τῶν ἀπόρων τῆς νήσου οἰκονομῶν.

Ἄρθρον 16.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἰδρύματος ὀφείλει ν' ἀποζημιώσῃ τοὺς ἐν Τήνῳ ἐμπορευομένους ἐξαγοράζουσα τὰ εἰς χεῖράς των εὐρισκόμενα εἶδη ὡς κομβολόγια, μικροὺς σταυροὺς, φυλακτὰ, ἐκτὸς τῶν ἀργυρῶν ἀφιερωμάτων ἐὰν ὑπάρχωσι τοιαῦτα. Ἐπίσης ἡ Ἐπιτροπὴ ὑποχρεοῦται ἐὰν ἤθελε λάβει ἀνάγκην ὑπαλλήλων διὰ τὰ πρατήρια νὰ προσλάβῃ τοιοῦτους ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε πωλητῶν τῶν ἄνω εἰδῶν.

Ἄρθρον 17.

Τὰ ἀνωτέρω συνιστώμενα πρατήρια θὰ διατελῶσιν ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἥτις δύναται νὰ διορίξῃ κατὰ τὰς

πανηγύρεις ἀμίσθους ὑποεπιτροπὰς ἐξ ἀνδρῶν καὶ κυριῶν πρὸς λειτουργίαν τῶν πρατηρίων καὶ νὰ προσλαμβάνη καὶ ἐκτάκτους διὰ τὰς ἡμέρας τῆς πανηγύρεως ὑπαλλήλους ἐπὶ ἀμοιβῇ.

Ἄρθρον 18.

Τὰ εἰς τοὺς προσκυνητὰς πωλούμενα εἶδη τῶν πρατηρίων διατιμῶνται δι' ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς. Αἱ ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν εἰδῶν τούτων εἰσπράξεις θὰ ρίπτονται ἐντὸς κυτίων ἐσφραγισμένων διὰ τῆς σφραγίδος τοῦ Ἰδρύματος, ἀπαγορευομένης πάσης χρηματικῆς ἀνταλλαγῆς νομισμάτων μετὰ τοὺς προσκυνητὰς, μετὰ τὸ πέρασ δὲ τῆς πανηγύρεως, ἀποσφραγίζονται τὰ κιβώτια ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἰδρύματος, συμφώνως μετὰ τὰ κρατοῦντα ἐν τῷ ὀργανισμῷ τοῦ Ἰδρύματος.

Ἄρθρον 19.

Τὰ ἐκ τῶν πρατηρίων εἰσπραττόμενα ποσά, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐξόδων τῆς ἐξαγορᾶς πωληθέντων εἰδῶν, ὡς καὶ τῶν ἐν γένει δαπανῶν τῶν πρατηρίων, τὸ ὑπολειπόμενον ποσὸν διατίθεται ὑπὸ τοῦ συνιστωμένου εἰδικοῦ Ταμείου στεγασέως τῶν προσκυνητῶν.

Ἄρθρον 20.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ὑποχρεοῦται νὰ εἰσπράττῃ ἐνοίκιον ἀπὸ τοὺς ἐν τοῖς δωματίοις τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος διαμένοντας παραθεριστάς. Τὸ ποσὸν τοῦ ἐνοικίου κανονίζεται διὰ πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς. Τὰ δωμάτια τὰ ὑποκείμενα εἰς ἐνοικίαν εἶναι τὰ τῶν στοῶν καὶ ἐν γένει τῶν ἐσωτερικῶν προαυλίων τοῦ Ἰδρύματος, ἐξαίρουμένων τοῦ ἐνοικίου τῆς κατοικίας τοῦ ἐπιστάτου τοῦ Ἰδρύματος.

Τὰ ἐξωτερικὰ δωμάτια παραχωροῦνται εἰς τοὺς ἀπόρους δωρεάν. Οἱ προσκυνηταὶ ἀπαλλάσσονται παντὸς ἐνοικίου κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς πανηγύρεως.

Ἄρθρον 21.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἰδρύματος ὑποχρεοῦται νὰ εἰσπράττῃ ἐνοίκιον παρὰ τῶν διαφόρων ἐπιχειρηματιῶν, οἵτινες καταλαμβάνουσι κατὰ τὰς πανηγύρεις τοὺς παρὰ τὸ Ἱδρυμα χώρους τοὺς ἀνήκοντας εἰς τοῦτο.

Ἐπίσης ὑποχρεοῦται μεταρρυθμίζουσα αὕτη τοὺς πρὸ τοῦ Ἰδρύματος ἀγροὺς καὶ κήπους τούτου διὰ σχεδιαγράμματος νὰ ὀρίσῃ θέσεις ἐν αὐτοῖς πρὸς ἐνοικίαν πρὸς τοὺς ἐπιχειρηματίας τῆς ἐμπορικῆς πανηγύρεως. Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον ἡ Ἐπιτροπὴ δύναται ἀκόμη δαπάναις τοῦ Ἰδρύματος νὰ στήσῃ μικρὰ Παραλήγματα ἐντὸς τῶν κήπων, ἅτινα διὰ δημοπρασίας θὰ ἐνοικιάζωνται ἐὰν ὑπάρχωσι πλείονες ζητηαί.

Ἄρθρον 22.

Τὰ ἔσοδα ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως τῶν δωματίων καὶ τῶν περὶ τὸ Ἱδρυμα χώρων τοῦ Ἰδρύματος διατίθενται ὑπὲρ τοῦ εἰδικοῦ Ταμείου στεγασέως τῶν προσκυνητῶν.

Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν δὲ τῶν ἔργων τῆς στεγασέως τὰ ἔσοδα ταῦτα ὡς καὶ τὰ προβλεπόμενα διὰ τοῦ ἄρθρου 19 διατίθενται ὑπὲρ τῆς ὁμοτομίας τῆς πόλεως Τήνου καὶ τῆς διαχαράξεως εὐθείας λεωφόρου ἐκ τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας εἰς τὸν λιμένα τῆς πόλεως Τήνου.

Ἄρθρον 23.

Ἡ ἐπιτροπὴ δύναται νὰ ἐκποιήσῃ μέρος ἢ καὶ ὅλον τῆς κτηματικῆς περιουσίας τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος ἐπὶ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Τὸ τῆς ἐκποιήσεως τῶν κτημάτων ποσὸν δὲ διατεθῇ ἀποκλειστικῶς διὰ τὰ κοινωφελῆ τὰ προβλεπόμενα ἐν τῷ ἄρθρῳ 10 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 24.

Τὰ ἐκτελεσθησόμενα κοινωφελῆ ἔργα τὰ προβλεπόμενα ἐν τῷ ἄρθρῳ 10 θεωροῦνται δημοσίας ἀνάγκης καὶ δύναται νὰ ἀπαλλοτριωθῶσιν ὑπὲρ αὐτῶν κτήματα ἢ παντὸς εἶδους δικαιώματα ἢ νὰ ἐνεργηθῶσι προσωριναὶ καταλήψεις κατὰ τὰ περὶ δημοσίων ἔργων κεκανονισμένα δαπάναις τοῦ Ταμείου τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος.

Ἄρθρον 25.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ναοῦ ὑποχρεοῦται νὰ διασκευάσῃ μίαν ἢ πλείονας αἰθούσας τοῦ Ἰδρύματος διὰ μουσεῖον τοῦ Ναοῦ. Εἰς τὸ μουσεῖον τοῦτο θὰ κατατίθενται τὰ ἔργα τῶν Τηνίων καλλιτεχνῶν, ὡς καὶ πᾶν προσφερόμενον, τὰ ἀναθήματα ἐκεῖνα ἅτινα συνδέονται μετὰ τὴν ἱστορίαν συντελεσθέντος θαύματος. τὸ ὁποῖον λεπτομερῶς ἀναγράφεται εἰς ἰδικὸν βιβλίον διαφυλασσόμενον ἐν τῷ μουσεῖῳ καὶ εἰς τὸ ὁποῖον συνυπογράφει εἰ δυνατόν καὶ ὁ προσφέρων τὸ ἀνάθημα προσκυνητής. Ἐπίσης εἰς τὸ μουσεῖον θὰ κατατεθῶσι αἱ παλαιαὶ εἰκόνες τοῦ Ναοῦ ὡς καὶ τὰ ἄμφια ἐκεῖνα ἅτινα ἐνέχουσιν ἱστορικὴν ἀξίαν.

Ἄρθρον 26.

Συνιστάται εἰδικὸν Ταμεῖον ὑδρεύσεως ὅπερ τίθεται ὑπὸ τὴν ἄμεσον δικαιοδοσίαν τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Εὐαγγελιστρίας Τήνου.

Πρὸς ἐκτέλεσιν προκαταρκτικῶν ὑδρομαστευτικῶν ἔργων, πρὸς ἐξακριβῶσιν καὶ μελέτην ὑδροφόρων περιφερειῶν ἐπιτρέπεται δαπάνη μέχρι πενήντα χιλιάδων (50.000) δραχμῶν ἐπὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ.

Ἄρθρον 27.

Διὰ τοῦ εἰδικοῦ τούτου Ταμείου, θέλουσιν ἐκτελεσθῇ ἔργα ὑδρεύσεως τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος καὶ τῆς πόλεως Τήνου.

Ἄρθρον 28.

Ὡς πόροι τοῦ εἰδικοῦ Ταμείου καθορίζονται :

1). Αἱ καταθέσεις καὶ ἐν γένει τὰ εἰς μετρητὰ περισσεύματα τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος.

2). Τὰ χρεώγραφα τοῦ ἰδίου Ναοῦ.

3). Τὰ εἰσπραχθησόμενα ἐξ ἐκποιήσεως τῶν ἀκινήτων τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 23 τοῦ παρόντος νόμου.

Τὰ ἀνωτέρω δὲ ποσὰ τῶν ἐδαφίων 1, 2, 3 θὰ διατεθῶσιν ἐν μέρει ἢ ἐν ὅλῳ ἀναλόγως τῆς προϋπολογισθείσης δαπάνης πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου καὶ συμπλήρωσιν τοῦ δικτύου τῆς ὑδρεύσεως καθ' ὅλην τὴν ἑκτασιν τῆς πόλεως Τήνου καὶ καθ' ὅλους τοὺς συνοικισμοὺς αὐτῆς.

Ἄρθρον 29.

Εἰς τὴν μελέτην καὶ ἐκτέλεσιν τῶν ἀναγκασιούτων ἔργων, τὸ Ταμεῖον θέλει προβῇ εἴτε ἀπ' εὐθείας τοῦτο εἴτε διὰ παραχωρήσεως εἰς ἀνάδοχον.

Ἄρθρον 30.

Ἐν περιπτώσει ἐκτελέσεως τῶν ἔργων τοῦ ὑδραγωγείου ὑπὸ τοῦ Ταμείου, οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως Τήνου ὑποχρεοῦνται εἰς ὑποχρεωτικὴν ὑδροληψίαν τῆς ὁποίας τὸ ποσὸν πρὸς κατοικίαν θέλει ὀρισθῇ ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Κοινότητος, τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Εὐαγγελιστρίας, καὶ δύο ἰδιώτας διοριζομένους ἀπὸ τὸ κοινοτικὸν Συμβούλιον τῆς πόλεως Τήνου. Τὰ τοῦ καθορισμοῦ καὶ εἰσπράξεως τῶν εἰσφορῶν ὑδροληψίας κανονισθῇσονται εἰδικώτερον διὰ Διατάγματος.

Ἄρθρον 31.

Ἡ μελέτη τῶν ἔργων ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, θὰ προηγηθῇ δὲ παντὸς ἄλλου κοινωφελοῦς ἔργου, ἢ ἐκτελέσεις τοῦ ἔργου τῆς ὑδρεύσεως. Τὰ κατασκευασθησόμενα δὲ ἔργα θεωρούμενα δημοσίας ἀνάγκης ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 24.

Ἄρθρον 32.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ἱδρύματος τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Κράτους ἢ συνομολόγησις δανείου πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων καὶ ἡ ἐξόφλησις αὐτοῦ διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου δημιουργουμένων

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΑΚΕΛΛΙΩΝ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΟΣ

Ὁ ἐκ τῶν συγγραφέων τῆς ἱστορίας ταύτης, χρηματίας μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱδρύματος κατὰ τὸ 1897 καὶ τακτοποιήσας τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Ἱδρύματος, ἐξέκχωρήσας τὴν ἱστορίαν ταύτην εἰς τὸ Ἱδρυμα, χάριν τοῦ Ταμείου τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Μεγάλου Ναοῦ.

πόρων. Οἱ πόροι καὶ τὰ δικαιώματα ταῦτα δὲν δύνανται νὰ μειωθῶσιν ἢ καταργηθῶσι μέχρις ἐξοφλήσεως τοῦ δανείου.

Ἄρθρον 33.

Μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τῆς ὑδρεύσεως καὶ ἐξοφλήσεως πάσης χρηματικῆς ὑποχρεώσεως τοῦ Ἱδρύματος, τὸ Ταμεῖον καταργεῖται, οἱ δὲ πόροι αὐτοῦ διατίθενται ὑπὲρ τῶν κοινωφελῶν ἔργων τῆς νήσου Τήνου.

Ἄρθρον 34.

Συνιστᾶται εἰδικὸν Ταμεῖον ὑπὸ τὸν τίτλον «Εἰδικὸν Ταμεῖον στεγάζσεως τῶν προσκυνητῶν». Διὰ τοῦ εἰδικοῦ τούτου Ταμείου θέλουσιν ἐκτελεσθῆ μελέται καὶ ἔργα στεγάζσεως προσκυνητῶν κατὰ τὸ ἀπλούστερον καὶ σκοπιμώτερον σύστημα.

Ἄρθρον 35.

Ἡ διοίκησις, διαχείρισις καὶ ἐκπροσώπησις τοῦ διὰ τοῦ παρόντος νόμου συνισταμένου Ταμείου ἀνατίθεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Εὐαγγελιστρίας.

Ἄρθρον 36.

Πόροι τοῦ εἰδικοῦ Ταμείου ὁρίζονται :

- 1). Εἰσφοραὶ τῶν ἐν Ἀθήναις, Αἰγύπτῳ, Ἀμερικῇ καὶ ἄλλαχοῦ Τηνίων, ὡς καὶ αἱ εἰσφοραὶ τῶν Τηνίων συλλόγων, καθὼς καὶ αἱ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ εἰσφοραὶ τῶν εὐλαβῶν προσκυνητῶν.
- 2). Τὰ εἰσοδήματα τῶν κτημάτων τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος ἅτινα τυχὸν δὲν ἤθελον ἐκποιηθῇ.
- 3). Αἱ ἐκ τοῦ Πρατηρίου εἰσπράξεις αἱ προβλεπόμεναι ἐν τῷ ἄρθρῳ 19 τοῦ παρόντος νόμου.
- 4). Τὰ ἐνοίκια ἐκ τῶν δωματίων τοῦ ναοῦ εἰς τοὺς παραθεριστὰς ὡς καὶ αἱ εἰσπράξεις τῶν ἐνοικιαζομένων χώρων τοῦ Ἱδρύματος τὰ προβλεπόμενα ἐν τοῖς ἄρθροις 20, 21 τοῦ παρόντος νόμου.
- 5). Ἐτήσιον κονδύλιον ἀναγραφόμενον ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ἱδρύματος οὗ τὸ ποσὸν ἐπαφίεται εἰς τὴν κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἀναλόγως τῶν εἰσπράξεων.

Ἄρθρον 37.

Τὰ ἔργα ἐκτελοῦνται κατὰ τὰ περὶ δημοσίων ἔργων κεκανονισμένα καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει πίστωσις ἀναγραφομένη εἰς τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμὸν τοῦ ταμείου ἢ αἰτήσεις ἐκτάκτου πιστώσεως ἐγκριθεῖσα παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Ἄρθρον 38.

Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου θὰ διατεθῶσιν αἱ ἄνω εἰσ-

πράξεις ὑπὲρ τῆς ρυμοτομίας καὶ τῆς κατασκευῆς τῆς λεωφόρου τοῦ Ἱδρύματος μέχρι τοῦ λιμένος.

Ἄρθρον 39.

Καταργεῖται ἡ τελευταία παράγραφος τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου ΓΦΖΗ' 1910 περὶ ἐνοριῶν ὡς καὶ πᾶσα ἑτέρα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον, διατηροῦνται δὲ ἐν ἰσχύϊ αἱ λοιπαὶ διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος οργανισμοῦ τῆς 19 Δεκεμβρίου 1888.

Ἄρθρον 40.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ὑδρᾷ τῇ 6 Σεπτεμβρίου 1925.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Θ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ

Τὰ Μέλη

Ι. Κουνδουρος, Α. Παναγιωτόπουλος, Ι. Α. Τσιριμῶκος, Γ. Κοφινᾶς, Γ. Μπασιμπουλής, Α. Ταβουλάρης, Κ. Σταμούλης, Φ. Μανουηλίδης, Α. Χατζηκυριαῖκος.

Ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος ἐν τε τῷ Ἑσωτερικῷ καὶ Ἐξωτερικῷ.

Μετὰ τὴν τελείαν ἀποκατάστασιν τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος, οἱ πρῶτοι τῶν Ἐπιτρόπων αὐτοῦ θεωρήσαντες ὡς λίαν πρόσφορον καὶ συντελεστικὸν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πανηγύρεων καὶ τὴν παγίωσιν αὐτῶν, τὴν ἐπαύξησιν δὲ τῶν πόρων καὶ τὴν προστασίαν τῶν συμφερόντων αὐτοῦ, εἴς τε τὸ Ἑσωτερικὸν καὶ τὸ Ἐξωτερικὸν καὶ ἰδίᾳ ἀνὰ τὴν δούλην Ἑλλάδα, εἰς ἣν ἡ φήμη αὐτοῦ, ἀπὸ τῆς Εὐρέσεως τῆς Πανσέπτου καὶ θαυματουργοῦ Εἰκόνης εἶχεν ἐξαπλωθῇ εἰς πᾶσαν γωνίαν, θεωρήσαντες λέγομεν ὡς λίαν πρόσφορον τὸν διορισμὸν ἀντιπροσώπων τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὴν ἐκλογὴν ὡς τοιούτων ἀνθρώπων ὑπὸ θείου ζήλου ἐμφορουμένων, θεοσεβῶν καὶ ἐναρέτων καὶ κατεχόντων κοινωνικὴν θέσιν ἐν ταῖς ἐν αἷς ἔξω χώραις, προέβησαν κατὰ τὸ 1837 εἰς τὸν διορισμὸν τοιούτων εἰς τε τὴν Ἑλευθερίαν καὶ Δούλην Ἑλλάδα, καθὼς καὶ πολλὰς Εὐρωπαϊκὰς πόλεις εἰς ἃς ἔζη Ἑλληνικὸς κόσμος, πρὸς οὓς ἐπεμπον εἰκόνας τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος, ὡς καὶ συντόμους ἱστορίας τῆς Εὐρέσεως τῆς Θαν-

ματουργοῦ Εἰκόνας, ἀμέσως ἅμα τῇ εὐρέσει ἐκτυπωθείσας, καὶ διανεμομένας ἀνὰ τὸν χριστιανικὸν κόσμον δωρεάν, δι' ὧν κατέστησαν γνωστὴν τὴν θείαν τῆς Ἀποκαλύψεως ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς θύης ἱστορίαν τῆς Ἀγίας Εἰκόνας, τὴν ἐκ θείας τοῦ Θεοῦ εὐδοκίας, θαυματουργὸν δύναμιν αὐτῆς, καὶ τὰ συντελεσθέντα ὑπ' αὐτῆς θαύματα καὶ δι' ὧν ἀνεξωπυροῦτο ἡ Πίστις καὶ ὑπεδαυλίζετο ἡ πρὸς τὸ θεῖον ἀφοσίωσις τῶν Χριστιανῶν, οὕτω δὲ κατορθώθη νὰ κατασταθῇ γνωστὴ ἀπὸ τοῦ μεγάρου τοῦ πλουσίου μέχρι τῆς καλύβης τοῦ χωρικοῦ, ἡ Πάνσεπτος τῆς Θεομήτορος Εἰκὼν. Οἱ ἀντιπρόσωποι οὗτοι τῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς ἀνεγνωρισμένοι Ἐπίτροποι ἐνεργοῦντες, εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ εἰσπράττωσι συνδρομὰς, νὰ δέχονται χρηματικὰς ὑπὲρ τοῦ Ἰδρύματος προσφορὰς καὶ ἀναθήματα, δίδοντες ἀποδείξεις ἐκ διπλοτύπου ἐγκεκριμένου ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ ἐνεργοῦντες ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ Ἰδρύματος ἐν πλήρει πληρεξουσιότητι.

Καθ' ἑξαμηνίαν δὲ οἱ ἀντιπρόσωποι οὗτοι, ὄφειλον νὰ ἀποστείλωσιν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν κατὰστασιν ἐμφαίνουσιν τὰ τυχόν διὰ διπλοτύπων συναχθέντα χρηματικὰ ποσά, ἢ ἄλλα διάφορα εἶδη ἀφιερωμάτων τὰ ὁποῖα καὶ νὰ ἐμβάζωσιν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν, ἢ ὡς πολλάκις συνέβαινε, καὶ οἱ ἴδιοι ἀντιπρόσωποι νὰ κομίζωσι ταῦτα ἐνταῦθα.

Κατὰ πόσον ὁ θεσμὸς οὗτος τῶν ἀντιπροσωπειῶν ἐπέτυχε, καὶ κατὰ πόσον συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τῆς Φήμης τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος, εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πανηγύρεων καὶ κατὰ συνέπειαν τῶν πόρων αὐτοῦ καὶ κατὰ πόσον ὠφέλησαν καὶ αὐτὸν τοῦτον τὸν τόπον, εἶνε μεμαρτυρημένον ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων. Διὸ καὶ εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τοὺτους τοὺς ἐργασθέντας μετὰ θεοῦ ζήλου καὶ αὐταπαρνήσεως, βεβαίως παρὰ τῶν Τηνίων αἰδῖος ὀφείλεται εὐγνωμοσύνη καὶ δίκαιον εἶνε ὅπως τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἀναγραφῶσιν ἐν τῇ παρούσῃ ἱστορίᾳ. Ὅθεν καὶ παραθέτομεν ἐνταῦθα κατὰλογον τῶν ἀπὸ τοῦ 1835 μέχρι τοῦ 1928 χρηματισάντων τοιούτων, καθ' ὅσον ἡδυνήθημεν νὰ ἐξακριβώσωμεν αὐτὸν ἐκ τοῦ ἀρχείου τοῦ Ἰδρύματος.

**Ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος
ἐν τε τῇ Ἑσωτερικῇ καὶ Ἐξωτερικῇ.**

1835—1900.

Δημήτριος Καγκάδης	Τεργέστην
Ἰάκωβος Ρώτας	»
Δημήτριος Ν. Ἀποστολόπουλος	»
Δημήτριος Κατράρος	»
Δημήτριος Μαληκάσης	»

1837.

Γεώργιος Καραγιαννάκης	Σύρον
Ἰωάννης Κορέσης	»
Κάρολος Νάζος	»
Χατζὴ Γιαννακὸς Μαρχάκης	Σμύρνην
Χρῆστος Μωραϊτίνης	»
Ζαχαρίας Ζαχάρωφ	Κωνσταντινὸπολιν
Ἰωάννης Τουφεκτσόγλου	»

1839.

Δημήτριος Σταματίου	Πόρον
---------------------------	-------

1840.

Ἰωάννης Καραδήμας	Πόρον
Ἰωάννης Πασχάλης	»

1842.

Μᾶρκος Γεωργαντόπουλος	Σύρον
Ἐμμανουὴλ Παπαδάκης	Ἡράκλειον
Γεώργιος Μπαρμπεράκης (χωρίον Εὐγενικά)	Κρήτην
Γεώργιος Καστρογιαννάκης	Κίσαμον

1843.

Παναγιώτης καὶ Ἰωάννης τοῦ ποτὲ Χατζὴ Ἰακώβου Λουῖζου	Σμύρνην
Ἀπόστολος Πιρπινιάς	»
Παπασπυρίδων Ἀσκοξυλάκης (χωρίον Τσιμπίζι)	Κρήτην
Δημήτριος Μακρογιαννάκης (χωρίον Πλώρα)	»
Ἰωάννης Μαργακὸς (χωρίον Ἀδῶλη)	»
Χ' Μᾶρκος Γεωργαντάκης (χωρίον Ἀτζιπόπουλον)	»
Ἰωάννης Σταυριδάκης (χωρίον Πρινί)	»
Χρῆστος Σαλαμανίνας	Ἑρμιόνην

1842.

Ἀθανάσιος Γ. Μπλούμης	Χανιά
Χατζὴ Δημήτριος Κωνσταντούλας	»
Ματθαῖος Παπλάζογλου	»
Γεώργιος Καστολ. Κιαγασῆς	Κίσαμος

1843.

Ἐμμανουὴλ Παππαδάκης	Ἡράκλειον
Ἀλέξανδρος Κ. Ἀλμπανάκης	Ἀλεξάνδρειαν
Δημήτριος Κονταξάκης	Ρέθυμνον
Ἰωάννης Καλαφάτης	Σύμην

1844.

Δαμπρινὸς Ταβουλάρης	Σύρον
----------------------------	-------

1845.

Χ' Νικόλαος Ξαρουλάκης Σῦρον
Γεώργιος Σκουρτανιώτης Ἀμφίπολιν

1846.

Π' Σπύρος Χαλαχάνης Κόρινθον
Ἀλέξανδρος Μαῦρος Ὀδησσὸν
Ἀντώνιος Ἀμπελικόπουλος Γαλάζιον
Ἐμμανουὴλ Καλέριος »
Ἐπαμεινώνδας Γεωργαντόπουλος Βραΐλαν
Κ. Ἰαλικτζής Κωνσταντινούπολιν

1847.

Γεώργιος Μπαλτατζής Σμύρνην
Ἰωάννης Δεσίπρης »
Νικόλαος Δεληγιάννης Κόρινθον
Χρ. Ν. Ζαμπελάκης Σῦρον
Ἐμμ. Ἰω. Στρατουδάκης »
Νικόλαος Τζερεμῆς } Πλοίαρχοι τῶν τότε ταχυπλόων Κρήτης ὁ-
Μανώλης Ἀνδρεαδάκης } πως παραλαμβάνωσι τὰ ἀναθήματα καὶ παρα-
Γεώργιος Διατακάκης } δίδωσιν εἰς τοὺς ἐν Σύρῳ Ἐπιτρόπους.

1848.

Τριαντάφυλλος Δημητρίου Λήμνον
Σταμάτιος Δήμας Πόρον
Ἀναγνώστης Παναγιώτου Χανιά
Σταυριανὸς Καλόγερος (χωρίον Σιλίτζας) Λακωνίαν

1850.

Μιχαὴλ Μπιζέρης Σῦρον
Ἀλέξανδρος Σ. Κάπαρης »
Ἐμμ. Ἰω. Στρατουδάκης Ἀθήνας
Μιχαὴλ Ἰωαν. Τζιγλῆς (Μιραμπέλο) Κρήτην

1852.

Ἀδελφοὶ Φιλιππάκη Ὀδησσὸν
Ἀνδρέας Ἀνδρουλῆς Κων)πολιν
Ἐλευθέριος Ρηγάδης Ἀλεξάνδρειαν

1855.

Κωνσταντῖνος Κουσουρέλλης Βηρυττὸς

1857.

Χατζηγιάννης Χ' Παύλου Φιλιππούπολιν
Δημήτριος Ἀναστασίου (Σώκια) Μικρασίαν

1858.

Κωνσταντῖνος Φιοράκης Σῦρον
Κωνσταντῖνος Κουζουρέλλης Ἰόππην

1859.

Γεώργιος Δημόπουλος Κων)πολιν
Ἰάκωβος Σιγάλας Βραΐλαν
Νικόλαος Παρίσης Μπριλιάνσκαν
Μᾶρκος Μαύρου Ἀλεξάνδρειαν
Δημήτριος Α. Ράδος Βιτώλια

1863.

Σταῦρος Λιβούνης Θεσσαλονίκην
Ἀγγελῆς Ἰωαννίδης Ὀδησσὸν
Ἀντώνιος Κορνᾶρος Ἀθήνας

1864.

Ἀθανάσιος Μελέτιος Ἀξάριον
Χριστόδουλος Μαυρίδης Ἀδριανούπολιν
Δημήτριος Μιχαὴλ Καραγάτς
Θεόδωρος Ἰορδάν Γιάνασι
Ἐλευθέριος Ν. Καρίτης Καστελόριζον

1865.

Κωνσταντῖνος Ἰερόπουλος Λούγδουνα
Γεώργιος Καραδήμας Πόρον

1867.

Νικόλαος Φορμόζης Αἶνον καὶ Θράκην
Ἰωάννης Δοξαράς Σῦρον

1868.

Γεώργιος Ἰω. Δρόσος Ἀθήνας

1872.

Χατζῆ Γαβριὴλ καὶ Χατζῆ Δημητρίου Σπάρταλα
Λεωνίδας Ταρασσόπουλος Δενισλῆ Λαοδικεῖαν
Παναγιώτης Δημητρίου »
Ἀνδρέας Καστρογιαννάκης Ἡράκλειον
Ἐρρίκος Μουατζῆς Χανιά
Ἐμμανουὴλ Παχυνάκης Σμύρνην

1874.

Κ. Κομνηνὸς Γκιουμουλτζίναν
Δημ. Θεοδωρίδης Θήραν

1880.

Ἐμμανουὴλ Τζαννετόπουλος Πόρον

1884.

Νικόλαος Κανακόπουλος Σῦρον
Θεόδωρος Λούκας Ἀττάλειαν

1886.

Λάζαρος Γαίτης Σῦρον

Παράσχος Κυριακός	Σμύρνην
1888.	
Ἀθανάσιος Δημητρίου	Εάνθην
Μ. Παχυνάκης	Σμύρνην
Δ. Ἀργυρός	»
Δημ. Μητράκος	Νεμέαν
Ἀδαμάντιος Μολογιάδης	Σύρον
Ἐλευθερ. Καρύσης	Καστελόριζον
1889.	
Ἰωάννης Γκιών	Ἀθήνας
1890.	
Δημήτριος Ἀθηναῖος	Σύρον
1891.	
Ἰωάννης Λαριδάκης	Κάρπαθον
1893.	
Χαράλαμπος Φώσκολος	Σύρον
Ἰωάννης Γκιών	Ἀθήνας
1895.	
Εὐστάθιος Π. Σταθάτος	Μέθανα
1920.	
Νικόλαος Νῶε	Ἀθήνας
1924.	
Σίμων Δεσίπρης	Ἀθήνας
Ἀνδρέας Παρίσης 1924 Σύρον — Στέφ. Παρίσης 1928 Σύρον	

Πρέπει νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα ὅτι ὁ θεσμός τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ἰδρύματος «Ἐπιμελητῶν» ἤδη καλουμένων ἐξακολουθεῖ εἰσέτι εἰς τινὰς πόλεις τοῦ τε ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ. Ἐκ τῆς μετὰ προσοχῆς δὲ ἐξετάσεως τοῦ δημοσιευομένου πίνακος τούτου, δύναται νὰ ἀντιληφθῇ ὁ ἀναγνώστης, πόσον εὐρεῖα ἦτο ἡ δράσις τοῦ Ἰδρύματος δικαίως ἐπονομασθέντος Πανελληνίου, διότι ἡ φήμη αὐτοῦ ἦτο ἐξηπλωμένη ὅπου ὑπῆρχεν Ἑλληνισμός. Δέον ἐπίσης νὰ κατανοηθῇ καὶ τοῦτο ὅτι οἱ πλείστοι τῶν εὐλαβῶν τούτων ἀνθρώπων τῶν ἀναλαβόντων τὴν ἀντιπροσωπεῖαν τοῦ Ἰδρύματος, ἦσαν ἄνθρωποι οἱ ὅποιοι ἐπεσκέφθησαν τὸν Ναὸν καὶ προσεκύνησαν τὴν Πάνσεπτον Εἰκόνα, εἴτε λόγῳ εὐλαβείας, εἴτε λόγῳ «τάματος», εἴτε συνεπείᾳ ἰάσεως, εἴτε ἀπαλλαγῆς ἐκ κινδύνου, κατόπιν ἐπικλήσεως, εἴτε ἐξ ἄλλου θείου γεγονότος, τὸ ὅποion ὑπέκαυσε τὸν ζῆλον αὐτὸν πρὸς τὴν Θαυματουργὸν Εἰκόνα, διὸ καὶ εὐχαρίστως ἀνέλαμβανον τὴν ἀντιπροσωπεῖαν τοῦ Ἰδρύματος, καὶ ἐπεθύμουν αὐτήν, καὶ ἀναλαμβάνοντες εἰργάζοντο δραστηρίως πρὸς ψυχικὴν σωτηρίαν, καὶ διαπρύσιοι ἐγένοντο κήρυκες τῶν θαυμασίων αὐτῆς.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΙΣ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

«Δράξασθε παιδείας μήποτε ὀργισθῇ Κύριος».
Οἱ ἀοιδίμοι ἄνδρες οἱ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ περικαλλοῦς Ναοῦ καὶ τοῦ Ἰδρύματος ἀναλαβόντες, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ θεῖα τῆς θρησκείας ἡμῶν λόγια, καὶ τὴν παιδίαν συνυφασμένην μετὰ τῆς θρησκείας κατανουῶντες, καὶ τὸ θεῖον τοῦ Προφητάναντος ῥῆμα ἐφαρμόζοντες, ἀμέσως καὶ τῶν πρὸς τὴν παιδείαν τοῦ λαοῦ μέσων ἐδράξαντο διὰ τῆς συστάσεως σχολείων ἐν τῷ τόπῳ δαπάναις τοῦ Ἰδρύματος. Τὴν θρησκείαν οἱ ἅγιοι ἐκεῖνοι ἄνδρες καὶ τὴν παιδείαν ἀναπόσπαστον μετ' αὐτῆς καὶ ἀλληλένδετον θεωροῦντες, ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ Ναοῦ ἰδιαίτερα δωμάτια ἀνήγειραν πρὸς ἐγκαθίδρυσιν ἐν αὐτοῖς τοῦ ἐν τῇ πόλει λειτουργοῦντος ἑλληνικοῦ σχολείου, διαρρυθμίσαντες τοῦτο καταλλήλως πρὸς ἀνωτέραν τῆς νεολαίας ἐκπαίδευσιν.

Τῇ συμπράξει δὲ καὶ τοῦ ἀοιδίμου τῆς Τήνου, Ἀρχιερέως Γαβριὴλ τοῦ Κρητὸς καὶ τοῦ τότε ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως πρὸς σύστασιν Σχολείων ἀνὰ τὸ Αἰγαῖον Ἐφόρου τῆς Παιδείας διορισθέντος Γεωργίου Κωνσταντῆ, ἐκανονίσθησαν τὰ τῆς συσταθείσης Σχολῆς καὶ τὰ τῶν μαθημάτων αὐτῆς, οὕτως ὥστε ἡ Σχολὴ αὕτη νὰ διακριθῇ ἀνὰ τὸ Αἰγαῖον. Τὴν διεύθυνσιν ταύτης ἀνέθεσαν εἰς τὸν διακεκριμένον καὶ μεγάλης παιδείας κάτοχον διδάσκαλον Εὐστρ. Πέτρου, πρόσφυγα ἐκ Κυδωνιῶν κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν, ὅστις διητύθυε τὴν σχολὴν ταύτην μέχρι τοῦ 1841 ἀναδείξας αὐτὴν μίαν τῶν διαπρεπεστέρων κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην σχολῶν ἐν Ἑλλάδι.

«Πλήθος μαθητῶν γράφει ἐν τῷ «Κυδωνιάτῃ» τοῦ Ὁ. Ν. Ι. Σαλτέλης εὐλογοῦν μετ' εὐγνωμοσύνης τὸ ὄνομά του. Οἱ Τήνιοι ἐπὶ τῆς ἐφόρου γῆς τῶν ὁποίων ἐσπείρε μετ' ἐπιμονὴν καὶ ἐπιτυχίαν τῆς προγονικῆς παιδείας τὸν σπόρον, συμμερίζονται μετ' αὐτοῦ τὴν Ἑθνικὴν εὐγνωμοσύνην». Τῷ ὄντι εἰς τὰς δεινὰς ἐκείνας τοῦ πολέμου καὶ τῶν καταστροφῶν περιστάσεις, πολλὰ δόλγα Ἑλληνικὰ μέρη περιεποιήθησαν τὰς Μούσας ὅσον ἡ Τήνος».

Μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν καὶ τακτοποίησιν τῆς Σχολῆς ταύτης τῆς τόσον διακριθείσης, τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα αὐτοβούλως ἀνέλαβε καὶ τὴν δαπάνην τῆς Ἐκπαιδεύσεως καθ' ὅλην τὴν νῆσον διὰ τῆς ἀποτίσεως οὐ μόνον τῶν μισθῶν τῶν διδασκάλων καὶ διδασκαλισσῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀνεγέρσεως διδακτηρίων ὅπου δὲν ὑπῆρχον κατάλληλα οἰκοδομήματα.

Παραθέτομεν εἰς πίστωσιν τῶν λεγομένων μας ἐπίσημον κατάλογον τῶν ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος συντηρουμένων τότε ἐν Τήνῳ σχολείων διαβιβασθέντα ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτοῦ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 6 ἐγγράφου τῆς 13 Φεβρουαρίου 1834 πρὸς τὸ Β. Ἐπαρχεῖον Τήνου, ἐν ᾧ ἐμφαίνεται ἡ κατάστασις τούτων, ἡ συντήρησις αὐτῶν, καὶ ἡ μέριμνα πρὸς κατασκευὴν καὶ νέων οἰκημάτων ὅπου δὲν ὑπῆρχον κατάλληλα τοιαῦτα.

ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΗΝΟΝ ΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

Αριθμ. ἀν.	Είδος σχολείου	Τόπος	Όνοματεπώνυμον διδασκάλου	Λογισμ. ἀριθμ.	Κλάσεις	Μισθός διδασκάλου	
						Δραχ.	Λ.
1	Ἑλληνικόν	Ἐν τῷ Ναῷ Εὐαγγελιστρίας	Εὐστάτιος Πέτρου	22	2	140	
2	»	Αὐτόθι	Ἰωάννης Σιδωτός	47	2	90	
3	Γαλλικόν	Αὐτόθι	Ἀθανάσιος Καρδαμίτσης	16	2	70	
4	Ἀλληλοδιδασκτικόν	Ἐν τῇ πόλει κατὰ τὴν ἐνορίαν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.	Ἰωάννης Γαίων	148	8	60	
5	Ὁμοίως κορασίων	Ἐν τῇ πόλει ἐνορίᾳ Ἁγίου Γεωργίου	Βαμβώ Ἰωάννου	93	5	41	50
6	Ἀλληλοδιδασκτικόν	Κωμόπολις Πύργου	Ἀναγνώστης Οἰζονόμου	85	8	31	30
7	Ἑλληνικόν	Αὐτόθι	Δαυὶδ Ἱεροδιάκονος	18	2	32	30
8	Ἀλληλοδιδασκτικόν	Ὑστέρνια	Παῖσιος Ἱερομόναχος	62	8	60	
9	Ἀλληλοδιδασκτικόν	Ἀρνάδος	Ἀντώνιος Γαίων	47	8	47	
10	Ἀλληλοδιδασκτικόν	Χορίου Μέση	Ἰωάννης Ραφαήλ	41	2	37	
11	Ἀλληλοδιδασκτικόν με ἐνοίκιον	Κτινάδος	Διονυσίους Τριανταφύλλου	45	2	37	50

Παρατηρήσεις.

Ὅλα τὰ σχολεῖα ταῦτα συνετηροῦντο ὁλοκλήρως δι' ἐξόδων τοῦ Ταμείου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας μὴ ἔχοντα κανένα ἴδιον πόρον, πλὴν τοῦ τῆς πόλεως Ἑλληνικοῦ σχολείου εἰς τὸ ὅποιον ὑπῆρχον ἀφιερωμένα τὰ ἑξῆς :

Εἰς ὁμολογίας γρόσια 4420 ἡ Δραχ. 1414.40

Ὅσα ὁ μακαρίτης Ἰάκωβος Ν. Παξιμάδης κατὰ τὴν Διαθήκην του ἄφησε Φιορίνια Αὐγούστου 3522 » 10038.90

Ὅσα ζῶν ὁ Μιχ. Παξιμάδης Φιορ. 100 » 285.—

Ὅσα ὁ ἴδιος μακαρίτης Μιχαὴλ Παξιμάδης ἄφησεν ἐν τῷ σχολείῳ » 500

Εἰς τὴν ἐκκλησίαν Εὐαγγελιστρίας » 50

Εἰς τὴν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν » 50

Εἰς τὴν τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς » 50

Εἰς τὴν τῆς Ἀγίας Τριάδος » 30

Φιορ. 780 » 1838.—

Ὅσα εἶχον ἐμβασθῇ εἰς Τριέστι παρὰ τῶν Ἐπιτρόπων τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας διὰ βιβλία εἰς χρῆσιν τοῦ σχολείου » 521.43 » 1484.—

Πρὸς τοῦτοις οἱ ἄνω Παξιμάδης Δρ. 15053.16

ἔχουν ἀφιερωμένην εἰς τὴν σχολὴν τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Α'. ἐξ ὧν δρ. 2000 ἀφαιρέτων παρὰ τοῦ ἀοιδίμου Νεοφύτου Ἀρχιερέως Τήνου.

Αἱ μὲν εἰρημέναι ὁμολογαί εὐρίσκονται μέχρι τοῦ νῦν ἀνεξόφλητοι καὶ αἱ περισσότεραι αὐτῶν δὲν παρουσιάζουν ἱκανὰς ἐγγυήσεις περὶ τῆς ἐξαργυρώσεώς των, αἱ δὲ ὡς ἀνωτέρω ποσότητες Φιορινίων εἶνε τετημέναι εἰς τοκισμόν ἐν Τριεστίῳ. Ὡς πρὸς δὲ τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, τὸ ἱεουργικὸν εἰσόδημα αὐτῆς εἶνε πολλὰ μικρόν. Καὶ λοιπὸν ἡ ἐν ἐνεργείᾳ χρηματικὴ πρόσδοδος δὲν ἐφαρκεῖ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν ὅλης τῆς δαπάνης ἢ ὅποια ἀπαιτεῖται διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ τούτου Σχολείου, τὰ προσδόντα δὲ χρήματα πορίζονται ἐκ τοῦ Ταμείου τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Τὸ σχολεῖον τοῦτο πρῶτον μὲν ἦτο ἐγκαθιδρυμένον εἰς κοινὸν τῆς πόλεως κατάστημα εἰς τὴν ἐνορίαν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ἔχον περὶ αὐτὸ καὶ ἕνα περίβολον, τελευταῖον δὲ μετετέθη εἰς τὰ ἐπὶ τούτῳ οἰκοδομηθέντα δωμάτια ἐντὸς τοῦ περιβόλου τοῦ ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ εἰς δύο διδασκαλεῖα διαιρεθὲν ὑπ' ἀριθ. 1 καὶ 2

διαμένει ἐκεῖ ἤδη. Πλησίον δὲ τοῦ τῆς πόλεως Καταστήματος, δι' ἐξόδων τοῦ Ναοῦ τούτου, ἔγινεν οἶκος ἀλληλοδιδασκατικοῦ σχολείου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐξαργαῖται καὶ ὁ περίβολός του, καὶ τὸ παλαιὸν κατὰστημα χρησιμεύει εἰς κατοικίαν διδασκάλου. Ἄλλ' ἡ ἀπόστασις τοῦ ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας ἀπὸ τὴν πόλιν καθιστᾷ ἐπίμοχθον τὴν εἰς τὰ ἐκεῖ σχολεῖα δδόν, τὸν μὲν χειμῶνα διὰ τὰ ψύχη, τὰς βροχάς, τοὺς ἀνέμους, τὸ δὲ καλοκαίριον διὰ τὸν καύσωνα.

Πρὸς δὲ τούτοις μεταξὺ τῆς τύρβης τῶν προσκυνητῶν τῶν καταλύντων εἰς τὸ κατὰστημα ἐκεῖνο τοῦ ναοῦ, οἱ μαθηταὶ βλάπτονται ἀντιπερισπώμενοι ἀπὸ τὰ μαθήματά των. Θεωρεῖται ἄρα καλὸν νὰ οἰκοδομηθῇ δι' ἐξόδων τοῦ Ναοῦ, οἶκος πλησίον τῆς πόλεως εἰς τὸ ὁποῖον νὰ ἐνιδρυθῇ τὸ Ἑλληνικὸν Σχολεῖον καὶ τὸ Γαλλικόν. Οὕτως ἐν ᾧ θέλουσιν ἔχει εὐκολίαν καὶ ἡσυχίαν οἱ μαθηταί, θέλουσιν αὐξήσῃ καὶ τὰ πρὸς κατάλυσιν τῶν προσκυνητῶν δωμάτια, ἐπειδὴ τὰ εἶδη ὡς εἴρηται ὑπὸ τῶν σχολείων κατεχόμενα θέλουσι κενωθῇ.

Σημειωτέον ὅτι τὰ εἰς τὸν προηγηθέντα ὑπολογισμὸν καταγεγραμμένα Φιορίνια ὡς ἀφιερωμένα εἰς τὰς μονὰς Ἀγίας Παρασκευῆς καὶ Ἀγίας Τριάδος, κατεχωρίσθησαν ὑπὲρ τῶν σχολείων διότι κοινῇ τῶν κατοίκων τῆς πόλεως γνώμη εἶχον ἀνατεθῇ εἰς αὐτά.

Παρατηρητέον πρὸς τούτοις ὅτι τὰ κτήματα τῶν ρηθέντων Μοναστηρίων ἦτο ἰδέα τῶν πολιτῶν γενικῇ νὰ ἀνατεθῶσιν εἰς τὴν κυριότητα τοῦ σχολείου, ἐπὶ σκοπὸν νὰ αὐξηθῇ ὁ πόρος αὐτοῦ. Εὐκατὸν δὲ ἦτο βέβαια νὰ πραγματοποιηθῇ ἐγκαίρως, ἡ πρὸ πολλοῦ αὕτη συλληφθεῖσα γνώμη, διότι τὰ εἰρημένα κτήματα ἤθελον χρησιμεύσῃ εἰς τοιοῦτον δημοφελὲς κατὰστημα, ἐν ᾧ μένοντα εἰς τῶν μοναστηρίων τὴν κυριότητα, δὲν παρεῖχον οὐδεμίαν πρὸς τὸ κοινὸν ὠφέλειαν, καὶ δύο μόνον καλόγηροι καρποῦνται αὐτὰ ἀπολύτως.

Σημ.—Μόνον τὰ δύο τελευταῖα σχολεῖα ἦτοι τὰ σχολεῖα Μέσης καὶ Κτικάδου, δὲν ἔχουσιν ἰδίαν οἰκοδομήν. Διὰ τοῦτο εἰς τὴν γενομένην Συνέλευσιν τῶν κατοίκων τὸ 1832 μηνὶ Μαΐῳ, ἀπεφασίσθη νὰ κατασκευασθῶσι δύο οἰκοδομαὶ δι' αὐτά, δι' ἐξόδων τῶν τε ἑγχωρίων καὶ τοῦ Ναοῦ Εὐαγγελιστρίας. Ἐπειδὴ δὲ ἡ θέσις τοῦ Κτικάδου ἐθεωρήθη ἀκατάλληλος, ἐνεκρίθη νὰ οἰκοδομηθῇ εἰς Τριπόταμον τοῦ ἐνὸς παιδευτηρίου τὸ κατὰστημα, ὅπου καὶ πρὸς τὸν Κτικάδον καὶ ἄλλα χωρία θέλει κεῖσθαι εὐφυῶς. Εἰς δὲ τὴν Μέσῃ τῆς ὁποίας ἡ θέσις ἐκρίθη καλή, ἡγοράσθη καὶ οἰκόπεδον καὶ συνελέχθη ἤδη τὸ ἀναγκαῖον ὕλικὸν πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ κτιρίου.

Ταῦτα ἔγραφε ἐν τῷ πρὸς τὸ Ἐπαρχεῖον ἐγγράφῳ τῆς ἡ Ἐπιτροπῆς. Ἡ παρὰ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος καταβολὴ τῶν δαπανῶν τῆς Ἐκπαιδεύσεως συνεπήγαγε καὶ τὴν εἰς τοῦτο ἀφιέρωσιν ἐπὶ

τῷ αὐτῷ σκοπῷ καὶ τῆς ἐν τῇ πόλει Ἐκκλησίας τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Τὴν ἐκκλησίαν ταύτην ᾠκοδόμησαν κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1796 οἱ ἀδελφοὶ Παξιμάδαι Μιχαὴλ καὶ Ἰάκωβος, δρίσαντες ὅπως τὰ ἐξ αὐτῆς εἰσοδήματα χρησιμεύσουσι πρὸς πληρωμὴν τῶν μισθῶν τῶν διδασκάλων, τῶν παρακειμένων τῇ Ἐκκλησίᾳ ταύτῃ Σχολῶν. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰακώβου Ν. Παξιμάδῃ, τοῦ καὶ Φιορίνια 3522 ἦτοι δραχ. 10,000 ὑπὲρ τῆς Ἐκπαιδεύσεως κληροδοτήσαντος, ὁ ἐν Τεργέστῃ διαμένων ἀδελφὸς αὐτοῦ Μιχαὴλ, ἄμα τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα ἀνέλαβε πάσας τὰς δαπάνας τῆς Ἐκπαιδεύσεως διὰ γράμματος ἀφιερωτικοῦ, ἀφιέρωσε καὶ τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα ὅπως τὰ ἐξ αὐτῆς εἰσοδήματα χρησιμεύουσι διὰ τὸν ἐκπαιδευτικὸν σκοπὸν τῆς παρὰ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος συσταθείσης σχολῆς. Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἰδρύματος ἐκ δευτέρου ἀπαντήσα εἰς τὸν Μιχαὴλ Παξιμάδην, σχετικῶς πρὸς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν γράφει αὐτῷ τὰ ἐξῆς ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9 Ἀπριλίου 1831.

Ἐντιμώτατε Κύριε Μιχαὴλ Παξιμάδη.

«Ὁ ἐνταῦθα Κύριος Μιχαὴλ Ζώρας μᾶς ἀνέφερεν ὅτι ἡ τιμιότης σας παραπονείσθε ἐναντίον μας, διατὶ δὲν σᾶς ἀπεκρίθημεν εἰς τὰ δύο ἀγαπητὰ σας, ὅπου πρὸ χρόνων μᾶς ἐστείλατε καὶ μὲ τὰ ἴδια μᾶς ἐσυνητροφεύατε ἕνα ἀφιερωτικὸν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν πρὸς τὴν Σχολήν. Ἡμεῖς σᾶς βεβαιώνομεν, ὅτι οὐκ ὀλίγον ἐδυσσαρεστήθημεν βλέποντες ὅτι δὲν ἐλάβατε τὴν ἀπάντησιν καὶ φαίνεται ἐκ τούτου, ὅτι νὰ ἐπαράπεσαν τὰ γράμματά μας, τίνι τρόπῳ καὶ ἡμεῖς ἀποροῦμεν.

Σᾶς ἀποκρινόμεθα λοιπὸν, ὅτι ἡμεῖς ἐξ ὀπίσω ἀπὸ τὴν παραλαβὴν τοῦ πρώτου γράμματός σας, καὶ δυνάμει τοῦ ἀφιερωτικοῦ, ἐπροσκαλέσαμεν τὸν Ἀναγνώστην Φιλιπποῦτζον, τὸν ὁποῖον ἡύραμεν νὰ ἐπιτροπεύῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ζητῶντας του διὰ νὰ μᾶς παραδώσῃ τὸν λογαριασμὸν τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος καὶ μᾶς τὸν ἔφερε ἐσόδων τε καὶ ἐξόδων

Τὸν δὲ ἱερέα ὅπου ἱερουργεῖ, τὸν ἐσυμφωνήσαμεν διὰ τὸ χρονικὸν Μπαντίκι, μὲ τὴν εὐχαρίστησιν καὶ τῶν ἐνοριτῶν. Καὶ οὕτως ἡ Ἐκκλησία αὕτη ἀνεγνωρίσθη τόσον ἀπὸ τὸν ἱερέα καθὼς καὶ ἀπὸ τὸν Ἐπίτροπον καὶ κάθε ἄλλον ὅτι εἶνε ἀφιερωμένη εἰς τὴν ἐνταῦθα Κοινὴν καὶ Ἑλληνικὴν Σχολήν, καὶ προστατευομένη ἀπὸ τοὺς Ἐπιτρόπους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Εὐαγγελιστρίας Καὶ πρὸς τούτοις ἐκοινοποιήθη, ὅτι τόσον ἡ τιμιότης σας, καθὼς καὶ ὁ μακαρίτης Ἰάκωβος Ν. Παξιμάδης, ἀφιέρωσατε αὐτὴν τὴν ἰδίαν Ἐκκλησίαν εἰς τὴν Σχολήν, καὶ εἰς τοὺς κατὰ καιροὺς ἐπιτρόπους τῆς Ἐκκλησίας

Εἶσθε τῷ ὄντι ἀξιωμακάριστοι τόσον ἡ τιμιότης σας, καθὼς καὶ

ὁ μακαρίτης Ἰάκωβος διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ἱεροῦ τούτου Ναοῦ, καθὼς καὶ διὰ τὰ ὅσα ἀφιερώσατε καὶ οἱ δύο εἰς τὴν Σχολήν, καὶ θέλετε ἔχει μισθὸν εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν καὶ νὰ μακαρίζεσθε αἰωνίως.

Σὰς παρακαλοῦμεν νὰ ἔχωμεν ἀπάντησιν τῆς παρουσίας, πρὸς ἡσυχίαν καὶ εὐχαρίστησιν μας καὶ ἀδελφικῶς προσκυνοῦντες οὐς μένομεν.

Οἱ δοῦλοι σας Ἐπίτροποι
Σταματέλλος Καγκάδης
Ἀντώνιος Νάζος
Ἀντώνιος Καλλέργης
Χατζῆ Γεώργιος Σιώτος
Γεώργιος Πόμερ

Κατὰ τὸ αὐτὸ τῆς ἀνεξαρτησίας ἔτος τὸ 1823 μετὰ τὴν εὐρεσιν τῆς ἱερᾶς Εἰκόνης καὶ οἱ προὔχοντες τῆς Τήνου κατεσκεύασαν ἰδίαις δαπάναις καὶ τὸ κατὰ τὴν συνοικίαν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν Δημοτικὸν σχολεῖον τῶν ἀρρένων ὡς ἐγένετο δῆλον ἐκ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐπιγραφῆς ἐχούσης οὕτω :

ΑΛΛΗΛΟΔΙΔΑΚΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ
ΕΠΟΙΗΣΑΝ ΔΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ
ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΗΣ ΤΩΝ ΦΙΛΟΓΕΝΕΣΤΑΤΩΝ
ΠΡΟΥΧΟΝΤΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΤΗΝΟΥ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΑΙ ΚΑΙ ΕΦΟΡΟΙ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΑΡΙΣΤΟΙ ΜΕΤΑ ΖΗΛΟΥ ΚΑΙ ΠΟΘΟΥ
ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΔΕ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΑΔΕΖΙΟΣ
ΕΤΟΣ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ 1823 ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ
ΝΟΕΜΒΡΙΟΝ

Εἰς τὸ αὐτὸ μέρος μετὰ τὴν ἐντελῆ τῶν πραγμάτων κατάστασιν ἀνιγέρθη καὶ τὸ Ἑλληνικὸν σχολεῖον ἐκ τριῶν τάξεων, τὸ ὁποῖον σὺν τῷ χρόνῳ ἐγκατελειφθὲν ἡρημώθη. Μετὰ τὴν Ἑθνικὴν ἀποκατάστασιν τὴν μὲν δαπάνην τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου ἐνέλαβε τὸ Κράτος, ἡ δὲ Δημοτικὴ Ἐκπαίδευσις ἀνετέθη εἰς τοὺς Δήμους. Τὸ Ἰδρυμα ὅμως δὲν ἀπηλλάγη τῆς δαπάνης, ὑποχρεωθὲν τὸ πρῶτον νὰ καταβάλῃ τὸ ἥμισυ τοῦ μισθοῦ τῶν δημοδιδασκάλων τῆς νήσου πρὸς ἀνακούφισιν τῶν Δήμων, εἴτα τὸ τρίτον, καὶ τελευτᾷον νὰ δίδῃ εἰς τὸ συσταθὲν Ταμεῖον τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαίδευσεως εἰσφοράν. Ἀπηλλάγη δὲ τελευταίως ἐφ' ὅσον τὰ τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαίδευσεως ἀνεπτύσσοντο καὶ προήγοντο μόλις κατὰ τὸ 1885. Ψηφισθέντος δὲ καὶ τοῦ νόμου περὶ ἀνεγέρσεως δαδακτηρίων, ἀνιγέρθη δαπάναις τοῦ Δημοσίου καὶ τὸ παρὰ τὴν ὁδὸν Εὐαγγελιστρίας κατὰστημα τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου τῶν ἀρρένων, τὸ δὲ τέως

τοιούτον παραληφθὲν ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ πωληθὲν ἐν δημοπρασίᾳ περιήλθεν εἰς τὴν κυριότητα τοῦ κ. Μ. Ἀρκαλίδου.

Ἄλλ' ἡ ἐκπαιδευτικὴ δρᾷσις τοῦ Ἰδρυματος δὲν ἐσταμάτησεν ἐνταῦθα. Μετὰ τὴν Ἑθνικὴν ἀποκατάστασιν καὶ καθ' ὅσον προήγοντο τὰ ἐκπαιδευτικὰ μέσα αὐτοῦ, διὰ τῆς συστάσεως διαφόρων σχολείων, ἦτοι Γυμνασίων, Πολυτεχνείου, Πανεπιστημίου, Ἱερατικῶν Σχολῶν, τὸ Ἰδρυμα διὰ τῶν Ἐπιτροπῶν του ἔγνω νὰ ἔλθῃ ἀρωγὸς εἰς ἐκείνους τῶν Τηνίων μαθητῶν, οἵτινες διεκρίνοντο ἐπὶ ἐφύτῃ, ἐπιμελείᾳ, χρηστότητι ἡθῶν, καὶ ἐδεικνυσιν ἐπίδοσιν εἰς τὰ γράμματα, τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς τέχνας, οὕτω δὲ τῇ ἀρωγῇ αὐτοῦ, ἀνεδείχθησαν διδάσκαλοι, ἱερεῖς, ἐπιστήμονες, καλλιτέχναι, οἵτινες καὶ εἰς τὴν ἰδιαιτέραν τῶν πατρίδα ἐφάνησαν ὠφέλιμοι, καὶ τὸ Ἔθνος ἐτίμησεν ἐν τοῖς κατόπιν.

Πῶς ἐδημιουργήθη ὁ Ἑθνοφελὴς θεσμὸς τῶν Ῥποτροφῶν.

Κατὰ τὸ 1840 οἱ Τήνιοι σπουδασταὶ Ἀντώνιος Γ. Σιώτος καὶ Σπυρίδων Γ. Ἀλβέρτης, ὑπέβαλον πρὸς τὴν τότε ἐπιτροπὴν αἰτήσεις, ὅπως χορηγηθῶσιν αὐτοῖς παρὰ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυματος τὰ μέσα πρὸς ἀνωτέρας σπουδὰς, τοῦ μὲν εἰς τὴν φιλολογίαν τοῦ δὲ εἰς τὴν ἱατρικὴν. Ἡ Ἐπιτροπὴ συνελθούσα ἐν συνεδριάσει ἀπεφάσισε ἐπὶ τῶν αἰτήσεων τούτων συζητήσασα νὰ χορηγήσῃ ἐκ τοῦ Ταμείου τοῦ Ἰδρυματος τὰ μέσα εἰς τοὺς ἐν λόγῳ νέους νὰ σπουδάσωσι, ἀποφαίνεται ἐν πρακτικῷ τὰ ἑξῆς :

«Θεωροῦσα ἡ Ἐπιτροπὴ ὅτι συνάδει τὸ πνεῦμα τῶν ἀναφορῶν τούτων, μὲ τὸν ὁποῖον προϋθετο Ἑθνοφελῆ σκοπὸν, ἀναζητοῦσα νέους καταλλήλους διὰ νὰ τελειοποιηθῶσιν εἰς τὰ Πανεπιστήμια τῆς Εὐρώπης, ἐν ᾧ μάλιστα ἡ πατρίς αὕτη χρεῖαν ἔχει καὶ διδασκάλων ἐν παιδείᾳ καὶ ἱατρῶν ἐμπείρων, συντελῶν ὁ ἱερὸς οὗτος ναὸς, πρὸς ταῖς ἄλλαις ἀγαθοεργίαις καὶ κατὰ τοῦτο διὰ τῆς συνδρομῆς του, τὸν ἐνόντα τρόπον, σκέπτεται ὅτι δομᾶται μὲν ὑπὸ τοῦ διακαοῦς ὑπὲρ πατρίδος ἔρωτος καὶ ζήλου ὁ ναὸς οὗτος, μὴ καταστήσας δὲ εἰσέτι σταθερὸν πόρον, ὡς ἐκ τῶν τυχαίων τοῦ πλείστου μέρους τῶν ἐπιδομάτων του καὶ περιστοιχούμενος ἀπὸ πολλὰ ἀναπόφευκτα καὶ ἐπωφελῆ ἔξοδα, σχολείων πολλῶν κτλ. περιορίζεται πρὸς τὸ παρὸν νὰ χορηγῇ, εὐποροῦντος τοῦ Ταμείου διὰ συνδρομὴν δύο μαθητῶν ὁμοθρήσκων πεπαιδευμένων ἐν Ἑλλάδι καὶ χρηστοτήτων διὰ νὰ ἐκπαιδευθῶσι εἰς τὰ Πανεπιστήμια τῆς Εὐρώπης, ἀνά δραχ. 60 ἑκάστω κατὰ μῆνα, καὶ κατὰ συνέχειαν εἰς ὅσων ὁλοκλήρων ἔτων.»

Οὕτως ἐγένετο ἡ ἀρχὴ τῶν Ῥποτροφῶν, ἥτις κατόπιν ἐπεξετάθη καὶ εἰς μαθητὰς σπουδάζοντας ἐν Γυμνασίοις, Ἱερατικαῖς Σχολαῖς καὶ τῷ Πολυτεχνεῖῳ :

Τὴν ἐν τῷ τελευταίῳ τούτῳ σπουδὴν νέων τὸ Ἴδρυμα ἀπεφά-
σισε συνεπεῖρά τῆς αἰτήσεως τοῦ Διευθυντοῦ αὐτοῦ Λυσάνδρου Καν-
ταντζόγλου ὑπὲρ τοῦ Τηγίου μαθητευομένου Ἰωάννου Βιδάλη ἐχού-
σης οὕτω :

*Πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας
Ἐπιτροπὴν.*

Κύριοι.

Ἡ Φύσις διασπείρασα ἀφθόνως τὰ ἀγαθὰ αὐτῆς ἀπένειμεν εἰς ἐ-
κάστην χώραν ἀνάλογον τινι θησαυρόν, ἄλλοτε ἄλλως κρύπτουσα
αὐτὸν εἰς τοὺς κόλπους τῆς γῆς. Τοῦτο δὲ μάλιστα καταφαίνεται
ἐν ταῖς νήσοις. Διότι δύο νῆσοι καίτοι διὰ μικροῦ πορθμοῦ χωρι-
ζόμεναι πάντα διάφορα προϊόντα ἀποφέρουσαι τὸν πλοῦτον ἀπὸ δι-
αφόρων εἰς τοὺς κατοικοῦντας περιποιούσιν.

Οὕτως ἡ μὲν γλοσσεῖα Ἄνδρος δύναται νὰ εὐπορῇ διὰ τῆς φυτείας
καὶ διαδόσεως τῶν μορεῶν, ἀπὸ τῆς ἐξαγωγῆς τῆς μετᾶξης, καὶ ἡ
Τήνος ἐπίσης διὰ τῆς περιποιήσεως τῶν ἐν αὐτῇ λατομείων, καὶ τοῦ
πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἐργοστασίων τῆς λιθοξοείας. Ὅθεν οἱ διέπον-
τες τὰ τῆς νήσου, ὀφείλουσι νὰ ἐνθαρρύνωσι τοὺς μετερχομένους τὴν
τέχνην ταύτην, ἀναπτύσσοντες οὕτω τὴν βιομηχανίαν ταύτην, καὶ ἀ-
ποκαθιστῶντες ταύτην ἐγγώριον διότι καὶ κατὰ τὸ παρὸν οἱ Τήγιοι
τεχνίται ὑπερέχουσι κατὰ τὴν τέχνην ταύτην τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων.
Ὅλα δὲ τὰ τῶν Ἀθηνῶν λιθοξοεῖα ὑπὸ Τηγίων διευθύνονται. Με-
ταξὺ λοιπὸν τούτων ἀξιούσματος εἶνε καὶ ὁ ἐν τῷ Β. Πολυτεχνεῖῳ
μαθητεύων καὶ εὐδοκίμων Ἰωάννης Βιδάλης διὰ τε τὴν ἐπιμέλειαν
καὶ τὸν ζῆλον αὐτοῦ εἰς τὴν λιθοξοείαν, τῶν ἄλλων πάντων ἀνώτε-
ρος ἀνεδείχθη. Ἀλλ' ἡ ἀναγκάστη ὅθεν ὁ ζῆλος αὐτοῦ νὰ ὑποστηρί-
χῃ δι' ἀνηκούσης βοήθειας, ὑπὸ τῶν ἑαυτοῦ συνδημοτῶν, οἵτινες
πρόκειται νὰ δώσωσι πρῶτοι τὸ παράδειγμα τῆς ἐμπυνώσεως τῆς
ἐγχωρίου βιομηχανίας, παρασκευάζοντες πόρον ἀξιόλογον εἰς τὴν πα-
τρίδα τῶν.

Εἶμαι δὲ μετὰ προσηκούσης ὑπολήψεως

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Β. Πολυτεχνείου
ΛΥΣΑΝΔΡΟΣ ΚΑΥΤΑΝΤΖΟΓΛΟΥ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Σ/βρίου 1845.

Ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς μίαν τόσον λογικὴν καὶ θερμὴν σύστασιν,
προκειμένου περὶ ἑνὸς νέου τόσον ἐπιδίδοντος εἰς τὴν τέχνην, δὲν
ἠδύνατο νὰ μὴ τείνῃ εὐχόων τὸ οὖς, καὶ νὰ χορηγήσῃ εἰς αὐτὸν
ὑποτροφίαν ἐκ τοῦ Ταμείου τοῦ Ἰδρύματος.

Οὕτως ἐδημιουργήθη ὁ θεσμὸς τῶν ὑποτροφιῶν τὸν ὁποῖον κατὰ
τὸ 1863 ἡ Ἐθνοσυνέλευσις ἐκανόνισε διὰ τοῦ ἀπὸ 30 Σεπτεμβρίου

θεσπίσματος τῆς καὶ τοῦ ὁποῖου τὰ λαμπρὰ καὶ ἐπωφελεῖ καὶ Ἐθνω-
φελῇ ἀποτελέσματα θὰ ἐκθέσωμεν ἐν τοῖς κατόπιν. Τὸ θέσπισμα
τοῦτο ἐκοινοποιήθη τῇ Ἐπιτροπῇ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2300 τῆς
14 Ὀκτωβρίου ἐγγράφου τοῦ Ἐπάρχου Τήνου, ἔχοντος οὕτω :

Ἀριθ. 2300,

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Ἐπαρχος Τήνου

*Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ἱεροῦ Καταστήματος
τῆς Εὐαγγελιστρίας.*

Κοινοποιοῦντες Ὑμῖν ἐμπροθέσωμεν τὸ κατὰ τὴν 30 τοῦ μηνὸς
Σεπτεμβρίου ἐκδοθὲν θέσπισμα τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως, περὶ
ὑποτροφῶν, τοῦ ὁποῖου ἐπιτροπεύεται Ἱεροῦ Καταστήματος, πα-
ραγγέλλομεν τὴν κατὰ γράμμα ἐκτέλεσιν τῶν διατασσόμενων, ὅσον
οἶον τε τάχιον.

Ἐν Τήνῳ τῇ 14 Ὀκτωβρίου 1863.

Ἀπόντος τοῦ Ἐπάρχου
Ὁ Γραμματεὺς
Η. ΜΑΡΚΕΖΙΝΗΣ

Ἰδοὺ καὶ τὸ θέσπισμα τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως.

Ἀριθ. 10448.

Η ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ

Επιθυμοῦσα νὰ καταστήσῃ τελεσφόρον καὶ σκόπιμον τὸ ἐκ τοῦ
Ταμείου τοῦ ἐν Τήνῳ Εὐαγούς Καταστήματος τῆς Εὐαγγελιστρίας
χορηγούμενον εἰς δέκα νέους εὐεργέτημα πρὸς διανοητικὴν μόρφω-
σιν καὶ ἐκπαίδευσιν αὐτῶν, ἐσομένων χρησίων οὐ μόνον εἰς ἑαυ-
τούς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν.

Θεωροῦσα ὅτι πρὸς τὸ παρὸν καθολικῶς τὸ ἔθνος μᾶλλον εἰς
τὴν πρόοδον τῶν τεχνῶν, μηχανικῶν τε καὶ καλλιτεχνικῶν δέον ν'
ἀποβλέπῃ καὶ ὅτι ἡ εἰς αὐτὰς ἐμπύκνωσις τῆς νεολαίας εἶνε ἀναγκαι-
οτάτη καὶ χρήσιμος ἤδη εἰς τὴν εὐπορίαν τοῦ λαοῦ καὶ τὴν Ἐθνι-
κὴν ἐν γένει πρόοδον.

Κατὰ πρότασιν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας
Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ, καὶ ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμ-
βουλίου.

Θ ε σ π ί ζ ε ι :

Ἄρθρον 1.

Τοῦ λοιποῦ, αἱ δαπάνη τοῦ Ταμείου τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ναοῦ
τῆς Εὐαγγελιστρίας δέκα ὑποτροφίαι θέλουν χορηγεῖσθαι ἀποκλει-

στικῶς εἰς νέους, υἱοὺς ἀπὸρων γονέων, εὐφυεῖς, χρηστοί, με-
μαρτυρημένους ὡς τοιοῦτους, διὰ πιστοποιητικῶν τῶν ἀρμοδίων
ἀρχῶν, δημοτικῶν τε καὶ διοικητικῶν καὶ φέροντας τοῦλάχιστον
ἀπολυτήριον καλῶς ὀργανισμένου ἀλληλοδιδασκτικοῦ Σχολείου, οἵ-
τινες νὰ αἰσθάνωνται ἐν ἑαυτοῖς κλίσιν πρὸς ἐκμάθησιν οἰασδήποτε
κοινωφελούς τέχνης μηχανικῆς ἢ καλλιτεχνικῆς. Οὗτοι θέλουσιν ἐκ-
παιδεύεσθαι ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ, συμμορφούμενοι πρὸς τὸν Ὀρ-
γανισμόν αὐτοῦ τοῦ καταστήματος· θέλουσι δὲ λαμβάνειν κατὰ μῆνα
ἀπὸ 25 ἕως 30 δραχμῶν ἑκαστος, ἀφοῦ προηγουμένως παράσχη
ἐγγύησιν ἀξιοχρεῶν, ὅτι μετὰ τὴν ἐκπαίδευσίν του θέλει μεταδώσει
ἐν τῷ τόπῳ τῆς γεννήσεώς του ἢ ἀλλαγῇ ὅπου ἡ Κυβέρνησις ἐγ-
κρίνει, τὴν τέχνην ἣν ἐδιδάχθη, ἐφ' ὅσα ἔτη διετέλεσεν ὑπότροφος
αὐτός, καρπούμενος τὴν ὑπὸ τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ἐργασίας του
ὠφέλειαν.

Ἄρθρον 2.

Ἐάν τις τῶν οὕτω ἐκπαιδευθέντων, μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ Πολυ-
τεχνείου ἀπόλυσίν του, κριθῇ ὑπὸ τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων
ἱκανὸς εἰς περαιτέρω τελειοποίησιν τούτου, ἡ ὑποτροφία παρατεί-
νεται ἐπὶ δύο ἢ τέσσερα ἔτη, ἀποστελλομένου εἰς Εὐρώπην δι' ἐξόδων
αὐτοῦ τοῦ Εὐαγοῦς Ἰδρύματος.

Ὑπόκειται δὲ καὶ οὗτος εἰς τὰς αὐτὰς ὑποχρεώσεις ὅφ' ἃς κατὰ
τὸ προηγούμενον ἄρθρον ὑπόκειται καὶ ὁ μὴ ἀποστελλόμενος εἰς
Εὐρώπην ὑπότροφος.

Ἄρθρον 3.

Ἐάν ὁ κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 περατώσας τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἀ-
θετήσῃ τὰς ὑποχρεώσεις του, δελεαζόμενος ἀπὸ ἀτομικὰ συμφέροντα
ὑπόκειται εἰς ἀπότισιν τῶν ὧσων ἔλαβε διὰ τὴν ἐκπαίδευσίν του,
εἴτε οὗτος, εἴτε ὁ Ἐγγυητὴς αὐτοῦ.

Καταχωροῦμεν ἐνταῦθα λεπτομερῆ κατάλογον ὀνομαστικὸν τῶν
ὑποτρόφων εἰς οὓς τὸ Ἰδρυμα ἐχορήγησε τὰ ἐξόδα πρὸς ἀνωτέρας
σπουδὰς ἀπὸ τὸ 1840.

Κατάλογος Ὑποτρόφων.

1840	Ἰωάννης Ματθαίου	Γυμνασιακὰς σπουδὰς
1841	Ἀντώνιος Γ. Σιώτου	Φιλολογίαν
»	Σπύρος Γ. Ἀλβέρτης	Ἱατρικὴν
1845	Ἰωάννης Γ. Ἀλβέρτης	Πολυτεχνεῖον Λιθοξοφῶν
1852	Δημ. Κρίσπης	Γυμνασιακὰς σπουδὰς
1853	Ἀντώνιος Μουράτου	Θεολογίαν
»	Νικόλαος Κούζοβικ	Ἱατρικὴν

1851	Ἀλέξανδρος Κρίσπης	Γυμνασιακὰς σπουδὰς
1852	Νικόλαος Γραμανδάνης	»
»	Ἀδαμάντιος Περίδης	»
1853	Μιχαὴλ Ε. Παρίσης	Νομικά
»	Γρηγόριος Μαυρομαρᾶς	Νομικά
»	Νικόλαος Θ. Μ. Παξιμάδης	Γυμνασιακὰς σπουδὰς
1854	Ἀντώνιος Βατίστα Δαμασκηνός	Μαθηματικά
1854	Γεώργιος Πλυτᾶς	Γυμνασιακὰς σπουδὰς
»	Ἀγαθοκλῆς Ἀρχοντούλης	»
1855	Ἀντώνιος Δενδρινός	Ἱατρικὴν
»	Νικόλαος Σακελλίων	Γυμνασιακὰς σπουδὰς
1856	Ἰάκωβος Α. Παξιμάδης	»
»	Γεώργιος Κουφάκης	»
»	Γεώργιος Μ. Ἀλβέρτης	»
1857	Ἰωάννης Γ. Φραγκούλης	»
»	Ἰάκωβος Μ. Ἀσπιώτης	Διδάσκαλος
»	Ἰωάννης Π. Γιωργαντόπουλος	Γυμνασιακὰς σπουδὰς
1858	Σίμων Δ. Βιδάλης	»
»	Νικόλαος Δρόσου Σιγάλας	»
»	Λάζαρος Β. Χ' Σίμου	Ἱερατικὴ Σχολή
»	Νικόλαος Π. Σκαλκός	»
»	Ἰωάννης Δ. Βλαχάκης	»
»	Νικόλαος Ἰω. Κυδώνης	»
»	Ἰωάννης Ἰακ. Καγκάδης	Γυμνασιακὰς σπουδὰς
»	Εὐστάθιος Τιβέριος	»
»	Περικλῆς Π. Καλονάκης	»
1861	Στ. Π. Περίδης	»
»	Νικηφόρος Κ. Καρδαμίτης	»
1862	Ματθαῖος Ματθαίου	»
»	Ἰωάννης Π. Σιγάλας	»
»	Δημήτριος Ν. Γιωργαντόπουλος	»
»	Δημήτριος Γ. Μεσσηνέξης	»
»	Ἰωάννης Γκιών	»
1863	Νικόλαος Γεωργίου	»
»	Ἀθανάσιος Χ' Παναγιώτου	»
»	Ἰωάννης Ν. Ἀλεξόπουλος	»
»	Νικόλαος Κυδώνης	»
»	Γεώργιος Ι. Κ. Λεβαντῆς	»
1864	Κοσμάς Ἀπέργης	Λιθοξόος ἐν Ρώμῃ
»	Γεώργιος Βιδάλης	» ἐν Μονάχῳ
»	Φιλιππότης	» ἐν Ρώμῃ
1866	Νικηφόρος Λύτρας	Ζωγράφος ἐν Μονάχῳ

- 1866 Νικόλαος Ίω. Φαράκλας Ἀρχιτέκτων Πολυτεχνεῖον
 1867 Γεώργιος Π. Τριανταφύλλου »
 1868 Ἰωάννης Εὐριπιώτης »
 1871 Γεώργιος Ίω. Καλαύριος Μηχανικὸς
 » Σπυρίδων Γ. Μερκούρης Ἱερατ. Σχολή
 » Γεώργιος Νιώτης Ἀρχιτ. Πολυτεχνεῖον
 » Ἰωάννης Κελαδῆτης Ἱερατ. Σχολή
 » Νικόλαος Γκίζης Ζωγρ. Μόναχον
 » Γιαννούλης Χαλεπᾶς Λιθοξόος Πολυτεχνεῖον
 1872 Στέφανος Ν. Παρίσης Γυμν. σπουδᾶς
 » Ἐλευθέριος Πλυτᾶς Ἱερατ. Σχολή
 » Ἀριστείδης Παναγιωτόπουλος Πολυτεχνεῖον
 » Γεώργιος Δ. Δεσίπρης Ἱερατ. Σχολή
 » Εὐάγγελος Τριανταφύλλου »
 » Στυλιανὸς Π. Κορνᾶρος Πολυτεχνεῖον
 » Ἰωάννης Α. Βιδάλης »
 » Γεώργιος Μανρογιέννης »
 » Εὐστάθιος Στ. Φαράκλας »
 » Ἐμμανουὴλ Λαμπάκης »
 » Γεώργιος Μ. Ἀρμακόλλας Γυμν. σπουδᾶς
 1875 Δημ. Ἐμμ. Δεσίπρης Ἱερατ. Σχολή
 » Γεώργιος Λαμπάκης Θεολογίαν
 » Ἰωάννης Ν. Μπὸν Ἀρχιτ. Πολυτεχνεῖον
 » Ἱερώνυμος Ταταρινὸς »
 » Σταῦρος Ν. Φιλιππίδης Ἱερατ. Σχολή
 » Γεώργιος Παππαδιαμαντόπουλος »
 » Γεώργιος Δεσίπρης »
 1877 Θεμιστοκλῆς Π. Γεωργαντίπουλος Πολυτεχνεῖον
 » Ἰάκωβος Ι. Φώσκολος »
 1878 Νικόλαος Λεβαντῆς Γυμν. σπουδᾶς
 » Γεώργιος Α. Δοξαράς Πολυτεχνεῖον
 1879 Στέφανος Σπυρ. Καῖσαρ Γυμν. σπουδᾶς
 » Γεώργιος Π. Φώσκολος Πολυτεχνεῖον
 » Ὁρέστης Γεωργ. Καρδαμίτσης »
 1880 Ἰάκωβος Καραγιαννάκης »
 » Ἀντώνιος Παλαμάρης Ἱερατ. Σχολή
 » Νικόλαος Ίω. Μηνάρδος »
 » Νικόλαος Λούβαρης Πολυτεχνεῖον
 » Θεμιστοκλῆς Καμπανίας Ἱερατ. Σχολή
 1882 Βασίλ. Θ. Κατωτῆς »
 » Ἀναστάσιος Α. Σκλαβοῦνος »
 » Ἰωάννης Κουμαριανὸς »

- 1882 Ἀνδρέας Φ. Παγίδας Πολυτεχνεῖον
 » Εὐάγγελος Φιοράκης »
 1883 Μιχαὴλ Χ. Κορνηλάκης Ἱερατ. Σχολή
 » Ἰωάννης Ν. Μοσχωνᾶς Πολυτεχνεῖον
 » Λάζαρος Ν. Σῶχος Λιθοξόος Πολυτ.
 » Γεώργιος Λεονάρδος Πολυτεχνεῖον
 1885 Κωνσταντ. Δ. Κουφάκης »
 » Νικήτας Δ. Κλάψης »
 » Λάζαρος Γλύνης »
 1886 Κωνσταντῖνος Ν. Καρδαμίτσης Ἱερατ. Σχολή
 » Ἀντώνιος Ἐμ. Κονταρίνης »
 » Νικόλαος Ζ. Νικολάου Ἀρχιτ. Πολυτεχνεῖον
 » Μᾶρκος Μαραγκὸς »
 » Χατζῆ Χρήστου Ἰωαννίδης »
 » Δημήτριος Νικολ. Ρήγος »
 » Πέτρος Α. Μαρκουτῆς »
 » Γεώργιος Θ. Τσώκλης »
 1887 Γεώργιος Π. Γιαννίσης »
 1888 Ἰωάννης Δ. Φιλιππίδης »
 » Μιχ. Ξανθάκης »
 » Ἰωάννης Σκούταρης Ἱερατ. Σχολή
 1889 Κάρολος Α. Μαρκουτῆς Πολυτεχνεῖον
 1890 Ἰωάννης Ν. Ἀρμακόλλας »
 » Νικόλαος Μ. Εὐρυπιώτης Διδασκαλεῖον
 » Γεώργιος Ζ. Βιδάλης »
 » Ἰωάννης Ἀλαβᾶνος Γυμν. σπουδᾶς
 » Θρασύβουλος Ν. Ἀλβέρτης Ἱερατ. Σχολή
 » Δημήτριος Καρπούζουγλου Πολυτεχνεῖον
 1891 Ἰάκωβος Ἰακώβου »
 » Νικόλαος Α. Σιχνῆς »
 » Νικόλαος Α. Ρενιέρης Ἱερατ. Σχολή
 1892 Θεολόγος Μ. Μακαρώνας Ἱερατ. Σχολή
 » Νικόλαος Γ. Κελεμένης Διδασκαλεῖον
 1893 Μ. Δαβερώνης Δασικὴ Σχολή

Τελευταῖοι ὑπότροφοι τοῦ Ἰδρύματος ὑπῆρξαν οἱ Νικόλαος Λούβαρης ἀποσταλεῖς εἰς Δειψίαν τῆς Γερμανίας πρὸς σπουδὴν τῆς Θεολογίας, καὶ Νικόλαος Λύτρας εἰς Μόναχον Ζωγραφικῇ. Ἐκτοτε ἐπειδὴ οὐδεὶς ἐνεφανίσθη ζητῶν ὑποτροφίαν δι' εἰδικὰς σπουδᾶς, ὑπότροφοι μὲν δὲν διορίζονται, παρέχονται ὅμως μηνιαῖα βοηθήματα εἰς ἀπόρους μαθητὰς καὶ τοῦτο ἐξακολουθεῖ μέχρι σήμερον, παρεχομένων ἐτησίως περὶ τὰς 25 χιλιάδας δραχμῶν εἰς μα-

θητάς σπουδάζοντας εἰς Γυμνάσια, Ἑμπορικὰς σχολὰς, Ἱερατικὰς σχολὰς κτλ.

Προσφύεστερον καὶ τελεσφορώτερον καὶ μᾶλλον συνᾶδον πρὸς τὴν Θρησκείαν τοῦ Υἱοῦ Ἐκείνης, ἣτις παρέσχε τὸ εὐεργέτημα τῆς πρὸς σπουδὴν ἐπιδόσεως τῆς νεολαίας δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ, καὶ δὲν ὑπῆρχε μᾶλλον συναφὲς πρὸς τὴν θρησκείαν τοῦ θεανθρώπου, ὅστις ἔσχε συμπάρεδρον τὴν Σοφίαν κατὰ τὸν Σολωμῶντα λέγοντα «Σοφίας οὐ κατισχύσῃ ποτὲ κακία διὰ τοῦτο καὶ ἔραστὴς ἐγενόμην τοῦ κάλλους αὐτῆς, καὶ ἐφίλησα ταύτην. . . .»

Διότι ὁ πάντων Δεσπότης ἠγάπησε αὐτήν. Μύστις γὰρ ἐστὶ τῆς τοῦ Θεοῦ Ἐπιστήμης, καὶ αἰρετὶς τῶν ἔργων αὐτῆς κτλ. Διὸ καὶ ἀνεδείχθησαν ἱερεῖς ἀντάξιοι τοῦ προορισμοῦ των, καὶ ἐν τῇ νήσῳ καὶ ἐκτὸς αὐτῆς, διδάσκαλοι τιμήσαντες τὴν γενέτειραν, καὶ ἀναθρέψαντες μετ' ἀφοσιώσεως τὰ τέκνα τῆς μικρᾶς νήσου, καθηγηταὶ διακεκριμένοι, ἐπιστήμονες διαπρεπεῖς, ἐξυπηρετήσαντες τὴν ἀνθρωπότητα ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Τήνου, νομικοὶ καὶ πολιτευταί, ἐξυπηρετήσαντες τὴν ἰδιαιτέραν τῶν πατρίδα, μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως, Θεολόγοι ἀναδειχθέντες, καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, ἀρχιτέκτονες τιμήσαντες τὴν μικρὰν νήσον ἐν τε τῷ ἐσωτερικῷ καὶ ἐξωτερικῷ, μηχανικοὶ ἄριστοι, καὶ ἄλλοι ὧν ἐπιλήψει ἡμᾶς ὁ χρόνος διηγουμένους. Ἄλλ' ὅτι ὑπῆρχε τὸ πάντων ἄριστον ἐξεδηλώθη ἐν τῇ καλλιτεχνίᾳ, διότι ἐν αὐτῇ οἱ ὑπότροφοι τοῦ Ἰδρύματος, ἀπέτέλεσαν τὴν καλλιτεχνικὴν δόξαν τῆς Ἑλλάδος, διότι δι' αὐτῶν ἀνεδείχθη ὁ Γκίζης ὁ καθηγητὴς τῆς Ζωγραφικῆς ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Καλῶν Τεχνῶν ἐν Μονάχῳ, ὁ Λύτρας ὁ Καθηγητὴς τῆς Ζωγραφικῆς ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ Ἀθηνῶν, ὁ Λάζαρος Σῶχος ὁ ἐν Παρίσις διαπρέψας ἐν τῇ γλυπτικῇ καὶ καθηγητὴς εἶτα ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ Ἀθηνῶν, ὁ Φιλιππότης ὁ πατὴρ τοῦ Ξυλοθραύστου, ὁ Γιαννοῦλης Χαλεπᾶς ὁ ποιήσας τὴν «Κοιμωμένην», ὁ Ἑμμανουὴλ Λαμπάκης καθηγητὴς τῆς Ζωγραφικῆς, ὁ Γεώργιος Λαμπάκης καθηγητὴς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, ὁ Νικόλαος Λύτρας, καθηγητὴς ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ, ὁ Νικόλ. Λούβαρης καθηγητὴς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, καὶ ἄλλοι ὧν διαφεύγουσιν ἡμῖν τὴν στείγην ταύτην τὰ ὀνόματα.

Ἀλλὰ καὶ σήμερον τὸ Ἰδρυμα ἐξακολουθεῖ τὴν ἐκπαιδευτικὴν του δρᾶσιν διὰ τῆς συστάσεως δαπάναις αὐτοῦ Γυμνασίου ἐν Τήνῳ ὡς θὰ ἴδωμεν ἐν τῷ κάτωθι κεφαλαίῳ.

Σύστασις Γυμνασίου ἐν Τήνῳ.

Δαπάναις τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος τῆς Εὐαγγελιστρίας

Κατὰ τὸ 1925 τῇ εἰσηγήσει τοῦ πληρεξουσίου Τήνου κ. Κ. Ἀλαβάνου, καὶ τῇ προτάσει τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἰδρύματος πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ὑποσχεθείσης τὴν καταβολὴν εἰκοσιπέντε χιλιάδων δραχ-

μῶν, δι' ἐκάστην Γυμνασιακὴν τάξιν, ἐπετεύχθη ἡ σύστασις κατὰ πρῶτον δύο Γυμνασιακῶν τάξεων, σὺν τῷ χρόνῳ δὲ προαγομένων τῶν μαθητῶν τῶν τάξεων τούτων, θὰ καταρτισθῇ πλήρες Γυμνάσιον δαπάναις τοῦ Ἰδρύματος. Κατωτέρω καταχωροῦμεν τὸ περὶ τούτου Διάταγμα.

Διάταγμα

Περὶ ἰδρύσεως Γυμνασιακῶν τάξεων ἐν Τήνῳ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸν νόμον 567 τοῦ Ν. Δ. τῆς 11 Αὐγούστου 1823 περὶ συστάσεως ἀρχῆς ὑπηρεσιῶν ἢ δημοσίων θέσεων, ἐπιτροπομένων ὑπὸ νόμου ἢ Ν. Διατάγματος, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, στηριζομένη εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 1104 πρᾶξιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἰδρύονται δύο τάξεις τετραταξίου Γυμνασίου ἐν Τήνῳ τοῦ ὁποῦ ἢ μὲν α'. τάξις θὰ λειτουργήσῃ ἀπὸ τοῦ ἀρξαμένου σχολικοῦ ἔτους 1924-1925, ὑπὸ τὸν ὄρον τῆς ὑπὸ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου, τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας καταβολῇ τῆς ὑπεσχημένης συνδρομῆς 25,000 δι' ἐκάστην τῶν ἰδρυθησομένων τάξεων.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Φεβρουαρίου 1925.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Τὰ μέλη
Π. Τσιτσεκλής, Γ. Κονδύλης
Κ. Γκότσης, Κ. Σπυριδής
Ι. Βαλαῖς, Γ. Μαρῆς
Α. Ὁρφανίδης, Αθ. Μιαούλης

Τοῦ Γυμνασίου τούτου ἔχουσι συσταθῇ αἱ τρεῖς τάξεις.

Ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ Ἰδρύματος.

Ὡς ἀπαραίτητον μέσον τῆς διαδόσεως τῆς παιδείας παρὰ τῇ νεολαίᾳ τῆς πατρίδος, ἐθεώρησαν λίαν προσφύως οἱ ἀοιδίμοι ἐκεῖνοι ἄνδρες, τὸ βιβλίον, διὰ τοῦτο καὶ ἅμα τῇ καταρτίσει τῆς Σχολῆς περὶ ἧς ἐν προλαβόντι ὠμιλήσαμεν, ἐμερίμνησαν καὶ περὶ τοῦ κατὰ τριτομὸν βιβλιοθήκης, ὅπως αὕτη χρησιμεύσῃ οὐ μόνον πρὸς μεταρτισμὸν βιβλιοθήκης, ὅπως αὕτη χρησιμεύσῃ οὐ μόνον πρὸς μελέτην τῶν μαθητευομένων καὶ τῶν διδασκόντων ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ καὶ παντὸς ἐν γένει φιλαναγνώστου. Καὶ ἐπλούτισαν μὲν τὴν βιβλιοθή-

κην ταύτην, διὰ παντοίων συγγραμμάτων ἦτοι Ἐκκλησιαστικῶν, Θεολογικῶν, Ἐγκυκλοπαιδικῶν καὶ ἄλλων τοιούτων, ἀλλὰ φρονοῦντες ὅτι ἡ βιβλιοθήκη αὕτη δέον νὰ ᾖ ἀνταξία τῆς Φήμης τοῦ Πανελληνίου Ἰδρύματος, καὶ συνεπῶς ὅτι ἔδει νὰ πλουτισθῇ δι' ἐκδόσεων νέων, Ἑλλήνων συγγραφέων, κλπ. ἔγραψαν κατὰ τὸ 1833 εἰς τοὺς ἐν Τεργέστῃ διαμένοντας Δημήτριον Καγκάδην καὶ Ἰωάννην Ρώταν, ὅπως ὁ πρῶτος ἐκ τῶν εἰς χεῖρας του χρημάτων τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος, διαθήσῃ διὰ τὴν ἀγορὰν διαφόρων βιβλίων Φιλορίνια 521/43. Τὴν ἐπιστολὴν ταύτην λαβόντες οἱ ἀναφερόμενοι ἀπήντησαν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τοῦ Ἐπομένου γραμματος.

Τριέστιον 11 Δεκεμβρίου 1834.

Θεοσεβέστατοι ἐπίτροποι τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου Εὐαγγελιστρίας, Κύριοι Σταματέλλο Καγκάδης, Ἀντώνιος Νάξος, Ἀντώνιος Καλλέργης, Χατζὴ Γεώργιος Σιώτης καὶ Γεώργιος Πόμπερ.

Μὲ χαρὰν μεγάλην ἀποκρινόμεθα εἰς τὴν Ἐπιστολὴν Σας 17 8/βρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους ὑπ' ἀριθ. 93 ἔχοντες τὴν μεγίστην προθυμίαν νὰ ἐκτελέσωμεν ὅλας τὰς ἐν αὐτῇ θεοφιλεῖς παραγγελίας Σας.

Ὁ Κύριος Δημήτριος Καγκάδης κρατεῖ ἔτοιμα εἰς τὰς διαταγὰς Σας Φιλορίνια 521/43, τὰ ὅποια ὡς Θεοσεβεῖς καὶ ἐνάρκετοι χριστιανοί, ἀποφασίζετε νὰ ἐξοδευθῶσιν εἰς ἀρίστα βιβλία κατὰ τὴν σημείωσίν Σας. Τὴν θεοσεβῆ ταύτην καὶ φιλογενῆ γνώμην Σας, θέλομεν ἐκτελέσῃ μετ' προθυμίαν καὶ χαρὰν ἀνεκλάλητον, διότι ἂν δὲν λανθανώμεθα εἰσθε οἱ πρῶτοι καὶ ἐπομένως οἱ πλέον ἀξιέπαινοι καὶ ἀξιοσεβαστοὶ ἐπίτροποι, μεταξὺ τῶν ἄλλων ὁμογενῶν ἐπιτρόπων τῶν ἱερῶν Ναῶν, οἵτινες, ὡς παραγγέλλει ὁ Κύριος Ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, τὰ ἅγια τοῦ Θεοῦ δίδετε εἰς ἅγια καὶ ἀγαθὰ ἔργα, συντείνοντα πρὸς ἀγιασμόν καὶ φωτισμόν τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας, ἐκ τῆς ὁποίας θέλουν ἀνεγερθοῦν ἄνδρες γινώσκοντες καὶ ἐκτελοῦντες αὐτὸν τὸν θεῖον λόγον τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου «Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν.» Διὰ τοῦτο φιλογενέστατοι Κύριοι Ἐπίτροποι, κρίνομεν ὡς ἱερὸν ἡμῶν χρέος νὰ ἐκτελέσωμεν μετ' τὴν δυνατὴν προθυμίαν καὶ ἀκριβείαν τὴν Θεοφιλεῖ καὶ φιλογενῇ ταύτῃ Σας παραγγελίαν.

Καὶ τὰ μὲν λεξικά Κούμα, σώματα δύο, ἤδη ἐπροβλέψαμεν πρὸς Φιορ. 25 Φιλορίνια 50 Π. Ε.
Τὰς δὲ Γραμματικὰς αὐτοῦ σώματα $2 \times 3 = 6$ Ν° 2
Δετικά λεξικοῦ 4 καὶ Γραμματικῆς 1 = 5

Τὰς δὲ δύο σφαῖρας, μίαν ὑδρογείον, καὶ μίαν Κρικτοτὴν τῶν Παρισίων ὁμοίως Φιορ. 30 εἰς κιβώτιον Π. Ε. Ν° 1.

Ταῦτα σὰς στέλλομεν κατὰ τὸ παρόν, ἐλπίζοντες ὅτι θέλετε τὰ εὐρεῖν τῆς τελείας Σας εὐχαριστήσεως.

Βλέποντες δὲ τὸν φιλογενῆ ζῆλον Σας διὰ τὸν φωτισμόν τῆς νεολαίας καὶ διὰ τὰ συγγράμματα τοῦ Κοραΐ, ἐπροσθέσαμεν εἰς τὰ κιβώτια Π. Ε. Ν° 2 τὸν βίον τοῦ Κοραΐ, τὴν Εἰκόνα τοῦ μνημείου του, καὶ 100 σώματα τῆς Ἱερᾶς Ἱστορίας καὶ Κατηχήσεως, δωρεὰν τῆς Φιλογενοῦς καὶ Ἐνδόξου ἀδελφότητος Ζωσιμάδων, ἥτις ἐτύπωσε δι' ἰδίας αὐτῆς δαπάνης, τὸ ὠφέλιμον τοῦτο βιβλίον, ὡς καὶ πολλὰ ἄλλα διὰ νὰ μερίζεται δωρεὰν μετὰ τὸ μέσον τοῦ Ι. Ρώτα εἰς τοὺς φιλομαθεῖς νέους καὶ εἰς τὰ καλῶς διωργανισμένα Σχολεῖα τῆς Ἑλλάδος.

Παρακαλοῦμεν νὰ δεχθῇτε εὐμενῶς τὴν δωρεὰν ταύτην πρὸς εὐχαρίστησιν τῶν Κυρίων Ζωσιμάδων καὶ βεβαιωθῇτε ὅτι μετὰ τὸ μέσον τοῦ ἰδίου Ι. Ρώτα θέλετε λάβειν ἀκολούθως καὶ ἄλλων ὠφελίμων βιβλίων δωρεὰν τῶν ἰδίων Κυρίων Ζωσιμάδων. Τοῦτο μόνον εὐχόμεθα νὰ μανθάνωμεν ὅτι τὸ σχολεῖον Σας γίνεται στολὴ καὶ καύχημα τῆς Ἑλλάδος.

Ἐκ τῶν ἄλλων τῆς παραγγελίας Σας βιβλίων, τὰ μὲν τοῦ Κοραΐ παρηγγείλαμεν εἰς Παρισίους, τὰ δὲ τῶν ἄλλων συγγραφέων παρηγγείλαμεν εἰς Γερμανίαν τὰς ἀρίστας καὶ εὐθυνοτάτας τῶν ἐκδόσεων. Λαμβάνοντες ταῦτα κατὰ μικρὸν θέλομεν σὰς τὰ στέλλειν καὶ ἐλπίζομεν νὰ μείνετε εὐχαριστημένοι κατὰ πάντα.

Εἶνε περιττὸν νὰ σὰς βεβαιώσωμεν ὅτι εἰς τὴν πρόβλεψιν τῶν ρηθέντων, πάσχομεν ὅσον τὸ δυνατόν νὰ συμφωνήσωμεν τὴν οἰκονομίαν, μετὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀρίστων ἐκδόσεων, μετὰ σχόλια ὡς ἐπιθυμεῖτε. Τοῦτο θέλετε ἰδεῖν ἀκολούθως, ἂν τὸ ἐπιτύχωμεν ὡς ἐπιθυμοῦμεν. Μόλον τοῦτο νομίζομεν ὅτι ὅσον καὶ ἂν οἰκονομήσωμεν, ἡ δαπάνη θέλει ὑπερβῇ τὰ Φιορ. 600 θέλετε ὁμῶς λάβει ἐκδόσεις ἀξίας τῆς Ἑλληνικῆς σχολῆς, συσταθείσης ἀπὸ ἐπιτρόπους, ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς ἐν Τήνῳ Ὑπεραγίας Θεοτόκου Εὐαγγελιστρίας. Ὅποιαν ἄλλην μᾶς δώσῃτε ἀκολούθως διαταγὴν, μετὰ πόθον καὶ ζῆλον θέλομεν τὴν ἐκτελεῖν, διὰ νὰ σὰς ἀποδείκνωμεν μετὰ τὸ ἔργον, ὅτι σεβόμεθα τὴν διαταγὴν Σας, τιμῶμεν καὶ ἀγαπῶμεν τὰ ἀξίεραστά Σας ὑποκείμενα, καὶ μετὰ εὐχόμεθα εὐζωΐαν καὶ μακροβιότητα ἐπ' ἀγαθῇ τῆς φίλης ἡμῶν πατρίδος.

Οἱ φίλοι καὶ συμπολίται Σας

Δ. ΚΑΓΚΑΔΗΣ

Ι. ΡΩΤΑΣ

Κλεισμένην σὰς στέλλομεν προκίρην διὰ τὰ ἐν Παρισίοις τυπωθῆσόμενα χειρόγραφα τοῦ Κοραΐ· θέλομεν σὰς γνωρίσῃ χάριν, ἂν προμηθεύσῃτε καὶ αὐτοῦ συνδρομητὰς ὅσον δὲ τυποῦνται δι' ἐξό-

δων Ζωσιμάδων θέλει λάβει ἡ Σχολή σας ἐν καιρῷ ἀντίτυπα δωρεάν.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1834 χάριν τοῦ πλουτισμοῦ τῆς βιβλιοθήκης ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ὤκνησε νὰ γράψῃ διὰ τοῦ ἐν Αἰγίνῃ Φραγκίσκου Δοξαρά ὑπὲρ αὐτῆς καὶ πρὸς τὸν Νεόφυτον Δούκαν εἰς Αἶγιναν, οὗτος δὲ ἀπαντῶν εἰς τὴν ἐπιστολὴν τῆς Ἐπιτροπῆς γράφει τὰ ἑξῆς :

**Φιλογενεῖς καὶ Φιλόμουσοι Κύριοι Ἐπιτροποὶ
τῆς ἐν Τήνῳ Σχολῆς.**

Ἀσμένως ἐδεξάμην τὴν τῶν ὀφειλομένων ἀπάντησιν· σὰς εὐχαριστῶ δὲ ὅτι διωρίσατε καὶ τὸν Κύριον Φραγκίσκον νὰ τὰ περιλάβῃ, ἄλλως δὲ δὲν μοὶ ἦτο δυνατόν νὰ τὸ κατορθώσω. Στέλλω λοιπὸν σώματα τῆς Τετρατύος καὶ τοῦ Σοφοκλέους δέκα πέντε μὲν τῇ Σχολῇ, καὶ πέντε δοθησόμενα τῷ Κυρίῳ Εὐστρατίῳ νὰ τὰ διανεῖμῃ τοῖς διδασκάλοις καὶ τοῖς ἀξιοτέροις τῶν μαθητῶν, ἔξ ὧν τινὲς καὶ μοὶ ἔγραψαν. Μετὰ δὲ ἓνα μῆνα ἐνθυμηθῆτε νὰ γράψῃτε εἰς τὸν αὐτὸν διὰ νὰ περιλάβῃ καὶ περισσότερα καὶ μετὰ ταῦτα ὁμοίως ἑξῆς.

Ἡ ἀγάπη μου πρὸς τὴν νῆσον σας, ἡ ὁποία ἐφάνη καὶ φρονιμώτερα πασῶν ἐν ταῖς προλαβούσαις θλιβεραῖς περιστάσεσι, μὲ κἀμένει νὰ τολμήσω καὶ πρὸς συμβουλὴν.

Τὸ σχολεῖον σας κατὰ τὸ φαινόμενον θέλει μείνῃ εἰς τὸ ἑξῆς τὸ τελειότερον καὶ ἀνεπηρέαστον, ἀλλ' ἔχει χρεῖαν εἰσεῖτι μιᾶς καθέδρας Παιδαγωγικῆς μεταξὺ τοῦ ἀλληλοδιδασκτικοῦ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ, ἡ ὁποία νὰ παιδεύῃ τὰ παιδάκια εἰς τὴν ὁμιλουμένην γλῶσσαν καὶ τὰ ὀκτὼ μέρη τοῦ λόγου ἀπλῶς. Ἀλλέως ὁ *εἰρμός* τῆς μαθήσεως κόπτεται καὶ τὰ παιδία ὥς στερούμενα καὶ γλώσσης καὶ ἀναγνώσεως πρέπει νὰ χάσουν πολὺν καιρὸν εἰς τὸ προκαταρκτικόν. Καλὸν λοιπὸν νὰ λάβετε προσέτι τὴν γενναιότητα νὰ ἀναπληρώσῃτε αὐτὴν τὴν ἔλλειψιν.

Ὑγιαίνειτε, ἀγαπητοί μου τὸ κοινὸν καλὸν περὶ πλείστου ποιούμενος.

ΝΕΟΦΥΤΟΣ ΔΟΥΚΑΣ

Παραθέτομεν ἐπίσης ἐνταῦθα καὶ ἑτέραν ἐπιστολὴν τῶν ἐν Τεργέστη Κυρίων Δ. Καγκάδη καὶ Ἰακώβου Ρώτα περὶ παραγγελίας βιβλίων.

Τριέστιον 21 Μαρτίου 1835.

Σεβασμιος Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας

Εἰς Τήνον

Μὲ εὐχαρίστησιν ἀναγινώσκομεν τὴν ἐπιστολὴν σας 31 Ἰανουα-

ρίου, βλέποντες ὅτι ἐλάβετε τὰ ἤδη σταλθέντα καὶ προσμένετε τὰ ἐπίλοιπα ἐκ τῶν παραγγελθέντων βιβλίων.

Ἐκ τούτων τὰ μὲν ἤδη ἐφθάσαν ὡς νομίζομεν ἐκ Μασσαλίας εἰς Σῦρον, πρὸς τὸν κ. Καρλάκην Νάξον, πρὸς τὸν ὁποῖον γράφομεν τὴν ἐνταῦθα κλεισιμένην ἐπιστολὴν διὰ νὰ σὰς τὰ ἐγχειρίσῃ λαμβάνων τὰ ἑξοδά του. Τὰ δὲ ἀπὸ τὴν Βιέννην ἤδη μᾶς ἐστάλησαν καὶ ἔξ αὐτῶν μέρος ἐλάβομεν καὶ μέρος προσμένομεν νὰ λάβωμεν διὰ νὰ τὰ ἐτοιμάσωμεν ὡς πρέπει καὶ νὰ σὰς τὰ στείλωμεν ὅλα ὁμοῦ. Ἐν τοσοῦτῳ σὰς στέλλομεν ἐνταῦθα κλεισιμένους ὅλους τοὺς λ/σμούς, διὰ νὰ ἴδῃτε ἂν ἐντελῶς ἐξετελέσθῃ ἡ παραγγελία σας καὶ ὅτι εὐρίσκονται ἤδη μεταξὺ τῶν ἀπὸ Μασσαλίαν σταλέντων οἱ τέσσαρες τόμοι τῶν ἀτάκτων Α. Β. Γ. Δ.

Τὰ ἀπὸ Βιέννην ἐρχόμενα χρειάζονται δέσιμον καλὸν διὰ τὸ εὐμεταχείριστον καὶ διὰ τοῦτο θέλει ὀλίγον ἀργοπορήσῃν ἡ ἀποστολὴ τῶν ὅταν τὰ παραλάβωμεν.

Ὅτι ἄλλο δυνάμεθα νὰ ἐνεργήσωμεν πρὸς ὠφέλειαν τοῦ ἱεροῦ Καταστήματός Σας μὴ φείδεσθε τῶν ἐκδουλεύσεών μας. Εἶναι πρὸς ἡμᾶς τιμὴ καὶ δόξα νὰ γινώμεθα συνεργοὶ καὶ συμβοηθοὶ εἰς τοιαῦτα ψυχοφελῆ καὶ ψυχροσωτήρια Καταστήματα.

Ὁ Κύριος Ἰωάννης Ρώτας θέλει ἐξαποστεῖλιν εἰς τὸν φιλόλογικὸν Κύριον Ζωσιμᾶν, ὁλόκληρον καὶ ἀπαράλλακτον τὸν παράγραφον τῆς ἐπιστολῆς σας, ἀποβλέποντα τὴν γεναίαν αὐτοῦ δωρεάν. Ἐλπίζω δὲ ὅτι ὁ ἴδιος κύριος Ζωσιμᾶς θέλει ἀκολούθως βραβεύσει τὸ Κατάστημά Σας καὶ μὲ ἄλλα ἐπίσης ὠφέλιμα βιβλία.

Ἐπιθυμοῦμεν νὰ τύχετε συνδρομητὰς εἰς τὰ χειρόγραφα τοῦ αἰμνήστου Κοραῆ, διὰ νὰ κοινολογῶνται τὰ τοιαῦτα εἰς τὸ γένος καὶ νὰ ἐκτελῶσι τὸν ποθοῦμενον καρπὸν, ἦγουν τὴν γύμνασιν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς Δικαιοσύνης. Ὅταν αἱ ἀρεταὶ αὗται ἐπιστηριχθῶσιν εἰς τὴν φιλίην Ἑλλάδα, τότε ἀναποφεύκτως ἡ Ἑλλὰς θέλει εὐτυχήσῃ. Ταύτην τὴν εὐτυχίαν εὐχόμενοι μὲ πόθον, ἀδελφικῶς σὰς ἀπαζόμεθα.

Οἱ φίλοι καὶ Συμπολίται Σας

Δ. ΚΑΓΚΑΔΗΣ
ΙΑΚΩΒΟΣ ΡΩΤΑΣ

Τὸν Ἰάκωβον Ρώταν ἐπανακάμψαντα κατὰ τὸ 1838 ἐκ Τεργέστης εἰς τὴν πατρίδα του Κέαν, ἡ Ἐπιτροπὴ ἐθεώρησε καθήκον τῆς κατόπιν τῶν ἐκδουλεύσεων ὅς παρέσχε τῇ Ἐπιτροπῇ διὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς Βιβλιοθήκης νὰ τὸν συγκαρῇ ἐπὶ τῇ ἐπανάδῳ του εἰς τὴν πατρίδα του, καὶ συγχρόνως τὸν εὐχαριστήσῃ διὰ τὴν εὐγενῆ καὶ πατριωτικὴν μέριμναν καὶ τὰς ἐνεργείας, ὅπως ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Ἰδρύματος, πλουτισθῇ δι' ὅλων τῶν βιβλίων τῶν δαπάναις τῶν Ζωσιμάδων ἐκδοθέντων.

Ὁ φιλόπατρις ἀνὴρ ἀπαντῶν εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην τῆς ἐπιτροπῆς γράφει τὰς ἑξῆς·

Κέως 8/21 Ἰουλίου 1838.

**Ἀξιολύβαστοι Ἐπιτροποὶ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ
τῆς Εὐαγγελιστρίας.**

Εὐχαριστῶ διὰ τὰς φιλικὰς Σας ἐντευξεις περὶ τῆς εἰς τὴν πατρίδα ἐπανόδου μου. Καὶ εὐχομαι νὰ μὲ ἀξιῶσῃ ἡ χάρις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου Εὐαγγελιστρίας νὰ ἔλθω εἰς προσκυνισμόν της, διὰ νὰ ἀξιώθω πάλιν νὰ ἀγκαλιάσω καὶ νὰ ἀσπασθῶ ὅλους σας, ὡς ἀγαπητοὺς μου φίλους καὶ συμπολίτας. Λέγω συμπολίτας, διότι ἂν ἡ Κέως εἶνε ἡ πατρίς μου, ἐπειδὴ εἰς αὐτὴν ἐγεννήθη ὁ μακαρίτης πατήρ μου, ἡ Τήνος εἶναι ἡ μητρίς μου, ἐπειδὴ εἰς αὐτὴν καὶ ἡ μακαρίτισσα ἡ μήτηρ μου καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος εἶδομεν τὸ φῶς. Δικαίως λοιπὸν δύναμαι νὰ σᾶς ὀνομάσω συμπολίτας μου, ὡς σᾶς ὀνομάζω φίλους μου ἀγαπητοὺς, διότι ὅλους σᾶς ἀγαπῶ καὶ εὐχομαι νὰ σᾶς διαφυλάττῃ ὑγίει καὶ εὐτυχεῖς ἡ χάρις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, τῆς ὁποίας τὸν Ἅγιον Ναὸν ὑπηρετεῖτε μὲ φρόνησιν καὶ θεοσέβειαν ἀξιόμειον.

Ὅλος εἰς τὰς διαταγὰς Σας
ΙΑΚΩΒΟΣ ΡΩΤΑΣ

Ἐπρωτιμήσαμεν ἀντὶ πάσης ἱστορικῆς περὶ τοῦ καταρτισμοῦ τῆς βιβλιοθήκης διηγήσεως νὰ προτάξωμεν τὴν ἀλληλογραφίαν ταύτην διότι δι' αὐτῆς μανθάνει ὁ ἀναγνώστης καὶ ἐμπνέεται περισσότερα περὶ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τοῦ ἐνθέου ζήλου, μεθ' οὗ οἱ ἀοιδίμοι ἐκεῖνοι ἄνδρες εἰργάζοντο ἐν παντί, ἐπομένως καὶ περὶ τοῦ καταρτισμοῦ τῆς βιβλιοθήκης, ὡς καὶ ποίας ἐνθέου ἰδέας εἶχον περὶ τῶν ἐξ αὐτῆς τελεσφῶρων πνευματικῶν ἀποτελεσμάτων, ἐκ τῶν ὁποίων ἰδεῶν ἐμπνεόμενοι εἰργάσθησαν διὰ παντοίων μέσων, ὅτε μὲν ἀγοράζοντες βιβλία, ὅτε δὲ ἐκμαιεύοντες δωρεὰς διὰ τρίτων φιλοπατρίδων προσώπων, πρὸς ἄνδρας φιλογενεῖς, ὅτε δὲ ἀλληλογραφοῦντες καὶ καλλιεργοῦντες καὶ περιποιούμενοι τὰ αἰσθήματα τῆς φιλοπατρίας καὶ τοῦ ζήλου ἄλλων πρὸς τὴν ἐπίδοσιν τῶν γραμμάτων ἐν τῇ ἀναγεννωμένῃ Ἑλλάδι, καὶ διὰ παντὸς τέλος τρόπου ἐργαζόμενοι, κατῴρθωσαν νὰ καταρτίσωσι πολλοῦ λόγου ἀξίαν ἐκ χιλίων (1000) περίπου τόμων βιβλιοθήκην ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης συγγραμμάτων, Θεολογικῶν Φιλολογικῶν, Ἱστορικῶν, Ἰατρικῶν, Νομικῶν, Ἐγκυκλοπαιδικῶν, Μαθηματικῶν, Περιοδικῶν καὶ διαφόρων ἄλλων βιβλίων, πρὸς χρῆσιν τῆς ἐν τοῖς σχολείοις φοιτήσεως νεολαίας.

Ἄμα δὲ τῷ καταρτισμῷ ταύτης πάντες οἱ φιλομαθεῖς προσέτρεχον πρὸς αὐτὴν καὶ ἐδανείζοντο βιβλία πρὸς σπουδὴν καὶ μελέτην. Το-

σαυτὴ δὲ ζήτησις βιβλίων ἐγένετο, ὥστε ἡ Διοίκησις Τήνου, πρὸς ἐξασφάλισιν καὶ διατήρησιν τῶν βιβλίων, ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς συνέταξεν ἴδιον τῆς βιβλιοθήκης κανονισμόν ἐξ ἄρθρων 10 τὸν ὁποῖον ἐκοινοποίησε τῇ Ἐπιτροπῇ διὰ τοῦ ἀπὸ 14 Ἰουλίου 1843 ἐγγράφου της ὅπως τεθῇ ἀμέσως εἰς ἐνέργειαν. Διὰ τοῦ κανονισμοῦ ἐκείνου, ἀνετέθετο τοῦ λοιποῦ ἡ Ἐφορὰ τῆς βιβλιοθήκης εἰς τοὺς κατὰ καιροὺς Σχολάρχας τῆς Τήνου.

Ἐνταῦθα δέον ν' ἀναφέρωμεν ὡς μέγαν Δωρητὴν τῆς βιβλιοθήκης, καὶ τὸν ἐν Ἀθήναις τότε Βιβλιοπώλην Κορομηλᾶν ὅστις κατὰ τὴν πανήγυριν τῆς 25 Μαρτίου 1846 ἐπισκεφθεὶς τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα καὶ τὴν βιβλιοθήκην, προσήνεγκε δῶρον ὑπὲρ αὐτῆς 300 βιβλία, διαφόρων εἰδῶν κυρίως διδακτικά.

Ἀτυχῶς ἀπὸ τοῦ 1850 ἄγνωστον διὰ τίνα λόγον, οὐ μόνον παρημελήθη ἡ πρὸς πλουτισμόν τῆς Βιβλιοθήκης ἐνέργεια, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς κακῆς ἐφορμογῆς τοῦ κανονισμοῦ, ἀστόχως ἀναθέσαντες τὴν φύλαξιν αὐτῆς εἰς τοὺς κατὰ καιροὺς Σχολάρχας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ξένους, καὶ ἐκ τῆς ἀδιαφορίας τῶν ἐκαστοτε ἐπιτροπῶν, πολλὰ βιβλία ἀπωλέσθησαν. Διὸ ἠναγκάσθη ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ἀναλάβῃ πάλιν ἡ ἴδια τὴν φύλαξιν αὐτῆς. Καὶ πολλάκις μὲν ἐγένετο ἐνέργεια τῆς ἀναδιοργανώσεως αὐτῆς καὶ ταξινομήσεως τῶν ἐν αὐτῇ συγγραμμάτων, καὶ εἰς τοιαύτην ταξινόμησιν εἰργάσθη ὁ Νικόλαος Σακελλίων τὸ πρῶτον, συντάξας καὶ κατάλογον ἀκριβῆ τῶν ἐν αὐτῇ βιβλίων, ὡς καὶ ἄλλη ὑπὸ τοῦ Καρόλου Γκιῶν Σχολάρχου τότε Τήνου, καὶ Σταύρου Φιλιππίδου, διευθυντοῦ τοῦ Δημοτ. σχολείου Τήνου, μετὰ κατάλογον, ἀλλὰ πᾶσα προσπάθεια ἐναυάγησε πρὸ τῆς ἀδιαφορίας τῶν ἀρμοδίων. Κατὰ τὸ 1888 συνεπεία τοῦ νέου Ὁργανισμοῦ τοῦ Ἰδρυματος, ἀναθέτοντος τὴν τήρησιν τῆς Βιβλιοθήκης εἰς τὸν Γραμματέα, ὑποχρεούμενον νὰ παραλαμβάνῃ καὶ παραδίδῃ αὐτὴν διὰ τακτικοῦ πρωτοκόλλου, περιέχοντος ἀκριβῆ κατάλογον τῶν ἐν αὐτῇ βιβλίων, συνετάγη νέος τοιοῦτος φυλαττόμενος πάντοτε παρὰ τῷ ἐκαστοτε Γραμματεῖ τοῦ Ἰδρυματος.

ΕΟΡΤΑΙ ΚΑΙ ΙΕΡΟΤΕΛΕΣΤΙΑΙ ΕΝ Τῷ, ΙΔΡΥΜΑΤΙ

Καὶ ἐν προλαβόντι ἀφηγήθημεν ὅτι αἱ ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας τελούμεναι ἱεροτελεστίαί κοινῶς ἀκολουθίαί λεγόμεναι τῇ μερίμνῃ τῶν ἀοιδίμων ἀνδρῶν τῶν πρωτοστατησάντων εἰς τὴν Ἰδρυσιν αὐτοῦ, ἐνεῖχον τοιαύτην μεγαλοπρέπειαν καὶ τάξιν, τοιαύτην παραστατικότητα καὶ χάριν, ὥστε, ὡς λέγει ὁ κατὰ τὸ 1883 δημοσιεύσας τὸ πρῶτον περιγραφὴν τοῦ Ἰδρυματος Πύρος ὁ Θετταλὸς «εἰς τοὺς ἐκκλησιαζομένους ἐγγίνεται ἡ πνευματικὴ ἐκείνη ἀγαλλίασις, ἡ ὁποία εὐφραίνει τὰς ψυχὰς τῶν πορευομένων εἰς

οἶκον Κυρίου, κατὰ τὸ προφητικὸν λόγιον, διότι πᾶσα ἐκκλησιαστικὴ τάξις περὶ τὰς τελετὰς καὶ ὕμνωδίας, ἐξακριβοῦται πρὸς τὰς ἱερὰς διατάξεις καὶ τοὺς τύπους τῆς κοινῆς ἡμῶν μητρὸς τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἀπὸ τῶν πρώτων τῆς Ἰδρύσεως αὐτοῦ ἡμερῶν, εὐτυχῆσαν τῇ μερίμνῃ πάντοτε τῶν τότε ἰδυντόρων νὰ συγκεντρώσῃ πᾶν ὅ,τι καλλίφωνον καὶ μουσικὸν ὑπῆρχε καταρτισθὲν ἐν τοῖς Ναοῖς τῶν Πατριαρχείων, ἀκολουθήσαν τὴν ἀρχαίαν ὁδὸν τὴν τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν μελῶν τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ᾑδόμενων πρὸς τὴν δοξολογίαν τοῦ Θεοῦ, συναρμολογήσαν εἰς ταῦτα τὴν ἔμφυτον Τηνίαν καλλιφωνίαν, καὶ τὴν πολυτέλειαν ἐν τοῖς χοροῖς διὰ πολλοῦ προσωπικοῦ ψαλτῶν, παρήγαγε τι θαυμάσιον ἐν τῇ μελωδίᾳ κατανυκτικὸν καὶ συγκινητικόν, ὑφαρπάζον τὸν ἐκκλησιαζόμενον, τοῦ ὁποίου τὸ πνεῦμα μεταρσιούμενον ἀνυψοῦται εἰς ἄλλας ἀπὸ τῆς γῆς σφαίρας.

Τὸ ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ προσωπικόν, ἀποτελεῖται ἐκ τεσσάρων ἱεροψαλτῶν μετὰ δεκάδος χοροῦ παίδων καλλιφώνων, δύο ἱεροδιακόνων ἐπίσης καλλιφώνων, τριῶν ἱερέων, διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου ἐκ τῶν Τηνίων ἱερέων, ἐκ περιτροπῆς κατ' ἔτος, δύο νεωκόρων, ἐνὸς Εἰκονοφύλακος, καὶ ἐνὸς σκευοφύλακος, πάντων πλὴν τῶν ἱερέων καὶ ἱεροδιακόνων διοριζομένων παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους, θεωρηθείσης ἀναγκαίως παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς ἀνωτέρας τῶν ἱερέων ἐποπτείας, καὶ πρὸς μεγαλειτέραν τῶν ἱεροτελεστιῶν εὐπρέπειαν, ἡ Ἐπιτροπὴ ἀνέθεσε τὴν ἐποπτείαν ταύτην εἰς τὸν διακεκριμένον Τήνιον κληρικόν, Φιλόθεον Οἰκονόμου προσληφθέντα ὡς πρωθιερέα, ὅστις καὶ διετέλεσεν ὡς τοιοῦτος μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 1852 ὅτε ἐκλεγείας ὡς Ἐπίσκοπος Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως ἠναγκάσθη νὰ ἀποχωρήσῃ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος. Ὁ διακεκριμένος οὗτος κληρικὸς τοῦ ὁποίου ἡ δρᾶσις ἐν τῷ Ναῷ μνημονεύεται παρὰ τῶν παλαιότερων μετὰ σεβασμοῦ, ἐτύγχανε καὶ Ἐπισκοπικὸς Ἐπίτροπος καὶ ἱεροκῆρυξ καθ' ὅλην τὴν ἐπαρχίαν, ὑληρέτης δὲ ἐν τῷ Ναῷ ἀπὸ τοῦ 1843 μέχρι τοῦ 1852. Ἦτο δὲ προλύτης τῆς Θεολογίας τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου. Κατὰ τὴν ἐκ τοῦ Ναοῦ ἀποχώρησίν του, ἔγραψε πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τὴν ἑξῆς ἐπιστολήν.

Ἀθήνησι τὴν 15 Μαΐου 1852.

*Πρὸς τὴν Σὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ναοῦ
τῆς Εὐαγγελιστρίας.*

Ἀνατθεῖσα ἔμοι τῷ ταπεινῷ καὶ ἀναξίῳ λειτουργῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ ποιμασία τοῦ κατὰ τὴν ἀγιωτάτην Ἐπισκοπὴν Γόρτυνος, χριστιανικοῦ πληρώματος καὶ ἀνάγκης οὔσης

ἀφένκτον εἰς τὰ ἱερά μου νὰ τρέξω καθήκοντα, ἐμπλεως πολλῆς λύπης μὴ δυνάμενος ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ σᾶς ἴδω καὶ εὐλογῶ ἐκ τοῦ πλησίον, κρίνω χρέος μου ἀπαραίτητον διὰ τῆς παρουσίας μου νὰ ἀποδώσω εἰς Ὑμᾶς τὴν βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην μου, καὶ δι' ὑμῶν πρὸς ἅπαντας τοὺς Ὀσιωτάτους ἱερεῖς καὶ εὐλαβεστάτους χριστιανούς τὰς εὐχαριστίας καὶ εὐλογίας μου.

Ἡ ἐπὶ δεκαετίαν ἐν τῷ ἱερῷ καταστήματι διαμονή μου, ἐλπίζω, βεβαιώητε, ὅτι θέλει ἀφήσῃ τερονὰς ἀναμνήσεις τῆς μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ὁμονοίας καὶ τάξεως, καθ' ὅσον αὕτη θέλει ἀναμνήσκει εἰς ἐμὲ ἀείποτε, μίαν θυμειδῇ τῆς ἱεροπρεποῦς συμβίσεως ταύτης ἀναπόλησιν.

Παύων κρίνω ἀρμόδιον νὰ προσθέσω, ὅτι ἐν τῶν προσφιλεστέρων μου χρεῶν, θέλει εἶσθαι, τὸ νὰ εὐχωμαι πάντοτε ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς καὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ἐν ᾧ προΐστασθε ναοῦ, ἄλλου φιλανθρωπικοῦ καταστήματος.

Ταπεινὸς ἐν Χριστῷ εὐχέτης

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως

ΦΙΛΟΘΕΟΣ

Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ Φιλοθέου, ἡ θέσις τοῦ πρωθιερέως ἔμεινε κενή, καὶ πρωθιερεὺς ἔκτοτε θεωρεῖται ὁ κατὰ ἱερατικὸν ἀξίωμα, ἀνώτερος τῶν ἐν αὐτῷ ὑπηρετούντων ἱερέων ὅστις καὶ προσηγείται κατὰ τὰς ἱερὰς τελετὰς τῶν ἄλλων.

Αἱ ἑσπεριναὶ ἐν τῷ ναῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας ἀκολουθίαι τὸν μὲν χειμῶνα ἄρχονται τὴν 3ην Μ. Μ. ὥραν, τὸ δὲ θέρος, ἀπὸ τοῦ ἔαρος τὴν 4ην Μ. Μ. καὶ αἱ ἱερουργίαι αἱ ὁποῖαι σημειωτέον γίνονται καθ' ἑκάστην, τὸν μὲν χειμῶνα τὴν 6ην π. μ. καὶ τὸ ἔαρ τὴν 5 π. μ. Οἱ τε ἑσπερινοὶ ὡς καὶ αἱ Δειτουργίαι τελοῦνται ἐν τῷ Καθολικῷ τοῦ Ναοῦ, κατὰ τὸ ἔαρ καὶ τὸ θέρος καὶ μέχρι τῆς 26ης Ὀκτωβρίου, ἑορτῆς τοῦ Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου. Ἀπὸ ταύτης ὅμως μέχρι τῆς ἐβδομάδος τῆς Τυρινῆς, αἱ ἀκολουθίαι τελοῦνται ἐν τῷ Καθολικῷ μόνον κατὰ Κυριακὴν καὶ Δευτέραν, κατὰ δὲ τὰς ἄλλας ἡμέρας τελοῦνται ὡς ἑξῆς :

Τὴν Τρίτην εἰς τὸ παρεκκλήσιον τῆς Μεταμορφώσεως, τὴν Τετάρτην εἰς τὸν κάτω Ναὸν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἢ Εὐρέσεως, τὴν Πέμπτην εἰς τὸ παρεκκλήσιον τῆς Ἀναλήψεως, τὴν Παρασκευὴν πάλιν εἰς τὸν κάτω Ναὸν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, καὶ ἡ διάταξις αὕτη ἐπαναλαμβάνεται καθ' ἑβδομάδα μέχρι τῆς Τυρινῆς, ὅτε πλέον αἱ Ἀκολουθίαι ἀπὸ ταύτης ἐκτελοῦνται ἐν τῷ Καθολικῷ τοῦ Ναοῦ.

Τὰ διὰ τὰς ἱεροτελεστίας ἐν γένει ἀπαιτούμενα πρόσφορα καὶ ἀνάμματα καταβάλλονται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καθ' ἑκάστην.

Εἰς τὰς καθημερινὰς ἀκολουθίας ψάλλουσι πάντοτε οἱ δύο ἐκ τῶν τεσσάρων ἱεροψαλτῶν τοῦ Ναοῦ, οἱ κοινῶς βοηθοὶ καλούμενοι. Οἱ ἱεροψάλται φέρουσι τοὺς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῆς Κωνσταντινουπόλεως τίτλους. Ὁ πρῶτος καλεῖται Πρωτοψάλτης, ὁ δεύτερος ἢ Ἀριστερὸς—Λαμπαδάριος, ὁ πρῶτος πλησίον τοῦ Δεξιοῦ βοηθός,=Δομέστιχος καὶ ὁ Δεύτερος τοῦ ἀριστεροῦ=βοηθός.

Ἐκτὸς τῶν τακτικῶν ἐν τῷ ἄνω καὶ κάτω Ναῷ ἱερουργιῶν ὡς ἀπαιτηθήσασιν ἀνωτέρω, γίνονται καὶ ἔκτακτοι τοιαῦται τῇ αἰτήσει τῶν προσκυνητῶν, καθὼς καὶ εἰς πάντα τὰ παρεκκλήσια, ἡ δὲ δαπάνη τούτων, ἐπιβαρύνει τοὺς τελούντας αὐτὰς προκυνητάς.

Ἀμφότεροι ὅτε ἄνω καὶ κάτω Ναός, μετὰ τὴν τέλει τῶν ἱεροτελεστιῶν κλείουσι. Οἱ νεωκόροι ὅμως ὑποχρεοῦνται νὰ ἀνοίγουν τοὺς καθ' ἑκάστην προσέλευσιν ἀτμοπλοίου, πρὸς εὐκολίαν τῶν προσκυνητῶν, καὶ νὰ κλείωσι πάλιν αὐτοὺς μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν ἀτμοπλοίων.

Ἐκαστος τῶν τριῶν τοῦ Ναοῦ ἱερέων καὶ τῶν ἱεροδιακόνων, ἐφημερεύουσι καθ' ἑβδομάδα ἐκ περιτροπῆς. Καὶ κατὰ μὲν τὰς καθημερινὰς ἱεουργεῖ εἰς καὶ μόνος ἱερεὺς, ἀλλὰ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἐπισήμους τῆς Ἐκκλησίας ἑορτάς, ὀφείλουσι νὰ λάβωσι μέρος πάντες οἱ ἱερεῖς καὶ ἱεροδιάκονοι, ὡς καὶ πάντες οἱ ἱεροψάλται, μετὰ τοῦ χοροῦ τῶν παιδῶν, κανοναρχῶν καὶ ἰσοκρατῶν καλουμένων, εἰς τοὺς ἱερεῖς ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς νὰ ἀναμιγνύονται εἰς τὰς γινόμενας ὑπὸ τῶν προσκυνητῶν εἰσφορὰς πρὸς τὸν ναόν, ὡς καὶ εἰς τὰ καθήκοντα τῶν Ἐπιτρόπων. Ἐπιτρέπεται δὲ αὐτοῖς μόνον νὰ λαμβάνωσι παρὰ τῶν προσκυνητῶν προαιρετικὰς εἰσφορὰς κατὰ τὰς ἐξῆς περιστάσεις.

α'.) Διὰ λειτουργίας.

β'.) Δι' ἁγιασμόν.

γ'.) Διὰ βαπτίσεις.

δ'.) Διὰ τετρανάγγελια.

ε'.) Διὰ σαρανταλείτουργα.

στ'.) Δι' εὐχέλαια.

ζ'.) Διὰ μνημόσυνα.

η'.) Διὰ γάμους.

θ'.) Διὰ παρακλήσεις.

Ἐννοεῖται ὅτι εἰς ὅλας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις, τὰ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν δικαίωματα, ἀφιέμενα εἰς τὴν προαίρεσιν τῶν προσκυνητῶν, καταβάλλονται ὑπὸ τῶν τελούντων τὰς ἀνωτέρω ἱεροτελεστιῶν προσκυνητῶν, εἰς τὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πάντοτε παριστάμενον Ἐπίτροπον.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἑβδομαδιαίας ἐφημερίας τοῦ ὁ ἱερεὺς ἀπολαμβάνει ὅλων τῶν ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἱεροτελεστιῶν χρηματικῶν

ΣΤΑΥΡΟΣ Ν. ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ

Διευθυντὴς τῆς Δημοτικῆς Σχολῆς Ἀρρένων Τήνου, ὁ ἑτερος τῶν συγγραφέων τῆς παρούσης ἱστορίας παλαίμαχος καλὰμου ἀφοσιωθέντος εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τοῦ Ἰδρύματος καὶ τοῦ τόπου, καὶ ἐκχωρήσας τὴν ἱστορίαν ταύτην εἰς τὸ Ἰδρυμα χάριν τοῦ Ταμείου τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Μεγάλου Ναοῦ.

προσφορῶν. Εἰς τὸν ἱερέα δὲ οὐτινος παρῆλθεν ἡ ἑβδομάς, ἀνήκουσι δικαιοματικῶς αἱ τυχόν παρακλήσεις αἱ γινόμεναι μόνον κατὰ τὸ ἀνοιγμα τοῦ Ναοῦ ἐπὶ τῇ ἐλεύσει ἀτμοπλοίου. Ὁ δὲ τρίτος ἱερεὺς θεωρούμενος ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα ἐφημέριος τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐρέσεως, ἀπολαμβάνει τῶν χρηματικῶν προσφορῶν ὅλων, τῶν ἐν τῷ ναῷ τούτῳ γινομένων προσφορῶν.

Οἱ δὲ ἱεροδιάκονοι μισθοδοτούμενοι παρὰ τοῦ Ταμεῖου τοῦ Ναοῦ, οὐδὲν τυχερὸν ἔχουσι παρὰ μόνον τὰ ἐκ τῶν ἁγιασμῶν, παρακλήσεων ἢ λειτουργιῶν, ἐὰν ἤθελον ζητηθῇ διὰ τοιαύτας.

Ἀγιασμοί.

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν τελοῦνται Ἀγιασμοὶ ἐν τε τῷ Ἱερῷ Ναῷ καὶ ἐνώπιον τῆς Ἀγίας Εἰκόνης, εἴτε ἐν ταῖς οἰκίαις ἐν περιπτώσει ἀσθενείας μέλους τινὸς τῆς οἰκογενείας τῶν αἰτούντων, εἴτε ἐν πλοίοις αἰτήσῃ τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ πλοιάρχων. Ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει, κατόπιν ἀδείας τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ Ἀγία Εἰκὼν τιθεμένη ἐντὸς χρυσῆς θήκης, ἐξαρτωμένης δι' ἱμάντος ἀπὸ τοῦ τραχήλου μεταφέρεται ὑπὸ τοῦ ἱερέως ὑποβαστάζοντος αὐτὴν διὰ τῶν χειρῶν του καὶ ἐνδεδυμένου ἅπασαν τὴν ἱερατικὴν αὐτοῦ στολήν. Συνοδεύεται δὲ ὑπὸ τοῦ ἱεροδιακόνου, φέροντος μόνον τὸ ὠράριον αὐτοῦ, καὶ κρατοῦντος ἐντὸς ἀργυροποικίλου θήκης καὶ ταύτης δι' ἱμάντος ἀπὸ τοῦ τραχήλου ἐξαρτωμένης τὰ ἁγία λείψανα. Συνοδεύεται ἐπίσης ἡ Εἰκὼν ὑπὸ τοῦ Εἰκονοφύλακος κρατοῦντος λαμπάδα, ὡς καὶ ἐνὸς παιδὸς ἐνδεδυμένου καὶ τοῦ του ἱερατικῆν στολήν, καὶ κρατοῦντος θυμιατήριον. Τῆς ὅλης ταύτης πομπῆς προηγείται ὁ νεωκόρος τοῦ ναοῦ, ἐνδεδυμένος καὶ οὗτος ἱερὰν ἀμφίεσιν καὶ κρατῶν ἐπὶ κοντοῦ, ἀργυροῦν ἀνημμένον φανόν. Μεταφέρεται δὲ ἡ Εἰκὼν ψαλλόντων τοῦ ἱερέως καὶ τοῦ ἱεροδιακόνου μετὰ τοῦ παιδός, τὸν παρακλητικὸν τῆς Θεομητορος κανόνα. «Παθῶν μὲ ταράττουσι προσβολαί, πολλῆς ἀθυμίας ἐμπιπλῶσαι μου τὴν ψυχὴν, εἰρήνευσον κόρη τῇ γαλήνῃ τῇ τοῦ Υἱοῦ καὶ Θεοῦ σου Πανάμωμε» ὡς καὶ τὰ τούτοις ὅμοια τροπάρια. Μετὰ τῆς αὐτῆς δὲ τάξεως καὶ τῶν αὐτῶν ψαλμῶν ἐπαναφέρεται εἰς τὸν ναόν. Μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου δὲν ἐπιτρέπεται ἁγιασμός ἐπὶ πλοίου, οὔτε ἐὰν δὲν εἴνε ἠγκυροβολημένον τὸ πλοῖον ἐντὸς τοῦ λιμένος. Αἱ κατὰ τὰς περιστάσεις ταύτας διδόμεναι ὑπὲρ τοῦ Ναοῦ καὶ τῶν συνοδῶν χρηματικαὶ προσφοραὶ εἶνε ὅλως αὐτοπροαίρετοι.

Ἀρτοκλασίαι.

Κατὰ τὰς Δεσποτικὰς καὶ Θεομητορικὰς ἑορτάς, ἐν τοῖς Μεγάλοις Ἑσπερινοῖς, γίνονται ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ἰδρύματος καὶ

αἱ τελεταὶ τῆς Ἀρτοκλασίας δι' ἐξόδων τοῦ Ναοῦ, καθ' ὅς μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ ἱερέως, ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ οἱ προσελθόντες κατ' αὐτήν. Δύναται ὅμως νὰ τελεσθῇ ἀρτοκλασία καὶ δαπάναις προσκυνητοῦ, ὅτε μνημονεύεται τὸ ὄνομα τοῦ προσεγγόντος τὸν ἄρτον εὐλαβοῦς προσκυνητοῦ.

Βαπτίσεις.

Εἰς ἰδιαίτερον διαμέρισμα τοῦ Κάτω Ναοῦ ὑπάρχει κολυμβήθρα κτιστὴ χρησιμεύουσα διὰ τὴν βάπτισιν πρὸ παντὸς τῶν μεγάλων, ἀλλὰ καὶ τῶν μικρῶν βρεφῶν κατὰ τὰς πανηγύρεις ὅτε πληθὺς τοιούτων βαπτίζεται. Ὑπάρχει ὅμως καὶ χαλκίνη κολυμβήθρα διὰ τὰς βαπτίσεις τῶν νηπίων, διὰν πρόκειται περὶ βαπτίσεως ἐνὸς καὶ μόνου. Τὴν βάπτισιν τελεῖ ὁ ἐφημερεύων ἱερεὺς, δύναται ὅμως ὁ βαπτίζων νὰ καλέσῃ καὶ ἄλλους ἱερεῖς ἢ τὸν διάκονον τοῦ ναοῦ. Μετὰ τὴν βάπτισιν ὁ ἱερεὺς ὀφείλει νὰ δώσῃ σημείωσιν τοῦ ὀνόματος τοῦ βαπτισθέντος, τῶν γονέων αὐτοῦ, τῆς πατρίδος, καὶ τοῦ ἀναδόχου, εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν, ἥτις καταγράφει ταύτην ἐν πάσαις ταῖς λεπτομερείαις εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ τηρούμενον βιβλίον τῶν βαπτίσεων, ἐν τῷ γραφεῖ τῆς Ἐπιτροπῆς. Τὰ κατὰ τὴν βάπτισιν διδόμενα ὑπὸ τοῦ ἀναδόχου δικαιώματα τοῦ Ναοῦ ὄντα κατὰ ποσὸν προαιρετικὰ δίδονται μόνον εἰς χεῖρας τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὀλονυκτίαι.

Ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας, τελοῦνται Ὀλονυκτίαι ἢ ἀγρυπνίαι κοινῶς καλούμεναι, μόνον κατὰ τὴν παραμονὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἥτοι τὴν ἐσπέραν τῆς 24ης Μαρτίου, καὶ τὴν παραμονὴν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἐσπέραν δηλαδὴ τῆς 14ης Αὐγούστου καθ' ὅς καὶ ὁ ναὸς παραμένει ἀνοικτὸς καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην μέχρι τῆς πρωίας. Δύναται ὅμως τῇ αἰτήσει προσκυνητῶν νὰ τελεσθῶσιν Ὀλονυκτίαι ἐν τε τῷ ἄνω καὶ κάτω Ναῷ, καὶ τοιαῦται τελοῦνται συχναὶ καθ' ὅλον τὸ ἔτος ὑπὸ τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν. Αἱ Ὀλονυκτίαι διακρίνονται εἰς φανεράς ὅτε σημαίνουν οἱ κώδωνες τοῦ Ναοῦ, προσερχομένου καὶ ἄλλου ἐκκλησιασματος, καὶ κρυφίας, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν τῷ κάτω Ναῷ τελουμένας, ὅτε οἱ κώδωνες δὲν σημαίνουν καὶ τὸ ἐκκλησίασμα ἀποτελεῖται μόνον ἐκ τῶν τελούντων τὴν Ὀλονυκτίαν, ἡ δὲ ἀκολουθία διαρκεῖ μέχρι τῆς πρωίας, ἀπολύσεως γινομένης κατὰ τὴν χαραυγὴν. Αἱ διὰ τὰς Ὀλονυκτίας δαπάναι τῶν τελούντων εἶνε καὶ αὐταὶ προαιρετικαὶ καὶ διδόμεναι ἐν τῷ Γραφεῖ εἰς χεῖρας τῆς Ἐπιτροπῆς.

Μονοκλησίαι.

Πρὸ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἐπὶ Τουρκοκρατίας, εἴθισται ὅπως κατὰ τὰς Μεγάλας τῆς Ἐκκλησίας

ἡμῶν ἑορτάς, ἦτοι τὴν Μεγάλην Ἑβδομάδα, τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα κατὰ τὴν Δευτέραν Ἀνάστασιν, τῶν Φώτων καὶ τὴν Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας, καθ' ἣν ἑορτάζεται ἡ ἀναστήλωσις τῶν Εἰκόνων, τελοῦνται ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ τῆς πόλεως τῷ τιμωμένῳ ἐπ' ὀνόματι τῶν Ταξιαρχῶν Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ, τῶν λοιπῶν ναῶν τῆς πόλεως μὴ ἱερουργούντων κατὰ ταύτας, καὶ τοῦ λαοῦ ὅλου μεταβαίνοντος εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναόν, ἐντεῦθεν καὶ τὸ ὄνομα Μονοκλησίας. Κατὰ τὰς Μονοκλησίας ταύτας ἐχοροστατεῖ ἱερουργῶν μεθ' ὅλου τοῦ κλήρου τῆς πόλεως ὁ Μητροπολίτης Τήνου, καὶ οὕτως αἱ ἑορταὶ αὗται προσελάμβανον ἐξαιρετικὴν λαμπρότητα καὶ μεγαλοπρέπειαν.

Μετὰ τὴν ἀνέγερσιν ὅμως τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ τὴν τελείαν ἀποκατάστασιν καὶ εὐπρέπειαν αὐτοῦ, ὁ τότε Μητροπολίτης Τήνου Γαβριὴλ, ἐπιθυμῶν διὰ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Ναοῦ, νὰ προσδώσῃ εἰς αὐτὸν μεγαλειτέραν αἴγλην καὶ λαμπρότητα, ὥρισεν ὅπως τοῦ λοιποῦ πᾶσαι αἱ Μεγάλαι Ἀκολουθίαι αἱ ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ ἐν μονοκλησίᾳ τελοῦμεναι τελῶνται καὶ ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἀπόδοσις αὕτη τῶν δικαιωμάτων τοῦ Μητροπολιτικοῦ, εἰς τὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας, καθὼς καὶ ἡ κατάργησις τῆς Μητροπόλεως Τήνου γενομένη τῷ 1834 καὶ ἡ ὑπαγωγή αὐτῆς εἰς τὴν Μητροπολὶν Σύρου, ὥς καὶ ἡ μετὰ τὴν Ἑθνικὴν ἀποκατάστασιν κατάργησις πάντων τῶν προνομίων ὧν ἀπελάμβανεν ἐπὶ Τουρκοκρατίας ὁ Μητροπολιτικὸς Ναὸς τῶν Ταξιαρχῶν, ἀκόμη δὲ καὶ ἡ ἀραίωσις τῶν ἐνοριτῶν τοῦ, διότι λόγῳ τῆς λαμπρότητος τῶν ἱερῶν τελειῶν, οἱ πλεῖστοι τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ἐκκλησιάζοντο ἐν τῷ Ναῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας, ὅλαι αὗται αἱ περιστάσεις ἔφερον νὰ μειωθοῦν κατὰ πολὺ αἱ εἰσπράξεις τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ καὶ περιέλιθῃ οὗτος εἰς οἰκονομικὰς δυσχερείας. Ἡ ἐπιτροπὴ ὅθεν τῆς Εὐαγγελιστρίας θέλουσα νὰ ἀνακουφίσῃ τὴν οἰκονομικὴν ταύτην κατάστασιν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ, ἀπεφάσισεν ὡς ἀντάλλαγμα τῶν παραχωρηθέντων αὐτῇ δικαιωμάτων νὰ χορηγῇ εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν κατ' ἔτος, κατὰ μὲν τὴν ἑορτὴν τῶν Ταξιαρχῶν 20 ὀκάδας κηροῦ καὶ 20 ἑλαίου, κατὰ δὲ τὰς ἑορτάς τῶν Χριστουγεννῶν καὶ τοῦ Πάσχα ἀνὰ ἑτέρας 10 ὀκάδας κηροῦ καὶ 10 ἑλαίου. Πρὸς τούτοις ἐδόθη εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τὸ δικαίωμα νὰ περιφέρῃ εἰς τὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας δίσκον, κατὰ τε τὰς Πανηγύρεις Μαρτίου καὶ Αὐγούστου, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τῶν Ταξιαρχῶν, τὴν Μ. Παρασκευὴν καὶ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Φώτων καὶ τῆς Ἀναστάσεως. Ἐπετράπη δὲ συνάμα ὅπως κατ' ἐξαίρεσιν, κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Ταξιαρχῶν χοροστατοῦσιν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ οἱ πρωτοψάλται τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας, ὥς καὶ ὁ ἀρχιδιάκονος αὐ-

τοῦ. Ἐκτοτε διὰ τῆς λέξεως «μονοκλησία» ὑπόνοοῦσι τὴν τέλει τῶν Μεγάλων Ἀκολουθιῶν, ἐν τε τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ καὶ τῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Κατὰ τὴν Μεγάλην Ἑβδομάδα, αἱ Ἀκολουθίαι γίνονται κατὰ τὴν ἑξῆς τάξιν:

Ἡ Ἀκολουθία τῶν Δώδεκα Εὐαγγελίων ἄρχεται τὴν 6ην Μ. Μ. ὥραν τῆς Μ. Πέμπτης.

Αἱ Ὁραὶ τῆς Μ. Παρασκευῆς ψάλλονται τὴν 10ην Π. Μ. καὶ ὁ Ἑσπερινὸς ἐν συνεχείᾳ μετὰ τῶν Ὁρῶν τὴν 1ην Μ. Μ. Ἡ δὲ Ἀκολουθία τοῦ Ἐπιταφίου ἄρχεται τὴν 9ην Μ. Μ. καὶ ἡ ἀνὰ τὴν πόλιν Περιφορὰ αὐτοῦ γίνεται κατὰ τὸ Μεσονύκτιον.

Καθόλου δὲ Μονοκλησία γίνεται ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα, καθ' ἣν γίνεται ὁ Ἑσπερινὸς τῆς Δευτέρας λεγομένης Ἀναστάσεως, ὅλου τοῦ κλήρου τῆς πόλεως ἐκεῖ ἀθροιζομένου. Ὁ Ἑσπερινὸς οὗτος ἄρχεται τὴν 2αν μεταμεσημβρινὴν ὥραν.

Κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Φώτων ὁ Μέγας Ἀγιασμός τελεῖται κάτωθεν ἐπὶ τοῦ μαρμαρίνου πήδακος τοῦ κειμένου ἐπὶ τοῦ προαυλίου τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς καταλλήλως διὰ μύρτων καὶ σημαιῶν διασκευαζομένου. Κατὰ τὴν τελετὴν ταύτην ἡ τε πέριξ τοῦ πήδακος πλατεῖα, ὥς καὶ αἱ πέριξ καὶ ἄνωθεν στοαὶ τοῦ Ναοῦ πλημμυροῦσι πλήθους θεωμένου τὴν γενομένην τελετὴν. Καὶ εἶνε γραφικὸν τὸ θέαμα τοῦ πλήθους μὲ τὰς ποικίλας αὐτοῦ ἀμφιέσεις. Μετὰ τὴν κατάδυσιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ τὸν ἀγιασμόν τῶν ἐν τῷ πήδακι ὑδάτων, ἀνοιγομένων τῶν κρουνῶν τούτου ἀγιάζεται ἅπαν τὸ πλῆθος διὰ τῶν ἐξ αὐτῶν ἀναβλυζόντων καὶ ἐξακοντιζομένων ὑδάτων. Μετὰ τοῦτο ἡ ἱερὰ συνοδεία προπορευομένων τῶν ἱερῶν λαβάρων καὶ τῶν ἱεροψαλτῶν ᾄδόντων, παρακολουθοῦντος ὅλου τοῦ πλήθους, κατέρχεται εἰς τὴν πλατείαν τῆς πόλεως ἐνθα ἐνούμενη μετὰ τῆς ἱερᾶς συνοδείας τῆς Μητροπόλεως, καὶ ὑπὸ τοὺς ἥχους τῶν κωδῶνων τοῦ τε Ἰδρύματος καὶ ὅλων τῶν Ναῶν τῆς πόλεως, καὶ τοῦ κρότου τῶν πυροβόλων, ἐν ἱεροῖς ψαλμοῖς διευθύνονται εἰς τὴν προβλήτα τοῦ λιμένος, ἐνθα ὀρίπτεται ὁ Τίμιος Σταυρὸς εἰς τὴν θάλασσαν ἀναλαμβάνόμενος ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ οριπτομένων εἰς τὴν θάλασσαν ναυτικῶν. Μετὰ τοῦτο ἡ ἱερὰ πομπὴ διχαζομένη τρέπεται ἡ μὲν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναόν, ἡ δὲ εἰς τὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Καθ' ὅλας τὰς ἑορτάς καθ' ἃς εἴθισται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως οἱ ἐκκλησιαζόμενοι φέρωσιν ἀνὰ χεῖρας κηρία ταῦτα διανέμονται τούτοις δωρεὰν ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος.

Εἰς τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα τελοῦνται αἱ ἐπίσημοι δοξολογίαι ἐπὶ τῇ Ἑθνικῇ Ἑορτῇ τῆς 25ης Μαρτίου, τῇ 1ῃ τοῦ ἔτους, καθὼς καὶ

διὰ πᾶν ἄλλο ἐθνικὸν γεγονός, καθ' ὃς παρίστανται πᾶσαι αἱ Δημόσιοι καὶ Δημοτικαὶ Ἀρχαί, εἰς ὃς μετὰ τὸ πέρασ αὐτῶν, ἡ Ἐπιτροπὴ δεξιούται αὐτὰς εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ Ἐπιτροπικοῦ προσφερομένων πάντοτε αὐταῖς ἀναψυκτικῶν.

Κατὰ τὰς μεγάλας ἐορτὰς ἦτοι τῶν Χριστουγεννῶν, τὸ Πάσχα καὶ τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Ἐπιταφίου, ὃ τε Ἱερὸς Ναὸς καὶ τὸ Ἱδρυμα σηματοδοτοῦται καὶ φωταγωγεῖται, ὡς καὶ κατὰ τὰς Ἐθνικὰς Ἑορτὰς, ὧν ἡ ἑναρξίς καὶ ἡ ἀπόδοσις σημειοῦται διὰ τριπλῶν κωδωνισμῶν καὶ διὰ τοῦ κρότου τῶν πυροβόλων τοῦ Ναοῦ. Ἡ φωταγωγία καὶ ὁ μυρτοστολισμὸς τοῦ Ναοῦ καὶ σηματοστολισμὸς γίνεται πλουσιώτερος καὶ λαμπρότερος κατὰ τὰς δύο πανηγύρεις τοῦ Ναοῦ.

Εἰθίσται πρὸς τούτοις κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους ἡ Ἐπιτροπὴ κατὰ τὰς ἐορτὰς τῶν Χριστουγεννῶν καὶ τοῦ Πάσχα καὶ τῶν κατ' αὐτὰς λειτουργιῶν νὰ παραθέτῃ ἐν ταῖς αἰθούσαις τοῦ Ἐπιτροπικοῦ τράπεζαν εἰς τοὺς ἱερεῖς, ἱεροδιακόνους καὶ ἱεροψάλτας τοῦ Ναοῦ, ἀλλὰ τὸ ἔθος τοῦτο σὺν τῷ χρόνῳ περιήλθεν εἰς ἀχρησίαν.

Κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐν τῷ Ναῷ τάξιν, τὰς λεγομένας εἰσόδους ἐν τε τῷ Ἑσπερινῷ καὶ τῇ Θείᾳ Λειτουργίᾳ, συνοδεύουσι παῖδες ἐν ἱερατικῇ χρύσῃ περιβολῇ κρατοῦντες ἀνημμένας λαμπάδας, δύο μὲν τοιοῦτοι παῖδες κατὰ τὰς ἐορτὰς τῶν Ἀγίων, τέσσαρες κατὰ τοὺς ἑσπερινοὺς τῶν Σαββάτων καὶ τὰς ἱεουργίας τῶν Κυριακῶν καὶ ἕξ κατὰ τὰς Δεσποτικὰς καὶ Θεομητορικὰς ἐορτὰς. Κατὰ ταύτας τῆς Μεγάλης Εἰσόδου τῶν Τιμίων Δώρων, προσπορεύονται τὰ Ἐξαπτέρυγα καὶ ὁ Τίμιος Σταυρός, τὰ ὁποῖα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ ποιοῦνται ὑπὸ τῶν κρατούντων εἰς σχῆμα πυραμίδος κάτωθεν τῶν ὁποίων διέρχεται ὃ τε ἱεροδιάκονος καὶ ὁ ἱερεὺς οἱ κρατοῦντες τὰ Τίμια Δῶρα διὰ νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ Ἱερὸν Βῆμα.

Κατὰ τὰς ἐορτὰς ποικίλει καὶ ἡ κωδωνοκρουσία τοῦ Ναοῦ. Κατὰ τὰς καθημερινὰς εἰς τε τὸν Ἑσπερινὸν καὶ τὴν Λειτουργίαν, σημαίνει ὁ μικρὸς κώδων τοῦ Ναοῦ. Εἰς τὰ Προεόρτια ὡς καὶ τὰ Μεθεόρτια τῶν Δεσποτικῶν καὶ Θεομητορικῶν Ἑορτῶν, κρούεται ὁ μέγας κώδων τοῦ Ναοῦ, οἶονεὶ ἀγγέλλων τὴν ἐπερχομένην ἐορτήν. Τὰς Κυριακὰς καὶ ἐορτὰς τῶν Ἀγίων ἅπαντες οἱ κώδωνες ἐφάπαξ. Κατὰ δὲ τὰς Δεσποτικὰς καὶ Θεομητορικὰς ἐορτὰς ἅπαντες οἱ κώδωνες κρούονται τρεῖς κατὰ τὴν ἑναρξίν καὶ τρεῖς κατὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ τε Ἑσπερινοῦ καὶ τῆς Λειτουργίας.

Ἱερὰ καὶ Λιτανεῖαι.

Λιτανεῖται καλοῦνται αἱ ἀνὰ τὴν πόλιν περιφοραὶ τῆς Θαυματουργοῦ Εἰκόνος, κοινῶς Γύραι ὑπὸ τοῦ λαοῦ καλούμεναι.

Τοιαῦται λιτανεῖαι πλὴν τῆς λιτανείας τοῦ Ἐπιταφίου τελοῦνται ὑπὸ τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας αἱ ἑξῆς:

α'.) Κατὰ τὴν 30ὴν Ἰανουαρίου ἐπέτειον τῆς Εὐρέσεως τῆς Πανσέπτου Εἰκόνος.

β'.) Κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Φώτων.

γ'.) Κατὰ τὰς πανηγύρεις τοῦ Ναοῦ, ἦτοι τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

δ'.) Κατὰ τὴν ἐορτὴν τῆς Ἀναστάσεως.

Κατὰ τὰς λιτανείας ταύτας, πλὴν τῶν πανηγύρεων περὶ ὧν θὰ κάμωμεν ἰδιαίτερον λόγον, τηρεῖται ἡ ἑξῆς τάξις.

Προηγοῦνται πάντοτε δύο μεγάλοι καὶ πολυτελεῖς Ἑλληνικαὶ σημαῖαι ἐπὶ ὑψηλῶν ὀρειχαλκίων κοντῶν, ἔπονται οἱ ἀργυροὶ Σταυροὶ τὰ ἑξαπτέρυγα καὶ οἱ ἱεροὶ φανοὶ τοῦ Ναοῦ. Εἶτα οἱ χοροὶ τῶν ἱεροψαλτῶν ἀδόντων, ἀκολουθοῦσιν ἅπαντες οἱ ἱερεῖς τῆς πόλεως φέροντες χρυσοῦφάντους στολὰς εἰς διπλοὺς στίχους καὶ ὁ Ἐισκοπικός Ἐπίτροπος μετὰ τῶν ἱεροδιακόνων. Ἐκ τῶν ἱερέων δύο οἱ ἀνώτεροι κατὰ βαθμὸν φέρουσι τὴν Ἀγίαν Εἰκόνα, ὁ δὲ Ἐπ. Ἐπίτροπος τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Αἱ λιτανεῖαι αὗται παρακολουθοῦνται ὑφ' ὅλων τῶν κατοίκων τῆς πόλεως, ὡς καὶ πολλῶν ἐκ τῶν χωρίων ἐπὶ τούτῳ κατερχομένων εἰς τὴν πόλιν.

Καθ' ὅλας ταύτας τὰς λιτανείας ἐν τῇ πλατείᾳ γίνεται δέησις ὑπὲρ τοῦ Ἔθνους καὶ τοῦ κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν στρατοῦ.

Ἡ ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΕΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ ΕΙΚΟΝΟΣ

Ἐξαιρετικὴν ὄντως εὐλάβειαν καὶ λατρείαν τρέφουσι οἱ Τήνιοι, πρὸς τὸ ἱερὸν τῆς νήσου των Σέμνωμα, τὴν Πάνσεπτον τῆς Θεομήτορος Εἰκόνα. Ἀπὸ τῆς βρεφικῆς αὐτῶν ἡλικίας, ἀνατρεφόμενοι μὲ τὰς διηγήσεις τῶν εὐλαβῶν γονέων των, ἀφηγομένων αὐτοῖς τὰ θαυμάσια τῆς Ἀποκαλύψεως τῆς Ἀγίας Εἰκόνος, καὶ διηνεκῶς εἰς ἄμμεσον ἐπικοινωνίαν διατελοῦντες μετὰ τοῦ παγκάλου Ναοῦ, λόγῳ τῶν ἐν αὐτῷ τελουμένων μεγαλοπρεπῶν τελετῶν καὶ Πανηγύρεων, νυκτὶν αἰσθημα στοργῆς καὶ ἀγάπης πρὸς τὸ ἱερὸν τῆς Πατρίδος των Παλλάδιον γεννᾶται στερεὸν ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν, καὶ αἰσθημα εὐγενοῦς ὑπερφανείας διακατέχει αὐτούς, ὅτι ἡ Παντάνασσα τοῦ κόσμου, τὴν μικρὰν αὐτῶν νήσον «ἡρετήσατο εἰς κατοικίαν ἑαυτῆς» κατὰ τὸν ψαλμῶδόν, καὶ τὸν μικρὸν αὐτὸν βράχον κατέστησεν ἱερὸν, ἐν αὐτῷ στήσασα τὸν θρόνον της καὶ δεχομένη τὰς εὐλαβείας καὶ τὴν λατρείαν τῶν ἀπανταχοῦ χριστιανῶν, καὶ ἐν αὐτῷ ποιοῦσα τὰ θαυμάσια Αὐτῆς, περιέβαλε τὴν μικρὰν αὐτῶν πατρίδα διὰ χρυσοῦ φωτοστεφάνου, καὶ κατέστησεν αὐτὴν περιβλεπτον ἐν τε

τῷ Ἑλληνικῷ, ὡς καὶ παντὶ τῷ Χριστιανικῷ κόσμῳ. Διὸ καὶ αἰσθημα εὐγνωμοσύνης πληροὶ τὰς καρδίας πάντων τῶν Τηνίων, καὶ υἱικὴ ἀγάπη συνδέει αὐτοὺς μετὰ τὴν ὑψηλὴν τῆς νήσου τῶν Πρῶσ-τάτιδα, ἐκδηλουμένην παντοιοτρόπως πρὸς αὐτήν, καὶ συγκίνησις ἄκρα καταλαμβάνει αὐτοὺς, ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκονται κατὰ τὰς πανηγύρεις αὐτῆς καὶ ἐν δάκρυ κυλίζει ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, ὅταν ἐν τῇ ξένῃ μένοντες, ἐπέλθῃ ἡ ἐπέτειος τῆς Εὐρέσεως τοῦ ἱεροῦ αὐτῶν θησαυροῦ. Οἱ Τήνιοι εὐγνώμονες ἀναλογιζόμενοι οἶον καὶ ὅσων ἀγαθῶν πρόξενος ἐγένετο τῇ ἰδιαιτέρᾳ αὐτῶν πατρίδι, ἡ θαν-ματοουργὸς τῆς Θεομήτορος Εἰκῶν, μετ' ἰδιαιτέρας συγκινήσεως καὶ χαρᾶς πανηγυρίζουσι τὴν ἐπέτειον τῆς Θείας αὐτῆς Εὐρέσεως, ἐκδη-λοῦντες ὅλην τὴν στοργὴν αὐτῶν, καὶ δι' ἰδιαιτέρων ὕμνων ψάλλου-σιν ἐν τῷ παγκάλῳ Ναῷ ἐκδηλοῦντες τὰ πρὸς αὐτὴν εὐγνωμοσύνης αἰσθήματα αὐτῶν.

Κατὰ τὴν 30ὴν Ἰανουαρίου ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τῶν Τριῶν Ἱε-ραρχῶν καὶ ἐπέτειον τῆς Εὐρέσεως τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνης, ὅλως ἰδιαι-τέρα ἱεροτελεστία λαμβάνει χώραν ἐν τῷ Ἱδρύματι, εἰς ὃ συρρέει ἅπας ὁ Τήνιος λαὸς καὶ δι' ἰδιαιτέρας ὕμνων τῆς Εὐρέσεως γέγονος.

Ἀπὸ τῆς παραμονῆς τῆς μεγάλης διὰ τὴν Τήνον ἐορτῆς, ἅπανα ἡ πόλις ἐν συγκινητικῷ συναγεμῶν σημαιοστολιζεται. Τὴν δὲ 2αν μ. μ. ὥραν τῆς ἡμέρας ταύτης, μόλις οἱ κώδωνες τοῦ ἱεροῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας Ναοῦ, δώσωσι τὸ σύνθημα διὰ τῶν χαρμοσύ-νων κωδωνισμῶν των, ὡς ἡλεκτρικὸς σπινθὴρ μεταδίδεται ἡ συγκί-νησις εἰς ὅλα τὰ πλήθη τῶν Τηνίων, οἱ κώδωνες ὅλων τῶν ναῶν τῆς πόλεως ἐν χαρμοσύνῳ συναυλίᾳ ἐξαγγέλουσι καὶ διασκορπίζουσι τὴν χαράν. Οἱ μαθηταὶ ἀμφοτέρων τῶν σχολείων Ἑλληνικοῦ καὶ Δημοτικοῦ ἐνούμενοι ἐν στρατιωτικῇ παρατάξει ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τῶν διδασκάλων των μετὰ σημαίας των ἐκκινοῦντες ἀπὸ τῶν σχολείων των ἄδουσι συγκινητικὸν ᾄσμα διασχίζοντες ἅπασαν τὴν πόλιν καὶ μεταδίδοντες τὸν ἐνθουσιασμόν καὶ τὴν χαράν. Τὰ καταστήματα ἅ-παντα ὡς καὶ τὰ ἐν τῇ ἀγορᾷ καφενεῖα κλείουσιν ἀμέσως, καὶ ὁ λαὸς ἅπας ἐν γυναιξὶ καὶ τέκνοις παρακολουθῶν τοὺς μαθητὰς ἀνέρχεται τὴν πρὸς τὸν Ναὸν ἄγουσαν διατελοῦντα σημαιοστόλιστον καὶ μυρ-τοστόλιστον.

Τὸ ὑπὸ τῶν μαθητῶν ᾄδόμενον ᾄσμα εἶνε τὸ ἐξῆς ποιηθὲν ὑπὸ τῆς Δδος Θωμαΐδος Μαραγκοῦ.

*Δεῦτε Τήνιοι πολῖται
νὰ πανηγυρίσωμεν
Εὐρεσιν τῆς Παναγίας μας
ὅλοι νὰ ὑμνήσωμεν.*

*Τὶ χαρμόσυνος ἡμέρα
δι' ἡμᾶς ἀνέτειλε
καὶ ἐκ σπλάγχχνων Γῆς
Ἁγία ἡ Εἰκὼν ἀνέθορε.*

*Τὶ χαρμόσυνος ἡμέρα
εἰς τὴν Τήνον ἀνατέλλει
καὶ εὐχὰς ἡ Θεοτόκος
εἰς τὸν κόσμον ξαποστελλεῖ.*

*Δεῦτε κλίνωμεν τὸ γόνυ
στὴν Παρθένον ταπεινῶς
Εὐλογίας νὰ μᾶς δίδῃ
δεηθῶμεν εὐλαβῶς.*

Οἱ μαθηταὶ ἀνερχόμενοι παρατάσσονται ἔξωθεν τοῦ Ναοῦ, τὰ πλήθη εἰσερχόμενα προσκυνοῦσι τὴν Πάνσεπτον Εἰκόνα, καὶ μετ' ὀλίγον οἱ κώδωνες κροοῦνται καὶ πάλιν χαρμοσύνως, τὰ τηλεβόλα τοῦ Ναοῦ κροτοῦν καὶ ἡ ἱερὰ συνοδεία ἐξέρχεται τοῦ Ναοῦ. Προη-γούνται τὰ ἑξαπτέρυγα καὶ οἱ ἱεροὶ Φανοὶ τοῦ Ναοῦ, ἔπεται ὁ χο-ρὸς τῶν ψαλτῶν ἄδων τὸ «Ἄξιον ἔστιν» ἀκολουθοῦσιν οἱ ἱερεῖς ὁ-λῆς τῆς πόλεως εἰς διπλοῦς στίχους καὶ ἐν πολυτίμοις ἱερατικαῖς στολαῖς, κρατοῦντες ἐν τῷ μέσῳ τὴν ἱερὰν Εἰκόνα, εἶτα οἱ ἐπίτρο-ποι καὶ αἱ Ἀρχαὶ κρατοῦντες ἀνημμένας λαμπάδας, καὶ ἀκολουθεῖ ὅλον τὸ πλῆθος ἀσκεπὲς καὶ δακρύον ἐκ συγκινήσεως. Ἡ ἱερὰ πο-μπὴ ἐξερχομένη τῆς μεγάλης θύρας τοῦ Ναοῦ, στρέφεται ἀριστερὰ καὶ διερχομένη ὀπισθεν τοῦ Ναοῦ, διέρχεται τὰς στοὰς τῶν δωμα-τίων τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς καὶ διὰ τῆς ἐκεῖ μαρμαρίνης κλίμακος κα-τερχομένη διασχίζει τὴν πρὸ τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐρέσεως πλατεῖαν εἰσέρ-χεται εἰς τὸν κάτω Ναὸν καὶ ἐναποτίθεται εἰς τὸν μαρμαρίνον θῶ-κον, κάτωθεν τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται ἡ ὀπὴ ἐνθα εὐρέθη ἡ Εἰκὼν. Ὁ Ναὸς τῆς Εὐρέσεως εἶναι καταλλήλως διασκευασμένος ἀπὸ τῶν χαμηλῶν θολωτῶν ὀρόφων αὐτοῦ κρέμονται ἀπειροὶ ἀργυρεῖ καὶ πολύχρωμοι ἀνημμένοι κανδυλαί. Ὁ πλοῦτος τῶν ἱερῶν σκευῶν, ὁ λαμπρὸς διάκοσμος, ἡ ἀπειρία τῶν φώτων, μέσα εἰς τὸν σκοτεινὸν καὶ μυστηριώδη τοῦ Ναοῦ θόλον, καὶ τὸ ἐξαιρετικὸν τῆς ἑορτῆς, ἀναπολοῦν εἰς τὴν μνήμην ὁλόκληρον ἱστορίαν, σκληρῶν χρόνων, καὶ αἱ ἱερὰ ὕμνοι ἐπὶ τῷ θεῷ τῆς Εὐρέσεως θαύματι, προκα-λοῦσι τὴν συγκίνησιν τοῦ κόσμου, ὅστις ἐν κατανύξει ἀκροᾶται τῆς ἀκολουθίας τοῦ Μεγάλου ἐπὶ τῇ ἐορτῇ Ἑσπερινοῦ, ὅστις περατοῦ-ται τὴν 3ην μ. μ. ὥραν.

Ἡ ἡμέρα τῆς Ἑορτῆς.

Τὴν ἐπομένην ἡμέρα τῇ χαρᾷ, οἱ κώδωνες τοῦ Ναοῦ καὶ οἱ κρότοι τῶν πυροβόλων αὐτοῦ, ἐξαγγέλλουσι τὴν ἐναρξιν τῆς θείας ἐπὶ τῇ ἑορτῇ ἱερουργίας. Ὁ Ναὸς εἶνε σηματοστόλιστος. Αἱ οἰκίαι ἁπασαι τῆς πόλεως, τὰ ἐν τῇ ἀγορᾷ καταστήματα ὡς καὶ τὰ Δημόσια γραφεῖα, καὶ τὰ ἐν τῷ λιμένι πλοῖα, εἶναι σηματοστόλιστα. Οἱ κάτοικοι ἅπαντες ἀνέρχονται εἰς τὸν Ναόν· ἀπὸ τῶν χωρίων πυκνοὶ δμῖλοι ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ παιδῶν, κατέρχονται ἵνα μετάσχῃσι τῆς ἑορτῆς. Ὁ Ναὸς πληροῦται ἀσφυκτικῶς· πλὴν τῶν ἱερέων τῆς πόλεως, κατέρχονται καὶ οἱ τῶν χωρίων ἵνα μετάσχῃσι τῆς θείας ἐπὶ τῇ εὐρέσει ἱερουργίας. Οἱ ψάλλται ἄδουσι μελωδικῶς τοὺς θείους ἐπὶ τῇ εὐρέσει ὕμνους, καὶ τὸ πλῆθος ἐν κατανύξει ἀκροᾶται τῆς ἀρμονικῆς μελωδίας. Ἡ ἱερουργία μεγαλοπρεπῆς, συγκινητικῇ, περατοῦται τὴν 10ην ὥραν ἐν τῷ μέσῳ τῶν χαρμοσύνων κωδωνισμῶν, τοῦ κρότου τῶν πυροβόλων καὶ τῆς χαρᾶς τοῦ πανηγυρίζοντος Τηνίου λαοῦ.

Ἡ περιφορὰ τῆς Εἰκόνης.

Τὴν 2αν μ. μ. τῆς ἡμέρας τῆς Ἑορτῆς, οἱ μαθηταὶ πάλιν τῶν σχολείων δίδουσι τὸ σύνθημα διασχίζοντες τὴν πόλιν καὶ ἄδοντες. Τὰ καταστήματα κλείνουσι. Ὁ λαὸς τρέπεται τὴν εἰς τὸν ναὸν ἄγουσαν. Τὸ πλῆθος τῶρα ὀγκοῦται περισσότερον, διότι ἐκ τῶν χωρίων κατέρχονται ἅπαντες οἱ κάτοικοι, οἱ Πρόεδροι καὶ τὰ κοινοτικά συμβούλια τῶν πλείστων κοινοτήτων, αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως καὶ ἡ στρατιωτικὴ φρουρὰ τῆς νήσου. Ἀρχεται ἡ ἀνὰ τὴν πόλιν περιφορὰ τῆς Ἀγίας Εἰκόνης, ἐξαγομένης ἐκ τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐρέσεως. Προηγοῦνται οἱ μαθηταὶ τῶν σχολείων ψάλλοντες τὸν ὕμνον τῆς Εὐρέσεως «Πληθὺς ἡ τῶν Τηνίων ἐν φῶαῖς εὐφημήσωμεν, ἡμῶν τὴν πολιοῦχον καὶ τοῦ κόσμου Προστάτιδα» Ἐπονται δύο πολυτελεῖς Ἑθνικαὶ σημαῖαι, τὰ ἱερὰ τοῦ Ναοῦ λάβαρα, οἱ ἱεροψάλται ψάλλοντες ἐκ περιτροπῆς μετὰ τῶν μαθητῶν, οἱ ἱερεῖς τῆς πόλεως καὶ τῶν χωρίων, περιστοιχοῦντες τὴν ἱερὰν Εἰκόνα, ἀκολουθεῖ ὁ Ἐπισκ. Ἐπίτροπος μετὰ τῶν ἱεροδιακόνων, ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ναοῦ, αἱ Δημόσιαι Ἀρχαί, καὶ τὰ κοινοτικά Συμβούλια τῆς νήσου, ἅπαντες κρατοῦντες ἀνημμένας λαμπάδας, ἡ Ἀστυνομικὴ φρουρά, καὶ ὅλον τὸ πλῆθος τῶν Τηνίων ἐν ἄρᾳ συγινῆσει. Ἡ ἱερὰ Εἰκὼν φερομένη ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἱερέων, καὶ διερχομένη διὰ τῶν κεντρικωτέρων ὁδῶν τῆς πόλεως, φθάνει εἰς τὴν πλατεῖαν, ἐν ᾗ ψάλλεται δέησις, μεθ' ἣν ἡ ἱερὰ πομπὴ λαμβάνει τὴν πρὸς τὸν Ναὸν ἄγουσαν, καὶ καταφθάνει ἐν τῷ μέσῳ τῶν χαρμοσύνων κωδωνισμῶν εἰς τὸ ἱερὸν Ἰδρυμα, ἔνθα ἴσταται πρὸ τῶν τάφων τῶν κτητόρων τοῦ Ναοῦ. Ἐκεῖ ψάλλεται ἐπιμνημόσυτος ὑπὲρ αὐτῶν δέησις, οἱ χοροὶ τῶν ἱεροψαλτῶν

ψάλλουσι τὸ «Αἰωνία ἡ μνήμη» καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ καταλλήλου προσλαλιάς στεφανώνει τοὺς τάφους αὐτῶν. Ἡ ἱερὰ συνοδεία ἔπειτα εἰσέρχεται εἰς τὸν Ναὸν καὶ ἐναποθέτουσα τὴν ἱερὰν Εἰκόνα ἐπὶ τοῦ προσκυνηταρίου, ψάλλει πρὸ αὐτῆς, τὸ «Εὐγγελίζου γῇ χαρὰν μεγάλην». Ἐκφωνεῖται κατόπιν ὁ πανηγυρικός, ἐπὶ τῇ Εὐρέσει τῆς ἱερᾶς εἰκόνης, καὶ εἶτα ψάλλεται μέγας Ἑσπερινὸς δοξολογοῦντες τὴν Παντάνασσαν ἐπὶ τῇ θείᾳ αὐτῆς ἀποκαλύψει καὶ ἡ Ἑορτὴ λήγει ἐν τῷ μέσῳ τῶν χαρμοσύνων κωδωνισμῶν καὶ τοῦ κρότου τῶν πυροβόλων τοῦ Ναοῦ.

Τὴν ἐσπέραν φωταγωγεῖται πλουσίως ὁ Ναός, αἱ κατὰ τὴν ὁδὸν Εὐαγγελιστρίας οἰκίαι, τὸ Κοινοτικὸν Κατάστημα, ἡ Βιοτεχνικὴ σχολή, καὶ τὰ Δημόσια γραφεῖα. Οἱ δὲ μαθηταὶ τῶν σχολείων ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τῶν διδασκάλων αὐτῶν, τελοῦσιν ὥραϊαν λαμπαδηφορίαν ἄδοντες διὰ μέσου τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως, παρακολουθούμενοι ὑφ' ὅλου τοῦ πανηγυρίζοντος λαοῦ. Οἱ λαμπαδηφοροῦντες ἴστανται ἐν τῇ πλατεῖᾳ, ἔνθα ἄδονται διάφοροι ὕμνοι πρὸς τὴν Θεοτόκον, καὶ Ἑθνικὰ ᾠσματα, μεθ' ὧν μετὰ τῆς αὐτῆς τάξεως ἐπανέρχονται εἰς τὰ σχολεῖα τῶν, καὶ ἡ ὥραία Ἑορτὴ ἤτις τόσον συγκινεῖ πάντα Τηνίον περατοῦται.

Χάριν τῆς ἱστορίας καταχωροῦμεν ἐνταῦθα τὴν ἱερὰν ἀκολουθίαν τὴν ψαλλομένην ἐπὶ τῇ εὐρέσει τῆς θαυματουργοῦ Εἰκόνης, συνταχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἀρχαίου Μουσικοδιδασκάλου καὶ ἱεροψάλτου ἐν τῷ Ναῷ ἀειμνήστου Ζαχαρίου Καραλή.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΗΣ ΕΝ Τῇ ΝΗΣῳ ΤΗΝῳ ΕΥΡΕΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ ΕΙΚΟΝΟΣ

ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Ψάλλεται δὲ κατὰ τὴν ἐξῆς διατύπωσιν μόνον ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας τῇ ἐν τῇ νήσῳ Τήνῳ εὐρεθείᾳ. Ἐν Μηνὶ Ἰανουαρίῳ Α'.

Εἰς τὸ Κύρις ἐκέκραξα, ἰστώμεν στίχους στ'. καὶ ψάλλομεν Προσῳμόνα γ'. τῆς Εὐρέσεως τῆς Εἰκόνης, καὶ γ'. τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.

Ἦχος Α'.

Τῶν Οὐρανίων ταγμάτων.

Δεῦτε πιστοὶ συνελθόντες, χεῖρας κροτήσωμεν, καὶ ἐν ἀγαλλίᾳσι, ἀλλաλαξώμεν πάντες, ἄσμασιν ὁμνοῦντες πνευματικοῖς, τὴν ἁγνὴν Θεομήτορα· ὅτι ἀνέδειξε σήμερον εἰς ἡμᾶς, τὴν πανσέβαστον εἰκόνα αὐτῆς.

Ἡ τοῦ Ἠλίου μὲν θέα ἡδεῖα πέφυκεν, ἀλλ' ἡδυτέρα ταύτης, ἡ μὲν δέδεικται ἥδη, πᾶσι τοῖς Τηνίοις, ἡ τῆς σεπτῆς καὶ ἁγίας Εἰ-

κόγος σου, Παρθένε Μήτηρ Κυρίου, ἦν εὐσεβῶς, προσκυνοῦντες ἀσπαζόμεθα.

Φύλαττε Δέσποινα Κόσμου, τοὺς τῷ σεπτῷ σου Ναῷ, προσπεφυγότας πίστει, καὶ προστρέχοντας πόθῳ, ψυχῇ τε καὶ καρδίᾳ πρὸς τὴν αὐτοῦ, καλλονὴν καὶ λαμπρότητα, σώζουσα πάντας ἐκ πάσης ἐπιδρομῆς τῶν βαρβάρων καὶ κακώσεως.

Δόξα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν

καὶ Νῦν τῆς Εὐρέσεως.

Ἦχος πλ. β'.

Σήμερον οἱ εὐσεβεῖς συνελθόντες, ἐν τῷ σεπτῷ Ναῷ τῆς Θεοτόκου, θερμῶς πρὸς αὐτὴν ἐκβοήσωμεν. Παρθένε ἀγνή, ἡ τῶν Οὐρανῶν Ὑψηλότερα, καὶ τῶν Χερουβὶμ ἐνδοξωτέρα, ἅπαντας διαφύλαττε τοὺς ἐλπίζοντας εἰς σέ, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας εὐλαβῶς τὴν σὴν Εἰκόνα, ἣν ἐν Τήνῳ παραδόξως ἀναδείξασα, εὐηγγελίσω τῆς Ἑλλάδος σωτηρίαν. Παντάνασσα Πανύμνητε, λύτρωσαι πάντας τοὺς πιστούς, τῆς δουλείας τῶν βαρβάρων, καὶ δόξης αἰωνίου ἀξίωσον.

Εἵσοδος. Τὸ Φῶς ἱλαρόν. Τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας.

Τὰ Ἀναγνώσματα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν

Εἰς τὴν Αἴτην. Ἦχος πλ. α'.

Δοξάζομέν σου Μητρόθεε Κόρη, τὴν πρὸς ἡμᾶς εὐσπλαγχνίαν, δι' αὐτῆς ἀνέδειξας ἡμῖν τὴν πανσεβάσμιον εἰκόνα σου, ὡς σύμβολον ἀπελευθερώσεως τῆς πατρίδος ἡμῶν. Καύχημα γὰρ αὕτη, καὶ ἄλῃος αὐτῆς ὑπάρχει, δι' ἧς οἱ ἐν νόσοις τρυχόμενοι, καὶ ἀκαθάρτοις πνεύμασι κατεχόμενοι, ἐν τῷ Ναῷ σου εἰσιόντες τῶν ποθομένων τυγχάνουσι.

Εἰς τὸν Στίχον. Προσόμοια Ἦχος β'.

Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σε νεκρόν.

Ὅτε ἐκινήθη καθ' ἡμῶν, τῶν πιστῶν σου δούλων Παρθένε, ὁ τυραννέων δεινῶς, λέων ὡς βρυχώμενος, φόβον πολλοῖς ἐμποιῶν, καὶ ὡς Τίγρις ὠμότατος, ζητῶν ἀπολέσαι, γένος ἐλευθέριον, Λαὸν Ὁρθόδοξον, τότε σὺ ἀγνή Θεοτόκε, ἔδειξας ἡμῖν σὴν εἰκόνα, ῥώμην καὶ χαρὰν πᾶσι παρέχουσα.

Στιχ. Ἀκουσον θύγατερ καὶ ἴδε.

Ἦδη ἀξιούται ἀληθῶς, Τήνος ἡ περίβλεπτος νῆσος διαφορῆς τιμῆς, ὅτι τεθησαύρισαι μέγα κειμήλιον, ἐκ τῆς γῆς ἀνατείλασαν, εἰκόνα τιμίαν, τῆς ἀγνῆς Θεόπαιδος, χαρὰς τὸ σύμβολον. Ὅθεν καὶ δεινῶν πολλῶν λύσιν, δι' αὐτῆς τυγχάνουσα χαίρει, καὶ πανηγυρίζουσα εὐφραίνεται.

Στιχ. Τὸ πρόσωπόν σου λιτανεύουσιν.

Πάντας τοὺς τὴν θείαν καὶ σεπτὴν, σοῦ ἀσπαζομένους Εἰκόνα, πίστει καὶ πόθῳ ἀγνή, σκέπασον, διάσωσον, καὶ περιφροσύνησιν τῶν ἐχθρῶν τὰ στρατεύματα καὶ πάντα τὰ τούτων, καθ' ἡμῶν βουλεύματα διασκεδάζουσα· ὅπως ἐλευθέρως βιοῦντες, ἐν εἰρηνικῇ πολιτείᾳ, ὕμνοις ἀσιγήτοις σε γεραίρομεν.

Δόξα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Ἦχος πλ. α'.

(Σύμφωνον τῷ ἤχῳ τοῦ Δόξα τῶν Ἀγίων).

Ἐξέλαμψε σήμερον, ἡ πάνσεπτος εἰκὼν τῆς Θεοτόκου, τὴν χαρὰν πᾶσιν ἡμῖν μηνύουσα, καὶ πρὸς πανήγυριν φαιδρὰν, τῶν Ὁρθόδοξων τὰ πλήθη συνάγουσα. Ἄπαντες οὖν χαρμονικῶς τῇ Ἀειπαρθένῳ, ὡς ὁ Γαβριὴλ ἐκβοήσωμεν· χαῖρε Κεχαριτωμένη, χαῖρε μήτηρ τῆς ζωῆς, χαῖρε νύμφη ἀνύμφευτε.

Ἀπολυτίκιον Ἦχος α'. (τοῦ λίθου σφραγισθέντος)

Πληθὺς ἡ τῶν Τηνίων ἐν ᾧδαῖς εὐφημήσωμεν, ἡμῶν τὴν Πολιούχον καὶ τοῦ κόσμου προστάτιδα. Πηγὴ γὰρ ἱαμάτων ἐν ἡμῖν, ἡ πάνσεπτος ἀνεύρηται εἰκὼν τῆς ἀχράντου Θεοτόκου. Διόπερ ἅπαντες ταύτῃ ἀναβοήσωμεν. Χαῖρε τῶν σὲ τιμώντων ἡ ἐλπίς, χαῖρε ἡμῶν τὸ καύχημα, χαῖρε ἡ ῥυσαμένη τῆς κατάρας τὸ ἀνθρώπινον.

Δόξα. Τοὺς τρεῖς μεγίστους

Καὶ νῦν πάλιν τὸ Πληθὺς ἡ τῶν Τηνίων.

Εἰς τὸν Ὁρθόν

Μετὰ τὴν Α'. στιχολογίαν τὸ κάθισμα

τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν

Δόξα καὶ Νῦν. Τῆς Εὐρέσεως ἡχος δ'.

Ταχὺ προκατάλαβε.

Πανύμνητε Δέσποινα, Μήτηρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, Μαρία Θεόφυμπε, καὶ ἀπειρόγαμε, πιστῶν ἡ ἀντίληψις, ῥῦσαι παντὸς κινδύνου πάντας τοὺς προσκυνοῦντας, πίστει τὴν σὴν εἰκόνα, παραδόξως φανεῖσαν, εὐαγγελιζομένης Ἑλλάδος λύτρωσιν.

Δόξα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν

καὶ νῦν τῆς Εὐρέσεως ἡχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Εἰκόνας σου Εὖρεσιν, μνήμην τελοῦντες ἀγνή, τὴν χάριν αἰτούμεθα καὶ τὴν ἀντίληψιν, ἡμεῖς οἱ τιμώντες νῦν τὴν ἀνάδειξιν ταύτης ἦν ἐν τῇ νήσῳ Τήνῳ παραδόξως ὁρῶντες, εὐαγγελιζομένης Ἑλλάδος λύτρωσιν.

Κάθισμα μετὰ τὴν β'. στιχολογίαν.

Ἦχος δ'. Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Κατεπλάγησαν Ἀγνή, αἴφνης ἰδόντες τὴν μορφὴν, τοῦ Ἀγγέλου

Γαβριήλ, εὐαγγελίζοντος χαράν, οἱ ἀνορύττοντες, ἐπὶ πινακιδίου·
 ὄθεν ἐν τῇ γῇ ἐρευνήσαντες, ἅπαντες σπουδῇ ἀνεκάλυψαν, ὡς θη-
 σαυρὸν κρυπτόμενον Εἰκόνα, τὴν σὴν Πανάμωμε Δέσποινα. Ταύτην
 λαβόντες εὐσεβοφρόνως, πόθῳ πάντες γεραίρομεν.

Δόξα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν

Καὶ νῦν τῆς Εὐρέσεως

Ἦχος δ'. Κατεπλάγη Ἰωσήφ

Ἐπληρώθη ἐκ χαρᾶς, ἡ νῆσος Τήνος ἀληθῶς· ὅτι εὗρεν ἐν τῇ γῇ
 τὴν Σὴν Εἰκόνα τὴν σεπτὴν, ἣν παραδόξως ἀνέδειξας Θεοτόκε· καὶ
 ταύτην ἐν χαρᾷ λαβοῦσα ἔκραξε, τῆς Πίστεως ἡμῶν Σὺ εἶ τὸ καύ-
 χημα, καὶ τῆς Ἑλλάδος σύμβολον χαρᾶς μηνῦον ἐλευθερίαν τοῦ γέ-
 νους ἡμῶν. Διὸ χαρίτων ἐπουρανίων, πλήσον καὶ με εὐφροσύνην Σε.

Μετὰ τὸν Πολυέλειον

Κάθισμα ἡχος δ'.

Ἐπεφάνη σήμερον.

Ἐορτὴ χαρμόσυνος, ἡ Νῆσος Τήνος, ἐορτάζει σήμερον ἐν τῇ Εὐ-
 ρέσει τῆς σεπτῆς, εἰκόνας σου Θεοτύμωμε, ἐγκρυπτομένης τῇ γῇ ὡς
 θησαυρίσμα.

Δόξα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν

καὶ Νῦν τῆς Εὐρέσεως

ἡχος ὁ αὐτός

Τῆς σεπτῆς Εὐρέσεως, μνήμην τελοῦμεν, Ἱερᾶς Εἰκόνας Σου, ἣν
 ἐν τῇ Τήνῳ Μαριάμ, δι' ὀπτασίας ἀνέδειξας, ἐλευθερίας σημεῖον
 τοῖς Ἑλλησι.

Οἱ ἀναβαθμοὶ τοῦ Δ'. ἡχου.

Ἐκ νεότητός μου κ. τ. λ.

Προκείμενον καὶ Εὐαγγέλιον τῶν Ἀγίων.

Μετὰ τὸν Ν'. ψαλμὸν

Δόξα—Ταῖς τῶν Διδασκάλων.

Καὶ νῦν—Ταῖς τῆς Θεοτόκου.

Ἰδιόμελον τῆς Εὐρέσεως.

Ἦχος πλ. β'.

Ἐπέλαμψε σήμερον ἡμέρα χαρμόσυνος, καὶ ἐορτὴ πανσεβά-
 σμιος, ἐπὶ τῇ θείᾳ τῆς πανσεβάστου Εἰκόνας Εὐρέσει, τῆς Μητρὸς
 τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Καύχημα μὲν αὕτη τῆς Ὁρθοδοξίας ὑπάρχει, Ἑλ-
 λάδος δὲ τῆς πατρίδος ἡμῶν ὡς χαρᾶς σύμβολον αὐτὴν ἀναδείξασα.
 Τῶν δ' ἐναντίων, αἰμοχαρῶν Τυράννων τοῦ Γένους ἡμῶν, αἰσχύνην
 καὶ ὄνειδος αὐτῆς ἀπειργάσατο. Διὸ μελωδικῶς ἐκβοήσωμεν. Γνωτὲ

ἔθνη καὶ ἡττάσθε, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός, ὡς αὐτὸς ἐπηγγέλατο
 τοῖς ὀρθῶς ὁμολογοῦσι τὴν Μητέρα αὐτοῦ.

Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου κτλ.

Εἶτα ὁ κανὼν τῆς Εὐρέσεως

Ἦχος πλ. δ'.

Ἀρματηλάτην Φαραώ.

Σὲ τὴν Μητέρα τοῦ Θεοῦ Πανάμωμε, Ἰκετεύω κατὰ λόγον μοι
 παράσχου, χάριν τε καὶ ἔμνευσιν, ὅπως ὑμνήσω σήμερον, καὶ δο-
 ξάσω ἀξίως τῆς Σῆς Εἰκόνας τὴν Εὐρεσιν, ἣν ἐν νήσῳ Τήνῳ ἀνέ-
 δειξας. (Δίς).

Χαρμονικῶς ἐν τῇ Εὐρέσει σήμερον, περιχορεύσωμεν, τῆς σεπτῆς
 Εἰκόνας Πανάγνου τῆς Θεόπαιδος, ἐξ ἧς ἡμῖν ἐξέλαμψε, τὴν χαράν
 καὶ τὸ θάρρος κατὰ τῶν τυρανούντων τὴν ποίμνην σου, καὶ Ἑλ-
 λάδος πάσης θεόνυμφε.

Ἦλιος ἄλλος φαινὸς ἀνέτειλε Παρθενομήτορ Ἀγνή, ἡ ἱερὰ Εἰ-
 κὼν σου ταῖς καρδίαις χάριτι, φωτίζουσα ἅπαντας τοὺς πιστῶς προσ-
 κύνοντας, σήμερον ἐν τῷ Οἴκῳ σου, καὶ Ἑλλάδος πάσης τὴν λύτρω-
 σιν.

Ὤδὴ Γ'.

Σὺ εἶ τὸ στερέωμα.

Ἐδειξας Εἰκόνα σου, σεμνῇ κατ' ὄναρ πρεσβυτίδι, ἣν οἱ Πιστοὶ
 Πάναγνε εὐρόντες, ὡς θησαυρίσμα ἔχομεν. Μόνην σὲ κεκτήμεθα,
 καταφυγὴν πάντες Δέσποινα, μετὰ Θεόν, ὅθεν σοὶ βοῶμεν, τῶν δει-
 νῶν ἡμᾶς λύτρωσαι.

Δὸς ἡμῖν βοήθειαν, ταῖς ἱκεσίαις σου Πάναγνε, τὰς προσβολὰς
 ἀποκρουσμένη, τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν Ἀνασσα· Χαίροντες Πανύμνητε,
 τὴν Σὴν Εἰκόνα σεβόμεθα, τῶν γὰρ πολλῶν καὶ δεινῶν κινδύνων,
 διὰ σοῦ ἐκλυτρούμεθα.

Κάθισμα ἡχος δ'.

Ἐπεφάνης σήμερον.

Ἐορτάζει σήμερον, ἡ νῆσος Τήνος, τὴν τιμίαν Εὐρεσιν, Εἰκόνας
 θείας σου Σεπτῆς, ἐν εὐφροσύνῃ κραυγάζουσα Σὺ μου Μαρία, προσ-
 τὰτις ὁμοῦ καὶ καύχημα.

Δόξα τῶν Ἀγίων.

Καὶ νῦν πάλιν τὸ ἄνωθεν.

Ὤδὴ δ'.

Σὺ μου ἰσχυρὸς Κύριε.

Πάντες ἡμεῖς, ὡς εἰς ἄλλον οὐρανὸν εἰσερχόμεθα, Σοῦ τῷ Οἴκῳ,
 ἐν ᾧ ἀναδέδεικται, καθάπερ ἡλιος φωταυγής, Σοῦ εἰκόνα ἡ θεία,

βολὰς θαυμάτων ἐκπέμπουσα, καὶ πάντων τὰς καρδίας, καταυγάζουσα Κόρη, καὶ παθῶν τὴν δμίχλην διώκουσα.

Ἄπας πιστὸς συγχορευέτω γηθόμενος, καὶ σικριτάτω σὺν ἡμοῖς τῷ πνεύματι, βοᾷ ἡ Τῆνος ἡ εὐκλείης, Θεοτόκε Μαρία, ὅτι ἐν αὐτῇ τεθησαύριται, ἡ θεία σου Εἰκόνα, ἣν ἡμεῖς προσκυνοῦντες μετ' εὐλαβείας ἀσπαζόμεθα.

Νῆσος ἡ Τῆνος ἐκτήσατο μέγιστον δώρημα, Σοῦ σεπτὴν Εἰκόνα Θεόνυμφε Δέσποινα, ἣτις ἀνεδείχθη ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ γέγονε μεγίστης Ἑορτῆς, Θεοτόκε, τοῖς θερμῶς σὲ ποθοῦσιν ὑπόθεσις.

Ὁ σὸς ναὸς, Θεόνυμφε Δέσποινα, ἀνεδείχθη λατρεῖον ἁμισθον τοῖς ἀσθενοῦσι καὶ χαλεποῖς, καὶ ἐξαιτουμένοις ἐκ σοῦ Παρθένε τὴν ἱασιν, ἣν νέμεις φιланθρώπως, τοῖς ἐν πίστει καὶ πόθῳ δεομένοις ταῖς θείαις πρεσβείαις σου.

Ῥδὴ ε'. Ἵνα τὶ μὲ ἀπώσω.

Ἐπεφάνη ὡς ἄστρον ἡ σεπτὴ Εἰκὼν σου, ἀκτῖνας πέμπουσα, δωρεῶν ἐνθέων, καὶ χαρίτων πανάμωμε, τοὺς μετ' εὐλαβείας ἐν τῷ ναῷ σου ἐρχομένους, ἀπαλλάττων αὐτοὺς πάσης θλίψεως.

Σοῦ ὁ θεὸς, νέος ἅγιος Τάφος τοῖς πᾶσι γνωρίζεται, ἔχων ἐν τῷ μέσῳ ὥσπερ εὖοσμον ῥόδον Εἰκόνα σου, εὐωδίας θείας, πληροῦνται αἱ καρδίαι, τῶν πιστῶς προσιόντων σε Πάναγνε.

Εὐφημήσωμεν πάντες, τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας ἁσμασιν, τὴν μεγίστην χάριν, δι' ἣς Εἰκόνα αὐτῆς ἁγίαν ἐπλούτησεν, ἡμᾶς τοὺς Τηνίους καὶ Ὀρθοδόξους πάντας, ἣς τὴν εὐρεσιν σήμερον ἐορτάζομεν.

Ρόδον εὖοσμον ἔχει, νῆσος Τῆνος τὴν θείαν εἰκόνα Σου, ὦ Παρθενομήτηρ, ἣν αὐτῇ παραδόξως ἀνέδειξας, διὰ Πελαγίας πρεσβυτίδος Παρθένου, τεθαμμένην ἐν γῇ πολλοῖς ἔτεσιν.

Ῥδὴ ς'.

Ἰλάσθητί μοι Σωτήρ.

Πρεσβύτες ἡ μοναχί, πολλῷ τῷ φόβῳ συνείχετο, ὅτι Σὺ πρὸς πρὸς αὐτήν, ἀνὰ τρεῖς ἐφθέγγατο Παρθένη εἰκόνας Σου τῆς ἐν γῇ τεθαμμένης, τὴν ταχεῖαν αὐτῆς τε ἀνάδειξιν.

Ἡ τῶν Τηνίων σπουδὴ, τὴν ἀνορύξασαν, οὐκ ἔλαθεν ἀληθῶς, ἀλλ' ἅμα ἐπέτυχεν Εἰκόνα σου Πανάμωμε, ἡμᾶς Σαῖς πρεσβείαις, σῶσον πάντας βοῶντας σοι.

Ἐν Οὐρανῷ καὶ ἐν γῇ, χαρὰ μέγιστη ἐγένετο, ὅτι ἡμεῖς διὰ σοῦ Θεόνυμφε Δέσποινα Εἰκόνα σου ἔντιμον, ἐκ τῆς Γῆς εὐρόντες, χαῖρε πάντες ἐκραυγάζομεν.

Ὁ τῶν Τηνίων λαός, καὶ ἡ Ἑλλάς ἅπασα, χορεύσατε ἀληθῶς, ἡμῖν γὰρ ἐδώρησεν ἡ Πάναγνος Δέσποινα, τὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατριδος καὶ τῆς Πίστεως.

Κοντάκιον ἤχος δ'.

Ὁ Ὑψωθεὶς ἐν τῷ σταυρῷ ἐκουσίως.

Τῆς Θεοτόκου τῷ Ναῷ νῦν προσδράμωμεν, καὶ τὴν Εἰκόνα τὴν αὐτῆς προσκυνήσωμεν, ἐκ κατωδύνου κράζοντες καρδίας αὐτῇ, πάσης ἡμᾶς λύτρωσαι, ἐπηρείας καὶ βλάβης, ὁρατῶν ἀπάντων τε καὶ ἐχθρῶν ἀοράτων, τῇ Σῇ σκέπῃ ἐν θερμῇ προσπεφηνότες πανάμωμε Δέσποινα.

Ἔτερον ἤχος Γ'.

Τῆς Παρθένου σήμερον σεπτῆς Εἰκόνας, ἐορτάζει Εὐρεσιν ἡ νῆσος Τῆνος, Ἑλλήσι παρέχουσα ἐλευθερίαν, Ἰασιν δὲ νέμουσα τοῖς προσιοῦσιν αὐτῇ ἐκ πόθου· ἡ δὲ Τῆνος ἀνακραῖει· Σὺ μου Μαρία ὑπάρχεις τὸ καύχημα.

Εἶτα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.

Ὁ οἶκος τῆς Εὐρέσεως.

Τὴν πάνσεπτον Εἰκόνα Μαρίας τῆς Παρθένου, τὸ Χαῖρε ὑπὸ τοῦ Γαβριὴλ εὐαγγελιζομένης, πρεσβύτες εὐλαβῆς χρηματισθεῖσα, διέταξατο πιστοῖς ἀναζητῆσαι, πολλοῖς ἔτεσιν ἐν γῇ τεθαμμένην, καὶ Ναὸν περικαλλῇ τῇ Θεοτόκῳ ἀναγεῖραι. Σπουδῇ δὲ πλήθῃ Τηνίων τὴν γῆν ἀνορύξαντες οὐκ ἐψεύσθησαν τῆς ἐπαγγελίας, ἀλλ' ἔτυχον ἥς ἀνεξήτουν, θερμῶς ἀναβοῶντες. Σῶσον ἡμᾶς τοὺς πιστεῖς προσκυνοῦντας σε Πανάμωμε Δέσποινα.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ τριακοστῇ, ἐορτάζομεν τὴν Εὐρεσιν τῆς Ἁγίας καὶ Θαυματουργοῦ Εἰκόνας τῆς Θεοτόκου, τῆς ἐν τῇ νήσῳ Τήνῳ παραδόξως δι' ὀπτασίας φανείσης.

Στίχ. Ἐκ γῆς προφαίνει Θεοτόκου πιστὴν εἰκόνα

Εὐαγγελίσασα Ἑλλάδος ἐλευθερίαν

Τριακοστῇ· εἰκὼν θεία ἀνεφάνη αὐτῇ

διδούσα πᾶσι τοῖς Ὀρθοδόξοις χαρὰν καὶ σωτηρίαν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἐν Ἁγίοις Πατέρων ἡμῶν καὶ Οἰκουμενικῶν Μεγάλων Διδασκάλων καὶ Ἱεραρχῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Στίχ. Ὁμοῦ δίκαιον τρεῖς σέβειν ἐωσφόρους

Φῶς τρισολαμπὲς σηγάσαντας ἐν Κόσμῳ

Κοινὸν τὸν ὕμνον προσφέρειν πάντας Θέμις

Τοῖς ἐκχέασιν πᾶσι κοινήν τὴν χάριν

Ἐαρ Χελιδὼν οὐ καθίστησι μία·

Αἱ τρεῖς ἀηδόνες δὲ τῶν ψυχῶν ἔαρ

Λάμψεν ἐν τριακοστῇ χρυσотρισηλὶς αἴγλη.

Καθ' ὃν χρόνον ὁ πολυεύσπλαγχνος Θεὸς ἐθαυμάστωσε τὰ ἑλέη

του ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ λαοῦ του, ἐξαγαγὼν αὐτὸν ἐκ τῆς δουλείας τοῦ ἀλλοφύλου ἐν χειρὶ κραταίῃ καὶ βραχίονι ὑψηλῷ, ἠὲ δόκησε συγχρόνως νὰ μεγαλύνῃ καὶ τὴν ὑπερένδοξον Αὐτοῦ Μητέρα, τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, μὲ τὴν θαυμασίαν ἀπὸ τῆς γῆς διὰ τοῦ δόξατος ἀποκάλυψιν τῆς πανσέπτου Αὐτῆς καὶ Ἀγίας Εἰκόνης ἐν τῇ νήσῳ Τήνῳ, καὶ τὴν χάριν τῶν δι' αὐτῆς ἐνεργηθέντων καὶ ἐνεργουμένων καθ' ἑκάστην θαυμάτων, εἰς τοὺς μετὰ πίστεως ἀδιστάκτου καὶ θερμῆς εὐλαβείας προσερχομένους ἐν τῷ ἱερῷ Αὐτῆς ναῷ. Τὸν αὐτὸν δὲ τοῦτον χρόνον διὰ τῆς Εὐρέσεως τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνης τῆς Ἀειπαρθένου Αὐτοῦ Μητρός, ἐνέπλησε θάρρους καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, ἐξεγερθὲν κατὰ τοῦ ἀπαισίου Τυράννου, ὅστις ἐπέβη τὰ στήθη αὐτοῦ ἐπὶ πεντακόσια ἔτη.

Ἐκεῖ ἐν μηνὶ Μαρτίῳ ἠλευθέρωσε τὸ Ἰσραηλιτικὸν γένος ἐκ τῆς δουλείας τοῦ Φαραώ. Ἐνταῦθα τὸν αὐτὸν χρόνον ὑψώθη ἡ Ἑλληνικὴ σημαία ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας τῆς πεφιλημένης ἡμῶν πατρίδος Ἑλλάδος. Ἐκεῖ κατεποντίσθη ὁ Φαραώ μεθ' ἀπάσης τῆς στρατιᾶς αὐτοῦ εἰς τῆς θαλάσσης τὸ Ἐρυθραῖον πέλαγος. Ἐνταῦθα κατετροποῦτο ὁ ἀπαισιος Τυράννος ὑπὸ τοῦ ἐξεγερθέντος Ἑλληνικοῦ λαοῦ, τῇ βοηθείᾳ τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου. Ἐκεῖ ἡ αὐτάδελφος τοῦ Ἀαρὼν ἐν τυμπάνοις καὶ χοροῖς, μεθ' ὅλης τῆς συνοδείας αὐτῆς ἐδόξαζε τὸν Θεὸν λέγουσα: « Ἀσωμεν τῷ Κυρίῳ ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται. Ἰππον καὶ ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν ». Ἐνθάδε τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, δοξολογοῦν τὸν Θεὸν ἀνεφώνει: « Τίς Θεὸς Μέγας ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν; Γνωτὲ ἔθνη καὶ ἡττάσθη ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός » πληρωθείσης τῆς προφητείας τοῦ Μωϋσέως « Καὶ διώξονται ἐξ ὑμῶν πέντε ἑκατόν, καὶ ἑκατόν ἐξ ὑμῶν διώξονται μυριάδες ».

Οὐ τὸ ἔλεος ἀξιώσῃ ἡμᾶς ἐν ὁμοιοῖᾳ καὶ προαγωγῇ, ἀξιοθεύημεν ἅμα καὶ τῆς τελείας τοῦ Γένους ἡμῶν ἀπελευθερώσεως.

Τῆς Παναχράντου σου Μητρός, καὶ τῶν Τριῶν τούτων Ἱεραρχῶν πρεσβείαις, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ἡμᾶς ἐν ὁμοιοῖᾳ καὶ εἰρηνικῇ καταστάσει διαφυλάξον, καὶ τῆς οὐρανοῦ σου βασιλείας ἀξίωσον, ὅτι εὐλογητὸς εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ῥδὴ Ζ'. Παῖδες Ἑβραίων.

Ἱαμάτων ἐκβλύξει, ὦ Παρθένε, ἡ Εἰκὼν σου τοῖς πιστῶς προσκυνοῦσι, καὶ εὐχαρίστως ψάλλουσιν ὁ Θεὸς ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν. (Δίς).

Οἱ τῷ θεῷ προστρέχοντες ναῷ σου, καὶ τὴν λῦσιν τῶν δεινῶν ἀπαντοῦντες, Εὐλογητὸς εἶ κραυγάζουσα, ὁ Θεὸς ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Πάναγνε Δέσποινα Παρθένε, τῶν πταισμάτων μου μώλωπας ἐλαΐφ, συμπαθείας τῆς Σῆς θεράπευσον βοῶντας, Εὐλογημένους Ἀχραντοὺς ὁ καρπὸς τῆς Σῆς κοιλίας.

Ῥδὴ Η'.

Ἑπταπλασίως κάμινος.

Ἐπιτελοῦντες σήμερον, τῆς Ἀγίας Εἰκόνης Σου, Εὐρεσιν τῆς θείας, ἱερὰν πανήγυριν, οἱ δούλοι σου ἄγομεν καὶ ἐν χαρᾷ βῶμεν σοι, ἡ ἐλπίς τῶν δούλων καὶ μεσίτρια πάντων τῶν πιστῶς σὲ μελωδούντων, καὶ πίστει προσκυνούντων Εἰκόνα σου τὴν θείαν. (Δίς).

Πηγὴ θαυμάτων δεικνύται ἡ Ἀγία Εἰκὼν σου, καὶ ναὸς ὁ θεῖος ἱατρεῖον ἄμισθον τοῖς πίστει προστρέχουσιν καὶ αἰτουμένοις χάριν τὴν Σὴν, παρὰ τῷ Υἱῷ σου Μητρικὴν παρησίαν κεκτημένη Παρθένε, ἀπειρόγαμε Νύμφη, τοὺς σὲ ὑμολογοῦντας Μαρία Θεοτόκε.

Νενοσηκόσιν ἱαμα, ὀλισθαίνουσι στήριγμα καὶ τοῖς ραθυμοῦσι εὐθυμία εὐθυμος, κυβέρνησις πλέουσι, χρηματίζεις ὦ Μαριάμ καὶ τῷ σὺ οἰκῆτῃ, μεσίτρια καὶ σκέπη, γενοῦ σὺ Θεοτόκε ἐν καιρῷ καταδίκης, καὶ σῶσον με ἐν πίστει ἀεὶ ὑμολογῶν σε.

Ῥδὴ Θ'.

Ἐξέστη ἐπὶ τούτῳ ὁ οὐρανός.

Παρέστη ἡ πρεσβυτίς τῷ Γαβριήλ, καὶ ἐν φόβῳ αὐτῷ διηγήσατο, τὴν ὁπτασίαν τὴν φοβεράν, ὅτι γυνὴ ὑπέρλαμπρος μὲ ὄργην αἰτεῖ παρ' ἡμῶν, Εἰκόνης τῆς ἁγίας, ἐν ἀγρῷ σου κειμένης, ταχεῖαν αὐτῆς τὴν ἀνάδειξιν.

Σπουδῇ δὲ τῶν Τηνίων ἅπας λαός, ἐπὶ τῆς πρεσβυτίδος προήρηται, μετὰ χαρᾶς, σπεύδει πρὸς τὴν εὐρεσιν τῆς σεπτῆς εἰκόνης τῆς Μητρός τοῦ Θεοῦ, ἣν παρὰ τὸ φρέαρ ταύτην εὐρὼν τεθλασμένην ἐν μέσῳ, ἐν δυσὶ τεμαχίσις χαρᾷ καὶ φόβῳ συνεπλήττετο.

Ἠγίασας τὰ πάντα διὰ τῆς Σῆς Παναγία Παρθένε κήσεως, καὶ νῦν ἡμῖν, δέδωκας εἰς πλείονα φωτισμὸν τὴν πάνσεπτον Εἰκόνα σου, ἥς ἐν τῇ Εὐρέσει ἅπας λαός, τῆς Τήνου καὶ Ἑλλάδος, χορεύει καὶ γεραίρει Θεοτόκε Ἀειπάρθενε.

Σταλάξατε τὰ ὄρη νῦν γλυκασμόν, καὶ βουνοὶ εὐφροσύνην αἰώνιον Πατριαρχῶν Δῆμος καὶ Μαρτύρων πάντες χοροί, τῶν Προφητῶν ὁ σύλλογος, θείων Ἀποστόλων δῆμος πιστός, εὐφρανῆντι σὺν πᾶσι, ἡμῖν ἐν τῇ Εὐρέσει Εἰκόνης τῆς Μητρός τοῦ Θεοῦ.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ

Γυναῖκες ἀκουτίσθητε.

Χορεύει καὶ ἀγάλλεται, Τηνίων δῆμος σήμερον καὶ ἐν φαιδρᾷ πανηγύρει τὴν εὐρεσιν ἐορτάζει εἰκόνης σῆς πανάμωμε, χαρᾷ φαινούσης σύμβολα, πᾶσι τοῖς κινδυνεύουσι, ὑπὲρ Πατρίδος πασχούσης καὶ Πίστεως Ὁρθοδόξου.

Εἶτα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.
Καὶ πάλιν τῆς Εὐρέσεως, τὸ παρόν.
Ὁ οὐρανὸν τοῖς ἄστροις.

Δῆμος Τηνίων σήμερον, ψυχαγωγεῖται Πάναγνε, ἐπὶ τῇ θεῇ
Εὐρέσει, εἰκόνας σου τῆς ἁγίας. Διὸ καὶ πάντες κράζομεν, σῶσον
ἡμᾶς, ὦ Παρθένε.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς

Ἦχος α'.

Ἰστῶμεν στίχους στ'. (Ἐν δὲ τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Εὐρέσεως, ψάλλομεν μόνον τὰ τῆς Εὐρέσεως εἰς τέσσαρα) τρία τῆς Εὐρέσεως, καὶ τρία τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.

Δόξα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.

Καὶ νῦν τῆς Εὐρέσεως.

Ἦχος δ'.

Ὡς γενναῖον ἐν Μάρτυσιν.

Ἐν κυμβάλοις ἠχήσωμεν, ἐν ᾠδαῖς ἀλλαλάζωμεν, τῇ εἰκόνι σήμερον τῆς Θεόπαιδος, καὶ γὰρ ἐκ γῆς πεφανέρωται, ἡμᾶς ἀπαλλάττουσα, νοσημάτων καὶ παθῶν, χαλεπῶν τοὺς προστρέχοντας, μετὰ πίστεως, τῷ ναῷ τῆς Ἀχράντου Θεοτόκου καὶ πιστῶς αὐτῇ βοῶντας, σῶσον ἡμᾶς Παναμώμητε.

Εἰς τὴν πόλιν συνέλθετε, Ἱερῶν ὁ Σύλλογος, τῶν Τηνίων ἐν πίστει τὰς χεῖρας αἶροντες, καὶ τὴν ἁγνὴν Θεομήτορα, ἐν ὕμνοις γεραίροντες, ἀναδείξασαν ἡμῖν, τὴν εἰκόνα τὴν πάνσεπτον, αὐτῆς σήμερον, δι' ἧς πάντας ἐγείρει ἀνακράζειν ὦ Παρθένε ἡμᾶς σῶζε, ἐκ πολεμίων κακώσεως.

Τὰς βουλὰς διασκέδασον, καὶ τὰ ἔργα ματαιώσον, τῶν ἐχθρῶν τῆς ποιμένης σου παναμώμητε, καὶ γὰρ λαὸς περιούσιος, ὑπάρχον ἐξοποινα, τοῦ Υἱοῦ σου καὶ Θεοῦ, καὶ εἰς Σὲ πεπιστεύκαμεν, καὶ ἐλπίζομεν τῶν δεινῶν ἡμᾶς πάντας ἀπαλλάξαι τῶν παρόντων καὶ μελλόντων, τῇ σῇ πρεσβείᾳ Πανύμνητε.

Δόξα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.

Καὶ νῦν τῆς Εὐρέσεως τὸ παρόν.

Ἦχος β'.

Εὐφραίνου πόλις ἡ Τῆνος καὶ χόρευε, ἀγαλλομένη τῷ πνεύματι, ὅτι σοὶ δῶρον πολύτιμον, ἡ Εἰκὼν τῆς Πανάγνου δωδωρήται. Ὑψωσον τοίνυν φωνήν, τῇ Θεοτόκῃ ὕμνον ἀναπέμπουσα, καὶ παρ' αὐτῆς αἰτουμένη τῶν δεινῶν λύτρωσιν, βίον καθαρὸν καὶ τὸ θεῖον ἔλεος.

Δοξολογία Μεγάλη.
Τροπάριον τῆς Εὐρέσεως καὶ ἀπόλυσις.
Εἰς τὴν Λειτουργίαν.

Ἀντίφωνα τῆς Ἑορτῆς.

Στιγ. Σμύρνα καὶ στακτὴ καὶ κασία ἀπὸ τῶν ἱματίων σου, ἀπὸ βαρέων ἐλεφαντίνων.

Ἐξ ὧν εὐφραναν σε θυγατέρες βασιλέων ἐν τιμῇ σου.

Ἡ γλῶσσα σου κάλαμος γραμματέως ὀξύγραφου.

Ὡς κατοικήσω ὅτι ἡρετισάμην αὐτήν, τὴν θύραν αὐτῆς εὐλογῶν εὐλογήσω.

Ἀντίφωνον Β'.

Τῇ ὡραιότητί σου καὶ τῷ κάλλει σου.

Λαὸς ὑποκάτω σου πεσοῦνται ἐν καρδίᾳ τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλέως.

Καὶ ἔντεινε καὶ κατευοδῶ καὶ βασιλευε.

Ἡγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν.

Δόξα καὶ νῦν, Ὁμογενὴς Υἱός.

Ἀντίφωνον Γ'.

Ἀκουον θύγατερ καὶ ἴδε καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου καὶ ἐπιλάθου τοῦ λαοῦ σου, καὶ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς σου, καὶ ἐπιθυμήσει ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου.

Ὅτι αὐτὸς Κύριός σου, καὶ προσκυνήσεις αὐτῷ.

Πᾶσα ἡ δόξα τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως ἔσωθεν.

Εἰς τὴν Εἴσοδον. Δεῦτε προσκυνήσωμεν.

Τροπάριον τῆς Εὐρέσεως. Πληθὺς ἡ τῶν Τηνίων.

Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, καὶ τὸ Κοντάκιον τῆς Εὐρέσεως.

Τῆς Παρθένου σήμερον.

Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον τῶν Ἀγίων.

Εἰς τὰ δίπτυχα. Τὸ Μεγαλυνάριον τῆς Εὐρέσεως.

Ἦχος Β'. Ποίημα Σ. Φιλιππίδου.

Τῆς Εἰκόνης σήμερον τῆς Σεπτῆς. Εὖρεσιν τὴν θεῖαν ἐφορτάζοντες οἱ πιστοί, τὴν εὐεργεσίαν ἡμῖν τὴν γενομένην, τὸ πλῆθος τῶν θαυμάτων, τὴν θεῖαν εὐδοκίαν, ὕμνοις γεραίρομεν.

Κοινωνικόν. Λύτρωσιν ἀπέστειλε.

Ταῖς πρεσβεαῖς
τῆς Θεοτόκου.

Σῶσον ἡμᾶς
Υἱὲ Θεοῦ.

Πληθὺς
ἡ τῶν Τηνίων
ἐν ᾠδαῖς
εὐφημήσωμεν.

ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ

Ἀπὸ τῶν πρώτων τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Ναοῦ ἡμερῶν, οἱ Ἐπίτροποι ἐμερίμνησαν ὅπως ἀνταξία τῆς φήμης αὐτοῦ, ἀποκατασταθῇ καὶ ἡ μουσικὴ καὶ ἁρμονία ἐν τῇ μελωδίᾳ τῶν ἱερῶν ᾠμάτων, ἐν ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς καὶ λοιπαῖς ἀκολουθίαις ταῖς ἐν αὐτῷ τελουμέναις, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, μετεκαλέσαντο τοὺς ἀριστεῖς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς, τροφίμους τῆς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῆς Κων/πόλεως Μουσικῆς Σχολῆς, διακρινομένους δὲ ἐπὶ καλλιφωνία σεμνότητι ἐν τοῖς ᾠμασι καὶ ἐκκλησιαστικῇ τάξει.

Οὕτω κληθέντες ὑπῆρξαν ἐνταῦθα καταρτίσαντες τοὺς χοροὺς διὰ καλλιφώνων παίδων, οἱ αἰοίδιμοι Μουσικοδιδάσκαλοι καὶ λίαν καλλίφωνοι ἱεροψάλται Γεράσιμος καὶ Παῖσιος, οὓς διεδέχθησαν οἱ Πετράκης καὶ Γεώργιος Μεταξᾶς, ἡ ἀνάμνησις τῶν ὁποίων καὶ μέχρι σήμερον παραμένει ζωηρὰ εἰς τοὺς γεροντωτέρους τῶν Τηνίων, διὰ τε τὴν δεινότητα αὐτῶν περὶ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Μουσικὴν, τὴν σεμνότητα περὶ τὸ ψάλλειν, τὴν μεγαλοπρεπῆ τάξιν ἣν ἐφήρμοζον καὶ ἥς ἐπεμελοῦντο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς, τὸν καταρτισμὸν τῶν ἐκ παίδων χορῶν, ὧν ἡνύπορει πάντοτε ὁ τόπος, καθ' ὅσον φύσει οἱ Τήνιοι εἶνε καλλίφωνοι, καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν εἰς τε τὰ ἱερὰ κατὰ τὰς ἐορτὰς ψαλλόμενα ᾠσματα ὡς καὶ τὴν Μουσικὴν. Οὕτω λεληθότως ἤρξατο διὰ τῆς προσελεύσεως πολλῶν καλλιφώνων παίδων, ἡ σύστασις Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς Σχολῆς, εἰς ἣν καὶ διὰ τὴν ἐν τῷ Ναῷ ὑπηρεσίαν τῶν ἡσκούντων τοὺς παῖδας οἱ ἀείμνηστοι ἐκεῖνοι ἄνδρες, ὡς καὶ ὑπὸ θεοῦ ζήλου κινούμενοι καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ὁραίου.

Ἡ Μουσικὴ αὕτη Σχολὴ κατὰ τὸ 1838 ἔλαβεν ἐπίσημον χαρακτηρισμὸν πλέον, ἀναγνωρισθεῖσα ὡς ἰδιαίτερα τοῦ Ἰδρυματος Σχολῆς ὡς ἴδιον Ἐκπαιδευτικὸν Ἰδρυμα, πλησίον εἰς τὰ ἄλλα τοιαῦτα, τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Δημοτικὴν Σχολὴν, διορισθέντος ὡς τακτικοῦ ἐπὶ ἐπιμεθίῳ μουσικοδιδασκάλου τοῦ Γεωργίου Μεταξᾶ ὅστις μεταβὰς ἐν Ἀθήναις, καὶ δούς ἐξετάσεις ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Μουσικῇ εἰς τὴν διὰ τοῦ ἀπὸ 26 Ἰανουαρίου 1837 Β. Διατάγματος συσταθεῖσαν ἐκεῖ Σχολὴν, ἔτυχε πτυχίου μουσικοδιδασκάλου. Εἰς τὴν Σχολὴν ταύτην ἐμαθήτευσαν οὐκ ὀλίγοι Τήνιοι, ἀναδειχθέντες κατόπιν ἀριστοὶ μουσικοὶ καὶ ἱεροψάλται, καὶ ἰδίᾳ ὁ ἀείμνηστος Ζαχαρίας Καραλῆς, ὅστις καὶ διεκρίθη μεταξὺ τῶν μουσικῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, μελοποιήσας ἄπειρα ἐκκλησιαστικά ᾠσματα, καὶ ἰδίᾳ τὸ κατὰ τὴν περιφορὰν τοῦ Ἐπιταφίου ψαλλόμενον ᾠσμα «Τὸν ἥλιον κρύψαντα» ἀναγνωριζόμενον ὑπὸ τῶν μουσικῶν, ὡς δεινὸν κατὰ τὴν μουσικὴν τέχνην μάθημα. Ὁ ἀείμνη-

στος Καραλῆς προσελθὼν ἐν Ἀθήναις εἰς ἐξετάσεις εἰς τὴν ἀναφερομένην Σχολὴν, ἔτυχε πτυχίου μουσικοδιδασκάλου μετὰ τὸν βαθμὸν «Ἀριστα» ὑπηρετῶν δὲ ἐν τῷ Ναῷ Εὐαγγελιστρίας ὡς ἀριστερὸς ψάλτης ὑπὸ τὸν διδάσκαλόν του Γεώργιον, διεδέχθη τοῦτον ἀποβιώσαντα κατὰ τὸ 1858 εἰς τὴν Μουσικὴν Σχολὴν, διορισθεὶς μουσικοδιδάσκαλος ἐν αὐτῇ καὶ ὑπηρετήσας μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως τὴν νεολαίαν τῆς πατρίδος του. Ἡ Μουσικὴ Σχολὴ ἐλειτούργει μέχρι τοῦ 1860 ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ τοῦ Ναοῦ, ἀλλ' ὁ τότε Δήμαρχος Τήνων, ἀείμνηστος Λεωνίδας Γάφος, δι' ἐγγράφου του πρὸς τὸν Διευθυντὴν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Τήνου, ἐκάνονισεν ὥραν ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ σχολείου τούτου, καθ' ἣν ἐδιδάσκετο ὑπὸ τοῦ εἰρημένου μουσικοδιδασκάλου ἡ Ἐκκλ. Μουσικὴ.

Ποῖα τὰ ἀποτελέσματα τῆς Σχολῆς ταύτης, μαρτυρεῖ τὸ πλῆθος τῶν ἐν αὐτῷ ἐκπαιδευθέντων, ὧν ἄλλοι ἔχοντες ἐφόδιον τὴν Μουσικὴν ἠδυνήθησαν ψάλλοντες εἰς Ναοὺς εἰς τε τὰς Ἀθήνας, Σύρον καὶ Πειραιᾶ νὰ συνεχίσωσι τὰς σπουδὰς των εἰς Γυμνάσια, τὸ Πανεπιστήμιον, Διδασκαλεῖον, Πολυτεχνεῖον ἀναδειχθέντες ὡς ἐπιστήμονες, διδάσκαλοι κτλ. Ἄλλοι δὲ ἐπαγγελθέντες τὸν ἱεροψάλτην, διεκρίθησαν καὶ ἐν Τήνῳ καὶ εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Ἑλλάδος, ὡς οἱ ἀδελφοὶ Π. καὶ Ι. Καλονάροι καὶ ὁ Θεολόγος Μακαρόνας, ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Σύρου, ὁ Ἰωάννης Κ. Λεβαντῆς διακριθεὶς ἐν Σύρῳ, Πειραιεὶ καὶ ἐν Τήνῳ ὡς δεξιὸς ἱεροψάλτης ἐν τῷ Ναῷ Εὐαγγελιστρίας. Οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ Φιλίππιδαι ὧν ὁ Α. Φιλίππιδης ὑπῆρξεν ἐπὶ μακρὰ ἔτη μουσικοδιδάσκαλος τῆς ἐν Χαλκίδι Ἱερατικῆς Σχολῆς, ὁ Σ. Φιλίππιδης δεξιὸς ἱεροψάλτης τοῦ ἐν Πειραιεὶ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὁ Ζ. Φιλίππιδης ὡς τοιοῦτος εἰς τὸν ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Οἱ νεώτεροι ἀδελφοὶ Φιλίππιδαι ὧν ὁ Σ. Φιλίππιδης δεξιὸς ἱεροψάλτης τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας, καὶ ὁ Ι. Φιλίππιδης δεξιὸς τοῦ ἐν Ἀθήναις Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Πευκακίων. Ὁ Ἰωάννης Τσώκλης ὁ ἐκδότης καὶ διευθυντὴς τῆς μουσικῆς ἐφημερίδος «Φόρμιγξ» ἐν Ἀθήναις καὶ ἱεροψάλτης τῶν Ἁγίων Θεοδώρων. Ὁ Γεώργιος Κρικελῆς διευθυντὴς τῆς ἐν Τήνῳ ἐφημερίδος ἡ «Πρόοδος». Ὁ Ἠλίας Κρικελῆς ἱερεὺς ἐφημέριος ἡδὴ τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Πλείστους ὅσους ἠδυνάμεθα νὰ ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα τροφίμους τῆς Σχολῆς ταύτης, ἐπιδοθέντας εἰς τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας μετὰ ἐφόδιον τὴν Μουσικὴν. Διὰ τοῦτο καὶ πρέπει νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα, ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς συστάσεως τῆς Μουσικῆς Σχολῆς ὑπὸ τοῦ Ἰδρυματος, ὑπῆρξε τόσον ἐπιτυχὴς καὶ ἐπωφελὴς, ὅσον καὶ ὁ θεσμὸς τῶν ὑποτροφῶν.

Ἀτυχῶς αἱ νεώτεραι ἐπιτροπαὶ δὲν ἔδωσαν τὴν κατάλληλον προ-

σοχήν εἰς τὸν ἱερὸν σκοπὸν τῆς Μουσικῆς σχολῆς, ἢ μᾶλλον ἡστο-
χησαν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν μουσικοδιδασκάλων, καὶ λειτουργεῖ μὲν
αὕτη μέχρι τοῦ νῦν, ἀλλὰ τὰ ἀποτελέσματα εἶνε ἐλάχιστα διὰ τὰ μὴ
εἴπωμεν μηδαμνὰ, διότι οὐδεὶς ἐκ τῶν ἐπιτρόπων ἠρώτησε ἴσως
ποτέ, τί γίνεται ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ εἰς τὴν ὁποίαν ἔκτοτε διδάσκα-
λοι διορίζονται οἱ ἐκάστοτε δεῖσι τοῦ Ναοῦ.

Τάματα ἢ Ταξίματα.

Πρὸς ἐκδήλωσιν τῆς λατρείας, τῆς εὐλαβείας, καὶ τῆς πρὸς τὴν
θαυματουργὸν Εἰκόνα πίστεως τῶν προσκυνητῶν, οὗτοι προσερχό-
μενοι πρὸς προσκύνῃσιν αὐτῆς ἐν τῷ Ναῷ, καταθέτουσιν εἰς τὰ παγ-
κάρια αὐτοῦ χρηματικὰς προσφορὰς πρὸς ἄναμμα κηρίου, τὸ ὁ-
ποῖον τοποθετοῦσιν ἐπὶ τῶν ὀρειχαλκίων κηροπηγίων τῶν κειμένων
ἐμπροσθεν τοῦ Εἰκονοστασίου ἐφ' οὗ ἴσταται ἡ ἱερὰ Εἰκὼν. Τὰ ἐπὶ
τῶν παγκαρίων ἔνθεν καὶ ἐκεῖθεν τῆς εἰσόδου τοῦ Ναοῦ κειμένων,
προσφερόμενα χρήματα, ὄντων ἐπὶ τῶν ἐπιτρόπων, εἰς τὰ ὑπ'
αὐτὰ εὐρισκόμενα κεκλεισμένα κιβώτια. Μετὰ τοῦτο προσέρχονται
πρὸς προσκύνῃσιν τῆς Ἁγίας Εἰκόνης, εἰς τὴν ὁποίαν ἀφοῦ ἔναπο-
θέσωσιν ἀσπασμὸν, ἀφιερῶσι πολλοὶ ἐπὶ αὐτῆς διάφορα τιμαλφῇ
ἀντικείμενα τὰ ὁποῖα εἶχον «τάμα» εἰς αὐτήν, ἥτοι ψέλια πολυτίμα,
ἐνώτια ἀδαμάντινα, δακτυλῖδια μετὰ πολυτίμων λίθων, χρυσᾶς ἀλύ-
σεις, ὠρολόγια χρυσᾶ, σταυροὺς πολυτίμους τοῦ λαιμοῦ. Τὰ τάματα
ταῦτα ὁ ἐπὶ τῆς Εἰκόνης ἱστάμενος ἐπίτροπος, εἴτε ἀντικαταστάτης
αὐτοῦ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ξένος ἐκ τῶν εὐλαβῶν προσκυνητῶν, εἴτε
Τήνιος ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων ἐν τῷ τόπῳ, παραλαμβάνει καὶ
ρίπτει ἐντὸς κιβωτίου, παραπλευρῶς τῆς Εἰκόνης καὶ τοῦ κιγκλιδῶ-
ματος κειμένου. Ἐναποθέτουσιν ἐπίσης ἐπὶ τῆς Εἰκόνης διάφορα ἀ-
ποτυπώματα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀνθρωπίνων σωμάτων καὶ μελῶν
ἥτοι ὁλόκληρον ὁμοίωμα μικρὸν ἀνδρὸς ἢ γυναικὸς, ἢ παιδὸς, χει-
ρῶν, ποδῶν, στηθῶν, καρδίας, ὀφθαλμῶν, κεφαλῶν, καὶ ἄλλα τοι-
αῦτα ὑπερβαίνοντα ἀτυχεῖς περιστάσεις τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ἐκ-
δηλωτικὰ διαφόρων περιπετειῶν, ἀσθενειῶν, νοσημάτων παντοίων,
τὰ ὁποῖα εἴτε ἐθεραπεύθησαν κατόπιν ἐπικλήσεως πρὸς τὴν θαυμα-
τουργὸν Εἰκόνα, καὶ ἐκδηλοῦσιν ἤδη τὴν εὐγνωμοσύνην των, κατα-
θέτοντες πρὸ αὐτῆς τὸ ἱαθὲν μέλος, εἴτε πάσχοντες ἐπικαλοῦνται τὴν
βοήθειαν καὶ τὴν ἴασιν αὐτῆς καταθέτοντες τὰ πάσχοντα μέλη. Κα-
ταθέτουσιν ἐπίσης πρὸ αὐτῆς κηρὸν εἰς τυπάρια, ἔλαιον εἰς δοχεῖα,
νῆμα πρὸς ἐπεξεργασίαν φυτιλίων, λαμπάδας μεγάλας, μέταξαν,
βάμβακα, διάφορα θυμιάματα, λίβανον κτλ. διάφορα ὑφάσματα
πρὸς κατασκευὴν ἱερῶν στολῶν τῶν ἱερέων, διάφορα ἄμφια ἥτοι
καλύμματα τῶν προσκυνηταρίων, τῶν ἱερῶν σκευῶν, τῆς Ἁγίας Τρα-
πέζης, οἶνον διὰ τὰς ἱερουργίας, διάφορα ζῶα, καὶ ὅτι ἕκαστος ἐκ

τῶν προσκυνητῶν δύναται. Ὅσα ἐκ πάντων τῶν ἀναφερομένων προσ-
φερθῶσιν ἐν τοῖς γραφείοις τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τῶν προσκυνητῶν,
ἐκδίδεται δι' αὐτὰ διπλότυπος ἀπόδειξις διδομένη εἰς τοὺς προσε-
νεγκόντας ταῦτα. Τὰ δὲ ἐν τῷ Ναῷ ριπτόμενα ἐν τοῖς κιβωτίοις καὶ
ταῖς κάτωθεν αὐτοῦ ἀποθήκαις, ἐξαγόμενα κατόπιν τῆς πανηγύρεως
καταμετροῦνται καὶ εἰσάγονται εἰς τὸ Ταμεῖον ἐκδιδομένου τῆς σχε-
τικῆς διπλοτύπου ἀποδείξεως ἢ γραμματίου εἰσαγωγῆς.

Ἐκτὸς τῶν ἀναφερομένων «ταμάτων» ὑπάρχουσι καὶ πολλὰ ἄλλα
εἶδη καὶ μορφαὶ οὕτως εἰπεῖν αὐτῶν, εἰς τὰ ὁποῖα ὑποβάλλονται οἱ
προσκυνῆται πρὸς ἐκδήλωσιν τῆς πίστεώς των πρὸς τὴν Θαυματουργ-
γὸν Εἰκόνα, τὴν βοήθειαν τῆς ὁποίας ἐπικαλούμενοι ὑπόσχονται νὰ
προσέλθωσι πρὸς προσκύνῃσιν αὐτῆς καὶ προσέρχονται κατὰ τοὺς
ἐπομένους τρόπους.

α.) Ἄμα τῇ εἰς τὴν προκυμαίαν ἀποβίβασει των ἐκ τοῦ ἀτμο-
πλοίου, ἀφαιροῦσι τὰ υποδήματά των καὶ γυμνόποδες διανύουσι
τὴν ἀπὸ τῆς προκυμαίας μέχρι τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ ὁδόν. Ἀφοῦ δὲ
προσκυνήσωσι τὴν ἱερὰν Εἰκόνα, ἐξέρχονται καὶ ὑποδύνονται.

β.) Ἄλλοι τὸ ἀπὸ τῆς προκυμαίας μέχρι τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ πρὸ
τῆς Εἰκόνης διάστημα διανύουσι βαδίζοντες πρηνεῖς διὰ τῶν γο-
νατῶν καὶ τῶν χειρῶν, ὀρθούμενοι μόνον πρὸ αὐτῆς καὶ ἀσπάζο-
μενοι ταύτην.

γ.) Ἄλλοι καὶ ἰδίως γυναῖκες διανύουσι τὴν ὁδὸν ταύτην, λυ-
σίοκομοι καὶ γυμνόποδες φθάνουσαι πρὸ τῆς ἱερᾶς Εἰκόνης, εἴτε
κρατοῦσαι λαμπάδας, εἴτε ἔχουσαι τὰς χεῖρας δεδεμένας ὀπισθεν,
ὑποδύνονται δέ, διευθετοῦσαι τὴν κόμην, εἴτε λύουσαι τὰς χεῖρας
μετὰ τὴν προσκύνῃσιν τῆς Θαυματουργοῦ Εἰκόνης.

Ἐκτὸς τῶν τρόπων τούτων τοῦ προσκυνήματος ὑπάρχουσι καὶ
ἄλλα εἶδη ταμάτων τὰ ἑξῆς:

1) Τὸ ζύγισμα. Πολλοὶ τῶν προσκυνητῶν διὰ διαφόρους αἰτίας,
προσερχόμενοι πρὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, ζητοῦσι νὰ ζυγισθῶσιν εἰς τὴν
πλάστιγκα τοῦ Ναοῦ. Μετὰ τὴν ζύγισιν ἀποδίδουσι τὸ τυχὸν βά-
ρος τοῦ σώματος των, καθ' ὃ εἶχον τάμα, ἄλλοι εἰς χρῆμα, ἄλλοι
εἰς κηρὸν, καὶ ἄλλοι εἰς ἔλαιον.

2) Ξαγορά. Ἐν περιπτώσει ἀσθενείας μέλους οἰκογενείας τινός,
ἢ οἰκογένεια ἀφιερῶσι τοῦτο εἰς τὴν Παναγίαν, ἐπικαλούμενη τὴν
βοήθειάν της. Ἰαθέντος δὲ τοῦ ἀσθενοῦς, φέρεται οὗτος ὑπὸ τῶν
γονέων ἢ τῶν συγγενῶν πρὸ τοῦ Εἰκονοστασίου, ἐφ' οὗ ἴσταται ἡ
ἱερὰ Εἰκὼν καὶ προσδένεται ἐπ' αὐτοῦ διὰ μεταξίνης ταινίας ἢ
σπάγκου. Μετὰ τὴν πρόσδεσιν παρουσιάζονται οἱ γονεῖς ἢ οἱ συγ-
γενεῖς πρὸ τοῦ Εἰκονοφύλακος καὶ ζητοῦσι παρ' αὐτοῦ ἢ τῆς Ἐπι-
τροπῆς τὴν ἔξαγοράν του. Ὁ Ἐπίτροπος λύει τὸν ἀφιερωθέντα
ἀπὸ τοῦ Εἰκονοστασίου καὶ παραδίδει εἰς τοὺς οἰκείους καὶ κατα-
23

βάλλουσι ἁμέσως τὸ τίμημα τῆς ἔξαγορᾶς του, κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς Ἐπιτροπῆς.

3) Μαυροφόρεμα. Γυναῖκες καὶ παιδιά ἐκ διαφόρων τοῦ βίου περιπετειῶν, τάσσουσιν ὅπως ἐφ' ὠρισμένον χρόνον μαυροφοροῦν, καὶ μόνον πρὸς τῆς Εἰκόνης προσερχόμεναι ἀσπάζονται ταύτην εὐλαβῶς καὶ φέρουσαι ἔσωθεν ἄλλα ἐνδύματα, ἀποβάλλουσι τὴν πένθιμον περιβολήν, ἐγκαταλείπουσαι ταύτην πρὸς τῆς Εἰκόνης.

4) Ρίψιμον παιδιῶν. Διὰ διαφόρους λόγους καὶ ἰδίᾳ ὅταν τὰ τέκνα τινὸς δὲν ἐπιζῶσιν, τάσσουσιν ὅπως ὅταν ἀποκτήσωσι τοιοῦτον νὰ τὸ ρίψωσιν «εἰς τὴν Χάριν τῆς» διὰ νὰ βαπτισθῇ ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ τῆς. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει φέρουσι τὸ ἀποκτηθὲν τέκνον εἰς τὸν Ναὸν αὐτῆς, πολλάκις ἐρχόμενοι ἐκ μακρινῶν τόπων καὶ ταξειδεύοντες ἐπὶ ἡμέρας. Ἐκεῖ ἐν τῷ Ναῷ προσερχομένη ἡ μήτηρ, πρὸς τῆς Θανατοῦργοῦ Εἰκόνης, ποιεῖται τρεῖς μετανοίας, ἀσπάσεται αὐτήν, καὶ ἐναποθέτει τὸ βρέφος κάτωθεν καὶ ἔμπροσθεν τοῦ προσκυνηταρίου. Τότε ἄλλοι ὅτινες ἔχουσι «τάμα» νὰ βαπτίσωσιν ἐν παιδίον, σπεύδουσι καὶ λαμβάνουσι τὸ παιδίον, τὸ ὅποιον καὶ κατόπιν βαπτίζουσι. Τὸ οὕτω βαπτιζόμενον παιδίον ἐὰν εἴνε ἄρρεν λαμβάνει τὸ ὄνομα «Εὐάγγελος» ἐὰν δὲ θῆλυ «Εὐαγγελία».

5) Βάπτισμα παιδιῶν. Ἐκ τῶν προσκυνητῶν πολλοὶ ἔχουσι «τάμα» νὰ βαπτίσωσι παιδίον ἐκ τῶν ριπτομένων πρὸς τῆς Εἰκόνης. Οἱ τοιοῦτοι καραδοκοῦσι πρὸς τῆς Εἰκόνης καὶ ὅταν ἐναποτεθῇ πρὸς αὐτῆς παιδίον ὁρῶσιν ὅπως ἀναλάβωσιν αὐτό. Ἀληθῆς τότε ἄγων συνάπτεται μεταξὺ τῶν τοιούτων, καθ' ὃν πολλάκις τὸ βρέφος κινδυνεύει. Πολλάκις ἀνάδοχος εἶναι ἐκεῖνος ὅστις πρῶτος τὸ ἔψαυσε, εἴτε ἐκεῖνος ὅστις κατέρωθσε νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, ἅποτε δὲ πρὸς πρόληψιν διαπληκτισμῶν ἀναδείκνυνται διὰ τὸ αὐτὸ βρέφος ἀνάδοχοι δύο καὶ τρεῖς.

6) Προσκυνηταὶ πάσχοντες φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν εἴτε ἀγοράζουσι παρὰ τοῦ Ναοῦ, ὁμοιώματα τοῦ πάσχοντος μέλους χρυσᾶ ἢ ἀργυρᾶ, ἀντὶ προαιρετικοῦ τιμήματος, ἐρχόμενοι δὲ πρὸς τῆς Εἰκόνης, σταυροκοποῦσι τρεῖς ἐπ' αὐτῆς, καὶ εἴτα ἀναρτῶσιν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ, φέροντες αὐτὸ ἀνηρτημένον καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ἐν τῷ Ναῷ παραμονῆς των. Κατὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν αὐτῶν, προσερχόμενοι πρὸς ἀποχαιρετιστήριον ἀσπασμὸν ἐκβάλλουσι καὶ ἀφιερῶσιν αὐτὸ ἐπὶ τῆς Εἰκόνης.

7) Πολλοὶ τῶν προσκυνητῶν χάριν εὐλαβείας λαμβάνουσι κλωστήν, καὶ ἀφοῦ διὰ ταύτης μετρήσωσι τὴν ἱερὰν Εἰκόνα, κατὰ μῆκος καὶ κατὰ πλάτος, περιδένουσι δι' αὐτῆς τὴν ὁσφύν των θεωροῦντες ταύτην ὡς ἀλεξιτήριον κατὰ πάσης ἀσθενείας. Ἄλλοι φυλάττοντες αὐτὴν τὴν μεταχειρίζονται κατὰ τὰς δυστοκίας τῶν γυναικῶν, περιδένοντες κατὰ τὰς τοιαύτας περιστάσεις, τὴν ὁσφύν

τῆς τικτούσης γυναικός. Καὶ ἄλλοι ἐμβαπτίζοντες αὐτὴν εἰς τὸ ἕλαιον τῆς πρὸς τῆς ἱερᾶς Εἰκόνης κανδύλας, ἀναμειγνύοντες δὲ μετὰ χώματος εὐληγμένου ἐκ τοῦ μέρους ἔνθα εὐρέθη ἡ Εἰκών, κατασκευάζουσι δι' αὐτῶν φυλακτὸν ὑπερ ἀναρτῶσιν ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ πρὸς ἀποτροπὴν παντὸς κακοῦ.

8) Εἰς τὰς γωνίας τοῦ προσκυνηταρίου καὶ ἐπὶ τῶν κινῶν αὐτοῦ προσδένουσι μανδύλιον, τὸ ὅποιον ἀφήνουσιν ἐκεῖ ἐπὶ τριήμερον, μεθ' ὃ λαμβάνοντες τοῦτο, περιβάλλουσι δι' αὐτοῦ τὸ τυχὸν πάσχον μέλος τοῦ σώματός των.

9) Συνήθως κατὰ τὴν πανήγυριν τοῦ Μαρτίου οἱ ἐκ Σμύρνης ἐρχόμενοι προσκυνηταὶ οἱ ὅποιοι πολλάκις ἐρχονται ἀπὸ τὰ ἐνδοτέρα τῆς Ἀσίας, φέρουσι ὡς ἀφιερῶματα μόσχους, δαμάλεις, ἀγελάδας, ἄμνους καὶ ἄμνάδας, τὰ ὅποια ἀφοῦ ἀποβιβάσωσιν εἰς τὴν προκυμαίαν ἐνδύουσιν αὐτά, στολίζοντες διὰ διαφόρων ἀραχνοφάντων μεταξωτῶν, στεφανοῦντες τὰ κέρατα αὐτῶν διὰ στεφάνων ἐκ τεχνικῶν ἀνθέων, κρατοῦντες δὲ ταῦτα ἀπὸ μεταξίνης ταινίας, φέρουσι αὐτὰ εἰς τὸν Ναὸν καὶ πρὸς τῆς Εἰκόνης, ἔνθα τὰ μὲν ἐπ' αὐτῶν ἐνδύματα ἀποθέτουσι παρ' αὐτήν, τὰ δὲ ζῶα παραδίδουσιν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν. Τοιαῦτα ζῶα πλὴν τῶν Μικρασιατῶν προσκυνητῶν, φέρουσι οἱ ἐξ Εὐβοίας καὶ ἐκ τῶν Μεσογείων τῆς Ἀττικῆς προσκυνηταί. Τὰ προσφερόμενα τῷ Ναῷ ζῶα μετὰ τὴν πανήγυριν ἐκποιοῦνται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς παρουσία τῆς ἀρμοδίας Δημοσίας Ἀρχῆς.

10) Ἐπὶ τῆς Ἀγίας Εἰκόνης, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐπὶ τῶν Εἰκόνων τοῦ Τέμπλου, ὡς καὶ τοῦ τέμπλου τῆς Εὐρέσεως οἱ προσκυνηταὶ συνειθίζουσι νὰ κολλῶσι νομίσματα δοκιμαστικῶς, ἐπικαλοῦμενοι τὴν ἀρωγὴν τῆς Θεοτόκου, ἢ τοῦ Ἀγίου ἐφ' οὗ ἐπικολῶσι τὸ νόμισμα. Καὶ ἂν μὲν τὸ νόμισμα σταθῇ ἐπὶ τῆς Εἰκόνης θεωροῦσι τοῦτο ὡς ἔνδειξιν ὅτι ὁ πόθος δι' ὃν ἐπεκαλέσθησαν θὰ ἐκπληρωθῇ, ἐὰν δὲ τοῦναντίον ἐμφαίνει ἀποτυχίαν. Τὸ τοιοῦτον ἐπαναλαμβάνεται τρεῖς.

11) Πολλοὶ τῶν προσκυνητῶν δίδοντες ἐπ' ὀνόματί των λειτουργίας εἰς τοὺς ἱερεῖς τοῦ Ναοῦ, παραδίδουσιν εἰς αὐτοὺς καὶ καινοργῇ ἐνδυμασίαν ἐσωροῦχων ὅπως αὕτη λειτουργηθῇ καὶ κατὰ τὴν λειτουργίαν εὐλογηθῇ ὑπὸ τοῦ ἱερέως. Μετὰ τὴν ἱερουργίαν παραλαμβάνοντες ταύτην ἁμέσως τὴν ἐνδύονται. Τοῦτο δὲ θεωρεῖται συντελεστικὸν εἰς τὴν ὑγίαν τοῦ σώματος, καὶ ἀπαλλακτικὸν ἀπὸ τῆς ἐν αὐτοῖς ὑπαρχούσης νόσου.

12) Ἄλλοι πάσχοντες, καὶ δίδοντες τοῖς ἱερεῦσι λειτουργίαν ὑπὲρ αὐτῶν, μετὰ τὸ πέρας τῆς ἱερουργίας, προσέρχονται πρὸς τῆς Ὡραίας Πύλης, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ἱερεὺς πρόκειται νὰ ἀποδυθῇ τὰ ἱερατικὰ αὐτοῦ ἄμφια, καὶ γονυπετοῦντες ἐναποθέτει ταῦτα ὁ ἱε-

ρεὺς ἀποδυνάμενος ἐπ' αὐτῶν. Τοῦτου δὲ γενομένου, ὁ ἱερεὺς τὰ ἀναλαμβάνει ἀπ' αὐτῶν ἀπαγγέλων εὐχὴν τινα. Τοῦτο δὲ θεωρεῖται ὡς παντὸς κακοῦ ἀλεξίτηριον.

13) Γυναῖκες προσερχόμεναι πρὸ τῆς Ἀγίας Εἰκόνης, ἀποβάλλουσι τὰ ἐπ' αὐτῶν κοσμήματα, ἥτοι ἐνώτια, δακτυλίδια, περιλαίμια, ἐγκόλπια, καὶ τὰ ἐναποθέτουσιν ἐπὶ τῆς Ἀγίας Εἰκόνης.

14) Οἱ προσφέροντες τιμαφῇ μεγάλης ἀξίας ἀπαιτοῦσι πολλάκις ὅπως τεθῶσι ταῦτα ἐπὶ τῆς Ἀγίας Εἰκόνης. Τοῦτο γίνεται μετ' ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἂν τὸ κόσμημα θεωρηθῇ ἄξιον νὰ προστεθῇ εἰς τὸν πολυτελεῖ κόσμον τῆς Εἰκόνης.

15) Κατὰ τὴν περιφορὰν τῶν Ἀγίων ἐν τῷ Ναῷ, καὶ κατὰ τὴν περιφορὰν τῆς Ἀγίας Εἰκόνης κατὰ τὰς πανηγύρεις, ἔξωθεν τοῦ Ναοῦ καὶ ἀνὰ τὰς βαθμίδας τῶν μεγάλων κλιμάκων, μέχρι τῆς θύρας τοῦ περιβόλου τοῦ Ἱδρύματος, πολλοὶ τῶν πασχόντων πίπτουσι χαμαὶ ὑπτιοί, ἵνα διέλθῃ ἐπ' αὐτῶν ἡ Ἀγία Εἰκὼν εἴτε τὰ Ἅγια.

16) Μετὰ τὴν τέλεσιν παρακλήσεων ἐνώπιον τῆς Ἀγίας Εἰκόνης, σταυροκοποῦνται δι' αὐτῆς ὑπὸ τοῦ ἱερέως οἱ ἐπιτελοῦντες ταύτην.

17) Οἱ προσκυνηταὶ ἀναχωροῦντες παραλαμβάνουσι μεθ' ἑαυτῶν Ἀγιασμὸν ἀπὸ τοῦ Ναοῦ τῆς Ζωοδόρου Πηγῆς Εὐρέσεως, χῶμα ἀπὸ τῆς θέσεως ἐν ἣ εὐρέθη ἡ Εἰκὼν, καὶ ἔλαιον ἀπὸ τῆς πρὸ τῆς Εἰκόνης καιομένης «ἀκοιμήτου» κανδύλας.

Χορηγεῖται ἐπίσης παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς αὐτοὺς δωρεάν, φυλλάδιον περιέχον ἐν συντόμῳ τὴν ἱστορίαν τῆς Εὐρέσεως τῆς Ἀγίας Εἰκόνης καὶ χαρτίνην λιθογραφημένην εἰκόνα, παριστώσαν τὴν κάτοψιν ἐν γένει τοῦ Ἱδρύματος μετὰ τοῦ Ναοῦ ἐν τῷ μέσῳ.

18) Πολλὰι γυναῖκες καὶ ἰδίᾳ νεάνιδες, τασσόμεναι φέρουσι εἴτε ἐρχόμεναι πρὸ τῆς Εἰκόνης ἀποκόπτουσι καὶ ἐναποθέτουσιν ἐπ' αὐτῆς τὴν πλουσίαν κόμην των, εἰς ἀντάλλαγμα ἀπαλλαγῆς αὐτῶν ἀπὸ τινος ἀσθενείας, ἢ ἐκπληρώσεως πόθου των τινός.

19) Πολλοὶ μετὰ τὸν γάμον των φέρουσι τὰς γαμηλίους λαμπάδας πρὸ τῆς Εἰκόνης καὶ προσφέρουσιν εἰς αὐτὴν ταύτας, εἴτε αἱ νύμφαι ἐναποθέτουσι τὸν νυμφικὸν πέπλον των ἐπὶ τῆς Εἰκόνης ἀφιερῶσαι αὐτόν, ἵνα εὐλογηθῇ παρ' Αὐτῆς καὶ εὐτυχίῃ ὁ γάμος των.

20) Πολλοὶ ἔρχονται «ταμένοι» νὰ μένωσι καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς πανηγύρεως καὶ μέχρι τῆς ἀναχωρήσεώς των ἐν ὑπαίθρῳ, καταλιζόμενοι ὑπὸ τὰς στοὰς τοῦ Ἱδρύματος.

21) Ἄλλοι «τάσσονται» νὰ διαμένωσιν ἐν τῷ Ἱδρύματι τεσσαράκοντα ἡμέρας. Νὰ σαραντίσωσιν ὅπως λέγουσι. Ὑποβάλλονται δὲ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας εἰς αὐστηράν νηστείαν.

22) Ἄλλοι «τάσσονται» νηστεύοντες νὰ ἔλθωσιν ἐν τῷ Ναῷ αὐτῆς καὶ νὰ κοινωνήσωσι τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὰς πανηγύρεις.

23) Οἱ τρεῖς κατ' ἐπανάληψιν ἐλθόντες εἰς τὸ προσκύνημα τῆς Εὐαγγελιστρίας, θεωροῦσιν ὡς νὰ μετέβησαν εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους παρὰ τῶν ἑξ' Ἀνατολῆς ἰδίᾳ μερῶν.

24) Ὑπάρχουσι προσκυνηταί, οἱ ὅποιοι θαύματος εἰς αὐτοὺς γενομένου, ἔρχονται συνεχῶς καὶ ἀδιακόπως εἰς ἐκάστην πανήγυριν ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἑτῶν, καὶ μέχρι βαθέως γήρατος.

Τὸ Ἱερὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας Ἱδρυμα.

Ὑπὲρ τῶν Ἐθνικῶν Σκοπῶν καὶ Ἱδρυμάτων.

Ἀγαθοεργίαι καὶ Συνδρομαί.

Τὸ Ἱερὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας Ἱδρυμα συνεχίζει τὸν ἐθνωφελῆ καὶ ἀγαθοεργὸν δρόμον τὸν ὁποῖον ἀπὸ τῆς συστάσεώς του διὰ τῶν ἀειμνήστων ἐκείνων ἀνδρῶν τῶν ἱδρυτῶν του, ἐχάραξε σύμφωνον πρὸς τὸν προορισμὸν του, ὡς Θρησκευτικοῦ καὶ Ἐθνικοῦ Κέντρου, ἐν ᾧ πρὸς τῇ πίστει καὶ τῇ θρησκείᾳ, ἐν ἴσῃ μοίρᾳ ἐκαλλιεργεῖτο καὶ τὸ πρὸς τὴν πατρίδα αἰσθημα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀφοσιώσεως καὶ ἀποβλέπον εἰς τὴν καλὴν χρῆσιν τῶν ὑπὸ τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν προσφερομένων εἰς τὸν Ναὸν χρημάτων διὰ τῆς ἐπιτελέσεως ποικίλων ἀγαθοεργιῶν καὶ τῆς ἐκπληρώσεως διαφόρων κοινωφελῶν σκοπῶν, συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, οὐδενὸς ἐφείσθη μέσου καὶ τρόπου, ὅπως προσέλθῃ ἀρωγὸς εἰς τοιοῦτους ἱεροὺς σκοποὺς, καὶ οὐδέποτε ἡρνήθη τὴν συνδρομὴν του εἰς τοιοῦτους κοινωφελεῖς καὶ ἐθνικοὺς σκοποὺς.

Διὰ τοῦτο ἐκτὸς τῶν ὑπὲρ τοιούτων σκοπῶν καὶ τοπικῶν ἀναγκῶν, δαπανηθέντων παρ' αὐτοῦ, ὑπὲρ παιδείας, ὁδοποιίας, λιμενικῶν ἔργων, ὁμοτομίας καὶ περιθάλψεως χηρῶν, ὁρφανῶν καὶ ἀναπήρων μετ' Ἰσοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ μετὰ θερμῆς ἐμερίμνης χορηγήσαν καὶ εἰς διαφόρους Ἐθνικὰς ἀνάγκας, καὶ πολλὰς ἄλλας περιστάσεις, τεῖναν γενναίαν τὴν χεῖρα καὶ ἐρχόμενον ἀρωγὸν ἐκ τῶν πρώτων, εἰς πᾶσαν τῆς Μητρὸς πατρίδος ἀνάγκην. Διὰ τοῦτο καὶ ἡξιώθη οὐ μόνον τῶν ἐπαίνων τῶν ἐκάστοτε Κυβερνήσεων, διὰ τὰς ὑπὲρ τῶν Ἐθνικῶν ἀναγκῶν εἰσφορὰς του, ἀλλὰ καὶ τῶν διαφόρων σωματείων τῶν εὐχαριστιῶν καὶ τῶν ἐκδηλώσεων εὐγνωμοσύνης ἔτυχε, διὰ τὰς πρὸς αὐτὰ συνδρομὰς του, ὡς μαρτυροῦσι τὰ κάτωθι ἔγγραφα.

Κατὰ τὸ 1839 ζητηθείσης συνδρομῆς ὑπὲρ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, τὸ Ἱερὸν Ἱδρυμα ἐκ τῶν πρώτων ἔσπευσε νὰ καταβάλλῃ τὸν ὀβολόν του. Ἡ Διοίκησις Τήνου παρ' ἧς ἐξητήθη

ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ πρὸς τοῦτο ἄδεια διὰ τοῦ ἀπὸ 3 Ἰουνίου ὑπ' ἀριθ. 1326 ἐγγράφου της, ἀπαντᾷ τῇ Ἐπιτροπῇ τὰδε :

«Μὲ τὴν προσφορὰν σας ταύτην δεικνύετε βέβαια ὁποῖον ζήλον καὶ προθυμίαν ἔχετε εἰς τὴν ἀνέγερσιν τοιούτων καταστημάτων, τῶν ὁποίων ἡ σύστασις, φέρει μεγάλα καὶ καλὰ ἀποτελέσματα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν νεολαίαν, συμφώνως ταῖς εὐχαῖς τοῦ Σεβ. ἡμῶν Ἀνακτορος. Ἐπαινοῦντες λοιπὸν τὴν πράξιν σας σὰς λέγομεν ὅτι περὶ τῆς ἀποστολῆς τῶν δραχμῶν 5,000 θέλομεν ἐνεργήσῃ τὰ εἰκότα».

Κατὰ τὸ 1845 ἡ ἐν Ἀθήναις Ἐταιρία τῶν Ὠραίων Τεχνῶν, ἐπὶ τῇ πρὸς ταύτην προσφορᾷ τοῦ Ἰδρύματος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 97 τῆς 14 Ἰουλίου 1845 ἐγγράφου της, γράφει πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τὰδε, διὰ τοῦ ἀντιπροέδρου της Ἰωάννου Κωλέττη.

«Ἡ Προεδρεία ὑπ' ὅψιν ἔχουσα τὴν πρὸς τὸν Διοικητὴν Τήνου ὑπ' ἀριθ. 66, 22 παρελθόντος μηνὸς ἀναφορὰν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀναγγέλει εἰς ταύτην περιχαρῶς ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 9ον τοῦ διοργανισμοῦ, τὸ Ἱερὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας Κατάστημα ἀνεγράφη εἰς τοὺς Εὐεργέτας τῆς Ἐταιρίας».

Κατὰ τὸ 1867 συσταθέντος ἐν Σύρῳ Συλλόγου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Πανελλήνιος Σύλλογος πρὸς κατασκευὴν Ἑθνικῶν πλοίων» τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα προσέφερε δραχμὰς χιλίας (1000) ὑπὲρ τοῦ Ἑθνικοῦ τούτου σκοποῦ. Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Συλλόγου τούτου ἀπαντῶσα διὰ τοῦ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14 Ἰανουαρίου 1867 ἐγγράφου της, γράφει τὰ ἑξῆς :

«Ὁ Σύλλογος οὗτος δὲν δύναται ἢ νὰ εὐχαριστήσῃ Ὑμᾶς διὰ τὴν προθυμίαν μεθ' ἧς τὸ Συμβούλιον τοῦ Ναοῦ προσεφέρθη εἰς τὴν Ἑθνικὴν ταύτην ὑπόθεσιν, καὶ διὰ τοῦτο μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως, ἐνέγραψεν ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Συλλόγου τὸ ὄνομα τοῦ Ἱεροῦ Καταστήματος τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἐν τῇ στήλῃ Εὐεργετῶν, τὸ μὲν πρὸς βοήθειαν ὑλικήν, τὸ δὲ πρὸς τὴν διὰ τῆς Χάριτος αὐτῆς ἐπίρρῳσιν καὶ βοήθειαν τοῦ ἔργου τούτου τοῦ Ἑθνικοῦ, εἰς τὴν κραταῖαν σκέπην τῆς ὁποίας ἀνατιθέμεθα αὐτό».

Κατὰ τὸ 1869 ἡ πρὸς σχηματισμὸν Ἑθνικοῦ Στόλου Κεντρικὴ ἐν Ἀθήναις Ἐπιτροπὴ, λαβοῦσα τὴν ὑπὲρ τούτου συνδρομὴν τοῦ Ἰδρύματος, γράφει διὰ τοῦ Προέδρου αὐτῆς Κ. Νικοδήμου καὶ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 4640 τῆς 23 Δεβρίου 1896 ἐγγράφου της τὰ ἑξῆς :

«Ἡ γενναία καὶ ἡ ἱερὰ αὕτη προσφορὰ συνεκίνησε τὰ μέλη τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, ἅτινα ἐπεφόρτισαν τὸν ὑποφαινόμενον νὰ ἐκφράσῃ Ὑμῖν τὰς εὐχαριστίας καὶ προσρήσεις αὐτῶν. Τῷ ὄντι λίαν καταλλήλως διαθέτει τὸ χρῆμα τοῦ Ἱεροῦ τούτου ναοῦ, ὅπερ τὸ χριστιανικὸν ποίμνιον προθύμως καὶ εὐλαβῶς παραδίδει εἰς χεῖρας σας. Εἶθε δὲ νὰ εὐδοκήσῃ ἡ χάρις τῆς Θεομήτορος ὅπως τοιοῦτοι ὡς ὑμεῖς ἐνάρετοι ἄνδρες διαχειρίζονται ἕσασαι τὴν ἱεράν ταύ-

την περιουσίαν, πρὸς δόξαν καὶ κραταίωσιν τῆς ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας καὶ τῆς φίλης Πατρίδος».

Κατὰ τὸ 1878 ἡ ἐν Ἀθήναις Ἐταιρία τῶν Φίλων τοῦ Ναοῦ διὰ τὴν ὑπὲρ αὐτῆς συνδρομὴν τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος, γράφει διὰ τοῦ Προέδρου αὐτῆς Α. Γ. Σούτσου καὶ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 26 τῆς 14 Ἰουλίου 1878 ἐγγράφου της πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τὰδε :

«Τὴν προσφορὰν ταύτην ἀξίαν ἀγαθῶν καὶ διακεκριμένων ὄντως αἰσθημάτων, τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀπεδέξατο μετ' εὐγνωμοσύνης, ἀποφηνάμενον κατὰ τὴν τελευταίαν του συνεδρίασιν ὁμοψήφως ἵνα τὸ ὄνομα τοῦ Ἱεροῦ Καθιδρύματος, ἀναγραφῇ εἰς τὴν στήλην τῶν Εὐεργετῶν τῆς Ἐταιρίας».

Κατὰ τὸ 1877 γενομένης ἐτέρας γενναίας προσφορᾶς ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος ὑπὲρ τοῦ Ἑθνικοῦ Στόλου, ἡ ἐν Ἀθήναις Κεντρικὴ τοῦ Ἐπιτροπῆ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 9546 τῆς 12 Μαρτίου 1877 τοῦ Προέδρου αὐτῆς Κ. Νικοδήμου ἐγγράφου της, γράφει πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τὰδε :

«Διὰ τῆς ἐν τῷ ἐφετεινῷ προϋπολογισμῷ αὐθορμήτου προτάσεως ὑμῶν, ἐντιμοὶ Κύριοι, ἐδηλώθη οὐ μόνον ἡ θερμαίνουσα τὰς καρδίας ἡμῶν ἀκραίφνης φιλοπατρία, ἀλλὰ συνάμα ἀπεδείχθη ἐναργέστατα ὅτι οἱ διευσθύνοντες καὶ διαχειριζόμενοι τὸν πλοῦτον τῆς ἱερᾶς Μονῆς Εὐαγγελιστρίας, δὲν ἠδύναντο νὰ ποιήσωσιν ἐν τοιαύταις κρίσεσιν περιστάσεσι καλυτέραν χρῆσιν αὐτοῦ, εἰ μὴ εἰς τὸν προκείμενον σκοπὸν, ἀπέναντι τοῦ ὁποίου πᾶς ἄλλος εἶνε δευτερεύων. Εἶθε δὲ ἀπέναντι τῆς ὁσημέραι προδηλωτέρας, καὶ μᾶλλον ἐπειγούσης καθισταμένης ἐθνικῆς ἀνάγκης τῆς προσκλήσεως στόλου, καὶ τῆς ἀφυπνισθείσης φιλοπατρίας τῶν διεσπαρμένων ἐκασταχοῦ Ἑλλήνων, τὸ ἔσυχον καὶ πατριωτικὸν ἅμα παράδειγμα ὑμῶν, χρησιμεύσει ὡς ἰσχυρὸν ἐλατήριο νέων καὶ τελεσφόρων συνδρομῶν, ὑπὲρ ἐκπληρώσεως τῶν μεγάλων ὅσων καὶ ἐθνωφελῶν...»

Ἐπὶ τῇ αὐτῇ περιστάσει ἡ αὕτη Ἐπιτροπὴ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 9580 τῆς 5 Ἀπριλίου 1877 ἐγγράφου της, ἀνακοινεῖ τῇ Ἐπιτροπῇ τοῦ Ἰδρύματος καὶ τὰ ἑξῆς :

«Συναισθανομένη ἡ καθ' ἡμᾶς Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τὴν ἱερότητα τοῦ ἀνεκδότως ἐπιδιωκόμενου Ἑθνωφελοῦς σκοποῦ, καὶ τὸ μέγεθος τῶν προσενεγκαμένων αὐτῇ συνδρομῶν καὶ κληροδοτημάτων ἐκανονίσαστο πρὸ πολλοῦ καὶ τὰ ἑξῆς :

«Οἱ πλέον τῶν 4,000 δραχμῶν δωροῦντες ἢ κληροδοτοῦντες ἀναγράφονται εἰς τὴν Χρυσὴν Βίβλον Μεγάλοι Εὐεργεταὶ καὶ πλὴν τοῦ διπλώματος (ὅπερ διαβιβάζεται αὐτοῖς) ζητοῦνται καὶ αἱ εἰκόνας αὐτῶν, αἵτινες καὶ ἀναρτῶνται εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς ἀνάμνησιν. Κατὰ συνέπειαν λοιπὸν τῆς ἀποφάσεως ταύτης, παρακαλοῦμεν Ὑμᾶς ἵνα διαβιβάσητε καὶ τὴν Εἰκόνα τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύ-

ματος ἐν μεγάλῳ εἰ δυνατόν σχήματι καὶ μετὰ τῆς προσηκούσης κορωνίδος ὅπως ἀναρτήσωμεν καὶ ταύτην, μεταξὺ τῶν Μεγάλων Εὐεργετῶν τῆς Ἑταιρίας πρὸς μίμησιν».

Τῆς εἰκόνης τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυματος σταλείσης παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τὴν 11 Μαΐου 1877 ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου ἀνακοινοῦσα τὴν λήψιν τῆς διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 9760 ἐγγράφου τῆς τῇ 24 Μαΐου 1877 γράφει τάδε :

« Ἀσμένως ἐλάβομεν τὸ ὑπ' ἀριθ. 80 ὑμέτερον ἐγγραφον μετὰ τῆς ἐν αὐτῷ ἐγκλειστοῦ φωτογραφικῆς Εἰκόνης τοῦ ὑφ' ὑμῶν ἐπαξίως διευθυνομένου ἱεροῦ Καθιδρύματος καὶ μετὰ πλείστης ὅσης εὐχαριστήσεως ἀνηρτήσαμεν αὐτὴν ἐν τόπῳ περιφανεί τοῦ Γραφείου τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, ἵνα εἶνε ὑπ' ὄψιν πάντων τῶν προσερχομένων καὶ οὕτω προτραπῶσι καὶ ἕτεροι πρὸς μίμησιν ».

Συγχρόνως ἐπεμψαν τῇ Ἐπιτροπῇ καὶ τὸ ἐπόμενον ἀπὸ 31 Μαρτίου 1877 δίπλωμα.

Ἀριθ. Διπλ. 9591

Ἀριθ. Μητρ. 2885

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς πρὸς σχηματισμὸν Ἐθνικοῦ Στόλου Ἑταιρίας.

Τὸν ἐν Τήνῳ Ἱερὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας προσενεγκόντα δραχμὰς πέντε χιλιάδας (5000) ἀνέγραψε συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον Γ'. τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ἑταιρίας Μέγαν Εὐεργέτην αὐτῆς.

Ἀθήνησι τῇ 31 Μαρτίου 1877.

(Τ. Σ.) Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Κ. Νικόδημος Πρόεδρος, Γ. Ψύλλας, Θ. Α. Ζαΐμης,
Σ. Σωτηρόπουλος, Γ. Α. Σούτσος, Γ. Α. Ἡλιόπουλος, Φρεαρίτης,
Π. Ε. Γιαννόπουλος, Α. Π. Κονμελῆς, Ἀλεξ. Καλλιφρονᾶς,
Θ. Παλάσκας, Δ. Δρόσος, Ε. Τομπάξης Γ. Δοκός.

Κατὰ τὸ 1885 ἡ Ἐπιτροπὴ ἐν τῇ συνεδριάσει αὐτῆς τῆς 2 Ὀκτωβρίου ἐψήφισε πίστωσιν παμψηφεί ὑπὲρ τῶν Ἐθνικῶν ἀναγκῶν δραχμὰς 20,000. Ζητηθείσης δὲ παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς ἐπὶ τούτῳ ἐγκρίσεως, ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας Α. Κοντογούρης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 14074 πρὸς τὸν Ἐπαρχὸν Τήνου τηλεγραφήματος λέγει τάδε :

« Ἐπαινοῦντες πατριωτικὴν προᾶξιν Ἐπιτροπῆς Ἱεροῦ Ναοῦ Εὐαγγελιστρίας, χορηγοῦμεν αὐτῇ πίστωσιν ἑκτακτον δραχ. 20,000 ὑπολογισθησομένου εἰς βάρος ἐφετεινοῦ προϋπολογισμοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ὑπὸ εἰδικὸν κεφάλαιον ».

Κατὰ τὸ 1895 ὁ ἐν Ἀθήναις Ἐθνικὸς Γυμναστικὸς Σύλλογος

Ο ΙΩΣΗΦ ΕΝ Τῇ ΦΥΛΑΚῇ

Ἔργον τοῦ μεγάλου καλλιτέχνου Γκούζη
ὑποτρόφου τοῦ Ἰδρυματος.

τελέσας κατὰ τὴν 15ην Αὐγούστου Πανελληνίους Γυμναστικούς ἀγῶνας ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὰ Τήνια» καὶ ἐπικαλεσθεὶς τὴν ὑπὲρ τούτων συνδρομὴν τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος, ἐχορήγησεν αὐτῷ διὰ τὸν ἐθνωφελῆ τοῦτον σκοπὸν δραχ. 3,000.

Κατὰ τὸ 1897 πρὸς περίθαλψιν τῶν ἐπιστράτων τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα ἐχορήγησε δραχ. 6,000.

Κατὰ τὸ 1922 τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα ἐχορήγησε ὑπὲρ τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐφένδρων διὰ τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλείσης Σοφίας δραχ. μᾶς 10,000.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 1922 τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα ἐχορήγησε πρὸς περίθαλψιν τῶν ἐκ Μικρασίας προσφύγων δραχ. 20,000.

Κατὰ τὸ 1925 τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα ἐχορήγησεν εἰς τὴν Ἀεροπορικὴν Ἀμυναν δραχ. 100,000.

Αἱ συνδρομαὶ αὗται ὡς καὶ ἄλλαι δοθεῖσαι ἐν διαφόροις περιστάσεσι φαίνονται λεπτομερῶς εἰς τὸν κάτωθι πίνακα.

ΠΙΝΑΞ

τῶν ὑπὸ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος τῆς Εὐαγγελιστρίας χορηγηθεισῶν συνδρομῶν ὑπὲρ ἀγαθοεργῶν καὶ κοινωφελῶν σκοπῶν.

1833 Σεπτεμβρίου 22. Διὰ ἔξοδα τοῦ ἐν Τήνῳ Βασιλ. Βαναρικοῦ στρατοῦ Γρ. 6,000	Δρ. 20,000
1839 Ἰουνίου 3. Ὑπὲρ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Πανεπιστημίου	» 5,000
1845 Ἰουλίου 14. Ὑπὲρ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἑταιρίας τῶν Ὠραίων Τεχνῶν	» 250
1853 Αὐγούστου 19. Ὑπὲρ τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντων ἐν Θήβαις	» 500
1854 Σεπτεμβρίου 22. Ὑπὲρ τῶν χολεριῶντων εἰς τὴν Ὑγειονομικὴν Ἐπιτροπὴν	» 500
1854 Ὀκτωβρίου 20. Ὑπὲρ τῶν ἰδίων	» 1,000
1857 Νοεμβρίου 20. Ὑπὲρ τῶν ἐν Ἰνδικῇ παθόντων χριστιανῶν	» 300
1860 Μαΐου 16. Ὑπὲρ ἀνεγέρσεως ἀνδριάντος τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως	» 500
1860 Ἰουλίου 13. Ὑπὲρ τῶν ἐν Συρίᾳ παθόντων χριστιανῶν	» 250
1862 Ἰανουαρίου 8. Ὑπὲρ τῶν ἐν Αἰγίῳ ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντων	» 500
1862 Αὐγούστου 17. Ὑπὲρ τῶν ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρὶδος πεσόντων Μαυροβουνίων	» 200

1863 Μαρτίου 26. Ὑπὲρ τῆς Ἑθνοφυλακῆς Τήνου Δρ.	2,000
1865 Μαΐου 18. Ὑπὲρ κατασκευῆς προτομῆς τοῦ Βασιλέως ἐπὶ τῆς κρήνης τῆς πόλεως	» 200
1866 Αὐγούστου 24. Ὑπὲρ τῶν προσφύγων Κρητῶν	» 3,000
1866 Ὀκτωβρίου 18. Ὁμοίως	» 3,000
1866 Νοεμβρίου 9. Ὁμοίως	» 2,000
1866 Δεκεμβρίου 20. Ὑπὲρ τῆς κατασκευῆς καταδρομικοῦ ἀτμοπλοίου	» 1,000
1867 Φεβρουαρίου 27. Ὑπὲρ τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντων εἰς τὰς Ἰονίους νήσους	» 200
1867 Μαΐου 30. Ὑπὲρ τῶν προσφύγων Κρητῶν	» 1,200
1868 Μαΐου 16. Ὁμοίως	» 2,000
1868 Νοεμβρίου 16. Ὁμοίως	» 1,000
1869 Δεκεμβρίου 2. Ὑπὲρ τοῦ Ταμεῖου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου	» 2,000
1869 Δεκεμβρίου 26. Ὑπὲρ τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντων Δευκαδίων	» 600
1870 Μαΐου 5. Ὑπὲρ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἑταιρίας τῶν φίλων τοῦ Λαοῦ	» 200
1870 Ἰουνίου 20. Ὑπὲρ τῶν ἐν Κων/πόλει παθόντων ἐκ πυρκαϊᾶς	» 200
1870 Δεκεμβρίου 1. Ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου	» 1,000
1874 Μαρτίου 1. Ὑπὲρ τῶν ἐκ τῆς ἐπιζωστίας ἐν Τήνῳ ζημιῶν	» 1,000
1874 Αὐγούστου 12. Ὑπὲρ τοῦ Ὀρφανοτροφείου Χατζῆ Κώστα	» 300
1879 Μαΐου 29. Ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου	» 5,000
1881 Μαρτίου 20. Ὑπὲρ τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντων ἐν Χίῳ	» 1,000
1883 Νοεμβρίου 1. Ὑπὲρ τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ ὑπὸ τῆς πλημμύρας παθόντων	» 500
1885 Ὀκτωβρίου 9. Ὑπὲρ τῶν Ἐθνικῶν ἀναγκῶν τῆς Κυβερνήσεως	» 20,000
1895 Μαΐου 29. Ὑπὲρ τῶν ἐν Τήνῳ ἀγόνων τὰ «Τήνια»	» 3,000
1897 Αὐγούστου 31. Πρὸς περίθαλψιν τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐπιστράτων	» 6,000
1922 Αὐγούστου 15. Συνδρομὴ ὑπὲρ τῶν ἀπὸρων οἰκογενειῶν τῶν ἐπιστράτων διὰ τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλείσης	» 10,000
1922 Σεπτεμβρίου 14. Διὰ συνδρομὴν τῶν ἐκ Μικρασίας προσφύγων	» 20,000

1922 Δεκεμβρίου 12. Ὅμοιος ὑπὲρ τῶν προσφύγων Δρ. 10,000
1925 Αὐγούστου 20. Ὑπὲρ τῆς Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης » 100,000
1928. Ὑπὲρ τῶν σεισμοπαθῶν Κορίνθου » 30,000

Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ 1926 ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς κάτωθι δημοσιευμένης πράξεως τῆς τότε Ἐπιτροπῆς, τὸ Ἰδρυμα συνεχίζον τὴν φιλανθρωπικὴν αὐτοῦ δράσιν παρεχώρησεν εὐρύτατα πέραν αὐτοῦ οἰκόπεδα, πρὸς ἀνέγερσιν συνοικισμοῦ τῶν ἐν Τήνῳ καταφυγόντων μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν προσφύγων, καὶ τοῦ ὁποῖου συνοικισμοῦ τὴν ἀνέγερσιν ἡ Κυβέρνησις ταχέως θὰ πραγματοποιήσῃ ἐπὶ τῶν δωρηθέντων οἰκοπέδων, πρὸς στέγασιν τῶν δυστυχῶν τούτων ἀδελφῶν μας. Καταχωροῦμεν ὧδε τὸ πρακτικὸν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκείνης δι' οὗ δωρεῖται τὸ Ἰδρυμα τὰ ἐν λόγῳ οἰκόπεδα.

Ἀριθ. Πράξεως 9.

Ἐν Τήνῳ καὶ ἐν τοῖς Γραφείοις τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυματος τῆς Εὐαγγελιστρίας, σήμερον τῇ εἰκοστῇ δευτέρᾳ (22) τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ἐννεακοσιοστοῦ εἰκοστοῦ ἔκτου (1926) ἔτους ἡμέρα Παρασκευῇ καὶ ὥραν μετὰ μεσημβρίας τὰ κάτωθεν ὑπογεγραμμένα Μέλη τῆς Διοικήσεως τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα τῆς Εὐαγγελιστρίας Ἐπιτροπῆς, συνήλθον εἰς τακτικὴν συνεδρίαν τῇ προφορικῇ προσκλήσει τοῦ Προέδρου αὐτῆς κ. Ἰακώβου Ν. Μαύρου καὶ ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τούτου, ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ ἐμοῦ τοῦ Γραμματέως τοῦ Ἰδρυματος Δημητρίου Ν. Δούβαρη. Καταρτισθείσης δὲ νομίμου ἀπαρτίας, συνεσκέφθησαν τὰ ἑξῆς.

Ἐπειδὴ κατ' ἄρθρον 20 καὶ 21 τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 6/15 Σεπτεμβρίου 1925 ἡ Ἐπιτροπὴ ὑποχρεοῦται νὰ ἐκκενώσῃ τὰ δωμάτια τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καὶ Ἰδρυματος.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς γενομένης θεωρήσεως ἐπὶ τῶν δωματίων τούτων παρετηρήθη ὅτι πλεῖστα κατέχονται ὑπὸ Προσφύγων ἐκ Μικρασίας.

Ἐπειδὴ φρονεῖ ὅτι εἶναι ὅλως ἀφιλόφρονος καὶ ἀστοργον νὰ ἐκδιώξῃ τούτους ἐκ τῶν δωματίων τοῦ Ἱ. Ναοῦ καὶ Ἰδρυματος, πλὴν εὐρίσκεται ἐν δυσχερείᾳ μὴ δυναμένη ν' ἀρνηθῇ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μνησθέντος Ν. Διατάγματος.

Ἐπειδὴ ἐξ ὧν παρὰ τοῦ συμπολίτου ἡμῶν κ. Κωνσταντίνου Ἀλαβάνου Προέδρου τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων πληροφοριῶν ἔχει, ἡ ἀρμοδίᾳ κρατικῇ ὑπηρεσίᾳ δὲν θ' ἀρνηθῇ τὴν σύμπληξιν συνοικισμοῦ Προσφύγων καὶ ἐν Τήνῳ, ἀρκεῖ νὰ ὑπάρξῃ τὸ πρὸς τοῦτο οἰκόπεδον ὅπου νὰ παραχωρηθῇ δωρεάν. Ἐπειδὴ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἡ τοιαύτη σύμπληξις Συνοικισμοῦ ἔσται ἐπωφελεῖς διὰ τὴν Νήσον ἡμῶν.

Διὰ ταῦτα ψηφίζει :

Ὅπως παραχωρηθῇ εἰς τὴν ἀρμοδίᾳ κρατικῇ ὑπηρεσίᾳ Δωρεὰ ἐν τῶν οἰκοπέδων τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καὶ Ἰδρυματος ἐκ τῶν πέραν τούτου τοιούτων διὰ τὸν σκοπὸν τούτου, ὅσης δὲ ἐκτίσεως ἤθελεν ἐγκρίνει ἡ πρὸς τοῦτο ἀρμοδίᾳ Ἐπιτροπὴ παρακαλεῖ δὲ τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σεβ. Ὑπουργεῖον ὅπως εὐαρεστούμενον ἐγκρίνῃ τὴν τοιαύτην παραχώρησιν, ἅμα δὲ ὅπως ἀνακοινώσῃ τὴν πρὸς τὸν σκοπὸν τούτου Δωρεάν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καὶ Ἰδρυματος πρὸς τὴν ἀρμοδίᾳ κρατικῇ ὑπηρεσίᾳ. Ἀνατήθησι δὲ τῷ Προέδρῳ ὅπως τηλεγραφικῶς ζητήσῃ τὴν τοιαύτην ἐγκρίσιν.

Εἰς βεβαίωσιν συνετάγη ἡ παρούσα ἡτις ἀναγνωσθεῖσα καὶ βεβαιωθείσα ὑπογράφεται ὡς ἔπεται.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς
ΙΑΚΩΒΟΣ Ν. ΜΑΥΡΟΣ

Τὰ Μέλη

Α. Ἀλαβάνος, Μ. Ἀρχαλίδης, Γ. Ὁριᾶνος,
Μ. Ἀρμακόλλας, Χ'. Ἀθηναῖος

Ὁ Γραμματεὺς
Δ. Δούβαρης

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον.

Ἐν Τήνῳ τῇ 13 Αὐγούστου 1928.

Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Ἱ. Ἰδρυματος

Τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα.

Ὑπὲρ τοῦ Νομισματικοῦ Μουσείου.

Δραττόμενον πάσης εὐκαιρίας τὸ Ἱερὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας Ἰδρυμα ὅπως ἐκδηλώσῃ τὴν Ἐθνικὴν ἀποστολὴν, διὰ τῆς Ἐθνωφελοῦς ἐν παντὶ δράσεώς του, δὲν ἐλησμόνησε καὶ τὸ Νομισματικὸν Μουσεῖον, προσενεγκὸν καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν συνδρομὴν του, ἐφ' ὅσον τῷ ἦτο δυνατόν διὰ τῆς ἀποστολῆς του εἰς αὐτὸ διαφόρων χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν νομισμάτων, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἐν τῷ ἀρχεῖφ αὐτοῦ ἀποδείξεων τοῦ Νομισματογνώμονος Ἀχιλλέως Ἀποστολάκη. Πρὸς πίστωσιν δὲ τῶν λόγων μας τούτων, παραθέτομεν ταύτας ἐνταῦθα.

«Ὁ ὑποφαινόμενος ἔλαβον παρὰ τοῦ κ. Ἐφόρου τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης, τὰ ἀκόλουθα δύο ἀργυρὰ ἐπὶ χρυσὰ νομίσματα, διὰ τὸ Ἐθνικὸν Νομισματικὸν Μουσεῖον, σταλέντα παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου καὶ προερχόμενα ἐκ τῶν παρ' εὐσεβῶν, ἀναθημάτων εἰς τὸν ἐν Τήνῳ Ἱερὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας Ναὸν κατὰ τὴν 15 Αὐγούστου 1880 πανήγυριν».

1ον) «Δηνάριον τοῦ Αὐτοκράτορος Τριανοῦ Δεκίου (249—25 μ. Χρ.) φέρον ἐνθεν μὲν τὴν προτομὴν αὐτοῦ, ἐνθεν δὲ τὴν ἐπιγραφὴν ADYENTYS AYUSTI καὶ τύπον τοῦ ἐφίππου Αὐτοκράτορος. — Νόμισμα λίαν κοινόν».

2ον) «Νόμισμα Βυζαντινὸν Ἰωάννου Β' τοῦ Κομνηνοῦ, φέρον ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸν Αὐτοκράτορα καὶ τὴν Θεοτόκον, ἱσταμένους, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τρόπου ἐγκεχαραγμένον τὸν Ἰησοῦν ἐπὶ θρόνου καθήμενον. Νέας παραποιήσεως».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Αὐγούστου 1880.

Ὁ Νομισματογνῶμων

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ

«Ὁ ὑποφαινόμενος ἔλαβον παρὰ τοῦ κ. Ἐφόρου τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης δύο (ἀριθ. 2) χρυσὰ διάτρητα νομίσματα (ὑπέρπυρα) Βυζαντινὰ τοῦ Βασιλείου Β' μετὰ τοῦ Κωνσταντίνου ΙΑ'. τοῦ Πορφυρογεννήτου (976—1025 μ. Χ.) φέροντα ἀμφότερα ἐνθεν μὲν τὰς τῶν ἐν λόγῳ Αὐτοκρατόρων προτομὰς, ἐνθεν δὲ τὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ προτομὴν. Τὰ εἰρημένα δὲ νομίσματα σταλέντα παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἐτέθησαν ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ τῆς Ἐθνικῆς Νομισματικῆς συλλογῆς».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Μαΐου 1881.

Ὁ Νομισματογνῶμων

τοῦ Ἐθνικοῦ Νομισματικοῦ Μουσείου

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ

«Ὁ ὑποφαινόμενος ἔλαβον παρὰ τοῦ κ. Ἐφόρου τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης ἓν χρυσοῦν Τουρκικὸν ἐγκόλπιον, οὗτινος τὸ ἐκμαγεῖον φαίνεται κάτωθι ἐν ἐκμαγεῖῳ ἀποτετυπωμένον. Φέρει δὲ ἐκατέρωθεν ἐπιγραφὰς ρητῶν τοῦ Κορανίου. Τὸ ἐν λόγῳ ἐγκόλπιον προερχόμενον ἐκ τῶν παρ' εὐσεβῶν ἀναθημάτων εἰς τὸν ἐν Τήνῳ Ἱερὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας Ναόν, ἐστάλη παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου, ὅπως κατατεθῇ ἐν τῷ Ἐθνικῷ Νομισματικῷ Μουσείῳ ὅπου καὶ ἐγένετο».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Δεκεμβρίου 1881.

Ὁ Νομισματογνῶμων

τοῦ Ἐθνικοῦ Νομισματικοῦ Μουσείου

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ

**Ἀμφισβήτησις δικαιωμάτων καὶ
καθορισμὸς αὐτῶν.**

Ἀπὸ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ κατὰ τοὺς ἰσχύοντας καὶ καθιερωθέντας κανονισμοὺς τοὺς ὁποίους

ἐξεθέσαμεν ἐν προλαβόντι κεφαλαίῳ, εἰς τὸν διορισμὸν τῶν ἱερέων προέβαιναν ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἱδρυμάτος ἐκλέγουσα καὶ διορίζουσα δύο τοιούτους ἐν τῷ Ναῷ καὶ μὲ διάρκειαν διετῇ ἐκ περιτροπῆς ἐκ τῶν ἐν τῇ πόλει Τήνου ἱερέων, μὲ δικαιώματα ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν κανονισμῶν καθοριζόμενα καὶ ὑπαγορεύοντα τὰς ἐν τῷ Ναῷ ἀμοιβὰς αὐτῶν ἐκ λειτουργιῶν, βαπτίσεων κτλ.

Κατὰ τὸ 1840 ὅμως ἡ Ἐπιτροπὴ παρατηροῦσα ὅτι πολλοὶ τῶν προσκυνητῶν, ἐν ἀγνοίᾳ διατελοῦντες τῶν διεπόντων τὸ Ἱδρυμα κανονισμῶν, παρέδιδον πολλάκις εἰς χεῖρας τῶν ἱερέων καὶ τὰς ὑπὲρ τοῦ Ναοῦ χρηματικὰς προσφορὰς τῶν, ἀπεφάσισαν πρὸς πρόληψιν τοῦ ἀτόπου τούτου, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 295 τῆς 20 Μαΐου 1840 πράξεώς της νὰ μισθοδοτήσῃ τοὺς ἱερεῖς ἀντὶ δραχ. (60) κατὰ μῆνα ἕκαστον, μὲ τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως οὗτοι ἱερουργῶσιν μὲ μόνον τὸν μισθὸν χωρὶς ποτὲ νὰ ζητῶσι οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἀπὸ τοὺς προσκυνητάς, καὶ ἐὰν τυχὸν ἐξ ἀγνοίας ἐκείνων ἤθελὲ τις προσφέρει τί εἰς αὐτοὺς νὰ τὸ παραδίδωσιν ἀμέσως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν. Τὴν ἀπόφασίν της ταύτην διαβιβάσασα ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ πρὸς τὴν προϊσταμένην Διοικητικὴν ἀρχὴν καὶ λαβοῦσα παρ' αὐτῆς διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1170 ἀπὸ 20 Μαΐου τὴν οἰκείαν ἔγκρισιν, προέβη εἰς τὸν διορισμὸν δύο ἐμμίσθων ἱερέων, ἀνακοινώσασα ἅμα τούτῳ καὶ πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον Κυκλάδων.

Ἀλλ' ὁ τότε Ἐπίσκοπος τῶν Κυκλάδων Ἀνθιμος, ἠμφισβήτησε τὸ δικαίωμα τοῦτο πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν, τοῦ διορίζειν δηλονότι αὐτὴ τοὺς ἱερεῖς, καὶ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 111 ἐγγράφου του ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2 Ἰουνίου 1840 ἔγραψε πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τὰ ἑξῆς:

Ἀριθ. 111

Διεκπ. 81

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Ἐλάβομεν τὸ ὑπ' ἀριθ. 298 ἔγγραφον τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, δι' οὗ οἰονεὶ ἐπιταττόμεθα νὰ σπεύσωμεν τὴν κατακύρωσιν τῶν διορισθέντων παρ' αὐτῆς ἱερέων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Εὐαγγελιστρίας, καὶ διὰ τοῦτο διότι μᾶς ἐπροσχάλεσεν ὁ ἡμέτερος Ἐπίσκοπος.

Ὁ διορισμὸς καὶ ἡ ἀντικατάστασις τῶν ἱεροπραγούντων ἱερέων, καθ' ὅλας αὐτὰς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Ἐπισκοπῆς μας, παρ' ἡμῶν μόνον γίνεται καὶ οὐ παρ' ἄλλου, ὥς ἡμεῖς ἔχοντες λόγον νὰ δώσωμεν περὶ αὐτῶν εἰς Θεὸν καὶ εἰς Βασιλέα. Ὡστε ὁ διορισμὸς καὶ ἡ ἀντι-

κατάστασις τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ἡ Ἐπιτροπή, ὡς γράφει, τῶν περὶ οὗ
δὲ λόγος ἱερέων εἶνε ἀπαράδεκτος, καὶ ἐκτὸς τῶν καθήκοντων τῆς καὶ
ἡ ἐπέμβσεις φανερὰ εἰς τὰ καθεστῶτα καὶ ἱερὰ ἡμῶν καθήκοντα.

Ἡμεῖς συνενώσαντες τὰ χρηματικὰ συμφέροντα τῶν ἐν τῇ πόλει
καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Εὐαγγελιστρίας ἐφημερευόντων ἱερέων, εἰς
ἓνα ἐφημέριον λογιζόμεθα πάντες. Ὅθεν οἱ ἐπίτροποι δύνανται νὰ
προσκαλῶσιν ἐκ τούτων ὁποίους ἤθελον κρίνει ἀρμοδιωτέρους διὰ
τὸν ἱερὸν Ναόν, ἀλλὰ προηγουμένως νὰ γράφωσι πρὸς ἡμᾶς καὶ
σκεφθέντες τὴν πρότασιν αὐτῶν νὰ ἀποφασίζωμεν κατὰ τὸ πνευμα-
τικὸν χρέος μας.

Δεχόμεθα ἤδη τὴν πρότασιν τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης καὶ διορίζο-
μεν διὰ τοῦ Ἐπιτρόπου μας τοὺς ρηθέντας ἱερεῖς Π' Ἀνθιμον
καὶ Π' Ἀνδρέαν, ὡς ἐφημερίους τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ ἐλπίζομεν
τοῦ λοιποῦ νὰ πράττῃ ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο κατὰ
τὰς παρατηρήσεις τὰς ὁποίας ἤδη πρὸς αὐτὴν ἔκαμαμεν.

† Ὁ Κυκλάδων ΑΝΘΙΜΟΣ

Κατὰ τὸ 1852 ἡ Ἐπιτροπὴ προσέβη καὶ πάλιν αὐτοβούλως εἰς τὸν
διορισμὸν τῶν ἱερέων τοῦ Ἰδρύματος, καθὼς καὶ ἰδίου Πνευματι-
κοῦ ἱερέως διὰ τὴν ἐξομολόγησιν τῶν προσκυνητῶν, καὶ ἐπικυρω-
θέντος μόνον τοῦ διορισμοῦ τῶν ἱερέων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 467 τῆς
10 Μαρτίου 1852 πράξεως τοῦ Ἐπαρχοῦ Τήνου, δυνάμει τοῦ ἀπὸ
7 Ἀπριλίου 1851 Κανονιστικοῦ Διατάγματος καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον
17 καθ' ὃ ὁ διορισμὸς τῶν ἱερέων κτλ. ἀνήκει εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν,
τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, τῇ προσκλήσει τῆς Ἱερᾶς
Συνόδου διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1108 ἐγγράφου του, κοινοποιηθέντος
τῇ Ἐπιτροπῇ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 563 τῆς 24 Μαρτίου 1852 τοῦ Ἐ-
παρχοῦ Τήνου, ἠκύρωσε τὸν διορισμὸν τοῦτον, ὡς καὶ τὴν πρᾶξιν
τοῦ Ἐπαρχοῦ, ὡς ἀντιβαίνουσιν εἰς τὰ κεκανονισμένα, καθ' ὃ ἀπο-
κλειστικὸν δικαίωμα τοῦ διορίζει τοὺς ἱερεῖς εἶνε τοῦ Ἐπισκόπου.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν διορισμὸν ἰδίου πνευματικοῦ καὶ αὐτὸ τὸ
Ἐπαρχεῖον διὰ τῆς ἀναφερομένης ὑπ' ἀριθ. 467 πράξεώς του ἀπέ-
ριψε ταύτην λέγων:

«Οὐδέποτε καθιερώθη ἡ ἐνομίσθη μόνιμος θέσις πνευματικοῦ ἐν
τῷ ἱερῷ Ναῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἀλλ' ἐν ἀνάγκῃ μόνον, ἥτοι κατὰ
τὰς παραμονὰς τῶν πανηγύρεων τῆς 25 Μαρτίου καὶ 15 Αὐγούστου
ἐκαλεῖτο ἐν αὐτῷ ἐκ τῶν σεβασμιωτέρων πνευματικῶν τῆς Ἐπαρχίας,
χάριν ἐξομολογήσεως τῶν προσερχομένων εἰς προσκύνησιν εὐσεβῶν
χριστιανῶν».

«Ὅτε πρὸ ἐτῶν ὑπῆρξε διὰ πολὺν χρόνον πνευματικὸς ἐν τῷ
ἱερῷ Καταστήματι ὁ ἀποβιώσας Σεβ. ἱερεὺς Ἰωάννης Βιδάλης, ἀλλ'
ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει νὰ περιποιήσῃ αὐτῷ τῷ καταταστήματι μέρος τῆς

οὐσίας του, ὡς καὶ ἐπραξε, δωρήσας τὰ παρὰ τῇ ὁδῷ καὶ ἀπέναντι
τῆς οἰκίας Καλλινίκου κτήματά του ὅπου ἤδη ἐφυτεύθη ἐλαιῶν,
κατασκευάσας καὶ ἰδίαις δαπάναις γεφύρας καὶ ἐντὸς τοῦ περιβολίου
τοῦ καταστήματος δεξαμενὴν. Ἐκτοτε δὲ ἦτοι ἀπὸ τοῦ θανάτου του
οὐδεὶς ἄλλος διωρίσθη πνευματικὸς».

Κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1859 ἀνεκινήθη καὶ πάλιν τὸ ζήτημα
τοῦ δικαιώματος τοῦ διορίζει τοὺς ἐν τῷ Ναῷ κληρικοὺς ὑπὸ τῆς
Ἐπιτροπῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 229 πράξεώς της διοξούσης τὰ καθή-
κοντα ἐν γένει τῶν ἐν τῷ Ναῷ ὑπηρετούντων, καὶ τοῦ ζητήματος
ἀνενεχθέντος ὑπὸ τοῦ τότε Μητροπολίτου Κυκλάδων Δανιὴλ πρὸς
τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, τὸ τελευταῖον τοῦτο δι' ἐγ-
γράφου του, ἀνακινωθέντος τῇ Ἐπιτροπῇ διὰ τοῦ ἀπὸ 17 Ἀπρι-
λίου 1860 ἐγγράφου τῆς Νομαρχίας ἀποφαίνεται τάδε:

«Ὁ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς διορισμὸς προσώπων ἐντὸς τοῦ Ἱεροῦ
Ναοῦ ὑπηρετούντων, καὶ εἰς τὴν τάξιν τοῦ κλήρου τεταγμένων, εἶναι
αὐτόχρημα ἐπέμβσεις εἰς τὰ καθήκοντα τῆς Ἐκκλ. Ἀρχῆς, καὶ διότι ἡ
ἐκ μέρους τοῦ Σ. Μητροπολίτου καταγγελία κατὰ τῆς τοιαύτης ἐπε-
βάσεως εἶνε δικαία καὶ νόμιμος. Διὸ πρὸ παντὸς τοιούτου διορισμοῦ
δεόν νὰ γίνεταί προηγουμένη συνεννόησις τῆς Ἐπιτροπῆς μετὰ τοῦ
Μητροπολίτου, ὅπως ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀγάπῃ πνευματικῇ διεξάγεται δε-
όντως τῆς ὑπηρεσίας τὸ μέρος». Συνεπεία τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ
Ὑπουργείου ὁ παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς συνταχθεὶς κανονισμὸς ἀνε-
κλήθη».

Αἱ αὐταὶ περὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Ἀρχιε-
πισκοπῆς διενέξεις ἐπανελήφθησαν καὶ κατὰ τὸ 1872 καὶ περὶ τού-
των ἐκτεταμένον ὑπόμνημα ἡ Ἐπιτροπὴ διεβίβασεν εἰς τὸ Ἐπαρ-
χεῖον ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26 Ἀπριλίου 1873 ὑπεραμνομένη τῶν δι-
καιωμάτων αὐτῆς.

Ὁ τότε Ἀρχιεπίσκοπος Σύρου καὶ Τήνου Λυκοῦργος δι' ἐτέρου
πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον ὑπομνήματός του ἀπὸ 26 Ἀπριλίου 1873
ἀνασκευάζει τὰ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπιχειρήματα καὶ καταλήγει διότι δεόν
νὰ τροποποιηθῇ τὸ ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1851 Β. Διάταγμα τὸ
διέπον τὰ τοῦ ἱεροῦ Ἰδρύματος, ἀπονεμομένον διὰ τῆς τροποποιή-
σεως τοῦ δικαιώματος εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν τοῦ νὰ διορίζῃ καὶ
παῦν τοὺς ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ ὑπηρετούντας ἱερωμένους, καὶ δύναται
μεν ἐκτὸς τῶν ἱερέων νὰ διορίζῃ ἡ Ἐπιτροπὴ ἱερωμένους καὶ εἰς
ἄλλας ἐν τῷ Ναῷ θέσεις, ἀλλὰ τοῦτο πρέπει νὰ γίνεταί μετὰ προ-
ηγουμένην τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἄδειαν ζητουμένην παρὰ τοῦ διορι-
σθησομένου εἰς οἵανδήποτε θέσιν κληρικοῦ.

Ἐπὶ τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει διορισθέντος κατὰ τὸ 1879
Σκευοφύλακος παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἱερέως Μάρκου Δεσίρη καὶ
τούτου μὴ ζητήσαντος παρὰ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς τὴν ἀπαι-
24

τουμένην ἄδειαν ὅπως καθέξη ταύτην, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἑλλάδος πληροφορηθεῖσα τοῦτο, διατάσσει ἀμέσως τὸν Ἀρχιερατικὸν Ἐπίτροπον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1180 καὶ ἀπὸ 21 Μαρτίου 1879 διαταγῆς τῆς, ὅπως διατάξη τὸν ἱερέα τοῦτον νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἐν Φαλατὰδω ἐνορίαν του.

Προκειμένου δὲ περὶ διορισμοῦ ἱερέως εἰς τὴν θέσιν τοῦ Εἰκονοφύλακος ἢ τοῦ νεωκόρου, ἰδοὺ ἐπὶ λέξει ποίαν γνώμην ἔχει ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τὴν ὁποίαν ὁ Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος κατ' ἐντολὴν αὐτῆς διεβίβασε τῇ Ἐπιτροπῇ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 24 τῆς 4 Ἀπριλίου 1887 ἐγγράφου του.

« Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅπως ἀνοίκειον ἐθεώρησε νεωκόρου ἔργα καὶ φύλακος τῆς Θαυματουργοῦ Εἰκόνος ἐν τῷ Ναῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας νὰ μετέρχεται ὁ ἱερεὺς. Κατὰ συνέπειαν παρακαλοῦμεν Ὑμᾶς ὅπως τοῦ λοιποῦ μὴ ἀναθέσῃτε εἰς ἕτερον ἱερέα τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην, καθ' ὅτι ἀληθῶς ἀνοίκειον ἐστὶν εἰς ἱερέα νὰ λογαριάζῃ νομίσματα καὶ νὰ μετρά ὑπόλοιπα εἰς τοὺς χριστιανούς τοσοῦτον δημοσίᾳ δίκην ἀνδρα δεδοκιμασμένης καὶ τιμότητος αὕτη νὰ ᾖ ἐμπειστευμένη εἰς ἄνδρα ἀνάγεται εἰς τὴν θέλησιν Σας, καὶ τὴν ἐκλογὴν Σας.

Τὸ ζήτημα ἀνεκινήθη καὶ κατὰ τὸ 1891 μεταξὺ τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σύρου καὶ Τήνου Μεθοδίου.

Ἐπίσης ζήτημα ἐδημιουργήθη καὶ κατὰ τὸ 1907 μεταξὺ τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ ἡδὴ Μητροπολίτου Σύρου Τήνου καὶ Ἀνδρου περὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ διορίζει τοὺς ψάλτας ἐν τῷ Ναῷ, ἕως ὅτου διὰ τοῦ τελευταίου νόμου περὶ Ὁργανισμοῦ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυμάτος ἐκανονίσθησαν τὰ τε δικαιώματα τῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ τὰ τῶν Ἐπισκόπων, καθορισθέντος ὅπως ἡ Ἐπιτροπὴ διορίζει καὶ παύει πάντας τοὺς ἐν τῷ Ναῷ ὑπαλλήλους, πλὴν τῶν ἱερέων καὶ ἱεροδιακόνων διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου, καὶ οὕτως ἔληξαν αἱ περὶ δικαιομάτων ἀμφισβητήσεις καὶ διενέξεις.

Ἱεροκήρυκες.

Δαπάναις τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυμάτος.

Ὡς ἡ διὰ Θείου Ὁράματος ἀνάδειξις ἐκ Γῆς τῆς Θαυματουργοῦ Εἰκόνος, ἐθεωρήθη παρὰ σύμπαντος τοῦ ἐν ἑξεγέρσει πρὸς ἀποτίναξιν τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ διατελοῦντος Ἑλληνισμοῦ, ὡς εὐαγγελιζομένη τὴν τῆς Ἑλλάδος ἐλευθερίαν, καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τὴν ἀπολύτρωσιν, οὕτω καὶ ὁ Ἱερός Αὐτῆς Ναός, ἐθεωρήθη ὡς θείαν καὶ ἱερὰν ἔχον τὴν ἀποστολήν, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν εἰργάσθη κατὰ τὸ ἑκατονταετὲς χρονικὸν τῆς σταδιοδρομίας του διάστημα, λάμπας ὡς Ἀστὴρ τηλαυγής, διαπέμπων τὰς λαμπρὰς αὐτοῦ ἀκτί-

νας ἀνὰ τὰ πέρατα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, καὶ ἀνὰ πάντα τὰ σημεῖα τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστιανικοῦ κόσμου, κήρυξε διαπύσιος καὶ τῆς Θρησκείας καὶ τῆς Πατρίδος, ὡς ἀποδεικνύουσι τὰ ἔργα αὐτοῦ, κατὰ τὸν ἑκατονταετὴ βίον αὐτοῦ ἀναδεικνύοντα αὐτὸν παράγοντα Ἑθνικὸν καὶ Θρησκευτικόν.

Τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα πλὴν τῶν ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος προσπαθειῶν του συνετέλεσε καὶ ὑπὲρ τῆς θαυματούργου πνευματικῆς τροφῆς τοῦ λαοῦ, διὰ τοῦ θείου καὶ ἱεροῦ κηρύγματος, ἀναλαβὼν προθυμώτατα εἰς σπουδαίας καὶ ἐκτάκτους τοῦ Κράτους περιστάσεις, τὴν δαπάνην τῆς μισθοδοτήσεως ἱεροκηρύκων, ὅπως οὗτοι διδάσκωσι τὸν θεῖον λόγον, οὐ μόνον κατὰ τὰς ἐν Τήνῳ τελουμένας πανηγύρεις ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλα μέρη τοῦ Κράτους ἐνθα ἐκ διαφόρων περιστάσεων ἀναγκαῖα ἐθεωρήθη ἡ θρησκευτικὴ τούτων διδασκαλία.

Πῶς εἰργάσθησαν οὗτοι ἐν Τήνῳ, ἐνθα τὸ κήρυγμά των διττὸν εἶχε τὸν σκοπὸν, θὰ ἐκθέσωμεν ἐν ἐτέρῳ κεφαλαίῳ, ἀλλὰ καὶ ποῖα ὠφελήματα ἐθνικὰ προσεπύρρισεν εἰς τὸ ἔθνος εἴτε ἄλλα μέρη τοῦ Κράτους, μαρτυρεῖ τὸ πλῆθος τῶν ἐπαίνων τῶν γενομένων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν Ἐθνωφελῆ αὐτοῦ πρᾶξιν τὴν παρὰ πόδας ἐκδετομένην :

Ἀριθ. 4902

Διεκλ. 2983

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ῥπουργεῖον

ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς

Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

Πρὸς τὸν Νομάρχην Κυκλάδων.

Τὸ ἐν Τήνῳ Ἱερὸν Κατάστημα τῆς Εὐαγγελιστρίας ἀπὸ τοῦ 1823 ἔτους, ἀρξάμενον ἀπὸ μικρόν, ἠξίηθη βαθμίδον ἐμεγαλύνθη καὶ κρατύνεται ἐπὶ ταῖς αὐθορμητοῖς δωρεαῖς καὶ χρηματικαῖς προσφοραῖς, τοῦ τε ἐντὸς καὶ τοῦ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος χριστεπωνύμου λαοῦ, ἐξ ὧν καὶ δι' ὧν, σχολεῖα ἀμφοτέρων τῶν φύλων συντηροῦνται, ἐπὶ τῆς νήσου ἐκείνης, καὶ εἰς δώδεκα νέους (δύο μὲν φοιτῶντες εἰς τὸ ἐν Ἐρμουπόλει Ἱερατικὸν Σχολεῖον, δέκα δὲ εἰς διάφορα Ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα) χορηγοῦνται τακτικῶς καὶ ἐπ' ἀγαθαῖς ἐλπίσι τὰ πρὸς ἐκπαίδευσιν μέσα, καὶ ἄποροι καὶ ἐνδεεῖς διατρέφονται καὶ ἐλέη καὶ βοηθήματα ἐπιδαψιλεύονται εἰς τοὺς χρεῖαν ἔχοντας καὶ παντοῖαι ἄλλαι ἀγαθοεργίαι ἐκάστοτε διαπράττονται, καὶ ὁ Λῆμος ὁ Τηνίων ἐπιβοηθεῖται ἀδρότατα, πρὸς ἐκτέλεσιν διαφόρων δημοτικῶν

ἀναγκῶν, καὶ πρὸς καλλωπισμὸν τῆς πρωτευούσης τοῦ δήμου, καὶ κεφάλαια δὲ τέλος κεῖνται ἐν τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ ἀποταμιευμένα καὶ ἀποταμιευόμενα, ἀφ' ὧν τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα μέζονα ἔχει ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις τὴν πρόδοον.

Ἡ Α. Μεγαλειότης θεωροῦσα ὅτι ἡ εὐάρεστος αὕτη τοῦ ἐν λόγῳ Ἱεροῦ Ἰδρυματος κατάστασις πηγάζει κυρίως ἀπὸ τὸ εἰς αὐτὸ ἀκμαῖον ἀείποτε διατηρούμενον θρησκευτικὸν σέβας τῶν ἀπανταχοῦ, μάλιστα δὲ τῶν ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ χριστιανῶν, παρ' ὧν καὶ αἱ γενναϊότεραι προσάγονται προσφοραί, ἔκρινεν ὅτι ἔτι μᾶλλον γενναῖαι ἔσονται αὗται ἂν εἰς τὴν ἐκπαίδεσιν τῆς Τηνίας νεολαίας, εἰς βοηθήματα, εἰς ἐνδεεῖς καὶ ἀπόρους ἐν Τήνῳ διαμένοντας, καὶ αἱ ἄλλαι ἀγαθοεργίαι ἐπὶ τῆς ἰδίας νήσου, μέχρι τοῦδε περιορισμένη χρησὶς τῶν ἀπ' αὐτῶν προσφερομένων προθύμως χρημάτων καὶ ἄλλων ἀναθημάτων, ἐπεκταθῇ εἰς χρησιμώτερον ἄλλον καὶ κοινωφελέστερον σκοπὸν, ὁ ὁποῖος ἀναντιλέκτως ὑπάρχει, ὁ τῆς δαψιλεστέρας διαδόσεως τῆς πνευματικῆς τροφῆς τοῦ λαοῦ, τοῦ κηρύγματος δηλονότι τοῦ Θεοῦ λόγου, τροφῆς οὐχὶ ὕλικῆς, ἀλλ' ἐξ αὐτοῦ τοῦ πλουσίου ταμείου τῶν σημάτων τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν λαόν, οὐ μόνον μορφώνει τὸ πνεῦμα εἰς τὴν ἡθικὴν τὴν τοσοῦτον χρήσιμον εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον, ἀλλὰ καὶ πάντας ἀπεργάζεται δεκτικούς προκοπῆς εἰς ἀρετὴν, ἀξίως τῆς χριστιανικῆς αὐτῶν κλήσεως.

Πρὸς δὲ ταῖς σκέψεσι ταύταις, ἡ Α. Μεγαλειότης ἀναλαβοῦσα ὑπ' ὅψιν ὅτι ἕκαστος τῶν ἐν τοῖς διαφόροις τοῦ Κράτους νομοῖς Ἱεροκηρύκων, μόλις ἐπαρκεῖ νὰ περιέλθῃ τὸν οἰκεῖον νομὸν ἐν τῷ διαστήματι τοῦ ἐνιαυτοῦ. Προσέτι δὲ ἀφ' ὅτι ἐν ἐποχαῖς καθ' ἃς τελοῦνται ἐν Τήνῳ αἱ πανηγύρεις καὶ συρρέουσι πανταχόθεν προσκυνηταί, ὑπάρχει ἀνάγκη τῆς παρουσίας Ἱεροκήρυκος ἐκφωνοῦντος λόγους καταλλήλους, οὐ μόνον πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τῶν ἑορτῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν ὀρθοτομίαν τοῦ λόγου τῆς ἀληθείας, ἠδὲ δόκησε νὰ ἐκδώσῃ κατὰ τὴν 4ην τοῦ παρόντος μηνὸς τὸ ᾧδε ἐν ἐπισήμῳ ἀντιγράφῳ ἐγκλειόμενον Β. Διάταγμα διορίζονται δύο Ἱεροκήρυκες, εἰδικὴν ἔχοντες προσωνυμίαν τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ ἐκ τοῦ Ταμείου αὐτοῦ τοῦ Εὐαγοῦς Ἰδρυματος λαμβάνοντες μισθόν. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῷ Β'. ἄρθρῳ αὐτοῦ τοῦ Β. Διατάγματος περιέχονται τὰ καθήκοντα καὶ χρῆ τῶν μνησθέντων Ἱεροκηρύκων, περιττὴ ἀποβαίνει ἡ περὶ τούτων ἐπανάληψις ἐνταῦθα. Τοῦτο μόνον ᾧδε προσθέτομεν ὅτι διὰ τὴν ἔγκαιρον πληρωμὴν τῶν μισθῶν αὐτῶν, θέλομεν δώσει δι' ἰδιαιτέρου ἐγγράφου τὴν ἀπαιτούμενην πίστωσιν κατὰ προσθήκην ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος ἐξόδων τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυματος.

Κοινοποιήσατε τοῦτο διὰ τοῦ Ἐπάρχου Τήνου, εἰς τὴν ἐπιμελουμένην τῶν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας Ἐπιτροπὴν, πρὸς

γνώσιν καὶ ὁδηγίαν καὶ ἐκτέλεσιν καὶ εἰδοποιήσατε ἡμᾶς ἐν καιρῷ περὶ τῶν ἐνεργειῶν.

Ὁ Ὑπουργὸς
Δ. ΧΑΤΖΙΣΚΟΣ

Διὰ τὴν ἀντιγραφὴν.

Ἐν Ἐρμουπόλει τὴν 12 Αὐγούστου 1862.

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Νομαρχίας
Ι. Μ. ΔΑΜΙΡΑΛΗΣ

Β. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

ΟΘΩΝ κτλ. κτλ.

Κατὰ γνωμοδότησιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ κατὰ πρότασιν τοῦ ἡμετέρου Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν·

Α'. Διορίζονται δύο Ἱεροκήρυκες, εἰδικὴν ἔχοντες προσωνυμίαν «Τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας» καὶ ἐκ τοῦ Ταμείου αὐτοῦ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυματος λαμβάνοντες μισθὸν διακοσίας πενήτηκοντα (250) δραχμὰς κατὰ μῆνα.

Β'. Καθῆκον καὶ χρέος αὐτῶν εἶνε ἡ δαψιλεστέρα διάδοσις τῆς πνευματικῆς τροφῆς τοῦ λαοῦ, τοῦ κηρύγματος τοῦ Θεοῦ λόγου, ἐνεργουμένη μὲν κυρίως ἐν Τήνῳ καὶ μάλιστα ἐν ταῖς ἐποχαῖς καθ' ἃς τελοῦνται ἐκεῖ αἱ Πανηγύρεις καὶ συρρέουσι πανταχόθεν προσκυνηταί, ἰδίως δὲ καὶ ἐκτὸς τῆς Τήνου, ὅπουδήποτε τοῦ Κράτους ἡ ἀνάγκη ἀπαιτεῖ γὰ γίνεται συνεχέστερον ἡ θρησκευτικὴ διδασκαλία ἐν περιστάσεσι καταλλήλοις. Περὶ τῆς ἀνάγκης ταύτης θέλει κρίνει ἕκαστος τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργεῖον, συνεννοούμενον μετὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Τοιαύτης δὲ ἀνάγκης μὴ ὑπαρχούσης δύναται ἀδεῖα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου νὰ ἀποδημῶσιν ἐπισκεπτόμενοι τὰ εὐαγγέλιον καταστήματα, ἐνθα διασώζονται κειμήλια τῆς προγονικῆς Σοφίας, τῆς τε θύραθεν λεγομένης καὶ μάλιστα τῆς Ἱερᾶς καὶ ἀπανθίζοντες τὰ βιβλία καὶ χρησιμώτεροι ὄντως εἰς τὴν τῆς Ἐκκλησίας διακονίαν γινόμενοι.

Εἰς τὸν μνησθέντα Ἡμέτερον Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 4 Αὐγούστου 1862.

ΟΘΩΝ

Δ. ΧΑΤΖΙΣΚΟΣ

Διὰ τὴν ἀντιγραφὴν.

Ἐν Ἐρμουπόλει τὴν 12 Αὐγούστου 1862.

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Νομαρχίας
Ι. Μ. ΔΑΜΙΡΑΛΗΣ

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἰδρυματος μόλις ἔλαβε γνῶσιν τοῦ διὰ τῶν ἀναφερομένων ἀνωτέρω ἐγγράφων κοινωφελοῦς μέτρου, κοινοποιήσαντες αὐτῇ ὑπὸ τοῦ Ἐπαρχοῦ Τήνου, ἀμέσως ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὴν ἐθνικὴν ἀποστολὴν τοῦ Ἰδρυματος, ἔσπευσεν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 183 τῆς 15 Σ/βρίου 1862 ἐγγράφου τῆς νὰ δηλώσῃ τὴν ἀποδοχὴν αὐτοῦ, καὶ νὰ ζητήσῃ ἀμέσως τὴν πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένην πίστωσιν, καθ' ὅσον τὸ Ὑπουργεῖον προσέβη ἀμέσως εἰς τὸν διορισμὸν ὡς τοιούτων τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Χριστοφόρου Σταματιάδου, καὶ τοῦ Ἱερομονάχου Νεοφύτου Παγίδα, τοῦ πρώτου δὲ διορισθέντος μετὰ τινα καιρὸν ἀλλαγοῦ, διωρίσθησαν ἀντ' αὐτοῦ ὁ Ἱερομόναχος Στέφανος Ἀργυριάδης. Οἱ ἱεροκήρυκες οὗτοι διετέλεσαν ὡς τοιοῦτοι μισθοδοτούμενοι παρὰ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυματος μέχρι τέλους τοῦ 1863.

Κατὰ τὸ 1870 παρουνισθείσης καὶ πάλιν ἀνάγκης Ἐθνικῆς νὰ προστεθῶσιν εἰς τοὺς ὑπάρχοντας ἀνὰ τὸ Κράτος τρισκαίδεκα ἱεροκήρυκες καὶ ἕτεροι τρεῖς τοιοῦτοι, ἐξητήθη καὶ πάλιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἡ πρὸς τοῦτο συνδρομὴ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυματος διὰ τῶν ἐπομένων ἐγγράφων.

Ἀριθ. 2497

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἀπριλίου 1870.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ.

Πρὸς τὸν Νομάρχην Κυκλάδων.

«Κακούργων εὐαρίθμων λυμαινομένων τὴν κοινωνίαν, ἀποτρόπαιοι πράξεις, κηλιδοῦσαι τὴν τιμὴν καὶ τῆς Πατρίδος καὶ τοῦ ἔθνους, παρέσχον τὸ ἐνδόσιμον εἰς μὲν τὴν Β. Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ τὰ προσήκοντα μέτρα περὶ τῆς ἐκείνων καταδιώξεως, εἰς ἡμᾶς δὲ ἰδίως καὶ εἰς τὴν Ἀνωτάτην ἐν τῷ Βασιλείῳ Ἐκκλησιαστικὴν Ἀρχήν, νὰ ἐκδώσῃ ἐντόνους διαταγὰς πρὸς τὰς ἀρμοδίας Ἀρχὰς παραγγελλείσας νὰ διατάξωσι τοὺς ἐν τοῖς Νομοῖς τοῦ Κράτους ἱεροκήρυκας νὰ μὴ ὀλιγορῶσι τοῦ κηρύγματος τοῦ Θεοῦ λόγον, ἀλλὰ νὰ περιέχωνται καθ' ὃ ἔχουσι καθήκον καὶ χρέος εἰς ἅπαντα τὸν νομὸν εἰς ὃν ἕκαστος ἐκκληρώθη καὶ ἰδίως εἰς τὰ χωρία καὶ τὰ μέρη τὰ μᾶλλον ἀπομεμακρυσμένα ἀπὸ τῶν πόλεων, ἔνθα ὑπάρχει μείζων ἀνάγκη νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀπλουστέρων ὁ Θεὸς λόγος, καὶ ἡ συναίσθησις τοῦ πρὸς τὸν Θεόν, τοῦ πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τοῦ πρὸς τὸν πλησίον καθήκοντος» ὁ σκοπὸς ὅμως οὗτος δὲν ἐξεπληρώθη ἀρκούντως ἐν τοῖς νομοῖς ἐκείνοις τοῦ Κράτους, ὧν ἡ περιφέρεια ἦν ἐκτεταμένη, οἷον ἐν τῇ Ἀττικῇ καὶ Βοιωτίᾳ, τῶν Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος καὶ τῇ τῆς Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας.

Τὸ προσφάτως διαπραχθὲν ἐν Ὠρωπῷ στυγερώτατον κακούρημα, ἔπεισεν ἡμᾶς περὶ τῆς ἀνάγκης νὰ προστεθῶσι προσκαίρως τοῦλάχιστον εἰς τοὺς ἤδη ὑπάρχοντας τρισκαίδεκα καὶ τρεῖς ἕτεροι ἱεροκήρυκες ἐπὶ τῷ κεκανονισμένῳ μηνιαίῳ μισθῷ, οἵτινες νὰ περιέλθωσι κηρύττοντες, εἰς τοὺς μνησθέντας τρεῖς Νομούς, τοὺς ἀποτελούντας τὸ τμήμα τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ μετὰ τῶν τριῶν ἄλλων τῶν ἐκ πολλοῦ ἤδη τακτικῶς διωρισμένων εἰς τοὺς ἰδίους νομοὺς συνεργοῦντες, ἐκτελῶσι τὸ ἔργον τοῦ Εὐαγγελιστοῦ. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ μέτρον τοῦτο, ὡς καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κριθέν σωτήριον, ἐν ταῖς παρούσαις δειναῖς περιστάσεσι τῆς Πατρίδος, δὲν δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ προχείρως, ἃ τε μὴ προβλεπομένης τοιαύτης δαπάνης ἐν τῷ ἐνιαυσίῳ προϋπολογισμῷ τοῦ Κράτους, σκόπιμον ἔκρινεν ἡ Κυβέρνησις νὰ κάμῃ χρῆσιν τοῦ μέτρου, τοῦ ἄλλοτε ἐν ἐκτάκτῳ περιστάσει ληφθέντος, δηλαδὴ νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν ἐνεστῶσαν πρόσκαιρον χρεῖαν ἐκ συνδρομῆς τοῦ ἐν Τήνῳ εὐαγοῦς τῆς Εὐαγγελιστρίας Ἰδρυματος, ἐξ οὗ συνετηρήθησαν ποτὲ ἐπὶ μακρὸν δύο ἱεροκήρυκες, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ συνδρομὴ ἔπαισεν ἅμα ἐκλείπουσας τῆς χρεῖας ἐκείνης».

Ταῦτα ἀνακοινοῦντες Ὑμῖν, κ. Νομάρχα, σᾶς παρακαλοῦμεν, ἅμα τῇ λήψει τῆς παρούσης διαβιβάσῃτε αὐτὰ πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ρηθέντος Ἱεροῦ Ναοῦ καὶ προκαλέσῃτε ταχεῖαν τὴν ἐπὶ τῆς ἡμετέρας προτάσεως συναίνεσίν της. Δὲν ἀμφιβάλλομεν δὲ ὅτι μάλ' αὖ προθύμως καὶ ταχέως θέλει ἀπαντήσῃ, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὴν μεγίστην σπουδαιότητα τοῦ προκειμένου, καὶ συνάμα τὸ ὀλιγόμηνον τῆς διαρκείας, τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐκτάκτου δαπάνης, διὰ τὸν μισθὸν τῶν τριῶν προσθέτων ἱεροκηρύκων, τὴν δὲ ἀπάντησιν της ἀναμένομεν νὰ μᾶς ὑποβάλλῃτε ὅτι τάχιστα. Καὶ ἂν σκόπιμον κρίνετε, μετακαλέσατε αὐτόθι τὸν Ἐπαρχον Τήνου, δι' αὐτοῦ δὲ λαβόντος καὶ προφορικῶς παρ' ὑμῶν τὰς ἀνηκούσας διαταγὰς καὶ ὁδηγίας καὶ ἐν Τήνῳ ἀμέσως ἐπανακάμψαντος προκαλέσῃτε ταχεῖαν τὴν τε λήψιν καὶ τὴν δι' ὑμῶν πρὸς ἡμᾶς ἀποστολὴν τῆς ἀπαντήσεως τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ Ὑπουργός

Α. Δ. ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

Ἀριθ. 654

Κοινοποιοῦντες τὴν παρούσαν ἐν ἀντιγράφῳ πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας, παρακαλοῦμεν αὐτὴν νὰ μᾶς ὑποβάλλῃ αὐθημερὸν ἔγγραφον συγκατάθεσίν της, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργείου, περὶ τῆς συνδρομῆς δηλονότι τοῦ Ταμείου τοῦ ὁποίου ἐπιτροπεύει Ἱεροῦ Ναοῦ, εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς μισθοδοσίας τριῶν προσθέτων ἱεροκηρύκων ἧτις δὲν θέλει διαρκέσῃ εἰμὴ ὀλίγους μῆνας.

Πεπείσμεθα δὲ ὅτι προθύμως θέλει ἀποδεχθῇ τὴν προκειμένην πρόσκαιρον δαπάνην ὑπ' ὅσιν ἔχουσα τὸν Ἑθνικὸν σκοπὸν δι' ὃν προώριται.

Ἐν Τήνῳ τὴν 26 Ἀπριλίου 1876.

Ὁ Ἐπαρχὸς Τήνου
Δ. ΔΙΠΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα συνεπὲς πρὸς τὴν Ἑθνικὴν ἀποστολὴν του, καὶ τὴν ἐθνωφελῇ δρᾷσιν ἦν ἀπὸ τῆς συστάσεώς του ἐχώραξε δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀποποιηθῇ δαπάνην τόσον Ἑθνικὸν ἔχουσαν τὸν σκοπὸν, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτοῦ λαβοῦσα τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφον αὐθυμερὸν ἔσπευσε νὰ διαβιβάσῃ τὴν ἀπάντησίν της πρὸς τὸν Ἐπαρχον Τήνου, ἔχουσαν οὕτω.

Ἀριθ. 98

Πρὸς
τὸ Βασιλ. Ἐπαρχεῖον Τήνου.

Ἀναγνωρίζοντες τὴν σπουδαιότητα τῆς προσκαιροῦ προσθήκης τριῶν ἐν ἱεροκηρύκων εἰς τοὺς ὑπάρχοντας ἤδη τρισκαίδεκα, πρὸς κήρυξιν τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τοὺς Νομοὺς πόλεις καὶ χωρία τοῦ Κράτους ἐνθα ἐπιπολάζει ἡ ληστεία, ἡ τὴν κοινωνίαν λυμαινομένη, καὶ ἐμβλέποντες εἰς τὸν προκειμένον Ἑθνικὸν σκοπὸν, εὐχαρίστως συναινοῦμεν νὰ μισθοδοτῶνται ἐπὶ ὀλίγους μῆνας ἐκ τοῦ Ταμείου τοῦ ὁποίου ἐπιτροπεύομεν εὐαγοῦς Ἰδρύματος, οἱ προστετησόμενοι τρεῖς ἱεροκήρυκες κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2497 ἀπὸ τοῦ φθίνοντος μηνὸς διαταγὴν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσ. Ἐκπαιδεύσεως. Ἀλλὰ σὰς παρακαλοῦμεν Κύριε Ἐπαρχε ὅπως εὐαρεστηθῇτε καὶ προκαλέσητε τὴν χορήγησιν τῆς ἀπαιτουμένης πιστώσεως ἐπὶ τοῦ ἐφετεινοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ἰδρύματος καὶ μᾶς γνωστοποιήσητε τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως καὶ πληρωμῆς τῆς μισθοδοσίας των.

Εὐπειθεστάτῃ ἡ Ἐπιτροπὴ
Α. ΔΡΟΣΟΣ
Μ. ΖΩΡΑΣ

Τοιαύτῃ προθυμίᾳ μαρτυροῦσα βαθεῖαν ἐπίγνωσιν τοῦ ὑψηλοῦ σκοποῦ τοῦ Ἰδρύματος καὶ τῆς Ἑθνωφελοῦς δράσεώς του, δὲν ἠδύνατο νὰ μείνῃ ἀπαρτήρητος καὶ τὸ Ὑπουργεῖον ὥς καὶ ὁ Ἐπαρχὸς Τήνου διὰ τῶν κάτωθι ἐγγράφων, ἐξέφρασαν τῇ Ἐπιτροπῇ τὸν ἀρμόζοντα ἔπαινον καὶ τὴν εὐαρέσκειάν των διὰ ταύτην. Καταχωροῦμεν ἐνταῦθα τὸ ἔγγραφον.

Ἀριθ. 876

Ἐν Τήνῳ τῇ 25 Μαΐου 1870.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Ἐπαρχὸς Τήνου.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 98 ἀναφορᾶς Ὑμῶν, κοινοποιούμεν ὀπισθογράφως τὴν ὑπ' ἀριθ. 2669—2967 διαταγὴν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ἵνα λάβητε αὐτῆς γνῶσιν καὶ κατ' αὐτὴν συμμορφωθῇτε. Συνάμα δὲ ἐκφράζομεν Ὑμῖν τὴν εὐαρέσκειαν τοῦ Ὑπουργείου καὶ τῆς Νομαρχίας Κυκλάδων, ἐπὶ τῇ προθύμῳ ἀποδοχῇ τῆς ἐκ μέρους τοῦ Ταμείου τοῦ οὗ ἐπιτροπεύετε εὐαγοῦς Ἰδρύματος πληρωμῆς τῶν τριῶν ἐκτάκτων ἱεροκηρύκων.

Ὁ Ἐπαρχὸς
Δ. ΔΙΠΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀριθ. 2669—2967

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Μαΐου 1870.

Πρὸς τὸν Νομάρχην Κυκλάδων.

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑμετέρου ἐγγράφου 28 τοῦ παρελθόντος μηνός, κοινοποιούμεν ἐν ὀπισθογράφῳ τὸ κατὰ τὴν 12 μηνὸς μεσοῦντος ἐκδοθὲν Β. Διάταγμα περὶ τῆς κάτωθι ὑποθέσεως.

Κοινοποιήσατε ἀρμοδίως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἐν Τήνῳ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας τὰ ἐν τῷ Διατάγματι περιεχόμενα, καὶ ἀπονείματε αὐτῇ παρ' ἡμῶν τὸν προσήκοντα ἔπαινον, ἐπὶ τῇ προθύμῳ ἐκ μέρους τῆς ἀποδοχῇ τῶν δι' ὑμῶν πρὸς αὐτὴν ἀποσταλέντων, δηλοῦντες συγχρόνως ὅτι διὰ τὴν μισθοδοσίαν τῶν περὶ οὗ ὁ λόγος τριῶν ἱεροκηρύκων ἀπὸ τῆς 15 τοῦ παρόντος, μέχρι τέλους τοῦ ἐνισταμένου, ἦτοι ἐπὶ μῆνας 7 1/2 χορηγοῦμεν ἑξακτον πίστωσιν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐφετεινῶν ἐξόδων τοῦ Εὐαγοῦς Ἰδρύματος, δραχ. τεσσάρων χιλιάδων πεντακοσίων καταλογιζόμενων εἰς τὸ Κεφάλαιον καὶ ἄρθρον τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ.

Εἰς τοὺς ἐν λόγῳ ἱεροκήρυκας ἐγνωστοποιήσαμεν ἤδη τὸν διορισμὸν των καὶ παρηγγείλαμεν αὐτοῖς νὰ σπεύσωσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐφ' οἷς ἕκαστος κατὰ τὸν λαχόντα αὐτῷ κλήρον ἐκλήθη σπουδαιότατον ἔργον τοῦ Εὐαγγελιστοῦ συμφώνως πρὸς τὰς ὁδηγίας τὰς παρὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου δοθησομένας εἰς αὐτούς.

Ὁ Ὑπουργὸς
Α. ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

Περὶ διορισμοῦ Ἱεροκηρύκων

δαπάνη τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Μετὰ γνωμοδότησιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ κατὰ πρότασιν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ἡμετέρου Ὑπουργείου, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν :

Α΄.) Διορίζονται προσωρινῶς τρεῖς Ἱεροκήρυκες, εἰδικὴν ἔχοντες προσωνημίαν τὴν τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας, καὶ ἐκ τοῦ Ταμείου αὐτοῦ τοῦ εὐαγοῦς Ἱδρύματος λαμβάνοντες τὸν κεκανονισμένον διὰ τὴν τοῦ Ἱεροκήρυκος θέσιν μηνιαῖον μισθόν.

Β΄.) Καθῆκον καὶ χρέος αὐτῶν εἶνε ἡ δαψιλεστέρα διάδοσις τῆς πνευματικῆς τροφῆς τοῦ λαοῦ, τοῦ κηρύγματος δηλονότι τοῦ Θεοῦ λόγου, ἐνεργουμένη κυρίως ἐν τοῖς Νομοῖς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας, καὶ Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος, ὅπου ἡ ἀνάγκη ἀπαιτεῖ νὰ γίνεταί συνεχέστερον ἡ θρησκευτικὴ διδασκαλία ἐν ταῖς παρούσαις περιστάσεσι, συνεργοῦντες δὲ μετὰ τῶν ἐν τοῖς μνησθεῖσι Νομοῖς τριῶν ἄλλων τακτικῶν Ἱεροκηρύκων θέλουσιν ἐκτελεῖν τὸ τοῦ Εὐαγγελίου ἔργον κατὰ τὰς ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου δοθησομένας αὐτοῖς ὁδηγίας.

Γ.) Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον διορίζονται ἐν μὲν τῷ Νομῷ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας ὁ ἐν Ζακύνθῳ Ἱερομόναχος Διονύσιος Λάττας, ἐν δὲ τῷ Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας ὁ ἐκ Κεφαλληνίας Ἱερομόναχος Χαράλαμπος Φωκάς, καὶ ἐν τῷ τῆς Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος ὁ ἐκ τῆς Μονῆς τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου Ἱερομόναχος Συνέσιος Γεωργιάδης.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ ἐκτέλεσις τοῦ Διατάγματος τούτου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Μαΐου 1870.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

Μεταξοῦφαντικὴ Σχολή.

Παραλησία πρὸς τὴν Ἐθνικὴν δρᾶσιν τοῦ Ἱδρύματος, ἔβαινε καὶ ἡ τοπικὴ δρᾶσις αὐτοῦ, μετὰ πατριωτικοῦ οὕτως εἰπεῖν ἐνδιαφέροντος μεριμνῶντος, οὐ μόνον περὶ τοῦ καλλωπισμοῦ τῆς ἐν ἡ εὐρηται ἡ Πάνσεπτος Εἰκὼν πόλεως, ἵνα καταστήσῃ αὐτὴν ὡς οἶον τε εὐάρεστον τοῖς πρὸς προσκύνησιν αὐτῆς προσερχομένοις

προσκυνηταῖς, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως τοῦ λαοῦ, καὶ τῆς βελτιώσεως τῆς καταστάσεως αὐτοῦ διὰ παντὸς μέσου καὶ τρόπου. Συμφώνως πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπῆρξε καὶ ἡ ἰδέα τῆς συστάσεως Μεταξοῦφαντικῆς Σχολῆς ἐν Τήνῳ.

Ἐν τῶν σπουδαιότερων ἵνα μὴ εἴπωμεν τὸ πρῶτον τῶν προϋόντων τῆς Τήνου, ἦτο πρὸ ἐτῶν καὶ ἡ μέταξα. Ὁ τόπος κατ' ἐπισήμους πληροφορίας παρῆγεν ἐνιαυσίως περὶ τὰς 25,000 δκάδας κουνουλίων, ἰσοδυναμούντων πρὸς 5 χιλιάδας δκάδας μετάξης ἁξίας Δραχ. 400.000.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος κατὰ τὸ 1846 παρατηροῦσα τὴν ἀνεπάρκειαν τῶν πρὸς καλλιέργειαν τοῦ μεταξοσχόληκος συκομωρεῶν καὶ τὴν ἐκ ταύτης προσγινομένην εἰς τὸν τόπον βλάβην, πατρικῶς δὲ μεριμνῶσα περὶ τῆς ἐξασφαλίσεως καὶ ἀναπτύξεως τοῦ σπουδαιωτάτου διὰ τὸν τόπον προϊόντος, ἀναφέρει πρὸς τὸν Ἐπαρχὸν Τήνου ταῦτα :

Ἀριθ. 212

Διεκπ. 210

Τῆνος τὴν 14 Ὀκτωβρίου 1846

Πρὸς τὸν κ. Ἐπαρχὸν Τήνου.

Διοικοῦντες Κύριε Ἐπαρχε τὴν ἐπαρχίαν ταύτην, ἀρκούντως ἐγνωρίσατε ὅτι ἐν ἐκ τῶν σπουδαιότερων προϊόντων αὐτῆς εἶναι ἡ μέταξα καὶ ὅτι ὁ λαὸς ἐπὶ πολὺ αἰσθανθεὶς τὴν ἐκ τοῦ προϊόντος τούτου ὠφέλειαν, ἐπισπεύδει κατ' ἔτος εἰς τὴν πολλαπλασίαν του.

Τρία προσκόμματα ἀρκετὰ σοβαρὰ παρουσιάζονται ὡς πρὸς τὴν πρῶτον τοῦ προϊόντος τούτου, εἶνε δὲ τὰ ἑξῆς :

Τὸ πρῶτον εἶνε ἡ ὀλιγόστευσις τῶν συκαμνωρεῶν, καθ' ὅσον πολλοὶ ἀπὸ γῆρας ἐξέλπειον, καὶ ἄλλοι ὅτι οἱ κάτοικοι ἀπὸ πολλῶν χρόνων, μὴ γνωρίζοντες ὡς σήμερον τὴν ἀνατροφὴν τοῦ σκόληκος, ἔκοψαν πληθεὺς ἐξ αὐτῶν διὰ ξυλείαν καὶ ἐπιπλα.

Τὸ δευτερον ὅτι αἱ ὑπάρχουσαι ἐνταῦθα συκαμνωρεαὶ εἶναι ἄγριαι καὶ ἡ ἐκ τοῦ εἶδους τοῦ φύλλου τούτου, παραγομένη μέταξα τραχεῖα, καί :

Τὸ τρίτον τὸ ὁποῖον ὑποτρέφεται καὶ ὄχι ὀλίγον ἀπὸ τὴν πρόληψιν, εἶναι διότι μετὰ πεποιδήσεως πιστεύει τὸ πλεῖστον μέρος τῶν κατοίκων ὅτι τὸ δένδρον τοῦτο δὲν εἶναι δυνατόν νὰ πολλαπλασιασθῇ πλέον εἰς τὴν Ἐπαρχίαν ταύτην διὰ νέων φυτειῶν, ἀφοῦ ἅπασι ἀπέτυχον καὶ ἀποτυγχάνουσιν αἱ διὰ τῶν μοσχευμάτων φυτεῖαι μὴ θέλοντες νὰ πιστεύσουν ὅτι διὰ τῆς σπορᾶς δύνανται νὰ ἔχωσι καλλίτερον ἀποτέλεσμα.

Διὰ νὰ πολλαπλασιασθῇ τὸ προϊόν τῆς μετάξης καὶ διὰ νὰ καλλιτερεῖται τὸ γένος τῶν συκαμνωρεῶν εἶναι ἀνάγκη Κύριε Ἐπαρχε,

να πεισθῶν οἱ κάτοικοι εἰς τοῦτο. Πρὸς τὸν σκοπὸν ὄθεν τοῦτον φρονοῦμεν ὅτι πρέπει νὰ συντρέξῃ ἡ Κυβέρνησις καθὼς καὶ τὸ παρ' ἡμῶν ἐπιτροπεύμενον Ἰδρυμα.

Ἐξωθεν τοῦ Καταστήματος ὑπάρχουσι γαῖαι ἐπιτήδεια πρὸς τοῦτο. Ἡ Κυβέρνησις λοιπὸν ἂν ἤθελεν εὐαρεστηθῇ νὰ δώσῃ εἰς τὸ Κατάστημα 300 φυτὰ ἐκ τοῦ Βοτανικοῦ κήπου, διὰ νὰ φυτεύσωμεν καὶ τὰ ἐπιμεληθῶμεν, καὶ ἐντὸς τοῦ κήπου τοῦ καταστήματος νὰ κάμωμεν φυτῶρια τοῦ Καταστήματος, ἡθέλαμεν δίδει δωρεὰν τὰ τοιαῦτα φυτὰ, ἕως ὅτου πεισθῶν οἱ γεωργοί μας ὅτι διὰ τῆς σπορᾶς δύνανται νὰ ἔχουν εἰς ὀλίγον διάστημα καιροῦ ἔτοιμα δένδρα. Ἄν λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις ἐνδώσῃ εἰς τὴν αἴτησίν μας ταύτην ὡς ἐλπίζομεν, ἀποκαθιστῶμεν ἐν Ἀθήναις πληρεξουσίων μας τὸν κ. Εὐστράτιον Παρίσην, Βουλευτὴν τῆς Ἐπαρχίας ταύτης, διὰ νὰ φροντίσῃ τὴν παραλαβὴν καὶ ἀποστολὴν αὐτῶν.

Ἐχομεν ὅλην τὴν πεποίθησιν ὅτι θέλετε συντρέξει τὴν αἴτησίν μας, γνωρίζοντες τὴν περὶ τὰ καλὰ διάθεσίν σας.

Εὐπειθέστατοι

Ἡ Ἐπιτροπὴ
ΑΝΤ. ΚΑΛΕΡΙΟΣ
Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ
Μ. ΖΩΡΑΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Μ. ΤΖΙΤΖΕΚΛΗΣ

Ἡ περὶ μωρεῶν ἐνέργεια αὕτη τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἔμεινεν ἀτελεσφόρητος, καθ' ὅσον μετ' οὐ πολὺ πολλὰ δένδρα τοιαῦτα ἐστάλησαν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐξ ὧν, ἄλλα μὲν ἐφυτεύθησαν εἰς τοὺς κήπους τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυματος, σωζόμενα ἐν μέρει καὶ μέχρι σήμερον, καὶ ἄλλα διανεμήθησαν εἰς τοὺς χωρικοὺς. Ἐκτὸς τούτων ἡ Ἐπιτροπὴ κατὰ διαφόρους ἐποχάς, ἐπὶ τινα καιρὸν καὶ σπόρον ἐπρομηθεύετο ἐκ διαφόρων μερῶν τὸν ὁποῖον διένειμε δωρεὰν εἰς τοὺς ἀπόρους κατοίκους τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ ἀσχοληθῶσιν εἰς τὴν μεταξοσκωληκοτροφίαν.

Τοῦ πλείστου μέρους τῆς ἐν Τήνῳ παραγομένης μετάξης ἐγένετο ἔξαγωγή, μικρὸν δὲ μέρος αὐτῆς ἐχρησίμευεν εἰς τοπικὴν κατανάλωσιν κατασκευαζομένων δι' αὐτῆς ὑπὸ τῶν Τηνίων γυναικῶν διαφόρων χειροτεχνημάτων. Κατὰ τὸ 1853 ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυματος σκεφθεῖσα ὅτι τῆς πρώτης ὕλης ἀφθόνου ὑπαρχούσης ἐν τῷ τόπῳ, πολλὴ εἰς αὐτὸ θὰ προσεγίνετο ὠφέλεια, ἐὰν εἰσήγετο ἡ Μεταξοϋφαντικὴ καὶ ὅτι τοιαύτη σχολὴ ἡδύνατο τελεσφόρως νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς τὴν ἐν Κεχροβουνεῖῳ Γυναικείαν Μονὴν τῶν Καλογραιῶν, διὰ τῆς ὑπ' αὐτῶν ἐκμαθήσεως τῆς τέχνης ταύτης, ἐξ ἧς οὐκ ὀλίγον καὶ ἡ Μονὴ καὶ αἱ Μοναχαὶ καὶ ὁ τόπος ἐν γένει θὰ ὠφε-

λεῖτο, ἀνηνέχθη πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ παρεκάλει αὐτὴν ὥπως ἐὰν ἐγκρίνῃ τὴν σύστασιν τοιαύτης Σχολῆς μεριμνήσῃ περὶ τῆς ἀποστολῆς ἐνταῦθα καταλλήλου διδασκαλίσσης ἐκ τῶν ἐν τῇ Γυναικείᾳ Μονῇ τῶν Καλαμῶν μοναζουσῶν εἰδημόνων περὶ τὴν Μεταξοϋφαντικὴν, καὶ ὅτι τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα εἶνε πρόθυμον νὰ καταβάλῃ οὐ μόνον τὸν μισθὸν τῆς διδασκαλίσσης ταύτης, ἀλλὰ καὶ τὴν δαπάνην τῶν πρὸς σύστασιν τῆς Σχολῆς ταύτης, ἀναγκασιούτων ἐργαλείων κτλ. Ἡ Κυβέρνησις ἀπαντῶσα εἰς τὸ ἔγγραφον τοῦτο τῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ ἀναφέρουσα ὅτι τὸ ἔργον τὸ θεωρεῖ λίαν σπουδαῖον καὶ διὰ τὴν Μονὴν καὶ διὰ τὴν νήσον ὅλην, καὶ ἐπαινοῦσα τὴν ἀπόφασίν της ταύτην, γράφει αὐτῇ ὅτι ἐκ Καλαμῶν δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἔλθῃ διδάσκαλος, ἀλλὰ παρὰ τοῦ Σ. Ἐπισκόπου Καρύστου, πρὸς ὃν ἔγραψε ἐπληροφορήθη ὅτι ἐκεῖ ὑπάρχει κατάλληλος τοιαύτη ἡ Ζωὴ Λαμπρινοῦ, εἰδήμων τῶν ἐκ μετάξης κεφαλοδέσμων, περιωμίων, μανδυλίων, σινδόνων κτλ. καὶ ὅτι αὕτη ἀναλαμβάνει τὴν διεύθυνσιν τῆς συσταθησομένης σχολῆς ἀντὶ δραχ. 80 κατὰ μῆνα. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀμέσως τότε ἔσπευσε νὰ ἀπαντήσῃ ὅτι ἀποδέχεται ταύτην καὶ παρακαλεῖ τὸ Ὑπουργεῖον ὥπως ἀποστείλῃ τὴν ἐν λόγῳ διδασκάλισσαν πρὸς ἑναρξιν καὶ λειτουργίαν τῆς Σχολῆς. Καὶ τῷ ὄντι ἡ ἐν λόγῳ διδασκάλισσα ἀφίχθεῖσα ἐγκατεστάθη εἰς τὴν Μονήν, γενομένης δὲ καὶ τῆς προμηθείας τῶν ἀναγκαιῶν ἐργαλείων, ἐγένετο ἡ ἑναρξίς αὐτῆς τῇ 11 Μαΐου τοῦ 1854. Δυστυχῶς ἔνεκεν τῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐνσηψάσης χολέρας ἐν τῇ νήσῳ καὶ τῆς ὑπολανθανούσης ἀνέκαθεν ἀντιδράσεως κατ' αὐτῆς ἐν τῇ Μονῇ ὑπὸ τῶν μοναζουσῶν, ἔχουσῶν τὴν ἔμμονον ἰδέαν καὶ τὴν σφαλερὰν πρόληψιν ὅτι ἡ ἐκμάθησις τῆς τέχνης ταύτης, φέρει προσκόμματα εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων, ἡ διδασκάλισσα ἠναγκάσθη νὰ ἀποχωρήσῃ κατὰ τὸ 1856 καὶ ἡ Σχολὴ διελύθη. Καὶ ἐπρότεινε μὲν ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν κατὰ τὸ 1860 νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀναύστασιν αὐτῆς καὶ τὴν ἐγκατάστασιν ἐν τῷ ἐκτὸς τῆς πόλεως κειμένῳ διαλελυμένῳ μονιδρίῳ τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐπὶ τῷ σπουδαίῳ ὄντως λόγῳ τῷ ἐμφαινόμενῳ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 1443 τῆς 6 Ἰουνίου τοῦ 1860 ἔγγραφόν της, ὅτι ἔνεκεν τῆς ἐνσηψάσης ἀσθενείας τοῦ Μεταξοσκώληκος, ἡ ἐν τῷ τόπῳ παραγωγή τῆς μετάξης ἡλλαττώθη σπουδαίως καθ' ὅσον ἀπὸ 25,000 ὀκάδας βομβύκων τοὺς ὁποίους ὁ τόπος παρήγε κατ' ἔτος, ἐφέτος (1860) μόλις θὰ παράξῃ 1500 ὀκάδας, καὶ ὅτι τῆς πρώτης ὕλης μὴ ὑπαρχούσης ἐν τῷ τόπῳ, ἡ σύστασις τοιαύτης σχολῆς, ἔσεται δαπανηρὰ καὶ ἐπομένως ἀσύμφορος προκειμένου ἡ μέταξα νὰ ἀγοράζῃται ἔξωθεν.

Ἡ ἔλλειψις ὅμως τοιαύτης σχολῆς ἀνεπληρώθη ἤδη ἐν τῷ τόπῳ

διὰ τῆς συστάσεως τὸ 1898 τῆς Βιοτεχνικῆς Σχολῆς πρὸς τὴν ὁποίαν παρέχει καὶ τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα τὴν συνδρομὴν του, καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ διδάσκεται καὶ ἡ Μεταξοῦφαντικὴ τέχνη.

**Φιλανθρωπικὴ δράσις τοῦ Ἱδρύματος
Ἱατροῦ καὶ Φάρμακα.**

Ὡς ἀληθῆς τοῦ Θεοῦ Οἶκος, ἐκπέμπων ὡς τηλαυγὴς Φάρος τὰς φωτεινάς τῆς διδασκαλίας τοῦ Θεανθρώπου ἀκτῖνας ἀνὰ σύμπαντα τὸν χριστιανικὸν κόσμον, καὶ τὰς ὑπ' ἐκείνου κηρυχθείσας χριστιανικὰς ἀρετὰς ἐμπράκτως διδάσκον καὶ παρέχον διὰ τῶν πράξεων του ἀξιόζηλον καὶ ἀξιολύμητον παράδειγμα τοῖς εἰς αὐτὸ προσερχομένοις χριστιανοῖς, ἐξήσκησε καὶ τὴν ὑψίστην τῶν ὑπ' ἐκείνου διδασκαιοῶν ἀρετῶν τὴν Φιλανθρωπίαν ὡς οἱ ἀναγνώσται μας ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, καὶ δὴ καὶ τὴν τῶν ἀσθενῶν περίθαλψιν, δι' οὗς ὁ Θεάνθρωπος εἶπεν «ἀσθενὴς ἦμην καὶ ἡλθατε πρὸς με» ὡς καὶ τὸ «ὅσα ἂν ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων ἐμοὶ ἐποιήσατε».

Εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην ἐπόμενον τὸ Ἰδρυμα περιποιήθη ἀπὸ τῆς συστάσεώς του πάντας τοὺς ἀσθενεῖς τοὺς προσερχομένους εἰς αὐτὸ καὶ καταφεύγοντες ὑπὸ τὴν σκέπην καὶ τὸν ἔλεον τῆς Πανσέπτου Εἰκόνης, ἐνδεδειγμένους ἀπόρους μὴ ἔχοντας τὰ μέσα τῆς συντηρήσεως, περιθάλψεως καὶ διαμονῆς. Τούτους πάντας ὁ Εὐαγγεῖς τῆς Εὐαγγελιστρίας Οἶκος περιποιήθη πάντοτε καὶ περιέθαλψε διὰ παντὸς μέσου καὶ τρόπου καὶ δὴ καὶ δι' ἱατρῶν καὶ φαρμάκων. Ἡ ἀρχὴ αὕτη καὶ ἡ ἀνάγκη αὕτη ἐδημιούργησε καὶ τὸν θεσμόν, ἱατροῦ τοῦ Ἱδρύματος καὶ τῆς παροχῆς φαρμάκων, θεσμόν δὲ εὐρίσκομεν νομιμοποιηθέντα ἀπὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1840. Ἡ πρωτοβουλία τῆς νομιμοποιήσεως οὕτως εἰπεῖν τῆς ἀγαθοεργίας ταύτης ὀφείλεται εἰς τὸν τότε Διοικητὴν τῆς Τήνου Ἰωάννην Θεοτόκην, ὅστις ἐκάνεισε καὶ τὰ περὶ τούτου διὰ τοῦ ἐπομένου ἐγγράφου του.

Ἀριθ. 272—111.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Διοικητὴς Τήνου

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Ἡ Διοίκησις ἔχουσα ὑπ' ὄψιν πρὸ καιροῦ τὴν ἀνάγκην ἐνὸς τακτικοῦ ἱατροῦ πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν καθημερινῶν ἀσθενῶν εἰς τὸ Κατάστημα τοῦτο, ἐπρότεινε πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ. Β. Γραμματεῖαν τῆς Ἐπικρατείας ὡς τοιοῦτον τὸν Κύριον Ἐρνεστον Κέλλην διὰ τὴν θέσιν ταύτην. Ἡ Β. λοιπὸν αὕτη Γραμματεία διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 563 ἀπὸ 26 ἐκπεύσαντος μηνὸς Διαταγῆς

τῆς, ἐνέκρινε τὴν πρότασιν ταύτην, καὶ διώρισε τὸν εἰρημένον Κέλλην, ὡς ἱατρὸν τοῦ Καταστήματος μετὰ τὸν ὁποῖον ἐκανόνισαμεν ἡμεῖς μισθὸν δραχμῶν τριάκοντα κατὰ μῆνα, συμφώνως μετὰ τὴν κατάστασιν τῆς Ἐκκλησίας. Εἰδοποιούντες Σας λοιπὸν περὶ τούτου σὰς λέγομεν Κύριοι, ὅτι θέλετε ἀναγνωρίσει τοῦτον ὡς εἰρηται, ὅστις καὶ ἐπροσκήθη νὰ ἐπισκέπτηται καθ' ἡμέραν τοὺς ἐν τῷ Καταστήματι ἀσθενεῖς, καὶ ἐκ μὲν τῶν ἐχόντων νὰ λαμβάνῃ τὴν πληρωμὴν, τῶν ὁποίων τυχὸν θέλει τοὺς δίδει ἱατρικῶν, ἐκ δὲ τῶν ἀποδεδειγμένως ἀπόρων ἀσθενῶν, νὰ κρατῇ σημειώσιν τῶν ὁποίων δίδει εἰς αὐτοὺς φαρμάκων καὶ νὰ πληρώνεται ἀπὸ τὸ Ταμεῖον τῆς Εὐαγγελιστρίας κατὰ μῆνα. Εἰδοποιεῖσθε δὲ ὅτι ἡ μισθοδοσία αὐτοῦ ἄρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης τρέχοντος μηνός.

Ἐν Τήνῳ τῇ 2 Ἀπριλίου 1840.

Ὁ Διοικητὴς
ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΕΟΤΟΚΗΣ

Ἀντὶ τοῦ Γραμματέως
Γ. ΣΑΚΕΛΛΙΩΝ

Μὴ ὑπάρχοντος δὲ ἐν Τήνῳ μέχρι τοῦ 1859 ἐπιστημονικοῦ Φαρμακείου, τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα συνετέλεσε καὶ εἰς τὴν ἰδρυσιν τοιοῦτον ὑπὸ τοῦ ἐπιστήμονος φαρμακοποιοῦ Ἰωάννου Ζαφειροπούλου, τῇ συμπράξει καὶ τοῦ τότε Δημάρχου Τήνου Λεωνίδα Γάφου, διὰ τῆς εἰς αὐτὸ χορηγήσεως ἐτησίου ἐπιδόματος τοῦ τε Ἱεροῦ Ἱδρύματος καὶ τοῦ Δήμου Τήνου, πρὸς συντήρησιν καὶ τελειοποίησιν αὐτοῦ κατὰ τὸ συναφθὲν ἐπίσημον συμβόλαιον τῆς 29 Σεπτεμβρίου 1859.

Ἐκτοτε τὸ ἱερὸν Ἰδρυμα δὲν ἔπαυσε δι' ἐνιαυσίου χορηγίας παρέχον καὶ τὴν ἱατρικὴν περίθαλψιν εἰς τοὺς ἀπόρους ἐντοπίους τε καὶ ξένους, καὶ τὰ φάρμακα ἐπίσης νὰ χορηγῇ διὰ τῶν ἐν τῇ πόλει φαρμακείων δωρεὰν εἰς τοὺς αἰτοῦντας παρ' αὐτοῦ τὴν χορηγίαν των. Ἡ ὑπηρεσία δὲ αὕτη, ἐν τῇ ἐξελίξει τοῦ χρόνου, ἀνετέθη ἐκ περιτροπῆς εἰς πάντας τοὺς Τηνίους ἱατροὺς τοὺς ἐγκατεστημένους πρὸ παντὸς ἐν τῇ πόλει ἔστιν ὅτε δὲ καὶ εἰς τοὺς ἐν τοῖς χωρίοις τῆς Τήνου.

Υ Δ Ξ Τ Α

Τὸ ἱερὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας Ἰδρυμα ἀνεγερθὲν ἐν τῇ πόλει Τήνου, καὶ ὑπὸ Τηνίων ἐργασθέντων μετὰ θρησκευτικοῦ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως εἰς τὴν ἀνέγερσιν αὐτοῦ, συνέδεσεν ἀναποσπαστως τὴν τύχην αὐτοῦ, πρὸς τὴν πόλιν τῆς Τήνου, οὕτως ὥστε πᾶσα κατάστασις αὐτοῦ νὰ ἐπιδρᾷ καὶ ἐπ' ἐκείνης, καὶ πᾶσα τῶν περιστάσεων

στροφῇ, ἀγαθὴ ἢ ἐπιβλαβής, νὰ ἐπηρεάξῃ ἀμφοτέρω, καὶ καθὼς καὶ πᾶσα ἀνάγκη τοῦ ἑνὸς νὰ εἶνε ἀλληλένδετος καὶ τῷ ἑτέρῳ. Τοῦτο δὲ συμβαίνει διότι τὸ Ἰδρυμα ἐκτυλιχθὲν ἐν τῇ ροῇ τοῦ χρόνου εἰς προσκύνημα μέγα τῶν Ὁρθοδόξων καὶ εἰς Πανελλήνιον Καθίδρυμα ἐγένετο τὸ ἐντευκτήριον τοῦ Ἐλευθέρου καὶ Δούλου Ἑλληνισμοῦ, ὅστις ἐνταῦθα προσερχόμενος πρὸς προσκύνησιν, εὐρίσκειται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐνδιατᾶται ἐν τῇ πόλει τῆς Τήσου, ὃ πληθυσμὸς δὲ οὗτος εἶχεν ἀνάγκην πλείστων πραγμάτων συνδεομένων μὲ τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων, οἷον ὑδάτων, ὁδῶν πρὸς ἄνετον κυκλοφορίαν, λιμένος, ἥτοι ἀσφαλείας διὰ τὴν ἀποβίβασιν καὶ ἐπιβίβασιν αὐτῶν, τὸ δὲ Ἰδρυμα ἐνδιαφερόμενον διὰ τὸ πλῆθος τοῦτο τῶν προσκυνητῶν του, καὶ διὰ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ καὶ παρατηροῦν ὅτι ἡ πόλις δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ θεραπεύσῃ διὰ τῶν ἰδίων πόρων τὰς ἀνάγκας ταύτας, εὐρίσκειτο εἰς τὴν ἀνάγκην, ὅτε μὲν νὰ ἔρχεται ἄρωγόν πρὸς θεραπείαν τοιούτων ἀναγκῶν, ὅτε δὲ νὰ ἀναλαμβάνη τοῦτο ἰδίαις δαπάναις τὴν πλήρωσιν αὐτῶν. Οὕτω δὲ συνέβη ἐν τῇ ροῇ τοῦ χρόνου νὰ ἐπιτελέσῃ ἐν τῇ πόλει διάφορα ἔργα, ἥτοι ρυμοτομίας, μαρμαροστρώσεις ὁδῶν, κατασκευὴν λιμένος καὶ ἄλλα ὧν τινὰ μὲν ἐξεθέσαμεν ἤδη ἐν τῇ ἱστορίᾳ ταύτῃ, τινὰ δὲ θὰ ἐκθέσωμεν προχωροῦντες εἰς τὴν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἑκατονταετοῦς βίου τοῦ Ἰδρύματος, μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκαταλέγεται καὶ τὸ ζήτημα τῶν ὑδάτων, τὸ ὁποῖον πραγματευόμεθα ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ.

Πρὸ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος καὶ πολὺ πρὸ αὐτοῦ, ἡ πόλις τῆς Τήσου ὑδρεύετο ὑπὸ διαφόρων ἐν τοῖς ὁδοῖς αὐτοῦ φρεάτων. Κατὰ τὸ 1798 ὅμως κατεσκευάσθησαν ἐν αὐτῇ δύο κρήναι δαπάναις τῆς Κοινότητος Τήσου, ἡ μία κατὰ τὴν ἀγορὰν λεγομένη «Κάτω Βρύση» εἰς τὴν ὁποίαν διωχευέθησαν ὕδατα τινὰ ἐκ τῆς θέσεως «Λινοπῆς», ἡ δὲ ἑτέρα εἰς τὴν ἐπάνω λεγομένην συνοικίαν τῆς πόλεως καὶ ἐπωνομασθεῖσαν «Ἐπάνω Βρύση» εἰς ἣν διωχευέθησαν τὰ τυχαίως κατὰ τὸ 1797 ἀνερευθέντα κατὰ τὴν θέσιν «Τυρί» ὕδατα.

Κατὰ τὰ πρὸς ἀνεύρεσιν ὅμως τῆς Ἀγίας Εἰκόνης, γενομένας ἀνασκαφῆς καὶ κατὰ τὴν ἀνέγειρσιν τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος, ἀνακαλυφθέντων καὶ τῶν ἀρχαίων ὑδραγωγείων, τῶν ἀπὸ τῆς θέσεως «Δραγούνα» διοχετευόντων τὸ ὕδωρ εἰς τὴν ἀρχαίαν πόλιν, καὶ τούτων προχείρως ἐπισκευασθέντων διωχευέθησαν δι' αὐτῶν διάφορα ὕδατα ἀγορασθέντα ἐκ «Λινοπῆς» πρὸς χρῆσιν τοῦ Ἰδρύματος, ὥς καὶ ἄλλα ἀγορασθέντα κατὰ τὸ 1830 τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποιήθησαν οὐ μόνον διὰ τὸ Ἰδρυμα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς πόλεως.

Κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1831 ἀγορασθέντος καὶ μικροῦ τινος γηπέδου κατὰ τὴν θέσιν «Ἀλάνι» κατὰ τὴν ἀπὸ 14 Ἰουλίου 1831

ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς παρὰ τῆς Μαριγοῦς Φρατζέσκου Γεωργαντοπούλου, κατεσκευάσθη ἐν αὐτῷ δαπάναις τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος καὶ ἑτέρα κρήνη (Βρύση Ἀλάνι) κληθεῖσα εἰς ἣν διωχευέθησαν τὰ ὕδατα τὰ ἐκ Λινοπῆς ἀγορασθέντα καὶ ἐνωθέντα πάντα ἐδιχοτομοῦντο κατερχόμενα δι' ἰδιαιτέρων ὑδροσωλήνων ἄλλα μὲν εἰς τὴν «Κάτω Βρύσιν» καὶ ἄλλα εἰς τὴν «Βρύσιν Ἀλάνι» ἔκτοτε τὴν δαπάνην τῆς διοχετεύσεως τῶν ὑδάτων ὥς καὶ τὴν συντήρησιν τῶν ὑδραγωγείων ἀνέλαβε τὸ Ἰδρυμα ἀντὶ τοῦ Δήμου, καθ' ὅσον ὁ Δῆμος χάριν τῶν προσκυνητῶν, παρητήθη τῆς εἰσπράξεως τοῦ δημοτικοῦ φόρου τῶν ὀνίων καὶ ἐμπορευμάτων κατὰ τὰς πανηγύρεις. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον προέβαινον τὰ ἔτη καὶ αἱ πανηγύρεις ἤϋξανον καθιστάμεναι πολυανθρωπότεροι νέαι ἀνάγκαι ὑδάτων ἐξηνάγκασον τὸ Ἰδρυμα κατὰ τὸ 1843 εἰς τὴν ἀγορὰν νέων ὑδάτων ἐκ Λινοπῆς. Κατὰ δὲ τὸ 1845 ἔνεκεν τῆς κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐμφανισθείσης λιψυδρίας, γίνεται καὶ πάλιν νέα ἐπεξεργασία τοῦ ἀρχαίου ὑδραγωγείου πρὸς ἀνεύρεσιν περισσοτέρων ὑδάτων, καθαρισμὸς αὐτοῦ, ἀνασκάσεις τῶν πηγῶν του, πάντοτε δαπάναις τοῦ Ἰδρύματος, καὶ κατορθοῦνται οὕτω ἡ ἀνεύρεσις ἐπαρκoῦς ὕδατος διὰ τε τὰς ἀνάγκας τῆς πόλεως ὥς καὶ τοῦ Ἰδρύματος.

Κατὰ τὸ 1880 προσετέθη καὶ ἑτέρα κρήνη κατὰ τὴν συνοικίαν τῶν «Τριῶν Ἱεραρχῶν» δαπάναις τοῦ Δήμου, ὑπὸ τοῦ τότε Δημάρχου Ἀντωνίου Δρόσου, θεραπεύσαντος ἀνάγκην μεγάλην τῆς πολυπληθοῦς ἐκείνης συνοικίας.

Ὡς εἵπομεν ἡ διοχέτευσις τῶν ὑδάτων ἐν τῇ πόλει ἐγένετο διὰ πηλίνων ὑδροσωλήνων «κλιουγκίων» τὸ σύστημα δὲ τοῦτο τῆς διακλαδώσεως καὶ διοχετεύσεως ἦτο τελειῶς πλημμελές. Τούτου ἕνεκα πολλάκις ἐπῆρχοντο βλάβαι εἰς τοὺς διαφόρους σωλήνας τῆς διακλαδώσεως, καὶ οὕτως ἐπῆρχετο συχνάκις ἔλλειψις ὕδατος πότε εἰς αὐτὴν καὶ ἄλλοτε εἰς τὴν ἄλλην κρήνην τῆς πόλεως, παράπονα δὲ καὶ μεμψιμοιρίαι ἤκούοντο καθ' ἑκάστην, καὶ ἐπισκευαὶ συχναὶ ἐγένοντο, μέχρις ὅτου ὁ Τήσιος Νικόλαος Φαλιέρος διὰ δωρεᾶς του πρὸς τὸν Δῆμον, ἀντεκατέστησε τελειῶς τοὺς πηλίνους σωλήνας διὰ σιδηρῶν τοιούτων, καὶ πέντε νέαι κρήναι προσετέθησαν δαπάναις τοῦ Ἰδρύματος, δύο κατὰ τὴν ὁδὸν Εὐαγγελιστρίας, δύο ἐπίσης ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως καὶ τῇ παραλίᾳ τῇ ἀγούσῃ εἰς τὰ νέα ξενοδοχεῖα καὶ ἑτέρα εἰς τὴν συνοικίαν «Παραγγερίᾳ» πρὸς ὕδρευσιν ὁλοκλήρου τῆς πόλεως. Μεγάλη δὲ δεξαμενὴ ἀνηγέρθη ἐν τῷ προαυλίῳ τοῦ Ἰδρύματος εἰς ἣν διαβιβάζονται τὰ ἐκ Λινοπῆς ὕδατα καὶ ἐκ ταύτης διοχετεύονται ἐν τῇ πόλει.

Κατὰ τὸ 1908 συνεπείᾳ ἐνσκηψάσης ἐπιδημίας τύφου ἐν τῇ πόλει, εὐρέθη ὅτι αἰτία ταύτης ἦν ἡ πλημμελὴς τοποθέτησις τῶν σιδηρῶν σωλήνων, διὰ τοῦτο διὰ δωρεᾶς τοῦ Τηνίου Γεωργίου Κα-

κάδη, ἐγένετο ὑπὸ τοῦ τότε Δημάρχου Γεωργίου Γάφου τελεία ἀνακαίνισις ὧν τῶν σιδηρῶν σωλῆνων, ἐπισκευὴ καὶ καθαρισμὸς ὅλου τοῦ ἀρχαίου ὑδραγωγείου, καὶ ἡ ἀνέγερσις τῆς ἐν τῇ πλατείᾳ μαρμαρίνης κρήνης, ἀντὶ τῆς σιδηρᾶς τοιαύτης. Πᾶσαι αἱ κρήναι ὥς καὶ τὸ Ὑδραγωγεῖον συντηροῦνται πάντοτε ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος.

Παραθέτομεν ἐνταῦθα τὸ ἔγγραφον τῆς πωλήσεως τοῦ γηπέδου «Ἀλάνι» περὶ οὗ ὠμιλήσαμεν ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ. «Διὰ τοῦ παρόντος ἀποδεικτικοῦ γράμματος, ἄγκαλα καὶ πριβάτου, πλὴν θέλουν νὰ ἔχῃ τὸ κῦρος του, ὡς νὰ ἔχῃ δημόσιον μνήμιμα ὅτι δίδει καὶ ἐλευθέρᾳ πωλεῖ ἡ Κυρία Μαριγῶ σύζυγος ποτὲ Φραντζέσκου Γεωργαντοπούλου, πρὸς τὸν Ναὸν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου Εὐαγγελιστρίας τὸν τόπον ὅπου ἔχει πλησίον τοῦ Γεώργη Ρεβίθῃ, πῆχες τὸ βάθος ἑννέα καὶ μισή, καὶ τὸ μᾶκρος ὅσον ἐκτείνεται ἡ οἰκία τοῦ Γεωργίου Ρεβίθῃ, ἀγορασμένος καὶ αὐτὸς ὁ τόπος ἀπὸ τὴν ἰδίαν Κυρίαν Μαριγῶ ἀπὸ Ρεβίθῃ, ὁ ὁποῖος τόπος ἔχει νὰ χρησιμεύσῃ διὰ νὰ γίνῃ μία βρύσις πρὸς χρῆσιν τῆς χώρας, καὶ ὁ ἄλλος τόπος ὅπου μένει νὰ τὸ κάνει ὡς θέλει καὶ βούλεται ἡ Ἐκκλησία ὡς ἀγορά τῆς διὰ τὸν ὁποῖον τόπον τῆς ἐμέτρησαν οἱ Ἐπίτροποι τῆς Ἐκκλησίας ὡς ἐσυμφώνησαν γρόσια τριακόσια τριάντα δύο καὶ μισὸ λέγω (N° 332/20) καὶ ἐπειδὴ εἶχε χάριση ἡ ῥηθείσα Κυρία Μαριγῶ τοῦ Ρεβίθῃ μία πῆχη καὶ μισή διὰ δρόμον οὕτως ἀφήγει καὶ ἡ Ἐκκλησία μία πῆχη καὶ μισή, διὰ νὰ γίνῃ ὁ δρόμος φαρδύς, καὶ αὐτὸς ὁ δρόμος εἶνε κοινός· διὸ καὶ εἰς ἐνδειξιν ἐγένετο τὸ παρὸν ὑπογεγραμμένον ἰδιοχείρως τῆς καὶ παρὰ τῶν εὐρεθέντων τιμῶν μαρτύρων, ἵνα ἔχῃ τὸ κῦρος καὶ τὴν ἰσχὺν ἐν παντὶ τόπῳ καὶ κριτηρίῳ δικαιοσύνης.

Ἐν Τήνῳ τῇ 20 Ὀκτωβρίου 1831.

ΜΑΡΙΓΩ ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΑΝΤΑΖΗΣ ΚΑΝΙΣΚΙΕΡΗΣ Μάρτυρ

ΧΑΤΖΗ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΓΑΦΟΣ Μάρτυρας

Κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους, καὶ ἰδίᾳ ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ δεκαετοῦς πολέμου, αἱ πανηγύρεις ἠῤῥῆσαν καταπληκτικῶς, καὶ πρὸ πάντων ἐκείνη τῆς 15ης Αὐγούστου καθ' ἣν πολλὰκις ἡ πληθὺς τῶν προσκυνητῶν ἔφθασεν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν 60,000 χιλιάδων. Ἡ αὐξήσις αὕτη τῶν πανηγύρεων καὶ ἡ προσέλευσις τόσον κόσμου, ἐδημιούργησε πολλὰς καὶ ἐπιτακτικὰς ἀνάγκας διὰ τε τὸ Ἰδρυμα καὶ τὸν τόπον, καὶ τοιαῦτα πρὸ παντὸς εἶνε τὸ ζήτημα τῆς στεγάζσεως τῶν προσκυνητῶν, καὶ τὸ τῆς ὑδρεύσεως αὐτῶν, τὸ τῆς ἀνεγέρσεως δηλαδὴ ἐπαρκῶν δωματίων, καὶ τὸ τῆς ἐξευρέσεως ἐπαρκῶν ὑδάτων, διὰ τὴν ὑδρευσιν τόσοῦ πλήθους.

Τούτου ἕνεκα ὁ κατὰ τὸ 1825 πληρεξούσιος Τήνου κ. Κ. Ἀλαβάνος, ἐν τῇ συντάξει ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῇ ἐπιψηφίσει τοῦ νέου καταστατικοῦ τοῦ Ἰδρύματος συνέστησε ταμεῖον στεγάζσεως τῶν προσκυνητῶν, καὶ ταμεῖον ὑδρεύσεως τῆς πόλεως Τήνου καὶ δι' ἰδίων ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ Ἰδρύματος ἐπαρκῶν πόρων ἐπροίκισε ταῦτα. Ἰδίᾳ τὸ ζήτημα τῆς ὑδρεύσεως καὶ λόγῳ τοῦ παραθερισμοῦ πολλοῦ κόσμου ἐν Τήνῳ, ἐπαρουσιάζετο ἐπιβεβλημένον καὶ ἐπιτακτικόν, καὶ ἐπομένως τόσοι οἱ κ. Ἀλαβάνος, ὅσον καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἔτους ἐκείνου ἀποτελουμένη ἀπὸ τούτων κ. κ. Ἰάκ. Μαῦρον Πρόεδρον, καὶ τὰ μέλη Α. Γάφον, Ι. Καῖσαρ, Ἀλ. Ἀλαβάνον, Μ. Ἀρμακόλλαν καὶ Μ. Ἀρκαλίδην, ἐπεδόθη ἀμέσως εἰς τὸ ἔργον τῆς ὑδρεύσεως, μετακαλεσαμένη δύο τῶν ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἑσωτερικῶν Ὑδραυλικῶν καὶ μηχανικῶν τῶν κ. κ. Π. Λοπρέστη Ἐπιθεωρητοῦ Δ. Ε. καὶ Μ. Σαπνᾶ Μηχανικοῦ οὔτινες καὶ ἐπὶ τόπου ἐλθόντες καὶ μελετήσαντες τὸ Ὑδραυλικὸν ζήτημα ὑπέβαλλον ἐκθέσεις πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν, περὶ τε τῶν ὑπαρχουσῶν πηγῶν, ὡς καὶ περὶ νέων τοιούτων, ὡς καὶ ἐκθέσεις μετὰ σχεδιαγραμμάτων καὶ προϋπολογισμῶν δαπάνης πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν προταθέντων ὑπ' αὐτῶν ὑδρομαστευτικῶν ἔργων, καὶ ἰδίᾳ ὁ δεύτερος.

Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ συζητήσει τῶν ὑδραυλικῶν τοῦ τόπου ἔργων εἶχε παρὰ τινων ῥιφθῇ καὶ ἡ ἰδέα τῆς ὑδρεύσεως καὶ ἐξ ἄλλων πηγῶν, ἥτοι τῆς θέσεως «Σαμπιά» παρὰ τὸν Ἅγιον Μάρκον, θέσιν ἀπέχουσαν περὶ τὰ 45 λεπτά τῆς πόλεως, καὶ ἀπαιτοῦσαν διὰ τὴν διοχέτευσιν τῶν ἐκεῖ ὑδάτων ποσὰ ὑπέρογκα διὰ ὕδατα μάλιστα ἀμφίβολα δι' ἐπάρκειαν, ὁ κ. Λοπρέστης ἐν τῇ ἐκθέσει ἀπεφάνθη ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου αὐτολεξεῖ ὡς ἑξῆς:

«Τέλος τονίζομεν ὅτι ἡ σκέψις ὅπως διοχευθῶσιν αἱ πηγαὶ Ἀγίου Μάρκου δὲν ἀποτελεῖ λύσιν τοῦ προβλήματος τῆς Ὑδρεύσεως καθ' ὅσον αἱ πηγαὶ αὗται παροχῆς 2 λ/δ δὲν εἶνε ἐπιδεκτικαὶ αὐξήσεως τῆς παροχῆς κατὰ τὸ θέρος ὡς προσερχόμεναι ἐκ σχιστολιθικῶν στρωμάτων».

Κατόπιν τῶν ἐκθέσεων τούτων, ἡ ἐν λόγῳ ἐπιτροπὴ ὑπελήφθη ἀμέσως τῶν ὑποδεικνυομένων ἔργων διὰ σειρᾶς ἐργασιῶν ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Ληνοπῆς τὰ τῆς καλλιεργείας τῶν πηγῶν ὡς ἀπεφάναντο οἱ ἀνωτέρω μηχανικοί, ἀναθέσασα τὴν ἐποπτείαν τῶν ἐργασιῶν εἰς τὸν Πρόεδρον κ. Ἰάκωβον Μαῦρον.

Τὰ προταθέντα πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργα ἦσαν τὰ ἑξῆς:

- 1) Ἀνόρυξις στοᾶς πρὸς διερεύνησιν καὶ αὐξήσιν τῆς ἀποδόσεως πηγῆς Μαυροσυκιᾶς.
- 2) Τὸ αὐτὸ διὰ τὴν πηγὴν Γάφου.
- 3) Τὸ αὐτὸ διὰ τὴν πηγὴν Ἀγίου Ἰωάννου.
- 4) Ἀνόρυξις νέας στοᾶς πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ ὑδρομάστευσιν νέας

πηγής κάτωθεν Μαυροσυκιᾶς εἰς θέσιν Ἀγ. Χαράλαμπος καὶ διοχέ-
τευσιν ταύτης εἰς τὸ ὑπάρχον Ὑδραγωγεῖον.

5) Τὸ αὐτὸ διὰ νέαν πηγὴν κάτωθεν Γάφου καὶ Ἀγ. Νικολάου.
Προέτειναν ἐπίσης νέας Ὑδρομαστεύσεις εἰς θέσιν «Κηρίκλον»
καὶ «Ἁγίον Βασίλειον», τὴν κατσκευὴν Δεξαμενῆς ἄνωθεν τοῦ
Ναοῦ Εὐαγγελιστρίας καὶ τὴν διοχέτευσιν τῶν ὑδάτων οὐχὶ διὰ τοῦ
ἀρχαίου Ὑδραγωγείου, ἀλλὰ διὰ νέου ἐξ σιδηροσωλήνων.

Αἱ ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ Ἐπιτροπῆς ἐκτελεσθεῖσαι ἐργασίαι ἐπὶ τῶν
πηγῶν Μαυροσυκιᾶς, Γάφου, καὶ Ἀγίου Χαράλαμπος, ἐπέφεραν
ὄντως εὐχάριστα ἀποτελέσματα ἐν σχετικῶς βραχυτάτῳ χρόνῳ καὶ
ἐν σχετικῶς μικρᾷ δαπάνῃ. Τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν τούτων
καταγράφεται ἐν τῇ κάτωθι ἐκθέσει καταμετρήσεως τῶν εὐρεθέντων
ὑδάτων, τοῦ κ. Σαπνᾶ.

**Καταμέτρησις τῶν ὑδάτων τῶν πηγῶν Ληνοπῆς ἐκ τῶν
ὁποίων ὑδρεύεται ἡ κωμόπολις Τήνου.**

Σήμερον τὴν 28 Ἰουνίου 1926 προέβημεν εἰς τὸν κυβισμὸν τῶν
ὑδάτων τῆς παροχῆς τῶν πηγῶν Ληνοπῆς μετὰ πάσης ἀκριβείας
καὶ εὐρομεν τὰς ἑξῆς παροχάς.

1) Πηγαὶ Ληνοπῆς παραποτάμου Δραγούνας.

Α'.) Πηγαὶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς τῆς ἀνερχομένης ὁχθῆς.

Κατὰ 1" (δευτερόλεπτον) δράμια 180.40 γραμμάρια 577.40 —

Κατὰ 24 ὥρας ὀκτάδες 38.704 χιλιόγραμμα 49.887. —

Β'.) Πηγαὶ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὁχθῆς Δραγούνας.

Κατὰ 1" (δευτερόλεπτον) δράμια 136.70 γραμμάρια 435.64. —

Κατὰ 24 ὥρας ὀκτάδες 29.420 χιλιόγραμμα 37.700.

Γ'.) Πηγὴ Ἀγίας Κυριακῆς.

Κατὰ 1" (δευτερόλεπτον) δράμια 497 γραμμάρια 1590.64 —

Κατὰ 24 ὥρας ὀκτάδες 106.836 ἢ χιλιόγραμμα 137.474.

Ἦτοι ἐν ὅλῳ ἡ τακτικὴ παροχὴ τῶν πηγῶν Ληνοπῆς ἀνέρχεται
κατὰ εἰκοσιτετράωρον εἰς 137 τόννους ὕδατος κατ' ἐλάχιστον ὄριον.

Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι διὰ τὴν πηγὴν Ἀγ. Κυριακῆς ἐλήφθη ἡ
παροχὴ ὡς ἐὰν δὲν εἶχον γίνῃ ἐργα, καθ' ὅσον εἰς αὐτὰ τὰ ἐκτελε-
σθέντα ἐργα καὶ τὰ χαμηλότερον εὐρεθέντα ὕδατα ἔχουσι κλεισθῇ διὰ
φράγματος ἵνα διατηρηθῶσι ἐν περιπτώσει μεγάλης λειψυδρίας —
Ἀφινόμενον ἀνοικτοῦ τοῦ φράγματος, ἡ κανονικὴ παροχὴ τῶν πη-
γῶν Ἀγίας Κυριακῆς θὰ ἦτο κατὰ πολὺ ἀνωτέρα.

Σημειώσεις.—Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι δὲν καταμετρήθησαν αἱ πη-
γαὶ «Βαρὺ» καὶ Ἀγίου Ἰωάννου.

Ὁ Μηχανικὸς
ΜΙΛΤ. ΣΑΠΝΑΣ
Εἰδικὸς Ὑδρολόγος

Υ. Γ.—Κατὰ τὴν ὥς ἀνωτέρω καταμέτρησιν ἐκυβεύθη καὶ ἡ πα-
ροχὴ τῆς ὡς ἰδιωτικῆς μέχρι τοῦδε θεωρουμένη πηγῆς Γάφου καὶ
τῶν κληρονόμων Χατζῆ Ἰωάννου.

1) Ἡ παροχὴ τῆς πηγῆς Γάφου εὐρέθη κατὰ 1 λ" (δευτερόλε-
πτον) δράμια 32,70 γραμμάρια 72,64, κατὰ εἰκοσιτετράωρον ὀκτά-
δες 4,904, χιλιόγραμμα 6,380.

Δέον νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ ἀπόδοσις τῆς πηγῆς ταύτης ἐτριπλασιάσθη
σχεδὸν συνεπείᾳ τῶν γενομένων ἐκκαθαριστικῶν ἔργων δαπάναις τοῦ
Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Ἡ μικρὰ αὕτη ἐκκαθάρσις ἀπέδειξεν ὅτι τὸ ὕδωρ Γάφου δὲν
προέρχεται ἐξ οὐδεμιᾶς πηγῆς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ κτήματός του,
ἀλλὰ τροφοδοτεῖται παρ' ἀγνώστου διακλαδώσεως τοῦ Πεισιστράτιου
Ὑδραγωγείου προερχομένου ἐξ ἀνωτέρων σημείων τοῦ βεύματος Δρα-
γούνας καὶ κατευθυνομένου πρὸς τὸ ἀνώτερον μέρος τῆς ἀρχαίας
Τήνου.

Δόγῳ δὲ ἐμφράξεως αὐτοῦ ἐκρέει ἐντὸς τοῦ κτήματος Γάφου.

2) Ἡ παροχὴ τῆς πηγῆς Χατζῆ Ἰωάννου εὐρέθη κατὰ 1" (δευ-
τερόλεπτον) δράμια 11.30, γραμμάρια 36.30 καὶ κατὰ 24 ὥρον
2.450, χιλιόγραμμα 3.140.

Ἐν Τήνῳ τῇ 28 Ἰουνίου 1926.

Ὁ Μηχανικὸς
ΜΙΛ. ΣΑΠΝΑΣ

Περὶ τῶν ἐκτελεσθέντων ἐπίσης ἔργων ὑδρομαστεύσεως ἐν ἐτέρᾳ
τοῦ ἐκθέσει τῆς 25 Σεπτεμβρίου τοῦ 1926 ὁ κ. Σαπνᾶς, ἀναλύων
τὸ ἔργον τῆς γενομένης ὑδρομαστεύσεως ὡς καὶ τὰ ἀποτελέσματα τὰ
ἐπελθόντα ἐν ἐκάστη πηγῇ συνεπάγεται καὶ τὰ ἑξῆς:

«Τὰ μέχρι τοῦδε ἀποτελέσματα τῆς ὑδρεύσεως ἐὰν ὀφείλωνται εἰς
τὴν ἐπιτυχὴ κατεύθυνσιν αὐτῶν ὑπο ἐπιστημονικὴν ἀποψιν, ἡ ἐκτέ-
λεσις ὁμῶς καὶ ἀποπεράτωσις αὐτῶν ὀφείλεται ἀποκλειστικῶς καὶ
μόνον εἰς τὸ ὑπὲρ τῶν προσκυνητῶν καὶ τῆς Τήνου ἐνδιαφέρον καὶ
τὸν ἀκαταπόνητον ζῆλον, μεθ' ὃν ἐπεδίωξαν τὴν ἐκτέλεσιν τούτων,
ἅπαντα μὲν τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγε-
λιστρίας καὶ ἰδίως ὁ ῥέκτης καὶ πατριώτης Πρόεδρος αὐτῆς Ἰά-
κωβος Μαῦρος, ὅστις καὶ παρὰ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ ὑπεβάλλετο προ-
θύμως εἰς τολμηρὰς διὰ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ ἐπιτοπίους μεταβάσεις.
Ἡ ἐπιτυχία τῶν ἔργων τούτων καὶ ἡ ἀποπεράτωσις αὐτῶν θὰ ὀφεί-
λεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὸν κ. Ἰάκωβον Μαῦρον καὶ τοὺς πολυτί-
μους συνεργάτας αὐτοῦ χάρις εἰς τοὺς ὁποίους θέλει παραγματοποι-
ηθῇ τὸ μεγαλεπήβουλον νομοθετικὸν ὑπὲρ τῆς Τήνου ἔργον τοῦ
ἐκλεκτοῦ τῆς Τήνου τέκνου τοῦ Βουλευτοῦ καὶ προέδρου τῆς Βουλῆς
κ. Κ. Ἀλάβανου».

Οὕτως εἰργάσθη ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ὑδρεύσεως τῆς πόλεως, προαγαγούσα ἱκανῶς τοῦτο καὶ καταλιπούσα τοῖς διαδόχοις αὐτῆς τὴν συνέχισιν καὶ ἀποπεράτωσιν αὐτοῦ, τόσον ζωτικῶν τυγχάνοντος διὰ τὸ Ἰδρυμα καὶ τὸν τόπον.

Καταχωροῦμεν ἐνταῦθα καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν πηγῶν τοῦ Ὑδραγωγείου τίτλους ἰδιοκτησίας τοῦ Ἰδρύματος, παραλαμβάνοντες αὐτοὺς ἐκ τοῦ Κτηματολογίου τοῦ Ναοῦ αὐτολεξεί:

Εἰς τὰς 27 Σεπτεμβρίου 1830 ἠγόρασε τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα παρὰ τῆς χήρας Σταματικῆς Παπᾶ Ἰωάννου Κρητικῶν μίαν πηγὴν ὕδατος ἐν τῇ θέσει Ληνοπὴ ἀντὶ Γροσίων 1000.

18 Νοεμβρίου 1830 ἠγόρασε τὴν πηγὴν τοῦ Παπᾶ Γιώργη Λεβαντῆ καὶ υἱοῦ τοῦ Δημητρίου Ζαχαρίου, καὶ Ματθαίου Μπὸν ὡς τὸ Στρομέντο γρόσια 263.

28 Ν/βρίου 1830, ἐπλήρωσε τὸν λογαριασμὸν τοῦ Γεωργίου Ἀλβέρτου διὰ τὴν πηγὴν τοῦ Ὑδατος ὡς τὸ Στρομέντο Γρ. 80.

20 Ἰανουαρίου 1831 δι' ὅσα ἐμέτρησε εἰς τὸν Ζώρξην Κεφαλωνίτην διὰ τὸ μερίδιον τῶν πηγῶν τοῦ ὕδατος τῆς Ληνοπῆς Γρ. 10.

15 7/βρίου 1843 ἀγορὰ ἀκινήτου μὲ πηγὴν ὕδατος, εἰς τὸν ἰδιοκτήτην Κάρολον Νάζον καὶ υἱὸν του Γεώργιον καὶ θυγατέρα του, καὶ εἰς τὸν συμβολαιογράφον, ὡς τὸ Πωλητήριον ὑπ' ἀριθ. 4547 εἰς θέσιν Ληνοπὴ, δρ. 75. Ὁ Παπᾶ Ἰωάννης Βιδάλης προσέφερε διὰ τὴν ἀγορὰν δρχ. 50.

9 8/βρίου 1843 ἐπίσης ἀκίνητον, κτῆμα Ἀναστασίου Πλητᾶ καὶ Γεωργίου Νάζον, ἀγορασθὲν διὰ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ νεροῦ.

Ο Δ Ο Π Ο Ι ῖ Α

Παράλληλος πρὸς τὰς περὶ ὕδατων μερίμνας τοῦ Ἰδρύματος χάριν τῶν προσκυνητῶν του, ὑπῆρξε καὶ ἡ μέριμνα ὑπὲρ τοῦ καλλωπισμοῦ τῆς πόλεως, διὰ τῆς ἐκτελέσεως διαφόρων ἐν αὐτῇ ἔργων, εἴτε διὰ τὴν καταστήσῃ ὡς οἶον τε ἄνετον τὴν ἐν αὐτῇ διαμονὴν τῶν προσκυνητῶν του, καὶ διὰ τὴν διευκολύνῃ τὴν ἄνετον ἐν ταῖς ὁδοῖς κυκλοφορίαν τοῦ κατὰ τὰς πανηγύρεις πλήθους. Τούτου ἕνεκα εὐρίσκομεν καὶ δρᾶσιν περὶ Ὁδοποιίας ἐν τῷ βίῳ τοῦ Ἰδρύματος, ἧτις καὶ μᾶς ὑπηγόρευσε τὸ παρὸν κεφάλαιον.

Κατὰ τὸ 1840 ὁ διοικητὴς Τήνου, διὰ τοῦ ἀπὸ 27 Ἰουνίου 1840 ἐγγράφου του πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος ὑποδεικνύει αὐτῇ τὴν ἀνάγκην ἀνοίγματος νέας καὶ εὐθείας ὁδοῦ, ἀπὸ τῆς παραλίας εἰς τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα ἀγούσης διὰ τὴν εὐκολίαν τῶν προσκυνητῶν. «Νομίζομεν περιττὸν γράφει νὰ ἀναπτύξωμεν ἥδη κατὰ

πόσον εἶνε συμφέρον νὰ τελειοποιηθῇ ἡ ἐπιχείρησις πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ καταστήματος διὰ τὴν εὐκολίαν τῶν προσερχομένων ξένων προσκυνητῶν, οἵτινες βιάζονται διὰ τὸ στενωπὸν καὶ στρυφνὸν τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως νὰ περιφέρωνται πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ καταστήματος, ὕστερον ἀπὸ τὰς διαφόρους κακοπαθείας τῆς θαλάσσης, καὶ τέλος διὰ τὸν ὠραϊσμὸν καὶ τὴν καθαριότητα τῆς πόλεως».

Τὴν ἀνάγκην τῆς κατασκευῆς μεγάλης ὁδοῦ κατ' εὐθείαν ἀγούσης εἰς τὸ Ἰδρυμα κατανοοῦσα καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ, ἐπελήφθη τοῦ τοιοῦτου ἔργου καὶ τμηματικῶς ἀρξαμένη δι' ἀποζημιώσεων καὶ καταδαφίσεως διαφόρων οἰκιῶν, διὰ τὸ ἀνοίγμα τῆς ὁδοῦ ταύτης, κατεσκεύασε τὴν σημερινὴν ὁδὸν Εὐαγγελιστρίας, περατωθεῖσαν τὸ 1860 ὅτε καὶ ἤρξατο τμηματικῶς πάλιν ἡ λιθόστρωσις αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς μέχρι τοῦ Ναοῦ διὰ πολυγώνων μαρμάρων.

Κατὰ τὸ 1878 δυνάμει νόμου ψηφισθέντος ὑπὸ τῆς βουλῆς τῇ εἰσηγήσει τοῦ τότε βουλευτοῦ Τήνου ἀειμνήστου Μαυρομαρᾶ πρὸς κατασκευὴν ὁδῶν ἀπὸ τῆς πόλεως εἰς τοὺς διαφόρους δήμους καὶ χωρία τῆς νήσου, διετέθησαν ἐτησίως παρὰ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος 15,000 ὅπως αὗται κατατιθέμεναι εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ἀποτελέσωσι κεφάλαιον ἐπαρκὲς πρὸς κατασκευὴν τῶν ὁδῶν τούτων.

Ἀλλὰ τὰ διὰ τοῦ νόμου τούτου εἰσπραχθέντα καὶ κατατεθέντα εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν χρήματα ἀνελθόντα μέχρι τοῦ 1886 εἰς δραχμὰς 107,142,88 ο/ο διετέθησαν διὰ τοῦ ΑΦΖ' νόμου ὑπὲρ τοῦ Λιμένος Τήνου, ὡς θέλομεν ἴδῃ εἰς τὸ περὶ Λιμενικῶν ἔργων κεφάλαιον. Ἐν τούτοις τὸ Ἰδρυμα ἐξηκολούθησε τὴν μερίμναν του περὶ ὁδοποιίας, καὶ κατὰ διαφόρους ἐποχὰς πλείστας ὅσας ἑυμοτομίας καὶ μαρμαροστρώσεις ὁδῶν ἐξετέλεσεν εἰς τὴν πόλιν, ὅτε δαπανῶν δι' ὁλόκληρον τὸ ἔργον ὅτε δὲ βοηθοῦν τὸν δῆμον καὶ συνεισφέρειν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοιαύτης τινὸς ἐργασίας, εἰς τρόπον ὥστε ἅπανα ἡ πόλις νὰ ἔχῃ ὁπωσδήποτε εὐπροσώπους ὁδούς, πάσας δὲ μαρμαροστρωμένας καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον εὐρυχώρους διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν πανηγύρεων.

Ἀκόμη δὲ καὶ διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν ἀγροτικῶν ὁδῶν, ἐδαπάνησεν οὐκ ὀλίγα κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ποσὰ πρὸς ἐπισκευὴν αὐτῶν, ἐκτελοῦν εἰς τὸ χωρίον τοῦτο μίαν βατὴν ὁδὸν, εἰς ἐκεῖνο μίαν μικρὰν γέφυραν, καὶ εἰς τὸ ἄλλον ἐπισκευάζον τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν εἰς αὐτό, εἴτε καὶ ὑποβοηθοῦν τὸν δῆμον εἰς τὴν ἐπισκευήν.

Ἐκ καταστάσεως ὑποβληθείσης εἰς τὸ Ἐπαρχεῖον Τήνου, τὴν 25 Ἰουλίου 1884 ὁ Δῆμος Τήνου ὤφειλεν εἰς τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα δραχμὰς 18,143,37 ο/ο δάνεια ὀφειλόμενα καὶ μέχρις ἐσχάτων.

Τὰ ὑπὸ τοῦ Δήμου Τήνου πρὸς τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα ὀφειλόμενα κατὰ τὸ 1884 ἀνῆρχοντο εἰς δραχ. 24,786,36/00. Ἐπειδὴ δὲ ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τοῦτο, ἐδόθη μὲν εἰς τὸν Δῆμον, ἀλλὰ κατηνα-

λώθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς ἔργα κυρίως ὠφελοῦντα καὶ τὸ Ἰδρυμα, διὰ τοῦτο τὸ Δημοτ. Συμβούλιον Τήνου, ἐν τῇ συνεδριάσει αὐτοῦ τὴν 15 Σεπτεμβρίου 1884 τῇ προτάσει τοῦ Προέδρου αὐτοῦ Ἰωάννου Λούβαρη ἠτήσατο παρὰ τῆς τότε Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἰδρύματος τὴν ἀποσώβειν τοῦ ἐν λόγῳ χρέους τοῦ Δήμου καὶ διὰ τὸν λόγον ὅτι τὰ ἐκτελεσθέντα κοινωνικὰ ἔργα, ἀπέβλεπον καὶ αὐτὸ τὸ Ἰδρυμα, καὶ διότι ὁ Δήμος ἄπορος τυγχάνων, οὐδέποτε θὰ εὐρίσκειτο εἰς θέσιν νὰ ἀποδώσῃ πρὸς τὸ Ἰδρυμα τὰς ὀφειλάς του ταύτας. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐκτιμήσασα τοὺς λόγους τούτους καὶ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν αἴτησιν τοῦ Δημοτ. Συμβουλίου διὰ τοῦ ἀπὸ 28 Ἰουλίου 1884 ἐγγράφου τῆς πρὸς τὸν Ἐπαρχον Τήνου, συνήνεσε εἰς τὴν ἀποσβέσιν τοῦ χρέους τούτου, ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς, τῆς ὁποίας καὶ δοθείσης ὁ Δήμος ἀπηλλάγη τῶν χρεῶν του πρὸς τὸ Ἰδρυμα, κατόπιν τοῦ ὁποίου ἀσφαλῶς δύναται τις νὰ βεβαιώσῃ πλέον ὅτι πᾶν διὰ τὴν ὁδοποιεῖαν ἐν τῷ τόπῳ ἔργον ὀφείλεται εἰς τὸ Ἰδρυμα, πλὴν τῆς ἀμαξίτης ὁδοῦ, πόλεως—Πόρτου, τῆς κατασκευασθείσης δι' εἰδικοῦ νόμου εἰσηγήσει τοῦ τότε Βουλευτοῦ Τήνου τὸ 1816 δαπάναις τοῦ Δημοσίου Ταμείου.

ΛΙΜΕΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

Ἡ Τήνος μὲ ὅλας τὰς καλλονὰς καὶ τὰ πλεονεκτήματα μὲ τὰ ὁποῖα ἐπιοικισεν αὐτὴν ἡ φύσις, ἔσχεν ἐν μέγα μειονέκτημα νὰ εἴνε ἀλίμενος καὶ παντὶ ἀνέμῳ ἀναπεπταμένη. Καὶ ἔσχε μὲν ἡ θέσις ἐν ἡ κεῖται ἡ πόλις Τήνου κολπίσκον τινα ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀμφιθεατρικῶς ἐξαπλοῦται αὕτη, ἀλλ' οὗτος ἦτο τόσο ἀνοικτός, ὥστε τὰ ἐν αὐτῇ προσορμιζόμενα πλοῖα οὐδεμίαν νὰ ἔχωσιν ἀσφάλειαν, καὶ ἰδίᾳ ὅταν πνέῃ ὁ νότος σφοδρός, διότι τὰ κύματα αὐτοῦ ἀπ' ἀνοικτοῦ πελάγους ἐρχόμενα, νὰ εἴνε τόσο μεγάλα καὶ ὀρμητικά, ὥστε νὰ ἐσκοπῶσι μετὰ μεγάλης λύσης ἐπὶ τῶν βραχῶδων ἀκτῶν, νὰ γεννῶσι δὲ μεγάλην δίνην ἐν τῷ κολπίσκῳ καὶ νὰ περιλούσῃ τὴν ἀγορὰν τῆς πόλεως εἰσχωροῦντα βαθέως εἰς αὐτήν.

Τὸ ἀλίμενον τῆς πόλεως φαίνεται ὅτι ἀπησχόλει καὶ αὐτοὺς τοὺς κατὰ τὴν ἀρχαιότητα κατοίκους τῆς πόλεως, προβάοντας εἰς τὴν κατασκευὴν λιμενικῶν τινῶν ἔργων πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν πλοίων των, ἔχνη δὲ τοιούτων εὐρέθησαν κατὰ τὴν κατασκευὴν τῆς προκυμαίας Ἀφεντούλης, ὡς καὶ τῶν κρηπιδωμάτων κατὰ τὴν αὐτὴν θέσιν τοῦ δυτικοῦ μέρους τῆς πόλεως, ἥτοι εἰς τὴν συνοικίαν τοῦ καθολικοῦ μοναστηρίου «Ἁγίου Ἀντωνίου» δηλαδὴ λείψανα ἀρχαίου κυματοθραύστου, διήκοντος ἀπὸ τῆς οἰκίας Νάζου καὶ προεκτεινομένου μέχρι τοῦ σημερινοῦ λιμένος καὶ ἔξωθεν τοῦ καταστήματος Λεκοῦ,

ἀπολήγοντος εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς ἀπεδείχθη κατὰ τὴν γενομένην διὰ βορβοροφάγου ἐκβάθυνσιν τοῦ λιμένος.

Ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἡ τοπικὴ δημογεροντία πρὸς ἐμφύχῳσιν τοῦ ἐν τῇ νήσῳ τότε διενεργουμένου μεγάλου ἐμπορίου, διὰ τὴν ἐξασφάλισιν κυρίως ἐκ τῶν νοτίων ἀνέμων, τῶν ἐνταῦθα προσορμιζομένων πλοίων, προσέβη εἰς κατασκευὴν λιμένος εἰς θέσιν «Σταυρός» κειμένην κατὰ τὴν δυτικὴν ἄκρην τῆς πόλεως, καὶ εἰς ἀπόστασιν τετάρτου τῆς ὥρας ἀπ' αὐτῆς, εἰς ἣν ὑπάρχει γραφικὸς κόλπος

Η ΦΙΛΟΣΤΟΡΓΙΑ

Ἔργον τοῦ Γιαννοῦλη Χαλεπὰ ὑποτρόφου τοῦ Ἰδρύματος.

ἐνθα ναῖσκος ἐπ' ὀνόματι τοῦ «Τιμίου Σταυροῦ» ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα «λιμὴν τοῦ Σταυροῦ». Εἰς τὸν λιμένα τοῦτον μεταβαίνει τις δι' ὁραίας παραλιακῆς ὁδοῦ ἱκανῶς ὁμαλῆς καὶ ὁπωσδήποτε ἐπιμελεμένης.

Ἐκεῖ ἀνηγγέρθησαν καὶ κτίρια τινὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ λιμένος, καὶ τοὺς ἐκεῖ προσορμιζομένους μὲ τὰ πλοῖα των ναυτικούς. Τῶν κτιρίων τούτων μόνον λείψανα τινὰ σώζονται σήμερον, ὅτε ὁ λιμὴν ἐκείνος περιήλθεν εἰς ἀχρησίαν, καὶ μόνον ὁ ναῖσκος τοῦ «Τιμίου Σταυροῦ» μετὰ τινῶν παραπλεύρων δωματίων ἱσταται ἀκέραιος ὡς ἰδιοκτησία τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τῶν Ταξιαρχῶν, ὅστις καὶ ἐπιμελεῖται τούτου.

Διὰ τοῦ λιμένος λοιπὸν τοῦ Σταυροῦ, ἐξυπηρετεῖτο ὁποσοδήποτε κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ πόλις. Ἀλλ' ὁ λιμὴν οὗτος ἀποτελούμενος ἐκ κυματοθραύστου προασπίζοντος τὸν κολπίσκον ἀπὸ τὰ ἐκ νότου κύματα καὶ συγκείμενος ἐκ προμώλου ἢ τοῖχου ὑψηλοῦ κατὰ τὴν τότε φαίνεται ἐπικρατοῦσαν ἐπὶ τῶν λιμενικῶν ἔργων τέχνην, διὰ νὰ προασπίζωσι τὸν λιμενίσκον ἐκ τῶν πελωρίων κυμάτων, ὁ λιμὴν λέγομεν οὗτος μὴ ἐπισκευασθεὶς ἀπὸ τῆς κατασκευῆς του, ἐκινδύνευε νὰ καταστραφῇ, καὶ ἐπεβάλλετο ἡ ἐπισκευὴ αὐτοῦ. Τὴν ἀνάγκην ὅμως τῆς ἐπισκευῆς ἐπέβαλλεν ἔτι μᾶλλον ἡ Εὐρύεις τῆς πανσέπτου Εἰκόνας, καὶ ἡ ἀνέγερσις τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, ὅτε πλέον ἤρξατο ἀθρόα ἡ προσέλευσις προσκυνητῶν δι' ἱστιοφόρων ἐκ τε τοῦ ἑσωτερικοῦ καὶ ἑξωτερικοῦ, καὶ ἐπεβάλλετο ἡ ἐξασφάλισις τούτων διὰ παντὸς τρόπον.

Ἀλλ' οἱ πρὸς ἐπισκευὴν τούτου πόροι δὲν ἐπῆρχουν· διὰ τοῦτο κατὰ τὸ 1836 οἱ Δήμοι Τήνου, ἀνιχνέθησαν περὶ τῆς ἀνάγκης ταύτης εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἐξαιτούμενοι καὶ ἐπικαλούμενοι τὴν συνδρομὴν τοῦ Ἰδρυμάτος διὰ τε τὴν ἐπισκευὴν τοῦ λιμένος, ὡς καὶ τῆς πλησίον τοῦ Τελωνείου τῆς πόλεως Σκάλας, ἐννοοῦντες τὴν πρὸ τοῦ Τελωνείου ἀποβάθραν. Ὅντως δὲ ἡ Κυβέρνησις λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν αἴτησιν ταύτην τῶν Δήμων, καὶ θεωρήσασα αὐτὴν δικαίαν καὶ λογικὴν, ὡς ἐξυπηρετικὴν τῶν συμφερόντων τοῦ Ἰδρυμάτος προέβη εἰς τὴν ἐκδοσιν τοῦ ἀπὸ 1/13 Δεκεμβρίου Β. Διατάγματος οὗτινος ἀπόσπασμα ἐκοινοποίησεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυμάτος ὁ Διοικητὴς Τήνου διὰ τοῦ ἀπὸ 8 Ἰανουαρίου 1837 ὑπ' ἀριθ. 44 ἐγγράφου του ἔχοντος οὕτω :

925

(Ἀπόσπασμα).

ΟΘΩΝ κτλ. κτλ.

8) Διὰ νὰ ἀρχίσῃ ἀμέσως ἡ προκειμένη ἐργασία καὶ προοδεύσῃ ταχέως, ὁ Ναὸς τῆς Εὐαγγελιστρίας θέλει προκαταβῆλαι ὡς δάνειον εἰς τοὺς ἄνω εἰρημένους τέσσαρας Δήμους (Τήνον, Τριποτάμον, Σωσθενεῖον καὶ Περαίας) ἀνὰ 5 χιλιάδας δραχμὰς κατ' ἔτος καὶ διὰ πέντε μόνον ἔτη ἄνευ τόκου.

9) Διὰ τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ δανείου τούτου θέλουν χρησιμεύσει τὰ ἐκ τῶν ἀνωτέρω φόρων εἰσοδήματα, χορηγούμενα ἀναλόγως εἰς τὸ τέλος ἐκάστου ἔτους εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας διὰ λογαριασμὸν τῆς προκαταβληθείσης παρ' αὐτοῦ ποσότητος.

Ἀθῆναι. 1/13 Δεκεμβρίου 1836.

Ο Θ Ω Ν

Δυνάμει τοῦ Διατάγματος τούτου τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα κατέβαλε τὰς 25,000 δραχμὰς πρὸς ἐπισκευὴν τοῦ Λιμένος Σταυροῦ, ὑπεβλήθη δὲ διὰ τοῦ ἰδίου Διατάγματος καὶ δημοτικὸς φόρος πρὸς ἀπόσβεσιν τοῦ δανείου τούτου, ὑποχρεωθέντων τῶν Δήμων τὰ ἐκ τοῦ φόρου τούτου ἔσοδα νὰ ἀποδίδωσιν εἰς τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα, ἀπέναντι τοῦ ρηθέντος χρέους των, πλὴν ἀλλ' ὅμως ἐλάχιστον ποσὸν ἀπεδόθη.

Διὰ τῆς ἐπισκευῆς ταύτης ὁ ἐν λόγῳ λιμὴν τελείως ἐξησφαλίσθη, ἐπεσκευάσθη δ' ἐπίσης καὶ ἡ πρὸ τοῦ Τελωνείου τῆς πόλεως ἀποβάθρα, ἣν ἀνωτέρω ἀναφέρομεν καλουμένην Σκάλαν.

Πρέπει ν' ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα ὅτι πρὸ παντὸς ὁ Λιμὴν τοῦ Σταυροῦ ἐχρησιμοποιεῖτο ἐν καιρῷ Νότου, ὅταν δ' ἔπνεε βορρᾶς, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ πλοῖα προσωρίζοντο εἰς τὸν πρὸ τῆς πόλεως κολπίσκον ἐνθα ὑπῆρχε καὶ ἡ ἀποβάθρα διὰ τὴν ἀποβίβασιν.

Μετά τινα χρόνον ἐθεωρήθη ἀναγκαία καὶ ἡ προέκτασις τῆς ἐν τῇ πόλει προκυμαίας, ἥτοι τῆς ἀνωτέρω ἀναφερομένης Σκάλας, διὰ τὴν ἀνεωτέραν ἀποβίβασιν τῶν προσκυνητῶν, τὸ δὲ Ἱερὸν Ἰδρυμα καὶ πάλιν συνεισέφερε ὑπὲρ ταύτης ἐπεκταθείσης κατ' ὀλίγα μέτρα.

Κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1867 ἐγένετο νέα προέκτασις τῆς προκυμαίας ταύτης, ἥτις εἶνε ὁ παλαιὸς βραχίον τοῦ σημερινοῦ λιμένος διὰ συνεισφορᾶς τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Τηνίων, οἵτινες τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Γεωργίου Ἰω. Δημοπούλου καὶ Ἀριστείδου Γ. Σιώτου κατέβαλον ὑπὲρ ταύτης λίρας Ὀθωμανικὰς 500 καὶ ἐγένετο προέκτασις ταύτης κατὰ 25 μέτρα τῇ ἐπιστάσει τῶν Γιαννούλη Ματθαίου, Ν. Καγκάδη καὶ Ἀριστ. Σιώτου.

Κατὰ τὸ 1876 ἐγένετο ἐπίσης νέα προέκτασις τῆς ἐν λόγῳ προβλήτος τοῦ λιμένος διὰ γενναίας εἰσφορᾶς τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυμάτος, ἀγορασθείσης καὶ μεγάλης φορτηγίδος μετὰ βαρούλκου διὰ τοὺς ὀγκολίθους, συντηρουμένης ἐπὶ πολλὰ ἔτη δαπάναις τοῦ Ἰδρυμάτος. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου ἐπειδὴ ἐνεφανίζετο εἰς τὸ μέσον καὶ πάλιν ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπισκευῆς τοῦ λιμένος Σταυροῦ, ἐτέθη ἐπὶ τάπητος πλέον τὸ ζήτημα τῆς κατασκευῆς λιμένος ἐν τῇ πόλει, ἐκκληρουόντος καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς ναυτιλίας τοῦ τόπου, καὶ ἐξασφαλίζοντος καὶ τὴν ἀνετον καὶ ἀσφαλὴ ἀποβίβασιν τῶν προσκυνητῶν, τῇ συνδρομῇ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυμάτος. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐγένετο μακρὰ καὶ ἐπίμονος συζήτησις εἰς τὸν τότε ἐγχώριον τύπον εἰς τὴν ὁποίαν αἱ γνώμαι ἐδιχάσθησαν, τῶν μὲν φρονούντων ὅτι πρέπει νὰ ἐπισκευασθῇ ὁ λιμὴν τοῦ Σταυροῦ, καὶ τῶν δὲ ὅτι πρέπει νὰ κατασκευασθῇ λιμὴν ἐν τῇ πόλει. Ἐπὶ τέλους ὑπερίσχυεν ἡ γνώμη τῶν ὑπὲρ τοῦ νέου λιμένος, καὶ ἀπεκρυσταλλώθη εἰς ἀπόφασιν κατὰ τὸ 1886 ὅτι τῇ εἰσηγήσει τοῦ τότε Βουλευτοῦ Τήνου ἀειμνήστου Γ. Δρόσου, ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὁ ἐν τῇ ὑπη-

ρεοία αὐτῆς Γάλλος μηχανικὸς Γκοτλάν ὅστις καὶ κατήρτισε τὸ σχέδιον τοῦ λιμένος τούτου. Μετὰ τὸν καταρτισμὸν τὸ σχέδιον παρεπέμφθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς ἐπιτροπὴν ἐξ εἰδημόνων ἐπὶ τούτῳ συσταθεῖσαν, ἥτις καὶ τὸ ἐνέκρινε καὶ τὸ παρέπεμψε εἰς τὴν Λιμενικὴν ἐπιτροπὴν Τήνου. Αὕτη δὲ διὰ τοῦ ἀπὸ 6 Αὐγούστου 1886 ἐγγράφου τῆς, πέμψασα αὐτὸ μετὰ τῶν σχετικῶν προϋπολογισμῶν δαπάνης πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Ἰδρύματος, παρεκάλεσεν αὐτὴν νὰ δηλώσῃ κατὰ πόσον τὸ Ταμεῖον τοῦ Ἰδρύματος δύναται νὰ συνδράμῃ πρὸς περαίωσιν τοῦ ἔργου τούτου.

Ἡ ἐπιτροπὴ συνελθούσα ὅπως συσκαρβῇ ἐπὶ τούτου, τὴν 6 Ὀκτωβρίου τοῦ 1886 καὶ ἀποφασίσῃ ἐπ' αὐτοῦ, διεφώνησε οὐχὶ διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἔργου, ἀλλὰ διὰ τὸν τρόπον τῆς συνδρομῆς τοῦ Ἰδρύματος, κατὰ τὰ ἐπίσημα τῆς συνεδριάσεως ταύτης πρακτικὰ ἔχοντα οὕτω:

«Σήμερον τὴν 6 τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1886 γενομένης ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος συζητήσεως ἐπὶ τοῦ ἀνευ ἀριθμοῦ ἐγγράφου ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8 Αὐγούστου ἐ. ἔ. τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Λιμένος Τήνου, δι' οὗ κοινοποιῦσα ἡμῖν αὕτη τὸ πρακτικὸν τῆς ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν ἐσωτερικῶν συστάσεως ἐπιτροπῆς ἐξ εἰδημόνων πρὸς ἐξέτασιν τοῦ καταρτισθέντος ὑπὸ τοῦ μηχανικοῦ Γκοτλάν σχεδίου τοῦ λιμένος τῆς πόλεως Τήνου, καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς διευθύνσεως τῶν Δημοσίων ἔργων, παρακαλεῖ ἡμᾶς νὰ δηλώσωμεν κατὰ πόσον δύναται τὸ Ταμεῖον τοῦ ὑπὸ τὴν ἡμετέραν ἐφορείαν Ἱεροῦ Ἰδρύματος νὰ συνδράμῃ χρηματικῶς πρὸς βαθμιαίαν περαίωσιν τοῦ ἔργου τοῦ λιμένος τούτου.

Ἀποφαινόμεθα ὥς ἑξῆς:

«Ἐχόντες οἱ ὑποφαινόμενοι ἐπίτροποι ἀκράδαντον τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ λιμὴν οὗτος θέλει εἶσθαι ἀναγκαιότατος καὶ ὠφελιμώτατος οὐ μόνον εἰς τὴν πρὸδον καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν τοῦ Ἰδρύματος, διότι ἐξασφαλιζομένης διὰ τῆς κατασκευῆς αὐτοῦ τῆς ἀκινδύνου καὶ ἀνέτου ἀποβιβάσεως καὶ συγκοινωνίας τῶν προσερχομένων καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἐκ τε τῆς δούλης καὶ ἐλευθέρως Ἑλλάδος προσκυνητῶν, θὰ παγιωθῶσιν αἱ πανηγύρεις τοῦ Ναοῦ καὶ θὰ πολλαπλασιασθῶσιν αἱ ἐτήσιαι εἰσπράξεις αὐτοῦ, γνωμοδοτοῦμεν ὅπως τὸ Ταμεῖον τοῦ ὑπὸ τὴν ἡμετέραν Ἐφορείαν Ναοῦ, παρέξῃ πᾶσαν ἠθικὴν καὶ ὕλικὴν συνδρομὴν ὑπὲρ τοῦ εὐεργετικοῦ καὶ κοινωφελεστάτου τούτου ἔργου, προτείνομεν δὲ πρὸς τοῦτο τὰ ἑξῆς:

α'. Νὰ χορηγηθῇ ὑπὲρ τῆς κατασκευῆς τοῦ λιμένος τούτου, τὸ ἀποθεματικὸν κεφάλαιον, τὸ ἀντιπροσωπευόμενον ὑπὸ Ἑθνικῶν ὁμολογιῶν καὶ καταθέσεων ἐν ταῖς Τραπεζαῖς ὅπερ ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 128,000 κρατουμένου ἐξ αὐτῶν δραχ. 28,000 δι' ἀπροβλέπτους τοῦ Ναοῦ ἀνάγκας.

β'.) Νὰ ἐκποιηθῇ ἡ ἐν Τήνῳ φθαρτὴ καὶ ἐπιζήμιος κτηματικὴ περιουσία, ἐκτὸς τῶν δύο κήπων καὶ τῶν πέριξ τοῦ Ναοῦ ἀγρῶν, ἡ ἀξία τῶν ὁποίων ὑπολογίζεται ὑπὸ εἰδικῶν πραγματογνομόνων εἰς δραχ. 50,000.

γ'.) Νὰ διατεθῇ ὑπὲρ τοῦ λιμένος τούτου, τὸ δυνάμει τοῦ περιεπαρτοῦ Ὀδοποιῆς νόμου, ὑπάρχον κεφάλαιον, τὸ ἀναβαῖνον εἰς 105 χιλιάδας δραχμὰς Νέας, ὅπερ ποσὸν δύναται τὸ ταχύτερον καὶ εὐκολώτερον νὰ δανεισθῇ ἀτόκως τὸ Ταμεῖον τοῦ Λιμένος, ἐκ τοῦ Ταμεῖου τῆς Ὀδοποιῆς δι' ὑποσχετικῆς διαταγῆς, μέχρις οὗ μεταρρυθμισθῇ ἐπὶ τὸ λυσιτελέστερον ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὁ περὶ τῆς ἐν Τήνῳ Ὀδοποιῆς εἰδικὸς Νόμος, καί:

δ'.) Ἐὰν ἀποφασισθῇ νὰ ἐνεργηθῇ τὸ ἔργον ὁλόκληρον διὰ μιᾶς μόνης ἐργολαβίας, ὁπότε δὲν ἀρκοῦν τὰ εἰρημένα κεφάλαια, νὰ συμμοιολογηθῇ καὶ συμπληρωτικὸν δάνειον 350,000 δραχμῶν ὑπὸ ὑποθήκῃ τῆς ἐν Σύρῳ καὶ ἀλλαχοῦ κτηματικῆς περιουσίας τοῦ Ναοῦ (ἐξ ἧς ἔχει εἰσόδημα ἐτήσιον καὶ σταθερὸν 10 χιλιάδων δραχμῶν) καὶ τοῦ λιμενικοῦ φόρου.

Τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα τοῦ λιμενικοῦ φόρου καὶ 30,000 ἐκ τῶν ἐτησίων εἰσπράξεων τοῦ Ναοῦ ἐν αἷς θὰ συμπεριλαμβάνωνται ἀκολούθως καὶ αἱ κατ' ἔτος ὑπὲρ τῆς ὁδοποιῆς κατατιθέμεναι (13,400) νὰ διατίθενται διὰ τόκον καὶ χρεωλύσιον πρὸς βαθμιαίαν ἐξόφλησιν τοῦ δανείου τούτου.

Συνταχθὲν τὸ παρὸν πρακτικὸν καταχωρεῖται εἰς τὸ ἐν τῷ Γραφείῳ τηρούμενον βιβλίον τῶν πράξεων, ὅπως ἀποσταλῇ ἐν ἀντίγραφον αὐτοῦ εἰς ἀπάντησιν ἐπὶ τοῦ ἐγγράφου τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ ἔτερον πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ὁποίου διατελεῖ τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα, ἵνα ἐπιτρέψῃ τοῦτο εἰς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ ἐγκρίνῃ νὰ ποιήσῃ αὕτη ἀπὸ τοῦδε χρῆσιν τῶν ἀνωτέρω μέτρων, ὅπως μὴ ἀναβάλῃτε δυστυχῶς ἐς αἰὶ ἡ κατασκευὴ ἔργου ὅπερ θέλει εἶσθαι τόσον εὐεργετικὸν καὶ χρήσιμον διὰ τὴν ἠθικὴν καὶ ὕλικὴν ἀνάπτυξιν καὶ προαγωγὴν τοῦ τε Ναοῦ καὶ τοῦ τόπου καὶ ὅπερ δυνατόν νὰ θεωρηθῇ οὐχὶ ἐπαρχιακόν, ἀλλ' ἐθνικόν καὶ πανελλήνιον ἔργον.

Τὰ πλειοψηφούντα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς

Λάμπρος Ἰωάν. Πήγος

Νικόλ. Ἀγρακόλλας

Ἰωάννης Δούβαρης

Ὁ Γραμματεὺς

Ζωρζάκης Νικολάου

Πρακτικὸν Μειοψηφείας.

Ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ζητήματος ἡ μειοψηφία τῆς Ἐπιτροπῆς προ-

τείνει νὰ τροποποιηθῇ τὸ ἄρθρον α'. τῆς πλειοψηφίας διατυπωθὲν ὡς ἑξῆς :

α'.) Νὰ διατεθῇ ὑπὲρ τῆς κατασκευῆς τοῦ λιμένος Τήνου τὸ δυνάμει τοῦ περὶ ἐπαρχιακῆς ὁδοποιίας νόμου ὑπάρχον κεφάλαιον ἐκ δραχ. 105,000 ἀλλὰ διὰ νόμου τῇ προτάσει καὶ συνεργείᾳ τοῦ προκαλέσαντος τὸν ἀνωτέρω νόμον κ. Γρηγορ. Μαυρομαρᾶ, ἀφοῦ ἡ Κυβέρνησις ἀνέλαβε πρὸ καιροῦ ἐπισήμως τὴν κατασκευὴν τῶν Ἐπαρχιακῶν ὁδῶν τῆς Ἐπαρχίας ταύτης, δαπάνη τοῦ Δημοσίου, ὅπερ καὶ διὰ τοῦ σημερινοῦ φύλλου τῆς Ἠχοῦς τῆς Τήνου βεβαίωτο ὅτι διὰ Β. Διατάγματος μέλλει νὰ κατασκευασθῇ κατὰ προτίμησιν ἢ ἀπὸ Πανόρμου μέχρι τῆς πόλεως Τήνου, ἐθνικὴ ὁδός, διαιρεθεῖσα εἰς τρία τμήματα κλπ. οὐχὶ ὅμως καὶ νὰ δανεισθῇ τὸ Ταμεῖον τοῦ Λιμένος Τήνου τὸ ἀνωτέρω ποσὸν τῶν δραχ. 105 χιλιάδων ἐκ τοῦ Ταμεῖου τῆς ὁδοποιίας, ἀλλὰ νὰ προηγηθῇ ἡ ἐκδοσις νόμου, καταργοῦντος τὸν πρῶτον νόμον περὶ ὁδοποιίας ἐπὶ τῷ ὄρφ νὰ χρησιμεύσῃ τὸ ὑπάρχον ποσὸν διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ λιμένος.

β'.) Συντασσόμεθα τῇ πλειοψηφίᾳ νὰ ἐκποιηθῶσι διὰ τὸν προκείμενον σκοπὸν τὰ ἐνταῦθα φθαρτὰ κτήματα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, ὡς μὴ προσοδοφόρα, ἀλλὰ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν περὶ ἐκποιήσεως φθαρτῶν κτημάτων κειμένων νόμους τοῦ Κράτους. Ἀποτασσόμεθα ὅμως τῇ γνώμῃ τῆς ὅτι θὰ εἰσπραχθῇ ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν προσὸν δρ. 50 χιλιάδων ὑπερ ἡμεῖς ὑπολογίζομεν εἰς δρ. 20,000 κατ' ἀνώτατον ὅρον.

γ'.) Ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ συγκατατιθέμεθα καὶ φέρομεν ὅλως ἐναντίαν ψῆφον νὰ χορηγηθῇ τὸ ἀποθεματικὸν κεφάλαιον τοῦ Ἱεροῦ Καθιδρύματος, τὸ ἀντιπροσωπευόμενον ὑπὸ Ἐθνικῶν ὁμολογιῶν καὶ ἐντόκων καταθέσεων ἐν ταῖς Τραπεζίαις, καὶ στηρίζομεν τὴν ἄρνησίν μας ταύτην εἰς τὸν λόγον ὅτι ἀφοῦ ἡ κατασκευὴ τοῦ λιμένος ἐνεργηθήσεται τμηματικῶς κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπὶ τῶν Δημοσίων Ἔργων Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς ἐνταῦθα Λιμενικῆς, οὐδεμία παρίσταται ἀνάγκη νὰ ἐκποιηθῶσι τὰ χρεώγραφα καὶ τὰ ὁμόλογα τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος καὶ γυμνωθῇ τῆς περιουσίας του καὶ ἀφοῦ ἀποδεχόμεθα μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ περὶ ἐπαρχιακῆς ὁδοποιίας νόμου, νὰ συνεισφέρῃ τὸ Ταμεῖον τοῦ Ἱεροῦ Καθιδρύματος κατ' ἔτος τὸ ποσὸν ἐκ δραχ. 30,000 ἥτοι 25,600 δραχ. ἐτησίως πλέον τοῦ ἐκ δραχ. 13,400 τῆς ὁδοποιίας. Ἐὰν δὲ λάβῃ ἀνάγκην τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον νὰ συνομολογήσῃ δάνειον, θὰ ἔχῃ τοὺς λιμενικοὺς φόρους τοὺς ἐτησίους καὶ τὰς 30,000 δραχ. τοῦ Ἰδρύματος, ἵνα πληρώσῃ τοὺς τε τόκους καὶ τὰ χρεώλυτρα, οὐχὶ ὅμως καὶ τὸ εὐαγὲς ἱδρυμα νὰ ἀπεχθῇ τῆς περιουσίας του καὶ νὰ συνομολογῇ δάνεια ἐπ' ὀνόματί του καὶ εἰς βάρος του, ὅπερ ἀπάρδει εἰς τὸν προορισμὸν του.

Αὕτη εἶνε ἡ ἡμετέρα γνώμη, ἥτις καταχωρηθήσεται εἰς τὰ βιβλία τῶν πράξεων καὶ ἀποτελέσει μέρος τῶν πρακτικῶν τῆς πλειοψηφίας καὶ ὑποβληθήσεται τῇ Λιμενικῇ Ἐπιτροπῇ Τήνου, μετὰ τῶν σχετικῶν ἐγγράφων.

Ἐν Τήνῳ τῇ 6 Ὀκτωβρίου 1886.

Νικόλαος Καγκάδης
Δημήτριος Βασιλικός

Κατὰ πόσον αἱ γνώμαι αὗται τῆς μειοψηφίας ἦσαν ὀρθαί, νομίζομεν ὅτι δὲν δυνάμεθα ὧδε νὰ ἐξετάσωμεν, ἀπλῶς τὴν ἱστορίαν γράφοντες καὶ χάριν αὐτῆς καὶ μόνης παραθέσαντες ἀκέραια τὰ ἀναφερόμενα πρακτικά. Ὅπως δὲ ποτε τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἐὰν ὑπερίσχυεν ἡ γνώμη τῆς μειοψηφίας καὶ τὸ ἔργον ἐγένετο τμηματικῶς, ἢ ἐὰν ὅλα τὰ παρὰ τοῦ Ἰδρύματος δοθέντα ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ κεφάλαια παρεχωροῦντο τῷ Λιμενικῷ Ταμεῖῳ ὡς δάνειον ἐπ' ἐλαχίστῳ τόκῳ καὶ χρεωλυσίῳ, πληρωθησομένῳ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν λιμενικῶν ἔργων, καὶ ταῦτα θὰ ἐπραγματοποιούντο καὶ τὸ ἱερὸν ἱδρυμα θὰ εἶχε βεβαίαν πρόσσodon ἐκ τῶν χαρισθέντων ἥδη κεφαλαίων του. Ἡ γνώμη ὅπως δὲ ποτε τῆς πλειοψηφίας ὑπερίσχυσε καὶ ὑπὲρ ταύτης συνετάχθη καὶ ὁ Βουλευτὴς τότε Τήνου Γεώργιος Δρόσος τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ ὁποίου κατὰ τὸ 1887 ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὁ ΑΦΖ' νόμος, ὅστις δημοσιεύει εἰς τὸ ἐπ' ἀριθ. 141 φύλλον τῆς Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως τῆς 6 Ἰουνίου 1887 ἐγένετο νόμος τοῦ Κράτους, δι' οὗ οὐ ρυθμιζομένου τοῦ περὶ Ὀδοποιίας νόμου, οὐχὶ μόνον τὰ ὑπὲρ ταύτης δυνάμει τοῦ νόμου τούτου ἀποταμιευθέντα κεφάλαια διετεθήσαν ὑπὲρ τοῦ Λιμένος Τήνου, ἀλλὰ καὶ ἐτησίᾳ ὑπὲρ τούτου ἐπιχορήγησις τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος ὁρίσθη ἐκ δραχ. 30,000 μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῶν λιμενικῶν ἔργων, μεθ' ὃ περιοριζόμεναι κατὰ τὸ ἡμῖς θέλουν διατίθεσθαι πάλιν ὑπὲρ τῆς ἐπαρχιακῆς ὁδοποιίας.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐπετράπη καὶ ἡ ἐκποίησης ὅλων τῶν ἐν Τήνῳ καὶ Σύρῳ κτημάτων τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος, καὶ τὸ ἐκ τούτων προῖδον διετεθῇ ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ. Ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ διετεθήσαν πρὸς τούτοις καὶ τὰ εἰς ὁμολογίας καὶ αἱ παρὰ τῆς Τραπεζῆς καταθέσεις, καὶ ἀποθεματικά τοῦ Ἰδρύματος κεφάλαια. Οὕτω δὲ συγκεντρωθέντος ἱκανοῦ ποσοῦ, πρὸς ἑναρξιν τοῦ ἔργου κατὰ τὸ 1888 ἐξετέθη τοῦτο ἐν Ἀθήναις εἰς μειοδοσίαν, καὶ κατεκρινώθη εἰς τὸν ἐργολάβον Ἰωάννην Βλυσίδην ὅστις κατὰ τὴν περὶ τούτου συγγραφὴν ὑπεχρεώθη νὰ κατασκευάσῃ ἀπὸ τοῦ Πασσακωτηρίου λιμενοβραχίονα ἐξ ὀγκολίδων ἐκτάσεως 308 μέτρων ἀντὶ δραχμῶν 553,000.

Αἱ ἐργασίαι ἤρξαντο τὴν πρώτῃν Ἀπριλίου 1888 καὶ ἀπεπερα-

τώθησαν τὸ 1892 ὅτε ἐγένετο ἡ παράδοσις τοῦ ἐκ 308 μέτρων λιμενοβραχίου. Κατὰ τὸ 1895 ὁμοῦ θεωρηθείσης ἀναγκαιοτάτης τῆς προεκτάσεως τοῦ λιμενοβραχίου τούτου κατὰ 100 ἀκόμη μέτρα, καὶ τῆς κατασκευῆς κρηπιδωμάτων καὶ ἐκβαθύνσεως τοῦ λιμένος, ἀμφότερα τὰ ἔργα ἐξετέθησαν εἰς δημοπρασίαν κατὰ τὸ 1896. Καὶ ἡ μὲν προέκτασις κατακυρωθεῖσα εἰς τὸν ἐργολάβον Ἰωάννην Βλυσίδην ἐπεραιώθη κατὰ τὸ 1898, ἡ δὲ ἐκβάθυνσις τοῦ λιμένος καὶ ἡ κατασκευὴ τῶν κρηπιδωμάτων κατακυρωθεῖσα εἰς τὸν ἐργολάβον Γουναράκη καὶ παρ' αὐτοῦ μεταβιβασθεῖσα εἰς τὸν Ἰωάννην Κουμέλην ἐπερατώθη τὸ 1902.

Ἐννοεῖται ὅτι μέχρι τοῦ πέρατος ὅλων τῶν λιμενικῶν ἔργων τὰ ὁποῖα ἡ ἀνάγκη ἤθελε προβάλλῃ τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα θέλει καταβάλλει καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ καταβάλλῃ κατ' ἔτος τὸ ποσὸν τὸ ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ νόμου ὠρισμένον ἐκ δραχμ. 30,000.

Οὕτω δὲ τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον Τήνου, τόσον καλῶς προικισθὲν καὶ διὰ τοιούτων πόρων στηριζόμενον, εἰς οὗς δέον νὰ προστεθῇ καὶ ὁ εἰσπραττόμενος λιμενικὸς φόρος, ἡδυνήθη νὰ φέρῃ εἰς πέρας ἔργον κολοσσιαῖον ἐν βραχυτάτῳ σχετικῶς χρόνῳ, καὶ δάνειον παρ' αὐτοῦ γενόμενον ἐκ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς δραχμῶν 450,000 νὰ ἐξοφλήσῃ τοκοχρεωλυτικῶς καὶ πρόσθετα ἔργα νὰ ἐκτελέσῃ ἥτοι τὰ κρηπιδώματα τὰ διήκοντα ἀπὸ τῆς προβλήτος τοῦ λιμένος δυτικῶς καθ' ὅλην τὴν παραλίαν καὶ μέχρι τοῦ καθολικοῦ Μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου ἐν τῇ συνοικίᾳ «Παραγγελιά» κατὰ τὸ 1907.

Ἡ Τήνος οὕτως χάρις εἰς τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα κατώρθωσε νὰ ἀποκτήσῃ λιμένα ἀσφαλῆ διὰ τε τοὺς ναυτιλλομένους, ἀλλὰ πρὸ παντὸς διὰ τοὺς προσκυνητὰς αὐτοῦ, διὰ τὴν ἄνετον ἀποβίβασιν τῶν ὁποίων κατεσκευάσθησαν, μακრაὶ πολυτελεῖς γύρω τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ λιμένος προκυμαῖαι, καὶ μεγάλαι καὶ πολλὰ ἀποβάθραι δι' ὧν ἀποβιβάζεται ἀνέτως τὸ πλῆθος τῶν προσκυνητῶν.

Ὁ δὲ λιμὴν τοῦ «Σταυροῦ» ἐγκαταλειφθεὶς τελείως κατηρρεῖ-πώθη κατασταθεὶς ἄχρηστος, καὶ μόνον ἐρείπια τινὰ σώζονται μαρτυροῦντα τὴν προτέραν χρῆσιν του.

Ἐπὶ τῆς πρὸ τοῦ ναύσκου τοῦ λιμένος τούτου αὐλῆς ὑπάρχει πλάξ μαρμαρίνη μεταφερθεῖσα ἐκ τῆς παραπλεύρου πηγῆς ἐξ ἧς ὑδρεύοντο οἱ ναυτιλλόμενοι φέρουσα τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν:

1825

ΟΣΟΙ ΕΚ ΤΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΠΗΓΗΣ
ΤΟΥ ΥΔΑΤΟΣ ΓΕΥΘΗΤΑΙ
ΤΟΥΣ ΕΞΟΔΕΥΣΑΝΤΑΣ Δ'
ΑΥΤΗΝ ΝΑ ΤΟΥΣ ΕΣΥΝΧΟΡΗΤΕ
ΔΙ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΙΩ. ΣΥΓΑΛΑ

ΠΑΝΗΓΥΡΕΙΣ

Δύο τελοῦνται κατ' ἔτος πανηγύρεις ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας. Ἡ πρώτη ἡ καὶ κυρίως πανήγυρις τοῦ Ναοῦ, τιμωμένη ἐπ' ὀνόματι τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, λόγῳ τῆς ἐν αὐτῷ Θαυματουργοῦ Εἰκόνης τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τελεῖται κατὰ τὴν 25 Μαρτίου ἡμέραν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, ἡ δὲ ἑτέρα τὴν 15 Αὐγούστου, ἑορτὴν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Ἡ πρώτη τῆς 25 Μαρτίου πανήγυρις ἤρξατο ἀπὸ τὸ πρῶτον τῆς Εὐρέσεως τῆς Ἁγίας Εἰκόνης ἔτος καὶ πρὶν ἀκόμη τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ἀνω Ναοῦ καὶ τοῦ Ἱδρυματος ἐν γενεῇ.

Τὴν πρώτην πανήγυριν τῆς 25 Μαρτίου ἐώρτασαν ἐν πάσῃ μεγαλοπρεπείᾳ οἱ Τήνιοι μετὰ τῶν παρεπιδημούντων ἐνταῦθα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην προσφύγων ξένων, οἵτινες καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀπελθόντες εἰς τὰς πατρίδας των, μεγάλως συνετέλεσαν πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν πανηγύρεων, γενόμενοι οἱ διαπρύσιοι κήρυκες τῶν θαυμάτων τῶν κατὰ τὴν Εὐρεσίαν τῆς Θαυματουργοῦ Εἰκόνης γεγονότων, καὶ τῶν μετ' αὐτὴν θαυμάτων κατὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ παγκάλου Ναοῦ.

Οἱ προσκυνηταὶ ἔκτοτε προσήρχοντο ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τῆς Ἀνατολῆς, τῆς Μικρασίας, τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, τῶν Νήσων τοῦ Ἀρχιπελάγους, καὶ τῆς Ἑλλάδος ἐν γενεῇ, δι' ἱστοφόρων μικρῶν τε καὶ μεγάλων.

Ἐνεκεν δὲ τῶν ἀτελῶν τούτων μέσων τῆς συγκοινωνίας, αἱ πανηγύρεις κατ' ἀρχὰς δὲν ἦσαν πολυάριθμοι, ὁ ἀριθμὸς τῶν προσκυνητῶν μολὶς ἀνήρχετο εἰς 3 ἕως 4 χιλιάδες.

Κατὰ τὸ 1836 ὁρισθέντων ἐντὸς τοῦ Κράτους καὶ ἐμπορικῶν πανηγύρεων, διὰ τοῦ ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου Β. Διατάγματος, ὠρίσθη καὶ ἐν Τήνῳ τοιαύτη ἐμπορικὴ πανήγυρις τὴν 15 Αὐγούστου ἐκάστου ἔτους διαρκοῦσα ἐπὶ ὀκτῶ ἡμέρας. Ἐκτοτε ἤρχισεν ἡ ἔλευσις ἐν Τήνῳ πολλῶν ἐμπόρων ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, πρὸς ἀγορὰν κυρίως ἢ ἀνταλλαγὴν διαφόρων ἐμπορευμάτων καὶ ἰδίως ζώων. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐμπορικῆς ταύτης πανηγύρεως, προσήρχοντο καὶ πολλοὶ ὅπως προσκυνήσωσι τὴν Ἁγίαν Εἰκόνα, μὴ δυνάμενοι νὰ ἔλθωσι τὸν Μάρτιον κατὰ τὴν πανήγυριν. Οὕτως ἐξελίχθη καὶ καθιερώθη καὶ ἡ δευτέρα τῆς 15 Αὐγούστου πανήγυρις καθ' ἣν ὁμοῦ οἱ προσκυνηταὶ δὲν ἦσαν τόσον πολυάριθμοι ὅσον ἡ τῆς κυρίως πανηγύρεως τοῦ Μαρτίου, διότι κατὰ ταύτην, συνέρρεον κατὰ μέσον ὅρον εἴκοσι χιλιάδες προσκυνητῶν, ἐκ τε τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ, κατὰ δὲ τὴν τοῦ Αὐγούστου μολὶς εἰς τὸ ἥμισυ ἀνήρχετο ἡ συρροὴ τῶν προσκυνητῶν καὶ τούτων ἐκ τῆς ἑλευθέρας Ἑλλάδος ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον.

Δέον νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα ὅτι ἐσχάτως λόγῳ τῶν πολεμικῶν περιστάσεων, αἱ ἐκ Μικρασίας προελεύσεις προσκυνητῶν ἔπαυσαν, ἀπὸ σειρᾶς ἤδη ἐτῶν κατασταθεῖσαι λίαν ἀραιαί. Ἄς εὐχηθῶμεν ὅπως ἡ Ἐθνικὴ ἀποκατάστασις καὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἐκείνων πληθυσμῶν δώσῃ τὸ σύνθημα πανηγυρικῆς καθόδου καὶ τῶν ἐκεῖθεν προσκυνητῶν, οἵτινες ἐν τῷ Ναῶ τούτῳ τῆς Εὐαγγελιστρίας εἰς χρόνους χαλεπούς, πολλάκις ἦνσαν τὰ δάκρυά των μετὰ τῶν ἐλευθέρων ἀδελφῶν, καὶ πολλάκις ἤκουσαν τὰ θεία περὶ ἐλευθερίας διδάγματα τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας, καὶ ἐνταῦθα ἐν τῷ Πανσέπτῳ Ναῶ τῆς Θείας Εἰκόνης τῆς πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν εὐαγγελισαμένης τὴν Ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν, πανηγυρίζομεν «Τὰ Ἑλευθέρια» τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς ἀπὸ τοῦ μακραίωνος τῆς δουλείας ζυγοῦ καὶ τὴν τελείαν Ἐθνικὴν τοῦ γένους ἡμῶν ἀποκατάστασιν.

Ἡ πρώτη δι' ἀτμοπλοίου μεταφορὰ προσκυνητῶν ἐγένετο κατὰ τὴν πανήγυριν τῆς 25 Μαρτίου 1838 μεταφερθέντων τούτων δωρεὰν ἐκ Πειραιῶς διὰ πολεμικοῦ πλοίου ἴσως, καθ' ὅσον ἰδιωτικὰ ἀτμόπλοια δὲν ὑπῆρχον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καὶ καθ' ὅσον ἡ Ἐπιτροπὴ δι' ἐγγράφου τῆς πρὸς τὴν Διοίκησιν ἐζήτησε τὴν ἀποστολὴν τοιοῦτου, καὶ κατὰ τὴν πανήγυριν τοῦ 1839.

Ἀπὸ τῆς συστάσεως ὅμως τῆς Ἑλληνικῆς Ἀτμοπλοικῆς Ἐταιρείας ἐν Σύρῳ ἦτοι ἀπὸ τοῦ 1854 ἐκ τῶν Συμβούλων τῆς ὁποίας ὑπῆρξε ὁ αἰδίδιμος Ἡλίας Κεχαγιᾶς, καὶ πρᾶκτωρ αὐτῆς ἐνταῦθα ὁ αἰδίδιμος Κάρολος Νάζος, γυναικάδελφος τοῦ πρώτου, τὰ αἰσθητάματα τοῦ ὁποίου ἦσαν τοῖς πᾶσι γνωστὰ καὶ κύριον μέλημα τοῦ ὁποίου πάντοτε ὑπῆρξεν ἡ εὐημερία τῆς μικρᾶς τοῦ Πατρίδος, καὶ ἡ ἀνύψωσις καὶ ἡ ἐνίσχυσις τοῦ Ἰδρύματος, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς λέγομεν ταύτης, οὐχὶ μόνον τακτικὴ συγκοινωνία ἀπεκατεστάθη μετὰ τὴν Τήνον, Σύρου καὶ Πειραιῶς ἀπαξ καὶ πολλάκις καὶ δις τῆς ἐβδομάδος, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς δύο πανηγύρεις ἔκτακτοι πλόες ἐκ τε τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ ὑπ' αὐτῶν ἐκανονίσθησαν, καὶ οἱ κεκανονισμένοι ναῦλοι κατὰ τὸ ἥμισυ χάριν τῶν προσκυνητῶν ἡλαττοῦντο. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης αἱ πανηγύρεις ἐουστηματοποιήθησαν καὶ ἐμεγαλύνθησαν, διὸ ὅπως εἰς τοὺς πρώτους ἰδρυτὰς τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος, οὕτω καὶ εἰς αὐτοὺς αἰωνία ὀφείλεται ἐκ μέρους τοῦ τόπου εὐγνωμοσύνη.

Ἐνταῦθα ὀφείλομεν νὰ σημειώσωμεν ὅτι κατὰ τὸ 1856 τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ Τηνίου Ριχάρδου Οὐίλκινσονος ὑποπροξένου τῆς Ἀγγλίας ἐν Σύρῳ, ὁ διοικῶν τὸν ἐν τῇ Ἀνατολῇ Ἀγγλικὸν στόλον Ἀντιναύαρχος Conte Bonet de Villaumes διέταξε τὸ ἐν Πειραιεὶ σταθμῶν πλοῖον «Narval» νὰ παραλάβῃ δωρεὰν προσκυνητὰς ἐκ Πειραιῶς διὰ τὴν πανήγυριν τῆς 25 Μαρτίου καὶ τοὺς μεταφέρει ἐκεῖ. Τούτου δὲ γενομένου ἡ Ἐπιτροπὴ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 89 τῆς 28 Μαρ-

τίου 1856 ἐγγράφου τῆς ὑπαρίστησε τὸν ὑποπρόξενον, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 104 τῆς 2 Ἀπριλίου 1856, ἐξέφρασε πρὸς τὸν ἀντιναύαρχον Κόμητα τὴν μεγάλην εὐγνωμοσύνην τῆς, τόσον, ὥς γράφει διὰ τὴν αὐθόρμητον καὶ γενναίαν βοήθειαν τὴν ὁποίαν εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ δώσῃ εἰς τοὺς προσκυνητὰς, ἐπιτρέψας τὴν δωρεὰν διὰ τοῦ πολεμικοῦ ἀτμοπλοίου μεταφορὰν ἐκ Πειραιῶς ἐνταῦθα καὶ τὰν ἀπαλιν, ὅσον καὶ διὰ τοὺς πρὸς αὐτοὺς περιποιήσεις τοῦ Πλοιάρχου καὶ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τοῦ πληρώματος κατὰ τὸν πλοῦν.

«Δὲν δυνάμεθα Κύριε Κόμη, ἐπιπροσθέτουσι νὰ μὴ ὁμολογήσωμεν ὅτι αἱ ὠφέλειαι τὰς ὁποίας τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα, ἀπῆλυσεν ἐκ τῆς περιστάσεως ταύτης, καὶ ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς νήσου, ὀφείλονται εἰς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα».

Πολλάκις, ἐπίσης, ἐπὶ τῆς ἐποχῆς μάλιστα καθ' ἣν Διοικητὴς τῆς Κρήτης ἦτο ὁ Μουσταφᾶ Πασσᾶς, Τουρκικὸν πολεμικὸν πλοῖον μετέφερεν ἐκ Κρήτης προσκυνητὰς κατὰ τὴν πανήγυριν.

Τὸ μέτρον τῶν ἐκτάκτων κατὰ τὰς πανηγύρεις πλόων καθιερωθὲν παρὰ τῆς ἐν Σύρῳ Ἀτμοπλοικῆς Ἐταιρείας καὶ τῆς ὑποτιμήσεως τῶν ναύλων, ἐξακολουθεῖ μέχρι σήμερον, καὶ ἀπὸ τεσσάρων εἴτε καὶ πέντε ἡμερῶν πρὸ τῆς Πανηγύρεως, ὅλαι αἱ Ἑλλ. Ἀτμοπλοικαὶ Ἐταιρεῖαι, ὥς καὶ ξέναι κανονίζουσι τοιοῦτους. Κατὰ τὴν ἡμέραν δὲ τῆς πανηγύρεως στόλοι δλόκληροι μικρῶν καὶ μεγάλων ἀτμοπλοίων λιμενίζονται εἰς τὸν λιμένα Τήνου, ὧν διακρίνονται τὰ τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ τῆς Ἑλλάδος τὰ ὁποῖα κατ' ἔτος πρὸς τιμὴν τῆς πανηγύρεως ἀποστέλλει ἡ Κυβέρνησις. Τὰ ἀτμόπλοια ταῦτα πάντα σηματοστόλιστα, ὥς καὶ ἅπειρα ἱστιοφόρα ἐλλιμενισμένα παρὰ τὰς προκυμαίας παρέχουσι μαγευτικὸν τὸ θέαμα καὶ προσδίδουσιν εἰς τὰς πανηγύρεις ἐξαιρετικὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ λαμπρότητα.

Οἱ προσκυνηταὶ προσέρχονται ἐκ πάντων τῶν μερῶν τῆς ἐλευθέρως, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς δούλης Ἑλλάδος καὶ ἰδίᾳ ἐκ Σμύρνης καὶ ἐν γένει τῆς Μικρασίας πολλοί, καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὴν πανήγυριν τῆς 25 Μαρτίου, ὅτε καὶ ἔκτακτοι πλόες ἐτελοῦντο ἐκ Σμύρνης ὑπὸ τῶν ἐκεῖ Ἀτμοπλοικῶν Ἐταιριῶν, ὥς καὶ ἐκ τῶν ἐν Σύρῳ καὶ Πειραιεὶ τοιούτων. Μέχρι δὲ τοῦ 1897 αἱ ἐκ Μικρασίας προελεύσεις διὰ Σμύρνης ἦσαν τόσον πολλαί, ὥστε νὰ ἀνέρχονται οἱ ἐκεῖθεν προσκυνηταὶ εἰς 10 χιλιάδες πολλάκις.

Κατανοηθείσης ὅμως τῆς Ἐθνικῆς χροιάς τῶν πανηγύρεων ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως, πρῶτον μὲν ἤρξατο αὕτη νὰ παρεμβάλῃ μυρία κωλύματα διὰ τῆς δημιουργίας διαφόρων διατυπώσεων εἰς τὰς ἐκεῖθεν προελεύσεις τῶν προσκυνητῶν, δεύτερον ἀπηγόρευσε τὴν ἔλευσιν τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐχόντων τὴν Ὀθωμανικὴν ὑπηκοότητα, ἀπαιτοῦσα ἐγγυήσεις καὶ τέλη χρηματικὰ διὰ τὴν ἐκεῖθεν ἀναχώρησιν

αὐτῶν, καὶ τέλος ἀπηγόρευσε τελείως ταύτην εἰς τοὺς ἔχοντας τὴν Ὀθωμανικὴν ὑπηκοότητα προσκυνητάς.

Αἱ πανηγύρεις αὗται καὶ ἰδίᾳ ἡ τῆς 25 Μαρτίου πλὴν τῆς θρησκευτικῆς αὐτῶν δράσεως ἐνεῖχον καὶ Ἑθνικὸν τὸν σκοπὸν καὶ Ἑθνικὴν τὴν ἀποστολήν, πρὸς ἐπίρρωσιν τοῦ Ἑθνικοῦ φρονήματος τῶν ἐκ τῆς δούλης Ἑλλάδος προσκυνητῶν. Ὁ διορισμὸς τῶν πρώτων δύο ἱεροκηρύκων τῶν ἐν συνεννοήσει τῆς Κυβερνήσεως μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἰδρύματος, ὡς εἶδομεν ἀλλαχοῦ τῶν φερόντων τὸν τίτλον «Ἱεροκήρυκες τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ἰδρύματος», καὶ μισθοδοτουμένων παρ' αὐτοῦ, ὑποχρέων δὲ νὰ διδάσκωσι τὰ πλήθη κατὰ τὰς πανηγύρεις, τοιοῦτον ἔθνικόν εἶχε τὸν σκοπόν. Τίς δὲν ἐνθυμεῖται τὸν ἀοιδίμον Ἱεράρχην Ζακύνθου, τότε δὲ ἱεροκήρυκα τοῦ Ἰδρύματος, Διονύσιον Λάταν, ὁμιλοῦντα ἀπὸ τῶν προπυλαίων τοῦ Ναοῦ, ἐνώπιον χιλιάδων ἐκ τῆς δούλης Ἑλλάδος προσκυνητῶν, ἐξαίροντα τὴν μεγάλην ἡμέραν τῆς 25 Μαρτίου ἀπὸ Ἑθνικῆς ἀπόψεως; Ἄλλ' ἀντὶ νὰ ἀφηγοῦμεθα ἡμεῖς τί πρὸς αὐτοὺς ἐδίδασκε, προτιμώτερον θεωροῦμεν νὰ δημοσιεύσωμεν ἐνταῦθα περικοπὰς λόγου τοῦ ἐκφωνηθέντος ἐνώπιον τῶν προσκυνητῶν κατὰ τὴν 25 Μαρτίου καὶ δημοσιευθέντος εἰς τὰ «Ἀπαντα» τοῦ διακεκριμένου ρήτορος καὶ Ἱεράρχου.

Ἴδου τί ἐδίδασκε :

«Καὶ πάλιν, ἀδελφοί μου, τὰ φρούρια τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος πυροβολοῦσι, καὶ πάλιν οἱ κώδωνες τῶν Ἐκκλησιῶν ἀδιαλείπτως ἤχουσι καὶ ἀναγγέλλουσιν εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων τὴν ἡμέραν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τὴν χαριτωμένην καὶ φασφόρον ταύτην ἡμέραν. Ἱερεῖς καὶ κοσμικοὶ τρέχουσιν ἅπαντες εἰς τοὺς ναοὺς, καὶ ψάλλουσιν ἐπανελλημένως τὸν χαριέστατον ἐκεῖνον ὕμνον.

Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον καὶ τοῦ ἀπ' αἰῶνος μυστηρίου ἡ φανέρωσις· ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, υἱὸς τῆς Παρθένου γίνεται καὶ Γαβριὴλ τὴν χάριν εὐαγγελίζεται

Ἄλλ' ὁ Εὐαγγελισμὸς, ἀδελφοί μου, φέρει ταυτοχρόνως ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸ μέγα ἐκεῖνο ἄγγελμα, ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων, οἱ ὅποιοι ἦσαν ὑπὸ τὴν σπάθην καὶ ὑπὸ τὴν δουλείαν ἐπὶ τετρακόσια ἔτη, οἱ γενναῖοι καὶ τρομεροὶ ἐκεῖνοι ἄνθρωποι, χωρὶς νὰ ἔχωσιν οὐδαμῶθεν οὐδεμίαν βοήθειαν, χωρὶς νὰ ἔχωσιν οὔτε στρατεύματα γεγυμνασμένα, οὔτε χρήματα πολλὰ εἰς μέρος τι κεκρυμένα, οὔτε μεγάλους πολιτικούς ἄνδρας ἐν Εὐρώπῃ, ἐξ ἐναντίας δὲ καίτοι περιεστοιχίζοντο ὑπὸ πολλῶν καὶ μεγάλων ἐχθρῶν, καίτοι κατέτρεχον αὐτοὺς διὰ τὰ συμφέροντά των πάντες οἱ Βασιλεῖς, ἐν τούτοις οἱ γενναῖοι πατέρες ἡμῶν, οἱ ἀτρόμητοι ἐκεῖνοι ἄνθρωποι, ἐξηγέρθησαν μετὰ μεγάλου θάρρους καὶ πεποιθήσεως ὅτι θὰ νική-

σωσι καὶ ἔλαβον διὰ μὲν τῆς μιᾶς χειρὸς τὰ σκουριασμένα ὅπλα αὐτῶν, διὰ δὲ τῆς ἐτέρας τὸν Σταυρὸν τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ ἐπολέμησαν γενναίως ἐναντίον ἰσχυρῶν ἐχθρῶν καὶ ἐπὶ τέλους ἐνίκησαν.

Ἄλλ' ἡμεῖς ἀδελφοί καὶ δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι Ἕλληνες ἀναγινώσκοντες τὴν ἱστορίαν τῶν πατέρων ἡμῶν, τὰ κατορθώματα τῶν μεγάλων καὶ ἀνδρείων πολεμιστῶν, ἀναγινώσκοντες, λέγω, τὰ θαυμαστά κατορθώματα τῶν πατέρων ἡμῶν, τὰ ὅποια ἐστηρίχθησαν ἐπὶ τῆς εὐσεβείας, ἐπὶ τῆς πίστεως, ἐπὶ τῆς θρησκείας, πρέπει, ὡς ἄξια τέκνα ἐκείνων, νὰ ἐναντιωθῶμεν εἰς πάντα ἐχθρόν, νὰ μένωμεν πιστοὶ εἰς τὰ σχέδια, εἰς τὰς ἰδέας, καὶ εἰς τὰς εὐσεβεῖς καὶ πατριωτικὰς παραγγελίας ἐκείνων.

Ἄς προσέλθωμεν λοιπὸν ἀδελφοί μου, ἃς κλίνωμεν τὰ γόνατα, κατὰ ταύτην τὴν στιγμήν καὶ ἃς προσκυνήσωμεν τὴν Θαυματουργικὴν Εἰκόνα τῆς Παναγίας Θεοτόκου τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ εἰτα ἃς δώσωμεν τὸν μεταξὺ ἡμῶν ἀδελφικὸν ἀσπασμόν, σφίγγαντες μετ' αἰσθήματος τὰς χεῖρας ὡς χριστιανοὶ καὶ ὡς Ἕλληνες, καὶ ἃς ἀναχωρήσωμεν ἀπὸ τοῦ ἁγίου τοῦτο προσκύνημα ἕκαστος εἰς τὴν πατρίδα καὶ τὴν κατοικίαν αὐτοῦ. Οἱ μὲν ἐλεύθεροι Ἕλληνες ἀφ' ἑνὸς μὲν στρέφοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν δούλην Ἑλλάδα, οἱ δὲ δοῦλοι ἀφ' ἑτέρου ἀεινίζοντες μετὰ καρδίας πλήρους ἀγάπης πρὸς τὴν ἐλευθερίαν Ἑλλάδα.

Ἀπέλθετε λοιπὸν ἀδελφοί μου, καὶ ἀπερχόμενοι λάβετε μετ' ὑμῶν ἐκ τοῦ ἁγίου τούτου ναοῦ καὶ τὴν εὐλογίαν· λάβετε τὴν χάριν τῆς Θαυματουργικῆς Εἰκόνης τῆς Εὐαγγελιστρίας, καὶ μεταδώσατε αὐτὴν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἀδελφοὺς οἵτινες ἠμποδίσθησαν νὰ ἔλθωσιν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ τῆς ἱερᾶς συναντήσεως, καὶ μέινετε πιστοὶ πάντοτε εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, εἰς τὴν Θρησκείαν καὶ εἰς τὰς παραδόσεις καὶ εἰς τοὺς ὅρκους τῶν Πατέρων ἡμῶν

(7 «Ἀπαντα», Διονυσίου Λάτα, Β'. Τόμος).

Τίς, πλὴν τοῦ ἀοιδίμου τούτου Ἱεράρχου, δὲν ἐνθυμεῖται τοὺς ἀπὸ τῶν πλατειῶν τῆς Τήνου Ἑθνικοὺς λόγους διαφόρων ἐθνικῶν ρητόρων καὶ ποιητῶν ἐνώπιον χιλιάδων προσκυνητῶν ἐκ τοῦ δούλου Ἑλληνισμοῦ, δακρυρροούντων ἐπὶ τῇ ἀφηγήσει τῶν προγονικῶν κατορθωμάτων. Τίς λησμονεῖ τὰ Ἑθνικὰ συλλαλητήρια τοῦ πρὸ τριακονταετίας «Συλλόγον τῶν Φιλοπροόδων», καθ' ᾧ ὁμίλουν περὶ τῆς Ἑθνικῆς Παλιγγενεσίας διάφοροι ρήτορες ἐντόπιοί τε καὶ ξένοι ἐπὶ τούτῳ μετακαλούμενοι. Ποῖος δὲν ἐνθυμεῖται τοὺς Ἑθνικοὺς λόγους κατὰ τὴν Μαρτιανὴν πανήγυριν τοῦ Μιλτιάδου Δεκαρίστου Τηνίου, Εἰσαγγελέως τῶν ἐν Πάτραις Ἐφετῶν, τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάννου Γεωργαντοπούλου Τηνίου, καθηγητοῦ ἐν Ἀθήναις, καὶ

τὰ ἐνθουσιώδη ποιήματα τοῦ Κωνσταντίνου Σκόκου, τοὺς λόγους τοῦ Ἀχιλλέως Ρήγον, τοῦ Νικολάου Ἀρμακόλλα ἱατροῦ καὶ τόσων ἄλλων ρητόρων.

Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ κατὰ καιροὺς Ἱεράρχαι Σύρου καὶ Τήνου, ἀπὸ τῶν ἀειμένων Λυκούργου καὶ Μεθοδίου μέχρι τοῦ σημερινοῦ Ἀθανασίου δὲν ἔπαυσαν ποτὲ κατὰ τὰς πανηγύρεις σὺν τῇ θρησκευτικῇ διδασκαλίᾳ παραλλήλως νὰ μεταδίδωσι κατὰ τὴν Ἑθνικὴν τοιαύτην, διὰ τῆς ἀφηγήσεως τῶν ἡρωϊκῶν πράξεων τῶν ἀνδρῶν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821. Αὐτὸς ἰδίᾳ ὁ νῦν ἐπίσκοπος Σύρου καὶ Τήνου Ἀθανάσιος, κατανοήσας καλῶς τὸν Ἑθνικὸν σκοπὸν τῶν πανηγύρεων, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐπαύσατο κατὰ τὰς πανηγύρεις ὁμιλῶν νὰ ἔχῃ θέμα πάντοτε Ἑθνικόν, καὶ εἴτε ἐπ' Ἐκκλησίας εἴτε ἐν τῇ πλατεῖᾳ κατὰ τὴν τέλει τῆς ἐκεῖ ψαλλομένης δεήσεως νὰ διδάσκῃ τὰ πλήθη τῶν ἐκ τῆς δούλης Ἑλλάδος προσκυνητῶν τὴν ἐμμονὴν εἰς τὰ πάτρια, καὶ τὴν ἐγκατέρρησιν εἰς τὰ δεινὰ τὰ ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ ἀπορρέοντα. Ἵνα δώσωμεν ἰδέαν τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἱεράρχου τούτου, καταχωροῦμεν ἐνταῦθα περικοπὴν τινὰ τῆς ἐν Τήνῳ ἐκδομένης τότε ἡμερηίδος ἢ «Πρόοδος» ἀφηγουμένης τὰ τοῦ λόγου τὸν ὅποιον ὁ Ἱεράρχης οὗτος ἐξεφώνησεν κατὰ τὴν Μαρτιανὴν πανήγυριν τοῦ 1912 ἐνώπιον χιλιάδων λαοῦ ἐκ τῆς δούλης Ἑλλάδος. Ἡ «Πρόοδος» περιγράφουσα τὴν πανήγυριν τοῦ ἔτους ἐκείνου, καὶ ἀφηγουμένη τὴν ἐν τῇ πλατεῖᾳ τῆς Τήνου ἐνώπιον χιλιάδων λαοῦ τελεσθεῖσαν κατὰ τὸ σῦνθηδες δέησιν, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ ἐνθουσιώδης λόγος τοῦ Ἱεράρχου Ἀθαν. Λεβεντοπούλου» «Τὰ χειροκροτήματα καὶ αἱ ζητωκραυγαὶ» γράφει τὰ ἑξῆς :

«Ἐπὶ τῆς ἐπὶ τούτῳ ἐκεῖ (δηλαδὴ ἐν τῇ πλατεῖᾳ Τήνου) στηθείσης μυρτοστολίστου καὶ σημαιοστολίστου ἐξέδρας, ἀνέρχονται τότε ὁ Ἱερός Κληρὸς μετὰ τῆς Πανσέλτου Εἰκόνης, ὁ Ἱεράρχης καὶ ἅπας ὁ κόσμος τῶν ἐπισήμων.

Ἀποκατασταθείσης τῆς τάξεως ἄρχεται ψαλλομένη δέησις ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, τῆς Β. Οἰκογενείας καὶ τῶν συνελθόντων ἐν τῇ πανηγύρει. Μετὰ τοῦτο ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος ἐν μέσῳ βαθυτάτης σιγῆς ὅλου ἐκείνου τοῦ μυρμηκίωντος πλήθους καταφανῶς συγκεκινημένου ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν χιλιάδων ἐκείνων τοῦ λαοῦ διὰ φωνῆς στεντορίας ἄρχεται ἐνθουσιώδους πανηγυρικοῦ λόγου διὰ τῶν λέξεων :

«Ἀνάστασις, Λύτρωσις, Ἑλευθερία».

Πλήρης συγκινητικῶν καὶ ρητορικῶν ἐξάρσεων, πλήρης ὠραίων φράσεων καὶ ζωηρῶν εἰκόνων, πλήρης ἐνθουσιασμοῦ ἐνθέρου ὁ λόγος οὗτος, αὐτόχρημα ἀριστοτεχνικός, διηγεῖται τοὺς ἀγῶνας τῆς Πίστεως καὶ τοὺς ἀγῶνας τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς καὶ τὰς θυσίας τῶν ἡρωϊκῶν προγόνων, καὶ τὰ ἀνδραγαθήματα ἐν τε τῇ θαλάσῃ καὶ

τῇ ξηρᾷ τῶν Μαρτύρων τῆς Πατρίδος, τὰς θυσίας καὶ τὰ αἵματα δι' ὧν ἐποτίσθη τὸ δένδρον τῆς Ἑλευθερίας, κατέληξε παραινῶν εἰς τὴν ἐγκατέρρησιν εἰς τοὺς ἀγῶνας τῆς Ἑθνικῆς Ἀποκαταστάσεως, τοὺς ὑποδούλους ἀδελφοὺς δι' ὠραιότητος ἀποστροφῆς, ἐν ᾗ ὑπεννοῦντο τὰ σημερινὰ δεινοπαθήματα τοῦ Γένους, ἐνθουσιάζας τόσον τὰ πλήθη, ὥστε ἐκσπῶσι ταῦτα εἰς φρενιτιώδη καὶ παρατεταμένα χειροκροτήματα ὑπὲρ τοῦ στωμύλου καὶ εὐφραδοῦς Ἱεράρχου καὶ ἀτελευτήτους ζητωκραυγὰς.

Ἡ σκηνὴ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἶνε εἰς ἄκρον συγκινητικὴ, τὸ πλήθος φρενιτιᾷ ζητωκραυγάζον καὶ χειροκροτοῦν, οἱ ψάλται ψάλλουσι τὴν Β. Φῆμην, ἡ Μουσικὴ ἀνακροεῖ τὸν Ἑθνικὸν Ὑμνον ὁ «Ἀβέρωφ» κανονιοβολεῖ καὶ τὰ ἀτμόπλοια ἅπαντα συρίζουν δαιμονιωδῶς, πολλοὶ θεῶνται ἐκσπῶντες εἰς δάκρυα ἐπὶ τῷ θεάματι. Τὸν εὐφραδῆ Ἱεράρχην κατερχόμενον εἰτα τῆς ἐξέδρας, ἀκράτητον καὶ πλήρες ἐνθουσιασμοῦ πολιορκεῖ τὸ πλήθος κατασπαζόμενον τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

Διὰ τοιούτων Ἑθνικῶν λόγων, ἐτόνωνον οὕτως εἰπεῖν τὸ Ἑθνικὸν φρόνημα τῶν ἐκ τῶν δούλων μερῶν τῆς Ἑλλάδος προσερχομένων προσκυνητῶν, διατηρούντων οὕτως ἀμείωτον τὴν πρὸς τὴν Μητέρα Πατρίδα ἀγάπην καὶ ἐγκατερούντων εἰς τὰ δεινὰ τῆς δουλείας. Ὁ συγχρωτισμὸς ἐπίσης μετὰ τῶν ἑλευθέρων τῶν ἐκ τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος προσερχομένων προσκυνητῶν, ἡ συμβίωσις ἐπὶ τινὰς ἡμέρας μετ' αὐτῶν, καὶ πολλάκις ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην, ἡ ἀφήγησις τῶν κατὰ τὴν Μητέρα Πατρίδα, ἐγέννα τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀδελφωσιν καὶ ἀνεξωπύρει τὴν ἰδέαν ὅτι δεσμὸς ἱερός, ὁ δεσμὸς τοῦ κοινοῦ Ἑλληνικοῦ αἵματος τοῦ ρέοντος εἰς τὰς φλέβας δούλων καὶ ἑλευθέρων ἥνου αὐτοὺς ὡς τέκνα μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς Πατρίδος. Ἡ θεὰ ἐπίσης τοῦ στρατοῦ καὶ τῶν πολεμικῶν πλοίων, τὰ ὅποια πάννυσοφως αἱ Κυβερνήσεις ἀπέστελλον κατὰ τὰς πανηγύρεις ὑπῆρξε μέτρον λίαν συντελεστικὸν εἰς τὴν ἐπίρρωσιν τοῦ Ἑθνικοῦ φρονήματος. Τίς δὲν ἐνθυμεῖται τὰς συγκινητικὰς σκηνὰς τὰς λαμβανούσας χώραν μεταξὺ τῶν ἐκ Μικρασίας ὑποδούλων καὶ τῶν Ἑλλήνων στρατιωτῶν, ναυτῶν, καὶ ἀξιωματικῶν; Ποῖος ἐλησμόνησε τὸ ἐπὶ τῶν πολεμικῶν πλοίων προσκύνημα τῶν ὑποδούλων, τὰς ἐπ' αὐτῶν λαμβανούσας χώραν συγκινητικὰς σκηνὰς, τὰ δάκρυα, τὰ φιλήματα τῶν τηλεβόλων, τὸ πέταγμα τοῦ δουλικοῦ φεσίου, τὴν μακρὰν παραμονὴν τῶν ἐντὸς τῶν πλοίων, ὥσπερ νὰ ἦτο δυνατόν νὰ μείνωσιν ἐκεῖ καὶ νὰ θεῶνται διαρκῶς τὰ ὠραία πλοῖα, τὰς ζητωκραυγὰς τῶν κατὰ τὴν ἄφριξιν τῶν εἰς τὴν ἑλευθέραν γῆν, καὶ τὰ δάκρυά τῶν κατὰ τὴν ἀναχώρησίν των;

Ἐκ πάντων τούτων ἀσφαλῶς συνάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι αἱ πανηγύρεις ἔσχον καὶ Ἑθνικὸν τὸν σκοπὸν, ἐπὶ πολὺ συντελέσαι

εἰς τὴν ἀναζωπύρωσιν τοῦ Ἐθνικοῦ φρονήματος τῶν ἐκ τῆς δούλης Ἑλλάδος προσκυνητῶν, δικαίως δὲ ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Τύπου, ὁ περικαλλὴς Ναὸς τῆς Εὐαγγελιστρίας ἀπεκλήθη Ἐθνικὴ κολυμβήθρα ἐν ᾗ οἱ ὑπόδουλοι ἀνεβαπτίζοντο εἰς τὰ νάματα τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος, καὶ ἐδιδάσκοντο εἰς τὴν ἐγκαρτέρησιν τῶν ἐκ τῆς δουλείας δεινῶν, ἡ δὲ Τήνος, νέα Ἱερουσαλὴμ καὶ Ἀμφικτονία ἐν ᾗ οἱ Πανελλήνες συνερχόμενοι συνεσκέπτοντο περὶ τῆς κοινῆς Μητρὸς Πατρίδος, καὶ ἐδίδον ἀλλήλοις ὅρκους πίστεως καὶ ἀγάπης πρὸς αὐτὴν ἐκεῖ ὑπὸ τοὺς ἱεροὺς θόλους τοῦ Παγκάλου Ναοῦ.

Ὡς χαρακτηριστικὸν ἐπίσης τῆς Ἐθνικῆς δράσεως τῶν πανηγύρεων καὶ τῆς κατ' αὐτὰς τελουμένης Ἐθνικῆς ζυμώσεως, καὶ τῆς ἀναρριπίσεως τοῦ Ἐθνικοῦ φρονήματος παρὰ τοῖς δούλοις ἀδελφοῖς καταχωροῦμεν ἐνταῦθα τὴν ἐν τῷ «Χριστιανικῷ κόσμῳ» ἐφημερίδα ἐκδιδομένην ἐν Σύρῳ, γραφεῖσαν περιγραφὴν τῆς κατὰ τὴν Μαρτιανὴν πανηγύριον τοῦ 1912 γενομένης τελετῆς τοῦ Ἀγιασμοῦ τοῦ θωρηκτοῦ «Ἀβέρωφ» τὸ ὅποιον τόσον ἐνδόξως ἔδρασε κατὰ τὸν μετ' ὀλίγον ἐκραγέντα Ἑλληνοτουρκικὸν πόλεμον καὶ τὴν ἱστορικὴν καὶ ἐνδοξὴν ναυμαχίαν τῆς «Ἑλλης». Ὁ «Χριστιανικὸς κόσμος» ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ ἐπὶ τοῦ Ἀβέρωφ ἁγιασμός» ἔγραψε τότε τὰ ἑξῆς :

«Τὸν ἐνθουσιασμόν τοῦ κόσμου προκαλεῖ ὁ ἐπὶ τοῦ «Ἀβέρωφ» τελεσθεὶς ὑπὸ τοῦ ἱεράρχου (Σύρου καὶ Τήνου) ἁγιασμός. Τὴν 3ην μ. μ. ὦραν ἡ θαυματουργὸς Εἰκὼν, συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου καὶ τοῦ κλήρου, τῶν ἱεροψαλτῶν, τῶν Ἱερῶν λαβάρων καὶ πληθὺς κόσμου, ἐν μέσῳ ἀγῆματος ναυτῶν, κατέρχεται τοῦ Ναοῦ, καὶ διὰ τῶν ἀτμακάτων διαπεραιοῦται ἐπὶ τοῦ σημαιοστολίστου καμαρωμένου πολεμικοῦ μας. Ὁ ἐνθουσιασμός τότε τοῦ πληθους κορυφούται. Αἱ προκυμαῖαι στένουσιν ὑπὸ τὸ βάρος χιλιάδων λαοῦ, αἱ λέμβοι ὑπερπλήρεις παρακολουθοῦσι τὴν ἱερὰν πομπήν, μεταβαίνουσιν ἐπὶ τοῦ θωρηκτοῦ, ὅπερ καὶ περικυκλοῦσι φρενητιωδῶς ζητωκραυγάζοντων τῶν ἐπιβαινόντων. Τὰ ἐπὶ τῶν ἀτμοπλοίων πρὸς ἀναχώρησιν πλήθη, ἐπὶ τῇ διελεύσει τῶν ἀτμακάτων τῶν φερουσῶν τὴν Πάνσεπτον Εἰκόνα μετὰ τῆς συνοδείας τῆς, φρενητιωδῶς ζητωκραυγάζουσι, ρίπτοντα τοὺς πῖλους τῶν εἰς τὸν ἀέρα καὶ πυροβολοῦντα διαρκῶς.

Τὸ ἀτμόπλοιο τῆς ἀτμοπλοίας Πανταλέοντος «Βυζάντιον» ἐκπλέον τοῦ λιμένος μὲ δύο χιλιάδας Σμυρναίους προσκυνητάς, κατενθύνεται βραδέως πρὸς τὸ καμαρωμένον θωρηκτόν, τὸ ὅποιον καὶ περιπλέει τρεῖς γύρω, χαιρετίζον διὰ τῶν σημαιῶν του. Ἀδύνατον τότε νὰ περιγραφῇ ἡ φρενήτης τοῦ ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ κόσμου. Οἱ ναῦται τοῦ θωρηκτοῦ ζητωκραυγάζουν τοὺς ἐκ τῆς ἐλευθέρως πατρίδος ἀπερχομένους εἰς τὴν δούλην ἀδελφούς, ἡ μουσικὴ τοῦ «Ἀβέρωφ» παιανίζει πρὸς τιμὴν των, ἐκεῖνοι ἑξάλλοι, ὄρθιοι, ἀσκεπεῖς,

κινοῦσι τὰ μανδύλιά των, ρίπτουσι τοὺς πῖλους των εἰς τὸν ἀέρα, πυροβολοῦσι καὶ ζητωκραυγάζουσι δαιμονιωδῶς. Τὰ ἐπὶ τῆς προκυμαίας πλήθη δακρύουσιν ἐκ τῆς συγκινήσεως εἰς τὴν ὄντως ἑκτακτον ταύτην σκηνήν.

Μετὰ τὸν ὑπὸ τοῦ Ἱεράρχου τελεσθέντα ἁγιασμόν, ἡ Εἰκὼν ἐπιβιβάζεται πάλιν ἐπὶ τῶν ἀτμακάτων, παιανίζούσης τῆς μουσικῆς καὶ κροτούντων τῶν πυροβόλων τοῦ θωρηκτοῦ.

Ταῦτα περὶ τοῦ Ἐθνικοῦ σκοποῦ τῶν πανηγύρεων καὶ ἰδίᾳ ἐκείνης τῆς 25 Μαρτίου.

Ἐπανερχόμενοι δὲ ἤδη εἰς τὴν ἀφήγησιν τῶν κατὰ τὰς πανηγύρεις γεγονότων, σημειοῦμεν ὅτι ἡ ἀποβίβασις καὶ ἡ ἐπιβίβασις τῶν προσκυνητῶν κατ' αὐτάς, ὡς καὶ ἡ διαμονὴ τῶν ἀτμοπλοίων εἶνε ἐξησφαλισμένη κατόπιν τοῦ κατασκευασθέντος λιμένος.

Ἡ πόλις ἀπὸ τῆς παραμονῆς τῶν πανηγύρεων λαμβάνει ὄψιν ἐφορτάσιμον. Ὅλα ἐν γένει τὰ καταστήματα μυρτοστολίζονται καὶ σημαιοστολίζονται, καθὼς καὶ ὅλαι αἱ ἀπὸ τῆς παραλίας μέχρι τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος καὶ τὴν ὁδὸν Εὐαγγελιστρίας οἰκαί. Οἱ προσκυνηταὶ ἐρχόμενοι ἄλλοι μὲν καταλύουσιν δωρεὰν εἰς τὰ δωμάτια τοῦ Ἰδρύματος ἄλλοι ὑπὸ τὰς στοὰς αὐτῶν, καὶ ἄλλοι εἰς Δημοσία καὶ Δημοτικὰ Σχολεῖα, καὶ τούτων πληρουμένων εἰς τὰς διαφόρους οἰκίας τῆς πόλεως ἐνοικιαζομένας. Πρὸς εὐκολίαν δὲ τούτων πρόχειρα παντοπωλεῖα καὶ ἐστιατόρια ἐγείρονται ἐν τοῖς ἑξωθεν τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος τόποις καὶ ἀγροῖς.

Οἱ εὐπορώτεροι τῶν προσκυνητῶν οἱ θέλοντες νὰ ἔχωσιν ἀνεωτέραν τὴν διαμονὴν καταλύουσιν εἴτε εἰς τὰ Ξενοδοχεῖα, ὧν τὰ μὲν τῶν κληρονόμων Ἰω. Κρεμεζάκη καὶ τοῦ Ἀβραάμ Φωσκόλου ὑπὸ τὰς ἐπωνυμίας «Ὁραία Ἑλλάς» καὶ «Ἀθῆναι» κεῖνται παρὰ τὸ Ἰδρυμα, τὰ δὲ τοῦ Χαραλάμπους Ἀλβέρτη ἢ «Αὔρα» καὶ τοῦ Ξενοφῶντος Κανακάρη παρὰ τὴν παραλίαν, εἴτε εἰς ἰδιωτικὰς οἰκίας ἐπ' ἀμοιβῇ τυγχάνοντες πολλῶν περιποιήσεων. Τελευταίως εἰς τὰ ὑπάρχοντα Ξενοδοχεῖα προσετέθησαν καὶ δύο μεγάλα τοιαῦτα τὸ «Τήνιον Πάλλας» καὶ τὸ «Βυριδάκειον» ἐκπληροῦντα τοὺς ὅρους πάσης ἀνέτου διαμονῆς. Κατὰ τὰς πανηγύρεις προσέρχονται πολλάκις καὶ πλείστοι ἀλλόθρησκοι ἐπικαλούμενοι τὴν ἀρωγὴν καὶ προστασίαν τῆς Θαματοουργοῦ Εἰκόνης, οὐκ ὀλίγοι δὲ προσφοραὶ ἀφιερωμάτων Ὁθωμανῶν ὑπάρχουσιν ἐν τῷ Ἰδρύματι.

Χάρις εἰς τὴν πρόνοιαν τῶν Κοινοτικῶν καὶ τῶν Δημοσίων Ἀρχῶν τοῦ τόπου, καὶ τῆς ἐκτάκτου ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀποστελλομένης στρατιωτικῆς δυνάμεως, καὶ τῶν παρ' αὐτῶν λαμβανομένων μέτρων, αἱ πανηγύρεις διεξάγονται μετὰ παραδειγματικῆς τάξεως καὶ ἡσυχίας, καὶ μὲ ὅλον τὸν κατ' αὐτάς ὑπάρχοντα συνωστισμόν, οὐδέποτε ἔλαβε χώραν δυσάρεστον τι.

Πιστήν τῶν πανηγύρεων εἰκόνα δίδει διὰ τοῦ γλαφυροῦ του κα-
λάμου ὁ κ. Γ. Δροσίνης παρευρεθεὶς εἰς τὴν πανήγυριν τῆς 25ης
Μαρτίου 1883 καὶ γράψας περὶ αὐτῆς ὑπὸ τὸν τίτλον «Τρεῖς ἡμέραι
ἐν Τήνῳ» περιγραφὴν δημοσιευθεῖσαν ἐν τῷ 15ῳ τόμῳ τοῦ περιο-
δικοῦ «Ἑστία» τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

«Πρὸ τῶν δύο μεγάλων πυλῶν, δι' ὧν εἰσέρχεται τις εἰς τὸν πε-
ρίβολον τοῦ Ναοῦ, ὑπάρχει προαύλιον διὰ χονδροειδοῦς ψηφιδωτοῦ
καὶ κορήνῃ ἐκ μαρμάρου καὶ κήπος πρὸς τὸ ἀριστερόν. Περὶ δὲ τὸ
προαύλιον τοῦτο κατασκευοῦσιν ἐν πυκνοτάτῃ φάλαγγι παντοειδεῖς
πωληταί, ὧν αἱ πωλύχρωμοι καὶ ποικιλόχρωμοι πραγματεῖται, καὶ
τὰ διάφορα ἐδέσματα καὶ τραγήματα, ἐστεγασμένα ὑπὸ τῶν λευκῶν
καὶ ἐπὶ πασάλων ἀναδεδεμένων σκηνῶν, παριστῶσι γραφικώτατον
θέαμα παρεμφερὲς πρὸς ἀγορὰν στρατοπέδου.

«Ἡ κεντρικὴ θύρα τοῦ περιβόλου, ἀφιέρωμα σιδηρουργοῦ εἰ-
κονίζει ἐπὶ τῶν σιδηρῶν αὐτῆς φύλλων ἀναγεγλυμμένον τὸν Εὐαγ-
γελισμόν. Ὑπὸ τὸν θόλον αὐτῆς τὸ ἐμπόριον περιορίζεται μόνον
εἰς τὴν πώλησιν φυλακτηρίων, σταυρῶν καὶ κομβολογίων, πρὸ πάν-
των δὲ ἁγίων Εἰκόνων, αἵτινες ἀποτελοῦσιν ἀληθῆ πινακοθήκην,
κατέχουσιν μακρὰς σειρὰς τοίχων.

Αἱ εἰκόνες εἶνε ἐκ τῶν μᾶλλον ζητουμένων πραγμάτων, ὅθεν βλέ-
πει τις τοιαύτας ὅλων τῶν ἁγίων ἐκ μεγέθους πελωρίου ἢ καὶ ἐλα-
χιστον.

Ἡ πρόσοψις τοῦ Ναοῦ εἶνε ἐπιβλητικὴ ἐν τῇ ἀπλουστάτῃ λευκό-
τητι αὐτῆς· ἡ δὲ ἀρχιτεκτονικὴ αὐτοῦ εἶνε κοινὴ τις ἀπομίμῃσις
τοῦ παρηγμακότος Βυζαντινοῦ ρυθμοῦ.

Πέντε καμάραι ὑποβαστάζουσιν ἐξώστην, πρὸς ὃν ἀνέρχονται ἐν-
θεν καὶ ἐνθεν δύο πλατεῖαι μαρμάριναι κλίμακες, ἕτεραι ὁκτὼ κα-
μάραι ἐπιστεγάζουσιν τὸν ἐξώστην ἐν μέρει καὶ τὰς εἰσόδους τοῦ
Ναοῦ· ὑπὲρ αὐτὰς ἐπὶ μεγάλα ἐπιμήκη παράθυρα καὶ ἡ στέγη ἀπο-
λήγουσα εἰς πέντε γλώσσας ὧν αἱ τέσσαρες μικραὶ καὶ χαμηλαί, ἡ
δὲ ἐν τῷ κέντρῳ πλατεῖα καὶ πρὸς τὸν οὐρανὸν ὑψομένη φέρει ἐπὶ
τῆς κορυφῆς ἐμπεπηγμένον μέγαν σταυρόν.

Ὁ Ναὸς στηρίζει τὰ νῶτα αὐτοῦ πρὸς τὸ κεντρικὸν βάθος τοῦ
τετραγώνου περιβόλου, συνισταμένου ἐκ δύο ὁρόφων κελίων, παρὰ
δὲ τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν αὐτοῦ ὑψοῦται ὡς γίγας ἀκίνητος φύλαξ
τῆς ἱερᾶς παρακαταθήκης τῶν εὐσεβῶν, τὸ ὑψηλὸν κωδονοστάσιον
φέρειν ἐκτὸς τῶν ἡχηρῶν κωδῶνων καὶ ὠρολόγιον μέγα.

Ἐν τῷ Ναῷ καὶ ἐν τῇ Εὐρέσει, ἥτοι ἐν τοῖς ὑπογείοις αὐτοῦ,
ὅπου εὐρέθη ἡ Θυματουργὸς Εἰκὼν, τοσοῦτος συνωθείται κόσμος,
ὥστε ἀδύνατον νὰ εἰσέλθῃ τις ἄνευ κινδύνου λιποθυμίας. Οἱ προσ-
κυνηταὶ προσέρχονται ἀθρόοι φέροντες μακρὰς ὡς δόρατα λαμπάδας,
ἢ ἀσκούς ἐλαίου ἐπὶ τῆς ράχεως. Τινὲς κρατοῦσι τὰ ἴδια αὐτῶν

βρέφη ἐν τῇ ἀγκάλῃ, ἅτινα φέρουσιν ἀβάπτιστα ἔτι καὶ ἀφιερῶσι
πρὸς τὴν Παναγίαν, ἀποθέτοντες αὐτὰ πρὸ τῆς Εἰκόνος.

Ἐκ δὲ τῶν παρισταμένων πιστῶν, ὅστις προφθάσῃ νὰ ἀρπάσῃ
τὸ παιδίον, γίνεται αὐτοδικαίως ἀνάδοχος αὐτοῦ.

Σημειωτέον ὅτι πολλάκις ἔριδες καὶ διαπληκτισμοὶ ἐπακολου-
θοῦσι μεταξὺ δύο ἢ τριῶν, οἵτινες τείνουσι συγχρόνως τὴν χεῖρα
πρὸς τὸ νήπιον, διότι θεωρεῖται πρᾶγμα θεάρεστον, ἢ ἐκ τῆς κο-
λυμβήθρας ἀναδοχὴ τοιοῦτου παιδός. Ἄλλοτε πάλιν ζυγίζουσι τὰ
τέκνα αὐτῶν ἐν τῇ ἐπὶ τούτῳ πλάστιγγι, προσφέρουσι δὲ τῇ Πανα-
γίᾳ τὸ ἴσον βάρος εἰς κηρὸν ἢ ἔλαιον. Τρεπόμενος πρὸς τὰ δεξιὰ
συναντῶ μικρὸν μαρμάρινον ἀναβρυτήριον, ἀφιέρωμα Ὁθωμανοῦ
τινὸς θεραπευθέντος ἐν Τήνῳ ἐκ βαρείας ἀσθενείας. Ἐκτὸς δὲ τού-
του μανθάνω ὅτι καὶ ἄλλα μικρὰ ἀφιέρωματα, ἐγένοντο πολλάκις
ὑπὸ Τούρκων, οἵτινες ἔχουσι παράδοξόν τινα πίστιν πρὸς τὴν Εὐ-
αγγελίστριαν τῆς Τήνου.

Ἀνελθὼν διὰ πλαγείας στενῆς κλίμακος, περιέρχομαι τὴν μακρὰν
σειρὰν τῶν ἐν τῷ ἄνω ὁρόφῳ κελίων διασκελίζων παντοῦ στρώ-
ματα, ἐνδύματα καὶ στοιχειώδη τινα ἔπιπλα συνεσθρευμένα ἀνα-
μῆς. Ἀπὸ πάσης γωνίας προβάλλουσι κεφαλαὶ ἀνθρώπων καὶ ἐνί-
στε χεῖρες τινὲς μόνον ἀνακινούμεναι, διότι τὸ λοιπὸν σῶμα, δὲν
φαίνεται κεκρυμμένον ὀπισθεν ἄλλων σωμάτων, ἢ κεκαλυμμένον
ὑπὸ σειρὰν κλινοσκεπασμάτων καὶ προσκεφαλαίων.

Πολλὰ τῶν κελίων κατοικοῦνται ὑπὸ προσκυνητῶν οὐχὶ μόνον
κατὰ τὰς ἐποχὰς τῶν δύο πανηγύρεων, ἥτοι τὴν 15 Αὐγούστου καὶ
25 Μαρτίου, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ λοιπὸν διάστημα. Τινὲς προσέρχον-
ται μετὰ μακρὰν ἀσθένειαν ἐπ' ἐλπίδι ταχείας ἀναρρώσεως, ἄλλοι
φέρουσι συγγενεῖς αὐτῶν φρενοβλαβεῖς, γυναῖκες δὲ ἐγκυμονοῦσαι,
οὐχὶ σπανίως ἔχουσι τάξιν νὰ ἔλθωσι ἵνα γεννήσωσιν ὑπὸ τὴν σκέ-
πην τῆς Θεοτόκου. Ἀληθῶς δὲ μόνον ἡ μεγάλη πίστις δύναται νὰ
καταστήσῃ εὐχαρίστους τὰς ταλαιπωρίας τῆς ἐπὶ μῆνας διαμονῆς ἐν
τοῖς μικροῖς τούτοις κελίοις.

Παραδοθεὶς μετ' ἀποφάσεως εἰς τὸ εἰσορροῦν ἀνθρώπινον ρεῦμα
εἰσέρχομαι τέλος ἐν τῷ ναῷ πεπεισμένος ἐντὸς τοῦ πλήθους καὶ μό-
λις ἀναπνέων. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ναοῦ εἶνε ἀπλοῦν, κοσμεῖται ὁμῶς
πλουσίως ὑπὸ τῶν πολυτελῶν σκευῶν, ἅτινα πληροῦσι αὐτό. Πολυ-
έλαιοι ἀργυροῖ, κανδύλαι πάλιν ἀργυραῖ, καὶ ἀπ' αὐτῶν ἀνηρη-
μένα ἀφιέρωματα, πάντοτε ἀργυρᾶ, ἀντανακλῶσιν ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς
τῶν προσκυνητῶν, πολλαπλασίως τὰς φωτεινὰς ἀκτῖνας αἱ περισυλ-
λέγουσιν ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν παραθύρων καὶ τῶν ἀνεωγμένων θυρῶν.
Ἄξια προσοχῆς εἶνε καὶ δύο μεγάλαι Εἰκόνες τῶν Παθῶν τοῦ Χρι-
στοῦ χρυσοκέντητοι, ἀνηρημέναι ἐνθεν καὶ ἐνθεν τῆς κεντρικῆς εἰ-
σόδου, καὶ διὰ τὴν ὑπομονητικὴν λεπτότητα τῆς ἐργασίας, καὶ διὰ

τὴν ἔκφρασιν τῶν προσώπων, ἣτις βεβαίως δυσκολώτατον ἦτο νὰ ἀπεικονισθῇ οὐκ διὰ χρωστικῆς, ἀλλὰ διὰ νήματος καὶ βελόνης.

Ὁ εἰσερχόμενος ἐν ἄλλῃ τινὶ ἡμέρᾳ ἐντὸς τοῦ ναοῦ, θέλει εὖρει ἴσως ἀρκετὰ εὐρὺ τὸ ἐμβαδὸν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ τῆς πανηγύρεως, καθ' ἣν μυριάδες ὅλαι προσκυνητῶν προσέρχονται ἀπὸ τῶν περὶ τὴν τῆς ἑλευθέρας καὶ δούλης Ἑλλάδος ἵνα ἀσπασθοῦν τὴν ἁγίαν Εἰκόνα, ὁ βλέπων τὸν κόπον ὃν καταβάλλουσι πρὸς τοῦτο, συνωθούμενοι ἐπὶ ὥρας πολλάς, ὅπως προσεγγίσωσι καὶ εἰς αὐτὴν τὴν θύραν, δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι ὁ ναὸς ἔπρεπε καὶ ἡδύνατο νὰ εἶνε ἐκ τῶν μεγίστων ναῶν τῆς Ἀνατολῆς. Ἐντὸς χρυσοκεντήτου ὑψηλοῦ προσκυνηταρίου εἶνε κατατεθειμένη ἡ περιφημὸς Εἰκὼν. Τὸ πλαίσιον αὐτῆς εἶνε μόλις σπιθαμιαῖον, τὸ δὲ μῆκος δὲν ὑπερβαίνει τὴν μίαν καὶ ἡμίσειαν σπιθαμὴν. Ἐκ τῆς ἀρχικῆς παλαιᾶς Εἰκόνης διαφαίνονται μόνον αἱ κεφαλαὶ τῆς Παναγίας καὶ τοῦ Ἀγγέλου Γαβριὴλ, πᾶσα ἡ λοιπὴ ἐπιφάνεια καλύπτεται ὑπὸ ἀναγεγλυμμένης πλακὸς ἐξ ἀγνοῦ χρυσοῦ καὶ λίθων πολυτίμων, ἐν οἷς ἐξέει ἐν τῷ μέσῳ δεδεμένος λαμπρὸς σμάραγδος. Πλησίον τῆς Εἰκόνης ὑπάρχει κηροστάσιον, ἐφ' οὗ διακρίνει τις πρὸς στιγμὴν ὑψουμένας τὰς κηροχόους λαμπάδας, αἵτινες εὐθὺς σβέννυνται καὶ ἀντικαθίστανται ὑπ' ἄλλων, διότι τόπος δὲν ὑπάρχει. Ἐντὸς ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν λαμπάδας, ὧν τινες ἔχουσαι πᾶχος βραχίονος, ὑπερέβαινον τὸ ἀνάστημα τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐκτὸς τῶν λαμπάδων πάντες σχεδὸν οἱ ἀσπαζόμενοι προσφέρουσι καὶ χρήματα ἐντὸς τῶν δίσκων, ἐνίοτε μάλιστα καὶ μεγάλα ποσά, δέκα καὶ εἴκοσι λιρῶν, ἢ καὶ πολύτιμα κοσμήματα, ταχθέντα ποτὲ ἐν ἀσθενείᾳ ἢ κινδύνῳ.

Περὶ τὰς στύλας τοῦ προσκυνηταρίου, βλέπει τις ἀνηρτημένα παντοειδῆ ἀφιερώματα, ὀφθαλμοὺς καὶ χεῖρας καὶ πόδας ἢ πλοῖα καὶ οἰκίας ἢ βόας καὶ πρόβατα. Καὶ τὰ ἀφιερώματα δὲ ταῦτα πληθύνονται συνεχῶς ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε συνεχῶς ἀφαιροῦνται ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων, καὶ φυλάσσονται ἀλλαχοῦ ἵνα κενωθῇ τόπος δι' ἕτερα μέλλοντα. Τινὲς περιδένοντες τὰ μανδήλια αὐτῶν ἐπὶ τοῦ προσκυνηταρίου, ἀφήνουσιν ἐκεῖ ἐπὶ ὥρας, εἰτα δὲ ἐπανέρχονται καὶ ἀναλαμβάνουσιν αὐτά, πεποιθότες ὅτι προσεκτίσαντο οὕτω ἀπὸ τῆς ἱερᾶς Εἰκόνης δύναμιν τινα θεραπευτικὴν ἢ προφυλακτικὴν ἀπὸ παντὸς κακοῦ. Ὑπεράνω τῆς Εἰκόνης κρέμαται ἀνηρτημένος ἀπὸ τῆς ὀροφῆς, χρυσοῦς πολυέλαιος μετὰ βυσινοχρῶν κανδυλῶν, ἀφιερωθεὶς ὑπὸ τινος καπνοπώλου Ἀθηναίου. Τεμάχιον βάμβακος, βυθιζόμενον ἐντὸς τοῦ ἐλαίου τῶν κανδυλῶν τούτων, θεωρεῖται ὡς πολύτιμον φυλακτήριον, διὸ κανδυλάτης ἐπὶ κινητῆς κλίμακος ἀνελθὼν παραλαμβάνει ἐκ τῶν ἀνατεινομένων πρὸς αὐτὸν χειρῶν μικρὰς τολύπας βάμβακος, βαπτίζει αὐτάς ἐντὸς τῶν κανδυλῶν καὶ

ἀποδίδει πάλιν εἰς τοὺς εὐσεβῶς ἀναμένοντας τὴν μονότονον δὲ ταύτην ἐργασίαν πράττει ἀπὸ πρωΐας ἤδη καὶ ἄνευ τινὸς διακοπῆς.

Καταφανὴς εἶνε ἐπὶ πολλῶν μορφῶν ἢ ἐκ τῆς ἐνδομύχου πίστεως ἐκδηλουμένη συγκίνησις ἅμα τῇ προσεγγίσει τῆς τιμίας Εἰκόνης. Ὑπάρχουσι βεβαίως μετὰ αὐτῶν μητέρες, αἵτινες ἔταξαν παρὰ τὸ προσκεφάλαιον ἀσθενοῦντος τέκνου, νὰ ἔλθωσι πρὸς τὴν Εὐαγγελίστριαν, ἐὰν τὸ τέκνον αὐτῶν ἰαθῇ. Καὶ ἡ εὐχὴ εἰσηκούσθη καὶ ἔρχονται νῦν αὐταὶ ἐπὶ τῆς ὑλοφράκτου εἰκόνης τῆς Δεσποίνης καταλειβόμεναι τὰ θερμώτατα τῶν δακρύων, τὸ δάκρυ τῆς μητρικῆς εὐγνωμοσύνης. Ὑπάρχουσι πρὸς τοῦτοις γέροντες ἐκκληροῦντες παλαιὰν εὐχὴν ν' ἀσπασθῶσι τὴν ἐν Τήνῳ Εἰκόνα τῆς Θεοτόκου πρὸ τοῦ ν' ἀποθάνωσι καὶ βλέπει μετὰ ζέσεως προσκλινούσας ἐπὶ τοῦ προσκυνηταρίου τὰς ἐρρυτιδωμένας αὐτῶν ὕψεις, ἐν ᾗ πρὸς στιγμὴν συμμίνυνται μετὰ τῶν ἐπ' αὐτοῦ ἀνηρτημένων ἀργυρῶν ἀφιερωμάτων, αἱ ὡς ἐκεῖναι λευκαὶ καὶ στίλβουσαι τρίχες τῆς πρεσβυτικῆς ἡλικίας. Ὑπάρχουσι τέλος ἡλιοκαεῖς μορφαὶ ναυτῶν, οἵτινες ἐπὶ μικροῦ πλοιαρίου παλαίοντες ποτὲ πρὸς τὰ ἄγρια κύματα τοῦ πελάγους ἐν στιγμῇ ἐσχάτης ἀγωνίας ἐτάχθησαν εἰς τὴν Μεγαλόχαρην. Καὶ δὲν ἀπολείπουσι νεανικαὶ τινες ὕψεις περιχαρῶς προσερχόμεναι, ἵνα εὐχαριστήσωσι τὴν Παρθένον, διότι ἐξεπλήρωσε μυχιαίτατόν τινα πόθον αὐτῶν. Ἄξια ὅμως ἰδίας προσοχῆς εἶνε σπάνιά τινα πρόσωπα προβάλλοντα ἐντὸς τοῦ πλήθους. Τὰ πρόσωπα ταῦτα ἀνήκουσιν εἰς ἀνθρώπους ὁπωσοῦν προβεβηκότας τὴν ἡλικίαν, καλύπτονται ὑπὸ πυκνῆς γενειάδος, ἔχουσι τὸ μέτωπον ἡλιοκαμένον ἐκ τῆς μᾶλλον πολυταράχου ζωῆς, ὠχρὰ καὶ πεπιεσμένας τὰς παρειάς, καὶ μόνον ὑπὸ τὰς δασείας ὀφρὺς καὶ βλεφαρίδας αὐτῶν ὑπολαμβάνον, ὡς σπινθὴρ ὑπὸ τέφρᾳ κεκορυμμένης βλέμμα ἱερακοῦ μᾶλλον ἢ ἀνθρώπου. Οἱ ἄνθρωποι αὗτοι εἶνε παλαιοὶ κακοῦργοι, λησταὶ καὶ φονεῖς ἴσως. Πάντως οὗτοι σφντεριμμένοι, ἀποσυντεθειμένοι ὑπὸ τῆς μετανοίας, ἀσθενικοί, εὐθὺς πρὸς τὸν τάφον βαίνοντες ἔρχονται πρὸς τὴν σκέπην τῆς εὐσπλαγχνικῆς Μητρὸς τοῦ Χριστοῦ, ἵνα ἐξομολογηθῶσι τὰς πράξεις τοῦ ἁμαρτωλοῦ αὐτῶν βίου, καὶ ἐκπλύνουσι διὰ τοῦ ἁγιάσματος ἀπὸ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν χειρῶν αὐτῶν τὸν ρυπον τῆς ἀτιμίας καὶ τὸ αἷμα τοῦ ἐγκλήματος.

Ἐξελθὼν τοῦ Ναοῦ μετὰ μικρὰν διαμονὴν ἵνα ἀναπνεύσω ἐν τῷ ὑπαίθρῳ ἀέρα καθαρὸν, ἀποπειρώμαι νὰ εἰσδύσω κατόπιν εἰς τὰ ἱερὰ ὑπόγεια, ἐνθα ἡ εἴσοδος εἶνε ἔτι μᾶλλον δύσκολος διὰ τὴν στενότητα τῶν θυρῶν καὶ τῶν διαδρόμων. Εἶνε ἀπερίγραπτος ἡ ἐντύπωσις ἐκεῖνη, τὸ τί αἰσθάνεται τις ὁπότεν μετὰ τελευταίαν ἁμαρτικὴν ὥθησιν τοῦ ρεύματος εὐρεθῇ ἀπὸ τοῦ τῆς μεσημβρίας φωτὸς εἰς τὸ αἰώνιον σκότος, ὅπερ πυκνὸν κατοικεῖ ὑπὸ τοὺς θολωτοὺς ἐκείνους λαβυρίνθους. Ἐν τῷ βάθει αὐτῷ μᾶλλον βαδίζεις ψηλαφῶν

ἀνθρώπινα σώματα καὶ προσκόπτων ἐπὶ τῶν τοίχων. Οἱ ὀφθαλμοὶ ἐν ἀρχῇ εἰς οὐδὲν χρησιμεύουσι, ἀκούεις δὲ μόνον τὸν συνεχῆ ἦχον ὑποδημάτων συρομένων ὑπὸ τῶν λείων πλακῶν, καὶ ὑποχθονίων τινα ψίθυρον γογγυσμῶν, στεναγμῶν καὶ βραχνῆς βηχός. Καθ' ὅσον ὅμως τὸ βλέμμα ἐξοικειοῦται πρὸς τὸ σκότος, διακρίνει τις σκιὰς ἀνθρώπων κινουμένων ἢ καθημένων, ἢ κατακεκλιμένων κατὰ γῆς, ἀνὰ τὰς πλαγίας καὶ ἀπωτάτας στενωποὺς τῶν θόλων. Πολλοὶ τούτων πτωχοὶ καὶ πάσχοντες τείνουσι τὴν σκελετώδη χεῖρα πρὸς τοὺς διερχομένους ζητοῦντες ἐλεημοσύνην, ἢ καὶ ἔλκουσιν ἔτι ἀσθενῶς τοῦ ἐνδύματος ἵνα προσκαλέσῃ τὴν προσοχὴν αὐτῶν.

Παρακάμπτων δεύτερον καὶ τρίτον διάδρομον φθάνω τέλος εἰς μικρὸν δωμάτιον ἐν ᾧ τὸ ἁγίασμα. Τὸ ἁγίασμα ῥέει δι' ὀρειχαλκίου στρόφιγγος ἀπὸ μαρμαρίνης κρήνης, ἐφ' ἧς ἀναγέγλυται ἡ Εἰκὼν τῆς Θεομήτορος. Ἀγὼν δὲ πεισματώδης συγκροτεῖται περὶ αὐτό, τίς πρῶτος νὰ πῇ, τίς πρῶτος νὰ πληρώσῃ τὸ ἐκ λευκοσιδήρου φυαλίδιον αὐτοῦ. Παραπλευρῶς τοῦ ἁγιάσματος, ὑπάρχει ἐπὶ τῶν ὑπεστρωμένων πλακῶν, εὐρεῖα τις ὀλὴ κυκλοτερῆς, ἐντὸς τῆς ὁποίας βυθίζονται ἀενάως βραχίονες ἀντλοῦντες ὕδωρ ἡγιασμένον, διότι ἐκεῖ ἀκριβῶς εὐρέθῃ κεχωσμένη ἡ Εἰκὼν. Πλησίον τοῦ δωματίου τούτου, ἐν τῷ μικρῷ ἐκκλησιδίῳ τῆς Εὐρέσεως, λαμπάδες καίουσιν πολλαὶ θαμβοῦσαι τοὺς ὀφθαλμοὺς μετὰ τὴν ἐν τῷ σκότει διαμονὴν καὶ καθιστώσαι τὴν ἀτμοσφαῖραν χλιαράν, βράζουσιν σχεδόν.

Διψῶν ἥλιον καὶ ἀέρα ἐξέρχομαι σπεύδων ἀπὸ τῶν ἐγκάτων ἐκείνων τῆς γῆς, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἡ πίστις κρατεῖ ἄλλους κεκλεισμένους ἐπὶ ὥρας ὕλας καὶ φεύγων καὶ αὐτὸν ἔτι τὸν ἐν τῷ περιβόλῳ κόσμον, κατέρχομαι εἰς τοὺς ὀπισθεν τοῦ ναοῦ χλοερούς ἀγρούς, ἵνα ἀνακουφίσω μέχρι τῆς ἐσπέρας τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τοὺς πνεύμονάς μου.

Οἱ κώδωνες τοῦ ναοῦ σημαίνουν περὶ ὥραν 8ην προσκαλοῦντες τοὺς εὐσεβεῖς εἰς τὴν ἀγρυπνίαν, ἥτις θέλει διαρκέσει πέραν τοῦ μεσονυκτίου. Σημαίνουν δὲ βεβαίως χάριν τυπικῆς μεγαλοπρεπειᾶς, διότι καὶ ἄνευ τῆς ἡχηρᾶς προσκλήσεως αὐτῶν, πρὸ πολλῶν ἤδη ὥρων, ὁ ναὸς μέχρι τῶν προθύρων ἐπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἀνωτάτου ἀριθμοῦ τῶν ἀνθρώπων, οὓς εἶνε δυνατόν νὰ περιλάβῃ.

Ἡ πρὸς τὸν Ναὸν ἄγουσα φωτίζεται ἀσθενέστατα ὑπὸ καιομένων τινῶν δάδων. (Σ. Σ. ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν γράφει ὁ κ. Δροσίνης εἶναι πολὺ παλαιά. Ἡδὴ ἡ ὁδὸς εἶνε ἡλεκτροφώτιστος) μάτην δὲ ὑποβοηθοῦσι τὰ λυχνάρια τῶν πωλητῶν καὶ τὰ φωτεινὰ παράθυρα τῶν οἰκίων. Τοῦτο ὅμως τὸ καλὸν ἔχει ἡ σκοτεινὴ ὁδός, ὅτι καθιστᾷ ἐν τῇ ἀντιθέσει, λαμπροτέραν τὴν πρόσοψιν τοῦ Ναοῦ καὶ τὸ κωδωνοστάσιον, ἅτινα εἰσὶ πλουσίως φωταγωγημένα διὰ μικρῶν φανῶν, τεταγμένων ἐν εἵδει γραμμῶν καὶ γωνιῶν πολυσχέμων.

Τὸ προαύλιον τοῦ Ναοῦ καὶ τὸ παρ' αὐτῷ τμήμα τῆς ὁδοῦ εἶνε πεπληρωμένον ἀνθρώπων ἐξ ἀνάγκης ἀκίνητων ἐν τῷ σκότει, ἀλλ' αἴφνης καὶ ὡς ἐκ θαύματος ἀπὸ ἄκρου ἕως ἄκρου τοῦ περιβόλου, τεχνικὰ φῶτα αὐτοστιγμὴ ἀναφλεχθέντα περιζωνοῦσι τὸ οἰκοδόμημα ἐντὸς πολυχρώμου ἱριδος, ἐν ᾧ ροκέται συρίζουσαι πανταχόθεν ἀνέρχονται ὑψηλὰ ὑψηλά, καὶ διαρρέγνυνται ἐκεῖ βροντῶσαι εἰς πυριφλεγῇ μετέωρα.

Ὑπὸ τὴν γοητευτικὴν ταύτην αἴγλην, σύμπας ὁ παριστάμενος εὐσεβὴς λαός, κλίνει ἤδη τὸ γόνυ κατὰ γῆς καὶ ἡ ἥρεμος ἀτμόσφαιρα τῆς νυκτὸς πληροῦται λατρείας καὶ ἀφώνου προσευχῆς. Καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὅλων αὐτῶν, τὸ ἱερὸν τέμενος τῆς Παρθένου ὑψοῦται πάντοτε πολυφρεγγές καὶ ἀκτινοβολοῦν, ὡς ἐὰν κατήλθον ἐκ' αὐτοῦ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἢ αὐτὸ ἀνῆλθε πρὸς τοὺς ἀστέρας.

Τῇ πρωτῇ τῆς 25 Μαρτίου ἀνεπείστως νέφη πυκνὰ ἐκάλυπτον τὸν Οὐρανόν, ἐν ᾧ σφοδρὸς ἄνεμος ἐκύλιεν ἀνὰ τὸ πέλαγος ἀφρίζοντα κύματα, ὡς ἀτελευτήτους ἀγέλας λευκῶν προβάτων. Ἡ ἀτμόσφαιρα ἦτο ψυχροτάτη σχεδὸν χιονώδης, καὶ ψεκάδες λευκοτάτης βροχῆς ἐποίκιλλον κατὰ διαλείμματα τὰ λιθόστρωτα τῶν ὁδῶν.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς λειτουργείας ἡ Εἰκὼν φέρεται περὶ τὴν πόλιν, διὰ τῆς παρακτίου πλατείας καὶ τὴν ἀγοράν. Καὶ ἡ μὲν λίταεῖα θὰ ἐξέλθῃ τοῦ Ναοῦ περὶ τὴν 10ην ὥραν, ἀλλ' ἤδη πολὺ πρότερον πληροῦνται μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν στεγῶν αἱ οἰκίαι αἱ κείμεναι ἐπὶ τῶν ὁδῶν, δι' ὧν μέλλει νὰ διέλθῃ ἡ ἱερὰ πομπή. Ἐπὶ ὑψηλοῦ δ' ἐξώστου καθήμενος παρ' αὐτῷ τῷ κέντρῳ τῆς ἀγορᾶς, ἀπολαύω τῆς θῆας ἀληθινῆς ἐξαισίου πανοράματος.

Καὶ πρῶτον ἀκριβῶς ἀπέναντί μου, ἡγκυροβλημένα δέκα Ἑλληνικά, Ἀγγλικά, Αὐστριακά, καὶ Αἰγυπτιακά μετέχοντα τῆς πανηγύρεως, ἀναπεταννύουσιν ἐπὶ τῶν ἱστῶν αὐτῶν ποικιλοχρόους σημαίας, τὰς ὁποίας σφοδρῶς ταράσσει, συνθλίβει καὶ περιστρέφει ἡ πνοὴ τοῦ ἀνέμου. Ἐν τῷ πλησιέστατῳ αἱ προσόψεις τῶν πέριξ οἰκιῶν, πλήρεις θεατῶν ἐγχωρίων καὶ ξένων, ποικίλως ἐνδεδυμένων φαίνονται καὶ αὐτοὶ ὡς σηματοστόλιστοι.

Ἀλλὰ τὸ θέαμα τῆς ὁδοῦ ὑπερέχει πάντων κατὰ τὴν γραφικότητα. Ἐν τῷ ἀεικινήτῳ ἐκείνῳ κυκεῶνι τῶν χρωμάτων καὶ τῶν σχημάτων, ἀντιπροσωπεύεται πᾶσα ἄκρα καὶ πᾶσα γωνία τῆς ἐλευθέρας καὶ δούλης Ἑλλάδος διὰ τῶν ἰδίων αὐτῆς τοπικῶν ἐνδυμάτων καὶ τῶν ἰδίων φυσιογνωμιῶν. Ὁ φουστανελοφόρος χωρικός τῆς Ρούμελης μετὰ τὴν δασύτριχον κάπαν του, προσερίβεται ἐπὶ τοῦ βελουδίνου γελεκίου τοῦ κομποῦ Σμυρναίου, ἐνῶ τοῦ ἐκ Τζεσμὲ βραλουδίνου γελεκίου τοῦ κομποῦ Σμυρναίου, ἐντὸς λευκοῦ πανίου τετυλιγμένη, ὡς γραῖας κοφόρου ἢ κεφαλῇ, ἐντὸς λευκοῦ πανίου τετυλιγμένη, ὡς γραῖας Σουλιάτισσας, παρεμπίπτει μετὰ τοῦ ἀργυροστεφοῦς μετώπου Ἑλευσινίας λιγερῆς καὶ τῶν μαύρων ὀφθαλμῶν Ἀλεξανδρινῆς Σφιγ-

γός. Καὶ ἐπιπροσθεὶ πλατύγυρος τεφρόχρους πῖλος Συριανοῦ Βιομηχάνου, καὶ ἔπεται χρυσοὶ φούντα Μεσσηνίας δεσποίνης, καὶ προβάλλει γούνα Συμυρναίας πρεσβύτιδος, καὶ ὑψοῦται λογχίζων τὸν ἀέρα Σίφνιος σκοῦφος παρθενικῆς λευκότητος, καὶ ὑπέροχος πάντων πυργοῦται ἐρυθρὰ φέσα Ὑδραϊκή.

Ὅλα ταῦτα συστρέφονται, συνωθοῦνται, συσχετίζονται καὶ συμμίνυνται ἐν ἀπείρῳ ποικιλίᾳ συμπλεγμάτων καὶ συνδυασμῶν, ὥς τὰ ἐπ' ἀπειρον παραλασσόμενα σχεδιάσματα τοῦ καλειδοσκοπείου. Καὶ ὑπάρχουσι πολλὰ τμήματα ἐν οἷς ὑπερέχει ἐκ τῶν χρωμάτων τὸ κίτρινον, διότι συμμαχοῦσιν ἐκεῖ τὰ καλεμικερὰ τῶν χωρικῶν καὶ τὰ νησιωτικὰ τσεμπέρια, ἀλλ' ὀριστικῶς καὶ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν ἡ ὑπεροχὴ μένει εἰς τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα, ἀποτελούμενον ἐκ τῶν παντοειδῶν φρεσίων. Ἀπὸ τοῦ ὕψους δὲ τοῦ ἐξώστου, ἡ πλατεῖα τῆς ἀγορᾶς καὶ αἱ παρ' αὐτὴν ὁδοί, κεκαλυμμέναι ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον ὑπὸ τοῦ πλήθους αὐτῶν, φαίνεται ὥς περιοχὴ γλοεροῦ λειμῶνος, ἐφ' οὗ ἀνθοῦσι πυκνὰ καὶ πολύχρωμα τῆς ἀνοίξεως ἄνθη, μεταξὺ τῶν ὁποίων διακρίνονται πλείονα τὰ χρυσάνθεμα, καὶ ἔτι πλείονες αἱ χαρωπαὶ παπαροῦναι.

Ἐπὶ τέλους ἀντηχοῦσιν ὥς δοῦποι πελωρίου τυμπάνου, αἱ ἐκ πυροσκορητήσεως τῶν θεμωδῶν ἐκείνων μικρῶν πυροβόλων τῶν γνωστών ὑπὸ τὸ ὄνομα *Μάσκουλα*.

Αἱ ἐκπυροσκορητήσεις αὗται, πρὸς ἃς ἀνταποκρίνονται τὰ τηλεβόλα τοῦ παρὰ τὸν λιμένα ἡγκυροβολημένου Ἑλληνικοῦ πολεμικοῦ σκάφους, ἀγγέλλουσι τὴν ὑπὸ τοῦ Ναοῦ ἔξοδον τῆς λιτανείας. Παρέρχεται ὅμως μία σχεδὸν ὥρα ἵνα φθάσῃ ἡ πομπὴ εἰς τὴν ἀγοράν, μία ὥρα προσδοκίας, καθ' ἣν ἡ ἐν ταῖς ὁδοῖς συγκοινωνία ἔχει διακοπὴν πλέον ὀριστικῶς. Καὶ ἵνα μὴ νομίσῃ τις τοῦτο ὑπερβολικόν, ἀρκεῖ νὰ μάθῃ ὅτι οἱ παριστάμενοι θεαταὶ καὶ ἀκόλουθοι τῆς λιτανείας οἱ διὰ τριάκοντα ἐννέα ὅλων ἀτμοπλοίων κομισθέντες ἐκεῖ ὑπερβαίνουνσι τὰς πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας.

Ἡ πομπὴ προβάλλει ἡρέμα ἀπὸ τῆς πλαγίας ὁδοῦ, ἡγεῖται δι' αὐτῆς ἀνακρούουσα εὐρωπαϊκὴν μελωδίαν, ἡ ἐξ Ἀθηνῶν ἀποσταλεῖσα μουσική. Ἐπονται τὰ ἑξαπτέρυγα, οἱ ἱεροὶ φανοί, οἱ ψάλται, οἱ ἱερεῖς, καὶ τέλος ἡ Εἰκὼν φερομένη ὑπὸ τινος Πρεσβυτέρου, καὶ περιστοιχουμένη ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, τῶν ἀρχῶν, τῆς νήσου καὶ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ Ναοῦ.

Ὡς τιμητικὴ φρουρά, συνοδεύει αὐτὴν ἐνωμοτία στρατιωτῶν τοῦ μηχανικοῦ καὶ τινες χωροφύλακες ἀνοίγοντες δίοδον ἐντὸς τοῦ πλήθους. Καὶ ἐν ᾧ διέρχεται δὲν βλέπει τις ἄλλο ἢ κεφαλὰς ἀποκαλυπτομένας εὐλαβῶς προσκλινούσας, καὶ χεῖρας αἵτινες ποιοῦσι τάχιστα καὶ κατ' ἐπανάληψιν τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ.

Μόλις ἐπανήλθεν ἡ λιτανεὶα εἰς τὸν Ναόν, καὶ εὐθὺς ἀρχεται ἡ

ἀραΐωσις τοῦ πλήθους. Ἄνθρωποι κρατοῦντες κώδωνας ἀνὰ χεῖρας, περιέρχονται τὰς ὁδούς, κρούοντες θορυβωδῶς αὐτούς, ὥς ἐπιστάται σχολείων, καλοῦντες τοὺς μαθητὰς εἰς τὰ μαθήματα. Εἶνε δὲ οὗτοι κήρυκες, οἵτινες διακόπτοντες ἐνίοτε τὴν κωδωνοκρουσίαν, ἀγγέλλουσι διὰ βραχὺς φωνῆς ὅτι μετ' ὀλίγον θὰ φύγῃ τὸ δεῖνα ἀτμόπλοιο διὰ τοὺς ἐξῆς λιμένας.

Πολλοὶ δὲ εἶνε οἱ σπεύδοντες νὰ ἀπέλθωσιν ἤδη εἰς τὰ ἴδια, ἀφοῦ ἐξεπλήρωσαν τὸν εὐσεβῆ αὐτῶν σκοπόν. Καὶ εἶνε τόσοι οἱ σπεύδοντες οὗτοι ταξειδιῶται, ὥστε μετ' οὐ πολὺ τὰ ἀτμόπλοια πάντα πληροῦνται. . . .

Τὴν πρωτὴν τῆς ἐπιούσης ἡμην ἐπὶ τῆς πρύμνης τοῦ ἀποπλέοντος ἀτμοπλοίου. Οἱ πλείστοι τῶν ἐπιβατῶν προσέβλεπον ἐκείθεν τελευαῖον ἤδη τὸ κωδωνοστάσιον τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ ἑσταυροκοποῦντο ἱκετεύοντες τὴν Παναγίαν νὰ καθησυχάσῃ τὰ κύματα ἵνα ταξειδεύσωμεν καλῶς. Ὡς ἐὰν εἰσηκούσθησαν αἱ δεήσεις αὗται, τὸ Αἰγαῖον ἡπλοῦτο ἥρεμον καὶ τὸ ἀτμόπλοιο ὠλισθαίνει γοργῶς ἐπὶ τῶν γλανκῶν ὑδάτων. Καὶ μετὰ δύο ὥρας ἡ Τήνος δὲν ἐφαίνετο πλέον.

Θ Α Υ Μ Α Τ Α

Ἐπιχειροῦντες νὰ περιγράψωμεν τὰ θαύματα τὰ ὅποια ἐν τῇ ῥοῇ τοῦ χρόνου ὑπὸ τῆς Ἀγίας Εἰκόνης τῆς Εὐαγγελιστρίας ἐτελέσθησαν, αἰσθανόμεθα ὅτι τοῦτο ἦτο πάντῃ περιττόν, τὸ μὲν διότι ἡ θαυματουργικὴ δύναμις ταύτης, ἀποβαίνει ἀναμφισβήτητος καὶ μεμαρτυρημένη καὶ οὐδ' ὑπῆρχεν ἀνάγκη καταχωρήσεως θαυμάτων διότι ἅπανα ἡ ἱστορία τῆς θαυματουργοῦ Εἰκόνης ἀπὸ τῆς Εὐρέσεως τῆς μέχρι τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ περικαλοῦς ναοῦ τῆς, ἀποτελεῖται ἀπὸ σειρᾶς θαυμάτων καὶ δραμάτων, τὸ δὲ διότι ἅπας ὁ ναός, καθὼς καὶ ἅπαντα τὰ ἐν αὐτῷ ἱερὰ σκεύη, ὥς καὶ ὁ πλοῦτος τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου, ὁ ἐνυπάρχων ἐν τῷ ναῷ ὑπὸ τὴν μορφὴν διαφόρων ἀντικειμένων καὶ ἀφιερωμάτων, τὴν αἰτίαν ἔχουσι καὶ τὴν ἀφετηρίαν ἀφ' ἐνὸς θαύματος, ἐκδηλωθέντος εἰς τὸν προσεγγεκόνητα ἀφιερωτήν, ἡ εἰς προσφιλὲς αὐτῷ μέλος τῆς οἰκογενείας του, ἡ ἀφήγησις καὶ ἡ ἐξιστόρησις τῶν ὁποίων θὰ ἦτο πάντῃ ἀδύνατος καθ' ὅσον θὰ ἐχρειάζοντο πρὸς τοῦτο τόμοι ὁλόκληροι. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ σκοπὸς τοῦ παρόντος βιβλίου ἦν ἡ ἐξιστόρησις τῆς ἐκατονταετοῦς δράσεως τοῦ Ἰδρύματος καὶ τῆς ἐν αὐτῷ Ἀγίας Εἰκόνης, ἡ δὲ ἱστορία τῶν θαυμάτων ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστον σκεῖν τῆς δράσεως ταύτης τῆς πάντῃ εὐεργετικῆς, ἐνομίσαμεν ὅτι ἔχομεν καθήκον νὰ παραθέσωμεν τινὰ ἐκ τῶν γενομένων ἐπὶ προσώπων γνωστῶν εἴτε καὶ κατακεχωρημένων εἰς τὰ ἀρχαῖα φυλλάδια τὰ ἐξί-

στοροῦντα τὴν εὐρεσιν τῆς Ἁγίας Εἰκόνης καὶ περιγράφοντα μετ' ἀκριβείας τοιαῦτα.

Τὸ θαυματουργὸν ἄλλως τε τῆς Ἁγίας Εἰκόνης προφανέστατα μαρτυρεῖται ἐκ τῆς καθ' ἑκάστον ἔτος αὐξανομένης συρροῆς τῶν προσκυνητῶν κατ' ἀμφοτέρας τὰς πανηγύρεις, καὶ τῆς ἐπίσης ἐν συνεχείᾳ καὶ ἐν μείζονι ἀριθμῷ προσφορᾷς ἀφιερωμάτων ἐκ λίθων πολυτίμων, χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, προσερχομένων βεβαίως ἐκ τῆς Μεγαλοδυναμίου χάριτος τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἣν ἐπιδεικνύει πᾶσι τῆς μετὰ πίστεως αὐτὴν ἐπικαλουμένοις εἴτε ἐκ τοῦ μακρόθεν εἴτε ἐκ τοῦ πλησίον. Ἀρχόμεθα ἤδη τὴν ἀφήγησιν τῶν θαυμάτων.

1) Ἀνεγείροντο ἐπὶ τὰ θεμέλια τοῦ Ναοῦ, ὅτε εἰς Τήνον προσωρμίσθη πλοῖον πλήρες Θηραϊκῆς γῆς, τὴν ὁποῖαν ὁ πλοίαρχος ὡς ἔλεγε, ἔφερε κατ' ἐντολὴν τῆς Θεομήτορος, καὶ διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Ναοῦ τῆς. Καθ' ὅσον ἐν πλῶ εὐρισκόμενος κατελήφθη ἐν τῷ πελάγει ὑπὸ τρικυμίας τοιαύτης, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν βοήθειαν τῆς Παναγίας. Ὅντως δὲ εἶδε κατ' ὄναρ γυναῖκα λέγουσαν αὐτῷ ὅτι αὐτὴ θὰ φροντίσῃ διὰ τὴν ἀσφάλειαν αὐτοῦ καὶ τοῦ πλοίου του, ἀλλὰ τὸν παρακαλεῖ ἅμα ἀποβίβασθαι τὸ φορτίον του εἰς τὸν λιμένα πρὸς ὃν εἶνε προωρισμένον, νὰ μεταβῇ εἰς Θήραν νὰ παραλάβῃ Θηραϊκὴν γῆν καὶ νὰ μεταφέρῃ εἰς Τήνον διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ Ναοῦ τῆς.

2) Κατὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Ναοῦ ἡ Ἐπιτροπὴ δι' ἑλλειψιν χρημάτων ἠναγκάσθη προσωρινῶς νὰ διακόψῃ τὴν ἐργασίαν. Τὴν ἐπιούσαν τῆς διακοπῆς, ἠγκυροβόλησεν εἰς Τήνον ἀγγλικὸν πλοῖον φέρον τὸν ὑποπρόξενον Τήνου. Τὴν νύκτα ὁμοῦ σφοδρὰ ἠγέρθη τρικυμία ἐν τῇ θαλάσῃ, καὶ μὴ ὑπάρχοντος ἐπὶ λιμένος ἐν Τήνῳ, τὸ πλοῖον κλειδωνίζεται σφοδρῶς, αἱ δύο του ἄγκυραι ἀποκόπτονται καὶ τὸ πλοῖον ἐξαρτᾶται μόνον ἐκ τινος σχοινίου. Κατὰ τὴν κρίσιν ὁμοῦ ταύτην στιγμήν ὁ ἀγγλὸς πλοίαρχος ἐπικαλεῖται τὴν βοήθειαν τῆς Παναγίας καὶ τὸ πλοῖον ὡς ἐκ θαύματος σώζεται κατευασθείσης τῆς τρικυμίας. Τὴν ἐπομένην ὁ πλοίαρχος ἐξελθὼν εἰς τὴν πόλιν, διηγῆται τὸ συμβᾶν εἰς τὸν ὑποπρόξενον, καὶ μετ' αὐτοῦ ἀνελθόντες εἰς τὸν ἀνεγειρόμενον ναόν, προσέφερον εἰς τὴν ἐπιτροπὴν 100 δίστηλα, δι' ὧν ἐπανελήφθη ἡ ἐργασία.

3) Παιδίον τετραετές, μονογενὴς υἱὸς τοῦ Τηνίου Γεωργίου Μαυρογένους, ἔπασχε δεινῶς κατὰ τοὺς ὀφθαλμούς καὶ τὸ πάθος ἐφαρκτηρίσθη ὑπὸ τῶν ἱατρῶν ἀνίατον. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως, γινομένης Λιτανείας ἐκ τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας εἰς τὴν πόλιν, καὶ ταύτης διερχομένης ἐκ τῆς οἰκίας Μαυρογένους, ἡ μήτηρ τοῦ παιδίου παρεκάλει μετὰ δακρύων τοὺς ἱερεῖς, ὅπως ἀνέλθωσι μετὰ τῆς θαυματουργοῦ Εἰκόνης, εἰς τὴν οἰκίαν τῆς καὶ

τελέσωσι δέξιν ὑπὲρ τοῦ τυφλοῦ παιδίου. Τούτου γενομένου καὶ τοῦ παιδὸς ἀσπασθέντος τὴν ἁγίαν Εἰκόνα, καὶ μόλις ταύτην ἐξεληθοῦσαν τῆς οἰκίας, τὸ παιδίον ἀνερῶνθη μετὰ χαρᾶς «βλέπω!» καὶ οὕτως ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης τὸ παιδίον ἀνέβλεπε. Ταῦτα πάντα ἐγένοντο ὑπὸ τὰς ὕψεις τοῦ παρακολουθοῦντος τὴν λιτανεῖαν πλήθους.

4) Γυνὴ τις ἐκ τοῦ χωρίου Μουντάδου, Μαργαρίτα ὀνομαζομένη πάσχουσα ἐκ χρονίας τῶν ὀφθαλμῶν νόσου, ἀκούσασα τὸ ἀναφερόμενον ἀνωτέρω θαῦμα τῆς ἀναβλέψεως τοῦ παιδίου προσῆλθε μετὰ δακρύων καὶ αὕτη εἰς τὸν ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας, νικηθεῖσα δὲ δι' ἁγιασμοῦ ἰάθη καὶ αὕτη παραχρῆμα δοξολογοῦσα τὴν Θεοτόκον.

5) Ναύτης τις τοῦ ἀτμοπλοίου Ἀστυγγοῦ, ἐκ Μολδαβίας Δημήτριος καλούμενος, κατὰ τὴν πολιορκίαν τῶν Πατρῶν, φρουρῶν κατὰ τὴν νύκτα, ἔπαθε γενικὴν παράλυσιν, τυχὼν δὲ πάσης ἐπιμελείας παρὰ τῶν ἱατρῶν, οὐδεμιᾶς ἔτυχεν ὠφελείας εἰς τὸ νόσημά του. Ἐν ἔσεινῃ ὅθεν καταστάσει μετεφέρθη ἐν Τήνῳ, καὶ κατετέθη εἰς τὸν Ναὸν τῆς Εὐρέσεως. Ἡμέραν τινὰ ἀποκοιμηθεὶς κατὰ τὴν μεσημβρίαν, ἤκουσε φωνὴν καλοῦσαν αὐτὸν νὰ σηκωθῇ ἐξυπνήσας ἡρώτα τοὺς παρισταμένους τίς τὸν ἐφώνησε, καὶ ἀκούσας ὅτι οὐδεὶς, ἔκαμε τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ καὶ πάλιν ἀπεκοιμήθη. Ἦκουσε δὲ τότε διὰ δευτέραν φωνὴν τὴν φωνήν, καὶ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμούς, βλέπει λευκοφόρον γυναῖκα εἰσερχομένην εἰς τὸν Ναόν, κάλλος ἔχουσαν καὶ λαμπρότητα ἄσρητον. Ἐντρομος τότε γεγόμενος ἀνεπήδησε καὶ ἐστῆθη εἰς τοὺς πόδας του, ἰαθεὶς ἐντελῶς, καὶ παρακολουθήσας τὴν κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν γενομένην εἰς τὴν πόλιν λιτανεῖαν.

6) Γυνὴ τις ἐκ Λέσβου, ὀνόματι Μαρία εἶχεν υἱὸν ἑτῶν 22 πᾶσχοντα πρὸ πολλοῦ δεινῶς. Δαπανήσασα πολλὰ εἰς τοὺς ἱατροὺς, καὶ οὐδεμίαν ὠφέλειαν ἰδοῦσα εἰς τὴν ὑγίαν τοῦ υἱοῦ τῆς, προσέτρεξεν εἰς τὴν Εὐαγγελιστρίαν. Ἐξελθόντες εἰς τὴν πόλιν τῆς Τήνου μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς, βλέπουσι τὴν Θαυματουργὸν Εἰκόνα ἐξερχομένην μετὰ τῶν ἱερέων ἐκ πλοίου τινός, εἰς δὲ ἐτελέσθη Ἁγιασμός. Πάσαντα δὲ προστρέχουσι πρὸς Αὐτὴν καὶ πίπτουσιν εἰς τὰ γόνατα ἐπικαλούμενοι τὴν βοήθειάν τῆς, καὶ ἀμέσως σφοδρὸς ἐμετὸς καταλαμβάνει τὸν ἀσθενοῦντα ὅστις ἐξεμὶ σαρκῶδες τι τεμάχιον, κατόπιν τοῦ ὁποίου ἀπηλλάγη τῆς κατατρυχούσης αὐτὸν νόσου.

7) Ἀθηναῖος τις Γεώργιος ὀνόματι, ἀκολέσας τὴν δρασιν, καὶ εἰς ἐσχάτην ἔνδειαν περιπεσὼν, ἦλθεν εἰς τὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας καταλιπὼν τὴν οἰκογένειάν του εἰς Αἴγιναν. Ἡμέραν τινὰ προσευχόμενος ἐνώπιον τῆς Εἰκόνης τῆς Παναγίας, ἤκουσε παρὰ φρονάτινα γυναῖκα λέγουσαν ὅτι «ἰδρῶς ῥέει ἀπὸ τῆς Εἰκόνης» ἐπιπληχθεῖσα δὲ παρ' αὐτοῦ ἡ παράφρων ὠργίσθη καὶ ἀπήντησε πρὸς αὐτόν· «Δὲν βλέπεις τυφλὲ! ὅτι ἰδρῶς τρέχει» τότε ὁ τυφλὸς

παρεκάλεσε μίαν τῶν παρισταμένων γυναικῶν, νὰ σπογγίσωσι τὴν Ἀγίαν Εἰκόνα καὶ διὰ τοῦ ἰδρωτός ἐκείνου νὰ χρίσωσι τοὺς ὀφθαλμούς του. Τούτου γενομένου ὁ τυφλὸς ἀνέβλεψε καὶ ἡ παράφρων γυνὴ ἀνέκτησε τὸ λογικόν της.

8) Γυνὴ τις ἐκ χωρίου τῆς Τήνου, τοῦ Δυτικοῦ δόγματος Μαρίνα ὀνομαζομένη, προσῆλθεν εἰς τὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἐπικαλουμένη τὴν βοήθειαν τῆς Θεοτόκου, ὑπὲρ τοῦ ἐξ ὑδροπικίας πάσχοντος συζύγου της. Λαβοῦσα δὲ ὕδωρ ἐκ τοῦ ἁγιάσματος καὶ ποτίσασα αὐτόν, ἀμέσως οὗτος ἀπηλλάγη τῆς νόσου ἐπανακτῆσας τὴν ὑγίαν του.

9) Εἷς τινα ἐξ Ἀλαβανῶν τῆς Ἀνατολῆς, Νικόλαον τοῦνομα λιθοδόον, ἐν ᾧ εἰργάζετο εἰσῆλθε μικρὸς λίθος εἰς τὸν ὀφθαλμόν του. Προστρέξας δὲ εἰς τοὺς ἰατροὺς καὶ παρ' αὐτῶν ἀπελπισθεὶς, ἦλθεν εἰς τὴν Εὐαγγελίστριαν καὶ ἀσπασθεὶς τὴν εἰκόνα αὐτῆς, κατῆλθεν εἰς τὸν κάτω Ναὸν τῆς Εὐρέσεως ὅπως πλύνῃ τοὺς ὀφθαλμούς του διὰ τοῦ ἁγιάσματος. Τούτου δὲ γενομένου ἐξῆλθε τὸ λιθάριον καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ὁ ὀφθαλμὸς του ἰάθη ἐντελῶς.

10) Σκλαβοῦνος τις πλοίαρχος ἐπὶ δύο ἔτη ὑπέφερεν ἀπὸ κόκκαλον ἰχθύος τὸ ὁποῖον κατέπιεν. Μαθὼν ὅτι εἰς τὴν Τήνον εὐρέθη θαυματουργὸς εἰκὼν τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ θαυματουργὸν αὐτῆς ἁγίασμα, προσῆλθε πρὸς προσκύνησιν αὐτῆς εἰς Τήνον. Πιὼν δὲ ἐκ τοῦ ἁγιάσματος κατελήφθη ἐξ ἰσχυροῦ βηχὸς διὰ τοῦ ὁποίου καὶ ἀπεσπᾶσθη τὸ κόκκαλον ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ του ἰαθεὶς.

11) Ὁ Τήνιος Ἀλιβίζος Καλαύριος ὑπὸ λοιμικῆς νόσου παθὼν ἐγένετο μανιακός. Ἀπελπισθεὶς δὲ περὶ τῆς σωτηρίας του, καὶ ἐν τῇ ἐξάψει τῶν φρενῶν του ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐντὸς δὲ αὐτῆς εὐρισκόμενος, καὶ παλαίων πρὸς τὰ κύματα, συνῆλθε καὶ ἐπικαλεσθεὶς τὴν βοήθειαν τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἐσώθη οὐ μόνον ἐκ τοῦ πνιγμοῦ, ἀλλὰ καὶ ἰάθη ἐκ τῆς ἥς κατείχετο λοιμικῆς νόσου. Ὑγιὴς δὲ γενόμενος οὐ μόνον ἄσπασεν τὴν περιουσίαν του ἀφιέρωσεν εἰς αὐτήν, ἀλλὰ καὶ τὴν ζωὴν του ὑπὲρ αὐτῆς, ἀφιερῶσθαι καὶ δουλεύειν εἰς τὸν Ναὸν της μέχρι τοῦ θανάτου του.

12) Γυνὴ τις ἐκ τοῦ χωρίου Φαλατάδος τῆς Τήνου ἀπὸ 18 ἐτῶν ἦτο κατὰκοιτος ἀπὸ πληγῆν τοῦ ποδός. Οἱ ἱατροὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἀποκόψωσι τὸν πόδα της, ἀλλ' αὕτη ἀποποιηθεῖσα καὶ προστρέξασα εἰς τὴν βοήθειαν τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἰάθη ἐντελῶς. Διὸ καὶ ἀφιέρωσεν αὐτὴν τῷ Θεῷ προσελθοῦσα εἰς τὴν ἐν Κεχροβουνίῳ Μονὴν καὶ γενομένη μοναχὴ ὀνομάσθη Πελαγία.

13) Ὁ Κωνσταντῖνος Τραϊφόρος πλοίαρχος ἐκ Σπετσῶν καταληφθεὶς ὑπὸ ζάλης καὶ πεσὼν κατὰ γῆς ἔμεινε κωφὸς καὶ τυφλός. Καταφυγὼν εἰς τὸ ἔλεος τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ παρ' αὐτὴν μέινας ἡμέρας τεσσαράκοντα, ἐπανεκτῆσεν ἐντελῶς τὴν ὑγίαν του.

14) Ἀνθρωπὸς τις ἐξ Ἀττικῆς τὸ ἐπώνυμον Κουντουριώτης πρὸ πολλοῦ παραλυτικός, ἐλθὼν εἰς τὴν Εὐαγγελίστριαν μετὰ δέκα ἡμέρας ἰάθη καὶ εἴψας τὰς ράβδους ἐφ' ὧν ἐστηρίζετο ἐβάδισεν ἐλευθέρως. Αἱ ράβδοι αὐταὶ σώζονται ἀκόμη.

15) Νέος τις ἐκ Κρήτης Χριστόδουλος ὀνομαζόμενος ἐτῶν 25 πάσχων ἐξ ἐπιληψίας καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Εὐαγγελίστριαν εἰς ἣν διέμεινε μῆνας ἐξ ἐθεραπεύθη ἐκ τῆς δεινῆς νόσου.

16) Ὁ Νικόλαος Σαρρῆς Τήνιος ἐκ τοῦ χωρίου Τριαντάρου, πάσχων ἀπὸ τύφλωσιν, καὶ προσελθὼν εἰς τὴν Εὐαγγελίστριαν, μετὰ διαμονὴν τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἰάθη.

17) Νέα τις ἐκ Σύρου ἄλλος ἐκ γενετῆς ἐτῶν 15 ἐρχομένη πρὸς προσκύνησιν τῆς ἱερᾶς Εἰκόνης κατὰ τὸν πλοῦν ἰάθη ὁμιλήσασα.

18) Νέος τις ἐκ Ναυπλίου Νικόλαος πάσχων ἀπὸ παραλυσίαν τῶν ποδῶν καὶ ἀπελπισθεὶς ἐκ τῶν ἱατρῶν προσῆλθεν εἰς τὴν Εὐαγγελίστριαν. Κατὰ δὲ τὰς ἡμέρας τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, καθ' ἣν ὦραν ὁ ἱερεὺς ἔψαλλε τὴν εὐχὴν «Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου» ὁ παραλυτικὸς ἀναπηδήσας ἐβάδισεν ὑγιής.

19) Νέος τις ἐξ Ἀργους ὀνόματι Χαρίτων τυφλὸς πρὸ πολλοῦ ἐλθὼν εἰς τὴν Εὐαγγελίστριαν, καὶ διαμείνας εἰκοσιν ἡμέρας ἰάθη.

20) Νέα τις ἐκ Ψαρρῶν ὀνόματι Ἀγγελικὴ, γενομένη ἐκ τινων περιστάσεων παράφρων, ἐλθοῦσα εἰς τὸν ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας ἀνέκτησε τὰς φρένας. Ὁ δὲ πατὴρ εἰς ἀνάμνησιν τοῦ γεγονότος, ἰδίαις δαπάναις κατεσκεύασε τὸ κάτω μέρος τοῦ Τέμπλου τοῦ Ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἥτοι τῆς Εὐρέσεως.

21) Γυνὴ τις ἐξ Εὐβοίας πρὸ δεκαετίας ὑπανδρευμένη δὲν εἶχεν ἀποκτήσει τέκνον. Ὁ σύζυγός της ἀπεφάσισεν ἕνεκεν τούτου νὰ τὴν διαζευχθῇ. Αὕτη δὲ τὸν παρεκάλεσε νὰ περιμένη ἐπὶ ἓν ἀκόμη ἔτος καὶ ἐὰν δὲν ἀποκτήσῃ τέκνον νὰ διαζευχθῶσιν ὡς ἀδελφοί. Ἡ πενθερά της ἥτις τὴν ἠγάπα πολὺ καὶ δὲν ἐπεθύμει τὸν χωρισμὸν τοῦτον, τὴν προέτρεψε νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Εὐαγγελίστριαν τῆς Τήνου ἵνα ἐπικαλεσθῶσιν τὴν βοήθειαν αὐτῆς. Τούτου δὲ γενομένου ἐπανεκάμψαν πάλιν εἰς τὴν πατρίδα των. Μετὰ ἓν ἔτος ἡ γυνὴ ἐπανῆλθεν εἰς Τήνον μετὰ τοῦ συζύγου της καὶ τοῦ τέκνου τὸ ὁποῖον τῇ βοηθείᾳ τῆς Θεοτόκου ἀπέκτησαν. Ἐβάπτισαν δὲ αὐτὸ ἐν τῷ ναῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας δοξολογοῦσαι αὐτήν.

22) Νέος τις ἐξ Εὐβοίας μανιακὸς πάσχων πρὸ πολλοῦ, προσήχθη εἰς τὴν Εὐαγγελίστριαν δέσμιος. Κατὰ δὲ τὴν ἑορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τοποθετηθεὶς ἐνώπιον τῆς Ἀγίας Εἰκόνης ἀνέκτησε τὰς φρένας.

23) Ρωσὶς τις ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας κατείχετο ὑπὸ τῶν πόνων τοῦ τοκετοῦ. Ἀκούσασα δὲ τὰ θαύματα τῆς ἐν Τήνῳ Εὐαγγελιστρίας, ἐτάχθη εἰς αὐτὴν νὰ γεννήσῃ καλῶς, καὶ νὰ προσφέρῃ αὐτῇ ὡς δῶ-

ρον τὰ πολύτιμα χρυσὰ βραχιόλια της. Καὶ ὄντως καλῶς γεννή-
σασα ἔπεμψε ταῦτα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν, μὲ τὴν παραγγελίαν νὰ
μείνωσι ταῦτα ἐπὶ τῆς Θανατοουργοῦ Εἰκόνας ἐπὶ ἓν ἔτος.

24) Ἡ ὑπηρέτρια τοῦ Καπετὰν Μακρυγιάννη Ἀναστασία ὀνο-
μαζομένη ἦτο μανιακὴ. Μετενεχθεῖσα εἰς τὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελι-
στρίας καὶ διαμείνας ἐπὶ ἔξι μῆνας ἰάθη ἐντελῶς. Ἐπίσης καὶ ὁ
ἀδελφὸς αὐτῆς παραλυτικὸς ὢν καὶ ἔλθων εἰς τὴν Εὐαγγελίστριαν
ἰάθη.

25) Υἱὸς κρεοπώλου ἐκ Σμύρνης, Γεώργιος ὀνόματι τυφλὸς πρὸ
πολλοῦ καταφυγὼν εἰς τὸν ἔλεον τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ διατρίψας
παρ' αὐτῇ μῆνας δύο, ἀνέβλεψε δοξολογῶν αὐτήν.

26) Τοῦρκος τις χιλιάρχος ἐκ Κρήτης Μουσταφᾶ Ἀγᾶς καλού-
μενος ἀπὸ Κιτάϊαν τῆς Ἀνατολῆς, ἦτο παραλυτικὸς ἐπὶ ἔξι ἔτη. Μα-
θὼν τὰ θαύματα τῆς Εὐαγγελιστρίας τῆς Τήνου καὶ ἀπελπισθεὶς
ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς ἀπεφάσισε νὰ ἔλθῃ εἰς Τήνον. Ἐτερος Τοῦρκος
ἀποσταλὴς ἀπὸ τὸν Διοικητὴν τῆς Κρήτης, ἔφερε πρὸς τὸν Μου-
σταφᾶ Ἀγᾶν διαταγὴν νὰ ἀναχωρήσῃ ἀμέσως καὶ ἐπανακάμψῃ εἰς
εἰς Κρήτην. Ἄν δὲ ἐκουσίως δὲν συνήνει εἰς τοῦτο, ὁ ἀπεσταλμένος
εἶχε διαταγὴν νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ διὰ τῆς βίας, ὅπερ καὶ ἠπειλήσεν
οὗτος ὅτι θὰ πράξῃ. Ἀλλ' ὁ Γραμματεὺς τοῦ Ναοῦ Τσιτσεκλῆς
πληροφορηθεὶς τὴν βίαν ταύτην καὶ γνωρίζων τὴν τουρκικὴν γλῶσ-
σαν, εἶπεν εἰς τὸν ἀπεσταλμένον τοῦ Διοικητοῦ, ὅτι ἀπὸ τὴν ἑλ-
λάδα ἄνθρωπος διὰ τῆς βίας ποτὲ δὲν παίρνεται καὶ τὸν συνεβού-
λευσε νὰ ἀναχωρήσῃ. Οὗτος ὁ ἀπεσταλμένος ἀνεχώρησεν ἄπρακτος.
Ἡμέραν τινὰ λέγει ὁ Μουσταφᾶ Ἀγᾶς πρὸς τὸν Γραμματεῖα Τσι-
τσεκλῆν· «Εἰς τὴν ἐκκλησίαν σας ἀκούω νὰ ψάλωσιν ὡς ἀηδόνια,
καὶ ἂν εἶνε συγκεχωρημένον νὰ ὑπάγω καὶ ἐγώ», ὁ Γραμματεὺς τοῦ
ἀπήντησεν ὅτι εἶνε συγκεχωρημένον καὶ προσεφέρθη μάλιστα νὰ
τὸν ὀδηγήσῃ, καὶ ἀμέσως ὁ Μουσταφᾶ Ἀγᾶς ὑποβασταζόμενος με-
τέβη εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ μετὰ μεγίστης προσοχῆς ἐστάθη πρὸ τῆς
Ἀγίας Εἰκόνας, διαβεβαιούμενος ὑπὸ τοῦ Γραμματέως ὅτι θέλει
ἰαθῇ. Οἱ ἱερεῖς ἔψαλλον παράκλησιν, καθ' ὅλην δὲ τὴν διάρκειαν
αὐτῆς καίτοι προσκληθεὶς νὰ καθίσῃ, οὗτος ἀπεποιεῖτο καὶ ὑπο-
βασταζόμενος ἴστατο ὀρθίως βλέπων τὴν Εἰκόνα. Μετὰ τὸ πέρας τῆς
παρακλήσεως ἠσθάνθη ὅτι αἱ δυνάμεις του ἐπανήλθον, καὶ πράγ-
ματι μόνος του ἄνευ βοηθοῦ μετέβη εἰς τὸ δωμάτιόν του. Μετὰ δι-
μηνον διαμονὴν ἀνεχώρησε πλήρης ὑγείας διὰ Κρήτην, προσενεγ-
κὼν 1000 γρόσια συνδρομὴν ὑπὲρ τοῦ κατασκευαζομένου πηδαλίου
ἐν τῇ αὐτῇ τῆς ἐκκλησίας, ἔταξε δὲ νὰ στέλῃ κατ' ἔτος 500 γρόσια.

27) Ὁ πλοίαρχος Δημήτριος Γιουράνοβιτς Σκλαβοῦνος ταξει-
δεύων ἐκ Ρωσσίας πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ἀρχαγγέλου κατελήφθη ὑπὸ
σφοδρότατης τρικυμίας, ἥτις ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας δὲν ἐπέτρεπε τῷ πλη-

ρώματι νὰ ἀνοίξουν τὴν ἀποθήκην τοῦ πλοίου διὰ νὰ λάβουν τρο-
φὰς καὶ ἔμμενον νήσους.

Ἐν τοιαύτῃ ἀπελπιστικῇ θέσει εὐρισκόμενος ὁ πλοίαρχος παρεκά-
λεσε τὴν Εὐαγγελίστριαν, νὰ καταπαύσῃ τὴν τρικυμίαν ἵνα μὴ ἀποθά-
νουν τῆς πείνης. Καὶ ὦ τοῦ θαύματος ἡ τρικυμία κατέπαυσε. Ὁ δὲ
πλοίαρχος ἔλθων εἰς Τήνον, ἔφερεν εἰς τὴν Εὐαγγελίστριαν πολλὰ
δῶρα, καὶ εἰκόνα παριστῶσαν τὸ πλοῖον ἐν τρικυμίᾳ. Τὸ τελευταῖον
τοῦτο δῶρον ὑπάρχει ἀνηρητημένον εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ἐπιτροπῆς
τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος.

28) Ὁ ἐκ τοῦ χωρίου Καστρί τῆς Ἐπαρχίας Κυνουρίας, ἱερο-
διάκονος Ἀνθίμος Βεγκόπουλος, ἱεροδιακονεύων εἰς τὸν ἐν Ἀχι-
σάρ τῆς Ἀσίας ναὸν τοῦ Ἀγίου Νικολάου, ἀσθενήσας βαρὺς ἐ-
τυφλώθη. Ἀπελπισθεὶς ἀπὸ πᾶσαν ἀνθρωπίνην θεραπείαν προσέ-
τρεξεν εἰς τὸ ἔλεος τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Φθάσας εἰς Τήνον
μετέβη ἀμέσως εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ ναοῦ βῆμα, ὅπου κλεισθεὶς μετὰ
κατανύξεως ἐπεκαλεῖτο τὴν βοήθειαν τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνας. Μετὰ τὴν
προσευχὴν λαβὼν Μέγαν Ἀγιασμόν καὶ νύψας τοὺς ὀφθαλμούς του
ἀνέβλεψε καὶ μετ' ὀλίγον ἀνέκτησε τὴν ὑγείαν του ἐντελῶς.

29) Νέος τις ἐκ Ναυπλίου ἐτῶν 25 παραλυτικὸς ἐπὶ δύο ἔτη
ἔλθων εἰς τὴν Εὐαγγελίστριαν καὶ ἐπὶ δύο μῆνας διατρίψας ἐγέ-
νετο ὑγιής.

30) Νέος τις ἐκ Βυζαντίου ὀνόματι Ἀγάπιος πάσχων ἔξι ἐπιλη-
ψίας καὶ προσελθὼν ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνας καὶ παρακλήσεως
γενομένης παρ' αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς υγείας του, ἐν ᾧ ἡ παράκλησις ἐψά-
λετο ἰάθη.

31) Νέα τις ἐκ Γαλατῶν τῆς Κων/πόλεως Θεοδωροῦλα ὀνομαζο-
μένη, πάσχουσα ἐπὶ 17 ἔτη ἐκ γενικῆς παραλυσίας καὶ προσελθοῦσα
εἰς τὸν ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας ἰάθη ἐντελῶς.

32) Γυνή τις ἐκ Κρήτης Ἀρετὴ ὀνομαζομένη μόλις ὑπανδρευ-
θεῖσα ἐτρελλάθη. Φερθεῖσα εἰς τὴν Εὐαγγελίστριαν καὶ εὐχελαίου
ὑπὲρ τῆς υγείας της γενομένου, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ μυστηρίου
ἰάθη.

33) Γυνή τις ἀπὸ Τζουμπαλῆ τῆς Κων/πόλεως Κατήγκω ὀνομα-
ζομένη, ἀποθανόντος τοῦ ἀνδρός της ἐτρελλάθη. Ἐλθοῦσα εἰς τὴν
Εὐαγγελίστριαν, καὶ τέσσαρας μῆνας διαμείνας ἐθεραπεύθη.

34) Ἀνὴρ τις ἐκ Σπάρτης ἐτῶν 25 Παναγιώτης τοῦνομα, παι-
διόθεν ἔπασχεν ἔξι ἐπιληψίας. Ἐλθὼν εἰς τὴν Εὐαγγελίστριαν καὶ
ἐπὶ τινὰς ἡμέρας δι' ἄρτου μόνον καὶ ὕδατος τρεφόμενος ἰάθη.

35) Γυνή τις Ἰωάννα ὀνομαζομένη ἔξι Ἰου, πρὸ πολλοῦ μα-
νιακὴ ἐντὸς τριᾶκοντα ἡμερῶν ἰάθη.

36) Γυνή τις ἐκ Κυδωνιῶν τῆς Ἀσίας ἐπτά ἔτη ὑπανδρος, δὲν
εἶχεν ἀποκτήσει τέκνον. Ἐπικαλεσθεῖσα τὴν χάριν τῆς Εὐαγγελι-

στρίας, ἔτυχε τοῦ ποθομένου, καὶ ἔλθοῦσα εἰς προσκύνησιν αὐτῆς μετὰ τοῦ τέκνου της, ἔφερε δῶρον 85· ἐλαιόδενδρα ἅτινα ἐφυτεύθησαν εἰς τοὺς κήπους τοῦ Ναοῦ.

37) Λεωνίδας τις ἐκ Πόρου ναύτης πολεμικοῦ ἀεροπολοῦ παθὼν ἐκ παραλυσίας τῶν χειρῶν, ἔλθων καὶ δι' ἄρτου μόνον καὶ ὕδατος ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας τρεφόμενος ἰάθη.

38) Νέα τις ὀνόματι Εὐφροσύνη ἐκ τῆς πόλεως Μιστραῖ, ἦτο ὑπηρετρία εἰς μίαν ἰατρίαν. Ἡμέραν τινὰ ἐξελθοῦσα μετὰ τῆς Κυρίας της εἰς ἀναζήτησιν ἱαματικοῦ τινος χόρτου ἐρρίφθη παρὰ τῆς τελευταίας εἰς τὸν ποταμόν. Ἡ νέα βλέπουσα ἑαυτὴν κινδυνεύουσαν νὰ πνιγῇ, ἐφώνησε «Παναγία σῶσον με». Ἀμα τῇ κραυγῇ βλέπει γυναῖκα λαμπροενδεδυμένην ἣτις ἐκ τοῦ ποταμοῦ τὴν ἔσωσεν. «Τίς εἶσαι σύ, τὴν ἔρωτᾷ, ἡ ὁποία μὲ ἔσωσες ἀπὸ τὸν ἄδικον τοῦτον θάνατον;» εἶμαι ἐκείνη, ἀπεκρίθη ἡ γυνή, τὴν ὁποίαν ἔκραξες εἰς βοήθειάν σου. Αὐριον δὲ τῇ προσθέτει θὰ ἴδῃς τί θὰ πάθῃ καὶ ἡ κυρία σου. Τὴν ἐπιούσαν ἐκραγείσης πυρκαϊᾶς εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἰατρίας, μόλις αὕτη ἠδυνήθη νὰ σωθῇ ἐξ αὐτῆς. Μαθοῦσα δὲ αὕτη ὅτι ἡ πυρκαϊὰ ἦτο ἀποτέλεσμα τοῦ κακουργήματος τὸ ὁποῖον ἐτόλμησε νὰ πράξῃ καὶ μετανοήσασα προσήλθεν εἰς τὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ ζητήσασα μετὰ δακρύων τὴν συγχώρησιν τοῦ ἁμαρτήματός της, διηγεῖτο τὰ συμβάντα.

39) Ἀνὴρ τις ἐκ Καλαμῶν, Βασίλειος ὀνόματι, πάσχων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπὸ μηνῶν δεκαπέντε, καὶ προσελθὼν εἰς τὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας μεθ' ἡμέρας δεκαπέντε ἰάθη ἐντελῶς.

40) Ἡ Βαρβάρα Ἰωάννου Βαλσαμάκη ἐκ Κων/πόλεως, μανιακὴ ἐπὶ δύο ἔτη, μετενεχθεῖσα εἰς προσκύνησιν τῆς Ἀγίας Εἰκόνης ἐθεραπεύθη.

41) Ἡ Ἀναστασία Παπάζογλου ἐκ Κων/πόλεως, ἄλαλος διαμείνασα εἰς τὸν Ναὸν, ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἐθεραπεύθη λαλήσασα.

42) Ἡ Παναγιώτα Καταρτζῆ ἀπὸ Μαγνησίαν, πρὸ πολλῶν ἐτῶν οὖσα τυφλή, ἀνέβλεψε προσελθοῦσα εἰς τὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας.

43) Ἡ Βασιλικὴ Χατζηκωνσταντῆ ἐκ Σμύρνης, πάσχουσα ἐκ χρονίου νοσήματος, καὶ προσελθοῦσα εἰς προσκύνησιν τῆς θαυματουργοῦ Εἰκόνης, ὕγις ἐγένετο.

44) Γέρον τις ὀνόματι Κωνσταντῖνος Λυμναῖος, πρὸ πολλοῦ ἀόματος, ἀνέβλεψε κατὰ τὴν εἰσορτήν τοῦ Λαζάρου, προσελθὼν εἰς τὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας.

45) Νέος τις ἐκ Κων/πόλεως Μαρίνος Ἀναστασίου Λουτιερᾶνος ὀνομαζόμενος, παραλυτικός, μετενεχθεὶς εἰς τὸν ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἰάθη δοξολογῶν τὴν Θεοτόκον.

46) Ἡ Χρυσούλα Ἀντωνίου Δ. Καραμάνου ἐκ Πόρου ἀσθενήσαντος ἐπικινδύνως τοῦ τέκνου της, καὶ ἐπικαλεσθεῖσα τὴν βοήθειαν

τῆς Παναγίας, ἐσώθη τοῦτο ἰαθὲν ἐντελῶς. Διὸ καὶ ἀφιέρωσεν αὕτη εἰς τὴν Εὐαγγελιστρίαν δύο λεμονέας καὶ μίαν γοῦβαν κειμένην πλησίον τῶν λεμονεῶν τοῦ Πόρου.

47) Ἡ ἐξ Ἀλεξανδρείας Μαριγῶ Δ. Κορτέση ἐπικαλεσθεῖσα τὴν βοήθειαν τῆς Παναγίας ὑπὲρ τῆς ἀσθενούσης θυγατρὸς της, καὶ ταύτης ὕγιους γενομένης, καὶ μὴ δυναμένης νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν Ναὸν, ἀπέστειλε διὰ τῆς Μαρίας Σταλῶν, δῶρον ἓνα τόπι ρᾶσον.

48) Ὁ Νικόλαος Μάστορης ἐξ Ἀνδρου, ἐτῶν 40 παράλυτος τοὺς πόδας ἀπὸ οἰκτῶ μηνῶν, καταφυγὼν εἰς τὸν ἔλεον τῆς Παναγίας ἰάθη.

49) Ἡ Μαριγῶ Νικολάου Λυμνίου ἐξ Ἰκαρίας μεταφερθεῖσα εἰς τὸν ναὸν παράφρων ἀνέκτησε τὰς φρένας.

50) Ὁ Κυριάκος Εὐθυμίου ἐκ Κύπρου, πάσχων ἀπὸ παραλυσίας τῶν ποδῶν ἐπὶ πολλὰ ἔτη καὶ προσελθὼν εἰς τὴν Μεγαλόχαρην ἰάθη.

51) Ἡ Χαρίκλεια Σ. Τσαγκάρη ἐξ Ἀθηνῶν πάσχουσα πρὸ ἐτῶν ἐκ ραχίτιδος ἰάθη προσελθοῦσα καὶ παραμείνασα εἰς τὸν ναὸν ἐπὶ τινὰ χρόνον.

52) Ἡ Ἀθηνᾶ Θ. Ματοπούλου ἐκ Βόλου, παράλυτος πρὸ ἐτῶν καταφυγοῦσα εἰς τὸ ἔλεος τῆς Παναγίας, ἰάθη τὴν ἡμέραν τῆς Πανηγύρεως.

53) Ἡ Μαρία Ι. Δελγιάννη ἐξ Ἀθηνῶν, πολλάκις λαβοῦσα ἀφορμὴν νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν θεῖαν τῆς Θεοτόκου δύναμιν, ἀπέστειλε δακτυλίδιον ἐκ σμαράγδου ὡς δῶρον ὅπως ἀναρτηθῇ ἐπὶ τῆς Ἀγίας Εἰκόνης.

54) Ἡ Ζαχαρούλα Μιχαὴλ Πρωτόπαππα ἐκ Κέας, ἐτῶν 27 ἄγαμος, προσβληθεῖσα ἐκ παραλυσίας, προσήλθεν εἰς τοὺς ἐν Ἀθήναις ἰατροὺς Βοῦρον καὶ Ρέξερ πρὸς θεραπείαν, ἀλλὰ μὴ τυχοῦσα τοιαύτης, προσήλθεν εἰς τὸν Ναὸν, φερομένη ἐπ' ὤμων. Νύκτα τινὰ κοιμωμένη μετὰ τῆς συμπολίτιδος αὐτῆς Αἰκατερίνης Βουτυρᾶ, βλέπει κατ' ὄναρ ὅτι γυνὴ νέα ὠραιότατη καὶ μελανημονοῦσα διηυθύνετο ἀπὸ τῆς πρὸς ἀνατολὰς θύρας τοῦ ἱεροῦ ναοῦ εἰς τὸ δωμάτιόν της. Πρὶν δὲ πλησιάσῃ εἰς αὐτό, ἡ ἐνδυμασία της μετεβλήθη εἰς ὀλόχρυσον καὶ ἔλαμπεν ὡς ὁ ἥλιος. Εἰσελθοῦσα εἰς τὸ δωμάτιόν της, ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ πλησίον τῆς κλίνης της κιβωτίου. Τότε ἡ πάσχουσα ὑπολαβοῦσα ταύτην ὡς προσκυνήτριαν, τὴν ἠρώτησε περὶ τοῦ ὀνόματός της, αὕτη δὲ ἀπεκρίθη μὲ γλυκυτάτην φωνὴν «Μαριάμ» καὶ χωρὶς νὰ δώσῃ καιρὸν εἰς περαιτέρω ἐρωτήσεις τῇ εἶπε «σὲ παρακαλῶ νὰ μοὶ δώσῃς ἓν φέρεμα τὸ ὁποῖον μοὶ χρησιμεύει διότι θὰ γίνῃ συλλειτουργὸν σήμερον εἰς τὸν Ναὸν. Ἡ πάσχουσα τῇ ἀπήντησεν ὅτι δὲν ἔχει ἐνδυμα ἀρμόζον αὐτῇ νὰ τῇ προσφέρῃ. Τότε ἡ Μαριάμ ἐκτύπησε μὲ τὴν χεῖρα της τὸ κιβώτιον ἐφ' οὗ ἐκάθητο,

ἐπήδησεν ἐπὶ τῆς κλίνης τῆς, τὴν ἤρπασεν ἀπὸ τὴν κόμην, καὶ ἀπὸ τὸν ἀριστερὸν πόδα, τὴν ἀνεσήκωσεν ἄνωθεν τῆς συγκοιτωμένης συμπολιτιδὸς τῆς, τὴν ἐρριψε χαμαὶ καὶ εὗρέθη ὀρθία. Ὅλον τὸ σῶμα τῆς ἀσθενοῦς ἔτρεψε, καὶ ὁ ἀριστερὸς ποῦς ἐσφάδαζεν ὑπερβολικῶς. Ἡ σύντροφός τῆς Αἰκατερίνη ἐξυπνήσασα ἐκ τοῦ γενομένου θορύβου ἐντρομος, καὶ κατανοήσασα τὸ τελούμενον θαῦμα, ὤρμησε καὶ τὴν ἐκράτησεν ἀπὸ τῆς ὁσφύος καὶ τῇ ἔλεγε νὰ φωνάξῃ «Παναγία μου» ἀλλ' αὕτη ἐφώναξε τὰ «μαλλιά μου καὶ τὸ πόδι μου τραβοῦν». Ἡ σύντροφός τῆς τὴν ἐπανέθεσεν εἰς τὴν κλίνην τῆς, ὅτε αἰσθανομένη σφοδροὺς πόνους εἰς τὴν καρδίαν ἀνέκραξε· «Παναγία μου βοήθησέ με». Κατόπιν τὴν κατέλαβεν ὕπνος καὶ ἐν τῷ ὄρθῳ ἐξυπνήσασα διὰ νὰ ἀχθῇ εἰς τὸν ναόν, ἡσθάνθη ἐαυτὴν ὕγια. Ἐνεδύθη μόνη καὶ παραλαβοῦσα ἐκ τοῦ κιβωτίου τῆς τεμάχιον χρυσοῦφάντου στοφας, ὅπερ τῇ εἶχε δώσῃ ἡ μήτηρ τῆς διὰ νὰ τὸ προσφέρῃ εἰς τὴν Εὐαγγελίστριαν, ἀνῆλθε μόνη τῆς εἰς τὸν ἱερὸν Ναόν, προσεκύνησε τὴν Ἁγίαν Εἰκόνα, παρουσίᾳ πλήθους εὐσεβῶν χριστιανῶν κλειόντων ἐξ ὑπερβολικῆς χαρᾶς, διὰ τὸ μέγα τῆς Θεοτόκου θαυματουργήματα.

55) Ὁ υἱὸς τοῦ Χ' Δημητρίου ἐκ Σμύρνης, παράλυτος ἐπὶ δέκα μῆνας, προσενηχθεὶς ἐπὶ κραβάτου ἐν τῷ ναῷ Εὐαγγελιστρίας ἰάθη.

56) Ἡ Δέσποινα Τζαγκαροπούλου ἀπὸ τὸ χωρίον Μεντέλια τῆς Κρήτης, παράφρων, ἰάθη ἐπανακτῆσασα τὰς φρένας.

57) Ἡ Αἰκατερίνη Βασιλείου ἐκ Σύρου ἔχουσα τὸ στόμα στραβόν, ἐλθοῦσα πρὸ τῆς Εἰκόνος καὶ ἀσπασθεῖσα ἰάθη παραχρῆμα.

58) Παραλυτικὸς τις ἐκ Ξάνθης τῆς Μακεδονίας τοῦνομα Παναγιώτης, ἀχθεὶς ἐπὶ κραβάτου πρὸ τῆς Ἁγίας Εἰκόνος ἡγέρθη περιπατήσας.

59) Ὁ υἱὸς τοῦ ἐκ Κρήτης Μιχαὴλ Π. Ἀλεξίου, παράφρων ἐπὶ ἔτος, ἀχθεὶς εἰς τὸν ναὸν ἀνέκτησε τὸ λογικὸν ἰαθεὶς ἐντελῶς.

60) Ὁ Παπᾶ Μιχαὴλ ἐκ Κρήτης τυφλὸς ἀχθεὶς πρὸ τῆς θαυματουργοῦ Εἰκόνος ἀνέβλεψε.

61) Ὁ Ἀναστάσιος Κορνῆλιος ἐκ Σμύρνης ἐπὶ τρία ἔτη ἐλθὼν εἰς τὴν Εὐαγγελίστριαν καὶ παραμείνας ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἰάθη.

62) Ἡ Παρασκευὴ Παπᾶ Χαραλάμπους Κουκάδια ἀπὸ Ρέθυμνον μανιακὴ ἀπὸ εἴκοσιν ἔτων, προσελθοῦσα εἰς τὸν Ναὸν ἰάθη ἀνακτῆσασα τὸ λογικόν.

63) Ἡ Μαργαρίτα Ἰωάννου Μαρούλη ἐκ Σίφνου παράλυτος ἰάθη προσελθοῦσα εἰς τὴν Εὐαγγελίστριαν.

64) Ἡ Ἑλένη Τριάδα ἐκ Κρήτης κωφάλαλος προσελθοῦσα πρὸ τῆς θαυματουργοῦ Εἰκόνος μετὰ δακρύων ἀνέκτησε τὴν λαλίαν.

65) Ἡ Μαρία Ἀνδριώτισσα ἐκ Σμύρνης, παράφρων, προσενηχθεῖσα εἰς τὸν ἔλεον τῆς Θεοτόκου, ἀνέκτησε τὸ λογικόν.

66) Ὁ Νικόλαος Καστόρης ἐξ Ἀνδρου, παράλυτος προσενηχθεὶς ἐπὶ κραβάτου, ἰάθη περιπατήσας καὶ δοξολογῶν τὴν Θεοτόκον.

67) Ἡ Μαρινῶ Νικολάου ἐκ Λήμνου, παράφρων ἀπὸ ἐνὸς ἔτους προσενηχθεῖσα πρὸ τῆς Ἁγίας Εἰκόνος δεσμίᾳ ἀνέκτησε τὸ λογικόν.

68) Ὁ Κυριάκος Εὐθυμίου ἐκ Κύπρου παράλυτος ἀπὸ πολλῶν ἔτων, καταφυγὼν εἰς τὸ ἔλεος τῆς Θεοτόκου ἰάθη περιπατήσας.

69) Ἡ Μαρία Γεωργίου Λιγνοῦ ἐξ Ὑδρας, καρδιακὴ, προσφυγοῦσα εἰς τὸν Ναὸν τῆς Θεοτόκου ἰάθη ἐντελῶς.

70) Ἡ Γαρουφαλιά Ν. Ἀνεβατούση παράφρων, προσελθοῦσα πρὸ τῆς Ἁγίας Εἰκόνος, ἀνέκτησε τὸ λογικόν.

71) Ὁ Γεώργιος Βουλγαράκης ἐκ Λήμνου παράφρων ἀνέκτησε τὸ λογικόν.

72) Ὁ παῖς τοῦ ἐξ Ἐφέσου Χατζῆ Δημητρίου, παράλυτος καὶ ἄλαλος. Κομισθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ἀνέκτησε τὴν ὑγίαν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν παθήσεων.

73) Ὁ παῖς τοῦ ἐκ Σύρου Μιχαὴλ Μπαρούτη παράφρων προσκομισθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἰάθη ἐντελῶς.

74) Ὁ Δημήτριος Δημναῖος παράλυτος, ἡγέρθη περιπατῶν καὶ δοξολογῶν τὴν Θεοτόκον.

75) Ὁ Πέτρος Τζαραμᾶνος ἐξ Ὑδρας ἀνέβλεψε ἐλθὼν πρὸ τῆς Ἁγίας Εἰκόνος, τυφλὸς τυγχάνων.

76) Ἡ Μαρία Παπαδοπούλου ἀπὸ χωρίον Τροί, παράφρων ἀνέκτησε τὸ λογικὸν προσελθοῦσα εἰς τὸν Ναόν.

77) Ἡ θυγάτηρ τῆς Μαρίας Ξενοῦ, πάσχουσα ἐκ πυρετῶν μακροχρονίων, προσελθοῦσα ἐν τῷ ναῷ ἰάθη ἐντελῶς.

78) Ἡ Βασιλικὴ Ζαμπανὴ ἐκ Πελοποννήσου, ἀπὸ χωρίον Κοντιβάζη, παράλυτος ἐπὶ δεκαετίαν, προσελθοῦσα εἰς τὸν Ναόν, ἡγέρθη περιπατοῦσα καὶ δοξολογοῦσα τὴν Θεοτόκον.

79) Ὁ Ἰωάννης Πετρεῖς Καριτζᾶς ἐκ Σμύρνης, παράφρων ἰάθη ἐντελῶς.

80) Ὁ Ἀντώνιος Φιλοθέου ἱερεὺς, ἐκ Σάμου πάσχων ἐκ χρόνιων νοσημάτων ἰάθη προσελθὼν εἰς τὸν Ναόν.

81) Ἡ Εἰρήνη Ἀργυρίου ἐκ Κρήτης, κωφή, προσελθοῦσα εἰς τὸν Ναὸν κατὰ τὴν πανήγυριν, καὶ χρίσασα τὰ ὦτα δι' ἐλαίου ληφθέντος ἐκ τῆς πρὸ τῆς Εἰκόνος κανδύλας ἰάθη ἐντελῶς.

82) Ἡ Μαρία Πογιατζοπούλου ἀπὸ χωρίον Μεντέρια τῆς Κρήτης παράφρων ἀνέκτησε τὸ λογικὸν προσελθοῦσα πρὸ τῆς Ἁγίας Εἰκόνος.

83) Κόρη τις ἐκ τοῦ Χωρίου Μουντάδος τῆς Τήνου, Εὐδοκία καλουμένη, ἐπιληπτικὴ ἰάθη ἐκ τῆς δεινῆς νόσου.

84) Γυνὴ τις Χαρίκλεια καλουμένη, ἐξ Ἀθηνῶν, παράλυτος ἰάθη προσελθοῦσα εἰς τὸν Ναόν.

- 85) Ἡ Λασκαροῦ Στακτούρη, πάσχουσα ἐκ χρονίου νοσήματος προσελθοῦσα καὶ ἱκετεύουσα τὴν Θεοτόκον ἰάθη.
- 86) Ἡ Ἑλένη Σταυρουδάκη ἐκ Ρεθύμνου πάσχουσα ἐκ χρονίας αἰμορραγίας προσελθοῦσα πρὸ τῆς εἰκόνης ἰάθη.
- 87) Ὁ ἐν Αἰδινίῳ Γεώργιος Μπαξεβανάκης ἐκ Ρόδου, σωθείσης ἐξ ἐπικινδύνου ἀσθενείας τῆς θυγατρὸς του, δι' ἐπικλήσεως τῆς Παναγίας, ἐπεμψεν αὐτῇ δῶρον ὠραιότατον ἵππον 4 ἐτῶν.
- 88) Ἡ Αἰκατερίνη Φαλάραινα ἐκ Σύρου ἀόματος ἀνέβλεψε προσελθοῦσα πρὸ τῆς Ἀγίας Εἰκόνης.
- 89) Ὁ Κωνσταντῖνος Νικολάου Μπαλῆς ἐξ Ἰκαρίας παράφρων ἀνέκτησε τὸ λογικὸν μόλις πατήσας τὸν πόδα ἐν τῷ Ναῷ.
- 90) Ὁ Ἰωάννης Πέτρου Στάμου ἐκ Δήμνου, παράφρων ἀνέκτησε τὸ λογικόν.
- 91) Ὁ Δημήτριος Παταβοῦλος ἐκ Σύρου, παράφρων ἀνέκτησε τὸ λογικόν.
- 92) Ἡ Κυριακοῦλα Φάλκο ἐκ Χαλκίδος πάσχουσα ἐξ ὑδροπικίας ἰάθη ἐντελῶς.
- 93) Ὁ ἐν Κων/πόλει πλοίαρχος Κ. Λ. Πασάκος, σωθέντος τοῦ πλοίου του, τῇ ἐπικλήσει τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἀπὸ προφανοῦς ναυαγίου, ἐπεμψε δῶρον μίαν λίραν Ἀγγλίας, παραγγείλας συνάμα δι' ἐτάχθη κατὰ τὰ ταξειδίᾳ του νὰ ἀποστέλῃ τακτικῶς μερίδιον ἐκ τῶν κερδῶν του.
- 94) Ἡ Ἑλένη Γράφα ἐξ Ἄνδρου παράλυτος κομισθεῖσα, ἠγέρθη καὶ περιεπάτησε.
- 95) Ὁ Κωνσταντῖνος Χατζᾶκος ἐκ Κρήτης, ἔχων τὸ στόμα στραβόν, μόλις ἀσπασθεὶς τὴν Εἰκόνα ἰάθη.
- 96) Ὁ Γεώργιος Μπολέτος ἐκ Ψαρρῶν ὑποχονδριακός, παραμείνας εἰς τὸν Ναόν, ἐπὶ τινὰς ἡμέρας, ἰάθη ἐντελῶς.
- 97) Ἡ Καλὴ θηγάτηρ Μανώλη Κρητικοῦ ἐκ Χαράδων παράφρων ἰάθη.
- 98) Ὁ Ἰωάννης Βενετσάνος ἐξ Ἀμοργοῦ παράφρων ἰάθη.
- 99) Ἡ Ἀργυρῶ Πλάδευα ἐκ Σμύρνης παράφρων εἰς τὸ νοσοκομεῖον Σμύρνης εἶδε καθ' ὕπνον νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Εὐαγγελίστριαν καὶ θὰ γίνῃ καλὰ. Ἐλθοῦσα ἀνέκτησε τὸ λογικόν.
- 100) Ὁ Παναγιώτης Κυρίτης ἐκ Θήρας ἐκ κοιλιακοῦ νοσήματος πάσχων καὶ ἀπελπισθεὶς ὑπὸ τῶν ἱατρῶν κατέφυγεν εἰς τὸν ἕλεον τῆς Θεοτόκου καὶ ἰάθη.
- 101) Ἡ Ἀνέζα Ἀπέργη ἐκ Τήνου παράλυτος ἰάθη.
- 102) Ἡ Λεβαντία Μιχαήλ Ρίζα ἐκ Καλύμνου πάσχουσα ἐκ δριμυτάτων πόνων τῆς κεφαλῆς χρονίων, ἰάθη ἐντελῶς.
- 103) Ἡ Μαριὰννα Κωνστ. Τσεσμελῆ πάσχουσα ἐξ ὑδροπικίας ἰάθη.

- 104) Ἡ Καλλιόπη Τζεγάτα ἐκ Νάξου, παράλυτος καὶ ἄλλος κομισθεῖσα εἰς τὸν Ναὸν ἰάθη.
- 105) Ὁ Ἀναστάσιος Μηχαλίδης ἐκ Κων/πόλεως παράφρων ἰάθη ἀνακτήσας τὸ λογικόν.
- 106) Ὁ Ἰάκωβος Ταβλιάρης ἐκ Μοσχονησίων τυφλὸς ἀφίχθεις κατὰ τὴν πανήγυριν εἰς τὸν Ναὸν ἀνέβλεψεν.
- 107) Ἡ Μαργαρίτα Νικολάου Τζίγκα ἐξ Ὑδρας, παράλυτος κομισθεῖσα ἰάθη δοξολογῶν τὴν Θεοτόκον.
- 108) Ὁ Νικόλαος Π. Λαζάρου ἐκ Σπετσῶν παράλυτος ἐπερίπατησε δοξολογῶν.
- 109) Ὁ Φραγκῖσκος Χρηστίδης ἐκ Κέας πάσχων ἐξ ἐπιληψίας ἰάθη ἐντελῶς.
- 110) Ἡ Γράφη Σάντη ἐξ Ἀταλάντης, παράφρων μετενεχθεῖσα εἰς τὸν Ναόν, ἀνέκτησε τὸ λογικόν.
- 111) Ἡ Πηνελόπη Δημοπούλου ἐκ Σύρου, παράλυτος μετενεχθεῖσα ἐπὶ κραβάτου ἰάθη.
- 112) Ὁ Παναγιώτης Κόκκαλης ἐκ Πάτμου παραλυτικός ἰάθη.
- 113) Ὁ Λεωνίδας Γιαλούρης ἐξ Ἄνδρου, ἔχων παραλυτικὰς τὰς χεῖρας ἰάθη.
- 114) Ὁ Γεώργιος Βασιλάκης ἐκ τοῦ χωρίου Ζέλη τῆς Πελοποννήσου παράλυτος ἰάθη.
- 115) Ὁ Γεώργιος Παπαδούλης ἐκ Κρήτης νευρικός ἰάθη.
- 116) Ἡ Ἀνέζα Γεωργίου Γαγάη ἐκ Κρήτης παράφρων ἰάθη.
- 117) Ἡ Ἑλένη Πασινα πάσχουσα ἐξ ἀνιάτου πληγῆς ἰάθη.
- 118) Ὁ Στυλιανὸς Μπακάλογλους ἐκ Σμύρνης ἐπιληπτικός ἰάθη.
- 119) Ὁ Νικόλαος Δ. Χοιδᾶς παράφρων ἰάθη.
- 120) Ἡ Κυριακοῦλα Ἀνδρέου ἐκ Τσεσμέ τυφλὴ ἀνέβλεψε.
- 121) Ἡ Μαργαρίτα Ζατάλου Τηνία πάσχουσα ἐκ χρονίου νοσήματος ἰάθη.
- 122) Ἡ Μαρία Ν. Μάκου, παράφρων ἰάθη.
- 123) Ὁ Νικόλαος Μαρκόπουλος ἐκ Σπάρτης, τυφλὸς ἀνέβλεψε.
- 124) Ἡ Μαρία Φωτονίτζη ἐκ Κρήτης μανιακὴ ἰάθη.
- 125) Ὁ Ἰωάννης Λοντῆς παράφρων ἰάθη.
- 126) Ὁ Ἀθανάσιος Δημναῖος πάσχων ἐκ μελαγχολίας ἰάθη.
- 127) Ἡ Κυριακοῦλα Ν. Πιπίνου τυφλὴ ἐπὶ 18 ἔτη ἀνέβλεψε.
- 128) Ἡ Ἑλένη Σαλούστρου τυφλὴ ἀνέβλεψε.
- 129) Ἡ Μαρία Καλυβάκη, τυφλὴ ἐπὶ τρία ἔτη ἀνέβλεψε.
- 130) Ἡ Ἄννα Παππαδοπούλου κοράσιον τυφλὸν ἀνέβλεψε.
- 131) Ὁ Κωνσταντῖνος Παπαδημητρίου Κρής, ἐξ ἐπιληψίας πάσχων ἰάθη.
- 132) Ὁ Γεώργιος Σιμιανάκης Κρής, πάσχων ἐξ ἐπιληψίας ἰάθη.
- 133) Ἡ Ἑλένη Τσαγκαροπούλου, παράφρων ἰάθη.

- 134) Ἡ Μαρία Σερατοπούλου μανιακὴ ἰάθη.
 135) Ὁ Χατζὴ Κοτζάμπας Ὀθωμανὸς τυφλὸς ἀνέβλεψε.
 136) Ἡ θυγάτηρ τοῦ Παπαμανώλη ἐκ Κρήτης παράλυτος ἰάθη.
 137) Ἡ Μαριγὼ Λαοῦδα ἐκ τοῦ χωρίου Λαγκαδά τῆς Χίου φρενοβλαβὴς ἐτῶν 21 ἀνέκτησε τὸ λογικόν.
 138) Ἡ Μαρία Παγομενοπούλου ἐτῶν 19 ἄγαμος ἐκ τοῦ Ἡρακλείου τῆς Κρήτης φρενοβλαβὴς ἰάθη.
 139) Ἡ Κλεάνθη Ἀντωνίου Τριανταφύλλου 18 ἐτῶν ἄγαμος ἐκ τοῦ χωρίου Ἅγιος Βασίλειος τῆς Κρήτης φρενοβλαβὴς ἰάθη ἐντελῶς.
 140) Ἡ Δημητροῦλα Βενετζάνα ἐκ Λεβαδείας, ἰαθέντος τοῦ τέκνου της, τῇ ἐπικλήσει τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἀπέστειλε δῶρον μίαν αἶγα.
 141) Ὁ Λάμπρος Χ'' Ἀποστόλου ἐκ Σαπουνιζὶ ἐπικαλεσθεὶς τὴν βοήθειαν τῆς Παναγίας, ὑπὲρ τῆς διασώσεως τῆς θυγατρὸς του ἐκ θανατηφόρου ἀσθενείας, καὶ σωθείσης ταύτης, ἀπέστειλε δῶρον ἓνα ἡμίονον.
 142) Ἡ Σταματικὴ Γεωργίου ἐξ Ἀθηνῶν, πάσχουσα ἐκ νευρικῆς παραλυσίας, ἰάθη ἔλθοῦσα εἰς τὸν Ναόν.
 143) Ὁ Φραγκίσκος Πιάστας καθολικὸς ἐκ Θεσσαλονίκης φρενοβλαβὴς, γενόμενος ὑγιής, ἐβαπτίσθη γενόμενος ὁρθόδοξος.
 144) Ὁ Μιχαὴλ Τζιχλῆς, παράλυτος τοὺς πόδας ἰάθη.
 145) Ὁ Φραντζέσκος Χριστοδούλου ἐξ Ἰου, πάσχων ἐξ ἐπιληψίας ἰάθη προσελθὼν εἰς τὸν Ναόν.
 146) Ἡ Συγκλιτικὴ Ἀθανασίου Πατριακίδου, παράφρων ἀνέκτησε τὸ λογικόν.
 147) Ἡ Παρασκευοῦλα Νικήτα Ζαντιανή, τυφλή, ἀνέβλεψε.
 148) Ἡ Μαρία Θεοδώρου Πρωτοψάλτου ἐκ Κυθήρων παράλυτος τοὺς πόδας ἰάθη.
 149) Ἡ Ἑλέγκω Φλεριανοῦ ἐκ Νάξου, πάσχουσα ἐκ καρδιακῶν παλμῶν, ἰάθη προσελθοῦσα πρὸ τῆς Ἁγίας Εἰκόνας.
 150) Ὁ Μιχαὴλ Κανδάκης παράλυτος ἰάθη.
 151) Ἡ Μαργαρίτα Ζάνου Μαρούλα παράλυτος ἰάθη.
 152) Ὁ Ἀντώνιος Ἀποστόλου Μυτιληναῖος, τυφλὸς ἐπὶ μῆνας ἑνδεκα ἀνέβλεψε.
 153) Ὁ Ἀνδρέας Πετρόπουλος ἐξ Ἄργους, τυφλὸς ἐπὶ τρία ἔτη ἀνέβλεψε.
 154) Ἡ Κυπαρίσση Ἀλεξίου Π'' Πετροπούλου ἀπὸ Καλάβρυτα τυφλή ἐπὶ δύο ἔτη ἀνέβλεψε.
 155) Ὁ Ἀνθίμος Ζωλώτας ἐκ Χίου πάσχων ἐκ δυσεντερίας ἰάθη.
 156) Ἡ Ἀγγελικὴ Μανωλάκη Κρητικοῦ, μανιακὴ ἰάθη ἐντελῶς.
 157) Ὁ Στρατὴς Καντιζούρης Ἀθηναῖος, πάσχων ἐκ χρονίου νοσήματος ἰάθη ἐντελῶς προσελθὼν εἰς τὸν Ναόν.

- 158) Ὁ Κωνσταντῖνος Μαστραπᾶς Χῖος, τυφλὸς ἀνέβλεψε.
 159) Ὁ Ἀθανάσιος Αὐγουλιώτης σοβατζῆς, τυφλὸς ἐπὶ 6 μῆνας ἀνέβλεψε προσελθὼν εἰς τὸν Ναόν.
 160) Ἡ Πηνελόπη Δημοπούλου ἐκ Πάρου, παράλυτος, ἠγέρθη περιπατήσασα.
 161) Ἡ Ζαφείρω Συμωναίου, παράλυτος κατὰ τὴν χεῖρα ἰάθη.
 162) Ὁ Γεώργιος Συμωναῖος βουτζᾶς, τυφλὸς ἀνέβλεψε.
 163) Ὁ Ἰωάννης Νικολάου ἀπὸ τὸ Κούτρολομετέχι, παράλυτος ἠγέρθη περιπατήσας.
 164) Ὁ Παππαστυλιανὸς Χριστοῦδης, Κρής, φρενοβλαβὴς, ἀνέκτησε τὸ λογικόν.
 165) Ἡ Μαρία Γεωργίου Ἀδαμοπούλου ἰάθη ἐξ ἐπιληψίας.
 166) Ὁ Νικόλαος Σάμιος ἐκ γενετῆς τυφλὸς ἀνέβλεψε.
 167) Ὁ Ἰωάννης Μπούριος ἐξ ἐπιληψίας ἰάθη.
 168) Ὁ Νικόλαος Π'' Ἰωάννου Φουντουλάκης ἐκ Ναυπλίου φρενοβλαβὴς ἰάθη.
 169) Ἡ Μαρία Στατοῦνα Ψαριανή, τῆς ὁποίας ἅμα γενόμενα τὰ τέκνα ἀπέθνησκον, εἰς προσεχῆ τοκετὸν ἐπικαλεσθεῖσα τὴν βοήθειαν τῆς Παναγίας, ἔτεκε καλῶς καὶ τὸ νεοτεχθὲν τὸ ἔφερεν καὶ τὸ ἐβάπτισεν ἐνταῦθα.
 170) Ἡ Μαρία Κουζικᾶ ἀπὸ Ρέθυμνον παραλυτικὴ ἰάθη.
 171) Ὁ Ἰωάννης Νικολάου Ἀρμενάκης ἐκ Κυθωνιῶν παράλυτος ἰάθη περιπατήσας.
 172) Ὁ Παῦλος Ἰωάννου Σπυριδάκης ἐκ Ρεθύμνης ἐτῶν 12 ἐκ γενετῆς παράλυτος κατὰ τὸν δεξιὸν βραχίονα ἰάθη.
 173) Ἰωάννης Γεωργίου Χ'' Ἀντωνίου ἐτῶν 15 πρὸ τριῶν ἐτῶν τυφλὸς ἀνέβλεψε.
 174) Ὁ Ἀναγνώστης Ζαχαριουδάκης ἐκ Ρεθύμνης χωρίον Τενία παράλυτος ἠγέρθη.
 175) Ὁ Σίμων Ρεβελάκης ἐκ τῆς ἐπαρχίας Σφακίων τῆς Κρήτης χωρίον Νύμερον ἐτῶν 15 παράλυτος κατὰ τοὺς πόδας πρὸ δύο ἐτῶν, ἔλθων εἰς τὸν Ναὸν περιεπάτησε.
 176) Χρυσὴ Γεωργίου Βασιλείου ἐκ Καστελοριζίου ἐτῶν 17 τυφλή ἐνυπνιασθεῖσα νὰ ἔλθῃ εἰς προσκύνησιν τῆς Εἰκόνας, καὶ προσελθοῦσα ἰάθη ἀναβλέψασα.
 177) Ἡ Μαργίτσα Κωνσταντίνου ἐκ Μεγάρων μανιακὴ ἰάθη.
 178) Ἡ Εἰρήνη Κεφάλα τρελὴ ἰάθη.
 179) Ὁ Ἰωάννης Πρισιμτζῆς ἐκ Πύργου τυφλὸς ἀνέβλεψε.
 180) Ὁ Γεώργιος Καρβουνιάρης ἐκ Πόρου μανιακὸς ἰάθη.
 181) Ἡ Χρυσοῦλα Δημητρίου Πουπάτση ἐπὶ 17 ἔτη τρελλὴ ἀνέκτησε τὸ λογικόν.

- 182) 'Ο Στυλιανὸς Ἀργύρη Ἰωάννου ἐκ Κρήτης 6 ἐτῶν τυφλὸς ἐκ γενετῆς, μεταφερθεὶς εἰς τὸν Ναὸν ἰάθη ἐντελῶς.
- 183) Ἡ Μαρία Νικολάου Πατρινοῦ, φρενοβλαβῆς ἀνέκτησε τὸ λογικόν της.
- 184) 'Ο Κομιανὸς Κρητικὸς ἐκ λέπρας, ἰάθη προσελθὼν εἰς τὸν Ναόν.
- 185) Ἡ Μαρία Μεσεγιάνη φρενοβλαβῆς ἰάθη.
- 186) Ἡ Ἀνέζα Κριτικῆς κωφὴ ἀνέκτησε τὴν ἀκοήν.
- 187) 'Ο Νικόλαος Ὁρφανόπουλος ἐκ Σπάρτης, παράλυτος, ἠγέρθη περιπατήσας, ἐν ᾧ μετεφέρετο πρὸς προσκύνησιν τῆς Εἰκόνης.
- 188) 'Ο Γεώργιος Κωνσταντίνου Βεάκης ἀπὸ Νέαν Ἐφeson μανιακὸς ἰάθη ἐντελῶς.
- 189) 'Ο Σταμάτιος Γ. Ἀντωνίου παράλυτος ἰάθη.
- 190) Ἡ Στυλιανὴ Νικολάου ἐκ Κρήτης μανιακὴ ἰάθη.
- 191) 'Ο Δημήτριος Παναγιώτου Σμυρναῖος φρενοβλαβῆς ἰάθη.
- 192) 'Ο Ἰωσήφ Ρέμπολης παράλυτος, ἠγέρθη περιπατήσας.
- 193) Ἡ Μαργέτα Μεγαρίτισσα φρενοβλαβῆς ἰάθη.
- 194) 'Ο Ἀναγνώστης Ζαχαρουδάκης, Κρῆς μανιακὸς ἰάθη.
- 195) 'Ο Ἡσαΐας Ἀρμενάκης ἐξ Ἀθηνῶν παράλυτος ἰάθη.
- 196) 'Ο Χριστόδουλος Σταυρουδάκης, Κρῆς, μανιακὸς ἰάθη.
- 197) 'Ο Γεώργιος Λιμῆς, Χίος, ἐξ ἐπιληψίας ἰάθη.
- 198) Ἡ Μαντελένα Γ. Μαρούλα ἐκ Σύρου, ἐξ ἐπιληψίας ἰάθη.
- 199) 'Ο Ἀντώνιος Κρητικὸς ἐκ Μικρασίας, ἔχων θυγατέρα ἀσθενοῦσαν ἐπικινδύνως καὶ ἀπελπισθεῖσα ὑπὸ τῶν ἱατρῶν, ἐσώθη δι' ἐπικλήσεως εἰς τὴν Παναγίαν, δι' ὅπερ καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὴν δύο ἡμιόνους ἐτῶν 4.
- 200) Ἡ ἐκ τῆς Παναγίας τῆς Θάσου, χήρα Χαρίκλεια, ἔχουσα υἱὸν Γεώργιον ὀνόματι ἀσθενήσαντα ἐπικινδύνως καὶ τῇ ἐπικλήσει τῆς Παναγίας ἰαθέντα, ἔστειλε δῶρον δύο ὀκάδες κηροῦ.
- 201) 'Ο Δημήτριος Σταμόρας ἐξ Ὑδρας, πάσχων τὸν στόμαχον ἰάθη προσελθὼν εἰς τὸν Ναόν.
- 202) Ἡ Καλλιτίζα Κωνσταντίνου Καραβάκη ἐκ Σίφνου παράλυτος ἰάθη περιπατήσασα.
- 203) Ἡ Μαροῦ Μιχαὴλ Μαστρομαντούση φρενοβλαβῆς ἰάθη.
- 204) Ἡ Αἰκατερίνη Τριπόδη, παράλυτος ἐρχομένη εἰς προσκύνησιν τῆς Ἀγίας Εἰκόνης ἰάθη καθ' ὁδόν.
- 205) Ἡ Ἀναστασία Μαντοπούλου ἐκ Ναυπλίου, ἐπιληπτικὴ ἰάθη προσελθούσα εἰς τὸν Ναόν.
- 206) Ἡ Μαρία Μαντοπούλου πάσχουσα ἐκ σπασμῶν ἰάθη.
- 207) 'Ο Βασίλειος Ἀθανασίου ἐκ Κων/πόλεως τυφλὸς ἐπὶ 7 ἔτη ἀνέβλεψε.

- 208) 'Ο Ἀριστείδης Κλάμος ἐκ Χίου ἀναιμικὸς ἰάθη.
- 209) 'Ο Γεώργιος Θεοδώρου κρεοπώλης ἐκ Σμύρνης παράφρων ἐλθὼν πρὸ τῆς Εἰκόνης ἰάθη.
- 210) Ἡ Κατήγκω Στυλιανοῦ Καντῶρη ἐξ Ἀθηνῶν νευρικὴ ἰάθη.
- 211) 'Ο Γεώργιος Κωνσταντίνου Ψαριανὸς παράλυτος ἰάθη.
- 212) 'Ο Βασίλειος Δημητρίου Σμυρναῖος ἐκ δυσεντερίας ἰάθη.
- 213) Ἡ Παναγιώτα Ἀναγνώστου Πετρίκου, ἐξ ἐπιληψίας ἰάθη.
- 214) 'Ο Παῦλος Καράλης ἐξ ἀνιάτου νοσήματος ἰάθη.
- 215) Ἡ Μαρία Σπανοῦδαινα φρενοβλαβῆς ἰάθη.
- 216) Ἡ Ἑλένη Καστίναῖνα παράλυτος τοὺς πόδας ἰάθη.
- 217) 'Ο Ἀναστάσιος Πλακίδας τυφλὸς ἀνέβλεψε.
- 218) Ἡ Ἄννα Γεωργίου ἐξ Ἀδριανουπόλεως ἐξ αἱμορραγίας πάσχουσα ἰάθη.
- 219) Ἡ Ἀγγελικὴ Γεωργίου Κυριακοῦ, φρενοβλαβῆς ἰάθη.
- 220) 'Ο Νικόλαος Χρήστου Ἀθηναῖος ἐξ ἐπιληψίας ἰάθη.
- 221) Ἡ Καλὴ Στρονονοπούλου ἐπὶ 7 ἔτη τυφλὴ ἀνέβλεψε.
- 222) Ἡ Χρυσὴ Γεωργίου ἐκ Καστελλορίζου ἐπὶ 3 ἔτη τυφλὴ ἀνέβλεψε.
- 223) 'Ο Ἀντώνιος Γεωργίου Καραγιάννης ἐκ Καρύστου πάσχων τὰς φρένας ἀνέκτησε τὸ λογικόν.
- 224) Ἡ Μηλιά Καρακάκη ἐκ Κρήτης, μανιακὴ ἰάθη.
- 225) Ἡ Παναγιώτα Ζαχαρίου ἐξ αἱμορραγίας ἰάθη.
- 226) Ἡ Δέσποινα Ἀλικαμπανοπούλου ἐπὶ 20 ἔτη παράφρων ἰάθη.
- 227) 'Ο Ἀλέξανδρος Ζωγράφος Χίος, ἐπὶ 3 ἔτη τυφλὸς ἀνέβλεψε.
- 228) 'Ο Γεώργιος Μωραΐτης ἢ Σερέπης Τήνιος, παράλυτος ἰάθη.
- 229) 'Ο Κώστας Σμυρναῖος ἐπὶ 5 ἔτη παράφρων ἰάθη.
- 230) Ἡ Μαριγὼ Σαμοθράκαινα ἐκ Σύρου παράφρων ἰάθη.
- 231) Ἡ Μαριγὼ Δημοπούλου παράφρων ἰάθη.
- 232) Ἡ Σοφία Ματθαϊονικολῆ ἐτῶν 17 ἐκ τοῦ χωρίου Κουμπιά τῆς Κρήτης ἐπὶ τρίμηνον παράφρων ἰάθη.
- 233) Ἡ Μαριγὼ Νικολάου Β. Δορδονοπούλου ἐκ Καλαμῶν παράφρων ἰάθη.
- 234) 'Ο Δημήτριος Παναγιώτου, μυλωνᾶς ἐκ Καρύστου παράλυτος τοὺς πόδας ἰάθη.
- 235) Ἡ Ματρώνα Ψαριανὴ ἐπὶ τρία ἔτη παράφρων ἰάθη.
- 236) 'Ο Γεώργιος Νικολαΐδης μανιακὸς ἰάθη.
- 237) Ἡ Εἰρήνη Δημητρίου Λαμπόνῃ ἐκ Κρήτης πάσχουσα τοὺς πόδας ἰάθη.
- 238) Ἡ Καλὴ Νικολάου Καντουνάκη Χία παράλυτος ἰάθη.

- 239) 'Ο Μάρκος Νικολάου Κρητικοῦ παράφρων ἰάθη.
 240) 'Ο Εὐάγγελος Μπούριας, μανιακὸς ἰάθη.
 241) 'Ο Ἀντώνιος Χόντρας Ὑδραῖος μανιακὸς ἐπὶ τρία ἔτη ἰάθη.
 242) 'Ο Ματθαῖος Πουλιδάκης ἐκ Κρήτης παράφρων ἰάθη.
 243) 'Ο Εὐστράτιος Ἀβραμίδης φρενοβλαβὴς ἰάθη.
 244) 'Ο Ἀναστάσιος Ψικίδης Ἀθηναῖος τυφλὸς ἀνέβλεψε.
 245) 'Ο Δημήτριος Σταματούσης ἐκ Καλαμῶν κωφάλαλος ὥμι-
 λησεν.
 246) 'Ο Νικόλαος Κουκούλης Ψαριανὸς παράφρων ἰάθη.
 247) 'Ο Δημήτριος Νικολάου ἐξ Ἀλεξανδρείας μανιακὸς ἰάθη.
 248) Ἡ Εἰρήνη Παππαδοπούλου ἐκ Χίου παράφρων ἰάθη.
 249) 'Ο Γεώργιος Πολυξενάκης Ρουμελιώτης παράλυτος ἰάθη.
 250) 'Ο Δημήτριος Θεοδωράκης ἐκ τοῦ χωρίου Καστέλο τῆς
 Κρήτης παράλυτος ἰάθη.
 251) 'Ο Ἐμμανουὴλ Παππαϊωάννου ἐκ Κρήτης ἐπιληπτικὸς
 ἰάθη.
 252) Ἡ Φώτω Χριστοδούλου ἐκ Σμύρνης ἐπὶ 10 ἔτη τρελλὴ
 ἰάθη.
 253) 'Ο Χρῆστος Γεωργίου Καρυστινὸς πάσχων τοὺς πόδας
 ἰάθη.
 254) Ἡ Μαριγῶ Δημητρίου Ἀλεξάνδρου Ψαριανὴ παράλυτος
 ἰάθη.
 255) Ἡ Χρυσούλα Δημητρίου Τρεμουῖλα παράφρων ἰάθη.
 256) 'Ο Κωνσταντῖνος Στακοδήμου Τσάκωνας παράφρων ἰάθη.
 257) Ἡ Παρασκευὴ Γερογιάννη ἐκ Κρήτης, χρόνιον νόσημα
 ἰάθη.
 258) Ἡ Δέσποινα Παναγιώτη Κρητικοῦ παράφρων ἰάθη.
 259) Ἡ Μαρία Ξανθογιάννη ἐκ Ξηροχωρίου ἐπιληπτικὴ ἰάθη.
 260) 'Ο Ἐμμανουὴλ Δημητρίου Μουσανσάκης ἐκ Κρήτης παρὰ
 λυτος ἰάθη.
 261) 'Ο Νικόλαος Ἰωάννου Παντερμάκης ἐκ Κρήτης χρόνιον νό-
 σημα ἰάθη.
 262) Ἡ Ἀνεξούλα Βασιλείου Χ' Στεφάνου ἐκ Βρυούλων Σμύρ-
 νης κωφάλαλος ὥμιλησε.
 263) 'Ο Διονύσιος Μιχαὴλ Σκουμπάρης ἐξ Ὑδρας παραλυτικὸς
 ἐπεριπάτησε.
 264) 'Ο Ἰωσήφ Ἀλεξίδης ἐτῶν 28 ἐκ Κων/πόλεως ἄλαλος ὥμι-
 λησε.
 265) 'Ο Χρῆστος Α. Βεκράκος ἐκ Σπάρτης ἀσθενήσας ἐπικινδύ-
 νως, καὶ τῇ ἐπικλήσει τῆς Παναγίας ἰαθεὶς στέλλει δραχμὰς 10 δι'
 ἄναμμα μιᾶς λαμπάδος.

- 266) Ἡ Ἀνεζίνα Χ' Μωρέκου ἐξ Ἐμπορίου τῆς Θήρας ἐκ γενι-
 κῆς παραλυσίας πάσχουσα ἰάθη.
 267) Ἡ Μπήλιω Ἀναστασίου Παρδάλη ἐκ Πόρου πάσχουσα
 ἐκ παραλυσίας τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἰάθη.
 268) 'Ο Ἀνδρέας Παναγόπουλος ἐκ Πατρῶν πάσχων ἐξ ὀφθαλ-
 μίας πρὸ ἐννέα μηνῶν ἰάθη.
 269) Ἡ Μεταξὴ χήρα Ἀθανασίου Μήχα ἐκ Λεωνιδίου, ἐλθοῦσα
 μὲ ἀυστριακὸν ἀτμόπλοιο ἐκ Κων/πόλεως εἰς Σῦρον ἅμα τῇ ἀγκυ-
 ροβολήσει τοῦ ἀτμόπλοιου νύκτα, θέλουσα νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν λέμβον
 καὶ δλιοθήσασα κατέπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν. Κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς
 καταβυθίσεως ἐφώνησε «Παναγία μου» ἤκουσε δὲ φωνῆς λεγούσης
 αὐτῇ. «Μὴ φοβεῖσαι, γύρισε καὶ κολύμβη». Καὶ πράγματι αὕτη,
 καίτοι μὴ γνωρίζουσα νὰ κολυμβᾷ, λαβοῦσα θάρρος ἐκ τῆς φω-
 νῆς, ἠδυνήθη ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὴν ἐπιφά-
 νειαν. Μετὰ δῖωρον διαμονὴν ἐν τῇ θαλάσῃ, καθ' ἣν ἐξηκολούθει
 νὰ ἀκούῃ τῆς φωνῆς «Μὴ φοβεῖσαι» ἐσώθη ὑπὸ τῶν πρὸς ἀναζή-
 τησιν αὐτῆς ἐξεληουσῶν λέμβων. Ἄμα τῇ διασώσει τῆς ἐλθοῦσας εἰς
 Τήνον ἔφερε διάφορα εἰς τὴν Παναγίαν δῶρα ἐπὶ τῇ διασώσει τῆς.
 270) Ἡ Καλλιόπη Ἰωάννου Γρυφάκη ἐτῶν 20 ἐκ Κρήτης, δια-
 μένουσα εἰς Ἀθήνας, ἀπώλεσεν αἰφνης τὴν φωνὴν καὶ τὴν ἀκοήν.
 Ἐξαντλήσασα πάντα τὰ ἱατρικὰ μέσα, ἐπεκαλέσθη καὶ τὴν Χάριν
 τῆς Παναγίας. Ἐλθοῦσα δὲ εἰς Τήνον μετὰ τῆς μητρὸς τῆς καὶ τοῦ
 ἀδελφοῦ τῆς, ἅμα τῇ εἰσόδῳ εἰς τὸν περίβολον τοῦ Ναοῦ, ἀμέσως
 ἀνέκτεισε τὴν φωνὴν τῆς. Τὸ γεγονός τοῦτο ὁ ἀδελφὸς τῆς, ἀμέσως
 ἔσπευσε νὰ τὸ ἀνακοινώσῃ εἰς τινα ἐν Χαλκίδι συγγενὴ τοῦ διὰ
 τοῦ ἐπομένου τηλεγραφήματος: «Καλλιόπη μόλις πατήσασα περί-
 βολον Ναοῦ Θαυματουργοῦ Εἰκόνης, ὥμιλησε καὶ ἤκουσε, ἰαθεῖσα
 ἐντελῶς».

Γρυφάκης

- 271) 'Ο Σταμάτιος Ἀναστασίου Ρώμας ἐκ τοῦ χωρίου Κερατέα
 τοῦ Δήμου Θωρακίων Λαυρίου, ἀπώλεσε τρεῖς ἐγκύνους ἀγελάδας.
 Μετὰ πολλὰς ἐρεῦνας ἀπηλπίσθη περὶ τῆς ἀνευρέσεως αὐτῶν. Προσ-
 ἐγγιζούσης τῆς ἑορτῆς τῆς Εὐαγγελιστρίας ἡ μήτηρ τοῦ Αἰκατερίνη
 παρεκάλεσεν αὐτὴν νὰ ὑποδείξῃ τὸ μέρος εἰς ὃ εὗρισκοντο αἱ ἀγε-
 λάδες. Νύκτα δὲ τινα ἡ μήτηρ βλέπει κατ' ὄναρ γυναῖκα τινα λαμ-
 προφρεμένην λέγουσαν αὐτῇ ὅτι αἱ ἀγελάδες κλαπεῖσαι εὗρισκο-
 νται εἰς χωρίον τι τέσσαρας ὥρας ἀπέχον τοῦ ἰδικοῦ των, καὶ ἐκεῖ
 ἂν ὑπάγῃ θὰ ἀνεύρῃ αὐτάς. Τὴν ἐπιούσαν ἡ μήτηρ διηγείται τὸ ὄ-
 νειρον εἰς τὸν υἱὸν τῆς, ὅστις σπεύδει εἰς τὸ ὑποδειχθὲν χωρίον
 ὅπου πράγματι εὗρισκει τὰς ἀγελάδας, μετὰ τῶν μόσχων αὐτῶν, καθ'
 ὅσον κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο εἶχον αὐταὶ γεννήσει καὶ παραλαβὼν
 ταύτας μετέφερε εἰς τὸ χωρίον των. Εἰς ἀνάμνησιν τοῦ γεγονότος

τούτου, ἔλθων εἰς τὴν πανήγυριν ἀφιέρωσεν ἀγελάδα ἀργυρεπίχρου-
σον εὐρισκομένην εἰς τὸ προσκυνητᾶριον τῆς Εἰκόνης.

272) Ὁ Χατζῆς Μεχμέτης Οὐζουτζανόγλου ἐξ Ἀϊδινίου, παντο-
πώλης, Ὁθωμανὸς τὸ θρήσκευμα, ἑτῶν 58 πάσχω ἀπὸ τοὺς πόδας,
ἔλθων εἰς προσκύνῃσιν τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνης ἰάθη καὶ ὑπεσχέθη νὰ
πέμπῃ κατ' ἑτος μέρος ἐκ τῶν εισοδημάτων τῶν κτημάτων του.

273) Ὁ κ. Σπυρίδων Μερκούρης, πρόφην Δήμαρχος Ἀθηναίων,
παθὼν κατὰ τὸ 1914 ἐκ σοβαρωτάτης ἀσθενείας ἐγχειρισθεὶς δ' ἐν
Βιέννῃ, καὶ κινδυνεύων, ἐσώθη ἐκ θαύματος τῆς Εὐαγγελιστρίας,
ὥς ὁ ἴδιος ἀφηγεῖται καὶ μέχρι σήμερον πρὸς πάντας τοὺς ἐρω-
τῶντας αὐτόν, τρέφων διὰ τοῦτο μεγάλην στοργὴν πρὸς τὸν Ναὸν
τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ συγχάκις ἐπισκεπτόμενος αὐτὸν πρὸς προσ-
κύνῃσιν τῆς Θαυματουργοῦ Εἰκόνης, εἰς τὴν θείαν ἐπέμβασιν τῆς
ὁποίας, ὀφείλει τὴν διάσωσίν του ἐκ τῆς σοβαρᾶς ἐκείνης ἀσθε-
νείας. Ἀλλ' ἂς ἀφήσωμεν ἐνταῦθα τὴν ἐν Τήνῳ ἐκδιδομένην τότε
ἐφημερίδα «Πρόοδος» νὰ μᾶς διηγηθῇ τὸ πρὸς τὸν κ. Μερκούρη
ἐπισυμβάν θαῦμα, ὡς ἀφηγήθη αὐτὸ, ὁ ἴδιος κ. Μερκούρης πρὸς
αὐτὴν ἐν συνεντεύξει πρὸς τὸν διευθυντὴν τῆς ἐφημερίδος ταύτης,
ὅτε μετὰ τὴν διὰ θαύματος διάσωσίν του, καὶ τὴν ἀνάρρωσίν του,
ἔσπευσεν εἰς Τήνον πρὸς προσκύνῃσιν τῆς Ἁγίας Εἰκόνης, πρὸς ἣν
καὶ ἐκόμισε ἐκδηλωτικὸν τῆς εὐγνωμοσύνης του μεγάλῃν πολύφωτον
ἀργυρᾶν κανδύλαν τοποθετημένην μέχρι σήμερον ἐν τῷ Ναῷ, καὶ
γνωστὴν εἰς πάντας ὡς προσφορὰν τοῦ κ. Μερκούρη.

Ἡ «Πρόοδος» κατὰ τὴν εἰς Τήνον ἀφίξιν τότε τοῦ κ. Μερκούρη,
ὑπὸ τὸν τίτλον: «**Ὁ κύριος Μερκούρης καὶ τὸ θαῦμα**», ἔγραψε
τὰ ἑξῆς:

«Διὰ τῆς «Ἑσπερίας» τῆς ἐκτελούσης ἀπὸ μηνὸς τὴν κατὰ Πα-
ρασκευὴν συγκοινωνίαν τῆς νήσου μας μετὰ τοῦ Πειραιῶς καὶ Σύ-
ρου, ἀφίκετο ἐνταῦθα τὴν ἐσπέραν τῆς παρελθ. Παρασκευῆς (17 Ἰα-
νουαρίου 1914) ὁ λαοφίλης Δήμαρχος Ἀθηνῶν κ. Σπ. Μερκούρης,
μετὰ τοῦ ἰδιαιτέρου του γραμματέως κ. Ἰωάν. Λοιδωρικιώτου, καὶ
τοῦ φιλτάτου αὐτῷ καὶ ἀξιωτίμου συμπολίτου μας κ. Βασ. Κασδόνῃ
μεγαλεμπόρου Ἀθηνῶν.

Ἀμα ὁ κ. Μερκούρης ἀπεβιβάσθη ἐν τῇ παραλίᾳ, ἔσπευσεν
ἀμέσως ἐν ἄκρᾳ συγκινήσει διατελῶν νὰ μεταβῇ εἰς τὸν Πανελλή-
νιον Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας, πρὸς προσκύνῃσιν τῆς Πανσέπτου
Εἰκόνης, φόρον εὐγνωμοσύνης ἀποτίων πρὸς τὴν Πολιοῦχον μας,
ἣτις ἔσωσεν αὐτὸν ἐκ τοῦ χείλους τοῦ τάφου, κατὰ τὴν τελευταίαν
αὐτοῦ ἐν Βιέννῃ σοβαρὰν ἀσθένειαν.

Συνοδεύσαντες τὸν κ. Μερκούρη μέχρι τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος,
ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ στόματός του διατελοῦντος εἰς ἄκρον συγκινη-
μένου, τὰ τοῦ θαύματος τούτου. Ὅτε εὐρισκόμην — εἶπεν ὁ κ. Μερ-

κούρης — εἰς μίαν τῶν Κλινικῶν τῆς Βιέννης κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος,
εἶχε τόσον ἐπιδεινωθῇ ἡ κατάστασις τῆς ὑγείας μου, ὥστε ἐπὶ
ἑβδομάδα σχεδὸν εἶχον διαρκῶς αἱμοπτύσεις, ἐνοχλούμενος ταυτο-
χρόνως ὑφ' ἐνὸς ἀπαισίου λυγρός. Οἱ καλλίτεροι ἱατροὶ τῆς Βιέν-
νης εἶχον ἀπελπισθῇ τελείως περὶ τῆς ὑγείας μου, εἶχον δὲ δια-
τάξει νὰ μοῦ δίδονται μόνον τεμάχια πάγου, ἀναμένοντες τὸ μοι-
ραῖον τέλος. Μίαν τῶν τελευταίων τούτων ἀπαισίων νυκτῶν,
καθ' ἃς διαρκῶς ἤμην ἄϋπνος, φυλασσόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου μου
καὶ μιᾶς νοσοκόμου, εἶδον ἐναντι τῆς κλίνης μου αἰφνιδίως μίαν
γυναῖκα ἐκπάγλου ὠραιότητος, μὲ τελειοτάτην ἐνδυμασίαν καλο-
γραίας, φοροῦσαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της νησιωτικὸν κάλυμμα. Ἡ
καλλονὴ αὕτη τὴν ὁποίαν δὲν εἶδον εἰς κανὲν μέρος τοῦ κόσμου,
μὲ ἐκύτταξεν ἀσκαρδαμυκτί, μὲ ὕψος σοβαρὸν καὶ ἀπειλητικόν,
ὥσπερ εἶχεν ἐναντίον μου τί. Ἐγὼ δὲ κατεπλάγην ἐπὶ τούτῳ καὶ
πρῶτος ἔλυσά τὴν σιωπὴν. Ὅσπερ δὲ εὐμπνευσθεὶς καὶ θαμβωθείς
ἐκ τοῦ μεγαλείου ἐκείνου. Τῇ εἶπον «Παναγία μου τί σοῦ ἔπαισα
καὶ τιμωροῦμαι οὕτω; Τότε ἐκείνη ἤλλαξε τὸ σοβαρὸν ὕψος καὶ
μὲ προσέβλεψε μὲ ἐν μειδίᾳ ἐκτάκτου γλυκύτητος, ὅπερ δὲν θὰ
λησμονήσω ποτέ, εἰποῦσα μοι. «Ἦσυχαι καὶ θὰ γίνῃς καλά» πα-
ρενυθὺς δὲ ἐξηφανίσθη. Μετ' ὀλίγον ἡ αἱμοπτυσία ἔπαυσε, καθὼς
καὶ αἱ ἄλλαι φοβερᾶι ἐνοχλήσεις, ἡσθάνθησαν δὲ τὴν ὑγείαν μου βελ-
τιωθεῖσαν αἰσθητῶς. Τὴν πρωτὰν ἐλθόντες οἱ ἱατροὶ, ἀντὶ ὧς ἀνέ-
μενον νεκρόν, μὲ εὗρον εἰς καλλιέραν. κατάστασιν. Ἐπανελημ-
μένως δὲ διηρώτων ἑαυτοὺς διαπνυθάνομενοι περὶ τῆς ἀποτόμου
ταύτης μεταβολῆς. Μετὰ ἑβδομάδα ἐπανήλθον εἰς Ἀθήνας ὑγιής.

Αὐτὰ μᾶς εἶπε ὁ κ. Μερκούρης σπογγίζων τοὺς ὀφθαλμούς του,
καὶ προσπαθῶν νὰ συγκρατήσῃ τὰ δάκρυά του, ἅτινα ἀκρατήτως
ἔρρεον. Ἐτι δὲ περισσότερον κατεπλάγην ἐπὶ τούτῳ, καθ' ὅσον
ὁ κ. Μερκούρης, καθ' ὃν ἱατρὸς δὲν ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν τῶν θρη-
σκολήπτων, τὸ θαῦμα δὲ τοῦτο ἐν ὀλίγοις ἔγραφε προχθὲς καὶ ὁ
Ἀθηναϊκὸς Τύπος».

Ὁ κ. Μερκούρης συνεχίζων τὴν πρὸς τὴν Θαυματουργὸν Εἰκόνα
πίστιν καὶ λατρείαν του, προσέφερεν ἐπίσης κατὰ τὸν Αὐγουστον
τοῦ 1922 καὶ μέγαν ἀργυροῦν σταυρόν, ὅστις κοσμεῖ σήμερον τὸν
μικρὸν τροῦλλον τοῦ μαρμαρίνου Εἰκονοστασίου, ἐν' ᾧ τοποθετη-
μένη πρὸς προσκύνῃσιν τῶν πιστῶν εὐρεται ἡ Εἰκὼν.

Τὸ θαῦμα τῆς διασώσεως

τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ Β΄.

Ἀξιοσημείωτον γεγονός εἰς τὰ χρονικά τῆς ἱστορίας τῆς Παν-
σέπτου καὶ Θαυματουργοῦ Εἰκόνης τῆς Εὐαγγελιστρίας, εἶνε ἡ με-
ταφορὰ αὐτῆς ἐν Ἀθήναις καὶ τὸ ἐκεῖ τελεσθὲν ὑπ' αὐτῆς θαῦμα

τῆς διασώσεως τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου, παθόντος ὑπὸ δεινῆς νόσου, καταβαλούσης δ' αὐτὸν καὶ πνέοντος τὰ λοιπὰ.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς Μαΐου τοῦ 1915 ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ἡσθένησε σοβαρῶς ἐκ πλευρίτιδος, καὶ ἡ κατάστασις αὐτοῦ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν καθίστατο σοβαρωτέρα, μὲν δὲ τὰ ὑπὸ τῆς Ἐπιστήμης καταβληθέντα μέσα καὶ τὰς προσπάθειάς τῶν θεραπεύοντων ἱατρῶν καὶ τῆς μετακλήσεως δύο ξένων ἐκ Γερμανίας καὶ Αὐστρίας διαπρεπῶν ἱατρῶν. Ἡ νόσος δὲξα καὶ ὕπουλος ἐπροχώρει εἰς τὸ εὐρωστον σῶμα καὶ ὁ ἰσχυρὸς ὀργανισμὸς παλαιῶν κατὰ τῆς φοβερᾶς νόσου, κατεβλήθη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἡ Ἐπιστήμη ἀπηλπίσθη τόσον ὥστε εἰς τῶν θεραπεύοντων ἱατρῶν, ἐξερχόμενος τῶν ἀνακτόρων, καὶ περικυκλωθεὶς ὑπὸ τοῦ πλήθους καὶ ἐρωτώμενος, δὲν ἀπήντησεν, ἀλλ' ἔδειξε τὸν Οὐρανόν. Ἡ Ἐπιστήμη εἶχε χάσῃ τὴν ἐλπίδα, καὶ μόνον ὁ Θεὸς ἠδύνατο νὰ σώσῃ τὸν Βασιλέα, ἀπὸ τῆς φοβερᾶς νόσου. Ὁ Βασιλεὺς ἔπνεε τὰ λοιπὰ. Αἱ ἐφημερίδες ἔγραφον ἄρθρα ἐπικαλούμενα τὴν Θεῖαν ἀντίληψιν ἐπὶ τὸν Ὑψηλὸν ἀσθενῆ. Εἰς τοὺς ναοὺς ἐτελοῦντο δεήσεις ὑπὲρ τῆς διασώσεως αὐτοῦ.

Μέσα εἰς τὴν φοβερὰν ἀπόγνωσιν καὶ τὴν θλίψιν ὁ τότε Μητροπολίτης Ἀθηνῶν Θεόκλητος, ἔγνω νὰ μετακαλέσῃ τὴν θαυματουργὸν Εἰκόνα τῆς Θεομήτορος ἐκ Τήνου εἰς Ἀθήνας, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπέστειλε πρὸς τὴν τότε Ἐπιτροπὴν τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας τὸ κάτωθι τηλεγράφημα.

Ἐπιτροπὴν Εὐαγγελιστρίας

Τήνον

«Παρακαλῶ ὅπως μεταφερθῇ δι' ἱερέων Ἀγία Εἰκὼν Εὐαγγελιστρίας ἐνταῦθα, ἵνα πρὸ αὐτῆς τελοῦνται δεήσεις ὑπὲρ ὑγείας Α. Μ. Βασιλέως ἡμῶν».

† Ὁ Ἀθηνῶν **ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ**

Τὸ γεγονὸς τῆς μεταφορᾶς τῆς Θαυματουργοῦ Εἰκόνης ἔξω τῆς νήσου, πρώτην φορὰν ἐνεφανίζετο, διότι οὐδέποτε ἡ Ἀγία Εἰκὼν ἀπεμακρύνθη τοῦ ἱεροῦ αὐτῆς Ναοῦ, καὶ συνεπῶς τὸ πρᾶγμα ἀπῆλθε πολλὴν τὴν σκέψιν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ναοῦ ἀμέσως συνήλθεν εἰς ἔκτακτον συνεδρίασιν ἵνα ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ πρακτέου. Καὶ συνεφώνουν μὲν πάντες ὅτι ἡ Ἀγία Εἰκὼν ἔπρεπε νὰ μεταφερθῇ εἰς Ἀθήνας, ἀλλὰ συνεζητεῖτο ὁ τρόπος τῆς μεταφορᾶς αὐτῆς, ὥς καὶ τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐν τῇ ἐκτάκτῃ ταύτῃ περιστάσει μέτρα. Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ εἴδησις εἶχε διαδοθῇ ἀνὰ τὴν πόλιν καὶ μεγάλη παρήχθη συγκίνησις εἰς τὰ πλήθη, τὰ ὁποῖα καθ' ὁμίλους συνεζήτουν τὸ πρᾶγμα, ἐν ᾧ ἄλλα πλήθη ἔσπευδον εἰς τὸν Ναὸν διὰ νὰ πληροφορηθῶσι τὰ ἀποφασισθέντα.

Ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς τοῦ Ναοῦ ἔψαλλον δέξιν πρὸ τῆς Ἀγίας Εἰκόνης, ἐπειδὴ δὲ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἰσήρχετο εἰς τὸν λιμένα προερχόμενον ἐξ Ἀνδρου ἀτμοπλοῖόν τι, ὁ λαὸς τῇ παρακινήσει τῶν ζωηροτέρων ἔλαβε τὴν Εἰκόνα καὶ προπορευομένων τῶν ἱερῶν λαβάρων καὶ τῶν ἱερέων καὶ ἱεροφαιτῶν, ἤρξατο κατερχόμενος εἰς τὴν πόλιν, νομίζων ὅτι διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου ἐκείνου θὰ μεταφέρετο ἡ Ἀγία Εἰκὼν εἰς Ἀθήνας. Ἐδέξατο νὰ σπεύσῃ τις τῶν Ἐπιτρόπων καὶ ἐξηγῶν τὰ συζητούμενα ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς μέτρα, νὰ παρακαλέσῃ ἀφοῦ πλέον ἡ ἱερὰ συνοδεία μετὰ τῆς Εἰκόνης εὐρίσκετο ἐν τῇ πρὸ τοῦ λιμένος πλατείᾳ τῆς Τήνου, ὅπως ὁδηγηθῇ ἡ Ἀγία Εἰκὼν εἰς τὸν παραπλεύρως ταύτῃ κείμενον Μητροπολιτικὸν Ναὸν τῶν Ταξιαρχῶν, νὰ μεταβῇ δὲ ὁ τότε βουλευτὴς Τήνου κ. Κ. Ἀλαβάνος διὰ τοῦ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν εὐρισκομένου εἰς τὸν λιμένα ἀτμοπλοίου εἰς Σῦρον, καὶ συνεννοούμενος μετὰ τοῦ Νομάρχου καὶ λοιπῶν Δημοσίων Ἀρχῶν ὡς καὶ τοῦ Μητροπολίτου Σύρου καὶ Τήνου, διαταχθῇ ἔκτακτον ἀτμοπλοῖον, ὅπερ προσεγγίζον εἰς τὴν νήσον, παραλάβῃ τὴν Ἀγίαν Εἰκόνα, μετὰ τῆς ὁρισθείσης ἱερᾶς συνοδείας τῆς καὶ μεταφέρῃ ταύτην εἰς Ἀθήνας. Τοῦτο δὲ καὶ ἐνένετο. Ἡ ἱερὰ Εἰκὼν μετεφέρθη εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν καὶ ἐτοποθετήθη ἐπὶ τοῦ προσκυνηταρίου. Τότε δὲ ἠδύνατό τις νὰ ἀντιληφθῇ τὴν λατρείαν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τῶν Τηνίων πρὸς τὴν Προστάτιδα τῆς νήσου, ἐφ' ἧς στηρίζεται ὅλη ἡ δόξα αὐτῆς, καὶ θεωρεῖται ὡς ἡ μήτηρ τοῦ Τηνίου λαοῦ, ὡς καὶ ἡ συγκίνησις τοῦ κόσμου ὅτι ἡ Προστάτις αὐτοῦ ἔμελλε νὰ ἐξέλθῃ τοῦ τόπου, καὶ νὰ ταξειδεύσῃ μακράν. Τοῦτο συνεκίνησε ἐκ μυλαιατῶν πάντα Τηνίον, καὶ συνεκέντρον εἰς τὸν Ναὸν ἅπασαν τὴν πόλιν κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Ἀπὸ τῶν μεμακρυσμένων συνοικιῶν τῆς πόλεως, ὅμιλοι γυναικῶν καὶ παιδῶν, νέων καὶ γερόντων συρόντων καταπεπονημένον ἀπὸ τοῦ βάρους τῶν ἐτῶν τὸν πόδα, γραῖαι ὑπέργηροι μὴ ἐξελθοῦσαι τοῦ οἰκίσκου τῶν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, ἔσπευδον ἐκεῖ εἰς τὸν Ναόν, μὲ τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, διὰ νὰ ἀποχαιρείσωσι τὴν Προστάτιδα τῆς νήσου ἀπερχομένην εἰς πρωτοφανὲς ταξίδιον. Καὶ ἐξευλισσοντο ἐκεῖ σκηναὶ πλήρεις συγκινήσεως, καὶ ὁ Ναὸς ὑπερπληροῦτο, καὶ ἀπετελέσθη ἐν ἀσφυκτικῶν ἐκκλησίασμα, ὅπερ συγκεκινημένον μὲ τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς περιέκυλλου τὴν Ἀγίαν Εἰκόνα, ἵνα συνοδεύσῃ αὐτὴν ἐπιβιβαζομένην τοῦ ἀτμοπλοίου καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἐπὶ ὥρας πολλὰς ἀκίνητον, καθηλωμένον οὕτως εἰπεῖν ἐντὸς τοῦ Ναοῦ.

Ὁ κ. Ἀλαβάνος μεταβὰς εἰς Σῦρον καὶ συνεννοηθεὶς μετὰ τῶν Ἀρχῶν, ἐπέτυχε νὰ διέλθῃ τοῦ λιμένος μας τὸ κατ' ἐκείνην τὴν ἐσπεραν ἀναχωροῦν διὰ Πειραιᾶ ἀτμοπλοῖον τῆς Ἐταιρίας Γιανουλάτου

«Ἀτρόμητος» καὶ παραλαμβάνον τὴν Ἀγίαν Εἰκόνα μετὰ τῆς συνοδείας τῆς, μεταφέρει αὐτὴν εἰς Πειραιᾶ, τοῦ ἰδιοκτῆτου τοῦ ἀτμοπλοίου εὐχαρίστως ἀποδεχθέντος ἄνευ ἀμοιβῆς τὴν προσέγγισιν καὶ μεταφορὰν τῆς Εἰκόνης εἰς Πειραιᾶ.

Ἐξασφαλισθέντος οὕτω τοῦ καλλιτέρου τρόπου τῆς μεταφορᾶς ἡ Ἐπιτροπὴ Εὐαγγελιστρίας ἀπέστειλε πρὸς τὸν Μητροπολίτην Ἀθηνῶν τὸ ἐξῆς τηλεγράφημα.

Ἀριθ. 86

Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην

Ἀθῆνας.

Δι' ἀτμοπλοίου «Ἀτρόμητος» Γιαννουλάτου, ἀποστέλλεται Ἀγία Εἰκὼν Εὐαγγελιστρίας, συνοδευομένη ὑπ' ἀντιπροσώπων ἡμῶν.

Ἀτμόπλοιον ἀναχωρήσῃ ἐντεῦθεν 9ην μ. μ.

Πρόεδρος Ἐπιτροπῆς
ΓΡΑΜΜΑΝΔΑΝΗΣ

Ὁ Γραμματεὺς
ΛΟΥΒΑΡΗΣ

Ἡ ἐκ Τήνου ἀναχώρησις τῆς Ἀγίας Εἰκόνης

Ἦτο ἡ 9η τῆς νυκτὸς ὥρα, ὅτε ἐπὶ τοῦ πρὸ τῆς Τήνου πελάγους, ἀνεφάνη ὁ «Ἀτρόμητος» πλέων ὀλοταχῶς πρὸς τὴν νῆσον μας, διακρινόμενος ἀπὸ τὴν ἀπειρίαν τῶν ἡλεκτρικῶν του φώτων. Ἐπικρατεῖ ἄκρα νηνεμία καὶ ἡ θάλασσα εἶνε γαληνιαία, ἀλλὰ βασιλεύει σκότος ψηλαφητὸν διὰ τὴν ἔλλειψιν σελήνης. Ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου ἐπέβαινεν ὁ Μητροπολίτης Σύρου καὶ Τήνου Ἀθανάσιος ἵνα συνοδεύσῃ τὴν Εἰκόνα μέχρι Ἀθηνῶν. Τοῦτον ἀποβιβασθέντα συνοδεύει ὁ ἱερὸς κληρὸς μέχρι τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ, ἔνθα καὶ περιβληθεὶς τὰ ἱερὰ αὐτοῦ ἄμφια, ψάλλεται δέησις πρὸς τῆς Εἰκόνης, μετὰ τὴν ὁποίαν ὁμιλεῖ πρὸς τὸ ἀσφυκτικὸν πλῆθος περὶ τῆς θαυματουργικῆς δυνάμεως τῆς Ἀγίας Εἰκόνης καὶ τῆς πρὸς τὸ Θεῖον πίστεως καὶ ἐλπίδος, λαμβάνει εἰτα τὴν Εἰκόνα ἀνὰ χεῖρας καὶ φέρων ταύτην ἐξέρχεται τοῦ Ναοῦ μετὰ τοῦ κλήρου, καὶ τρέπεται τὴν πρὸς τὸν λιμένα ἄγουσας παρακολουθοῦντος ὄλου ἐκείνου τοῦ πλῆθους.

Θὰ μείνῃ ἀλησμόνητος ἡ πομπὴ ἐκείνη ἐν ὥρᾳ νυκτὸς. Προηγούνται τὰ ἱερὰ λάβαρα, ἔπονται οἱ ἱεροψάλται ᾄδοντες συγκινητικούς ὕμνους, μετὰ τοὺτους ὁ κληρὸς, καὶ παρακολουθεῖ ὄλον ἐκεῖνο τὸ πλῆθος ἀσκεπὲς καὶ συγκεκινημένον διὰ τὴν πρωτοφανῆ ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ Λειτουργίαν. Πολλοὶ κρατοῦσι κηρία ἀνημμένα, ἄλλοι καὶ ἰδίᾳ γυναῖκες φέρουσιν ἀνὰ χεῖρας θυμιατήρια καίουσιν λιβανωτόν, ἐνῶ οἱ κώδωνες ὄλων τῶν ἐκκλησιῶν τῆς πόλεως κρούουσι, καὶ ὁ γλυκὺς ἦχος των, ἀναμιγνυόμενος μετὰ τῶν φωνῶν τῶν ᾄδόντων ἱεροψαλτῶν, καὶ τῶν ἐπικλήσεων τοῦ πλῆθους, προκαλοῦσιν

ἀπερίγραπτον τὴν συγκίνησιν. Οὕτω προχωροῦσα ἡ ἱερὰ πομπὴ φθάνει εἰς τὰς λέμβους, αἱ ὁποῖαι παραλαμβάνουσιν τὴν ἱερὰν συνοδείαν, ἀπομακρύνονται εἰς τὸ πέλαγος βαίνουσαι πρὸς τὸ ἀτμόπλοιον. Καὶ ἀκούεται γλυκὺ τὸ ἄσμα τῶν ἱερέων ψαλλόντων: «Δέσποινα καὶ Μήτηρ τοῦ Αντρωτοῦ, δέξαι παρακλήσεις ἀναξίων ὧν ἱκετῶν κτλ. προκαλοῦν τὰ δάκρυα τοῦ ἐπὶ τῆς προκυμαίας πλῆθους, τὸ ὁποῖον παρακολουθεῖ διὰ τοῦ βλέμματος τὴν ἀναχωροῦσαν Προστάτιδα τῆς νήσου, ἐν ᾗ ἐπὶ τοῦ «Ἀτρομήτου» μὲ λαμπάδας εἰς τὰς χεῖρας ὑποδέχονται τὴν ἐπιβιβαζομένην Μεγάλην ταξειδεύτριαν. Ὁ «Ἀτρόμητος» ἀποσπῶν τὴν ἄγκυραν, συρρίζει διὰ τελευταίαν φορὰν, ὥσπερ ἀποχαιρετῶν τὴν νῆσον, καὶ ἀνοίγεται εἰς τὸ πέλαγος φεύγων ἀστραπιαῶς. Ὁ κόσμος ἀπὸ τῶν προκυμαίων σταυροκοπεῖται ἀποκαλυπτόμενος, ἐν ᾗ τὰ δάκρυα ῥέουσιν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς ὄλων. Οἱ κώδωνες τῶν ναῶν κρούονται ἀκόμη καὶ ὁ ἦχος των σκορπίζεται ἐκεῖ πέραν εἰς τὸ ἀχανὲς πέλαγος, ὥσπερ συνοδεύων τὸ φεύγον ταχέως πλοῖον, καὶ μεταδίδων εἰς τὴν φεύγουσαν Πολιοῦχον τοὺς ἀποχαιρετισμούς τοῦ λαοῦ τῆς, καὶ τὸν πόνον του διὰ τὴν ἀναχώρησίν τῆς.

Ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὰ φῶτα τοῦ ἱεροῦ πλοίου χάνονται τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου, καὶ τέλος ὁ Ἀτρόμητος ἐξαφανίζεται εἰς τὸ βάθος τοῦ πρὸς τὴν Γύαρον πελάγους, ἐν ᾗ ὁ κόσμος διαλύεται, ὅτι πτωχὸν τελευταῖον βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἀκυμάντου πόντου, ὅστις τὸν διεχώρισεν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ Θησαυροῦ του.

Ἡ Συνοδεία τῆς Θαυματουργοῦ Εἰκόνης.

Τὴν συνοδείαν τῆς εἰς Ἀθῆνας μεταφορᾶς τῆς Ἀγίας Εἰκόνης ἀπετέλεσαν οἱ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ναοῦ ἐκλεγέντες ὡς ἀντιπρόσωποι αὐτῆς κ. κ. Κ. Ἀλαβᾶνος Βουλευτὴς Κυκλάδων ἐκ Τήνου, Γ. Γάφος πρόφην Δήμαρχος Τήνου, ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Τήνου Ἀντ. Παξιμάδης, τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Μηνᾶς Ἀρμακόλλας, Α. Μαρκουτζίος καὶ Ν. Βίδος. Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Ἰδρύματος Δ. Λούβαρης, ὁ Ταμίας αὐτοῦ Ἰωάν. Λεβαντῆς, ὁ φύλαξ τῆς Εἰκόνης Γ. Πλυτᾶς, οἱ ἱερεῖς τοῦ Ναοῦ Ἰωάσαφ Σιταρᾶς Ἀρχιμανδρίτης, Ἀγγελος Κονταρίνης, καὶ Ἀθανάσιος Μεσσηνήξης, οἱ ἱεροδιάκονοι, Γ. Ρενιέρης καὶ Κωνστ. Ἀλεξόπουλος καὶ οἱ ἱεροψάλται Κωνστ. Μανριίδης καὶ Κ. Βασιλικός. Τὴν ἱερὰν Εἰκόνα συνοδεύουσιν ἐπίσης καὶ στρατιωτικὴ φρουρὰ ὑφ' ἑνὸς ἐνωμοτάρχου καὶ τριῶν χωροφυλάκων, πρὸς φρουρήσιν αὐτῆς μέχρι Πειραιῶς.

Εἰς τὸν Πειραιᾶ.

Εἶνε ἡ 6η πρωϊνὴ ὥρα τῆς 13ης Μαΐου. Ὁ ἥλιος χρυσίζει τὰς κορυφὰς τῶν βουνῶν τῆς Ἀττικῆς, καὶ εἰς τὰ γαλανὰ νερὰ τοῦ Σαρωνικοῦ, παγινιδίζουν αἱ πρῶται χρυσαῖ ἀκτίνες τοῦ λαμπροῦ τῆς

ἡμέρας ἄστρου, ὅτε ὁ Ἀτρόμητος φέρων τὴν θαυματουργὸν Εἰκόνα εἰσέρχεται εἰς τὸν λιμένα τοῦ Πειραιῶς σημαιοστόλιτος.

Ὁ Πειραιεὺς φαίνεται σὺν τῷ ξυπνῷ τώρα ἀπὸ τὸν ὕπνον τῆς νυκτός, καὶ τὴν σιγὴν διακόπτουσιν αἱ πρῶται φωναὶ τῶν ἐγειρομένων κατοίκων, ὅταν ὁ Ἀτρόμητος ποντίζων τὰ ἀγκύρας πλευρίζει πλησίον τῶν παρὰ τὴν ἀποβάθραν πλοίων.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ δοθῇ σαφὴς ἰδέα τῆς ἐντυπώσεως τοῦ λαοῦ, τῆς παραθείσεως ἐκ τῆς εἰδήσεως ὅτι ἡ Εἰκὼν τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἔφθανεν εἰς Ἀθήνας, δια τὸν ἀσθενῆ Βασιλέα, ὡς καὶ τῆς πρὸς τὴν θαυματουργὸν δύναμιν Αὐτῆς πίστεως τοῦ τε Ἀθηναίου καὶ Πειραιῆ λαοῦ. Ὁ Τύπος ἅπας τῶν Ἀθηνῶν τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐδημοσίευσεν ἄρθρα φλογερά, ἐπικαλούμενος τὴν θεῖαν τῆς Μεγαλόχαρης ἀντίληψιν πρὸς τὸν Ἀσθενῆ, τὰ ὁποῖα δὲν μᾶς ἐπιτρέπει ἀτυχῶς ὁ χῶρος ἵνα καταχωρίσωμεν ἅπαντα ἐνταῦθα, ὅπως σχηματίσῃ ὁ ἀναγνώστης ἀκριβῆ ἰδέαν τοῦ μεγέθους τῆς πρὸς Αὐτὴν Πίστεως. Ἐν τοῦτοις δημοσιεύομεν περικοπὰς ἀρθρου μιᾶς ἐξ αὐτῶν ἵνα γνωσθῇ ἡ ἐπ' Αὐτὴν ἀκράδαντος Πίστις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀπηχουμένη πιστῶς εἰς τὰς γραμμάς τοῦ ἐν λόγῳ ἀρθρου. Ἡ «Ἐσπερινή» ὑπὸ τὸν τίτλον «Σῶσον τὸν Βασιλέα» ἔγραφε:

«Διὰ πρώτην φοράν, ὦ Μήτηρ τῆς θλίψεως, ἀφῆκες τὸν γυμνὸν βράχον ἀπὸ τὸν ὁποῖον σελαγίζει εἰς τὰς μακρινὰς ξηράς, καὶ εἰς τὰ ἀπέραντα πελάγη τῆς Ἑλληνικῆς Πίστεως, ἡ παρηγορία τῆς Εὐσπλαγγνίας Σου, διὰ νὰ μεταβῇς εἰς τὸ προσκεφάλαιον τοῦ πάσχοντος. Διὰ πρώτην φοράν ἀφῆκες τὸν πολυτελῆ βωμόν, ὃν σοὺ ἀνῆγειρε ἡ εὐγνωμοσύνη ἐκείνων οὓς ἔσωσες, τοὺς ἐκστατικούς ὕμνους, τὸ εὐῶδες θυμίαμα, τὰς παλλομένας φλόγας τῶν κηρίων, αἵτινες εἶνε ψυχαὶ προσευχόμεναι, διὰ νὰ διέλθῃς τὴν θάλασσαν καὶ νὰ φέρῃς τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν ἀνακούφισιν μακρὰν τῆς λατρευομένης νήσου Σου. Ὡς πεντικά τὰ κύματα ἔλειχον τὸ σκάφος ὅπερ Σὲ ἔφερε. Συγκεκινημένοι οἱ δελφῖνες ἠκολούθουν τὴν ἱερὰν συνοδείαν, ἥτις διέχυνεν εἰς τὸν κατάπληκτον πόντον νέφη λιβανωτοῦ. Καὶ ἦλθες Μήτηρ τῶν τεθλιμμένων εἰς τὴν πόλιν ἥτις σὲ ἀναμένει γονυλετής.

Ἐπὶ εἰς τὴν μικρὰν νῆσον, ἥς εἶσαι ἡ χαρὰ καὶ ἡ υπερηφάνεια, ὁ Ναὸς Σου λάμπει ὡς σύμβολον ἐλπίδος καὶ παρηγορίας δι' ὅλοκληρον Φυλὴν. Ἀπὸ τὰ πέριτα τῆς Ἑλληνικῆς διασποράς, ἔρχονται πρὸς Σὲ πάντες ἐκεῖνοι οὓς δὲν ἀνεκούφισεν ἡ ἐπιστήμη τῶν ἀνθρώπων, πάντες ἐκεῖνοι οἵτινες ἔπαυσαν νὰ ἐλπίζουσιν. Πρὸς Σὲ στρέφονται τὰ βλέμματα καὶ τὴν ψυχὴν τῆς, ἡ μήτηρ διὰ τὸ κινδυνεῦον τέκνον, τὸ τέκνον διὰ τὴν κινδυνεύουσαν μητέρα του. Καὶ εὐρίσκουσιν, Ἀειπάρθενε, εἰς τοὺς πόδας Σου τὴν θεραπείαν καὶ τὴν ἀνακούφισιν. Τὸ θαῦμα, τὸ θαῦμα Σου, ὦ Θεοτόκε, ἀνοίγει

τὰς ἀγκάλας τοῦ πρὸς πάντα δυστυχῆ. Γλύκανον Παρηγορήτρια, ἀνοιξον τὴν πύλην τῆς σωτηρίας καὶ πρὸ τοῦ Βασιλέως.

Καὶ τοιαῦτα μὲν ἔγραφε ἐπικαλούμενος τὴν Θαυματουργὸν Εἰκόνα ἅπας ὁ Τύπος, λαμπροτάτη δὲ ὑπῆρξε καὶ ἡ ὑποδοχὴ αὐτῆς ἡ γενομένη ὑπὸ τοῦ Πειραιῆ καὶ Ἀθηναίου λαοῦ, τὴν ὁποίαν καὶ περιγράφομεν ἥδη.

Ἡ παλλακὴ ὑποδοχὴ τῆς Θαυματουργοῦ Εἰκόνης.

Ἐκατὸν πεντήκοντα χελιδνες λαοῦ.

Ἡ εἰς Πειραιᾶ ὑποδοχὴ.

Τὸ θέαμα τὸ ὁποῖον παρουσίασεν ὁ Πειραιεὺς καὶ αἱ Ἀθηναὶ κατὰ τὴν 13ην Μαΐου ἡμέραν τῆς ἀφίξεως εἰς Πειραιᾶ τῆς θαυματουργοῦ Εἰκόνης δὲν θὰ παρουσιάσουν ἄλλοτε. Ἐπρόκειτο περὶ μοναδικῆς περιστάσεως, ἀπὸ ἐκείνας τὰς ὁποίας ἀναφέρει μὲ συγκίνησιν ἡ ἱστορία τῶν Ἀθηνῶν. Ὁ Πειραιεὺς καὶ αἱ Ἀθηναὶ σιωπηλαὶ ἐν περισυλλογῇ καὶ κατανύξει ὑπεδέχοντο διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν γῆν τὴν θαυματουργὸν τῆς Θεομήτορος Εἰκόνα. Καὶ τὸ γεγονός αὐτὸ ἀπὸ τὰ σπανιώτατα ἔκαμε τὴν ὀγγυλῶς βαθεῖαν ἐντύπωσιν τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ κάμῃ. Καὶ αἱ πόλεις αὗται ἔκαμαν εἰς τὴν Εἰκόνα τὴν εὐλαβῇ καὶ κατανυκτικῇ ὑποδοχῇ τὴν ὁποίαν δὲν ἔκαμαν ποτέ, οὔτε θὰ κάμουν ἄλλοτε. Ἡ πόλις τοῦ Πειραιῶς ἐξυπνῆσε τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ὑπὸ τοὺς συνεχεῖς ἤχους τῶν κωδῶνων ὅλων τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τοὺς ὀξεῖς συριγμούς τῶν ἑλλεινισμένων ἀτμοπλοίων, χαιρετίζοντων τὴν ἀφίξιν τῆς Θαυματουργοῦ Εἰκόνης τῆς Θεομήτορος.

Ὁλόκληρος ἡ παραλία τοῦ Πειραιῶς κατεκλίσθη τότε ἀπὸ τὰς ἀνθρωπίνους μάζας, αἵτινες συνωστιζόμεναι προσεπάθουν νὰ καταλάβουν θέσιν, ὅσον τὸ δυνατόν πλησιέστερον πρὸς τὴν Β. ἀποβάθραν εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἀπεβιβάζετο ἡ Σεπτῇ Εἰκὼν.

Λέμβοι, φορτηγίδες, ἀτμόπλοια μικρά, καὶ ἐν γένει παντὸς εἴδους πλοῖα ἦσαν κατάμεστα κόσμον, ἀναμένοντος ὅπως ἴδῃ καὶ προσκυνήσῃ τὴν Παντάνασσαν τοῦ κόσμου. Τὰ καταστήματα, εἶναι ἅπαντα κλειστά, τὰ καφενεῖα, αἱ ἀγοραὶ, τὰ ἐργοστάσια καὶ πᾶσα ἐργασία ἔχει διακοπῇ, καὶ ἀπὸ πᾶσαν ὁδόν, ἀπὸ πᾶσαν ἀπόροδον, χεῖμαρρος ὁλόκληρος κόσμον, σπεύδει πρὸς τὴν προκυμαίαν. Ἐμποροὶ, βιομήχανοι, ἐργοστασιάρχαι, ἀστοί, ἐργάται, διπάλληλοι, ἀνθρώποι ἀνωτέρας τάξεως, καὶ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ συμφύρονται ἐκεῖ, γυναῖκες καὶ παιδιὰ καὶ ἐν γένει πᾶσαι αἱ τάξεις, εἰς μίαν ἀδελφικὴν συνένωσιν συσσωρεύονται ἐκεῖ καὶ αἱ ἐπικλήσεις σπαρακτικαὶ ἀπευθύνονται πρὸς τὴν καταφθάσασαν ταξιδευτρίαν.

Ἐκ τῶν πρώτων καταφθάνει ἐκεῖ ὁ Ἐπίσκοπος Ἀρτης, καὶ δι' ἰδιαιτέρας λέμβου ἀνέρχεται ἐπὶ τοῦ Ἀτρομήτου πρὸς προσκύνῃσιν

τῆς Εἰκόνης, καὶ πρὸς διακανονισμόν τῶν τῆς ὑποδοχῆς κατ' ἐντολήν τοῦ Μητροπολίτου, ἐν συνενοήσει μετὰ τοῦ Μητροπολίτου Σύρου καὶ Τήνου, καὶ τῶν Ἐπιτρόπων τοῦ Ναοῦ Εὐαγγελιστρίας τῶν συνοδευόντων τὴν Θαυματουργὸν Εἰκόνα.

Ἡ ἀποβίβασις τῆς Εἰκόνης.

Ἦδη τὰ πάντα εἶνε ἑτοιμα πρὸς ἀποβίβασιν τῆς Εἰκόνης καὶ τῆς ἱερᾶς συνοδείας αὐτῆς. Οἱ παριστάμενοι εἰς τὴν Β. ἀποβάθραν χωροφύλακες εἰς μάτην προσπαθοῦν νὰ συγκρατήσουν τὸ πλῆθος τὸ ὅποιον συνωστιζόμενον προσπαθεῖ νὰ πλησιάσῃ, ὅσον τὸ δυνατόν πλησιέστερον.

Ἡ ἱερὰ στιγμή.

Ἡ ἱερὰ στιγμή ἐπλησίαζεν. Ὁ κόσμος γονυκλινῆς μὲ τὰς χεῖρας ὑψωμένας δέεται θερμῶς πρὸς τὴν Παντάνασσαν διὰ τὸν κινδυνεύοντα Βασιλέα. Ἐν μέσῳ τῆς ἱερᾶς ταύτης συγκινήσεως ἡ βενζινακάτος τοῦ Λιμεναρχείου ἐφ' ἧς ἐφέρετο ἡ Πάνσεπτος Εἰκὼν τῆς Παναγίας συνοδευομένη ὑπὸ τῶν ἱεραρχῶν Σύρου κ. Ἀθανασίου καὶ Ἀρτῆς κ. Σπυρίδωνος φερόντων τὰς ἱερατικὰς αὐτῶν στολάς, τῶν ἱερέων, καὶ τῶν συνοδῶν τῆς Εἰκόνης κ. κ. Ἀλαβάνου τότε βουλευτοῦ καὶ Γεωργ. Γάφου πρώην Δημάρχου Τήνου, διασχίζει τὰ ὕδατα τοῦ λιμένος καὶ πλευρίζουσα ἐπὶ τῆς Β. ἀποβάθρας ἀποβιβάζει τὴν ἱερὰν εἰκόνα μετὰ τῆς συνοδείας τῆς.

Εἰς τὴν Ἀγίαν Τριάδα.

Ἐκ τῆς ἀποβάθρας τὸ πλῆθος, ἐν μέσῳ τῶν παρατεταμένων κωδωνοκρουσιῶν, προηγουμένων τῶν ἱερῶν λαβάρων, τῶν Τηνίων ἱεροψαλτῶν καὶ τοῦ κλήρου, ψαλλόντων συγκινητικούς πρὸς τὴν Θεοτόκον ὕμνους, συνοδεύει ἐν κατανύξει ἀσκεπῆς καὶ δακρύων τὴν θαυματουργὸν Εἰκόνα εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τῆς Ἀγίας Τριάδος τὸν ὅποιον καὶ πλημμυρεῖ ἀσφυκτικῶς προσπαθοῦν νὰ προσκυνήσῃ ταύτην. Ἀποκατασταθεῖσης ἡσυχίας ψάλλεται ἱκετήριος δέησις, μεθ' ἣν ὁμιλεῖ ὁ Σεβ. Σύρου καὶ Τήνου πρὸς τὸ συγκεκριμένον πλῆθος, «περὶ τῆς προστασίας τῆς Θεοτόκου, τῆς ἐπιδειχθείσης πάντοτε πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, ἀναδειχθεῖσα ἡ Πρόμαχος τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἰς πάντα κίνδυνον». Μετὰ τὸ πέρας τοῦ λόγου καταφθάνει ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν, κατελθὼν ἵνα μεταφέρῃ τὴν Θαυματουργὸν Εἰκόνα εἰς Ἀθήνας. Ἐξωθεν τοῦ Ναοῦ χιλιάδες κόσμου ἀναμένουσι τὴν ἔξοδον αὐτῆς, καὶ ὅταν ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν ἐφάνῃ ἐξερχόμενος τοῦ Ναοῦ, κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας τὴν Εἰκόνα τὸ πλῆθος ἐν μιᾷ φωνῇ ἀνέκραξε.

«Παιδιά, ὅλοι μὲ τὰ πόδια στὴν Ἀθήνα καὶ μπροστὰ τὴν Εἰκόνα».

Μάτην ὁ Μητροπολίτης παρακαλεῖ τὸ πλῆθος προσπαθῶν νὰ

πέισῃ αὐτό, ὅπως μεταφερθῇ ἡ Ἀγία Εἰκὼν δι' αὐτοκινήτου. Μάτην ἐπεμβαίνει ἡ Ἀστυνομία μετὰ τῆς φρουρᾶς, τὸ πλῆθος μένει ἀνένδοτον ἐπιμένον ὅπως περὶ μεταφέρει τὴν Ἀγίαν Εἰκόνα εἰς Ἀθήνας. Πρὸ τῆς ἐπιμονῆς ταύτης ὁ Μητροπολίτης ὑποχωρεῖ καὶ δέχεται ἵνα μεταφερθῇ ἡ ἱερὰ Εἰκὼν, τῇ συνοδείᾳ τοῦ Λαοῦ εἰς Ἀθήνας.

Ἡ πομπὴ ἐκ Πειραιῶς εἰς Ἀθήνας.

Ἀποτελεῖται οὕτω μία συνοδεία ἐκ χιλιάδων λαοῦ, οὕτινος προπορεύεται αὐτοκίνητον φέρον τὸν Μητροπολίτην Ἀθηνῶν κρατοῦντα τὴν Θαυματουργὸν Εἰκόνα, ἔπονται ἕτερα φέροντα τὸν Κλῆρον, τοὺς ἱεροψάλτας, καὶ τὴν ἐκ Τήνου Ἐπιτροπὴν, τὸν Δήμαρχον Πειραιῶς κ. Παναγιωτόπουλον καὶ τοὺς Δημοτικούς Συμβούλους Μέρμηκαν καὶ Συριγγέλαν καὶ ἀκολουθεῖ ὅπισθεν τὸ πλῆθος εἰς χιλιάδας ἀνερχόμενον. Οὕτως ἡ πομπὴ τῆς Θαυματουργοῦ Εἰκόνης μεγαλοπρεπεστάτη ἐν μέσῳ τῶν κωδωνισμῶν ὅλων τῶν Ναῶν τοῦ Πειραιῶς, διερχομένη τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, κατευθύνεται εἰς Φάληρον ὅπως ἐκεῖθεν ἀναβῇ εἰς Ἀθήνας. Μέσα εἰς τὴν κοσμοπλημμύραν ἐκείνην τὴν ἀπαρτιζομένην κατ' ἐλάχιστον ὑπολογισμόν ἐκ 30 χιλιάδων Πειραιέων, ἔβλεπε τις γυναῖκας πεζοπορούσας μὲ τὰ μικρὰ τέκνα τῶν εἰς τοὺς ὤμους καὶ τὰς ἀγκάλας, γέροντας μόλις σύροντας τὸ βάρος τῆς ἡλικίας τῶν νὰ πεζοποροῦν ἐπὶ 2 1/2 ὥρας χωρὶς νὰ αἰσθάνωνται τὴν ἐλαχίστην κόπωσιν, γράϊα νὰ μὴ ἀρκοῦνται εἰς τὴν κόπωσιν τῶν, ἀλλὰ νὰ φέρωσιν εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν καὶ τὰ μικρὰ ἐγγονάκια τῶν. Ὡς τιμητικὴ δὲ φρουρὰ τῆς ἱερᾶς Εἰκόνης, παρηκολούθουν οἱ Πρόσκοποι Πειραιῶς.

Δύο ἄξιοθαύμαστα φαινόμενα.

Ἀπὸ τῆς πρώτης ὁ ἥλιος ἔρριπτε καυστικὰς τὰς ἀκτῖνας του. Περὶ τὴν 10ην μάλιστα ὅτε ἡ πομπὴ ἐξεκίνησε, ὁ ἥλιος ἀνελθὼν τὸν Οὐράνιον θόλον ρίπτει πυρίπνους τὰς ἀκτῖνας του ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ὅμως μόλις ἡ πομπὴ ἐπροχώρησε, μέλαινα νέφη κυλιόμενα ἀπὸ βορρᾶ καλύπτουσιν ὅλον τὸν οὐράνιον θόλον, καὶ μία εὐεργετικὴ συννεφιά μετὰ δρόσου προστατεύει ἀπὸ τὰς καυστικὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, τὰς χιλιάδας ἐκείνας τοῦ λιτανεύοντος πλῆθους. Πολλοὶ σχολιάζουσιν τὸ φαινόμενον ἀποδίδοντες τοῦτο εἰς τὴν Μεγαλόχαρην, καὶ ἐν ᾧ συζητοῦν, ἕτερον φαινόμενον ἔρχεται νὰ συγκλονήσῃ τὴν συγκίνησιν τοῦ πλῆθους ἔτι περισσότερο. Εἰς τὸν δριζόντα φαίνεται σμήνος χελιδόνων, ὅπερ σιγὰ σιγὰ κατέρχεται πρὸς τὴν ἱερὰν πομπήν, περικυκλῶναι τὸ αὐτοκίνητον, ἐνῷ εὐρηται ἡ Εἰκὼν, καὶ διαγράφει ἄνωθεν αὐτοῦ διαφόρους ἐλιγμούς, πτερυγίζον ἄνωθεν τῆς Εἰκόνης ἐπιμόνως. Πολλοὶ ἀναλύονται εἰς δάκρυα διὰ τὸ συγκινητικὸν φαινόμενον. Αἱ χελιδόνες ἐπίμονοι πτερυγίζουσι παρακολου-

σὸς καὶ ὁ ἄργυρος ἐκθαμβωτικὰ στίλβουσιν εἰς τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡ-
λίου, καὶ οἱ ἐπ' αὐτῆς πολῦτοι λίθοι σκορπίζουσιν μαρμαρυγὰς.

Τὸ αὐτοκίνητον προχωρεῖ ἄργα. Μόλις καὶ μετὰ βίας ἀνοίγεται
δίοδος καὶ ἡ πομπὴ προχωρεῖ καὶ κάμπτει τὴν ὁδὸν Φιλελλήνων.
Ὅλα τὰ παρὰ θύρα καὶ οἱ ἐξῶσται φορτωμένοι κόσμου, ὅστις ἐπὶ
τῇ διελεύσει τῆς Εἰκόνης κάμπτεται εἰς γονυκλισίαν κρατῶν κηρία
ἀνημμένα.

Ὁ Μητροπολίτης κρατεῖ ὑψηλὰ τὴν Εἰκόνα καὶ ὁ κόσμος ὁρμᾷ
διὰ νὰ τὴν ἀσπασθῇ, μὲ τὸν κίνδυνον νὰ καταπατηθῇ ὑπὸ τῶν ὀπι-
σθεν ἐρχομένων.

Εἰς τὴν Μητρόπολιν.

Οἱ κώδωνες τῆς Μητροπόλεως, ὡς καὶ τῶν ἄλλων Ναῶν τῶν
Ἀθηνῶν, ἤχουσιν ἁρμονικά, ἀγγέλλοντες τὴν ἄφιξιν τῆς Ὑψηλῆς
Ταξειδευτρίας βαινούσης πρὸς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναόν. Τὸ πα-
ρακολουθοῦν πλῆθος εἶνε τοσοῦτον, ὥστε ὅταν τὸ αὐτοκίνητον,
ἐφ' οὗ ἐπέβαιναν ὁ Μητροπολίτης μετὰ τῆς Ἀγίας Εἰκόνης, ἔκαμ-
πτε πρὸς τὴν ὁδὸν Μητροπόλεως, τὸ πλῆθος ὀπισθεν εἰσῆρχετο εἰς
τὴν ὁδὸν Φιλελλήνων. Τέλος ὅταν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης, κατῆλθε
τοῦ αὐτοκινήτου ἵνα εἰσέλθῃ εἰς τὸν Ναὸν μετὰ τῆς Θανμ. Εἰκόνης
ὁ ναὸς εἶχε ὑπερπληρωθῇ. Οὐδεμία δύναμις, οὐδεμία ἐπιβολὴ
στρατιωτικῇ ἡδύνατο νὰ κρατήσῃ τὰ μεγάλα κύματα τοῦ συνωσι-
ζομένου πρὸ τοῦ Ναοῦ πλήθους· εἰσέρχονται τὰ ἐξαπτέρυγα εἰς τὸν
Ναόν, καὶ ἀκολουθεῖ ἡ ἀδαμαντοστόλιστος Εἰκὼν. Μετὰ τρομακτι-
κὴν πάλιν πρὸς τὸ πλῆθος, τὸ ὅποιον θέλει νὰ ὁρμήσῃ ἀθρόον
οἱ Ἀστυνομικοὶ κατορθώνουν νὰ συσσωματωθῶν καὶ νὰ ἀνοίξωσιν
δίοδον εἰς τὸν Μητροπολίτην καὶ τὴν ἀκολουθίαν του, ὅστις προ-
χωρεῖ μέχρι τοῦ κιγκλιδοφράκτου ὅπου ἔχει τοποθετηθῇ ἀνάβαθρον
μὲ πολυτελεῖς εἰκονοστάσιον.

Ἡ Δέησις.

Ὁ Μητροπολίτης ἀνερχόμενος ἐκεῖ ἀποκαλύπτεται, ἀσπάζεται
τὴν Εἰκόνα καὶ τὴν ἐπιδεικνύει δακρύων, πρὸς τὰ πλήθη. Τὴν το-
ποθετεῖ κατόπιν εἰς τὸ προσκυνητῆριον, ὅπου ἀρχίζουν νὰ τὴν
ἀσπάζονται ὁ κληρὸς καὶ οἱ ἐγγύτερον εὐρισκόμενοι.

Διαδραματίζεται τότε ἄλλη σκηνή. Ὁρμοῦν ὅλοι μαζὺ νὰ τὴν
ἀσπασθῶν, καὶ ἐπειδὴ εἶνε ἀνθρωπίνως ἀδύνατον νὰ κρατηθῇ ἡ
τάξις, ὁ Μητροπολίτης φοβηθεὶς ἐναγκαλιζεται τὴν Εἰκόνα καὶ τὴν
φέρει εἰς τὸ ἱερόν.

Ἀπ' ὀπίσω του σπεύδουν οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ χωροφύλακες
καὶ καταλαμβάνουν τὴν Ὠραίαν Πύλην, καὶ τὰς διπλανὰς θύρας
τοῦ Ἱεροῦ, διότι ὑπάρχει κίνδυνος νὰ εἰσορμήσῃ τὸ πλῆθος καὶ

ἐκεῖ. Ἐπιτυγχάνεται τοιοῦτοτρόπως ἡ σχετικὴ ἡσυχία, καὶ ἄρχεται
ψαλλομένη δέησις.

Τηλεφώνημα ἐκ τῶν Ἀνακτόρων.

Ἀποστέλλεται καὶ ὁ Ὑπουργὸς
τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης νομίσας ὅτι ἡ Εἰκὼν θὰ μεταφερθῇ τὴν
βῆν μ. μ. ὦραν εἰς τὰ Ἀνάκτορα, ἀπῆλθε μετὰ τὴν δέησιν εἰς τὸ
Μητροπολιτικὸν μέγαρον ὥρὸς καὶ κατάκοπος. Ἀλλὰ τηλεφώνημα
ἐκ τῶν Ἀνακτόρων διατάσσει νὰ μεταφερθῇ πάραυτα ἡ Εἰκὼν
ἐκεῖ ἵνα τοποθετηθῇ ἄνωθεν τῆς κλίνης τοῦ κινδυνεύοντος Βασι-
λέως. Συγχρόνως δὲ σπεύδει ἐκ τῶν Ἀνακτόρων ἐκεῖ καὶ ὁ Ὑ-
πουργὸς κ. Βοζίκη, λέγων ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀναβληθῇ οὐδ' ἐπὶ
στιγμὴν ἡ προσκομιδὴ τῆς Εἰκόνης, καὶ ὅτι ἀναμένεται ἐκεῖ ἐνα-
γωνίως ὑπὸ τῆς Β. Οἰκογενείας. Τούτου ἕνεκα ὁ Μητροπολίτης
κατελθὼν καὶ πάλιν εἰς τὴν Μητρόπολιν, καὶ λαμβάνων ἀνὰ χεῖ-
ρας τὴν Εἰκόνα ἐκκινεῖ μετὰ τῆς πομπῆς εἰς τὰ Ἀνάκτορα.

Ἡ Θαυματουργὸς Εἰκὼν

μεταφερομένη εἰς τὰ Ἀνάκτορα.

Ἦτο ἡ μία καὶ ἡμίσεια μετὰ μεσημβρίαν. Τὸ πλῆθος μὲ τὸν
αὐτὸν συνωστισμόν καὶ μὲ ἀξιοθαύμαστον ὑπομονὴν καὶ ἐγκαρ-
τέρησιν, ἄφωνον, κατασυγκεκινημένον, μεταρσιωμένον, βυθισμένον
εἰς βαθυτάτην κατάνυξιν καὶ μυστικοπάθειαν, ἀναμένει ἐντὸς τοῦ
Ναοῦ, εἰς τὸ προαύλιον αὐτοῦ, εἰς ὅλας τὰς πέριξ παρόδους, τὴν
ἐξοδὸν τῆς Εἰκόνης διὰ νὰ τὴν συνοδεύσῃ μέχρι τῶν Ἀνακτόρων.
Πρὸς ἀράωσιν τοῦ ἀσφυκτικοῦ συνωστισμοῦ, Ἐπίτροπος τῆς Μη-
τροπόλεως ἀγγέλλει ἀπὸ τῆς Ὠραίας Πύλης, ὅτι ἡ Εἰκὼν θὰ μετα-
φερθῇ ἐν τοῖς Ἀνακτόροις τὴν βῆν ἀπογευματινὴν ὥραν. Τὸ πλῆ-
θος ὁμῶς ἀντιλαμβάνόμενον τὸν σκοπὸν τῆς τοιαύτης ἀναγγελίας,
παραμένει ἀκίνητον καὶ ἀσάλευτον. Πολλοὶ Πειραιεῖς κατάκοποι,
κάθηνται κάτω εἰς τὸ δάπεδον τοῦ Ναοῦ. Ἀφοῦ δὲν καθίστατο δυ-
νατὴ ἡ διὰ τοῦ Ναοῦ ἐξοδος τῆς Εἰκόνης, ὁ Παν. Μητροπολίτης
παραλαβὼν αὐτὴν τὴν ἐξήγαγε δι' ὀπισθίας ἐκ τοῦ ἱεροῦ θύρας, καὶ
ἐπέβη μετ' αὐτῆς ἀναμένοντος αὐτοκινήτου. Εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς
Μητροπόλεως εἶχον παραταχθῇ τὰ ἐξαπτέρυγα, καὶ κατόπιν τούτων
δεκάδες ἱερέων καὶ διακόνων, φερόντων τὰ ἱερατικά των ἄμφια.
Ἀκολουθεῖ τὸ αὐτοκίνητον τοῦ Μητροπολίτου, καὶ σειρὰ ἀμαξῶν,
ἐφ' ὧν ἐπιβαίνουν οἱ Συνοδικοὶ Ἀρχιερεῖς, ὁ Σεβ. Σύρον καὶ
Τήνου, καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Εἶνε ἀπερίγραφτος ἡ συγκίνησις τοῦ πλήθους, ἡ ἐκδηλουμένη μὲ
μίαν τρικυμιώδη ἀναταραχὴν αὐτοῦ, ἅμα τῇ ἐμφανίσει τῆς Θανμ.
Εἰκόνης. Οἱ ἄνδρες ἀπεκαλύφθησαν καὶ ἐσταυροκοποῦντο, αἱ γυναῖ-
29

κες προσεπάθουν νὰ ἐξοικονομήσωσι χώρον διὰ νὰ πέσουν εἰς τὰ γόνατα. Τὸ αὐτοκίνητον μετὰ βίας διέρχεται διὰ μέσου τοῦ συνωθουμένου πλήθους. Χωροφύλακες, ναῦται, πρόσκοποι, στρατιῶται, πολῖται, δίδουν ὅλοι τὰς χεῖρας καὶ μετὰ βασάνων κατορθώνουν νὰ σχηματίσουν μίαν ἄλυσσιν, ἐπιτρέπουσαν ἐλευθερίαν τινὰ πέραν τοῦ αὐτοκινήτου. Ἐπὶ τέλους ἡ ἱερὰ πομπὴ διανύει τὸ μικρὸν διάστημα τῆς ὁδοῦ Ἐθαγγελιστρίας, κάμπτει πρὸς τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ καὶ ἀνέρχεται ἐν ἀφαντάστῳ μεγαλοπρεπεῖᾳ καὶ ἐπιβλητικότητι. Εἰς στιγμὰς κοπασμοῦ τοῦ λαϊκοῦ σάλου, ἀκούονται εὐκρινῶς κομμάτια ἀπὸ τὰς εὐχὰς τῶν ἱερέων « Ἀλαλα τὰ χεῖλη τῶν ἀσεβῶν, τῶν μὴ προσκυνούντων τὴν Εἰκόνα σου τὴν σεπτὴν. » Θεοτόκε ἡ ἐλπίς πάντων τῶν χριστιανῶν, σκέπε, φρούρει, φύλαττε, τοὺς πιστεύοντας εἰς Σέ. » « Ἐλπίς ἀηλπισμένων σύ μοι βοήθησον. . . »

Κάτι τι ὑπέροχον.

Εἰσερχομένη εἰς τὴν πλατείαν τοῦ Συντάγματος ἡ πομπή, συναντᾷ ὡκεανὸν ἀνθρώπων. Εἰς ἀμάξας, εἰς δένδρα, εἰς καθίσματα, εἰς βάθρα στύλων, ὅπου καὶ ἂν ἡδύναντο νὰ σταθοῦν, ἀνεβασμένοι, καταβάλλον ἀγωνιώδεις προσπάθειάς ὅλοι, ν' ἀτενίσουν τὴν θαυματουργὸν Εἰκόνα. Παραπάνω ἀπὸ τοὺς ἐξώστας καὶ τὰ παράθυρα τῆς Μεγάλης Βρετανίας, πλήθος ξένων παρακολουθοῦν μὲ κατάπληξιν καὶ θαυμασμόν, τὴν ἀφθιάστου ἐπιβλητικότητος πομπὴν τῆς Λιτανείας, κάμνουν καὶ αὐτοὶ χωρὶς νὰ θέλουν τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ συμμερίζονται τὴν συγκίνησιν τοῦ πλήθους. Ἡ πομπὴ τέλος μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας διασχίζουσα τὴν ἀνθρωπίνην ἐκείνην πλημμύραν φθάνει πρὸ τῶν ἀνακτόρων καὶ σταματᾷ στὴν πρώτη κιγκλιδωτὴ ἐξώθυρα τῆς προσόψεως τῶν Ἀνακτόρων. Ἡ Ἀνακτορικὴ φρουρὰ σχηματίζει κενόν. Ἐξωθεν τῆς θύρας γονατισμένοι στὸ χῶμα τινὲς κυρίαί τῆς Αὔλης δέονται σιγῇ καὶ τὰ χεῖλη κινεῖται ἀκαταπαύστως, ἐν ᾧ οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἔχουσι μεταβληθῇ εἰς κρουνούς δακρύνων.

Ἡ εἴσοδος τῆς θαυμ. Εἰκόνης εἰς τὰ Ἀνάκτορα.

Εἰς τὴν ἐξώθυραν τῆς κεντρικῆς τῶν Ἀνακτόρων εἰσόδου ἀνεμνον παρατεταγμένοι ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος ὁ Β'. τότε Διάδοχος, οἱ Πρίγκηπες ἀδελφοὶ τοῦ ἀσθενοῦντος Βασιλέως, ὁ Πρίγκηψ Ἀλέξανδρος κατόπιν Βασιλεὺς καὶ ἅπαν τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον. Ἄπαντες οὗτοι γονατίζουν ἅμα τῇ ἐμφανίσει τῆς Εἰκόνης, καὶ ὅταν ὁ Μητροπολίτης κατῆλθε τοῦ αὐτοκινήτου, ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος ὁ Β' προχωρεῖ πρὸς τὴν Εἰκόνα, καὶ καταφιλῶν ταύτην, λαμβάνει Αὐτὴν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Μητροπολίτου καὶ εἰσέρχεται ἐντὸς τῶν Ἀνακτόρων συνοδευόμενος παρὰ τοῦ Μητροπολίτου καὶ τῶν Πριγ-

κήπων καὶ παραδίδει ταύτην εἰς τὴν Βασίλισσαν Σοφίαν, ἥτις κατασπαζομένη ταύτην, φέρει καὶ τοποθετεῖ ἄνωθεν τῆς κλίνης τοῦ Βασιλέως, ὅστις τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἶχε βυθισθῇ καὶ πάλιν εἰς τὸν ληθαργικὸν ὕπνον.

Τὸ θαῦμα.

Εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην εὗρίσκετο ὁ Βασιλεὺς ὅταν ἡ ἱερὰ Εἰκὼν εἰσῆχθῃ ὑπὸ τῆς Βασιλίσσης εἰς τὸ Βασιλικὸν δωμάτιον καὶ ἐναπετέθῃ ἄνωθεν τῆς κλίνης του.

Ἡ ὄψις αὐτοῦ πελιδνὴ καὶ τὰ χεῖλη φρίσσοντα ἐδείκνυν ὅτι ὁ ἀσθενὴς κατεῖχετο ὑπὸ πυρετοῦ. Ἀπὸ τῶν χειλέων του διαφεύγουσιν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἀκατάληπτοι τινὲς λέξεις, ὁ Βασιλεὺς παρελήρει. Ἄνωθεν αὐτοῦ παρίσταντο ἡ Βασίλισσα Σοφία καὶ ἡ θυγάτηρ του Πριγκήπισσα Ἐλένη νῦν σύζυγος τοῦ Διαδόχου τῆς Ρουμανίας. Εἰς τὴν κατάστασιν ἐκείνην παρέμειναν ἐπὶ ὥραν ὁ Βασιλεὺς μετὰ τὴν εἴσοδον τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνης. Αἰφνης ὁ ἀσθενὴς ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς οἱ ὁποῖοι καὶ ἀμέσως ἔπесαν ἐπὶ τῆς ἀπέναντι αὐτοῦ τοποθετημένης θαυμ. Εἰκόνης.

Τί εἶνε αὐτό; ἠρώτησε τὴν Βασίλισσαν;

Εἶναι ἡ Παναγία τῆς Τήνου, ἀπήντησεν αὕτη τὴν ὁποίαν καὶ ἔφερον σήμερον ἐκ Τήνου.

Τί ὥραία Εἰκὼν, εἶπεν ὁ Βασιλεὺς, φέρετέ μου αὐτὴν νὰ τὴν ἀσπασθῶ, καὶ συγχρόνως ἔκαμιν ἀπότομον καὶ ζωηρὰν κίνησιν, καὶ ἐγερθεὶς ἀνεκάθησεν ἐπὶ τῆς κλίνης. Ἐκαμε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ λαβὼν τὴν Ἀγίαν Εἰκόνα, ἐκ τῶν χειρῶν τῆς Βασιλίσσης τὴν ἡσπάσθη ἐπανειλημμένως, ἐναγκαλισθεὶς δὲ αὐτὴν τὴν ἐκράτησεν ἐφ' ἱκανὸν ἐπὶ τοῦ στήθους του.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὸ μέγα θαῦμα συνετελέσθη. Ὁ Βασιλεὺς ἐσώζετο. Εἰς τὸ πρόσωπόν του διεχύθη μία ἔκφρασις ἀνακουφίσεως. Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἀσθενοῦς ἀνέκτων τὴν ζωηρότητα. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἡ βελτίωσις τῆς καταστάσεως αὐτοῦ ἦτο τόσον καταφανὴς ὅσον καὶ ἀπροσδόκητος. Ὁ Βασιλεὺς μετ' ὀλίγον αἰσθάνεται ὅτι τὸ μέρος τῆς πληγῆς εἶχεν ὑγρανθῇ καὶ διέταξε νὰ καλέσωσι τοὺς θεράποντας ἱατροὺς, οἱ ὁποῖοι καὶ ἐξετάσαντες ἀμέσως τὴν πληγὴν, εὗρέθησαν πρὸ καταπληκτικοῦ φαινομένου. Ἀπὸ τῆς ὁπῆς ἔρρεεν ἀφθονον τὸ πῦν καὶ τόσον ὥστε νὰ ἀλλάξωσιν ἐπανειλημμένως τοὺς ἐπιδέσμους Ὁ πυρετὸς ἤρξατο ἀμέσως νὰ καταπίπτῃ. Ὁ Βασιλεὺς ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀνακτᾷ δόλοκληρον τὴν διαύγειαν τοῦ πνεύματος.

Ἡ ἀπροσδόκητος βελτίωσις καταπλήσσει πάντας.

Ὁ Βασιλεὺς ἐσώθη.

Ἡ Παναγία εἶχε κάμει τὸ θαῦμα τῆς.

Ἡ Χαρμόσυνος εἰδήσεις.

Ἡ εἰδήσις τῆς ἀποτόμου καὶ καταπληκτικῆς βελτιώσεως τοῦ Βασιλέως, διαδοθεῖσα ἀνὰ τὴν πόλιν ἀστραπιαίως, προκαλεῖ τὴν συγκίνησιν τοῦ κόσμου, ὅστις καὶ σπεύδει εἰς τὰ ἀνάκτορα ἵνα βεβαιωθῇ περὶ αὐτοῦ. Τὰ ἱατρικὰ δελτία ἐκδιδόμενα καὶ ἐξαγγέλλοντα σταθερὰν τὴν βελτίωσιν, προκαλοῦν τὸν θαυμασμόν καὶ τὴν χαρὰν τοῦ κόσμου.

Παρέχεται οὕτως ἡ νύξ ἐκείνη πλήρης χαρᾶς καὶ προσδοκίας, καὶ ἡ ἐπαύριον ἀνατέλλει διὰ τὰ εὖρη τὴν Ἑλλάδα ὅλην ἀναπέμπουσιν εὐχαριστίας εἰς τὴν Θεοτόκον διὰ τὸ ὑπερφυῆς γεγονός. Τὸ θαῦμα διασαλπίζει πρῶτος ὁ Τύπος τῶν Ἀθηνῶν, γράφων ἄρθρα ἐνθουσιώδη πρὸς τὴν ὑπέρμαχον στρατηγόν. Δυπούμεθα διότι ὁ χώρος τοῦ παρόντος δὲν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ δημοσιεύσωμεν ὅλα τὰ ἄρθρα τὰ ὅποια ἅπασαι αἱ ἐφημερίδες τῶν Ἀθηνῶν ἐδημοσίευσαν. Δημοσιεύομεν ὅμως χάριν τῆς ἱστορίας ἐν τούτων τὸ ὅποιον ἔγραψε τὸ «Ἔθνος» ὑπὸ τὸν τίτλον «Δάκρυα Πίστεως καὶ Ἐλπίδος» ἀγγέλλον τὸ θαῦμα, εἰς τὸ ὅποιον ἔγραψε τὰ ἑξῆς:

«Ἦχουν ὅλοι οἱ κώδωνες τῆς νήσου τοῦ Αἰγαίου καὶ ἐν βαθυτάτῃ κατανύξει, ἡ σεπτὴ τῆς Θεομήτορος Εἰκὼν φέρεται εἰς τὸν λιμένα. Πάλλεται ἀπὸ τῶν εὐχομένων φωνῶν ὁ ἄηρ καὶ διὰ τοῦ ἀπειρου πρὸς τὴν ὑψίστην δύναμιν, ἔρχεται ὁ πόθος τῆς καρδίας σύμπατος τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Μεγαλόχαρη κάνε καλὰ τὸν Βασιλεῖά μας!

Αἰὼν σχεδὸν παρήλθεν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἡ λάμπουσα αὕτη ἐμφάνισις, χαρίζει τὴν πίστιν καὶ τὴν λατρείαν, δικαιώνει τὴν προσδοκίαν, ἔμπνῃ τοὺς γλυκεῖς τῆς ψυχῆς πόθους.

Παντοδύναμος καὶ Θαυματουργὸς ἡ Μεγαλόχαρη, βλέπει πρὸ τῶν ἁγίων αὐτῆς ποδῶν, κατατεθειμένα, πλούτη, ζωὴν, ἰκεσίας.

Μεγαλοπρεπής, ἡ ἀνίκητος ἰσχὺς τοῦ θείου προσώπου Τῆς, ἀπαστράπτει ἐν μέσῳ λίθων χρυσοῦ, καὶ λιβάνου.

Οἱ πλούσιοι καὶ οἱ πένητες ἀδελφωμένοι πρὸ τοῦ ἀπαυγάζοντος εἰκονίσματος, κλίνουν τὸ γόνυ ζητοῦντες τὸν οἶκτον Τῆς.

Χρυσοῦς ὁ Ἑλληνικὸς ἥλιος φωτίζει τὰ γαλανόλευκα νερὰ τοῦ Αἰγαίου, Ἀγνὸς καὶ ἀκηλίδωτος ὁ οὐρανός, σκεπάζει τὴν θείαν διάβασιν.

Ὅλοι κλαίουσιν, ὅλοι δακρύουν. Τὰ δάκρυα τῆς πίστεως πρὸς τὴν αἰωνίαν ἰσχύν, ἀνοίγουν τὴν φωνήν, ἀνοίγουν τὴν καρδίαν παντός Ἑλλήνος διὰ τὰ φωνάζει:

Σῶσε τὸν Βασιλεῖά μας!

Καὶ ἡ οὐρανόπεμπος λιτανεῖα ἐγγίζει τὴν Ἀττικὴν.

Ὑψουμένη ἡ Τρισαγία Εἰκὼν, ἀντικρύζει τὸν ναὸν τοῦ Ἑθνικοῦ προσκυνηματος. Ἐνθεὸς καὶ γλυκεῖα ἡ μορφὴ τῆς Εὐαγγελιστρίας,

ἔρχεται πρὸς τὸ σημεῖον τοῦ σήμερον ὅλοι προσβλέπον, καρδιοκτυποῦντες δι' ἐκείνον, διὰ τὴν Πατρίδα.

Ἀνασηκῶνται τὸ ἱερὸν Λάβαρον ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Ἀγίου Μητροπολίτου καὶ ῥίγος διατρέχει τὰ σώματα τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ τρέμει, ποῦ ἐλπίζει, ποῦ ἱκετεύει, ποῦ χύνει ἀφθονὰ δάκρυα πίστεως πρὸς τὴν Βασίλισσαν τῆς θαυματουργοῦ ἰσχύος, δάκρυα λατρείας, πρὸς τὴν δοξοστέφανον Βασιλικὴν δύναμιν.

Διάπλατα ἀνοίγονται αἱ πύλαι τῶν ἀνακτόρων, καὶ εἰς τὸ πλατύσκαλον αὐτῶν, ὁ πρῶτος γόνος τῆς Δυναστείας τῶν Ἑρῶν, ὁ βαπτισθεὶς εἰς τὴν φωτιά τῆς ἐλευθερίας Δούλου Ἑλληνισμοῦ Διάδοχος, ἐν μέσῳ περιγῆπων καὶ αὐλικῶν, παραλαμβάνει τὴν Εἰκόνα.

Φῶς Οὐρανοῦ χύνεται παντοῦ. Φῶς ἐλπίδων, φωτίζει τὴν Ἑλλάδα ὁλόκληρον καὶ οἱ ἦχοι τῶν κωδῶνων, διαλαλοῦν βαθεῖαν καὶ μεγάλην τὴν εὐχὴν.

Μεγαλόχαρη, σῶσε τὸν Κωνσταντῖνον.

Ἀνοίγει τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ Μεγάλος Βασιλεὺς καὶ εἰς τὸ ἀτρόμητον πρόσωπόν Του, χύνεται ἡ ἔκφρασις τῆς ὥραιας Χαρᾶς τὴν ὁποίαν ἐμπνέει ἡ ὑψίστη πεποιθήσις τῆς Πίστεως πρὸς τὸν Θεόν.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὡς ἐκ θαύματος τὰ πάντα σιγοῦν.

Οἱ παλμοὶ τῶν καρδιῶν μόλις ἀκούονται καὶ ἡ ψυχὴ ἀφιεροῦται εἰς τὴν Παναγίαν.

Τὸ θαῦμα τελεῖται!

Ἡ χρυσοποικίλος Εἰκὼν ἐμειδίασε πρὸς τὸν Νικηφόρον Στρατηλάτην.

Ὅλοι φωνάζουν θὰ σωθῇ! Καὶ δάκρυα πίστεως καὶ λατρείας χύνονται καὶ προσφέρονται ὡς δῶρον πρὸς τὴν θαυματουργὸν Εὐαγγελιστρίαν, ὁ φωτοστέφανος τῆς ὁποίας ἀσβεστος θὰ φωτίζει διὰ μέσου τῶν αἰώνων τὰ ὑψιστα τῶν δώρων, τὰ ὅποια ἐχάρισε εἰς τὴν Ἑλληνίδα γῆν, ἡ δύναμις τῆς διὰ τῆς σωτηρίας τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ Β'.

Μὲ τὸν αὐτὸν τόνον, ἐνθουσιασμόν, καὶ συγκίνησιν διὰ τὸ τελεσθὲν θαῦμα γράφουσιν ἅπασαι αἱ ἐφημερίδες, αἱ ὁποῖαι ἐκδηλοῦσαι τὴν χαρὰν τῶν ἐπὶ τῇ διασώσει τοῦ Βασιλέως, ἐκδηλοῦσι συγχρόνως καὶ τὴν χαρὰν αὐτῶν, διότι διὰ τοῦ θαύματος τούτου ἀνεξωπυρῶθη τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα ἐν Ἑλλάδι, καὶ ἡ πίστις πρὸς τὴν θρησκείαν, ἥτις ὑπῆρξε πάντοτε ἀκλόνητος, ἀνέκτησε τώρα νέαν ἰσχύν, νέαν ρώμην, νέον ἔρεισμα κραταιώσεως ἀσάλευτον, τὸ θαῦμα τοῦ Βασιλέως. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἡ «Ἐσπερινή» ἐν κυρίῳ ἄρθρῳ ἀγγέλλουσα τὸ θαῦμα συνεπάγεται τὰ ἑξῆς:

«Καὶ τὸ μέγα θαῦμα τῆς Παναγίας, τὸ μέγα θαῦμα τῆς Εὐαγγελιστρίας, θὰ διαλαληθῇ ἀνὰ τὰ πέρατα τῆς Οἰκουμένης, ἀπὸ ἐκατομμύρια χριστιανικῶν στομάτων. Ἀλλὰ θὰ ἀναστηλώσουν μὲ τὸ δι-

αλάλημα αὐτὸ συγχρόνως καὶ τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς μεγάλης θρησκείας τοῦ Θεανθρώπου Ὅν ἔφερεν εἰς τὸν κόσμον ἡ Θεομήτωρ.

Ἐλθετε τώρα, ἐγκληματικοὶ κήρυκες τῆς ἀθείας, καὶ ἀρνηθῆτε καὶ ἀμφισβητήσατε καὶ πάλιν ἂν δύνασθε, Σεῖς οἱ ἐπιχειρήσαντες νὰ καταρτίσῃτε διὰ τῆς ἡλιθίας σκαπάνης, τὸν ὑψηλὸν βωμὸν τῆς ὑπερτάτης διὰ πάντα λαὸν προσφυγῆς, εἰπατέ μας διατὶ ὁ Κωνσταντῖνος ἀπέθνησκε μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἐνεφανίσθη παρὰ τὸ προσκεφάλαιόν του ἡ Ἀσπίλος Νύμφη τῆς Τήνου, καὶ διατὶ ἀνέζησε καὶ εὗρε τὴν σωτηρίαν, μόλις ἔψαυσε τὴν σεπτὴν Εἰκόνα Της μετὰ τὰ χεῖλῃ του.

Σὲ εὐχαριστοῦμεν γονυπετεῖς, ὦ Μῆτερ τοῦ Ὁραίου Μάρτυρος διὰ τὸ ΘΑΥΜΑ ΣΟΥ. Τὸ περὺγισμά του, ἀποτελεῖ νέαν ἀνάστασιν πίστεως εἰς τὰ στήθη μας. Ὡ Ἀμόλυντε καὶ ὦ Ἀχραντε, ἐπιστεύσαμεν καὶ πρὶν καὶ ἠλπίζομεν καὶ πρὶν ἐπὶ Σέ, ἀλλὰ σήμερον πιστεύομεν καὶ ἐλπίζομεν πλειότερον.

Ἡ Ἑλλάς σπεύδει γονυπετῆς πρὸ τῆς Εἰκόνης Σου τὸ δάκρυ τῆς εὐγνωμοσύνης της. Καὶ πανταχόθεν, ἀπὸ τὴν ἀπέραντον Ἑλληνικὴν διασπορὰν ὑψοῦται ὁ ὕμνος Σου, ὦ Ἀνθρώτρια, ὁ ὕμνος τοῦ θριάμβου, ὅστις ἀντίχει ἀπὸ τῶν τειχῶν τοῦ ἀπειλουμένου Βυζαντίου, ὅταν ἡ προστατευτικὴ χεὶρ Σου, διεσκόρπιζε τὰς ἀπίστους τῶν ἐχθρῶν σου ὁρδὰς.

Ἡ Ἐκκλησία ἀγγέλλουσα τὸ θαῦμα.

Διὰ στόματος τοῦ ἀρχηγοῦ Αὐτῆς
Μητροπολίτου Ἀθηνῶν.

Ἡ ἀναγγελία τοῦ ἐκτελεσθέντος ὑπὸ τῆς θαυματουργοῦ Εἰκόνης θαύματος, καὶ αἱ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐπισήμως μεταδιδόμεναι εὐχαρίστοι εἰδήσεις, περὶ προΐουσης σταθερᾶς βελτιώσεως τῆς υγείας τοῦ Βασιλέως ἡγεῖρεν ἀκράτητον τὸν ἐνθουσιασμόν καὶ τὴν συγκίνησιν ὁλοκλήρου τοῦ λαοῦ, καὶ ἡ χαρὰ αὐτοῦ ἐξεδηλώθη πανηγυρικῶς καὶ παντοιοτρόπως. Ὁ δὲ Πειραιῆς λαὸς τοῦ ὁποῖου ἡ Πίστις πρὸς τὸν Θεὸν ὑπῆρξε πάντοτε κραταιά, καὶ εὐλαβῶς ἔχεται πάντοτε τῶν θείων καὶ τῆς θρησκείας, εἰς ἐκδήλωσιν τῆς χαρᾶς του, ἐτέλεσε Παμπεραικὴν δοξολογίαν ἐν τῷ ἐκεῖ ναῷ τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος, χοροστατοῦντος τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν καὶ Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ἐν τῷ εἰρημένῳ Ναῷ πλὴν τῶν Δημοσίων καὶ Δημοτικῶν ἀρχῶν τοῦ Πειραιῶς προσήλθε καὶ ἅπας ὁ Πειραιῆς λαὸς ἐν συγκινήσει καὶ κατανύξει ἄκρα. Μετὰ δὲ τὸ πέρασ τῆς ὥρας ταύτης τελετῆς, ἐγένετο λιτανεῖα, εἰς ἣν ἠκολούθησαν περὶ τὰς πεντήκοντα χιλιάδας λαοῦ, περιελθοῦσα δὲ μετὰ τῶν ἱερῶν λαβάρων, τῶν ἱερῶν Εἰκόνων, καὶ τοῦ κλήρου, ἅπασαν τὴν πόλιν τοῦ Πειραιῶς.

κατέλξηεν εἰς τὴν Β. ἀποβάθραν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπὸ ἐξέδρας ὁ Μητροπολίτης ἐξεφώνησε τὸν ἐξῆς λόγον :

Ὁ Λόγος τοῦ Πανιερ. Μητροπολίτου Ἀθηνῶν.

Ἀγαπητά μου ἐν Κυρίῳ τέκνα.

Μετὰ τὴν Τήνον ὁ Πειραιεύς καὶ μετὰ τὸν Πειραιᾶ αἱ Ἀθῆναι. Τὴν ἀπ' αἰώνων ἐν Τήνῳ ἀποκειμένην Θαυματουργὸν Εἰκόνα τῆς Θεομήτορος, Ἦν πανταχόθεν προσφεύγουσαι εἶδον καὶ προσεκύνησαν γενεαὶ πολλαί, ἐπικαλούμεναι μετὰ πίστεως καὶ λαμβάνουσαι τῶν ἰάσεων τὴν χάριν καὶ τὴν τῶν δεινῶν ἀπαλλαγὴν, τὴν Σεπτὴν λέγομεν ταύτην Εἰκόνα, πρῶτος μετὰ τὴν Τήνον, ἡξιώθη ἵνα ἴδῃ καὶ προσκυνήσῃ ὁ Πειραιεύς, μετὰ δὲ τὸν Πειραιᾶ αἱ Ἀθῆναι.

Ἡ πρωτεύουσα τοῦ Κράτους, αἱ Ἀθῆναι, καὶ τὸ ἐπίνειον αὐτῶν ὁ Πειραιεύς, περικλείουσαι λαὸν εὐσεβῆ καὶ πιστόν, ἐτάχθησαν ὑπὸ τῆς θείας βουλῆς, ἵνα ὑποδεχῶσι χθές, ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην, καὶ μετὰ τοῦτο ἡνωμέναι, τὴν Μεγαλόνυμον Εἰκόνα τῆς Εὐαγγελιστρίας τῆς Τήνου, καὶ πιστεύουσαι τόσον περιτράνως διὰ τῆς λιτανείας τῆς χθές, ἀπανταχοῦ γῆς τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν πρὸς τὰ θεῖα εὐλάβειαν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ναὶ ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς διερμηνεύουσαι τὰ διακατέχοντα τὸν Ἑλληνικὸν κόσμον αἰσθήματα, καθ' ὅσον ἐν αὐταῖς φιλοπροόδως ἐν ταῖς τέχναις, ταῖς ἐπιστήμας καὶ τῷ ἐμπορίῳ ἐργαζόμενοι οἰκοῦσιν δημοθενεῖς ὅλων τῶν μερῶν, φέροντες οἰκοθεν καὶ κρατοῦντες στερεῶς τὰ πάτρια, καὶ διὰ τὴν πρὸς τὰ θεῖα ἀφοσίωσιν, ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην.

Ἀλλὰ πόθεν τοῦτο, ἵνα τὸ πρῶτον τῆς Τήνου ἀπομακρυνομένη, ἔλθῃ πρὸς ἡμᾶς ἡ Εἰκὼν αὕτη τῆς Μητρὸς τοῦ Κυρίου ;

Βεβαίως ἡ διὰ τῶν συνεχῶν δεήσεων καὶ παρακλήσεων, τῶν κατοίκων καὶ τῶν σωματείων τῶν δύο τούτων πόλεων ἐκδηλωθεῖσα εὐλάβεια, μετεκάλεσε Ταύτην ἐκ τοῦ περιλάμπρου Αὐτῆς κατοικητηρίου ὅπως ἡ ἐπ' αὐτῆς ἐπαναπαυομένη θαυματουργὸς δύναμις σώσῃ τὸν πολυφίλητον Βασιλέα ἡμῶν Κωνσταντῖνον ἀπὸ τῆς ἀσθενείας Αὐτοῦ καὶ χαρίσῃται ἡμῖν αὐτὸν τελείως υγιά καὶ μακροήμερον πρὸς προστασίαν τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων καὶ δόξαν τοῦ εὐσεβοῦς Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἐγκύκλιος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ τοῦ θαύματος.

Ἡ πρὸς τὸ θεῖον πίστις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὑπῆρξε πάντοτε βαθεῖα καὶ ἀδιάκοπος, ἐξεδηλώθη δὲ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ τόσο ἐναργῶς καὶ τόσο ζωηρῶς, ὥστε ἐν τῇ μεγάλῃ αὐτοῦ ζέσει καὶ τῇ ἀκαταγωνίστῳ πεποιθήσει πρὸς τὸν Μέγαν Θεὸν τῆς Ἑλλάδος καὶ

τὴν δύναμιν καὶ πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ ἐφ' ἡμῶν, ἐκινδύνευσε λεληθότως νὰ μεταπέσῃ εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον τὸ μεταβάλλον τὴν πίστιν εἰς τὴν κακῶς ἐννοουμένην θρησκοληψίαν, ἂν μὴ σύντονα ἐλαμβάνοντο μέτρα. Οὕτως ἐν τῇ θέρμῃ ἐκείνῃ, ἀπὸ πάσης Ἑλληνικῆς γωνίας, ἀπὸ παντὸς Ἰεροῦ ἐν ᾧ ἐφυλάσσοντο θεῖα καὶ ἱερὰ κειμήλια, ἡ λαϊκὴ ἀγωνία ἐξεκίνησε μετακομίζουσα εἰς Ἀθήνας ἱερὰς Εἰκόνας, πολυτίμους σταυροὺς καὶ ἅγια λείψανα, ἵνα ἀντληθῇ ἐξ αὐτῶν ἡ θεία παρηγορία καὶ προσκληθῇ ἡ θεία ἀντίληψις ἐπὶ τὸν πάσχοντα Βασιλέα.

Συγκινητικὸν βεβαίως τὸ φαινόμενον ὡς μαρτυροῦν τὴν πρὸς τὰ θεῖα πίστιν τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ κινδυνῶδες ὡς πᾶσαι αἱ ἐφημερίδες ἔγραψαν πᾶν σοφῶς προσπαθήσασαι νὰ σταματήσωσι τὸ πρᾶγμα, ὡς τείνον νὰ μεταβάλῃ λεληθότως τὴν θρησκευτικὴν ἀντίληψιν, ἐν τῷ ὧς εἵπομεν ζήλω τοῦ πονέσαντος λαοῦ.

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου μάλιστα ἡ «Ἑστία» ἔγραψε περισπούδαστον ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐν ὀνόματι τῆς Πίστεως». Συνεπεία τοῦ ἁρθρου τούτου, ὡς καὶ τῶν δημοσιευμάτων τῶν ἄλλων ἐφημερίδων, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἑλλάδος ἐθεώρησε καθήκον ἐπεμβαίνουσα, νὰ ἐκδώσῃ ἐγκύκλιον, ἐν ᾗ διαπιστοῦσα τὸ ὑπὸ τῆς Θεοτόκου συντελεσθὲν ἐναργὲς θαῦμα, ἔθετε τέλος φραγμὸν εἰς τὰς ἐκδηλωθείσας τάσεις, καὶ ἀπεσῶβει τὸν κίνδυνον, ὃν τόσον καλῶς διετύπου εἰς τὸ ἄρθρον τῆς ἡ «Ἑστία».

Ἡ ἐγκύκλιος αὕτη κατεχωρήθη εἰς πάσας τὰς ἐφημερίδας παρ' ὧν καὶ παραλαμβάνοντες δημοσιεύομεν αὐτολεξεῖ ᾧ δε ἔχουσιν οὕτω :

«Βελτιουμένης ὁσημέραι, θεῖα πάντως συνάρσει, τῆς καταστάσεως τῆς Α. Μ. τοῦ Σεπτοῦ ἡμῶν Ἀνακτος καὶ ἀποτραπέντος τοῦ κινδύνου, ΔΙ' ΕΝΑΡΓΕΣΤΑΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΜΗΤΟΡΟΣ, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, κρίνει ἵνα τοῦ λοιποῦ, μέχρι τελείας ἀποκαταστάσεως τῆς υγείας τοῦ Βασιλέως, τελοῦνται δεήσεις μόνον ἐνώπιον τῶν κατὰ τόπους εὐρισκομένων ἱερῶν Λειψάνων καὶ Εἰκόνων, καὶ παντὸς ἄλλου θρησκευτικοῦ ἀντικειμένου, καὶ μὴ ἀποστέλλονται ταῦτα εἰς Ἀθήνας.

Ἡ Παναγία

τιμωροῦσα τὴν ἀσέβειαν.

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὑπῆρξε πάντοτε ἐνθερμὸς λάτρης τῆς πατριῶς θρησκείας. Γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφεὶς εἰς τὰ νάματα τῆς υγινοῦς τοῦ Χριστοῦ Πίστεως, ὑπῆρξε πάντοτε ἀφοσιωμένος πρὸς αὐτήν, ἐξ αὐτῆς ἀντλῶν τὴν δύναμιν καὶ τὸ θάρρος διὰ τε τὰς ἀτομικὰς αὐτοῦ περιπετείας, ὡς καὶ διὰ τὰς Ἐθνικὰς τοιαύτας, αἵτινες δὲν ὑπῆρξαν οὔτε μικραὶ, οὔτε ὀλίγαι, ἀφ' ἧς ἡ Φυλὴ εἶδε τὸ φῶς. Εἰς

τὰς ἐθνικὰς ἰδίᾳ περιπετείας, καὶ τὰς ἐπικρεμασμένας συμφοράς, ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς πάντοτε μετὰ πίστεως ἐστράφη πρὸς τὴν θρησκευτικὴν του Σιών, καὶ ἡ ἱστορία του τὸν ἐδίδαξε, ὅτι ἡ πίστις του καὶ ἡ εὐσέβειά του πρὸς τὴν θεῖαν Ἀντίληψιν, πάντοτε ἔτυχον τῆς πλήρους ἱκανοποιήσεως. Ὁ Ἕλλην ἐπίστευε καὶ πιστεύει ἀκραδάντως εἰς τὸν Θεὸν τῶν πατέρων του, ὅστις εἶναι ὁ Θεὸς τῆς Φυλῆς, ὁ ἰδιαίτερος Θεὸς τῆς Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος οὐδέποτε τὸν ἐγκατέλειψε ἀλλὰ πάντοτε ἔδειξε πρὸς αὐτὸν τὴν εὐμένειάν του. Εἰς τὴν πίστιν αὐτὴν ὀφείλει ὁ Ἕλλην τὰ κατορθώματα τοῦ τε παρελθόντος ὡς καὶ τοῦ παρόντος. Εἰς αὐτὴν ὀφείλει ἡ Φυλὴ τὴν διὰ μέσου τῶν αἰώνων διατήρησίν της ἐν μέσῳ τόσων ἐπιδρομῶν καὶ συμφορῶν, εἰς αὐτὴν ὀφείλει τὴν ἐθνικὴν του ἀποκατάστασιν, εἰς αὐτὴν καὶ τὰ νεώτερα τρόπαιά του. Τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα εἶνε τόσον βαθέως ἐρριζωμένον εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὥστε ματαιῶς πειρῶνται ἐγκληματικοὶ τινες κήρυκες τῆς ἀθείας νὰ ἐνσπείρωσι τὰ δηλητηριώδη διδάγματα ξένων θεωριῶν, καὶ τὰ ἀποκνήματα στρεβλῶν διανοιῶν, εὐρισκουσῶν ἑδαφος μόνον εἰς τὰ σαπρὰ κοινωνικὰ θεμέλια τῶν Εὐρωπαϊκῶν κρατῶν, ἀλλ' οὐδέποτε καὶ ἐν Ἑλλάδι.

Τοιοῦτος τις ἀσεβὴς ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μᾶς ἔρχονται ἀπὸ τὰς Εὐρώπας καὶ προσπαθοῦν νὰ μᾶς ἐπιδείξωσι τὴν σοφίαν των καὶ τὴν ἐλευθεροφροσύνην των, ἐνεφανίσθη καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς τελέσεως τοῦ θαύματος, καὶ ἐπειράτο δι' ἀσέμνων καὶ ἀνευλαβῶν φράσεων κατὰ τῆς Ἀγίας Εἰκόνης τῆς Θεομήτορος, νὰ δηλητηριάσῃ τὴν πίστιν τοῦ λαοῦ ἐπὶ τὴν θαυματουργὸν δύναμιν τῆς Ἀγίας Εἰκόνης καὶ νὰ ψυχράνῃ τὸν ἐνθουσιασμόν τοῦ λαοῦ διὰ τὴν συντελεσθεῖσαν σωτηρίαν τοῦ Βασιλέως, ἀλλ' εὐθὺς αἱ βλάσφημοι αὐτοῦ φράσεις ἐπάγησαν ἐν τῷ λάτρει τῷ, προκληθείσης τῆς θείας ὀργῆς ἐπ' αὐτόν, καὶ διδαχθείσης πόσον ζωντανὴ εἶνε ἡ θρησκεία τῶν πατέρων του, ἣν αὐτὸς ἀπρηνήσατο παραπλανηθεὶς ὑπὸ τῶν ἀσέμνων νεωτεριστικῶν ἰδεῶν.

Περὶ τοῦ γεγονότος καὶ τοῦ αἵθρου τούτου, μακρὰς ἀφηγήσεις ἔγραψαν πᾶσαι αἱ ἐφημερίδες, ἐξ ὧν καὶ παραλαμβάνοντες ἐκ τῆς ἐφημερίδος «Ἀστραπὴ» ἀφηγουμένης τὸ γεγονὸς ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ, καταχωροῦμεν ἐνταῦθα ὡς ἐδημοσιεύθη ἐπιγραφόμενον

Νέον Θαῦμα

τῆς Θεομήτορος ἐν Ἀθήναις

καὶ ἔχον οὕτω :

«Πλὴν τῆς θεραπείας τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως διὰ τῆς θαυματουργοῦ Εἰκόνης τῆς Εὐαγγελιστρίας τῆς Τήνου, ἔγινε τὴν ἰδίαν ἡμέραν καὶ ἐν ἄλλο θαῦμα τῆς Θεοτόκου ἐνταῦθα.

Μᾶς τὸ ἀπεκάλυψεν ἀφηγηθεὶς εἰς συντάκτην μας, ὁ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ

Ἀγίου Μάρκου 36 καὶ ὀπισθεν τοῦ Ναοῦ τῆς Χρυσοσπηλιωτίσσης γνωστότατος ἔμπορος σπόγγων κ. Δημ. Ἑμ. Μπουρνιάς.

«Τὴν παρελθούσαν Τετάρτην μᾶς εἶπεν ὁ κ. Μπουρνιάς, ἔτυχε νὰ φιλοξενῶ εἰς τὴν οἰκίαν μου ἓνα μουσαφίρην. Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ μὴ σᾶς εἴπω τὸ ὄνομά του διὰ νὰ μὴ τὸν λυπήσω. Ἐν ᾧ λοιπὸν ἐπρόκειτο νὰ δειπνήσωμεν μετὰ τῆς οἰκογενείας μου καὶ αὐτοῦ, εἶπα μεταξὺ ἄλλων καὶ τὴν φράσιν «Δόξα σοι ὁ Θεὸς ποῦ ἡ Μεγαλόχαρη τῆς Τήνου, ἔκαμε τὸ θαῦμα τῆς σήμερα καὶ ἐσώθη ὁ Βασίλειος».

Ὁ μουσαφίρης ὁμως μὲ διέκοψε καὶ εἶπε.

— Δὲν βαρύνεσαι θαῦμα. Αὐτὸ τὸ παληόξυλο ποῦ ἔφεραν

Δὲν ἐπρόφθασε νὰ τελειώσῃ τὴν ἀσεβῆ φράσιν του καὶ ὕψωσε τὰς χεῖρας πρὸς τὸν λαιμόν του, ὥσάν νὰ κατέπινεν ἀνημμένον κάρβουνον. Ταῦτοχρόνως κατελήφθη ὑπὸ δυσπνοίας, ἐμουγγάθη καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἔλαβον ἀλλόκοτον ἐκφρασιν, ἐντρομον καὶ παρακλητικὸν συγχρόνως. Ἐσηκώθημεν ὅλοι διὰ νὰ τὸν βοηθήσωμεν νὰ τοῦ φέρωμεν νερό, ἀλλ' αὐτὸς τίποτε δὲν ἐδέχετο. Αἴφνης μοῦ ἦλθε μία ἐμπνευσις. Τρέχω πρὸς τὸ εἰκονοστάσιον ποῦ εἶνε δίπλα ἀπὸ τὴν τραπεζαρίαν εἰς ἄλλον δωμάτιον, λαμβάνω τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας καὶ τὴν φέρω πρὸς αὐτόν. Τότε συνέβη ἀληθὲς θαῦμα. Μόλις ἀντίκρυσεν τὴν Εἰκόνα ὁ μουσαφίρης αὐτὸς φίλος μου ἔτεινε τὰς χεῖρας καὶ ἐγονυπέτησε ταχύτατα Ἐγὼ ἐπλησίασα περισσότερον καὶ ἐκεῖνος ἡσπασθὴ εὐλαβῶς τὴν Εἰκόνα τῆς Θεομήτορος, ἐν ᾧ ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς του ἤρχισαν νὰ τρέχουν δάκρυα καὶ μὲ λυγμοὺς ἐξέφρασε τὴν μετάνοιάν του καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην του διὰ τὸ θαῦμα «ὁ Θεὸς εἶπε μὲ ἐτιμώρησε ποῦ ἐβλασφήμησα, ἀλλὰ ἡ Μεγαλόχαρη ἔκαμε καὶ γιὰ μένα τὸ θαῦμα τῆς». Ἐσταυροκοπήθη ἐξηκολούθησεν ὁ κ. Μπουρνιάς οὗτος εὐλαβῶς ὅπως καὶ ἡμεῖς καὶ κατόπιν ἠγέροθημεν ἐπειδὴ καὶ οἱ ἄλλοι εἶχον γονυπετήσῃ. Ὁ ἴδιος δὲ ἐπῆρε τὴν Εἰκόνα εὐλαβῶς καὶ τὴν ἐπανάφερεν εἰς τὸ εἰκονοστάσιον, κρατῶν αὐτὴν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς του εἰς ἔνδειξιν ταπεινοφροσύνης, ψιθυρίζων συγχρόνως ἐν εἵδει προσευχῆς «Τὴν Ὑψηλοτέραν τῶν Οὐρανῶν».

Τὰ ἐν Τήνῳ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῆς Εἰκόνης.

Αἱ πρῶται ἐξ Ἀθηνῶν εἰδήσεις.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς ἀπὸ τοῦ λιμένος ἀπάρσεως τοῦ «Ἀτρομήτου» τοῦ συναποκομίζοντος τὴν ἱερὰν Εἰκόνα, ἡ ἀνησυχία καὶ ἡ συγκίνησις τοῦ Τηνίου κόσμου ἐκορυφώθη. Δύο σκέψεις κυριαρχοῦν τοῦ πνεύματός του, ὁ κίνδυνος τοῦ Βασιλέως, καὶ ἡ ἐκ τῆς νήσου ἀπομάκρυνσις τῆς Ἀγίας Εἰκόνης, γεγονότος ἀσυνήθους καὶ πρωτοφανοῦς εἰς τὰ χρονικὰ τῆς νήσου.

Ὑπῆρξαν ἄνθρωποι, οἵτινες ἔμειναν καθηλωμένοι ἐκεῖ ἐπὶ τῆς προκυμαίας μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς πλήρεις δακρύων ἀτενίζοντες ἐκεῖ μακρὰν εἰς τὸ πέλαγος ἐπὶ πολὺ ἀκόμη, ἀφ' ἧς καὶ τὸ τελευταῖον ἀμυδρὸν φῶς τοῦ «Ἀτρομήτου» φεύγοντος ὀλοταχῶς πρὸς τὸν Πειραιᾶ ἐσβέσθη ἐκεῖ μακρὰν εἰς τὸν ὁρίζοντα. Ὑπῆρξαν ἄνθρωποι οἵτινες ὑπὸ τὸ τρεμοσβῦνον φῶς μικρᾶς λυγρίας κειμένης ἐπὶ Τραπεζῆς καφφενείου, ἔμειναν ἐκεῖ πέρας αὐτῆς καθήμενοι ἄγρυπνοι μέχρι τῆς πρωίας, διότι ὁ ὕπνος αὐτῶν εἶχε φυγαδευθῇ, καὶ συζητοῦντες περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ἀσθενοῦς βασιλέως, καὶ τῆς ἀναχωρήσεως τῆς Εἰκόνης. Ὑπῆρξαν ἄλλοι, ὧν ἡ νευρική κατάστασις ἦτο τοιαύτη, ὥστε ἡ κλίνη νὰ ἀποβῇ δι' αὐτοὺς μαρτύριον. Καὶ ἡ πρωία τῆς 13ης Μαΐου ἀνατείλασα εὗρε τὸν Τήνιον λαὸν μελαγχολικόν, ἀνήσυχον, κατηφῆ, νευρικόν. Πολλοὶ εὗρισκουνσιν ὅτι ὁ ἦχος τοῦ κώδωνος τοῦ Ναοῦ σημαίνοντος τὸν ὄρθρον, ἐνεῖχε τι τὸ πένθιμον, τὸ θλιβερόν. Ἄλλοι ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τοῦ κώδωνος ἀνέλυντο εἰς δάκρυα, γυναῖκες πολλαὶ τὴν πρωίαν ἔλαβον τὴν εἰς τὸν Ναὸν ἄγουσαν, καὶ εἰς τὴν θέαν τοῦ κενοῦ θρόνου τῆς Θεαματούργου Εἰκόνης, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κρατήσωσι τοὺς λυγμούς των.

— Πῶς φαίνεται ὅτι λείπει ἡ Οἰκοκυρὰ ἔλεγεν ἡ μία — Εἶδες τι ἐρημιὰ προσέθετεν ἡ δευτέρα.

— Καλὲ τι ἀνατριχίαις εἶνε αὐτὴ λέγει ἄλλη, νεωστὶ προσερχομένη. Ὅλα μαῦρα καὶ σκοτεινὰ φαίνονται ἐδῶ μέσα.

Καὶ περιύποποι καὶ κατηφεῖς ἐπιστρέφουσιν ὅλοι κατερχόμενοι εἰς τὴν πόλιν. Ἐφ' ὅσον προχωρεῖ ἡ ἡμέρα ἡ ἀνησυχία ἐντείνεται. Πάντες ἀναμένουσιν εἰδήσεις, καὶ τὰ βλέμματα στρέφονται εἰς τὸ τηλεγραφεῖον.

Αἱ ἐργασίαι ἔχουσι διακοπῇ, καὶ πάντες καθ' ὁμίλους συζητοῦν. Παρέρχεται οὕτως ὅλη ἡ ἡμέρα, ὅτε τὴν 7ην ἐσπερινὴν ὥραν, καταφθάνουσιν αἱ πρῶται τηλεγραφικαὶ εἰδήσεις τῶν συνοδευσάντων τὴν Εἰκόνα ἀντιπροσώπων πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ναοῦ, ἀγγέλλουσαι τὴν γενομένην εἰς τὴν ἱερὰν Εἰκόνα ὑποδοχὴν. Τὸ τηλεγράφημα τοῦτο εἶχεν οὕτως:

Πρόεδρον Εὐαγγελιστρίας

Τήνον.

Ἀναγγεῖλατε λαῷ Τήνου, ὅτι ἡ γενομένη ὑποδοχὴ Ἱερᾶς Εἰκόνης ὑπῆρξεν ἐξόχως συγκινητικὴ. Δεκαπέντε χιλιάδες λαοῦ παρηκολούθησαν ἐκ Πειραιῶς. Ἐν Ἀθήναις ὑπεδέχθησαν πομπὴν πλέον τῶν ἑκατὸν χιλιάδων λαοῦ ἐν ἄκρᾳ συγκινήσει. Εἰκὼν παραληφθεῖσα ὑπὸ Διαδόχου, παρακολουθούτων Πριγκήπων, μετεφέρθη δωμάτιον Σεπτοῦ Ἀσθενοῦς. Κατάστασις Βασιλέως σοβαρά.

Ἀλαβάνος, Γάφος, Παξιμάδης, Ἀρμακόλλας, Μαρκουῖζος, Βίδος.

Ἐτερον ἐπίσης τηλεγράφημα λαμβάνεται τὴν αὐτὴν ὥραν ἀπεν-
θυνόμενον πρὸς τὰς δύο ἐν Τήνῳ ἐφημερίδας «Ἀστὴρ τῆς Τήνου»
καὶ «Πρόδοξ» ἔχον οὕτω :

Ἐφημερίδας «Πρόδοξ» — «Ἀστὴρ»

Τήνον.

Ἐβδόμην πρωΐνῃν Ἐπίσκοπος Ἄρτης μετὰ δεκάδος ἱερέων ὑπε-
δέχθησαν ἀεροπλοῖφ Ἱερὰν Εἰκόνα. Χιλιάδες Πειραιέων κλαίοντες
ὑπεδέχθησαν. Ἀνατεθείσης Ναὸν Ἀγίας Τριάδος ἐγένετο προσκύ-
νημα. Δεκάτην ἀφικθέντος Μητροπολίτου μετ' ἐπιτελείου ἱερέων,
λαβάρων ἑξαπτερύγων παρέλαβον Εἰκόνα. Ἐπιμόνῳ ἀπαιτήσῃ Πει-
ραϊκοῦ λαοῦ, ὠδεύσαμεν λεωφόρον Συγγροῦ Ἀθήνας. Ἐργασιῶν
διακοπειῶν, σύμπας Ἀθηναϊκὸς λαὸς ἦλθεν εἰς προϋπάντησιν.
Συγκίνησις ἀπερίγραπτος. Θέαμα ὑπέροχον. Ἐκ Μητροπόλεως με-
τεφέρθη ἀνάκτορα. Κατάστασις Βασιλέως αὐτῆς.

Ἀφεντούλης ἱατρος.

Τὰ τηλεγραφήματα ταῦτα δημοσιευθέντα γίνονται ἀνάρπαστα. Ἡ
ἀνησυχία διεσκεδάσθη. Ἡ κατῆφεια διαδέχεται τὴν χαρὰν ἐπὶ τῇ γε-
νομένῃ εἰς τὴν Προστάτιδα τῆς νήσου ὑποδοχῇ, τὰ δάκρυα τῆς θλί-
ψεως καὶ τοῦ πόνου ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει τῆς Μεγάλης τοῦ τόπου
Μητρος, μεταβάλλονται εἰς δάκρυα χαρᾶς ἐπὶ τῇ παλλαϊκῇ καὶ με-
γαλειώδει ὑποδοχῇ τῆς Παντανάσσης εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν.
Ἐν τούτοις μέσα εἰς τὴν ἐκδηλουμένην χαρὰν ἐν μέλαν σημείον, ἐν
νέφος σκιερὸν, σκιαῖς τὴν ἀνατείλασαν αἰθρίαν, καὶ τὸ ἐπανθῆσαν
ἐπὶ τῶν χειλέων μειδίαμα, καταπαύει ἀμέσως διὰ τὸ τοῦ διαδεχθῆ
ἢ θλίψεως καὶ πάλιν καὶ ἡ ἀγωνία, καὶ τὸ νέφος τοῦτο τὸ σκιερὸν, τὸ
μέλαν σημείον, εἶνε ἡ κατάστασις τοῦ Βασιλέως.

Εἰς πολλοὺς ὑπάρχει ἡ πεποίθησις ὅτι ἡ Βασίλισσα τῶν Οὐρα-
νῶν διατρέξασα τὰς θαλάσσας διὰ τὴν φθάσῃ ἐκεῖ, θὰ κάμῃ καὶ τὸ
θαῦμα Τῆς. Ἄλλοι στρέφουσι τὸ βλέμμα πρὸς τὸν ἱερὸν λόφον, ἔφ'
οὐ κεῖνται τὰ καλλιμάρμαρα Παλάτια τῆς Παρθένου, ὥσπερ ἐπικα-
λούμενοι Αὐτῇ. Καὶ ἡ ἀνησυχία καὶ ἀγωνία κρατεῖ καθ' ὅλην τὴν
νύκτα ταύτην, μέχρι τῆς πρωΐας τῆς ἐπομένης 14ης καθ' ἣν ἐστά-
λησαν ἐξ Ἀθηνῶν τὰ περὶ τοῦ γενομένου θαύματος τηλεγραφήματα,
τὰ ὁποῖα καὶ καταχωροῦμεν ἐνταῦθα.

Γραμμανδάνην Πρόεδρον Ἐπιτροπῆς

Τήνον.

Ἑγεία Α. Μ. βασιλέως ἐβελτιώθη σημαντικῶς ἅμα μεταφορᾷ
Ἀγίας Εἰκόνης. Συγκίνησις μεγίστη. Σύσσωμος Ἀθηναϊκὸς Τύ-

πος ἀφιεροῖ ἄρθρα καὶ μακρὰς περιγραφάς. Αὐτῶντος ἐδήλωσεν
ἡμῖν ὅτι Α. Μεγαλειότης ἐθαύμασεν Εἰκόνα.

Ἀλαβάνος, Ἀρμανόλλας

Ἐπίσης ὁ πρῶτος Δήμαρχος Τήνου «αἰμνηστος Γ. Γάφος» καὶ
μέλος τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς συνοδευσάσης τὴν Εἰκόνα ἀπέστειλε
τὸ ἑξῆς τηλεγράφημα.

Ἀδελφοὺς Γάφον

Τήνον.

«Βελτίωσις αἰσθητῆ ὑγείας Α. Μ. βασιλέως ἅμα μεταφορᾷ Ἀ-
γίας Εἰκόνης. Συγκίνησις μεγίστη. Τύπος δημοσιεύει ἄρθρα.

Γάφος.

Ἐτερον ἐπίσης τηλεγράφημα μετεβιβάσθη ἐκ Σύρου ἔχον ἐπὶ
λέξει οὕτω :

«Ἀπροσδόκητος βελτίωσις ποιούσα κατάπληξιν ἅμα μεταφορᾷ
θαυματοουργοῦ Εἰκόνης Ἀνάκτορα».

Ἀποβαίνει ἀνωτέρα πάσης περιγραφῆς ἡ χαρὰ ἡ καταλαβοῦσα
τὴν πόλιν ὅλην ἅμα τῇ λήψει τῶν τηλεγραφημάτων τούτων. Πολ-
λοὶ κλαίουσιν ἐκ τῆς συγκινήσεως, ἄλλοι ἐναγκαλίζονται, ἄλλῃλους
ἀσπάζόμενοι ἐπὶ τῷ μεγάλῳ διὰ τὸν τόπον ἀγγέλματι, διὰ τὸ μέγα
θαῦμα τῆς γλυκείας τοῦ νησιοῦ Προστάτιδος, ποῦ ἀπὸ πτωχὸν καὶ
ἄσημον ἀνεδείχθη δοξασμένον καὶ περιβλεπτόν, ἀφ' ἧς ἀπὸ τῆς γῆς
ἀνέθορε ἡ πάνσεπτος Εἰκὼν τῆς. Ἄλλοι τρέχουσι πελιδνοὶ ἀνὰ τὰς
συνοικίας διαλαλοῦντες τὴν μεγάλην εἰδήσιν, καὶ ἡ μικρὰ πόλις
τῆς Τήνου, ἐν μιᾷ στιγμῇ εὐρίσκεται ἐπὶ ποδὸς ἀνάστατος, φρι-
κιδῶσα ἐκ τῆς χαρᾶς καὶ τῆς συγκινήσεως. Οἱ κώδωνες ὅλων τῶν
ναῶν, ὡς καὶ ἐκεῖνοι τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας κρούονται χαρ-
μοσύνως ἐξαγγέλλοντες ἀνὰ τὰ πέρατα τῆς νήσου τὴν Μεγάλην Νί-
κην τῆς Ὑπερμάχου Στρατηγοῦ, καὶ ἀπὸ τὰ τέσσαρα ἄκρα τῆς πό-
λεως ἐξορμῶσι πλήθη ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἀνερχόμενοι εἰς τὸν
Ναὸν ἵνα εὐχαριστήσωσι τὴν Παντάνασσαν τοῦ κόσμου διὰ τὸ
θαῦμα τῆς.

Τὴν ἐσπέραν ὁλόκληρος ἡ πόλις ἐτέλει μεγαλοπρεπῇ ὁλονυχτίαν
ἐν τῷ περιβλεπτῷ Ναῷ, ἀναπέμψασα εὐχαριστήρια εἰς τὴν Θεοτό-
κον, διαρκέσασαν μέχρι τῆς 4ης πρωΐνης ὥρας.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Τήνου.

Εὐχαριστήρια τηλεγραφήματα.

Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Τήνου,
ἐκτάκτως ἐπὶ τῇ ἀναγγελίᾳ τοῦ θαύματος συνελθόν, ἐδεώρῃσε κα-
θῆκον, διερμηνεῦον τὰ αἰσθήματα τοῦ Τηνίου λαοῦ, τὰ ἀπενδύνη

τὰ κάτωθι τηλεγραφήματα πρὸς τὴν Βασίλισσαν Σοφίαν, καὶ τὸν τότε διάδοχον Γεώργιον.

Α. Μ. Βασίλισσαν, Α. Υ. Διάδοχον

Ἀθῆνας.

Τῆνος σύμπασα ἀγαλλομένη διὰ Θεῖαν ἀντίληψιν Ἱερᾶς Εἰκόνης Θεομήτορος, ὑποβάλλει εὐχὰς διαπύρους ἵνα ταχέως ἐπέλθῃ ἡ πλήρης ἀποκατάστασις τῆς ὑγείας τοῦ προσφιλεστάτου καὶ ἐνδόξου Βασιλέως.

Κοινότης Τήνου.
Προεδρεύων *Α. Λαγουρός.*

Μέλη

Ἀλαβᾶνος, Κοντογεώργης, Κρικελλῆς, Μοσχωνᾶς, Μακαρώνας.

Ἐν Τήνῳ αὐθημερόν.

Προεδρεύων
Ἀλ. Λαγουρός.

Πρὸς τὸ τηλεγράφημα τοῦτο ἀπήντησαν ἢ τε βασίλισσα Σοφία ὡς καὶ ὁ Διάδοχος διὰ τῶν ἐξῆς τηλεγραφημάτων.

Πρόεδρον Κοινότητος Τήνου.

Εὐχαριστῶ θερμῶς.

Τήνον.

Σοφία

Ἀλέξανδρον Λαγουρὸν Πρόεδρον Κοινότητος Τήνου.

Τήνον.

Ἐγκαρδίως εὐχαριστῶ Ὑμᾶς καὶ Μέλη Συμβουλίου Κοινότητος.

Γεώργιος Διάδοχος

Ἐπίσης τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον, ἀπηύθυνε τηλεγραφικῶς θερμὰς τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ τε καὶ τοῦ λαοῦ πρὸς τὰς Ἀθηναῖκας ἐφημερίδας, διὰ τὰ ὑπ' αὐτῶν γραφέντα κατὰ τὴν ἐμφάνισιν τῆς Πανσέπτου Εἰκόνης εἰς Ἀθήνας, ὡς καὶ ἐπὶ τῷ γενομένῳ θαύματι ὡς καὶ τοὺς Δημάρχους Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, ὡς ἀντιπροσώπους τοῦ τε Ἀθηναϊκοῦ καὶ Πειραιικοῦ λαοῦ.

Τὰ τηλεγραφήματα ταῦτα καταχωροῦμεν ὥδε :

Ἐφημερίδας : « Ἀθῆνας », « Σκρίπ », « Χρόνον », « Ἐμπρός », « Ἐθνος », « Ἐσπερινήν », « Πατρίδα », « Νέαν Ἑλλάδα », « Καιρούς », « Ἀστραπὴν », « Ἐφημερίδα », « Νέαν Ἡμέραν », « Ἀστέρα », « Νέον Ἀστὺ », « Ἐστία », « Ἀκρόπολιν ».

Ἀθῆνας.

Τῆνος σύμπασα ἀγαλλομένη ἐπὶ παροχῇ Θεῖας ἀντιλήψεως ἐφ' ὑγείας λατρευτοῦ Ἀνακτος, εὐχαριστεῖ θερμότατα Τύπον, διατρα-

νῶσαι ἐπιθυμίαν ἵνα ἱστορικὴν ἡμέραν καθιερώσωμεν τρίτην πα-
νήγυριν παρουσίᾳ Θεοῦ Κειμηλίου τῆς ἱερᾶς καὶ Πανσέπτου Εἰ-
κόνης ».

Κοινότης Τήνου Προεδρεύων
Α. Λαγουρός.

Μέλη

Ζ. Ἀλαβᾶνος, Κρικελλῆς, Κοντογεώργης, Μοσχωνᾶς, Μακαρώνας.

Ἐν Τήνῳ αὐθημερόν.

Προεδρεύων
Α. Λαγουρός.

(Τ. Σ.)

Ἀριθ. 427

Δήμαρχον Ἀθηνῶν

Ἀθῆνας.

Δήμαρχον Πειραιῶς

Πειραιᾶ.

« Τῆνος ἀπαξάπασα βαθύτατα συγκεκινημένη ἐπὶ τῷ γεγονότι τῆς αὐτόθι παρουσίας Πανσέπτου Εἰκόνης, Θεοῦ Κειμηλίου, ζεῖδωρον τὴν ἁγίαν ἀντίληψιν προσεεγκόντος εἰς βασιλέα, χαίρετ' Ἀδὸν Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, εὐχομένη ταχυτάτην τὴν πλήρη ἀποκατάστασιν τῆς ὑγείας τοῦ ἐνδόξου Στρατηλάτου καὶ πολυφιλήτου Ἀνακτος.

Κοινότης Τήνου, Προεδρεύων
Ἀλ. Λαγουρός

Μέλη

Ἀλαβᾶνος, Κρικελλῆς, Κοντογιώργης, Μοσχωνᾶς, Μακαρώνας.

Ἐν Τήνῳ αὐθημερόν.

Προεδρεύων
Α. Λαγουρός

Πεντηκονθήμερος παραμονὴ ἐν τοῖς Ἀνακτόροις.

Ἡ ἐπιθυμία τοῦ Ἀθηναϊκοῦ λαοῦ.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς τελέσεως τοῦ Θαύματος, ἅπας ὁ Ἀθηναϊκὸς τύπος, ἐν ὁμοφώνῳ συναυλίᾳ, διερχόμενος τῆς ἐπιθυμίας τοῦ Ἀθηναϊκοῦ καὶ Πειραιικοῦ λαοῦ, διετύπου τὴν ἀξίωσιν, ὡς ἡ Εἰκὼν μεταφερομένη ἐκ τῶν Ἀνακτόρων ἐκτεθῇ εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν εἰς κοινὸν προσκύνημα, ἐκδηλωθῶσι δὲ οὕτω πρὸς Αὐτὴν αἱ εὐχαριστίαι τοῦ λαοῦ ἐπὶ τῇ διασώσει τοῦ βασιλέως. Ἡ « Ἐσπερινή » μάλιστα ἔγραψεν ἐπὶ τούτῳ ἐπανειλημμένα ἄρθρα, ἐξ ὧν καταχωροῦμεν τὸ κάτωθι ἐπιγραφόμενον :

« Νὰ ἐκτεθῇ ».

Εἶναι ἀπαίτησις καὶ ἀξιώσις ὅλου τοῦ Ἀθηναϊκοῦ κοινοῦ ὅπως ἡ Θαυματουργὸς Εἰκὼν τῆς Μεγαλόχαρης μετὰ τὴν ἐκ τῶν Ἀνα-

κτόρων παραλαβὴν αὐτῆς τοποθετηθῇ εἰς τὸν Ναὸν τῆς Μητροπόλεως καὶ παραμένει ἐκεῖ ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας πρὸς προσκύνῃσιν τῶν πιστῶν. Ὑπάρχουν χιλιάδες Ἀθηναίων, οἱ ὁποῖοι μόνον ἐξ ἀκοῆς γνωρίζουν τὰ τῆς Θαυματουργοῦ Εἰκόνης.

Καὶ πάντες οὗτοι ἔχουν ἓνα καὶ μόνον πόθον, μίαν καὶ μόνην ἐπιθυμίαν, ἥδη μάλιστα μετὰ τὸ γενόμενον Θαῦμα τῆς διασώσεως τοῦ βασιλέως, νὰ προσκυνήσουν τὴν Εἰκόνα τῆς Εὐαγγελιστρίας ὅπως τὴν ὀνομάζει ὁ λαός.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης, εἰς οὗ τὴν ἔμπνευσιν ὀφείλεται ἡ μεταφορὰ τῆς Ἀγίας Εἰκόνης ἐκ Τήνου ἐνταῦθα, δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θέλει εἰσακούσει τὴν κοινὴν ἐπιθυμίαν, τοῦ χριστεπωνύμου καὶ εὐλαβοῦς ποιμνίου του, καὶ θέλει παράσχει εἰς αὐτὸ τὴν εὐκαιρίαν ὅπως προσκυνήσῃ τὴν Θαυματουργὸν Εἰκόνα.

Εἶνε ἀξίως τοῦ Λαοῦ αὐτῆ τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς. Ἡ Θαυματουργὸς Εἰκὼν τῆς Θεομήτορος, ἡ ὁποία ἔκαμε τὸ Μέγα Θαῦμα νὰ σώσῃ τὸν βασιλέα εἰς στιγμὴν ἀκριβῶς καθ' ἣν ἐπάλαιε πρὸς τὸν θάνατον, πρέπει νὰ ἐκτεθῇ εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν διὰ νὰ τὴν προσκυνήσῃ καὶ τὴν εὐχαριστήσῃ ὁλόκληρος ὁ λαὸς καὶ κατόπιν νὰ προπεμφθῇ μέχρι Πειραιῶς διὰ πανδήμου Λαϊκῆς πομπῆς. «Ὁ λαὸς πρέπει περὶ μέχρι τοῦ ἀτμοπλοίου νὰ συνοδεύσῃ τὴν Εἰκόνα».

Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα ἔγραψαν ὅλοι αἱ ἐφημερίδες. Τινὲς μάλιστα ἐδημοσίευσαν ὅτι τὴν ἐπομένην μετὰ τὸ Θαῦμα ἐβδομάδα, ἡ Εἰκὼν θὰ ἐξετίθετο ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ διὰ τὸ λαϊκὸν προσκύνημα.

Ἐν τούτοις ὁ βασιλεὺς ὡς καὶ ἅπαντα ἡ Β. Οἰκογένεια δὲν ἠνόουν νὰ ἀπομακρυνθῇ ἡ Ἀγία Εἰκὼν τῶν Ἀνακτόρων πρὸ τῆς τελείας ἀναρρώσεώς του, ἀποκαλοῦντος μάλιστα αὐτὴν «ἡ Μεγάλῃ μου ἱατρὸς» καὶ τοιοῦτοτρόπως παρέμεινεν αὐτὴ ἐν τοῖς Ἀνακτόροις ἐπὶ πεντηκονθήμερον. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τὸ Β. Ἀνάκτορον μετεβλήθη εἰς ναὸν προσκυνήματος καὶ χιλιάδες ἀνθρώπων καθ' ἑκάστην διερχόμενοι ἐκεῖθεν, ἐθεάθησαν ἱστάμενοι καὶ πρὸς τὸ Β. δωμάτιον εἰς ὃ ἔκειτο ἡ Εἰκὼν ἀτενίζοντες ἐσταυροκοποῦντο ἀπευθύνοντες πρὸς αὐτὴν προσευχάς. Πολλοὶ δ' ἐπίσης ἀνερχόμενοι εἰς τὸ Αὐλαρχεῖον, παρέδιδον ἐκεῖ τὰ «τάματα» τὰ ὁποῖα εἶχον τάξει πρὸς τὴν Θανμ. Εἰκόνα. Τὰ τάματα ταῦτα ἀπεστάλησαν πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Εὐαγγελιστρίας διὰ τοῦ Ἐφημερίου τοῦ ἐν Τατοῖῳ Ναοῦ, Ἀρχιμανδρίτου Γερμανοῦ Βαρικοπούλου.

Ὅταν δὲ ἡ ἀνάρρωσις τοῦ βασιλέως προώδευσεν ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε νὰ εἶνε δυνατὴ ἡ εἰς Τατόιον μετάβασις αὐτοῦ, τότε καὶ μόνον ἀπεφασίσθη ἡ ἐκ τῶν Ἀνακτόρων καθόδος τῆς Ἀγίας Εἰκόνης.

Ἡ καθόδος εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναόν.

Ἡ ἐκ τῶν Ἀνακτόρων καθόδος τῆς Θαυματουργοῦ Εἰκόνης, ἐγένετο ἐπισήμως κατ' ἀπόφασιν τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν διὰ διαταγῆς του, ἐκανόνισε τὰ τῆς παρατάξεως στρατοῦ πρὸ τῶν ἀνακτόρων καὶ πρὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ. Εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν ἐπίσης Ναόν, ἐγένοντο αἱ δέουσαι προετοιμασίαι πρὸς ἐναπόθεσιν τῆς Ἀγίας Εἰκόνης. Ἡ καθόδος ἀπεφασίσθη νὰ γίνη τὴν ἑσπέραν τὴν 2 Ἰουλίου, ἡμέραν Πέμπτην καὶ περὶ τὴν 7 1/2 μ. μ. ὥραν. Εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναόν, πολὺ πρὸ τῆς 7ης ὥρας κατέφθασεν ὁ Μητροπολίτης μετὰ τοῦ Ἐπισκόπου Ἀρτης κ. Σπυριδῶνος. Ἐπίσης τὴν 7ην κατέφθασε τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, καὶ οἱ πρίγκηπες Νικόλαος καὶ Χριστόφορος. Ἐν τοῖς ἀνακτόροις ἐπίσης ἅπαντα ἡ Β. Οἰκογένεια, ὁ Αὐλάρχης καὶ αἱ Κυρίαι ἐπὶ τῶν Τιμῶν εἶχον συγκεντρωθῇ εἰς τὸ δωμάτιον ἐνθα εὐρίσκετο ἡ Πάνσεπτος Εἰκὼν. Πρὸ τῶν ἀνακτόρων ἐπίσης παρετάχθησαν πρὸς ἀπόδοσιν τῶν τιμῶν, ἡ φρουρὰ τῶν Ἀνακτόρων, ἐξ Εὐζώνων καὶ Κρητῶν, καὶ δύο ἵλαι ἱππικοῦ, αἵτινες θὰ ἀπετέλουν τὴν τιμητικὴν φρουρὰν κατὰ τὴν εἰς τὴν Μητρόπολιν καθόδον τῆς Ἀγίας Εἰκόνης.

Τὴν 7 1/2 μ. μ. ἀκριβῶς ἐκ τῆς ἐπισήμου θύρας τῶν Β. Ἀνακτόρων, πρὸς τὴν ὁδὸν Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ, ἐξήρχετο τέθριππος ἄμαξα ἣς ἐπέβαινον αἱ Α. Υ. ὁ Διάδοχος Γεώργιος καὶ ὁ Πρίγκηψ Ἀλέξανδρος ἐν μεγάλῃ στολῇ. Ὁ Διάδοχος ἐκράτει ἐν μεγάλῃ εὐλαβείᾳ τὴν Εἰκόνα. Ἠκολούθουν δὲ ἐπὶ ἑτέρας ἁμάξης ὁ Ὑπασπιστὴς τοῦ βασιλέως κ. Καλλίνσκης μετὰ τοῦ Ὑπασπιστοῦ τοῦ Διαδόχου κ. Βάσσου. Τῆς πομπῆς προηγεῖτο ἱλὴ ἱππικοῦ, ἐν ᾗ ἑτέρα ἱλὴ ἔκλειε ταύτην. Καίτοι δὲ ἡ καθόδος τῆς Θανμ. Εἰκόνης δὲν εἶχε γνωσθῇ εἰς τὸν κόσμον, ἐν τούτοις κατανοηθεὶς ταύτης, ἐκ τῆς στρατιωτικῆς παρατάξεως, τῶν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ προπαρασκευῶν πρὸς ὑποδοχὴν αὐτῆς καὶ τῆς ἐκεῖ μεταβάσεως τῶν ἐπισήμων, τὰ πλήθη συνέρρευσαν πρὸ τῶν Ἀνακτόρων, καὶ ἐν μακρᾷ συνοδείᾳ καὶ ἀσκεπῇ παρηκολούθησαν τὴν καθόδον μέχρι τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ, ἐνῶ ἕτερα πλήθη εἶχον καταλάβει τὴν ὁδὸν Κωνσταντίνου, τὴν πλατείαν τοῦ Συντάγματος, καὶ ἐν γένει ὁδὸν Κωνσταντίνου, τὴν πλατείαν τοῦ Συντάγματος, καὶ ἐν γένει πᾶσας τὰς μέχρι τῆς Μητροπόλεως ὁδοὺς, πεζοδρομία, ἐξώστας, θύρας καὶ παράθυρα οἰκῶν καὶ καταστημάτων σταυροκοπούμενα, ἀποκαλυπτόμενα καὶ γονατίζοντα εἰς τὴν διάβασιν αὐτῆς δακρύοντα δὲ ἀνεφώνουν.

Τῷ καμὲς Παναγία μου τὸ Θαῦμα Σου.

Ἀπὸ τῆς ἐξόδου ἐπίσης αὐτῆς ἐκ τῶν Ἀνακτόρων, οἱ κώδωνες τοῦ Ναοῦ τῆς Μητροπόλεως, ἔκρουον χαρμωδῶς καὶ εἰς τὸ ἄκουσθαι.

σμα αὐτῶν, ὁ κόσμος ἔσπευδεν ἐν προφανεῖ συγκινήσει πρὸς τὴν Μητρόπολιν ἐξ ὧν τῶν ὁδῶν, ὅπως ἴδῃ τὴν Ἁγίαν Εἰκόνα καὶ προσκυνήσῃ αὐτήν. Ἡ πομπὴ διὰ τῶν ὁδῶν Ἡρώδου, Κηφησίας, Γεωργίου, πλατείας Συντάγματος, Ἑρμοῦ καὶ Εὐαγγελιστρίας ἐφθάσεν εἰς τὴν Μητρόπολιν τὴν 7 καὶ 30'.

Εἰς τὴν Μητρόπολιν.

Ἀπὸ τῆς 6ης μ. μ. ἀκριβῶς δλόκληρος ἡ πρὸ τοῦ Ναοῦ πλατεῖα εἶχε καταληφθῇ ἀπὸ ἄπειρα πλήθη λαοῦ, ἐνῶ τμήμα χωροφυλακῆς ἐτάσσεται συγχρόνως πρὸ τῶν προφυλαίων διὰ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως, καθὼς καὶ τμήμα σαλπικτῶν.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐφθάνον καὶ οἱ ἐπίσημοι. Τὴν 7 1/2 ἐφάνη ἐρχομένη ἡ πομπή. Οἱ κώδωνες τῆς Μητροπόλεως ἤχουν ἤδη ζωηρότερον καὶ ὁ κόσμος σταυροκοπεῖται.

— Ἐρχεται ἡ Χάρις Της.

— Ἐρχεται ἡ Βαγγελίστρα μας! ψιθυρίζει ὁ κόσμος.

Ἡ Ἁγία Εἰκὼν φερομένη ὑπὸ τῆς Α. Υ. τοῦ Διαδόχου Γεωργίου, φθάνει τέλος ἐνῶ τὰ πλήθη συνωθοῦνται περισσότερον ὅπως πλησιάσωσι.

Δοξασμένη νᾶσαι φωνάζει ὁ κόσμος, διαρκῶς σταυροκοπούμενος, ἐνῶ ὁ Παν. Μητροπολίτης, κατερχόμενος τοῦ περιστυλίου, παραλαμβάνει ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τοῦ Διαδόχου τὴν Εἰκόνα ὑπὸ τοὺς ἤχους τῶν σαλπικτῶν, τοῦ στρατοῦ παρουσιάζοντος ὅπλα, καὶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν Πριγκήπων καὶ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, εἰσελθὼν εἰς τὸν Ναόν, τοποθετεῖ Αὐτήν, ἐπὶ τοῦ ἐπὶ τούτῳ στηθέντος βήθρου, ἐστρωμένου διὰ τάπητος βυσσινοχρώου ἐντὸς τοῦ κιγκλιδώματος τοῦ Ναοῦ. Ἀμέσως δ' ἄρχεται ψαλλομένη δοξολογία ἐπὶ τῇ ἀναρρώσει τοῦ Βασιλέως διὰ τοῦ θαύματος τῆς Θεομήτορος. Πρῶτος ψάλλεται κατανυκτικώτατα ὑπὸ τοῦ χοροῦ ὁ ὑπέρροχος Ὕμνος τῆς Θεοτόκου.

«Τῇ Ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια, ὡς λυτρωθεῖσα τῶν δεινῶν εὐχαριστήρια».

Ἀκολούθως δὲ τὸ «Σῶσον Κύριε τὸν λαόν Σου, ὑπὸ τὴν προφανῇ συγκίνησιν ὅλου τοῦ κόσμου.

Ἡ Εὐχὴ τοῦ Μητροπολίτου.

Μετὰ τὸ πέρασ τῆς Δοξολογίας ὁ Παν. Μητροπολίτης προσελθὼν πρὸ τῆς Ἁγίας Εἰκόνης, ἀπήγγειλε πρὸς τὴν Θεομήτορα τὴν κάτωθι εὐχήν.

«Προσεδέξω Δέσποινα καὶ Μήτηρ τοῦ Λυτρωτοῦ τὰς παρακλήσεις καὶ δεήσεις ἡμῶν τῶν ταπεινῶν ἱκετῶν σου, καὶ ἰλέψῃς ὀφθαλμοῖς ἐπὶ σύμπαντα τὸν εὐσεβῆ Ἑλληνικὸν λαὸν μετὰ δακρύων

δεόμενόν Σου, ἵνα μεσιτεύσῃς πρὸς τὸν ἐκ Σοῦ τεχθέντα, ὅπως ρύσῃται ἐκ θανάτου τὸν βαρέως νοσήσαντα Βασιλέα ἡμῶν Κωνσταντῖνον. Ναὶ Ὑπεραγία Θεοτόκε, ἐπήκουσας ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν καὶ θαυμασιῶς ἡγεῖρας τὸν Βασιλέα ἡμῶν ἀπὸ κλίνης ὀδυνηρᾶς καὶ ἐδωρήσω Αὐτὸν ἡμῖν ἐν πλήρει ἀναρρώσει.

Ὁμολογοῦμεν τὴν χάριν κηρύσσομεν τὸν ἔλεον, καὶ μετὰ πίστεως θερμῆς ἀτενίζομεν πρὸς τὴν Ἁγίαν καὶ Σεπτὴν Σου Εἰκόνα, ἥν τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ πιστὸς Υἱὸς τοῦ Ἰαθέντος Βασιλέως ἡμῶν ὁ λαοφιλεὲς Διάδοχος Γεώργιος, οἶονεὶ εὐγνωμονῶν, προσεκομίσαστο ἐκ τῶν Ἀνακτόρων εἰς τὸν ἱερὸν τοῦτον Ναόν, ὅπως γένῃσαι εὐσεβεὲς προσκύνημα τοῦ πιστοῦ λαοῦ σου.

Προσπίπτοντες δὲ νῦν προσφερόμεν Σοὶ ἐκ βάθους καρδίας τὰ εὐχαριστήρια ἡμῶν. Σοὶ γὰρ καὶ μόνῃ ὀφείλομεν τὴν σωτηρίαν τοῦ Βασιλέως ἡμῶν Κωνσταντίνου ἱκετευτικὰς δὲ καὶ πάλιν ὑψοῦμεν χεῖρας, ἵνα πάντοτε σκέπῃς καὶ σώζῃς Ὅν ἡμῖν διὰ θαύματος ἐναργοῦς ἐχαρίσω Βασιλέα ἡμῶν, ὅπως καὶ δι' Αὐτοῦ δοξάζεται τὸ Πανάγιον ὄνομα τοῦ Μονογενοῦς Σου Υἱοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Διάδοχος γονατίζει.

Μετὰ τὸ πέρασ τῆς δεήσεως ἡ Α. Υ. ὁ Διάδοχος προσελθὼν πρὸ τῆς Εἰκόνης, ἐγονάτισε καὶ ποιήσας μετανοίας ἡγέρθη καὶ ἡσπάσθη συγκεκριμένως ταύτην, τοῦτον δὲ ἠκολούθησαν γονατίζοντες καὶ πάντες οἱ λοιποὶ ἐπίσημοι.

Μετὰ τὸν ἀσπασμὸν τῶν ἐπισήμων, ἡ Ἁγία Εἰκὼν μετεφέρθη εἰς τὰ ἄδυτα τοῦ Ναοῦ καὶ ἐτοποθετήθη πεπλοσκεπὴς ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπεζῆς, ἐνθα καὶ παρέμεινε καθ' ὅλην τὴν νύκτα φρουρουμένη.

Ὁ κόσμος ἀποχωρησάντων τῶν ἐπισήμων εἰσεώρμησεν εἰς τὸν Ναὸν ὅπως ἀσπασθῇ τὴν Ἁγίαν Εἰκόνα, ἐδηλώθη ὁμως αὐτῷ ὅτι τὸ Προσκύνημα εἶχεν ὀρισθῇ διὰ τὴν πρωτὰν τῆς ἐπομένης.

Ἡ Εἰδήσις ἐν Τήνῳ.

Ἡ εἰδήσις τῆς ἐκ τῶν ἀνακτόρων καθόδου τῆς θαυματουργοῦ Εἰκόνης, γνωσθεῖσα ἐν Τήνῳ κατόπιν τηλεγραφήματος τοῦ βουλευτοῦ κ. Κ. Ἀλαβάνου, προὐκάλεσε φρενήριδα χαρὰς. Ὁ λαὸς τῆς νήσου, ἀφ' ἧς ἡ ἀνάρρωσις τοῦ Βασιλέως προέβαινε σταθερὰ πλέον καὶ πᾶς κίνδυνος εἶχεν ἐκλείψει, ἤρchiσε νὰ νοσταλγῇ πλέον οὕτως εἰπεῖν τὴν ἐπ' ἀνόδον τῆς Εἰκόνης, τὴν ὁποῖαν τώρα μετὰ τὸ Μέγα Θαῦμα ὑπὲρ ποτε ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ, καὶ πίπτων πρὸ αὐτῆς νὰ τὴν εὐχαριστήσῃ διὰ τὸν μέγαν θρίαμβον, διὰ τὴν μεγάλην νίκην, κατὰ τοῦ ἀλάστορος ἐχθροῦ τοῦ ἀπειλήσαντος τὴν ζωὴν τοῦ Βασιλέως, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς Πίστεως τῶν ἀποστομωθέντων ἡδὴ διὰ τοῦ ὑπερφνοῦς θαύματος.

Ὁ λαὸς τῆς Τήνου, εὐσεβὴς καὶ φιλόδοξος τρέφει ἰδιαίτως ἀγάπην καὶ λατρείαν πρὸς τὴν Θαυματουργὸν Εἰκόνα, ἣτις κατὰ θείαν εὐδοκίαν ἀνέθορεν ἐκ τῶν σπλάνγχων τῆς νήσου του, ἐπαναλαμβάνων μεθ' ὑπερφανείας καὶ ἰδιαζούσης χαρᾶς τὸ τοῦ Προφητάνακτος «ὧδε κατοικήσω ὅτι ἡρετισάμην αὐτήν» αἰσθανόμενος τὴν δόξαν τὴν προσγινομένην εἰς τὴν μικρὰν καὶ μέχρι τῆς θείας αὐτῆς ἀποκαλύψεως ἄσημον νήσον του. Ὁ Τήνιος δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ Τήνον, ἄνευ τῆς θαυματουργοῦ Εἰκόνος, ἔστω καὶ ἐπὶ μικρόν, δὲν δύναται νὰ ἀφήσῃ νὰ παρέλθῃ ἡμέρα, χωρὶς νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸν ἱερὸν τῆς Παρθένου λόφον, καὶ ἐκεῖ ὡς εἰς μητέρα προσπίπτων νὰ αἰτήσῃ τὴν θείαν αὐτῆς ἀντίληψιν.

Ἄλλ' οὕτε ὁ χωρικός κατερχόμενος εἰς τὴν πόλιν νὰ ἀπέλθῃ αὐτῆς, χωρὶς ν' ἀναβῇ ἐκεῖ ἐπάνω πρὸς προσκύνησιν. Καὶ εἶνε πολὺ συγκινητικὸν τὸ συχνὸν θέαμα χωρικῶν ἐκκινούντων τῶν χωρίων τῶν ἀπὸ βαθείας νυκτός, ἀπὸ μακρῶν ἀποστάσεων, καὶ σπενδόντων ἐν ὥρᾳ χειμῶνος μάλιστα καὶ ἐν ψυχρῇ, ἵνα προφθάσῃ καὶ ἐκκλησιασθῶσι ἐν τῷ Παγκάλῳ τῆς Θεομήτορος Ναῶ. Καὶ τώρα, ὁ λαὸς αὐτός, εἶχε δέησιν ν' ἀντικρύσῃ τὴν ἀρρήτου κάλλους μορφήν τῆς Παρθένου. Καὶ ὅταν ἡ εἰδησις τῆς καθόδου ἐκ τῶν ἀνακτόρων ἔφθασεν εἰς τὴν νήσον, ἡ χαρὰ ἐξέσπασεν εἰς ἀκράτητον ἐνθουσιασμόν. Ἡσθάνετο πλέον ὁ κόσμος τῆς νήσου, ὅτι ἡ ποθητὴ, ἡ εὐλογημένη ὥρα τῆς ἐπανόδου τῆς Μεγάλης Ταξειδευτρίας ἤγγικεν, ὅτι ἡ ὥρα καθ' ἣν θὰ ἀντίκρυζε τὴν Θείαν Μορφήν Ἐκείνην, ἣν ὡς ἰδίαν Μητέρα ἐθεώρει ἔφθασεν, καὶ ἡ συγκίνησίς του ἦτο ἄπειρος.

Ἀμέσως δὲ καὶ ἤρξαντο αἱ προπαρασκευαὶ διὰ τὴν ὑποδοχὴν αὐτῆς, ἐν συνενόήσει τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ναοῦ, μετὰ τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Τήνου, ἀποφασίσαντος ὅπως ἡ ὑποδοχὴ γίνῃ ὡς οἶον τε μεγαλοπρεπῆς.

Τὸ προσκύνημα ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ.

Τὸ προσκύνημα τῆς Θαυματουργοῦ Εἰκόνος, ἤρξατο ἀπὸ τῆς πρωτῆς τῆς ἐπομένης τῆς καθόδου ταύτης ἐκ τῶν Ἀνακτόρων.

Ὁ χαρμόσυτος ἦχος τῶν κωδῶνων τοῦ Ναοῦ, ὁ ὁποῖος ἐσκορπίσθη τὴν πρωτὴν ἐπάνω ἀπὸ τὴν γαλανὴν ἀτμόσφαιραν τῶν Ἀθηνῶν, ἀφύπνισεν ἀπὸ βαθυτάτης πρωτῆς τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τοὺς ἔφερεν οἰκογενειακῶς εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν καὶ τοὺς συνήθροισεν ὅλους ἐκεῖ ὑπὸ τὴν αὐτὴν πίστιν καὶ τὴν αὐτὴν ἐλπίδα πρὸς τὴν Μεγαλόχαρην.

Κυραὶ τοῦ καλοῦ κόσμου, καὶ γυναικοῦλες τοῦ λαοῦ, πλήθη πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας, κατέκλυσαν τὸν Ναόν, ἐρρίφθησαν πρὸ

τῆς Θαυματουργοῦ Εἰκόνος γονυπετεῖς καὶ ἔμειναν ἐκεῖ μὲ τὸ μέτωπον πρὸς τὸ πλακόστρωτον τοῦ Ναοῦ, προσερχόμεναι ἐν ἱερᾷ κατανύξει καὶ σιωπῇ.

Ἡ Θανμ. Εἰκὼν πρὸς τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ Ναοῦ, δόλοχος σὺν καὶ καταστόλιστος ἀπὸ πολυτίμους λίθους, ἐντὸς κιγκλιώματος, μόλις φαίνεται ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πλήθους τὸ ὁποῖον περιτριγυρίζει, γονατίζει ἐμπρὸς τῆς τὴν ἀσπάζεται καὶ σταυροκοπεῖται.

Ὁλόκληρος ὁ Ναὸς ἦτο καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τοῦ προσκυνήματος ἀσφυκτικῶς γεμάτος ἀπὸ πλήθη πιστῶν καὶ ἐμπροσθεν τοῦ βάλθρου τῆς Εἰκόνος, ἀσθενικὰ μικρὰ καὶ ἀσθενεῖς γυναῖκες κείμεναι προσέβλεπον πρὸς τὴν Εἰκόνα καὶ ἐζήτουν τὴν χάριν Της καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν. Ὁλόκληρος ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν παρελαύνει πρὸ Αὐτῆς καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα τοῦ προσκυνήματος.

Δύο Θαύματα.

Τὴν πρώτην τοῦ προσκυνήματος ἡμέραν, ἐγένοντο καὶ δύο θαύματα ὑπὸ τῆς Ἁγίας Εἰκόνος τὰ ὁποῖα καὶ πᾶσαι αἱ ἐφημερίδες ἀνέγραψαν περιγράφουσαι ταῦτα, καὶ τὰ ὁποῖα παραλαμβάνοντες ἐκ τῆς «Πατρίδος» καταχωροῦμεν ἐνταῦθα.

«Τὴν 10ην π. μ. τῆς χθὲς πρώτης ἡμέρας τοῦ προσκυνήματος μετέφερον πρὸ τῆς Θαυματουργοῦ Εἰκόνος πρὸς θεραπείαν ἓνα παρὰφρονα ὀνομαζόμενον Ἰωάννην Ἀλιγιαννίτην ἐκ Χίου.

Ὁλος ὁ προσερχόμενος κόσμος μὲ ἀληθῆ συγκίνησιν ἀναμένει νὰ ἴδῃ τὴν Θαυματουργὸν δύναμιν τῆς Μεγαλόχαρης. Καὶ πράγματι ἡ κατάστασις τοῦ παρὰφρονος διατελοῦντος ἐν φρενήτιδι ἐβελτιώθη καὶ ἔλεγε μόνος του ὅτι ἐλπίζει νὰ τὸν κάμῃ καλὰ ἡ Χάρις Της».

Ἐνα τυφλὸ παιδάκι ἀνέβλεψε.

«Ὀλίγον πρὸ τῆς μεσημβρίας εἰς δίοπος τοῦ Βασιλικοῦ ναυτικοῦ πτυχιούχος πυροβολητῆς, ὑπηρετῶν εἰς τὸ θωρηκτὸν «Κιλκίς» ὀνομαζόμενος Βασίλειος Κατζερώνης κατοικῶν εἰς τὴν ὁδὸν Ποικίλης πλησίον τῆς Ἀκροπόλεως, μετέφερεν εἰς τὸν Ναὸν τῆς Μητροπόλεως ἔνθα ἡ Εἰκὼν τῆς Μεγαλόχαρης, ἐν βρέφος ἡλικίας τριῶν ἐτῶν καὶ ἐκ γενετῆς ἀόμματον κατὰ τὴν γέννησιν τοῦ οὐλοῦ ἐπῆλθεν ὁ θάνατος τῆς μητρός. Ὁ δίοπος συνωθούμενος μεταξὺ τῶν προσκυνητῶν, κατῴρθωσε νὰ φθάσῃ μετὰ πολλὴν κόπον πρὸ τῆς Θανμ. Εἰκόνος, πρὸ τῆς ὁποίας κατέθεσεν ἐν ἀνάθημα. Ἀκολουθῶς ἔφερε τὸ βρέφος πλησίον τῆς Εἰκόνος, εἰς τὴν ὁδὸν ὥστε τοῦτο νὰ ἀσπασθῇ αὐτήν. Ὅτε ἐσήκωσεν αὐτό, παρετήρησεν ἐκκληκτός ὅτι τὸ βρέφος ἔβλεπεν. Ὁλος ὁ κόσμος ἔμαθεν εἰς τὴν στιγμὴν τὸ ὑπερφυεῖς θαῦμα καὶ συγκινημένους ἐσταυροκοπεῖτο καὶ ἐδέετο τῆς Παναγίας, ὅλοι δὲ ἐζήτουν νὰ ἴδουν ἐκ τοῦ πλησίον τὸ παιδάκι.

Καὶ ὑπῆρχε φόβος νὰ ἐπισυμβῇ κανὲν δυστύχημα, ἐὰν ὁ δίοπος ὑψηλός, ὡς εἶνε δὲν ὑψωνε τὸ παιδάκι του ὅσον ἡμποροῦσε ὑψηλὰ μὲ τὰ χέρια του διὰ νὰ τὸ ἐξαγάγῃ ἀπὸ τὸν Ναὸν τῆς Μητροπόλεως, καὶ νὰ τὸ μεταφέρῃ εἰς τὸ σπήτι του. Ἡ συναικία ὁλόκληρος ἐσπευσεν εἰς τὸ σπήτι τοῦ εὐτυχοῦς πατρὸς καὶ ἐβεβαιούντο διὰ τὸ θαῦμα, ὅλος ὁ κόσμος δὲ κατόπιν ἐσπευδε πρὸς τὴν ἐκκλησίαν μὲ λαμπάδας καὶ δῶρα διὰ τὴν Παναγίαν.

Καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τοῦ προσκυνήματος ὅλαι αἱ ἐφημερίδες δὲν ἔπαυσαν νὰ δημοσιεύουν μακρὰς περιγραφὰς περὶ αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἀδιακόπως συρρέοντος ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ κόσμου, ὡς καὶ τῶν λαμβανουσῶν χώραν ἐκεῖ καθ' ἑκάστην συγκινητικῶν σκηνῶν.

Ἡ δὲ «Πατρίς» συνεχίζουσα τὴν περιγραφὴν τῆς 5ης τοῦ Προσκυνήματος ἡμέρας, ἀναγράφει καὶ ἕτερον θαῦμα τῆς Θανμ. Εἰκόνας, ὑπὸ τὸν τίτλον :

Καὶ ἄλλο θαῦμα τῆς Παναγίας.

«Χθὲς τὸ ἀπόγευμα ἓνα τυφλὸν δωδεκαετὲς κοριτσάκι, μὲ συμπαθητικὴν φυσιογνωμίαν, ὀνομαζόμενον Μαρία Τσουδεροῦ, ὠδηγήθη ἀπὸ τοὺς γονεῖς του εἰς τὸν Ναὸν διὰ νὰ ἱκετεύσῃ τὴν Παναγίαν γὰρ τοῦ δώσῃ τὸ φῶς του, τὸ ὁποῖον εἶχε χάσει πρὸ ἑπτὰ ἐτῶν. Μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς οἱ δυστυχεῖς γονεῖς, ἔδωσαν τὴν κόρην τῶν γονυπετῇ ἔμπρὸς εἰς τὴν Μεγαλόχαρη καὶ παρεκάλουν διὰ τὴν ἱασίν της.

Αἰφνης ἡ μικρὰ παιδίον ἐσηκώθηκε καὶ μὲ φωνὴν γεμάτην χαρὰν καὶ συγκίνησιν μαζύ, ἀπὸ θαυμασμόν καὶ κατάπληξιν ἐφώναξε :

— Μαμά, μαμά, βλέπω!

Ἡ Μεγαλόχαρη εἶχε κάμῃ τὸ θαῦμα Της, καὶ ἡ μικρὰ εἶχεν ἀποκτήσει τὸ φῶς της. Ὅλος ὁ κόσμος ποῦ παρίστατο εἰς τὸ θαῦμα αὐτό, περιεκύκλωσε τοὺς εὐτυχεῖς γονεῖς, οἱ ὁποῖοι γεμάτοι ἀπὸ εὐγνωμοσύνην πρὸς Ἐκείνην, ποῦ ἔκαμε καλὰ τὸ κορίτσι των, εὐχαριστοῦσαν τὴν Παναγίαν.

Καὶ ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸν Ναόν, ὅλος ὁ κόσμος πάλιν ποῦ εἶχε πληροφρονηθῇ τὸ νέον θαῦμα, περιεκύκλωσε τὴν μικράν, ἡ ὁποία μὲ ἀφάνταστον χαρὰν διηγείτο πῶς ἔγινε καλὰ καὶ πῶς ἡ Χάρις Της τῆς ἔδωκε τὸ φῶς της.

Καὶ τὸ προσκύνημα ἐξηκολούθησε συνεχές, ἀδιακόπον, ἀδιάπτωτον εἰς ἐνθουσιασμόν τοῦ κόσμου ὁλοκλήρου τῶν δύο πόλεων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, τῶν ὁποίων ὅλος ὁ πληθυσμὸς παρήλασε πρὸ τῆς Θανματοῦργοῦ Εἰκόνας, φόρον εὐλαβείας ἀποτίων πρὸς αὐτήν. Τὴν δὲ 11ην τοῦ προσκυνήματος ἡμέραν ἀπεφασίσθη ὅπως τὴν ἑπομένην 12ην Ἰουλίου ἡμέραν Κυριακὴν προπεμφθῇ ἡ Πάνσελτος

Εἰκὼν διὰ τὴν εἰς Τήνον ἐπαναφορὰν, ἀποφασισθέντος ὅπως αὐτήν συνοδεύσῃ μέχρι Τήνου, ἐκ μὲν τῶν μελῶν τῆς Β. Οἰκογενείας ὁ Πρίγκηψ Ἀλέξανδρος, ἐκ δὲ τοῦ κλήρου ὁ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Μητροπολίτης Ἀθηνῶν. Περὶ δὲ τῆς Προπομπῆς ἡ Κυβέρνησις ἐξέδωκεν ἐπίσημον πρόγραμμα.

Ἡ ἐπαναφορὰ τῆς Ἀγίας Εἰκόνας εἰς Τήνον.

Ἡ Παναθηναϊκὴ προπομπὴ καὶ συγκίνησις.

Γνωσθείσης τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως τῆς Κυβερνήσεως περὶ τῆς μεταφορᾶς τῆς Ἀγίας Εἰκόνας τὴν 12 Ἰουλίου εἰς Τήνον, ὅλος ὁ λαὸς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς κατέκλυσε τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν ἀφ' ἑσπέρας τῆς ὁρισθείσης ἡμέρας, πρὸς ἀποχαιρετιστήριον ἀσπασμόν, πολλοὶ δὲ καὶ διανυκτερεύουσιν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Ναοῦ ἀγρυπνήσαντες μέχρι τῆς πρωῒας. Περὶ τῆς διανυκτερεύσεως ταύτης, ὅλος πάλιν ὁ Τῦπος τῶν Ἀθηνῶν ἔγραψε περιγραφὰς, ἐξ ὧν καταχωροῦμεν ἐνταῦθα τὴν τῆς ἐφημερίδος «Πατρίς» ἥτις ἔγραψε τὰ ἑξῆς ὑπὸ τὸν τίτλον

«Μυσταγωγία».

«Ἐν ᾧ χθὲς τὴν νύκτα ἡ Σελήνη μὲ τὰς ἀργυράς της ἀκτῖνας ἐκρύσειζε τὰ μαρμάρινα σκαλοπάτια τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ, καὶ προσέδιδε συγχρόνως εἰς τὸν πέριξ χῶρον μίαν φαντασμαγορικὴν ὄψιν, ἐξηκολούθει τὸ προσκύνημα τῆς Μεγαλόχαρης, ποῦ πρόκειται σήμερον νὰ μεταφερθῇ. Γυναῖκες, παιδιά, ἄρρωστοι, συνωθούντο ἀκόμη εἰς τὰς θύρας τοῦ Ναοῦ καὶ γονυκλινεῖς ἔμπρὸς εἰς τὰ πρόθυρα, προσηύχοντο μὲ θέρμην διὰ τὴν θεῖαν ἀντίληψιν. Τὸ θέαμα αὐτὸ ποῦ παρουσίαζεν ὁ Μητροπολιτικὸς Ναὸς μὲ τὴν ἀνταύγειάν του ἀπὸ τὰς λαμπάδας ποῦ ἐκαίοντο μέσα καὶ ἀπὸ τὴν ὁσμὴν τοῦ λιβανωτοῦ ποῦ ἐξήρχετο ἀπ' ἐκεῖ, ἦτο ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ δὲν ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ θαυμάσῃ συχνά. Τὸ σύνολον τῆς εἰκόνας αὐτῆς, ποῦ ὁλόκληρον τὴν προχθεσινὴν νύκτα παρουσίαζε τὸ παλλαϊκὸν προσκύνημα, ἡ συγκίνησις ποῦ διεφαίνετο εἰς τὰ πρόσωπα ὄλων, ὁ ψίθυρος τῆς θερμῆς προσευχῆς, ποῦ ἠκούετο καὶ ἐπροκάλει ρίγη φοβικᾶς, ὅλα αὐτὰ ἔδιδαν τὴν ὄψιν μιᾶς ἀρχαίας Βυζαντινῆς ἑορτῆς, μιᾶς κρυφῆς μυσταγωγίας, ἀπὸ ἐκείνας ποῦ μόνον εἰς τὰ βιβλία κάποτε διαβάζομεν.

Καὶ ὅσοι χθὲς τὴν νύκτα, δὲν ἐπέρασαν ἀπὸ τὴν Μητρόπολιν, νὰ θαυμάσουν αὐτὴν τὴν εἰκόνα ποῦ εἰς πολλοὺς θὰ μείνῃ ἀλησμόνητος ἔχασαν πολὺ. Διότι τὸ χθεσινὸν προσκύνημα τῆς Μεγαλόχαρης ἦτο κατὰ τι ἀπείρως συγκινητικὸν καὶ ὡραῖον, ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ δὲν περνοῦν ἀπαράτηρητα, οὔτε ποτὲ ἀφήνουν τὸν ἄνθρωπον ὁσονδήποτε καὶ ἂν δὲν εἶνε εὐαίσθητος ἀσυγκίνητον».

Διὰ τὴν προπομπὴν ἐπίσης τῆς Θανμ. Εἰκόνας ἔγραψαν ἄρθρα πᾶσαι αἱ ἐφημερίδες, ἐξ ὧν παραλαμβάνομεν τὸ τῆς ἐφημ. «Ἐθνος» ἥτις ἔγραψε ὑπὸ τὸν τίτλον «Πίστις» τὰ ἑξῆς :

«**Ἡ Πίστις**».

«Ἡ σημερινὴ πανηγυρικὴ πομπὴ τῆς ἀπερχομένης εἰς τὴν Μορηνῆς, Εὐαγγελιστρίας, κατέδειξεν ἀπαξ ἐτι πόσον θερμὸν διατηρεῖται τὸ αἶσθημα τῆς πίστεως ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἀπαντες οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ παρεπιδημοῦντες Πανέλληνες ἔσπευσαν εἰς τὴν διάβασιν τῆς Εἰκόνας νὰ ἐπαναλάβουν τὰς ἐκδηλώσεις τῆς εὐγνωμοσύνης των πρὸς τὴν θείαν ἐπέμβασιν, ἡ ὁποία ἔσωσεν εἰς τοιαύτας κρίσιμους στιγμὰς τὸν ἐκλεκτὸν τοῦ Ἐθνους.

Αἱ σημεριναὶ ἐκδηλώσεις τῆς Πίστεως καὶ εὐλαβείας, ὑπῆρξαν ἰδιαζόντως παρήγοροι καὶ ἐνθαρρυντικαὶ δι' ὅσους ἀφήνουν νὰ ὑπεισδύσῃ εἰς τὴν καρδίαν πρὸ τοῦ θεάματος τοῦ σήμερον δεινῶς χειμαζομένου ἑλληνισμοῦ, ὁ σκόληξ τῆς ἀπαισιοδοξίας. Λαὸς ἔχων τοιαύτην παρακαταθήκην ἠθικῶν ἐφοδίων, δύναται νὰ ἀποβλέπῃ ἀτάραχος πρὸς τὸ μέλλον.

Ἡ Προπομπή.

Αἱ Ἀθῆναι καὶ ὁ Πειραιεὺς ἐπὶ ποδός.

Ἡ Δοξολογία.

Συνεχεῖς καὶ παρατεταμέναι κωδωνοκρουσαὶ ἀπὸ τοῦ ἔρθρου τῆς 12 Ἰουλίου ἡμέρας Κυριακῆς ἐξύπνησαν τοὺς Ἀθηναίους, τῶν ὁποίων οἱ περισσότεροι μόλις περὶ τὰ ἐξημερώματα μετέβησαν εἰς τὰς οἰκίας των ἀπὸ τὴν Μητρόπολιν, ἔνθα διήρκεσεν ὁλονύκτιον τὸ προσκύνημα. Ἀπὸ τῆς 7ης ὁ πρὸ τῆς Μητροπόλεως χῶρος ἦτο ἀσφυκτικῶς πλήρης.

Ἡ ὁδὸς Ἑρμοῦ πέλαγος γαλανόλευκον ἀπὸ τὰς σημαίας, δι' ὧν οἱ καταστηματαρχαὶ εἶχον κοσμήσει τὰ καταστήματα. Οἱ ἐξῶσται καὶ τὰ παράθυρα τῶν οἰκῶν, ἀνθοδέσμαι ποικιλόχρωμοι ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ ὁραίου φύλου. Εἰς τὴν πλατείαν τοῦ Συντάγματος καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς ὁδοῦ Σταδίου κόσμος πολὺς αὐξάνων συνεχῶς προΐουσης τῆς ὥρας. Ἀλλὰ τὸ περισσότερον πλῆθος συνέρρεε πρὸς τὴν Μητρόπολιν ὅπως ἐκεῖθεν συνοδεύσῃ τὴν Μεγαλόχαρην, ἐπιστέφουσιν εἰς τὸν ἴδιόν της Οἶκον.

Καὶ ἐφ' ὅσον παρήρχετο ἡ ὥρα ἡ συρροὴ ἤϋσανε. Αἱ ἐργατικαὶ ἰδίως τάξεις καὶ αἱ γυναῖκες προσῆλθον εἰς τὴν Μητρόπολιν καὶ ἔμειναν εἰς τὴν πλατείαν ἐπὶ ὥρας ἀψηφοῦσαι τὰς ὁλονὲν καὶ καυστικωτέρας γινομένης ἡλιακᾶς ἀκτίνας ὅπως προπέμψῃ μετ' ἀγαλλιάσεως καὶ εὐγνωμοσύνης Ἐκείνην τὴν ὁποίαν ὑπεδέχθη μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ πόνον, ἀλλὰ καὶ μετ' ἐπίστευν.

Ἡ Παρατάξις.

Κατὰ τὸ ἐκδοθὲν πρόγραμμα τὴν 7ην π. μ. ἡ στρατιωτικὴ παρατάξις εἰς τὴν μετέσχε ἅπασα ἡ φρουρὰ τῶν Ἀθηνῶν εἶχε συντελεσθῇ πλήρως. Τὸ 1ον, 7ον καὶ 34ον σύνταγμα πεζικοῦ, παρετάχθησαν ἀπὸ τῆς πλατείας Μητροπόλεως κατὰ μῆκος τῶν ὁδῶν Εὐαγγελιστρίας, Ἑρμοῦ καὶ Σταδίου, καὶ μέχρι τοῦ ἡμίσεως αὐτῆς, ἐκεῖθεν δὲ τὸ 1ον καὶ 3ον πυροβολικὸν καὶ μέχρι τῆς πλατείας τῆς Ὀμονοίας καὶ τοῦ σταθμοῦ τὸ Μηχανικόν. Παρετάχθησαν ἐπίσης οἱ πρόσκοποι εἰς διαφόρους θέσεις. Πρὸς τοῦτοις ἡ Στρατιωτικὴ Σχολὴ μετέσχε τοῦ δεξιοῦ καὶ τοῦ ἀριστεροῦ τῆς παρατάξεως. Αἱ Στρατιωτικαὶ μουσικαὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς τὴν πλατείαν Μητροπόλεως, Συντάγματος καὶ Σταδίου.

Ἡ προσέλευσις τῶν ἐπισήμων.

Εἰς τὸν Ναὸν τῆς Μητροπόλεως τὴν 8ην ὥραν προσῆλθον οἱ ἐπίσημοι, ἥτοι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ὅπερ καὶ ὑπεδέχθη τὸν μετὰ τοῦτο καταφθάναντα Πρίγκηπα Ἀλέξανδρον, ὅστις ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Βασιλέως πατρός του, θὰ συνώδευε τὴν ἱερὰν Εἰκόνα μέχρι τοῦ εἰς Τήνον ναοῦ της. Ὁ ὑπασπιστὴς τοῦ Βασιλέως κ. Καλίνσκις, καὶ ὁ αὐλάρχης κ. Μερκάτης, ἐπίσης ὁ Νομάρχης, ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων κ. Μπενάκης μετὰ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, καθὼς καὶ οἱ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου. Ἐξαιρετικὴ ὑπῆρξεν ἐπίσης ἡ προσέλευσις ἀξιωματικῶν τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης. Παρέστη ἐπίσης ὁ Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἡ δοξολογία καὶ ἡ εὐχὴ τοῦ Μητροπολίτου.

Εὐθὺς μετὰ τὴν ἔλευσιν τῶν ἐπισήμων ἤρξατο ὑπὸ τοὺς χαρμονοὺς κωδωνισμοὺς τοῦ Ναοῦ καὶ τοὺς κανονιοβολισμοὺς ψαλλομένη δοξολογία εἰς τὴν ἐχοροστάτησεν ὁ Μητροπολίτης μετ' ὅλης τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὡς καὶ πάντες οἱ παρεπιδημοῦντες ἐν Ἀθήναις Ἀρχιερεῖς.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς δοξολογίας, δύο ἐκ τῶν πρωθιερέων ἀναλαβόντες ἐκ τοῦ Εἰκονοστασίου τὴν Ἱερὰν Εἰκόνα, ἔφερον αὐτὴν πρὸς τῆς Ὁραίας Πύλης, ἀφ' ἧς ὁ Παν. Μητροπολίτης ἀνέπεμψε πρὸς τὴν Θεομήτορα τὴν κάτωθι εὐχὴν :

«Ἀναλαμβάνοντες εὐλαβῶς Ὑπεραγία Θεοτόκε τὴν Σεπτὴν καὶ Ἀγίαν Σου ταύτην Εἰκόνα τὸ ἱερὸν τοῦτο Θησαυρίσμα τῆς Ὁρθοδοξίας, τὸ ὁμολογουμένως παρέχον τὰ τῆς θείας χάριτος ἰάματα, ὅπως ἐπαναφέρωμεν εἰς τὸν ἐν Τήνῳ ἱερὸν Σου Ναόν, εὐχαριστοῦμεν Σοι καὶ πάλιν ὅτι προσεδέξω τὰς θερμὰς δεήσεις καὶ τὰ δάκρυα τῶν δούλων σου, καὶ ἐρρύσω ἐκ θανάτου τὸν λαοφιλεῖ βασιλεῖα ἡμῶν Κωνσταντῖνον, καὶ δεόμεθ' σου ἵνα σώῃς ἀείποτε Αὐτόν, τὴν βα-

σίλισαν Σοφίαν, τὸν Διάδοχον Γεώργιον, ἄπασαν τὴν Β. Οἰκογένειαν, τὸν Στρατὸν καὶ τὸ Ἔθνος. Ἀμήν.

Μετὰ τὴν εὐχὴν ταύτην, προσήλθε πρῶτος ὁ Πρίγκηψ Ἀλέξανδρος καὶ γονυπετήσας ἡπάσθη εὐλαβῶς τὴν Θανματουργὸν Εἰκόνα, καὶ τοῦτον ἡκολούθησαν ἅπαντες οἱ ἐπίσημοι.

Ἡ ἐξοδος τῆς Ἀγίας Εἰκόνης.

Οἱ κώδωνες χαρμωδῶς κρουόμενοι, προαγγέλουσιν εἰς τὸ ἐξωθεν πλῆθος τῶν πιστῶν, ὅτι ἐτοιμάζεται ἡ ἐξοδος τῆς Πανσέπτου Εἰκόνης. Ἀγίος συνωστισμὸς γίνεται πρὸ τοῦ Ναοῦ καὶ εἰς τὰς γύρω παρόδους τῆς Μητροπόλεως.

Μετὰ τὴν προσκύνησιν πάντων ὁ Σεβ. Μητροπολίτης, ἀναλαμβάνει τὴν Εἰκόνα διὰ τὰ μεταφέρειν αὐτὴν ἐξω, περιστοιχιζόμενος ἀπὸ τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ βασιλέως, τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, τῶν ἀνωτέρων Ὑπαλλήλων, τῆς στρατιωτικῆς καὶ πολιτικῆς ἱεραρχίας καὶ διευθύνεται πρὸς τὴν ἐξοδὸν τοῦ Ναοῦ. Ἡ πρὸ τοῦ Ναοῦ μουσικὴ παιανίζει ἐμβατήριον, ὁ στρατὸς παρουσιάζει ὄπλα, καὶ τὸ πλῆθος ἀποκαλύπτεται καὶ σταυροκοπεῖται. Εἶνε αἱ στιγμαὶ αὐταὶ υπερόχως συγκινητικαί. Ὡς εἰς ἄνθρωπος τὸ πλῆθος ἐκείνο προσεύχεται, κατανύσσεται. Αἱ πέριξ οἰκίαι, οἱ ἐξῶσται, στένουσιν ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ κόσμου.

Τῆς ἱερᾶς πομπῆς προηγεῖτο τιμητικὸν ἀπόσπασμα ἱππέων, ἡκολούθει ἡ ἄμαξα, ἐφ' ἧς ὁ Σεβ. Μητροπολίτης φέρων τὴν Ἀγίαν Εἰκόνα, ἤρχετο ἡ ἄμαξα τοῦ Πρίγκηπος Ἀλεξάνδρου, μεθ' ἣν ἡ τῶν τριῶν Ὑπουργῶν, οἵτινες ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς Κυβερνήσεως θὰ συνώδευον μέχρι Τήνου τὴν Εἰκόνα, καὶ ἡ πομπὴ ἔκλειε μὲ ἑξῆρον ἀπόσπασμα, ἡκολούθει δὲ κατόπον ὄλος ὁ λαός. Καὶ ἡ πομπὴ ἐν κατανυκτικωτάτῃ καὶ μεγαλοπρεπεστάτῃ σεμνοπρεπεῖα διασχίζει τὴν ὁδὸν Ἐρμού, φθάνει εἰς τὸ Σύνταγμα ἐνθα ἄλλα πλῆθη ἀναμένουν τὴν διέλευσιν τῆς ἱερᾶς πομπῆς, προστιθέμεναι εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῆς Εὐαγγελιστρίας, καὶ διὰ τῆς ὁδοῦ Σταδίου, καὶ τῆς πλατείας Ὁμονοίας, καταλήγει εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμόν, δι' οὗ θὰ διεπεραιώτο εἰς τὸ Φάληρον, ὅπως ἐπιβῇ τοῦ ἀναμένοντος ἐκεῖ ἐνδόξου θωρηκτοῦ «Ἀβέρωφ». Ὁ Μητροπολίτης κρατῶν τὴν ἱερὰν Εἰκόνα κατέρχεται, ἀκολουθεῖ ὁ πρίγκηψ Ἀλέξανδρος καὶ οἱ τρεῖς Ὑπουργοὶ οἱ ἀποτελοῦντες τὴν συνοδείαν τῆς ἱερᾶς Εἰκόνης.

Εἰς τὸ Φάληρον.

Ἀπὸ τῆς πρωίας κόσμος ἄπειρος ἀπὸ τοῦ Πειραιῶς καὶ τῶν Ἀθηνῶν, σπεύδει εἰς τὸ Φάληρον ὅπως ἀντικρύσῃ τὴν θείαν μορφήν τῆς Εὐαγγελιστρίας, καὶ ἀποχαιρετήσῃ αὐτὴν ἀπερχομένην εἰς τὴν νῆσον τῆς, ἄλλοι σιδηροδρομικῶς, ἄλλοι μὲ τὸ τραίμ, καὶ ἄλλοι

πεζῇ, σπεύδουσιν ἀπὸ παντοίας διευθύνσεις ἐκεῖ, καὶ κατακλύζεται ὅλη ἡ παραλία ἀπὸ χιλιάδας κόσμου, ἀναμένοντος τὴν καθόδον τῆς ἱερᾶς Εἰκόνης. Ἀστυνομικὴ δύναμις εὐρίσκεται ἐκεῖ ἐπιβλέπουσα τὴν τάξιν. Ἀπὸ τῆς ἐξόδου μέχρι τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ εἶχε παραταχθῇ ἄγμα ναυτῶν ὑπὸ ἓνα πλωτάρχην.

Τὴν 9ην π. μ. κατέφθασεν ἐκεῖ ὁ Δήμαρχος Πειραιῶς κ. Παναγιωτόπουλος, καὶ τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον, ὡς καὶ πᾶσαι αἱ στρατιωτικαὶ καὶ πολιτικαὶ ἀρχαὶ τοῦ Πειραιῶς καὶ κατέλαβον τὴν ὁρισθεῖσαν ἐν τῷ προγράμματι θέσιν, πρὸς ὑποδοχὴν τῆς Ἀγίας Εἰκόνης. Τὴν 9 καὶ 20' π. μ. κατέφθασε τὸ φέρον τὴν ἁγίαν Εἰκόνα ἑκτακτὸν τραῖνον μετὰ τῆς ἀκολουθίας τῆς, ἀμέσως δὲ κατέρχεται αὐτοῦ ὁ Μητροπολίτης κρατῶν ταύτην, καὶ ἀκολουθοῦν ὁ πρίγκηψ Ἀλέξανδρος μετὰ τῆς λοιπῆς ἀντιπροσωπείας. Ἡ ἱερὰ πομπὴ ὑπὸ τοὺς ἤχους τῆς Μουσικῆς τοῦ ναυτικοῦ, ἐν μέσῳ τοῦ ἀσφυκτοῦντος πλῆθους διευθύνεται πρὸς τὴν ἐξέδραν καὶ δι' ἀτμακάτου τοῦ «Κιλκίς» διαπεραιοῦται ἐπὶ τοῦ «Ἀβέρωφ».

Ἐπὶ τοῦ «Ἀβέρωφ».

Ἀπὸ τῆς πρωίας ἐπὶ τοῦ «Ἀβέρωφ» ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πολεμικῶν τὰ ὁποῖα θὰ συνώδευον τοῦτον, μεταφέροντα τὴν ἱερὰν Εἰκόνα, ἑκτακτὸς κίνησις ἐπεκράτει. Τὰ πλοῖα πάντα ἦσαν σηματολόγητα, πρὸς ὑποδοχὴν τῆς Μεγάλης Ταξειδευτρίας, καὶ τὰ πληρώματα ἐν παρατάξει ἀναμένονσι. Τὰ πλοῖα εἶνε ὑπ' ἀτμόν ἀναμένοντα τὴν διαταγὴν τῆς ἀπάρσεως. Τὴν θάλασσαν τοῦ Φαλήρου διασχίζουν ἀτμακάτοι βενζινακάτοι καὶ ἀπειρία λέμβων μεταφέροντα πλῆθος κόσμου, σπεύδοντες πρὸς τὸν «Ἀβέρωφ» ὅπως ἴδῃ τὴν Θaum. Εἰκόνα ἐπιβιβαζομένην αὐτοῦ. Αἴφνης ὁ ἀπὸ τοῦ τηλεσκοπίου ἀξιωματικὸς δίδει τὴν εἶδησιν ὅτι ἡ ἱερὰ Εἰκὼν ἔρχεται. Ἀμέσως δὲ ἑκτακτὸς κίνησις παρατηρεῖται ἐφ' ὅλων τῶν πολεμικῶν τῶν ἡγκυροβολημένων ἐκεῖ, καὶ ἀπὸ τοῦ «Ἀβέρωφ» ἀκούεται τὸ πρῶτον ἡ βροντοβόλος φωνὴ τοῦ τηλεβόλου, χαιρετίζουσα τὴν ἄφιν τῆς ἱερᾶς Εἰκόνης μετὰ τῆς συνοδείας τῆς. Τὰ ἄλλα πλοῖα ἀρχίζουν καὶ αὐτὰ τοὺς κανονιοβολισμοὺς, τῶν ὁποίων ὁ ἦχος πολλαπλασιάζεται ἐπὶ τὸ τρομακτικώτερον ἐκ τῆς ἡχοῦς ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Καστέλας, καὶ διακρίνεται εἰς τὸ βάθος τοῦ κόλπου ἐρχομένη ἡ ἀτμακάτος ἡ φέρουσα τὴν Εἰκόνα τῆς Μεγαλόχαρης.

Ὁ Ναύαρχος Κουντουριώτης μετὰ τοῦ ἱερέως καὶ τοῦ ἐπιτελείου ἵσταται εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς κλίμακος τοῦ «Ἀβέρωφ» ἐνῶ ἐπὶ τοῦ κάτω μέρους ἵσταται ὁ ἀξιωματικὸς τῆς ὑπηρεσίας. Ἀπὸ τῶν ἄλλων πλοίων ἀκούονται αἱ ζητωκραυγαὶ τῶν παρατεταγμένων πληρωμάτων, ἅμα τῇ διελεύσει τῆς ἀτμακάτου τῆς φερούσης τὴν Εἰκόνα, ἥτις καὶ πλησιάζει πρὸς τὸν «Ἀβέρωφ» πλευρίζουσα ἐπ' αὐτοῦ.

Ἀναβαίνει πρῶτος ὁ πρίγκηψ Ἀλέξανδρος, καὶ ἀκολουθεῖ ὁ Μητροπολίτης κρατῶν τὴν Εἰκόνα, ἐνῶ τὰ πληρώματα παρουσιάζουσιν ὄπλα, ἢ Μουσικὴ ἀνακρούει τὸ βασιλικὸν ἐμβατήριον, καὶ ἐξακολουθεῖ ἡ ὁμοβροντία τῶν κανονιοβολισμῶν. Τὴν ἱερὰν Εἰκόνα ἀποκαλυφθεὶς ἀσπάζεται ὁ ναύαρχος Κουντουριώτης, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀξιωματικοὶ τοῦ σκάφους. Ἔπονται ἔπειτα οἱ τρεῖς Ὑπουργοί. Ἡ Εἰκὼν φερομένη πάντοτε ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου, διέρχεται διὰ μέσου τοῦ παρατεταγμένου πληρώματος, περιφέρεται ἐφ' ὅλου γύρω τοῦ καταστρώματος τοῦ ἐνδόξου πλοίου, παρακολουθούτων τῶν ἐπισήμων ὄλων καὶ καταλήγει εἰς τὸ παρεκκλήσιον τοῦ σκάφους ὅπου καὶ ἐναποτίθεται.

Μεγαλοπρεπὴς δὲ καὶ ἐπιβλητικὴ ἡ τελετὴ τῆς ἐναποθέσεως τῆς Θαυματουργοῦ Εἰκόνος ἐπὶ τοῦ «Ἀβέρωφ». Ἡ μικροσκοπικὴ ἐκκλησίτσα, ὥσάν ἱδρυμένη μέσα εἰς σπηλιά, σκαλισμένη εἰς χαλυβδίνους βράχους τοῦ θωρηκτοῦ, ὑπενύμιζε τοὺς ναῖσκους ποῦ ἀπαντᾷ τις εἰς τὰ βουνὰ τῆς Ἑλλάδος μας τρυπωμένους μέσα εἰς τοὺς βράχους καὶ τῆς σπηλιᾶς ἀπὸ τοὺς καιροὺς τῆς δουλείας.

Ἡ Δοξολογία ἐπὶ τοῦ «Ἀβέρωφ».

Ἀρχεται ἔπειτα ἡ δοξολογία τελουμένη ὑπὸ τοῦ ἱερέως τοῦ πλοίου καὶ τοῦ Μητροπολίτου. Ἐμπρὸς εἰς τὸν μικρὸν ναὸν ἵσταται ὁ πρίγκηψ Ἀλέξανδρος, ὁ ναύαρχος Κουντουριώτης μετὰ τὸ Ἐπιτελεῖον, καὶ οἱ Ὑπουργοί, οἱ Ὑπασπισταί, οἱ ἀξιωματικοί, ἢ σειρὰ τῶν ἐπιβάντων δημοσιογράφων, καὶ μία λευκὴ σειρὰ ναυτῶν.

Τὴν κατανυκτικὴν δέησιν τοῦ Μητροπολίτου καὶ τῶν ἱερέων, ποὺ ἤνοιγε τὰ πτερὰ τῆς ψυχῆς, πρὸς ἕνα ἀργό, ἤρεμο, ἀθόρυβο, μυστικὸ φτερούγιασμα σὰν τῆς νυχτερίδος, διαδέχεται βροντόλαλος, ἢ δέησις τῆς Μουσικῆς, ποὺ ἐτίναζε δυνατὰ τὰ πτερὰ τῆς ψυχῆς, καὶ τὴν ἠνάγκαζε νὰ πτερυγίσῃ ἰσχυρῶς καὶ ὑπερηφάνως σὰν τὸ γλᾶρο στὴν τρικυμία.

Καὶ οἱ ναῦται, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ δυνατοῦ καὶ διαφορετικοῦ περιγίσματος τῆς ψυχῆς, περνοῦν τώρα μετὰ τὸ πέρας τῆς δοξολογίας καὶ τὴν φυγὴν τῶν ἐπισήμων, ἕνας ἕνας ἀπὸ τὴν ἐκκλησίτσα, κλίνουν εὐλαβῶς ἔμπρὸς ἀπὸ τὸ ἱερόν, καὶ ἀσπάζονται μετὰ τρέμοντα χεῖλη τὴν χρυσόλουστον καὶ ἀδαμαντόκτιστον Εἰκόνα.

— Βοήθειά μας καὶ προστάτις μας Βαγγελίστρα μου.

Ἐνας ναύτης σκουπίζει κάθε τόσο τὸ νοτισμένο ἀπὸ τὸν ἀσπασμὸ γυαλί. Χονδρὲς λαμπάδες καίουν ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ στὰ μακρονάλια τοῦ μικροῦ ναύτου, καὶ ἕνας ἄλλος αὐτῆς, ἀκίνητος μετὰ τὸ βλέμμα ἔμπρὸς, σκοπός, κρατεῖ ὁλόσιον τὸ ὄπλο του ἔμπρὸς στὴν Εἰκόνα, σὰν λαμπάδα, καὶ ἡ λόγχη πετᾷ σὰν φλόγα ἀπὸ τὴν κάννα του.

Ἡ ἀναχώρησις διὰ Τήνον.

Μικρὸν καὶ ὁ «Ἀβέρωφ» ἀνασπᾷ τὰς ἀγκύρας, κινούμενον πρὸς τὰ πρόσω. Τὰ ἐν τῷ ὄρμῳ τοῦ Φαλήρου πολεμικὰ χάνονται μέσα εἰς σύννεφα καπνοῦ ἐκ τῶν κανονιοβολισμῶν χαιρετῶντα τὴν Θαυματουργὸν Εἰκόνα. Τὰ ἐπὶ τῆς ἀκτῆς μυρμηκίζοντα πλήθη, σείονται ὡς ἐλαφρὰ κύματα ἀποκαλυπτόμενα. Εἶνε ἡ 10ῃ π. μ. ὥρα καὶ ὁ «Ἀβέρωφ» διασχίζει ὑπερήφανα τὸν Σαρωνικόν, τὸν ὁποῖον ρυτιδώνει ἐλαφρῶς ἡ ὑποψία ἐνὸς μελεμιτοῦ. Τὰ ἀντιτορπιλικά τὰ δρισθέντα διὰ τὴν συνοδείαν τῆς Θαυμ. Εἰκόνος ἀκολουθοῦν. Δεξιὰ πλέει ὁ «Ἀετὸς» καὶ ὁ «Πάνθηρ», ἀριστερὰ ἡ «Ἀσπίς» καὶ ἡ «Νίκη». Τὰ ἐνδοξα πλοῖα μετὰ τὴν Ὑψηλὴν Ταξειδεύτριαν ὁλοταχῶς πλέοντα διευθύνονται πρὸς τὴν Τήνον.

Αἱ πρὸς ὑποδοχὴν προπαρασκευαεὶ εἰς Τήνον.

Ἡ ἄφιξις.

Ἡ Μεγαλειώδης ὑποδοχή.

Ἡ συγκέντρωσις τοῦ Τηνίου Λαοῦ.

Ἀπὸ τῆς 9ης Ἰουλίου, ἡμέρας Παρασκευῆς καθ' ἣν ἀφίκοντο ἐξ Ἀθηνῶν τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ναοῦ Εὐαγγελιστρίας, μετὰ τῆς ἐκτάκτου τιμητικῆς διὰ τὸ προσκύνημα Ἐπιτροπῆς αποτελούμενης ἐκ τῶν κ. Κ. Ἀλαβάνου, Γ. Γάφου καὶ τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβούλου Μ. Κρικελῆ, κατέστη γνωστὸν ὅτι ἡ Πάνσεπτος Εἰκὼν, θὰ μεταφέρετο ἐνταῦθα τὴν Κυριακὴν 12 Ἰουλίου, κατὰ τὰς ἐπικρατούσας ἐν τῇ Κυβερνήσει καὶ τοῖς Ἀνακτόροις σκέψεις, ἀλλ' ἡ ὀριστικὴ πρὸς τοῦτο ἀπόφασις δὲν εἶχεν ἔτι ληφθῇ οὐδὲ τὸ πρὸς τοῦτο ἐπίσημον πρόγραμμα εἶχεν ἐκδοθῇ. Ἐν τούτοις ἐν Τήνῳ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἤρξαντο τῶν προπαρασκευῶν πρὸς τὴν ὡς οἶον τε μεγαλοπρεπὴ ὑποδοχὴν τῆς Θαυματουργοῦ Εἰκόνος, καὶ ὅπως ὁ τόπος παρασταθῇ ὡς ἔδει εὐπρόσωπος εἰς τοὺς ἀφιχθησομένους ξένους. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἡ ὑπὸ τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου ἐκλεγείσα ἐπὶ τῆς ὑποδοχῆς ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κ. κ. Ἀλεξ. Γάφου, Ἰακ. Μαύρου καὶ Παναγ. Ταμπακοπούλου, εἰργάζετο πυρετωδῶς, ἀνεγείρουσα ἀψίδας ἐπὶ τῆς ἀποβάθρας, ἐφ' ἧς θὰ ἀπεβιβάζετο ἡ Ἁγία Εἰκὼν καὶ ἡ ἐπίσημος αὐτῆς, πολιτικὴ, ἐκκλησιαστικὴ καὶ στρατιωτικὴ συνοδεία, ὡς καὶ ἄλλας τοιαύτας ἐπὶ τῶν προκυμαιῶν, πλατειῶν καὶ τῶν ὁδῶν δι' ὧν θὰ διήρχετο ἡ ἱερὰ πομπή.

Μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπίσης θέρμης εἰργάζετο καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ναοῦ, πρὸς διακόσμησιν ὁλοκλήρου τοῦ Ἱδρύματος διακοσμοῦσα τὰς αἰθούσας καὶ ἀνεγείρουσα ἀψίδας, κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ Εὐαγγελιστρίας, δι' ἧς θὰ ἀνήρχετο ἡ ἱερὰ πομπή. Τὴν εἰδησιν τῆς ὀριστικῆς ἀποφάσεως πρὸς μεταφορὰν τῆς ἱερᾶς Εἰκόνος ἐνταῦθα τὴν

Κυριακὴν 12 Ἰουλίου, ἀνήγγειλε τηλεγράφημα τοῦ γραμματέως τοῦ Ἰδρυάτος κ. Δ. Λούβαρη πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν. Ἡ τηλεγραφικὴ αὕτη ἀναγγελία ὑπῆρξεν ὁ ἠλεκτρικὸς σπινθὴρ ὁ ἀστραπιαίως διαδραμὼν ἅπασαν τὴν πόλιν τῆς Τήνου, καὶ προκαλέσας τὴν χαρὰν, τὴν συγκίνησιν καὶ τὴν ζωηρότητα εἰς τὰ πλήθη. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης αἱ πρὸς καλλωπισμὸν τῆς πόλεως ἐνέργειαι ἐντείνονται. Διαταγαὶ ἀπευθύνονται πρὸς πάσας τὰς διευθύνσεις, τηλεφωνήματα διαβιβάζονται πρὸς πάντας τοὺς τηλεφωνικοὺς σταθμοὺς τῆς νήσου, ἀπεσταλμένοι ἀπολύονται πρὸς πάντα τὰ χωρία, λέμβοι διασκορπίζονται ἀνὰ τὰ παραλίους ρευματιῆς τῆς νήσου, πρὸς μεταφορὰν δαφνῶν διὰ τὸν στολισμὸν τῆς πόλεως, παραγγέλναι δίδονται πρὸς προμήθειαν μυρσινῶν ἐργάται πυρετωδῶς ἐργάζονται πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν ἀνεγειρομένων ἀψίδων, ἰδιῶται σπεύδουσιν εἰς προμήθειαν εἰδῶν καλλωπισμοῦ τῶν οἰκίδων καὶ καταστημάτων, καὶ ἐν γένει πολυθόρυβος κίνησις ἐπικρατεῖ ἐκδηλωτικὴ τῆς χαρᾶς ὧλων καὶ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, πρὸς τὴν ὥς οἶόν τε μεγαλοπρεπῆ ὑποδοχὴν τῆς Μεγάλης τῆς νήσου Προστάτιδος.

Ἡ πρώτη τῆς Κυριακῆς εὐρίσκει τὴν πόλιν ἐν πυρετώδει κινήσει. Ἡ ἐπὶ τῆς ὑποδοχῆς ἐπιτροπὴ εὐρίσκεται ἀπὸ ὄρθρου βαθέως εἰς τὴν θέσιν τῆς, σπεύδουσα πανταχοῦ, διευθύνουσα τὰ πάντα ἀντιλαμβανομένη τῶν πάντων, ὁ μυρτοστολισμὸς καὶ δαφνοστολισμὸς γενικεύεται πανταχοῦ, ἡ ὥραία ἐπὶ τῆς ἀποβάθρας ἀψὶς περατοῦται ἀάλευκος. Ἀνωθεν ἐπὶ τοῦ αἰετώματος αὐτῆς, ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν θάλασσαν ὄψεως, τίθεται χρυσοῖς γράμμασιν ἡ ἐπιγραφή «Χαῖρε Βασίλισσα τῶν Οὐρανῶν», καὶ ἐπὶ τῆς ἐτέρας: «Ἡ Παντάνασσα σκέποι τὸν Βασιλέα». Διακοσμεῖται ἐπίσης αὕτη διὰ σημαίων, καὶ ἀναρτῶνται ἐπὶ τῆς προμετωπίδος αἱ εἰκόνες τῶν βασιλέων. Μυρτόπλεκτοι ἐπίσης γιρλάνται ἐννοῦσι μυρτοστολιστοὺς καὶ σημαιστολιστοὺς κοντοὺς κατὰ μῆκος τῶν προκυμαίων, καὶ διὰ μέσου τῆς πλατείας πρὸς τὴν ὁδὸν Εὐαγγελιστρίας, σχηματιζομένου οὕτω ἀνθοστολιστοῦ τοῦ δρόμου, δι' ὧν θὰ διήρχετο ἡ ἱερὰ πομπή. Ἐπίσης διὰ μύρτων καὶ σημαίων στολίζονται οἱ ἐπὶ τῆς προβλήτος τοῦ λιμένος φανοί, τὸ κοινοτικὸν κατάστημα, αἱ ἐν τῇ πλατείᾳ αἰκαίαι, τὰ καφενεῖα, καὶ πᾶσαι αἱ κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ Εὐαγγελιστρίας οἰκίαι, εἰς τρόπον ὥστε νὰ παρουσιάζεται ἐκ τοῦ ἀνθοστολισμοῦ θέαμα ἐξόχως γραφικὸν διὰ τῆς ἐναλλαγῆς ποικίλλων χρωμάτων, ἐκ τῆς πληθύος τῶν ἀνθέων τῶν ἁρμονικῶς συμπελεγμένων ἐπὶ μιάς ἀπεράντου πρασίνης ἐκτάσεως. Πυρετώδης ἐπίσης κίνησις ἐπικρατεῖ ἐπάνω ἐν τῷ ναῷ εἰς τρόπον ὥστε, οὐδὲν νὰ παραλειφθῇ πρὸς τὸν τέλειον στολισμὸν τοῦ Ναοῦ. Διὸ καὶ δικαίως πᾶσα ἡ συνοδεία τῶν ἐπισήμων ἐνθουσιωδῶς ἐξεφράσθη διὰ τὴν καλλιτεχνικὴν διακόσμησιν τοῦ τόπου.

**Ἡ ἄφιξις τοῦ Παν. Σύρου καὶ Τήνου.
Ὁ Νομάρχης Κυκλάδων.**

Περὶ τὴν 10ην π. μ. τῆς ἡμέρας ἐκείνης καταλβεῖ ἐκ Σύρου τὸ ἀτμόπλοιον «Πέλωψ» τῆς Κυκλαδικῆς Ἑταιρείας, ἐφ' οὗ ἐπιβαίνουνσιν περὶ τοὺς πεντακοσίους προσκυνηταὶ ἐκ τῆς ἐν Ἑρμοῦπόλει ἐκλεκτῆς κοινωνίας, τὰ προεδρεῖα τῆς ἐκεῖ Ἀδελφότητος τῶν Τηνίων, ὡς καὶ ἄλλων σωματείων μετὰ τῶν λαβάρων αὐτῶν, οἱ πρόσκοποι Σύρου, ὡς καὶ πολλοὶ τῶν Τηνίων τῶν ἐκεῖ ἐγκατεστημένων. Τοῦ «Πέλοπος» ἐπιβαίνουνσιν ἐπίσης ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σύρου καὶ Τήνου κ. Ἀθαν. Λεβεντόπουλος μετὰ πολυαρίθμου συνοδείας ἱερέων, ἱεροδιακόνων καὶ ἱεροψαλτῶν πρὸς λαμπροτέραν ἐκτέλεσιν τῆς τελετῆς, ὁ Νομάρχης Κυκλάδων κ. Παρασκευόπουλος, ὁ Λιμενάρχης Σύρου, ὡς καὶ ὁ Διευθυντὴς τῆς ἐκεῖ Ἀστυνομίας.

Ὁ ἀπὸ πολλῶν ἡμερῶν πνέων σφοδρὸς ἄνεμος δλίγον κατ' ὀλίγον ἡρεμεῖ κοπᾶζων, καὶ ἡ θάλασσα καθίσταται γαληνιαία, ὁ δριζὼν ὁ πέριξ τῆς νήσου, ὁ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας νεφελώδης, καθίσταται ἤδη διανγῆς ὡς κρύσταλλος, αἱ πέριξ νῆσοι ἀναφαίνονται ἐν τῇ ἐπερχομένῃ εὐδίᾳ, λευκαὶ ὡς νῆσοι ἐπιπλέουσαι τῶν κυμάτων τοῦ Αἰγαίου, λικνιζόμεναι νωχελῶς εἰς τὰ ἀδιακόπως ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἡρεμοῦντα κύματα τῆς θαλάσσης. Ὁ μέγας κώδων τῆς Εὐαγγελιστρίας σημαίνει τὴν μεσημβρίαν, καὶ ἡ θάλασσα εἶναι ἡρεμος ὡς λίμνη. Εἰς τὰ ἀσημένια νερά τῆς θὰ λικνισθῇ μετ' ὀλίγον ἡ ἱερὰ ναῦς ἥτις θὰ προσεγγίσῃ εἰς τὴν ἀκτὴν, ἵνα ἀποβιβάσῃ τὴν Βασίλισσαν τῶν Οὐρανῶν, καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς Φύσεως ἐν ἐκστάσει ἡρεμοῦν, πρὸ τῆς Μεγάλης Ταξειδευτρίας.

Καὶ ὁ κόσμος συρρέει ἐκ παντοίων τῆς νήσου σημείων, κατακλύζων τὴν πόλιν ἵνα ὑποδεχθῇ τὴν Προστάτιδα καὶ παρευρεθῇ εἰς τὴν θριαμβευτικὴν αὐτῆς ἐπάνοδον. Πλήθη ἐκ τοῦ Δήμου Πανόρμου, ἄλλα ἐκ τοῦ Δήμου Σωσθενείου, Κοθολικοὶ ἐκ τοῦ Δήμου Περαίας, καὶ ἐν γένει ἕξ ὧλων τῶν μερῶν τῆς νήσου, караβάνια δλόκληρα, οἰκογένειαι πολυπληθεῖς, ἄνδρες γυναῖκες καὶ παιδία, κατέρχονται ἀδιακόπως καὶ ἡ πόλις πλημμυρεῖ ὡς ἐν πανηγύρει. Ὑπελογίσθη ὅτι πλέον τῶν δέκα χιλιάδων ψυχῶν, παρευρέθησαν ἐν τῇ μεγαλοπρεπεῖ ταύτῃ ὑποδοχῇ τῆς Θανμ. Εἰκόνας κατελθοῦσαι ἐκ τῶν χωρίων τῆς νήσου.

Ἔρχεται — Ἔρχεται.

Εἶναι ἡ 3 μ. μ. ὥρα καὶ μέλας καπνὸς ἀναφαίνεται ἐκ τοῦ πρὸς τὴν Γύαρον πελάγους. Τὰ τηλεσκόπια ἀπὸ τῆς προκυμαίας, στρέφονται πρὸς τὰ ἐκεῖ ἐρευνῶντα τὸν δριζόντα, μικρὸν δὲ καὶ διαπιστοῦται ὅτι εἶναι τὰ ἐνδοξα πλοῖα μας, τὰ ἐπαναφέροντα τὴν Θανμ. Εἰκόνα εἰς τὴν νῆσον τῆς. Ἔρχεται! Ἔρχεται ἀκούεται τῶρα ὑπὸ

ἀπειρών φωνῶν ἐκστομούμενον, καὶ αἱ μαγικαὶ αὐταὶ λέξεις ἐν ἀκαρεὶ διατρέχουσιν ἅπασαν τὴν πόλιν δίδουσαι τὸ σύνθημα τῆς συρροῆς εἰς τὸν λιμένα καὶ τὰς προκυμαίας, αἱ ὁποῖαι καὶ καταλαμβάνονται ἀμέσως ἀπὸ τὰ συρρέοντα πλήθη. Διαγράφονται τώρα καθαρῶς εἰς τὸν ὁρίζοντα, αἱ σιλουέται τῶν πέντε πλοίων. Προπορεύεται τοῦτων ὁ ἔνδοξος «Ἀβέρωφ» ὁ φέρων τὴν Ἀγίαν Εἰκόνα μετὰ τῆς συνοδείας αὐτῆς, ἐπονται δὲ τοῦτον τὰ τέσσαρα ἀντιτορπιλικὰ πλέοντα κατὰ παραγωγὴν. Ἡ θέα τῶν ἐνδόξων πλοίων προκαλεῖ τὴν συγκίνησιν τοῦ κόσμου, ἥτις καὶ φθάνει εἰς τὸ κατακόρυφον, ἐκπῶσα εἰς ἀτελευτήτους ζητωκραυγὰς, ὅταν τὰ πλοῖα ἐν γραφικῇ παρατάξει ἀγκυροβολοῦσι πρὸ τοῦ λιμένος.

Οἱ κώδωνες τότε τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας ὡς καὶ ἐκεῖνοι τῶν ναῶν τῆς πόλεως, δίδουν τὸ σύνθημα τῆς χαρᾶς χαρμοσύνης κρουόμενοι, καὶ ἐξαγγέλλοντες τὴν ἐπάνοδον τῆς Θαυμ. Εἰκόνος. Τὰ μικρὰ τηλεβόλα τοῦ Ναοῦ, χαιρετίζουν τὴν Προστάτιδα ἐπανερχομένην εἰς τὸν Οἶκον Τῆς, καὶ ὁ κόσμος ὡρὸς ἐκ τῆς συγκινήσεως, συνωθεῖται ἐπὶ τῶν προκυμαίων ἵνα ἀπολαύσῃ τοῦ μεγαλοπρεποῦς θεάματος.

Ἡ προσέλευσις τῶν ἐπισήμων.

Ἐπὶ τοῦ «Ἀβέρωφ» ἀγκυροβολήσαντος διαπεραιοῦται διὰ λέμβου πολυκώπου τοῦ Διμεναρχείου Σύρου, ὁ Νομάρχης Κυκλάδων κ. Παρασκευόπουλος ὅπως συνεννοηθῇ μετὰ τῶν Ὑπουργῶν περὶ τῆς ἀποβιβάσεως τῆς Εἰκόνος, ἐξερχόμενος δὲ δίδει τὰς τελευταίας ὁδηγίας περὶ τῆς δεξιώσεως καὶ τῆς τελετῆς. Ἀρχεται κατόπιν ἡ προσέλευσις τῶν ἐπισήμων. Πρώτη καταφθάνει ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχὴ ἥτις καὶ θὰ συνοδεύσῃ τὴν Εἰκόνα, ἐκκινήσασα ἐκ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τῶν Ταξιαρχῶν. Ταύτης προηγοῦνται τὰ ἱερὰ λάβαρα οἱ ἱεροὶ φανοὶ καὶ τὰ ἑξαπτέρυγα, εἴτα ἐξηκοντὰς ἱερέων Τηνίων καὶ Ἑρμοπολιτῶν, ἐν χρυσοποικίλῳ περιβολῇ εἰς δύο στίχους, πολυάριθμος ἐπίσης χορὸς ἱεροψαλτῶν, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κλήρου ὁ Παν. Σύρου καὶ Τήνου ἐν βαρυτίμῳ Ἀρχιερατικῇ στολῇ μετὰ τῶν βαθμούχων τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἱερὰ αὕτη συνοδεία παρατάσσεται πρὸ τῆς προβλήτος καὶ ἐπὶ τῆς ἀποβάθρας ἐφ' ἧς θὰ ἀπεβιβάζετο ἡ Πάνσεπτος Εἰκὼν. Προσέρχονται ἐπίσης ἐν ἐπισήμῳ περιβολῇ ὁ Νομάρχης Κυκλάδων κ. Παρασκευόπουλος, ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας Σύρου κ. Κουτσούμπας, ὁ Διμενάρχης Σύρου κ. Καλύβας, ὁ Βουλευτὴς Κυκλάδων κ. Κ. Ἀλαβάνος φέρων τὰ παράσημά του, ὁ Πρόεδρος τῆς ἐν Κων/πόλει Ἀδελφότητος τῶν Τηνίων κ. Θ. Πλυτᾶς φέρων ἐπίσης τὰ παράσημά του, ὁ πρόφρων Δήμαρχος Τήνου καὶ μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς συνοδευσάσης τὴν Θαυμ. Εἰκόνα, Γ. Γάφος φέρων τὸν Σταυρὸν τοῦ Σωτήρος, οἱ Πρόεδροι πάντων

τῶν Κοινοτήτων τῆς νήσου μετὰ τῶν Κοινοτ. Συμβούλων, ὁ Πρόεδρος τῆς Καθολικῆς Κοινότητος Κώμης κ. Γεώργ. Προλουρέντζος, ἅπασαι αἱ Δημόσιαι, πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ τῆς νήσου, ἡ ἀντιπροσωπεία τῆς Καθολικῆς Ἐπισκοπῆς Τήνου, ἔχουσα ἐπὶ κεφαλῇ τὸν ἱερεᾶ Δὸν Ματθαῖον Φιλιπούσην, ἡ Πρόεδρος, τὸ Συμβούλιον καὶ τὰ Μέλη τοῦ Συλλόγου τῶν Κυριῶν, ὁ «Εὐαγγελισμός», ἡ ἐπὶ τῆς ὑποδοχῆς τῆς ἱερᾶς Εἰκόνος Ἐπιτροπὴ, ἐκ τῶν κ. κ. Ι. Μαύρου, Π. Ταμπακοπούλου καὶ Ἀλ. Γάφου, ἅπαντες οὗτοι παρατάσσονται πρὸ τῆς ἀψίδος, ἐξ ἧς θὰ διέλθῃ ἀποβιβαζομένη ἡ Πάνσεπτος Εἰκὼν.

Ἡ ἐκ τοῦ Ἀβέρωφ ἔξοδος τῶν ἐπισήμων.

Ἀπὸ τοῦ «Ἀβέρωφ» ἐπίσης ὡς καὶ τῶν λοιπῶν πολεμικῶν πλοίων, ἀρχεται ἡ ἀποβίβασις τῶν ἐπισήμων τῶν συνοδευσάντων τὴν Εἰκόνα. Δέμβοι πολύκωποι ρυμουλκούμεναι ὑπὸ ἀτμακάτων, ἀποβιβάζουσιν ἄγῃμα ἐκ 200 ἀνδρῶν πρὸς ἀπόδοσιν τῶν τιμῶν, ὡς καὶ τὴν μουσικὴν τοῦ «Ἀβέρωφ» ἥτις τίθεται ἐπὶ κεφαλῇ τοῦ ἀγῆματος. Δέμβοι ἐπίσης ἄλλαι ἀποβιβάζουσι τοὺς ἀξιωματικούς καὶ τὰ ἐπιτελεῖα τῶν πλοίων, τὸν Κυβερνήτην τοῦ «Ἀβέρωφ» πλοίαρχον τοῦ Β. Ναυτικοῦ κ. Βούλγαρη, τὸν ὑπασπιστὴν τοῦ Βασιλέως κ. Καλλίνσκην, τὸν τμηματάρχην τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κ. Ἰωαννίδην, τὸν κ. Καρατζᾶν ἀνώτερον ὑπάλληλον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, τοὺς ἐν Ἀθήναις ἀντιπροσώπους τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἰδρύματος Τηνίους κ. κ. Ι. Κασδόνην, Ν. Νῶε, Α. Γιαλούρη, Γ. Βλαντὴν καὶ Ἰωάν. Ἀρμακόλλαν, τοὺς κ. Γιάνναρον Διευθυντὴν τῆς «Ἐσπερινῆς» καὶ ἄλλους τινὰς δημοσιογράφους ὡς καὶ τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Ἰδρύματος κ. Δ. Λούβαρη γραμματέα καὶ Ἰω. Λεβαντὴν Ταμίαν.

Δι' ἰδιαιτέρας ἐπίσης ἀτμακάτου ἀποβιβάζονται οἱ συνοδεύοντες τὴν Εἰκόνα τρεῖς Ὑπουργοί, ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς Κυβερνήσεως, πρὸς οὓς τὸ παρατεταγμένον ἄγῃμα παρουσιάζει ὄπλα, καὶ ἡ Μουσικὴ ἀνακρούει κατὰλληλον ἐμβατήριον.

Ἡ ἔξοδος τῆς Θαυμ. Εἰκόνος.

Ὁ Πρίγκηψ Ἀλέξανδρος.

Ἀπὸ τῶν πλοίων αἱ σάλπιγγες ἤχουσιν, καὶ τὰ ἐνδοξα σκάφη σημαιοστολίζονται τώρα, οἱ ναῦται ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων παρατεταγμένοι ζητωκραυγάζουσιν φρενητιωδῶς, καὶ τὰ τηλεβόλα κροτοῦντα χαιρετίζουν τὴν ἔξοδον τῆς Θαυμ. Εἰκόνος. Ἡ ἀτμάκατος ἡ φέρουσα Αὐτὴν διασχίζει τὰ γαλανὰ ὕδατα, βαίνουσα πρὸς τὴν προβλήτα τοῦ λιμένος μεγαλοπρεπῶς, καὶ ὁ ἐπ' αὐτῆς ἱστάμενος κόσμος

σταυροκοπείται συνταρασσύμενος, πολλοὶ δακρύουσιν ἐκ τῆς συγκινήσεως, ἄλλοι πίπτουσιν εἰς τὰ γόνατα, ἡ στιγμή εἶνε εἰς ἄκρον συγκινητική.

Τῆς ἀτμακάτου ἐπιβαίνουν οἱ Παν. Μητροπολίτης Θεόκλητος κρατῶν τὴν Πάνσ. Εἰκόνα ἔχων πρὸς τὰ δεξιὰ τὸν Πρίγκηπα Ἀλέξανδρον καὶ ἀριστερὰ τὸν ναύαρχον κ. Κουντουριώτην, οἵτινες καὶ πρῶτοι ἀποβιβάζονται. Κατόπιν ἀποβιβάζεται ὁ Μητροπολίτης κρατῶν τὴν Εἰκόνα. Ἐπὶ τῇ θεᾷ αὐτῆς, ὁ πρίγκηψ, ὁ ναύαρχος καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ φέρουσι τὴν χεῖρα εἰς τὸ πηλίκιον χαιρετῶντες, οἱ λοιποὶ ἐπίσημοι ἀποκαλύπτονται, τὸ παρατεταγμένον ἄγημα παρουσιάζει ὅπλα καὶ ἡ μουσικὴ ἀνακρούει ἐμβατήριον, τὸ πλῆθος ὠχρεῖ ἐκ τῆς συγκινήσεως, καὶ ἡ Θαυμ. Εἰκὼν ἐν μέσῳ θριάμβου καὶ δόξης ἀποβιβάζεται εἰς τὸν προσφιλεῖ της βράχον, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἀπὸ διμήνου ἀπεδήμησε.

Ὁ Παν. Μητροπολίτης ἀποβιβαζόμενος παραδίδει τὴν Εἰκόνα εἰς τὸν Μητροπολίτην Σύρου καὶ Τήνου, ὅστις κατασπασόμενος αὐτὴν παραδίδει εἰς τὸν ἱερέα τῶν Ἀνακτόρων ἀρχιμανδρίτην Βαρικόπουλον, ἀνέχοντα αὐτὴν μέχρι τῆς ἀνόδου εἰς τὸν Ναόν. Ἡ πομπὴ ἐκκινεῖ τώρα.

Ἡ εἰς τὸν Ναὸν ἄνοδος.

Τῆς ἱερᾶς συνοδείας προηγούνται ὥραιαι Ἑλληνικαὶ σημαῖαι, ἡ μουσικὴ εἶτα ἀνακρούουσα ἐκλεκτὰ ἐμβατήρια, οἱ ἱεροὶ φανοὶ καὶ τὰ ἐξαπτέρυγα, ὁ χορὸς τῶν ἱεροφαιτών, καὶ μετὰ τούτους ὁ κληρὸς ἐν διπλῷ στίχῳ ἔχων ἐν τῷ μέσῳ τὴν Θαυμ. Εἰκόνα, περιστεύουμένην ὑπὸ τῶν Μητροπολιτῶν.

Ἐπονται εἶτα ὁ Πρίγκηψ Ἀλέξανδρος, ὁ ναύαρχος Κουντουριώτης, οἱ Ὑπουργοί, καὶ πάντες οἱ λοιποὶ στρατιωτικοὶ καὶ πολιτικοὶ ἐπίσημοι. Τὴν ὄλην πομπὴν περικλείει ζώνη ἐκ τοῦ παρατεταγμένου ἀγήματος, ὅπισθεν τοῦ ὁποῦ παρακολουθεῖ τὸ πλῆθος ἐν ἀτελευτήτῳ σειρᾷ. Εἶνε ἀδύνατος ἡ περιγραφὴ τῆς μεγαλοπρεποῦς ταύτης ἀνόδου εἰς τὸν Ναόν, καὶ τοῦ γραφικοῦ θεάματος τοῦ συνωστιζομένου πλῆθους. Ἐξῶσται, θύραι, παράθυρα, αὐλαί, στέγαι οἰκιῶν, καὶ ἐν γένει πᾶν μέρος ἐξ οὗ δύναται τις νὰ θαυμάσῃ τὴν διερχομένην μεγαλοπρεπὴ πομπήν, στένει ὑπὸ τὸ βάρος ἀπειρου κόσμου, παρουσιάζοντος γραφικὸν θέαμα μὲ τὴν ποικιλίαν τῶν χρωμάτων τῶν ποικίλων ἀμφιέσεων, ἐν συνδυασμῷ μετὰ τοῦ ἐκ μύρτων πρασίνου στολισμοῦ ὅλης τῆς ὁδοῦ, κόσμου ἐξάλλου ἐκ τῆς συγκινήσεως δακρύοντος, ραίνοντος δι' ἀνθέων τὴν Εἰκόνα, καίοντος λιβανωτῶν ἐν θυμιατηρίοις, καὶ παντοίοις τρόποις ἐκδηλοῦντος τὴν χαρὰν τοῦ ἐπὶ τῇ ἐπανόδῳ ταύτης. Καὶ τὸ θέαμα ἀτελείωτον ἐκτυλίσσεται μέχρι τοῦ Ναοῦ.

Ἡ εἰς τὸν Ναὸν εἴσοδος.

Ἡ εὐχὴ τοῦ Μητροπολίτου.

Τὰ κανονίδια τοῦ Ναοῦ Εὐαγγελιστρίας κροτοῦν καὶ οἱ κώδωνες χαρμωδῶς κρούμενοι ἀγγέλλουσι τὴν εἰς τὸν Ναὸν τῆς θριαμβευτικῆς ἐπανόδου τῆς Παρθένου.

Ἡ Εἰκὼν εἰσέρχεται εἰς αὐτὸν καὶ ὁδηγεῖται πρὸ τῆς Ὁραίας Πύλης, ἐφ' ἣς καὶ λαμβάνουσι θέσιν οἱ Μητροπολίται Ἀθηνῶν καὶ Σύρου καὶ Τήνου, ἡ Α. Υ. ὁ Πρίγκηψ Ἀλέξανδρος ἀνέρχεται ἐπὶ τοῦ δι' αὐτὸν στηθέντος βάθρου, ἐστρωμένου διὰ ταπήτων βαρυτίμων. Κάτωθεν τούτου δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ, παρατάσσονται κατὰ σειρὰν οἱ Ὑπουργοὶ καὶ πάντες οἱ ἐπίσημοι. Πρὸ τῆς Ὁραίας Πύλης παρατάσσονται οἱ ἱερεῖς ἐν διπλῷ στίχῳ. Γενομένης σχετικῆς ἡσυχίας ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν ἐκφωνεῖ συγκινητικὸν λόγον πλήρη ἐξάρσεως καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν Θεοτόκον, καταλήξαντα εἰς ὥραιαν εὐχὴν πρὸς τὴν Θαυμ. Εὐαγγελίστριαν, μεθ' ἣν παραδίδει τὴν Εἰκόνα εἰς τὸν Μητροπολίτην Σύρου, ὅστις προτείνει αὐτὴν εἰς ἀσπασμὸν πρὸς τὸν Πρίγκηπα Ἀλέξανδρον κατασπασθέντα εὐλαβῶς, καὶ εἶτα φέρων ἐναποθέτει αὐτὴν ἐπὶ τοῦ θρόνου Τῆς.

Ἡ εὐχὴ τοῦ Μητροπολίτου.

Εὐχαριστοῦμεν Σοι, Ὑπερευλογημένη Θεοτόκε Μαρία, ὅτι μετὰ τὴν θαυμαστὴν τοῦ εὐσεβεστάτου Βασιλέως ἡμῶν Κωνσταντίνου σωτηρίαν ἀπὸ βεβαίου θανάτου, ἠξιώθημεν ἐπαναγαγεῖν ἐν τῷ πανσέπτῳ τούτῳ Ναῷ Σου, καὶ κατατεθεῖναι τὴν Ἀγίαν Σου Εἰκόνα τὴν διατρανώσαντα τὸ τελεσθὲν Μέγα Θαῦμα καὶ διαθερμάναντα ἐτι μείζον τὴν πίστιν τοῦ λαοῦ Σου. Προσπίπτοντές Σοι καὶ πάλιν εὐχαριστήρια ἀπὸ μέσης καρδίας προσφέρομεν ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τοῦ λαοφιλοῦς ἡμῶν Ἀνακτος καὶ ἐπὶ πᾶσι τοῖς παρερχομένοις ἡμῖν ἀγαθοῖς. Ἐστῶτες δὲ ἐν τῷ Ναῷ Σου τούτῳ, ἐν ᾧ ἔλαβον τὴν χάριν τῶν ἰάσεων, οἱ πανταχόθεν μετὰ πίστεως προσπίπτοντες ὁμογενεῖς καὶ ἄλλογενεῖς, δοῦλοι τε καὶ ἐλεύθεροι ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἱκετεύομέν Σε, βοῶντες καὶ λέγοντες. Ἄνοιξον Πύλῃ Ἐπουράνιος τὴν θύραν τοῦ ἐλέους Σου ἐπὶ τὸ πολυπαθὲς ἡμῶν Ἔθνος. Σκέπε ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν πτερυγῶν Σου, τὸν λαοφιλεῖ Βασιλέα ἡμῶν Κωνσταντῖνον, καὶ φύλαττε αὐτὸν ὑγιαίνοντα, τὴν σεπτὴν Βασίλισσαν Σοφίαν, τὸν Διάδοχον Γεώργιον, πᾶσαν τὴν Β. Οἰκογένειαν, καὶ τὸν κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν φιλόχριστον ἡμῶν Στρατόν. Ἀνακούφισον τοὺς ἐν πικρᾷ δουλείᾳ καὶ φοβεροῖς δεινοῖς καὶ σκληρῷ διωγμῷ διατελοῦντας ἀδελφοὺς ἡμῶν. Παῦσον τὰ σχίσματα τῶν Ἐθνῶν, καὶ εἰρήνευσον τὸν ἀλληλοσπαρασσόμενον κόσμον, πρὸς δὲ ἐκλήρυξε τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἀγάπην ὁ Μονογενὴς Σου Υἱός, ὁ Κύ-

ριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ᾧ πρέπει δόξα καὶ τιμὴ καὶ προσκύνησις πάντοτε, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἡ Δοξολογία.

Ἐναποτεθείσης τῆς Ἀγίας Εἰκόνης ἐπὶ τοῦ θρόνου Της, ἄρχεται ψαλλομένη δοξολογία ὑπὸ χοροῦ ἱεροψαλτῶν ἐκ Σύρου μετὰ τοῦ Μητροπολίτου ἐλθόντων καὶ ἀνηκόντων εἰς τοὺς ἐν Ἑρμουπόλει ἱερούς Ναοὺς. Ὁ χορὸς οὗτος τῶν ἱεροψαλτῶν ἄδει ἐν τετραφωνίᾳ ἀπὸ τοῦ Γυναικωνίτου, μετὰ δὲ τὸ πέρας τῆς δοξολογίας ἐκφωνεῖ βαρυσήμαντον καὶ ἐπιτυχὴ λόγον ὁ Μητροπολίτης Σύρου καὶ Τήνου καὶ συμπληροῖ δι' εὐχῆς πρὸς τὴν Θεοτόκον, ἣν ἀπευθύνει γονυπετῆς γονυπετήσαντος καὶ παντὸς τοῦ παρισταμένου κόσμου. Τὸν λόγον τοῦτον καταχωροῦμεν ἐνταῦθα.

Ὁ Λόγος

τοῦ Μητροπολίτου Σύρου καὶ Τήνου.

Ἡ ἀνθρωπίνη καρδιά περιδεῖς πάντοτε πρὸ τῶν ἀνασυσταμένων ἐνώπιον αὐτοῦ θανμασίων τοῦ Θεοῦ, τρέφει ἐν ἑαυτῷ πάντοτε ἔμφυτον τὴν θρησκευτικότητα καὶ φέρεται μετὰ σφοδροῦ πόθου πρὸς τὸ ἰδεῶδες, πρὸς τὸ ὕψος.

Ὑπεράνω τῶν ἐγκοσμίων πάντων, μόνον τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ἔχει τὴν δύναμιν νὰ αἵρεται καὶ ὑπερυψοῦται πέραν παντὸς ἐγκοσμοῦ καὶ γῆνιν. Ἡ πρὸς τὰ ἄνω φορὰ αὕτη ἀποτελεῖ ὅτι οἱ αἰῶνες καὶ ὁ πολιτισμὸς ἀνέμειναν θρησκείαν.

Ἡ ὑπεραμυνομένη σήμερον πολυειδῶς Φυσικὴ Ἐπιστήμη ἐθεωρήθη ὥς τι νέον Μαντεῖον διακατέχον τὸ μυστήριον τῆς ἐπιλύσεως τοῦ περιβάλλοντος ἡμᾶς παγκοσμίου αἰνίγματος, δι' οὗ δὲ καὶ μόνον ὑπέλαβεν ὅτι ἠδύνατο νὰ ἐξηγήσῃ καὶ ἐρμηνεύσῃ τὰ πάντα. Τὴν τάσιν ταύτην τῆς Ἐπιστήμης καλεῖ διάσιμος φυσιολόγος «δυσσιόμιστον ρεῦμα τῆς ἐποχῆς» ὥς ἐπαπειλοῦσαν αὐτὸν τὸν Πολιτισμὸν, τὴν ἀνάπτυξιν καθόλου καὶ τὴν ἐκ βάθρων διασάλευσιν τῆς κοινωνίας. Ἡ ἄρνησις τοῦ ὑπερφυοῦς κόσμου, ἰδοὺ ὅτι προκαλεῖ τὸν πικρὸν ἀγῶνα τῆς ὕλης. Διὰ τοῦτο τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ὕλη παραλληλίζονται ὥς τὸ φῶς πρὸς τὸ σκότος, καὶ ἡ ἀλήθεια πρὸς τὸ ψεῦδος. Ἡ φαεινότης τῆς Συνειδήσεως, τὸ θαῦμα τῆς σκέψεως, τὸ συναίσθημα τοῦ ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ, εἰσὶ προϊόντα καὶ λάμπεις τοῦ ὑπερφυοῦς κόσμου. Οὐδέποτε ἐκ τῶν κυττάρων τοῦ ἐγκεφάλου καὶ ἐκ τοῦ ἀθροίσματος τῶν δυναμικῶν κινήσεων τῆς ὕλης παρήχθη ποτὲ διάνοημά τι. Διὰ τῶν πνευματικῶν αὐτοῦ ιδιοτήτων ὁ ἄνθρωπος εἶνε ὅλος ἕνός πρὸ τῆς ἐπίλοιπον ὁργανικῆς καὶ ἀνόργανον Φύσιν. Διότι αἱ πνευματικαὶ ιδιότητες αὐτοῦ ἀποτελοῦν θείαν αὐτόχρημα ἀποστολὴν ἐν τῷ κόσμῳ πόρρω ἀπέχουσιν πρὸς πᾶσαν μηχανικὴν καὶ αὐτόματον λειτουργίαν τῆς ὕλης.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΣΥΡΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝΟΥ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ὅτι δὲ κυρίως ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας, σύμπασαν τὴν Ἑλληνικὴν Φυλὴν ἐξαγακτήρισεν, εἶνε ἢ ἀπ' ἀκτίνος ἔντονος τάσις αὐτῆς πρὸς τὴν πνευματικότητα καὶ ἢ πρὸς τὸ θεῖον μετὰ πίστεως ὑγιоὺς ἀνύψωσις αὐτῆς. Ἡ πίστις αὕτη ἀποτελεῖ τὴν ἱερωτάτην αὐτῆς ἐμπνευσιν καὶ δύναμιν, μάλιστα δὲ ἐν τοῖς ἀμυνωτάτοις τῆς δουλείας χρόνοις. Μόνον ἡ πίστις σχηματίζει τὰ ἱερὰς φάλαγγας, ἐμπνέει τοὺς ἥρωας καὶ τοὺς ἐθνομάρτυρας καὶ ἴσῃσι τρόπαια. Ὡς ἐν πάσῃ κρισίμῳ στιγμῇ, οὕτω καὶ νῦν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς σύσσωμος ἐν προσευχῇ καὶ κατανύξει ἐξ οὐρανοῦ ἀπεκδέχεται τὴν χάριν ὑπὲρ τῆς ὑγείας τοῦ βαρέως ἀσθενοῦντος ἐνδόξου Βασιλέως του.

Ὁ θαῦματα ἀνδρείας ἐπιτελέσας καὶ τὸν κόσμον καταπλήξας δαφροστεφὴς Βασιλεὺς ἡμῶν Κωνσταντῖνος, Ἐκεῖνος δὲν ἡ πανσθενὴς Χεὶρ τοῦ Ὑψίστου ἀνήγειρεν ὡς πόλιν ὀχυρὰν πρὸς λύτρωσιν τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, Ἐκεῖνος ἐν ᾧ μεταποιοῦνται ἐλπίδες αἰώνων, θρόνοι καὶ ὄνειρα τοῦ Γένους, Ἐκεῖνος ὅστις διὰ τῆς χαλυβδίνης Αὐτοῦ χειρὸς ἀνύψωσε πανταχοῦ τὴν κυανόλευκον ἔνδοξον, ἐξήγγινε τὰ ἱερὰ ἐδάφη τῶν Πατέρων καὶ καθιγάσας τοὺς ἱεροὺς ναοὺς διὰ τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων του, καὶ ἐνέπνευσε τὴν αὐτοθυσίαν, ἐκκληρῶν ὡς σκευὸς ἐκλογῆς τὰς Βουλὰς τοῦ Θεοῦ, κείται ἐπὶ κλίνης ὀδύνης, ἀσθενεῖ, κινδυνεύει.

Ὡ οἷα ἐθνικὴ συμφορὰ! Πανταχοῦ δάκρυα χύνονται. Πανταχοῦ ὑπόκωφοι παλμοί, καὶ πόνοι ἀκούονται. Πανταχοῦ συγκίνησις, θρήνοι καὶ γόοι, κοπετοί, ὀλοφυρμοὶ καὶ στεναγμοὶ καὶ προσευχαὶ δι' ἀπυρὸ ἀναπέμπονται πρὸς τὸν Θεόν, ὑπὲρ τῆς διασώσεως τοῦ Ἰνδάματος τοῦ Ἐθνους. Ἐν τῷ κρισίμῳ τούτῳ ἐθνικῷ κινδύνῳ, ἀθρόον τὸ Ἑλληνικὸν ἐν εὐσεβείᾳ καὶ πίστει θερμῇ ἀνατείνει τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ μυριοστόμους εὐχὰς ἀναπέμπει ὡς θυμίαμα εὖοσμον.

Χιλιάδες λαοῦ λιτανεύοντες, κατανενυγμένου συνωθοῦνται καὶ συνθλίβονται περὶ τὸν Οὐράνιον τοῦτον θησαυρὸν — τὴν Θεοτόκον — τὴν Ἐστεμμένην Βασίλισσαν τῶν Οὐρανῶν, τὸ Κραταίωμα τῆς Πίστεως, τὸ καταφύγιον τῶν ἀσθενῶν καὶ καταπεπονημένων, τὴν Πρόμαχον καὶ Ὑπέρμαχον Στρατηγόν, τὴν ἑσαεὶ Μεσίτριαν, καὶ Προσιάτριαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ — τὴν Θaumaturγὸν Εἰκόνα τῆς Εὐαγγελιστρίας — ὑπὲρ τῆς Ὑγείας τοῦ θείῳ ἐλέει κληρονόμου τῶν παμφώτων Ἑλληνικῶν Αὐτοκρατορικῶν διαδημάτων Κωνσταντίνου, ἅτινα οὗτος ἐκόσμησε καὶ ἐκλείσει διὰ νέων μαρμαρυγῶν δόξης, τροπαίων καὶ θριάμβων.

Καὶ ἰδοὺ αἱ δλόψυχοι εὐχαὶ τοῦ Ἐθνους καὶ αἱ δεήσεις τῆς Ἐκκλησίας εἰσηκούσθησαν. Τὸ θεῖον κάμπτεται καὶ καταπέμπει ἄνωθεν τὴν οὐράνιον Αὐτοῦ χάριν καὶ «γέγονε σωτηρία τῷ Ἐθνει ἡμῶν».

Συντελεῖται τέλος τὸ θαῦμα τῇ ὑπερφρεῖ ἐνεργείᾳ καὶ δυνάμει τοῦ θείου. Πρὸ τῶν ἀναπεπταμένων σήμερον πυλῶν τοῦ Οὐρανοῦ, ὃς ἴλεως ἐγένετο ἡμῖν, ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ Ναῷ, ἐν ᾧ ἐνοικεῖ ἡ Πλατυτέρα τῶν Οὐρανῶν, τῷ ἐμπεποτισμένῳ ἐπὶ ἓνα σχεδὸν αἰῶνα διαποταμῶν δακρύων ὑπὸ ἀλυστρώτων καὶ ἐλευθέρων ἀδελφῶν, πρὸς θρίμβον τῆς Πίστεως καὶ δόξαν τῆς Πατρίδος, ἐν τῇ ἐθνικῇ ταύτῃ κολυμβήθρᾳ, προσφέρομεν ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας, εὐχαριστήρια καὶ δόξαν καὶ αἶνον τῷ Θεῷ τῷ δωρησαμένῳ τὴν ὑγείαν τῷ εὐκλεεῖ καὶ ἐνδόξῳ Βασιλεῖ ἡμῶν Κωνσταντίνῳ, καὶ δεηθῶμεν αὐτοῦ ὅπως ἐνθέσῃ εἰς τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ δύναμιν, ἀλκὴν καὶ ρώμην πρὸς δόξαν τῆς Πατρίδος καὶ τῆς Πίστεως, ἀπευθύνοντες ἅμα αὐτῷ τοὺς λόγους τῆς Ἁγίας Γραφῆς «Κράτει ὁ ἔχεις, ἵνα μηδεὶς λάβει τὸν στέφανόν σου. Καὶ «μὴ φοβοῦ, μετὰ σοῦ γάρ εἰμι. Μὴ ἀποπλανῶ. Ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ Θεός σου, ὁ ἐνισχύσας σε καὶ ἐβοήθησέ σοι καὶ ἡσφαλίσάμην σε».

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν εἰσάκουσον τῶν δεήσεων ἡμῶν καὶ καταξίωσον τῆς θείας σου δικαιοσύνης τὸ ἔθνος ἡμῶν, τοὺς θεοσέπτους Βασιλεῖς ἡμῶν Κωνσταντῖνον καὶ Σοφίαν, τὸν Διάδοχον αὐτῶν Γεώργιον, ἅπασαν τὴν Βασιλικὴν Οἰκογένειαν, καὶ τὸν κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν στρατὸν ἡμῶν».

Ἡ ἐν ταῖς αἰθούσαις τοῦ Ἱδρύματος δεξιώσις.

Μετὰ τὴν ἐν τῷ Ναῷ λαμπρὰν ταύτην τελετὴν, ἡ Α. Υ. ὁ Πρίγκηψ Ἀλέξανδρος, παρακολουθούμενος ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν, τῶν Ἀρχιερέων καὶ ὄλων τῶν Ἐπιστῆμων, ὀδηγεῖται ἐν ταῖς αἰθούσαις τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος. Ἐκεῖ ὁ Νομάρχης Κυκλάδων κ. Παρασκευόπουλος, παρουσιάζει πρὸς τὸν Πρίγκηπα τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Ἱδρύματος, τὰ Κοινοτικά Συμβούλια τῆς νήσου, τοὺς προκρίτους Τηνίους, καὶ τοὺς Δημοσίους ὑπαλλήλους, πρὸς οὓς οὗτος ἀπευθύνει φιλομειδὴς φιλόφρονας τινὰς λόγους. Ἀπὸ πλουσιωτάτου ἔπειτα κυλικίου προσφέρονται ἄφθονα ἀναψυκτικά. Ὁ πρίγκηψ ζητεῖ διαφόρους πληροφορίας περὶ τοῦ Ἱδρύματος, περὶ τῶν τελουμένων πανηγύρεων, περὶ τοῦ συρρέοντος πλήθους τῶν προσκυνητῶν, περὶ τῶν πόρων τοῦ Ἱδρύματος, ὡς καὶ περὶ τῆς νήσου ἐν γένει. Ὁδηγεῖται κατόπιν εἰς τὸν Ναὸν τῆς Εὐρέσεως, ἔνθα δεικνύται αὐτῷ ὁ τόπος ἐν ᾧ εὗρέθη ἡ θαυματουργὸς Εἰκὼν, τὸ βαπτιστήριον, καὶ πάντα τὰ αξιοθέατα τοῦ Ναοῦ μέρη.

Ἡ προπομπὴ τοῦ Πρίγκηπος.

Ἡ ἀναχώρησις.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρίγκηψ Ἀλέξανδρος ἀνελθὼν εἰς τὸν ἄνω Ναὸν ἀσπάζεται διὰ τελευταίαν φορὰν τὴν Εἰκόνα, καὶ ἀπέρχεται συνο-

δευόμενος ὑπὸ πάντων τῶν ἐπισήμων καὶ χιλιάδων λαοῦ διαρκῶς ζητωκραυγάζοντος μέχρι τῆς ἀποβάθρας ἐφ' ἧς ἐπιβὰς μετὰ τῆς συνοδείας του τῆς ἀναμενούσης ἀτμακάτου διαπεραιούται ἐπὶ τοῦ «'Αβέρωφ» ἐν ᾧ τὰ πληρώματα ἀπὸ τῶν διαφόρων πλοίων παρατεταγμένα ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων ζητωκραυγάζουσι.

Ὁ ἥλιος δὺει πλέον ὀπισθεν τῶν βουνῶν τῆς Γυάρου, τὸ ἐσπερινὸν λυκόφως ἀρχίζει νὰ ἀπλοῦται ἐπὶ τῆς νήσου, τὸ ἀπέναντι τοῦ λιμένος γραφικὸν Πασσακρωτήριον ἀρχίζει φωταγωγοῦμενον διὰ μικρᾶς σειρᾶς πυρῶν, τὸ ἱερὸν ἐπίσης τῆς Παρθένου Τέμενος φωταγωγεῖται λαμπρῶς, ἀπὸ τοῦ Κοινοτικοῦ καταστήματος ρίπτονται πολυχρώμοι πύραυλοι, αἱ κορυφαὶ τῶν βουνῶν τῆς νήσου εἰς ἔνδειξιν τῆς χαρᾶς τῶν κατοίκων ἐπὶ τῇ ἐπανόδῳ τῆς Προστάτιδος, φωταγωγοῦνται δι' ἀπειρῶν πυρῶν, καὶ ἐν μέσῳ τῶν χαρμωδῶν κωδωνισμῶν ὅλων τῶν ναῶν τῆς πόλεως, καὶ τοῦ Ναοῦ Εὐαγγελιστρίας, ὁ «'Αβέρωφ» ἀνασπᾷ τὰς ἀγκύρας ἀπαίρων, ἀλληλοδιαδόχως δὲ καὶ τὰ λοιπὰ πλοῖα ἀκολουθοῦντα αὐτόν, καὶ βαθμηδὸν χάνονται πέραν εἰς τὸ βάθος τοῦ ὁρίζοντος. Οὕτως ἔληξεν ἡ ἐορτὴ ἣτις θὰ μείνῃ ἀλησμόνητος, καὶ θὰ γραφῇ χρυσοῖς γράμμασι εἰς τὰς δέλτους τῆς ἱστορίας τῆς νήσου, ὡς θὰ μείνῃ αἰώνιον εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Θαυματουργοῦ Εἰκόνας τὸ ὑπερφυῆς θαῦμα τῆς Παρθένου τὸ διαθερμάναν καὶ ἀναγεννήσαν τὴν Πίστιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Διαχειρίσεις καὶ ἐξελέγξεις τῶν Διαχειρίσεων.

Τὸ πρῶτον βιβλίον τὸ καὶ καθολικὸν οὕτως εἰπεῖν τῆς γενικῆς διαχειρίσεως τὸ ὁποῖον ἦτο ἐν χρήσει ἀφ' ἧς ἤρξαντο αἱ προσφοραὶ καθὼς καὶ τῶν γενομένων ἐξόδων διὰ τὴν ἀνέγερσιν καὶ τὸν καλλωπισμὸν τοῦ Ναοῦ, καὶ τῶν περὶ αὐτὸν οἰκοδομημάτων φέρει τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν ἔξωθεν :

«Κατάστιχον»

«Περιέχον τὰς σημειώσεις τῶν ἐξόδων ὅπου ἔγιναν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας ὁμοῦ μὲ ὅλας τὰς οἰκοδομὰς, ὡς ὁράται, τὰ ὁποῖα ὅλα ἔγιναν διὰ τῆς κοινῆς αὐτοπροαιρέτου συνδρομῆς καὶ βοηθείας τῶν ἐνθάδε καὶ τῶν ἀπανταχοῦ ἐρχομένων ὡς ὀρθοδόξων εὐσεβῶν χριστιανῶν χάριν εὐλαβείας καὶ διὰ τῆς καλῆς ἐπιστάσεως τῶν ἐπιτρόπων Κυρίων Σταματέλου Καγκάδη, Γεωργίου Περίδου, Ἀντωνίου Καλερίου, καὶ Γεωργίου Σιώτου Προσκυνητοῦ».

«Τῇ 8/βριον 1822 μῆνα ἄρχισεν ἡ οἰκοδομὴ».

» 1823 » Ἰανουάριον εὐρέθη ἡ Ἱερὰ Εἰκὼν».

Τὸ ἐν λόγῳ βιβλίον ὀπισθεν ἐπὶ τῶν δύο διαφόρων φύλλων καὶ καθ' ὅλας τὰς σελίδας αὐτοῦ φέρει τὰς ἐξῆς ἐπιγραφάς :

Εἰς μὲν τὸ φύλλον τῶν ἐσόδων τὰ ἐξῆς :

«1823 Ἰανουαρίου 2. Σημειώσεις τῶν ὅσων ἐσυνάχθησαν ἀπὸ τὰς βοηθείας τῶν χριστιανῶν διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καὶ ἀπὸ πουλήσεις κερίων εἰς ὅλον τὸ διάστημα τοῦ χρόνου».

Εἰς δὲ τὸ φύλλον τῶν ἐξόδων ὑπάρχει ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή :

«1823 Ἰανουαρίου 2. Ἀρχὴ τῶν ἐξόδων τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ ὡς τὰ μικρὰ κατάστιχα καὶ παράγραφον βρίσκονται κατ' ὄνομα, τῶν ὁποίων τακτικῶς συναριθμεῖται ἡ ποσότης τοῦ καθ' ἑνὸς εἰδους καὶ ἔτους».

Κατὰ τὸ ἀναφερόμενον Καθολικὸν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, αἱ εἰσπράξεις τοῦ πρώτου ἔτους ἀνῆλθον εἰς Γρόσια 3762 ἰσοδυναμοῦντα κατὰ τὴν τότε ἐκτίμησιν τῆς δραχμῆς εἰς δραχμὰς παλαιᾶς διατιμῆσεως 12287 ἥτοι νέας διατιμῆσεως 10920, αἱ ὁποῖαι ὅλαι ἐχρησιμοποιήθησαν εἰς ἐξοδα ἡμερομισθίων καὶ ὑλικῶν διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ναοῦ.

Ἡ τὸ πρῶτον συσταθεῖσα Ἐπιτροπὴ ἡ καὶ τῶν ἱδρυτῶν κληθεῖσα, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὸ σχετικῶς μὲ τὴν ἐποχὴν μέγα τοῦτο τοπικὸν καὶ ἐθνικὸν ἔργον ἀναλαβοῦσα, μετὰ πολλοῦ καὶ ἀξιοθαυμάστου μάλιστα ζήλου ἐχειρίσθη, ἐργασθεῖσα ἀόκνως πρὸς περραίωσιν αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ ἅμα παρὰ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς προκλήθεῖσα, ἀμέσως ἔσπευσεν νὰ δώσῃ ἀκριβέστατον καὶ λεπτομερέστατον λ/σμὸν τῆς διαχειρίσεως τοῦ ἱεροῦ χρήματος τὸ ὁποῖον εἰς τὰς χεῖρας τῶν οἱ εὐλαβεῖς χριστιανοὶ ἐναπέθεσαν.

Τοῦτο δὲ συνέβη κατὰ τὸ 1829.

Ἡ ἐν Αἰγίνῃ Κυβέρνησις καίτοι παρὰ τῶν κατὰ καιρὸν ἀντιπροσώπων αὐτῆς ἐν Τήνῳ ἐγκαίρως ἐπληροφορεῖτο τὰ τῆς Εὐρέσεως τῆς Ἀγίας Εἰκόνας καὶ τὰ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Ναοῦ αὐτῆς, μ' ὅλα ταῦτα θέλουσα καὶ λεπτομερέστερον νὰ ἐξετάσῃ τὰ πράγματα ἐξελέγξεν ἐπιτροπὴν διμελῆ ἐκ τῶν ἀρχιερέων Δαμαλῶν Ἰωάνη καὶ Αἰγίνης Γερασίμου, εἰς οὓς ἔδωκεν ἐντολὴν ὅπως μεταβῶσιν εἰς Τήνον καὶ οὐ μόνον τὰ πράγματα ἐκ τοῦ πλησίον ἐξετάσωσι, ἀλλὰ καὶ παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ναοῦ ζητήσωσι καὶ ὑποβάλλωσιν αὐτῇ γενικὸν τῆς διαχειρίσεως λ/σμὸν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν συνεισφορῶν καὶ τῆς διαθέσεως αὐτῶν. Ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Ναοῦ, ἅμα τῇ ἀφίξει ἐνταῦθα τῆς Ἀρχιερατικῆς Ἐπιτροπῆς, ἔσπευσεν νὰ ὑποβάλλῃ εἰς αὐτὴν ἀμέσως τὴν γενικὴν ταύτην λογοδοσίαν, ἧς ἀντίγραφον ἐπισυνάπτομεν εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος κεφαλαίου.

Κατὰ τὸ ἔτος 1830 καὶ 1832 οἱ ἐπίτροποι ἔδωκαν λ/σμὸν εἰς τὴν κοινότητα Τήνου, συνφδὰ πρὸς τὸν παρ' αὐτῆς κατὰ τὸ 1830

συνταχθέντα προσωρινόν κανονισμόν τοῦ ἱεροῦ Ἰδρύματος. Διὰ δὲ τὴν ἐξέλεξιν τῶν λ/σμῶν τοῦ 1833 ὁ Ἐπαρχος Τήνου διώρισεν ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν Τηνίων Ἀντωνίου Νάξου, Μιχαὴλ Παρίση, Γεωργίου Πόμερ καὶ Ἰακώβου Παξιμάδη ὅπως ὑπὸ τὴν Προεδρείαν αὐτοῦ τούτου τοῦ Ἐπαρχοῦ ἀποτελέσωσιν ἐπιτροπὴν πρὸς ἐξέτασιν τῶν λ/σμῶν τοῦ ἔτους 1833. Ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τοῦ ἀπὸ 12 Μαρτίου 1834 ἐγγράφου τῆς ὑποβάλλει πρὸς τὸ Ἐπαρχεῖον τὸ πόρισμα τῆς ἐξελέγξως ἔχον οὕτω :

Πρὸς τὸ Β. Ἐπαρχεῖον Τήνου.

Κατὰ συνέπειαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 994 προσκλήσεως τοῦ Ἐπαρχοῦ τούτου, δι' ἧς κατ' ἀνωτέραν διαταγὴν ἐπέβαλον ἡμῖν τὸ χρέος τοῦ νὰ ἐπεξεργασθῶμεν τοὺς λ/σμούς τῆς διαχειρίσεως τῶν μέχρι τοῦδε ἐπιτρόπων τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας, σπεύδοντες ἅμα φθάσαντες εἰς τὸ τέρμα αὐτῶν νὰ καθυποβάλωμεν ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ τὰ ἐφεξῆς :

Οἱ διαληφθέντες Ἐπίτροποι τοῦ Ἱεροῦ τούτου Ναοῦ, καθ' ὅσον προκύπτει ἀπὸ τὰ κατάστιχα, εἶχον δώσει λ/σμούς τῆς διαχειρίσεως αὐτῶν μέχρι τοῦ 1829 ἔτους πρὸς τὴν ἐπὶ τούτῳ ἐπιτετραμμένην Ἐκκλησιαστικὴν Ἐπιτροπὴν παρὰ τῆς τότε Κυβερνήσεως συγκειμένην παρὰ τῶν Ἀρχιερέων Δαμαλῶν καὶ Αἰγίνης καὶ ἔκτοτε μέχρι τοῦ 1832 πρὸς μίαν Ἐπιτροπὴν τῆς κοινότητος τῆς νήσου ταύτης.

Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὸ 1829 ἔτος ἔδωσαν λ/σμὸν οἱ Ἐπίτροποι τῆς Εὐαγγελιστρίας, πρὸς τὴν ἀνωτέρω διαληφθεῖσαν Ἐκκλησιαστικὴν Ἐπιτροπὴν, ἐκρίναμεν χρέος μας νὰ ἀντιγραφῇ εἰς πίνακας ἀπὸ τὰ βιβλία τοῦ Καταστήματος ὁ λ/σμὸς τοῦ 1829 εἰς τὸν ὁποῖον φαίνεται ὅτι ἔμεινεν ἀκόμη εἰς χρέος τὸ Κατάστημα καὶ νὰ προστεθῶσι κατὰ συνέπειαν οἱ λ/σμοὶ τῶν ἀκολουθῶν χρόνων, τοὺς ὁποίους λ/σμοὺς ἐπεξεργάσθημεν παραβάλλοντες τὰ βιβλία τοῦ Καταστήματος μὲ τὰ πρόχειρα καὶ καθημερινὰ κατάστιχα τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων ἀπὸ τοῦ 1830 ἕως τὸ 1833 τὰ ὁποῖα χρεωστοῦμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι εὗρομεν ἀκριβῆ.

Συμμορφούμενοι δὲ μὲ τὴν διαταγὴν τοῦ Ἐπαρχείου, ἐπαρηγήσαμεν ὅλα τὰ διάφορα εἶδη, ἀφιερώματα τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ ἐκτιμώντες αὐτὰ μὲ ἀνθρώπους εἰδήμονας τὰ ἀντεγράψαμεν ὀνομαστί εἰς τέσσαρας ὁμοίους πίνακας, ἐξ ὧν εἰς μένει εἰς τὸ Κατάστημα, οἱ δὲ τρεῖς διευθύνονται ἐπισυννημμένοι ἐνταῦθα εἰς τὸ Ἐπαρχεῖον διὰ νὰ κάμῃ ὁποῖαν χρῆσιν ἐγκρίνει αὐτῶν.

Εἰς τοὺς ἄνω διαληφθέντας πίνακας τὸ Β. Ἐπαρχεῖον θέλει παρατηρήσῃ ὅτι ἡ περιουσία τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας ἀναβαίνει εἰς δραχμὰς 55,063 78/00 ἐκ τῶν ὁποίων τὰ μὲν εἰς

χρήματα, τὰ δὲ εἰς χρυσίον, ἀργύριον, μαργαρίτας, ἀδάμαντας καὶ ἄλλας πέτρας, ὠρολόγια, ρουχικά, ἀκίνητα κτήματα καὶ ἄλλα εἶδη, ὡς φαίνονται ἐκτιμημένα εἰς τοὺς πίνακας, ἐκτὸς τῶν εἰς χρῆσιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, ἀργυρῶν σκευῶν καὶ ἄλλων, τὰ ὁποῖα δὲν ἐκτιμήθησαν.

Ἡ διαχείρισις τῆς περιουσίας τοῦ Καταστήματος τούτου, καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὰ βιβλία τὰ περιέχοντα τοὺς λ/σμούς τῶν τελευταίων τριῶν χρόνων, εἶνε ἀκριβής. Νομίζομεν ὅμως χρέος μας νὰ κάμωμεν τὴν ἀκόλουθον παρατήρησιν, ὅτι ἡ φύσις καὶ ἡ ἰδιότης τῆς διαχειρίσεως τοῦ Καταστήματος τούτου εἶνε τοιαύτη, ὥστε ὅλοι οἱ αὐστηρότεροι τύποι καὶ προφυλάξεις δὲν δύνανται νὰ προλάβουν τὰς ἐνδεχομένας καταχρήσεις, ἀν δὲν ὑπάρχει ὡς ἐξασφαλιστικὸν μέσον ἡ εὐσυνειδησία καὶ τιμιότης τῶν διευθυνόντων τὸ Κατάστημα τοῦτο.

Ἐν Τήνῳ τῇ 12 Μαρτίου 1834.

Η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Γ. Δεβέντης Πρόεδρος

Ἀντ. Νάξος, Μ. Παρίσης, Γ. Πόμερ, Ἰακώβ. Παξιμάδης

Ἀπὸ τοῦ 1834 μέχρι τοῦ 1838 ἡ ἐξέλεξις τῶν λ/σμῶν ἀνέτιθετο εἰς Ἐπιτροπὴν συγκειμένην ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῶν Κυκλάδων, τοῦ Νομάρχου, τοῦ Ἐπαρχοῦ ἢ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν καὶ ἐξ ὁκτὼ προκρίτων δημογερόντων, δύο ἐξ ἑκάστου τῶν τεσσάρων δήμων τῆς Ἐπαρχίας, ἥτοι Τήνου, Τριποτάμου, Σωσθενείου καὶ Πανόρμου. Εἰς τὴν ἀναφερομένην Ἐπιτροπὴν ὑπεβάλλοντο καὶ ἐξηλέγχοντο καθ' ὅλα οἱ ἐτήσιοι λ/σμοὶ τῶν Ἐπιτρόπων.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1838 καταργηθείσης τῆς ἐκ προκρίτων καὶ δημογερόντων Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς, καθ' ὅσον τὸ Ἰδρυμα εἶχε πλέον χαρακτηρισθῇ ὡς Δημόσιον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἡ Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ κατηργήθη ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ Τήνου, τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Ἀρχιερέως, καὶ ἐκ τριῶν ἄλλων ἐκ τῶν προκρίτων τῆς πόλεως, διοριζομένων ὑπὸ τῆς Διοικητικῆς Ἀρχῆς, καὶ ὁ τρόπος οὗτος τῆς ἐξελέγξως διήρκεσε μέχρι τοῦ 1851 ὅτε δυνάμει τοῦ συνταχθέντος νέου Ὁργανισμοῦ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος, ἡ ἐξέλεξις τῶν λ/σμῶν ἐγένετο ὑπὸ τῆς Νομαρχίας Κυκλάδων, ὅπερ καὶ μέχρι σήμερον διατηρεῖται.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐξελέγξως τῶν λ/σμῶν τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ. Μετὰ τὴν ἐξέλεξιν ὅμως αὐτῶν εἴτε ὑπὸ τῶν διαφόρων ἐπιτοπίων ἀρχῶν εἴτε ὑπὸ τῆς Νομαρχίας Κυκλάδων, κατὰ τὰ ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τοῦ Ἰδρύματος ὑπάρχοντα ἔγγραφα οἱ λ/σμοὶ τῶν Ἐπιτροπῶν εὐρέθησαν πάντοτε ἐν πληρεστάτῃ τάξει καὶ ἀκριβεῖα καὶ πολλὰς ἡ ἐξελέγχονσα Ἀρχὴ

ἐπικυροῦσα τούτους, εὐρέθη εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ ἐπαινέσῃ τὸν ἐνθερμον ζήλον καὶ τὴν ἀκάματον προθυμίαν, δι' ὧν οἱ Ἐπιτροποὶ ὑληρέτησαν τὸν ἱερὸν τοῦτον Ναὸν καὶ νὰ συγκαρῇ τούτους διὰ τὴν τάξιν καὶ τὴν ἀκριβείαν τῶν λ/σμῶν των, καὶ διότι τὰ βιβλία ἐκρατοῦντο ἐν πληρεστάτῃ τάξει καὶ λογιστικῇ ἀκριβείᾳ.

Ἐνταῦθα δέον νὰ σημειώσωμεν ὅτι πάντα τὰ ἐξασφαλιστικά μέτρα ἐλαμβάνοντο πάντοτε ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν πρὸς πρόληψιν πάσης καταχρήσεως καὶ ἰδίως κατὰ τὰς πανηγύρεις, ἅτε μὴ δυναμένων τούτων ἐπαρκῶς νὰ ἐπιβλέπωσιν ἐπὶ τῶν τυχερῶν εἰσπράξεων, καὶ ἀναθέτουσα τὴν ἐπιτήρησιν καὶ σήμερον ἀκόμη, οὐ μόνον εἰς πάσας τὰς προϋσταμένους τῆς πόλεως ἀρχάς, ἀλλὰ καὶ εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν εὐπολητοτέρων τῆς τε πόλεως κατοίκων, καὶ τῶν παρεπιδημούντων προσκυνητῶν.

Δύναται τις δὲ ἀδιστάκτως νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι τὰ πάντα διεξάγονται μετὰ παραδειγματικῆς τάξεως καὶ ἀκριβείας.

Ἄν δὲ καὶ ὁ τρόπος τῆς χρηματικῆς ἐν γένει διαχειρίσεως τῶν Ἐπιτροπῶν διαγράφεται ἐν λεπτομερείᾳ εἰς τὸν ὁργανισμόν τοῦ Ἱδρύματος, ἐν τούτοις κρίνομεν καλὸν νὰ διαλάβωμεν ἐν συντομίᾳ καὶ περὶ τούτου ἐνταῦθα.

Ἡ Ἐπιτροπὴ κατὰ τὸν Δ/βριον ἐκάστου ἔτους, συντάσσει τὸν προϋπολογισμόν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος, τὸν ὅποιον ὑποβάλλει πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν. Ἐπὶ τῇ βάσει τούτου ἐγκριθέντος γίνεται ἡ κατὰ μῆνα πληρωμὴ τῶν ἐξόδων κτλ. Ἐν περιπτώσει δαπάνης μὴ προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ ζητεῖται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς πίστωσης παρὰ τοῦ Ὑπουργείου πρὸς πληρωμὴν αὐτῆς. Αἱ τυχεραὶ ἐξ ἀναμμάτων κηροῦ εἰσπράξεις ρίπτονται εἰς τὰ ἐν ἀμφοτέροις τοῖς Ναοῖς εὐρισκόμενα χρηματοκιβώτια διὰ τῆς ἐπ' αὐτῶν ὁπῆς, ὧν τὰς κλεῖδας κρατοῦσιν ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Ταμίας τοῦ Ἱδρύματος, καὶ ὁ Ταμίας τοῦ Δημοσίου. Εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς παρουσίᾳ τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Δημοσίου Ταμίου, ἀνοίγονται ταῦτα καὶ γίνεται ἡ καταμέτρησις τῶν ἐν αὐτοῖς χρημάτων, ἅτινα διὰ συντάξεως πρωτοκόλλου, παραδίδονται εἰς τὸν Ταμίαν τοῦ Ἱδρύματος. Δι' ὅσας δὲ προσφορὰς παραδίδονται ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἐκδίδεται πάραυτα ἀπόδειξις ἐκ διπλοτύπου βιβλίου.

Διὰ τὰ ἀφιερώματα ἐν γένει τὰ μὲν παραδιδόμενα ὑπὸ τῶν προσφερόντων εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐκδίδονται ἀμέσως ἀποδείξεις ἐκ διπλοτύπου βιβλίου, τὰ δὲ ἐπὶ τῆς Ἀγίας Εἰκόνης κατατιθέμενα κατὰ τὰν πανηγύρεις ρίπτονται δι' ὁπῆς ἐντὸς κιβωτίου παρὰ τὴν Εἰκόνα εὐρισκομένου καὶ ὑπὸ τινος τῶν Ἐπιτροπῶν ἐπιτηρουμένου, τοῦ ὁποίου τὰς κλεῖδας κρατεῖ ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ ὁ Δημόσιος Ταμίας. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ μηνός, καθ' ὃν ἡ πανηγύρις, ἀνοίγονται καὶ

ταῦτα ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Δημοσίου Ταμίου καὶ καταγράφόμενα λεπτομερῶς, παραδίδονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἥτις ἐν καιρῷ προβαίνει εἰς τὴν διὰ δημοπρασίας ἐν Σύμφῳ ἢ ἐν Ἀθήναις ἐκποίησιν αὐτῶν καὶ ἄλλων ἀφιερωμάτων.

Μετὰ τὴν λήξιν τοῦ ἔτους συντάσσεται ὁ ἀπολογισμὸς τῆς διαχειρίσεως, ὅστις μεθ' ὅλων τῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων ἀποστέλλεται πρὸς τὴν Νομαρχίαν πρὸς ἐξέλεξιν καὶ ἐπικύρωσιν.

Δημοσιεύοντες τὸν πρῶτον λ/σμόν τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος, δημοσιεύομεν καὶ κατὰστασιν τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ κατὰ τὸ 1835 μετὰ τῆς μισθοδοσίας αὐτοῦ μὴ τυχόντες προγενεστέρας τοιαύτης ἐν τοῖς ἀρχείοις αὐτοῦ.

**Προσωπικὸν τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος κατὰ τὸ 1835
καὶ μισθοδοσία αὐτοῦ.**

1	Πετράκης Πρωτοψάλτης	Δρ. 80
2	Γεώργιος Β'. Ψάλτης	» 80
3	Κανονάρχαι	» 5
4	Ἀθανάσιος Γραμματεὺς	» 70
5	Χατζῆ Χρήστος Κηροποῖός	» 42
6	Μηνᾶς Ἐπιστάτης	» 30
7	Γέρω Χατζῆς Βοηθός	» 30
8	Ἰωσήφ Νεωκόρος	» 33
9	Πάτερ Πέτρος Νεωκόρος Ἀγιάσματος	» 25
10	Πνευματικὸς	» 15
11	Διάκονος	» 20

Μηνιαίως Δρ. 430

Ἐτησίως » 5160

Ἀντίγραφον Δ)σμοῦ ἐδώσαμεν τῇ Ἐπιτροπῇ τῶν Ἀρχιερέων ὅπου ἤλθον ἐδῶ διὰ μᾶς ἐξ Ἀθίνης.

ς· Ἐκκλησίας ἐπὶ ὀνόματι τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου

ΣΥΝΑΙΣ

ΔΟΣΙΣ

1823	2	Τὰ ὅσα ἐκινήθησαν ἀπὸ βοήθει- ας τῶν χριστιανῶν δι' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ χρόνου	Γ' ῥοσ.	1823	2	Δι' ὅσα ἐδόθησαν εἰς ὅλον τὸ διάστημα τοῦ αὐτοῦ ἔτους, δι' ἔξοδα μαστύρων, πουργῶν, πετροκόπων καὶ μάργαμα	Γ' ῥοσ.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
1824	1	Δι' ὅσα ὁμοίως συνάξεις κηρίων καὶ βο- ήθειαν ὅλον τοῦ ἔτους	36712	1824	2	Δι' ὅσα ὁμοίως ἐδόθησαν ὡς ἄνωθεν καὶ εἶναι εἰς τὸ τευτερί	36712																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
1825	2	Δι' ὅσα ὁμοίως συνάξεις καὶ βοήθεια ὁ- λου τοῦ ἔτους	41750	1825	2	Δι' ὅσα ὁμοίως ἐδόθησαν ὡς ἄνωθεν	41750																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
1826	2	Δι' ὅσα ὁμοίως ὅλον τὸν χρόνον.	46891	1826	2	Δι' ὅσα ὁμοίως καθ' ὅς καὶ δι' ἔξοδα ὀν- τάδων καὶ καμπαναρίων	46891																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
1827	2	Δι' ὅσα ὁμοίως ὡς ἄνωθεν καὶ πολήσεις μερικῶν ἀφιερωμάτων	56143	1827	2	Δι' ὅσα ὁμοίως ἐδόθησαν διὰ ἔξοδα καὶ ἀγῶγας χοροφῶν καὶ ἄλλα καὶ σχολείων	56143																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
1828	2	Δι' ὅσα ὁμοίως ὡς ἄνωθεν	56984	1828	2	Δι' ὅσα ὁμοίως εἰς ἔξοδα καθ' ὅς καὶ εἰς τὸν λιμένα	70984																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
1829	2	Δι' ὅσα ἐκινήθησαν ἀπὸ βοήθειαν χρι- στιανῶν μέχρι 24 Μαΐου τοῦ τρέχ. ἔτους, ἡ ἐκκλησία καὶ ἐπὶ τῇ θῇ δι' ἀνάγκην καὶ πλη- ρωθῆσι μερικὰ χρεῖ.	24600	1829	18	Δι' ὅσα ἐξωδεδυθῆσαν καὶ ἐδιορθώθησαν τὰ νερά τῆς χώρας	37654																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
		Ἀπὸ πάλιν μερικῶν ἀσημιῶν εἰλυν ἡ ἐκκλησία καὶ ἐπὶ τῇ θῇ ἔπαισαν.	2579		18	Δι' ὅσα ὁμοίως διὰ τὸ σχολεῖον τῆς ἐκ- κλησιαστικῆς ἐξωδεδυθῆσαν μέχρι τῆς 20 Μαΐου 1829 καὶ ἐξακολούθουν διὰ τὸ νέον κτίριον	1838																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
		Ἀπὸ πάλιν μερικῶν δακτυλιδίων μα- λακτερίων καὶ ἐνα χορδὸν διαμαντεῖο.	810																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		

[illegible]

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΙ

Τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν δρᾶσιν τοῦ Ἱεροῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας γράφοντες, καὶ ἐξετάζοντες τὴν θρησκευτικὴν ὡς Ναοῦ ἐπίδρασιν αὐτοῦ, καὶ τὴν Ἑθνικὴν ὡς Ἑθνικοῦ παράγοντος, τοῦ Πανελληνίου τούτου ἰδρύματος, καὶ διδασκόμενοι πόσον καταλλήλως καὶ ἐπωφελῶς οἱ Ἱδρυταὶ αὐτοῦ εἰργάσθησαν, ἵνα ἀποκατασταθῇ τοῦτο καὶ ἀναδειχθῇ καὶ ἀνέλθῃ εἰς τὴν περιωπὴν εἰς ἣν σήμερον εὐρίσκεται, αἰσθανόμεθα ὅτι μᾶς ἐπιβάλλεται τὸ καθήκον, νὰ δημοσιεύσωμεν καὶ τὰς βιογραφίας τῶν ἀνδρῶν, οἱ ὅποιοι θεῖω ζήλω κινούμενοι ἐδημιούργησαν τὸν φωτεινὸν τοῦτον τῆς Ὁρθοδοξίας Ἀστὲρα, ὅστις ἀκτινοβόλος διαπέμπει ἀνὰ τὸ Ἑλληνικὸν τὰς φωτοβόλους αὐτοῦ ἀκτίνας. Τὰς βιογραφίας τῶν τε Ἱδρυτῶν ὡς καὶ τοῦ πρώτου τῆς ἀκμασάσης ἐνταῦθα Ἑλληνικῆς Σχολῆς διδασκάλου τῆς μεγάλως εὐεργετησάσης τὸν τόπον, δημοσιεύομεν ἐκ πληροφοριῶν ἃς ἡδηγηθῆμεν νὰ συλλέξωμεν εἴτε ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ τόπου, εἴτε καὶ ἐξ ἀφηγήσεων τῶν παλαιότερων, ἀρχόμενοι ἀπὸ τῆς βιογραφίας τοῦ αἰοῦ μου Ἐπισκόπου Τήνου Γαβριὴλ εἰς ὃν ἡ ὁραματισθεῖσα Πελαγία ἐνεφανίσθη καὶ ὅστις τόσον ἐνεργὸν μέρος ἔχει εἰς τὴν ἱστορίαν ταύτην.

Γαβριὴλ ὁ Κρῆς Μητροπολίτης Τήνου Ῥ'πέρτιμος καὶ Ἐξάρχος πασῶν τῶν Κυκλάδων νήσων.

Ὁ αἰοῦς οὗτος ἀνὴρ κατήγετο ἐκ Κρήτης, ἐξ οὗ καὶ Γαβριὴλ ὁ Κρῆς ἐπωνομάζετο. Εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν τῆς Τήνου θρόνον ἀνῆλθε τὸ 1810 διαδεχθεὶς τὸν ἀποβιώσαντα Νεόφυτον. Παρ' ὧν ἐν γένει τῶν Τηνίων μεγάλως ἐτιμᾶτο διὰ τὴν ἄκραν αὐτοῦ ἀγαθότητα καὶ προσηγορίαν, διὰ τὴν μεγάλην ὑπὲρ τῶν πτωχῶν καὶ ὀρφανῶν μεριμνάν του, καὶ ἰδίως διὰ τὴν κατὰ Χριστὸν πολιτείαν του. Ἀληθὴς τοῦ Χριστοῦ ἀντιπρόσωπος εἰς τὰς θρησκευτικὰς του πεποιθήσεις ἦτο ἀκράδαντος μὴ ἐννοῶν οὐδὲ κατὰ κεραίαν νὰ παρεκκλίνῃ τῶν ἱερῶν κανόνων, οὓς οἱ Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας πατέρες ἐθέπισαν. Πόσον δὲ εἰς ταύτας ἐπέμενεν ἐξάγεται καὶ ἐκ τοῦ ἐξῆς γεγονότος, ὡς ὁ Δρόσος ἀναφέρει ἐν τῇ περὶ Τήνου ἱστορίᾳ του.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, κάτοικός τις τοῦ χωρίου Σκλαβοχωρίου Ὁρθόδοξος, ἀπήγαγε Καθολικὴν τινα κόρην ἐκ τοῦ χωρίου Ἀγάπης. Ἡ νεᾶνις ὁμολογήσασα ἐνώπιον τῆς τοπικῆς Δημογεροντίας τὴν ἐκουσίαν ἀπαγωγὴν της, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν της ὅπως συζευχθῇ ἐκεῖνον ὃν ἠκολούθησε, παρεκάλεσε τοὺς Δημογέροντας ὅπως ὑποσχεθῶσιν αὐτῇ, ὅτι γενομένου τοῦ γάμου τούτου, δὲν θὰ ὑποχρεωθῇ νὰ ἀλλάξῃ τὸ θρησκευτικὸν της δόγμα.

Οἱ Δημογέροντες ὑποσχέθησαν αὐτῇ τοῦτο καμφθέντες εἰς τὰ δάκρυα αὐτῆς, ἐφ' ᾧ καὶ μεταβάντες παρὰ τῷ Μητροπολίτῃ Γαβριὴλ καὶ παραστήσαντες αὐτῷ τὴν ὑφισταμένην ἀνάγκην καὶ τὴν ὑπόσχεσιν ἣν ἔδωκαν, τὸν παρεκάλεσαν θερμῶς νὰ δώσῃ τὴν ἀπαιτούμενην πρὸς τοιοῦτον γάμον ἄδειαν. Οὗτος δὲ ἀκαμπτος εἰς τὰς παρακλήσεις τῶν τοῖς ἀπεκρίθη μετὰ θάρρους «ὕμεῖς μὲν ἔχετε δίδενα λόγον εἰς τὰς προτροπὰς σας, προτιμῶ νὰ κοπῇ μᾶλλον ἢ χεῖρ μου ἢ νὰ ὑπογράψω ἄδειαν τελέσεως γάμου ἀπαγορευομένου ὑπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κανόνων».

Κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1833 κληθεὶς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ μεταβὰς εἰς Ναύπλιον ὑπέγραψε καὶ οὗτος τὸ καὶ παρὰ τῶν ἄλλων Ἀρχιερέων ὑπογραφὴν πρωτόκολλον τῆς 15 Ἰουλίου δι' οὗ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐκηρύσσειτο αὐτοκέφαλος καὶ ἀνεξάρτητος ἀπὸ πάσης ἄλλης ἐξουσίας.

Κατ' αὐτὸ τὸ ἔτος δυνάμει τοῦ ἀπὸ 20 Νοεμβρίου 1833 Βασιλ. Διατάγματος συγχωνευθείσης τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Τήνου μετὰ τῆς Σύρου, ὁ Γαβριὴλ μετετέθη εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Νάξου, τοῦ πρώην Ἡλιουπόλεως Ἐπισκόπου Ἀνθίμου, διορισθέντος Ἐπισκόπου Κυκλάδων ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐπίσκοπος Σύρου καὶ Τήνου».

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς δὲ ταύτης ἡ Τήνος ἔπαυσε νὰ ἔχῃ ἴδιον Ἀρχιερέα.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ κατὰ τὴν εὐρεσιν τῆς Ἀγίας Εἰκόνης καὶ τὴν κατὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Ναοῦ δρᾶσιν του αὕτη ἀποβαίνει ἀνωτέρα πάσης περιγραφῆς.

Αὐτὸς ἐνεθάρρυνε καὶ παρώτρυνε τοὺς προκρίτους τοῦ τόπου νὰ ἐπιχειρήσωσι τὰς ὑποδεικνυόμενας ὑπὸ τῆς καλογραίας Πελαγίας ἀνασκαφὰς πρὸς εὐρεσιν τῆς Εἰκόνης. Αὐτὸς οὗτος προΐστατο αὐτῶν, προτρέπων καὶ ἐνθαρρύνων τοὺς ἐργαζομένους. Αὐτὸς μετὰ τὴν εὐρεσιν τῆς Ἀγίας Εἰκόνης προέτρεψε καὶ ἐνεθάρρυνε τοὺς ἀρχοντας ὅπως τὸν Ναὸν τῆς Θεοτόκου ἀνεγείρῳσιν ὅσον τὸν δυνατὸν μέγαν. Οὗτος ὑπεξέκαie διαρκῶς τὸν ζήλον τῶν εἰς τὴν ἀνέγερσιν ἐργαζομένων, καὶ εἰς τοὺς προτρεπτικοὺς αὐτοῦ λόγους τοὺς δημοσίαι καὶ ἰδίαι ἀπαγγελλομένους πειθόμενοι οἱ εὐσεβεῖς χριστιανοί, γενναίως συνεισέφερον ὑπὲρ τοῦ θεοφιλοῦς τούτου ἔργου.

Διὰ πάντα ταῦτα ἡ Τήνος πρὸς τὸν ἄξιον Ἀρχιερέα, αἰδίδιον ὀφείλει εὐγνωμοσύνην, καὶ δικαίως κατὰ τὴν ἐπέτειον τῆς Εὐρέσεως τῆς Ἀγίας Εἰκόνης, μνημονεύεται ἐπ' Ἐκκλησίας τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ὡς δεῖγμα δὲ τῆς πρὸς αὐτὸν ἀγάπης καὶ ἐκτιμήσεως τῶν Τηνίων, καταχωροῦμεν τὸ κάτωθι τοῦ Δήμου Τήνου ψήφισμα τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου περὶ τοῦ ἀειμνήστου τούτου Ἱεράρχου, ἀπευθυνόμενον πρὸς τὸν τότε Βασιλέα.

Ἀριθ. 45

Ἐν Τήνῳ τῇ 28 9/βρίου 1836.

Πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος
Βασιλεῦ·

Ἡ νῆσος αὕτη τιμωμένη ἀνέκαθεν μὲ δύο Ἀρχιερεῖς, ἐξ ὧν ὁ μὲν τοῦ Ἀνατολικοῦ, ὁ δὲ τοῦ Δυτικοῦ δόγματος, ἦλθε μὲ λύπην τῆς νὰ χρηεῦση ἀπὸ τὸν ἰδιὸν τῆς τὸν Ἀνατολικόν. Ἦδη δὲ ὅτε ἡ Α. Μ. ἠδδόκησε νὰ τιμήσῃ δικαίως καὶ μὲ τίτλον Διοικητηρίου, τὴν πολυανθρωποτέραν ταύτην νῆσον, πληροφορουμένου ἐν ταῦτῳ τοῦ Δήμου τούτου, ὅτι θέλει ἀποκαταστήσει καὶ ἰσκόπους, εἰς τὰ Διοικητήρια, καὶ ἐκ τούτου εἶνε παρεπόμενον ὁ Ἅγιος Κυκλάδων (τοῦ ὁποίου τὴν Εὐαγγελικὴν ἀρετὴν καὶ φιλευσέβειαν ὑπεραγαπᾷ καὶ τιμᾷ) νὰ προτιμήσῃ τὴν πρωτεύουσαν τοῦ νομοῦ Σῦρον, χρειάζοντος ἐν ταῦτῳ τοῦ Ἱεροῦ Καταστήματος τῆς Εὐαγγελιστρίας ἐν ταῖς ἐορταῖς καὶ τελεταῖς, διὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν εὐκοσμίαν καὶ ἀξιολογίαν τοῦ ἐπιτολίου Ἀρχιερέως, δέεται τὴν Α. Μ. ἵνα εὐδοκήσῃ διορίσῃ ἐνταῦθα Ἐπίσκοπον τὸν πρῶτον Τήνου κ. Γαβριήλ νῦν δὲ Παροναξίας, ἐπειδὴ διὰ τε τὴν πολυχρόνιον θεάρεστον διαμονὴν του καὶ ὅσαν διαγωγὴν του καὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ Ἱεροῦ ἀγῶνος, ἀναγκαίαν καὶ συντελεστικὴν παρουσίαν του εἴλκυσε τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀγάπην τοῦ Δήμου ὁ γηραιὸς οὗτος καὶ σεβάσμιος Ποιμὴν.

Ἐν τούτοις πεποιθὸς ὅτι θέλει εἰσακουσθῇ ἡ δέησίς του ὑποκλινέστατα ὑποφαίνεται.

Ὁ Δήμαρχος
Σταματέλλος Καγκάδης

Οἱ πάρεδροι
Ἰωάννης Σαργέδος
Μπόροτος Καρδαμίτης.

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος Γ. Μαυρογένης, Ἰωάννης Δρόσος, Νικόλ. Σκαρμαγκᾶς,
Ἀντ. Νάζος, Γεώργ. Περίδης, Μ. Παρίσης, Μιχ. Ζώρας, Μαρ. Φώσκολος.

Σταματέλλος Καγκάδης.

Ὁ Σταμάτιος Καγκάδης ὁ ὁποῖος κοινῶς ὠνομάζετο Σταματέλλος ἀνήκεν εἰς τὴν μεγάλην οἰκογένειαν τῶν Καγκάδων, ἡτις ἐκ τῶν Καγκαδάτων τῆς Καρυστίας ὁρμηθεῖσα περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 18ου αἰῶνος, ἦλθε καὶ ἐγκατεστάθη εἰς Τήνον, ἔνεκεν δὲ τοῦ πλοῦτου τῆς καθεῖξεν ἐν αὐτῇ μίαν τῶν πρωτεύουσων μεταξὺ τῶν προκρίτων θέσεων.

Υἱὸς τοῦ Ἰακώβου καὶ τῆς Μαργαριταρῶς Καγκάδης, ἐγεννήθη περὶ τὸ 1780 καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του διεδέχθη αὐτὸν εἰς τὸ ἐμπόριον.

Κατὰ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1805 ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ ἐκ τῶν προκρίτων τῆς Τήνου Ἀντ. Παξιμάδης, Εἰρήνην.

Κατὰ τὸ 1812 ἐξελέγη τὸ πρῶτον Προεστώς ἡ Δημογέρων καὶ ἐν τῇ θέσει ταύτῃ διέπρεψε διὰ τὸ ἀκέραιον τοῦ χαρακτήρος του καὶ διὰ τῆς περὶ τὰ κοινὰ ἐνδελεχοῦς μερίμνης του, δι' ὃ καὶ ὡς τοιοῦτος διετέλεσεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη.

Ἱστορικώτατον τὸ ὄνομά του κυρίως ἐγένετο κατὰ τὴν εὐρεσιν τῆς Ἀγίας Εἰκόνης τῆς Εὐαγγελιστρίας, καθ' ὅσον εἰς τοῦτον ὀνομαστί ἔλαβεν ἐντολὴν ἡ μοναχὴ Πελαγία ν' ἀποταθῇ ὅπως ἐνεργήσῃ τὰ τῆς ἀποκαλύψεως τῆς Εἰκόνης, καὶ μετὰ τὴν εὐρεσιν, καθ' ὅσον εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως ἀνετέθη ἡ Ἐπιτροπεία, καὶ οὗτος διὰ τῆς ἐγνωσμένης ἱκανότητός του ἀνέλαβε νὰ κανονίσῃ τὰ πάντα καὶ περὶ πάντων νὰ μεριμνήσῃ. Ἐπὶ δεκαεπταετίαν δὲ σχεδὸν διατελέσας Ἐπίτροπος ἀπὸ τοῦ 1821—1840 ἐκτὸς ὀλίγιστων διακοπῶν, ἐργάσθη ἀόκνως καὶ πάσῃ δυνάμει πρὸς εὐδωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος, στηρίξας τοῦτο ἐπὶ βάσεων ἀπαρσαλεύτων.

Κατὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος, ἐστάλη μετὰ τοῦ Ἰακώβου Παξιμάδης ἐκ μέρους τῆς Ἐπαρχίας, ὅπως συγκαρῇ τοῦτον ἐπὶ τῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα καθόδῳ του.

Ἀμα τῇ διοικητικῇ διαιρέσει τοῦ Βασιλείου καὶ τοῦ καθορισμοῦ τῶν Δημάρχων, πρῶτος αὐτὸς κατὰ τὸ 1833 ἐξελέγη Δήμαρχος Τήνου, καὶ ὡς τοιοῦτος διετέλεσε μέχρι τοῦ 1842. Κατὰ τὴν πρώτην δὲ τῆς Δημαρχίας του περίοδον, ἀφικθέντος ἐνταῦθα τοῦ βασιλέως Ὁθωνος μετὰ τῆς οἰκογενείας τοῦ Ἀρμανσπεργὶ παρέθεσεν αὐτῷ καὶ τῇ συνοδείᾳ του ἐν τῇ οἰκίᾳ του πολιτελέστατον γεῦμα.

Ἀναστήματος ὕψηλῳ, εἶχε παράστημα μεγαλοπρεπές, καθιστάμενον ἐπιβλητικώτερον ἐκ τῆς ἐνδυμασίας, δι' ἧς κατὰ τὴν τότε συνήθειαν ἦτο περιβεβλημένος καὶ ἦτις συνέκειτο ἀπὸ ποδήρη χιτῶνα (ἀντερὶ) καὶ ὕψηλόν μαῦρον πῖλον (καλπάκι).

Λέγεται ὅτι ἦτο χαράκτηρος εὐερεθίστου, καὶ ἁπλως ἀποτόμου, κατὰ βάθος ὅμως εἶχε καρδίαν ἀγαθὴν, διὸ καὶ πάντων τὸν σεβασμὸν εἴλκυε καὶ τὴν ἀγάπην.

Ἀπεβίωσε πλήρης ἡμερῶν τὸ 1846 κατὰ τὸν μῆνα Μάιον καὶ ἐτάφη εἰς τὸν ἐν τῷ νάρθηκι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Εὐαγγελιστρίας ἴδιον αὐτοῦ τάφον τοῦ ὁποίου ἡ ἐπιγραφή ἐξαλειφθεῖσα ὑπὸ τοῦ χρόνου ἀντεκατεστάθη διὰ τῆς ἐπομένης ὑπὸ τῶν ἀπογόνων του.

† Ὁ τάφος Σταματέλλου Καγκάδης Κτήτορος καὶ συγγενῶν.

Χατζῆ Γεώργιος Σιώτος.

Υἱὸς τοῦ Ἰωάννου Σιώτου ἐγεννήθη ἐν τῷ χωρίῳ Λεβαντάδος τοῦ Δήμου Σωσθενείου τῆς Τήνου. Ὁ πατὴρ του νέον ἔτι ὄντα

1776 έπεμψεν αὐτὸν εἰς Κων/πολιν, ἐνθα ἐπεδόθη εἰς τὸ ἐμπόριον. Μετὰ τὴν ἐκεῖσε ὀριστικὴν ἀποκατάστασίν του ἐνυμφεύθη τὴν κόρην τοῦ Ἀντωνίου Πετρίδου, ὀνόματι Ζαφειρίτσαν τὸ 1806. Εἰς ἄκρον φιλόδηρσκος ὢν, ἐπεσκέφθη τοὺς Ἀγίους Τόπους, ὅθεν ἔλαβε καὶ τὴν ὀνομασίαν Χατζῆς καὶ ἔκτοτε ἦτο γνωστὸς ἐν Τήνῳ ὑπὸ τὸ ὄνομα Χατζῆ Γεωργάκης.

Κατὰ τὸ 1818 ἐξελέγη Πρόεδρος τῆς ἐν Κων/πόλει συντεχνίας τῶν οἰνοπνευματοπωλῶν, ὡς ἔχων τὸ μεγαλότερον τῶν ἐκεῖ ὑπαρχόντων τοιούτων καταστημάτων, ἡ δὲ περιουσία του ἀνῆρχετο εἰς δύο καὶ πλέον ἑκατομμύρια γρόσια.

Ἰδιάζουσαν πρὸς τὴν πατρίδα του καὶ τὸ χωρίον του τρέφων ἀγάπην, ἀφοῦ ἀρκούντως ἐξησφάλισε τὰς ἐν Κων/πόλει ἐργασίας του, ἐγκατεστάθη μετὰ τῆς οἰκογενείας του εἰς τὸ χωρίον τῆς γεννήσεώς του, μεταβαίνων κατ' ἔτος εἰς Κων/πολιν πρὸς διακανονισμόν τῶν ὑποθέσεων τοῦ καταστήματός του.

Κατὰ τὸ 1819 διατρίβων ἐν Κων/πόλει, ἐμνήθη τὰ τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας ὑπὸ τοῦ ἐκεῖσε εὐρισκομένου Νικολάου Παξιμάδη, ὅστις ὑπῆρξε μέλος τῆς Ἀνωτάτης τῆς Ἑταιρείας ἐπιτροπῆς.

Ἄμα δὲ τῇ ἐγέρσει τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ἀμέσως ἀναχωρήσας ἐκ Κων/πόλεως ἦλθεν εἰς Τήνον. Ἡ κατὰ τὴν ἐποχὴν ὁμῶς ἐκείνην ἐκ Κων/πόλεως ἀναχώρησίς του κατηγγέλθη ὑπὸ ἐχθρῶν του τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ, ὡς ἔχουσα ἐπαναστατικὸν σκοπὸν, ἥτις ἀμέσως διέταξε τὴν δήμευσιν ἀπάσης αὐτοῦ τῆς περιουσίας καὶ τὴν διὰ δημοπρασίας ἐκποίησιν αὐτῆς, ἥτις καὶ ἐγένετο.

Μετὰ παρέλευσιν χρόνου τινός, οἱ ἐν Κων/πόλει εὐρισκόμενοι φίλοι του ἦλθον εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τοῦ ἀγοράσαντος τὰ κτήματά του Ὁθωμανοῦ, ὅπως λαμβάνων οὗτος τὸ δοθὲν τίμημα ἀποδώσῃ τὰ ἀγορασθέντα. Ἐπελθούσης συμφωνίας, ἀνηγγέλθη τῷ Σιώτῳ ὑπὸ τῶν φίλων του τοῦτο, ἀλλ' οὗτος ἀπεποιήθη τὴν ἐπαναγορὰν ταύτην φρονῶν μετὰ πεποιθήσεως ὅτι μετ' οὐ πολὺ ἡ Κων/πολις θὰ περιέλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἐπανέκτα ἀξιοπρεπέστερον τὴν δήμευσίαν περιουσίαν του. Δυστυχῶς αἱ ἐλπίδες του διεψεύσθησαν καὶ ἠναγκάσθη νὰ παραμείνῃ διαρκῶς εἰς Τήνον, ἐπασχολούμενος εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν κτημάτων του καὶ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων του. Κατὰ τὴν διαμονήν του ἐν Τήνῳ, οἱ κάτοικοι τοῦ Δήμου του ἐκτιμῶντες τὴν πεῖραν καὶ τὰς γνώσεις του, καὶ τὴν εὐθύτητα τοῦ χαρακτῆρος του, ἀνεκήρυξαν αὐτὸν ἀντιπρόσωπον εἰς πάσας τὰς κοινοτικὰς ὑποθέσεις των, Προεστώτα δηλαδὴ καθὼς τότε ἐλέγοντο οἱ τοιοῦτοι.

Κατὰ τὸ 1823 ὁ Ἐπίσκοπος Τήνου Γαβιὴλ γνωρίσας κάλλιστα τὸν ἄνδρα καὶ τὸν πρὸς τὰ θεῖα ζῆλον του, συγκατέλεξε καὶ τοῦτον μεταξὺ τῶν πρώτων ἐπιτρόπων τοῦ Ἱδρύματος. Καὶ ἡ ἐκλογή του

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΘΗΒΩΝ ΚΑΙ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ
ΣΥΝΕΣΙΟΣ ΦΙΛΙΠΠΙΑΝΗΣ
ΤΗΝΙΟΣ

σύρει αὐτὸν τῆς θαλάσσης καὶ τὸν μεταφέρει εἰς τὴν πόλιν, μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας καὶ ἰάθη. Ἀνακτήσας τὴν υἱείαν του δὲν ἐγένετο ἐπιλήσιμων τῆς πρὸς τὴν Παναγίαν ὑποσχέσεώς του. Ἀμέσως ἤρξατο τῆς ἐκποιήσεως τοῦ ἐμπορικοῦ του καταστήματος, τὰ δὲ ἐκ τῆς ἐκποιήσεως χρήματα ἐξώδευε κατὰ Σάββατον ἀνερχόμενος εἰς τὸν Ναὸν καὶ πληρώνων τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν. Βαθυδὸν ἐξεποίησεν ἅπασαν τὴν ἀκίνητον περιουσίαν του, ἥτοι οἰκίας, ἀποθήκας, ἀγρούς, κ.λ.π. καὶ διὰ τῶν χρημάτων τούτων διηυκόλυνε κατὰ πολὺ τὴν τοῦ Ναοῦ ἀνέγερσιν.

Ἀφιέρωσας δὲ συνάμα καὶ τὴν ἐν τῇ πόλει μεγάλην οἰκίαν του, τὴν «Πύργος τοῦ Καμπάνη» ἐπιλεγομένην εἰς τὸ Ἰδρυμα ὅπως αὕτη χρησιμοποιηθῇ ὡς Δημοτικὴ σχολὴ τῶν θηλέων, καὶ μείνας σχεδὸν πένης, περιεβλήθη τελευταῖον καὶ τὸ ράσον τοῦ μοναχοῦ καὶ ἀφιερωθείς ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ναοῦ καὶ τὴν λατρείαν τῆς Θεοτόκου, ἔζησεν ἐκεῖ ὑπηρετῶν μέχρι βαθυτάτου γήρατος, ζῶσα ἱστορία τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ περικαλλοῦς ναοῦ καὶ ἀφηγητὴς τῶν ἀπείρων θαυμάτων τῆς Ἁγίας Εἰκόνης.

Ἀπεβίωσε τὴν 20 Δ/βρίου 1873 καὶ ἐτάφη ἐν τῷ τάφῳ του ἐν τῷ νάρθηκι τοῦ Ναοῦ.

Ἐπὶ τοῦ τάφου του εἶνε γεγραμμένα τὰ ἑξῆς :

Ὅδε κατοικήσω ὅτι ἡρετισάμην αὐτὴν

Ἀπόκειται γὰρ τοῖς ἀνθρώποις

ἅπαξ ἀποθανεῖν.

20 Δ/βρίου 1873.

**Εὐστράτιος Πέτρου
πρῶτος διδάσκαλος τῆς παρὰ τῷ Ἰδρύματι
Ἑλληνικῆς Σχολῆς.**

Ὁ Εὐστράτιος Πέτρου κατήγετο ἐκ Κυδωνιῶν καὶ ἦτο πέμπτος υἱὸς μέσης τάξεως οἰκογενείας. Ἐγεννήθη κατὰ τὸ 1782 ἔτος. Ἐδίδαξε μετὰ τοῦ Γρηγορίου καὶ τοῦ Καίρη ἐπὶ πολλοὺς ἐνιαυτοὺς εἰς τὸ Γυμνάσιον τῶν Κυδωνιῶν. Μετὰ τὴν διασπορὰν τῶν Κυδωνιατῶν, προσέφυγεν εἰς τὰ Ψαρὰ καὶ κατόπιν εἰς Ἄνδρον, ἐξ αὐτῆς δὲ εἰς Τήνον, ὅπου προσελήφθη παρὰ τῶν Ἐπιτρόπων τῆς Εὐαγγελιστρίας, ὡς πρῶτος διδάσκαλος τῆς ἐν τῷ Ναῷ αὐτῆς ἐγκαθιδρυθείσης Ἑλληνικῆς Σχολῆς. Ἐν τῇ Σχολῇ τῆς Τήνου ἐδίδαξε συνεχῶς μέχρι τοῦ 1841 ἐκτὸς μικρῶν διακοπῶν τῶν ἑξῆς :

α'). Ὅτε ἐστάλη πληρεξούσιος εἰς τὴν ἐν Ἀργεὶ συνέλευσιν ἐκ μέρους τῶν Κυδωνιῶν.

β'). Ὅτε ἐπὶ Καποδιστριακῶν ταραχῶν κατηγορηθεὶς καὶ οὗτος ὡς ἀντικυβερνητικὸς, ἀντεκατεστάθη ἐπ' ὀλίγον ὑπὸ τοῦ Ἰγνατίου Σκαλιέρη καὶ

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΛΙΑΘΟΣ
ΤΗΝΙΟΣ

γ'). Ὅτε κατὰ τὸ 1835 καὶ 1836 διατρίψας μῆνας τινὰς ἐν Κυδωνίαις, ἐσχολάρχησε ἐκεῖ τρεῖς μῆνας.

Ἦτο ἀναστήματος ὑψηλοῦ καὶ μεγαλοπρεποῦς, φέρον γενειάδα μακρὰν καὶ σεβασμίαν, ἡ δὲ μικρόθεν στέρησις τοῦ δεξιοῦ ὀφθαλμοῦ τὸν καθίστα σεβασμιώτερον. Σοβαρὸς ἀλλὰ γλυκύς, εὐφυής, σκόπιμος, ἥρεμος, συμπαθητικὸς, εὐαίσθητος, ἔδειξε πάντοτε τὸν πλέον ἄδολον καὶ φιλόσοφον χαρακτήρα, ἀλλὰ πρὸς λύπην τῆς πατρίδος του καὶ τῶν γνωρισάντων αὐτὸν ἡ ὑγεία του ἦτο πολὺ ἐπι-σφαλὴς καὶ ἡ ζωὴ του ἠπειλεῖτο πολλάκις.

Πλήθος μαθητῶν εὐλογεῖ μετ' εὐγνωμοσύνης τὸ ὄνομά του.

Οἱ Τήνιοι ἐπὶ τῆς ἐφόρου γῆς τῶν ὁποίων ἔσπειρε μὲ τόσην ἐπιμονὴν καὶ ἐπιτυχίαν τῆς προγονικῆς παιδείας τὸν σπόρον, συμμερίζονται μετ' αὐτοῦ τὴν Ἑθνικὴν εὐγνωμοσύνην. Τῷ ὄντι εἰς τὰς δεινὰς ἐκείνας τοῦ πολέμου καὶ τῶν καταστροφῶν περιστάσεις, πολλὰ ὀλίγα ἑλληνικὰ μέρη ἐπεριποιήθησαν τὰ Μούσας ὅσον ἡ Τήνος.

Ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ ἀπὸ 4 Σεπτεμβρίου 1841 Β. Διατάγματος τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Γραμματείας, τῷ ἐχορήγησε μηνιαίαν σύνταξιν ἐκ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου τῆς δραχ. 50 κατὰ μῆνα πρὸς εὐγνωμοσύνην.

Ἴδου τὰ περὶ τούτου ἔγγραφα.

Ἀριθ. 8207

Διεκπ. 1695

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν

καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Γραμματεία

τῆς Ἐπικρατείας

Πρὸς τὸν Διοικητὴν Τήνου.

Ὁ θεμελιωτὴς τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου τῆς νήσου ταύτης Κύριος Εὐστράτιος Πέτρου, ἀφοῦ δεκαεπτά κατὰ συνέχειαν ἔτη ἡγωνίσθη διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῆς νεολαίας, βεβαρυνμένος ἀπὸ τὸ γῆρας καὶ κατατρυχομένος ἀπὸ χρονιαίας νόσου ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ τὴν παραίτησίν του ἀπὸ τὰ χρέη τῆς διδασκαλίας.

Καὶ ἂν τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον δὲν ἦτο ἤδη ἐξηντηλημένον ἀπὸ πολλὰς σπουδαίας δαπάνας, ἐπειδὴ εἰς τὴν νήσον Τήνον ἰδιαιτέρως ὁ εἰρημένος Σχολάρχης κατέβαλε τόσους κόπους καὶ ἐφθάρη τὴν ὑγείαν του καὶ ἀπ' αὐτὴν ἐμισθοδοτεῖτο, αὕτη εἶναι δίκαιον, Κύριε Διοικητὰ νὰ τὸν παρηγορήσῃ περὶ τὰς τελευταίας ἡμέρας του.

Ὅθεν κρίνομεν εὐλογον νὰ δίδεται εἰς τὸν εἰρημένον 150 δραχμῶν βοήθημα κατὰ μῆνα ἀπὸ τοῦ ταμεῖον τῆς Εὐαγγελιστρίας, καὶ

δὴ σὰς παρακαλοῦμεν νὰ ἀνακοινώσῃτε τὴν γνώμην ταύτην τῆς Γραμματείας πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν, παριστάνοντες ὅτι εἰς ἀρμοδιωτέραν περίστασιν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μεταχειρισθῇ τὰ χρήματα τοῦ Ταμείου τῆς Μονῆς. Τοῦτο δὲ ἐκτὸς τοῦ ὅτι εὐεργετῇ τὸν Πρεσβύτερον, τοῦτον τοῦ διδασκαλικοῦ ἐπαγγέλματος, θέλει φέρεῖ τιμὴν εἰς τοὺς ἐπιτρόπους τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ δι' αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν νήσον. Θέλομεν δὲ ἡμεῖς συνστήσει κατὰ χρέος εἰς τὴν Α. Μεγαλειότητα τὴν πρᾶξιν ταύτην ὡς γενναίαν καὶ ἀξίεπαινον.

Περιμένομεν ταχέως ἀπάντησιν κατὰ τὴν ἔννοιαν ταύτην.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ἰουλίου 1841

Ὁ Γραμματεὺς

Σ. Βαλέτας.

Τὸ ἔγγραφον τοῦτο ὁ διοικητὴς Τήνου διεβίβασεν ἐν ἀντιγράφῳ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1692 τῆς 12 Ἰουλίου 1841 ἐγγράφου τοῦ πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ἰδρύματος, ὅπως αὕτη ἐκφέρῃ τὴν ἐπὶ τούτῳ γνώμην της. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπαντῶσα εἰς τὸ ἔγγραφον τοῦ διοικητοῦ ὡς φαίνεται (διότι ἀπάντησις δὲν ὑπάρχει) ἀπεδέχθη κατ' ἀρχὴν ὡς δικαίαν τὴν ἀπονομὴν συντάξεως, ἀλλὰ διεφώνησε μετὰ τῆς Γραμματείας περὶ τοῦ ποσοῦ αὐτῆς, θεωρήσασα τὸ προτεινόμενον ὡς ὑπερβολικὸν πρὸς τοὺς πόρους, καὶ τὰς διὰ τὴν παιδείαν χρηματικὰς ὑποχρεώσεις τοῦ Ἰδρύματος. Ἡ Γραμματεία τὰς παρατηρήσεις ταύτας τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτιμήσασα, ὥρισεν ὅπως ἡ παρὰ τοῦ Ἰδρύματος σύνταξις περιορισθῇ εἰς δραχ. 50 κατὰ μῆνα ὡς δηλοῦται ἐκ τοῦ ἐπομένου πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐγγράφου τοῦ Διοικητοῦ.

Ἐν Τήνῳ τῇ 19 Σεβρίου 1841.

Ἀριθ. Πρωτ. 2751

Διεκπ. 1528

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Διοικητὴς Τήνου

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Β. Γραμματεία διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10,005 διαταγῆς της μᾶς εἰδοποιεῖ ὅτι δι' ὑψηλοῦ Β. Διατάγματος ἡ Α. Μ. ἠδύοκῃσε νὰ ἀπαλλάξῃ τῶν χρεῶν τῆς διδασκαλικῆς υπηρεσίας τὸν Σχολάρχην Τήνου Κύριον Εὐστράτιον Πέτρου, διορίζων αὐτὸν ἀπὸ τὸν Ἰωσήφ Γκινάκαν, καθηγητὴν τοῦ Γυμνασίου Ναυπλίας.

Ἀπαλλάξασα ὅθεν ἡ Α. Μ. τὸν κ. Εὐστράτιον Πέτρου ἐκ τῶν χρεῶν του, ὡς εἴρηται, εὐηρεστήθη νὰ προσδιορίσῃ δι' αὐτὸν μηνιαίαν σύνταξιν δραχ. 100 ἐκ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν εἶναι βέβαιον ἰκανὸν νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ γέροντος τούτου, ἀπαιτεῖται καὶ τὸ Ταμεῖον τῆς

Εὐαγγελιστρίας νὰ δίδῃ κατὰ μῆνα πρὸς αὐτὸν τοῦλάχιστον ποσὸν 50 δραχμῶν καὶ τοῦτο διὰ τὰς ἰδιαιτέρας ὀφειλάς, τὰς ὁποίας ὁ γέρων οὗτος ἔκαμεν εἰς τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν τῆς Τήνου, ὡς καὶ ἡ ἰδία Κυβέρνησις ἐκφράζεται.

Προσκαλεῖσθε λοιπὸν Κύριοι ἀμέσως νὰ συνέλθητε καὶ νὰ ἐκφράσητε τὴν περὶ τοῦτου γνώμην σας, πρὸς ἐνέργειαν τῶν περαιτέρω.

Ὁ Διοικητὴς
Ἰωάννης Θεοτόκης

Γ. Σκελλίων

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπεδέχθη τὴν ἐκ δραχ. 50 σύνταξιν ἣτις ἐδίδετο αὐτῷ μέχρι τοῦ θανάτου του.

Σημ.—Τὰς βιογραφικὰς σημειώσεις τοῦ ἀοιδίμου τούτου ἀνδρὸς ἠρύσθημεν ἐκ τῶν ἐν τέλει τοῦ ποιήματος «Ὁ Κυδωνιάτης» τοῦ Ν. Ι. Σαλτέλη σημειώσεων. Πρὸς συμπλήρωσιν δὲ τούτων σημειούμεν διὰ τὸ ἐν τῇ ἐξωτερικῇ κρήνῃ τοῦ Ἰδρύματος λαμβανόμενον ἐπιγραμμα συνετάχθη παρ' αὐτοῦ, ὡς καὶ τινὰ τῶν ἐπιτυμῶν ἐπιγραμμάτων τῶν ἐν τῷ Νάρθηκι τοῦ Ναοῦ τάφων τῶν Ἰδρυτῶν.

Ἀθανάσιος Καρδαμίτσης.

Ὁ Ἀθανάσιος Καρδαμίτσης ἐ χρημάτισε ὁ πρῶτος γραμματεὺς τοῦ Ἰδρύματος. Ἀνῆκεν οὗτος εἰς μίαν τῶν πρωτεουσῶν τῆς Τήνου οἰκογενειῶν, τῶν ἐκ τοῦ χωρίου Κτηκάδου κατελθουσῶν καὶ ἐγκατασταθεῖσιν εἰς τὴν πόλιν, ἅμα τῷ συνοικισμῷ αὐτῆς.

Ἐγεννήθη περὶ τὰ μέσα τοῦ 18 αἰῶνος καὶ ἐξεπαιδεύθη παρὰ τῶν γονέων του πρεπόντως. Φύσει δὲ γενναῖος καὶ φιλόπατρις ἅμα τῷ εἰς τὸ Αἰγαῖον κατάπλω τοῦ Λάμπρου Κατσώνη μετὰ τοῦ στόλου του κατὰ τὸ 1788 προσῆλθε πρὸς αὐτὸν καὶ προσελήφθη ὡς ἰδιαιτέρος αὐτοῦ Γραμματεὺς. Κατὰ τὴν ναυμαχίαν δὲ τὴν συμβῆσαν κατὰ τὴν 6 καὶ 7 Ἀπριλίου 1790 μετὰ τοῦ Λάμπρου καὶ τοῦ Ὀθωμανικοῦ στόλου εἰς τὸ μετὰ τὸν Ἄνδρου καὶ Εὐβοίας στενόν, καθ' ἣν ὁ Λάμπρος ἐκινδύνευσεν νὰ συλληφθῇ ἢ νὰ καταποντισθῇ μὴ στέργων νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ πλοῖον του, ὁ Ἀθανάσιος Καρδαμίτσης, συνεννοηθεὶς μετὰ δύο ἐκ τῶν ναυτῶν τοῦ πλοίου, διὰ τῆς βίας τὸν ἐπεβίβασαν εἰς μικρὰν τινὰ ὀλκάδα καὶ τὸν μετέφερον εἰς ἄλλο πλοῖον ἐνθα ἐσώθη.

Μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ στόλου τοῦ Λάμπρου Κατσώνη, ἐπανῆλθεν εἰς Τήνον καὶ κατὰ τὸ 1823 προσελήφθη Γραμματεὺς τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἰδρύματος διατελέσας τοιοῦτος μέχρι τοῦ 1837. Κατὰ τὸ 1838 ἐξέδωκεν οὗτος ἐν Ἀθήναις συλλογὴν διαφόρων ποιημάτων του, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐπη» ποιηθέντα ὑπὸ Ἀθανασίου Καρδαμίτση Τηνίου χάριν τῶν φιλομούσων Ἑλλήνων. Ἦτο υἱὸς τοῦ Γρηγορίου Καρδαμίτση προξένου τῆς Ρωσσίας ἐν Τήνῳ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

τῶν ἐν τῷ Ἰερῷ Ἰδρύματι τῆς Εὐαγγελιστρίας ὑπηρετησάντων Ἐπιτρόπων, Γραμματέων καὶ Ταμιῶν ἀπὸ τοῦ 1823 μέχρι τοῦ 1929.

1823—1830

Σταματέλλος Καγκάδης, Γεώργιος Περίδης, Ἀντώνιος Καλέργης, Χατζὴ Γεώργιος Σιώτος, Ἀλιβιζὸς Καλαύριος βοηθός, Ἀθανάσιος Καρδαμίτσης Γραμματεὺς.

1831—1832

Σταμάτ. Καγκάδης, Ἀντών. Καλέργης, Ἰωάν. Δρόσος, Χ' Γεώργιος Σιώτος, Ἀθαν. Καρδαμίτσης Γραμματεὺς.

1832—1834

Σταμ. Καγκάδης, Ἰάκ. Παξιμάδης, Ἰωάν. Σαργέδος, Γεωργ. Περίδης, Ἰωάν. Δρόσος.

Σημ.—Ἀρχομένης τῆς dietίας ταύτης δολαγωγία ὑποκινηθεῖσα ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς μέχρι τοῦδε Ἐπιτροπῆς, κατάρθωσε τὴν διὰ ψηφοφορίας δημοτῶν τινῶν τῆς πόλεως ἐκλογὴν τῶν κατὰ τὰ δύο ταῦτα ἔτη σημειουμένων Ἐπιτρόπων.

1835

Σταμ. Καγκάδης, Ἀντώνιος Νάζος, Ἀντών. Καλέργης, Γεώργιος Πόμερ, Ἀθανάσιος Καρδαμίτσης Γραμματεὺς.

1836

Σταμ. Καγκάδης, Ἀντ. Νάζος, καὶ τούτου παραιτηθέντος, Ἰωάν. Σαργέδος, Γεώργιος Μαυρογένης, Ἰωάννης Ν. Κούζοβικ, Μιχαὴλ Ἰωάν. Παξιμάδης, Ἀθαν. Καρδαμίτσης Γραμματεὺς.

1837

Ἰωάν. Σαργέδος, Ἰωάν. Κούζοβικ, Μιχ. Παξιμάδης, Ἀθ. Καρδαμίτσης Γραμματεὺς.

1838

Ἰωάν. Γ. Μαυρογένης, Ἰωάν. Σαργέδος, Σταμ. Καγκάδης, Μιχ. Παξιμάδης, Ν. Σκαραμαγκᾶς Γραμ. καὶ ἐντὸς τοῦ ἔτους Μιχ. Τζίτζεκλῆς.

1839

Ἰωάννης Γ. Μαυρογένης, Ἰωάν. Σαργέδος, Σταμ. Καγκάδης, Μιχ. Παξιμάδης, Μιχ. Τζίτζεκλῆς Γραμματεὺς.

1840

Γεώργ. Μαυρογένης, Ἰωάν. Σαργέδος, Σταμ. Καγκάδης, Μιχ. Παξιμάδης, Μιχ. Τζίτζεκλῆς Γραμ.

1841

Ἰωάννης Δρόσος, Μάρκος Γεωργαντόπουλος, Ἰωάν. Καγκάδης, Μιχ. Τζώρας, Φραγκῖσκος Μ. Παξιμάδης, Μιχ. Τζιτζεκλῆς Γραμ.

1842

Ἰωάννης Καγκάδης, Φραγκῖσκος Μ. Παξιμάδης, Ἰωάννης Δρόσος, Μιχ. Τζώρας, Μάρκος Γεωργαντόπουλος, Μιχ. Τζιτζεκλῆς Γραμματεὺς.

Σημ.—Λέγεται ὅτι ἐντὸς τοῦ ἔτους τούτου εἰς τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἐπιτρόπων διαφωνήσας πρὸς τοὺς συναδέλφους του ὑπέβαλε τὴν παραιτήσιν του, μετὰ τῆς ἐπὶ ταύτῃ αἰτιάσεώς του εἰς τὴν Γραμματεῖαν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ οὐχὶ εἰς τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον τῆς πόλεως ὡς τοῦτο προεβίβαστο. Ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου παρακινήθησα ἡ Κυβέρνησις διέταξε τὴν ἐν ταῖς ἐκλογαῖς τῶν Ἐπιτρόπων προεδρεῖαν τοῦ Ἐπάρχου Τήνου, καὶ ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης χρονολογεῖται καὶ ἡ εἰς τὰ τῆς διαχειρίσεως τοῦ Ναοῦ, ἔμμεσος ἐπέμβασις τῆς Κυβερνήσεως.

1843

Λεονάρδος Καρδαμίτσης, Μάρκος Γεωργαντόπουλος, Μιχ. Τζώρας, Ἀθανάσιος Παξιμάδης, Μιχαὴλ Τζιτζεκλῆς Γραμματεὺς.

1844

Κάρολος Νάζος, Νικόλαος Ζάρπας, Ἀθανάσιος Παξιμάδης, Θεόδωρος Παξιμάδης, Μιχ. Τζιτζεκλῆς Γραμματεὺς.

1845—1850

Μιχ. Τζώρας, Κάρολος Νάζος, Μαρ. Γεωργαντόπουλος, Μιχ. Παρίσης, Ἀντ. Καλέργης, Μιχ. Τζιτζεκλῆς Γραμματεὺς.

1851—1852

Λεονάρδος Καρδαμίτσης, Θεόδωρος Παξιμάδης, Μιχ. Τζώρας, Νικόλαος Καγκάδης ἀναπλ. μέλος, Παναγιώτης Ψάθης ἀναπλ. μέλος, Ἀντώνιος Δρόσος Γραμματεὺς.

Σημ.—Ἐν ἄρχῃ τῆς περιόδου ταύτης, διάταγμα τῆς 7 Ἀπριλίου 1851 διὰ τοῦ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐγκριθέντος καταστατικοῦ τοῦ Ἰερόματος, ὤρίσθη ὅπως ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖται ἐκ πέντε μελῶν ἐξ ὧν τὰ τρία ἐν ἐνεργείᾳ, καὶ δύο ἀναπληρωτικά, ἡ διάρκεια δὲ τῆς ἐπιτροπῆς διετής.

1853—1854

Λεονάρδος Καρδαμίτσης, Θεόδωρος Παξιμάδης, Μιχαὴλ Τζώρας, Νικόλ. Καγκάδης ἀναπλ. μέλος, Παν. Ψάθης ἀναπλ. μέλος, Ἀντ. Δρόσος Γραμματεὺς.

Σημ.—Τὸ τέλος τοῦ 1853 ἀποβιώσαντος τοῦ Θεοδ. Παξιμάδης ἀντεκατεστάθη παρὰ τοῦ Ν. Καγκάδης, ἀναπληρωτικὸν δὲ μέλος διορίσθη ὁ Ἰωάν. Καραθανάκης.

1855—1856

Κάρολος Νάζος, Νικόλαος Ζάρπας, Μιχ. Τζώρας, Νικόλαος Καγκάδης ἀναπλ. μέλος, Παναγ. Ψάθης ἀναπλ. μέλος, Ἀντών. Δρόσος Γραμματεὺς.

Σημ.—Τοῦ Ν. Ζάρπα ἀποδημήσαντος τὸν ἀντικατέστησεν ὁ Μιχαὴλ Παξιμάδης.

1857—1858

Μιχ. Τζώρας, Νικόλ. Καγκάδης, Λεονάρδος Καρδαμίτσης, Φραντζέσκος Τζῆς ἀναπλ. μέλος, Κωνστ. Φραντζῆς ἀναπλ. μέλος, Ἀντώνιος Δρόσος Γραμματεὺς.

1859—1860

Ἰωάννης Α. Παξιμάδης, Μιχ. Τζώρας, Νικόλ. Καγκάδης, Παναγ. Ψάθης ἀναπλ. μέλος, Φραντζ. Τζῆς ἀναπλ. μέλος, Ἀντών. Δρόσος Γραμματεὺς.

1861—1862

Γιαννούλης Ματθαίου, Νικόλαος Σιγάλας, Λεωνίδας Γάφος, Νικόλαος Ἀγγελίδης ἀναπλ. μέλος, Φραγκ. Τζῆς ἀναπλ. μέλος, Φωκίων Διανοσταφίδας Γραμματεὺς, τούτου δὲ ἀποδράντος ὁ Ἀνδρέας Καψιώτης.

Σημ.—Συνεπεῖα θεσπίσματος τῆς προσωρινῆς Κυβερνήσεως ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἐγένετο ἐπαμελὴς προταθέντων τῶν Ε. Παρίση, Κ. Νάζου, Ν. Καγκάδης καὶ Ἰωάν. Ἀρχοντούλη.

1863

Εὐστράτιος Παρίσης, Κάρολος Νάζος, Γ. Ν. Καγκάδης, Ἰωάν. Ἀρχοντούλης, Νικόλ. Σιγάλας †, Γιαν. Ματθαίου †, Λεωνίδας Γάφος †, Φρ. Τζῆς †, Νικόλ. Ἀγγελίδης †, Ἀνδρέας Καψιώτης Γραμματεὺς.

Σημ.—Τὸν Μάιον τοῦ 1863 ἀποφάσει τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ἐπαύθησαν τὰ διὰ σταυροῦ μέλη καὶ ἔμειναν ἡ Ἐπιτροπὴ τετραμελὴς, τὸν δὲ Ἰούλιον τοῦ 1863 διορίσθησαν οἱ Γ. Σακελλίων, Ι. Καραθανάκης καὶ Μ. Γεωργαντόπουλος μέχρι τοῦ 1865.

1864—1865

Κάρολος Νάζος, Νικ. Καγκάδης, Γεώργ. Σακελλίων, Ἰωάν. Ἀρχοντούλης, Εὐστρ. Παρίσης, Ἰωάννης Καραθανάκης, Μάρκος Γεωργαντόπουλος, Ἀριστείδης Τζώρας Γραμματεὺς.

Σημ.—Ὁ Εὐστρ. Παρίσης ἀπεβίωσε τὸν Νόβριον τοῦ 1865.

1866—1867

Ἀντώνιος Δρόσος, Μιχ. Εὐστρ. Παρίσης, Μαρ. Γεωργαντόπουλος, Γιαννούλης Ματθαίου, Κάρολος Νάζος, Νικόλ. Σιγάλας, Γεώρ. Σακελλίων, Νικόλ. Ἀγγελίδης Γραμματεὺς.

1868—1869

Κάρολος Νάζος, Νικόλ. Σιγάλας, Ἀντώνιος Δρόσος, Μᾶρκος Γεωργαντόπουλος ἀναπλ. μέλος, Στέφανος Παρίσης ἀναπλ. μέλος, Ἀνδρέας Σαργέδος Γραμματεὺς.

Σημ.—Διὰ Β. Δ. τῆς 3 Ἰανουαρίου ἐπανελήφθη πάλιν ὁ ἐκ πέντε μελῶν θεσμός.

1870—1871

Ἀντώνιος Δρόσος, Νικόλ. Καγκάδης, Στέφ. Παρίσης, Μαρ. Γεωργαντόπουλος ἀναπλ. μέλος, Μαρ. Σιγάλας ἀναπλ. μέλος, Ἀνδρέας Σαργέδος τὸ α'. ἐξάμηνον Γραμματεὺς καὶ Ν. Ἀγγελίδης τὸ δευτερον.

Σημ.—Ὁ Ν. Καγκάδης παρῆνθη.

1872—1873

Μαρ. Γεωργαντόπουλος, Ἀντώνιος Δρόσος, Μιχ. Ε. Παρίσης, Δημ. Κολλάρος ἀναπλ. μέλος, Ζαννάκης Ἀλαβᾶνος ἀναπλ. μέλος, Νικόλ. Ἀγγελίδης Γραμματεὺς.

1874—1875

Ἀντ. Δρόσος, Ἀντ. Δενδρινός, Μιχ. Ε. Παρίσης, Κωνστ. Δεβαντῆς ἀναπλ. μέλος, Ν. Μοσχᾶτος ἀναπλ. μέλος, Νικόλ. Ἀγγελίδης Γραμματεὺς.

1876—1877

Ἀντῶν. Δρόσος, Νικ. Σιγάλας, Γεώργ. Σακελλίων, Ἀριστ. Ψάδης ἀναπλ. μέλος, Μαρ. Γεωργαντόπουλος ἀναπλ. μέλος, Μιχ. Παξιμάδης Γραμματεὺς.

1878—1879

Ἀντῶν. Δρόσος, Μαρ. Γεωργαντόπουλος, Νικόλ. Ψάλτης, Ἰωάν. Ρῆγος ἀναπλ. μέλος, Ἰωάν. Καλαύριος ἀναπλ. μέλος, Μιχ. Παξιμάδης Γραμματεὺς.

Σημ.—Παραιτηθέντος τοῦ Ν. Ψάλτη καὶ Ἰω. Ρήγου, διωρίσθη κύριον μέλος ὁ Ἰωάννης Καλαύριος καὶ ἀναπλ. μέλος ὁ Στάμος Νάζος.

1880—1881

Νικόλ. Καγκάδης, Νικόλ. Ἀγγελίδης, Σταμ. Νάζος, Μ. Γεωργαντόπουλος ἀναπλ. μέλος, Δημ. Βασιλικὸς ἀναπλ. μέλος, Ζωρζάκης

Νικολάου Γραμματεὺς· μετ' αὐτὸν τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1880 ὁ Νικ. Ἀγγελίδης παραιτηθεὶς τῆς θέσεως τοῦ Ἐπιτρόπου εἰς τὴν διωρίσθη ὁ Ν. Ψάλτης.

1882—1883

Νικόλ. Καγκάδης, Ἀντ. Καῖσαρ, Δημ. Βασιλικός, Μαρ. Γεωργαντόπουλος ἀναπλ. μέλος, Στέφ. Παρίσης ἀναπλ. μέλος, Ν. Ἀγγελίδης Γραμματεὺς ὃν διεδέχθη ἐντὸς τῆς περιόδου ὁ Ζ. Νικολάου.
Σημ.—Ὁ Ἀντ. Καῖσαρ δὲν ἀπεδέχθη τὴν θέσιν.

1884—1885

Ἀντῶν. Δρόσος, Νικόλ. Σιγάλας, Στάμος Νάζος, Στέφ. Παρίσης ἀναπλ. μέλος, Μαρ. Γεωργαντόπουλος ἀναπλ. μέλος, Ζωρζάκης Νικολάου Γραμματεὺς.

1886—1887

Νικόλ. Καγκάδης, Λάμπρος Ρῆγος, Ἀριστείδης Σιώτος, Δημ. Βασιλικός, Ἰωάννης Δεβαντῆς, Νέστωρ Δενδρινός παραπλ. μέλος, Δημ. Πλυτᾶς παραπλ. μέλος, Ζωρζάκης Νικολάου παραπλ. μέλος.

Σημ.—Τοῦ Ἀριστ. Σιώτου μὴ ἀποδεχθέντος τὴν θέσιν, ἀντεκατέστησεν αὐτὸν ὁ Ν. Ἀρμακόλλας. Ἀπὸ τῆς περιόδου ταύτης ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἐπιτρόπων ἡῤῷθη εἰς πέντε.

1888—1889

Γεώργ. Δρόσος ἀποβιώσας τὸ 1889, Νικόλ. Ἀρμακόλλας, Ἀλέξ. Γάφος, Παναγ. Σαρπέντης, Νέστωρ Δενδρινός, Νικόλαος Λούβαρης ἀναπλ. μέλος, Δημήτριος Κολλάρος ἀναπλ. μέλος, Ἰωάννης Βερδάρης Γραμματεὺς, Εὐάγγελος Καμπάνης Ταμίας, 1888 Βασίλ. Ζαννάκης ἀποβιώσαντος τοῦ πρώτου.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου δυνάμει τοῦ νέου Ὄργανισμοῦ εἰσῆχθη ὁ θεσμὸς εἰδικοῦ Ταμίου.

1890

Ἰωάν. Γκιών, Νέστωρ Δενδρινός, Ἀλέξ. Γάφος, Παντελῆς Νῶε, Νικ. Λούβαρης, Ἰωάν. Μαραγκὸς ἀναπλ. μέλος, Ραφαὴλ Κρητικὸς ἀναπλ. μέλος, Γ. Λούβαρης Γραμματεὺς, Β. Ζαννάκης Ταμίας.

Σημ.—Ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου καθιερώθη τὸ μονοετές τῆς θητείας.

1891

Νικόλαος Καγκάδης, Στάμος Νάζος, Νικόλ. Ἀγγελίδης, Ἰωάννης Καλαύριος, Ἰωάννης Ρῆγος, Ἰωάν. Κοντογιώργης ἀναπλ. μέλος, Ἀλέξ. Δεσίπρης ἀναπλ. μέλος, Γεώργιος Λούβαρης Γραμματεὺς, Β. Ζαννάκης Ταμίας.

1892

Ἀλέξ. Γάφος, Δημήτρ. Βασιλικός, Νικόλ. Ἰω. Ρῆγος, Ἰωάννης

Μαραγκός, Ἀντ. Μεσσηνέζης, Ἀντ. Μαρκουῖζος παραπλ. μέλος,
Γ. Λούβαρης Γραμ., Μ. Παξιμάδης Ταμίας.

1893

Ν. Φώσκολος, Ἰωάν. Μαραγκός, Μ. Λούβαρης, Δ. Βασιλικός,
Π. Νῶε, Γ. Λούβαρης Γραμματεὺς, Μ. Παξιμάδης Ταμίας.

1894

Φρ. Μαρκουῖζος, Ἰωάν. Μαραγκός, Μιχ. Λούβαρης, Δημ. Ἰλα-
ρίων, Δ. Βασιλικός, Γ. Δεσίπρης ἀναπλ. μέλος, Στέφ. Φώσκολος
Γραμματεὺς, Μ. Παξιμάδης Ταμίας.

1895

Νικόλ. Ἀρμακόλλας, Νικόλ. Ξένος, Δημ. Βασιλικός, Νικόλ. Σα-
κελλίων, Δημήτρ. Ἰλαρίων, Στέφ. Φώσκολος Γραμματεὺς, ὃν διε-
δέχθη Νικηφ. Καρδαμίτσης.

Σημ. — Ἐπίσης κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος παραιτηθέντων τῶν Δ. Βασι-
λικοῦ, Δ. Ἰλαρίωνος διωρίσθησαν οἱ Στ. Νάζος καὶ Κ. Ψάρρος.

1896

Νικόλ. Κεχαγιᾶς, Ἀντώνιος Μεσσηνέζης, Νικόλ. Ἀρμακόλλας,
Κωνστ. Ψάρρος, Νικόλ. Γιατράκης ἀναπλ. μέλος, Ζ. Νικολάου Γραμ-
ματεὺς, Μ. Παξιμάδης Ταμίας.

1897

Νικόλ. Κεχαγιᾶς, Ν. Σακελλίων, Ἰωάν. Κοντογεώργης, Κωνστ.
Ψάρρος, Ραφαήλ Φαράκλας, Ζ. Νικολάου Γραμματεὺς, Μιχ. Παξι-
μάδης Ταμίας.

1898

Νικόλ. Ἀρμακόλλας, Ἀλέξ. Γάφος, Νικόλ. Ρῆγος, Παναγ. Σα-
μοθράκης, Πέτρος Ἀπέργης, Ν. Κρητικὸς παραπλ. μέλος, Ν. Φώ-
σκολος παραπλ. μέλος, Ζ. Νικολάου Γραμματεὺς, Μ. Παξιμάδης
Ταμίας.

1899

Ἰάκ. Μαῦρος, Γ. Γάφος, Ἀντ. Μεσσηνέζης, Ἰωάν. Καῖσαρ, Ζ.
Νικολάου Γραμματεὺς, Μ. Παξιμάδης Ταμίας.

Σημ. — Παραιτηθέντων τοῦ Ἰωάν. Καῖσαρ καὶ Ἰάκ. Μαύρου διω-
ρίσθησαν οἱ Δημ. Σιταρᾶς, Μ. Λούβαρης καὶ Π. Νῶε.

1900

Ἰωάννης Γκίων, Ν. Ἀρμακόλλας, Ἰω. Μαραγκός, Μ. Λούβαρης,
Παντ. Νῶε, Ν. Ἀλαβᾶνος παραπλ. μέλος, Γ. Κρικελλῆς, Γραμ-
ματεὺς.

Σημ. — Χρέη Ταμίου ἐξετέλει ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς
Μ. Λούβαρης.

1901 — 1903

Ἰάκ. Μαῦρος, Ἀλέξ. Γάφος, Ἰωάν. Μαραγκός, Μ. Λούβαρης
ἀναπλ. μέλος, Παναγ. Ἀρμακόλλας ἀναπλ. μέλος, Γεώρ. Κρικελλῆς
Γραμματεὺς, χρέη Ταμίου Ἀλ. Γάφος.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ Ἐπιτροπὴ ἐγένετο τριμελὴς καὶ ἡ θητεία
αὐτῆς διετῆς.

1903

Κωνστ. Ἀλαβᾶνος, Ἰωάν. Μαραγκός, Ἰωάν. Ι. Λεβαντῆς, Δημ.
Τσεκούριας ἀναπλ. μέλος, Νικόλ. Κρητικὸς ἀναπλ. μέλος, Γ. Κρι-
κελλῆς Γραμματεὺς. Ἀντὶ τοῦ Ι. Μαραγκοῦ παραιτηθέντος διωρί-
σθη ὁ Γ. Δελατόλλας. Ὁ Γραμματεὺς Γ. Κρικελλῆς ἀντεκατεστάθη
ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Καραμανλῆ, Ταμίας Ἰωάν. Λεβαντῆς.

1904

Ἀντ. Μεσσηνέζης, Βασίλ. Ζαννάκης, Βασίλ. Γεωργίου, Ἀριστ.
Σιώτης, Γεώργιος Καπαριᾶς, Ἰωάν. Καραμανλῆς Γραμματεὺς, Ἰω-
άννης Λεβαντῆς Ταμίας.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο πάλιν ἡ θητεία ἐγένετο μονοετής. Τὸν γραμ-
ματεῖα ἀντεκατέστησε ὁ Δ. Λούβαρης, καὶ παραιτηθέντων τῶν Α.
Μεσσηνέζης, Ἀρ. Σιώτου καὶ Β. Γεωργίου διωρίσθησαν οἱ Κ. Ἀλα-
βᾶνος, Δ. Τσεκούριας καὶ Χρηστοφῆς Δεσίπρης.

1905

Ἰάκ. Μαῦρος μὴ ὀρκισθεὶς, Ἰωάν. Καῖσαρ, Νικόλ. Ρῆγος, Ἰωάν.
Μαραγκός, Μ. Τζανουλίνος, Μ. Λούβαρης ἀναπλ. μέλος, Ν. Κρη-
τικὸς ἀναπλ. μέλος, Δ. Λούβαρης Γραμματεὺς, Ι. Λεβαντῆς Ταμίας.

1907 — 1908

Κωνστ. Ἀλαβᾶνος, Τζωρτζάκης Νικολάου, Βασίλ. Ζαννάκης, Γε-
ώργιος Καπαριᾶς, Εὐάγ. Ἀρμακόλλας, Γεώργ. Δελατόλλας ἀναπλ.
μέλος, Παναγ. Πλυτᾶς ἀναπλ. μέλος, Γραμματεὺς Ἰωάν. Βερδάρης,
Ἰωάν. Λεβαντῆς Ταμίας.

1909

Κωνστ. Ἀλαβᾶνος, Θεόδ. Καρδαμίτσης, Κωνστ. Ψάρρος, Εὐάγ.
Ἀρμακόλλας, Νικόλ. Ρῆγος, Στυλ. Λαγουρὸς ἀναπλ. μέλος, Δημ.
Λούβαρης Γραμματεὺς, Ἰωάν. Λεβαντῆς Ταμίας.

1910

Ἰάκ. Μαῦρος, Ἀλέξ. Γάφος, Ἀντ. Μεσσηνέζης, Ἰωάν. Μαραγ-
κός, Διονύσιος Καῖσαρ, Δημ. Λούβαρης Γραμματεὺς, Ἰωάν. Λε-
βαντῆς Ταμίας.

1911

Ἰάκ. Μαῦρος μὴ δοκιμασθεὶς, Νικόλ. Δημητριάδης, Νικόλ. Γραμμανδάνης, Βασίλ. Γεωργίου, Μηνᾶς Ἀρμακόλλας, Ἀντ. Μαρκουτζίος, Ἀλέξ. Ἀλαβάνος Γραμματεὺς, Ἰωάν. Λεβαντῆς Ταμίας.

Τὸ 1912 ἀποβιώσαντος τοῦ Ν. Δημητριάδου παρέμειναν οἱ λοιποὶ μέχρι τοῦ 1918. Κατὰ τὸ 1918 παραιτηθέντος τοῦ Ν. Γραμμανδάνη διωρίσθη ἄντ' αὐτοῦ ὁ Γ. Γάφος μὴ ἀποδεχθεὶς τὴν θέσιν, εἰς ἀντικατάστασιν δὲ αὐτοῦ καὶ ἄλλων παραιτηθέντων κατὰ τὸ 1917 προστετέθησαν οἱ Νικόλ. Σοφιανός, Γεώργιος Φωτεινός, Πέτρος Δεσίπρης, Ἀντών. Παξιμάδης.

Σημ.— Ὁ κ. Μαῦρος μὴ ἀποδεχθεὶς παρητήθη ἀλλὰ τὸ Ὑπουργεῖον δὲν ἀπέδεχθη τὴν παραίτησιν διὰ τοῦ παρὰ πόδας ἐγγράφου.

Ἀριθ. Πρωτ. 3223

Ἀριθ. Διεκπ. 4312

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

**Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ
τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.**

Πρὸς

**τὸν κ. Ἰάκωβον Μαῦρον, μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς
τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ἰδρύματος τῆς Ἐναγγελιστρίας.**

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν περὶ παραίτησεως ἀπὸ τῶν καθηκόντων τοῦ μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐναγγελιστρίας ὑμετέραν αἰτησὶν γνωστοποιούμεν ὑμῖν ὅτι μὴ εὐρίσκοντες ἐπαρκῶς δεδικαιολογημένην τὴν ὑμετέραν αἴτησιν, ἀπορρίπτομεν ταύτην καὶ σᾶς παρακαλοῦμεν ἵνα ἀναλάβητε τὰ καθήκοντά σας.

Ὁ Ὑπουργός

Ι. Ν. ΑΔΕΞΑΝΔΡΗΣ

1918—1920

Ἰσχύσαντος τοῦ νόμου ΔΑΔ' προϋτάθησαν ὑπὸ τῶν κοινοτικῶν Συμβουλίων τῆς νήσου καὶ ἐκληρώθησαν ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου Σύρου λαβόντα μέρος μετὰ τῶν παλαιῶν μελῶν Μηνᾶ Ἀρμακόλλα καὶ Ἀντ. Μαρκουτζίου οἱ Νικόλ. Βίδος, Νικόλ. Βιδάλης, Ν. Πλατῆς παραιτηθεὶς ἀργότερον, Ἀλέξ. Ἀλαβάνος Γραμματεὺς, Κωνσταντῖνος Λεβαντῆς Ταμίας.

Σημ.— Μεταξὺ τῶν ἄνω κληρωθέντων ἦσαν καὶ οἱ Ἰάκωβος Μαῦρος καὶ Ἰω. Γκιὼν μὴ ἀποδεχθέντες.

1920

Κατὰ τὸ 1920 δυνάμει τοῦ νόμου 2241 ὑπηρετεῖ ἡ ἐξῆς Ἐπιτροπὴ.

Ἰάκωβος Μαῦρος, Ἀλέξ. Γάφος, Ἰωάν. Καῖσαρ, Ἀλέξ. Κανάκης, Θεόδ. Καρδαμίτσης, Γεώρ. Μαραγκὸς ἀναπλ. μέλος, Νικόλ. Ἀλαβάνος ἀναπλ. μέλος.

Ἀλλὰ κατὰ Νοέμβριον παρορραθέντος τοῦ νόμου διωρίσθη διὰ Β. Διατάγματος ἡ κάτωθι ἐπιτροπὴ.

1921—1922

Δημ. Βασιλικός, Μιχ. Λούβαρης, Ραφαήλ Γιαγιᾶς, Λεονάρδος Δανιόλος, Ἀβραάμ Φώσκολος, Δ. Λούβαρης Γραμματεὺς, Μ. Κρικελῆς Ταμίας ὃν διεδέχθη ὁ Κωνστ. Λεβαντῆς.

1922—1924

Κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1922 ἐπανήλθεν ἡ ἀπολυθεῖσα ἐπιτροπὴ τοῦ 1920 ἀλλὰ μὴ κοινοποιηθέντων τῶν διορισμῶν διωρίσθησαν διὰ Ν. Δ. οἱ Γεώργιος Γάφος μὴ δεχθεὶς, Θεόδωρος Καρδαμίτσης, Ἀλέξ. Κανάκης, Μηνᾶς Ἀρμακόλλας μὴ δεχθεὶς καὶ Γεώργ. Μαραγκός.

Οὗτοι ὑπηρετήσαν ἐπὶ τετράμηνον ἐπανελθόντος δ' ἐν ἰσχύϊ τοῦ νόμου διωρίσθησαν οἱ Ἰάκωβος Μαῦρος, Ἀλέξ. Γάφος, Ἰωάννης Καῖσαρ, Μηνᾶς Ἀρμακόλλας, Ματθαῖος Ἀρκαλίδης, Ἀλέξ. Ἀλαβάνος ἀναπλ. μέλος, Γεώργ. Ὀρειᾶνος, Γραμματεὺς Ἰωάν. Κουκουλάς ὃν διεδέχθη Δ. Λούβαρης, Ταμίας Κ. Λεβαντῆς.

1926—1928

Ἰάκωβος Μαῦρος, Ἀλέξ. Ἀλαβάνος, Μηνᾶς Ἀρμακόλλας, Ματθαῖος Ἀρκαλίδης, Γεώργ. Ὀρειᾶνος, Γεώργ. Μαραγκὸς ἀναπλ. μέλος, Χαράλαμπος Ἀθηναῖος ἀναπλ. μέλος, Δημήτριος Λούβαρης Γραμματεὺς, ὃν διεδέχθη Ν. Κοντογιώργης, Ταμίας Κ. Λεβαντῆς.

1928

Κοσμᾶς Ἀφεντούλης, Μηνᾶς Ἀρμακόλλας, Ἀλέξ. Ἀλαβάνος, Μᾶρκος Κρικελῆς, Δημ. Ἰλαρίων, Ἀβραάμ Φώσκολος ἀναπλ. μέλος, Ἀντ. Ἀργουδέλης ἀναπλ. μέλος, Ἰωάννης Ἀρμακόλλας Γραμματεὺς, Κ. Λεβαντῆς Ταμίας.

1929—1930

Ἰάκωβος Ν. Μαῦρος Πρόεδρος, Ἀλέξ. Ν. Ἀλαβάνος Ἀντιπρόεδρος, Μηνᾶς Ν. Ἀρμακόλλας, Κωνστ. Μ. Κρικελῆς, Χαράλ. Ἀθηναῖος, Γεώργ. Μαραγκός, Ἐμμαν. Σελέντης. Παραπληρωματικά, Ἀντών. Ν. Μπακτῆς, Ἰωάν. Κολιός, Παντελῆς Φιλιππούσης.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

τῶν ἐκ τῶν πανηγύρεων **Μαρτίου καὶ Αὐγούστου** εἰσ-
πράξεων τοῦ Ἱεροῦ Ἱδρύματος τῆς **Εὐαγγελι-**
στρίας ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ μέχρι τοῦ **1910**.

Κατορθώσαντες νὰ συλλέξωμεν ὅσον τὸ δυνατόν ἀκριβεῖς ἐκ τῶν
βιβλίων τοῦ Ἱδρύματος σημειώσεις, περὶ τῶν ἀπὸ τῆς ιδρύσεως αὐ-
τοῦ εἰσπράξεων κατὰ τὰς πανηγύρεις Μαρτίου καὶ Αὐγούστου, ἐν
συνόλῳ μὲν κατ' ἔτος ἀπὸ 1823—1870 διακεκριμένως δὲ κατ' ἔτος
καὶ κατὰ πανήγυριν ἀπὸ τοῦ 1871 μέχρι τοῦ 1910 συμπεριλαμβα-
νομένου, μετὰ τῶν κατὰ τὰ ἔτη 1871—1910 προσελθόντων εἰς
τὰς πανηγύρεις ταύτας προσκυνητῶν, παραθέτομεν ταύτας ἐνταῦθα
χάριν τῆς ἱστορίας τοῦ Ἱδρύματος μετὰ διαφόρων παρατηρήσεων
ἡμῶν καὶ σημειώσεων.

Πίναξ εἰσπράξεων.

1823		Δρ.	13200
1824		»	13900
1825		»	16300
1826		»	18700
1827		»	19000
1828		»	17700
1829		»	17000
1830		»	24700
1831		»	24600
1832		»	42000
1833		»	16000
1834		»	16000
1835		»	44000
1836		»	28000
1837		»	25000
1838		»	16000
1839		»	37000
1840		»	39000
1841		»	37000
1842		»	32000
1843		»	31500
1844		»	31000
1845		»	30000
1846		»	14000

Δρ. 603600

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

τῶν εἰσπράξεων τοῦ ἐν **Τήνῳ** Ἱεροῦ Ἱδρύματος
τῆς **Εὐαγγελιστρίας** κατὰ δεκαετίαν ἀπὸ
τῆς ιδρύσεως αὐτοῦ ἤτοι ἀπὸ τοῦ
1823—1910.

Ἔτη

Εἰσπραχθέν ποσόν

1823—1830		Δρ.	140500
1831—1840		»	287600
1841—1850		»	275500
1851—1860		»	440500
1861—1870		»	638000
1871—1880		»	495500
1881—1890		»	687550
1891—1900		»	696700
1901—1910		»	700610

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

τῶν ἐσόδων τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ἰδρυμάτος
τῆς Εὐαγγελιστρίας κατ' ἔτος
ἀπὸ τοῦ 1911—1922.

Ἔτος	Ἔσοδα	Εἰσπραχθὲν ποσὸν
1911		112037.85
1912		87727.60
1913		86786.35
1914		103819.65
1915		100283.30
1916		98820.40
1917		67180.85
1918		59758.15
1919		172918.20
1920		325823.90
1921		454484.70
1922		780456.10

Ἐπὶ τῶν πινάκων τούτων τῶν εἰσπράξεων τοῦ Ἰδρυμάτος παρατηροῦμεν ὅτι ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ἰδρυμάτος καὶ τῆς ἐνάρξεως τῶν πανηγύρεων, αἱ εἰσπράξεις καθ' ἕκαστον ἔτος παρουσιάζουσι διαρκῆ αὔξησιν καὶ τοῦτο ἀποδίδομεν ἡμεῖς ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν βαθμὴν αὐξανομένην φήμην τοῦ Πανελληνίου τούτου Προσκυνηματος, καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν ἐπίρρωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος τοῦ Λαοῦ καὶ τὴν λατρείαν πρὸς τὴν Θαυματουργὸν Εἰκόνα τῆς Θεομήτορος.

Ἐπίσης παρατηροῦμεν εἰς τὸν πίνακα ἀπὸ τοῦ 1911—1922 κατ' ἀρχὰς μὲν βαθμιαίαν αὔξησιν καὶ ἐν τέλει καταπληκτικὴν τοιαύτην, τὸ φαινόμενον τοῦτο ἀποδίδομεν ἡμεῖς εἰς τοὺς τελευταίους πολέμους καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν δεινά, δι' ἃ ὁ χριστιανικὸς κόσμος ἐπεκαλεῖτο τὴν θείαν ἀντίληψιν καὶ ἤγειρε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ θεῖον καὶ συνεπείᾳ τούτων ἔσπευδε πρὸς προσκύνησιν τῆς Θαυματουργοῦ Εἰκόνης, ἐπικαλούμενος τὸν ἕλεον αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἀπαλλαγῆς ἐκ τῶν ἀπὸ τῶν πολέμων δεινῶν, καὶ τῆς διασώσεως τῶν εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν ἀγωνιζομένων, συζύγων, τέκνων, ἀδελφῶν καὶ ἐν γένει φιλιτάτων αὐτοῦ ὄντων.

Δυνούμεθα διότι δὲν ἠδυνήθημεν νὰ καταρτίσωμεν καὶ πίνακας ὁμοίους τῶν ἐξόδων τοῦ Πανελληνίου τούτου Καθιδρυμάτος, ὁ διεξελθὼν ὅμως ἐπισταμένως τὴν ἱστορίαν ταύτην, καὶ κατανοήσας τὴν πολυσχιδὴ καὶ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ὑψηλὴν αὐτοῦ δρᾶσιν ἦτοι Ἐθνικὴν, τοπικὴν, φιλανθρωπικὴν, ἐκπαιδευτικὴν, καὶ θρησκευτικὴν, ἀντιλαμβάνεται ὅτι ἀγαθὴν τοῦ εἰσπραχθέντος χρήματος ἐποίησαν χρήσιν.

Καὶ ἀπὸ Ἐθνικῆς μὲν ἀπόψεως εἶδεν ὁ ἀναγνώστης, ὅτι τὸ Ἰδρυμα ἔσπευσε πάντοτε νὰ τείνῃ τὴν χεῖρα γενναίαν εἰς πᾶσαν Ἐθνικὴν περίστασιν, ἦτοι εἰς πολέμους, ἐπιστρατεύσεις, Κρητικὰς Ἐπαναστάσεις, περιθάψεις προσφύγων, ἰδρύσεις ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἄλλων Ἰδρυμάτων, εἰς ταμεῖα στόλων, εἰς σεισμούς, λοιμούς καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἀπὸ ἐκπαιδευτικῆς δὲ ἀπόψεως, εἰς προσφοράς εἰς ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα, εἰς ἀνεγέρσεις καὶ συντηρήσεις σχολείων, εἰς ὑποτροφίας, εἰς μισθοὺς διδακτικῶν προσωπικῶν, οὐ μόνον μέχρι τῆς διαρρυθμίσεως τῶν Ἐκπαιδευτικῶν πραγμάτων τῆς χώρας, ἀλλὰ καὶ μέχρι σήμερον εἰς προσφοράς, εἰς συντήρησιν γυμνασίου κτλ. Ἀπὸ δὲ τοπικῆς ἀπόψεως, εἰς κατασκευὴν λιμένος, εἰς ρυμοτομίας, εἰς κατασκευὴν ὁδῶν γεφυρῶν, εἰς φωτισμόν, εἰς ὕδατα καὶ τόσα ἄλλα ἀφορῶντα ἀμέσως μὲν τὸν τόπον, ἐμμέσως δὲ αὐτὸ τοῦτο τὸ Ἰδρυμα, καὶ τέλος ἀπὸ πάσης ἄλλης ἀπόψεως, τῆς ὁποίας τὴν ἀνάγκην ἀλλὰ καὶ τὴν δρᾶσιν ἐπ' αὐτῆς τοῦ Ἰδρυμάτος εἶδεν ἐν τῇ παρούσῃ ἱστορίᾳ.

Περιουσία τοῦ Ἱεροῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας

Ἱδρύματος.

Α'). Ἀκίνητος περιουσία πλὴν τοῦ Ναοῦ καὶ τῶν παραρτημάτων αὐτοῦ, ἐν Τήνῳ καὶ ἀλλαχοῦ ἐκ προπολεμικῆς ἐκτιμήσεως καὶ ἐλάττω χιστον ὑπολογισμὸν.....	Δρ.	500,000.—
Β'). Εἰς χρεώγραφα.....	»	94.900.—
Γ'). Εἰς ἐντόκους καταθέσεις Ἐθν. Τραπεζῆς.....	»	479,746.85
Δ'). Εἰς ὁμοίας ἐντόκους καταθέσεις τοῦ 1922.....	»	486,201.45
Τὸ ὅλον	Δρ.	1,560,848.30

ΠΙΝΑΞ

ἐμφαίνων τὰ διάφορα χρηματικὰ ποσὰ τὰ προσφερόμενα παρὰ διαφόρων εὐλαβῶν προσκυνητῶν ὑπὲρ Ἀνεγέρσεως Μεγάλου Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας ἀπὸ 26 Ἰουνίου 1924 μέχρι τέλους Δ/βρίου 1927.

Αὐτ. ἀριθμὸς	Ὄνοματεπώνυμον Εὐλαβῶν	Ἀρ. Γραμμ.	Σέξιν Νομίσματα	Χρηματικὴν ποσὴν	
				Δρ.	Λ.
1	Πρώτη προσφορά ὁ κ. Ἰάκωβος Ν. Μαῦρος Πρόεδρος Ἐπιτροπῆς Εὐαγγελιστρίας	363	Δίρ. Χάρτ. Αἰγ. 10		
2	Βικτωρία Ματθ. Φιλιππίδου	378		500	—
3	Σοφία Ι. Μητσοπούλου	418		500	—
4	Καλλ. Ποταρόγλου	419	Δίρ. Χρ. Τουρκ. 10		
5	Ἀθανάσιος Βαλσαμίδης	628		1000	—
6	Ἀντωνία Παχυνάκη	632		900	—
7	Ἀρτεμῖς Κων/τίνου	633	Δ. Χάρτ. Ἀγγλίας 5		
8	Ἑλένη Παυλίδου	653		2000	—
9	Μιχαὴλ Γκάτζος	667		1000	—
Ἔτος 1925					
10	Στέργιος Στάλιος	1		1000	—
11	Ἑλένη Παυλίδου	2		5000	—
12	Γεώργιος Μηλιώτης	3	Δ. Χάρτ. Ἀγγλ. 10		
13	Μαριγῶ Α. Καραβατσέλου	4	Δίρ. Χάρτ. Ἀγγλ. 5		
14	» » καὶ 1 κάλληρον	4			
15	Μαριγῶ Αἰθῆ (διὰ κ. Κλεοπάτρας Ζαγιάδου)	5		300	—
16	Ἰωάννης Χαδούλιας	6	Δ. Χάρτ. Ἀγγλ. 25		
17	Ἀντώνιος Βενετσιάνος	7	Δίρας Ἀγγλίας 5		
18	Σοφία Σαρρίδου	8		1000	—
19	Χριστόφορος Χατζῆ Θωμᾶς	11		1000	—
20	Σοφοκλῆς Θαλασσινός	12		500	—
21	Δημήτριος Φιλιππίδης	13		100	—
22	Βασίλειος Σιμπιανίτης	14		250	—
23	Μαριγῶ Σιμπιανίτου	15		200	—
24	Ἡ κ. Παγκάλου διὰ τῆς κ. Βερδίζη	16		200	—
25	Ἡ κ. Παγκάλου	17		62 50	—
26	Βασίλειος Κόρας	18		800	—
27	Στέργιος Α. Στάλιος	20		3100	—
28	Θωμᾶς Ἰορδανόγλου	21		125	—
29	Πελαγία Πολονάκη	22		500	—
30	Μαριγῶ Κανάκη καὶ λοιποὶ	23		1953	—
31	Ἰάκωβος Ρουσσός	24		50	—
32	Καλλιόπη Κατιόγλου	25		100	—
33	Κωνσταντῖνος Κατσιόγκας	26		500	—
34	Χρῆστος Βλάσης	27		1000	—

Αύξ. αριθμός	Όνοματεπώνυμον Εύλαβων	Αρ. Γραμμάτ.	Ξένα Νομίσματα	Χρηματικόν ποσόν	
				Δρ.	Λ.
35	Καλλιόπη Παπαχατζάκου	28		275	—
36	Άσπασία Άλεξανδρή	29		600	—
37	Ειρήνη Καραμαλή	30		125	—
38	Φώτιος Γεωργιάδης	31		1485	—
39	Κ. Ι. Παπαδάκη	32		1485	—
40	Έπαμ. και Άντιγόνη Βοΐζου	33		1775	—
41	Μαργιέττα Τσιλιμπάρη	34		1100	—
42	Άγγελος Σ. Μεταξάς	35		1000	—
43	Μαργαρίτα Κοντιζά	36		100	—
44	Λεωνίδας Γ. Σίνος	37		700	—
45	Ιωάννης Χατζημανώλης διά τοῦ				
κ. Ιακώβου Μαύρου		38		4125	—
46	Νικόλαος Πετρίτσας	39		1000	—
47	Ο κ. Δροσόπουλος και ἡ σύζυγός				
του Πολυξένη		40		300	—
48	Ιωάννης Γρηγοριάδης	41	Λίρ. Χρ. Τουρκ. 10		
49	Άλέξανδρος Ε. Πετρίτσας	42		20000	—
50	Έλένη Καρακάση	43		500	—
51	Εμμανουήλ Γ. Χατζηδάκης	44		75	—
52	Ιωάννης Γ. Βλαχάκης διά τοῦ κ.	45			
Κ. Γ. Βλαχάκη				10000	—
53	Μαρία Γεωργίου	46		1000	—
54	Όλυμπία Μισοῦλου διά τοῦ κ. Πέ-				
τρου Βλαστοῦ		47		1000	—
55	Δημ. Γ. Γάβρος ἐξ Ἐριμουπόλεως				
διαμμένων ἐν Αὐστραλῖᾳ		48	Λίραι £ Ἀγγλ. 10		
56	Χαράλ. Κόντος ἐκ Μυτιλήνης	49		1900	—
57	Ερρίκος Βαλαρῆς διά λ/σμόν Τρα-				
πέξης Ἀθηνῶν		52	Δολλάρ. Χάρτινα 25		
58	Κατίνα Ραφτοπούλου	53	Λίρ. Χρ. Ἀμερ. 1		
	Κατίνα Ραφτοπούλου	53	Δολλάριον 1		
59	Άλέξανδρος Α. Γάφος Προεδρεύων				
τῆς Ἐπιτροπῆς προσερχομένης ἐκ τῆς					
διαχειρίσεως τῆς ἀγορᾶς τοῦ Μεγά-					
λου Κώδωνος		54		2132	—
60	Μιχ. Ι. Διαμαντῆς ἐκ Κων/πόλεως	55		4000	—
61	Ἀνώνυμος	56		378	—
"Ετος 1926					
62	Λεωνίδας Ἀγγελῆς	3		750	—
63	Ὅσα προσήνεγκεν ἀνώνυμος διά				
τοῦ κ. Ἰωάν. Καΐσαρ ἤτοι 1 Ὁμολο-					
γίαν Ἀναγκαστ. Δανείου τοῦ 1922 ὑπ'					
ἀριθ. 090272 μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῆς το-					
κομεριδίων ὑπ' ἀριθμ. 4—20		2		100	—
64	Ἀλβέρτης Μίλτας	4	Λ. Χάρτ. Τουρκ. 5		
67	Μαρκέλλα Παπῖ	5	» » » 1		
68	Θεόδωρος Σ. Δεληγιάννης	6	» » » 1		
69	Γ. Κοντόσταυλος	7	» » » 1		

Αύξ. αριθμός	Όνοματεπώνυμον Εύλαβων	Αρ. Γραμμάτ.	Ξένα Νομίσματα	Χρηματικόν ποσόν	
				Δρ.	Λ.
70	Ιωάννης Σιγάλου	8	Λ. Χάρτ. Τουρκ. 1		
71	Χρήστος Περικλῆς	9	» » » 1/2		
72	Αιμίλιος Σκυλίτσας	10	» » » 1/2		
73	Άργυρώ Κατσούλη	11		300	—
74	Ἀντώνιος Θεοδότου	12	Λίρα Ἀγγλ. £ 1		
75	Στυλιανός Κουρουγιάννης	13		100	—
76	Ιωάννης Ν. Ξυγάκης	14		750	—
77	Εὐάγγελος Παυλίδου	15		150	—
78	Αικατερίνη Καραδημητρίου	16		100	—
79	Ἀναστασία Καραγεωργίου	17		100	—
80	Παναγιώτης Ἀνδρικοπούλου	18		75	—
81	Βασιλεία Σταυριανῆ	19		75	—
82	Γεράσιμος Παρτσάλακης	20		330	—
83	Αικατερίνη Φουντουλάκη	21		50	—
84	Ἰωάν. Παναγ. Σισκάκης	22		25	—
85	Σωκράτης και Εὐανθία Ἰορδανίδου	23	Λ. Ἀγγλ. Χάρτ. 20		
86	Ἐλένη Ναοῦμ Δημητριάδου β' Ὁμο-				
λογίας Ἀνώνυμου Ἐταιρίας Ἑθνικῆς					
Ἀτμοπλοίας τῆς Ἑλλάδος 2 62.50					
ἐκάστη Ὁμολογία		24	Φράγκ. Χρ. 187 1/2		
87	Διογένης Δεβλέτογλου	25		5000	—
88	Ἡ ἐν Πειραιεῖ Ἐταιρία Σωτηρο-				
πούλου—Κρητικῶ		26		200	—
89	Παναγιώτης Κρητικὸς	27		200	—
90	Ἀνώνυμος	30		1500	—
91	Γεώργιος Βασιλόπουλος	31		5000	—
92	Νικόλαος Κουλουράς	32		500	—
93	Λεωνίδας Σταματιάδης	33		1000	—
94	Μαρία Ἐμπειρίκου	34		1000	—
95	Σοφία Ἰωάννου	35	Εἰκοσάφραγκον 1		
96	Βιργινία Καρδασιλάρα	36		2000	—
97	Παντελῆς Φυτέλης	37		375	—
98	Γεώργιος Φυτέλης	38		375	—
99	Μιχαὴλ Μπίνος	39		5000	—
100	Θεολόγος Μαρκουτῆς	40		200	—
101	Πρόδρομος Ἀσημακόπουλος	41		75	—
102	Μαρία Σαλδάρη	42		40	—
103	Ἀντιγόνη Διαμαντοπούλου	43		50	—
104	Ἐλένη Μαιμάκη	44		75	—
105	Εὐάγγελος Καπετανάκης	45		50	—
106	Μιχαὴλ Εὐστρατιάδης	46		50	—
107	Μιλτιάδης Πρίμας	47		400	—
108	Οὐρανία Παναζοπούλου	48		75	—
109	Ἄννα Μπόνη	49		500	—
110	Γεώργιος Γρηγορίου	50		50	—
111	Ἰφικράτης Σωτήρχος	51		100	—
112	Σοφία Πρίμα	52		50	—
113	Ι. Νιρτζῆ και Βασίλ. Δαμάσκου	53		50	—
114	Βασίλειος Χαραμῆς	54		50	—
115	Ἀθανάσιος Παπαδόπουλος	55	Λ. Χάρτ. Αἰγύπτ. 1		

Αὐτ. ἀριθμός	Ὄνοματεπώνυμον Ἑδλαβῶν	Ἀρ. Γραμμάτ.	Ξένα Νομίσματα	Χρηματικὸν ποσόν	
				Δρ.	Λ.
116	Ἑλένη Σουρλάγκα	56		30	—
117	Θεοκτίστη Δημητρίου	57		40	—
118	Ι. Μαστρογιάννης καὶ Μ. Καστρίτης	58		100	—
119	Ἀλέξανδρος Ἀλαβάνος	59		1000	—
120	Μαρίκα καὶ Δημητρ. Σουσοπούλου	60		300	—
121	Γεώργιος Γιακουμιδάκης	61		100	—
122	Μιχαὴλ Μιχαηλίδης 1 Ὁμολογία	63		100	—
	Ἀναγκ. Δανείου Ὄνομ. Ἀξίας Δραχ.				
123	Ἰάκωβος Νικολ. Μαῦρος Πρόεδρος	64		30	—
	Ἱεροῦ Ἰδρύματος				
124	Φώτιος Γεωργιάδης διὰ τοῦ κ. Ἀλ.	65		1250	—
	Ἀλαβάνου				
125	Γ. Α. Μαρίτσογλου ἐκ Θεσ/νίκης	66		200	—
126	Νικόλ. Μπαλοῦρδος ἐξ Ὑδρας	67		100	—
127	Ἡ κ. Φυτῆλη	68		200	—
Ἔτος 1927					
128	Α. Ἀθανασίου	2		1000	—
129	Π. Ἀλικάρης	3		1000	—
130	Ὁλυμπία Μιαούλη	4		2000	—
131	Δ. Βακράς	5		225	—
132	Κ. Νάζος	6		175	—
133	Ἀσημίνα Κουκᾶ	7		180	—
134	Σταμάτιος Παναλίγκης	8	Διρέττες 50	125	—
135	Νικόλ. Νικολαΐδης καὶ Στεφάνου	9		175	—
136	Γ. καὶ Ἀδμαντία Βαχαροπούλου	10		50	—
136	Γ. καὶ Ἀδμαντία Βαχαροπούλου	11		112	50
137	Νικόλ. Βασιλείου	12		1232	50
138	Εὐανθία Ε. Εὐσταθιάδου	13		1000	—
139	Ὁλυμπία Μιαούλου	19		45000	—
140	Ἀνώνυμος διὰ τοῦ κ. Δ. Γεναδίου	21		150	—
141	Ἀνώνυμος διὰ τοῦ κ. Δ. Μάρκου	22		300	—
142	Μαρίκα Δραγώνα	23		10000	50
143	Νικόλ. Εὐαγγ. Πετρίτης	24		9853	70
144	Ἀντώνιος Γ. Καΐσαρ δικηγόρος	28		1162	—
145	Εὐανθοῦλα Θωμᾶ			200	—
146	Ἑλένη Κουϊλέλη διὰ κ. Ἰακ. Μαύρου			500	—
147	Εὐσεβῆς χριστιανός			800	—
148	Δελὲ Οἰκονόμου			26250	—
149	Νικόλ. Σ. Ἰορδανίδης δι' Ἑμμα- νουήλ Ζ. Γεωργιάδου				
150	Ἰουλία Δημ. Ἐλευθεριάδου		Λ. Χρ. Ἀγγλ. £ 30		

Ὅτι ἀκριβὲς ἀντίγραφον.
Ἐκ τῶν βιβλίων τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος τῆς Εὐαγγελιστρίας «Εἰσφοραὶ
ὑπὲρ Ἀνεγέρσεως Μεγάλου Ναοῦ».

Ἐν Τήνῳ τῇ 22 Μαΐου 1928.

Ὁ Ταμίας τοῦ Ἰδρύματος τῆς Εὐαγγελιστρίας Τήνου
ΚΩΝΣΤ. ΔΕΒΑΝΤΗΣ

Ἡ Κοινότης Τήνου προαγομένη εἰς Δῆμον.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων

εὐγνωμονοῦσα πρὸς τὸ Πανελλήνιον Ἰδρυμα

τῆς Εὐαγγελιστρίας

διὰ τὰς πολλαπλᾶς αὐτοῦ Ἐθνικὰς Ὑπηρεσίας.

Ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου, δι' οὗ καταργουμένων τῶν Δήμων συνεστήθησαν ἀνὰ τὸ Κράτος, αἱ Κοινότητες, δυνάμει τοῦ ὁποίου ὁ Δῆμος Τήνου διηρέθη εἰς τέσσαρας Κοινότητας, ἧτοι τὴν τῆς πόλεως Τήνου, τὴν τοῦ Κτικάδου, τὴν τοῦ Τριαντάρου καὶ τῶν Δύο Χωρίων, ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου τούτου λέγομεν, ζήτημα ἐδημιουργήθη καὶ πολλὴ συζήτησις ἐπ' αὐτοῦ ἐγένετο καὶ εἰς τὰς κατ' ἰδίαν ὁμιλίας τῶν Τηνίων πολιτῶν καὶ εἰς τὸν ἐγγώριον Τύπον, ὅτι ἡ πόλις Τήνου, ἔδει νὰ ἔχη Δῆμον καὶ οὐχὶ Κοινότητα καὶ τοῦτο χάριν τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος τῆς Εὐαγγελιστρίας, τὸ ὁποῖον Πανελλήνιον ἔχον τὴν Φήμην, συγκεντροῖ κατ' ἔτος ἐν τῇ πόλει Τήνου περὶ τὰς ἑκατὸν πενήκοντα χιλιάδας προσκυνητῶν. Καὶ τὸ πρᾶγμα συνεζητήθη ἐπὶ μακρὸν καὶ δυσφορία ἐξεδηλοῦτο παρὰ τῶν συζητητῶν προβαλλόντων, ὅτι ἡ Κοινότης δὲν ἠδύνατο ἐπαρκῶς νὰ ἐκπροσωπίσῃ τὸν τόπον, ὅστις ἐγένετο τὸ ἐντευκτήριον τῶσων χιλιάδων λαοῦ κατὰ τὰς πανηγύρεις τοῦ Ἰδρύματος χάριν τοῦ ὁποίου καὶ τόσοι ἐπίσημοι Ἕλληνες καὶ Ξένοι συχνάκις τὸ ἐπεσκέπτοντο ἧτοι Πρωθυπουργοί, Ὑπουργοί, Μητροπολίται, Πρέσβεις καὶ ἄλλοι ὧν διαφεύγουσιν ἡμῖν αἱ ἰδιότητες κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην. Συνεζητεῖτο ὅτι ἡ Κοινότης εἶναι ὁργανισμὸς περιωρισμένος μὲ μέλη ὀλίγα μὴ ἐπαρκούντα νὰ ἀνταποκριθῶσι πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις καὶ τὰ πολλαπλὰ καθήκοντα τὰ ὁποῖα ἐδημιούργει εἰς τὸν τόπον τὸ Ἰδρυμα. Ἐν τούτοις ψυχολογικῶς δὲν ἦτο ἡ ἐποχὴ ἐκείνη κατάλληλος διὰ νὰ κατορθωθῇ τὸ πρᾶγμα καὶ ὁ θεσμὸς τῶν Κοινοτικῶν Συμβουλίων ἐφημερόσθη. Κατὰ πόσον οὗτος ἀνταπεκρίθη εἰς τὰ καθήκοντα τοῦ τόπου πρὸς τὸ Ἰδρυμα, μαρτυρεῖ ἡ τροπολογία ἡ γενομένη εἰς τὸν ἐσχάτως ψηφισθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς Νόμον 3775 τὸν ἐπιφέροντα εἰς τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τοῦ Ἰδρύματος τροποποιήσεις τινάς, ἃς ὑπέδειξεν ἡ πείρα ἐν αἷς καὶ τροποποίησιν τοῦ περὶ ἐκλογῆς τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἰδρύμα-

τος ἄρθρου τοῦ νόμου τούτου προσωρινῶς. Ἄλλ' ἂν ὁ θεσμός τοῦ Δήμου δὲν ἦτο τότε πραγματοποιήσιμος, τὰ δίκαια τοῦ τόπου καὶ τοῦ Ἰδρύματος παρέμειναν ζωηρὰ καὶ φλέγοντα καὶ ὁ Βουλευ- Τήνου κ. Ἀλαβᾶνος ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τῆς 12 καὶ 13 τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου 1929 ὑπέβαλε πρότασιν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ παρέστηκε τόσον θερμῶς τὰ δίκαια τοῦ τόπου καὶ τὰς πρὸς τὸ Ἔθνος Ὑπηρε- σίας τοῦ Ἰδρύματος, ὥστε ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων εὐγνωμονοῦσα πρὸς τὸ Πανελλήνιον τῆς Εὐαγγελιστρίας Ἰδρυμα διὰ τὰς πολλαπλὰς πρὸς τὸ Ἔθνος ὑπηρεσίας ἐψήφισε πανηγυρικῶς τὸν Νόμον, δι' οὗ ἡ Κοινότης τῆς πόλεως Τήνου ἀποκαθίσταται εἰς Δήμον χάριν τοῦ Ἰδρύματος.

«Εὐχαριστίαι ἐγκάρδιοι ἀπευθύνονται παρά τε τοῦ χορηγοῦ ἐκ- δότου ὥς καὶ τοῦ ἐπιζῶντος συγγραφέως πρὸς τὸν διακεκριμένον ἐν Σύρῳ συμπολίτην καὶ θερμὸν πατριώτην κ. Στέφανον Παρίσην μετ' ἐκτάκτου ἐπιμελείας καὶ πατριωτικοῦ ἐνδιαφέροντος ἐπιβλέ- ψαντα τὴν ἐκτύπωσιν τῆς παρούσης Ἱστορίας».